madarát. A szomszé
fészekben kettő is volt, de az egyik
kiesett. Biztosan összevesztek.

nek is lehni kell. Megmondja, hogy
a kömpöci úton van egy fészek.

van üzennyolc éve, hogy én még
fiagólyát se láttam.

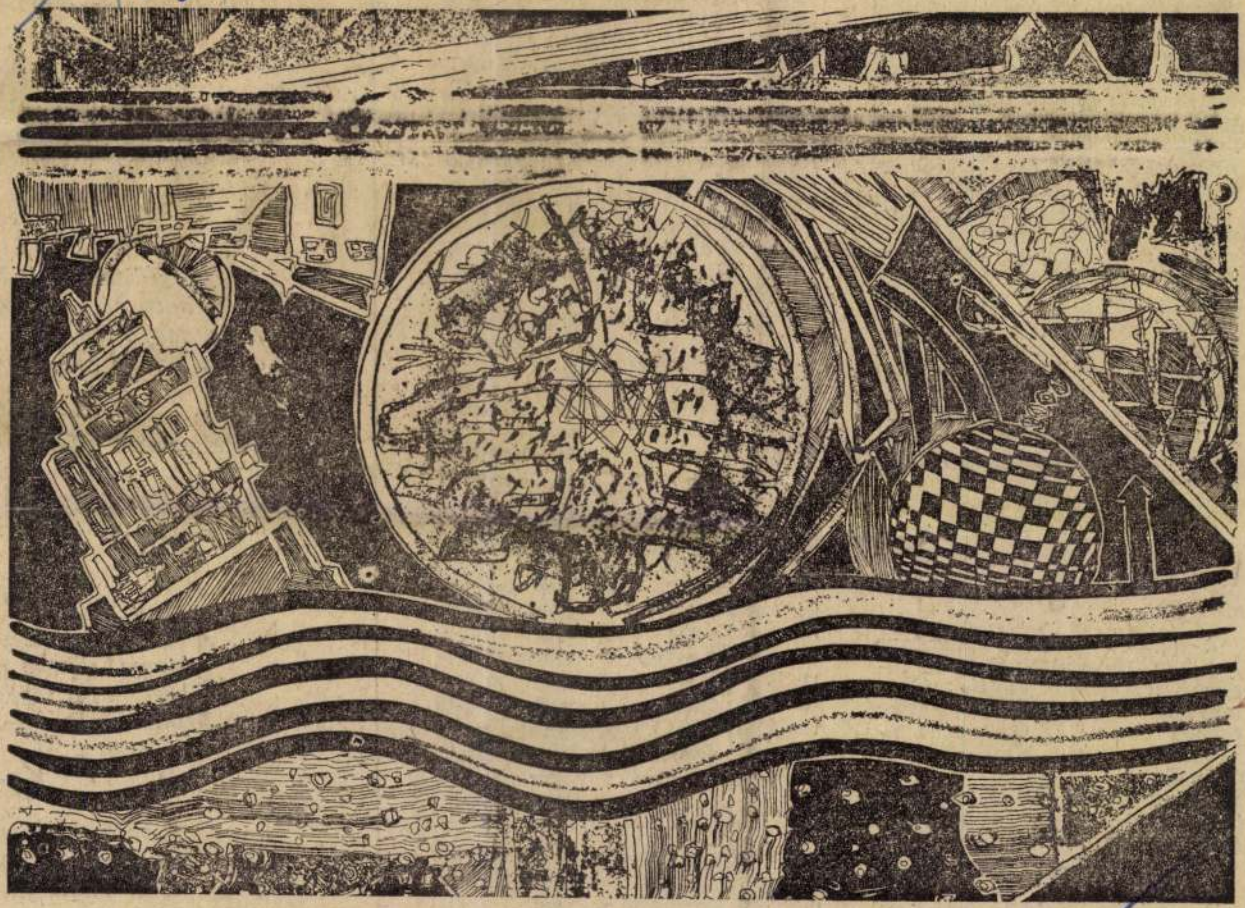

Magén Magyar István: Babilon

kodás, töretlen és megingathatatlan kitartás egy személy, egy hely, egy eszme mellett. A barátság, szerelem, ideológiai, politikai szilárdság vasbeton pillére. A hűség önként vállalt rabság, a meglevőhöz jóban-rosszban kötődésnek legfőbb érzelmi állapota, a permanens biztonság, a változatlan, veszélymentes állandóság utáni vágy. Mint ilyen a legkonzervatívabb emberi tulajdonság.

A hűtlenség: elégedetlenség azzal, ami van. A hűtlenség: megvalósított kíváncsiság, változtatni akarás, kockázatvállalás, a megismerés szomjúsága, kalandvágy, a függetlenség mámorító érzése, gondolati és cselekvési szabadság, a mozdulatlan állandóságban való szüntelen kételkedés, kitörés egy zárt és megkövesedett állapotból. A legrútabb emberi tulajdonságok egyike. Minden emberi kultúra és civilizáció elképzelhetetlen volna nélküle.

Scylla és Charybdis közt hajózunk. És jól van ez így. Csak nagyon nehéz.

●

A legtöbb metafóra leleménye az, hogy pillanatfelvétel. A pipacs csak száraz időben radarlokátor. Csöpögő piros szirmaikat esőben nézem: ázottszoknyás lányok. Megesettek. Mint egy népszínműben.

Költők szerencséje, hogy az időjárás jelenségei rendszeresen ismétlődnek.

●

Ha színész volnék, mondom magamban, míg a karmestereket nézem a televízióban, én nem

sége és nem is Asimo
sége köt le, még cs
valóban jó tudomány
lelemények, amelye
gényt teletűzdelt, ha
kor az emberről tud
mondani.

Az ismeretlen bol
szerű, ritkásan laza
szerkezetű, értelmes
élnek. Kicsit olyan
őket, mintha kódgom
nának. Ezekből a lén
rom egyed alkot egy
egy triádot: két férfi
Az egyik férfi a racio
a másik az ösztönös, a
vetítő harmadik közötti
rodási mechanizmusuk
lény szerelmi egyesül
másba olvadása útján
és az ösztönös, a család
férfi szüli az utódokat.
érdeme, hogy létük, kapcsolatuk,
társadalmi és lélektani viszonyaik logikailag hitelesek, fajtörténetileg és egyénileg is finoman differenciáltak. A puszta tény, hogy tudatos gondolkodás, ösztön és érzelem arányai összegeződnek bennük és ezek beszédszerű kommunikáció formájában kifejezésre is jutnak, már önmagában is az emberhez teszi őket hasonlatossá. Asimov képes elhitetni velem azt, amit eddig is tudtam, hogy nem az anyagszerkezet emberszabású megjelenési formája tesz bennünket emberré, hanem a beszéd közvetítésével kifejezésre jutó tudat, ösztön és érzelem komplex arányai.

És mégsem ez volt, ami a regényben leginkább megfogott.

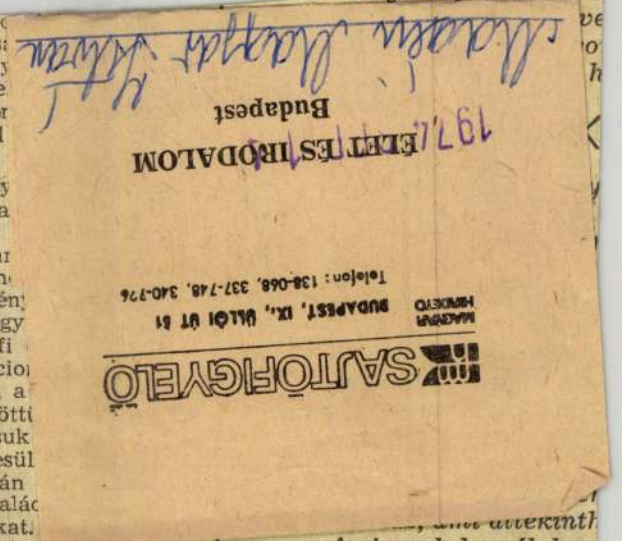

Az igazak homályban
de épp ezért egyedül
az elveszettek találna

Ör

A fésű meghalt a
simogatásom is m
Kiveszem a fésűt
Mindennek vége.

Ker

A zongorát befu
s a gyermekkor
szétmállasztja a

És mégis, mégis

Madarászné Kathy Margit
textilfestő

Részletek a tárlatról

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek....
Művészet, 1971. április - 37. oldal.

Madari Gizella

textil

1925-27

Éimisk 1930. 861

Sz. Lőrincz. — 1881: 22. *Siena*, XIV. század: Szt. Lőrincz. — 1888: I. 15. *Sienai festő* a XIV. századból: Szent Lőrincz. — 1896, 1897: I. 15. *Sienai festő* a XIV. századból: Szent Lőrincz. — 1897: I. 15. *Sieneser Maler* aus dem XIV. Jahrh.: Der heil. Laurentius. — 1898: I. 15. *École siennoise*, XIV. siècle: Saint Laurent. — 1901, 1904: I. 15. *Sienai festő* a XIV. szazadból: Szent Lőrincz.

Madari Kreybig Rezső

Egyik -másik müvét K.R. sign.-val jelöli. "Pihenő" c. müvén szekér mellett kifogott lovak állnak és "Libák a zöld gyepen" legelésznek.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. aug. 15. I. évf. 33. sz. 214, 215, lap.

MÁDAY GRÉTE

Dizseri : Kockáról kockára, a magyar animáció krónikája 1948 – 1998

18.0.

Madary Kálmán

Műveszet 1911. 390

Madary Gábor

Bpesti műarstalos

l.

Faragó Bálint: A mezőtúri ref. egyhaz története 1530-1917-ig Mezőtúr é. n. 115. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 485418

Madary Gabor

l.

Közlerskiall

622 l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Madary Gabor
arstalos

l.

Közlekiall

191.-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VYSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29-73-78

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU

1021

Svobodné slovo, Praha

Maďarka Margit

ze dne 18. VI. 1976

Grafický svět

V Moravské galerii v Brně byl ve středu slavn nále užité grafiky '76, letos věnovaný ilustraci a tvorbě písma. Ve srovnání s uplynulými ročníky zdaleka největší. Zatímco před jedenácti lety by je to 47 zemí a z nich 412 grafiků a ilustrátorů.

JDE TEDY o neobyčejně širokou konfrontaci tvorby v daném oboru, což je závažný fakt zejména pro odbornou veřejnost. Pro další zájemce z řad milovníků výtvarného umění přináší bienále v každém směru hluboký estetický zážitek spojený i s řadou poznatků o současném světě.

ORGANIZÁTORŮM mezinárodní výstavy, která potrvá do 26. září t. r. a bude jistě patřit k zajímavým návštěvnickým dojmům Brna, dlužno poděkovat za mimořádně obětavou práci, k níž mj. patřilo přehlédnout na 4000 zaslaných prací a z nich vybrat nejlepší pro expozici, jež — jak je to již tradiční — má své místo v Moravské galerii v Husově ulici a v Domě pánů z Kunštátu v Dominikánské. Největší počet zaslaných prací patřil do oblasti ilustrací a knižní úpravy, podařilo se ve srovnání s uplynulými ročníky získat i víc ukázek grafiky novinové a časopisecké. Nejméně prací představuje obor tvorby písma. Za zmínku stojí i to, že celou jednu pětinu zúčastněných umělců tvoří mladí do 35 let, přičemž vůbec nejmladší účastnicí je Maďarka Margit Csömörlová (1957) a naše Milada Sukdolaková (1956).

PŘED ZAHÁJENÍM výstavy byly vyhlášeny ceny: porota za udělila Ve harskému gorii knih senkov. T Šalamouno Vernovi [I sopisů a lena, dvě lano [Itál Ve třetí k medailí n ministerst NVMB a

v Brně

**ostně zahájen 7. ročník Bie-
knižní a časopisecké, grafice
je účast zahraničních tvůrců
lo zastoupeno 22 zemí, letos**

za nejlepší práce. Mezinárodní
předsednictví prof. M. Hegara
lkou cenu Bienále Brno 76 bul-
výtvarníku S. Stoilovi. V kate-
získal zlatou medaili St. Ko-
ři stříbrné medaile připadly J.
vi (ČSSR), G. Lemoinovi a C.
rancie); ve druhé kategorii, ča-
ovin, nebyla zlatá medaile udě-
stříbrné si odnášejí M. Castel-
le) a Y. Kamekura (Japonsko).
ategorii, písma, získal stříbrnou
iš J. Týfa. Byla udělena i Cena
a kultury ČSR, Cena JKNV, Cena
lalší.

...odulkach práci v
středí. Sklady jsou
nsportní technikou.
rné stravování. Do-
a zpět je zajiště-
tování pro svobod-
ubytovně.

**osobně, telefonicky
kádrovou a perso-
lky 856, telefon č.
a 593**

512

...árodní podnik,

...rana 8 – Karlín

ihned nebo po dohodě výrobní dělní-
základního závodu v oborech:

strojní zámečník — vyučen — 5—6 tř.
RMS

soustružník kovů — vyučen — 5—6 tř.
RMS

univerzální obráběč — vyučen — 5—6
ř. RMS

rézař — vyučen — 5—6 tř. RMS

rtař — vyučen — 5—6 tř. RMS

Madas János

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7. számát
felső címoldal

MADAS JÓZSEF, bányamérnök

7.sz.kép.-A Lóránt-palota elődje Pécs 1777.évi térképén. Az ő ~~mé~~/ általa készitett másolat.-Fekete repr. 162.old

PETROVITS ERN: A középkori pécsi egyetem épülete és címere 151.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI.évf.-1971, Pécs, 1972

MADAS JÓZSEF, bányamérnök

8.sz.kép.-A Lóránt-palota az 1865.évi kataszteri tár képen Pécsett. Az ő általa készitett másolat.- Fekete repr. 162.old

PETROVITS EDE: A középkori pécsi egyetem épülete és címere 151.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI.évf.-1971, Pécs, 1972

MADAS JÓZSEF, bányamérnök

Pécs 1722.évi telekkönyve alapján készitett rajza.
1.kép.-A citrom utca környéke az 1822.évi telekkönyv alapján.-PK=püspökkert,a mai Postapalota helyén.Tőle keletre a mai Jókai utca.A 128-133.sz.telkektől keletre a mai Bem utca. Fekete repr. 155.old. 22.jegyz

PETROVITS EDE: A középkori pécsi egyetem épülete és cimere 151.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XVI. 1971.
Pécs, 1972.

MADAS Lajos műasztalaos (Nagyvárad)

1890

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II. köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991

71.

EX LIBRIS

MARX JÓZSEF

Horváth Ede: Én volnék a vörös báró?

A Cserhalmi Imre közreműködésével készített könyv arra mindenesetre magyarázatot ad, hogy miképpen lesz valakiből Horváth Ede. Utána csinálható, bár kétlem, hogy sokan lennének, akik jelentkeznének az életút követésére.

Íme, a recept:

1. Légy lehetőleg sokgyermekes „munkásarisztokrata" (például autószerelő) gyermeke;

2. Járj egy olyan bentlakásos szerzetesi iskolába, ahol a katonás rendért cserében irdatlanul széles alapképzést kaphatsz;

3. Süless jó kézügyességgel, ám azt is követeld meg magadtól, hogy mindaz, ami a kezed alól kikerül: legyen tökéletes;

4. Állj a gép mellé, és ott ne hagyd ad-

Kimmel Emil: Végjáték a Fehér Házban — A helyettes szóvivő titkai

Úgy látszik, Kimmel Emil azt gondolta, a piacgazdaság annyit jelent, hogy minden eladó. Még az is, ami nem az övé. Például az MSZMP KB által kiküldött és sokat idézett „történelmi albizottság" összejövetelének jegyzőkönyve, a Központi Bizottság ülésén elhangzott felszólalások kivonata, s végül az a „véletlenül" bekapcsolt magnó, amelyyel fölvette Kádár János utolsó és gyászos közszereplésének hangi nyomait.

Egyébként a könyv alkalmas rá, hogy jól lássuk, mi a politikai irodalom és mi a Balassa Péter által „politikai pornográfiának" nevezett írásmű közötti különbség. Kimmel Emil javára legyen mondva, érzi, hogy hiba van a kréta körül, vagyis bizonytalan, hogy milyen szerepben kell föllépnie ahhoz, hogy a könyv — nem technikai értelemben —

la a demokratizálásról nem általában beszél (mert nincs demokrácia „általában"), hanem lépésről lépésre bizonyítani kívánja, hogy a civil társadalom térnyerése és visszaszorulása áll azon ciklusok mögött, amelyek a magyar társadalmat az „1978-ban elkezdődött" nyolcvanas években jellemzik. (A ciklusok leírásában Ágh Attila elsősorban *Bauer Tamás* kutatásaira épít.)

Könyvének lényegi mondandója: magyar társadalom a tulajdonreform nyomán juthat el a kívánt civil társadalom honába. Igaz, Ágh Attila sem tudja egzakt pontossággal leírni a „vegyes tulajdonú" társadalom (Szelényi Iván) közgazdasági paramétereit; de ez — gondolom nem is az ő dolga. Azt azonban figyelemre méltó élességgel veszi észre, hogy a magyar gazdaságpolitika tarsolyában mindig ott van, mint gyors „megoldás", a recentralizáció, az „újraállamosítás" fegyvere. Ott van továbbá a tekintélyelv, a rendpártiság, mely hajlandó lenne a civil társadalom érdekérvényesítő „kaotikus" mechanizmusait leváltani. Summa summárum: Ágh Attila könyve azt bizonyítja, hogy a nyolcvanas évek még 1990-ben sem értek véget; az erős állam és a gyenge civil társadalom konfliktusa továbbra is fennáll, és csak abban reménykedhetünk, hogy színre lépnek majd a századvég gyermekei is, „hiszen mindig és mindenütt az ifjúság adja a nemzeti megújulás élcsapatát." Úgy legyen. *(Közgazdasági és Jogi Kiadó, 188 old., 86 Ft.)*

Árvai Sándor—Juhani Nagy János: Eltűnt egy ország

A mostanában megjelenő sok furcsa kiadvány között is feltűnő Arvay Sándornak és Juhani Nagy Jánosnak a szerzők magán-

kai „zóna" összevonásával NSZK-t megalapították, az NDK-t ezt követően meg „összeeszkábálták". Hogy miért fordulok problémámmal a *Magyarország* egykori főszerkesztőjéhez? Oka van. A könyv a szerzők magánkiadásában jelent meg, az NSZK nagykövetségének, az OTP-nek, a Varihold Kft.-nek, az Első Magyar Német Értékpapírkereskedelmi Kft.-nek és a LIMES Rt.-nek az anyagi segítségével (felsorolásom tisztelgés a kulturális vállalkozásokat támogató cégeknek) — ámde *Magyarország Könyvek* sorozatcím alatt. Ki érti ezt? *(A szerzők magánkiadásban, 265 old., 85 Ft.)*

Lányi András: Egy örömóda titkos záradéka

A „magányos városi gerilla" (öndefiníció) Lányi András a politikai publicisztikában is magányos minőség. Lányi András nem „hivatásos" nyilatkozó; ritkán szerepel (hiszen annyi más dolga van: író, tanár, filmrendező), de amikor megszólal, magvas gondolatai, jól megformált mondatai mindig magukkal ragadják az olvasót. Így volt ez már Lehrstück Mária (Lányi András „Beszélő"-korabeli neve) idején, s ez jellemző most is. Hogy csak egy friss példával éljek, Lányi Andrásnak a világkiállítás ellen a *Magyar Hirlap*ban felhozott érvei mint a darazsak csípték meg a világkiállítás szervezőirodájának illetékeseit. Akik persze nem tudják, hogy vitapartnerük abban a széles összefüggésben kontesztálja a világkiállítást, amit a *Két bevezetés a posztmodern politikába, magyaroknak* című írásában így fogalmazott meg: „Ma a forradalom: áttérés az ökonómia tudásáról az ökológia tudására. Az ökonómia: használattan. Az ökológia: együttéléstan. Kitörés az elsajátítás fogalom-

MAGÉN ISTVÁN

ÉS 1990.49.sz. 12.p.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Kép-viseletek

Nem kiállítás, hanem kirakodóvásár a *Műcsarnok*ban. *Kép '90* címmel a képzőművész szövetség tagjai (festők, meg néhány szobrász és textiles) mutatják be egy-egy munkájukat. Nincs itt mindenki (ma már azonban a távolmaradásnak sincs akkora jelentősége, mint a részvételnek), és a színvonal is olykor émelyítően hullámzó. A jó darabok mellett közepesek és gyöngék, az unalmasak között gicscsesek is szerepelnek. De sebaj. Ami kiállításnak — koncepció és rosta híján — rossz, az kirakodóvásárnak érdekes. Látjuk, hogy a festők sem egyformán élik meg a rendszerváltást. Az egyik megkövül, a másik szétmállik, a harmadik olyan metamorfózison esik át, hogy rá sem ismerünk. Nem kevésbé figyelemre méltó a szociológiai tanulság: akik egykor nagy képekkel a középső teremben szerepeltek, azok most a hátsó traktus falain zsúfolódnak sokadmagukkal. S olyanok kerültek előre, akiket korábban el kellett bujtatni. (Nehogy észrevegyék és eltüntessék őket.) E pikáns fordulatot csak a beavatottak érzékelik; a naiv néző szédeleg a tarka kavalkádban, s ha türelmes, célhoz is ér. Megtalálja azt, ami ízlésének a legjobban megfelel.

A *Gulácsy Galéria*ban, amelynek reprezentatív kiállítóháza néhány hónapja készült el, könyvek sora várja a képek és szobrok leendő vásárlóit: bennük minden művészről alaposan tájékozódhatunk. Mégis csalódottan távoztam. A műkereskedésnek, noha alkotóközösségnek mondja magát, nincs arculata: ahány művész, majd annyi stílus; ahány mű, annyi világ. Az összmemzeti tárlatok (ilyen a Kép '90 is) kedvlohasztó, népfrontos jellegtelenségét reprodukálja húszegynéhány alkotó műveivel.

Hasonló kiforratlanságot mutat néhány házzal odébb a *Mednyánszky Galéria*, ahol *Magén István* képeit láthattuk. Magén Budapesten kezdte pályáját, és hosszabb idő után nemrég tért vissza Izraelből. Tájképei ottani élményeit dolgozzák fel; nem is anynyira a sivatag látványát, mint inkább azt az izzást közvetítik, amelyet a Közel-Kelet klímája politikailag jelent a történelemben. Ennek az intellektuális gondolatkörnek a befogadásához elmélyültségre van szükség, az építészetileg is zavaros térben azonban ezek a lelki impressziók nem érvényesülhettek. Nemcsak a művész járt így rosszul, hanem a galéria is: az a közönség, amely ide a látványos csecsebecsékért jár, nem tud mit kezdeni ezzel a parázsló voltában is szikár festészettel. Az eladó legalábbis azt panaszolta: az első három napon egyetlen kép sem talált még vevőre.

★

A vergődő állami műkereskedelemnek már értő versenytársai akadnak. Azok a magángalériák, amelyek közül a legújabb néhány hete nyílt az Andrássy út elején. A *Roczkov Galéria* egyetlen művész — *Milorad Krstic* — festményeit és grafikáit árusítja, a jelek szerint nem eredménytelenül. A bizarr humor jelenetei nemcsak látványosan mutatnak a lakásban (szemünknek jólesik elbogarásznia a pajkosan ironikus történetekben), hanem még idegen akcentusukkal is a különlegesség érzetét keltik a magyar művészek munkáihoz szokott nézőknek. Mint a tulajdonosoktól tudom, a következő tárlatot ugyancsak Krstic munkáiból rendezik: a korábbi darabokból. S később is olyan művészek kerülnének a falakra, akiknek a világa ezzel a piktúrával rokonítható. Megértem a következetességüket: a nagyérdemű is azt szereti (legyen műgyűjtő, szakember vagy egyszerűen csak arra járó érdeklődő), ha tudja, hogy hol mi kapható. S ha érzékelheti, mi abból a legjobb.

CSODATÉVŐ GOPAL

(Színes indiai képes mesekönyv – gyermekeknek, felnőtteknek)

Varázslatos elbeszélés az ősi Indiából, az igazság és a szépség örök diadaláról, a kevélység s az önzés felett. A kötetet 22 színes, az óind gondolat- és érzésvilágot hitelesen idéző tábla díszíti. A történet sajátos hangulatát hűen adja vissza a hagyományos magyaros verseletű költői forma. Az aranynyomással díszített kötet mindenhol kapható.

HAPPY CHRISTMAS

BOLDOG KARÁCSONYT

JOHN LENNON

A 260 eredeti fotóval, rajzzal illusztrált kötet igyekszik hű képet adni a világhírű énekes-dalszerző életéről és a Beatles utáni munkásságáról. A nem hagyományos formátumnak és szerkesztésnek köszönhetően a könyvet John Lennon vallomásainak izgalmas gyűjteménye és egy adattár gazdagítja.

ÉDESVÍZ KIADÓ

Budapest Pf.: 24. 1476.

Meghívó

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT

MEGHÍVJA ÖNT

magén istván

grafikusművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitja:

Dr. S. Nagy Katalin művészettörténész

1975 október 31-én, 18 órakor
a Ferencvárosi Pincetárlatban
/ IX. Mester u. 5./

Magén István
1975.

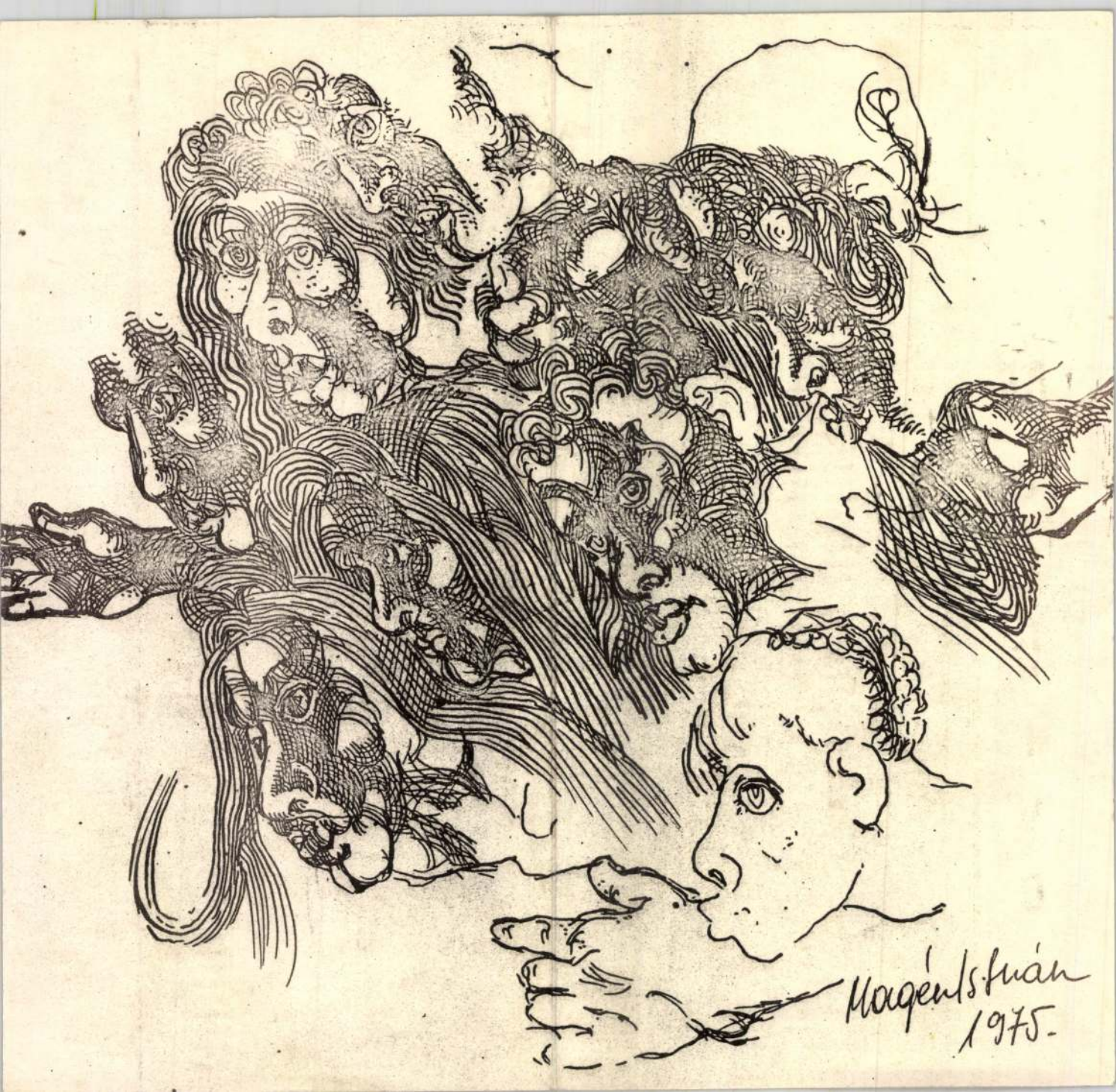
Magénlstuán
1975.

MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA SZAKMAI TÁMOGATÓI

Nemzeti Kulturális Alapprogram
Soros Alapítvány
Fenyő János Alapítvány
Siemens
Westel 900 Mobil Távközlési Rt.
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
AGFA Hungária Kft.
Fujifilm Magyarország Kft.
Nikon Kft.
Kodak Magyarország Kft.
Fővárosi Idegenforgalmi Alap
Canon Kft.
Dr. Ladányi Jenőné örököse
AB-Aegon Általános Biztosító Rt.
Olympus Kft.
Reafotó Kft.
Tripont Kft.
Inter-Európa Bank
Fotex 2000 Fotószolgáltatási Kft.
Zsigmond Vilmos / Cam 35 Kft.
Forte Fotokémia Rt.
Pannonia Hotels
Artfoto Studio
Heti Világgazdaság Rt.
Marriott Budapest Hotel

A HÁZ ÚJJÁÉPÍTÉSÉNEK TÁMOGATÓI

Terézvárosi Önkormányzat
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Országos Műemlékvédelmi Hivatal
Műemlékfelügyeleti Igazgatóság
Budapest Bank Budapestért Alapítvány
Özv. Pécsi Józsefné
Szántó és Mikó Építészek Kft.

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

MADAS LÁSZLÓ
(1910–1997)

A Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára,
a Magyar Fotográfiai Múzeum és a Magyar Fotográfusok Háza
tisztelettel meghívja Önt és barátait

MADAS LÁSZLÓ
(1910 – 1997)

emlékkiállításának megnyitójára

2000. július 6-án,
csütörtökön 18 órára
a Mai Manó Galériában

A képeket válogatta,
a kiállítást rendezte

Jalsovszky Katalin

A kiállítást megnyitja

Kincses Károly

A kiállítás megtekinthető
augusztus 1-ig minden nap 14 és 18 óra között

Mai Manó Ház
1065 Budapest-Terézváros, Nagymező utca 20.
Telefon: 302-4496. Fax: 302-5847.
e-mail: maimano@matavnet.hu

Felkérés egy nemes cél támogatására

A Kárpát-medencében három templomról tudunk, melynek tornyát korona díszíti. Ezek közül korban legidősebb az ipolybalogi templom. Ezeréves államiságunk legfőbb történelmi ereklyéje határok feletti, nemzeti összetartó erőt kölcsönöz. Erre az összetartásra mind nagyobb szükségünk van megmaradásunk érdekében. Mindezt erősítendő elhatároztuk, hogy elkészíttetjük a Szent Korona hű másolatát, hogy nemzeti és egyházi ünnepeinken erősítse bennünk és a vele kapcsolatba kerülőkben – határon innen és túl – az életbe és a megmaradásba vetett hitünket.

A másolat elkészítése folyamatban van. Ünnepélyes elhelyezése az ipolybalogi Árpád-kori templomban, ahol őrizték, 2005. augusztus 14-én, a Szent Korona ittlétének 701. évfordulóján valósul meg.

Ha úgy érzi, hogy kezdeményezésünk támogatására érdemes, módjában áll egy Koronajegyet vásárolni, amely 100 és 1000 koronás, 1000 és 10 000 forintos címletekben kapható, névre szólóan kiállítható, igazolván az adományozó nemes célú támogatását. Bankszámlák: Szlovákiában: 1849985755/0200 VÚB a.s. Veľky Krtíš). Magyarországon: 11742049/15391676-10060005 (OTP BANK Rt. Gödöllő). Szlovákia-Ipolybalog: e-mail: balog.obec@post.sk tel.: 047/4885117, fax: 047/4885131. Magyarország-Veresegyház: tel.: 28/387 358, fax: 28/385 180.

Balogh Gábor, Ipolybalog polgármestere

Szerzőink figyelmébe!

Tisztelt Szerzőink! Örömmel vesszük tudomásul, hogy régiónkban fellendült a helytörténet iránti érdeklődés. Bizonyítja ezt az a tény, hogy a Múltunk Emlékei c. folyóirat iránt egyre nagyobb az érdeklődés, egyre több a megrendelőink és rendszeres olvasóink száma, s ezt Önöknek is köszönhetjük. A folyóirat szerkesztési szempontjai azonban kötöttek, egy-egy szám összeállításakor, tartalmának kijelölésekor és szerkezetének kialakításakor számos problémával kell szembenéznünk. Az eddigi tapasztalatok mérlegelése után s mindazon célból, hogy az Önök által feldolgozott témakör minél előbb közlésre kerüljön, a válogatás elveit a következők szerint határoztuk meg:

Sajnos el kell tekintenünk a túlzottan terjedelmes írások közlésétől. Fájó szívvel bár, de olyan írásokat kérünk Önöktől, amelyek terjedelme nem haladja meg számítógépen a 9 000–10 000, szóközökkel számított karakterek számát, azaz képekkel együtt az 5–5,5 (60×30) gépelt oldalt. Ebbe a terjedelembe beleszámítjuk a hivatkozási listát, a szómagyarázatokat és a jegyzeteket is.

Ugyancsak eltekintünk a személyes jellegű szövegek, a mások gondolatait forrásanyag megjelölése nélkül közlő írásoktól, fotóktól, az egyes írók, költők, képzőművészek **ismert** pályájának közlésétől, valamint műveiknek esztétikai elemzésétől. Minden esetben a lokális kötődést, a helytörténeti vonatkozásokat helyezzük előtérbe.

Tekintettel arra, hogy havi lapként jelenünk meg, a jövőben igyekszünk elkerülni a sorozat jellegű közlést, nem szeretnénk öncélúan félbevágni egy-egy cikket. Ezért is kérjük szerzőinktől a tömör, a rövid és az olvasható terjedelmű írásokat.

Végezetül kérjük Szerzőinket, levelükben tüntessék fel a foglalkozásukat, munkahelyüket, telefonszámukat, postacímüket, ill. e-mail címüket. Eddigi munkájukat is megköszönve, örülünk a további együttműködésnek, s várjuk írásaikat.

Kulcsár Sz. Zsuzsa, főszerkesztő

Polgári László:

Holokauszt-emlékmű a zsinagóga helyén

Rimaszombatban a mai Hatvani és Cukorgyári utcák sarkán állt az a zsinagóga, melyet 1868-ban építettek a városban. A megyében akkortájt – és lehet mondani még a második világháborút megelőző években is – több mint ötezer zsidó élt a hivatalos nyilvántartás szerint. Bár a Holokauszt alaposan megtizedelte az itteni zsidóságot, hisz a városból és környékéről 1026 személyt hurcoltak el 1944-ben, az épület mégis a megmaradt a zsidó hitközségnek, és a város polgárainak is egy kedves épülete volt. Mindez sajnos csak 1988 karácsonyáig tartott, amikor is az épületet nagy hirtelenséggel lebontották. Az egykori imaházból mindössze az annak homlokzatát díszítő kétosztatú törvénytábla maradt meg, s ez a Gömör-Kishonti Múzeumban nyert elhelyezést. A templom belsejéből a márvány emléktáblát pedig a helyi zsidótemetőbe menekítették. A nagy hirtelenséggel elrendelt bontás okát azzal indokolták, hogy az épület gazdátlan, elhagyatott és erősen megromlott sztatikája miatt közveszélyessé vált. A zsinagógával egyetemben ugyancsak lebontatták és felszámolták a közvetlen környék hangulatos utcájának jellegzetes épületeit.

Az egykori romantikus, két hagymakupolás épület helye azóta üresen árválkodott. Később befüvesítették, és egy kis parkot terveztek itt létrehozni. Ez az állapot 2000 áprilisáig tartott, amikor a városi képviselőtestület úgy döntött, hogy helyén egy romantikus kis parkot és egy holokauszt-emlékművet épít. Az ötlet és kezdeményezés Dr. Hizsnyan Géza, akkori városatyától származott, aki mind az előkészületekből, mind a pénzeszközök bebiztosításából is kivette a részét. A városban és a környéken azonnal közadakozást szerveztek, és több jótékonysági rendezvényt is megvalósítottak a munkálatok anyagi fedezetének előteremtésére. Közben több-kevesebb sikerrel pályázati úton is igyekeztek a pénzt előteremteni.

Eredetileg a zsidó deportálások hatvanadik évfordulóján, vagyis 2004-ben kellett volna az emlékművet leleplezni. Mivel nem gyűlt össze időben a pénz, az emlékmű felavatására több bel- és külföldi vendég jelenlétében, ez év május 5-én a város napjának ünnepségsorozata keretén belül került sor.

Maga az emlékmű a Gömörből elszármazott Mag Gyula szobrászművész munkáját dicséri. A két kőtábla egy nyitott könyvet szimbolizál, melyet egy hatágú bronzcsillag fog össze. Az emlékmű közvetlen környezetében virágágyásokkal, pihenőlócákkal, zöldövezetekkel, sétálójárdákkal tűzdelve egy kis parkot alakítottak ki. Mindez kb. 700 ezer koronába került.

Tavaly májusban Petőfi Sándor köztéri szobra került leleplezésre a Rimaparti városban, az idén májusban az egykori zsidó imaház helyén a haláltáborokban maradt áldozatok emlékének tisztelegve Holokauszt-emlékművet avattak, jövőre pedig úgy hírlik ismét lesz szoborleleplezés. Ekkor a szlovák irodalom és közélet ismert egyéniségeinek a mellszobrait akarják egy szoborparkban elhelyezni.

Szénássy Árpád:

Eltűnőben egy ritka értékű épületegyüttes

Az elmúlt hetekben a Tapolcsányi járásban Árpád-kori templomok nyomában jártam. Vezekénytől délre, a Zsitva folyó jobb partja felé letérve egy mesébe illő környezetbe csöppentem: az egykori Vajk nevű település feküdt előttem. Ma már hiába is keresnénk a falu nevét a térképen, ugyanis 1960-ban egyesült Mártonfalvával, s jelenleg Lúčnica nad Žitavou név alatt éli e két falu újkori történetét.

A település a XIII. században a szolgagyőri vár birtoka volt, később a Vass család, majd a XVIII. századtól a Boronkay család tulajdonába került. A Boronkay család számos személyiséget adott az országnak: Boronkay Istvánt, a magyar gyalogság vajdáját, Józsefet, Somogy vármegye követét, Istvánt, Bars vármegye követét, majd alispánt, fiát Jánost, Bars vármegye főispánját, királyi táblai ülnököt, Lajost és Albertet, 1848-as kormánybiztosokat.

Az egyedülálló épületegyüttes és a gazdaság egykor e nevezetes család otthonául szolgált. Sajnos ma már csak a pusztulás, az enyészet mutatja e családi fészket. Egy szép, több hektáros park szélén áll a barokk elemekkel gazdagon díszített, XVIII. századi földszintes kastély. Az U alakú épület mellékszárnyai a park felé néznek. A kastéllyal szemben még megvan a Nepomuki Szent János-templom, amely szintén barokk stílusban épült a XVIII. század második harmadában. A kastély előtt áll a legromosabb épület: az egykor jól működő – a Zsitva folyó hajtotta – malom. Ma már csak ez, valamint a Zsitva holt ága utal az egykori uradalomra, a mintaszerű gazdaságra. Mindez odafigyeléssel, szakértelemmel helyreállítható lenne, s e mesébe illő táj turistaparadicsommá válhatna.

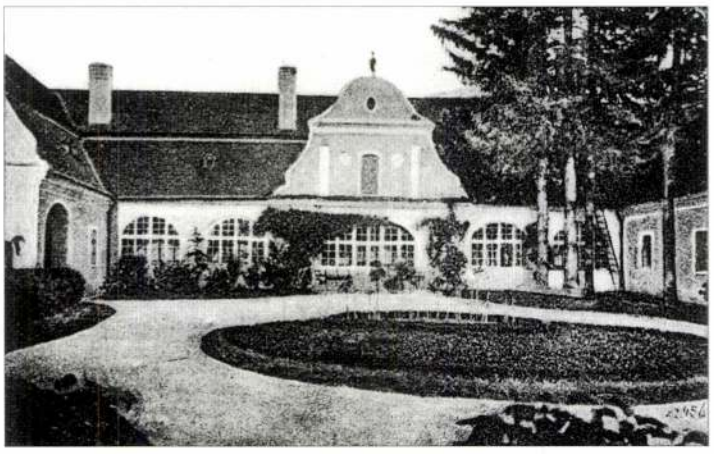

Boronkay-kastély a fénykorában (1928)

A barokk templom (2005)

A kastély udvar felöli homlokzata (2005)

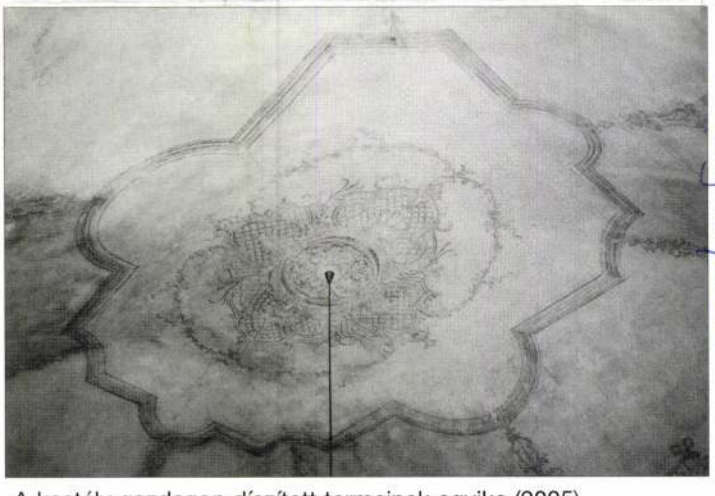

A kastély gazdagon díszített termeinek egyike (2005)

A napjainkban romos malom a kastély felől (2005)

Egykor a malom meghajtását biztosító Zsitva, ma holt ág (2005)

Nagy István

Tánc, litogr. 54,5 x 72,5 cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1974.

MDK

Madas Mihály és Nagy Sándor épitőmesterek /Szolnok/.

Tér és Forma 1932. 10. sz. 327.1.

Madátsch Mihály

Könyvkötő

Brassó

XVIII. n.

l.

Steinhofer

I. 74. l.

Madau C.W. - Karrer C.

MDK

A Pesti Polgári Lövőház, 2 ábrázolás, alaprajz,r

Domanovszky S: M.Müvelődéstört. V.k. Bp.é.n. 24
67o l.

Máday Andor épitész M.D.K.

Az Orsz. Testnevelési és Sportegészségügyi Intézet uj épületének tervpályázatán 10000 Ft-os megvétel

Társtervező : Domonkos Jenő- Szabó László

Magyar Epitőművészet 1965/4. 2-7.1.

M.D.K.

Máday András épitész

Az Orsz. Testnevelési és Sportegészségügyi Intézet uj épületének tervpályázatán dijazva.

20000 Ft-os megvétel

Társtervező: U.Kalmár Anikó- Töreky Dezső- Városy Péter- Szabó László- Máté Endre

Magyar Épitőművészet 1965/4, 2-7. 1.

M D K

Máday Grete

.plakátterv

Az Albus szappangyárak plakátpályázata. Magyar Grafika. 1929. 1-2. sz. 36. l.

MDK

Máday

reklámgrafikai munkák.

Rosner K: A milanói Triennale. Magy.Iparmüvészet.
1933. 94 l.

Máday Gréte, grafikus MDK

Az Ifjúsági Könyvkiadónál megjelenő
Kispajtás Receptkönyv c. sorozat
egyik illusztrátora.

T. Aszódi Éva: Kispajtások Receptkönyve
32. l

Könyvbarát, Gy. 1951. szeptember I/4

Máday Gréte, grafikus MOK

Kedves, szemléltető képeket rajzolt Bedarjev „Ilyen vagyok ám" című gyermekvesséhez. (Mesekönyv)

Sz. A.: Három mesekönyv 39. l

Könyvbarát, Bp. 1952. július II/7.

Mádai Gréte, grafikus 7 oh

Gál Zsuzsa: „Péterke játékai" című versikéihez kénített rajzokat.

– : Karácsonyi Könyvvásár 15. l

Család és Iskola, bp. 1955. december VI/12.

Máday Gréte, grafikus Mok

Nép illusztrációkat kérnített a
Népek Meséi c. kötethez.

G. B.: Népek meséi
(Ifjúsági könyvkiadó)

Könyvlarát, bp. 1952. augusztus II/8.

Máday Gréte, [grafikus] Mok

Benedek Elek: „Magyar népmesék" c. kötetét illuminálta. „Igen jók ... rajzai. Bájos alakjai mesének is, valóságosak is ..."
(Ifj. Könyvkiadó, 1951)

–: Benedek Elek: Magyar népmesék

46. lap.

Könyvbarát, Bp. 1951. augusztus I./3.

MDK

Máday Gréte [grafikusművész?]

illusztrálta Kaffka Margit: Kis emberek, barátocskáim c. kötetét. (Franklin kiadás.)

Angyal Endre: Kaffka Margit: Kis emberek, barátocskáim.

Tiszatáj, Szeged, 1949. szeptember. III. évf. 3. sz. 228. l.

MADARI PÁLNÉ, csizmadia

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a városi XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. csizmadia. 264.old

U.VARGA MARIANNA: Mesterekberek Székesfehérvaron a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Máger Ágnes

festő-tanár a Képzőművészeti Főiskolán

szakmai tanulmányát az 1970/71 tanév-

ben fejezte be.

M. Képzőművészeti Főiskola, Budapest,

1971. közlése

Mágyar Ágnes

Az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '42 c. kiállításon grafikái szerepelnek.

Tasnádi Attila: Stúdió '42
Népszava, 1943. jan. 14.

Máger Ágnes

Csendélet I. – II.
A király bolhája

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Máger Ágnes
festő

Miskolcon a Miskolci Galériában
október 26-án nyílt Máger Ágnes
festőművész és Marosits István
szobászművész kiállítása.

Dr. Végvári Lajos: Muzeumi kiállítások.
Művészet, 1974. november - 49 lap.

Maiger Ágnes
festő

Maiger Ágnes a valóság elemeit megőrizve formálja az gondolatai kifejezésére alkalmas jeleket és szimbolumokat.

Dr.Végvári Lajos: Muzeumi kiállitások.
Művészet, 1974. november - 49. oldal

Mágor Ágnes
festő

Mágor Ágnes egyéni módon keret olajpasztellképei sinkeli gondolgsá-gukkal is hitüvonek.

Dr.Végvári Lajos: Muzeumi kiállitások.
Müvészet, 1974. november - 49. oldal

Máger Ágnes

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállító termében szeptember 1o.-én nyitják meg Kelen Imre és Derso /Dezső Alajos/ kiállitását. A szegedi Móra Ferenc Muzeumban Szabó Zsoltár festőművész szeptember 4.-én, a Studió Galériában Máger Ágnes festőművész szeptember 8.-án a Mednyánszky Teremben Tóth B. László szeptember 9.-én, Sz. Laki IDa festőművész a pécsi Képcsarnokban szeptember 9.-én és Czene Béla festőművész a kaposvári Vaszary Teremben szeptember 9.-én nyitja meg kiállitását. A külturális eseményekkel foglalkozó rovat közleménye.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 4. XX.évf. 36. sz. 8. lap.

Mágyer Ágnes.

A szentendrei országos rajzkiállításon szerepelnek a művész művei.

Losonci Miklós: Képzőművészeti világhét, Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 21.

Mäger Ágnes festőművésza (Miskolc).

A képzőművészeti világhét alkalmából a Fiatal képzőművészek Stúdiájának ötven tagja munkáját mutatja be a Kossuth Múz. Házban. A kiállítást Mäger Ágnes rendezi.

Déli Hírlap, 1976. szept. 19.

Mager Ágnes

Lasovci Miklós: Kiállítóterminekből.
Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 16.

Mádai Grete

grafikus

részt vett alábbi
szerző könyvei-
nek díszítésében

Rózó Aladár:

A könyvnüve-
szet. Bp. 1935.

Mádai Gréte

Viteż Kassay Béla

A táltoscsikó.
Franklin –
Bpest, 1940.
Illusztrálta Jenti
Magyar Kulturszemle
1940. 12. 17
300. l.

Máday Gréte

Magyar Kultúrszemle 1941. 12. 27. 304. l.

Lévai Lajos: Becsülettel és akarattal. Egy kolozsvári diák regénye. Pantheon kiadás. 340 lap. (Ára kötve 4.80 pengő).

Ez a mély erkölcsi tartalmú ifjúsági regény az elnyomatás korának erdélyi életét mutatja be. A könyv írója *Lévai Lajos* erdélyi tanár, könyvének hősében egy tisztaszívű, törekvő székely diák alakját állítja elénk. Az ősi magyar kollégium falai közt zsibongó diákok derűs rajzával párhuzamosan az idegen uralom nehéz éveinek minden keserűsége és fájdalma is megmutatkozik s ugyanakkor a könyv minden sorában ott él az a kiirthatatlan magyar szellem, amely minden elnyomatáson át meg tudta tartani magyarnak ifjúságunkat. A könyv végigkíséri a regény hősét, Pistát az elemi iskolától az érettségiig. Az ügyes, humoros rajzokat *Máday Gréte* készítette.

F: Dr. Entz Géza Kolostorán
Egyetemi Könyvtár

Máday Gréte

Magyar Kultúrszemle

1941. 11. sz. 263. l.

Révai Lajos: Becsülettel és akarattal. Egy kolozsvári diák regénye. Pantheon kiadás. 340 lap. (Ára kötve 4.80 P).

Ez a mély erkölcsi tartalmú ifjúsági regény az elnyomatás korának erdélyi életét mutatja be. A könyv írója *Révai Lajos* erdélyi tanár, könyvének hősében egy tisztaszívű, törekvő székely diák alakját állítja elénk. Az ősi magyar kollégium falai közt zsibongó diákok derűs rajzával párhuzamosan az idegen uralom nehéz éveinek minden keserűsége és fájdalma is megmutatkozik s ugyanakkor a könyv minden sorában ott él az a kiirthatatlan magyar szellem, amely minden elnyomatáson át meg tudta tartani magyarnak ifjúságunkat. A könyv végigkíséri a regény hősét, Pistát az elemi iskolától az érettségiig. Az ügyes, humoros rajzokat *Máday Gréte* készítette.

gu Miniszter Ur!

es Uram !

: Nagy Zoltán, nemzeti muzeumi
: és rangsori helyének ujbóli meg-
:telettel fölterjeszteni és egy-

Máday Gréte

Kertész Erzsébet: Testvérke. Pantheon kiadás. 156 lap. (Ára kötve 4.80 P).
A nagyobb leányok számára készült regény hangulatosan, sok szeretettel és finomsággal rajzolja meg egy zöldkeresztes védőnő történetét. A Testvérke sok könnyes és derűs élményen át jut el a boldogságig. Az írónő megmutatja benne a zöldkeresztes védőnői hivatás sok szépségét és magasztosságát, a történet érdekes fordulatain át pedig érdekes olvasmányt ad fiatal olvasói kezébe. A kis magyar védőnő egy amerikai milliomosfiúval találkozik s történetükben az igazi szeretet melege csillog. *Kertész Erzsébet* új regénye méltón illeszkedik eddigi munkáinak sorába. A kötetek rajzait *Máday Gréte* készítette.

Magyar Kultúrszemle
1941. II. sz. 262. l.
Részben illusztrálta:
Grimm Testvérek legszebb
mesék. Elmeséli Benedek Elek.
Franklin. H. é. é. n. U. ott.

SZOMBATI SÁNDOR:

A rendőr, a miniszter és a kanonok

avagy miért jó a belga demokrácia?

Bruxelles, július.

(Az Ú. M. bruxellesi szerkesztőségétől.)

Budapestről érkezett barátom megcsodálta a bruxellesi kirakatokat és megállapította, hogy nincs párjuk Európában. Igaza van. Ezután azt is megállapította, hogy *Belgium a kontinens legdrágább országa.* Ebben is igaza van. Később megkérdezte tőlem, mért nem térek közel egy évtizedes távollét után végképpen haza, amikor otthon bizonyára tárt karokkal várnának.

Válaszom talán szerénytelen volt, viszont őszinte. Emigrációm egész ideje alatt, még a legsötétebb esztendőben is, igyekeztem rokonszenvet ébreszteni aziránt a jobbik Magyarország iránt, amelyik most van megvalósuloban. Nincs nagyon nehéz dolgom, mert tudják, mit csináltam a megszállás alatt. *És a magyar demokráciának szüksége van arra, hogy hivatásos diplomatáin kívül mások is képviseljék érdekeit külföldön.*

Barátom ezután azt kérdezte, miért éppen ezt az országot választottam állandó lakóhelyemül. Megmondtam neki: azért, mert szeretem Belgiumot. Ennek a szeretetnek sok oka van. Hosszadalmas lenne beszélni róluk; most is csak a legfontosabbat szeretném megemlíteni. Ez a *demokrácia.* Szerintem ugyanis a parlamentáris demokrácia Belgiumban a legtökéletesebb a világon és *az emberi személy-, az egyéni szabadságtisztelet is a legteljesebb.*

Barátom, *dr. Somogyi Balázs* tanácsos megkért, beszéljek neki erről.

„Fogadja uram őszinte nagyrabecsülésemet"

A sors kifürkészhetetlen akaratából 1939 február 3-án érkeztem meg Bruxellesbe. Ittlétem negyednapján felmentem a rendőrségre, a *„Police des Etrangères"*-hez. Kopogok, leveszem a kalapomat, belépek az ajtón és megállok. Illemtudón, szeppenten, ahogy szülőházamban tanultam. Ha ott, ahol otthon vagyok, ahol születtem, gyermekkoromat töltöttem, iskoláimat végeztem és ujságíró voltam, udvariasnak kell lennem a rendőrségen, hogyne kellene annak lennem itt, ahol idegen vagyok, friss jövevény, „zöldfülű", aki még mukkanni sem tud az ország nyelvén. De a rendőrkapitány int, mosolyog, jöjjek közelebb. Szól is hozzám, de nem értem. Mondom neki, hogy nem beszélek franciául. Angolul igen? Igen. Akkor jó. *Sit down, please, sir* mondja. Már mint nekem. Azt hogy *sir, uram.* Hol marad a „mit akar?" Sehol. Leülök és a kapitány mosolyog. Megkérdezi, jól utaztam-e, mióta vagyok itt és hogy először Bruxelles. Majd cigarettával kínál, ő engem, a kapitány az idegent, közben pedig állandóan mosolyog. Később elárulja, *mulattatja félszegségem.* Mondom neki, hogy nem szoktam meg ezt a hivatali kedvességet. Pedig meg kell szokni, mondja, ha tetszik, ha nem, mert mi már ilyenek vagyunk. *Minket az önök szolgálatára rendeltek ide, ezért is kapjuk a fizetést.* Amikor félóra mulva elmentem, *az ajtóig kikísért* és sok szerencsét kívánt belgiumi tartózkodásomhoz.

Ez volt az első impresszióm a belga hatóságokról. De ha már a rendőrségről van szó, azt is el kell mondanom, hogy ide még a lopással gyanusított egyéneket sem „idézik", hanem *„tisztelettel meghívják"* és a rendőrkapitány a meghívót így írja alá: *„fogadja, uram, őszinte nagyrabecsülésemet."*

A miniszter „kollégája"

1940 tavaszán felmentem az információs minisztériumba. *Arthur Wauters*-szel, a miniszterrel akartam interjut csinálni a *Népszava* számára. Megmondtam a portásnak, hogy a miniszter úr titkárával akarok beszélni, hogy megbeszéljem az interjú idejét. Leültetett, majd tíz perc múlva közölte velem, menjek végig a folyosón, az utolsó ajtó jobbra. Amikor beléptem, egy középtermetű, joviális, érdekesfejű szőke úr fogadott. Miután bemutatkozáskor az ember rendszerint csak a saját nevét érti, elmondtam neki, miért jöttem. Bólogat, rendben van.

— Mindjárt meg is csinálhatjuk — mondja egyszerűen.

Csodálkozva nézek rá. Nem érti.

— *Én vagyok Arthur Wauters,* — közli velem, — mindjárt megcsinálhatjuk az interjut.

Ő ad papirt hozzá, mert a táskámat kinthagytam az előszobában. Közben egész idő alatt kolléga úrnak szólít, pedig sohasem voltam miniszter. Igaz, hogy ő újságíró, a *„Le Peuple"* főszerkesztője. Nyilatkozatában különben élesen állást foglalt a cenzúra intézménye ellen. „A cenzúraminiszter a cenzúra ellen" volt a cikk utolsó alcíme. Mondanom sem kell, hogy *a magyar cenzúra kicenzúrázta a belga cenzúraminiszter cenzúraellenes nyilatkozatát.* Nagy fehér folt volt a lapban a miniszter szava helyett.

A reakció „fellegvára"

Louvaint a katolikus párt hívein kívül mindenki a *reakció fellegvárának* tartja, miután ott van a katolikus egyetem. Januárban a bruxellesi liberális egyetem hallgatóinak köre meghívta *Leclerque* kanonokot, a louvaini *Université* erkölcstanprofesszorát, tartson előadást náluk. Ugyanis a bruxellesi egyetem alapelvei közé tartozik, hogy *minden érvelést meg kell hallgatni és minden okfejtést meg kell vitatni.*

Az egyetemi város nagy előadótermében kürülbelül ezer diák gyült össze. A kanonok a legendásan antiklerikális diákok előtt *az Egyház szerepéről beszélt a modern társadalomban.* Előadását a magyar katolikusság oltalására szószerint kellene idézni. Ugyanis *az antiklerikálizmus helyességéről beszélt.* Ő maga is antiklerikális és türhetetlennek tartja, hogy az egyház az égi javakon kívül földi gazdagságot is hajszol, politikai pártokat támogat a szószékről és beleavatkozik a mindennapi életbe. Súlyosan elítélte Francót és a spanyol egyház falangista papjait is.

— Franco félrevezette, becsapta a világ katolikusait! — mondta. — Arra használta fel az egyházat, hogy aljas fasiszta rendszerét győzelemre juttassa, majd megszilárditsa. Mi azonban tisztán látunk...

Mit fűzhet ehhez hozzá a magyar ember? Uram Isten, adj nekünk *ilyen* reakciósakat...

Ez is szemszög

(Vigyázat, nem politika!...)

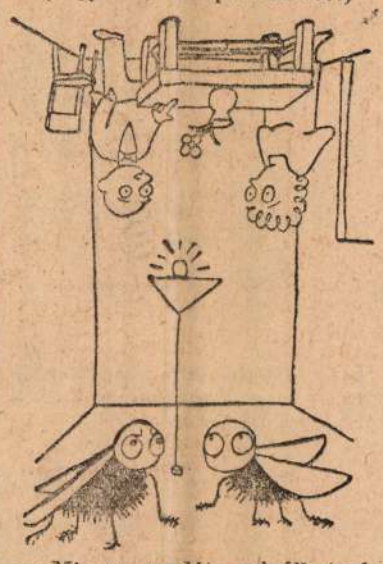

— Mi a csudát csinálhatnak azok ott fent?!

(Témoignage Chrétien)

Családi idill Hollywoodban

Az United Artists hatalmas amerikai filmvállalat elnöke, Edward C. Raftery válókeresetet adott be a felesége ellen. Indokolás: felesége, aki most 28 éves, minden alkalommal, amikor mámoros volt, tettleg bántalmazta őt. Ez pedig csaknem mindennap megismétlődött. A fiatal asszony viszont férje brutalitására panaszkodik. Elmondja, hogy például az Aleman mexikói köztársasági elnök tiszteletére rendezett társasebéden férjét a rendőrségnek kellett eltávolítani a Ritzből botrányos viselkedése miatt. Azt is elpanaszolja, hogy férje nagyon gyakran ajakpirosítóval bemaszatolt arccal jött haza és amikor emiatt szemrehányást tett neki, nyugodtan ezt válaszolta: „Únmagammal csak nem csókolózhatom!" A fiatal asszony hatalmas összegű tartásdíj megitélését kéri, s ezenkívül magának követeli Raftery gyönyörű, modern villáját és legmodernebb típusú autóját is.

TANULJUNK

még gyorsabban esperantóul

Második lecke

— Mielőtt a második leckébe belekezdünk, arra szeretném kérni, hogy vegyen egy belűrendes füzetet és abba jegyezze be az előforduló szavakat, amelyeket tanulunk, mert ezek — néhány kivételes esettől eltekintve — nem fordulnak ismét elő. Aki a szavakat rendszeresen kijegyzi, annak a tanfolyam végére saját szótára lesz. E kis bevezető után, elkezdhetjük... Tiu či estas la benko. Ez a pad.

— Mit jelent: tiu či?

— Tiu jelenti a mutató névmást: *az (meghatározott* személynél vagy tárgynál.) Tiu homo: ez az ember; tiu domo: ez a ház. Utána az esperantóban *nem teszünk névelőt.* A „či" közelítő szócska, ezt jól jegyezzük meg, sokszor előfordul. Tehát: tiu či: ez. Tiu či pastro: ez a pap. Tiu či urbo: ez a város. Kio: mi, micsoda? Tio: *az (határozatlan* tárgyra vonatkoztatva.) Kio estas tio: mi az? A *névelő* az esperantóban: *la.* Ez felel meg a magyar „a"-nak vagy „az"-nak, *változatlan minden számban és esetben.* Az esperantóban *nyelvtani nemek nincsenek!* La birdo: a madár. La sinjoro: az úr. *Többesszámban „j" ragot kap a szó.* Tehát: a madarak? — La birdoj. És a hajók: la ŝipoj, az ujságok: la ĵurnaloj, az urak: la sinjoroj.

— Nagyon helyes, látom, hogy megtanulta az előző lecke szavait.

— Mindent pontosan leírtam. De most szerepelt egy szó: *estas...*

— Aki idegen nyelvet tanult, az tudja, hogy *általában mindig ki kell tenni az állítmányt.* Az esperantóban *minden mondatban van ige.* Estas: *van, vannak.* Csak ezzel lehet teljes az egyszerű mondat. La bona homo (a jó ember) vagy — mert az esperantóban nincsen kötött szórend — la homo bona. Ha *állítást* akarunk kifejezni: La homo *estas bona.* Mit jelent tehát ez?

— Az ember jó. Szóról szóra fordítva: az ember van jó.

— Állítson össze ilyen mondatokat. Mondok néhány példát. La ĵurnalo estas interesa. La vespero estas bela. La studento estas diligenta.

— Várjon, ne siessen. Megpróbálom ezeket lefordítani. Az ujság (van, érdekes), az est (van) szép, a diák (van) szorgalmas. Én is próbálkozom néhány mondattal. La birdoj kantas: a madarak énekelnek. La pastroj predikas: a papok prédikálnak. La ministroj vizitas: a miniszterek látogatnak.

— Nagyszerű. Máris rájött, hogy az igeragozás milyen egyszerű. *Egyes és többesszámban a végződés ugyanaz.* De az utolsó mondat nem teljes. Nem mondta meg, hogy *mit* látogatnak a miniszterek? *Kion vizitas la ministroj?* Felelet: La ministroj vizitas la parlamenton. A miniszterek látogatják az országházát. La knaboj legas libron: a fiúk olvasnak könyvet.

— Értem már, értem. Az „n" a *tárgyeset ragja,* úgy mint a magyarban a szó végén levő „t" betű. Az emberek esznek tortát: la homoj mangas torton. La homoj mangas la torton: az emberek eszik a tortát.

— Ha továbbra is ilyen logikusan gondolkozik, igen gyorsan tanul majd meg esperantóul. *De hogyan alkalmazza ezt a többesszámban?* Figyeljen csak! La profesoro instruas (a tanár tanítja) la studentojn a (diákokat). La aktoro a színész (diras) (mond) belajn vortojn (szép) szavakat). La agento (az ügynök) skribas (ír) longajn (hosszú) leterojn (leveleket). Láthatja, hogy a *tárgyeset ragja a többesszám ragjához kerül,* így lesz belőle: „jn".

— A főnévnél és a főnévre vonatkozó melléknévnél is. Tehát *ezek mindig megegyeznek egymással.* Úgy-e?

— Kitűnő! De gyerünk tovább. Kio estas tio? Micsoda az?

— Tio estas domo. (Az-van-ház.)

— Kio estas tio-či? Micsoda ez?

— Tio či estas la benko. (Ez a pad.) De most én kérdezek: Kio estas tio?

— Tio estas arbo (fa), tiu či estas floro (virág). De most egy nehezet kérdezek: *Kiu estas mi?*

— Várjon csak. Kiu, ezt tanultam, kicsoda. Estas: van. És ennél a szónál, hogy „mi" saját magára mutatott. Értem: *ki vagyok én?*

— Helyes. Tehát feleljen, Mária. Megmondom, hogy *ön, vagy maga* esperantóul: *vi.* Tehát?

— Vi estas János. Mi estas Mária. Ezt most már tudom. De most én kérdezek: Kio estas vi? (Micsoda Ön?) Várjon, máris felelek rá: Vi estas homo. (Ön ember.) Vi estas bona homo. (Ön jó ember.)

— Köszönöm az elismerést. Jes, Maria, mi estas bona amiko (barát). Mi estas instruisto (tanító). Kiu estas vi? (Ki maga?)

— Mi estas Mária. Kio estas mi?

— Vi estas fraŭlino (kisasszony), vi estas lernantino (tanulónő).

— Tehát „ino" női nemet jelent?

— Igen eltaláltа. Fraŭlo: nőtlen fiatalember, lernanto: tanuló.

— Akkor tehát: profesorino, doktorino, amikino, sonjorino... Jól mondom?

— Igen. És egyáltalában nincsen kivétel. Na, most befejezzük. Bonan tagon: jó napot, bonan vesperon: jó estét, bonan matenon: jó reggelt. Ĝis revido, Maria, vagy ha szabad mondanom: kara (kedves) Mária.

— Csak ne udvaroljon, kara amiko. Isten vele!

— Isten vele: adiaŭ.

*

Kérjük azokat az olvasókat, akik az U. M. esperantó-tanfolyamából a rendszeres tanulást elkezdték, közöljék nevüket és címüket egy levelezőlapon a szerkesztőséggel.

SZIKRA

Irodalmi és Lapkiadóvállalat Nyomdai Rt.

Magyarország legnagyobb nyomdaüzeme

Budapest, V., Honvéd-u. 10 és VIII., József-körút 5

LAP- ÉS KÖNYVNYOMDA OFFSET- ÉS MÉLYNYOMÓÜZEM KÖNYVKÖTÉSZET KLISÉGYÁR

Könyv, ujság, falragasz a legelsőrangúbb kivitelben a „Szikra" üzemeiben készül

HETI KIS KIRAKAT

Bérházat vennék
belvárosban, vagy főútvonalon, lehetőleg átadó üzlettel, ügynök kizárva. „Azonnal készpénzzel fizetek" jeligére a kiadóba.

Elcserélném
zugiói 2 szobás, összkomfortos szép, modern, duplán üvegezett, világos lakásomat, pestszentlőrinci vagy kispesti 3 szobás, esetleg 2 szoba hallos, kertes magányosra.
„Augusztus 1-ig"
jeligére a kiadóba.

Budán Kiss János-utcában
bérháztelek eladó
Érdeklődőknek: „Építész" jeligére választ adunk.

Hernyótalpas
AFRIKA-STEYR
teherautó olcsón eladó.
Megtekinthető XIII., Reitter Ferenc-u. 56.

Szép modern kombinált
bútort keresek
priváttól, lehetőleg bordó huzattal. „Szép otthon" jeligére a kiadóba.

Hozza be férfiruháját, szövetét, fehérneműjét, szőnyegét, üzletem részére megveszem. Hívásra jövök. VIII., Népszínház-utca 20. Telefon: 137—625.

Veszek—cserélek!
Japán bélyegeket, japánra vonatkozó könyvet, japán képeslapokat. Megkeresés „Távolkelet" jeligére a kiadóhivatalba.

Eladók
1 angol tenniszütő, 12 és feles, 1 drb vadonatuj békebeli bricsesz strux nadrág Ft. 350.—. „Komoly vevő" jeligére.

FONÓGÉPEK,
szemfelszedőgépek, sikkötőgépek,
orsózógépek
KELEN
Csáky-utca tizennégy.
Telefon: 128—216.
GÉPI KÖTÖTTÜK UTÁNVÉTTEL IS:

RÁBA V. láncos öttonnás
teherautó
háromtonnás új
pótkocsival
gumival vagy gumi nélkül, generáljavítás után (motor szétszedett állapotban), valamint 1 db
2 vasú traktoreke
kések nélkül rendkívül olcsón
ELADÓ
Megtekinthető bármikor
BÉKÁSMEGYEREN, TEMPLOM-UTCA 44.
Érdeklődni: Budapest, Andrássy-út 25. Tel.: 426—736.

Szép világos telehálót
vennék, keveset használtat. „Privättól—privátnak" jeligére a kiadóba.

ÉVA ÁGY
Fekvőhely-különlegességek. VII., Alpár-u. 10. T.: 424-532

Tagló-utcában tervekkel együtt
bérháztelek eladó
Ajánlatokat „Örökösök" jeligére.

Villanymotor tekercselés jótállással. Adás, vétel, csere. **Németh,** Sallai imre utca 8. Telefon: 103—014.

10 darab 50 kg-os
festékes kanna
tetővel eladó. Megtekinthető: XIII., Reitter Ferenc-u. 56.

Stylbútorok

Halász Studio
IV., Irányi-u. 1.
(Dunapart)

A Farkasréten, Hóvirág-út 40—42 sz. alatt
ezer
légköbméteres fokozatosan befejezhető villa eladó. Érdeklődni lehet 187—706.

Márkás rádiót
magas áron veszek. Házhoz is jövök. Előnyösen eladok. ANDRÉ, Dobozi-utca 21. sz. Telefon: 135—442.

Kombinált szobák 1.800—2.220
Modern kanapérekamier 500—750. Használt telehálók 1300-tól. Konyhák olcsón. Fizetési kedvezmények. BÚTORPINCE, Dob-utca 58. Körútnál.

Július 19. 24. 27-én fél 4 órakor **Ügető**

Fertőrákosiak!
23-án, szerdán fél 7 órakor a Belvárosi kávéház különtermében találkozunk.

ÚJ MAGYARORSZÁG
A világpolitika és a magyar szellemi élet hetilapja
A szerkesztésért felelős:
BOLDIZSÁR IVÁN
főszerkesztő
Felelős kiadó: Székely László.
Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési díj: 1 évre 48 Ft, félévre 24 Ft, negyedévre 12 Ft, 1 hónapra 4 Ft.
Szerkesztőség:
Budapest, V., Zoltán-u. 6., bal lépcső, II. 1.
Telefon: 122—602. 126—582.
Kiadóhivatal:
Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Telefon: 120—640.
Fiókkiadóhivatal:
VI., Bajcsy-Zsilinszky-út 65.
Telefon: 124—130.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Nyomatott a „Szikra" Lapvállalatok körforgógépein, Budapest, V., Honvéd-utca 10
Felelős vezető: Nedeczky László.

Levelek a pesken yőhöz

Levélváltás a lappangó antiszemitizmusról

Mátészalkai olvasónk és Örkény István vitája

Nem a lappangó tüzet akarjuk szítani azzal hogy ezt a levélváltást közzétesszük, hanem a valóban megélő bajok tisztázásához szeretnénk a tárgyilagosság és mindkét oldal meghallgatásának jegyében hozzájárulni. Szinte bizonyosra vesszük, hogy mátészalkai olvasónk és Örkény István levélváltásához mások is reflektálni óhajtanak. Ilyen leveleknek is szívesen helyt adunk azzal a megszorítással, hogy harminc sornál hosszabb hozzászólást ezúttal nem tudunk tekintetbe venni.

Igen tisztelt Főszerkesztő úr!

Mély megdöbbenéssel olvastam b. lapjának f. 28-i számában Örkény István Hegyi beszéd című cikkét, ami igénytelen nézetem szerint teljesen kimeríti a faj- és felekezet elleni izgatás bűncselekményét. Ez a cikk annál is inkább megdöbbentett, mert lapjának tájékozott, elfogultságtól mentes, okosan oktató cikkeit mindig a legnagyobb örömmel és érdeklődéssel olvastam. Most elkeseredésemben nevetséges lépésre szántam el magam, tollat ragadok, mint egy vidéki angol vénkisasszony vagy nyugalmazott ezredes és levelet írok a „Times"-nek.

Nincs értelme, hogy vitába szálljak a cikk nem is leplezett tendenciájával. Nem tudom a távolból megítélni, hogy milyen a felekezeti arányszám a Szabadsághegy „dőzsölői" között. A cikkíró világos álláspontja szerint, a régi terminológiával élve, csak két kategóriába lehet őket osztani: zsidókra és zsidóbérencekre, vagy inkább mint finom iróniájával írja macskakörmök között „volt üldözöttekre".

Mi itt vidéken, paraszti módon gondolkozunk. Mi történt a Szabadsághegyen? Hatvan ember, tegyük fel, — valamennyi zsidó, de ez jóformán lehetetlen — paprikáscsirkét ebédelt nokedlivel és tette mindezt, amint Örkény úr a zsidóbérencnek szájába adja, egy éhező ország, egy koldus Európa közepén. Micsoda példátlanul érzékeny lelkiismerete van Örkény úrnak! De azért ő is megette a paprikáscsirkét nokedlivel, „mintha Dózsa György megkínzott húsát enné" írja. Ha nem volna olyan tragikus, igazán kacagni kellene rajta.

Mátészalka, a mi kis városunk, 10.000 lelkes város. Ebből a számból ma, vasárnapon, legalább 600 evett paprikáscsirkét, 300 libát, kacsát, 900-at soroltam fel, de a többi 9000 is kitűnően ebédelt, lehet, hogy kirántott borjúhúst, vagy bőrös disznókarajt, túrós és meggyes rétest és holt biztos, hogy senkinek sem jutott eszébe Dózsa György megkínzott húsa. A fenti számból csak 250 volt a zsidó, ennyi jött vissza a 2000-ből. Valószínű, hogy ők is jól ettek. Vármegyénk ínséges vármegye itt a keleti határszélen és az is biztos, hogy hétköznap, sokan nyelik az éhkoppot. Ebből mégsem lehet a jólakókra vonatkozólag olyan következtetéseket levonni, mint Örkény úr tesz a paprikáscsirkét ebédelő zsidókra. Talán nem 100 százalékosan helytálló az a tétel, hogy mindenki arra költi a pénzét, amire az neki jólesik, de ilyen bagatell dolgokra, mint egy ünnepnapi jó ebéd, ez igazán helytálló, akár Mátészalkán, akár a Szabadsághegyen. Ha nálunk egy 20 holdas gazda férjhez adja a leányát, 200 embert hív a lakodalomba és levág 60 csirkét, két borjút, egy hízót, megadja a módját, ahogy mifelénk mondják, arra áldozza keservesen nevelt jószágát, amire kedve van. És joga is van hozzá. Ebből is gyönyörű uszító cikket lehetne írni, ha valakinek elég tág a lelkiismerete, hogy egy nyomorgó országban, egy vesztett háború után, hogy dőzsöl a zsíros paraszt, mikor a kenyérellátás is akadozik a megyében.

Főszerkesztő úr! Zsidó nő vagyok, családom 200 éve temetkezett a kanizsai temetőben. Szeretnék én is ezen a földön élni és halni. Legalább én, ha testvérem, aki K. Havas Géza néven nagy magyar érték volt, Kőszeg mellett pusztult el, családom nagy részét szintén megölték, de mégis azt vallom, hogy *ilt szeretnék élni.* Örkény úr és társai azonban gondoskodnak arról, hogy ezt a hitet és kívánságot alaposan megrendítsék. Arra kérem Főszerkesztő urat, hogy Örkény úr cikke mellett adjon helyet nb. lapjában — bár a lap magas nívóját meg nem ütő — szerény írásomnak.

Kiváló tisztelettel

Dr. Ustor Endréné,
Havas Lili

Szatmármegye t. főügyészének neje Mátészalka.

Örkény István válasza

Kedves Főszerkesztő úr!

Köszönöm, hogy eljuttatta hozzám Ustor Endréné levelét. Most arra kérem, adjon helyt egy válaszomnak, még akkor is, ha ez hosszabbra sikerül, mint maga a levél. Igaz ugyan, hogy a levélíró nyitott kapukat dönget s félreértette a félre nem érthetőt; ekként válaszolhatnék úgy is, hogy a levélíró tévedett. A megvádolt cikk — a Hegyi Beszéd — ugyanis nem a paprikáscsirkét ebédelő zsidók, hanem a feketézők, siberek és spekulánsok ellen íródott, fajra, nemre és felekezetre nem tekintve. S legszívesebben Karinthy Frigyes szavával válaszolnék: „Lopnak és csalnak a zsidók? Üldözzétek a tolvajokat és csalókat; ha sok lesz köztük a zsidó, annál rosszabb a zsidóknak". *Erre* a levélre ez a válaszom.

De attól félek, hogy ebben az indulatos és érzékeny korban még Karinthy szava is nemtetszést szülhet. Attól is félek, hogy ha csak ennyit mondok, felelet nélkül marad a többi — meg nem írt — levél; akár védtek, akár támadták volna a zsidókat. E néma levélírók hibája, hogy ez a kérdés mégis a zsidókérdésbe torkollik s az ő hibájuk, ha ez a levél hosszabb lesz a kelleténél. De ez a kérdés olyan, hogy egészében és mindenestül fordul ki a földből, teljes gyökérzetével, mint a fenyőfák.

Az antiszemitizmus azonban — jóllehet él és hat — nem e korból való. Az antiszemitizmus a fasizmus melléktermékeként volt, attól kapta egész fegyverzetét és egész terminológiáját. Ezért olyan kifejezéseket kell használnom, melyek az elmúlt 25 évben tapadtak hozzá s „magyar zsidókról" írni, holott magyar zsidók nincsenek. A magyar zsidókat az antiszemitizmus teremtette, úgy, hogy nem disszimilált. De mi kénytelenek vagyunk különbséget tenni — például — a Gestapo által külföldre szöktetett finánctőkések és a magyar szabadság mártírjai között. A *forint* korában élünk, de a zsidókérdést csak a *pengővaluta* frázisfedezetével fejezhetjük ki; innen az anakronizmusok tömege.

De ha már hozzákezdünk, kezdjünk hozzá a dolgok elején. Nevezetesen ott, hogy Magyarországon két teljes emberöltő múlt el az antiszemitizmus jegyében. Ez az antiszemitizmus kezdetben híg és jóviális, később tömény és gyilkoló. Amit a Borsszem Jankó kezdett el, azt bevégezte a Magyar Futár: Seifensetiner Salamon kancsal vigyorgása az auschwitzi halálos fürtbe fult. Az ember azt hinné, hogy ezzel a zsidókérdés *ad absurdum* hajtotta magát és véget ért. De nem ért véget.

Talán Mátészalkán sem. De ha már a mátészalkai antiszemitizmusnál vagyunk, akkor — az igazság kedvéért — disztingváljunk a mai antiszemiták között is, mint ahogy különbséget tettünk zsidó és zsidó között. Mert a Hirig Simonra nemcsak a Szálasiék bujkáló utóvédje emlékezik. Ha így lenne, nem vesztegetnének rá több szót. Ha így lenne, legokosabb agyonhallgatni a kérdést. De nem így van. Úgy van, hogy még a jószándékú és őszintén demokratikus magyarok — *zsidó és nemzsidó magyarok* — eszméletében is szakadatlanul izzik ez a kétely. A Nagy Pör lekerült a napirendről, de tovább izzik a lelkekben. Mindenféle lelkekben. A sajtóból kiszorult, de helyet talált az árnyékszékek falán. Sajnos, nemcsak ott. Sajnos, a nemesebb lelkek is őrzik még e gondot. Ők nem a falra firkálják, még szólni is restellnek róla, de némán és titkosan jelzik és jegyzik a tényt, érzékenyebbek, mint egy szeizmográf. Valahogy így: „*Persze, megint a zsidók*"...

Ez a zsidókérdés hevenyészett képe a nem-zsidó feléről. A zsidó oldalról nézve nem ilyen riasztó. A magyar demokrácia teljes és mély és minden sorompója mindenki előtt nyitott, de épp e szabadság kelti azt az igényt, hogy a kisszámú zsidóság, mely túlélte az iszonyatot, életmódjával és gondolkodásával, egyszóval magatartásával, eleven cáfolata legyen a göbbelsi vádbeszédnek, mely ma is rezonál a lelkekben. Ezt a tisztultabb magatartást nem a törvény írja elő, mert az egyformán mér mindenkinek. Ezt a magatartást egy belső imperatívusz követeli. Hogy ez így van, arról ezer jel tanuskodik. Példaadó életű egyéni utak tömege. Kollektív harc a kollektív protekcionizmus ellen. Vagy kollektív felhördülések — mindig zsidók részéről — mikor egy utat tévesztett vezető vagy a kis szekták valamelyike a zsidó fajvédelem eszméit hirdeti. Egy egész férfikórus szólal meg ilyenkor s tiltakozik... A magyar zsidók ma sokkal szigorúbb mértékkel mérik egymást, mint ahogy őket mérik a mai antiszemiták.

Ez hát a kérdés másik oldala, s ez is, mint a tulsó, két irányba mutat. De ha így van, nem bűn-e hallgatni a zsidókérdésről? Hallgatni csak azok miatt, akik a Gestapo segítségével ma külföldön az emigrációt pénzelik — vagy hallgatni amazokért, akik ma itthon az uszodai kabinok falára mázolják verseiket? Nem kell inkább nyíltan és bátran szólni, s a többség nevében, mert a többség ez: az önkritikában erősödő zsidók és a „jószándékú antiszemiták?!" Nem kell-e bírálni — nem görbe bicskával persze — de ojtókéssel és sebészeti lancettával? Hallgatni mindig nagyobb hiba, mint szólni. Ezért nem vagyok hajlandó hallgatni, legkevésbbé ma, amikor végre itt az alkalom, hogy hidat verjünk az antiszemitizmus fölött.

E megható és őszinte levél írója — ki *e földön akar élni és halni* — testvérére hivatkozik, K. Havas Gézára, ki még ennél is többet tett: e földért élt és halt meg. Havas Gézát csaknem barátként tisztelhettem. Mit gondol a levél írója, ha Havas ma élne, hallgatna-e? Akkor sem hallgatott, mikor ez sokkal kifizetőbb volt. Türné-e a gyomot s a vadhajtást s nem állna-e ma ő is a hídverők között? Azt hiszem, kérdésben a felelet. Az én feleletem, és szegény K. Havas Géza felelete is.

Nem lehet véletlen, hogy négy héttel ezelőtt, Győrött, és éppen az Új Magyarország ottani ankétjén ugyanezt a kérdést szegezték nekem. Amit itt kiadósabban fejtegettem, azt mondottam ott is, sommásabban. Azt, hogy Magyarországon *van* antiszemitizmus — holott két éve hallgatunk róla. Most próbáljunk beszélni róla, hogy két év múlva ne legyen.

Ennek reményében mond köszönetet e sorok közléséért

tisztelő híve
Örkény István

A SZERKESZTŐSÉG MACSKÁJA

és a titkárnő-cica megkezdték nyári szabadságukat és — elfogulatták Siófokot...

Máday Gréte rajza

Rövid válaszok hosszú levelekre

J. Ajtonyi Péter, Szerencs. A különbség az Uj Magyarország és Ön közt az, hogy mi nem kételkedünk az Ön hazafiasságában és jóakaratában, ön viszont kétségbe vonja a miénket. Másrészt ön magasra értékeli a szellemi színvonalunkat, mi viszont éppen ezt vonjuk önnél kétségbe. Minthogy ön álnéven és hamis címen levelez, tehát tulajdonképpen még sértve sem érezheti magát. Mindig sajnálatos, ha vélt vagy valódi hazafias érzelmek az embereket személyi sértésekre ragadtatják. Kétségeire és gyanusításaira szívesen felelünk, ha nem bujik álnév mögé.

„Tépelődő magyarok." Hosszabb válasz megy. Nem lehetne valami pontosabb címet is megadni? Oly értelmes ez a hosszú levél és oly nehéz a vak-világba bele válaszolni.

Az U. M. tudósítói jelentik a pesti mozikból...

Bonyodalmak egy zászló körül

Mindazok, akik valaha is detektívregényt olvastak, ismerik a „Tuskólábú történetei"-t. A német kémszolgálat főnökének ördögien ravasz, leleményes, titokzatos alakját most Amerika vitte filmre „A TUSKÓLÁBÚ" címen. A történetek időtálló népszerűségére jellemző, hogy a bemutató a nagy hőség ellenére telt ház előtt folyt le. A feszült várakozás és az előlegezett bizalom azonban korai volt. Tuskólábút korszerűsítették és nem tudni miért, Európából Amerikába telepítették át. Ez az egyik, amivel agyonvágták a történetet, a másik az a hajánál előráncigált kémbonyodalom, amely a történet középpontjában áll. Mert mit mondjunk akkor, amikor hat háborús esztendő után el akarják hitetni a közönséggel, hogy a német kémszolgálat teljhatalmú főnöke, — afféle Canaris-szerű alak — a spanyol polgárháborúban zsákmányolt rongyos német zászló miatt áthajózik az újvilágba és a zászlóért tűvé teszi Amerikát?! Félreértés ne essék, ez nem afféle Szent Péter esernyőjetörténet, a zászlóban nincs elrejtve semmi, még az atomtitok sem... A Tuskólábú-Canaris mégis életét áldozza az üres zászlóért. John Garfield és Mauren O'Hara igyekeznek életet vinni a vérszegény történetbe.

(Pelhő Tibor)

A Drakula meghalt

Mr. John Brahm, az angol Fox-film rendezője tanulságos tapasztalatokat gyűjthetett volna filmjének budapesti bemutatóján. A multszázadbeli London legnagyobb bűnügyi szenzációját, a „Hasfelmetsző Jack" történetét dolgozta fel szolid mértéktartással, gondos színészi beállítással és remek fényképezéssel. A bűnügyi filmek kedvelői nem panaszkodhatnak, csaknem végig lekötötte az érdeklődést. De a vége!... A végén, — amikor a cselekmény kibontakozik és elérkezünk a történet csúcspontjához — a pesti közönség gúnyos hahotával fogadta a „vérfagyasztó" jelenetet. Érthetetlen, hogy a tisztességes eszközökkel készült film utolsó kockáit, hogyan sikerült ennyire elgiccselni! Hát nem tudják a filmrendező urak, hogy a Drakula-komplexum már nem hat? A főszereplő (Laird Cregar) csak az említett befejező képekben túloz, Merle Oberon a szokottnál üdébb, kedvesebb és sokkal szebb volt. A TITOKZATOS LAKÓ-t pár méter kivágásával kitűnő filmmé lehetne operálni.

(Sonkoly Pál)

FILMSZÍNHÁZAK MŰSORA

ALFA (Kőbánya): 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. Elveszett boldogság, 21—23: Amiről nem beszélünk. — ASTORIA (Kőbánya): 1/26, 1/28, vas. és ünn. 4, 6, 8. 17—20: Casablanca, 21—23: Névtelen sziget. — ÁTRIUM: 5, 7, 9, szomb. vas. és ünn. 3-kor is. Gilda. — BETHLEN: 1/25, 1/27, 1/29. Gyanakvó szerelem. — BUDAI VIGADÓ: 1/25, 1/27, 1/29, vas. és ünn. 1/23-kor is. Aloma. — CAPITOL: 4, 6, 8, vas. és ünn. 2-kor is. Nincs időm a szerelemre. — CORSO: 4, 6, 8. Lowoodi árva. — CORVIN: 4, 6, 8. Szerencsés nászutat. — DÉCSI: 1/26, 1/28, 1/210, szomb. vas és ünn. 1/24-kor is. Lowoodi árva. — DOZSA: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Bűn és szerelem. 21—23: A centercsatár. — EVA: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Hazugság nélkül, 21—23: Rémület az alvilágban. Késdobáló. Vasöklű kormányos. — FLÓRIÁN: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Tarzan New-Yorkban. 21—23: Akiket nem lehet legázni. — FÓRUM: 1/25, 1/27, 1/29. Tuskólábu. — HUNNIA: 4, 6, 8, vas. és ünn. 2-kor is. Emlékek szerenádja. — IPOLY: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Lehull az álarc, 21—23: Szerelmem. — KAMARA: 4, 6, 8, szomb. vas. és ünn. 2-kor is. Szerencsés nászutat. — KOSSUTH: 5, 7, 9, szomb. vas. és ünn. 3-kor is. Tom Mix, az atómlovas. I. rész. — KÖRÚTI HÍRADÓ: reggel 9-től este 10-ig, szomb.; vas. este 11-ig. A rádium regénye. Az atómkorszak előfutára. A művészet visszatér. Francia kultúr film. Ludas Simi kalandjai. Színes rajzfilm Ludas Matyi amerikai rokonáról. Mafirt, francia, orosz és amerikai híradó. — KULTUR: 1/25, 1/27, 1/29-kor a kertben. Fekete lovag. — MARX: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Így történt. 21—23: Végre egy férfi. — PARTIZÁN: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: A flotta győz. 21—23: Így történt. — PÁTRIA: 4, 6, 8, vas. 2-kor is. Nagy hazugság. — ROYAL APPOLO: 5, 7, 9, szomb, vas. és ünn. 3-kor is. Dalol a nyár. — ROXY: 2, 4, 6, 8. Szépek szépe. — SAVOY: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. Nagy hazugság. — SCALA: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. Tuskolábu. — SZABADSÁG (Budapest): 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. Mindenki muzsikája. — SZABADSÁG (Ujpest): 6, 8, vas. és ünn. 4-kor is. Rio Rita. — TÁNCSICS (Csepel): 6, 8, vas. és ünn. 5, 7, 9. 17—20: Két út, 21—23: New Orleans angyala. — TURÁN: 4, 6, 8, vas. és ünn. 2-kor is. Kard és szerelem. — TÜNDÉR (Ujpesti): 1/26 1/28, vas. és ünn. 1/24-kor is. 17—20: Végre együtt, 21—23: Nachimov tengernagy. — UJLAKI: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Ördög az emberben, 21—23: Hazugság nélkül. — URÁNIA: Nyári szünet miatt zárva. — VÁROSI: 4, 6, 8. Titokzatos lakó. — ZUGLÓI: 17—20: 5, 7, 9, vas. és ünn. 3-kor is. 17—20: Mrs. Miniver, 21—23: Majális.

75 éve

a magyar dolgozók ujsága a

NÉPSZAVA

a Szociáldemokrata Párt Központi lapja

*

TÁJÉKOZTAT, IRÁNYT MUTAT!

TOVÁBB

Bibó István:

Hol a kiút a magyar értelmiség zsákutcájából?

*

Helyszíni tudósítás a párisi tárgyalásokról és a görögországi borzalmakról

*

Rajzokkal, képekkel, illusztrációkkal a

TOVÁBB

legujabb száma 1 forint.

HARANG SZAPPAN

maday

KITÜNŐ

PIATNIK RT. BUDAPEST

Magyar Grafika 1929. 1–2 sz.

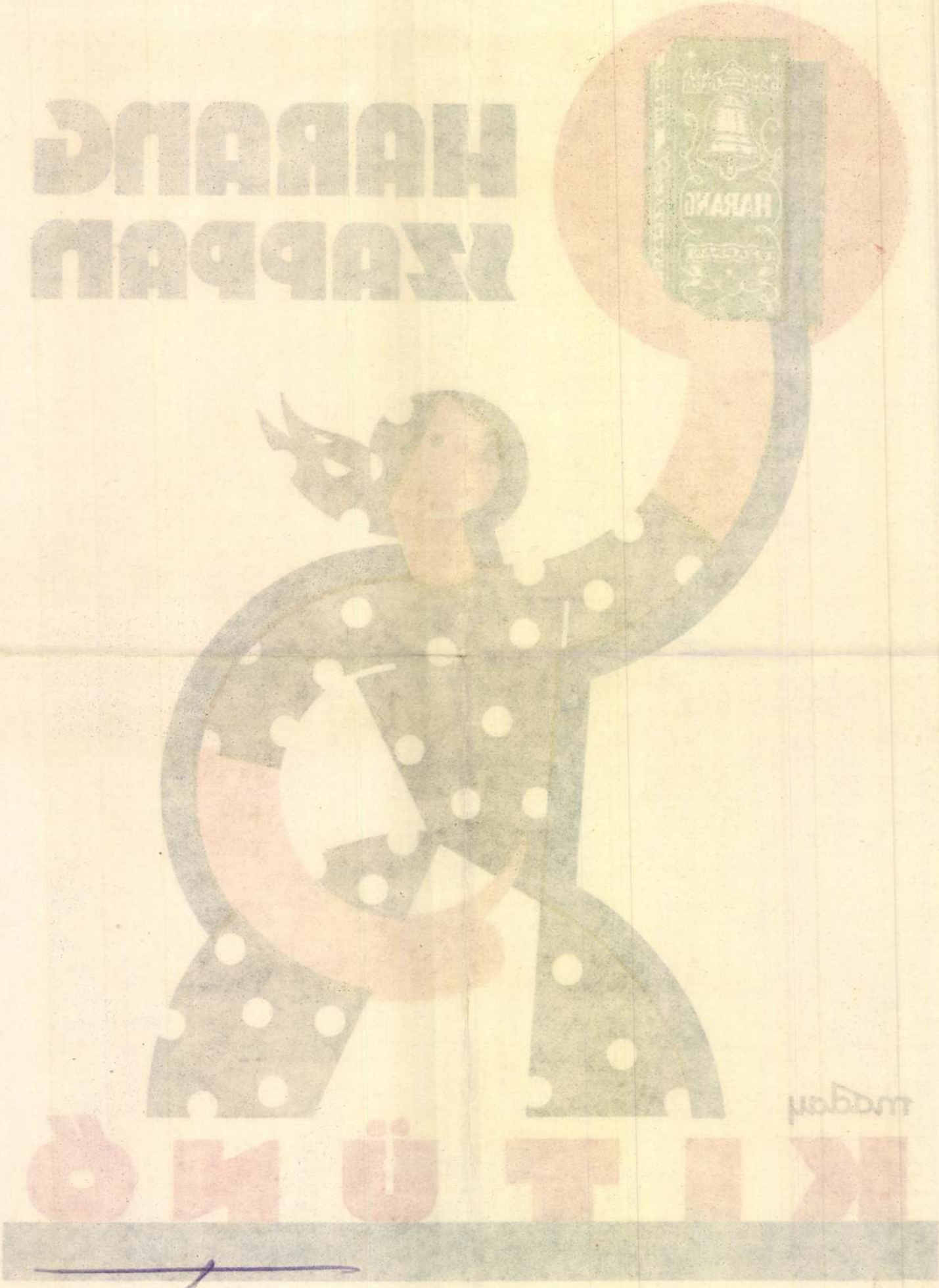

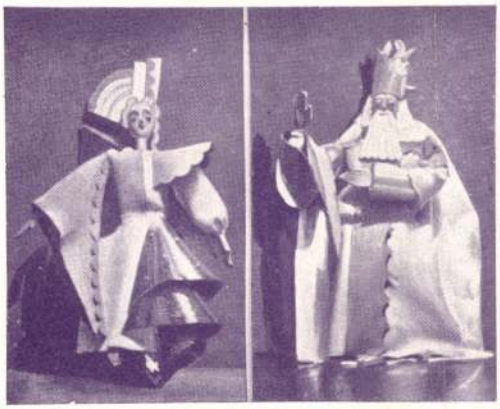

MADAY GRÉTE
BABAJELMEZ TERVEK

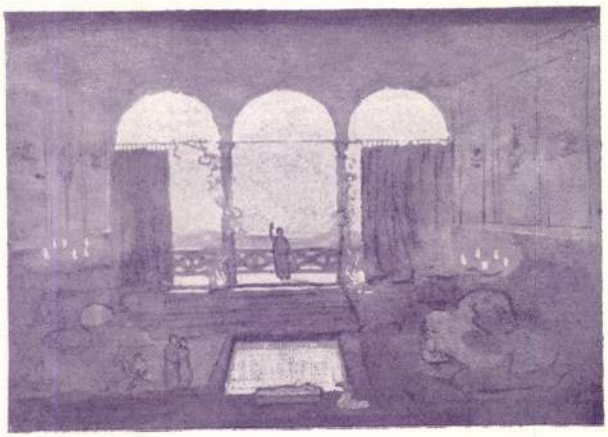

KÜRTHY GYÖRGY
(AZ EMBER TAGÉDIÁJA. RÓMA)
(SZÍNPADMŰVÉSZET)

Maday Grete

Máday Grete

Cond.

Rosner Károly:

A csomagolás útja.

MAGYAR IPARMUVESZET

1934. 44. l.

NAPOS OLDAL

Minden máshol van

Tulajdonképpen az volt a baj, hogy a Ház Asszonya elgondolkozott egy kicsit, amikor meg akarta gyujtani a gázt, nemigen figyelt arra, hogy mit tart a kezében és ezért szurta meg az ujját a gyufaskatulyával.

Helyesebben nem is a skatulyával, hanem azzal, ami benne volt. Ugyanis ez a gyufaskatulya csak eredetileg tartalmazott gyufát, de aztán, amikor kiürült, régi rajzszögeket tett bele a Ház Asszonya és ez a rajzszöges skatulya valahogy a tényleges állományu gyufaskatulyák közé került, a konyhaszekrény jobb fiókjába, a smirgli

mellé és a Ház Asszonya kicsit dühösem határozta el, hogy na, ezt a nyomorult rajzszöges-gyufaskatulyát pedig azonnal elrakja innen a rendes helyére, az ovomaltinos dobozba.

Mármint nem *igazi* ovomaltinos dobozba, csak egy olyanba, amiben valaha ovomaltin állott, de ez idő szerint a harapófogó, a srófhuzó, a kis kalapács és mindenféle szög tartózkodott benne, az előszobában, a nagy szerszámos-láda alján és ép ezért volt nehezen hozzáférhető, mert ideiglenesen, amig a cserkészek el nem viszik, ebbe a szerszámos-ládába gyüjtötte bele a Ház Asszonya az összes régi ujságokat.

Habár az ujságok számára a Ház tündérujju német kisasszonya a mult Karácsonyra kézimunkázott egy gyönyörü, falra akasztható ujságtartót, amire azt akarta ráhimezni, hogy: Hirlap, de valahogy elnézte a magyar ábécét és azt himezte rá, hogy: Hirlaq.

Megjegyzem: nem emiatt a kis sajtóhiba miatt nem állottak az ujságok ebben az ujságtartóban, hanem azért, mert egy parányit kicsire sikerült, ugyhogy ujság egyáltalán nem is fért volna bele, ellenben szinte idealisan belefért a kéfe.

De csak a ruhakefe és a kalapkefe, mert a cipőkeféknek már megvolt a maguk kitünő, rég kipróbált helye a szennyesládában.

Ami tulajdonképpen nem is láda volt, hanem egy kis szekrény, az előszobában, kétrekeszes, fölül a szennyes állott benne, alul pedig a gázóra volt elrejtve, mert a gázórát tudvalevőleg ugy el kell rejteni minden házban, mint valaha, negyvennyolc előtt, a lengyel menekülteket.

És ép ezért nem is lehetett a szennyest ebben a szekrényben tartani, mert valahányszor a gázgyári kiküldött le akarta olvasni az órát, mindannyiszor vagy egy harisnya hullott a nyakába, vagy egy pelenka — azért is kellett aztán a szennyest áthelyezni a kis benyilóba, egy olyan ládába, amiben valaha almát küldtek, vidékről.

Ennek a ládának az oldalán, meg a tetején szellőztető-rések voltak, hogy a levegő átjárja az almát és ez nagyon jó volt a fehérneműnek is, mert igy legalább nem dohosodott, azonban viszont megvolt az a hátránya, hogy a réseken át az apróbb fehérnemüt könnyüszerrel ki lehetett huzigálni, aminél fogva aztán a zsebkendők, kis teritők, meg ilyesmik nem is ebben a ládában feküdtek egyik mosástól a másikig, hanem egy teljesen zárt és kivülről hozzáférhetetlen kalapkufferban.

De csak szeptembertől juniusig, mert juniusban, amikor a család nyaraláshoz csomagolt, mindig kidobták a kalapskatulyából az aprószennyest és beletették a kanárit, kalitkával együtt, — abban szokott utazni szegény, hogy a kalauz észre ne vegye.

Persze ilyenkor a madárétett is mindig át kellett csomagolni, egy Flóris-dobozba, amiben normális körülmények között cérnaspulnik szoktak állni, régi szalagok és uj cipőfüzők között,. a család gyermekeinek

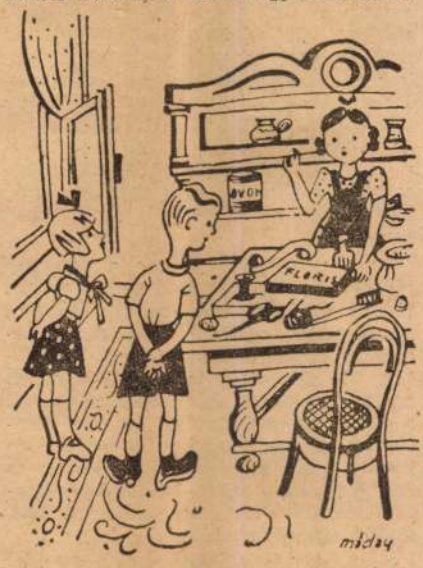

legnagyobb elkeseredésére, mert azok, a maguk törhetetlen optimizmusával sokszor lecsaptak egy-egy ilyen váratlanul felmerült Flóris-dobozra, hogy hátha talán mégis csak cukor van benne, de soha nem találtak cukrot, hanem legjobb esetben spulnit, de néha avult orvosságokat és egy kopott fogkefét, amellyel természetszerüleg nem fogat kellett kefélni, hanem ezüstöt, szidollal.

És a gyerekek, a maguk kezdetleges és naiv észjárásával meg is kérdezték, hogy tulajdonképpen miért van ez? Hogy *minden máshol van.* És mindennek megvan ugyan a maga rendes helye, de ez a hely soha nem az, amit a járatlan és tapasztalatlan ifjonti elme annak vélne.

Miért van a „Gyömbér" felirásu konyhai fayence-edényben griz, a

„Fahéj"-ban kristálycukor, a speizben pedig, a borosüvegekben miért nincs soha bor — hanem mért van bennük ehelyett ott fenn, a polcon, paradicsom, lenn, a polc alatt pedig vagy terpentin, vagy borecet, amely utóbbi körülmény azonban, fájdalom, rendszerint csak akkor szokott kiderülni, amikor a Ház Ura soronkivül megszomjazik és az egyik üvegből nagysebtiben hörpint egyet.

És az ilyen esetekben — első meglepetésében — talán még a Ház Ura is megkérdezné hitvesét, hogy vajjon nem lehetne-e valahogy ezzel a misztikus eredetü, de általánosan elterjedt „minden máshol van"-rendszerrel szakitani és ugy intézni a dolgokat, hogy mindenben az és *csak* az legyen, ami oda való, de a Ház Ura inkább csak hallgat.

Azért hallgat, mert attól fél, hogy a Ház Asszonya viszont azt találná kérdezni tőle, hogy:

— Mondd: mért van a te szivarzsebedben zsebkendő, a virágvázádban szivarhamu és a pénztárcádban mindenféle fénykép, igazolvány meg névjegy, csak éppen ami oda való volna: pénz nincs benne soha?

Zágon István.

Posti Hirlap karácsonyi mell. 1940. dec. 15.

A TÖKÉLETES NŐ

(AMILYENNEK AZ ORVOS LÁTJA)

IRTA DR. WENINGER ANTAL

Engedjék meg, hogy férfiboldogságunk legnagyobb problémáját gyáva megfutamodással kezdjem. Ha nőről, szerelemről van szó, a rivaldafény mindig tulerős, az olvasóközönség látcsövet használ, sokat vár és rendesen csalódik. Tudom, hogy az éles világításban sok mindent el kell hallgatnom és szellemi adósággal bucsuzom a karácsonyi hasáboktól. Dehát olyan tárgyat választottam, amelynek megoldásában szabály a következetlenség és bűn a végső ítélet hangoztatása...

Mert a hagyományokon éldegélő cikkirónak most elő kellene szednie az erényt és háziasságot, a hűséges feleségnek és derék anyának alakjait és megdicsérni a nagyanyáink elveinek árnyékában nevelkedett hajadonokat. pedig az én problémám nem a leány és az asszony, nem az anya és a kenyérkereső önálló nő, mert a nő helyét és értékét nem ezek a minőségek határozzák meg! A konyhagőz és cérnagondok magukban véve semmi értéket nem jelentenek, ha a nő nincs azon a lelki magaslaton, amely férje számára élménnyé, igazi, hazugságmentes boldogsággá avatja a házaséletet. Hasonlóképpen vagyunk az anyaság szent hivatásával is. Kétségtelen, hogy természettől fogva ősi ösztöne ez csaknem minden nőnek. Mégis, igen alacsony gondolkodás és pórias morál lenne az, amely a nő lényét kimeritené az emberontó Nilusáradásnak, az életmegujulás forrásának szerepével. A nő nem csupán az életfakasztás biológiai eszköze, hanem mérhetetlenül több ennél!

Régi kulturák szent könyvei, a mai regényirodalom és költészet, a magasabb zene és minden művészet egy titok körül kering és álmodik; az örök nőinek kimerithetetlen, varázslatos, szüntelen keresésre, kutatásra ösztönző eszméje ez. Nem az a fontos, hogy a nő feleség-e, anya-e avagy tudós, művész, hivatalnok, szerzetes. Mindegyik szerepben óriási és kozmikus jelentőségü lehet, ha mint nő, mint pár és kiegészitő, mint a férfilélek emeltyüje, lenditője helyes ösztönnel működik. A nő hivatása nem merülhet ki abban, hogy csupán uj reménységeknek, eljövendő nemzedékeknek vérforrása, sokszor véráldozata legyen. A tökéletes nő hivatása — bárhova állitja is a sorsa — a férfiu finomitása, csiszolása, lenditése, a férfiui alkotóerő mozgósitása! Lényének csodálatos varázsa sokakra hat; nemcsak házi környezete, hanem a hivatali férfikolléga, sőt a feljebbvaló is tanul, merit belőle.

A női ideálnak hajdani értelmezése ma már sok tekintetben a multé. A mai nőnek több önállóságra, függetlenségre, gerincességre van szüksége. Nem lehet többé azt követelni, hogy leányaink lehetőleg gyámoltalan feleségekké és az életben megható ügyefogyottsággal mozgó anyákká nyomorodjanak az egyébként megbecsülésre méltó és megkivánt háziasság és tisztesség jegyében. Sőt éppen a termékenyebb, ész- és természetszerübb, életszerübb háziasság és az öntudatosabb tisztesség sürgetik a leánynevelés gyökeres reformját. Távol áll tőlünk, hogy könnyelmü minták és eleve stilustalan tipusok után igazodjunk e kényes és roppant felelősségteljes kérdésben. De az őszintébb morál és a tisztább emberiesség nevében kell figyelmeztetnünk arra, hogy a női boldogság és női jellem, az önálló, férfiaknak imponáló nőfajta nem a ketrec-gondozás és burkolás vivmánya, nem is a feministák féktelen követelődzésének posthumus-műve, hanem az uj kor ébredő szellemiségében fogant, tanuló, szorgalmas, komoly és önmagukba fordult lányoké, asszonyoké. Mi a keresztény erkölcs alapján állva igen nagyra tartjuk a jó hitvest és anyát, de az élet tapasztalatai és tragikus tanitásai alapján hozzá kell tennünk, hogy a nő sem merülhet ki teljesen ebben, hanem életszükséglete, hogy mint egyén, mint női hatóerő se sorvadjon el. Ez tulajdonképpen minden lelkiéletnek és magasabb életművészetnek az alapja. Az a sok lelki hajótörés, az a sok kuszált, kiegyensulyozatlan, egyoldalu élet, amellyel ma a mélyrelátó orvos naponta találkozik, mind ékes bizonyitéka annak, hogy az egyéniséget nem szabad feladni! Még a házasságban sem! A felolvadás, a megsemmisülés unalmat, megszokást, közönyt szül és ezen bukik meg sok-sok házasság. A ma annyit emlegetett házassági krizisek ennek a gyilkos unalomnak a következményei és az egyéniségnek, a lélek ünnepeinek hiányát jelzik. *A hamis elveken épült tucatházasságok, a banális nősülések és férjhezmenetelek, a válóperek mind az egyéniség feladásából származnak.* Ha a nőt jobban tisztelhetjük és a családi tüzhely nem jelent önelhagyást, otromba közösséget, amelyben az önelhanyagolás kényelmes rigolyái kitombolhatják magukat, hanem a szerelem ősi szentsége és tartósabb varázsa ül ujból a blazirtságok és nyárspolgári megszokás helyébe, akkor a házasság is magasztosabb lesz. De *a házasság reformjával mi férfiak elkéstünk*... Már a nők intézik azt és tőlük várjuk az uj nőtipus bevonulását, az őszintébb boldogság megteremtését. Persze még igen sok előitélettel és gátlással kell megbirkóznunk.

Nem véletlen az, hogy a nők ma előzönlik a férfipályákat és mindenütt férfiak oldalán dolgoznak. Döreség lenne visszaszoritani őket. A nő jelenléte mindenütt alakitólag, gyujtólag, de fékezőleg is hat. Finomabb lelkének kiáradásai megakadályozzák a durvaság térfoglalását és ezért tisztitólag, nemesitőleg hatnak a legtöbb helyen. A gépirónő és titkárnő is élettárs, magasabb értelemben hozzánktartozó, aki észrevétlenül hat, alakit, simit, nevel...

A tágabb értelemben vett női hivatásnak e felismerése és korszerü élménye igen nagy kötelességeket ró az életben szabadabban mozgó és a multtal szemben összehasonlithatatlanul nagyobb hatáskörü nőkre. Tökéletesebbé, eszményibbé, szebbé és finomabbá kel válnia. Lélekben sokkal nagyobbra kell nőnie. Dehát mindez megint közel áll a hagyományos prédikációkhoz, sopánkodik most a mágneses erőkre áhitozó olvasó. Mégis milyennek kell lennem? Adjon tanácsot: milyen az a nő, aki tetszik? Hadd lássuk a tökéletes nőt!

Rengeteg mulik a kora ifjuságban elkezdett önnevelésen. Csaknem azt kell mondanom: minden! A tökéletes nőnek testi-lelki csucsteljesitményre kell törekednie. Legyen hajlékony és szép, üde, tavaszos, fiatalos, kikezdhetetlenül ápolt. Üzzön komolyan gimnasztikát. Ha lehet, végezzen balettgyakorlatokat. De a fizikai tréninggel párhuzamosan mindig és mindenütt maradjon üde a lelke, őrizze meg természetes vidámságát, ifjonti varázsát, őszinte hajlamait, mert a fizikai kozmetika alapos, mély, a bőrbe és szervekbe, idegekbe és vérbe szántó lelkiség nélkül üres máz, amely nem tetszhetik. Lakása, szobája, tárgyai, szőnyegei, még állatjai is tükrözzék őt. Árassza ki tudatosan környezetére, még a holt tárgyakra is azt a pszihikus fluidumot, amelyet minden egyéniség környezetében megérzünk. Legyen bátor és öntudatos. Merjen a szive szerint élni! A tulzott előitélet mindenben ártalmas. Ügyeljen arra, hogy a hangja is kellemes maradjon. Tanuljon énekelni, valami zenét is. Ezt az egyet igazán meg kell tartanunk a biedermeierből! Olvasson sokat és komolyan. Mélyitse ki magát belül. Legyen inspiráló jószelleme annak a férfinak, akit szeret. Ne érdeklődjék kicsinyes motivumok alapján a megtalált férfi után, ne barátnői, mendemondák, hiresztelések után alkosson itéletet, hanem igyekezzék őt önállóan megitélni és megérteni. Ha ilyen elfogulatlan tud lenni, akkor nem fog tévedni sohasem!

Életvidám frisseség, ápolt, ragyogó fogsor, őszintén megértő és boldogságkereső lélek — ezeknek egy tőről kell fakadni, hogy a teljes testi-lelki harmóniai feltételei meglegyenek. A test és lélek szépsége szinte egymásból adódjék. Ha mindezek megvannak, akkor a külső körülmények lényegtelen adottságokká zsugorodnak. A tökéletes nő ugyanis mindig megtalálja az életben azt, akit keres és ha üt a nagy találkozás órája, amely egyszer mindenki számára esedékes, ha eljön az igazi nagy szerelem, akkor biztos ösztönnel ragadja meg a megtalált férfiu kezét.

Annyi tényezőnek a szövődése, oly finom egybehangoltság, a testeknek, az idegzetnek, a hajlamoknak, az élet szeretetének, a hitnek és csodavárásnak olyan sok harmóniája kell ehhez, hogy még a haj szine is fontos lehet. Lehet a nagy szerelem a „barna éjfél" jegyében fogant, mig másoknál a sötétebb hajszin már kizárhatja a boldogságot. De akár a fekete haj sorsdöntő, akár a lenhaju asszony imádott szőkesége: ha a kölcsönös keresés komoly és minden befolyástól független, ha nem szokások és merev elvek közepette történik, akkor a tökéletes nőre mindig tökéletes boldogság vár...

Máday Gréte

Jaschik Álmos tanítványa. Emlitve Sophokles Oedipusához, Oedipus Kolonosban és Antigone c. tragédiáihoz készített antinaturalisztikus diszletterve.

Németh Antal dr. A korszerű szinpad. Magyar Iparművészet. 1930. 63. l.

IMRE.

A Szépművészeti Múzeumban.

egjelent a Franklin-Társulat kiadásában Budapest, 1930.)

Kacsóh Pongrác ül fel a postakocsimra. Gráci — ahogy mi hívtuk. A János vitéz szerzője. Szikár teste gyógyíthatatlan kór csiráját hordozta. Szomorúan gondolok arra, hogy későn vettük észre. Izgatott, ideges természetét nem vettük komolyan és ha ugratni akartuk, ártatlanul úgy kérdezte egyik a másiktól, hogy Kacsóh is hallja :

— Mi a dzsessz?

— Wagner és a modern zene keveréke — felelte a másik célzatosan.

Erre már Gráci fölugrott az ebédlőasztaltól.

— Ilyen őrültséget nem lehet hallgatni — szólt indulatosan és fel és alá kezdett járni.

Most már tudjuk, hogy miért vett mindent komolyan.

Egyszer szorongó éjszakát töltöttünk együtt. Egy házban laktunk, ő felettem a második emeleten, a József-utcában. A kommün nagyon izgatta, valósággal beteggé tette. Amikor aztán a ludovikások megmozdultak és eldördült az első ellenforradalmi fegyver, a József telefonközpont — mely közvetlenül mellettünk volt — a csata központjába került. A redőnyöket le kellett engedni, az utcára nem volt szabad kimenni, de nem is lehetett, mert a vörösök, akik a kapualjakban húzódtak meg, értelem nélkül lövöldöztek. Így volt ez egész délután, este, éjjel. De mi bíztunk a derék ludovikások sikerében. Hajnal felé megszűnt a tűzharc. Valami történt. Kétségbeejtő volt, hogy nem lehetett hírt szerezni. Kérdezősködni sem lehetett, mert mindenki gyanús volt.

Felmentem Kacsóh Pongráchoz. Ott ült a zongorája mellett.

— A Dorottyán dolgozom — szólt, mintha nem is érdekelné, ami odakünn történik. — Ez szebb, különb lesz, mint a János vitéz. Hallgasd csak meg.

Künn égett az ellenforradalmi láz, bent Kacsóh halkan zongorázott. Minden poklok felett a lángelme ragyogott, mikor játszotta Dorottyáját, melyet élete legnagyobb alkotásának tartott.

De én közben a szörnyű csöndre figyeltem. Fülem a leeresztett redőnyhöz szorítottam. Hangokat hallottam. Őrségváltás volt. Vajjon mi történhetett a ludovikásokkal?

Kétség, reménység érzései váltják, kergetik egymást bennünk, amikor ezt hallom : «Megadták magukat».

— Vége — szóltam elkeseredve. — Leverték az ellenforradalmat.

Kacsóh reám nézett. Szeme szinte ijesztően fénylett. Elkezdte játszani «Rákóczi megtérését». Felejthetetlenül szépen. Mikor bevégezte, leengedte a zongora fedelét, öklével hatalmasat ütött rá :

— Ne félj, Rákóczi visszatér.

Nem értettem, hogy mire mondja. Most már értem. A téboly már ott bujkált a szeme villanásában.

Aztán sok unszolásra elment Szatmárököritóra egyik rokonomhoz. Azzal vettük rá az utazásra, hogy azok nagy zenebarátok, s a falusi csendben, nyugalomban, felzaklatott idegei lecsillapodnak. Eleinte látszólagos javulás mutatkozott. Kiült az öreg fák alá, lekottázta a rigók énekét és emlékül átadta a ház fiatal leányának, aki kitűnő füttyművész.

— Csinálja olyan jól, mint az énekes madarak — szólt nevetve.

Néhány nap múlva, amikor a faluban delet harangoztak, idegesen kivette óráját és megszólalt :

— Most 12 óra és én marosilyei Kacsóh Pongrác vagyok. Ha mindezt ilyen világosan tudom, nem lehetek őrült.

Keze remegett, ajkát idegesen rágta.

Ököritóról aztán mind pesszimisztikusabb levelek érkeztek. Ott, ahol olyan szerető környezetben gondozták, féltve gyógyították a gyógyíthatatlant, már reménytelennek látták a helyzetet.

Hazajött, fáradtan, leverten. Az addig élénk beszédű Kacsóh Pongrác hallgatag lett.

Aztán nemsokára eljött érte legjobb barátja, Bárczy István volt főpolgármester, az egyetlen, akinek szavára hallgatott, amikor a szanatóriumba szállítás gondolata felmerült. A szanatóriumba menet már nem ismerte föl a budapesti utcákat. A sors kegyes volt hozzá, Nem nyújtotta hosszúra betegségét.

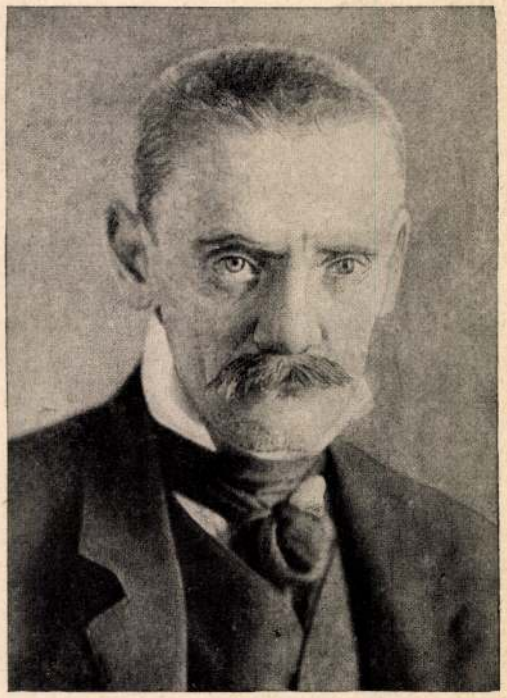

Cholnoky Viktor

Tükör 1942. 1. 27.

Kandúrok és földi békák

Máday Gréte rajzaival

Írta ERDŐS JENŐ

Ki nem hallott még békakuruttyolást falun? Ez akkor kezdődik, mikor az esthajnali csillag éppen feljövőben. Az udvarok már elcsendesültek. A csordák hazatértek és rég utolsót kondult a vezérbika kolompja. A hazatérés általános örömét jelző tehénbőgés is szerteszállt és eloszlott a táj felett, a bika ritka fel-felbődüléseinek uralkodó akkordjával együtt. A porta esti tevékenységeinek is vége. Nem nyikorognak a kútgémek s az ivást bőséggel befejező pillanatban tágtorkú, lélekből lelkedzett búcsúhangzatát is meghallatta a távolmaradt legelő felé, az egész esti vidékkel, a vídám kisborjú. Végsőt kottyantott már a kotló is, a szárnya alatt megbúvó csirkéi felé abban a kétkedő félelemben és hiedelemben, hogy ott ne hagyják a sötét és hosszadalmas éjszaka kísérteties perceiben az anyaságban megfonnyadt és öregségtől átforrósodott vén testét, kifakult tollazata védbástyáiát. Pici csipogásokkal meg is kaphatta annyira-amennyire megnyugtató válaszát csibéitől. Szóval nyugszik minden csendesen, — az udvaron csak a szellő jár-kél.

A földi tyúkok tehát alusznak, de felkelt az égi fiastyúk. Ő viszont annál hangosabban villog, valósággal szénsavas sziporkákkal szórja szét sugarait! Már pillanatokkal ezelőtt a messzi mezőkről beszállt a falu felé a tücsökcirpelés lírai zenebonája. Olyan kicsiny ez édes és naiv-őszinte zenekar általános hangerőssége, hogy ezt a halk zenebonát skáláinak kis oktávköze miatt jobban szeretjük és mert a teremtés legelső estjéből ért idáig, és ősi hangörökségként maradt ránk: monotoniájáért többre értékeljük mindenfajta nagy futamokkal dolgozó zenekarnál. Zenebona helyett egyenesen harmoniának tekintjük. Régi hangtani kincseket hallunk ki belőle s nem is a fülkagylónkkal figyeljük és fogjuk fel, hanem inkább a zsongó idegeinkkel, ágybavágyó tagjaink zsibbadtságával. Beszívjuk hunyorgó szempilláinkkal agyunk, tüdőnk és szívünk legmélyére.

De, mondom, a tücsökcirpelés csak pillanatokig tart s pusztán képzelettel mérhető röpke perc után rögtön belezeng a vezérbéka pompás és vérbő diszkantia. Hangja oly friss, oly újszerű, oly lenyűgöző, szabadságos képzeteket szór szét a földön, hogy egyszerre csak újra feléled a táj és kezdődik az éjszaka igazibb elevensége.

Ez annyira más a nappal frisseségénél, hogy valami rikoltón eredeti éjszaka-indító vezérszólam kell ahhoz, hogy megkezdődjék a sötétségnek ez az örökké visszatérő varázsa. A vezérbéka adja meg ezt az indítást, mely oly tüneményes kurtasággal történik és olyannyira felkészült idegekkel várta a békatábor, hogy egyetlenegy félhangot sem tud önállóan és magára hagyatva végigbrekegni és merő egyedül kikuruttyolni. Rögtön együtt énekel vele a szenvedélyes és pompázatos kórus, amelyet a holdsugár karmesterpálcája dirigál. A vezérbékára rázúdítja minden békatorok a maga egész erejét, összes kincsét hangban és tüdőben, izmokban és tagokban. Már dűlednek bele a tüdők, torkuk alatt bőszen és rugalmasan feszül szét a bőr, — egy mozdulat még és szétszakad! Izmaik úgy működnek, hogy afféleképpen támaszkodnak neki a földnek és olymód vetik fejüket az égnek, mintha csak egy pillanatig akarnának még várni s rögtön beugranának ebbe a bársonyos égbe, ebbe a vakító kékbe — az egész éjszakai világmindenségbe. De legalább hagyja addig is egy egész életre

kikuruttyolni érzéseik tömkelegét az a csodálatos hatalom, amely iderakta őket, le a falusi gödrökbe, árkokba, útszéli pocsolyákba, kerékvágásokba és zökkenőkbe! Ezek távolesnek ugyan egymástól, kuszán és mérték nélkül helyezkednek el a faluban és falu végén, kertek alján meg a szomszéd és külső mezőkön. Mégis úgy harsog a kórusuk közelről és távolról, mintha dogobón állnának szép szabályos rendben, egymás mellett és egymás mögött, s a karnagy a dobogóról minden résztvevőt szemmel tarthatna és pálcával dirigálna.

Mindezt el kell mondani, hogy a «vizi» békák után a virágoskertben, veteményes ágyak közt, krumplibokrokban szanaszét görgő, lomha «földi» békákra s azoknak még csodálatosabb «hazai rejtelmeire» áttérhessünk, — oda, ahová naplemente után nemsokára belopóznak a hold sugarai alatt a macskák is. Arany János méltóságos tollával kapták meg ezek a földi békák az egykori, legelső irodalmi rangjukat a magyar költészetben — de attól a néhány szótól tulajdonképpen még ma is rangrejtve «görögnek tovább» s az irodalomtól egyre távolabb jutnak, az életben pedig egyre rejtelmesebb és érthetetlenebb mélységbe húzódnak.

Ott lenn élnek ők a rögök setétjében, meghúzódva és hangtalanul a nyirkos csöndben és a föld homályában, az ősi húmuszban: kísértetiesen régi és eredendő életmód az ő nappali meglapulásuk. Míg az égen, a köznap és a világ végén le nem száll az utolsó napsugár, addig úgy megbújnak, hogy bármely napszakban és bármelyik órában lehetetlen észrevenni őket. Annyira eltűnnek, mintha valami fluidum varázslata egészen levegővé változtatná őket

és csak az esthajnalcsillag tenné újra láthatókká és nyitná meg felettük és körülöttük kissé a természet és az élet mélyen elzárt titkait. E lomha földi békák torkán soha ki nem jő semmiféle hang és halavány vagy nyiroktól megrekedt brekegés vagy afféle fakó utánérzése azoknak a csillagokig sugárzó tiszta és bátor ezüsthangoknak és fénylő és virágzó örökzenének, amelyet a kuruttyolás szimfóniája jelent. Vízben sem volt soha, — az élet vidorabb és könnyedebb őselemeivel őbenne semmi benső rokonság. A kerten túl, a krumplibokrokon messze túl, falu végén és mezőn innen, amonnan és valahonnan száll és kereng feléje a kuruttyolás felnőttes és zengő, kölykös és fecsegő, éretlen és túlért hangkarneválja. De ő nem szólal meg. Szeme meredt és összecsukott a szája. Ugrik egyet s nagyot koppan az új krumplitő vagy sáfránybokor, ahová leesik. Mondom, a szeme meredten irányul ebbe az éjszakás mágiába: az életnek számára egyetlen járható útjába. Kicsit pihen, aztán megint egy nagy zökkenés. Ezeket az otromba, nagy íveléssel végbement ugrásokat higgadtan, csendes belső nyugalommal végzi el. Ez a földarabocska most egészen az övé. Itt a cselekvés szabadsága csak neki van fenntartva naplemente óta — s hiszi magában mélán, hogy ez így is marad kivilágos kivirradtig. Mondom, őt ugyan cseppet sem zavarja és egyáltalában nem is vonzza a közel-távoli kuruttyolás. Él, mert mozog és mindehhez: a térségeken rojta kívül semmi és senki nincs akcióban, a mi és a ki él. Teljhatalmú úrnak érzi magát külön kis világában. Szembeszállás és erőkifejtés nélkül akar csak uralkodni a dolgok felett, mert másképp való hatalomról nincs is elképzelése. Benne az ösztönösség és az életforma, amellyel kegyelemből megáldatott a Teremtőtől — még oly kezdetleges, oly elemi, hogy csak a gyáva poroszkálás és ugrándozás, ezek a bugyuta huppanások állnak rendelkezésére kinyilvánítani azt, hogy egyáltalán van, mozog, éldegél és tétovázik.

Ó, értsük meg hát, minő rettenet fogja el, ha ilyenkor megjelenik a sáfrányok és krumplik tövében, a kökénybokrokon és kerítéseken átívelve egy szeszélyes és vadóc kandúrmacska, amely már csak nagyon eredeti élvezetet tud végigélvezni.

Miért is jelenik meg hát? Azért, hogy olyan vad és olyan élveteg, olyan megrendítő és költői játékot folytasson le vele, amilyet ember sohasem láthat, míg süt a nap. Ilyennel nem találkozhatott tiszta és áttekinthető, jogos és könnyű élethelyzetekben!

Kergetősdibe fog, kínos bújócskát kezd vele, űzi, hajtja ezt a szerencsétlen jószágocskát a kandúr. Talán valami régi vadászhajlam miatt, a zsákmányszerzés legkönnyebb lehetőségén és teljesen veszélytelen izgalmain át — így akar visszaemlékezni arra, hogy valamikor tigris volt?! De indok nélkül is, ösztönös és kiszámított kegyetlenséggel képes végigcsinálni ezt a játszmát, — az egész furcsa szórakozásvágyas kísérlet ugyanis nem megy a földibéka bőrére! Csak saját szórakoztatását célozza. A játszma neki főleg abban a pillanatban tetszik és főleg azért csinálja, amikor kacsóit elevenen és biztosan ráteszi a békára — a szegényre — és földhöz nyomja puhán, nem nagyon erősen. Közben figyeli a hatást. De ez a kis — mondjuk — becézés és simogató talpacskából kinőtt mozdulat is olyan ritka, olyan soha nem érzett támadás a földibéka «gondolatvilágában», amely túllő a kigonoszodott cica eredeti szórakozásának minden célján. A béka valami olyan ijedelmesen állati hangot hallat, amely az élet legmélyéből szakad és buggyan fel, mint a vér a koca szívéből, amikor a kést beleszúrják. Különös színezetekkel nyekeg ez a hang és sűrű kínnal száll fel a holdvilágos éjszakába. Lángol, mint a vér. Ég, mint egy hirtelen felrikoltó lángolás és egyben olyan hiábavaló ez a jajszó, mint a halott kedves utáni vágyakozás. A macska egyik első lábát megint rá-ráteszi a békára és kiélvezi a vékonybőrű test remegését. Roppant tetszik neki a különös új helyzet! Élvezi, hogy éles körme és puha talpa szinte nem is a bőrön van most, hanem a legősibb állati húson és idegeken, — mert hiszen ez a bőrfelület oly vékony, hogy szinte nincs is. A remegés olyan, hogy valóban csiklandja a talpát ez az egészében megrezdült test. A legősibb és leggyávább félelemről ad neki tudomást ez a remegés, amellyel a béka a támadástól fél, ettől a monumentális külső erőtől. Ez az erő bármely pillanatban elveheti tőle az élet végigélésének «boldog» és «büszke» módozatait, — tehát ahogy a torkán kifér, sikoltania kell! Akárhogy is akarja, nem tudja kiszabadítani magát e «mértéktelen» karmok alól. Védekezne, igen, dehát az erőviszonylatok most olyanok, hogy itt nem is lehet erre mód. Az élete, íme, annyira veszedelemben van, hogy csak a hangja tehet még erőkifejtéseket. Ebbe összpontosul minden «szellemi» energiája. Ezért olyan lenyűgöző, síri és majdnem metafizikai ez a hang. Már nincs is józan színe, nem is valóságos hangtávolságokat fut be, hanem meg van őrülve, — ha ebben a lenti viszonylatban az őrület fogalmát egyáltalán használhatom. Az «őrülés» szóról eddig az volt a köztudatban, hogy használása szellemi polgárjogát csak az ember világában adhatom meg neki. — Itt éreztem először és mindig, ahányszor csak hallottam ezt a szívszorító és idegfeszítő békanyüszítést, hogy amely testből ilyen hang kisüvölthet, annak birtokosát egy védhetetlen pillanat mindenképpen csak a vad félelem ekstázisába juttathatja, — a rettegés önkívületébe, szóval: az őrület végső menedékébe.

Közben még mindig folytatja boldogságos éneklését a vidék felett a vízibékák serege s a kuruttyolás úgy fűzérezi be a tájat, mint a milliárd csillag az eget. A legtávolabbról, talán a láthatár

aljáról sejtésszerű békadalverseny árad felénk valaminő egészen álomból felszűrődő hangszerelésben s mind közelebbről és mind közelebbről egyre erősödő újabb «alááriázások» tarkítják ezt az életet boldogító, állati örök harmóniát. S most zeng és zúg, áradón, aléltan, remegőn.

De a kandúr még tartja a frontot, — mit neki, az ő laikus füleinek ez az örömet csordító, illatos esti zenebona! Mikor már a mancsa alá nyomást megúnta, hengergetni kezdi ezt az otromba, idomtalan, aránytalan kis puha testet. Ó, ha ki látná ilyenkor a szemét! Hogy kimered, milyen mozdulatlan, hogy esdekel, hogy árad szét belőle az ijedelem a megsemmisüléstől.

Körösközül zeng a határ. A rokonai boldogok és ha egy villanásnyi időre csend támad, azt lehetne hinni, hogy no, most vége az egész dalkarneválnak! Nekimeredt lábukkal felugrottak a tavibékák az éneklés lelkesedésében és magasba dobták magukat a csillagok közé, egyenest a holdba, — ott többen elférhetnek. No, de mégis maradtak, mert máris továbbfolyik szűk tercekben, bő szekesztekben, nyekergő szeptimekben, torkos oktávokban az éjszakának ez a zengő éltetése, a vízibékák örök allelujája.

A kandúr tovább folytatja ezt a sajátos játékát. Ami neki komédia, szórakozás és sokáig lekötő tréfálkodás komikuma, — az a földibékának az először jelentkező életveszély szörnyű tragikuma! Annál kevésbbé tud ellene védekezni, mert a «gyakorlatban» egyáltalán nincs is ellenfele a földibékának, ilyen támadásra alig is volt még példa — amióta csak ősi rokonságából és családjából kikerült, — a vízből a szárazra jutott. Nem kap gyakori támadást? Nincs is hát benne erős és ötletes védekeznitudás. Ó, hogy visszavágyakozhat ilyenkor az ő békés birodalmába, a víz puha áramlásába, ebbe a fenséges állati «Archiregnumba»! Mert bezzeg ha most ott volna, ahol a hangjukkal vídáman orgiázó rokonai: vizek, árkok, tavak és pocséták partján, — usgyé, kellős közepébe! Ugyan rághatná akkor a körmét a kandúr s nem percegtetné vele bőrtelen bőrét!

A játékból végül mégsem lesz dráma: a kandúr beleúnt. Abbahagyja. Engedi menekülni áldozatát. S a játékteljesítmény így is inkább nevezhető tragikomédia felé húzódó mutatványnak, mint könnyed és könnyen feledhető felszínes komédiának! Az erő nagylelkűsége ez: a tigris megkegyelmez hitványka áldozatának.

Nem is annyira komédiázás volt ez tán, — mint inkább vadász-sport! Mint mikor a boxoló, nagyobb mérkőzés előtt, mielőtt kiállna a nyilvánosság elé, a ringbe — otthon még begyakorolja magát. Gyakorlást a bátrabb mozdulatokra így akar szerezni és kész helyzetet: hozzászokni a biztos győzelemhez!

Vagy ahhoz is hasonlít ez, amikor a leglelketlenebb és legkevésbbé emberi sporthoz, a galamblövészethez úgy készülnek fel gyakorlói, hogy mielőtt valóságos élő galambokra kerítenék a sort, — előbb még egy-egy agyaggalambot felröppentenek és azzal gyakorlatoznak.

Most már a zsákmányokat bőven kínáló éjszaka úgyis magától hívja a macskát, azokkal a rejtelmes hangocskákkal, amelyeket csak az ő füle fog fel. Sorsára hagyja a földibékát, átugrik a kerítésen és a játékból megkezdett vadászkísérletet — komoly ügygonddal folytatja kint a mezők nagy terein . . .

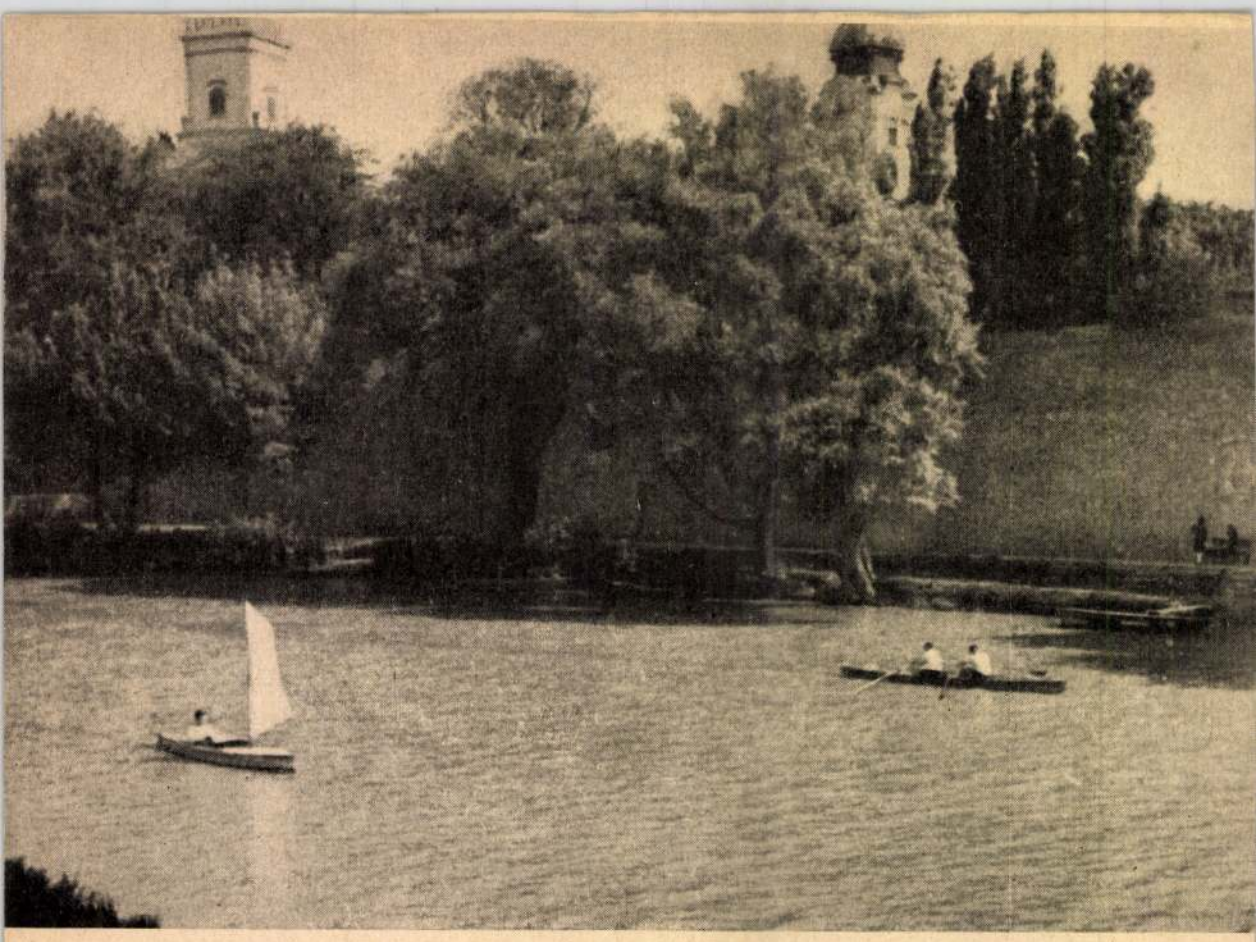

A püspökvár a Szigetről

A HÁROM FOLYÓ VÁROSA

A szerző fényképeivel

Írta SZILÁGYI ÖDÖN

A Duna, a Rába és a Rábca oltalmazón öleli körül azt a parányi szigetet, amelynek útjait most járom. A nyáron dúslombú fák a szemerkélő novemberi esőben csupaszra vetkőzve dideregnek körülöttem. Figyelem a három folyó városának életét, amely itt zajlik körülöttem. A hídon vidáman robognak az autók és autobuszok. A rikkancs harsány hangon ismételgeti a most érkezett pesti napilapok címeit. Valahonnan boldog gyermekkacagást hoz felém a szél.

Az élet muzsikál körülöttem. Aztán hirtelen új hangok vegyülnek bele. Megszólalnak a kövek, amelyekből Győr, a három folyó városa felépült. Most már csak rájuk figyelek. A márról és a tegnapról regélő kövekre.

*

A folyó túlsó partjáról a püspökvár néz le rám. Itt állt valamikor Győr fellegvára. Ma már csak a csonkatornyú püspöki palota hirdeti a régi harcok emlékeit. A XV. században több ízben keresték fel királyi vendégek, előbb Erzsébet királyné, majd később Mátyás király és Beatrix.

Középkori boltíves folyosón át jutunk a székesegyház elé, amelynek alapjait még Szent István király rakta le. Talán egy templom sem pusztult el annyiszor Magyarországon, mint ez. A XIII. században Omodé püspök építette fel újra, de a mohácsi vész után száz esztendeig kenyéraktárnak és puskaporos toronynak használták. 1598-ban nyerte vissza eredeti rendeltetését és akkor helyreállították.

Egyik oltárát Mária-kegykép díszíti. Írországból hozta magával ezt az ezüstkeretbe foglalt képet báró Lynch Walter clomforthi püspök, mikor Cromwell Olivér elől hazájából menekült. 1697 március 17-én, Szent Patrik névnapján, a templomban elhelyezett képből a legendák szerint vér csorgott. Keresztély Ágost szász herceg, győri püspök, ekkor rendelte el, hogy a kegykép az oltárra kerüljön. A templom kincstárában őrzik azt a kendőt, amellyel a kegykép vérverejtékét annakidején letörölték.

A székesegyház déli oldalán kis tér közepén Szent Mihály szobor áll. Keletkezését Seregély Istvánnak köszönheti, aki 1764-ben egy szép napon elhatározta, hogy cimboraságba akar lépni az ördöggel. A derék győri nemes addig hirdette ezt úton-útfélen, amíg nem akadt néhány

gyermek talán soha nem talált így egymásra. Csak olyankor ismétlődik meg ez a mély lelki ölelkezés, amikor maga Kodály vezényli valamely művét, például a Forr a világ kezdetű kánont, tíz-tizenöt iskola éneklő ifjúságának összkari előadásában. A másik, különösen feledhetetlen rendezés, a nagy seregszemle, az É. I. margitszigeti tavaszi ünnepe volt, szintén 1937-ben. A zeneéletnek nemcsak hazai, hanem külföldi hírességei is eljöttek megtekinteni e csodát, amilyen még a világon nem volt. Nem ám, mert Bartók, Kodály, és velük egyenrangú renaissance és nyugati klasszikusok remekeit énekelték az énekkari kultúra legmagasabb fokán álló gyermekkarok és a nagy összkarokat (Bartók: Legénycsúfoló, Kodály: Pünkösdölő, A magyarokhoz) a korális zene terén európai mértékű Vásárhelyi Zoltán és Bárdos Lajos vezényelte.

Az irányítás igen jó kezekben van. A «Magyar Kórus» és az «Énekszó» hangjegyes zenei folyóiratok szerkesztői tartják össze a mozgalmat, ők látják el nemes zenei anyaggal a kótaéhes gyermek-tömegeket, akik olvassák is a kótát, mint a Bibliát: a jövő igehirdető kis magyarjait. Minden rendű és rangú iskola, még a tanítóképzők surján növendékei, sőt már a pöttöm óvodások is énekelnek, — zeng az Eneklő Ifjúság sok ezernyi csapata az országban. A képzőkből évenkint újdonsült tanítók és tanítónők lépnek ki, — már tudják, melyik végéről kell megfogni a zeneoktatást az iskolában. Kerényi Györgynek, Rajeczky Benjaminnak és Bárdos Lajosnak vannak a nevelés terén igen nagy érdemei. Bárdos, maga is jól ismert zeneszerző, sugalló hatású tanár és kitűnő karnagy-egyéniség is egyben. Mint csillagait a fiastyúk, neveli-hordozza tanítványait a Zeneakadémián s évenkint szárnyra ereszt belőlük egy-egy rajt, szerte az ország minden zugába.

Rajeczky Benjamin, az európai tekintetű elméleti és gyakorlati pedagógus mellett, kinek műveltsége túlnőtt a Zeneakadémián, különösen fontos szerepet visz Kerényi, nevelő írásaival. Ő a kritikusa, tiszta és bátor tekintetű szellemi irányítója, ha kell, harcosa is az új iránynak, Rajeczky Benjaminnal együtt. Mint zeneszerző, nem siet kiaknázni a helyzet adta lehetőségeket, inkább a nyugati mesterek énekkari remekeit fordítja magyarra szerényen és szedi gyönyörű csokrokba, váltogatva magyar énekeskönyvekkel és tankönyvekkel (Énekes Liceum, 4. kötet; Énekes Ábécé; Éneklő Iskola az utóbbi kettőt Rajeczky Benjaminnal együtt). Két folyóiratot is szerkeszt, az ifjúság zenei folyóiratait, maga köré gyüjtve a mozgalom jeles pedagógusait, többnyire tanárokat, akik iskolájukon át maguk is egy-egy városrész vagy város zenei műveltségét irányítják. Egyik ilyen folyóirat, az Éneklő Ifjúság gyermekeknek szól és gyermekeket is bevon a munkába. Felnőttek is sok tanulsággal lapozhatják.

Száz meg száz nevet kellene felsorolnunk, új zenei nyelvünk tanárjaiét. Nekik köszönhetjök, hogy ezek a gyermekek, megannyi kisebb és nagyobb nevelő lélek áldozathozó munkájából zeneileg felnővekvők, már nem fogják összetéveszteni nemzeti zenéjüket, miként apáik, azzal, ami a kék Dunán csorog alá. Ezek a gyermekek, az Éneklő Ifjúság kicsi dalosai, máris fölötte állnak sok felnőttnek. Nem keleti, nem nyugati, hanem európai magyarok válnak belőlük.

Bárdos Lajos (S. Barta Éva-fénykép)

Vásárhelyi Zoltán (Székely-fénykép)

Kerényi György

Tükör. 1942. 8. 07.

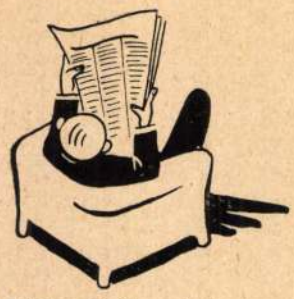

Olvasom az ujságot...

Máday Gréte rajzaival

Írta NAGY LAJOS

Nyelvművelésünk *sivártalanságáról* szól a cikk, melyen megakad a szemem. És azt olvasom, hogy ez a *sivártalan* kifogástalanul jó szó. Azt jelenti, hogy *sivár*. Éppen olyan jó szó, mint a *nincstelen*. Mert hát a fosztóképző az néha fokoz, az ellentét meg így és úgy.

Megint tanultam valamit. Mindjárt fel is használom a tudományomat. Föltekintek a gömbölytelen Földről, melyen ülök, a kéktelen égre és összerakom a fejem. Így mondom, mert hát gömbölytelen, az nyilván egyenlő a gömbölyűvel, kéktelen a kékkel és — összerakom a fejem, az nem lehet más, mint hogy: töröm a fejem. Töröm és összerakom, ezek ellentétek, tehát azonosságok. De fej és láb is bizonyos szempontból ellentétek. Így is mondhatom tehát: összerakom a lábam. Ez pontosan ugyanaz, mint: töröm a fejem.

Sikerült tehát egy szép és helyes mondatot megszerkesztenem, tovább nem is töröm a fejem, illetve: nyugodtan szétvetem a lábam.

*

A belső front árulója ma mindenki, aki... — olvasom egy másik ujságban. «Mindenkinek első kötelessége a törvények és rendeletek *rigorózus betartása*».

Nem vagyok túlságosan rigorózus, de azt hiszem, nem ártana, ha a cikk írója *betartaná* a magyar nyelvtan szabályait s a törvények és rendeletek betartása helyett azoknak megtartásáról beszélne. Mondom, nem vagyok túlságosan rigorózus, és éppen ezért, de csak ezért, nem állítom, hogy ilyen stílusbűnökkel is válhatik valaki a «belső front árulója»-vá.

*

Látom, hogy a Rózsa Sándor-ügy még mindig kiadós csemege az ujságoknak, sokáig elrágódnak rajta. Rágódás — ez aztán csakugyan az, hogy: szépen elvitatkoznak egymással. És hogy sikeresen vitatkozhassanak, már mint hogy lelki táplálékot szállíthassanak az olvasóiknak (táplálék = maszlag), valamit ráfognak a Móricz Zsigmond két regényére, olyasmit, ami nincs bennük. Mert nem olvastam ugyan a regényeket, de látatlanul bizonyos vagyok benne, hogy Móricz Zsigmond nem tette meg nemzeti hősnek Rózsa Sándort s nem állítja egy rangba például Petőfivel.

A képtelenséget persze rá kell olvasni a regények fejére, mert az ujság arra való, hogy cikkeket írjanak beléje s a cikkhez először is téma kell. Ha nincs téma, ki kell találni egyet. Kitalálni = szükség esetén az ujjból szopni.

*

Kezembe veszem az egyik hétfői ujságot. (Hétfői = vasárnap kora este jelenik meg.) És azt hiszem, hogy kitört a béke. Mert átnézem a címeket s látom sorra, idillikusan: Átlőtt szívű öngyilkost találtak a Hűvösvölgyben; Holttestet vetett ki a Duna a Római-parton; Két nő a Dunába ugrott vasárnap; Kihallgatták a feleséggyilkos Alföldi Lászlót; Búvárok keresnek 200,000 pengőt a Duna fenekén.

Csupa békehang. Elő kell csak keresni egy régi ujságszámot, már egy ilyen kolportázslapot, mondjuk egy tíz év előt-

tit, hát az pontosan ilyen. Bombázások helyett, ami végre is közügy, a magánszerencsétlenségek buzgó felsorolása. Igen, mihelyt egy kis szélcsend van a háborúban, már itt a béke hangulata.

Még külön elmerengek a búvárokon. Akik 200,000 pengőt keresnek. Ekkora napszámot sokallok, csillagászati szám. Úgy látszik tehát, mégis csak háború van.

*

Egy kitűnő férfiú halálhírét közli az egyik ujság. A kitűnő férfiú ilyen kitűnő és olyan kitűnő volt. Ezt csinálta és azt művelte. Ezzel is szépen keresett és azzal is, sőt még amazzal is. Körülbelül ötféleképpen keresett s bizonyára igen szép jövedelme volt. Persze rengeteg munka, loholás, törtetés, vesződség árán. Napi tizenhat órát ügybuzgólkodni és szépen keresni, egy kis vagyonra is szert tenni,

írígylésre méltó, akarom mondani írígylésre egyáltalában nem méltó életpálya. De a szintén kitűnő ujság azt állítja, hogy a kitűnő férfiú «életének egyetlen álma egy filozófiai mű megírása volt, erre azonban halála miatt már nem kerülhetett sor».

Kár. Mert ilyen előélet, mondhatnám előtanulmányok után a filozófiai mű szintén csak kitűnő lehetett volna. Kár, hogy az igazán hivatottak egész életüket agyondolgozzák, agyonkeresik, s nem jutnak hozzá, hogy a filozófiai művüket megírják. Bezzeg a hivatlanok, holmi Kantok, Hegelek, Böhmök, Póschok, Bodnár Zsigmondok, egész életüket átfilozofálják.

*

Egy kormánypárti lapban humoros karcolatot olvastam a zsemlyéről, illetve annak kicsinységéről. Eféle tréfákat, hogy : Kicsiny ez a zsemlye, elfér a zsebembe».

Meglepődtem. Nem hittem volna, hogy ezt szabad. De hát látom, hogy szabad és nem baj, hogy szabad. Sőt most már magam is nekibátorodom és valamit mondok a zsemlyéről. Nem viccet, hanem egészen komolyat.

Az ember mindenben szereti, kedvesnek látja a kicsit. Így kedves és angyali a kis csibe, a kis liba, a kis elefánt, a boci, a csikó, a kis baba. Én, amikor nézem a zsemlyét, egyszerűen bájosnak látom. Mosolygok is és alig tudom magamat türtőztetni, hogy becenevek kíséretében meg ne símogassam.

*

Harminc fok melegben olvasható az ujságban, hogy : «Nagy a hideg Braziliában». «Az erős lehülés óriási károkat okozott a kávéültetvényekben. Szakszerű becslés szerint az új termésnek ötven százaléka elpusztult, ami több mint huszonöt millió dollárnyi kárt jelent».

Az ember nem tudja, hogy nem ugratás-e ez, mivelhogy harminc fok melegban kell olvasnunk. De aztán mégis csak azt kell hinnem, hogy az komoly örömhír, Brazilia vesztéről. Mert a hír vége már a szörnyűségig fokozódik : «A meteorológiai állomások azt jósolják, hogy a hideg még legalább három napig tart».

LORENZO IL MAGNIFICO

Írta br. VILLANI LAJOS

Örökös harc, szövetségek és ellenszövetségek változó mozaikja jellemzi a Quattrocento első felében az olasz állapotokat, a nagyobb összefogás helyett, mely — mint később kiderült — Itália földjének védelme szempontjából annyira fontos lett volna.

Váltakozó a szerencséje az öt nagy olasz államnak — Nápolynak, Firenzének, Milanónak, Velencének és az Egyházállamnak, — melyek adott alkalommal igyekeznek hatalmukat kiterjeszteni, új területeket szerezni. Ilyen kísérleteket látunk Nápoly, majd Milano és utóbb Velence részéről; ezek azonban a támadónak lényeges eredményeket nem hoznak. Közben mégis fogy Itália ereje, melyet a testvérharc emészt.

Firenze már a század elején a kiegyenlítő szerepét játssza. A megtámadott oldalára áll: ezzel védi saját érdekeit, de oltalmazója a status quonak is, mely lényegében nem is változik.

A háború során lesz Firenze ura a gazdag bankár, Cosimo Medici. Uralomra jutásakor Milano volt az a támadó olasz állam, melynek hatalmától a többi félt. Firenze hagyományos egyensúlyozó politikája megkívánta tehát a Velencével való szövetkezést. Cosimo éles szeme azonban észrevette a pillanatot, amelyben a támadó kezdeményezés Milanóból Velencébe siklott át. Így Velence lett az a rendbontó erő, melynek megzabolázása közös érdekké vált. Cosimo Firenzéje tehát hirtelen átpártolt Velencétől Milano oldalára és ezzel elérte, hogy az 1454. évi lodii békekötésben Velence kénytelen volt beérni sovány területi nyereséggel.

Általában ettől a békekötéstől szokás számítani a békekorszakot, mely a század második felében Itáliára köszöntött. Voltak ugyan még háborúk ezután is, de most már mind hatásosabbá válik a diplomácia munkája, amely a felmerülő ellentéteket elsimítja, vagy pedig már csirájukban elfojtja. Ennek a diplomáciának nagy művésze egy másik Medici, Lorenzo il Magnifico, aki ügyes politikájával végül is az egyensúlynak olyan rendszerét építette ki, mely őt valójában Itália békéjének őrzőjévé tette.

Lorenzóban a renaissance emberének sokféle tehetsége ragyogott. Kiváló politikus és diplomata: mestere az uralkodásnak és a belpolitikának, művésze a diplomáciának. Jó költő és író: ebben is sokrétű, hisz irodalmi munkássága különféle műfajokra terjed ki, skálája pedig egyaránt felöleli a vallásos és profán hangszíneket.

A belpolitikában Lorenzo nehéz örökséget vett át. Firenzében ugyanis az átalakulás signoriává sokkal lassabban megy végbe, mint a többi olasz államban. Ennek oka talán az, hogy Firenze kereskedők és iparosok városa: itt kevesebb lehetősége van annak, hogy egy győzedelmes hadvezér uralkodjék a városon és hogy a nép meghajoljon a fegyverek hatalma előtt. Sokan Firenze hagyományosan demokratikus szellemében látják a késés okát, pedig kétségtelen, hogy az arisztokrata oligarchikus kormányzat, mely a városban 1382-ben kezdődik, már az egyeduralomnak egyik formája, mely másutt a signorián keresztül érvényesül és a quattrocento szellemének legjobban megfelel.

Firenze már csak hiszi, hogy államformája demokratikus, azonban kár volna ettől a hitétől megfosztani és ezzel belső békétlenséget előidézni. Cosimo Medici, akit az arisztokrata oligarchiával elégedetlen alsóbb néposztályok segítettek uralomra, megérti ezt és nem vágyik a fejedelemség külső díszeire. Megelégszik azzal, hogy mint városának egyszerű polgára, a valóságban mégis ő irányítsa annak sorsát.

Cosimónak utóda rövid ideig fia, Piero, őt követi 1468-ban Lorenzo, aki eleinte testvérével Giulianóval — mindketten Piero gyermekei — osztja meg a hatalmat. Lorenzo Cosimónak tényleges, de nem az alkotmányban gyökerező hatalmát, intézményes változtatásokkal is biztosítja a maga és a Medici-család részére, de módjával és óvatosan jár el.

Azt mondják, hogy Lorenzo, aki 1492-ben halt meg, 1493-ra tervezte volna a signoria kikiáltását. Ez nem lehetetlen, mert Lorenzo belpolitikai vonalvezetése valóban a signoria felé haladt, melyet azonban Firenzében csak 1530-ban valósíthatott meg egy másik Medici, Alessandro. És hogy a signoria a kor szellemének és követelményeinek megfelelt, ezt bizonytja Lorenzo népszerűsége, mely akkor mutatkozott meg, amikor csodálatosképpen megmenekült a Pazzi összeesküvők tőrétől.

Firenze külpolitikája az olasz államok erejének kiegyensúlyozásán és a béke fenntartásán alapult. Amikor Lorenzo az államhatalmat átvette, különös figyelmet szentel Milanónak. Hízelgéssel és ajándékokkal igyekszik magának biztosítani a Sforzák kegyeit. Keresztapja lesz a később oly szerencsétlen Gian Galeazzónak és ebből az alkalomból a hercegnőnek gyönyörű arany nyakláncot ajándékoz, 3000 aranydukátot érő gyémánttal. «Ennek következtében az említett úr szeretné,

A hónap tükre

Máday Gréte rajzaival

Írta NAGY LAJOS

A hónap kinek-kinek másképpen, de nem rosszul kezdődött. A tavasz hathetes késéssel végre beköszöntött s csak kevesen akadtak oly kielégíthetetlenek, akik az egyik napon még fáztak, de a rákövetkezőn már a hőség miatt kezdtek nyöszörögni. A legtöbben három-négy napot vártak ezzel a kedélyfordulással. Különben is tájékozatlanok az emberek a napi hőmérsékletről, tanácstalanok abban, hogy fázzanak-e vagy izzadjanak, mert még mindig szünetel a lapok mindenkor legérdekfeszítőbbnek bevált rovata, a: *Déli hő.*

Világhelyzet, az természetesen az elmúlt hónapban is volt, mint már annyiszor a történelem folyamán. A világhelyzetet naponkint megbeszélték az újságolvasók és a nemolvasók egyaránt, s meg lehet állapítani, hogy valamennyi világszemlélet hívei meg voltak elégedve, az események mindenkire nézve kedvezően alakultak. Egy klubban magam is beültem egy társaságba, hogy halljak valami okosat; hallhattam is azután egy óra hosszáig igen értelmes fejtegetést arról, hogy: ha Déri akkor öt-re megállt volna — már mint a chemin de fer játékban —, minden másképp történt volna.

*

Láttam barátomat a kávést, amint éppen alkalmazkodott a hónap változásaihoz. Ez úgy történt, hogy asztal fölé görnyedten, papirossal maga előtt s ceruzával a kezében hűvös időben is csurgott róla a verejték. Társadalmi és közgazdasági fontosságú nagy munkában volt: kalkulált. Kisebb újságok lepték meg ugyanis az üzletvezetés terén: egy-két cikk ára, nyilván csak véletlen szeszélyből, emelkedett. Kalkulált tehát. Kalkuláción persze azt kell érteni, hogy: anyagot elvonni, minőséget gyengíteni, adagot kisebbíteni, árat emelni. Mert hát, mióta a világ áll, mindenféle kalkuláció célja: ha valaminek a megvásárlása nekem tíz fillérrel többe kerül, mint azelőtt, indokolt, hogy jómagam ugyanezt legalább húsz fillérrel adjam el drágábabn. Mi értelme lenne egyébként az idők és dolgok folytonos változásának?

*

Az elmúlt hónap az érettségi találkozók ideje is volt. Cs. barátom is, aki negyvennyolc éves, elment volt osztálytársainak harmadik tízéves találkozójára. És ott találkozott Tamási tanár urral, aki a nyolcadikban a magyar irodalomra tanította. A találkozás körülbelül a charkovi csata, az afrikai harcok megújulása s a nyugati kölcsönös légitámadások megélénkülése idejére esett.

— No, Cs. barátom, most már meg van elégedve?

Ez volt a derék tanár első kérdése Cs.-hez.

Cs. nem értette hirtelenében a kérdést. Csak azután eszmélt rá, hogy mire vonatkozik. Ugyanis a nyolcadikban, harminc évvel ezelőtt, ez volt az egyik írásbeli dolgozat témája: *Levél egy barátomhoz.* Cs. a maga dolgozatában megírta az «egy barát»-jának, hogy: sétálgatok, a napon heverészek, tanulgatok, olvasgatok; a levelet aztán így végezte: «Egyébként napjaim unalmasan telnek».

Tamási tanár úr akkor komoly haraggal megrótta:

— Mi az, hogy unalmasan telnek a napjai? Sétálgat, heverészik a napon, tanulgat, olvasgat, kutyabaja, mit akar még? Talán földrengést, árvizet, vagy éppen háborút?

Hát ez az, amit a tanár úr nem felejtett el. Ezért kérdezte Cs.-től, hogy meg van-e már elégedve. Nem telnek-e még mindig unalmasan a napjai?

*

ELŐFIZETÉSI ÁRA
EGÉSZ ÉVRE P 9·60
EGY SZÁM ÁRA
90 FILLÉR
Megjelenik havonta

TÜKÖR

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV.,
REÁLTANODA-U. 5.
Telefon: 185-617, 185-618
KIADÓHIVATAL
IV., EGYETEM-U. 4.

1942. JÚLIUS X. ÉVF. 7. SZÁM

SPRONZ KÁROLY FÉNYKÉPE

HULLÁMFÜRDŐ

Kamill, az alázatos

Máday Gréte rajzaival

Írta NAGYPÁL ISTVÁN

Elza és Ottó esküvője az előírt szabályoknak megfelelően zajlott le. Délelőtt a dadogó anyakönyvvezető előtt, sötét utcai ruhában; délben a pap nagybácsi házhoz jött. Söröznia Apostolokba mentek, s utána, kicsit spiccesen, mindegyik hazaindult ebédelni a saját mamájához. Délután nászútra mentek az egyik moziba; utána meglátogatták romjellegű új lakásukat.

— Itt kell laknunk? — kérdezte Ottó komoran, akár Marius Karthago maradványai közt.

— Várj, csak szerezzek egy rendes lányt, majd meglátod, napok alatt milyen rend lesz itt! — bizonykodott Elza naiv ügybuzgalommal. Ottó bólintott, megpróbált leülni, kevés sikerrel.

— Legalább egy ágyat tegyünk lakhatóvá, — javasolta kissé zavartan, — tudod izé...

Leemelték a szalongarniturát az egyik rekamiéról, kibontották a csekélyszámú ezüstöt az ágyneműből, majd fáradtan levonultak a kávéházba.

Elza egy hét szabadságot kapott; igen gyakorlatiasan, elutazás helyett arra szánta, hogy szerezzen egy megbízható, lehetőleg idősebb, falusi mindenest, akire rá lehet bízni az egyszoba-hallt. Eközben annyit gyalogolt, hogy Ottó véleménye szerint ezzel a fáradtsággal gyalog lemehetett volna Balatonkenesére meg vissza.

Ottó mindennap komorabban tért meg a mészportól illatozó, elszórt szögekkel és lécekkel veszélyes bútorhalmaz közé és mind sürgetőbben kért helyzetjelentést. Elza törhetetlen hittel szaglászott az «igazi» után, bár rövid tapasztalatai is kiábrándíthatták volna. Végre egy délben lelkes csatakiáltásokkal fogadta ujdonsült férjét:

— Megvan! A valódi kincs! Holnap már be is áll.

— No hálistennek, — sóhajtott föl Ottó. — Legalább csinos?

— Gazember, — becézte Elza. — Egyáltalán nem. Olyan, amilyet gondoltam. Már nem egészen fiatal, özvegyasszony, jómodorú, alig egy-két helye volt. A mamám azt mondta, az jó.

— Én nem bánom, ha az ördög öreganyja is, csak már végre rend legyen itt, — szögezte le Ottó.

Mikor másnap hazatért, alacsony, őszes nőszemély szaladt eléje, olyan furcsán, mint egy loholó kutya.

— Jaj, drágajó naccságosúr, keziccsókolom, csakhogymár teccik gyünni. Az én drágalátos kis naccságám már nagyon várja, ugy ám, — és rövid tusa után elkapta Ottó kezét.

— Hagyja, kérem, nem vagyok én püspök, — tiltakozott Ottó.

— Tessék csak beföradni, drágajó naccságos úr, mingyár hozom a fínom jó kis ebédkét, úgy bizony! — tuszkolta be a szobába az új szerzemény.

Ottó meglepve látta, hogy a lakás szűzi kaosz-jellege mitsem változott.

— Terád vártunk, — magyarázta készséggel Elza. — Szegény asszony gyönge ahhoz, hogy egymaga tologassa ezeket a dögnehéz bútorokat. Majd te segítesz neki. Elvégre az embernek legyen szociális lelkiismerete, — mentát támadásba, mikor látta Ottó baljós pillantását.

A délután azzal telt el, hogy Ottó izzadva vonszolta a rekamiét, a könyvespolcot, a karosszékeket, a kombinált szekrényt, ide-oda, egyik faltól a másikig; Elza dirigált, az új nő pedig lamentált. Ottónak már zúgott a füle, tagjaiban érezte a holnapi izomlázat, s már kóválygott a sok «drágajónaccságosúr»-tól. Végül már nem bírta tovább.

— Nézze, ne beszéljen annyit, — mondta tőle telhető udvariassággal. — Itt egy pengő, hozzon föl nekem egy üveg sört. Egy valódi tróger is megérdemel ennyit.

Mikor a nő lement, Elza szemrehányóan fordult hozzá.

— Nem szabad ilyen gorombának lenned hozzá. Hiszen az anyád lehetne.

— De nekem nem anya kell. Az már van egy, — felelte Ottó dühösen. — Annyit már tudok, hogy nekem kímélnem kell, de akkor ő mért nem kímél engem? Légy szíves, mondd meg neki tapintatosan, hogy fogja be a száját.

Most jelent meg

NAGYPÁL ISTVÁN regénye:

BUDAPEST NEM FELEL

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Tükör. 1941. 12. sz.

Máday Grete

— Ugyan, hát egy kicsit közlékeny... csak emberi társaságra vágyik, — védekezett gyöngén Elza. — Különben is, ha bajod van vele, mondd meg neki te. Könnyű neked, te alig látod. Én nem akarok túlerélyes lenni, még itt hagy. Elvégre...

— Elvégre mért ne legyek én a Fekete Péter, mi?

— Nézd, én egész nap együtt vagyok vele...

— Őszinte részvétem, — morogta Ottó. — Elmehetne vándorprédikátornak.

Elza napokig szórakozott volt, elgondolkozó. Ottó kérdezgette, mi baja, de nem tudta kivenni belőle. Egy este — pontosan ágyazás közben (ez is a férfi kötelességei közé tartozott, mint Ottó szomorúan értesült róla) — Elza fölrikkantott és körültáncolta a szobát.

— Megvan, megvan! Már tudom!

— Mit? — kérdezte elhülten Ottó, megrettenve azon, hogy ifjú nején ilyen hamar tört ki az elmebaj.

— Hogy kihez hasonlít ez az Erzsi!

— Szerintem leginkább Voltairehez, — mondta Ottó.

— Á, dehogy! Tudod, — magyarázta izgatottan Elza, — mikor nagyapáéknál nyaraltunk, volt ott egy dakszli. Kamillnak hívták. Megvesztegetően olyan volt, mint az Erzsi. Az is éppen így tipegett, s ha az ember szólt hozzá, a hasán csúszva, rém alázatosan kúszott oda az emberhez.

— Én még nem láttam Erzsit a hasán csúszni, — állapította meg tárgyilagosan Ottó.

— Eh, csak képletesen értettem. Kamill is mindig így sündörgött az ember körül, nyüszített, ha csak rápislantottunk.

— És bizton semmire sem volt jó, akárcsak... — vonta le a párhuzamból a következtetést Ottó.

— Dehogy! — tiltakozott Elza. — Kamill volt a leghíresebb ürgevadász az egész környéken.

— Na jó, — mondta Ottó, miközben erőlködve fölemelte a rekamié mázsás felsőrészét. — Holnap kimegyek az Állatkertbe és hozok egypár ürgét. Úgyis hiányzik a lakásból valami kedves háziállat. Hacsak engem nem számítasz annak.

— Undok vagy, — vágott feléje fintort Elza, — és főleg humortalan.

Kamill, — ahogy Elza és Ottó ezután a hátamögött nevezték (Ottó néha szembe is, olyankor zavartan motyogott valamit szórakozottságáról) — rövidesen rettegésben tartotta mindkettőjüket. Folytonosan ki-be poroszkált és el-elöntötte őket szózuhatagaival. De mikor egyszer Ottó rászólt: «Mondja, cigány maga, hogy ennyit instanciázik?» — Elza leintette.

— Nézd, olyan jó lélek, csak azért beszél, mert érdemesnek tart a bizalmára.

— Nem volna jutányosabb, ha analizisbe küldenők? — vetette föl Ottó. — Ott legalább locsoghatna kedvére, olcsó pénzért.

Kamill alázata kibírhatatlan volt. Ugrott, ha Ottó egyet mozdult, még a cipőjét is befűzte volna, ha hagyja; a kabátjáról áhítatosan fújta le a pihéket, csak éppen kikefélni nem volt hajlandó. Elzát elhalmozta dícséretekkel, sápítozva áldotta jósorsát, hogy ilyen drága aranyos kis naccságával jutalmazta meg őtet. Éneklő hangsúlya, kacsázó ál-sürgése még a hivatalban is kísértette Ottót.

Egy reggel a ház ura a kádban ült, mikor a folyosó felől éktelen lárma tette figyelmessé. Nyomdafestéket csak igen kevéssé tűrő kifejezések röpködtek, majd csattanás, csörömpölés. Ottó félig vizesen ugrott ki az előszobába.

— Mi az? Mi történt?

— Ó, drága édes naccságosuram, instállom, — Istenkém, hogy megijedt, jajnetessékharagudnirám — az az átkozott, bitang csirkefogó, a tejes...

— Micsinált?

— Szemtelen volt, az anyja... De utánavágtam a tejesüveget a nyavalyásnak, ha megteccik engedni, bocsásson meg a drága naccságosúr...

Ottó riadtan menekült be az álomittas Elzához.

Máday Gréte

Kertész Erzsébet : Testvérke

(Egy zöldkeresztes védőnő regénye.)

PANTHEON kiadás. Ára kötve **4.80**

Kertész Erzsébet, a kitűnő fiatal írónő ifjúsági regényeit évről-évre szeretettel várja közönsége. Legújabb munkája is érdekes. Könnyes és derűs élmények váltakoznak benne. A kis magyar védőnő és az amerikai milliomos-fiú történetét a szív melege és a szeretet fénye teszi végtelenül kedvessé. Máday Gréte rajzaival.

1961

Máday Gréte

Kolozsvár 1961

Lévai Lajos : Becsülettel és akarattal

(Egy kolozsvári diák regénye.)

PANTHEON kiadás. Ára kötve **4.80**

De Amicis „A sziv" c. híres regényében szobrot állított az olasz diáknak. Lévai Lajos erdélyi tanár a tisztaszívű, törekvő székely diák alakját állítja elénk. Megrajzolja az ősi kollégium életét, ahol az idegen uralom nehéz éveiben is igaz magyar szellemet oltottak a diákokba. Ezt a szellemet sugározza a könyv minden sora. Máday Gréte rajzaival.

Tükör. 1942. 4. sz. apríl

mr. Lohengrin

Máday Gréte rajzaival

Írta GÁSPÁR JENŐ

A Metropolitain Operaház egyetlenegy ragyogás, pompa és csillogás volt.

Mint valami óriás brilliáns, úgy szikrázott és vakított minden. A földszinten, a páholyokban és az emeleteken az Újvilág minden előkelősége, régi és új gazdagja ott pompázott. Kint az operaház mellett hatalmas autótábor mutatta, hogy a nagy világváros és környéke, sőt még messzebbről, Washington sok híressége is eljött meghallgatni Amerika legelső operaházában az ünnepi Wagner-estet, amelyet a zenetitán halálának ötvenedik évfordulója alkalmából rendeztek. A transzparensek messze világító betűkkel sugározták bele a ködös téli éjszakába a hattyúfogatos Grál-lovag nevét, akinek csodálatosan szép történetét játszotta ezen az estén a Metropolitain. Az Óvilág leghíresebb sztárjai énekelték a két vezető szerepet, Stella Nisson, az ünnepelt északi énekesnő és Siegfried Marsch, a világhírű német tenorista. És a zenekarban ott ültek két világrész leghíresebb muzsikusai, hogy közreműködjenek az ünnepi estén és hódoljanak Wagner szellemének. Az ünnepi estek zsibongása töltötte be a hatalmas színházat s mindenki várakozással nézett a színpad felé, ahol méltóságteljes, lassúsággal gördült fel a vasfüggöny. A bíborvörös előfüggöny széles mezejét vérszerűen világították meg a hatalmas villanykörték s a zenekarból egy-egy futam szökött fel, jelezve, hogy még csak néhány perc és kezdődik az előadás.

Lent a nézőtéren távcsövek villantak meg s a kíváncsiak tekintete egymást keresztezve járta végig a nézőteret és a páholysorokat. Az első emeleten kérkedve és pöffeszkedve, csillogva és ragyogva, nevetve és parfőmbe takarózva valósággal égett a híres Aranypatkó. Az Újvilág milliomosainak páholysora. Amerikai arányokban is vagyont érő ékszerek, prémek és toalettek áradata keretezte ezt a kérkedő félívet, amely valósággal összefogta a színházat és ráfeküdt a nézőtérre, jelezve azt, hogy a páholytulajdonosok fél zsebükből ki tudnák fizetni az egész közönség adósságait s a másik zsebükben őrzik a világ vagyonának hatalmas hányadát. Unott és fáradt arcok sápadtak elő a páholyfüggönyök vörösbársony keretéből s az Újvilág szépségideáljai szőke, fekete és bronzvörös hajremekekkel pávázták. Mindaz, amit női szépségben a vérkeveredés, a különös éghajlat, a gazdagság, a pénz és az előkelőség kitermelt, ott villogott a páholyokban mint egyetlenegy ékszersor, egyetlenegy kígyózó, pirosra festett kacagó száj, egyetlen egy szépségvonal. A nézőtér irígykedő tekintetekkel bámulta a páholyok vendégeit, sokan hátat fordítottak a színpadnak, mintha jobban érdekelné őket az Aranypatkó világa a Grál-lovag történeténél s csak akkor ült el a csodálkozás, amikor a híres osztrák karmester megjelent a pulpituson és karnagyi pálcája a magasba lendült.

Az Aranypatkó bal hetes páholyában borotváltarcú, fehérhajú férfi ült, mellette egy filigrán, babaarcú, ékszerekkel telerakott fiatal leány. Hull a gumikirály és leánya, Joan. A függöny éppen szétrebbent, amikor a leány odafordult apjához.

— Jé, papa, el is felejtettem megmondani, hogy valakit meghívtam a páholyunkba.

— Yes — mondta a gumikirály — és szabad tudnom, hogy ki az?

— Jack. Egy férfi.

— Ezt mindjárt gondoltam — szólt Mr. Hull és a színpad felé nézett s mintha nem is érdekelné nagyon a dolog, csak úgy félvállról kérdezte tovább: — Szabad tudnom, hogy kicsoda az az úr?

A leány halkan felelt:

— Hát tudod, papa, a másik nevét én sem tudom.

A színpadon Madarász Henrik körül gomolygott a nép és a gumikirályt szerfölött érdekelte volna az az eleven fa, amely alatt Madarász Henrik törvényt kívánt ülni, de leánya válasza annyira meglepte, hogy hozzáfordult. Hozzászokott ugyan ahhoz, hogy Joan mindennap meglepetésekkel szolgál, de hát az, amit hallott, annyira különös volt, hogy szó

fordítva a pénzt. Még indiai hivatalos fizetését — most már havi 100 rupiát — sem vette fel éveken át. A fejlődő, zajos nagyvárosban is, az Ázsiai Társaság székházában lévő szobájában tibeti módon, aszkétaként élt, zsírral kevert sós «tatár» teán. Emberkerülőnek, furcsa különcnek tartották. Aki úgy élt csaknem egy évtizeden át, mint ő, s akit annyi csalódás, bántalom ért, annál érthető, ha visszavonul és munkájába temetkezik. Pedig akkor már általános tisztelet övezte: az Ázsiai Társaság tiszteleti tagjává választotta, s értesült arról is, hogy a Magyar Tudós Társaság (Akadémia) szintén tagjai sorába iktatta.

1836-ban Észak-Bengálba ment, hogy szanszkrittal és indiai népnyelvekkel foglalkozzék. Az volt a feltevése, hogy ezek közt és a magyar nyelv közt kapcsolat van. Ezért később ócsárlások érték nyelvészek részéről, pedig Csoma ezt a feltevését maga is csak kísérletnek tekintette, sohasem volt hajlandó közzétenni. Nem látta eredményesnek ezt a kutatását, azért 1837-ben visszatért Kalkuttába s elvállalta az Ázsiai Társaság alkönyvtárosi tisztségét. Páratlan tudásával — 17 élő és holt nyelvet ismert már akkor — itt is rendkívül nagy szolgálatokat tett a tudománynak. De eredeti célját sohasem adta fel: 1842-ben ismét útnak indult, hogy behatoljon Nagy-Tibetbe, Lhászába, mert még a zanszkári lámáktól hallotta, hogy a Dalai Láma könyvtárában sok régi kínai kézirat van, s ezekben utalásokat találhat a húnokra és ujgurokra...

Az ötvennyolcéves magyar ismét felöltötte kopottas, régi kaftánját és útrakelt. Észak-Bengálon át igyekezett Szikkim és Tibet felé. De útközben át kellett mennie a Terai-vidék mocsaras őserdején, amely a Himalája tövében húzódik. Ez a gyilkos malária fészke volt. Mire feljutott a britindiai határállomásra, Dardzsilingbe, már vérében volt a halálos kór. Dardzsilingben dr. Campbell, régi ismerőse, s a telep felügyelője fogadta. Elszállásolta és Csoma lelkesen készülődött a csodálatos élményre, a lhászai, majd a mongolországi útra.

Ámde néhány nap mulva kitört rajta a láz. Orvosságot nem akart venni, bízott kemény székely erejében. De már nem az volt, aki húsz évvel azelőtt óriási fáradtság árán Indiába érkezett... Utolsó napjaiban a húnokról, ujgurokról, ősmagyarokról beszélt — dr. Campbell, aki hűségesen feljegyezte szavait, félig sem értette a különös idegen gondolatait. A dereshajú magyar az utolsó napig hitt, akart. De április 10-én már elvesztette öntudatát és másnap kora hajnalban csöndesen örök álomra szenderült.

Hosszú, nehéz vándorlásban elfáradt lába végre megpihenhetett.

Azóta ott nyugszik a dardzsilingi régi angol temetőben. A világ tudománya már régen előkelő helyre jegyezte nevét aranykönyvében. Csak idehaza vélték sokáig némelyek, hogy «elvesztegette az életét jelentéktelen idegen cél szolgálatában». De sorsa parancsolta így: háromszor állította meg Közép-Ázsia határán, harmadszor már örökre. És amit elért, az nem volt «jelentéktelen cél», hanem egyetemes, páratlan eredmény: úttörőként tárta fel a tibeti nyelv és irodalom, valamint az északi buddhizmus odáig európai ember előtt ismeretlen, nagyértékű területét.

Helyesen mondták róla külföldi méltatói: «Csoma lerakta az alapokat, s az utána következők csak ezeken építettek tovább.»

Amikor nyugattibeti utam után Kalkuttában fölkerestem a Bengáli Ázsiai Társaságot, ennek főtitkára, Van Manen úr, maga is jeles tibetológus, lelkes és meghatott érzéssel vezetett Csoma szobra elé, mely a székház előkelő előcsarnokában díszhelyen áll, s rámutatva így szólt: «Ő a mi legnagyobb dicsőségünk és büszkeségünk!» A Tibeti Szótár elsárgult kéziratát külön kis szekrényben őrzik, mint valami szentséget; a főtitkár úgy vette elő, mint amikor a pap a tabernákulumba nyúl...

Kőrösi Csoma Sándor emberi és tudományos nagysága vitathatatlanul áll a világ előtt. Kegyeletes érzésünkben, most, amikor száz év pergett le a dardzsilingi magányos sír fölött, nekünk is csak egy kötelességünk lehet: elismerni Csoma igazi eredményét és mindenek fölött úttörő jelentőségét.

Csak így lehetünk büszkék arra, hogy a tudásnak ez a legönzetlenebb, legáldozatosabb hőse, Kőrösi Csoma Sándor, magyar volt.

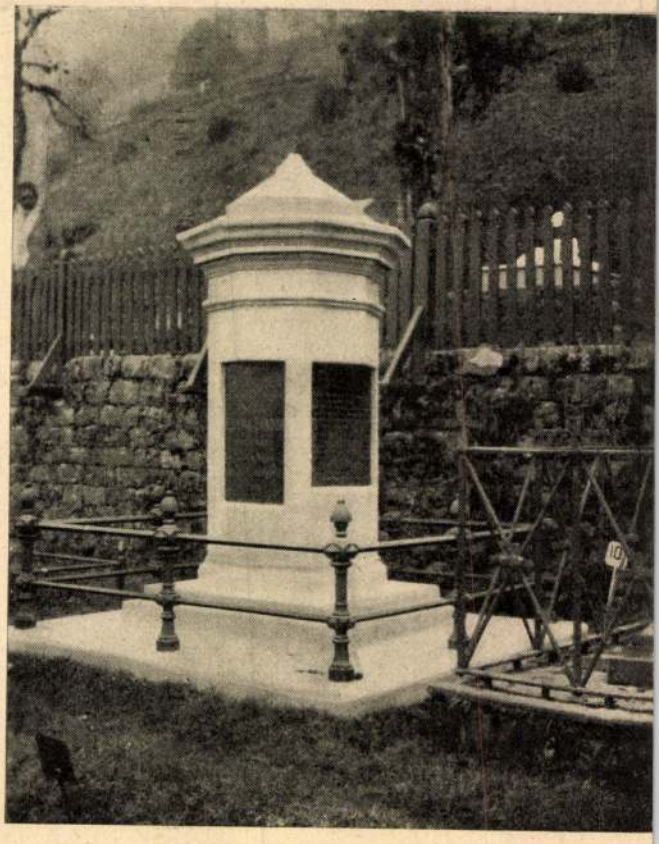

Csoma sírja a dardzsilingi temetőben

nélkül még egy gumikirály sem viselhette el. Tágranyitott szemekkel kérdezte tehát:

— Nem tudod, hogy kit hívtál meg?

— Nem. Csak annyit tudok róla, hogy szerfölött gazdag ültetvényes Délamerikában. De a nevét nem tudom.

— Hol ismerkedtetek meg?

— A klubban. És mert nagyon csinos fickó, gondoltam, hogy neked is tetszeni fog.

A gumikirály nagyot mordult.

— Nekem is? Szóval neked tetszik? És szabad tudnom, miből gondoltad azt, hogy nekem is tetszeni fog?

— Mert tartományokra kiterjedő gumiültetvényei vannak, — kuncogott a leány.

A gumikirály szeme megvillant s valami gorombaságot akart mondani. De ebben a pillanatban szétrebbent a páholy függönye és egy magas, karcsú, kreolarcú férfi lépett be a páholyba.

— Bocsánat, — mondta — hogy elkéstem.

— Jó estét — nevetett csillogó szemekkel a leány.

— Jó estét — mordult a gumikirály.

— Jé, papa, ti nem ismeritek egymást?

— Mi sem — szűrte a szót fogai között a gumikirály.

— Smith — hajolt meg a fiatalember.

— No, végre én is tudom a nevét, Jack — nevetett a leány, mintha mi sem történt volna.

A zene áradt és a hattyúlovag motívumai egyre erősebben, követelőbben lettek úrrá a zenekar hangjai fölött. És egyszerre távolról felharsant a kürtjel és lassan, méltóságteljesen besiklott a színpadra a hattyúfogat. S teljes, ragyogó, ezüst szépségében ott állt a meglepett tömeg előtt Lohengrin. Germán szépsége még jobban kiteljesedett a lámpák kábító villogásában s a fáradt, ernyedt pénzemberek, elkényeztetett amerikai asszonyok és fásult amerikai lányok szemeinek keresztüzében. És a hangja, mint valami ezüstharang csendült meg. Egyszerre tele lett ezüstös fényességgel az egész színház és Joan Hull szőke feje kábultan hullott előre.

— Látja, ezért irígylem Európát — súgta lovagjának.

— Én is szeretem Wagnert — mondta a fekete fiatalember — és legjobban Lohengrint. Mert olyan misztikus, olyan tüneményesen izgató. Jön és eltűnik s csak akkor tudják meg, hogy kicsoda.

— Talán maga is azért olyan titokzatos, Jack?

— Lehet — mondta nagyon különös mosollyal a fiatalember.

— Mr. Lohengrin — súgta a leány piros szája s mintha el lett volna ragadtatva ettől az ötlettől, megfogta a férfi kezét. — Tudja mit, ezentúl így is hívom. Mr. Lohengrin. Úgy sem tudok magáról semmit.

A férfi zavartan simogatta a leány puha kezét s lehúnyta szemeit. Szép, kreol arcán fájdalmas vonás rándult meg s egy pillanatra olyan mozdulatot tett, mintha fel akarna állni. A leány megérezte a mozdulatot és őszinte, leplezetlen szomorúsággal mondta:

— Mi baja? Csak nem akar elmenni? Hiszen még most kezdődik igazán az opera. És engem nagyon érdekel Lohengrin története. Azé is, és a magáé is.

A férfi felnyitotta a szemét s már ismét magabízás és fölény jelent meg az arcán.

— Az enyém is? — kérdezte mohón.

A leány nagyon bódultan és szerelmesen nézett a férfi arcába. És csak annyit mondott:

— Igen.

Mr. Hull ezen az estén igen sok új felfedezést tett. Rájött arra, hogy a mai fiatalság mennyire nem zenekedvelő és Wagnar-rajongó. Mert közben vége lett a felvonásnak és a két fiatal, mintha mi sem történt volna, egymás mellett ült, nem törődött Lohengrin színpadi történetével, sem a kiözönlő közönséggel, sem azzal, hogy az összes látcsövek őket keresik. Csak ültek egymás mellett, mintha a világon semmi más nem érdekelte volna őket. Joan Hull pompázott, mint valami egzotikus, agyon-

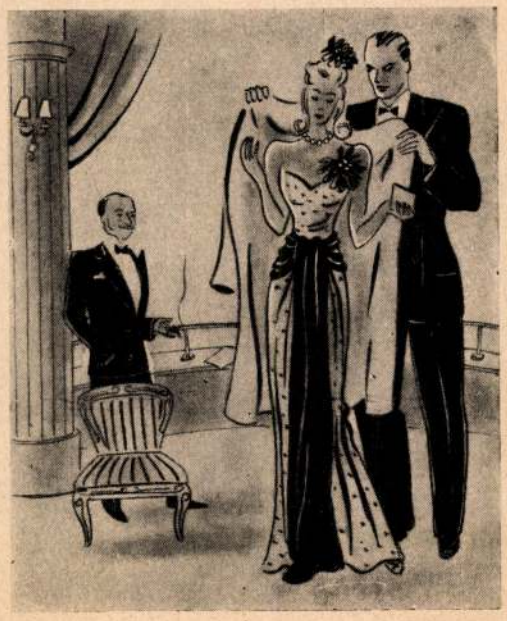

dédelgetett virág. Nyakán ott csillogott a Hullok világhíres gyöngysora, amelyről az amerikai lapok olyan színes legendákat tudtak. Állítólag a cári ékszerek közül való volt s az öreg Hull egyik európai útján vásárolta meg leányának. Illett is arra a királynői nyakra, amelynél szebb nem igen volt az egész hatalmas színházban. Úgy látszik, Mr. Lohengrin is így találta, mert egyre nagyobb érdeklődéssel tapadtak szemei a leány hamvas nyakára, amelyre a híres és drága gyöngyszemek szerelmes mohósággal fonódtak rá. A leány nem lett volna nő, ha nem vette volna észre a szomjas tekintetet, s egyszerre csak odafordult a férfihez.

— A nyakam tetszik magának annyira vagy a gyöngysor?

Ekkor már az utolsó felvonás játszódott a színpadon. A hattyúlovag motívuma egyre fájdalmasabban s egyre fönségesebben sírt fel a zenekarból és a férfi szinte rekedten válaszolta:

— Engedje meg, hogy most ne nyilatkozzam.

Szemében furcsa tüzek villantak meg. Forrók és mégis jéghidegek, úgyhogy a leány megrázkódott.

— Fázik? — kérdezte a férfi.

— Igen, — mondta a leány és a színpad felé nézett.

A zenekarban akkor csendültek meg a Grál-legenda akkordjai. Mintha hűvös, elérhetetlen magasságban ezüstharangok csengtek volna. A leányt ismét hatalmába kerítette Wagner lenyűgöző varázsa, s csak azt érezte, hogy a férfi vállára teríti hermelin belépőjét. És a színpadon harsogott, csengett, mint valami ezüstoszlop, Lohengrin búcsúja. A hideg, pénzből való közönséget is megfogta a legenda forró szépsége s mikor a függöny összecsapódott, harsogva zúgott fel a taps.

A fiatalember meghajolt a leány felé.

— Sajnos, nekem most sietnem kell — mondta s máris öltözködött.

— Mikor látom? — kérdezte a leány.

A férfi egy pillanatra lehúnyta a szemét, majd nagyon keserű mosollyal, tréfásan dúdolta a Lohengrin vezérmotívumát:

— Nie sollst du mich befragen...

A leány felnevetett.

— Holnap hívjon fel telefonon, Mr. Lohengrin!

— Yes — mondta a férfi és elsietett.

A lépcsőkön zajongva áradt lefelé a tömeg. Joan Hull belépője a nagy tülekedésben lecsúszott. A leány idegesen kapott a köpenye után s ebben a pillanatban ujjai a nyakához értek.

— Jesszus — sikoltott fel halkan — a gyöngysorom!

— Yes — húzta el a száját Mr Hull. — Úgy látszik, ez a te lovagod...

A leány szeme kerekre nyílott. A száját összeszorította, annak jeléül, hogy most tisztán lát mindent. És a szemében két nagy könnycsepp jelent meg. Ez a két könnycsepp ott csillogott az arcán akkor is, mikor már bent ültek az autóban. Mr. Hull a maga módján igyekezett vigasztalni a leányt.

— Hát annyira sajnálod? Majd veszek másikat.

A leány nagyon szomorúan elmosolyodott és csak ennyit mondott:

— Papa, még egy olyan csinosat te sem találsz.

És lehúnyt szemekkel Mr. Lohengrinre gondolt.

MARCONNAY TIBOR: HÓ

Tekintsek bár feléd, ó Messzeség, ma tart
a hóesés tovább. Hogy az utat keressem,
s homályon túl Hozzád érhessen versem, testem,
azért e lángolás. De immár betakart

mindent a konokul hulló pihe . . . Akard,
hogy súlyos lábam jó, örök ösvényt teremtsen,
s ne térjek arra már, ahova hajdan menten,
forduljak oda csak, hol irányít a part.

Zord rengetegen így, vezet soká keresztül
a káprázatos fény, mely húnyva, húnyva rezdül,
s az ádáz sáncon át a föl-föl csillanó

holdfény, a csillagfény a hosszú éjszakában,
amíg csapdák fölött zarándokol a lábam,
s viharban leng, zizeg a fehér, szűzi hó.

Maday Helene

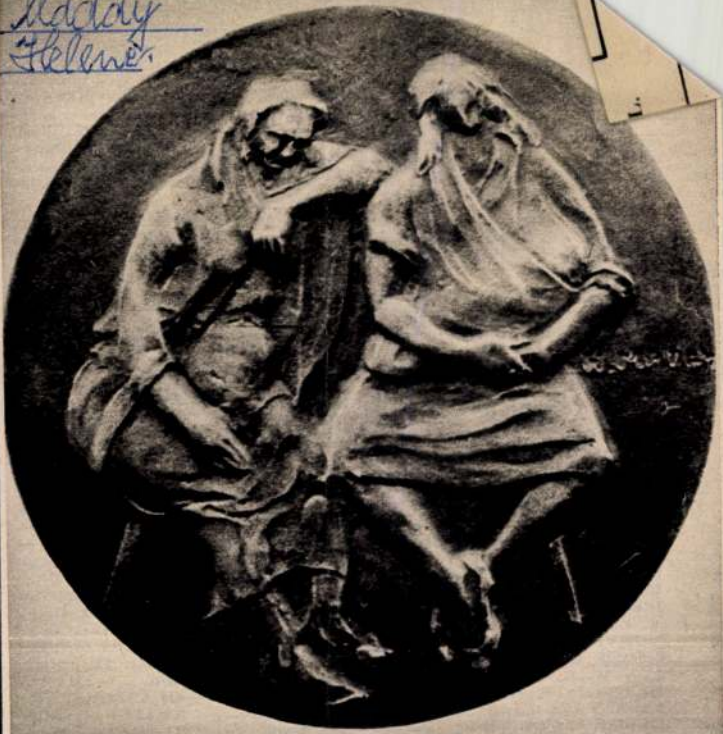

Maday Helene (Kanada): Szomorú asszonyok. 1974.

Magyar Hírek, 1977. máj. 5.

rendezésénél „Magyar Hírek előfizetés" szöveggel szíveskedjék megjelölni a feladott összeg rendeltetését.

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy az alant felsorolt országokból az előfizetési díjat a legegyszerűbben nemzetközi postautalványnyal lehet elküldeni: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Államok, Hollandia, Japán, Nagy-Britannia, Német Szövetségi Köztársaság, Olaszország, Svájc, Svédország.

Az előfizetés megkönnyítése érdekében tájékoztatjuk kedves előfizetőinket, olvasóinkat, hogy helyben is előfizethetnek a MAGYAR HÍREK-re a KULTÚRA Külkereskedelmi Vállalat alábbi partnereinél:

ANGLIA: The Danubia Book Company, B. I. Iványi, 58 Chatsworth Road, London NW2 4DD. — AUSZTRÁLIA: Cosmos Book and Record Shop, 145 Acland St. St. Kilda, Vic. 3182. — Globe Book Co. 694—696 George St. Sydney, N. S. W. — AUSZTRIA: Rudolf Novák GmbH. Köllnerhofgasse 4 A—1011 WIEN I. — BELGIUM: „Du Monde Entier" S. A. Rue du Midi 162. 1000 Bruxelles. — BRAZÍLIA: Livraria D. Landy LTDA. Rue 7 de Abril. 01000. Sao Paulo. — DÁNIA: Hunnia Books and Music, Norrebrogade 182. I. tv. KOBENHAVN. — FINNORSZÁG: Akateeminen Kirjakauppa Keskuskatu 2. SF 00100 Helsinki 10. — FRANCIAORSZÁG: Société Balaton. 12. Rue de la Grande Batelíene, Paris IXe. — HOLLANDIA: Club Qualiton. Prinsenstraat 26., Amsterdam. — IZRAEL: Gondos Sándor, Béth Hakranot, Herzl 16. Haifa — „Hadash" Kölcsönkönyvtár. Nesz Ciona St. 4. Tel-Aviv (Kod No. 63904). — JUGOSZLÁVIA: Forum. Vojvode Misica broj 1. Novi Sad. — KANADA: Délibáb Film and Record Studio. 19. Prince Arthur Street West, Montreal 130. Que. — Pannonia Books, P. O. Box. 1017. Postal Station „B" Toronto. Ont. M5T 2T8. — Hungarian Ikka and Travel Service. 1234 Grandville Street Vancouver B. C. — Europa Agency, 501—38 Avenue S. W. Calgary 6. Alberta. — NORVÉGIA: A/S Narvesens Litteratur Tieneste P. O. Box 6140 Etterstad, Oslo. — NSZK: Újvári—Griff, 8000 München 81. Titurelstr. 2. — W. E. Saarbach GmbH. Follerstrasse 2. 5. Köln 1. — Musica Hungarica 8 München 40. Agnesstrasse 45. — OLASZORSZÁG: Licosa, Via Lamermora 45, 50121, Firenze. — SVÁJC: Szerday Sándor, Metropolitan Verlag, Teichweg 16. CH—4142 Münhenstein. — SVÉDORSZÁG: Almqvist and Wiksell Subscription Agency, 26. Gamla Brogatan, S—101 20 Stocholm. — USA: Magyar Áruház, 11802 Buckeye Road. Cleveland, Ohio 44120. — Center of Hungarian Literature 4418 — 16-th Avenue Brooklyn N. Y.

Maday Péter

köparagó, pallér

Eger 1494.

lásd

Kele Máté

aldtt.

T. 6232.

a Temes fl. és a Donau fl. össze-
mely körül szántóföldek vannak;
hadi naszád közlekedik. Felirata

OVA.

3 cm.

5

Mádéfalvi veszedelem emlékoszlopa

Erdélyi Muzeum
1899. 179-180. l.

U. o. 1902. 364. l.
(A Siculicidium emléke)

U. o. 1905. 449-450. l.
(A Siculicidium emléke. A mádéfalvi szocsik bor-leleplezés.)

Szádeczky Lajos: A Siculicidium emléke. Erdélyi Muzeum. 1904. 411-413.

BUDAPEST, V.,
AKADÉMIA-UTCA 10.
TÁVBESZÉLŐ: 117-630.

Tökmag Jancsi t. kiadóhivatala,

Budapest.
Visegrádi u. 6.IV.

TAFEL XXXVIII. ZU GEREVICH

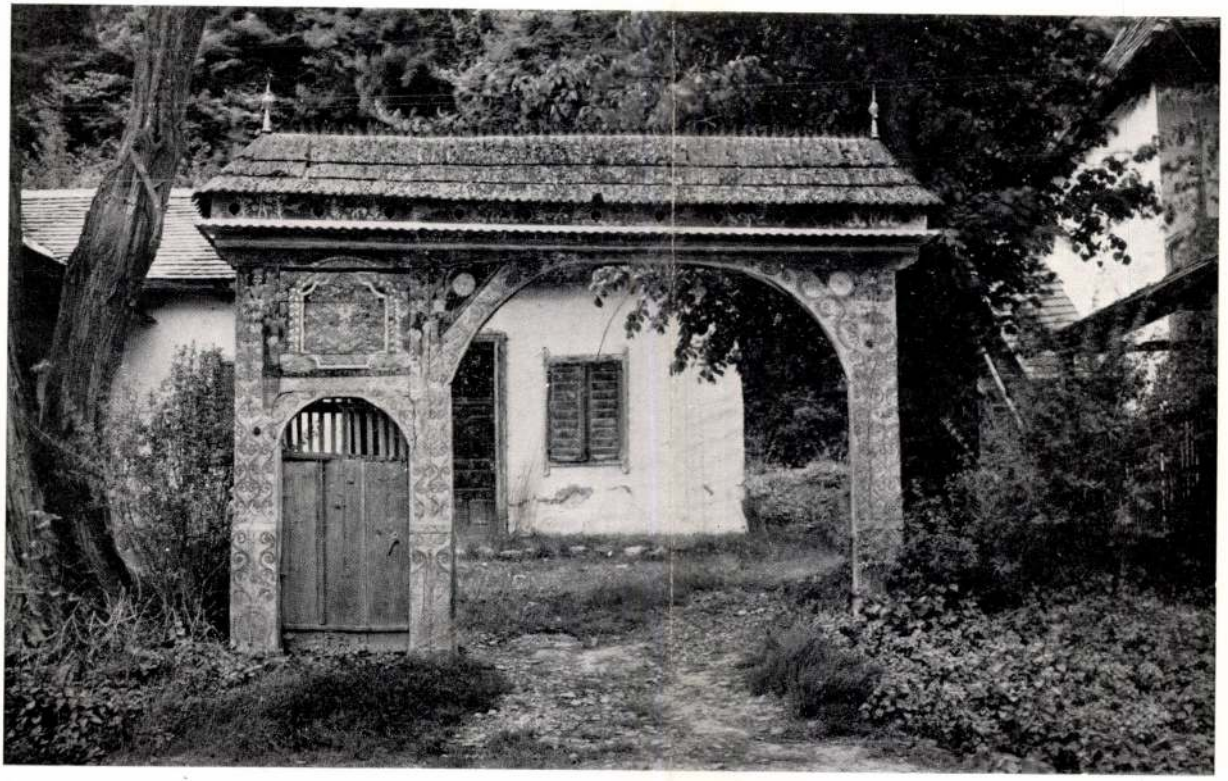

Mádéfalvai' Nekely Kapu:

Mádéfalvai népek

Kapu

Erdély 1940.

Maday Mátyás, kőműves mester

neve az egri várszékes-
egyház 1495 évi számadásai-
ban fordul elő különböző
kőműves munkával kap-
csolatban.

— Détshy Mihály: Az egri várszékesegyház épitéstörténetének okleveles adatai.
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1964. XIII. évf.
1. sz. 4. old./7 sz.á./

M.D.K.

Máday Mátyás, építő pallér

1495-ben szerepel a Bakocz kódexben bérével kapcsolatban, az egri vár palotájának és a vár falak építkeresénél

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 365. old.

M.D.K.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

old.

Ma day Mátyás pallér kőmüves M.D.k.

1495-ben az épitkezések elszámolásaiban szerepel

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár
épitkezésein 1493 és 1596 között 174.1.
Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

.I.ʌʎ

MDK

Maday Gréte

Babajelmez tervek, repr.

A Mü. 1927. I. évf. 2. sz. 63.l.

Måday Gyözö

építész, Miskolc

l.

Váljubal

494. l.

Máday Győrő

építőm. Miskolc

l.

Váljubal

487. l.

Madel

Eltünnek a városháza régi szobrai

A városháza oromzatán 12 szobor van. Ezeket a szobrokat 1729-ben *Martinelli* Antal *Erhardt* bécsi építőmester megbizása alapján három szobrászmüvész: *Silbrecht, Madel* és *Thenny* alkotta. *A szobrok kezdenek szétmállani.* Több mint két évszázad alaposan elkorhasztotta a homokkőből készült szobrokat és *egyikük-másikuk már annyira tönkrement, hogy egy nagy vihar lesodorhatja.* Szendy polgármester elhatározta, hogy a szobrok másolatát elkészitteti, a másolatok elkészitése azonban 82.000 pengőbe kerül és ilyen nagy összeg most nem áll a fővárós rendelkezésére. Az 1939-es és 1940-es költségvetésben két részletben irányozzák elő ezt az összeget. A szobormüveket most leszedik és a három méter magas szobrok egyelőre *a Bazilika pincéjébe kerülnek, s itt fogják lemintázni őket.* Lemásolásuk után az eredeti szobrokat vagy a fővárosi muzeumokban vagy pedig mint müemlékeket a város különböző parkjaiban helyezik el.

(Pesti Napló)

Pesti Napló
1938 jul. 12.
A Mai Nap 1938 jul. 13

áros polgármestere

BUDAPEST
938 JUL. 11 15
LFa 4 LFa

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS POLGÁRMESTERI XIII. OSZTÁLY

Orsz. Bizottsága

Bp

IX. Högyes Endre-u 10

. sz. mintája — 8293

MÁDAY Mátyás építő pallér. 1495-ben szerepel a Bakócz kódexben Mathie Maday sallárjuma az egri vár palotájának és a várfalak építkezéséért.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MAGYARORSZÁG

Raktárba kerülnek ezek a kétszázéves szobrok

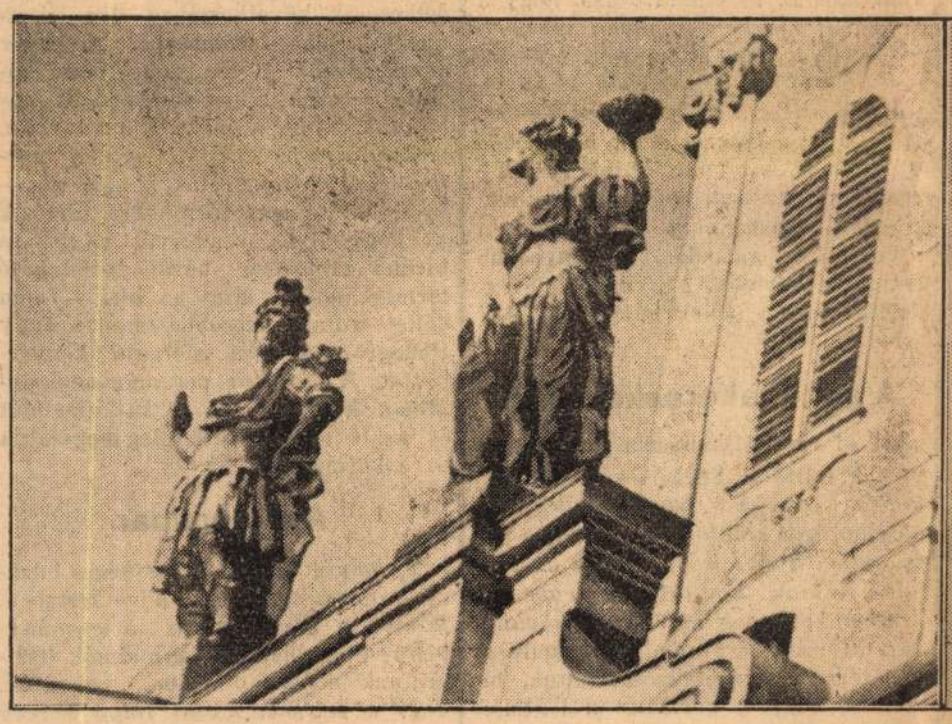

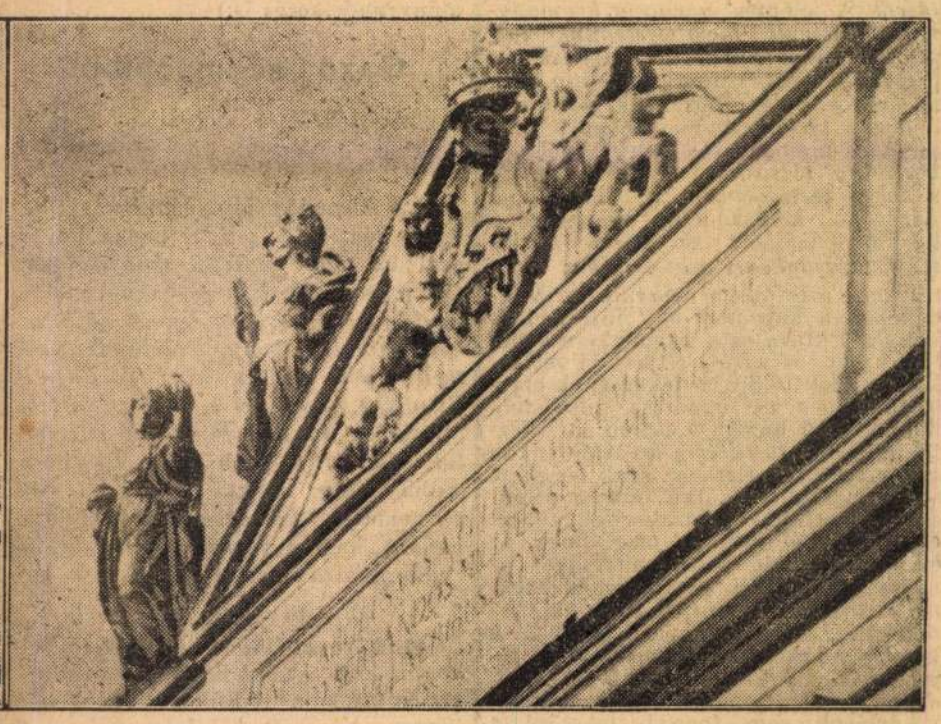

A városháza oromzatán tizenkét homokkőből készült szobor áll. A kétszázéves szobrok az idők folyamán tönkrementek és ezért most leszedetik őket a városháza ormáról és raktárba helyezik. A szobrokról másolatokat készítenek s azokat fogják az évszázados szobrok helyére tenni. A másolatok kifaragása két esztendeig tart.

Venezuela kilépett a Népszövetségből

Genf, július 12.

A Népszövetség főtitkári hivatalában híre jár, hogy *Venezuela* bejelentette kilépését a Népszövetségből.

Feltűnően hasonlít a főuccai bankmerénylőre. Balog Károly József, az elfogott gyilkos

A főkapitányság bűnügyi osztályán ma összeállították a Mária Valéria telepi gyilkos bűnlajstromát. Kiderült, hogy *Balog* Károly József az utóbbi időben *több szücs, szabó és textilkereskedő üzletébe tört be.* Igy a Deák Ferenc tér 4., a Szent István körút 15., a Petőfi Sándor ucca 3. számú házban levő szűcsüzletekbe, a Deák Ferenc ucca 21. számú házban egy férfidivatüzletbe, a Váci ucca 9. számú házban egy textilüzletbe, a Markó ucca 7. és az Attila ucca 29. számú házakban levő szabóműhelyekbe és a Rudolf tér 4. számú házban levő régiségkereskedésbe. *Bundát, rókákat és szöveteket lopkodott össze*, melyeket a nyomozás szerint *Herskovics* Ignác 31 éves szabómester és *Österreicher* József 41 éves ügynök vásárolt meg tőle.

A rendőrség több körülményből arra a feltevésre jutott, hogy *talán Balog Károly József volt a főuccai bankrablás kísérletének tettese.* Hétfőn délután szembesítették Balogot *Quasinszky* Ilonával, ma délelőtt pedig mindazokkal, akik június 7-én a bankfiókban tartózkodtak. Valamennyien *feltűnően hasonlónak* találták Balog Károly külsejét a rablóéval, de *nem merték határozottan állítani, hogy ő volt a rabló.*

Most Balog június 7-i alibijét kutatja a rendőrség.

Tisza István unokája, a 20 éves József gróf fának rohant autójával és szörnyethalt

Békés, július 12.

Gróf Tisza József 20 éves egyetemi hallgató, Tisza István unokája, kedden hajnalban halálos szerencsétlenségnek esett áldozatul. A fiatal gróf félnégy óra tájban *Békéscsaba* felől gépkocsin *Békés* község felé haladt. *Maga vezette kocsiját*, egyedül ült benne. A község bejáratánál levő kanyarodóban az autó egy eperfának rohant, a kocsi teljesen összetört és a fiatal gróf szörnyethalt. A gyulai ügyészség elnöke a helyszínre érkezett, hogy megindítsa a vizsgálatot.

Gróf *Tisza* József, Tisza István unokája, ifjabb gróf Tisza István legkisebbik fia a diplomata pályára készült. Az életvidám, nagyszerű külsejű és rendkívül intelligenciájú 20 éves fiatalember ma hajnalban félnégy órakor *Püspökladányból Békés felé igyekezett sportautóján, amelyet néhány héttel ezelőtt vásárolt.* Nagy tempóban robogott. Mint a szakértők a helyszínen, a tragikus szerencsétlenség után megállapították, abban a pillanatban, amikor az útkanyarulatnál nekiságuldott az eperfának, *80 kilométeres sebességgel* ment. *Tisza gróf kizuhant a kocsiból és szörnyethalt.* Holttestét összetört tagokkal, fejét a felismerhetetlenségig összezúzva találták.

A szerencsétlenségnek egyetlen szemtanuja sem volt. Az eperfa tövében heverő holttestet és az agyonlapított autót egy járókelő vette észre, aki telefonon jelentette az esetet a békési rendőrségnek. Azonnal kiküldték a békési mentőket, akik azonban már csak *a beállott halált* állapíthatták meg. Az autó hűtője és eleje teljesen összetört és összeroncsolta a gróf mellét. *Nyakát pedig valósággal lemetszette.*

E pillanatban teljes pontossággal még nem lehet rekonstruálni a szerencsétlenséget. Hajnal óta a Békéstől 2 kilométernyire levő útkanyarulatnál az eperfa tövében *hivatalos hatósági személyek próbálják megfejteni a tragédia okát.* Kint van a gyulai ügyészség elnöke hivatalos kíséretével és a békési csendőrség járőre.

Gróf *Tisza* József borzalmas haláláról a családból e pillanatban még csak mostohaapja tud: *Rakovszky* Iván. Őrá hárul a szörnyű feladat, hogy a geszti családi birtokon tartózkodó édesanyával legkisebbik fiának halálát tudassa.

Ifjabb *Tisza* István gróf 1918-ban spanyolnáthában meghalt. Özvegy gróf *Tisza* Istvánné később férjhezment *Rakovszky* Ivánhoz, aki Tisza István mindhárom unokáját, *Kálmánt, Jolánt* és *Józsefet* atyai szeretettel nevelte. Különösen szerette legkisebb mostohafiát, a nagytehetségű Józsefet. Június 1-én töltötte be a fiatal gróf 20 éves születésnapját, amelyet nagy bensőséggel ünnepelt meg a család a geszti birtokon.

Rakovszky Iván néhány nappal ezelőtt ügyeinek elintézése végett Budapestre jött. Telefonon értesítették, hogy legkedvesebb mostohafia meghalt. Azonnal autóba ült és *Gesztre* utazott, hogy felesége mellett legyen, amikor legkisebbik fiának haláláról tudomást szerez.

A vizsgálat eddigi adatai arra mutatnak, hogy a gróf talán a kocsi vezetése közben elálmosodott, elbóbiskolt. Igy történhetett a szerencsétlenség. .

Gróf Tisza Józsefet szmókingban találták az út porában. A szerencsétlenséget megelőző estén *Wenckheim* József grófék vidéki birtokán rendezett estélyen vett részt. A jelen volt nagy és előkelő társaság néhány tagja egyöntetűen kijelentette, hogy gróf Tisza József az estélyen alig nyult italhoz, szó sem lehet tehát arról, hogy az alkoholnak volna szerepe a szerencsétlenségben.

Keresztényellenes izgatásért egyhavi fogház

Virrasztó Koppány Mihály, aki az egyik pogány szekta sámánja, többször összeütközésbe került a büntetőtörvénykönyv több rendelkezésével, úgy, hogy a bíróságok jogerősen szabadságvesztés-büntetésre ítélték. E büntetéseit tölti most *a szegedi Csillag-börtönben.* Virrasztó Koppány a *Turáni Roham* című nyomtatványban még tavaly cikket írt, amelyben olyan kitételek vannak, amelyek az ügyészség vádja szerint alkalmasak arra, hogy a keresztény hitfelekezetüek ellen *gyűlöletet* keltsenek. Ezért felekezetelleni izgatás vétsége miatt a törvényszék tizenötnapi fogházra ítélte el. A kir. ítélőtábla *Harmath*-tanácsa ezt az ítéletet megváltoztatta és *Virrasztó Koppány* büntetését egyhónapi fogházra emelte föl.

Felelős szerkesztő:
Dr. MIHÁLYFI ERNŐ
Felelős kiadó: **SÜMEGI VILMOS**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kerület, Rákóczi út 54. szám

Jegypénztár, hirdetési-, előfizetési-, utazási- és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet körút 18—20

KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Az egységes 20 pengős buzaár jelentősége a gazdák és fogyasztók szempontjából

A kormány ma félhivatalos közleményt adott ki *a búzaértékesítés dolgában hozott minisztertanácsi döntésről.* A jelentés szerint *a kormánynak sikerült búzafeleslegünk túlnyomó részének külföldi értékesí ését biztosítani.* A külkereskedelmi szerződésekben elért búzaárak, valamint a búzák tartására előirányzott belső anyagi támogatások segélyével a *kormány biztosítani kívánja,* hogy a folyó termésévben a búzatermelő gazda a kereskedelmi forgalomba kerülő búzájáért *20 pengő körüli métermázsánkénti árat kapjon.*

Ennek a célnak a megvalósítása érdekében a kormány úgy intézkedett, hogy a Futura és a gabonakereskedelem az egyes vasúti és hajóállomásokon — azok földrajzi fekvésének megfelelően — az exportra megfelelő mennyiségű búzát *19 pengő 25 fillértől 20 pengő 75 fillérig terjedő árakon vásároljon fel.* Ezek az árak legalább 80 kg hektoliter súlyú búzára értendők. A kormány a búzakivitel rendjét olyképpen állapította meg, hogy az exportra kerülő búzamennyiségek az egész értékesítési év folyamán *ezeknél az áraknál magasabb áron nem értékesülhetnek.* Minthogy továbbá a kormány árkormánybiztos útján a fogyasztók érdekében *a malmok lisztárait is ellenőrizni fogja,* a malomvásárlások sem fognak lehetőséget nyujtani ennél magasabb belső árak kialakulására.

A félhivatalos jelentés *nagy örömet keltett a magyar gazdatársadalom körében.* Rövidesen jönni fog a gyakorlati megvalósítást jelentő kormányrendelkezés is.

Gazda szempontból

a búzaértékesítés dolgában kiadott félhivatalos közlés jelentőségeit így ismertették előttünk:

— A kormány elhatározása azt jelenti, hogy a jelzett 20 pengő körüli árat *az egész kampányban biztosítják a gazdáknak.* A gazdáknak tehát *módjukban van úgy beosztani búzaeladásaikat, ahogy kötelezettségeik teljesítésére pénzre van szükségük.* Bizonyos, hogy *az egységes búzaár gyorsítani fogja a kínálatot a termelők részéről,* mert hiszen aki hosszabb ideig akarja tartani búzáját, az nemesak *kamatveszteséggel* számolhat, hanem viselnie kell a *beszáradás okozta veszteséget* is.

— A kormány nyilván *nem tart a túlnagy kínálattól* és bizonyosra kell venni, hogy megállapodásaival már biztosította a külföldi piacokon a magyar búza elhelyezését.

— *A tiszavidéki gazdatársadalom különösen hálás a kormánynak,* mert a tiszavidéki állomások *eddigi hátrányos helyzetét megszünteti* a kormánynak az az elhatározása, hogy a *távolabbi vidékek fuvarjait redukálja.* A tiszavidéki állomásokról Budapest felé *egyes relációkban 50 százalékot is kitesz a búza fuvardíjkedvezménye.* Ez a helyzet a fő búzatermő Tiszavidék szempontjából igen kedvező, mert azáltal, hogy Csehszlovákia felé megszünt a búzaexport a tiszavidéki gazdák hátrányosabb helyzetbe kerültek a nyugat felé exportáló más vidékek búzatermelőivel szemben.

A gabonakereskedelem

részéről így ítélik meg a helyzetet:

— A külföldi búzaértékesítési gyakorlat az, hogy *a kampány kezdetén olcsóbb árat szoktak megszabni a búza számára és később emelik az árakat.* Nálunk a kormány *egységes árat* szabott meg az egész kampányban és minthogy rendkívül kedvező búzatermésre lehet számítanunk, bizonyos, hogy a kormány a legteljesebb mértékben *biztosította az exportbúza elhelyezését* a külföldi piacokon, elsősorban az olasz és a német piacokon. *A magyar gabonakereskedelem közreműködésére ennek a rendkívül nagy termesnek az átvételénél és elhelyezésénél szükség van,* remélni kell tehát, hogy a Futura mellett és vele karöltve igénybe fogják venni a gabonakereskedelem munkáját is.

A kenyérárakat illetően

a sütőipar köréből ezt a felvilágosítást kaptuk:

— A sütőiparnak a kormányrendelkezések következtében fix lisztárakkal lehet számolnia. A húsz pengő körüli ár azt jelenti, hogy körülbelül azon a bázison kell kalkulálnunk, mint a mult kampányban, tehát *a kenyérárakat is a mai szinten lehet tartani.* Más kérdés az, — és eldöntése más fórumokra tartozik — hogy ilyen rendkívül nagy és kitűnő minőségű búzát produkáló termés mellett, mint az idei — nem kellett volna-e olcsóbbá tenni a nagy tömegfogyasztásra szolgáló kenyérlisztet. A sütőipar ma már nem önállóan kalkulál, az ő kalkulációját és árait ellenőrzi, illetőleg megszabja az árkormánybiztos.

A malomipar

is *új helyzet elé áll* az egységes búzaár megállapítása következtében. Miután a kormány az árkormánybiztos után beleszól a malmok lisztárainak megállapításába, valószínű, hogy *a malmok között folyó harcok meg fognak szűnni* és létrejön a malomkartel, amely eddig különböző okok miatt nem valósulhatott meg.

GAZDASÁGI JELENTÉSEK, PIACOK, VÁSÁROK

Szilárd a határidőpiac

A határidőüzleti forgalomban *szilárd irányzat* érvényesült és különösen a prompt tengeri árak emelkedtek nagyobb mértékben: *a júliusi tengeri 35—40 fillérrel emelkedett* a tegnapi zárlat fölé. Ezzel szemben augusztusra csak 2, szeptemberre 6 fillérrel zárult magasabban. A tengerentúli gabonapiacokról kisebb áresést jelentettek, ez azonban nem befolyásolta a piac hangulatát, valamint az a körülmény sem, hogy felmondások egyáltalában nem voltak.

Tengeri júliusra: 17.75, 17.70, augusztusra: 16.75, 16.92, zárlat 16.88—16.90, szeptemberre: 16.37, 16.35, 16.60, zárlat 16.56—16.58.

Kissé gyengült az irányzat a készárupiacon

A készárupiac hangulata teljes mértékben a gabonaértékesítési rendeletet megelőző tájékoztatás befolyása alatt áll és miután ebből azt az értesülést szerezték, hogy a búza árát stabilizálják, az érdeklődés nem tudja, hogy *a búza értékesítése terén milyen szerep vár a kereskedelemre.* Éppen ezért a kereskedők felfüggesztették tevékenységüket mindaddig, amíg a termésértékesítési rendelet és az ország egész területére érvényes árak megjelennek.

A hangulat valamelyest nyomott, mindamellett nem szünetelt az üzleti tevékenység és a tőzsdeidő elején a tegnapi árkeretek között mozgott, csupán a tőzsdeidő második felében *gyengült egy kissé az irányzat.* Ez azonban csak jelentéktelen árlemorzsolódásokat idézett elő. *Újbúzából* mintegy 14 vagón eladását jelentették és árát hivatalosan 10 fillérrel *leszállították.* Az *újrozs* 6 vagónos üzlet keretében 5 fillérrel olcsóbbodott. A *takarmánypiacon* általában tartott az irányzat és csak a tengeri ára esett vissza 5 fillérrel. 15 vagón kelt el belőle, ami annak a bizonyítéka, hogy fokozatosan javul az árukínálat. A *zab* és *árpa* változatlan. A *magpiacon* biborherében volt nagyobbarányú üzlet, mintegy 5 vagón kelt el 51.25—52.50 pengős árkeretek között. *Repcéből* 6 vagónt adtak el, tökmagból és muharmagból volt még valamelyes üzlet. Az irányzat egyébként *tartott* és az árak nagyrésze változatlan volt.

Ujbúza: tiszavidéki 77 kg-os 20.25—20.55, 78 kg-os 20.45—20.75, 79 kg-os 20.65—20.95, 80 kg-os 20.75—21.05, felsőtiszai 77 kg-os 20.20—20.50, 78 kg-os 20.40—20.70, 79 kg-os 20.60—20.90, 80 kg-os 20.70—20.95 fejérmegyei, dunántúli, duna-tiszaközi 77 kg-os 20.15—20.40, 78 kg-os 20.35—20.60, 79 kg-os 20.55—20.80, 80 kg-os 20.65—20.90.

Ujrozs: pestvidéki 16.20—16.30, más származású 16.30—16.40.

Takarmányárpa új: középminőségü 15.50—16.00.

Zab: elsőrendü 18.75—19.00, középminős gü 18.75—18.90.

Tengeri: tiszántúli 18.00—18.20, egyéb áll. 18.00—18.20

Ujbúza: 250 mm felsőtiszai 80-as e heti 21.00, 150 mm felsőtiszai 80-as július 15. 20.80, 150 mm felsőtiszai 80-as augusztus 20.75, 150 mm dunatiszaközi 80-as e heti 21.00, 150 mm dunántúli 80-as e heti 21.00 budapesti paritásban, 300 mm duna-tiszaközi 80-as július 20.85 beszállitva.

Ujrozs: 300 mm 16.25, 300 mm július 16.20 budapesti paritásban.

Ujzab: 150 mm augusztus 16.50 budapesti paritásban.

Tengeri: 150 mm 18.10, 300 mm 18.00, 300 mm dunántúli 18.05, 150 mm július 13. 18.30, 150 mm 18.25, 150 mm 18.00, 300 mm 17.95 budapesti paritásban.

Biborhere: 150 mm 52.50, 150 mm 52.50, 100 mm 51.50 Dunántúl, 100 mm 51.25 zalai.

Tökmag: 150 mm 25.35 Békéscsaba.

Repce: 150 mm július eleje 26.00 budapesti paritásban, 300 mm július 25.40, 150 mm július 25.50 Rákospalota.

Muhar: 40 mm minta szerint 20.25, 10 mm 20.60 Budapest.

Csillagfürt: 16 mm 14.00 nyiri.

Magvak és büvelyesek: Káposztarepce új 25.50—25.75, kék mák 105—115, bíborheremag új 51—52.50.

A budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései: Búzaliszt: dara 40—41.50, 0gg 39—40.50, 0g 39—40.50, 0f 39—40.50, 2gg 38—40, 2g 38—40, 2f 38—40, 4-es 37.50—38.50, 5-ös 36.50—37.25, 6-os 33.75—35, 7-es 23.75—25.25. Rozsliszt: 0-ás 32.50—33.50, 01-es 30.25—31.50, 1-es 25.75—27, 2-es 23.25—24.25.

Kisebb árkülönbözetek a bankrészvények piacán

A bankok magánforgalmában az irányzat tartott. A mai tájékoztató árfolyamok (zárójelben az előzőnapi árak): Kereskedelmi Bank (57) 56.50, Hitelbank (38) 38, Leszámítolóbank (32) 31.50, Angol-Magyar Bank (24.50) 24.50, Hazai Bank (20) 20, Olasz Bank (33) 33, MOKTÁR (17.5) 17.50, Pesti Hazai (57) 57—58.

A kormány megengedte a rozs- és tengeri haráridőüzletet

A tőzsdetanács ma déli egy órakor ülést tartott amelyen *a gabonaértékesítési rendelettel kapcsolatos kérdéseket tárgyalták.* A tanácsülésen felolvasták a kormány leiratát, amelyben *megengedte a rozs- és tengeri határidőüzlet hivatalos forgalmát és árjegyzését.* Ennek megfelelően a tőzsdetanács már a legközelebbi napokban intézkedik hogy *a rozshatáridőüzlet hivatalos forgalmát beiktassa és árjegyzését megkezdje.* Erre vonatkozólag természetesen a tőzsde szokványai maradnak irányadók. A tengeri határidőüzlet az új termésre vonatkozólag *augusztus elsején indul meg.*

A kormánynak ez a rendelkezése a kereskedelem körében *nagy megnyugvást keltett,* mert olyan hírek voltak, hogy a határidőüzleti forgalmat az egész vonalon betiltják. Ezzel szemben a búza határidőüzleti forgalmát tiltották be, illetőleg az erre vonatkozó tilalmat újították meg, annál is inkább, mert a búzaértékesítési rendelet értelmében ennek egyébként sincs értelme. Maganak a kormányhatóságnak a búzahatáridőüzletet helyettesítő *tényleges szállítási üzlet ellen* nincs kifogása és csupán azon múlik ez az üzletág, hogy az új értékesítési rendszerben a kereskedelem üzleti tevékenysége milyen lehetőségek között alakul majd ki.

MAI ÉLELMISZERÁRAK

Felhozatal. Vasúton: rakomány 10, darabáru 28, összesen 38 vagón. Rakományból: káposza 3, tök 1, hagyma 1, citrom 1, tojás 1, sárgabarack 3, összesen 10. Hajón: Tahi 6, DGT 50, MFTR 73, összesen 129 q. Ostermelő kocsi 462, ostermelő autó 5, rendelt áru kocsi 62, rendelt áru autó 22, kertészkocsi 2, élőbaromfikocsi 4, élőbaromfiautó 9, tojás autó 4, batyus futó 167. Élőbaromfipiacon a felhozatal 108 ketrec, tojás 155 láda. Vágottbaromfipiacon a felhozatal 65 q.

A csarnokban a forgalom közepes, a felhozatal kielégítő.

A mai budapesti élelmiszerpiac fogyasztói (zárójelben nagykereskedelmi) árai kg-ként:

Húsok és hústermékek: Marhahús, rostélyos és felsá 168—180, leveshús (fartő, tarja szegye) 128—160, borjúhús, comb 260—320, vesés 180—260, porkölt 180, juhhús, hátulja 150—200, eleje 128—150, sertéshús, karaj 200—260, tarja, comb 156—196, oldalas 120—156, zsirszalonna 136—152, zsir, budapesti 160—172.

Vad és vadhús: Szarvas, egészben 1 kg 40—400, őz, egészben 1 kg 40—500, vaddisznó, egészben 1 kg 180—250, fácán 1 drb 200—250, fenyvesmadár 1 drb 40—50.

Baromfi: Tyúk, élő 1 drb 200—300, 1 kg (130—135), csirke, élő 1 kg (150—170), ruca, új 1 kg (125—130), lúd, új 1 kg (140—150), yúk, vágott 1 kg 120—180 (130—150), csirke, vágott 1 kg 180—300 (180—220), ruca, vágott 1 kg 140—200 (110—120), ruca, új 1 kg (115—150), lúd, vágott 1 kg 140—200 (110—140), lúd, új 1 kg (120—170), pujka, vágott 1 kg (120—160).

Tojás: Teatojás drb 7.5—9, kg 140—150, kosáráru (126), ládatojás (122—124), főző- és aprótojás drb 6—7.5, kg 130—140 (118).

Szárazfőzelék: Bab, fehér, aprószemü (24), lencse 56—88 (28).

Zöldségfélék: Vegyes zöldség, új, csomó (5—14), zeller (8—12), cékla (20), feketeretek (10—18), kalarábé, csomó (2—8), kapor (10—16), karfiol, tisztitott 40—80 (20—40), vöröshagyma, érett, makói 14—16 (9—10), fokhagyma 16—20 (12—16).

Főzelékfélék: Főzőtök 3—8 (1.5—5), paraj, tisztitott 30—48 (20—35), sóska 16—28 (10—20), hónaposretek (3—4), zöldpaprika, apró, hegyes (50—130), töltenivaló drb 4—18 (2—8), paradicsom (30—80), zöldbab 20—36 (18—30), zöldborsó 44—68 (38—45), zöld tengericső 4—8 (3—5), ugorka, savanyitani 22—30 (8—22), salátának (8—20).

Káposztafélék: Fejeskáposzta (5—8), kelkáposzta (5—8), vöröskáposzta (25—35), fejessaláta drb 4—12 (3—5).

Burgonya: Nyári rózsa és Gülbaba 10—14 (9—10).

Gyümölcs: Alma, közönséges 40—80 (20—60), körte, közönséges (50—80), ringló, közönséges (30—40), befőznivaló (55—60), cseresznye, fekete (80—110), meggy, hólyagos (50—80), nagyszemü, kemény (110—150), apró (50—65), barack, kajszi I-a 60—140 (60—100), II-a (35—60), barack, őszi 68—180 (50—160), málna 96—140 (75—120), ribizli (50—65), sárgadinnye, ananász (140—200), togo (50—120), turkesztán (50—120).

Fűszer: Paprika, édes, nemes (370), félédes, gulyás (300), mák, kék (130—155).

MADENER, Tobias Röfarago

Radvány, Porsay, 1660, 1666

Ars 1996/1-3. 234.

üst hímzésű

Benne Eszter

on hímzett sáv

lakos frízzel.

déka, 1692.

báró Radványi

Mader Bernát

Magyar Művészet 1927

293-298.o.

Csatkai Endre: Magyar festők művei a kismartoni művészettörténeti kiállításon.

MDK

Mader Bernát, köfaragó
1717-18

a kismartoni tanács-jegyzökönyvek kutak s más kisebbrangu munkákkal kapcsolatban emlitik.

Dr.Csatkai Endre:

Magyar festők művei a kismartoni művészettörténeti kiállításon.
Magyar Művészet. 1927. 293.l.

K. D. K.

HADER Bertalan kőfaragó

1717-1718. Kismartonban szerepel

Agghásy: Barokk szobrászat... Bk. 1959.
I. 235. l.

Mader, F. Ch. MDK

bécsi épitész

Az invalidusok házának oromzatát és kapuit

elkotta.

~~74~~ 73.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1950.

MÁDER Indira

Mindszentek Királynője (oltárkárpit, 2000–2001)

Pravoszláv ikonadaptáció a Farkasréten

Máder Indira munkáiról

Máder Indira 1966-ban született. 1988-ban a Magyar Iparművészeti Egyetem Tervezőképző Intézetében, 1990-ben a Magyar Iparművészeti Egyetem Mesterképző Intézetében végzett. Tagja a Fiatal Iparművészek Stúdiójának, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, valamint a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének. Máder Indirának egyetemi évei alatt és után munkásságát meghatározó művész-tanárai, mesterei voltak: *Fóth Ernő, Kecskés Ágnes, Széchenyi Lenke, Solti Gizella* és *Polgár Rózsa*. 1989 óta 80 csoportos kiállításon vett részt hazai és külföldi kiállítótermekben, s 4 egyéni kiállítása volt. Díjak, ösztöndíjak: 1995 – Fiatal Iparművészek Stúdiójának Ösztöndíja. 1997-1999 – Kozma Lajos Kézműves Iparművészeti Ösztöndíj

A művész alkotásai, így a Porta-sorozat, a Mélytengeri anzix, az Argos és Io, a Cserepek Bábelből, a Sárkányölő, valamint a Gladiátor, különböző méretű, érzékeny színvilágú munkák. Az említett művek mind címüket illetően, mind tartalmi és formai megjelenítésükben „tradicionálisan mai" megoldásúak. A Szombathelyi Triennáléra a Sur sum corda című munkájával készül. Utoljára Skóciában, Glasgowban és a pannonhalmi főapátságon állított ki. Júniusban Észak-Olaszországban, a Velencéhez közel fekvő Dolóban lesznek láthatóak a művei.

Máder Indira legújabb munkája, egy nagyméretű oltárkép a Farkasréti Mindszentek Plébániatemplomban, hivatott hangsúlyozni, vizuális és tartalmi hangsúllyal kiemelni az oltár központi helyét. (Az oltár-kárpit 203 x 153 cm, azaz 3,1 m^2.) A tervezés során – megrendelői kívánságra – az ikonábrázolási formához nyúlt vissza a művész, és kartonjához egy 1531 körül készült karéliai, a Masezerszkij kolostor melletti Vorobjevo faluból származó, jelenleg moszkvai magángyűjteményben található körmeneti ikon szolgált forrásanyagként. Az ikonábrázolás a maga archaikus időtlenségével képes elválni is, de belehelyezkedni is a speciális kialakítású, modern térbe.

Az elkészült oltár-kárpit közepén hangsúlyos, kiegyensúlyozott kompozícióban az anya (Mária) és a gyermek látható. Ezúttal ismét a glóriák repetíciója és a betűsor, az írás mozgatja a középponti körkompozíciót. A kör alakú forma a világmindenségre utal. A kompozíció négy sarkában a négy evangélista szimbolikus képe látható. A művön a meleg vörös és natúr színek dominálnak.

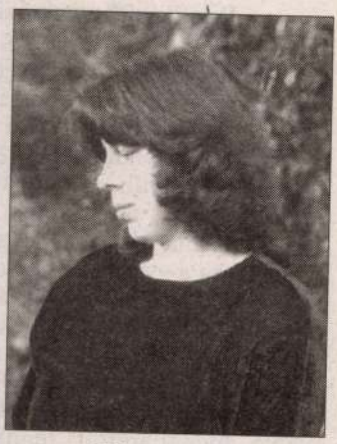

Máder Indira

A *Szabó István* építész által tervezett, 1977-ben épült templom ma műemlék. Alapvető jellegzetessége a szürke betontéglákból emelt vakolatlan falfelületek látványa és a százharminc négyzetméternyi színes üvegablak. A liturgikus tér, a szentély, s benne az oltár szokatlan elhelyezésű. Műemlék lévén, az oltár-kárpit tervezésekor különösen figyelembe kellett venni a templom speciális téri adottságait, eredeti berendezésének színés anyagvilágát. Így az oltár-kárpit a templombelső jellegéhez igazodik ugyan, de meleg színeivel, lágy textúrájával, konkrét figurális ábrázolásával el is válik a templomban található jellegzetes anyagok és díszítőmotívumok stílusától, hogy oltárkép szerepét betölthesse. Így a nézők egy igazi pravoszláv ikonadaptációt, ikonátiratot láthatnak Farkasréten. Az oltárkárpitot *dr. Erdő Péter* püspök (Pázmány Péter Katolikus Egyetem) szentelte fel.

Az említett templom kerületünk temploma, Máder Indira pedig kerületünkben, a Tartsay Vilmos utcában lakik

Jóry Judit
művészettörténész

Rendszeres nevelési támogatás

4. §

(1) A gyermek részére rendszeres nevelési támogatás állapítható meg, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét. Az egyedül álló, saját háztartásában legalább három gyermeket, vagy tartósan beteg, illetőleg fogyatékos gyermeket nevelő szülő esetében a támogatás akkor is megállapítható, ha az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének legfeljebb kétszerese.

(2) Az (1) bekezdés alapján a támogatás nem állapítható meg, ha

a) a gyermek kiegészítő családi pótlékra jogosult;

b) a gyermeket gondozó család a Gyvt. 19. §-ának (7) bekezdése szerinti vagyonnal rendelkezik.

(3) A rendszeres nevelési támogatás összegére, folyósítására, felülvizsgálatára a Gyvt. 20. §-ában foglaltakat kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazásában egyedül álló az a szülő aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

5. §

(1) Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban (a továbbiakban: rendkívüli támogatás) részesíthető a gyermek, ha a gyermeket gondozó család önhibáján kívül, időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és ezért a gyermek eltartásáról más módon nem tud gondoskodni.

(2) Nem állapítható meg a gyermek részére a rendkívüli támogatás, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem meghaladja az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét.

(3) Az egy-egy alkalomra megállapított rendkívüli támogatás összege gyermekenként nem lehet magasabb az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegénél. Az évente megállapított rendkívüli támogatások együttes összege gyermekenként nem haladhatja meg az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, különös méltánylást érdemlő esetben háromszorosát.

Születési támogatás

6. §

(1) A gyermek születését követően a gyermeket saját háztartásában gondozó szülő születési támogatásra jogosult, ha

a) legalább két éve, megszakítás nélkül Budapest XII. kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és

b) a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének három és félszeresét.

(2) A születési támogatás – gyermekenkénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi teljes nyugdíj legkisebb összegének kétszeresével.

Beiskolázási segély

7. §

(1) A tanévkezdés megkönnyítése érdekében beiskolázási segélyben részesíthető az iskolában (általános iskolában, szakiskolában, középiskolában) tanuló gyermek, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét.

(2) A beiskolázási segély a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, ha szakiskola, középiskola nappali tagozatán tanul és 20. életévét még nem töltötte be.

(3) A beiskolázási segély összege – gyermekenként – az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 40%-a.

Iskolai tanulók szociális ösztöndíja

8. §

(1) Iskolai tanulók szociális ösztöndíjában részesíthető a nappali tagozatos tanuló, az általános iskola 4. osztályának elvégzésétől, a szakiskola, középiskola befejezéséig, ha a tanulmányi átlaga a 4,1-et meghaladja, és a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi teljes nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

Mader

Medgyes. T. 5973.

Az előtért elfoglaló vár és város fölött a templomok tornyai és a kapu uralkodik, balra malmok láthatók, jobbra pedig a folyón karfás hid vezet át. Felirata:

Mediasch
von den Weingärten auf der Burg aus gesehen.

alól balra: Gez. v. Mader.
jobbra: Lith. Anst. v. Winckelmann & Söhne in Berlin.

Kny., alányomással, melynek mér. 8.5: 15.2 cm.

Szn. 559-98.
112-98-1564.

M. D. K.

MADER, Johann Christoph szobrász (1697 - 1761) Bécsben működött 1731, 1736. Pest, Invalidus-házra 8 szobor ebből 4 Albrecht C. A. rajza után (Allegorikus attikaszobor) Revr.

Agghány: Barokk szobrászat ... Bn. 1959.
I. 96, 97, 164, 235, II 47, 50. l.
CLVIII. CLIX. t.

M. D. K.

MDK

Mader Johann Crostof ,szobrász

Központi Városháza diszitö szobrainak egyrészét faragta. 1716-172o.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 59.l.

MDK

Mader Christoph szobrász

készitette a pesti invalidus ház oromzatát és kapudiszeit.

A magyarországi müvészet története I. 429.1.
Bpest,1961.II.kiadás.

J. C. Mader

Bécsi mester készítette a pesti Invalidus-ház (mai Városház) homlokzatának szobrait.

Artner Tivadar: A barokk művészete. Bp. 1968. Móra k., 129 l., képes.

122. l.

MDK

Mader, Johann Christoph, szobrász

Az Invalidus -palota oromzatait és szobrait készíti.

A magyarországi művészet története I. 414.1
Bpest, 1961. II. kiadás.

Johann Christoph Mader

és Johann Thenny faragták az 1730-as években a pesti Invalidusház szobordíszét.

Agyházy Mária: Magyarországi barokk művészet, Budapest 1960. TIT József A. szabadegyetemének előadásai 42

MDK

Mader [Johann Christoph], nobrán

A perti Városháza négy nobrárol jegyzték fel, hogy Mader Johann Christoph bérsi szobrán müve.

Pakots György: Atlas is elfáradt 5

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 21.

MDK

~~Martinelli,Anton Erhard~~

Mader,Johann Christoph,szobrász

Egykori invalidus-palota főkapuja./foto/

A magyarországi művészet története I. 414.1.
Bpest,1961.II.kiadás.

Mader
litografus
Medgyes, XIX. sz
eleje
l.
Makkai László
Erdélyi városok.
Bp. 1940. 26. l. 20. t.
Officina.

Sorszám

A munkás neve

Vasárnap
Hétfő
Kedd
Szerda
Csütörtök

épités

0 ..... év ..... tól ..... -ig.

Péntek	Szombat	Összes nap	Napi díj kor.	Napi díj fil.	Járandó összeg kor.	Járandó összeg fil.	Levonás kor.	Levonás fil.	Fizetendő kor.	Fizetendő fil.	Megjegyzés

MDK

Mader, Johann Christof

Központi Tanácsháza/Városház utca 9-11/

Három oromattikáján négy -négy szobor volt
a két szélsőt Johann Christof Mader cseh szobrász
a középsőt Johann Thenny tiroli szobrász
faragta 1726-ban.

Zakriás G. Sándor: Budapest. Bp.1961.

132.1.

M.D.K.

Mader, Johann Christoph bécsi szobrász

a pesti Invalidus ház ~~és a Szer-vita-templom~~ részére, 1731-1736 között készített két allegorikus attika-szobrán „még a rokokó mesterkélt morgalmássága tükröződik."

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó
Bp.1959. 29 l. 185 t.

15. old.
181-182. á.

Mader, Johann
Christof
nebrin

Gentmüend
65. l.

pitkezés költségeinek

navi leszámolása.

	Mellék-let	Bevétel	Kiadás
ak			
	1.		420.-
zottsá-			
éve		420.-	
		420.-	420.-
. zárul.			

Möllerszkóg

müépitész.

Mader, Johann

1.

Hekler Budapest

52.1.

Pozsonyvármegyei Közművelődési Egyesület
nagyszombati fiókja VII. 149.

M. D. K.

MADER, J. Ch.

Pest. Invalidus-ház szobrainak kivitelezése A. C. Albrecht Tervei szerint

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 164. l.

Mader szobrász

a közp. Városháza szobrai

XVIII. sz

l.

A Pesti Városháza

1938. 2. sz. 12. l.

-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

BUDAP

FRANKLIN-T

MAGYAR IRODALMI INTÉZET

Mader , Johann Christoph /1697-1761/ MDK
szobrász

Az invalidus-palota /épült 1728-37/ oromzatait és kapuit kőszobrokkal díszítette.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 368.o.

Repr. Budapest. Egykori invalidus palota főkapuja .
U.o. 282. kép.

v.ö. 383.o.

Mader, Johan Christoph

bécsi szobrász

1697–1761

ivód

Schoen Arnold – A

pesti invalidus-ház

építése.

MAGYAR MUVESZET

1930. 102. l.

106. l.

Miku

alkalmából kedvelt és i

Figurák, finom Meinl-étcsokoládéból.

Mikulás szerzetes
sima ezüst, arany vagy piros damaszt staniolban, kb. 18 dkg ... **1.—**

Mikulás püspök
sima ezüst, arany vagy piros damaszt staniolban, kb. 12 dkg ... **—.80**

Ródlis Mikulás
festett staniolban, drazséval töltött cell. zacskóval, kb. 18 dkg **1.30**

Puttonyos Mikulás
festett staniolban, drazséval töltött cell. zacskóval, kb. 18 dkg **1.30**

Csokoládé csizma
arany vagy piros staniolban, drazséval töltött cell. zacskóval, kb. 18 dkg **1.30**

Csokoládé puttony
arany staniolban, drazséval töltött cell. zacskóval, kb. 16 dkg ... .. **1.—**

Mikulás, kartonból
puttonnyal, benne tarlatán zacskó legfin. csokoládé és fondant-szalon

Mader Johann

Christoph

becsi wobrán

1697 – 1761 aug. 14.

Körp. Városház orom-

zatan 8. wobor fen-

titól –

Medvey 123. l

Vérő rézből VI. 16.

Mader Johann Christoph

bécsi nobrán

l,

Medvey 39. l.

Mader Johann Christoph

Nobrán

1697 — 1761

l.

Schoenkörpvárosh.

119. l.

Mader (Maderer)

Joh. Christoph

z Athenaeum r. 1. könyvnyomdája.

l.

Schoenkörpvaróh

27, 32. 40, 86, 89,
91, 92, 93. 95, 96,
119 – 120, 163. l.

HARMADIK ÉV

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRS
KIADJA AZ ATHENAEUM IROD
BUDAPEST,

Mader, J. Chr

l.

Hor Bp

48. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Johann Christoph Mader

bécsi yobrány

az Invalidus palota yobrányati dégítésében működött lőtte

Budapest története III. Akad.kiadó Bp.1975 240.old.

Mader, Johann Christoph

reliefjeiről ír

Wellner István: Domborművek a Fővárosi Tanács épületén

Budapest, 1974. 8.sz.

18-19.l.

Johann Christoph Mader

1731-ben és 1736-ban
rajzolta 8 sobrot az Invalidus palotának.

Budapest története III.Bp.Akad.kiadó 1975

235.old.

MADER MICHAEL JOHANN,lakatoslegény,/Moder/

A körmöci pénzverő személyzete:
A M.N.M.Éremtárában iratmásolatokban 1748-1768.években emlitve a személyzet fizetése.Ebből összeállitható az alkalmazottak névsora.
MADER MICHAEL JOHANN,/Moder/,lakatoslegény,1759. XII.10.-1768. 42.old.

HUSZÁR LAJOS: Pénzverés Körmöcbányán 1748-1768. években 32.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958. Akad.Kiadó,Bpest. 1958.

MDK

Mader Kelemen,
1733

Orsz.levéltár. Acta Francisc.Fasc. 11. Ez okmányok említik mint kismartoni/?/ kőfaragót.

Dr.Csatkai Endre:
Magyar festők művei a kismartoni művészettörténeti kiállításon.
MM. 1927. 293.l.

M. D. K

MADER Márton asztalos,

jezsuita laikus

1719–1720. Szakolca

1723–1731. Győr

1732. Nagyszombat, ahol meghalt

1733-tan

Agyházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 235., II. 107., 192., 257. l.

Mader Márton

nuncsatalos

+ 1733 szept. 2

lásd

Scholnjezsuita

284. l.

KOMÁROMY JÓZSEF
JÁSZBERÉNY

Müemlékek Orsz
Könyvtára
Rákos-utca
Budapest, IX.

MADER Mathias, kőfaragómester Pozsony-
ban

M. M. Steinmetzgeselle † 46 éves korában, Pozsony,
1847 június 19. (1847, 460 l)

Preßburger Zeitung
(Gentner)

Máder Rezső

Máder Rezső munkáiból kiállítás nyílik meg március tizenhetedikén, délután hat órakor, a Fészek Művészklubban. A tárlat április harmadikáig tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1987. III. 14.

J. Ch. Madek

bécsi portréfestő életéről az V. Városház u. 9-11. sz. Invalidus ház főhomlokzatának ornamentikája.

Gerzson László, Bernáth György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 13351

3591

MKTSA

Mader István, pozsonyi ötvösinas V. 105.

Mader István

Mader István

Steffan Mader

ötvös 1585.

lásd

Mits. Pors. 106

Maderni, Bernát

Kőfaragó Buda

XVIII.

(Maderna, Bernardo)

l.

Scholzentharom

10. l. 22. l.

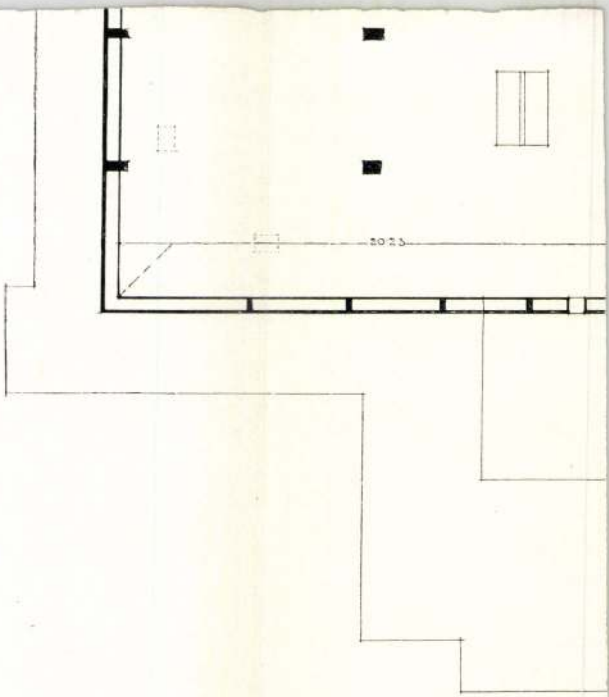

Maderni Santi e Bernardo

scultori ticinesi

XVII. s.

Lavorarono a Buda intorno al 1688.

ried

105. l.

Budinis 157. l.

Maderni Santi

és Bernát

Kőfaragó

1688-ban egy házuk

volt a budai vár-

ban.

Schmall

II. 206-l.

Maderni, P Santi

Köfaragó Buda

XVIII. 4.

l.

Schoenszentháromm

10. l 22. l.

P (Maderna)

MAGY KIR. OPERAHÁZ :
ÁTALAKITÁSI TERVE. :
V. EMELET LÉPTEK=1:100

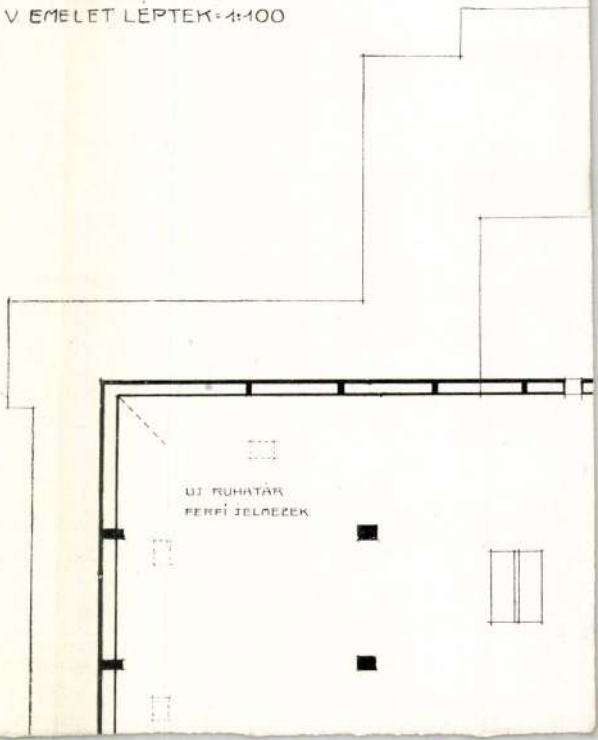

Maderno, Bernardo

olasz kőfaragómester (a Budán)
XVIII. sz. első felében

Rék 21. l.

Maderno, Bernardo

läsd

Réh 21.l.

Maderno Santi

l. u. o. 21.l.

Maderni Santi
és Maderni Bernát

Kőfaragok

2 család, egy házuk
volt a budai
varban 1688 bén

Schmall L., Adalé-
kok. Bp. 1899. II. 206

Maderno, Santi

olasz kőfaragó mester, Budán a XVIII. sz. első felében

Réh 21. l.

A Műemlékek Orsz. Bizottsága

Tekintetes Elnökségének.

Budapest.

VI. aréna út 45,

M. D. K.

MADERNO, Bernardo kőfaragó
MADERNI

1688. Buda várban közös háza volt M. Santival

1691. Buda, erődítés, kőfaragó munkaira szerződés

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 19., 236. l.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I. F. 177.

Név: Madersi Bernardó

Foglalkozás: Kőfaragó (Steinmetz)

Szárm.hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal.állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1691 előtt (?)

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

Maderné Lőrincz Magda.

A Nemzeti Szalon szezon záró kiállítáján szerepel műve, polychrom képmára vitéz Csuthy Mihályról.
(emlétve.)

Pesti Hirlap, 1928. Jún. 21.

Maderni Bernardo

scalpellino

Budinis

105, 157 f.

sége mellett kiutalványozott j
moljon el.-

Budapest, 19

A minisz

állam

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

M. D. K

MADERNO, Santi kőtaragó
MADERNI

1688. Buda, várban közös háza
van M. Bernardovol

Agghány: Barokk szobrászat... Bh. 1959.
I. 236. l.

JOHANN BAPTISTA MADERNO
kőfaragó

MDK

P.tjkv.I.k.345.f. 1696.febr.24.

MDK

Maderna /Materna/ Giov. Batt. katonai mérnök

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Maderno, Stefano

Olasz nyelvű
1612

László

Pálinkás, Ladislao:

Eserciti papali in Ungheria la presa di Strigonia.
Estratto da „Corvina" Rassegna italo-ungherese. (Anno 1940 No 5.) kepjel.

MOB kt. 3120/4

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Maderno, Stefano

Mariani Camillo

olasz nobrászok

lázd okv.

Pálinkás, Ladislao

Eserciti papali in Ungheria la presa di Strigonia.
Estratto da „Corvina" Rassegna italo-ungherese (Anno 1940 No 5)

Könyvtárámban

Államokban (*A*) . . . . . 560—561
— Új út Finnországban (*A*) 561
— A magyar vasutak építésének haladása (*A*) 561
— Kompközlekedés Calais és Dover között (*A*) 561—562
— Vasutak a Philippini szigeteken (*A*) . . 562
— Földalatti vasutak Bécsben (*A*) 562
Pazár István: Vidéki városaink természetes fejlődése . . . . . 309—311
Pirosz Aladár: Észrevételeim a «budapesti víz, a kolera és a tífusz» című cikkelyre 303—307
— Hegyi vizeket levezető árkok méretezéséről, különös tekintettel a felhőszakadásokra (*A*) . . . . . 563—565
Relő Sándor: A hengerüregek szélesbbedésének kiszámítása az erőközlés törvényeinek figyelembe vételével. 7 szövegábrával . 236—241
Ritter Mór dr.: Új módszer a rácsos tartók deformációjának grafiikai megoldására. 84 szövegábrával . . . . . 521—548
Sándor Lajos: A Teltow-csatorna. 20 szövegábrával. . . . . 201—210
Schwanda Gusztáv: A Hult-féle forgó gőzgép. 5 szövegábrával (*A*) . . . . . 462—464
Stein S.: Cementgyártás forgókemencében. 3 szövegábrával (*A*) . . . . . 455—456
Straub Sándor (*S—b*): Villámhárítók (*K*) . . 263
Szász Gyula: Új elektromos csatorna-vontató rendszer. 32 szövegábrával . . . . . 59—71
Tóbiás Károly: Adatok a synchron-mótorok számításához. 5 szövegábrával. . . . . 349—352
Totth Róbert: A karánsebesi régi Temeshíd. 33 szövegábrával . . . . . 1—10
— Néhány szó a térbeli merev rendszerek mozgásáról. 4 szövegábrával . . . . . 229—231

MDK

Maderni Pietro Magno kőfaragó

Észak-itáliai mesterek Magyarországon a 17 és 18. században. Művészet 1902. 363 l.

K. D. U.

MADERNO, Pietro Luquo kőfaragó

1649-ben III. Ferdinánd nemességet ad neki Ausztria és Magyarország szá-mára végzett munkáiért

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1957.

I. 236. l.

Maderno, Pietro Matteo

becsi olasz szobrasz

Ausztriában és Magyarországon végzett
munkáiért 1649-ben nemességet kapott
III. Ferdinánd császártól.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp. 1975.

710. old.

MADERNA (Materno) MAINO, Pietro Szőfanagó

Pozsony, Pálffy-palota, Szentilok 1647-49.

Ars 1996/1-3. 234

XVI. sz.

al, egykori
n lőrésekkel.

szentélyében
al oldali falán
ja oldallapjain

Maderni Sante e

Bernardo

XVII. 17

scultori ticinesi
(ticinói szobrászok)
Lavorarano a Buda
intorno al 1688.

Budinis

157. l.

bemutatott számadás megvizsg

találtatott.

Miről a bizottsá

László műszaki tanácsnak a p

helyreállitási munkálatok re

tiszteletdijat engedélyezvén,

IX.ker. kir. állampénztárt, u

gelt és a müemlékek orsz. bi

által láttamozott nyugtatván

Budapesten, 1903

S miniszter h

államt

A Műemlékek Orsz. Bizottságá

Maderni Santi

scalpellino

Budrio

105, 157 l.

18-án 53.096/1914 sz.a.kelt rendele-
. és miheztartás végett értesitem Bi-
delmi m.kir.miniszter úr a "Hazai ipa-
mtár terjesztése érdekében - mert úgy
ely nálunk az egyedüli ilynemü munka
latban idezárt újabb körrendeletet bo-

ber hó 10-én.

Maderni Pietro Magno

Kőfarago

1649-ben magyar nemes-
séget kap.

Művészet 1902. 363. 1.

Titeli DMKE népkönyvtár IV. 261

Maderni

Hebrát

olasz, hazánkba

mukidőtt és sok dia-

dalt aratva, nemességgel

lett kitüntetve: Később

Comoba, szülő városába

szöltözött s ott halt meg

vel együtt, de még
emberekre, formál
alábbis még akadoz
ken. Pompás és
egymásbafolyó pár
tatja meg e korsz
lémáit, főként a

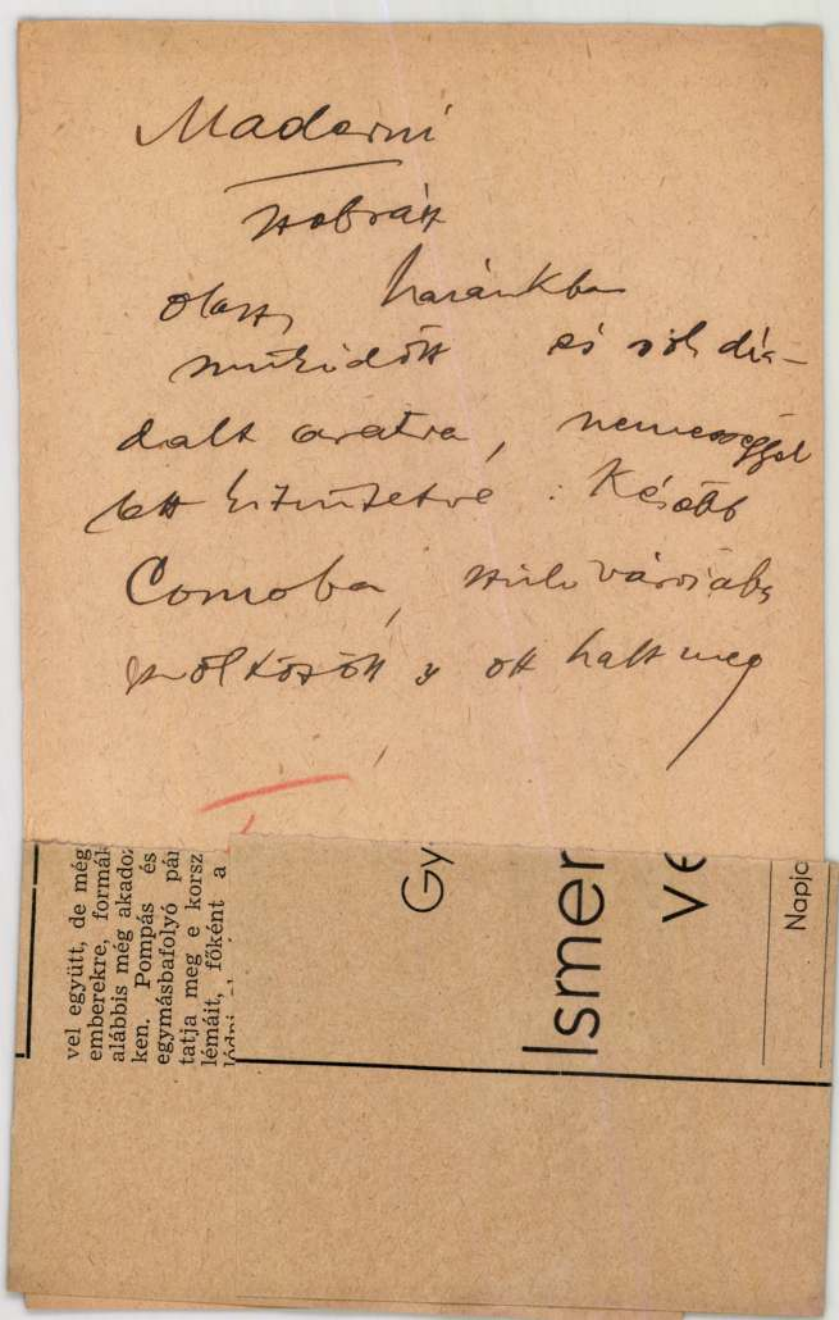

költőj

meg

mi és

költő

gyaté

Össz

máso

Könyvnapi árc

Könyvnap utá

MEFHOS

Maderl Pál

építész

Vágsellyéről, 1869-ben

23 éves.

Saját

Fleischer Bécs 66.l.

Maderl Pál, építész, Vágsellyéről, 23 éves korában, 1869—70 az építészeti szakosztályon Fr. Schmidt hallgatója volt.

MDK

Maderna/Materna/ Bernardo kőfaragó, kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

MDK

Maderné Lőrinc Magda

Balatoni tájviselet, gobelin

Balatoni Társ.3. K.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 18. 1.

Maderné Lőrinc Magda

1928. jun. Neuv. Szalon
tav. tárl.
2 festmény.

Mihalik Josef III. 227, 231

Máderné Lőrinc Magda

Nemzeti Újság kéjes mell

1939 ápr. 9.

Máderné Lőrinc Magda menyezetrészlete a newyorki világkiállítás magyar pavillonjának éttermében

Máder Marcellné

festő

Erd, 1928

Madarné Lőrinc
Magda

1928. Balatoni Társaság kiáll.
Balatoni tájvíselet,
gobelin.

(ek)

Lelet, gyulavarsándi V. 173

— opulumi V. 174,

— marosportusi V. 174, 175

Maderspach Ilona

rajztanárjelelt

l. Ferkèpzomfoisk'vk

1939-41. 142. l.

Maderspach Ilona

vajztanárjelölt

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 149. l.

ottsága nagytekintetű Elnökségének

Budapest

M.D.K.

Maderspach

Vas.Ujs. 1914.61.sz.206.1.

MDK

Maderspach

hídtervek

Zuboly: M.lánczhidak és hídtervek. Vas.Ujs. 1914. 11.sz. 2o6 l.

Maderspach

Karánsebesen is épült hid

lerver nesint.

Dr Vajda Pál: A magyar hidépítés, Bp. 1964

16 o.

Maderni, Pietro Magg.

Művészet 1902. 363. l.

ÉSZAK-ITÁLIAI MESTEREK MAGYARORSZÁGON A XVII. ÉS XVIII. SZÁZADBAN. A XVI. századtól kezdve, hogy az olasz renaissance művészet híre betöltötte egész Európát, ennek különböző országait csapatostul keresik föl Itália építészei, szobrászai és festői, a kik többnyire másodrangú művészek, mindazonáltal divatossá válván az olasz modor, a bennszülött mestereket mindenfelé a háttérbe szorítják. Magyarországon már a XV. századtól sürűn fordulnak meg olasz mesterek s ezek sorában olyanok is, a kik műtörténelmi nevezetességre tettek szert. Mindazonáltal, a mint azt emlékeink és irott adatok tanusítják, az idegenek mellett még a XVI. és XVII. században is, a hazaiak szintén képesek érvényesülni. A XVII. és XVIII. században is csak oly helyeken túlnyomó az olaszok működése, a melyek a török hódoltság alá kerültek volt. Az ez alól fölszabadított városainkban, a melyeknek a háborús idők folyamán többnyire törzsökös lakossága is kiveszett, a jövevény olasz mestereknek versenytársak híján tág működesi tér nyilik.

Oldelli Gian Alfonzo 1807-ben Luganóban megjelent művében, a mely a Ticino kanton hires szülötteinek életrajzát közli lexikonszerűen, több olasz mesterről szerzünk tudomást, a kit a bécsi és a lengyelországi udvar foglalkoztatott s a kiről így valószinű, hogy hazánkban is működött; azonkívül szó van itt néhány olyan mesterről, a kinek szerzőnk magyarországi működését is kiemeli.

Oldelli könyvének a címe ez: „Dizionario Storico Ragionato degli Uomini Illustri del Canton Ticino. Lugano 1807". A művészek, a kikről föltehető, hogy nálunk jártak s a kikről a szerző maga is kijelenti, hogy Magyarországon működtek, a következők:

Artaria Giambattista született 1660 körül, stucco-

Taxstempel IV. 89.

71

műves volt, aki társaval, Giambattista Genonevel egyetemben java működését Fuldában és Rastadtban fejtette ki.

Bussi Santino stucco-műves, meghalt 1730 körül. Bécsben I. József és VI. Károly császár és király megbizásából, valamint Savoyai Eugen és Schwarzenberg herceg számára dolgozott.

Maderni Pietro Magno kőfaragót (lapicida ossia tagliatore di pietre) III. Ferdinánd 1649-ben magyar nemessé teszi.

Ricca Giambattista építész meghalt 1756-ban s java működésének Magyorország volt a szinhelye. Nagy-Váradon a püspöki palotát, a szeminárium és a kórház épületét tervezte. Gyöngyösön is épített, azonfelül Pozsonyban, a hol a primás kedvence volt. Külföldi főművei: egy kastély Austerlitzben és vileggiatura Schönbrunnban.

Stella Giovani da Melanót 1665-ben János Kazimir lengyel király dicséri egyik oklevelében; valószinű, hogy nálunk is járt.

Stazio Abondo stucco-műves 1675-ben halt meg s Németországban dolgozott. Társa volt:

Tencalla festő, a ki 1623-ban született és 1685-ben halt meg s Magyarországon freskókat festett. Főműve hazájában Marchese Trezi bergamói palotájában „a hajnalt“ ábrázoló festmény.

Könyves-Tóth Kálmán, debreceni
városi tanácsnok TV. 257

MADI

A pinnyédi híd 2000-ben múzeum lesz

MADI-fesztivál kezdődik ma Győrött

Párizs, Budapest, Zaragoza, Madrid, Losonc után ismét Győr ad otthont a Mozgás, Absztrakció, Dimenzió és Invenció (MADI) elnevezésű művészeti fesztiválnak. A város tervei szerint a 2000. év fesztiváljának szenzációja az addigra már teljesen felújított pinnyédi Rábca-híd lesz, amely már ma is nemzetközi művészeti szenzációnak számít.

Ha évekkel ezelőtt megkérdezték volna, kerülhet-e a nemzetközi művészeti érdeklődés középpontjába Győrött a pinnyédi Rábca-híd, és a kérdésre kapásból válaszoljuk, hogy soha, most újólag szembesülnünk kellene a James Bond által híressé tett intelemmel: soha ne mondd, hogy soha, ugyanis tévedtünk volna. Az 1873-ban épült, ötvenméteres fesztávolságú, városi védelem alatt álló ipariemlékműhíd máris nemzetközi művészeti szenzáció. Pedig majd csak a 2000 decemberében avatják fel mint múzeumhidat a MADI művészeti mozgalom párját ritkító színhelyeként, amely célra az 1995-ben Győrött megrendezett sikeres MADI-fesztivál nyomán kiszemeltetett. Ma, három esztendő után Párizs, Budapest, Zaragoza, Madrid, Losonc kitérőkkel újra Győr lesz a mozgást, az absztrakciót, a dimenziót és az invenciót középpontba állító irányzat fellegvára. Az irányzatot a geometrikus-absztrakt művészet formai, szellemi szabadságát hirdető ágaként indította el 1946-ban Párizsban az uruguayi születésű *Carmelo Arden Quin*, és értelemszerűen találjuk meg *Moholy-Nagy László, Péri László, Kassák Lajos, Nicolas Schöffer, Vasarely* munkásságában a tápláló gyökereket, vagy ha úgy tetszik, az ihlető elemeket.

A Városi Művészeti Múzeumban Euro-MADI Fesztivál kezdődik. Carmelo Arden Quin és *Dárdai Zsuzsa* sajtótájékoztató keretében adnak ismertetést a mozgalomról. *Rosta S. Csaba* győri építész a múzeumhíd építészeti koncepciójáról beszél, valamint bemutatják a MADI című művészeti folyóiratot. A Ráday Galéria művészeti aukciót tart a múzeumhíd javára konstruktív és geometrikus művészek – mint Arden Quin, *Bolivar, Froment, Stempfel, Cecere, Fajó, Konok*, Schöffer, Vasarely – munkáiból. MADI-művészek tárlatát nyitják meg a Győri Ütőegyüttes MADI-zenéjével, a Győri Balett Művészeti Középiskolája növendékeinek MADI-táncával. Szombaton a győri korzón az Euro-MADI-standon magyar és külföldi művészek találkoznak a helyi polgárokkal. A fesztivált a Magyar Millennium Emlékbizottság, a Nemzeti Kulturális Alap, a RÁBA Rt. a város önkormányzata és a Nemzetközi MADI Csoport támogatja.

A pinnyédi Rábca-híd híresség hátterében a megvalósításra váró terveken túl az is szerepet játszik, hogy összekötő kapocsként máris népek, kultúrák, valamint a második és a harmadik évezred találkozásának szimbólumává vált. Ami pedig az 1907-ben uszályokkal egy darabban helyére szállított konkrét műtárgyat illeti, a felújításra várt, gépjárműforgalom elől elzárt szerkezetbe a MADI-mozgalom életet kíván lehelni. Kimondatott a többi között, hogy legyen a híd a kortárs művészet, a modern építészet és a technika barátainak kedvenc találkozóhelye. A geometrikus-absztrakt művészet alkotásaiból lesznek majd kiállítások, lesz kávézó, olvasóterem, könyvesbolt. Hídon kiállítást nézni, folyóiratot olvasni, ebédelni vagy művészetről vitatkozni: rendhagyó dolog. Az már csak természetes, hogy lesz a múzeumhídnak igazgatója, költségvetése, és saját bevétellel is számol majd.

PÁKOVICS MIKLÓS

gójára

met az adófizetés fontosságára egy olyan országban, ahol a bányászok, a tanárok hónapokig nem kapnak fizetést, ahol emberek milliói veszítik el pillanatok alatt éveken át megspórolt pénzeiket, ahol a nagyobb orosz vállalatok évek óta nem fizetnek adót, és minden rendelkezést kijátszanak – enyhén szólva naivitás.

Mind Clinton, mind pedig Jelcin elnök súlyos „sebeket" szenvedett az utóbbi időkben, azon kívül, hogy egymást keresztnevükön szólítják, beszélniük tulajdonképpen nincs miről egymással. Az amerikai elnök szexbotránya, Jelcin egyre romló egészségi állapota és az orosz gazdasági összeomlás meglehetősen értelmetlenné tette a csúcstalálkozó megtartását, melynek lemondásával mindkét részről többen foglalkoztak, de végül is a diplomácia a találkozó megtartása mellett döntött.

Téma pedig lett volna bőven, olyan kérdések, melyekben alacsonyabb szinten döntés nem várható: a toplistán szerepel a nukleáris fegyverek ellenőrzésének kérdése, a START-2 egyezmény, mely még mindig ratifikálásra vár.

tengeri kígyó

Amerikát is, Európát is könnyű-

A kubai dohányexport előretörése

1998-ban minden eddigieket túlszárnyaló mennyiségű szivart fog exportálni Kuba a világ valamennyi országába – jelentette a CNN amerikai televíziós társaság tudósítója.

Francisco Linaeres, a Habanos S. A. állami dohány-, és szivarexportőr külkereskedelmi vállalat elnöke sajtótájékoztatót adott, ahol bejelentette, hogy 1998 első fél évében 60 millió szivart szállítottak hagyományos külföldi megrendelőiknek, és az év végéig elérik a 160 milliós exportrekordot. Tervezik, hogy a már közismert és legjobban keresett márkákon kívül több közepes árfekvésű szivarféleséggel is megjelennek a világpiacon. Ezek közül egy új márkanév az év végén piacra kerülő San Cristobal de La Habana, amely lényegesen olcsóbb füstölnivaló lesz, mint az átlagos kubai szivar. Itt jegyezzük meg, hogy egy „elegánsabb", fémdobozkában kiszerelt szivar ára több mint tízezer forintba is belekerülhet.

A szivargyártásban – mint köztudott – Kuba több évszázados hagyományokkal rendelkezik, dohányáruik minőségét mindig sikerült megtartaniuk. Jelenleg a cukorexporton és az egyre növekvő turizmuson kívül ez az ágazat az ország harmadik legnagyobb bevételi forrását jelenti, nagyságrendje éves szinten megközelíti a negyedmilliárd dollárt.

Nagy gondot fordítnak a szivarok minőségének ellenőrzésére, még a jelenlegi valutainséges időkben sem tervezik az exportra szánt mennyiség növelését, mert az óhatatlanul a minőség kárára válna.

Az egyik legnagyobb felvevőpiac továbbra is a Egyesült Államok, a gazdasági embargó miatt ide évente közel 10 millió szivar kerül csempészhálózatok jóvoltából az amerikai szivarbarátokhoz, akik hajlandók minden pénzt megadni egy jó kubai füstölnivalóért.

Új Btk. Kínában

Az elmúlt évben jelentősen csökkent Kínában a végrehajtott halálos ítéletek száma – jelenti a

gyakran jár Kínában, és nemegyszer találkozik különféle

Nemzetközi art Madi fesztivál győr '95

Madi ismertető

június 23-tól 25-ig.

A Madi játszótér mozgásos művészeti - art akrobatikai /mozgás/- -interaktív /találkozás - -animáció /mozgásos formák, színek, hangok/ -installációk - -performance-ok - az akrobatikai cirkuszművészet formanyelvének felhasználásával.

Madi játszótér és mozgásos műhely

Madi Gyula (1913) mesterségének elsajátítása után a Képzőművészeti Főiskolán Gádor István és Kontuly Béla növendéke volt. Festőművészetét a konstruktivizmus és a szürrealizmus határmezsgyéjén alakította ki. Az 1960-as évek végétől a mozgás és a fény kapcsolatának vizsgálata foglalkoztatta. Ezek a kísérletek vezették el a Madi-mozgóképek megalkotásához.

Madi Gyula Szabadiskola

Madi Gyula 1913-ban született Budapesten. Festőművészetét Gádor István és Kontuly Béla növendékeként kezdte. Az 1960-as évek végétől a mozgás és a fény kapcsolatának vizsgálata foglalkoztatta. Ezek a kísérletek vezették el a Madi-mozgóképek megalkotásához.

Madi Gyula 1913-ban született Budapesten. Festőművészetét Gádor István és Kontuly Béla növendékeként kezdte. Az 1960-as évek végétől a mozgás és a fény kapcsolatának vizsgálata foglalkoztatta. Ezek a kísérletek vezették el a Madi-mozgóképek megalkotásához.

Madi Gyula Szabadiskola

Madi Gyula 1913-ban született Budapesten. Festőművészetét Gádor István és Kontuly Béla növendékeként kezdte. Az 1960-as évek végétől a mozgás és a fény kapcsolatának vizsgálata foglalkoztatta. Ezek a kísérletek vezették el a Madi-mozgóképek megalkotásához.

Madi játszótér és mozgásos műhely

Madi Gyula (1913) mesterségének elsajátítása után a Képzőművészeti Főiskolán Gádor István és Kontuly Béla növendéke volt. Festőművészetét a konstruktivizmus és a szürrealizmus határmezsgyéjén alakította ki

AZ
ÜGY
FONTOSSÁGÁT
MÉRLEGELVE
ELKERÜLHETETLENNEK
LÁTSZOTT EBBEN AZ ÉVBEN.

MOHOLY-NAGY LÁSZLÓ

100. SZÜLETÉSNAPJÁNAK TISZTELETÉRE EGY

NEMZETKÖZI MADI FESZTIVÁL

MEGRENDEZÉSE, MELYRE
'95. JÚNIUS 23-25 KÖZÖTT KERÜL SOR A
NAGY KULTURÁLIS MŰLTRA VISSZATEKINTŐ
GYŐRI VÁROSÁNAK KÜLÖNBÖZŐ HELYSZÍNEIN.
EZ A FESZTIVÁL TEREMTI MEG EGY HAZAI,
NEMZETKÖZI MADI KÖZGYŰJTEMÉNY LÉTREHOZÁSÁT
A MŰVÉSZEK FELAJÁNLÁSÁNAVAL.
A KÖZGYŰJTEMÉNY ELHELYEZÉSÉRŐL ÉS A MADI MÚZEUM
LÉTREHOZÁSÁRÓL A FESZTIVÁL UTÁN A MADI ALAPÍTVÁNY GONDOSKODIK.

KÖZREADJÁK A NEMZETKÖZI MADI FESZTIVÁL SZERVEZŐI
A GYŐRI VÁR-ART GALÉRIA ÉS A BUDAPESTI MADI CSOPORT

•••••

A MADI ALAPÍTVÁNY CÉLJA:

-NEMZETKÖZI MADI /SZABAD GEOMETRIKUS MŰVÉSZETI IRÁNYZAT/
KÖZGYŰJTEMÉNY LÉTREHOZÁSA, MADI MÚZEUM ALAPÍTÁSA, MŰKÖDTETÉSE.
-GEOMETRIKUS KÉPZŐMŰVÉSZETI IRÁNYZATOK TÁMOGATÁSA, ILLETVE
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI MŰVELŐINEK BEMUTATÁSA, KIÁLLÍTÁSOK SZERVEZÉSE.
-KORTÁRS ZENEI- ÉS MÁS KAPCSOLÓDÓ MŰVÉSZETI ÁGAK
BEMUTATÁSA, PUBLIKÁCIÓS LEHETŐSÉGHEZ JUTTATÁSA.
-A MAGASCSÚCSÚ VIZUÁLIS- TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA
ÁPOLÁSA, -ISMERETTERJESZTÉS E TÁRGYKÖRBEN.
-NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSE HASONLÓ
SZELLEMISÉGŰ INTÉZMÉNYEKKEL, ALKOTÓKKAL
-A FENTI CÉLOKHOZ KAPCSOLÓDÓ MŰVÉSZETI,
TUDOMÁNYOS, FESZTIVÁLOK, SZERVEZÉSE.
-E TÉMAKÖRBE TARTOZÓ ALBUMOK
KIADVÁNYOK, FOLYÓIRATOK, ÉS EGYÉB
MŰVÉSZETI NYOMTATVÁNYOK, STB..
TÁMOGATÁSA, MEGJELENTETÉSE.
-DÍJAK, ÖSZTÖNDÍJAK
ALAPÍTÁSA

-AZ ALAPÍTVÁNY NYITOTT,
CSATLAKOZHATNAK
MINDAZOK, AKIK
EGYETÉRTENEK AZ
ALAPÍTVÁNY
CÉLJAIVAL
!!!

A
MADI
MOZGALOM
NEMCSAK AZÉRT MONDJUK
INTERNACIONÁLIS, MERT NEMZETKÖZI
ÉS A RÉSZTVEVŐ MŰVÉSZEINKNEK TELJES
SZABADSÁGOT NYÚJT -BÁRKI BEKAPCSOLÓDHAT
ÉS BÁRMIKOR ABBAHAGYHATJA-, HANEM, MERT
SZÁMOS MŰVÉSZETI ÁGBAN IS KITERJED. IDE TARTOZIK A GRAFFITI,
FESTÉSZET, SZOBRÁSZAT, ÉPÍTÉSZET, KÖNYV, ZENE, SZÍNHÁZ TÁNC, KÖLTÉSZET STB...

•••

••••

A MÁDA MÁR EURÓPÁBAN
/BELGIUM, FRANCIAORSZÁG, MAGYARORSZÁG, SPANYOLORSZÁG, SVÁJC/
/ARGENTÍNA, BRAZÍLIA, JAPÁN, MEXIKÓ, URUGUAY, USA STB./
IS KITERJEDŐ MOZGALOMMÁ VÁLT. DE A VILÁG TÖBB ORSZÁGÁBAN
FOLYAMATOS KIÁLLÍTÁSOK, FESZTIVÁLOK, GALÉRIA- ÉS
MÚZEUMALAPÍTÁSOK TÉMÁJÁVÁ LETT.
MAGYARORSZÁGON ELŐSZÖR '93-BAN A GYŐRI MŰCSARNOKBAN
MAJD '94-BEN BUDAPESTEN, A KASSÁK MÚZEUMBAN
SZERVEZTÜNK MADI KIÁLLÍTÁSOKAT,
20 KORTÁRS MAGYAR MŰVÉSZ RÉSZVÉTELÉVEL.
AZ ESEMÉNY NEMZETKÖZI VISSZHANGRA TALÁLT, ÉS
A MAGYAR MŰVÉSZEK MEGHÍVÁST KAPTAK
MADI MÚZEUM ALAPÍTÁSÁRA, MELYBEN
MUNKÁIK FELAJÁNLÁSÁVAL VETTEK RÉSZT.
AZ ÖSSZEGYŰJTÖTT ANYAGBÓL '94 ŐSZÉN,
FRANCIAORSZÁG MAUBEUGE VÁROSÁBAN
KIÁLLÍTÁS NYÍLT.
EGY XVI. SZÁZADI KASTÉLY
MADI MÚZEUMMÁ ALAKÍTÁSA
IS FOLYAMATBAN VAN.
ÁTADÁSA JÖVŐRE ESEDÉKES.
IDÉN AZ USA-BÓL ÉS
SPANYOLORSZÁGBÓL
IS HASONLÓ
FELVÉTELES
ÉRKEZETT

Madersbach E., építőművész. A múlt század elején Oravicán élt. Tschischka Franz az osztrák magyar monarchiáról írt művében (Kunst und Alterthum in dem österreichischen Kaiserstaate. Wien 1836. 376. l.) mint ügyes építőművészt (geschickter Baukünstler) említi.

Madersbach E von

geschickter lebender
Baukünstler von Ora-
vicza im Krassover
Comitat in Ungarn

Tsch. 376 l.

Maderspach

epitett

1841.

lásd

Társalkodi, 1841. 374.

Maderspach MDK

hidjai 1833-42-ben készültek.

16.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. 1960 Bp.

Maderspach Jenő

keramikus

38 éves

(èhinség, gyengedmé jüség)

+1946 I.20, temetve I.24

Farkasrét

Halotti főkönyv

166 folyosz.

Maderspach Károly

építész

Csuka patak hidja Lugoson /1833/
A herkulesfürdői Cserna -hid. /1837/
/Az Allgemeine Bauzeitung ismertette 1838./
A karánsebesi Temes-hid /1842/

23.o.
Repr.: Maderspach vonorudas ivhidja.

23.old. 3. ábra.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hídépítés története. Bp. 1960.

Maderspach

Hoffmann és Maderspach
hánczon függő szerkezetű hidjait
a M. Mérn. és Épit. Egyl. Közl. 1903.
évf.-ben Zelovich Kornél ismer-
teti: III. 45-54.

Schreiber Mária: Novák Dániel, 28. l
Budapest, 1959 (Jegyzetek)

Maderspach

Novák D.: Hidminta's virdagáf. Hasznos kulatságok I. 252-255.

Hoffmann és Maderspach hidterveinek kiállítása a Tehér hajóban. Novák Dániel nem bírik a számításokban...

Scheiber Mária: Novák Dániel, 18. l. Budapest, 1959

Madersprach

Hoffmann és Madersprach (Lánchid) terveit kiállitották a Fehér hajó vendégfogadóban 1838-ban.

Scheiber Mária: Novák Dániel, 8. l.
Budapest, 1959

~~Györy Sándor~~

K

tovább ~~Hoffmann és~~

Maderspach

Trattner Károly

Vásárhelyi Pál

U. 1305

Vas-Ujs.

1914. 61. sz.

206. l.

20

v. században. Ⅱ rezo(?)-ben.

m szembe néz, Jobb ke-
maágat tart. Nyilt koro-
örül. Szükujjú piros ruhája ma-
áttér aranyozott .

tonio Marcatotól 100 lirán (44 frt. 80 kr.)
7-én. (279/94.)
12620/95. és a 22919/95 min. számot.
Schickedanz A. és Zala Gy. a

Maderspach Károly

~~Sz el~~ A mult sz. ~~dégén~~ i 30-as 40-es éveiben épult hidatat szerzőte. Ezek vonóláncos hidat, 30-40 átmérőjű, 2,0-2,5 cm. falvastagságú, 60-80 cm. hosszú cső elemekből összeillesztett ívek tartottak. 2 végét vonózúd kapcsolta össze, szógrályás, vonózudas hidat volt. 6 kép.

Dr Vajda Pál: A magyar hidépítés Bp. 1964

13°.

Maderspach Károly M.D.K.

Felsőives vonó-rudas hidak első tervezője Magyarországon.

1883. Lugos ,a Csula patak felett egy 18 méteres,

1837. H erkulesfürdő, a Cserna felett 41 "

1842. Karánsebes, a Temes felett 56 méters fahadat épitett.

Dr. Radnai Lóránt: A Lánchid Bp. 1961. 10.1.

Maderspach Károly

lánchid -terve

24.o.

Dr. Mihalik Gyula: A XIX. és XX. századbeli magyar hídépítés története. Bp. 1960.

M.D.K.

Maderno, Bernardo és Santino, kőfaragók

felteretőleg rokonai a Grazban dolgozó Antonio Mademonak, 1688- és 1691 körött dolgoznak a budai vár helyreállitásán és valószínű, hogy a Ceresola által szerződtetett csoporttal érkeztek Budára.

Mária G. Aggháza: Steirische Beziehungen der ungarländischen Barockkunst

Acta Historiae Artium,
Bp. 1967. Tom. XIII. fasc. 4. 319. old.

Madeyski, Antoni

lengyel szobrász

XIX–XX.

Báthory István lengyel király ábrázdó plakettjei

Komornicki

456. P.

A nyíregyházi Városi Galéria tisztelettel meghívja Önt és családját a Mobil MADI Múzeum – Művészet határok nélkül című kiállításra. Megnyitó 2004. január 7-én szerdán 16 órakor. A kiállítást megnyitja Dr. Beke László művészettörténész, az MTA Művészettörténeti Kutató Intézet igazgatója. Közreműködnek a Kodály Zoltán Zeneiskola növendékei. A kiállítás kurátora Dárdai Zsuzsa művészetkritikus, a Mobil MADI Múzeum alapítója, rendezte Saxon-Szász János képzőművész.

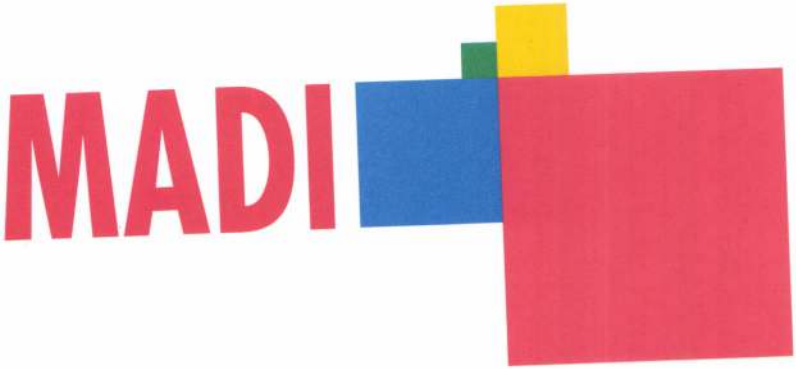

A kiállítás 2004. február 21-ig látható, keddtől szombatig 9 és 17 óra között. Cím: 4400 Nyíregyháza, Selyem utca 12. Telefon: (+36 42) 408 720, (+36 42) 508 692, A MADI támogatói: NKA, NKÖM, Városi Galéria, Fény Galéria, Schneider Papír, Óbuda Önkormányzata

design saxon

MADI csoport
magyar tagjai

Jean-Luc Soulé,

a Magyarországi Francia Intézet Igazgatója és a Vizivárosi Galéria
tisztelettel meghívják Önt a

MADI

(szabad geometria)

tavaszi kiállításaira. A csoport magyar művészeinek kiállítását

1997. április 8-án kedden 16h-kor a Vizivárosi Galériában,

a külföldi művészekét pedig

1997. április 15-én kedden 18h-kor a Francia Intézetben

Beke László művészettörténész nyitja meg.

Közreműködik a Győri Ütőegyüttes.

A Vizivárosi Galéria kiállítása 1997 április 25-ig tart nyitva hétfőtől péntekig 12-18 óráig
és szombaton 10-17 óráig. (Vizivárosi Galéria, Budapest II. Kapás u. 55.)
A Francia Intézetben a kiállítás megtekinthető 1997. május 16-ig,
hétfőtől péntekig 9 - 21 óráig és szombaton 9 -13 óráig.
(Francia Intézet, Budapest I., Fő utca 17., földszinti kiállítóterem.)

VIZIVÁROSI GALÉRIA 1997. 4. 8. - 1997. 4. 25. : BÁNYÁSZ ÉVA, ÉZSAIÁS ISTVÁN, FAJÓ JÁNOS, HAÁSZ ISTVÁN, HORVÁTH LÁSZLÓ, KOVÁCS TAMÁS LÁSZLÓ, MARAFKO BENCE, MATZON ÁKOS, SAXON-SZÁSZ JÁNOS.
FRANCIA INTÉZET 1997. 4. 15.- 1997. 5. 16. : CARMELO ARDEN QUIN (F), JEAN-PHILIPPE BAUDRY (F),BERNADINI (I), CHARLES BEZIE (F), DOMINIQUE BINET (F), BOLIVAR (F), GIANCARLO CAPORUCCI (I), OSCAR D'AMICO (USA), JEAN-CLAUDE FAUCON (F), JOEL FROMENT (F), FRANCO F. FRANGI (I), JO GIRODON (F), OCTAVIO HERRERA (F), ATTILA JOLATHY (F), JOSE LAPEYRERE (F), HIROKO MATSUDA (J), MOITSOUKO MORI (F), LORENZO PIEMONTI (I), JEAN - PIERRE POIROT (F), HENRI PROSI(F), SATORU (J), ANDRE STEMPFEL (F), DIDIER STEPHANT (F), NACHA TIMER (B), UGARTE (V), USNER (USA), VOLF ROITMAN (RA). A KIÁLLÍTÁSOK KURÁTORA DÁRDAI ZSUZSA. A KIÁLLÍTÁSOKAT RENDEZTE SAXON - SZÁSZ JÁNOS.

INSTITUT • FRANÇAIS EN • HONGRIE
FRANCIA INTÉZET

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

MADI Alapítvány

Jean-Luc Soulé,
Directeur de l'Institut Français en Hongrie,
et la Galerie Vizivárosi
ont le plaisir de vous inviter au vernissage de l'exposition du mouvement

MADI

(géométrie libre)

le mardi 8 avril 1997 à 16h à la Galerie Vizivárosi
et le mardi 15 avril à 18h à l'Institut Français.

Les deux expositions seront inaugurées par László Beke, historien d'art.
Musique: Ensemble de percussions de Győr.

L'exposition des artistes hongrois est ouverte jusqu'au 25 avril 1997,
du lundi au vendredi de 12h à 18h et le samedi de 10h à 17h.
(Vizivárosi Galéria, Budapest II. Kapás u. 55.)
L'exposition des artistes étrangers est ouverte jusqu'au 16 mai 1997,
du lundi au vendredi de 9h à 21h et le samedi de 9h à 13h.
(Institut Français, Budapest I., Fő utca 17.)

Szabad geometria az absztrakt művészetben

A MADI /Mouvement- Art abstrait - Dimension - Invention: Mozgás - Absztrakt művészet - Dimenzió - Invenció / elnevezésű művészeti programot - amire rímel a FORMÁZOTT tematika és kiállítás - 1946-ban Buenos Airesben hozta létre az uruguay-i születésű , ma 80 éves Carmelo Arden Quin képzőművész-teoretikus. Esztétikájának középpontjában az életet jellemző vagy szimbolizáló mozgás áll. Arden Quin egy véletlenszerű rend elérésére tesz kísérletet egyszerű színekkel és elemekkel, poligonális síkstruktúrákkal, a keret festménybe emelésével, a szobrok üres tereivel, lebontott formáival.
A MADI mű úgy él a térben , mint hal a vízben, és felveti a kérdést: hol kezdődik a mű és hol a környezete ? Milyen viszonylat van a belül és a kívül között? Látásunkat kibillenti szokásos korlátai közül, és tudatára ébredünk: a mű lényege nem az objektiváció, mert az olyasmi lenne mint a mesterséges látszat keltését célzó kitömött állatok. Nincs szükség kifejezésre, ábrázolásra, jelentésre.
A szín, forma, környezet együttesében nincsenek fő- és alszereplők. A mű nem fejez ki, nem ábrázol semmit, a mű van. Egyetlen jelentése önmaga, egy érzet, ami letapogatja az egyetemest. A természet példájával és egy nyelvi játékkal élve, az alma, amíg a fáján lóg, almadi, mert a kapillárisokon keresztül megtalálja a kijáratot a világmindenség felé, miután leszakítjuk, csak alma, zárt tartalmi, formai egység.
Panta rhei - mondja Herakleitosz. A MADI a kezdetekhez visz minket, a régi görögökhöz , új ritmust ad, formát annak, ami éppen zajlik. Ez a ritmus részét képezi világunknak, amennyiben ez a világ örökkön örökké folytatódik a maga véletlenekből álló rendjében.
A MADI lényege a szabadság. Bárki részt vehet benne, és bármikor abbahagyhatja. Komolyan veszi, hogy a művészet egyike az ember felszabadításának. A madisok előszeretettel használják a modern kémia vívmányait, az akrill festéket, a spray-t, a plexit, a krómacélt.
MADI csoport működik Argentínában, Olaszország, Franciaországban, Svájcban.
A FORMÁZOTT tematika és kiállítássorozat az egyébként valamennyi művészeti ágra érvényes MADI képzőművészeti elképzeléseihez kapcsolódik. Tudomásul veszi, hogy a poligon nem csak négyszöget jelent, millió lehetőséget kínál az új síkstruktúrák megteremtérére; hogy nem szabad megállni a klasszikus négyszögletes alapnál, a

MADI

plasztika statikusságánál, a tömeg zártságánál. A FORMÁZOTT tematika szétrobbantja a négyzet-négyszög határait , elutasítja a külső és a belső korlátokat, mindenfajta behatárolást és behatárolódást, egybeolvasztja a vizuális művet a közvetlen környezettel . A határok túllépésekor , a szakadék széléhez érve, midőn egy pillantást vetünk a mélységbe, megijedünk az eltűnéstől , és visszafordulunk. Pedig a nemlét és a lét között közvetíteni, elkapni a véletlent , konkrétizálni a mozgást a művész legnagyobb vágya és feladata. Ezen az úton kellene tovább lépnie a geometrikus művészetnek is.
Moholy-Nagy és Péri László nyomán - akiket a MADI is fundamentumának tekint - életre kelteni a panta rhei gondolkodásmódot , ami az absztrakt geometria szabad geometria felé történő továbblépését jelenthetné a kortárs magyar festészetben és szobrászatban.
A kiállításssorozat - amelynek első állomása a győri Műcsarnok volt - olyan vállalkozó szellemű magyarországi kortárs képzőművészek munkáit gyűjti egybe, akik alkotói munkásságuk egy-egy periódusában tudatosan, vagy véletlenül létrehoztak MADI, illetve FORMÁZOTT műveket is. Részt vesznek mesterek, tanárok, mint Maurer Dóra ;
a hatvanas évektől a kultúrpolitikával dacoló, absztrakt, geometrikus műveiket a tűrt kategóriában létrehozó Bak Imre, Csiky Tibor, Fajó János ; a Franciaországban élő művészházaspár Hetey Katalin és Konok Tamás; a posztgeometrikus Szőnyei György;
a Csiky örökséget ápoló Budahelyi Tibor, Ézsiás István, Horváth László, Klicsu Lajos, Nagámi ; valamint a konstruktív, geometrikus hagyományokat tudatosan vállaló -
a Fajó féle szabadiskolából kikerült fiatalok - Bányász Éva, Herczegh László, Marafkó Bence és a Lappangó Elem csoport néven az utóbbi években több hazai és külföldi kiállításon bemutatkozó Kovács Tamás László, Nemes Ferenc, Szász János.

"Je vous légue la formule des inventions de l´aveni" - búcsúzik Arden Quin.
„Önökre hagyom a jövő feltalálásának receptjét."

Dárdai Zsuzsa

Mádi ref. egyház

I. Rákóczy György fejedelemtől kapott úrasztali Czüstkannája.

Magyar Nemzeti Muzeum

Repr.

Magyar Művelődéstört

III. 417. l. 649. l.

Mádi zsidó templom

copf-stilü XVIII. y.

Divald Magyarország

234. l.

)	14.406.40
)	7.230.44
)	395.60
6	-.-
3	-.-
	78.160.-
	60.821.79
	13.767.25
	3.984.02
4	5.830.57
7	309.018.03

lása az 1932.évtől.

92.862.52
62.708.01
180.675.72
118.142.83
139.867.73
118.560.24
106.278.37
309.018.03

Mádi aranyozott
ereklyetartó

Mádi aranyozott ereklyetartó III. 21.
Mus. Kat. Ert

Mádi András

Szerepel az embléma kiállításon a Kult. Kaps. Intézetében

Ambrus Tibor: Láttuk, hallottuk

Rádió 1969 XII. 19

MDK

Mádi Kovács István

Gerjeni ház, toll

Kertrészlet Gerjenben, toll

N.Szal. tav. tárl. 1922. máj.

Mádi Kovács István

MDK

Gerjeni ház, tollrajz
Kertrészlet Gerjenben, tollrajz

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

Madich Elemér

Csendélet

Könyves Kálmán k 1o4. kiáll. 192o-as évek.

Ambrosius Madistal
a diósgyőri vár építője

1021

1973.VII.13. Petőfi 11.45 /11/ Gné

Utikalauz üdülőknek

- Ha valaki megnézi a diógyőri várat meglepődik milyen épségben találja, amikor Komáromi József nyugdijas muzeum igazgató megkezdte az ásatást, hát bizony sokkal szomorubb állapotokat talált.

- 53-ban kezdődtek ezek az ásatások és részemről mintegy két évig tartott ez a működésem utána az Országos Müemléki Felügyelőségnek a régészei vették át a munkát.

- És mit találtak?

- Hát ezt igy röviden elmondani nagyon nehéz. Hát vegyük először a rondellát. A rondellában történt az egyik legnagyobb ásatási, hogy ugy mondjam győzelmem, mert az évtizedek óta meglévő és a magyarországi mükincs állománynak egy igen szép darabjátképező u.n. diósgyőri madonna reliefnek sikerült megtalálni a kiegészitő részét. No ez a Giovanni Dalmata féle fehér márvány faragvány, amely egyuttal a szobrászati manirjából a mesternek a személyét is eldöntötte. Tehát most már a müvészet történet ezt a faragványt Giovanni Dalmatának ismeri el. No, ami a várnak a történetét illeti. Nem akarok a bronz korra és a honfoglalás korára kitérni, hanem csak ott kezdeném el vázlatomat, hogy az Ernye István épitette, aki IV.Bélának a tatár járás után igen nagy embere volt és sokszor ő volt az első számú magyar állampolgár. Ez az Ernye István épitette azt a várat, ami ma nem látható, de ha felmegyünk a várnak az egyik emeletére, akkor ennek az Ernye féle várnak az alaprajzát láthatjuk kirajzolódva a mostani várnak a belső részében. Nagy Lajos volt az, aki a jelenegi

négyszögű szabályos alaprajzu négy tornyu várat épitette. Épitőjét is tudjuk biztosan Ambrosius Mediotel, akit Nagy Lajos az ismert okmány alapján , mint a diósgyőri vár megjavitóját épitőjét 1370-ben Aperjesre küldte, ahol a polgárok ott éppen a várost erősitették és egy szakértőt kértek a királytól.

- Volt-e hadászati jelentősége valamikor annak a várnak?

- Hát nem nagy, t.i. Onód látta el ezt a szerepet és Eger. Eger elestével 1592- után valamelyest megnőtt a szerepe és igy például a szőkekeresztesi vesztett csata után 1596-ban amikor a törökök a jól felszerelt csehországi és magyar hadsereget szétverték, akkor az egyik vezér például Diósgyőr várába futott és itt hunyta meg magát és felhuzatta magára a felvonó hidat.

- Mire hivja fel ma a látogatóknak a figyelmét, mit nézzenek meg?

- Kérem nagyon érdekes a várban a kőtár, ahol Nagy Lajos, de még elsősleg Károly Róbert idejéből való kőfaragványok maradtak meg, azután nagyon változatos a Mátyás király alatti és a Beatrix által rendelt márvány faragvány anyag türedékes művoltában és maga az egész vár, mert ha nincs is felépitve és csupán állaga van megóvva akkor is a fantáziát élénken mozgatja és a mostani legutoljára kiállott kazamata sor pedig egyenesen hát mondjuk romantikus hatást kelt.

- Különösen este, amikor nyáron hangversenyeket is rendeznek itt.

- Igen a miskolciak nagyon szeretik a diósgyőri várban rendezett hangversenyeket, azt mindig megtöltik és ez röviden annak is köszönhető, hogy a romos várnak az akusztikája egészen meglepően jó.

Kolakovszki István riportját hallottad.

Madjar András
ötvös Medgyes
Körnagyötvj: 222 l

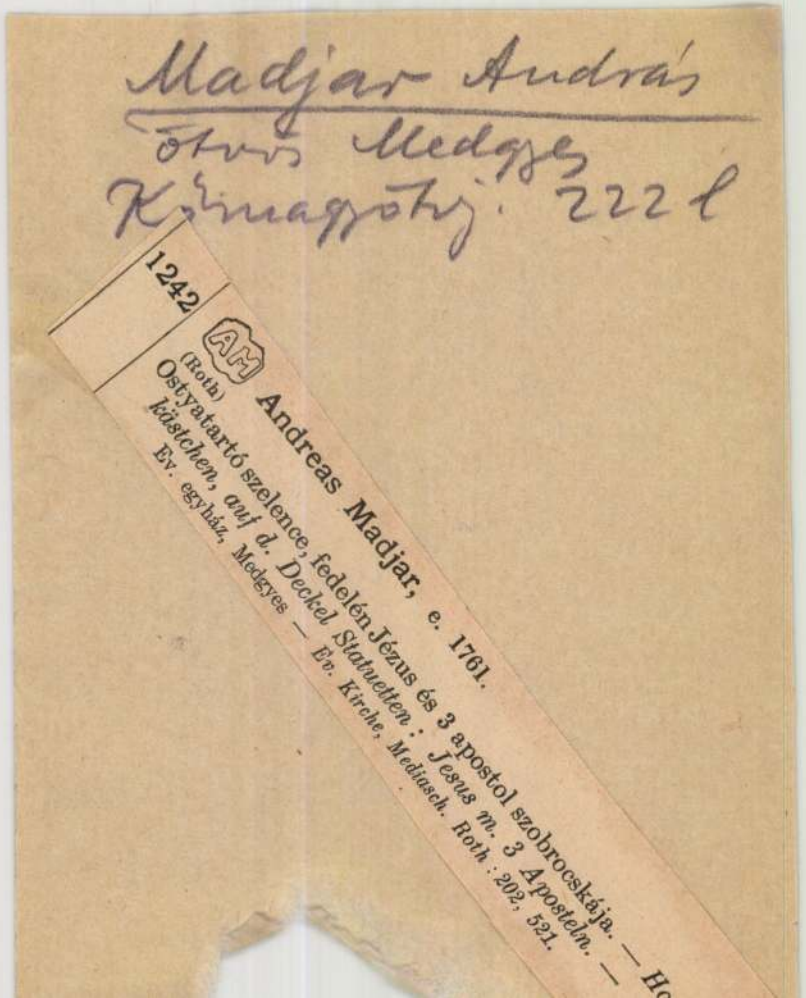

1242

AM (Roth)

Andreas Madjar, e. 1761.

Ostyatartó szelence, fedelén Jézus és 3 apostol szobrocskája. — Ho
kästchen, auf d. Deckel Statuetten: Jesus m. 3 Aposteln. —
Ev. egyház, Medgyes — *Ev. Kirche, Mediasch. Roth: 202, 521.*

Madgar-Andre
Stor Madge
Kornegatu 222 l

Madjar András

otvös

Kőmagyötvj. 1242. 7.

Tartozik | Követelés X | Egyenleg

Győr Sz.: 1.

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	52·50	52·50		

NDK

Mádl Lajos és Sződy Szilárd, Bp.

Pályázatok tervvészitésre. Kossuth-szob.pályázete. Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 6.l.

M. D. V.

MÁDLY Julia

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. e

MÁDLY Julia

1926-ban nagybányán a zab diskola t

Réti: Nagybánya... 337.1

MÁDLY Julia

M.D.K.

1925-ben Nagybányán a szabadcsoló vagja

Rési: Nagybanya... 00 .1.

Mádly Julia

1926/27 – 1929/30

Ferkèpzomfoisk:vk

112. C.

Madocsai apat

a Kiralji könyvek miniatora

a Kiralje Namudás könyvek embetik

1494–95. ben.

(Ulászló kiraly)

irod

Varjuminiatura

53. K.

v á n y

y S z a b ó G y ö r g y bölcsész-
rtekezésének anyaggyüjtése céljá-

ár 15

egyetemi ny.r. tanár
a Műemlékek Orsz.Bizottsága

MDK

Madocsai apát, XVI.

M. Könyvszemle, 1925. 51 l.

Madocsai apát
miniátor
lásd Cattanco
G. A.

madocsai apát MDK

miniátor

II. Ulászlé számadáskönyveiben mint miniátor szerepel. Nem azonos Gergellyel vagy Fülöppel. Csak János apát lehet /1511 okt. 23. oklevél/ akit ~~egy~~ 1498-ban János Antalnak neveznek. Tehát nem Antal fia János... hanem János Antal.

Lásd : János /Antal/ cim alatt.

47.o. és 99. o.219. jegyz.

Fraknói Vilmos - Fégel József - Gulyás Pál - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. 1927. 172.l. 30.k.

Madocsai apátur, festő

Honmüvész, 1833. 150.

Magyar szorgalom...rajzolatja

Madocsai apát

Balogh Jolán: A madocsai apát. Bp. 1927 Kornel-mann Lapok 5.4

Ism. Hoffmann Edith: Magyar Könyvszemle. 1927. 334-335.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
385/1926 szám
Érk.: 1926 év szept. hó 27 n.

/Budapest, VII. Állatkerti-
sága helyiségeiben teljesí-
háromszázkilencvenhatezerhá-
mú kiadási csekkszámla terh
ber hó 14-én. A miniszter r
teri tanácsos.

A hiva

madocsai apát

— illuminálta más budai könyvfes-
tőkkel Arisztotelesz ötkötetes összkiadásá-
nak (Velence, 1483-84) kártyapéldányát. Ma
a párizsi Nemzeti Könyvtárban, egykori korvi-
na Mátyás címerével. Ismertetése: Hoffmann
Edit (1927. Magyar Könyvszemle)

Fitz: A magyarnyomdászat, könyvkiadás és
könyvkereskedés. Tört. 1. köt. Bp. 1959 93. l.

Madocsai templom

l.

Ger MRE

144. l.

CXV. tábla

87

tan
~~ban~~ 1480 táján. ~~I~~ Lorettoban 1555 ~~[illegible]~~
gy 1556 ~~[illegible]~~ körül.

ynyel körülvett angyal jobb kezében
broncscsal körülvett keresztes üveg-
szőke haja F ~~[illegible]~~ göndör, szeme és F kissé
tt szárnyai zöldek, ~~[illegible]~~ derekán meg-
~~ergamei szt. Bertalan templom volt~~

lól 155.3, magassága középütt ~~48.8~~ 46

Resiminitől 11000 lirán. (4933 frt. 50 kr.)
-én (246/95.)
4347/95 min. számot. 9867

Madocsai oszlopfő

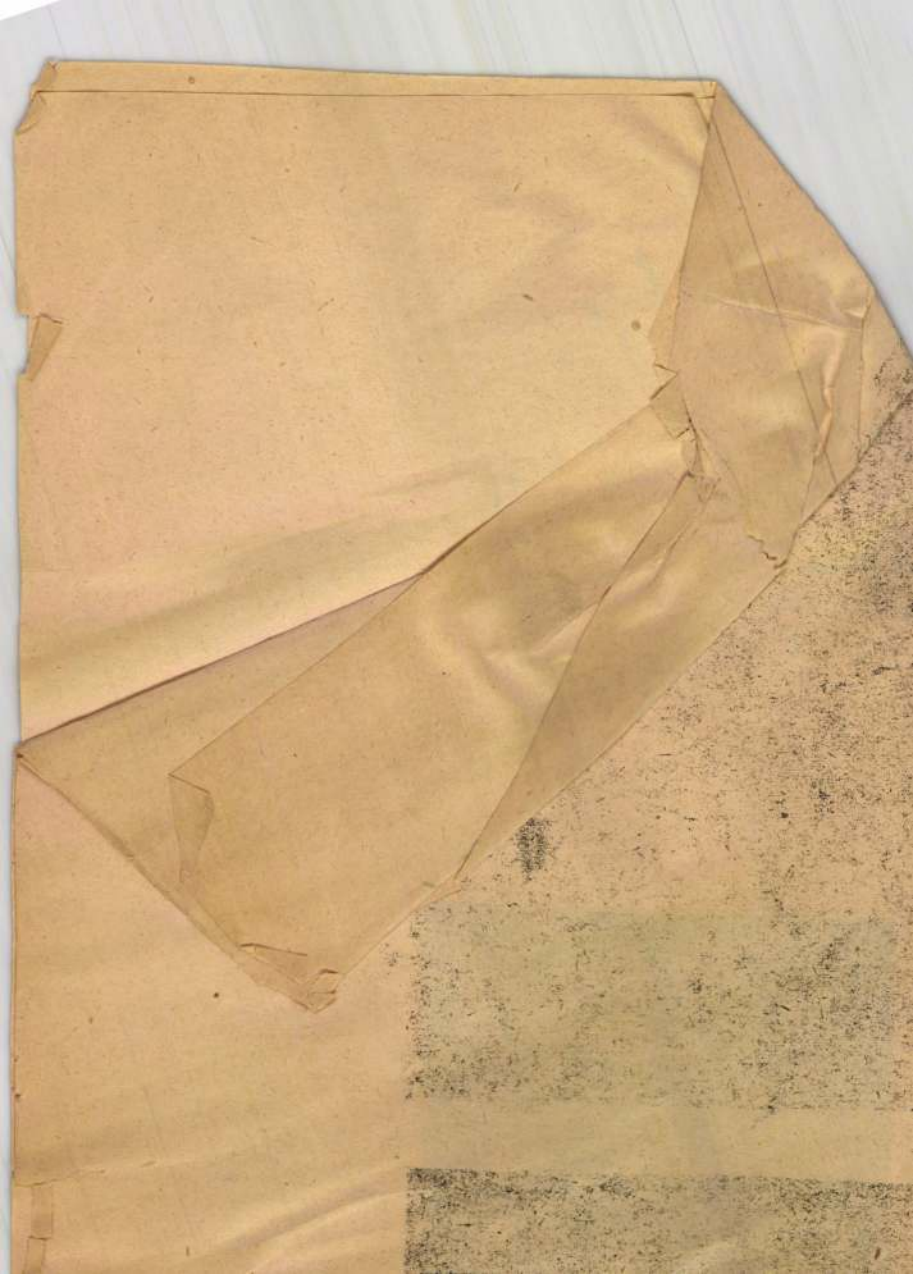

Madocsányi hasteh-

vom

Liptó vm XVII. sz

Div Felsőm

107. l.

lehetővé teszik a melyeben fo...

Nekünk ma sincs okunk erőnkbe
is kimutathatnók a világhaladás egyik-n
helyütt meg is állok egy perczre és *k*
vezetőihez. Kérésem az, tegyék lehetővé a
ha lehet — összefoglaló, ha nem, külön
melyet a művelt világ szellemi, tudomán
gyar agyvelő képvisel. Ez volna a legna
felénk rikoltozzák a «kulturképtelenség» v
hogy a nagyvilág kulturmunkájából mé
mérvben ki kell vennünk. De nem is
sem oly arányban és keretben, a mir
között — az egy Oroszországot kivé
A kis Svájczban már hat egyetem van.
szintén négy, nálunk csak kettő.

Nemcsak a *felsőbb oktatás közve*
alapítását, mert ma már a mi egyetemei
mellett a tanítás követelményeit alig le
látszó, azonban a legnagyobb gyakorlati
ségessé teszi az egyetemek számának
zem, hogy ezt nemcsak ma hirdetem. *T*
nak első lánczszeméül a jogi oktatás dec
mat. Itt világosan jeleztem, hogy en

Mladonyiczky Béla

a IX. Dél-alföldi Tárlaton szerepelnek ennei.

Rideg Gábor: IX. Dél-alföldi Tárlat.
Neprzava, 1973. jún. 29.

Mladonyicki Béla

a gyulai felszabadulási kiállítás megnyílt, melyen szerepel műve; egy plakettje, a sarkából kiforduló rácson röppen ki egy madár. (említve)

Őszi tárlat Gyulán

Békésmegyei Népújság, 1974. okt. 18.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mladonyiczky Béla

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

művészet

1979 OKT 2

NÉPÚJSÁG

1021

Mladonyiczky Béla: Brueghel érem hátoldala

ÉPÜ

Rendhagyó besz

— Ugyan, tudja mikor sz Mezőkovácsházából vás!? Na, hagyjuk. Uram, nem vagyok pesszimista, e pénz nélkül megfeszülhet t mindenki. Az alapfeltéelekkel van a baj: szennyíz-elvezetés, gáz, gyermekntézmények, ipar. Minek oroljam tovább? Régebben 980-ra ígérték e megtisztetõ rangot, és most... Mit sodálkozik a szövegemen? nkább igyon egy féldeci zilvát, én fizetem. Kovácsházi Jakabnak joga van ere, nem?

Tényleg, ismerősek ezek a jtegetések a nagyközség övőjét illetően. De hogy vaki csak így egyszerűen lezólítson, mégis csak hallatn!

— Kávét kérek inkább — ondom megenyhülve, s ném az Aranykacsa vendéglő apját. Menü: zöldborsóles, csirkecomb burgonyával, gyes befőtt. Huszonegy tvan.

nyit ajtót. Mellette az iskolába készülő kislánya kíváncsiskodik. Magyar Erzsébet, a tanácsnál pénzügyi előadó. Kérdezni sem kell, mondja magától:

— Kifejezetten szeretek itt élni. Mit tagadjam: Református kovácsházán cseperedtem fel. A fél életem vízhordással, söprögetéssel telt el. Persze, régebben nem kellett az emeletes ház, most meg veszekednek érte. Csak hát a sivárság! Unatkoznak, nem tudnak mit kezdeni a szabad idejükkel az emberek. Mégsem vágynak közösségbe. Én már mindent megpróbáltam: klubot, programokat szervezni. Nem megy. Az egyik pincében néha összeülnek kártyázni.

— Jöjjön! — fog karon K. Jakab és huncutul villan a szeme. — Szorítsa sarokba a tanácselnököt: kovácsházinak érzi-e magát, és mire emlékszik szívesen, mint a község egyik vezetője?

Földi János cseppet sem lepődik meg. Kicsit előre megy az időben:

— Igaz, hogy mezőhegyesi születésű vagyok, de 1952 óta itt élek, dolgozom. A járási tanácsnál kezdtem, 1974 óta vagyok a községi tanács élén. Nem mennék el innen semennyi pénzért. A lányom, a fiam már Kovácsházán látta meg a napvilágot, ebben a községben nőttek fel. Nehéz, de szép volt a mezőgazdaság átszervezése, annak idején. Ebben a faluban a felszabadulás előtt a lakosság 59 százaléka föld nélkül tengődött. A Purglyk, a Nágelek, a Vásárhelyiek szóba se álltak a parasztokkal. Aztán 1945 tavaszán leverték a karókat és megkezdődött a földosztás. Az ősi juss viszont kevésnek bizonyult, a mezőhegyesi ménesbirtokból

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mladonyiczki Béla szobrász-művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 MÁR 14

— MŰVÉSZEINK. A Megyei Művelődési Központ március 13-i, tegnap esti vendége Békéscsabán Mladonyiczki Béla szobrászművész volt. A sikeres est házigazdája Gaburek Károly festőművész mutatta be a vendég munkáit.

10231

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mladonyiczky Béla

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
művészet
1979 OKT 21

1021

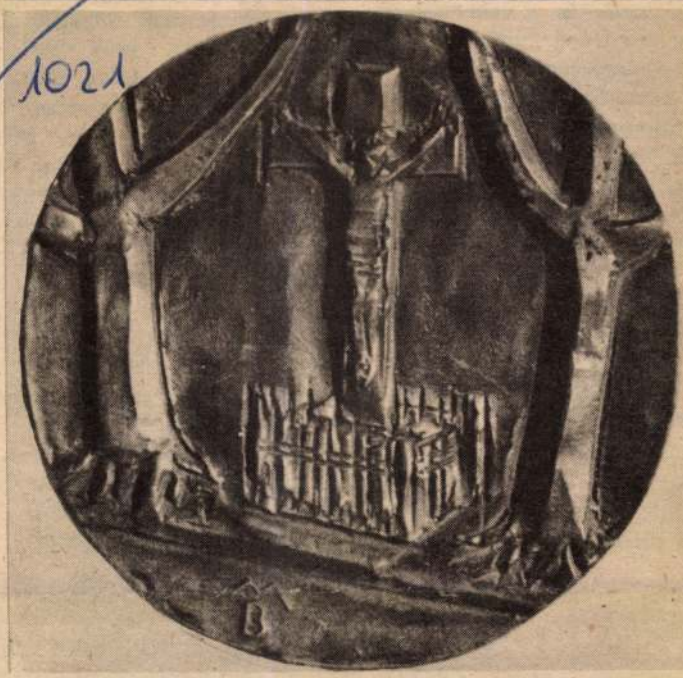

Mladonyiczky Béla: Útszéli Krisztus

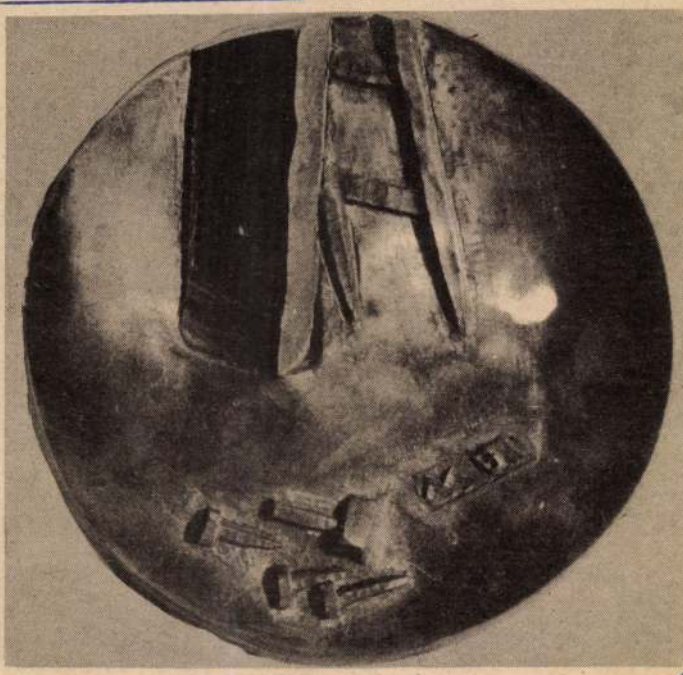

Mladonyiczky Béla: Golgota

elmények
összhangjá
se. Messzem
ez a növény
állattenyészt
nak megvál
következő
étrend ugyanis jelentősen megváltozik: fokozatosan nő a hús, a tej, a gyümölcs és a zöldség, azaz a biológiai szempontból legfontosabb élelmiszerek aránya. A szakértők a következő változásokat jelzik előre:

— *A napi kalóriafogyasztás a jelenlegi 3200-ról kb. 3000-re fog csök-*

ban 2,09, de még Franciaországban is 0,63 hektár.) A mezőgazdasági földterület fogyatkozását a terméshozamok emelésével, jobb gazdálkodással kell pótolni: 2000-re 60 mázsa/hektár körüli gabona-, 520 mázsa/hektáros cukorrépa- és 27 tonna/hektáros burgonyatermésssel számolnak. Ezen túlmenően új terményfajták kifejlesztésére és az agrotechni-

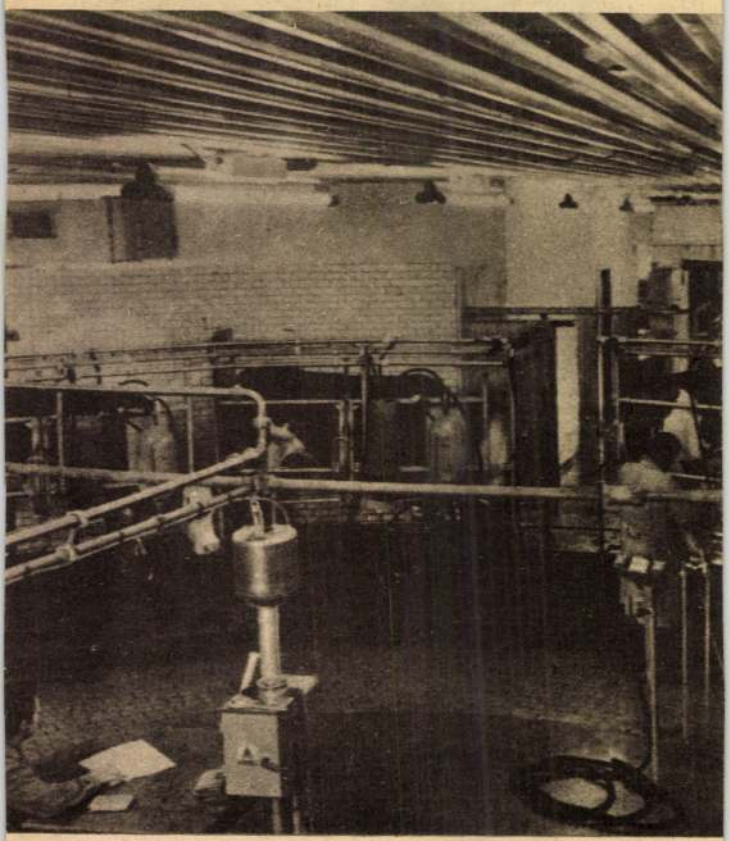

Korszerű, higiénikus körfejőgép

1—2. GYÁMKÖVEK 3—4. OSZLOPFŐK

1—3. AZ EGYKORI KALOCSAI SZÉKESEGYHÁZBÓL. XII. SZÁZAD. KALOCSA, ÉRSEKI PALOTA

4. MADOCSÁRÓL. XIII. SZÁZAD ~~ELEJE~~ BUDAPEST, NEMZETI MÚZEUM

⊥ 2 ⊥ 2 vége

Gerevich = M. románkori eml.

Madocsai oszlopfő

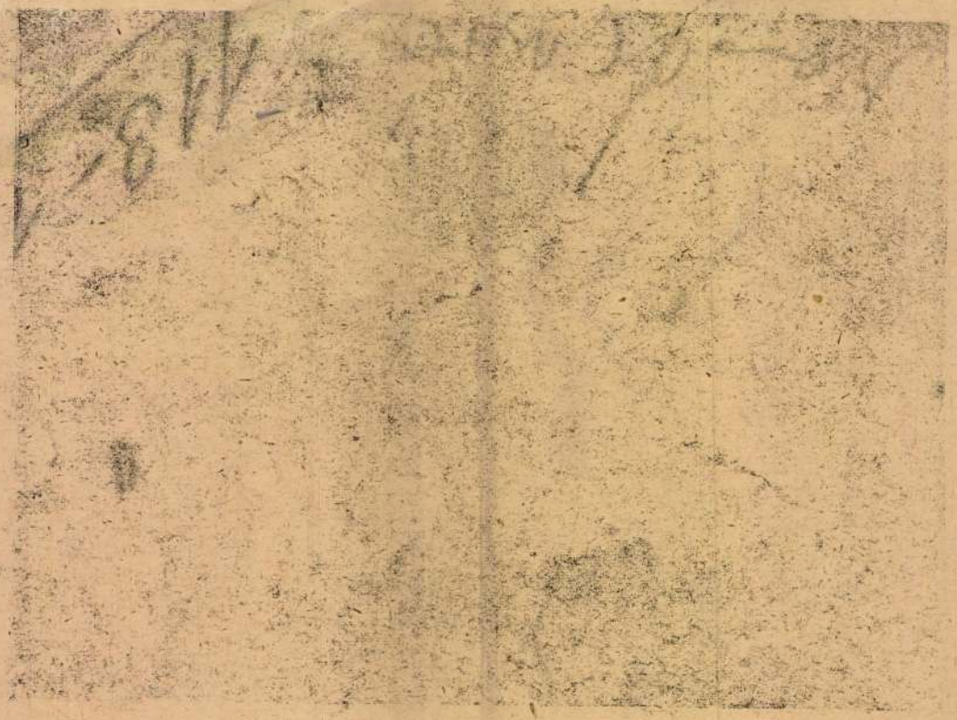

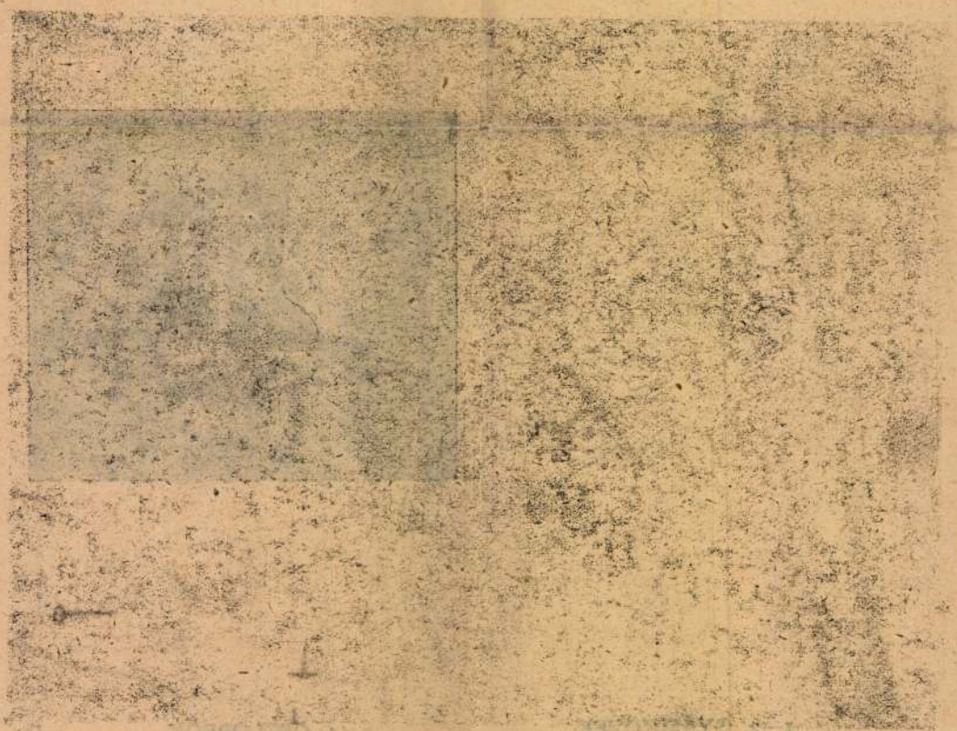

MDK

Mady

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek.
M.I. 1922.
14.l.

MDK

B.Mády Ilona, festő
Iparmüv. Föisk.

175. Uttörö futballozó srác.

Magy. Mj.Képzömüv. Kiáll. /VIT/
Föv. Képtár. 1949.aug.16.-szept.lo.

B.Mády Ilona, szobrász
MÁV.

259. Uttörö futballozó srác.

Nagy. Kfj. Képzőműv. Kiáll. /VII/
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept. 1o. Kat.

Mady

1893

lásd

Budapesti asztalos-

mesterek.

Madsar Ilona

1915/16 I., 1916/17 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

110. l.

Madunyiczy Mihalik István

Buda

Az O. M. K. társ. tagja.

ep. itéz

A. magy. orsz. Képzőmuszek neve ç;

lakhelye O.M.K.T. évkönyve 1865/6

240-45.1.

Madrazo

Lásd 2

Szana Károly

263 l.

MDK

Madraro Federigo (1815-894)

Sign.: „Lint F. de Madraro 2. X br. 1844."

Berlin, Nat. Gal. Kat. Nr. 294.

D'André Csalkai: Versuch einer Franz Lint „Ikonographie. Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Heft 2.

S. 57.

MDK

? Madrazsi Gyula

festménye

Forrás 1973/2

M.D.K.

Mádi Ilona

Festőművésznő kiállitott a képzőművészeti főiskolán.

Péter Imre: A vasutas képzőművészek VI.orsz.kiállitása
Népszava 1956. aug.16.4.old.193.szám.

Madzsar Alice

Pilasovsky Ödön: Az el nem készült szobor. (Madzsar Alice) - Élet és Irodalom, 1967. aug. 19.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7.l./

7o. l.

Madzsar Imre

MDK

Milano 1906. 84.o.

Mächtler Ferenc

budai ötvös

1828

l

Schoen Óbuda

551 l

Pósta Béla VII. 75, 76, 77 (kinevezés)

Maell Ede

szobrász

Léva

lásd

Könyvbarátok Lapja

1927–28. 94. l.

Mattes maer ?,asztaloslegény

Agyőri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1685 utan:"Den 22 Junist frembde gesessen bey der Umbfrage Mattes maer gebürtig Von rechnitz auß Ungern ein Schiffter". 106.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. -Kantus János Mús.győr,1967.- A Győri Mús. Évkönyve

mdk

Maer Mátyás képíró

1816-ban történik róla említés.

ifj. Horváth Béla Miskolc

1962

56. l

Madzon Frigyes,

Tölt Gabriella festőművész Mándokon született 1974-ben sokszorosan járt főiskolára, mégis utat tört szorgalma tehetségének, amely töretlenül felfelé ívelő. – Kezdetben Németh Béla soproni festőművész volt mestere. Budapesten a Pési Szluber Képzőművészeti Szabadiskola, majd a Lakóter Képzőművészeti Körének szaktanáraitól tanult. – Madzon Frigyes, Z. Gács György, Pemsey Iván, Macskássy János, Kondor Lajos és Istokovics Kálmán művészek is sok hasznos útravalóval látták el.

K.F.: Műterem – látogatás.

Taxi, 1982. máj 17.

Madzon Friggyes, műépítész szobrán

... a Mező Imre úti Nemzeti Sírkertben.

A kertészeti terveket — külföldi példák alapján — *Silvester Edina*, a Főkert fiatal kertészmérnöke készítette. Eszerint az emlékkert külső képe eltér a hagyo-[illegible] nelyezik majd el a fektetett fel. Az emlékpark kialakítását a napokban megkezdték.

8.

–: Akadémikusok emlékpartja a Nemzeti Sírkertben

Népszabadság. Bp. 1978 aug. 16.

filmhu - a magyar moziportál | http://www.magyar.film.hu/ | email: filmhu@axelero.hu

Füsthegy - cv

2004. január 09. 17:39; BIOGRÁFIA

Madzin Attila

1997-99, portréfilmek rendezése :
Ivánka András,
Makovecz Imre,
Jean Nouvel,
Szendrői Jenő,
Szentkirályi Zoltán,
Szrogh György

1999, *A Bauhaustól a Szentföldig*
dokumentumfilm rendezése Molnár Farkas életéről

2003 *Körök* /filmetűd rendezése/
2003-04 *Füsthegy* /kisjátékfilm rendezése/

Forgatókönyveim: *Nem mondom,hogy nem*
Hajnal
Percek,órák,évek
Füsthegy
(kisjátékfilmek)

Út az erdőn át
Margit
Ostende (játékfilmek)

filmhu - a magyar moziportál | http://www.magyar.film.hu/ | email: filmhu@axelero.hu

Madzia Hela später

Maer Mátyás

1816.

Greskovich Ignácz. mindszenti plébános feljéleati. Maer Mátyás képérőt, hogy az rendkivül módon hánomkódik és felesége nem! Az ügyben a vizsgálat megejtésére a tanács két tanácsnokat küld ki!

Miskolcz város levéltára.

honvédelmi minister.

29

Egyúttal elintézett szám:

---

ridő:

Kiadóba érkezett:

Másolta:

Egyeztette:

Kiadta:

Kivezette:

Lajstromozta:

Lássa jóváhagyás előtt:

Maer Matyás

Lisd
2

Szemisk V. 379

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Maer Mátyás

fertő Miskolc

1816.

l.

Szendrei V. k

379. l.

Hol laknak? Mátéhalka Jókai utcu 15

Hovu mennek?

Kuher mennek?

Hol lakik? utcu, hár

Miért mennek?

Menyi idej murodnak?

MAERHOFFER András építész

BIBÓ István: Az egykori Károlyi palota építésének története. = Ép.-Építészettudomány, XVI. 1-2.1984 2o8.p.skk.

gr.Barkóczy Ferenc püspök Mayerhoffert bizza meg a palota átalakitásával 1759 tavaszán

MDK

Maertz Mátyás épitész

Strojiny Szilárd, Csacsinovich Lajos, Pallós Artur, Maertz Mátyás, Sebestyén Endre épitészek együttes pályamüve, a Balokanyi-liget terv-pályázatán.

Cikk: Weichinger és Dörre épitészek nyertéh a Balokanyi-liget tervpalyazatanak I.dijat

Dunántul, 1926.dec.21. 3.l.

Maetz F. épitész Ybl

a vajda-hunyadi vár helyreállitása

Budapesti Hirlap, 1882, IX.6.

245.sz.3.o.

Restaurálás Ybl

A vajda-hunyadi vár helyreállítása

/Maetz F. véleménye és terve/.

Budapesti Hirlap,1882,IX.6.

245.sz.2.o.

Vajda Hunyad Ybl

a vár helyreállitása /Haetz F.

épitész véleménye és terve/

Budapesti Hirlap 1882, IX.6.

245.sz.2.o.

Maetz F. epistèz

Budapesti Hirlap. 1882. Sept. 6. 2.

A vajdahunyadi vár helyreállítása...

MAETZ Frigyes épitész

Kolozsvár, Főtér 28. Iparosegyleti Széház 1883

GAÁL György - VINCZE Zoltán: Kalauz a régi és az uj Kolzsvárhoz. Kolozsvár : Korunk, 1992 39.

MAETZ Frigyes épitész

Pénzügyi palota, 188?
Szabadkőművesek Unió-páholya 1888-1889

GÁÁL György - VINCZE Zoltán: Kalauz a régi és az uj Kolozsvárhoz. Kolozsvár : Korunk, 1992 104.
105.

107-108. életéről,

quale si tenta di nuovo di identificare col Zuan Andrea Mantovano,[103] ma in modo, che non è affatto persuasivo. Nei lavori di questo miniatore, che negli ultimi decenni del quattrocento hanno del tutto conquistato la corte milanese, possiamo trovare molte analogie al codice del Mantuanus. La costruzione architettonica raffigurata sul frontispizio del manoscritto di Budapest, sulla quale i fogli delle iscrizioni sono attaccati con tendenza illusionistica, è applicata secondo lo stesso principio nel Pontificale Vaticano, anzi nei dettagli possiamo scoprire anche analogie più dirette (i particolari della trabeazione, la lunetta coronante la costruzione, il disegno della decorazione dei pilastri). Le sfingi, che ornano lo zoccolo, gli ucceli scherzanti, che riempiono lo spazio della lunetta, il coniglio accoccolato sul davanti, sono tutti motivi preferiti del miniatore milanese, che s'incontrano tante volte nelle sue opere. Ritroviamo anche il segno il più caratteristico del maestro, i capelli ricciuti, torti come spirali metallici, sulle teste delle sfingi e dei putti. Gli ultimi mostrano lo stesso tipo dei fanciulli paffuti, che sono tanto frequenti nelle sue composizioni. Il putto, suonante il violino, è su per giù la copia fedele del ragazzetto sedente e suonante parimente il violino, che orna una pagina del Libro d'ore di Bona di Savoia. (Brit. Mus.) Tutte queste particolarità affini, che sorpassano le relazioni stilistiche di lavori appartenenti alla stessa provincia artistica, m'induce alla conclusione, che anche il codice, contenente l'opera del Mantuanus, fu miniata nella bottega del Maestro del libro d'ore di Bona di Savoia", il cui stile tanto preferito alla corte milanese, fu rappresentato nella biblioteca di Mattia appunto per questo solo manoscritto.

Gli studi umanistici, congiunti al gran culto bibliofilo[104] del re Mattia, non hanno ricevuto uno slancio

[103] D'Ancona op. cit. p. 55.

[104] È un fatto conosciuto già da lungo tempo, che anche il duca di Milano si servì della Biblioteca di Mattia, ricca di opere classiche. Nella sua lettera del 10. nov. 1488 domandava in prestito un manoscritto del Festus. (Mon. Hung. Hist. Ser. IV. Vol. III. p. 445.)

più forte dalla corrente di cultura milanese. Gli umanisti della corte di Milano sono entrati in relazione colla corte di Buda soltanto casualmente, per esempio in occasione delle nozze di Giovanni Corvino, come il giurista Gianfrancesco Marliani[105] ed il poeta Bellincioni.[106] Fuori di questi rapporti casuali i documenti dell' Archivio milanese rammentano alcuni altri umanisti, i quali, affinchè potessero ottenere la grazia del re, richiedevano la protezione del duca di Milano. Il duca nella sua lettera dell' 8. gennaio 1485[107] raccomandava al re d'Ungheria Orazio Romano, il quale „non vulgaris sit iuris pontificij doctor ac in studijs etiam humanitatis bonam habeat eruditionem", e nella lettera del 30 gen. 1487 Giovanantonio Sacca, giurista insigne di Parma, che fece anche omaggio d'un codice a Mattia.[108] È interessante che anche umanisti fiorentini, si valevano della protezione del duca. Filippo Valori, membro agile dell' Accademia platonica di Firenze, che per mezzo di Marsilio Ficino poteva aspettare l'accoglienza più favorevole, si mise in via per andare in Ungheria munito della lettera di raccomandazione del duca milanese.[109] Tutto ciò dimostra vivamente quale forza grande attribuivano all' influenza del duca sulla corte ungherese. Fuori del Sacca sumenzionato dagli umanisti provenienti dal dominio del duca di Milano soltanto tre dimoravano a lungo in Ungheria. L'uno è Taddeo Ugoletti da Parma, il quale come bibliotecario del re e precettore del duca Giovanni Cor-

[105] J. F. Marliani Mediolanensis Epithalamium In Nuptiis Blancae Mariae Sphortiae Et Ducis Johannis Corvini Filii Matthiae Pannoniae Regis. MCCCCLXXXVII. Volterra. Bibl. Guarnacci. Pubblicato: Magyar Irodalomtörténeti Emlékek. II. 1890. (Documenti della storia letteraria ungherese.)

[106] Malaguzzi-Valeri, Fr.: La corte ecc. I. p. 532. Uzzielli: Ricerche intorno a Leonardo da Vinci. Ser. I. Vol. I. 1896. p. 511.

[107] Arch. Sforz. Reg. Miss. Duc. Vol. 165. p. 2.v.

[108] Arch. Sforz. Reg. Miss. Duc. Vol. 170. p. 16. Il codice corviniano, che porta il nome del Sacca, trovasi a Vienna. (Hevesy No. 126. Bibliotheca Corvina No. 131.)

[109] Cfr. la lettera di raccomandazione del duca, datata del 6. febb. 1489. (Arch. Sforz. Reg. Miss. Duc. Vol. 170. p. 238.v.)

egyezések, melyek túlhaladják az egy művészi provinciába tartozó munkák között fennálló stíluskapcsolatokat, arra engednek következtetni, hogy a Baptista Mantuanus-kodex is a Maestro di libro d'ore di Bona di Savoia műhelyéből került ki, kinek a milánói udvarban oly kedvelt stílusát Mátyás könyvtárában egyedül ez a kézirat képviselte.

Mátyás nagy bibliofil-kultuszával[104] kapcsolatos humanisztikus törekvések a milánói kultúráramlat révén nagyobb lendületet nem kaptak. A milánói udvar humanistái csak elvétve, főleg Corvin János házassága folytán, kerültek összeköttetésbe a magyar udvarral, mint például Gianfrancesco Marliani,[105] a jogtudós és Bellincioni,[106] a költő. Ezen alkalmi kapcsolatokon kívül a milánói levéltár oklevelei még néhány humanistáról emlékeznek meg, akik, hogy Mátyásnál érvényesülhessenek, a milánói herceg támogatását vették igénybe. A herceg 1485 január 8-án kelt levelében Orazio Romanot ajánlja, ki „non vulgaris sit iuris pontificij doctor ac in studijs etiam humanitatis bonam habeat eruditionem",[107] 1487 január 30-án kelt levelében pedig Giovanantonio Saccat, a kiváló pármai jogtudóst, ki egy kódexxel is kedveskedett Mátyásnak.[108] Ami a legkülönösebb, még firenzei humanisták is igénybevették a milánói herceg protekcióját. Filippo Valori, a firenzei

[104] Közismert tény, hogy Mátyás klasszikus munkákban gazdag könyvtárát a milánói herceg is igénybe vette. 1488 november 10-én kelt levelében egy Festus-codex kikölcsönzését kérte. (Dipl. Eml. Mátyás korából. III. p. 445.)

[105] J. F. Marliani Mediolanensis Epithalamium In Nuptiis Blancae Mariae Sphortiae Et Ducis Johannis Corvini Filii Matthiae Pannoniae Regis. MCCCCLXXXVII. Volterra, Bibl. Guarnacci. (Kiadva: Magy. Irodalomtörténeti Emlékek. II. 1890. 359. l.)

[106] Malaguzzi-Valeri, F.: La Corte di Lod. il Moro. I. p. 532. Uzzielli: Ricerche intorno a Leonardo da Vinci. Ser. I. Vol. I. 1896 p. 511.

[107] Arch. Sforz. Reg. Miss. Duc. Vol. 165. p. 2. v.

[108] Arch. Sforz. Reg. Miss. Duc. Vol. 170. p. 16. Sacca nevét viselő Corvin-kodex jelenleg Bécsben van. (Hevesy No. 126. Bibl. Corvina No. 131.)

Attavante neve alatt szerepelt.[101] A mester meghatározására a helyes utat Hoffmann Edith jelölte meg, ki Mantegna hatása alatt működő mantovai mester munkájának tartja.[102] Nézetem szerint a művész megállapításában tovább is lehet menni. Az a miniator, ki legerősebben érezte meg a nagy mantovai festő hatását, éppen a milánói Maestro di libro d'ore di Bona di Savoia volt, kit újabban ismét nem meggyőző és megnyugtató módon Zuan Andrea Mantovanoval próbálnak azonosítani.[103] E mester munkáiban, melyekkel a 80-as és 90-es években a milánói udvart teljesen meghódította, nem egy analógiát találhatunk a Mantuanus-kodexhez. A budapesti kézirat lombard jellegű architektonikus kerete, amelyre a feliratos és szöveges lapok teljesen szervetlenül, illuzionisztikus tendenciával vannak ráaggatva, azonos elv szerint nyert alkalmazást a vatikáni Pontificaleban, sőt az építészeti tagolásban és a dekorációban is a legközvetlenebb analógiák vehetők észre. (A párkányzat tagolása, a lezáró oromzat, a pilasterdekoráció palmettás rajza.) A talapzatot díszítő sphinxek, az oromzat ívelését kitöltő játszi madarak, az előtérben kuporgó fehér tapsifüles, mindmegannyi kedvelt motivumai a milánói miniatornak, amelyek műveiben számtalanszor előfordulnak. A mester legegyénibb kézjegye is, a sajátságos hajviselet, mely ércszerűen csavart fürtökkel borítja az alakok fejét, megtalálható a sphinxeken és puttókon, amelyek típusban is a legközelebbi rokonságban állanak a műveiben nagy szerepet játszó pufók, esetlen kis gyerkőcökkel. A baloldalon álló hegedülő putto pedig jóformán hű kópiája a Libro d'ore di Bona di Savoia-kodex (Brit. Mus.) egyik lapját díszítő hegedűn játszó, ülő gyermeknek. Mindezek a feltűnő meg-

[101] Az Ernst-Múzeum Leíró Lajstroma. I. Külföldi mesterek magyar vonatkozású művei. 9. l.

[102] Hoffmann, E.: Der künstlerische Schmuck der Corvin-Codices. Belvedere. 1925. S. 132. Bibliotheca Corvina. 1927. p. 42.

[103] D'Ancona op. cit. p. 55.

Mätz

orgonaépítő

1795-ben készítette

a berethalmi ev. templom

orgonáját, amelynek

átalakítva 1837-ben

készült. Ez az orgona a

jelenlegi volt boltozat beomlása

következtében 1868-

ban tönkre

ment.

Salzer

470 l

646 l.

Maetz Samuel

orgonacpitö

1780.

l.

Salzer

460.1

Maestro del Messale di

Bona Sforza

XV. sz.

miniatore milanese.

Ornò un Pontificale del vescovo Giovanni Vitéz iunior, ora nella Biblioteca Vaticana.

irod

Budinis 157-l.

Ismeretlen nevü mü-
vésseket ebben a formában
nem ~~vesse~~ közlök!

ILLUSZTRÁCIÓK – IL

MAETZ ERVIN építész

ERÉNYI Iván: Menyhárd István. Bp. : Akad.K.,
1990 61.p., 65.p.

i Prometheusza /1967/, Somogyi
szabadulási emlékmüve /1967/,
966/, Borsos Miklós, Schaár

tásai /Apokalipszis-sorozat, Eről-
Lajos kiállitásai Budapesten és
Margit tárlata, majd az 1968-as
etően Kokas Ignác uj müveinek
erült sor a Magyar Nemzeti Galé-
ika cimen grafikusmüvészetünk át-
anebben az évben volt a szentendrei
kiállitása, ahol Korniss Dezső,

M.D.K.

Mateus egri hönüves

1555-ben Egerben teljesitett munkájának bérét kérik a királytól.

Hevesmegye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361 old.

M.D.K.

Mateus, ceri kőműves

1555-ben dolgozik az ceri váron.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 313. old.

MAFEUS egri kőmüves. 1555-ben Egerbe teljesitett munkájának bérét kérik a királytól. /Iványi OL.Ben.Res./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

MDK

Maffei Guido

von Dürgés, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat.
43.l.

MDK

Alberto Maffiolo da Carrara, szobrász

Balogh Milano 23 l.

Maffioli Alberto

nobraiz

l.

Brudinis 87. l..

MAFIRT Grafika

NDK

A jégmezők lovagja, filmplakát
Harc a sinekért, "
Láthatatlan hadsereg, "
Vidám kisértet
Tulsó part
Egyetemi éveim

1965-1966. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1966.

Mag Lajosné munkásfestő.

Magyar Nemzet.

1949. VII. 23., 2. old.

(:Ojeszámoló:)

MÁG TAMÁS - festő

Élet - Magyarország 1986. 05. 21.

Derült égből városképek...

Mág Tamás kiállításával nyílt meg a Montázs Galéria

Miskolc (ÉM – DK) – **Ismét gazdagabb lett egy galériával Miskolc: az elmúlt hét végén nyílt meg a Montázs Galéria (Széchenyi u. 36.), Mág Tamás Budapesten élő nagyváradi festőművész alkotásainak kiállításával.**

Veres László, a megyei múzeum igazgatója megnyitójában elmondta, hogy régebben a múzeum és a magángalériák gyanúsan méregették egymást. Aztán rá kellett jönniük, hogy egy ügyért dolgoznak, csak másféleképpen. A múzeum nem foglalkozik kortárs művészettel, az a galériák feladata. De az ott felgyülemlett tárgyak közül egy idő után soknak a múzeumban lesz a helye, és örökségünk részévé válik...

Így kerülhet majd múzeumba Mág Tamás-kép is. Az alkotó 1952-ben Nagyváradon született. Romániában több díjat nyert, ám egy idő után ahhoz, hogy kiállíthasson, meg kellett volna változtatnia a nevét. Magyarországon 1989 óta él és dolgozik. A miskolci kiállításmegnyitó után váltottunk vele néhány szót.

❑ *Nyitottak már önnel galériát?*

● Nem, ez az első alkalom. Jó barátság fűz a tulajdonoshoz, Tóth Szabó Györgyhöz. Néhány hónappal ezelőtt megkért, hogy ha sikerül egy galériát létrehoznia, legyek én az első kiállító. Örömmel vállaltam. De egy kicsit gyorsabban jött a dolog, mint számítottam rá.

❑ *Mégis szakított időt egy miskolci kép megfestésére is...*

● Mikor már komolyan szó volt a kiállításról, eljöttem megnézni a galériát, akkor vázoltam fel a Miskolci Nemzeti Színházat. Az elkészítésére volt egy hónapom és három napom.

❑ *Megfogta a látvány, vagy inkább csak egy gesztust akart tenni a város felé?*

Mág Tamás a megnyitón

● Mind a kettő. Én azt mondom, hogy nincs olyan város, ahol ne lenne valami vonzó. És Miskolc ragyogó szép hely.

❑ *???*

● Énnekem tetszik. És vannak itt még vonzóbb mellékutcák, de sok időm nem volt sétálni. Az „egyperces" átsuhanás alatt a városnak csak néhány kellemes pontját láttam.

❑ *Rengeteg helyén járt a világnak. Tudatosan keresi a képeket, vagy „csak" észreveszi őket?*

● Összefügg a kettő. Ez nálam gyorsan szokott történni. Általában úgy járom a világot, hogy befizetek valamelyik utazási irodánál egy több országon keresztülvezető útra. Tehát ez nonstop menet. Ami megfog, azt pillanatok alatt leskicce-lem. Bár a képekről nem úgy tűnhet, de évente mindössze 12 napot vagyok külföldön.

❑ *Jellemző, hogy a derűs, a vidámabb oldalait keresi a városoknak? Hiszen ezen a kiállításon ezek dominálnak.*

● Nem. Sokan, akik ismerik a munkáimat, megdöbbentek azon, hogy itt minden kiderült. Világosság van. Hol vannak azok a régi szomorkás, monoton, sötét képek – kérdezték? Vannak. De ilyen is vagyok... Most örülök, hogy örülnek mások is. De merem remélni, hogy egyszer majd bemutathatom itt a „másik oldalamat" is.

❑ *Erdőt nem szokott festeni?*

● Nagyon szeretem az erdőt, gyönyörű, úgy ahogy van. De valahogy festészetileg nem érzem, hogy hozzá kellene nyúlnom. Rengeteg város van, amit viszont örökké festenék: Nagyvárad, szülővárosom – kedvenc városom. Párizs – álomváros. Róma – az örök város. A mediterrán képekre meg csak rá kell nézni...

)UNÁNTÚLI székhelyű Kft. megye erületéről tárgyalóképes, ambiciózus munkatársakat keres. Érd.: délőtt 8–13-ig 46/368-003. *90224/I

ORSZÁGOS Nyugdíjpénztár évi 1 M Ft átlagkeresettel üzletkötő munkatársat keres. Időpont-egyeztetésre visszahívjuk. Levélcím: 3502 Miskolc Pf. 103. *90236/I

ÖNÖN múlik, hogy az Oriflame vállalkozást fő- vagy mellékállásban végzi! Mezőkövesd és környékéről várom a jelentkezőket! 49/313-514. *90483/I

NÉMETORSZÁGI munkahelyre felveszünk rajzról önállóan dolgozni tudó, jól képzett vasbetonszerelőket. Jelentkezni lehet: Lenkoff Kft. Miskolc, Zsolcai kapu 9. *90657/I

EZER Ft nettó fizetéssel 2 fő alkalmazottat keresek csak családban, vadói munkakörbe betanítással Kincbarcika illetve környéken. (Inatlan fedezet az áru megőrzése érlekében szükséges) Tel.: 06-60/328-81. *90730/I*

LLÁST KERES

SZÁMVITELI és pénzügyi gyakorattal rendelkező mérleg- és adóbeállás készítésében jártas mérlegkéés könyvelő fő- vagy mellékállást res. 46/367-161. *90129/I

OLCSÓDEI gondozónő gyermekügyeletet vállal. Telefon: 46/333-06 este 7–9-ig. *90130/I

4 ÉVES fiatalember gépész és fotechnikus, számítógépes ismeretekkel, jogosítvánnyal, 5 éves bolti adói gyakorlattal munkát keres. 12-668. *90144/I

ÉVES kertészeti végzettségű, rettségizett, számítógépes ismeretekkel rendelkező nő állást keres. Más irányú tisztességes állás is érlekel. Ügynöki állás kizárva. 3561 Felsőzsolca, Kossuth 80. Vincze Imréné. *90170/I

MEGBÍZHATÓ, egyetemista lány hétvégén és esténként gyermekfelügyeletet vállal. 46/380-044. *90196/I

ANGOL–OLASZ tanítást vállalok. 46/382-010. *90235/I

ANGOL–OROSZ külkerlevelezői nőszaki fordítói végzettséggel 28 éves nő állást keres illetve nyelvoktatást vállal minden szinten. 46/340-189. *90264/I

A, B, C, E, F kategóriás jogosítvánnyal, nemzetközi árufuvarozói szakvizsgával, gépésztechnikus állást keres. Tel.: 48/458-074. *90404/I

OTTHON végezhető munkát vállalok, lehet másolás és adminisztratív is. Kovács Béla. Sajószentpéter, Tárna 9.3/1. *90439/I

GYESEN lévő kismama gyermekfelügyeletet vállal, hétvégén is letsséges. 46/382-956. *90477/I

ZEZDŐ fogműves munkalehetősé-

VÁLLALKOZÁS

- KFT., Bt. társasház könyvelését, adóelszámolását, mérlegkészítését vállaljuk. Számviteli Bt. 46/350-569. *90093/I
- KFT., Bt., Társasház, egyéni vállalkozó, bér, munkaügyi feldolgozását, tb-bevallását vállaljuk. A–Z Bt. Tel.: 46/331-857. *90097/I
- KIADÓ közműves, szilárd építésű elárusító pavilon a Martintelepen. 46/389-306. *90266/I
- SZÉCHENYI utcai üzlet bérleti joga átadó. 46/349-543. *90204/I
- MISKOLCON Tizeshonvéd utcai üzletsoron 16 nm-es üzlethelyiség kiadó. 46/364-357 reggeli és esti órákban. *90222/I
- MISKOLC belvárosában ideális körülményeket nyújtó, reprezentatív irodahelyiségek kiadók. Tel./fax: 46/342-021. *90246/I
- VÁLLALUNK kőműves munkát, állványozást, burkolást, szakszerű, pontos munkavégzés, garanciával, rövid határidővel. 46/347-827. *90323/I
- BIZOMÁNYOS értékesítésre vállalok üzletemben méteráru, ruhanemű, fonal, játék, ajándék, könyv, horgász, írószer árukat. 48/347-292. *90330/I
- INTERLOCKKAL, varrógéppel bedolgozást keresek. Lehet kötöttáru összeállítás is. 46/466-434. *90452/I
- ÜZLET eladó Felsőnyárádon – papír, írószer, horgászat+ ajándék – vagy bérbe adó más célra is. Tel.: 48/347-292. *90480/I
- 1 DB Büfékocsi felszerelt állapotban eladó vagy bérbe adó. 303-099. *90569/I
- MISKOLC belvárosában a Búza téren a Zsolcai kapu 1. sz. alatti üzletház 13 nm-es üzlethelyiség bérbe adó. 46/326-811. *90578/2K* ö

??? EGYÉB

- KERESEM: jobb 5 000 000 P7M, 75 000 H8M, 5000 C2A, bal 1 000 000 P3L, 500 000 M3Q, 150 000 M9A, 10 000 C3B kupakok párját. 47/330-065, 18–21-ig. *90109/I
- 1996. 09. 30-ig felhasználható Florida, New York, Egyiptom üdülési jegy 2 fő részére eladó 15 000 Ft-ért. Érd.: 46/350-715. *90209/I
- ÚTITÁRSAKAT keresek Erdélybe a pünkösdi csíksomlyói búcsúra. Utazás autóval. Tel.: 36/415-153 esti órákban. *90378/I
- MÁZAZOTT kerámia szellőzőrács négy színben, méretben, barna házszám, gázbekötéshez, építkezéshez beszerezhető: Szatmári Ilona. Bod-

KÖZLEMÉNYEK

SZOLGÁLTATÁS

- ZÁRT 1 tonnás kistehergépkocsival bármilyen áru fuvarozását vállalom az ország bármely területére. Érd.: 349-278. *90108/I
- SZOBAFESTÉST-mázolást, tapétázást, kőműves munkát vállalok. Közületeknek is. Érd.: 327-539-es tel, egész nap. *90127/I
- KÉZIMUNKA előrajzolás, hímzés, cakkozás, kívánt méretű abroszok, terítők, kötények, alkalmi kellékek készítését vállalom. 46/345-525, 46/366-483. *90131/I
- MEGNYÍLT a Picur Bababolt, Mályi-tó ABC mellett. Bébi- és gyermekruházat, nadrágpelenkák, illatszerek, játékok, olcsó áron. 46/319-129. *90140/I
- AZ ERÉVAL AUDITOR Számviteli Szolgáltató és Könyvvizsgálói Kft vállalja egyéni vállalkozók és cégek könyvvizsgálatát, könyvelését, TB ügyintézését és adószakértését. Tel.: 06-48/472-008/32 m. *90152/I
- NAPELLENZŐ, redőny, reluxa, szúnyogháló készítése, javítása. Faredőnyök javítását is vállaljuk. Ugyanitt kerékpárjavítás. Sárospatak, Kinizsi 73. 47/313-462. Dimor. *90156/I
- MEGLÉVŐ családi házak tetőtérbeépítésének, emelet-ráépítésének, bővítésének tervezését, kivitelező biztosítását, műszaki ellenőrzését vállalja nagygyakorlatú mérnök, vidéken is. Szekrényi, Felsőzsolca, Szent István 21. 46/384-149. *90188/I
- SZOBAFESTÉST, mázolást, tapétázást, lépcsőházfestést, címfestést, kőműves munkát vállalok. Azonnali kezdésre. 46/327-539. *90249/I
- ASZFALTVÁGÁS, betonvágás, betonfúrás, betoncsiszolás, panelfalon utólagos nyílások kivágása. Amerikai konyha kialakítása pormentesen 1 nap alatt gyémánttechnológiával! 46/346-208. *90406/I
- HITELKERELMEK fedezetéül és gyámügyekhez szükséges ingatlanbecslések és vagyonértékeléseket soron kívül, a legolcsóbban elkészítjük. Hívja a 46/350-665-öt, megoldjuk problémáját! *90447/2K
- MEGBÍZHATÓ, nagy fuvarozási gyakorlattal rendelkező árufuvarozó, kavics, homok stb, ömlesztett áruk fuvarozását vállalom. Üzemképes, jó állapotban lévő elektromos villástargonca olcsón eladó. Tel.: 48/345-290. *90494/I
- FOGPÓTLÁS, fogsorjavítás elfogadható áron. Tanuloképzés a „TRIDENT 93" Bt-ben. Labor: Encs, Bajcsy-Zs. 9. Tel.: 386-090, hét végén

- RÓZSA Lóránt hétfőn, szerdán, zött gyógyít izül umatikus megl tagfájdalmakat, betegségeket és g gez. Hétvégeken tás. Miskolc, Szé 891. *90687/I
- TERMÉSZETES tatói Központ ta ken, folyamato ENERGY-meditá getizálás, -újjás matikus oldás, – nális REIKI I. I nyi 15. 46/341-89
- ÚDULJON Bogá es két szoba n összkomfortos ny végéig kedvezm *90635/I

DÉNESI MÁRIA csodadoktor – ene gyít kedden, csüt 10–17 között Mis alatt: asztmát, al séget, daganatos halláskárosodást, mát, stb. 46/341-
- MISKOLCON a CSODADOKTOR Rózsa Lóránt m szetes Gyógymód pontját! Miskol 46/341-891. *907

UTAZÁS

- NYARALJON p szadadán csende parasztház kiadó gászati lehetőség hoz adok. Máju 46/352-593. *905

OKTATÁS

- ANGOL nyelvbő tálást vállal dip 304-103. *90122/
- TANULJON nye lecke 32 órás tan dó. ugyanitt f 9000 szó, 97 kife 916. *90128/I
- ANGOL, német tatás, felkészíté kári feladatokra (ipari, babysitte keresésre. Gyors szerrel. 46/362-4
- A TUTTI Tipo A gépkocsi-vezető május 27-én. Ke zetés. Miskolc, Érd.: 46/411-44 *90242/I
- KÉMIATANÍTA gyors, segítség é

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Mag Gyula, szobrászművész

ÚJ SZÓ
1983 AUG 11

1021

Mag Gyula: Leányfej

HATÉI

EREDMÉ

Eredmenyek es gondok

SZOLGÁLTATÁSOK A GALÁNTAI JÁRÁSBAN

Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának 6. ülése arra ösztönöz, hogy fejlesszük a fizetett lakossági szolgáltatásokat. Tisztában vagyunk azzal, hogy a szolgáltatások fejlesztésétől, rugalmasságától, minőségétől nagy mértékben függ az életszínvonal alakulása és lakosságunknak a szocialista társadalom iránti viszonya.

Járásunkban az utóbbi években a korábbinál gyorsabban növekedett a lakosságtól származó bevétel, ezzel szemben lelassult a szolgáltatási teljesítmények növekedése. Így például az elmúlt öt esztendőben a lakossági bevétel 27 százalékkal lett magasabb, a tel-

lesz. A legkorszerűbb berendezéssel láttuk el, amely lehetővé teszi a mosás, a tisztítás és a vasalás minőségének javítását és a szolgáltatások választékának bővítését. Egyebek között a szőnyegtisztítást, a kitisztított fehérnemű hazaszállítását, a vegytisztítás utáni antisztatikus kezelést stb.

Az utóbbi időben figyelmünket arra összpontosítjuk, hogy javítsuk szolgáltatásainkat a városokban és a központi községekben. Sellyén (Šal) például új, korszerű női fodrászatot nyitottunk, a gyorstisztító az eddigiek mellett vállalja a köpenyek, illetve az odahaza

MAG Gyula szobrász

Időben és térben : Csehszlovákiai magyar szobrászok kiállitása, Duna Galéria, 1991 december 12.
Darázs Rozália, Ferdics Gábor, Gáspár Péter, Lipcsey György, Löffler Béla, Mag Gyula, Nagy János

MAG Gyula szobrász

Magyar Nemzet Hétfő, 1991. február 18.

A csehszlovákiai magyar képzőművészek kiállítása

Első közös bemutatkozás

A csehszlovákiai magyar képzőművészek 1945 utáni első közös bemutatkozására a szlovákiai *Komáromi Duna Menti Múzeumában* került sor az elmúlt év utolsó negyedében. Három szinten szemlélhette meg a látogató a különböző generációk, különböző iskolázottságú és felkészültségű művészek különböző műfajú és stílusú alkotásait. Az összkép vegyes volt. De fontos volt láttatni és ilyen módon tudatosítani — tudatosíttatni az addig számba nem vett „tulajdont". A kiállítás — *Farkas* Veronika munkája — kitartó tevékenység gyümölcse.

A *Csehszlovákiai Magyar Képzőművészek Társaságának* komáromi kiállítása, mely, miközben több problémára is ráirányította a figyelmet, számos kérdésre meg is felelt. Arra, hogy negyvenöt éven át együttesen soha, külön-külön ritkán és általában nem a főbb központokban nyílt alkalmuk a művészeknek egyéni bemutatkozásra. Arra, hogy országos kiállításokon elvétve találkozhattak művésztársaikkal, egykori prágai és pozsonyi diák-kollégáikkal, hogy az állami — mert más nem is volt — megrendelésekkor a „sorra kerülés" esélye általában minimális volt. Arra, hogy többé-kevésbé elszigetelt vívódásokról, művészi fejlődésről, pályákról volt szó, van szó. Arra, hogy az önmegmutatás és a kritika hiánya elkeseredett küzdelmet és váteszi hitet sugall.

E tárlat láttatta először az értéket, a másságot. A nemzedékek- [illegible] más-más stílusban [illegible] kép mégis egy- [illegible] generá- [illegible] niségére irányítja a figyelmet. *Kiss* Sándor szobrász és grafikus két munkája, a *Csók* című mészkőből, és a *Vörös bika* fából faragott szobrai révén is érzékelhető munkásságának széles skálája. *Nagy* János szobrász bronzplakettjei, a *Gilgames-sorozat*, *Csontváry Kosztka* Tivadarról és *Illyés* Gyuláról készített portréi ismerősek a FIDEM-kiállításokról. Ugyancsak a háború előtt született nemzedék tagja *Kocsis* Erno, akit a *Tél* című festménye képvisel. *Nagy* József tusrajzain a „belső látás", érzett — megfogalmazott gondolat tükröződik: *Vakok országa* I., II., *Kopács* Tibor hidegtű technikával készült színezett grafikái a különböző szimbólumokat finom iróniával egyesítik.

Szilva József Ilona arcképén a cseh kubizmus kései hagyományai érezhetők. A Pozsonyban végzett *Roskoványi* Iván *Zsuzsanna portréján* „szőnyis" vonásokat érzékelünk. *Darázs* Rozália plakettjeinek témája a meztelen ember kiszolgáltatottsága a világban. Igényes munkák *Gáspár* Péter bronzplakettjei a *Kométa*, *A Nyilas jegyében*. *Barczi* Géza grafikái alapján kísérletező művész. A képi látvány új eszközei foglalkoztatják: *Mozgás*, *Rotáció*. *Filep* István nyugtalan *Csendélete* nem a szokványos festőpalettával, modellekkel kihangsúlyozott műteremsarok. A műterem leírása helyett a művész *belső műtermét* vetíti elénk a kép. A hangsúly a fehér asztalra letett ecseten van, mely körül expresszív, elmosódó arcok villannak elő. *Mag Gyula* bronz plasztikái, a *Nyári emlék*, a *Közeledés* a [illegible]fi—nő viszonyt örökítik meg. [illegible] Lajos a király új ru- [illegible] letét fogalmaz- [illegible] és a

Hétfő, 1991. február 18.

A kárpótlás ügye az ENSZ előtt

Sérti-e a törvény az emb

Néhány hónapja már nem igazán jelent kuriózumot, ha valaki nemzetközi szervezeteknél keres jogorvoslatot az itthon elszenvedett sérelmekért. Mindezek ellenére kisebb feltűnést keltett az a spontán akció, mely a kárpótlási törvénytervezet benyújtását követően a lakosság körében a minap megindult.

Először még csak egyéni kezdeményezésre gyanakodtunk, amikor fölkereste szerkesztőségünket dr. *Greiner* János, s átadta a háromoldalas beadványának másolatát, amelyben aggodalmait fogalmazza meg a kárpótlási törvényjavaslatnak az *ENSZ Emberi Jogok* dekrétumát, valamint a *Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egységokmányát* sértő pontjai miatt. A levelet szerzője — hivatkozva arra, hogy minden hazai jogorvoslati fórumot megjárt vele, ám azzal érdemben senki nem volt hajlandó foglalkozni — február 8-án postázta Genfbe, az Emberi Jogok Bizottságához. Néhány nappal később hasonló beadvány megszületéséről értesültünk. Hoki volt az egységes forma tatvány eszmei atyja, rült megtudni. Az bi ner Jánosnak se volt ahhoz, hogy nya megyében országban indult

A fővárosban keveset tudnak az esetről. Igaz, néhány héttel előtt *Oláh* Sándor, *Torgyán* József, *Ómolnár* Miklós kisgazda képviselők közös parlamenti sajtótájékoztatóján szó esett arról, hogy a kárpótlási törvényjavaslat ütközik a nemzetközi jogi normákkal, ám *az akció kezdeményezését sem a frakció, sem a pártvezetés nem vállalta magára.* *Szabó* Lajos, az FKGP kárpótlási szakértője is csak hallomásból tud a történtekről, úgy véli azonban, ha az alulról jövő igény olyan erős lesz, hogy felső szintű lépéseket kíván, *a pártvezetés sem fog késlekedni, s a tagság mellé áll.* Mint a törvényjavaslat avatott kritikusa, gyorsan sorolni kezdi a benne rejlő szakmai hibákat, majd leszögezi: az állampolgároknak joguk van ahhoz, hogy így fejezzék ki egyet nem értésüket.

Grein beadványáról vi-

Szabó Lilla

MÁG TAMÁS festő

TELEVÍZIÓ

TV1

5.40 Gazdatévé
6.00 Nap-kelte
9.00 Tízórai
12.00 Déli harangszó
12.05 Üzlet délidőben
12.25 Telepakk
14.00 Hírek
14.05 Érettségi '96.
14.20 Cigánymagazin
14.45 Szlovák nyelvű magazin
15.10 Popkór
15.20 Repeta. Fizika
16.00 Hírek
16.05 Alaszkaország – Falvak
16.30 Topmodell 180/141
17.00–17.25 Kapcsolj be!
17.30 Don Quijote
17.55 Katolikus krónika
18.15 Üzlet
18.30 Mindent vagy semmit!
19.00 Esti mese
19.15 Naprakész. Autók
19.30 Híradó
20.01 Telesport
20.15 MC. Magyarok Cselekedetei
20.25 Vészhelyzet
21.15 Stúdió '96
22.05 Mater Johanna. Lengyel film
23.50 A Telejazzpódium különkiadása
0.30 Híradó 3

VTV – MISKOLC

9.00 A hétfői műsor ism
17.00–19.00 Képújság

ZEMPLÉN TV

17.55 Műsorismertetés
18.00 Regionális híradó Debrecen
18.15 Regionális magazin Debrecen
19.00 Karcsai dombok – gazdasági magazinműsor
20.00 Szórakoztató összeállítás

KTV – FELSŐZSOLCA

1-es csatorna
9.00 Miskolc VTV ism
14.00–20.00 Helyi képújság

2-es csatorna
16.00 Szív tv

VTV – EDELÉNY

Mág Tamás városképei

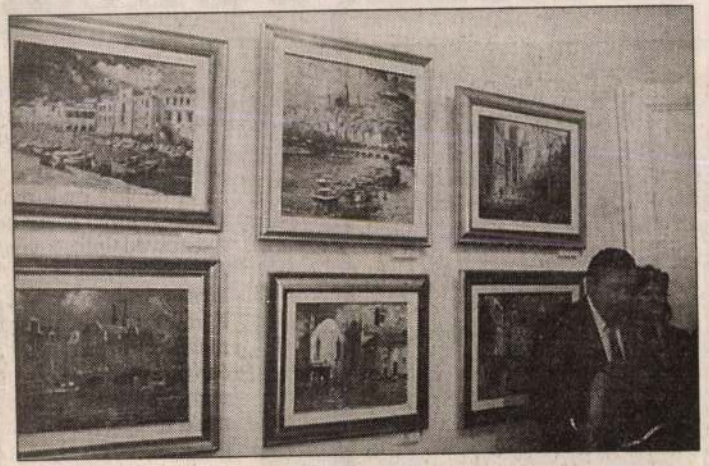

Mág Tamás Budapesten élő nagyváradi festőművész alkotásaiból látható kiállítás Miskolcon a Montázs Galériában (Széchenyi u. 36. I/1). A tárlat hétfőtől péntekig délelőtt 10-től este 6-ig, szombaton pedig délelőtt 10-től délután 1 óráig tekinthető meg. *Fotó: Dobos K.*

RÁDIÓ

KOSSUTH

4.30 Reggeli krónika **4.40** Határok nélkül **5.40** Falurádió **8.10** Műsorszemle **8.25** Mindennapi tudomány **8.35** Paragrafus – Mostantól fontos.. **8.45** Gyorsfénykép a kultúráról **9.00** Hírek **9.05–10.59** Napközben **10.08** Két Lottó sorsolás **11.00** Hírek **11.05** Zenés játékokból **11.35** Ünnepi könyvhét '96. Sándor Iván: Tengeri kavics (részletek) IV/1 **12.00** Déli krónika **12.30** Ki nyer ma? **12.40** Törvénykönyv **12.50** Külpolitikai figyelő **13.00** Hírek **13.05** Vendég a háznál **13.20** Sequentiák Nonantolából **13.30** Tanúim lesztek! **14.00** Hírek **14.05** Érettségi, 1996 **14.15** Klasszikusok mindenkinek **14.45** Irodalmi közügyek **14.55** Első közlés **15.00** Hírek **15.05** Kérdezhetek? **15.55** Cégér **16.00** Délutáni krónika **16.20** Forró drót a rendőrséghez **16.25** Radar **17.00** Hírek **17.05** „Magyarországról jövök..." **17.25** A Szabó család (1928.) **18.00** Esti krónika **18.30** Ráadás **19.00** Hírek **19.05** Sportvilág

PETŐFI

4.30 Hírek **4.33** Hajnali dallamok **6.03** Reggeli csúcs **7.45** Sportreggel **8.00** Petőfi délelőtt **10.38** Gordiusz plusz **11.17** Örökzöld dallamok **11.47** Formabontó egészségpercek **12.00** Cigányzenészek hangalbuma **12.50** Korkérdés **13.00** Hírek **13.03** Manapság.. **13.15** Daráló (ism.) **14.00** Csúcsforgalom **17.00** Hírek **17.03** Petőfi délután – öttől hétig **19.00** Hírek **19.03** Zenesaláta **19.30** Kamasz-panasz **20.00** A magyar rock archívuma **20.30** Jazz **21.00** Hírek **21.03** Manapság... (ism.) **21.15** Gyurkovics-szalon a Rátkay klubban **22.15** Énekszóval muzsikával **23.00** Hírek **23.03** Sporthíradó **23.10** Ennyi.. **0.15–4.20** Éjszaka

BARTÓK

Barcika és Péter osztozik a bírságon

Sajószentpéter, Kazincbarcika (ÉM – SZN) – **Ismét egy törvény, ami alapjaiban jó, ám a végrehajtás részleteit csapnivalóan határozták meg – mondják az illetékesek. Mindazonáltal a környezetszennyezési bírság elosztásának módosításáról szóló jogszabály érvényesítése azon ritka problémák egyike, amelyekben viszonylag simán és gond nélkül egyezik meg a kazincbarcikai és a sajószentpéteri önkormányzat.**

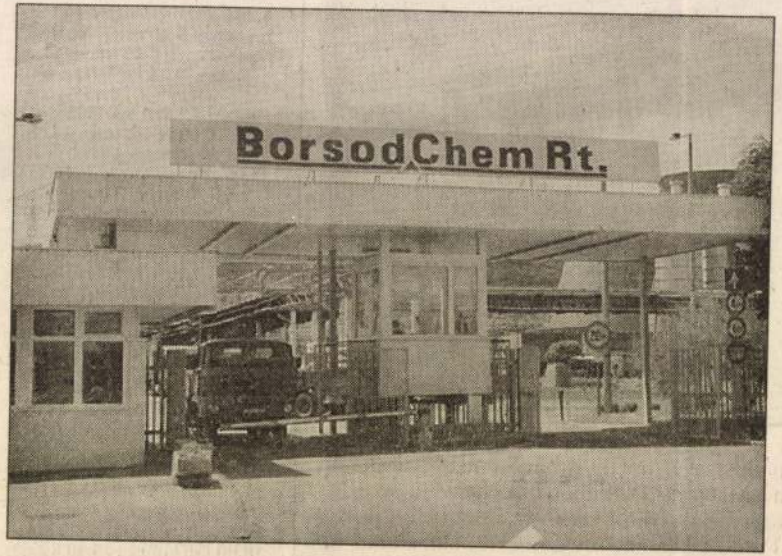

A barcikai vállalatok által fizetendő környezetvédelmi bírságon kellene

Ismert, valójában megoldatlan feszültségforrás a kazincbarcikai közigazgatási területen lévő ipari gyáróriások környezetszennyezése, amely – nagyon is jogos észrevétel – Sajószentpéter Berentével gyakorlatilag összeépült részét legalább annyira sújtja, mint a barcikaiakat.

elmondta: ha ez meggyorsítja a folyamatot, semmi akadálya annak, hogy a megbízottjuk, Márton Ferenc tanácsos felvegye a kapcsolatot péteri kollégájával.

A neheze csak most jön. A korrektség érdekében bekérik a környezetvédelmi, vízügyi, illetve ÁNTSZ-adatokat az utóbbi évek bírságairól, s azokat egyeztetik a barcikai nyilvántartással. Majd meghatározzák, hogy a levegő-, víz- és talajszennyezés vonatkozásában mennyi illeti meg az egyik és mennyi a másik várost. Ez az igazán fogós kérdés, amelyre az illetékes hatóságok is csak széttárják a karjukat, s talán nem véletlen, hogy a törvény is az önkormányzatokra bízza az egyezkedést. Hogy milyen alapon, arról nem szól a fáma. Hiszen a környezetszennyezés, bár

Az encsi városháza híreiből

Encs (ÉM – B.Gy.) – Az abaúji város önkormányzatának képviselő-testülete ma délután ülésezik Encsen. Elsőként Timár László, a pénzügyi bizottság elnöke terjeszti elő az idei költségvetés hiányának csökkentésére vonatkozó elképzeléseket. Ezután Kormány Pál, az oktatási-, egészségügyi- és sportbizottság (OKESI) elnöke, a helyi Váci Mihály Gimnázium igazgatója ismerteti az alapfokú oktatási intézmények racionalizálási tervét. Végezetül Gulyás Zoltán, Encs polgármestere beszél a városi sportklub támogatásáról.

Társulási szerződések

Abaújkér, Pere, Fancsal és Hernádbüd önkormányzatai kezdeményezték egy olyan megállapodás aláírását az encsi önkormányzattal, hogy ezen településekről a gyerekek az abaúji város iskoláiba járhassanak. A társulásokhoz – amennyiben emiatt az encsi oktatási intézményeket anyagi hátrány nem éri – a képviselő-testület hozzájárult és felhatalmazta Gu-

KIÁLLÍTÁS

Miskolci Galéria Hunyadi u. 12. Tel.: 355-004
A Miskolci Galéria állandó kiállításai: Kondor Béla-gyűjtemény és Szalay Lajos rajzai

Feledy-ház Deák tér 3. Tel.: 355-472
Feledy Gyula állandó kiállítása.
Nyitva: k–v: 10–16

Kós-ház Görgey A. u. 32. Tel.: 361-413
Kós Károly élete és munkássága, állandó kiállítás
Nyitva: h–cs: 13–17

MissionArt Galéria Széchenyi u. 14. Tel: 326-906
Kortárs avantgarde művészet: A 19–20. századi magyar művészet, különös tekintettel a nagybányai iskola tagjaira. Adás-vétel
Nyitva: h–p: 10–13 és 14–18

Montázs Galéria
Széchenyi u. 36. 1. emelet. Tel.: 06-30 534-205
Mág Tamás festőművész kiállítása – júniusban
Nyitva: h–p: 10–18; szo: 9–13

Vian Galéria–Klub
Győri kapu 57. Tel.: 357-072
Kiállítás a MissionArt Galéria anyagából. Nyitva: k–szo: 19 órától

Levente Galéria–Söröző
Levente vezér u. 8. Tel.: 325-005
Ujfalusy Gábor festőművész kiállítása
Nyitva: h–v: 10.30–22.30

Mini Galéria Kossuth u. 11. Tel.: 327-665
Keller Lívia kiállítása – 05.06-tól 06.20-ig
Nyitva: h–p: 10–18 szo: 10–14

Lillafüred Galéria
Lillafüred, Erzsébet sétány 1. (Palotaszálló)
Pataki János festőművész kiállítása 06.28-ig.

Szakmunkás Galéria
Ifjúság u. 16-20. Tel.: 360-411
Kiállítás a Szemere Bertalan Középiskolában működő szakiskola végzős tanulóinak munkáiból

Fotógaléria Győri kapu 27., Tel: 411-747, 412-508
Fejér Ernő grafikusművész, Balogh Rudolf díjas fotóművész kiállítása.
Nyitva: h–p: 9–18; szo: 10–17

Nagy és Tsa. Galéria – Művészellátó
Szentpéteri kapu 1/A., Tel/fax: 412-363
Budapesti Képzőművészeti Kft. anyagából festménybemutató (Bod László, Losonczi Lilla, Hévizi Éva, Markó Erzsébet festményei)
Megtekinthető: 06.03-tól 06.15-ig
Nyitva: h–p: 9–17; szo. 9–12.

Herman Ottó Múzeum
Központi épület
Görgey A. u. 28. Tel.: 361-411, 361-125
Maria Regina Pacis – Mária, a béke királynője
Kiállítás a kassai Kelet-szlovákiai Múzeum és az észak-magyarországi egyházi műkincsek anyagából
Nyitva: k–v: 9–15

Kiállítási épület Papszer u. 1. Tel.: 346-875
Miskolci évszázadok – állandó várostörténeti kiállítás
Szép tárgyak dicsérete – állandó népművészeti kiállítás
„...mit ránk hagytak a századok..." – régészeti állandó kiállítás
Magyarország ásványai – új állandó kiállítás
A szent és a profán – népi vallásosság Északkelet-Magyarországon – időszakos kiállítás a balassagyarmati Palóc Múzeum anyagából
Nyitva: k–v: 9–15

Herman Ottó Emlékház
Lillafüred, Erzsébet sétány 33. Tel.: 370-703
Herman Ottó élete és munkássága – állandó kiállítás
A Bükk élővilága – állandó kiállítás
Nyitva: k–v: 10–18

O.M.M. Központi Kohászati Múzeum
Lillafüred, Palota utca 22. Tel.: 379-375
A nyersvasgyártás története: acélgyártás-kovácsolás-hengerlés
Nyitva: k–v: 9–17

O.M.M. Massa Múzeum
Újmassa Tel.: 370-864
Kohászattörténeti kiállítás (Őskohó és skanzen). Nyitva: k–v: 9–17

Magyar Orthodox Egyházi Múzeum
Deák tér 7.
A magyar orthodox egyház művészeti és kulturális öröksége – állandó kiállítás.
Nyitva: k-szo: 10–17.30

Diósgyőri Vármúzeum
Vár utca 24., Tel.: 370-735
A Diósgyőri vár története – állandó kiállítás a rondellában.
Déryné és kora – állandó kiállítás.
Nyitva: k–v: 9–18

FREE ENGLISH BIBLE CLASSES!

With American Teachers From Oklahoma Christian University

one hour per day
June 24 – July 19

Intermediate and Advanced Students Welcome

Registration: Saturday, June 22. 1996, 13:00
Karacs Teréz Kollégium – Miskolc, 156. Győri kapu.

1 + 2 FÉL szobás, szövetkezeti lakás eladó a Szent Anna templom mellett. Érd.: 324-660.

MISKOLC, Középszer 1. 9/4 alatt levő garzonlakás jó állapotban eladó. Érd.: 46/346-865.

VÖRÖSMARTY utcán 1,5 szobás lakás 1 150 000 Ft-ért sürgősen eladó. Tel.: 323-758.

GYŐRI kapuban négyemeletes bérház II. emeletén kétszobás, parkettás, lomkamrás, telefonos lakás eladó. Érd.: este, 06/30/584-771.

MISKOLC, Jókai úti 1,5 szobás, telefonos, vízórás, felújított, azonnal beköltözhető lakás (pincerésszel) eladó. Érd.: 46/329-416.

FELSŐZSOLCÁN 4 szobás, 2 fürdőszobás, nagygarázsos családi ház eladó. 46/384-226.

SÜRGŐSEN eladó a Vörösmarty utcán II. emeleti, 73 m²-es, 3 szobás lakás 1 600 000 Ft-ért. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

MISKOLC legszebb helyén, a Népkert fölött 51 m²-es, 2 szobás, téglaépítésű, gázos, telefonos lakás eladó. (Beépített szobabútor megtartható.) Érdeklődni: 06/1/457-1166 napközben, 06/1/176-5442 este, hétvégén Bogár néven.

BEVEZETETT 2 db 24 m²-es üzlet összenyitva a Győri kapuban, közel a Bükk Áruházhoz sürgősen eladó. 46/370-997, 19–20 óra között, napközben 06/30/254-529.

ELADÓ Aggteleken 900 m²-es telken 160 m²-es, eltoltszintes, 4 szoba + nappalis, összkomfortos családi ház. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

ELADÓ Bükkszentkereszten 659 n.-szögöles, panorámás, megosztott építési telek, összközműves utcában. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

ELADÓ a Középszer utcán 64 m²-es, 2,5 szobás, felújított, beköltözhető lakás. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

ELADÓ a Kuruc utcán 51 m²-es, 2 szobás, I. emeleti lakás. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

KERESÜNK megbízónk részére 1–1,5 szobás, földszinti vagy I. emeleti kiadó lakást a Bulgárföldtől az Árpád útig. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

MISKOLC belvárosában üzlethelyiség kiadó. Tel.: 06/30/439-040.

ELADÓ Zemplén tájvédelmi körzetében 320 n.-szögöles területen 150 m²-es, összkomfortos üdülő. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

VÁSÁROLNÁNK megbízónk részére Berekalján 3-4 szobás családi házat vagy sorházi lakást. Érd.: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

VÁSZONFEHÉRÍTŐ utcán eladó 35 m²-es, 1,5 szobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni: Végső Ingatlanügynökség, 46/347-915.

TOKAJ-HEGYALJÁN 300 n.-szögöles megosztható telken kis családi ház eladó. Érd.: 1/189-7833.

MISKOLC, Avas III. ütemben 55 m²-es lakás sürgősen eladó. Irányár: 1 200 000 Ft. Érd.: 46/336-975.

JÓKAI lakótelepen 2,5 szobás lakás eladó. 46/341-253.

ELADÓ Miskolcon, Győri kapuban VII. emeleti, 2 szobás lakás. 46/381-925.

EMŐDÖN, Ilona út 4. sz. alatt 2 szobás családi ház, 1570 m² telken, több melléképülettel, olcsón eladó.

BUDAPESTEN, Kőbánya-Újhegyen kétszobás, V. emeleti, vízórás, telefonos, napos lakás eladó. Érd.: 1/269-2568/552-es mellék.

SZENTENDRÉN 163 n.-szögöl közműves nyaraló kő + faház eladó. Érdeklődni: 06/1/1163-301.

ELADÓ Hegyalja úton 1 + 2 fél szobás lakás telefonos, reluxás, hevederzáras, vízórás, zöldövezet, szép panoráma. Ir.-ár: 1 350 000 Ft. Tel.: 46/361-254.

NYÉKI-TÓ parti 440 n.-szögöl telek eladó. Megközelíthető az ónodi útról. Ugyanitt Lyukó-Kutyorvölgyben 200 n.-szögöl zártkert kis faházzal eladó. Érd.: 18 óra után 46/340-789.

MISKOLCTAPOLCÁN a Selmeczi u. 21. alatt telek 50 m² házzal eladó. Tel.: 46/315-465 vagy 06/20/243-006.

ELADOM vagy elcserélem kisebbre a Corvin utcai, 44 m²-es, földszintes, összkomfortos lakásomat rendelőnek, irodának alkalmas, ármegegyezéssel. Érd.: 46/412-891.

FELSŐZSOLCÁN vasútállomás és Volán busz közelében közművesített utcában ikerház komfort nélküli fele része, nagy kerttel eladó. 46/362-138, 46/315-848.

ALSÓZSOLCÁN kétszintes, 2 + 3 szobás, összkomfortos családi ház 2 külön bejárattal, 2 garázzsal eladó. Vállalkozásra is alkalmas. 46/406-068.

BOGÁCSI hétvégi ház eladó. Irányár: 1,6 millió Ft. Érd.: 46/319-155.

NYÉKLÁDHÁZA mellett, a 3-as főútnál 530 n.-szögöl szőlő-gyümölcsös eladó. Épület, víz, villany van. Lakórész bekerítve. A telek rendezett. Érd.: 46/360-045.

NYÉKLÁDHÁZÁN 622 m²-es telken tetőtér-beépítéses, összkomfortos, 5 éve épült családi ház eladó. Irányár: 3 millió 900 ezer Ft. Érd.: 06/46/319-008.

ELADÓ Szerencsen 2,5 szobás családi ház 400 n.-szögöles telekkel. Érd.: Sárosi, Kilián út 26. Irányár: 2 M Ft.

ELADÓ Füzéren csendes, nyugodt helyen közművesített, beépíthető 560 n.-szögöl területű telek. Kilátás a várra. Ir.-ár: 400 E Ft. Tel.: 47/340-024.

ÓZD, Nyár utcai gázos, telefonos, kétszintes családi ház kerttel eladó. Érd.: 48/430-923, 46/312-108.

BELVÁROSBAN 1 + 2 fél szobás, lomkamrás, 63 m²-es, telefonos, felújított, tehermentes lakás 1 370 000 Ft-ért eladó. Érd.: 46/324-715.

HÁROMSZOBÁS, komfortos családi ház eladó Nyékládházán. Tel.: 06/20/444-762, 46/328-854, este.

MISKOLCTAPOLCÁN, Kócsag utcában eladó összközműves, telefonos, négy szoba-hallos, alápincézett családi ház. Érd.: este 48/314-901.

KAZINCBARCIKÁN, Vasvári téren eladó kétszobás, lomkamrás, nagyerkélyes lakás kedvező áron, OTP-átvállalással is. Érd.: 48/316-171, munkaidőben.

TESTVÉRVÁROSOK útján 53 m²-es, 1 + 2 fél szobás lakás eladó vagy elcserélhető gázos garzonra. Érd.: 46/313-151.

GÖNCÖN 2 szoba + fürdőszobás családi ház rendezett nagy telekkel vállalkozásra, gazdálkodásra alkalmas melléképületekkel eladó. Érd.: Szinyei Béla 3700 Kazincbarcika, Mátyás király út 24. 9/3.

MISKOLCON, Kilián-délen 2 szoba-hallos, gázfűtéses lakás eladó. Érd.: 46/338-844.

ALBÉRLET

IGÉNYESEN berendezett kétszobás, gázfűtéses, telefonos belvárosi lakás hosszú távra kiadó. 46/329-818.

VÁSZONFEHÉRÍTŐ utcán 35 m²-es bérházi lakás kiadó, 12 000 + rezsi (bútorozatlan). Tel.: 339-457.

MDK

Magán László, festö

Baránski E. László tanár növendéke.

Zöld madár. Vizf.

Az OMKK Vöisk. Növ. Munk. kiáll. 1923 márc. 18-25. Kat. 22. l.

Ernst Rus.

MAGARI István kőmüves. Egerben 1800-ban veszik fel az adózók lajstromába.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Magyari István, kőműves

Egerben 1806-ban szerepel az adóírói lajstromában.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361 old.

Magas Gyula

szerepelt a VIII. szegedi Nyári Tárlaton.

Szegedmegyei Hírlap 1967. aug. 13.

Magas Kati (I.o.)

Alsó tagozatos rajzversenyt tartottak az Árpád úti iskolában, melynek második helyezettje lett

Pest Megyei Hírlap, 1941. dec. 28.

MDK

Magasházy Anny,
Benkhard Ágost tanár növendéke.

Alkony.

Az Ernst Muz. Helikon Kiállitásai. OMKK Fölsk.Növ.Munk.
kiállitása. B.1923 márc. Kat. 1o.1.

M.D.K.

Magasházy Anna tanár

1931/32. iparostanonciskolai rajztanitói oklevelet kapta.

Képzőm.főisk.évk. 1931/32. 126.l.

Tovább
2

~~Dullien Edith~~

~~Hámor Ilona~~

~~Horváth Margit~~

Magasházy Anna

Undi Lenke

Villani Róna

Wabrosch Berta

1931/32. iparosta-
nonciskolai rajz-
tanítói oklevelet
kaptak

Képzőm. Jóisk. évk
1931/32. 126. l.

1907 8
1911-12

K

Gács kastely
Radnót "
Simontornya "
Lólyom vára külseje
Poroszka tplom. kapuj
Monzorókerék kast
" " vár kapuja
Gyula vár külseje
Murány őrtorony
Versecz "

Károlyerdőd várkastély
Sollynos vár
Szigliget őrtorony
Vácz Szt. Háromság szobor

Budapest 1930, m

Magasházy Mihály, csónakház építő

dr. Kovács Zoltán: Vízi élet. Evezősök a Dunán.

A Római-part első csónakházai 1920-1926-között épültek. Az úttörők: Magasházy Mihály 1920; Smoling Béla, 1921,-ben épült.

Budapest folyóirat, 1988., 5., 10-old.

virágokkal. Potschapel, XIX. század.
zellan mit Figuren und Reliefblumen.

725. KÉT VÁZA, porcellán, amforaalak, s
Porzellan, amforaförmig, mit Streubl

726. KÉT SÓTARTÓ, kerek porcellán, k
Salzbehälter, mit Blumendekor. Wien

727. KEREK LEVESESTÁL, FEDŐVEL F
— Runde Suppenterrine mit Deckel
Wien, 1785—86.

728. NAGY DISZEDÉNY, porcellán, tojá
darak és levelek. Pirkenhammer, XIX.
Leibung grosser farbiger Blumenstrau

729. TALPAS KOSÁR, szines porcellán, do
Korb mit Fuss, Porzellan, mit Relief

730. AZ ŐSZ ÉS A TÉL, szines porcellá
faungyermek mellett álló Bacchus, m
ményből. Capo di Monte, 1750 k. —
dreieckigem Rokokosockel. Stammt a

Speiseservice, Porzellan, kleine Streublumen, für 12 Per-

T, porcellán, recés barnás felülettel és kobaltkék stilizált
lés kanna fafogantyuval, egy teáskanna, cukortartó fedő-
aljjal és 3 csokoládéscsésze aljjal. Meissen, 1830 k. —
an, mit gerippter, bräunlicher Leibung und kobaltblauem,
or. Zwei Schokoladenkannen mit Holzgriff, eine Tee-
Teeflasche, 9 Teeschalen mit Untertassen und 3 Schoko-
n, um 1830.

csónakalak, aranyozott és kék diszitéssel, áttört oldallal.
uss, Porzellan, kahnförmig, vergoldet und blau dekoriert,
isch, um 1830.

talapzaton ülő Diana kartusidomu óratokot tart. Német,
llan, auf barockem Sockel Diana sitzend mit kartuschen-
h.

nes virágos diszitéssel. Bécs, 1802. — Grosse ovale Schüs-
dekor. Wien, 1802.

szines porcellán, két puttó alakjával, szines és domboru
ei Armleuchter, Porzellan, mit Puttofiguren und farbigen

Magasházy Anny

zul. Esztényben (Szolnok Doboka m.) 1899 apr. 18

Rk. 4 polg.

1920/21. I-II. elsőéves mu-vésznő Benkhard Ágnt

[illegible]rangok, középkori, zólyomvár megyei
templomokban III. 85.

997

Ma

„Szent Istva

Magasházy Anna

1920/21 – 1924/25,

1/32.

Magasháry Sándó

vorosmerei bojtár

l.

Malmagyiépszám III

289. l

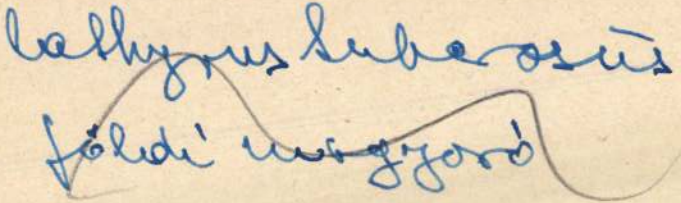

MDK

Magasházy János

asztalosmester 56 éves korában váratlanul elhunyt.

Magyar Iparmüvészet 1942.41-42.o.

MDK

Magasi Németh Gábor /Esztergom/

Dunántuli Tavaszi Tárlat. Kaposvár. Képzőművészet
1929. 19. sz. 102.1.

MDK

Magasi Németh Gábor, festőművész.
A Nemzeti Szalon 65. csoportkiállitása.

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 143. l.

Magosi Németh Gábor MDK

Falusi konyha, olf.

Mücsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Magasi Németh Gábor festő (Esztergom)

Kaposváron a Dunántuli Tav. Tárlaton, ezüstéremdijat nyert.

Cikk: A Dunántuli Tav. Tárlat ....

Képzőművészet, 1930. 3°.sz. 128.lap

Magassy Németh Gábor (1883–1953) festőművész.

Berlinben és Münchenben végezte tanulmányait, 1927-től kizárólag freskófestéssel foglalkozott, de korábban a Nemzeti Szalon egyik kiállításán egy esztergomi rézkarcsorozattal szerepelt. Számos freskót készített, így a dorogi bányatemplomban, a Bibliotheka lépcsőházában, a zárdatemplomban, a Bazilika téli kápolnájában és a kórház és papi szeminárium kápolnájában.

Kaposi Endre: Az ezeréves Esztergom.

Dalgozók Lapja, 1942. okt. 24.

Magasi Németh Gábor

festőművész

Dunántuli Művészszövetség kiállítása - Kaposvárott a Turul-szálló nagytermében - képével szerepel.

Krumplihámozás

Pesti Hirlap
1930.IV.9.

Magasi Németh Gábor

MDK

A forrásnál, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Magasi Németh Gábor

Rézkarcai, a kaposvari Berzsenyi Daniel Társaság kollekciójában, a Nemzeti Szalon 65.csoportkiallitasan.

Cikk: A Nemzeti Szalon 65.csoportkiall.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.lap

Magyar Nemzeti Galéria

Kézirattár, a Képcsarnok bérbeadási Irattára, Kollekciójában, a Nemzeti Galéria Gyűjteményében.

Cikk: A Nemzeti Galéria Gyűjteménye.

Képcsarnóvesaet, 1925. 21.sz. 144.lap

MDK

Magasi Németh Gábor, Esztergom

ezüst érmet kapott

Képzőművészet 1929. 19. sz. 103.l.

MAGASI NÉMETH GÁBOR

A Független Művészek Társasága jan. 22.-én tartott tisztujitó közgyülésén választmányi taggá választották.

Képzőművészet. 1929.17.sz. 56.oldal

MDK

Magasi Németh Gábor, Esztergom

Vidéki centrumok. Képzőművészet, 1929. 19.sz.

~~99~~-102. l.

MDK

Magasi Németh Gábor

Az esztergomi bazilika téli kápolnáját
1938 ban freskálta.

60.o.

ZOLNAY LÁSZLO: AZ ESZTERGOMI VÁR; BP. 1960.

MDK

Magasi Németh Gábor, festö

A forrásnál. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 36.l.

Magasi Nemeth
Gábor

Lárd

Nemzeti Szalon 1929.
65. csop. kiáll. Gal.

i 16-án.

48. Ereklyemuz.

ábrázol, a ki egy- L meg. A mű

s talapzaton ~~egy~~ levő törött ágyú mellett, le-
an pedig magasra tartott lobogóval áll és a
g lebegő géniusza ~~meg~~koszorúz L ~~A talapzat~~
ragyogó csillaggal és szalagján e felirás-
n L lángoló bombák nyertek elhelyezést a

L pedig

rczi emlékek muzeumából (107/95.)
3-iki 14985 sz. leirat (159/96).

75

1373

Magasi Neineth
Gábor
festő

falképei az eszter-
gom-vízivárosi
zárdatemplomban.

Homor Imre

Esztergom nevezetességei.
Esztergom, 1930.
30. l.

lásd Neineth Gábor
alatt is.

Magasi Németh Gábor

templom festő
Esztergomban
Emlitve

Bék Kom Eszt

72. l.

Magasi Nemeth Gábor

festő

l.

Lepold Lippay Esztergom

30. l. 75. l.

2167. G. Ribera modora:

Szt. Rókus.

A térdig ábrázolt Szent
látható. Jobbjában kést tart,
dokbotját szoritja magához,
tetét ég felé emeli és jobb
szemöldöke, bajusza és szaká
tét és vállára vetett köpeny
látszik, a háttérben

Vászon, mér. 42.8 : 32.
Perlaky Kálmán hagyomány

Magasi Németh Gábor

Az esztergomi bazilika téli kápolnájában menyezetfreskó, Kent István felajánlja a Koronát Fenti műve, 1931-ből.

Serlzt István emlékk

III. 215 l.

Magosi Nemeth Gábor

festő.

Münchenben tanult.
Restaurálással is
foglalkozik. Tőle az
esztergomi székes egyhár
kincstár ában Lepold
Antal költségén festett.
freskök.

Lepold Antal köz-
lése 1937. I. 30.

KÖTÖGYAPO
S.-f.-le

Magasi Németh

a kisoroszi rk. plébánia templom hajójában kent Istvánt ábra zdó mennyeretfestrettény mely fenti műve

Serht Istvánemlékk.

III. 216. l.

1940 MÁR -2
BUDAPEST 112

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Műemlékek Orsz. Bizottságának

Könyvtári

utána Bákos u. 10

Budapest

VI., Orczy út 41.

Dunántúl Pécsi Egyetemi Nyomda Pécs. 2523

Magasházy Anna

1920/21 - 1924/25,

1931/32.

Ferkèpzómfoiskòvk

110. l.

MDK

Magasházy Antal festő
(Szombathely)

„Szent István koronázása" c. képe KT-nál. 1891.

MDK-A-1- 1/2897.

Magaslak

A biharmegyei élesdi állomáson szép fogatok várták a kis társaságot, melyet Zichy Jenő gróf hívott meg a magaslaki kiránduásra. Lugosra érve, a csinosan berendezett, kényelmes kastélyban pihentünk meg és másnap körüljárva a kis helységet, meggyőződtünk, hogy a gróf ugyancsak megmagyarosította azt.

Az iskolában, kik a magyar nyelvben legjobban haladnak, külön kitüntetést is kapnak. Néven szólítja a gróf úton-útfélen a gyermekeket:

— Tudsz-e magyarul? — és a magyar feleletre ugyancsak jutalom jár. A gyermeksereg úgy kiséri lépten-nyomon, mert évek óta tudja, hogy azt az ezüstpénzt, mivel telve vannak zsebei, nekik juttatja.

Egy friss zápor után megint előállottak a fogatok. De milyen fogatok! ökrös szekerek, szénaülésekkel, melyeket pokrócok takarták.

Az urak közül néhányan, meg az uradalmi vadászok, lóháton kísérték, de akadt több gyalogos kísérő is. Így vonultunk ki, festői sorban, akár csak Feszty körképének egy részlete.

Bejutunk az erdei útra, föl, föl folyton a meredek hegynek. Erős vízmosásoknál ugyancsak emelik, hol elől, hol hátul a szekerek kerekeit, nagy fatörzsök és gyökerek állják néha az utunkat, az erdő mind sűrűbb, az út mindinkább meredekebb, egy-egy vadmadár rebben ijedten tova, őz szalad át az úton, később a sűrű homályából kis szentjánosbogárkák, mint apró fénylő lámpácskák világítnak elő. Így megy ez ötödfél órán keresztül. Szemünk egészen megszokta a sötétséget, csakis a fák alakjairól látjuk, hogy elhagytuk a tölgy- és a csererdőt. Egyik törzsön emléktábla jelöli azt a helyet, hol Milán király utolsó vadászata alkalmával állott lesen.

A magaslaton tündérpalota ötlik a szemünkbe. Tornyának legfelső ablakaitól a földszintig mindenütt pazarul kivilágítva. Attól tartunk, hogy eltünik ismét, olyan meglepően mesés és szép a látvány, hogy alig akarunk hinni szemünknek.

Megáll a karaván, már várnak azok, kik lóháton előbb fölértek és mi leszállunk.

Széles, oszlopos lépcsőzeten megyünk az atriumba, hol páncélos alakok állanak a magas nagy kandalló mellett. Fegyverek, asztalok, székek, hímzések, agancsok és csillárok teszik a berendezését, jobbra és balra vendégszobák. Fent az emeleten még szebb világ vár reánk. A hosszu folyosó falain végig hatalmas medvebőrök, óriás vadkan-, hiúz- és vadmacskafejek, a Kaukázusból hozott legkülönfélébb ritka agancsok. Az ősrégi lábas óra közben lomhán ketyeg, koppan egyet-egyet, mintha Longfellovval mondaná: — Mindörökké — soha többé!

Belépünk az ebédlőbe. Világos faburkolat borítja az egészet, gyönyörü régi magyar stílü domboru faragványokkal, melyen tulipán, gyöngyvirág és más magyar virágok színezve pompáznak. Az ajtók székelykapu formára vannak faragva, felül a kedves, hagyományos galambházzal egyesítve, mely tükör hátterével csalékonyan mutat. Végig tálasok mindenféle kancsóval és drága edénynyel megrakva, a pohárszék fölött kupolaalaku dísz van alkalmazva. A nagy tulipános láda Bánfi-Hunyadról került ide és az eredetien festett plafon egy magyar himzésü, mintás dohányzacskónak gyönyörü utánzata. A tea-asztalkán egy hatalmas réz-szamovár Moszkvából. A világos fába színesen égetett tulipános berendezés a gyászos emlékü mayerlingi kastélyból került ide.

Ablak nincs és mégis milyen világos mindenütt. Ez is egy eredeti gondolat; a közepén ugyanis nagy közfal van, kétoldalt tágas boltives nyilások, amelyek szintén székely-kaput alkotnak és a túloldalra vezetnek, hol a nagy, tágas nappali- vagy dohányzó-terembe jutunk. Négy nagy ülőcsoport van itt. Első a masszív sötétkék és bordó színezetü, az asztal, valamint a székek Moszkvából valók. A másik csoport kagylóval van berakva, olasz munka, mely ismét magyar stílü, cirbolafából készült. Mindakettő alatt hatalmas medvebőrök láthatók, melyek egyikét, egy óriás fehérmedvét, Pajer Gyula Zichy-földről hozta haza emlékbe.

Az elválasztó középfalnál gyönyörü fekete vert vasból és márványból kandalló áll, melyet tizenegyágu nehéz bronzzsirandó és kandallóvédő díszít: egykor a szerencsétlen sorsu Miksa császár tulajdona. Majd ismét ébenfatalpon vertezüstből gyönyörü kivitelben vadász és szarvas agancsában kereszttel (Zichy-cimerből), a főcsoport. Ezt a szép emléket Milán király külön készítteté az ő kedves barátjának „Zichy Jenő grófnak", mely ajánlást, az oldali ezüstlapokra, franciául rá is vésette.

A gróf lakosztálya egy nagy szalon, melynek minden darabja külön is érdekes. Pompás nagy szőnyeg közepén egy széles, támlátlan ülőhely, körülötte más és más alaku székek. Régi olasz és francia munkák, nehéz selyem vagy gobelinnal bevonva. Értékes régi képek, selyemre festve, finom francia munka. Tintoretto tollrajzai. Daffingertől egy ritka kép, Mészöly, Kossak és több híres nevü művész képei, melyeket elősorolni alig lehet.

Porcellándíszek, gyönyörü kajdácsok, piros cseresnyét markolva, eredeti csillár, könyv- és dísz-szekrények, ládák, antik óra, Zichy Edmund gróf szép karrarai márvány mellszobra, az ablakokon pedig nehéz kézimunkahímzésü bordürös, drága függönyök stb. Így megy ez szobáról-szobára, hogy belefárad a szem, de pillanatra sem csökken az érdeklődés. Mintha egy régi fejedelmi kincsesházat látna maga előtt az ember, de a modern tudomány sem hiányzik abból. Könyvek, acélmetszetek, térképek sokasága, messzelátók képviselik a modern világot ebben a tündéri millieuben.

Ezentúl a vendégszobák hosszu sora a felső emeletig és a torony aljában. Vagy huszonöt lakosztály van ott berendezve, mindenhol kényelem, izlés és műtárgyak sokasága.

Magaslak a Pojánán: ez a neve a sasfészeknek. Kétezerhatszáz láb magasságban erdőségek közepette, a fensíkon áll a remek várkastély. Régente csak egy kis vadászlak volt a pojánai Flórahegyen s már akkor is följártak az urak dúvadak hajtására. Később egy nagyobb és szebb lak épült, mit ádáz kéz fölgyújtott, úgy, hogy egész berendezésével együtt porig égett. Ekkor határozta el a gróf, hogy állandó kastélyt építtet, mely dacol az idővel s a gonosz emberekkel. S íme, most egy pompás várkastély áll az egykori kis vadászlak helyén.

De micsoda fáradtsággal járhatott az építése és berendezése, tekintve a meredek utat, melyen hozzá el lehet jutni. Annál büszkébben áll most Magaslak, melyről az itt levő emlékkönyv első lapjaira azt irja maga a gróf:

— Őseink kijöveteléről tett tanulmányaimban egy régi vár romjait leltem, mely a hunok korszakában Magaslaknak neveztetett, és mely néven a Kaukázus lakói, már ismerik! Általam a Pojánán emelt vadászkastélyt őseink emlékére „Magaslak"-nak neveztem el. Nem mulandó gyenge építmény ez többé, szilárd anyagból, sziklára épült kastély! Hirdessed a későbbi utókornak, hogy ragaszkodunk a multnak dicső emlékéhez, és bizunk rendithetlen elhatározással nemzetünk jövőjében, önállóságában és függetlenségében! — 1892. április 10.

Leírni alig lehet Magaslak szépségét. A fehér, majdnem várszerü falak, a barnaszegélyü loggiaszerü ablakok, a zöld tető, az erkélyes nagytorony, az apró piros tornyocskák, a terrasz, az érből készült napóra, az oszlopok, a sárkányfejek az ereszeken, a nürnbergi lámpa, mind együttesen érdekessé teszik. Az aranyozott Zichy-címert egy nürnbergi antikvárnál fedezte föl a gróf; hogy hogyan került oda, azt kifürkészni nem lehetett. Most ott díszeleg az atrium bejárata fölött.

Nem hiába szeretett ide járni Milán király, de sok vidám napot is éltek ott együtt! Midőn vadászat után megfázva hazaértek, az atrium kandallójában ölhasábok pattogtak, a szolgasereg párolgó teát kinált az úritársaságnak, kik utóbb az elejtett vadzsákmánynyal együtt csoportosítva fényképeztették le magukat. Még utolsó fohászaiban, midőn már érezte, hogy nincs mentség számára, mondta szegény Milán: — Zichy, ich komme nicht mehr nach Magaslak. — Szerette ő magyar barátját, ki ritka önfeláldozó hűséggel volt utolsó percig mellette. Több emlék látható tőle, de legérdekesebb az a figyelem és meglepetés, melyben Belgrádban részesítette, midőn is a király kértére ázsiai tanulmányútjáról vetített képekkel tartott a gróf előadást. Érdekkel nézték, hallgatták és midőn vége volt, a közönség csak nem mozdult. A gróf majdnem zavarba jött és újra kijelentette, hogy sajnálja, de nem rendelkezik több képpel. Ekkor föltünik egy kép és ott van Magaslak, más kép, a magaslaki vadászcsoport, ismét más és Zichy

Uj Idők 1901. VII. 36. 17.

Jenő gróf képe jelenik meg, mit szűnni nem akaró zsivióval fogadtak a belgrádiak. Az egész meglepetés eszméje Milán királytól volt.

Holdas estéken olyan misztikus az a csend, ami itt közel, az ég és csillagokhoz körül vesz. A fenyők csúcsai mintha megvolnának ezüstözve, olyan bűvös fényben csillognak; elfeledjük a távoli nagy világot, minden gyarlóságával, lelkünk megifjul és csak merengünk a természet titokzatos, édes csendjében. Vagy máskor, midőn a vihar végigfut, szinte rémesen recsegnek, zúgnak, szegény fenyők és eltünnek szemünk elől. Egészen felhők között vagyunk, akár egy óriás léghajón lennénk, köd és felhőkben!

Ilyenkor végigbúvárkodunk a termekben, újra és újra megnézzük a sok érdekes látnivalót, vagy a könyvtárból szedünk könyveket, vagy hallgatjuk a ház urának roppant érdekes élményeit.

És fantáziánk elvisz egy messze világba, látjuk Kinát, Oroszországot, a Góbisivatagot, Kaukázust az ő szilaj bár, de daliás népével, látunk más nemzeteket, szokásokat; a Zichy-család ősi ivadékait, a Zichyanow hercegeket, kik buszkék lehetnek e magyar főuri rokonvérre.

Magaslakot ki egyszer ott volt, nem felejti el, visszagondol, s bár nincs olyan Fontana di Trevije, mint Rómának, mely vízből ha ittál, visszavágyódol, mégis megvan annak vonzó ereje! *V. M. G.*

—⊕—

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Mariska. Azt kérdezi tőlünk, mi a módja annak, hogy egy asszony comme il faut legyen? Nem könnyü erre megfelelni, hisz maga a kifejezés is egy kissé elavult már. Comme il faut, — ki akar már az lenni manapság, mióta a chic szabja meg a divatos magatartás törvényét?

A női léleknek egy kiváló ismerője, Sevigné asszony a jóságban látja első föltételét annak, hogy valaki comme il faut legyen. Szines nyelvén igy magyarázta ő a maga fölfogását:

— Vannak porcellánvázák, melyek fehérek, csaknem egészen szintelenek. Föl sem tünnek, olyannyira egyszerüek. De állíts belsejükbe egy világító mécsest és nyomban kidomborodik annak áttetsző fényénél a forma művészi tökélye. Amit a mester fantáziája leheletszerüen rajzolt a kemény anyagra, az kialakul és megfogja a nézőt. Ilyen világító mécses az asszonyi szívnek kisugárzó jósága. Nem tolakodó, nem akar előtérbe lépni, de a pillanat heve megadja neki elbűvölő varázserejét, melylyel hat és uralkodik.

Analizáljuk együtt azt, amit Sevigné asszony mondott. Álljunk meg először is a „fehér" szónál. Ez a szín a tisztaságot szimbolizália. Nos hát a lelki tisztaság, az erkölcs hófehérsége a mi fölfogásunk szerint elsősorban elengedhetetlen tulajdonsága a comme il faut-asszonynak.

Akinek élete olyan, hogy mintául szolgálhat más nőknek, az joggal érezheti, hogy olyan, aminőnek az igazi asszonynak lennie kell. Anélkül, az erkölcsi tisztaság nélkül nem illeti meg soha az a sokaktól kivánt jelző.

Menjünk tovább. Föl sem tünnek, olyannyira egyszerüek, mondta Sevigné asszony. Tehát az egyszerüség, minden rikitónak gondos kerülése (akár lelki momentum, akár a viselet dolga), az a tudat, hogy nem érdemes érvényesülni ott, ahol csak tolakodás és föltünés árán lehet elérni a hatást, az a mimozaszerü szerénység, mely a bántó világosság előtt összecsukódik: ime a második vonás a comme il faut-asszony rajzához.

A leheletszerü, a finom, ami a kemény anyagra rá van vetve, a harmadik. Sem a gesztusban, sem a beszédben, de különösen a viseletben ne legyen olyasmi, ami erőszakos, túlságosan szembeötlő és azért visszataszító. A kemény anyag pedig a női jellem, amely nem hajlong ide-oda a szeszélyek fuvallatában, hanem a kötelesség törvénye és a lelki erő mutat neki irányt.

Hát az áttetsző mécses? Nem tehetünk hozzá, nem vehetünk el semmit abból, mit Sevigné asszony mondott. Az a mécses a szivjóság maga, mely akarva, nem akarva, mindig világit és minden szándékosság nélkül beállítja a többi külső és lelki előnyt, hogy észrevegyék a maga idejében, a maga helyén. Lehet, hogy valaki pusztán a jóság adományával még nem comme il faut-asszony, — valamint a mécses még nem a váza és annak formai tökélye, — de az is bizonyos, hogy jóság nélkünem lehet senki comme il faut.

B. dr. A fiumei tengerészeti akadémia első osztályába azt az ifjút veszik föl, aki már tizennégyéves s a középiskolák valamelyikének negyedik osztályát elvégezte. A koronás bélyeggel ellátott folyamodást augusztus 25-ig kell a királyi tengerészeti akadémia igazgatóságához intézni. A folyamodás mellékletei: születési, ujraoltási, hatósági, orvosi és iskolai bizonyitvány.

Gyuri. Az első kérdésére majd a jövő számban adunk választ. Utána kell járni előbb a dolognak. 2. A Férfidivat előfizetési ára egy évre négy korona, megrendelhető Várady Bélánál Budapest, Kishid-utca 9. szám. 3. Tán onnan vette eredetét, mert az elefánt megszelidített állapotában csaknem mindig vezetővel jár. 4. Nem szükséges. 5. A sorrendet mindig a helyiszokás állapitja meg. Törvény nincs arra. 6. Ásványi zsiradék. 7. Calicot = nyomtatott kartonszövet; Anonymus = névtelen; praedestinactió, nincs arra értelmét teljesen kifejező magyar szó, azt jelenti, hogy minden embernek előre meg van határozva sorsa.

T. Z. Éppen az a körülmény, hogy több izben buzdítottuk, fölvilágosithatta volna arra nézve, hogy ezuttal sem voltunk igazságtalanok, mikor röviden azt üzentük, hogy elbeszélése nem közölhető. Amikor találunk elismerni valót, szívesen megmondjuk a nézetünket részletesen, de mikor csakis a rosszat, a gyöngét lehetne kiemelni, inkább erre a rövid formulára szoritkozunk: nem közölhető. Ami azonban korántsem akar végleges elutasitás lenni, mert amit újból beküld azt is lelkiismeretesen elolvassuk és szívesen megbiráljuk.

Nagy leány. 1. A bakfis-kornak éppen az az egyik jellemző sajátsága, hogy sértésnek veszi, ha a nevén szólítják. Az igazi nagy leány sohasem haragszik azért, ha bakfist sejtenek benne. Mert ez a fogalom nem is olyan rettenetes. Ismertünk akárhány olyan bakfist, ki nem használt túlságosan sok fölkiáltó jelt naplójában és leveleiben, a körmeit nem rágta és máskülönben is nagylányos benyomást tett, — az igaz, hogy olyant egyet sem ismertünk meg, aki a hosszu ruha után nem epedett volna. 2. Nem mondhatjuk meg azt a nevet. 3. Kowald Péter, Budapest, Andrássy-ut.

M. Lolly. Úgy történt, hogy mutatóba közöltük nemsokára megjelenő kötetéből.

V. Jolán. A most folyó regényt Győry Ilona fordítja.

Bakfis. A leghelyesebb eljárás, ha a mitesszereket lassankint kinyomogatja, azaz naponta csak hármat vagy négyet. Mert ha egyszerre akarja azokat kinyomni, bőrgyulladást okozhat, amely nagyon ártalmára volna a bőr finomságának. Ajanljuk továbbá, hogy esténkint megmossa arcát langyos szappanos vízzel és utána tiszta vazelinnel kenje be. Éjjen át hagyja arcán a kenőcsöt, reggel pedig mossa le langyos vízzel.

Ábrándozás. Nem üti meg a mértékünket.

Árnyék a falon. A hősnője négy egész oldalt végigsír, egyebet sem tesz, csak sír. Mert azt hiszi, hogy az ura megcsalta. Az ötödik oldalon megjön az ura s ekkor a nyakába borul, hogy ott folytassa a sírást. Lehet, hogy ez asszonyi tempó, de legalább humorosabban volna megrajzolva.

L. Gy. *Kolozsvár.* A kivánt képeket Singer és Wolfner könyvkereskedése útján is megrendelheti.

Uj előfizető. Az idegbetegségnek semmi köze a rákbetegséghez. Aki önnel elhitette, hogy aki idegbeteg, annak okvetlenül rákjának is kell lenni, vagy csak tréfált, vagy pedig maga is rosszul volt értesítve.

M. József, *Nagyvárad.* A tiszta vizet mi is mindenek fölé helyezzük és azt hisszük, hogy menyasszonya szép arca nem szorul egyéb szépitőszerre.

Pelargus. Megpróbáljuk majd, hogy ottani ismerősünk útján megszerezzük a kivánt adatokat. Ha megkapjuk, ebben a rovatban megtalálja majd egy hét mulva a fölvilágositást. Ha ellenben sürgősnek találja a dolgot, forduljon egyenesen az illető város polgármesteri hivatalához, mellékeljen a válaszra szükséges bélyeget és annak is meg lesz az eredménye.

Kérelem. A versikék egy kicsit csufolódók és amellett rosszak. De ha jók is volnának, nem is csufolódnának, akkor sem lehetne azt a követelést teljesiteni.

Őszi látomás. Iskolai dolgozatnak elég sikerült, de nem való arra, hogy lapban közzétegyék.

W. Rezsin. 1. A new-yorki szabadságszobor csakugyan a legnagyobb a most létező szobrok között, de hogy a bánhidai turulszobor a második-e magasságra, azt valóban nem tudjuk. 2. Gracza György: Az 1848-iki magyar szabadságharc története. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedése útján. Ára négy diszes kötetben 70 korona, de ezt az összeget ötkoronás havi részletekben is le lehet fizetni.

Az a fátyol. Édesanyám. Csenderesi. Éjféltájban. A legenda. A szív joga. Dolores testvér. Megkaptuk és a legközelebbi számok egyikében véleményt mondunk róla.

F. Köszönettel vettük szép és érdekes fényképét, kérjük máskor is szives figyelmét.

—✳—

Tartalom

Szöveg: *Dénes Olga házassága.* Irta Lengyel Laura. — *A Gutin alján.* Irta Endrődi Sándor. — *A seregdiák.* Irta Lampérth Géza. — *A fa élete a nagyvárosban.* Irta Hanusz István. — *Határsértés.* Irta Albisy Katalin. — *A virágillatról.* Irta Igric. — *Rovatok:* Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Képek: Szövegkép. — Dinnyevásár a Dunaparton. — Szőlőcsősz. Pataky László rajza. — Balatoni képek (hat kép). — Victoria regia. — Lóversenytéri képek (hat kép). — A kozmatelki Barcsay-emlékoszlop és a Barcsay-utódok. — Magaslak.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: Singer és Wolfner.
Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10. szám.

Ha őszül a haja,

használja a *„Stella"* vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 korona, Zoltán Béla gyógyszertárában Budapest, Sétatér-utca, Szabadság-tér sarkán.

Köszvényt, reumát, fejszaggatást, ischiast biztosan gyógyit a már sokszorosan kitüntetett

MIRACULIN.

Egy üveg ára két korona. Kapható *Török József* gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12., továbbá az ország összes gyógytáraiban.

A KHINAI KATONÁK.

Eredeti levél Pekingből.

Talán mosolyt idézek az olvasók ajakára ezzel a czímmel, hisz a khinaiak világszerte híresek gyávaságukról. Ez a mosoly nem teljesen indokolatlan, de talán nem azokat illeti egészen, a kiknek szánva van; mert hogy a khinaiak jó vezetés alatt jó katonák is tudnak lenni, arról meggyőződtem. A gúny a khinai hadvezéreket illetheti, a kik gyaloghintóból vezénylik az ütközetet addig, a mig az csakugyan «ütközetté nem fajul», mert az első puskalövésnél rendesen már lőtávolon kivül helyezkednek, a mint ez a japáni háborúban nem egyszer megtörtént. Igy például az egyik hadvezér átizen a sokkal gyengébb ellenfél táborába, hogy adják meg magukat, hisz látják, hogy sokkal gyengébbek, embertelenség volna tőlük magukat mészárszékre vitetni. A japáni visszaizen, hogy készek magukat mindhalálig védelmezni. Erre a khinai mandarin kijelentette, hogy ő ilyen embertelenséget nem tud elkövetni s egész seregével ütközet nélkül odébb állt. Nemcsak a hadviselésnél van ez igy, hanem egész általánosságban lehet mondani, hogy a mi hátramaradottság, fonákság, «ázsiai állapot» van a khinaiaknál, annak a mandarinok az okai s az a rosz rendszer, mely a mandarinokat kellő ellenőrzés nélkül zsarnok módon hagyja uralkodni.

A japáni háborún okulva, a khinaiak európai tiszteket kértek katonáiknak európai módon való betanitására. A tisztek mind németek, s ez a németek térfoglalását jelenti Khinában. Már is több khinait találtam, a ki a kedvükért németül megtanult, a khinaiak bámulatos nyelvtanulási tehetsége folytán alig pár hónap alatt. A közönséges khinai, ha európai nyelvet tudott, az eddig mindig a «pigeon english» volt, azaz egy csunyán elcsufitott angol nyelv alig 200 szóval. A müveltebb khinai rendesen francziául beszél, mert ezt használják a diplomácziában. A német tisztek befolyásának eredménye, hogy újabban németül beszélő khinaiakat is lehet találni.

A minap egyik tiszt ismerősöm meghivott a Vuzung erődbe a viczekirály jelenlétében tartandó hadgyakorlatokra. Vuzung Sanghaitól éjszakra a Hoang-pú folyónak a Jang-czz-tyang folyóba való torkolásánál fekszik, kis gőzbárkával mintegy másfél óra járásnyira. Az erőd rendeltetése a Hoang-pú folyó bejárásának védelme, mert Sanghai, az európaiak legfontosabb telepe Khinában, épen e mellett a folyó mellett fekszik. A khinai tisztek, sőt maga a hosszú czopfos várkapitány is, a legnagyobb készséggel mutogatták meg a vár erődítményeit, kazamatáit, ágyúit, kaszárnyáit. Ez a naivság nem önkénytelen. A mint majd később szó lesz róla, a khinai, gyáva emberek szokása szerint, mindig ijesztget s meg akarja félemliteni ellenfelét. Az erőd csakugyan szépen van berendezve, ágyúi jó karban vannak s igy a várkapitány bizonyára úgy gondolkozik, hogy ha egy európai ezt meglátta, az még álmában sem mer többet a Vuzung erőd előtt engedelem nélkül elhajózni. Ennek a dicsekedésnek köszönhettem, hogy a vár udvaráról is fényképet vehettem fel, a mi Európában egészen hallatlan volna.

Az erőd belső vára, melyről a fényképet bemutathatom, nagy hosszas négyszögalakú, hosszabb oldalával a folyóra dőlve. A mi fogalmaink szerint tulságosan magas és meredek lejtőjű sánczok kerítik s kazamatáiból a folyó felé 12 nagy Krupp-féle ágyú néz ki. De a fő büszkesége a khinaiaknak az a hét hatalmas 15 cm.-es Armstrong-féle kikötő-ágyú, a melyek a vár délkeleti sarkán, a sánczok egy kiszélesedésének tetejéről ásitanak a folyó felé. Egy értelmes arczú khinai tüzér (európai iskolából) bámulatos ügyességgel irányozta kedvünkért az egyik ágyút egy kijelölt pontra s a gépezet kezelésében, az ágyú megtöltésében nagy gyakorlottságot mutatott.

A ki megszokta Khina belsejében való utazás közben azokat az agyonrozsdásodott, rendesen lafetta nélkül a sárban heverő, vagy szörnyű sárkányokkal cziczomázott állványokon hetvenkedő ősrégi csatakigyókat látni, a milyenek a városfalakon éktelenkednek, annak igazán feltünő, hogy milyen fényes jó karban vannak az erőd ágyúi úgy a sánczokon, mint a raktárakban. Csa-pu városnál például, a Hang-csan öböl éjszaki partján kiterjedt erősség van: egészen puszta hegytetőkön apró gödrökből deszkadarabokkal letakart ágyúk néznek a tengerre. Mikor a hegy tetején térképeztem, nem is sejtettem, hogy erőd közepén vagyok, minden épület, minden sáncz messze van, embereknek meg nyoma sincs. Áruló kezekkel fedeztem le az egyik félelmes ágyút; khinai szolgám czopfja az égnek meredt félelmében, de mikor meglátta a kerekeivel teljesen összerozsdásodott «halált szóró» csövet, ő is kaczajra fakadt.

Szigeti szolnoki fényképész fölvétele.

MILÁN KIRÁLY A BIHARMEGYEI VADÁSZATOKON.

Szigeti szolnoki fényképész fölvétele.

MILÁN KIRÁLY ÉS VADÁSZTÁRSASÁGA GRÓF ZICHY JENŐ BIHARMEGYEI BIRTOKÁN.

Az első sorban balról jobbra: Scherer Kamill, ifj. Elek Gusztáv, id. Elek Gusztáv, *Milán király*, gróf Zichy Jenő, báró Goumoëns tábornok, báró Rothenthal Henrik, ifj. gróf Zichy Ödön. A második sorban balról jobbra: Telegdi József, Beöthy Attila, gróf Széchenyi Géza, alföldi Flatt Károly urad főtiszt, Constantinovics Sándor. A harmadik sorban: Juricskay Vid, Juricskay Zoltán, gróf Zichy Rafael, Juricskay Dezső, gróf Széchenyi Viktor. A negyedik sorban: Omischl Mihály erdész, Vanyek Arnold erdész, Bitzy János erdész, Roschlapil Károly erdész, Blacha Venczel erdész. (A többiek a kisérethez tartozó legények.)

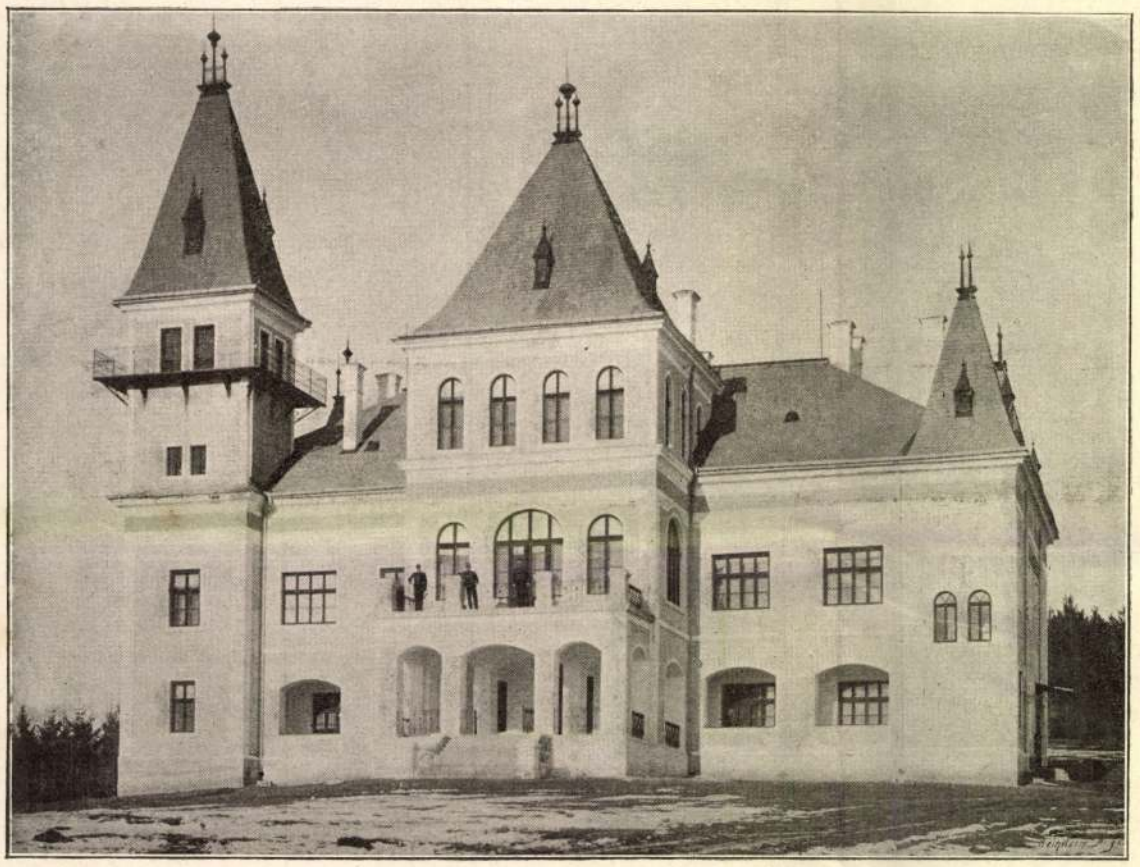

Szigeti szolnoki fényképész fölvétele.

GRÓF ZICHY JENŐ MAGASLAKI KASTÉLYA.

A régi khinai katonák semmiképen sem állhatják ki a versenyt az európai katonákkal. Törvényszabta fizetésük is már nagyon kevés, de annak alig kapják egy tizedrészét, a többi a mandarinok zsebébe vándorol. A nép előtt a legalsó rangfokon állnak, megvetettebbek, mint a teherhordó kulik. Öltözetük ugy egészségi, mint hadászati tekintetben igen rosz: élénk czinóber piros kabát, másoknál sötétkék kabát széles piros paszománynyal, sárkánykivarrásokkal s hátukon nagy khinai betűkkel a zászlóalj neve. Lábbelijük olyan, a milyen nekik tetszik, fegyverük pedig annyira szedett-vedett, hogy Alvinczy bizonyosan lefőzve érezné magát, ha látná. Gyakorlatuk abból áll, hogy minden második kap egy, a szivárvány minden szinében pompázó zászlót, nehány üres patront s aztán a zászlóval taktusra mozdulatokat csinálnak, közbe pedig hihetetlen puffogatást visznek végbez. Nem lőnek vállról, czélozva, hanem csak ugy tartják a puskát, mint a hogy a mi katonáink, mikor szuronyt szegeznek. Szép nézni a zászlóerdőt bólongatni, formákba alakulni, de egyszersmind jó arra is ez a zászló, hogy a csapatmozdulatok rendetlenségét eltakarja. A régi gárda katonáinak egy jobban öltöztetett csoportját egyik kép mutatja, középen egy vitézzel, a ki a régi gárda legérdekesebb csapatjából való s a katona legnevetségesebb torzképét állitja elénk. Ez a csapat ugyanis válogatott szép emberekből áll, a kik tigriseknek öltöznek. Sajnos, hogy a fénykép nem adja vissza a szineket, a fényes sárga öltözet fekete csikjaival, a tigrisarczú süveg, a tigriskörmű csizma, és keztyű igazán csodálatosan festenek, de egy cseppet sem csodálkozom rajta, hogy Gordon tábornok katonái annak idején épen nem látszottak tőlük megijedni.

Jó vezetés alatt a khinai is tud jó katona lenni, a mint ezt az európai módon betanított csapatok mutatják. Harmadik képünkön a gyalogságot lehet látni, egyszerű, khinaias szabásu, de czélszerű egyenruhában, fekete turbánnal, merev szárú, rövid khinai csizmában, jó hátultöltő német gyártmányú fegyverrel.

Mindegyik katonának a vállán egy egyszerű sötétkék posztó eprouvette van, a mely legombolva khinai számot, visszagombolva pedig európai számot mutat, hogy a tisztek könnyen tájékozhassák magukat s az európai szám mégse szúrjon szemet a konzervativoknak. A gyalogság egy része s a tüzérség is jó Krupp-féle és Nordenfelt-féle 75 mm.-es hátultöltő ágyúkkal. A legénység jól be van gyakorolva, a bronzágyúk jó karban fentartva, de valószinű, hogy ezen a vidéken egyáltalában nem használhatják őket. A khinai alföldön ugyanis nincsenek utak, csak hajócsatornák, kocsiközlekedés általában ismeretlen, a mi gyalogösvény van, az oly keskeny, hogy két ember alig kerülheti ki egymást. Igy az ágyúkat vontatni alig lehetséges. Még ha a föld oly kemény volna, mint a mi dombvidéki szántóföldjeink, akkor talán menne a dolog, de a földek legnagyobb része itt az év java részén vízzel elárasztott rizsföldekből áll, a rizstáblákat egymástól kis gátak választják el s ha a süppedékes földön magán sikerült volna is az ágyut átvonszolni, a gátak igen nagy akadályt görditenek a nehéz ágyúk elé. Nem hiszem, hogy valaha lövésre kerüljön a dolog velük az országnak ezen a részén. Peking vidékén már vannak az alföldön is utak, de ezekről európai embernek nincsen fogalma. Három hónapos eső után a mi alföldi legroszabb útjainkon szekerezni kéjutazás ahhoz képest, a mit itt szenved az utas a nagy, durva kétkerekű taligákban. Ezeken az utakon el lehet ugyan szállítani az ágyúkat, de hogy ehhez képest Hannibal útja az Alpokon át kis Miska, azt mindenki be fogja látni, a ki csak nehány óráig szekerezett Peking vidékén.

Igen jól vannak begyakorolva a huszárok. Neuhaus gróf,* a huszárság parancsnoka, két hónap alatt valósággal csodákat művelt. Egyik képünk mutatja a sárgalobogós lándzsával felszerelt huszárságot, fehér mentében, sötétkék nadrággal. A sor előtt áll egy khinai hadnagy, mellette Neuhaus gróf magyaros huszárruhában (az európai tisztek tetszés szerinti ruhában járnak, rendesen egyszinű sötétkék atillában, fehér napellenző kalappal). A 6-ik kép ugyancsak a huszárságot mutatja karabinnal, lövésre készen. A sor közepén egy hadnagy sötét violaszin, gyönyörű aranyhimzésű selyem ruhája sötétlik. A közlegénység czopfja állandóan a turbán alá van csavarva, de a tiszteké szabadon csüng s fejüket nem turbán, hanem a peremtelen, egyszerű khinai sapka fedi. Sötét violaszín selyemruhájuk igazán nagyon szép, puha selyemszáru khinai csizmájuk, diszes markolatu kardjuk, értelmes arczuk s az az ügyesség, a mivel vezényelnek, igazán kellemes benyomást tesz az emberre.

A begyakorlás elé legnagyobb nehézséget a nyelv gördit. A tisztek csak a vezénylő szavakat tudják khinai nyelven, egyébként mindig tolmács segitségével érintkeznek a katonákkal. A régi hanyagságot és gyerekséget persze nehéz kiölni belőlök. A kaszárnya kapujánál beszélgettem a tisztekkel, mikor az egyik kemény hangon förmed a tolmácsra:

«Az őr megint elhagyta az állomását, hova futott a haszontalan?»

Puskája csakugyan a kapufélfának volt támasztva, mig a katonának hire sem volt. A tolmács ijedten futott az őr után, de az hamar felugorva csésze theája mellől, felkapta fegyverét s nagyot szalutálva gondolta jóvá tenni hibáját. Egy kis káromkodáson kivül, a mit úgy sem értett meg, más büntetést nem kapott.

Neuhaus gróf elrendelte, hogy a lóháton lándzsával végzett gyakorlatoknál a lándzsa hegyét le kell venni. Ezt emberszeretetből tette, mert még eddig összesen csak valami hatszor gyakoroltak lóháton lándzsával s könnyen megsebesithetik egymást a még kilovagolatlan, rakonczátlan pónikon. Nálunk az ilyen sebesültek számára kéznél van az orvosi segitség és a kórház, itt ilyen intézmény nincs, a sebesült egyszerűen haza mehet, s ha lesz miből élnie, talán még meg is gyógyul.

A rendelet ellenére az egyik legény mégis hegyes lándzsával jött elő, a gróf visszarendelte s a legény azzal mentve magát, hogy nem tudja lecsavarni, s lándzsa nélkül ugrott fel a lóra. Erre a tolmács maga ment lecsavarni a lándzsahegyet s a ficzkó nehány kemény szón kivül egyebet nem kapott.

Ilyen enyhe bánás mellett is bámulatos pontossággal folytak a gyakorlatok s maguk a khinaiak mondják legjobban, hogy erre csakugyan már szükség volt. A régi gárda irigykedő és bámészkodó tagjai szigorúan ki vannak tiltva az új csapatok kaszárnyáiból s nevetség nézni, milyen fölényt gyakorolnak az új, egyszerűen, de tisztán és izlésesen öltözött katonák a régi háromágú szigonyos, vagy kováspuskás, piszkos, de annál czifrábban öltözött élhetetlenek felett.

A régi gárda tábori zenéje nem áll másból, mint nehány hamis klarinét hangu tárogatóból, réztányérból, gongból. A tárogatók mind ugyanazt a gyarlóbb melodiát játszszák fülsértő magas hangon, igen kevés változattal, a gong pedig nagyokat kondul be minden taktus nélkül. A taktusérzék általában hiányzik a khinaiaknál, az új gárdának európai trombitás zenéje van, jól is játszik a «banda», de a gyalogságot lehetetlen megtanitani, hogy a zene üteme szerint lépjen.

A katonaság létszámáról édes-keveset tudhattam meg, azt a khinaiak maguk sem tudják. A tisztek becsülése szerint, ha minden katona megvan, a mit papiron kimutatnak, úgy ez felülmúlja az egy milliót. Ámde a hadügyi mandarinok legdúsabb jövedelemforrását épen az képezi, hogy megkapják ugyan az előírt létszám fizetését, de annak tényleg fele sem létezik. Minden évben felmegy ugyan a díszes jelentés, hogy ennyi és ennyi rettenthetetlen katona, annyi meg annyi pompás mongol paripa áll a mandarin személyes felügyelete alatt, de annak rendesen csak kis törtrésze igaz. Ez az eljárás a legfelsőbb helyekről, úgy látszik, hallgatagon jóvá is van hagyva, mert a hadügyi mandarin kineveztetése első évében nemhogy fizetést kapna, hanem még ő fizet bért az állásért, tehát felsőbb helyeken jól ismerik az ilyen hivatalok dús jövedelemforrásait.

Egészen másképen megy az európai tisztek által begyakorolt katonák fizetése. Ezek szabad lakást kapnak a kaszárnyákban (a régi gárda ott lakott, a hol neki tetszett), havonkint 5 dollár fizetést és 3 dollár kosztpénzt, melyért ha akarják, a menage-ból kapják a rendes khinai élelmezésnél sokkal jobb és erősebb kosztot. Ez a fizetés tehát jobb, mint a mi katonáinké és hasonlíthatatlanúl több, mint a mennyit a khinai kulik keresnek. A khinai alföldön való utazásaim közben hajóslegényeim havonkint 4 dollár fizetést kaptak (egy dollár a mi pénzünkben 1 forint 40 krajczár körülbelül), semmi mást, élelmezésükről maguknak kellett gondoskodni s e mellett mindig jutott pénzük dohányra és ópiumra.

A khinai haditengerészetről kevés mondani valóm van. Kevés nagy hadihajójuk van még, leginkább csak ágyunaszádok. A hadihajók legnagyobb része a fu-csau-fui nagy arzenálban készült ágyúkkal felszerelt khinai dsunkákból, azaz vitorlás hajókból áll. Ragyogó zászlódisz és sok puskaporfecsérlés a főfő mulatságuk, de nem hiszem, hogy egy európai pánczélos hajóban kárt tudjanak tenni. Nem beszélek arról a nehány nagy gőz-hadihajóról, a melyeket khi-

* A grófné magyar hölgy s a grófi család szives vendégszeretetét élvezve, ki irhatná le örömemet, hogy oly hosszú idő után ismét magyar szót hallhattam!

Felsőbánya látképe kelet felől

A főpiacz északi oldala

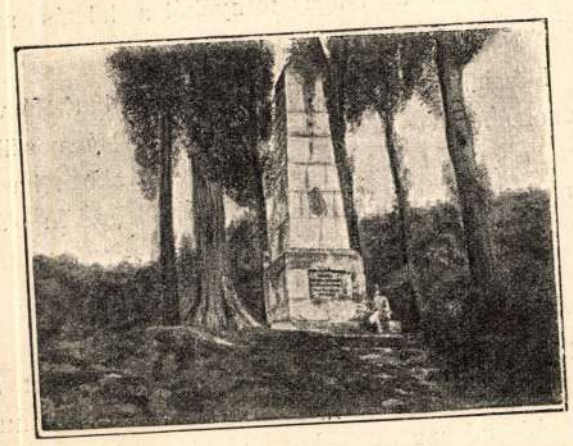

A kapniki tatár-emlék

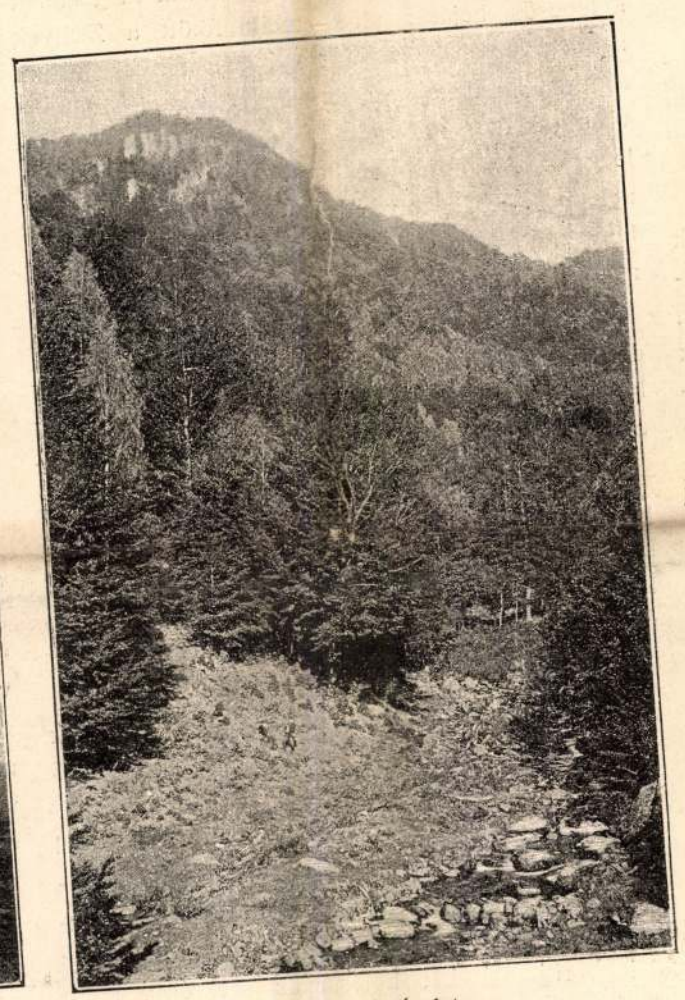

Izvorai részlet

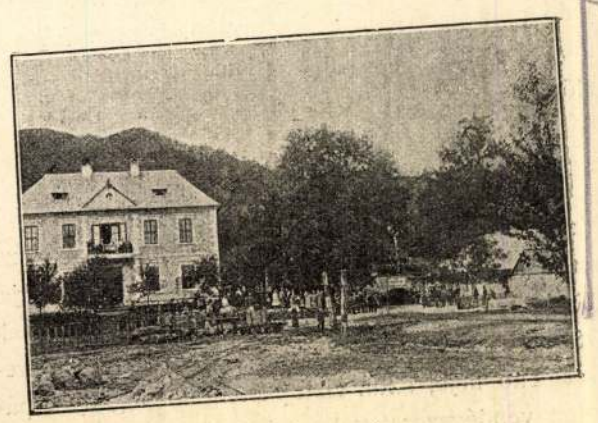

A veresvizi tárna

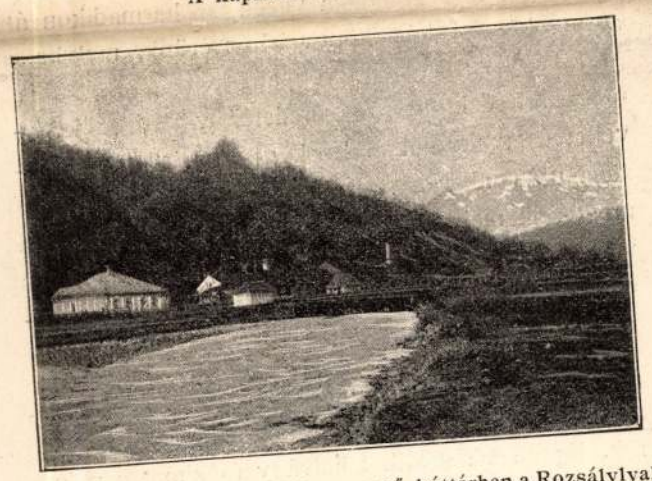

A ravaszpataki felhagyott foncsormű, háttérben a Rozsálylyal

A Müncz-épület

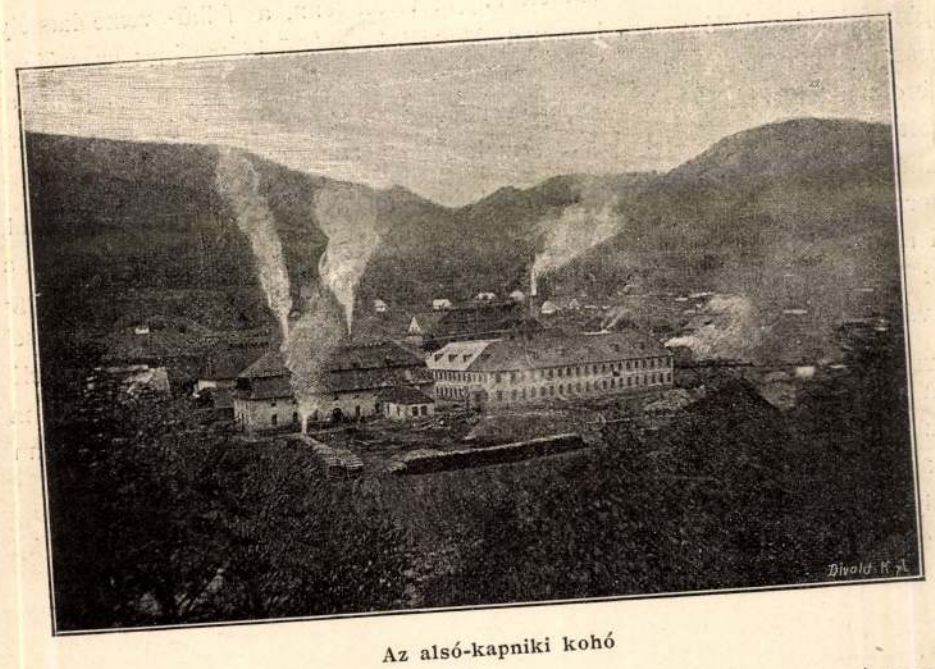

Az alsó-kapniki kohó

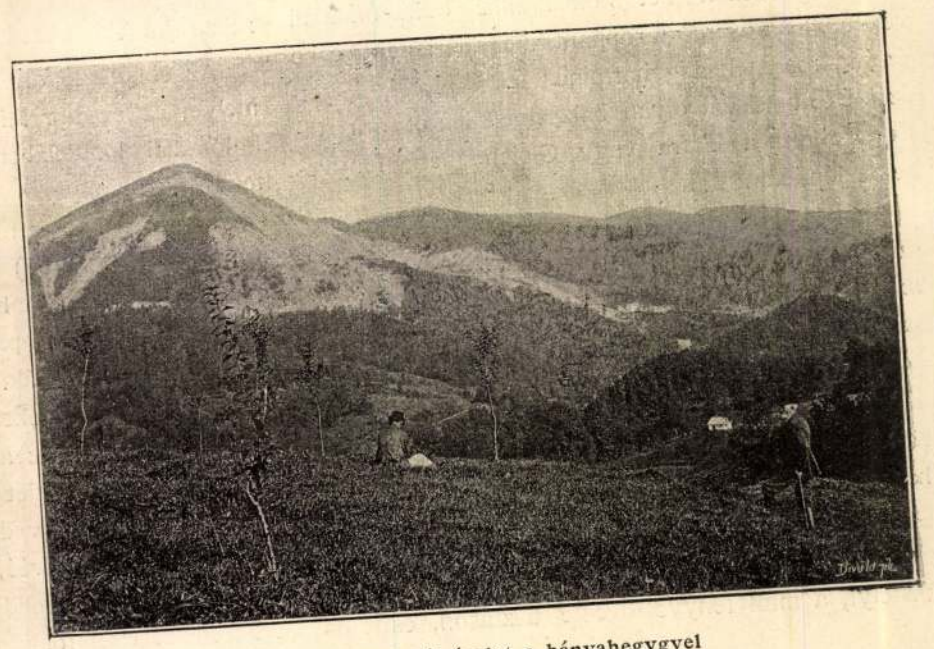

Felsőbányai tájrészlet a bányahegygyel

NAGYBÁNYA ÉS KÖRNYÉKE

MAGASLAK

— *Zichy Jenő* gróf vadászkastélya a bihari *Pojána Flóran* —

. . . Messze Ázsia földén, a honfoglaló magyarok őshazájában az alánok, cserkeszek országában, Zichia és Circassia virányain, büszke bércztetőn emelkedik *Magaslak*, melyről a magyar ősök történetírói beszélnek.

Ma már talán romja sincs meg a zichiai s cserkeszföldi Magaslaknak a kaukazus bérczein. De épült egy új magaslak Biharban, a magyarok őshonát nagy tudományos apparátussal s akadémiánkat megszégyenítő erélylyel kereső gróf Zichy Jenő birtokán. E tündérvárat, az ősi magyar stíl s modern műérzék s magas bércztetőn álló múzeumát megnézni rándultam le Biharba s mint egy tündér-panoráma áll előttem most is *Magaslak*, illatos fenyvesével, ezer meg ezer holdra terjedő rengetegével a bércz ormán, honnét *hét* vármegyére terjedő kilátás nyílik a bámuló szem előtt.

* * *

Az élesdi vasuti állomáson a gróf hintai várják *Magaslak* vendégeit s röpítik az alsó-lugosi tisztartói lakba, melynek nagytudományú házigazdája, alföldi Flatt Károly, a gróf bihari uradalmainak főtisztje s az országos nevű botanikus s szeretetreméltó neje, szül. Sztupa Aranka fogadják páratlan vendégszeretettel az érkezőket.

Egy pompásan eltöltött nap után, melynek folyamában némelyek Sólyomkő várához, mások a révi szirtek közé rándulnak ki, másnap kora reggel ökrös szekerekre ül, vagy erdélyi hegylovakra kap a társaság, mert *Magaslak* csak így közelíthető meg.

Közel három órai, rengetegül meredek út vezet, roppant őserdőkön keresztül az oromra. Mindenütt Zichy Jenő gróf birtokán járunk. Három, négyszázados óriási bükkök árnyékában csikorog az ökrösszekér hajmeresztő utakon fölfelé. Sokszor le kell szállani, mert az üres szekeret is bajos felvontatni. Az erdőirtás egyes kivillanó tisztásain a bércztető remek panorámájának ízelítőjeül tündéri képek tárulnak bámuló szemeink elé. Végre a *Péter* és *Pál*nak nevezett két koloszszális bükk-óriásnál végződik az őserdő s roppant kiterjedésű fenyvesbe érünk, melynek alig harmincz éves piceái, laryxszai és austriacái olyan balzsamos illatot árasztanak, mintha a Tátra vagy Gleichenberg fenyveseibe lépnénk.

Közel háromezer lábnyira vagyunk a tenger színe fölött. A fiatal fenyves, melynek *három millió* sudarát Jenő gróf ültetteté, illatos suttogással vesz körül bennünket s kanyargó útján vígan koczogunk a még távoli kastély felé.

Egy negyedórai fenyves-út után gyönyörű tisztásra érünk. Elértük a bércz ormát, melynek lapos hátán, a felhők szomszédságában, hét vármegyére terjedő csodás kilátással áll a fejedelmi kastély.

Szebbet nem lehet képzelni, mint e magaslaki kastélyt, a mint fenyves-övezte tisztáson, csúcsos tornyaival, pompás altánjával, tornyával s nemes arányaival az út kanyarulatánál egyszerre elénk tűnik!

Az út utolsó órájában zuhogó zápor ért utól bennünket. A jelentékenyen lehűlt, ózonterhes levegő ragyogó tisztává derült ki, átlátszó halavány kékjén elragadólag verődnek át a nyugat felé hajló nap piros súgárnyilai.

Alkonyodik. Keleten már csillagok pislognak a szürkülő ég végtelenében, nyugaton, mint lassan alászálló vérgolyó, merül el aranyfutotta felhők izzó hullámaiba a nap.

A mint a szekerek s nyerges lovak megállanak a lépcsős bejárat előtt, mely fölött a Zichyek agancsövezte keresztje ragyog, a fényes atrium roppant kandallójából, égő fahasábok piros lángjai világítják át s melegítik a csípős, balzsamos esti levegőt. Az atrium valóságos múzeum a maga nemében. Középkori vasöltözetek, ősrégi magyar fegyverek, szarvasagancsok s őzszarvak légiói borítják a falakat.

Múlt századokba varázsol ezen, az égő kandalló lobogó hasábjai által megvilágított kép, melyen a kandalló előtti, csodálatos művészettel kovácsolt vas-ellenző tarka árny-játékai futnak végig.

Az atriumból, a földszinti s emeleti folyosókról tömérdek, rendkivüli komforttal berendezett vendégszoba nyilik. *Százhusz* vendéget képes minden kényelemmel ellátni a Zichy Jenő *Magaslaka*, melynek konyhája s pinczéi a magyar vendégszeretetnek kimeríthetetlen tárházai.

Gyöngye s büszkesége a kastélynak — melynek tervét a gróf és főtisztje alkották meg — az első emeleti magyar stílű ebédlő.

Ilyen lehetett valaha Attila palotájának belseje! Thék Endre, a budapesti asztalosmester atelierjében készült a roppant drága, domborművű tölgyfaburkolat, mely az ebédlő és olvasóterem nagy falait borítja. A két kolosszális szekrény, mely edénytartó és dísz egyszerre — valóságos remeke a magyar asztalos-iparnak. Közel *két* évig dolgozott rajta Thék mesternek egész osztály legénye.

Az ebédlő közepén megint óriási kandalló van, melyet az egykor Miksa császár tulajdonát képező kolosszális kandeláberek és bronz tüzelőszerek díszítenek. A mennyezet faragott tölgyfa-gerendákból áll, a falak magyar motivumú (basarózsa, tulipán, gyöngyvirág, szegfű) domborművei pedig színezve vannak. Minden dombormű alatt ott az évszám, melyben készült. A padlatot medve-, farkas- és párduczbőrök borítják. Ősi várak uraira emlékeztető roppant karosszékek állanak a kandalló mellett, melyek mélyéből az altánon át Aradmegye s Erdély bérczeinek kékjét bámulhattuk.

A padlót borító vadbőrök közt említésre méltó egy óriási jegesmedvéé, melyet Peyer és Weyprecht északsarki expedicziója hozott Zichy-landból, a Ferencz-József földjéről.

A mint a teremből a széles altánra lépünk, meglepő, elvarázsoló kilátás tárul elénk. A lenyugvó nap sugarainál *hét* vármegye bérczei, halmai, vizei s erdői intenek felénk. A messze magyar síkság Debreczenig, a Kőrös egész völgye Révtől Váradig, a távol Berettyó kiöntései, mint az alkonyat bíborától pirosra festett kis tükördarabok, lenn Telegd, Örvénd, Lugos, Élesd, Tinód, Össi, Gégény, Kőrös, Topa, a Rév környéke a Királyhágóig, a távol Vlegyásza, a Bihor óriási bércztömegei, a Kőrös kanyargó futása s a lábainknál völgyekké, erdőborította, forrásöntözte szakadékokká nyíló Pojána-Flóra, melyen Magaslak áll, a legtündéribb panorámává avatják e pompás helyet, melynek közel hetven láb magas tornyából a kilátás még tágabb, még messzebb terjedő.

Lábaink előtt pedig, kékes ködbe burkolózva, susogó fenyves terül el, hajló ágai balzsamos illatot hajtanak felénk, mig lenn a völgyekben hazatérő gulya kolompja szól s az erdők szélén oláh pásztorfiú panaszos éneke sír elé . . .

Legnagyobb lakosztálya az ebédlő után a kastélynak a gróf szalonja. Valóságos múzeuma a ritkaságoknak, melyből lépcsős emelvény vezet a művészi színes ablak által megvilágitott monumentális iróasztalhoz. Egy ajtó kis boudoirba, másik a gróf hálószobájába vezet, a harmadikon át az ezreket érő kézi könyvtárhoz érünk, melybe a gróf nagy szeretettel s roppant költséggel gyűjti a magyarok őshazájára és eredetére vonatkozó könyveket és unikumokat. Ezek gondos áttanulmányozása után akarja rég tervezett kaukázusi útját megtenni, mely elé az egész magyar tudományos világ feszült figyelemmel tekint. A szalon pompás erkélyéről nyugat felé nyilik tündérszép kilátás.

Egy Bädecker nem volna elég mindazon kincsek, művészi apróságok felsorolására, melyeket e kastély rejt. E pár sor alig adhat halvány fogalmat a palota s környékének mesés szépségéről, mely e sorok iróját pár vers megirására is lelkesíté. Éppen a gróf születésnapját ültük fenn, a felhő-övezte kastélyban s a *Magaslak* czímű költeményt szerzője a kastély emlék-albumába írta, melynek lapjait az itt járt vendégek emlékmondásai és sorai, báró Bors remek sketch-ei ékesítik.

. . . Mintha most is ott ülnék, szemközt a gróffal, ki utolérhetetlenül figyelmes, páratlan házigazda, a kandalló mellett. A gróf, kastélya stílusának megfelelőleg, Telegd vidéki pitykés magyar ruhát visel s a kastély építését mondja el vonzó, lebilincselő modorban . . . A kandalló tüze pattog . . Künn szikráznak a sötét égen a nagy csillagok . . lenn pásztorok tilinkója sír.

. . . Mintha csak álom lett volna!

Váradi Antal dr.

A magyar nóta

Hej, szép a magyar dal,
A merre csak járja,
Az egész világon,
Heted-hét országon
Sehol sincsen párja.

Vagy ezer év óta
Hangzik már az ének,
S valamennyi nóta
Hű tolmácsolója
Drága nemzetének.

Ha fekete bánat
Borúlt a hazára,
Hegedősök ajkán
Bús panasz fakadván,
Szomorú nótába.

Ha öröm ragyogott
S nem volt úr a német,
Víg dal szállt a légben,
Északon és délen
Hangzott öröm-ének.

Siratnak egy asszonyt,
Az ő szeretőjét —
Elment más vidékre,
Ott hagyva emlékbe
Könyes keszkenőjét . . .

Régen eltűnt már a
Kétfejűsas-fészek,
Hej, de azt a nótát
Még most is dalolják
Ifjak és a vének.

Egyszer öröm járta,
Másszor meg a bánat,
Egyszer víg a szava,
Másszor bús a szava
A magyar nótának.

S szállt a nóta messze,
Mint a hímes lepke
És a Tisza mentén
És a Duna mentén
Gyönyörködnek benne.

Szerelmes leányok,
Szerelmes legények,
Mikor csöndes estén
Ott a falu végén
A fonóba térnek:

Fölhangzik még most is,
Fölhangzik a nóta,
Olyan bús a szava,
Olyan víg a szava,
Mint ezer év óta.

És a hegedősnek
Él még unokája,
A harczi dal helyett
Bánatos szerelmet
Hirdet a nótája.

Elmondja, hogy búsan
Szólnak a harangok,
Hogy a felvég táján
Egy fa koronáján
Sírnak a galambok.

Hej, szép a magyar dal
A merre csak járja,
Az egész világon,
Heted-hét országon
Sehol sincsen párja!

Kéry Gyula

Magaslak: A kastély homlokzata

Zichy Jenő gróf bihari vadászkastélya

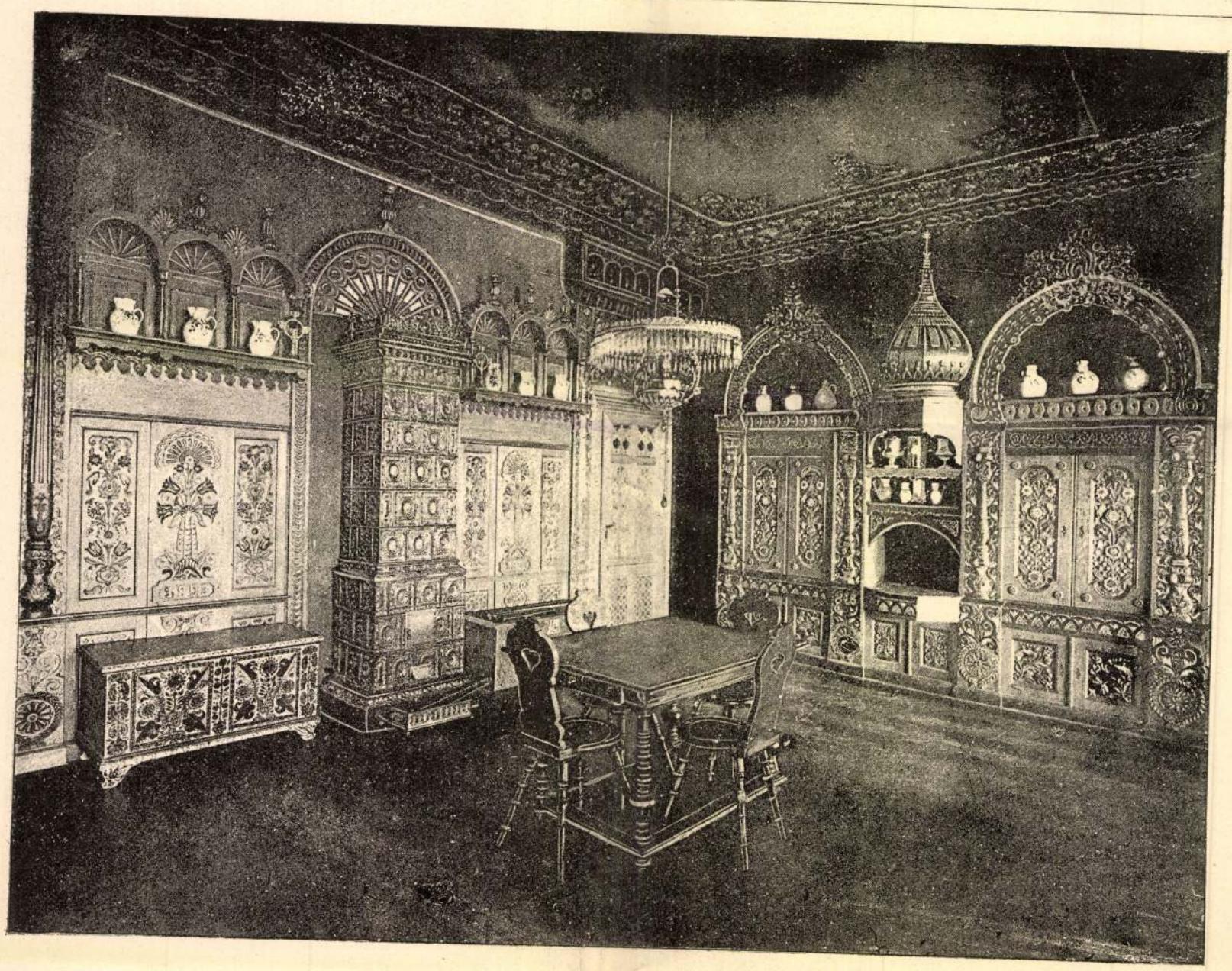

Magaslak : Az ebédlő — *Zichy Jenő* gr. vadászkastélya a biharmegyei *Pojána Flóran*

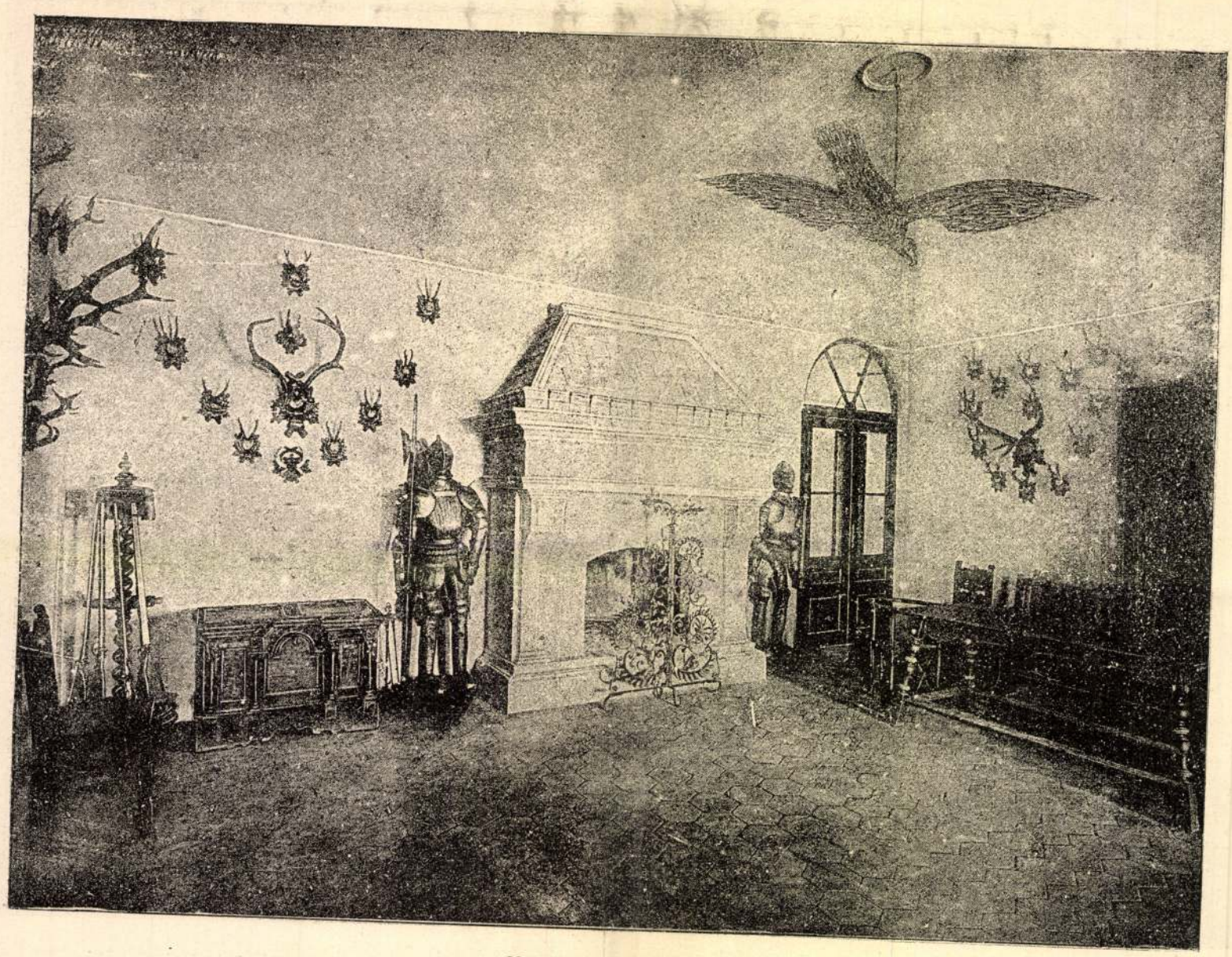

Magaslak : Az atrium — *Zichy Jenő* gr. vadászkastélya a biharmegyei *Pojána Flóran*

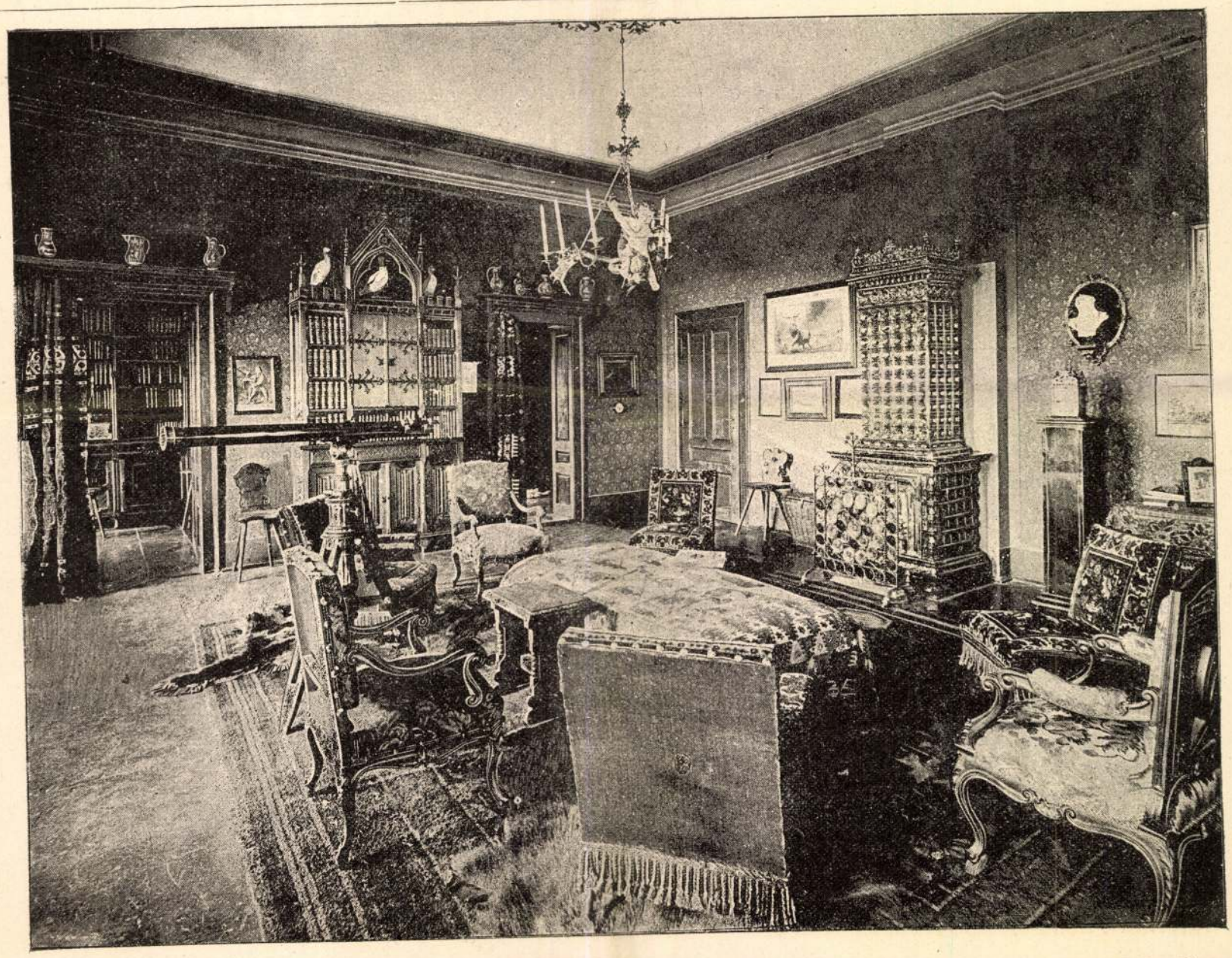

Magaslak: A szalon *Zichy Jenő* gr. vadászkastélya a biharmegyei *Pojána Flóran*

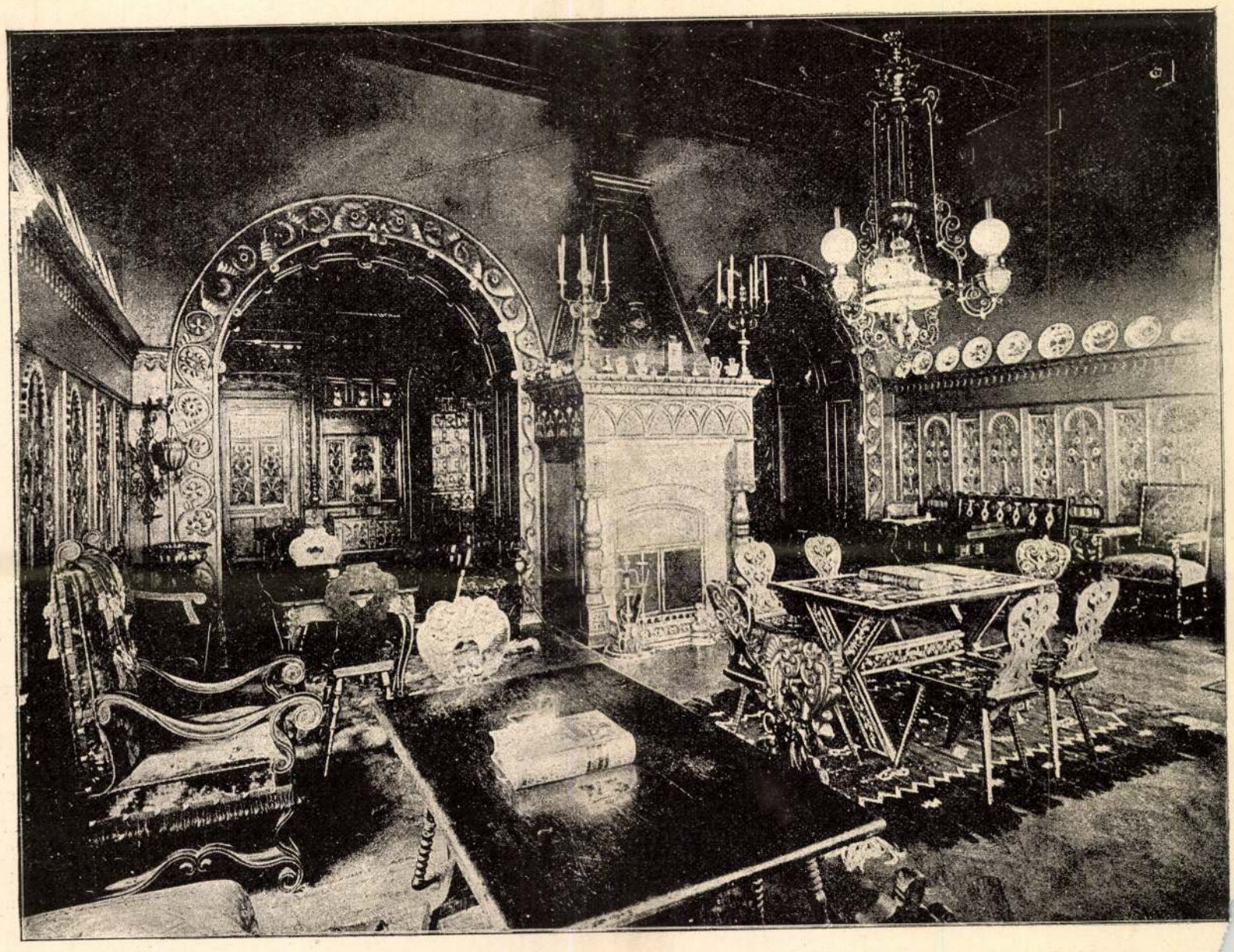

Magaslak: Az olvasó-terem *Zichy Jenő* gr. vadászkastélya a biharmegyei *Pojána Flór*

Imre. Igen, egyszerre. Mert lásd, mi adja meg az ihletet? Vagy a vallás, vagy a haza, vagy a szerelem. Igen, a szerelem!

Darázsné. Talán csak nem vagy szerelmes is?

Imre. Szerelmes vagyok. Megtaláltam az ihletet. Az a mi Petrarcának Laura, Petőfinek Julia, Dantenek Beatrice, Heinenek Adél, Goethenek Friderika, — az nekem *ő*!

Darázsné. Ő? Ő? De hát kicsoda? Mi a neve?

Imre. Azt nem tudom.

Darázsné. Hallatlan! De hát milyen? Leány, asszony?

Imre. Egy földre szállott angyal!

Darázsné. Hol láttad meg?

Imre. Tiszta, mint a napsúgár, míg a földre nem ér; tiszta, mint a bérczek ormán csillogó hó.

Darázsné. Fiam! Fiam! Rossz útra tévedtél.

Imre. Nagymama! Mióta megláttam őt, azóta lelkem háborgó tenger, mely iszonyú zajgással szórja ki méhéből a legdrágább igazgyöngyöket.

Darázsné (aggodalommal): Imrém! Nem fáj a fejed? Talán elküldenék az orvosért.

Imre. Óh nagymama! Három nappal ezelőtt is itt az ablak mellett álltam s kibámultam az utczára. Néztem a nyüzsgő, változó embertömeget, míg lelkemet valami édes sejtelem fogta el. Egyszerre mosolygóbb lett az égbolt, tisztább a levegő s én megpillantottam egy szőke tündért, a ki libbenve haladt a többi, prózai ember között... Nagymama! Nézd csak! Ő jön! Ő jön. Éppen a házunk felé tart! Nézd! Bejön a kapun. Ah! oly izgatott vagyok, hogy beszélni sem tudnék vele! Érzem a szent ihletet! Verset írok róla. A czíme: Ő jön. (Elrohan a mellékszobába.)

HARMADIK JELENET

Darázsné, majd **Alice**

Darázsné. Ezek már csakugyan veszedelmes tünetek... Miképen segíthetnék rajta... Kopognak! Ki lehet ez a nő?... Szabad.

(Alice belép)

Alice (odafut Darázsnéhoz, kezet csókol neki): Édes aranyos nénikém! Csakhogy újra láthatom.

Darázsné. Bocsánat, nem tudom, kihez van szerencsém?

Alice. Ejnye, rossz néni, hát rám sem ösmer. Hej, pedig mennyire szeretett, a mikor még Romváron lakott, abban a szép verandás fehér házban...

Darázsné. Alice! Te lennél?! Édes gyermekem!

Alice. No, úgy-e mégis csak rám ismer.

Darázsné. Ne csodáld, gyermekem. Majdnem nyolcz esztendeje múlt, hogy nem láttalak. Én azóta sem változtam, de belőled, a kis leányból szép hajadon lett... Sőt, ha nem csalódom s ha jól látok...

Alice. Eltalálta, nénikém! Már férjnél vagyok? Egy év óta...

Darázsné. Mit csinálsz itt Budapesten?

Alice. Átutazóban vagyok. Csak holnapig maradok. Látni akartam még az én kedves jó nénikémet. Még mindig olyan szép, olyan jó, mint volt... Hogy folyik az élete?

Darázsné. Minden jól folyna, de az Isten nagy [illegible]sal látogatott meg. Van egy unokám, a ki [illegible]kik. Imrének hívják. Kedves, jó fiú, csak-

[illegible]ártyás?

[illegible]. Ha csak az volna.

[illegible]án... szereti az italt.

Még az sem volna a legrosszabb.

[illegible]ni hibája van?

[illegible]Azt hiszi magáról, hogy költőnek

[illegible]gyon sokan hiszik magukról.

Darázsné. És ebből a balhitéből nem tudom kigyógyítani. De most megint remélek. Lásd, gyermekem, öreg asszony vagyok, hiszek a gondviselésben. Azt hiszem, hogy a gondviselés küldött hozzám... S ma látott téged, az utczán, vagy hol és őrülten szerelmes beléd. Azt mondja, azóta költő, azóta van ihlete, mióta téged látott. Idehívom őt. Gyógyítsd ki beteges érzelméből...

Alice. És azt hiszi, ha kiábrándul belőlem, nem fog többé verset írni?

Darázsné. Hiszem! Hiszen te vagy az ő ihlete.

Alice. Édes nénikém, igazán sajnálom önt s kész vagyok mindenre önért. Megigérem, hogy a szerelméből kigyógyítom. Többre aligha leszek képes.

Darázsné (beszólítja Imrét).

NEGYEDIK JELENET

Előbbiek, Imre

Darázsné. Édes Aliceom! Engedd meg, hogy bemutassam unokafivéredet, a kit még nem ismersz.

Imre. Unokatestvérek vagyunk? Hisz ez pompás.

Darázsné. Csak harmadfokban. De én Alicet mégis úgy szeretem, mintha leányom volna. Mulassatok jól, gyermekeim. Azonnal itt leszek.

ÖTÖDIK JELENET

Imre, Alice

Imre. Nagymama azt mondta, hogy kegyed nem ösmer engem. Ez lehet, de én ösmerem önt.

Alice. Valóban, hízelgő rám nézve. De mit gondol, nem volna jobb, ha mint rokonok tegeznők egymást.

Imre. Óh angyal, persze, hogy jobb volna. Különben is én már elkövettem ezt a tegeződést, — persze csak a versemben.

Alice. Ah! A verseidben.

Imre. Igen, a verseimben. Óh, mondd, szereted te a költészetet?

Alice. Hogy szeretem-e? Imádom.

Imre. Óh tudtam, tudtam. A sugallat nem volt hamis. Hiszen a költészet egyetlen súgára borús életünknek...

Alice. Igen! Világító tűz a sötét éjszakában! Illatos virág a sivatag pusztában...

Imre. Egyetlen öröm a fájdalom golgota-útján, üdítő forrás a vadon rengetegben...

Alice. Az egyetlen jó, a mi Pandora szelenczéjéből kiszabadúlt...

Imre. És tudod-e, mi az, a mikor egy nő azzal dicsekedhetik, hogy megihleti a költőt, tárgyat ad dalának... izé...

Alice. Óh tudom, tudom. Sőt még ennél többet is tudok. Élvezem az alkotás gyönyörét is...

Imre. Az alkotás gyönyörét? Ah igen! Hiszen a nő szerelme teszi poétává a férfit...

Alice. Nem ezt a szenvedőlegességet értem. Én magam is költő vagyok!

Imre. Óh igen, hiszen a nő költő! Tele van ábránddal, álommal!

Alice. Álom, ábránd, mindez csak frázis. Én írok! Költeményeket írok.

Imre (elhűlve): Igen!... Ah! igen! Úgy kedvtelésből.

Alice. Ah! kedvtelésből? Nem! Hivatásból. Engem a múzsa homlokon csókolt.

Imre. Homlokon csókolt? Mikor?

Alice. A bölcsőmben. Az igazi költőt már a bölcsőjében homlokon csókolja a múzsa.

Imre. Igaz, igaz, magam is éreztem ezt a csókot... De hiszen a nő nem arra való, hogy költeményeket írjon. Ő maga a teremtő legszebb költeménye.

Alice. Nem szeretem a frázisokat.

Imre. Bocsánat, Alice! Én írtam már vagy félezer költeményt, de még sohasem írtam egyetlen frázist. Te engem nem ösmersz. (Félre.) Milyen kiállhatatlan. Hogy lehettem ilyen vak.

Alice. Bocsáss meg, de azt hiszem, hogy éppen a nők vannak hivatva, hogy újjá teremtsék azt a költészetet, melyet a férfiak tönkretettek. Minden fiatal ember, mihelyt szerelmes lesz, azt hiszi magáról, hogy költő s egymásután írja a rosszabbnál rosszabb verseket.

Imre. Nos igen. Vannak ilyenek is. Mindenütt talál az ember kontárokat.

Alice. Sajnos, ez nagyon is igaz. Éppen a multkor beszéltünk róla Gyulai Pállal.

Imre. Gyulai Pállal.

Alice. Igen. Nagyon megdícsérte a verseimet.

Imre (szörnyű kínnal): Megdícsérte a te verseidet.

Alice. Meg is igérte, hogy kiad belőlük egynehányat.

Imre (Félre): Megpukkadok! (Fenn.) Ez nagyon szép.

Alice. Néhány nap mulva visszajövök Budapestre a férjemmel együtt.

Imre. A férjeddel együtt...

Alice. Mit bámulsz ezen!

Imre. Óh én csacsi!

Alice. Nem mondta a néni, hogy férjnél vagyok!

Imre. Nem mondott semmit. (Félre.) Megfúladok.

Alice. (Félre.) Azt hiszem, már bevégeztem küldetésemet... Hát kedves Imrém! Isten veled. Mennem kell. Elbúcsúzom még a nénikétől. A viszontlátásra!

Imre. A viszontlátásra!

HATODIK JELENET

Imre (egyedül)

Óh, én oktalan! Beleszeretni egy fűzfapoétába, egy kékharisnyába! Nem is hiszem, hogy volt valaha Gyulai Pálnál! Éppen, majd az ő verseit fogja közölni. Talán két rímet sem tud megfaragni... És még férje van! Hogy írhattam róla, hogy tiszta, szent!... De valamennyit a tűzbe hányom... Igen, kitörlöm emlékezetemből még a nevét is! Verseket mer írni. Igazán, arczátlanság kell hozzá, hogy olyan verseket elvigyünk Gyulai Pálhoz... No majd elmesélem a nagymamának... (Kifelé indul; Darázsné belép.)

HETEDIK JELENET

Imre, Darázsné

Darázsné (félre): Hála Istennek! Csakugyan haragosnak látszik. (Fenn.) Kedves fiam! Ne add fejedet a búnak! Okulj a történteken és ne építs légvárakat!

Imre. Hogyan, te tudod?

Darázsné. Mindent hallottam!

Imre. Mondd, nem kiállhatatlan egy kékharisnya, a ki azt hiszi magáról, hogy költőnek született?

Darázsné. Hát nem szereted többé?

Imre. Tévedés volt. Olyan botlás, melyet meg nem tudok bocsátani magamnak.

Darázsné (örömmel): Hála Istennek! Igy hát a szerelemmel együtt eltűnt a balga ihlet is...

Imre. Az ihlet! Óh nagymama! Nem ösmered a költőt. Az igazi költő csalódik, tűr, szenved — és tovább írja költeményeit. A fájdalom és a csalódás az igazi ihlet, hiszen az igazgyöngyöt is a fájdalom termi. Ah! nagymama! Nagyon fáj szívemnek ez a csalódás, de szivesen tűröm a fájdalmat, mert megihlet és költővé avat!

(Darázsné kétségbeesve néz reá s szólni sem tud ijedtében; Imre büszke tartással ül az asztalhoz és írni kezd.) (A függöny legördül.)

Magasmarti fare-
kasok
(Zýbánya mellett)
l.
Diviparmtört
162. l.

Magay Imre, kapitány

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.kiáll.-ón.

M.934.V.25.

Magay András MDK

Karikatura. repr.

A magyar ujságrajzoló művészek II. karikatura kiállitása. Nemzeti Szalon 1947. okt.

Magay András

karikaturista

cvod

„Ismerd meg önmagunkat!" A Magyar Ujságrajzoló Művészek II. karikatura kiállítása. Nemzeti Szalon, 1947. Ort

Önkarikaturavat

, hogy 1931 végére az egész kötet
izottságnak bemutatni. Miután a magyar
tudományos értékké csak úgy lehet, ha
ven is megjelennek, tárgyalásokat folyt
kiadó céggel s azt hiszem kész lesz
zal a kötelezettséggel, hogy a kli-
ekünk a magyar kiadás céljaira dijmen-
sre bocsátani.
zik, hogy a f. évben anyagi támogatást
zitésére nem igénylek s örömmel üdvöz-
zésre álló összeg a f. évben az egri
a fordittassék.
ntitkár Úr igaz tiszteletem nyilvání-

Kerner Antal
egyetemi tanár

Magay András

"Ismerd meg önmagunkat". m.ujságrajzoló művészek 2. karikatura kiáll. 1947.okt. N.Szal.

Magay MDK

Ujságrajzoló művészek második karikatura kiállitása. Nemzeti Szalon 1947. okt-nov.

Magay

Karikatúrája

repr.

Budapest

1947. 425. l.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

LUDOVÉ NOVINY

Magda Gádor

1974 JAN 31

1021

Výstava dvoch umelkýň

Nedávno sa otvorila výstava dvoch mladých umelkýň v budapeštianskej výstavnej sále Ústavu kultúrnych stykov. Svoje najnovšie diela tu vystavila sochárka Magda Gádorová a priemyselná výtvarníčka Éva Pintérová.

— Magda Gádorová: Portret sochára. (Fazekas)

prosbou, aby ste ju uverejnili v Ľudových novinách. Melódia piesne je po celej krajine dobre známa.

Nezábudka v modrom kvete
Pri ostrove, na ostrove prekvitá.
Nevládny som, v srdci mám žiaľ,
Škoda môjho bolestného života.
Ale zato, ale preto,
Keď dohorí život môj,
Upleťte mi, z nezábudky
Čerstvý veniec na hrob môj.

vota,
lite
ešte
šovar
pokú
básn
poda

Posielame Vám srdečný pozdrav a s láskou čakáme Váš ďalší prozaický alebo básnický príspevok.

Redakcia

Porekadlá z Nagybánhegyesu

Pluh a brána oba chudobní, a predsa mnohých chovajú.
Kto nemá chuti, ľahko vykrúti.
Kto v lete nerobí, ten v zime nedrobí.
Leňoch i pod strechou zmokne.
Dobrý rozum po škode, a lepší pred škodou.
Už je pozde, milý drozde.
Z peknej misky sa nenaješ.
Niektorý murár čo cez týždeň namúra, to v nedeľu prerúra.
Ranný dážď a ženský plač dlho netrvá.

Anna Félixová

Nagy Lenke

1928/29

Ferképzőmfoiskolák

110. l.

Magay Lenke
festő

Mészöly Laura festő nagyninye
volt Rudnay tanítóanya Magay
Lenke.

Syposs Zoltán: Mészöly Laura.
Művészet, 1971.november - 24.oldal

Magda Ilona

Építő

1933

Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 46.l

4. PÁZMÁNY PÉTER 1616—1637.

E) · PETRVS · S · R · E · CARDINALIS · PAZMANY · * Mellkép jobbra.

H) ARCHIEPISCOPVS STRIGONIENSIS* Díszítményekkel ellátott sodrott vonalkörben címer, felette érseki kereszt és kalap.

Ezüst, 35 mm, *Num. Közl.*, X. 1911. 94. l. 31. sz., *Weszerle J.*, Érmészeti Táblái G. XXVII. 2. *Huszár L.*, A budapesti Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem érememlékei, Num. Közl. XXVIII—XXIX. 1929—30. 56. l., *Hampel J.*, Pázmány fémer, Arch. Ért. 1877. 138—142. l. — Lepold Katalógus 56. sz. — Valószínűleg augsburgi éremvésző műve. 1629 után készült, mert a felirat Pázmány bíborosi méltóságát is említi.

5. KOLLEGRÁDI KOLLONICH LIPÓT 1695—1707.

E) LEOPOLDO DE KOLONIZ CARDIN. ET · S · C · R · M · CON · Mellkép jobbra biretummal, csuklyás gallérral és mellkereszttel.

H) Bevésve: Pax et Victoria — A Domino Venit Címer és 16—86 évszám.

Öntött ezüstérem, keretbe foglalva, láncán korona. 75 mm. *Huszár* L., Bendl Ignác két elefántcsontérme, Magyar Művészet, XI., 1935. 278—79. l. Az érem eredeti mintája egy elefántcsontfaragvány, melyet a M. T. M. Éremtára őriz (Ism. Huszár i. m. és Gohl, Num. Közl. VII. 76. l. és X. 90. l.). — Lepold Katalógus 68. sz. — Johann Ignaz Bendl bécsi szobrász és éremművész (XVII—XVIII. sz. fordulóján) műve. Az érem a XVII. sz. 80-as éveiben készült.

Magdányi Antal

festő

A *régi Műcsarnok* emeleti helyiségében *Magdányi* Antal festőművész első gyűjteményes kiállítása nyílt meg. Magdányi későn kezdett festeni és először mint testnevelési tanár szerzett képesítést. Ez a tanulmánya rendkívül hasznára vált a festészetben, aktjai az emberi test kitűnő ismeretét mutatják. Kompozíciója jó színei, képeinek hangulata kellemes, levegős.

Magyar Nemzet

1947. jul. 6.

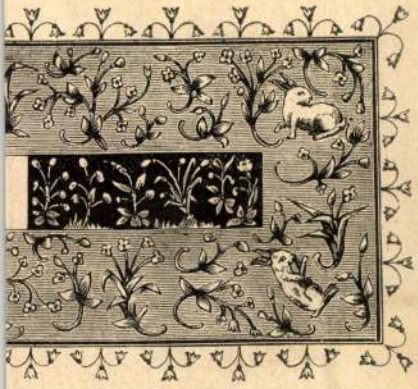

ÉS.

a mely az ügynek bizonyára sokat
valóban megérdemelné, hogy minél
őt mindazok olvassák, kik a rajzoló
oktatásának kérdése iránt érdeklőd-
ivált azok, kik e téren gyakorlatilag
k. Egyébként bárki is sokat tanulhat
jól rajzolt illustrációk is csak emelik

Magdányi Antal

festő

l.

Szabad Művészet

1947. 124. l.

KALOCSA

Érsekegyház

A kalocsai érsek - főegyház VV
1864, 188 l

Szendrei-Szentiványi

Nagy Magyar Művészlexikon

Szerkesztőségének

Budapest

XI-Lágymányosi út 16.

Tisztelt Szerkesztőség!

A „Szabad Művészet" körlevelében közölt felhívásra, életrajzi adataimat az alábbiakban tisztelettel megküldöm.

Magdányi Antal festőművész, szül.: 1902 szeptember 23-án Munkácson. Művészettel 1938-ban, 36 éves korában kezdett foglalkozni. 1938-ban iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Aba-Novák Vilmos tanítványa volt. A művészeti tanulmányok végzése mellett, 1943-ban a középiskolai rajztanári oklevelet is megszerezte. Először a Műcsarnok 1942 évi tavaszi tárlatán szerepelt két képpel. 1947-ben jól sikerült önálló vízfestmény-kiállítást rendezett a Képzőművészek Szabadszervezete emeleti helyiségeiben. „A tánc", „Reggel 7 órakor" c. képei a Kultuszminisztériumi, „Partérés" c. képe a K.T.S.E. tulajdonában van. Impresszionista modorban fest. A Műegyetemen mint testnevelési tanár teljesít szolgálatot.

Budapest, 1947 szeptember hó 15-én.

Kiváló tisztelettel:

Magdányi Antal

festőművész, tanár.

Magdányi Antal
festő

Magdányi Antal

rajztanárjelölt

l. Ferkápzomfoisk vk

1939-41. 142. l.

omda Vácon 5897

Magdolnyi Antal festő

Szabad Művészet 1947

I. évf. 6-7. sz. 124-125. o. kiállítások.

Magdányi Antal
rajztanárjelölt

Ferkpzomfoiskvk
1939-41. 149. l.

FELSŐMAGYARORSZÁGI RÁKÓCZI MÚZEUM
KASSA
BÁTHORI ISTVÁN-TÉR
ad 49/1944

Méltóságos E

Az 1944.május 26-á
léki ellátmányból még fennmar
szerencsém ezennel mély tiszt
idecsatolásával és felküldésé

Kérem, hogy elszám
hagyólag tudomásul venni mélt

Fogadja Méltóságos

Kassa, 1944.szeptember hó 26-

M.D.K.

Magdányi Antal

A Szabadszervezetben rendezett kiállitáson szereplő akvarelljeiről nagy elismeréssel ir Berend Ilona: "Heti kiállitások" c. kritikájában.

A "Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. juli. 1-7. III. évf.
27. sz.

Magdányi Antal

rajzbanár

S.

Rajzoktatás

1943. IV. évf. 7 n

49. C

Szödényi Árpád Honoly

Budapest.

~~VI. Állatkerti u. 6.~~

IV. Veres Pálné u. 3.

F. évi november 18-án
telt levelére válaszolva, van
szerencsém értesíteni, hogy
levelébül nem tűnik ki,
hogy kinek a megbízásából
méltóztatik a Diszalbu-
mot a Pápa Ösztöndíj-
nek átnyújtani, hogy vaj-
jon ~~a~~ a tero Nagyrágad
lyceni vállalkozása, vagy
valamely erkölcsi testület
mozgalma? Továbbá ar-
ra nézve sem ad levele
felvilágosítást, hogy a gyűj-
teményünkben levő lemez-
ekről készítendő levona-
tok költségeit ki viselné?

Magdányi Antal.

Kiállitotta müveit a Szabad Szervezet 1947-ben.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Magdányi Antal MDK

Nyári virágok, vizf.

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Magdányi Antal MDK

Tavaszi virágok, vizf.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Magdányi Antal
festő

Kolt kiáll –
1947. jun. – jul –
a magyar
Képzőművészek
nabadszevere-
tében

Katalógusa
könyvtáramban.

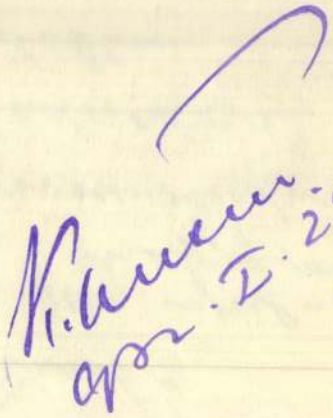

Magdányi Antal festő

ced

A
MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZABAD SZERVEZETÉBEN

MAGDÁNYI ANTAL
FESTŐMŰVÉSZNEK

1947. VI. 26 — VII. 9-IG

TARTANDÓ

VIZFESTMÉNY-KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

POSNER BUDAPEST
FELELŐS K.: MAGDÁNYI ANTAL — FELELŐS V.: KURFÜRST ISTVÁN

1. Csendes Tisza ... ... 400·— Ft
2. Aratás ... ... 700·— „
3. Szamosi táj ... ... Mgt.
4. Uton ... ... 500·— „
5. Evezősök ... ... 400·— „
6. Önarckép ... ... 900·— „
7. Őszirózsák ... ... 500·— „
8. A tánc ... ... 1500·— „
9. Virágok almával ... ... 500·— „
10. Interieur ... ... 1000·— „
11. Partérés ... ... 400·— „
12. Ablak ... ... 400·— „
13. Gyerekek ... ... 500·— „
14. Tavaszi virágok ... ... 600·— „
15. Patak parti zöldek ... ... 700·— „
16. Gondolkodó ... ... 600·— „
17. Ritmus ... ... 400·— „
18. Ülő férfi ... ... 500·— „
19. Kancsós csendélet ... ... 700·— „
20. Ősi csendélet ... ... 600·— „
21. Vízparton ... ... 400·— „
22. Tanulmányfej ... ... 400·— „
23. Interieur alakkal ... ... 800·— „
24. Kroki ... ... 200·— Ft
25. A híd ... ... 700·— „
26. Őszi napsütés ... ... 700·— „
27. Februári délután ... ... 700·— „
28. Reggeli köd Óbuda felett ... ... 600·— „
29. Budapesti tornyok ... ... 600·— „
30. Reggel 7 órakor ... ... 700·— „
31. Falu vége ... ... 300·— „
32. Ketten ... ... 400·— „
33. Hegyi út ... ... 300·— „
34. Csendélet paprikával ... ... Mgt.
35. Kroki ... ... 200 — „

Magdányi (Magdi-
arecz) Antal
budai rajztanár
belépett a Rajz-
tanárok Egyesületébe.
Rajzoktatás
1944. V. évf. 5-ik.
48. l.

megtakaritásokat nem vette figyelem-
gyalásoknál háttérbe szorult s talán
utóbbi időben oly hatalmas állami in-
ség,- amelynek eddig évek hosszu során
az intézetet versenytárgyalásokra még

tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat,
hatóságát:
az összes miniszteriumok figyelmét
ogleltakra és különösen arra, hogy a
nkálatok kiadása alkalmával kizárassék,
üző konfekcionálási megbizatások kiadá-
t ajánlatai mindenkor külön mérlegelés
ekben, mikor az intézet árai és a többi
és mutatkozik, megfontolás tárgyává
zatartásban rejlik-e mások ajánlatának

Magdeburg

1717

l.

Eperjeny 1929

68. l.

Magdeburg, F. de

1756

l.

Eperjérsy 1929

24. l.

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KÖZÉPKOR, 6. középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek 1300.-1526.

212.-II.LAJOS és MARIA.-Elől:LVDOVIC+VNGA+EC+REX+CONTRA TVRCA+PVGNANDO+CCCVBIT+Mellkép,b.széles kalap,prémes kabát.Aranygyapju.-Oldalt 1.5.26./ETATIS.-SVE.Hátul MARIA REGINA+EC+OVOS+DEVS+CONIVNXIT+HOMO+NON+SE.-Mellkép,j.sapka,hajháló,nyaklánc.1526.-41 mm.ezüst 22.26 gr.vert.Magdeburger műve. 56.old. Kép.

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa. a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyűjtők kiadványsorozata. 5.sz.5.csoport. Bp. 1972.

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KÖZEPKOR, 6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek. 1300.-1526.-

211.-II.LAJOS és MARIA LUDOVICVS+VNGA+ECúREX+CONTRA+TVRCA+P PVGNANDO+OCCVBVIT+Mellkép,b.széles kalap.prémes kabat Aranygyapju.Oldalt:.P .l. 5.-26/.ETATE.-SVE.30.-Hatúl: MARIA+REGINA+EC+QVOS+DEVS+CONIVNXIT+HOMO+NO+SE+.Mellkép.j.sapka,hajnaló,nyaklanc.-1526.41 mm.ezüst/14.62 gr./.vert.-Hieronymus Magdeburger müve. 56.old

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyüjtők kiadványsorozata 5.sz. 5.csoport.
Bp. 1972

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KÖZÉPKOR, 6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek, 1300.-1526.-

212.-II.LAJOS és MARIA.-Elöl:LVDOVIC+VNGA+EC+REX+CONTRA TVRCA+PVGNANDO+OCCVBVIT+.Mellkép b.széles kalap,prémes kabát.Aranygyapju.Oldalt:.1.5.-26/.ETATE&óSVE.30. Hátul:MARIA+REGINA+EC+VVOS+DEVS+CONIVNXIT+HOMO+NON+SE 1526.-41 mm.ezüst/22.26 gr./.vert.-Hieronymus Magdeburger müve.-56.old. Kép. fekete repr.

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyüjtők kiadványsorozata 5.sz. 5.csoport.
Bp. 1972

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KOZÉPKOR, 6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek, 1300.-1526.

222.-II.LAJOS és SCHLICK ISTVÁN,-Elöl:LVDIVIC.VNGA.EC. REX.CONTR.TVRCA PVGNANDO OCCVB:-mellkép j.széles kalap.Oldalt 15.-26/SVE 30.-Hatul:DOMINVS.SEB.STEFAN. SLICK.COMES DE.PASSAVN.1526.Mellkép j.széles kalap. Oldalt SVE 40.-1526.-30 mm.ezüst.,vert.HIERONYMUS MAGDEBURGER müve. V 59.old

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyüjtők kiadványsorozata. 5.sz. 5.csoport. Bp.1972

1972

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KÖZÉPKOR. 6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek.-1500.-1526.

203.-II.LAJOS,a mohacsi csata emlékére.-Elöl:LVDOVIC +V UNGA+EC+REX+CONTRA+TURCA+PVGNANDO+OCCUBVIT+-Mellkép, b.kaéap.Aranygyapjas rend.Oldalt.1.5.-.26/ETATIS.-. SVE.30.-Hátul:Csatajelenet,lent 6 sorban:LVDO.HVNG.BO BOEM:ZC.REX/ANV:AGENS.XX.IN.TVRCAS/APVD.MOHAZ.CVM.PAR VAäSVRVM.MANV.PV/GNAS.HONESTE/OBYT.M.D.XXVI.1526? 43 mm.ezüst,vert.-Hibrid parositas.Elólap azonos Magde burgernek hasonló érmével/203.sz./.-54.old. kép.203.

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremkedvelők Gyüjtők kiadványsorozata.5.sz.5.csoport Bp. 1972.

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

Középkor, 6.Magy Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek, 1300.-1526.

203.II.LAJOS,a mohácsi csata emlékére.-Elöl:LVDOVICVS+VNGA+EC+REX+CONTRA+TVRCA+PVGNANDO+OCCVBVIT+Mellkép, b.kalap,Aranygyapjasrend.Oldalt.1.5.-.26.-ETATIS.-SVE.30.-Hátul:+1532+Alatta csatajelenet.Szelvényben+DE+GALLIS+/+AD+CANNAS+.1532.42 mm.ezüst,ólom,vert.-Hieronymus Magdeburger műve.-Előoldala azonos egy nii hibrid párositasu darabbal/202.szám/.54.old. kép. Fekete repr.

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremkedvelők Gyüjtők kiadványsorozata.5.sz.5.csoport Bp. 1972.

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KÖZÉPKOR, 6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek.-1500.-1526.-

105.-II.LAJOS.-a mohácsi csata emlékére.-Elöl:LVDOVIC+ VNGA+BC+REX+CONTRA+TVRCA+PVGNANDO+OCCVBVIT+.Mellkép, b.kalap,aranygyapjas rend.Oldalt:.1.5.-.26.ETATIS. SVE.30.Hátul:1526.+Alatta csatajelenet.Szelvényben: +DE+GALLIS+/AD+CANNAS+.1526.-42 mm.ezüst,ólom vert. Hieronymus Magdeburger müve.-Előoldala azonos egy hibrid párositasu darabbal/20z.sz./.54.old. Kép.

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremkedvelők Egyesülete kiadványsorozata.5.sz.5.csopor Bp. 1972.

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

KÖZÉPKOR, 6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek. 1300.-1526.-

213.-II.LAJOS és MARIA.-Elől:LVDOVIC+VNGA+EC+REX+CONTRA TVRCA+PVGNANDO+OCCVBVIT+.Mellkép,b.széles kalap,prémes kabát.Aranygyapju.-Oldalt:.1.5.-26/ETATE.-SVE.30. Hátul:MARIA+REGINA+EC+QVOD+DEVS+CONIVNXIT+HOMO+NON+ SE+PERET+.és Maria mellképe b,-1526.41 mm./22.26 gr./ ezüst.-ólom, vert.-Hieronymus Magdeburger müve.56.ol. kép 212.

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyüjtők kiadványsorozata.5.sz.5.csoport.Bp. 1972.

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

245.-I.FERDINÁND.-/törökök közeledése/.--E/.-FERDINANDVS+DEI+GRATIA+HVNGARIAE+BOEMIAE+ET.C REX/ANNO.DOMINI.M.D.XXIX.ETATIS.SVAE.XXV.-Mellkép b.széles kalap,aranygyapjas r5nd.-H&.-DA:MICHI:VIRTVTEM:CONTRA:HOSTES:TVOS:DOMINE/PVIA.TV-ADIVT-OR-ME-VS-ES-Virágos kereszt öt cimerrel köztük a magyar is.-1529.-46 mm.ezüst/45;57;25;78 gr/.-Magdeburger müve.-7.old. Fekete repr.41.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy,kiadása, 5.csoport, 10.sz.
Bp. 1973

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

245.-I.FERDINÁND.-/törökök közeledése/.-E/.-FERDINANDVS DEI.GRATIA.HVNGARIAE.BOEMIAE.ET.C.REX./ANNO.DOMINI.M.D. XXIX.ETATIS.SVAE.XXV.Mellkép b.széles kalap,Aranygyapja rend.-H/.-DA:MICHI:VIRTVTEM:CONTRA:HOSTES:TVOS:DOMINE/ VIA.TU-ADIVT-OR-ME-VS-ES.Virágos kereszt öt cimerrel, köztük a magyar is.--1529.-vert,ezüst./45;57;25;78gr./. Magdeburger müve.- 7.old. Kép. 41.old.

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy,kiadása, 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HIERONYMUS MAGDEBURGER, éremművész

246.-I.FERDINÁND.-/törökök közeledése/.-E/.-FERDINANDVS-DEI.GRATIA.HVNGARIAE.BOEMIAE.ET.C.REX/ANNO.DOMINI.M.D. XXIX.ETATIS SVAE.XXV.-Mellkép b.széles kalap,aranygyapjas rend.-H/.-DA.MICHI:VIRTVTEM:CONTRA:HOSTES:TVOS:DOMINE.-Virágos keresztt,öt cimerrel,köztük a magyar is.-15[illegible] 1529.-46 mm. ezüst,vert./42,12 gr./.-Magdeburger müve. 8.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyujtők Egy,kiadása, 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

MAGDEBURGER, Hieronymus

1532

Husár: Személyi énnel. Bp. 1999.
No. 479-484.

M.D.K.

Magdezmath, hadmérnök

16.1783. Eger város környékének térképe. Kéziratos, ill. fotókópia. A felmérést végezték: oberstwachmeister Harbach des Grossen Generalstabs és Unterleutnant Magdezmath Kaiserl. Infanterie. 63+42 cm. Első katonai felvétel. Wien. Kriegsarchiv. 134.o.

Sugár István: Eger város térképei / XVIII.sz.-1956 / 125.o.

Az Agri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger. 1967

M.D.K.

Magdezmath

MDK

Magdolna főhercegnő

112/a-d. Felhőtanulmány, paszt.

Esthangulat a Balatonon, paszt.

" a hegyek fölött, "

Akv. és paszt.kiáll. N.Szal. 1932. máj.

4 l.

Magdolna Főhercegnő festőművész

Naplemente a Balatonon
Halászhajók a tihanyi kikötőben
Tihany, esti hangulat
Napnyugta I.
Napnyugta II.

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása, 1936. december N. Salon

HÉT GYŰRŰ,

gyémántos és egyéb drágaköves fejekkel.
Magyar munkák, 1915—1920 körül.
Csernoch prímás hagyatékából.

Lepold Adatok, 20. l. — Lepold Katalógus 101. sz.

KORONÁZÁSI KEHELY,

aranyozott ezüst, zománccal és drágakövekkel. Nodusa elefántcsont. Talpát négy angyal tartja. Mag. 30·5 cm.
Zutt R. A. Budapesten működött svájci ötvös műve, 1916.
Csernoch prímás készíttette, IV. Károly koronázására, 1916.

Nádai Pál: A koronázás iparművészete. MIP, XX., 1917., 29—30. l. (Képe 35. l.) — Gerevich: A koronázási kincsek. Vasárnapi Ujság, 1917., 30. l. (Képe 29. l.) — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 188. l. — Lepold—Lippay 37. l. (Képe VI. táblán.) — Lepold Katalógus 131. sz.

BREYER ISTVÁN KELYHE,

aranyozott ezüst, drágakövekkel. Neogotikus. Mag. 22 cm.

Magdolna főhercegnő

Esti felhő, olaj
Jön a vihar, "
Lángoló ég, "
Tél, paszt.
Alkonyat, "
Április

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 8 1.

Magdolna királyi hercegnő
Felhőtanulmány

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,
23 l.

fehér galamb. Máriától jobbra, az előtérben, sárga padon három apostol ül imárakulcsolt kézzel. Mögöttük még három apostol áll. Máriától balra egy apostol térdel, mögötte még öt apostol feje s félalakja látható. Mária fejét glória övezi, az apostolok fején piros lángnyelv. A lap alsó és külső szélét levéldíszítés kereteli, barna őzzel s tarka madárral.

J II, J IV levél hiányzik.

160b lap (J, V'): (Domine, in tua misericordia speravi) *D* iniciálé (115×133 mm) kék keretben sötétkék alapon zöld levelekkel díszített

A Magdolna legenda mestere

festette Mária királynének, III. Lajos magyar király özvegyének képét. I. Ferdinánd magyar király alakja pedig ugyancsak a mesternek egy oltárképén látható a bibliai történetben jelenik meg..

Iparművészeti Múzeum (ismeretlen) 40. l.
Budapest 1965

Magdolna hercegnő

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel - hangulatos pasztelljei /"Estefelé Tihanyban", "Este a Balatonon." /

Pesti Hirlap 1931.XII.22.

Magdolna kir. hercegnő

P.H.932.

Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban.

Komoly időket élünk. Az élet telve problémákkal, gondokkal, viharokkal, bizonytalanságokkal, — egyetlen nagy harc az egész földi lét. „Inter arma silent Musae", — mondja a klasszikus latin szállóige, ami nemcsak annyit jelent a mai idők nyelvén, hogy harcok között hallgatnak a Muzsák, hanem annyit is, hogy amennyiben a Muzsa nem akarna elhallgatni, vonuljon el a fegyverek zajától és huzódjék vissza, abba az elefántcsont-toronyba, amely — szintén a klasszikus időkben — a művészek elzárkózottságának áhitatos jelképe volt. Ha az ember végighalad a *Műcsarnok* tavaszi tárlatának termein, az a határozott érzése van, hogy ebben a bizonyos elefántcsont-toronyban jár. E csarnok küszöbén megtörik a külső élet zavaros hullámverése:

Itt van először is a Műcsarnok nagymesterének: *Karlovszky Bertalannak* három arcképe. Nincs manapság még egy festő Európában, aki ezeket az arcképeket így megfestené: hihetetlen! Azután itt van *Magdolna királyi hercegnő* alkonyati felhőképe, sötétviola és lángszínű szín-oktávjával; gróf *And-*

932. IV. 24

Magdalena Kir. Bereegnd

P.H.092.IV.24.

Magdolna f^hercegnő

N.U.932.V.31.

932. V. 31 **NEMZETI**

— **A Nemzeti Szalon kiállitása.** A Nemzeti Szalon reprezentativ akvarel és pasztel kiállitása vasárnap nyilt meg. Az általában szép és nivós anyagból külön is ki kell emelnünk *Magdolna* főhercegnő, *Csóka* István, H. *Schuschny* Erma, *Lakatos* Artur, továbbá a nagyon tehetséges *Marik* Brigitta két szép akvareljét, *Endresz* Aliz kitünően komponált tájképeit, *Hollós Mattiwoni* Eszter jó temperáit, *Lakatos* Artur olasz tárgyu képeit, *Mészöly Munkás* Béla, *Négely* Rudolf, R. *Reissmann* Gizella, *Tedesco* Anny, *Csabay-Wagner* József, Z. *Hadzsy* Olga, *Páris* Ila és V. *Pataky* Ferenc szép munkáit.

Magdalena Pertsegund

H.U. 952.V.34.

Magdolna kir. hercegnő

festő Műcsarnok

1931/32. téli kiáll. 381, 385.

1932. tav. kiáll. 383

Magdolna főhercegnő

112a Felhőtanulmány I. pasztell
112b Felhőtanulmány II. pasztell
112c Felhőtanulmány III. pasztell
112d Felhőtanulmány IV. pasztell
112e Esthangulat a Balatonon pasztell
112f Esthangulat a hegyek fölött paszt.

Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1932 május]

V.

1908.

3-án. ~~Buda~~ Uj pesten 1913 január 6-án.

és sima karimájú, de egyoldalú plaquetten

dultan,

~~és~~ arczélben van ábrázolva. Te-
fésült hajat, bajuszt és körsza-
érú és mentéje prémes. Felirata
1840-1901 és félmagasságban: JV-

a mezőnyben

5.2:3.4 cm.
us 1-jén az Éremkedvelők Egyesü-
.

273

1760

Magdolna kir. hgnő

festő

Műcs, kiáll, 1931 tól

Pipics 116. l.

1912.

nius 10-én, ~~T~~ ugyanott 1903 julius 6-án.

~~emlékérme~~.

1 és ajak alatti legye

afordultan, ~~és~~ arczélben ábrázolva
ésült haja hosszú, bajusza kicsiny
lt. Öltözete: ing lehajtott gallér-
nyakkendő, kivágott mellény és egy-
~~[illegible]~~
alt félmagasságban: PVLSZKY FERENC

ésénél: A. SCHARFF 4
babérkoszoruban: ÖTVEN ÉVES IRÓI
AZ ORSZ. RÉGÉSZETI TÁRSVLAT 1834-

kus bronzutánzatú dombormű, méretei
, 1354, -- Az 1911 évi római művésze-
biztosának, Miklós Ödönnek ajándéka
Értéke 5 K, -- Az adomány elfogadta-
-án (195-912).

n. 286-912.
lelt. 8484.
95-912-13.

345

1888

Magdolna
főhercegnő
pasztellekel fort i
elve a pillanatot
lerögzíteni. Apró
vobrokat is kézit.

Rónay Mária:
Auguszta főherceg-
anzony és Magdolna
főhercegnő a modern
nő proble-
máiról.
Magyar-
ország
1932. márc. 27.
Archeffel

U. 3428

feldolgozása után lesz lehetséges. A ...
hez járul még a fénykép- és műmellék

KIRÁLYI MAGYAR EGYETE

KÖNYVESB

BUDAPEST IV, KOSSUTH LA

POSTAFIÓK: 242. TELEFON: 189-540. A

tja, hogy a könyvtárban az megvan-e valaki egy bizonyos tárgykörre nézve yzet szívesen megadja a kívánt fel-

ı a folyó évben kedvező változás ı megnyilvánuló megértő és szeretet- ı rendelkezésre álló szerény anyagi zonyos átalakítások keresztülvihetők olyóméter férőhely biztosítható volt, st nyerhettek. Lényegesen fog javulni glaló szépirodalmi könyvtár is önálló int a végzett növendékek egyesülete t, részint igazgatásukat ma még az ségek lesznek kijelölhetők.

ılt és nagy reményekre jogosító len- z a „nervus rerum"-ban, a pénzben, Míg 1927-ben 9.599·08 pengő, 1928-ban 30-ban 11.100·82 pengő állott a könyv-

1

Magén István grafikus
(1946 Bp-

Érettségi után fizikai munkát végzett.
1972 óta tagja a Fiatal Művészek Studiójának.

"Ifjuság a szocializmusban"kiállitás katalógusa
MNG,Fiatal Képzőmüvészek Studiója Bp.1976.

2

Magén István

„A Fal" litografia 540 x 730 mm

„Az élől tánca" litografia 510 x 730 mm

– repró –

„Ifjúság a szocialis nusban" Kiállítás Katalógusa
MNG, Fiatal Kezdőművészek Studiója
Bp. 1976.

Magén István grafikus

a Stúdió KISZ-szervezete „Ifjúság a szocializmusban" c. pályázati felhívásra készült műveket bemutatja a Nemzeti Galériában rendezett kiállításon, melyen szerepel műve.

Pogány Gábor–Molnár Ksolt: Fiatalok a Nemzeti Galériában. Magyar Ifjúság, 1975. máj. 30.

Magdolna főhercegnő

P.H.1931.Jun.7.
B.H.931.VI.7.
N.U.931.VI.1.
8 O.U.931.VI.7.

— **Az AME kiállitása.** A Nemzeti Szalonban uj művészeti alakulás mutatkozik be: az *Alkotó Művésznők Egyesülete*, mely ellenlábasa, vagy kiegészitő része (?) a Magyar Képzőművésznők Egyesületének. A Szalon termeit mindenesetre vagy másfélszáz kép és szobor tölti meg, anélkül, hogy valami nagyobb művészeti élményeink lennének. Elsősorban mindenesetre *Feszty Masa* szép fekvő aktja állit meg (melyet legutóbb az Ernst-Muzeumban láttunk), érdekes, erőteljes tehetség *Bánd* Viktória, aki széles és friss szinfoltokkal festi genre- és tájképeit. Ellentéte *Magdolna* főhercegnő finom, poétikus hangulataival, főleg szép esti álmodozásaival. Misztikusságra hajlik *Pallavicini* Györgyné őrgrófné, aki apró, naiv figurákkal népesiti be sok fantáziával felruházott vásznait. Egészséges fiu-képmást látunk *Z. Hadzsy Olgától*, jó magyar fejeket festett *Ö. Bakonyi Kató*, finom virágcsendéletekkel szerepel *Schuschnyi Erna*, friss tájképrészletet állitott ki *B. Neogrády Magda*, érdekes tipusok vannak *Fejérváry Erzsi* „Hegyi beszéd" c. kompozicióján, *Éber Amália* „Olvasó leány" c. elnyujtott leányaktját (mely háttal áll a tenyérnyi vizben) japános finomságokkal festette meg. A többi művésznő közül érdemes emliteni *Páris Ila* erőteljes tájképét, *Vujovich M.* jó plein-air aktját, *E. Hevesi Margit* világos tónusu olasz városképét, *Hacker Mária* koldusait, *Réthy Zsuzsa* figurális tanulmányait, *Csabai Rott Margit* párizsi képeit, *Bendéné Friderika* szines vásznát, *Lukács Stefi* aquarelljeit. A szobrászatot kövesházi *Kalmár Elza* uralja, néha egészen komoly, máskor szélsőségesen bizarr müveivel. *Lőte Éva* „Ősmagyar áldozat" c. lovasszobrában sok erő van, *Fémes Beck Mária* plakettjei igen finomak, *Lukács Iréntől* szép fejet látunk, *G. Lázár Ilona* folytatja elnyujtott fa-figuráit, köztük az u. n. kőtörő aktokat. *(k. k. l.)*

helyett.)

Schvarcz Irénke Tamási, *Blau Imre* Tormás, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szelmayer Mickét Veszprém, eljegyezte *Bernáth József* felső kereskedelmi isk. tanár. (Minden külön értesítés helyett.)

Bergl Éva és *Neubauer László* a mai napon házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Lantos Bözsike és ifj. *Gaál István* (Szeged)

N4.930.XII.14.

Akvarellisták és pasztellfestők kiállitása a Szalonban

Müteremkiállitások

A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének uj kiállitása vasárnap nyilik meg a *Nemzeti Szalonban*. Az ismert nevek között — ebben az együttesben uj nevek is szerepelnek; — fiatalok és egyénibb stilusuak, velük kezdődik talán az az egészséges erjedési folyamat, amelyre időközönként feltétlenül szükség van. A kiállitás általában nivós anyagában feltünik *Magdolna* főhercegnő néhány előkelő izléssel és meglepően fejlett szinérzékkel festett pasztellképe: — egy-egy balatoni hangulat lirai előadása a piktura nyelvén.

Elsőranguan szerepel egy fiatal gárda: *Pécsi-Pilch* Dezső, *Istókovics* Kálmán, *Gallé* Tibor, *Komjáti-Tobis* Ilona, *Förstner* és *Csóka* István. Csupa friss tehetség.

A kiállitás legszebb darabjai *Nádler* Róbert, H. *Schuschny* Erna, *Wagner* Géza, M. *Major* Jenő, *Baránszky* E. László, *Bardócz* Árpád, *Bayer* Ágost, *Ducsay* Béla, *Gimes* Lajos és Gy. *Takács* Béla, *Halasi-Horváth* István, *Haranghy* Jenő, *Mende* Vince, *Jaschik* Álmos, *Kézdi-Kovács* Elemér, *Kövesdy* Géza, *Nagy* István, *Neogrády* Antal, vitéz *Pataky* Ferenc, *Páris* Erzsi, *Szlányi* Lajos, *Szőnyi* István, *Szuly* Angéla és *Wellmann* Róbert dolgai.

Magdolna főhercegnő

Magdolna kir. hercegnő

Akvarell- és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

Ujság. 930. XII. 14.

Magdolna főhercegnő

~~festőművész~~

Képzőművészeti Társulat kiállitása - Mücsarnokban - képével szerepel

Nemzeti Ujság 1931.XII.22.

MDK

Magdolna királyi hercegnö, festöm.

Estefelé Tihanyban. Pastel.

Este a Balatonon. " 23.1.

Műcs.-OMKT 1931-32. évi téli kiáll. dec.20.-jan.17.
Kat. 22.1. és 23.1.

Magdolna királyi hercegnő MDK

Felhőtanulmány, olf.

Mücsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Magdolna királyi hercegnő MDK

Estefelé Tihanyban, pasztell

Este a Balatonon, pasztell

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

MAGDOLNA Legenda Mestre német alföldi festő

II. Lajos felesége, Mária királyné
festmény, (repr.)

K. M. Értékes német alföldi festmény került elő Magyarországon

Művelt Nép 1955 VI évf 25. sz. június 19. 8. l.

Magdolna oltár mestere

Ugrin Emere: „Magdolna-oltár" mestere:
Krisztusa Zerenten. = Új Ember, XL. 15. 1984.
ápr. 8. 4. p. ill

B. m.

képzőművészek Egyesülete kere-
lmi csoportok. Ilyenek voltak
port. Ezeknek tagjai nem a mü -
politika és a személyi érdek
bennmaradtak az egyesületben,
etést akarták a kezükbe ragadni,
arnoki kiállitásokra, ahol di-
ni vásárlásokhoz lehetett jutni.
tásaikat más helyiségben rende-
ai azonban, megunva az ottani tü-
gyesületből. Különösen nagy volt
alábbi eset volt az okozója.
ig tartó világháboru után, 1919-
sági és különösen az élelmezési
Egyesülete segélyakciót inditott
ndezett be a müvészek számára. Az

MAGÉN ISTVÁN

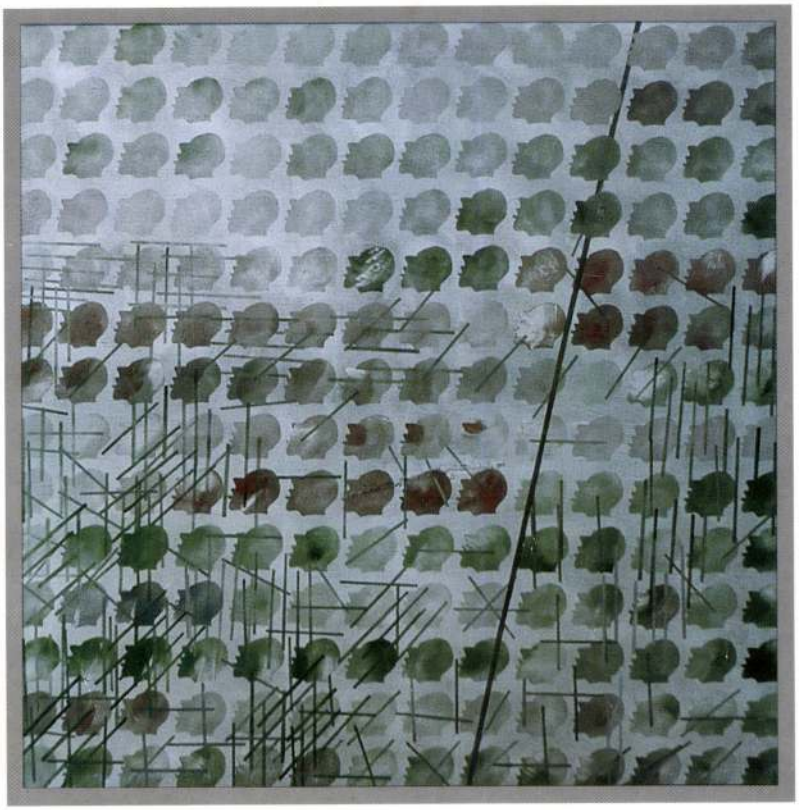

1995 - 1996

COMMENTATIONES HVMANARVM LITTERARVM · 3010V ·

Magén István fennsíkja

Azért használom a "fennsík" szót Magén István munkáival kapcsolatban, mert a művész megtalálta lagsajátabb terepét: kijutott egy olyan szellős fennsíkra, mely beláthatatlan távlatokat kínál a barangolásra. Újabb, szemet és elmét gyönyörködtető vásznai harmonikusak, önmagukban zártak, miközben epikai élményt is felkínálnak a szemlélőnek. Ezek az izzig-vérig mai, robbanékony képek, amikor a tekintet fölnyitja őket, szinte kisistergetik összepréselt tartalmukat, és közben még elegancia és mesterségbeli fölény is jellemzi őket.

Magén, aki virtuóz grafikusként indult, most biztonsággal dobja félre az anatómiát is, meg a perspektívát is. Persze csak felszínes értelemben. Azon a fennsíkon, amelyre most elérkezett, az emberi anatómia a maga végső lecsupaszítottságában, roncsoltan, végső felismerhetőségében mindig jelen van. És jelen van a perspektíva is: világűri meghatározhatatlanságban, szürreálisan úszni látszó virtuális lényege szerint.

A geometrikus elemek feltűnése biztosíték a festői tobzódás ellen. Magénnál a geometria nem-euklidészi, a képmezők sem a fizikális tér felosztását követik. Szuverén képzelőerő, robosszus céltudatosság, a legpuhább ábrázolásra is képes ecset-

technika jelenik meg egy összetéveszthetetlenül egyéni koloritban. Ha jobban megnézzük ezeket a friss szellemű műveket, életünk minden vágyódását, reszketeg reményét, titkos borzongását kiolvashatjuk belőlük. Épp annyi a mese ezekben a nézelődés közben megálljt parancsoló munkákban, mint a szürreális képzelgés, épp annyi a katasztrófa előérzete, mint a boldog pillanatra következő elernyedés... Ez a harmónia teszi Magén festészetét kiemelkedővé, a maga nemében merőben újjá. Harmónia van a küzdelemben is, ha az ok a céllal arányos. A Magén-festészet az ezredvégi magyarországi lét egyfajta összefoglalása. Kívánhatunk e többet ma élő és dolgozó művésztől? De megkérdezem másképp: kívánhatunk e kevesebbet?

A Magén-festészet a legjobb pillanatban jelentkezett a magyar palettán. Akkor, amikor bizonyos kiegyenlítésre támadt szükség az elszáradóban lévő síkgeometrikus festészet, meg az öncélúan eruptív piktura között. A Magén féle láncreakció mintát állíthat mindkét irányzat elé.

Minden kor művészete - Pliniusszal szólva - tanúja a korának, mely nélkül, ha nem lenne, hanyagabbul élnénk. A művészi önvizsálat értelme éppen az, hogy hasonló önvizsgálatot ébresszen a szemlélőben. Meglehetünk e a Magén támasztotta önvizsgálat nélkül? Én úgy hiszem és vallom: nem.

Hernádi Miklós

Szakmai önéletrajz

1950-ben születtem Budapesten. 1959-ben a Magyar Televízió Országos Gyermekrajz Versenyén harmadik helyezést értem el. Szabadiskolákban tanultam. 1972-ben felvettek a Fiatal Művészek Stúdiójába. 1990-ben megszerveztem a Chagall Galériát és az ÁJIN Csoportot, melyek 1994-ig működtek. Tagja vagyok a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, a Magyar Képző- és Iparművészek Országos Szövetségének, a Magyar Grafikusok Szövetségének, a Magyar Festők Társaságának és a Magyar Illusztrátorok Társaságának.

Egyéni kiállítások:
1975. Ferencvárosi Pincetárlat
1975. J.C.C. Gallery, Rochester (USA)
1976. Jeruzsálem, Artist's House
1990. Duna Galéria, Budapest
1992. Árkád Galéria, Budapest
1992. Derkovits Galéria, Budapest
1995. Biblical Art Gallery, Budapest

Csoportos kiállítások (1991-1996)
1991. Ferenczy Béni és Ferenczy Noémi születésének 100. évfordulója (Vigadó Galéria) - 1991. Erotika a kortárs magyar grafikában (Árkád Galéria) - 1991. Dürer az Ex Librisen (Gyula) - 1992. Kisgrafika (Újpest Galéria) - 1992. Grafikai Műtermek (Csók István Galéria) - 1992. Vaszary János emlékére (Tata) - 1992. Hungarian Contenporary Artists in Ciprus (Peter's' Gallery, Nicosia, Limassol) - 1992. Megbékéléseink (Hadtörténeti Múzeum) - 1992. ÁJIN Csoport (Vizivárosi Galéria) - 1992. Rasszizmus-rosszizmus (Chagall Galéria) - 1992. VI. Országos Rajzbiennálé (Salgótarján) - 1992. Kisgrafika (Újpest Galéria) - 1992.Három magyar művész (Los Angeles) - 1993. Art Jam '93 - 1993. Mohács 900 éves (Mohács) - 1993. Görögország - 1993. Groteszk 2 (Kaposvár) - 1993. Ecce Homo (Kecskemét) - 1993. 22. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat - 1993. Tizenhetedik Országos Grafikai Biennálé (Miskolc) - 1993. XII. Debreceni Országos Nyári Tárlat - 1993. I. Országos Pasztell Biennálé (Esztergom) - 1993. Életünk tárgyai (Budatétényi Galéria) - 1993. Petőfi a képzőművészetben

(Kiskőrös) - 1993. Dinamikus kompozíciók (Közlekedési Múzeum) - 1994. 2. Nemzetközi Grafikai Biennálé (Győr) - 1994. Országos Színesnyomat Grafikai Kiállítás '94 (Szekszárd) - 1994. VII. Országos Rajzbiennálé (Salgótarján) - 1994. Budapest Art Expo '94, Chagall Galéria - 1994. "Európa elrablása" (Vigadó Galéria) - 1994. Tavaszi Tárlat (Közlekedési Múzeum) - 1994. Ezüstgerely '94 (Sportmúzeum) - 1994. Holocaust (Szekszárd) - 1994. Grafika Galéria 22 - 1994. Provincie Lindenburg (Belgium) - 1994. Kisgrafika (Újpest Galéria) - 1995. Magyar Illusztrátorok Társasága (Csontváry Terem) - 1995. Biblia a művészetben (Prága) 1995. Grafika Galéria 22. - 1995. Változatok a rendre (Nyugat Irodalmi Múzeum) - 1995. LIBRERIA FELTRINELLI INTERNATIONAL BOLOGNA - 1995. XVIII. Országos Grafikai Biennálé (Miskolc) - 1995. Art Expo '95, Grafika Galéria 22. - 1995. Vallomások a vonalról (Vigadó Galéria) - 1996. Magyar Illusztrátorok Társasága kamarakiállítása - 1996. Műhely '95 - 1996. Art Expo '96 - 1996. XV. Országos Akvarell Biennálé, (Eger) - 1996. Népvándorlás, földöntúli kapcsolatok (Szentendre, Vajda Stúdió) - 1996. Magyar - olasz illusztrációs kiállítás (Vigadó Galéria) - 1996. X. Országos Rajzbiennálé (Salgótarján) - 1996. Különös Nyomatok (Vígadó Galéria) - 1996. XVIII. Miskolci Országos Grafikai Biennálé - 1996. Kortárs Galéria (Dunaszerdahely) - 1996. Honfoglalás, történelmi csaták (Hadtörténeti Múzeum)

Nyomtatásban megjelent könyvillusztrációk:
1993. A drágakő (Logos Kiadó)
1994. Énekel a lomb (Krúdy Kiadó)

Díjak, ösztöndíjak:
1973 -74 -75. Stúdió kis ösztöndíjak
1983. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat - Különdíj
1992. Eötvös József Alapítvány ösztöndíja
1993. "Mohács 900 éves" - III. díj
1993. "Petőfi életútja" pályázat - III. díj
1993. Ex Libris Erkel Ferenc - Eötvös József Alapítvány különdíja
1994. Ezüstgerely Pályázat - II. díj
1996. Honfoglalás, történelmi csaták - Különdíj

A mester
olaj, vászon, 50 x 60 cm

Szakmai önéletrajz

1950-ben születtem Budapesten. 1959-ben a Magyar Televízió Országos Gyermekrajz Versenyén harmadik helyezést értem el. Szabadiskolákban tanultam. 1972-ben felvettek a Fiatal Művészek Stúdiójába. 1990-ben megszerveztem a Chagall Galériát és az ÁJIN Csoportot, melyek 1994-ig működtek. Tagja vagyok a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, a Magyar Képző- és Iparművészek Országos Szövetségének, a Magyar Grafikusok Szövetségének, a Magyar Festők Társaságának és a Magyar Illusztrátorok Társaságának.

Egyéni kiállítások:
1975. Ferencvárosi Pincetárlat
1975. J.C.C. Gallery, Rochester (USA)
1976. Jeruzsálem, Artist's House
1990. Duna Galéria, Budapest
1992. Árkád Galéria, Budapest
1992. Derkovits Galéria, Budapest
1995. Biblical Art Gallery, Budapest

Csoportos kiállítások (1991-1996)
1991. Ferenczy Béni és Ferenczy Noémi születésének 100. évfordulója (Vigadó Galéria) - 1991. Erotika a kortárs magyar grafikában (Árkád Galéria) - 1991. Dürer az Ex Librisen (Gyula) - 1992. Kisgrafika (Újpest Galéria) - 1992. Grafikai Műtermek (Csók István Galéria) - 1992. Vaszary János emlékére (Tata) - 1992. Hungarian Contenporary Artists in Ciprus (Peter's' Gallery, Nicosia, Limassol) - 1992. Megbékéléseink (Hadtörténeti Múzeum) - 1992. ÁJIN Csoport (Vizivárosi Galéria) - 1992. Rasszizmus-rosszizmus (Chagall Galéria) - 1992. VI. Országos Rajzbiennálé (Salgótarján) - 1992. Kisgrafika (Újpest Galéria) - 1992.Három magyar művész (Los Angeles) - 1993. Art Jam '93 - 1993. Mohács 900 éves (Mohács) - 1993. Görögország - 1993. Groteszk 2 (Kaposvár) - 1993. Ecce Homo (Kecskemét) - 1993. 22. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat - 1993. Tizenhetedik Országos Grafikai Biennálé (Miskolc) - 1993. XII. Debreceni Országos Nyári Tárlat - 1993. I. Országos Pasztell Biennálé (Esztergom) - 1993. Életünk tárgyai (Budatétényi Galéria) - 1993. Petőfi a képzőművészetben

(Kiskőrös) - 1993. Dinamikus kompozíciók (Közlekedési Múzeum) - 1994. 2. Nemzetközi Grafikai Biennálé (Győr) - 1994. Országos Színesnyomat Grafikai Kiállítás '94 (Szekszárd) - 1994. VII. Országos Rajzbiennálé (Salgótarján) - 1994. Budapest Art Expo '94, Chagall Galéria - 1994. "Európa elrablása" (Vigadó Galéria) - 1994. Tavaszi Tárlat (Közlekedési Múzeum) - 1994. Ezüstgerely '94 (Sportmúzeum) - 1994. Holocaust (Szekszárd) - 1994. Grafika Galéria 22 - 1994. Provincie Lindenburg (Belgium) - 1994. Kisgrafika (Újpest Galéria) - 1995. Magyar Illusztrátorok Társasága (Csontváry Terem) - 1995. Biblia a művészetben (Prága) 1995. Grafika Galéria 22. - 1995. Változatok a rendre (Nyugat Irodalmi Múzeum) - 1995. LIBRERIA FELTRINELLI INTERNATIONAL BOLOGNA - 1995. XVIII. Országos Grafikai Biennálé (Miskolc) - 1995. Art Expo '95, Grafika Galéria 22. - 1995. Vallomások a vonalról (Vigadó Galéria) - 1996. Magyar Illusztrátorok Társasága kamarakiállítása - 1996. Műhely '95 - 1996. Art Expo '96 - 1996. XV. Országos Akvarell Biennálé, (Eger) - 1996. Népvándorlás, földöntúli kapcsolatok (Szentendre, Vajda Stúdió) - 1996. Magyar - olasz illusztrációs kiállítás (Vigadó Galéria) - 1996. X. Országos Rajzbiennálé (Salgótarján) - 1996. Különös Nyomatok (Vigadó Galéria) - 1996. XVIII. Miskolci Országos Grafikai Biennálé - 1996. Kortárs Galéria (Dunaszerdahely) - 1996. Honfoglalás, történelmi csaták (Hadtörténeti Múzeum)

Nyomtatásban megjelent könyvillusztrációk:
1993. A drágakő (Logos Kiadó)
1994. Énekel a lomb (Krúdy Kiadó)

Díjak, ösztöndíjak:
1973 -74 -75. Stúdió kis ösztöndíjak
1983. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat - Különdíj
1992. Eötvös József Alapítvány ösztöndíja
1993. "Mohács 900 éves" - III. díj
1993. "Petőfi életútja" pályázat - III. díj
1993. Ex Libris Erkel Ferenc - Eötvös József Alapítvány különdíja
1994. Ezüstgerely Pályázat - II. díj
1996. Honfoglalás, történelmi csaták - Különdíj

G.L. levelezése B.L.-el
olaj, vászon, 100 x 100 cm

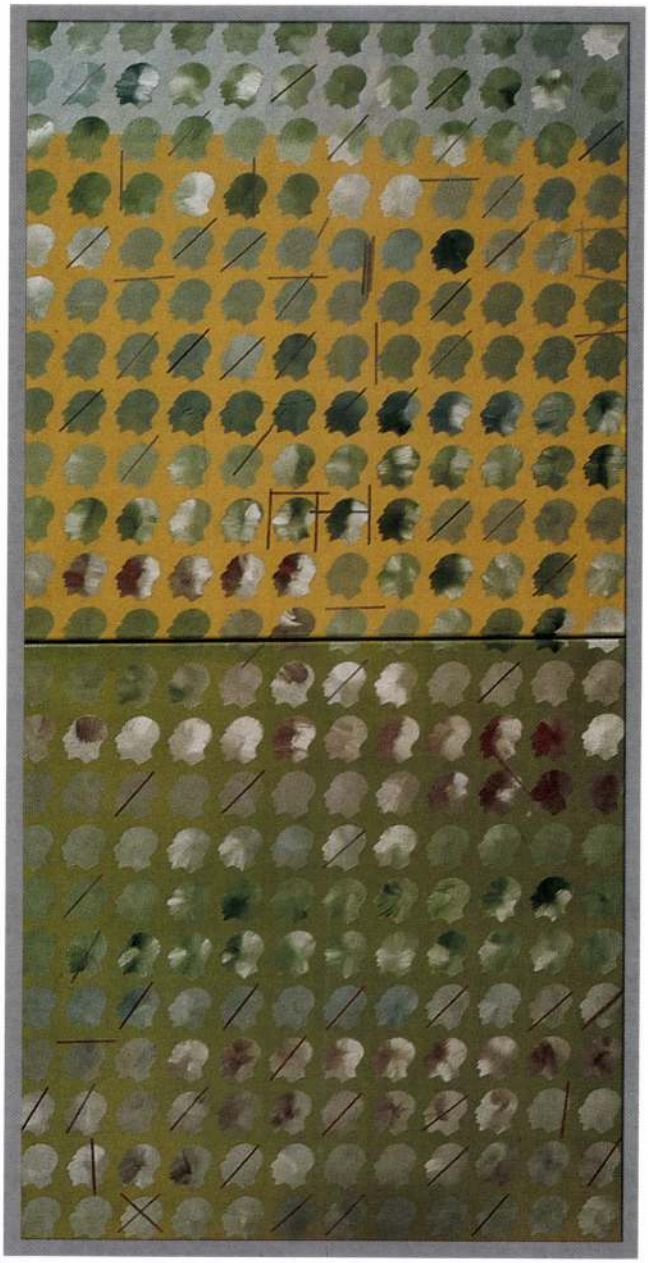

Hibernetika
olaj, vászon, 80 x 160 cm

Feltámadás
olaj, vászon, 120 x 120 cm

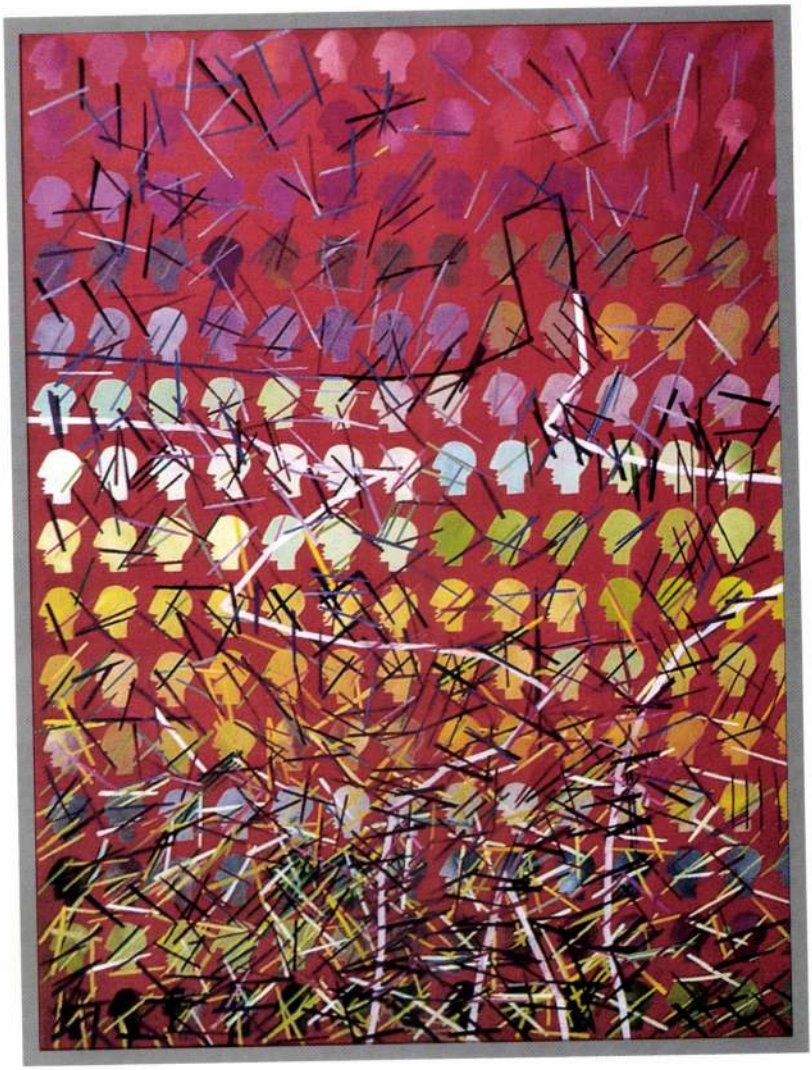

Albatrosz
olaj, vászon, 60 x 80 cm

A mester
olaj, vászon, 50 x 60 cm

Médium
olaj, vászon, 50 x 70 cm

A katalógus megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap
és a Magyar Hitel Bank
Művészeti Alapítványa
támogatta

Műterem:
1125 Budapest, Istenhegyi út. 56/b.
Tel.: 175-7337

Címlap: Visszhang
olaj, vászon, 100 x 100 cm

Készült a LOGOS Kiadó műhelyében:
1125 Budapest, Diana út 8. Tel./Fax: 274-4794

ISBN: 963-8159-07-3

Domán István főrabbit köszöntötték 80. születésnapján

A Hunyadi téri templomkörzetben, majd a Főrabbi Hivatalban lezajlott ünnepségeket követően *Zoltai Gusztáv* ügyvezető igazgató irodai helyiségében köszöntötték *Domán István* főrabbit, nyolcvanadik születésnapja alkalmából.

A jeles eseményen részt vettek a BZSH és a Mazsihisz elnökei, *Streit Sándor* és *Tordai Péter, Deutsch Róbert* főrabbi, a rabbiság igazgatója, *László Miklós,* a Hunyadi téri templomkörzet elnöke és *Hajabács Júlia* gazdasági főtanácsadó.

Az édesapa nyomdokain

Elsőként Streit Sándor méltatta az ünnepelt érdemeit, hangsúlyozva gazdag és szép életpályáját, a zsidóság érdekében kifejtett tevékenységét. Az elnök megtiszteltetésként értékelte azt, hogy szerencséje volt ismerni Domán István főrabbi édesapját, *Domán Ernőt* is. Végül jókívánságait fejezte ki.

Zoltai Gusztáv, a BZSH-Mazsihisz ügyvezető igazgatója a feleségnek, Katinak mondott köszönetet a családi háttér megteremtéséért, az aktív munkához elengedhetetlen nyugodt körülmények biztosításáért. Kiemelte, hogy Domán István külseje, munkavégzési intenzitása lényegesen fiatalosabb valós koránál, hiszen aktívan tanít, publikál, s tölti be funkcióját körzetében, majd további jó erőt-egészséget kívánt az ünnepeltnek, és a közösség nevében ajándékot adott át.

Tordai Péter elmondta, hogy bár csupán néhány éve ismeri Domán Istvánt, személyében bölcs embert és példamutató rabbit tisztelhet.

Büszke vagyok arra, hogy együtt dolgozhatok vele – hangsúlyozta a Mazsihisz-elnöke.

Deutsch Róbert főrabbi tanítványként, kollégaként köszöntötte Domán Istvánt, s közösen átélt kellemes emlékeket idézett fel. Rabbinikus mondatokkal fejezte ki jókívánságait: „Ne hagyja el a Teremtő kegyelme, segítse őt, legyen velünk sokáig…" „Ha Isten kegyeltjei vagyunk köszönthessük olyan szellemi és fizikai frissességben további születésnapokon, mint tesszük most." „Jelenjen meg a Mindenható dicsősége Nálad, Nálatok, csak öröm, boldogság és békesség legyen…"

Végezetül hagyományos papi áldásban részesítette a születésnapost.

László Miklós körzeti elnök megköszönve a meghívást, néhány mondat erejéig idézett pár nappal korábban elmondott köszöntőjéből. Elmondta, hogy a körzetben a kidusok alkalmával szinte szemmagasságban látható az ünnepelt édesapjának fényképe. Keveseknek adatik meg az isteni áldás, mint neki, hogy ugyanabban a közösségben végezheti papi hivatását immár tizenegyedik éve, ahol édesapja is vallási vezetőként funkcionált.

Majd hangsúlyozta az ünnepelt érdemeit, kívánta, hogy még nagyon sokáig végezze tevékenységét, a Mindenható áldását kérve Domán Istvánra és családjára.

Legvégül az ünnepelt kért szót, és meghatottan mondott köszönetet a szívből jövő szavakért, a jókívánságokért.

Domán István hangsúlyozta, hogy édesapja nyomdokain, az ő útmutatása alapján igyekezett mindig haladni; nemcsak a templom öröklődött, a hagyomány átörökítése is megvalósult. Adjon az Örökkévaló erőt ahhoz, hogy édesapám élettörténetét megírhassam – kívánta a főrabbi, majd a zsoltárköltő szavaival fejezte be mondanivalóját, és az Örökkévaló segítségét kérte ahhoz, hogy valóban élete végéig folytathassa tevékenységét, a tanítást, a rabbihivatást.

Az emelkedett hangulatú eseményt kötetlen beszélgetés és kidus zárta.

***

A Budapesti Zsidó Hitközség Hunyadi téri templomkörzetében a szombati istentisztelet utáni kiduson ünnepelték a körzet főrabbija, Domán István nyolcvanadik születésnapját.

László Miklós elnök mélyenszántó gondolatokkal, szép szavakkal méltatta a főrabbi áldásos tevékenységét, pályáját, a hitélet és az oktatás területén kifejtett sokrétű munkáját.

H. H. DONIN

Zsidónak lenni

A családi élet: a boldogság kulcsa

A család a zsidó társadalom magja és vallási életének központja. Ha az otthon erős, ha őrzi a zsidó értékeket, ha ép és stabil, akkor az egész zsidó élet és összes intézménye – a vallásiak, nevelésiek, szociálisak és a többiek is – eleven és élő. Ha pedig az otthon gyenge: érzelmekben sivár, erkölcsileg instabil, szellemileg tunya, akkor minden más ezt a gyengeséget tükrözi. Ezért a zsidó vallási törvénytár tekintélyes részét a családra vonatkozó törvények teszik ki. Ezek a családi élet minden aspektusát felölelik, a külső kapcsolatoktól a legintimebb belső viszonyokig.

A családi életre vonatkozó törvények az alábbi alapelveken nyugszanak:

– a személyes integritás és individualitás figyelembevétele és az a szemlélet, amellyel a családtagokat mint emberi lényeket veszik körül;

– a családtagok közötti békés, harmonikus viszonyok kialakítása, a sálom bájit – a „házi béke" – biztosítása;

– annak felismerése és belátása, hogy a különböző családtagok funkciói különbözőek;

– szellemi tisztaság és egészséges attitűd fenntartása a férj és feleség – és általában férfi és nő – közötti szexuális kapcsolatban.

Ezek nemcsak a törvényalkotás alapelvei, hanem az ide tartozó törvények céljai és eredményei is.

Az összeomlás ma a zsidó családot is gyakran fenyegeti, s ez a veszély a zsidó családi életet és szexuális kapcsolatokat szabályozó törvények és parancsolatok nem ismeretéből ered. A zsidóság ismeri a keresztény hagyomány aszketizmuseszményét és a szexet véteknek tekintő szemléletét; ismerik napjaink társadalmának hedonizmuseszményét és szemléletét, amellyel elutasít minden szexuális fegyelmet. Mindkettő hatással van rá. Sajnos azonban napjainkban nagyon sok zsidó nem ismeri a zsidóságnak a hagyományokon alapuló szentségeszményét. A zsidó szemlélet éles ellentétben áll mindkét szélsőséggel, és a zsidók mindig is komoly ellenállást tanúsítottak mindkétféle magatartással és gyakorlattal szemben.

A zsidó eszmény célja az ember és a társadalom felemelkedése és boldog, tartalmas lelki élet biztosítása a lehető legtöbb ember számára. Ez a cél azonban nem pusztán „a nép boldogulása". A judaizmus célja nem az, hogy a kívánságok és a fizikai szükségletek közvetlen kielégítésével tegye boldoggá a népet. Ellenkezőleg: a nyakló nélküli kielégülés otromba és közönséges, az emberi gyengeség megnyilvánulása, nem más, mint a hedonizmus legútszélibb formája, az ember állattá silányítása, lemondás a magasabb célokról a fizikai szükségletek és az ösztönök kielégítése érdekében. Ha az emberek hátat fordítanak a parancsolatoknak és a Tórának, hogy „megtalálják a boldogságot", az ily módon szerzett öröm és megelégedés hamarosan keserű boldogtalanságot terem.

Kétségtelen, hogy a zsidó családi törvények betartása nagymértékben hozzájárul a zsidó család stabilitásához. Bár tomatikusan elmulasztják a külső-belső tényezők okozta személyes boldogtalanságot, mégis megadják a szülők és gyermekek, férj és feleség közötti stabil, nyugodt, harmonikus és kielégítő családi kapcsolat kialakításának receptjét. Receptet adnak, amelynek segítségével a szexuális viszony kiemelkedik az állati sorból, és egy magasabb szintű szellemi alapra helyezkedik.

Vizsgáljuk meg a zsidó hagyomány tanításának néhány elvét, amelyek a férj és feleség viszonyával foglalkoznak, hiszen úgy tűnik, a mai ember számára ezek még kevésbé ismerősek, mint a szülő-gyermek kapcsolatra vonatkozó törvények. A felbomlott családok számának növekedése arra vall, hogy a zsidók is egyre kevésbé veszik figyelembe ezeket a törvényeket.

A zsidó hagyomány általános szemlélete a házasságról az, hogy egyik legfőbb célja a gyermeknemzés. Az utódok létrehozása micva, a bibliai parancs – „Szaporodjatok és sokasodjatok…" – teljesítése. Megvalósítja az isteni szándékot, teljesíti az isteni célt; a Mindenható társaivá emel bennünket a teremtés szakadatlan folyamatában. Hogy valaki hány gyermek nemzésével teljesíti a micvát, az a rabbinikus viták állandóan visszatérő témája – van, aki kettő mellett voksol, mások szerint legalább egy fiú és egy lány az előírás –, de teljes az egyetértés abban, hogy a gyermek nem vállalása az isteni parancsolatok teljesítésének a megtagadása. A házassági viszony vallási szentségét, szellemi alapját azonban nem ez a speciális cél adja.

(folytatjuk)

Kiadja a Göncöl Kiadó. Kapható a nagyobb könyvesboltokban.

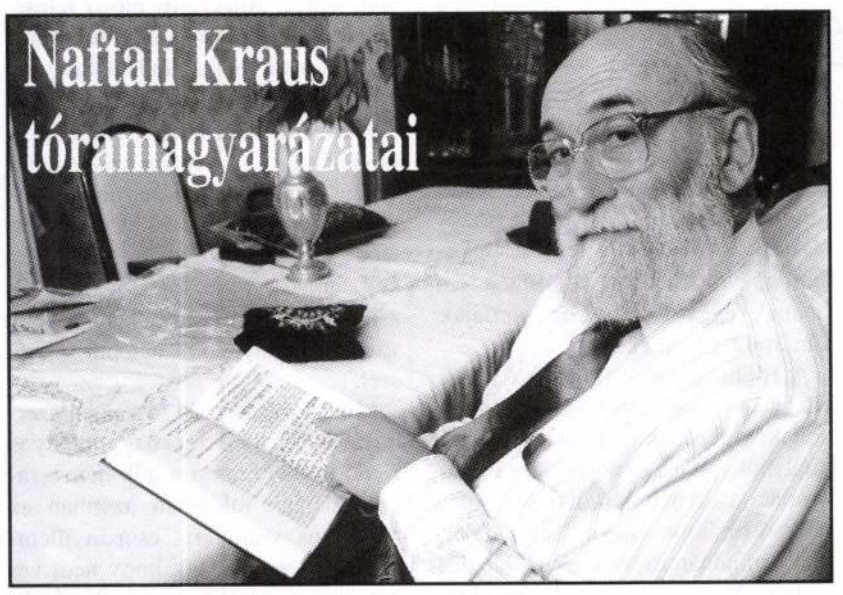

Vájigás: Jesiva Gósenben
Vájchi: Az ősi áldásformula

Szakaszunkban (amit december 14-én olvastak fel a templomokban) több drámai fejlemény után jön az ostyába csomagolt tragédia, az „ideiglenes" egyiptomi tartózkodás, az első gálut, ami 210 évig tartott.

Előbb azonban József, az egyiptomi alkirály, miután a végsőkig feszítette a húrt, felfedi kilétét testvérei előtt, akik megrettenve hátrálnak, majd megkérdezi: „Apám él még?", amivel azt demonstrálja, hogy nem hisz nekik. Aztán hazaküldi őket, élelmet küld a családnak, és meghívja apját Egyiptomba, amíg az éhínség tart, hiszen még öt évig sem vetés, sem aratás.

Jákov sem hiszi el fiainak a jó hírt (túl sokat hazudtak neki az elmúlt 22 évben, amíg József távol volt és apja halottnak hitte), és csak amikor látja a fáraó által küldött hadiszekereket, amelyeken ott az egyiptomi felségjel, hajlandó elhinni, hogy József él, és Isten ugyancsak felvitte a dolgát.

A szakasz elején Jehuda drámai monológja olvasható, amelyben könyörög az alkirálynak, hogy engedje szabadon Benjámint, a „kicsit", akit a koncepciós serleglopáson értek, és saját magát ajánlja fel helyette rabszolgának. A midrások elbeszélése szerint Jehuda nemcsak könyörgött, hanem fenyegetőzött is: Csak ürügyet kerestél, alkirály, hogy belénk kössél, alaptalanul vádoltál bennünket, most meg itt akarod tartani apán szeme fényét, a „kicsit" (Benjámin akkor 30 éves volt, tíz gyerek apja, akiket az Írás szakaszunkban az Egyiptomba lemenők között név szerint felsorol…). A végén, miután József tovább froclizta, Jehuda megfenyegette, hogy ő és testvérei „romba döntik Egyiptomot". A testvérek megpróbálták nyugtatni Jehudát, aki személyesen garantálta Jákovnak, hogy Benjámint épségben hazaviszi, míg végül is József, aki hallgatta héber beszédüket, annyira elérzékenyült, hogy sírva fakadt, és felfedte magát: Én vagyok József, akit eladtatok Egyiptomba. A midrás szerint a testvérek nem hittek neki, további csapdától tartottak, de ekkor – mondja a midrás – József megmutatta nekik, hogy körül van metélve…

70 férfi, valamint nők és gyerekek – ez volt Jákov Háza, amikor lement Egyiptomba. Jákov félt ettől a lépéstől, de Isten megjelent előtte, és megnyugtatta: Én veled megyek a száműzetésbe, és én foglak kiszabadítani onnan. Isten ígéri, hogy nagy néppé teszi Jákov Házát Egyiptomban, és nem fog rájuk az asszimiláció olvasztótégelye. Reuvén, Simon, Lévi, Jehuda – a törzsek héber neveiket viselték, amikor lementek, és ugyanezen a néven szabadulnak majd 210 év múlva.

A legjellegzetesebb tanulsága a szakasznak: Jákov előreküldi Jehudát, aki már ismeri az egyiptomi „dörgést," hogy tanházat (jesivát) létesítsen Gósen tartományban, ahol a héber törzsek le fognak telepedni (midrás). E nélkül nem tud Jákov és családja létezni.

A háftárá: Vájhi Dávár Hásém (Ezékiél, 37).

***

„Az angyal, aki megmentőm minden bajban, áldja meg e fiúkat. Nevemről nevezzék őket, meg őseim, Ábrahám és Izsák nevéről. És szaporodjanak (mint a halak), és legyen sok utódjuk ezen a földön!" (1. Mózes, 48, 16)

Ez az ősi áldásformula, amivel Jákob megáldotta két unokáját, Efrájimot és Menassét, József fiait, és ez az áldásformula, amivel a zsidó ember megáldja péntek este, a kidus előtt, gyerekeit, majd még hozzáteszi: Tegyen téged az Örökkévaló olyanná, mint Efrájim és Menasse volt.

Szakaszunkban, amit december 21-én olvasunk fel, Jákov már 17 éve él Egyiptomba, szerető családjától övezve. Elveszettnek hitt fia megkerült, de facto ő az uralkodó, és Jákov hosszú életének ez a legboldogabb 17 éve. Amikor érezte, hogy halála közeledik – ő az első beteg, akit a Tóra említ (midrás), mivel kérte, hogy ne haljon meg hirtelen –, magához hivatta fiát, Józsefet, és megeskette, hogy halála után nem temetteti el a pátriárkát Egyiptomban, ahol porhüvelye pogány praktikára lenne kihasználva. József megesküszik, Jákov pedig mentegeti magát, amiért ő nem Kánaánban, hanem az odavezető úton temette el József anyját, Ráchelt, kedves feleségét.

Amikor Jákov meglátta a két unokát, megáldotta őket, mégpedit oly módon, hogy Efrájimot Menasse elé helyezte, pedig az volt az elsőszülött. A midrás szerint Jákov itt próféciai képessége alapján állapította meg, hogy Efrájim többre viszi, mint Menasse.

Érdekes, hogy Jákov folytatja József pozitív megkülönböztetését – unokáin keresztül. Ugyanis sehol nem találjuk, hogy Jákov szóra méltatta volna, vagy pláne megáldotta többi, számos unokáját.

Ezek után Jákov összehívatja fiait, és megáldja a törzseket, miközben elemzi jellemüket. Reuvén enyhe megrovást kap, Simonnak és Lévinek felrója a schemi mészárlást, amit annak idején is elítélt, és most – évtizedekkel később – sem felejtett el.

Jehuda és József kapják a legpozitívabb jellemzést: Judának a királyságot adja Jákov, és Józsefet nagyon dicséri. Ez előreveti árnyékát a későbbi rivalizálásnak, amiből a két zsidó állam, Júdea és Izrael került ki, Salamon halála után.

Jákov halála – 147 éves korában – nagy gyászt váltott ki Egyiptomban.

József engedélyt kért a fáraótól – esküjére hivatkozva –, hogy eltemethesse apját Kánaánban, ott is Machpéla barlangban, az ősapák és ősanyák temetkezési helyén, amit még Ábrahám vásárolt Chét fiaitól.

A temetkezési menetről Egyiptomba visszatérve, a testvérek félnek, hogy József most megbosszulja viselkedésüket vele szemben. A midrás elárulja: útközben József odament ahhoz a gödörhöz, ahová eladásakor a testvérek dobták őt, és ebből arra következtettek, hogy nem felejtett. Azonban József sírva nyugtatja meg őket: Isten rendelte úgy, hogy Egyiptomba kerüljön, és semmi szándéka bosszút állni.

A szakasz végén József is meghal – 110 éves korában –, és kezdetét veszi a gálut keservesebb része, ami majd az Exodus (Smot) könyvében, a fáraó antiszemita intézkedéseivel kulminál.

Ezzel a szakasszal fejeződik be Börésit, a Teremtés könyve.

A háftára Vájikrövu jömé Dávid – a Királyok könyvéből –, ami az utódlással foglalkozik.

***

KÉRDÉSEK:

1. Mi történt, mielőtt József felfedte magát testvérei előtt?

2. Miért nem hitt Jákov fiainak?

3. Hány éves volt Benjámin, a „kicsi"?

4. Mi volt az első ténykedése Jákovnak, amikor Egyiptomba érkezett?

5. Hol alapította Juda az első jesivát?

6. Melyik törzseket rótta meg Jákov a halála előtt?

7. És melyiket dicsérte?

8. Összes unokája közül kit áldott meg Jákov?

9. Hogy szól az ősi áldásformula?

10. Hol temették el Jákovot?

A helyes megfejtők között Naftali Kraus új könyvét – „Az áldozat visszatér…" (PolgART Kiadó, 2002) – sorsoljuk ki. Megfejtéseket január 1-jéig lehet a szerkesztőségbe küldeni.

A november 15-i számunkban közölt kérdések megfejtése: *1. Hét; 2. Kettő; 3 Tizenhárom; 4. Reuvén, Simeon, Lévi, Jehuda, Gád, Áser, Jiszaszchar, Zevulun, József, Naftali, Benjámin, Dina, Dán; 5. Mert Jákov kapta az elsőszülötti áldást apjától, akit ő édesanyjával együtt becsapott; 6. Széir hegyén. Jákov huszonkét évig volt távol; 7. Az anyja nem láthatta őt, unokáit, Józsefet sem, mert azt kellett hinnie, hogy vadállatok tépték szét; 8. Bilha és Zilpa; 9. A létrán angyalok jártak; 10. Kétszer hét évet, mert a nászéjszaka reggelén Leát találta az ágyban, és mivel nagyon szerette Ráchelt, még egyszer hét évet szolgált érette.*

A helyes megfejtést beküldők közül **Nedeczky Ágnes** (Budapest) nyerte Naftali Kraus új könyvét: „Az áldozat visszatér…" A könyvet postán küldjük el.

Schőner Alfréd

Rembrandt: Bélsácár lakomája

„Megmérettél a mérlegen, s hiányosnak találtattál..."

(Dániel 5.25)

– Asszociációk egy Rembrandt-mű analíziséhez –

„Analizálva Sámuel és a Királyok Könyvét megállapíthatjuk, hogy e bibliai fejezetsort olyannyira egységesnek tekintették, hogy a Septuaginta – a Biblia görög fordítása – egyetlen folytatólagos műnek veszi, és eszerint nevezi el: Királyok I., II., III. és IV" – írja dr. Fényes Mór, *Szentírásunk alakulása, eszméi hatása* című 1931-ben megjelent, majd 1998-ban, az ORZSE kiadásában reprint formában újra napvilágot látott könyvében.

Sámuel könyve egy ízben (1.8,10) a királyság intézményét felsőbb akaratnak tünteti fel, más alkalommal pedig a nép kívánságának. Vajon mekkora lelki küzdelembe került Sámuelnek annak eldöntése, hogy a régi egyszerű viszonyok között, közvetlenül az isteni ihletésű próféták szavai szerint él-e a nép, vagy pedig a napi politikai evidenciáknak megfelelően, világi főre ruházza az állam kormányzását. Szinte kitapintható, átélhető ez a szkepszis, hiszen az emberi alakban fellépő forma, a királyság. Fenntartással teli aggodalommal lép Sámuel a nép elé. Aggodalma a *Mispát Hámelechben, a Királyválasztás Törvényében* fogalmazódik meg, érzékeltetve, hogy a királyság zsarnoksággá válhat.

„S most hallgass szavukra, csakhogy intve intsd őket és add tudtukra a király jogát, aki uralkodni fog rajtuk..." (Dániel 8.9)

Végül mégis elfogadja a nép óhaját, s létrejön a királyság intézménye, Saul lesz a király. Ezekben a mondatokban kifejezésre jut, hogy Izraelben a királyság csak „visszfénye" Isten királyságának, hogy abban a világi hatalom mellett dominálnia kell a tulajdonképpeni legfőbb király, Isten akaratának, melynek szószólói, valláserkölcsi rendíthetetlen hirdetői a próféták.

Ez *a „királyavató ige"* ruházta a felelősségérzetet a királyokra, s ez tartotta vissza őket az időnkénti önistenítéstől – fejezi be az idézett gondolatokat dr Fényes, az Izraelita Magyar Irodalmi Társulat által első díjjal jutalmazott pályaművében.

A Mispát Hámelech, azaz a bibliai „királyavatás" témája jelentős művész alkotásaként alig nyert megörökítést a művészettörténetben. Az uralkodóknak, királyoknak a társadalmi hierarchiában betöltött szerepét, s a társadalom egy szegmentjéhez, korukhoz való viszonyát azonban tükrözi számos művészeti alkotás. Ezek közül választottunk egy kompozíciót, amelynek analízise által, akár csak érintőlegesen is, de betekintést kaphatunk a hatalom és a társadalom kapcsolatrendszerébe, egymáshoz való viszonyulásába.

I. e. 605-ben foglalta el Nebukadnezár bábeli trónörökös Jeruzsálem városát. 604-ben lépett Bábel tornyára. 596-ban száműzetésbe került Izrael, s a templomi edényeket is elrabolták. (Dániel 1.1) Ebben a korban a prófétai szellem már csak pislákoló láng volt, de nem aludt ki. A vallásüldözés közepette új formanyelv születik, hogy kiálljon a törvény szilárd rendszere mellett. *Az álomlátás* műfajával próbálkozik, ugyanakkor alkalom mutatkozik történeti reflexiókra és a zsarnoki uralom ostorozására.

A Bibliában *Dániel Könyve* testesíti meg ezt a műfajt. A könyv hőse, Dániel, Nebukadnezár babiloni király udvarában élő zsidó fogoly. A királyi udvar fényűzése és kegye sem tudta vallásos meggyőződésétől, hitétől eltántorítani. Chánánjával, Misáéllel és Ázárjával együtt vonakodik a királyi asztalról étkezni.

Nebukadnezár egy aranyszobrot állíttat fel, és imádására összegyűjti birodalma előkelőit. Rendeletbe is adja, hogy aki egy bizonyos jelre nem borul le a szobor előtt, tüzes kemencébe vettessék. Dániel és három barátja vonakodik ezt megtenni, mire a király parancsára a tüzes kemencébe vetik őket, amelyből azonban isteni csodára sértetlenül jönnek ki. A király ezt látva, elismeri Isten hatalmát és egy rendeletben halállal fenyeget meg mindenkit, ki az Istent káromolni meri.

Bélsácár király lakomát ad nagyjainak, és gőgjében előhozatja a Templom szent edényeit is, és ezekből iszszák a bort. Hirtelen egy írás jelenik meg a falon titkos betűkkel, melyet senki sem tud elolvasni. A börtönből felhozatott Dániel azonban megfejti a látomást, és megjövendöli a király halálát.

Rembrandt világa

Rembrandt 1606-ban Leidenben született, s 1669-ben halt meg Amszterdamban. A holland festő és rézkarcoló az egyetemes művészettörténet egyik legzseniálisabb alakja volt. Abban a korban élt, amikor a protestáns Hollandiában *a Biblia* a legelterjedtebb és legnagyobb becsben tartott könyv volt. Sokféleképpen interpretálták, értelmezték. Rembrandt „új szemmel" olvasta *a Bibliát*. A történelem és a bibliai események jelentős részét egyedi módon látta, s világlátása különbözött a XVII. századi mesterektől, akik többnyire zsáner- és portréfestészetre korlátozták művészetüket.

A Biblia olvasása közben Rembrandt olyan témákra bukkant, amelyek különösen megragadták képzeletét. A művész keserű sorsa, fájdalmakkal teli pályafutása tükröződik művészetén, s nem utolsósorban az arról a korról alkotott ítélete, melyben élt. Rembrandt irtózott attól az erkölcsi romlottságtól, kőszívűségtől, álszent prüdériától, amely abban a korban a tehetős holland polgárok körében elharapódzott. Gondolataiban, és ennek következtében vásznain, egész művészetében *a Biblia* nemes eszménye kristályosodik ki. A hatalom és az erkölcs ambivalenciájára, az igazság melletti elkötelezettségre hívja fel a figyelmet, például *a Bélsácár lakomája* című képen.

A kompozíción a barokk korszakának szinte minden jellegzetessége felfedezhető: drámai témaválasztás, teatralitás, feszültség. A kép középpontjában áll a keleti öltözékben feszítő Bélsácár király. Fején turbán díszeleg, melynek csúcsán a királyi korona ékeskedik. Előtte a gazdagon megterített asztalon jól láthatók a Szentélyből elrabolt edények, amelyeket profán célokra használtak fel. A riadt szemű király és udvaroncai – akiknek arcán és mozdulatain felfedezhetők a meglepettség és a félelem effektusai – értetlenül a falra, ahol megjelenik az isteni kéz, a Dániel könyvbéli idézettel: *„Ekkor ő előle küldetett egy kéznek a töve, s ez az írás pedig, ami feljegyeztette: mene, mene, tekel, ufarszin"* (Dániel *5.25)*

A megfejtés: *mene:* megszámlálta Isten királyságodat és befejezte, *tekel:* megmérettél a mérlegen, s hiányosnak találtattál, *ufarszin:* elszakíttatott a királyságod, és odaadatott Mediának és Perzsiának. (IMIT szentírásfordítása, Budapest, 1907.)

S Dániel jóslata bevált, ugyanazon az éjszakán megöletett Bélsácár király.

Felhasznált irodalom:

Uriél Rapaport, Jichák Ávisor: Széfer Dániél. In: Olám Hátenách. Tel-Aviv, 2001.

Barta Tibor: Dániel Könyvének magyarázata. In: A Szentírás magyarázata. II. kötet. Budapest, *1995.*

A. S. Hartum: Dániél. In: Tnách Házáháv, Tel-Aviv, *1998.*

Weil, Maetin – Weisz-Blok, Rivka: Holland sel Rembrandt, Jerusalajim, *1993.*

Conti, Fabio; Ománut háBárok, Tel-Aviv, *1992.*

Rembrandt and the Bible. (Composition and explanatory notes by Hidde Hoekstra), Utrecht, *1990.*

L.F. Collins: Daniel, Grand Rapids, 1985.

H.L. Hartman – A.A. Dilella: The Book of Daniel, The Anchor Bible, New York, 1978.

Kívánták a falak a chászidokat

Gyógyító festészet

Az utóbbi hetekben megváltozott az Amerikai úti Szeretetkórház hangulata. Persze a zsidókórház amúgy is minden tekintetben biztatóbb intézmény, mint a budapesti kórházak többsége. Most viszont az eddig csupasz falak új életre keltek. Hat-hat festmény díszíti a két folyosót, Magén István jóvoltából. A jószívű festő hetekkel ezelőtt ajánlotta fel a nemes adományt a kórház részére. Édesapja is itt betegeskedett, és amikor őt látogatta, úgy érezte, hogy a falak kívánják a képeket. Nemsokára már fel is kerültek a vidám színekben pompázó szitanyomatok. Mindegyik kép egy-egy chászid legendát mesél el a színek és formák titokzatos nyelvén. Magén úr festményeinek világa éppoly misztikus, mint a pár évszázaddal korábban élő chászidoké, akik megbabonázták a mester lelkét.

„Közel áll hozzám ez a fajta gondolkodásmód. A chászid legendákban van valami mélységesen emberi, és a legegyszerűbb történetek is lenyűgöznek bölcsességükkel" – árulta el a festő.

A betegeket, illetve a kórház dolgozóit pedig Magén úr képei bűvölték el. A festő azon terve, hogy életvidámságot, valami pozitív zsidóságot csempésszen ezek közé a falak közé, sikerült. A Szeretetkórházban dolgozó dr. Galambos Sándor elmondta: mióta a képek harsány színeikkel az emberekre mosolyognak, sokkal derűsebb mindenki. A látogatók jobb kedvűek, a betegek bizakodóbbak, az ott dolgozók pedig sokkal lelkesebbek. Dicsérik is sokan a „mestert" és mondogatják: ez kéne minden kórházba! Csupán egy idős néni volt kissé szkeptikus:

– Szép, szép, de mondja, aranyoskám, nem fognak ezek a fejünkre esni?

Magén úr megnyugtatta a nénit. Ilyen még nem fordult elő a praxisában, hogy egy kép leesett volna a falról, pedig számos helyen gyönyörködhetünk az egyedi világlátásról árulkodó képekben. Azokat a festményeket például, amikről a kórházban kiállított szitanyomatok készültek, a művész a Frankel Leó utcai körzetnek adományozta. Ugyanez a sorozat került a Scheiber Sándor Általános Iskola és Gimnázium addig majdhogynem csupasz falaira is. Magén úr ebbe az iskolába fogja jövőre beíratni Ilanit nevű kislányát, és idejárt a művész felesége is. Szinte véletlenül látta meg felesége érettségi tablóját a falon, és már tudta: a fiatalkori fotóra ezentúl az ő képei fognak vigyázni. Amúgy pedig úgy gondolta, hadd mutogassa majd kislánya büszkén a papa műveit, amik a mama tablóképével szemben vannak. Magén úr zsidó témájú képeit a zsidóságnak szánja. 74-ben kiállítása volt a Zsidó Múzeumban. A Nagyfuvaros utcai zsinagóga kultúrtermében látható alkotásával elhunyt anyósának állított emléket. Nagy sikerű tárlatot könyvelhetett el tavaly is, a Vigadó Galériában. Most külföldi „szereplésre" szánja képeit. Jövőre Torontóban is megcsodálhatják a chászidizmust bíborban, rikító narancsban, tengerkékben, felséges zöld és vakító citromsárgákban. Akárcsak a chászidok: vidámak a képei.

sára

A Szentírás kulcsszavai

Férfi és nő a Bibliában

„Megteremtette Isten az embert, képére és hasonlatosságára teremtette őt, férfinak és nőnek teremtette őket" – a bibliai Teremtéstörténet jól ismert mondatából kitetszik, hogy a két emberi nem voltaképpen olyan egymástól eltérő, ősi szerepeket jelent, amelyeket Isten hozott létre. Ugyanakkor ezek csak egymással összekapcsolódva, egymást kiegészítve alkotják-alkothatják az emberi fajt, ezt az „isteni képmást". Nem a férfi tehát a teremtés koronája, mint azt sokan nem kis büszkeséggel állítják, hanem maga az ember.

Nem véletlen, hogy a Biblia nyelvén, a héberben a férfi és a nő kulcsszavai egymással rokon szavak, s hogy mindkettő három héber betűből áll. A férfit jelentő *ís az* alef, jod és sin, a nőt jelentő *isá* pedig az alef, sin és hé betűkből tevődik össze. Ha az eltérő betűket kiemeljük, a férfi héber szavából a jod, a nőt jelentő héber szóból pedig a hé betűt, az Örökkévaló Istent jelentő, a „hallelujából" általunk már ismert JA szócskát kapjuk. Ha viszont a megmaradt, közös két betűt, az alefot és a sint összeolvassuk (és), annak jelentése nem más, mint „tűz". Éppen azért mondta rabbi Akiba, az ókor egyik legnagyobb tudósa a Talmudban: „Férfi és nő, ha megtalálják egymást, az Örökkévaló Isten dicsfénye nyugszik közöttük, ha viszont nem, tűz emészti el őket."

Ezért nevezi a Szentírás a nőt a férfi igazi „társának" (héberül *ézer knegdó* = társ vele szemben). A két emberi nem összetartozásának és egymás iránti ragaszkodásának szimbóluma az ember teremtésének történetében, hogy az asszonyt a férfi oldalbordájaként említi a Biblia, vagy amikor az első ember így fogalmaz: „ezúttal csont ő a csontomból, hús a húsomból" (Mózes I. könyve, 2. fejezet, 23. vers). Az oldalbordát a középkori keresztény teológia olyan szigorúan értette, hogy annak igazolására – az anatómia tényeit figyelembe nem véve – azt állította: a férfiaknak eggyel kevesebb bordájuk van, mint a nőknek...

A Biblia korában (eltérő szerepük ellenére) a nők szinte egyenrangúak voltak a férfiakkal. Izraelben zsidó királynők (Atália, Salome Alexandra) is uralkodtak, három prófétanőt ismerünk: Mirjámot, Debórát és Huldát. Igaz, mindhárom neve kissé kellemetlen: Mirjám a tenger keserűsége, Debóra méhecske, Hulda pedig menyét, amelyek csípése vagy marása nem éppen kívánatos. A nők nem rejtették el arcukat (Támár történetében csak a prostituált tesz így), és férjhez menetelükkor nem vágatták le hajukat. A női szépségről alig lehet olyan bókot találni, amit a bibliai Énekek énekében már ne írtak volna le.

Kétségtelen, hogy a héber Biblia patriarchális társadalomban keletkezett, ám a leszármazás matrilineáris volt, mindig anyai ágon történt, ezért vehette feleségül Ábrahám unokahúgát, Sárát. Az első ősapa szavaival: „apám leszármazottja ő, de nem anyám leszármazottja, s így lett a feleségem" (ugyanott, 20. fejezet, 12. vers). Ebből ered az a rabbinikus gyakorlatban elfogadott talmudi szabály, hogy a zsidósághoz való tartozásban az anyai ág a döntő *(havlad holéch áhár haém* = a gyermek az anya után megy).

A nők háttérbe szorítása (másodlagos szerepe) – egyesek talán úgy érzik, elnyomása – csupán a Szentírás kései korszakában, a perzsa uralom idején és révén került a zsidóságba, az időszámításunk előtti 5. századtól. Gondoljunk csak Eszter könyvére, ahol Vástit, Áhásvéros előző feleségét azért végeztetik ki vagy távolítják el, mert nem volt hajlandó a király hívására megjelenni, hogy szépségével elbűvölje férje vendégeit. Sőt Eszter, miután már ő Áhásvéros kedvenc felesége, sem jelenhet meg uránál annak előzetes hívása nélkül, s az esetleges kivégzés ódiumát is vállalnia kell, amikor férje fogadótermébe a zsidók ügyében (vagy akárcsak egy vacsorameghívással) belépni merészel.

Mint köztudomású, a vallási szertartások egy részét hagyományos zsidó környezetben a nők nem gyakorolhatják. Valójában azonban ez nem tilos számukra, csupán illemkérdés *(derech-erec),* hogy nem vehetnek részt ezekben a szertartásokban. Havonta egyszer ugyanis, a tisztulás idején el kellene zárniuk ezektől magukat, csakhogy azt a bizonyos időt (az asszony férjén kívül) más nem tudhatja! Ezért fogalmaz úgy a Talmud, hogy a nők nem eltiltva vannak, hanem „fel vannak mentve" *(nasim peturot)* az időhöz kötött vallási parancsolatok (micvák) gyakorlása alól.

Reggel a vallásos zsidó hálát ad Istennek, hogy oly sok (a régiek megszámolták: összesen 613) vallási törvényt gyakorolhat. Ezután régente még három, negatív mondat is elhangzott: megköszönte azt is, hogy Isten nem teremtette őt rabszolgának, sem idegennek, sem asszonynak. Ezt azonban nem megkülönböztetésképp mondta, hanem mert rájuk kevesebb törvény vonatkozik. A nők így szóltak (persze, héberül): „Áldott légy, Örökkévaló... aki akaratod szerint hoztál létre." Újabban pozitív módon adunk hálát, hogy szabad embernek és izraelitának teremtett minket. Majd a férfiak és a nők egyaránt az „akaratod szerint" áldását mondják el.

Raj Tamás

Magén (Magyar) István

Chagall bronzplakett 13,0 cm ∅

XIV. Szegédi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 - szept. 16.

MAGÉN ntván

OBJEKTEK–MOBILOK c. kiállítás

ünnepélyes megnyitójára
1992. május 29. (péntek) délelőtt 11 órára

Kiállítás helye:

REPÜLŐ-MÚZEUM
(Petőfi Csarnok felső szint, Budapest, Városliget)

Kiállítást megnyitja:

Katona András
a Közlekedési Múzeum főigazgatója

Kiállítás megtekinthető:
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

Bakos Ilonka
Balás Eszter
Balógh László
Bodóczky István
Bráda Tibor
Bódo Károly
Csáji Attila
Dienes Attila
Erdős Sándor
Fekete László
Gaál Endre
Galántai György
Hans Kasper
Hévizi–Tóth
Józsa Bálint
Kalmár János
Kovács István
Krnács Mercedes
Kovács László
Lévai Jenő
Magén István
Marosi Ilona
Mihály Gábor
Pázmándi Antal
Pató Róza
Ponkala Éva
Polgár Csaba
Scherer József
Székely J. Jenő
Szatmári Béla
Terebessy László
Tuzson B. Péter
Tilless Béla
Urbánfi
Vinczellér Imre
Xia Zhen Gou

Magén Magyar István

"Babilon" cimmel a lap bemutatja a müvész kompozicióját.

Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 14.
XVIII. évf. 37. sz. 16. lap.

1021

Magén István

HORÁNYI RÉSZLET

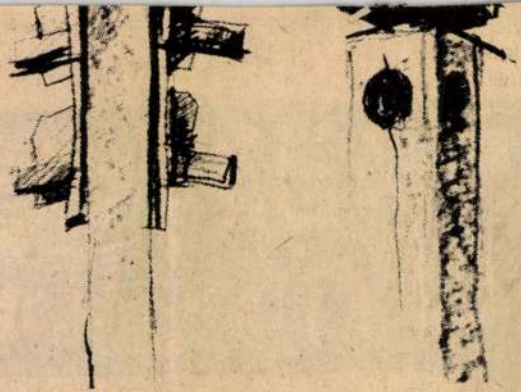

Sárkics György

HARANGTORONY

Szép Dániel rokkant mezőőr négykézláb mászta a földet, hogy összeszedje, magához ölelje a kiborított, porba hullott könyveit.

Ekkor egy parányi sóhaj röppent ki a fogai közül. Rárogyott a könyvekre.

Ott, ahol a szája érte az egyik bőrkötést, nagy piros

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 SEP 15

ÚJ ÉLET

Budapest

Magén István festőművész

1021

Magén István festőművész kiállítása a Zsidó Múzeumban

A Zsidó Múzeum, amely a magyar képzőművészet annyi nagyságának festményeit, alkotásait őrzi, érdekes és figyelemre méltó kezdeményezést indított el. Egy fiatal, pályakezdő művész grafikáit mutatja be kiállítás keretében a múzeum Perlmutter termében. *Magén István* mindössze 26 esztendős, a festészet és a rajztechnikák alapelméletét különböző képzőművészeti kurzusokon sajátította el és ma már ahogy a kiállítás képei bizonyítják, birtokában van mindannak, ami egy alkotó-művész tudásához kell. Képei, kompozíciói egy harminc év előtti örökre letűnt világba vezeti a nézőt és azok, szinte döbbenetes erővel idézik a fasizmus emberellenességét.

Különösen megragadja a látogatót az *Élők tánca* című nagy méretű kompozíciója, a *Háború* című látomása és talán leginkább a költő versének hatására készült *A hetedik ecloga* című képe.

Ahogy nézzük a nem mindennapi tehetséget eláruló grafikákat, közöttük a *Pokol* és a *Kaddis* című rajzait, önkéntelenül arra kell gondolnunk, mi késztette e fiatal művészt arra, hogy tematikáját a fasizmusból és a vallásunk múltjából merítse, hiszen amikor ő született, már szerencsére leverték a fasizmust.

A művész erről röviden csak annyit mondott, ő is az egykori Király utcában született, apja családját szinte teljesen kiirtották és úgy érzi, hogy ma jött el az ideje annak, hogy 30 év távlatából ne csak dokumentumszerűen, hanem művészi fokon ábrázolják annak a kornak emberellenességét, amely ma már történelem, de ami ellen mindenkinek és elsősorban egy fiatal művésznek tehetségével, tudásával harcolni kell.

Magén István kiállítása megérdemli, hogy az új pályakezdő művészre felfigyeljenek a műértők és mindazok, akik szeretik a szépet, a művészetet.

(Zs)

után *Hochbe*
rabbi mond
Gyászolják
túl élő lánya
köre és sporti
Márkus Gy
rában elhuny
mellett temet
réti temetőber
temetésen *Kovács Sándor* főkántor gyászéneke után *dr. Salgó László* főrabbi, az elhunyt régi barátja mondott búcsúbeszédet és méltatta érdemeit. Gyászolják: felesége, testvére, testvérének fia és annak családtagjai.

Salgótarjánban rövid szenvedés után 67 éves korában elhunyt *Menczelesz Gyula*, a hitközség egyik vezetőségi tagja. Temetésén *Weisz Dávid* gyöngyösi főrabbi búcsúztatta és kiemelte az elhunyt munkás életét és ragaszkodását vallási közösségéhez. Munka-

egyben egy új kiállító terem felavatását is jelenti. Helena Szacki első ízben mutatja be alkotásait Berlinben. Mint fiatal leányt Lengyelországból Ravensbrückbe hurcolták, tanulmányait Lodzban folytatta, majd Varsóban dolgozott. A most bemutatott tollrajzai mesteri remekművek, bár nem kifejezetten zsidó jellegűek.

Egészen más kiállítási anyaga van *Issai Kulvianskinak*, amelyek között zsidó témák is találhatók. A művész Litauban született 1892-ben és sok éven át dolgozott Berlinben, ahonnan 1933-ban emigrálni kényszerült. Tel-Avivban alapított művésziskolát, 1950 óta Franciaországban, majd Nürnbergben és végül Berlinben élt és alkotott. Egy angliai utazása alkalmával 1970-ben halt meg. A kiállításon bemutatásra kerültek a telavivi, jeruzsálemi múzeumban őrzött képei, valamint magángyűjtemények képei is gazdagítják a kiállítást.

LAKOSSÁG RÉSZÉRE
központifűtés- és szigetelési munkát végzünk társasházaknak is
Universal Bádogos Szerelő Ktsz
Budapest, VII., Hernád u. 45.
Tel.: 229—603, 223—603, 128—131.

Fk.: Tóth Pál István

MAGÉN ISTVÁN

MAGÉN ISTVÁN
„VÁROS"
Olaj, vászon 60 × 80 cm

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

Magén István

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA
1988. SZEPTEMBER 1-JÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

KÖZREMŰKÖDIK

BALOGH KATALIN
FUVOLÁN

ERŐS ERIKA
GITÁRON

MEGTEKINTHETŐ
1988. SZEPTEMBER 1–10.

CSOHÁNY TEREM
SALGÓTARJÁN, RÁKÓCZI ÚT 13.

Magén István, festő

MAGÉN ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA
Szekszárd, Szinyei Merse Terem

Magén István szekszárdi kiállításának a képei jellegzetesen a nyolcvanas évek alkotásai. Nemcsak dátumuk szerint, hanem esztétikai világuk, tónusuk, ritmusuk is határozottan a „ma" jegyeit viseli magán. Kockázatos és nem könnyű út ez, hiszen a 20. században kérészéletű divatok tömkelege, avantgard és még avantgardabb irányzatok, izmusok jelentek meg és tűntek el, felkorbácsolva a művészettel kapcsolatos szenvedélyeket, maguknak követelve a hitelesség, a kornak való megfelelés dicsőségét.

Magén stílusa, színei, formái a kortárs európai és amerikai festészet alapos ismeretére utalnak. Témáiban, figuráiban ugyanakkor a ma Magyarországának alakjai jelennek meg, harmonikus egységben a modern stílusjegyekkel; munkáiban az országhatárokon, történelmi korokon túli közös emberit keresi. A tekintetek kapcsolják össze a világ különböző tájain élő embereket megörökítő képeit. A szem, a pillantás vonja magára a néző figyelmét a vállán zsákot cipelő, csoszogva lépő idős parasztembert ábrázoló képen csakúgy, mint a ráncai mögül bölcsen, kicsit talán ironikusan mosolygó fejtöredék láttán.

A festőt most elsősorban az emberi arcok foglalkoztatják, sőt, az emberi arc egyre kisebb részletei. Régebben inkább egész alakos, többfigurás, csoportokat ábrázoló kompozíciókat készített. Ha időrendi sorrendbe állítanánk a képeket, úgy emelkednének ki az egyre kisebb részletek, mint amikor a felvevőgép kamerája ráközelít az általános benyomást keltő totálképből a figyelemre méltóra, arra, ami árnyaltabb megfigyelést igényel.

Darits Ágnes

-: Heti ajánlat
Új Tükör, Bp.

3
XXIII/27

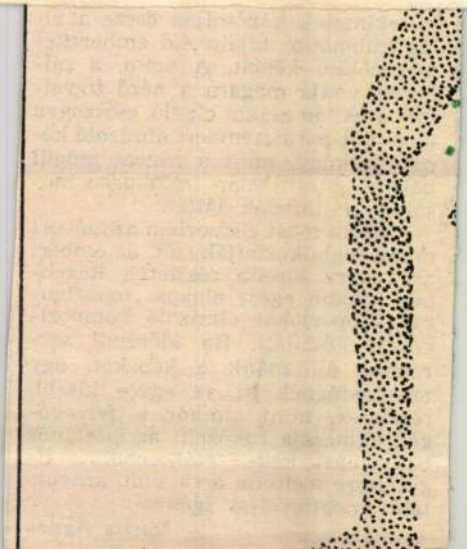

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 SEP. 15.
ÚJ ÉLET

Magén István
1021

Magén István rajza

I. L. Perec:

Szlichauszi legenda

A szlichausz napok minden hajnalán eltűnt a nemirovi rabbi. Házanépe már pirkadatkor elment a templomba és a ház ajtaja nyitva maradt. És a rabbi vajon mikor távozott? Senki se tudta, senki se látta, nem volt sem odahaza, sem a tanházban, sem a templomban. Úgy ment el, hogy nem zárta kulcsra az ajtót? Ez nem adott okot a félelemre, egyetlen tolvaj se merészkedett oda. Hiszen elég lett volna csak a zárat megérintenie, máris leszáradt volna a keze. Dehát hol volt a rabbi? Az emberek azt mondták: „odafenn az égben."

Ezekben a félelmetes napokban Izráel gyermekeinek sok mindenre volt szükségük, békességre, egészségre istenfélelemre, önmegtartóztatásra, mert mikor az ítélethirdetés napja közeledik, a Sátán keresztül-kasul bejárja a földet, ezer szemével a legkisebb zugolyba is bekémlel és kilesi a szív titkos rejtelmeit és rosszra csábít, és lépre csal, azután felmegy a mennybe és vádaskodik.

„És ki véd majd bennünket? — mondták az emberek — ha nem a Nemirovi?" Nem, nem kétséges, fenn van a mennyekben, mélyen meghajlik a Dicsőséges előtt és esdekel. Sőt néha még tovább megy, követelődzik. Mert ő nem ismer tréfát, a Nemirovi.

Egy nap aztán egy litvák férfi érkezett a városkába. Mikor elmesélték neki a dolgot, csak nevetett. Mégis merre tűnhet el a rabbi a szlichausz óráiban, annak végére akart járni. Még ugyanaznap estefelé mincha és máriv között, besurrant a rabbi szobájába és lefeküdt az ágy alá. A rabbi hazajött, egy ideig még elmélyedt a tanulásban, aztán nyugovóra tért. Így feküdtek egész éjszaka, a litvák az ágy alatt, a rabbi az ágyon. És hallja a litvák hajnalban, hogy szlichot kopogtatnak. A szomszédos szobában már talpon vannak a gyerekek, gyertyát gyújtanak, kezet mosnak, majd eltávoznak és csendbe merül az egész ház. És a litvák ott maradt a rabbival. Egyesegyedül lenni egy Cadikkal szlichausz idején, igazán nem kis dolog. De a litvák nagyon önfejű és nem mozdul az ágy alól. És íme a Cadik felkel, a ruhásszekrényhez lép, kiemel egy csomagot, kivesz belőle egy kurta, széles, fehér vászonnadrágot, majd előhúz egy kátránnyal fényezett csizmát, egy fémcsatos bőrövet, egyszóval egy rend paraszti öltözetet. Mikor beöltözik, a kabát zsebéből egy vastag kötelet vesz ki. A litvák azt hiszi, hogy álmodik. A rabbi kilép az ajtón, a litvák kibujik az ágy alól és siet a rabbi után. A rabbi bemegy a konyhába, a konyhaszekrény mögül kihúz egy baltát és az övébe akasztja. A litvák egyik ámulatból a másikba esik, hátha a rabbi csak nappal cadik és éj idején rabló?

Elhagyatott, kanyargós hosszú utcákon mennek át. A rabbit a félelmetes napok gyötrő gondolatai foglalkoztatják. Sóhajok törnek fel a házakból, meg a bűnbánó ima hangja. Már kívül járnak a városon, az erdő szélén. A cadik egyre beljebb megy az erdőbe, egy tölgyfánál hirtelen megáll, kiveszi övéből a baltát és lesújt a tölgyre. A litvák messziről figyeli, mint hasogatja a fát, mint kötözi kötéllel nyalábba, majd a vállára dobja s visszaindul vele a városba. A rabbi egészen meggörnyed a teher alatt, a litvák a nyomában lépked, mint az árnyék. „Szegény öreg — gondolja magában — talán elvesztette az eszét? Most a cadik befordul egy sötét utácskába, megáll egy rozoga kunyhó előtt és bekopog az ablakon. Panaszos asszonyi hang szól ki odabentről: „Ki az?" És a cadik oroszul válaszol: „Én vagyok". „Ki az az én?" — kérdi az asszony. És a rabbi felel: „Vaszil." „Vaszil, miféle Vaszil és mit akarsz?" A cadik most azt mondja oroszul, hogy egy nyaláb tűzifája volna eladó, igen jutányosan. De be sem várja a választ, benyit a viskóba. A litvák utána surran. A halvány holdvilágnál egy alacsony szobácskát lát, néhány csorba, tört cserépedényt és az ágyban rongyokba bugyolálva egy vén asszonyt. „Dehát miből fizessek Vaszil?" — kérdi az öregasszony. Magamfajta özvegynek nincsen pénze." A rabbi erre azt feleli, hogy mindössze hat kopeket kér, de azt is csak hozomra. Az asszony sóhajt: „Hitelbe vásároljak?" Nem tehetem, sohasem lesz miből kifizetnem." A cadik közben lerakja a fát és haragosan mondja: „Te ostoba zsidóasszony, öreg és beteg vagy, napjaid meg vannak számlálva, én mégis bízom benned és hat kopeket hitelezek neked.

És te, akinek Istene nagy és könyörületes, hatalmas és örökkévaló, te nem bízol benne hat kopek erejéig?" Az asszony meg csak tovább sopánkodik: „De ki gyújt be a kemencébe?" És a Nemirovi már hozzá is lát. És míg az első hasábot bedobta a kemencébe a szlichausz első szakaszát dúdolta, mikor alágyújtotta a fahasábokat, a másodikat és amikor a pattogó tűzre rácsapta a kemence ajtaját, elénekelte a harmadikat.

A litvák ettől fogva lelkes híve lett a rabbinak. Évente kétszer is eljött hozzá Nemirovba. És ha az emberek azt mesélték, hogy szlichausz idején a rabbi felmegy az égbe, a litvák már nem nevetett, hanem azt mondta: „Az égbe? Ki tudja? Talán még sokkal feljebb."

Fordította: **Szenes Erzsi**

LET

Ba
Jál

MAGYAR IZRAELITÁK LAPJ

Főünnepeinkre

Írta: dr. Seifert Géza, a MIOK és a BIH elnöke

s ősi zsidó ha-
ellemében ün-
évben a Raus
n Kippur nap-
nóval kezdődik
kor ősi szoká-
mást jókíván-
ozzuk el, Jaum
engesztelő ün-
nó magafartá-
éli hibáinkat
el önmagunkat
bbé tenni kí-
epeink előtt és
felharsannak
melyek ben-
nkba szállás-
sra figyelmez-
és embertár-
n.

nkba szállá-
élkedésünkben
felé szállanak.
sidó közösségi
elé.

szálló vizsgá-
vetődik ben-
vajon eleget
últ év során
geinknek, er-
atainknak az
embertársaink

alapja az egy
t ennek foga-
sából szár-
si parancsola-
nításaink sze-
zózat mondja:
ek, mert szent
Örökkévaló, a

nyaink alapján
az erkölcsi tör-
k, amelyek az
a szabadság, a
haladás és a
megvalósítása-

elérésére irá-
sünk vallásunk
mindvégig, év-
fennálló éltető
és marad mind-

vényeink szabá-
szmék megvaló-
áló magatartá-
gész emberiség
dszerében az er-
yoknak nincsen
nyszeríthetősége,
ója és ezáltal az
yok betartása az
ogi kikényszerít-
— *saját akara-*
ni vallási tanítá-
ennünket e ma-
i eszmék betar-
be vetett hitünk,
kényszerít.

teljük az Istent
ünnepeinken el-
szaune taukef
nondjuk, hogy
adim . . ." ez az
ábbá, hogy „bö-
jikoszévun uvö-
kippur jöhöszé-
Hássónó napján
s az engesztelő
séttel erősítik
esznek el és há-
ek, ki éljen és
agas életkorban,
és milyen mó-
nnepi magunk-
n istenfélelmet
si törvényeink

k következté-
c ki önmagunk-
zeretet gondo-
ebből folyóan
a szabadság,
haladás és a

béke megvalósításának útján.

Zsidó közösségi életünkkel kapcsolatos főünnepi elmélkedéseink során történelmi tapasztalatként fájdalommal kell megállapítanunk, hogy mindeme erkölcsi parancsolataink ellenére, a letűnt reakciós korokban — talmud-hamisításokkal és minden ténybeli alapot nélkülöző hamis vádas izgatásokkal — igazságtalan üldöztetésekben volt részünk.

Mi, magyar zsidók fájdalommal emlékezünk a letűnt reakciós korok zsidóüldözéseire, a Horthy-fasizmus 25 éves, ellenünk történt izgatásaira és ma már történelmi távlatból világosan látjuk, hogy évszázados üldöztetésünk mindenkor a haladást gátló erők szüleménye volt.

Ebben a zsinagógai esztendőben két fontos évfordulóra emlékezünk. Az egyik évforduló emlékezetünkbe idézi a magyar zsidóság legnagyobb tragédiáját jelentő gyászos múltat, a másik évforduló a felszabadult magyar zsidóság jövője felé mutat.

A most következő zsinagógai évben, 1974 nyarán lesz harminc éve annak, hogy a fasiszta brigantik a magyar zsidóságot téglagyárakba és gettókba tömörítették, ahonnan kegyetlen módon, marhavagonokba zsúfolták őket és vitték az auschwitzi, mauthauseni, buchenwaldi és más gázkamrák, valamint egyéb vesztőhelyek felé.

Nem tudunk mentek lenni attól, hogy főünnepi elmélkedéseink során — mindazok, akik ezeket az eseményeket átéltük — e szörnyű múltra vissza ne emlékezzünk. Hatszázezer magyar zsidó mártírunk emléke égeti a lelkünket és kegyeletes emlékezésünktől szabadulni soha nem tudunk.

E nagy tragédiánk jelenti számunkra a gyászos múltat és ezért tartjuk meg minden évben mind a fővárosban, mind a vidéken a mártírünnepségeinket, melyeken lerójuk kegyeletünket az ártatlanul elpusztított mártírjaink iránt és felhívjuk híveink figyelmét a neofasizmus elleni küzdelem szükségességére.

A múlt szomorú emlékei mellett a most induló zsinagógai év másik évfordulója jelenti a magyar zsidóság jövőjének iránymutatását. 1973. december 7-én lesz huszonöt éve annak, hogy államunk felekezetünkkel 1948. december 7-én az Egyezményt megkötötte.

Az Egyezmény megkötése a magyar zsidóság történelmében határkövet és ünnepet jelent, mert felekezetünk és annak tagjai, miután már országunk 1945 évi felszabadulásának pillanatától teljes állampolgári jogegyenlőséget nyertek, ezzel a megállapodással létrehozták — amint azt az Egyezmény szóhangzata is kimondja — „az állam és a hitfelekezet közötti viszony mindkét részről óhajtott békés és helyes" rendezését.

Ha visszatekintünk az Egyezmény megkötése óta eltelt időre, megállapíthatjuk, hogy államunk az Egyezményben foglalt minden kötelezettségének híven és maradéktalanul eleget

ja felekezeti élet
gát, a vallás szc
tának teljes lehe

Ez az Egyezm
a magyar zsidó
közjogi alapját,
sához való jog
foglalt vallásszc
alapján működ
gáink, számos é
tézményeink. I
oktatjuk gyerm
mud-tóra tanfol
sivánkban, gim
árvaházainkban
Rabbiképző
szent tóránk
tartjuk fenn zsi
tünket az ősi zs
szellemében.

Az Egyezmén
jogaink követk
senki sem hábor
zsidó vallási é
gyakorlatában.

A letűnt korol
dett üldöztetési
múlté, fennmar
lehetőségeit, va
szabadságát az
annak szelleme

Az Egyezmé
békés szellemet
Országos Béketa
közeli napokban
Országos Bék
előkészítő munk
gos Béketanácsnu
kéért folyó világ
ban a magyar z
mel és lelkesedé
mert ez a küzde
a haladás erőin
szolgálja és b
hogy az üldöztet
gyászos múltja
meg.

A főünnepi e
ben e gondolatol
fűznünk azonb
Egyezményben
vényben, sőt ma
mi alaptörvényi
kotmányban bi
és lelkiismereti
got, vagyis *lehe*
részünkre vallá
bad gyakorlásá
ősi zsidó tradíc
nekünk, valláso
gunknak kell
Ha az ősi zsid
fenn kívánjuk
elegendő, hogyh
gáinkat látog
nyeinket ve
Szükség van m
ra is, hogy va
testvéreink
számban muta
dést zsidó köz
iránt és vegye
szervezeteinkbe
tása és működ
nehogy a magy
díciónk láncsze
jon.

Immár szaba
tünk jövőjének
dekében legyen
zösségünk fenn
nyuló gondolato
mélkedéseink al
is.

Ebben a szelle
a közelgő főünn
ból a magyar zs
egyes tagjának
eredményekben
gazdag új évet.
tikoszévu!

Magén István

→ Baliga Kornél
MŰVÉSZET 1985/8/58

Magda István

Művei szerepelnek a felszabadulásunk 30.évfordulójára meghirdetett pályázat anyagában a Balatoni Kisgrafikai Biennálé kiállitásának keretében a keszthelyi Balatoni Muzeumban - 1975.

-katalógus a könyvtárban-

Magèn Magyar István

Babilon repr.

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

VITA

Az 1848–49 utáni megtorlásokról

Megjegyzések Gosztonyi Péter: A magyar Golgota című írásához

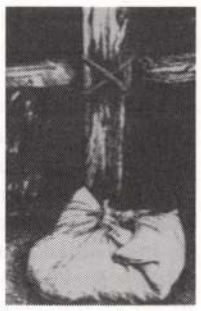

Nagy fába vágta fejszéjét a manapság talán legismertebb külhoni magyar történész, Gosztonyi Péter akkor, amikor arra vállalkozott, hogy megírja „a magyarországi politikai megtorlások vázlatos történetét". Az első részben maga is úgy véli, hogy munkája csupán „vázlata egy elkövetkezendő nagyobb monográfiának, amelyet hosszas és szorgos előmunkálatok után Magyarországon meg kellene írni, kiegészítve azt előbb vagy utóbb külföldről is beszerzendő adatokkal". Gosztonyi ezután felteszi a kérdést: Jelenlegi ismereteinkből mi „a valóság, mik a legendák, a népmesék szülöttei és mik azok a tények, illetve következmények, amelyeket, ha megfosztunk a rájuk aggatott pártpolitikai sallangoktól, népünk, nemzetünk történiájához tartoznak?"

A kérdés megválaszolását 1848–49-cel, az ezt követő kötélkorszakkal kezdi. Pontosabban kezdené, mert az írásból mindössze a három legfontosabb kérdésre nem kapunk választ: **1.** Hány embert végeztettek ki a cs. kir. hatóságok 1848–49-es cselekedeteik miatt Magyarországon és Erdélyben, illetve hány olyan magyarról tudunk, akiket magyarországi ténykedésükért végeztek ki az örökös tartományokban. **2.** Milyen elvek alapján folyt a megtorlás? **3.** Korszakolható-e, s ha igen, milyen szempontok alapján a megtorlás?

Gosztonyi cikkében csupán a „legújabb irodalmat" ígéri idézni, „a múlt század második felében megjelent könyvek és memoárok felsorolásától" eltekint. Mindez valószínűleg azt jelenti, hogy nem is vette a kezébe őket. De a „legújabb irodalommal" is bajok vannak. Az aradi vértanúk peranyagával kapcsolatban Gosztonyi Bartha Albert – szakszerűnek minősített – kötetére (Az aradi 13 vértanú pörének és kivégzésének hiteles története, Bp., 1930) hivatkozik; úgy tűnik, hogy a legújabb irodalomból elkerülte a figyelmét Katona Tamás „Az aradi vértanúk" című kétkötetes dokumentumgyűjteménye. Bartha szövegében ugyanis sok a kihagyás és a betoldás is: semmiképpen nem tekinthető tehát hiteles és használható közlésnek. Az aradi vértanúk kálváriájára vonatkozó további ismereteinek forrásaként Gosztonyi egy, Hankó Ildikó tollából 1985-ben megjelent újságcikket jelöl meg; holott Katona Tamás fent említett dokumentumkötetének bevezetője jóval biztosabb alapot jelentett volna. Gosztonyi szakirodalmi hivatkozásai között találjuk még Bona Gábor „Kossuth Lajos kapitányai" című kötetét. Gosztonyi témája szempontjából ez a munka tartalmazza a legtöbb felhasználható adatot; csakhogy a Gosztonyi által hivatkozott adatok nem itt, hanem Bona Gábor másik kötetében (Tábornokok és törzstisztek a szabadságharcban 1848–49, Bp. 1985 és 1987) a 85. oldalon találhatók. Ez utóbbi példa híven jellemzi Gosztonyi egész hivatkozási rendszerét és annak pontosságát.

Lássuk tehát a három kérdést. Az első a kivégzettek számára vonatkozik. A korábbi magyar történeti irodalomban itt található a legtöbb, egymásnak ellentmondó adat. A szabadságharc történetét tárgyaló nagy munkájában a neves historiográfus, Horváth Mihály, a Szemere-kormány vallás- és közoktatásügyi minisztere maga is kénytelen volt bevallani, „hogy a kivégzettek nagyobb részének neveit közleni képesek nem vagyunk, részint mivel azon korbeli hirdetések kezeinknél nincsenek, részint mivel maga a katonai uralom sem hirdette mind ki a kivégzettek neveit". (Magyarország függetlenségi harczának története 1848 és 1849-ben, 2. kiadás, Bp. é. n. III. kötet 506.) Az egyes hadbíróságok ugyan pontos kimutatást vezettek minden egyes perbefogottról (még az általuk ártatlannak ítéltekről és így szabadon bocsátottakról is), s különböző regisztratúráikban nemcsak az ítéletek végrehajtását, de azok módosítását vagy eltörlését is jelezték. A nem hadbíróságok, hanem alkalmi rögtönítélő törvényszékek vagy egyszerűen csak egy-egy cs. kir. parancsnok döntései alapján kivégzettekről azonban nincsenek ilyen listák. Ha a kutatónak szerencséje van, a helyi történeti emlékezet, egy jelentés, hirdetmény vagy korabeli naplójegyzet megőrizte ezek emlékét is. A másik probléma az, hogy tudomásunk szerint még az egyes haditörvényszékek ítéleteiről sincsenek országos szintű, pontos összesítések. A harmadik – e két előbbiből fakadó – probléma pedig az, hogy az adatok ilyen hiánya tág teret nyit a legendagyártásnak a titokban kivégzettekről vagy a 24 agyonlőtt református lelkészről...

Itt kell utalnom arra, hogy a Gosztonyi Péter által idézett, az 1849. november 1. és 1850. december 31. között elítéltekre vonatkozó, a bécsi Militär-Zentraluntersuchungs Kommission által összeállított kimutatás sem használható e szempontból; egyrészt azért, mert a halálos ítéletek jelentős részét 1849. november 1. előtt hajtották végre, tehát a kimutatás éppen ezekre vonatkozóan nem tartalmaz adatokat. Másrészt pedig azért, mert a kimutatásból úgy tűnik, hogy az nem csak a magyar szabadságharcban érintett személyekre, vagyis főleg nem reájuk vonatkozik. A kimutatás szerint ugyanis 24 tábornokot vontak felelősségre (Gosztonyi olvasatában) a magyar szabadságharcban való részvételükért. Csakhogy a cs. kir. hadseregnek nem volt 24 olyan tábornoka, akiknél ezt megtehették volna. A cs. kir. hadbíróságok ugyanis nem ismerték el a vádlottak 1848 áprilisa után szerzett rangját. A cs. kir. hadbíróságok összesen kilenc olyan tábornokot vontak felelősségre, akik valamilyen módon szolgálták a magyar szabadságharc ügyét; többségüket azonban még 1849. november 1., tehát e kimutatás kezdő dátuma előtt el is ítélték. Az adatok gyűjtése a másik, legyőzött fél részéről komoly akadályokba ütközött.

Az első komoly próbálkozás a vértanúk számának összesítésére a múlt század végén történt. Szentkatolnai Bakk Endre a Kolozsvárt megjelenő 1848–49. Történelmi Lapok 1893. évi kötetében tette közzé „Az 1848. év végétől 1854. év végéig kötél és golyó által kivégzetteknek emlékezete" című írásában 99 név szerint ismert és 24 anonim vértanúra vonatkozó adatait. E névsor alapján indult el Kacziány Géza a „Magyar vértanúk könyve" (Bp., 1906) című munkájában. Ő 105 vértanút említ név szerint.

Mint tudjuk, 1848. október 3-án Lamberg altábornagy meggyilkolásának hírére, V. Ferdinánd feloszlatta a magyar országgyűlést, s megtiltotta, hogy akár annak, akár az általa kiküldött Országos Honvédelmi Bizottmánynak a rendeleteit a katonai és polgári hatóságok teljesítsék. Az ostromállapotba helyezett Magyarország teljhatalmú katonai parancsnokává Josip Jelačić altábornagyot és horvát bánt nevezte ki. Ettől az időponttól kezdve mindenki, aki a magyar forradalom oldalán vett részt a hadseregből, a fegyveres lázadás bűnébe esett. Október végétől az újonnan kinevezett fővezér, Alfred zu Windisch-Grätz tábornagy kiáltványaiban egymás után szólította fel visszatérésre a magyar hadseregben szolgáló tiszteket. A december közepén megindult támadás után pedig haditörvényszékkel és kivégzéssel fenyegette meg Kossuthot, az OHB tagjait, az OHB által kiküldött kormánybiztosokat és mindazokat, akik a fentiek rendeleteit teljesítenék vagy továbbítanák.

Windisch-Grätz azonban kénytelen volt rájönni arra, hogy túlzott szigorával inkább a forradalom táborában tartja a bizonytalankodókat, mintsem hogy elriasztaná onnan őket. Ezzel magyarázható, hogy fővezérsége alatt a volt cs. kir. tisztek közül csupán egyet végeztek ki, mert állítólag a magyar sereghez való átállásra csábított több cs. kir. katonát.

Az 1849. május 30-án a magyarországi cs. kir. hadsereg fővezérévé kinevezett Julius von Haynau táborszernagyról közismert volt, hogy nem rajong a magyarokért. 1848 tavaszán azért vezényelték át Temesvárról Itáliába, mert többször is nyíltan az új, független magyar minisztérium ellen nyilatkozott. Az olasz hadszíntéren kíméletlenségéről vált nevezetessé, s itt kapta a „bresciai hiéna" gúnynevet. Gosztonyi Péter szerint azért, mert „A katonáiból nyilvánosan gúnyt űző polgárok közül túszokat vett őrizetbe Brescia városában, és azok közül többeket nyilvánosan megbotoztatott". A valóságban persze nem csupán emiatt ragadt Haynaura e gúnynév. Brescia lakói ugyanis 1849. március közepén felkeltek a várost megszállva tartó cs. kir. katonaság ellen, s nagyobbrészt elfogták vagy lemészárolták annak tagjait. Haynau – miután hiába szólította fel megadásra a szárd csapatok novarai veresége miatt reménytelen helyzetbe jutott felkelőket – utcai harcokban foglalta vissza a várost. Arról értesülve, hogy a városiak foglyaik egy részét is lemészárolták, megparancsolta, hogy akit fegyverrel a kezében fognak el, azt meg kell ölni. A felkelés leverése után pedig nemcsak a férfiak, hanem a nők egy részét is megbotoztatta. Nem mentegetni akarjuk tehát Haynau cselekedetét; de rá kell mutatnunk arra, hogy milyen motivációi voltak a bresciai bosszúállásnak.

Haynaut Magyarországon megelőzte a rossz híre, s hogy erre rászolgált, azt az mutatta, hogy a már említett Mednyánszky őrnagy és Gruber százados halálos ítéletét ő erősítette meg, s az ő utasítására akasztották fel a két honvédtisztet 1849. június 5-én Pozsonyban, a Szamár-hegyen (és nem július 5-én Galgócon, mint Gosztonyi írja).

Mindez jelezte, hogy Haynau már egy másféle megtorlási metódust kíván követni, mint elődei tették. Ő maga csak 1849. július 1-jén, Győrben tette közzé, hogy kiket és milyen szempontok szerint kíván a cs. kir. haditörvényszékek elé állítani. E szerint gyakorlatilag mindenki, aki nem segítette a cs. kir. és orosz intervenciós erőket vagy nem húzódott teljes passzivitásba, büntethető volt, mégpedig rögtönítélő eljárással. A kiáltvány célja a lakosság elrettentése volt. Érdekességként megjegyzendő, hogy a volt cs. kir. tisztekkel szembeni eljárást a kiáltvány nem részletezte: nekik viszont Mednyánszky és Gruber sorsa nem sok jót ígért.

A kiáltvány és az eljárás furcsasága abban rejlett, hogy *visszamenőleges* hatállyal alkalmazták. Mednyánszkyn és Gruberen kívül további hét főt végeztek ki Pozsonyban 1848. október 3. utáni, de 1849. április 14. előtti cselekedeteikért. Ha országosan nézzük a kiáltványban kifejtett elvek alkalmazását, azt látjuk, hogy 1849. augusztus közepéig a megtorlás főleg a polgári lakosság köréből szedte áldozatait. A Pozsonyban kivégzetteken kívül 1849. augusztus végéig összesen 24, a cs. kir. csapatok által kivégzett személyről tudunk. E kivégzések többsége a helybéli lakosság elrettentését szolgálta. Az áldozatok között volt három pap, három falusi jegyző és egy tanító (állítólagos honvéd százados); őket főleg a forradalmi kormány rendeleteinek kihirdetéséért ítélték el. További kilenc főt a cs. kir. csapatok elleni népfelkelésben, vagy a cs. kir. katonaság megtámadásában való részvételért végeztek ki. Pesten végeztek ki két férfit, egyet kémkedésért, egyet pedig fegyverrejtegetésért.

Itt kell megemlékeznünk arról a 13, 1849 júniusában Ausztriából Magyarországra szökni próbáló Nádor-huszárról, akiket több társukkal együtt elfogtak és haditörvényszék elé állítottak. Elítélésük alapjául egy jogi bűvészmutatvány szolgált. Bár a grazi főhadparancsnokság területén, ahol elfogták őket, nem volt ostromállapot, az osztrák hadügyminisztérium arra hivatkozott, hogy az Olaszországba indított ezredben indulás előtt bizonyára kihirdették azt; ha pedig nem, akkor a vádlottakat mint felségsértőket kell halálra ítélni. Ezek után hat huszárt 1849. június 23-án Bruck an der Mur-ban, hetet pedig 1849. július 6-án Marburgban végeztek ki.

A megtorlás a világosi fegyverletétel után már nemcsak a polgári lakosságra, de a katonákra is kiterjedt. Haynau szándéka az volt, hogy a volt cs. kir. tiszteket rövid eljárás után (ami gyakorlatilag csak a személyazonosság és a cs. kir. hadsereg ellen folytatott harc tényének megállapítására terjedt volna ki) agyonlöveti vagy felakasztatja. Ez a szándék megvalósulása esetén több száz ember életét követelte volna. Haynau hozzá is látott a megvalósításhoz. A magyar tisztikar többségét csak az óvta meg ettől az eljárástól, hogy 1849. augusztus 25-én Haynau olyan utasítást kapott Bécsből, miszerint a haditörvényszéki ítéletek végrehajtásával várja meg a részletesebb utasításokat. Haynau pedig csak ezen a napon kapta meg az oroszoktól az ő fogságukba esett magyar tiszteket, s így sajnálkozva volt kénytelen megírni Radetzky tábornagynak, hogy ha az utasítást hozó Grünne gróf csak „negyven órával később érkezik, a vezéreket már a bitófán találja".

Ormai ezredessel kapcsolatban meg kell jegyeznünk, hogy – ellentétben Gosztonyi állításával – nem önként jelentkezett Haynau főhadiszállásán, hanem a 24. (Parma) gyalogezred katonái fogták el Pankotán. Nem volt orosz hadifogságban; nem a „kormányzóra vigyázó vadászcsapat (ma úgy mondanánk: kormányőrség) parancsnoka volt" (mint Gosztonyi írja), hanem a honvéd vadászezredek főparancsnoka. (A Kossuth személyi testőrségét alkotó 32 főnyi, e vadászezredek állományába tartozó csapat parancsnoka Zombory László főhadnagy volt.) Az önként jelentkezés története múlt századi legenda; kár, hogy a cikke bevezetőjében legendaoszlatást ígérő Gosztonyi Péter is felült ennek a romantikus mesének. Katona Tamás említett kötetében ugyanis megtalálható Ormai pörének anyaga is.

A szisztematikus megtorlás a fegyverletételek és Komárom kapitulációja után kezdődött meg.

A politikai és katonai felső vezetés tagjai elleni bosszúhadjárat 1849. október 6-án Pesten Batthyány Lajos miniszterelnök és Fekete Imre gerillaszázados, Aradon a 13 vértanú kivégzésével vette kezdetét. Gosztonyi szerint ezen a napon Haynau „15 magyart akasztott fel"; ami köztudottan nem igaz; hiszen Batthyány Lajost, s a katonák közül Kiss Ernő altábornagyot, Dessewffy Arisztid és Schweidel József vezérőrnagyot és Lázár Vilmos ezredest főbe lőtték. A négy tisztet azért, mert Haynau így vélt kegyelmet gyakorolni. Batthyány pedig a kivégzés előtti éjszakán egy becsempészett törrel olyan súlyos sebeket ejtett a nyakán, hogy az orvosok lehetetlennek mondták az akasztást. Kempen altábornagy erre úgy döntött, hogy főbe löveti a grófot; amiért aztán később súlyos szemrehányásokban részesült Haynautól.

Október 10-én két jelentős személyt, Csány Lászlót, előbb a feldunai hadsereg, majd Erdély teljhatalmú országos biztosát, később a Szemere-kormány közlekedés- és közmunkaügyi miniszterét, és Jeszenák Jánost, előbb Nyitra, majd több más felvidéki megye kormánybiztosát akasztották fel (s nem főbe lőtték, mint Gosztonyi írja). Ítéletük meglehetősen rövid és semmitmondó volt. Nem ők voltak egyedül kormány- vagy országos biztosok 1848–49-ben; s a Szemere-kormánynak is volt olyan minisztere (Duschek Ferenc), akit nem végeztek ki. Valószínű, hogy a két férfit működésük egészéért ítélték el; Csány volt ugyanis az, aki megakadályozta a dunántúli magyar erők felbomlását és így Jelačić győzelmét 1848 szeptemberében. Jeszenáknak pedig komoly érdemei voltak a lipótvári erőd magyar kézre kerítésében, ami által megfosztotta a szlovák felkelést lehetséges bázisától.

Az október 18-án Kolozsvárt kivégzett Tamás András nemzetőr alezredest azért ítélték halálra, mert egyike volt azon volt cs. kir. tiszteknek, akiknek működése megakadályozta a Székelyföld, s így egész Erdély pacifikációját 1848 végén. A vele együtt felakasztott Sándor László kormánybiztos halálos ítéletét azzal indokolták, hogy 18 román hadifoglyot haditörvényszéki ítélet nélkül agyonlövetett. Együttes kivégzésük jó példája annak, hogy nem ebben a században találták fel a politikai és köztörvényes „színezetű" elítéltek együttes kivégzését.

Október 20-án Pesten három volt honvédtisztet vezettek az akasztófa alá. (Már szinte szégyellem leírni: őket sem főbe lőtték, mint Gosztonyi írja). Mieczyslaw Woroniecki és Peter Giron alezredes és Karol Abancourt de Franqueville százados kivégzésének azt kellett szimbolizálnia a külföld felé, hogy Magyarországon nem a magyar nemzet és a cs. kir. hadsereg között folyt a küzdelem; hanem csupán egy kisebbség lázadt fel, nemzetközi „kalandorok" segítségét igénybe véve a törvényt képviselő felsőbbség ellen. Elítéltetésüket nem cselekedeteik tényleges súlya, hanem politikai szempontok indokolták.

Október 24-én újabb három polgári személyt kísértek az akasztófa alá Pesten. Szacsvay Imre képviselőházi jegyző és báró Perényi Zsigmond felsőházi elnök legnagyobb bűne az volt, hogy részt vettek az április 14-én kimondott függetlenséget tudtul adó, április 19-én publikált Függetlenségi Nyilatkozat megszövegezésében, s az ő aláírásukkal jelent meg ez az okmány. Csernyus (vagy Csernus) Manó minisztériumi tisztviselő kivégzését két dolog indokolta; egyrészt az, hogy 1849 januárja és áprilisa között (állítólag) kémszolgálatot teljesített a magyaroknak; másrészt kivégzésével a volt államapparátus tagjait akarták megfélemlíteni.

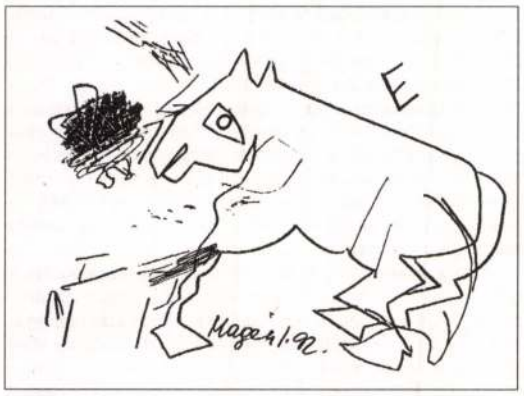

bontakozik ki az *idő* hangulata: az információ az egymást átszelő egyenesek parányi közös pontjában, a látvány és szemlélője találkozásában van. A kép keveset közöl, de sok mindent felidéz: hétköznapi fogalmakon túli összefüggéseket, a nem tudatosuló tudást. Valamit, ami van. Valamit, ami még sincs. Akárcsak a *Firkáló történelem.* Benne kusza felirat: élt. Vajon ki, mikor, meddig és hogyan? Ez soha nem tudható, legföljebb az, hogy minden bizonnyal jól ismertük vagy ismerhettük volna az illetőt. Ahogyan ismerősek a *Marionettfigurák:* erőtől duzzadó alakjuk mintha egyenesen az *Éneklő király* könyvéből lépett volna elő. Sorsuk: tapasztalat, amelyből törvény születik.

A zsidó mitológia Magén képeiben ugyanígy: tapasztalatként és törvényként fogalmazódik meg. S bár sokszor épp e kettő között feszül a legélesebb ellentmondás, a képek erejét kevésbé a dráma, inkább a természetesség adja. Nála a történelem az, ami: írás, s a *Törvény* mezők zöldesbarnáján sebtében papírra vetett firkás felirat, szinte gyermeki vonalakból. Ismerős a kérdés: vajon naivitás nélkül megőrizhető-e az ártatlanság? Magén segítségül a harmóniát kínálja föl. Nemcsak a látványban, hanem a gondolatban is.

Kiki Kogelnik képei az Ernst Múzeumban

Az Ernst Múzeumban most Kiki Kogelnik osztrák-amerikai festő munkái láthatók. Előre elárulhatom: utána az angol Gilbert és George következik. És hogy ki jön őutánuk? Örüljünk inkább annak, ami (még) van.

Kogelnik segít ebben: kíméletlenül kritikus iróniája üdítően szórakoztató. Már a bejárati előcsarnok fölé installált alkalmi papírplasztikákból kiderül: amúgy kutyába se vesz bennünket. Elvégre még a kutya is: hús-vér, eleven. Szemben a papírból kivágott és vonalkóddal megszemélyesített, markírozott emberekkel. Jó poén (persze mondhatnám emelkedettebben filozófiának vagy világlátásnak is), amely azután odabent áruházi állványokra sorjázott színes plasztikváltozatban *(Négy embercsoport,* 1986), vagy szárítókötélre teregetett embersablonokban (*(Emberek,* 1971) folytatódik. A két mű között eltelt 15 év elég hosszú idő ahhoz, hogy azt mutassa: Kogelnik kitart megfigyelései mellett. Amelyek olyan élesek, akár az olló, amivel érvényt szerez nekik.

Későbbi munkáin további szúró, vágó, bökő szerszámok nyitnak maguknak teret: a keretekből saját formájukat határozott mozdulatokkal *kivágó,* eleven és fürge eszközök. Anyaguk kerámia – így, lám, az *éle* mégiscsak el van véve a dolognak. Kogelnik ugyanis nem ítélkezik: kommentál. Megjegyzései világszerte ismert művészhez méltóan találóak és frissek. Következetesek is: az osztrák művésznő úgy tartja: művi és művészi között szoros az összefüggés. Egyszerűbben talán: a dolgokat csinálni kell. Persze ha lehet, inkább könnyedén, játékosan, bár nem minden komolyság nélkül. Ahogyan ő is csinálja

ACSAY JUDIT

Egészen kis tájak

Mert hát a tájak valójában milyenek legyenek? Hová tűntek mára a nagy panorámák. Hol a ködbevesző messzeségek, a távlatok? Eddig tekintetünket csak rájuk irányíthattuk, most meg csak a földre, mert ha állandóan nem azt figyeljük, hogy hova és mibe lépünk, akkor bizony akármi megesik, s a legenyhébb, ha csak orra esünk. Csoroghat hólé szemöldökünkre, vagy hullhat rá virágszirom. Minden igazolni látszik a történelem végét. Eddig, ha volt is valahogy, nincs tovább. Történések vannak csupán unalomig ismerősek, vagy értelmünkkel be és át nem láthatók.

És akkor váratlanul arcul csap a szépség, egy mosoly, egy öreg téglafalból kibukó bodzaág, és emberek tetteikkel, akik nem törődnek a korszellem tekintetet földre kényszerítő erejével. Kincses Károly másfél évtizede, amikor megismertem, hivatalnokoskodása mellett, után, előtt, közben fotótörténeti anyagok gyűjtésével foglalkozott. Ha nem segít intézmény, állam, hát maga egyedül. A minden-régit-el-kell-dobni, le kell cserélni időszakában különféle padlásokon penészszagú bőröndökben kutatott. S ősz óta van a százötven éves magyar fotótörténetnek Kecskeméten önálló múzeuma, neki pedig Kulturális Fotóarchívuma.

És vannak páran a magyar fotóművészek közül, akik nem a pillanat kívánalmait követik, nem erőszakolnak képalkotó eszközükre valami attól idegent. Hisznek abban, hogy az emberi szem eszköznél alkalmatosabban megláthat és észrevehet.

Bán András és Lugosi Lugo László kezdeményezésére majd húszan közülük kiállítást szerveztek azokból a képekből, amelyek nem hasonlítanak a korszellem által igényeltre.

Először is, fekete-fehérek. A papír sem csillogvillog. E hörgő, zajos, harsány és vagdalkozó időben témáikul a csöndet, az apró tárgyak meghittségét, a természet, a környezet egy-egy részletének szépségét választották: egy teáscsésze fülének ívét, egy sírkő alól is kibukni képes virágot, a gang korlátjának árnyékát a nyári késő délutánon. A kiállítóknak – csak jelzésül, Attalai Gábor, Egyed László, Fankl Aljona, Gellér B. István, Kincses Károly, Szilágyi Lenke, Hajtmanszky Zoltán – volt bátorságuk és képességük arra, hogy felmutassák e részletekben a teljesség egészének szépségét, a legbelülre csukódó harmóniát, eszközükkel, a pillanat eszközével az örökkévalóságét.

Egészen kis tájak... de hát csak kisszerű emberek vannak! A tájak? A tájak valójában nagyszerűek!

(A kiállítás májusban Pécsett a Perem, Budapesten a Small, Miskolcon pedig a Missionart Galériában volt látható.)

JÓZSA ÁGNES

Tüzes kövek

Kétféle kőre gondolok. Egyrészt Hegyi György mozaikjainak szentendrei kiállításán a kis kőkockákra, másrészt Szentendre macskaköveire, amelyek felforrósodtak a hagyományokat képviselő művészetek művelőinek talpa alatt. Milyenek is a helyi hagyományok? A szellemföldrajzi tényezőkről csak annyit, hogy Szentendre mindig több kultúra találkozóhelye volt, amit a harmincas években kialakuló szentendrei festészet is jól tükröz. A merev konstruktivizmus itt olyan vizionárius elemekkel gazdagodott, mint ami Paizs-Goebelt vagy Ámos Imrét jellemzi, olyan szabad formai asszociációkkal, mint Vaszkó Erzsébeté. Olyan lírai kubizmus született itt, mint Kmetty Jánosé volt, és mindez abban az antropomorf-spirituális szerkezetességben csúcsosodott ki, amit Vajda Lajos szinte az emblémáig letisztított, és amit Korniss Dezső, Barcsay Jenő vagy később Deim Pál is folytatott. Ugyanakkor olyan igazán festői egyéniségek is beletartoztak ebbe az eredetileg program nélküli körbe, mint Gráber Margit, Miháltz Pál, Anna Margit, Bálint Endre vagy Ország Lili.

Különös együttélés színterét adta a város és környéke az urbánus–népi vonulatoknak is. A kisvárosi báj a nagyváros tőszomszédságában elsimította a „bent" lappangó ellentéteket. Többen pedig ide menekültek, ha tetszik, kivonultak, előbb az ötvenes években, mint Gadányi Jenő, később a 70–80-as évek kultúrpolitikája elől, mint fe Lugossy, Wahorn vagy az egész Vajda Lajos Stúdió. Festett érzékiség és rajzolt gondolatiság, úgy tűnik, ebben a városban a legkülönbözőbb irányból érkezők számára lehetséges szintézisként merült fel egykor és ma is. Létezik egy sajátos „festői" technika, a mozaik, amely régen az egyszerű, ősi formák, ma a bonyolult és érzékeny szellemi konstrukciók világában, egyaránt megfelelt az olyan egységre törekvő alkotók számára, mint Hegyi György. A most hetvenéves művész gyűjteményes kiállítása a régi szentendrei hagyományokat elevenítette fel a Főtéren. A kis színes kockák a város házainak, utcáinak és temetőinek építőköveit idézik a maguk anyagszerűségében. Ugyanakkor a fúgák vektorai a Megváltó dicsfényének sugarait, arcán a kínok ráncait vagy éppen a sötét erők energiáit is képesek érzékeltetni.

Az ünnepi tárlatra készült el a Font Kiadó az itt ki is állított 1972-es *Tiszta, tiszta, tiszta* című táblakép és a hasonló című Hajnal Anna-vers szorosan összetartozó kötetével. A verset és a kompozíciót a rituális halottmosdatásnál elmondott-énekelt héber szövegek ihlették, és a kis könyvben a Holocaust napját jelenítik meg. Maga a falikép az ember és az angyalok találkozását „írja" le. Isten követei, az angyalok az Ótestamentumban a „sose alvók, elevenek, tüzes kövek, hajnalcsillagok, Isten szemei", akiket a hozzáértők a teurgia, a fehér mágia segítségével befolyásolhatnak, és velük együtt elűzhetik az emberek az ördögöt. A nem is annyira szerény programot Hegyinek ez a képe mind kompozíciójában, mind színeiben képes megvalósítani. Köröskörül a mozaikok, a *Mementó,* a *Keresztek,* az *Auschwitz,* a *Márványritmus,* a *Fej és város* vagy a *Fémritmus* szinte ennek a főműnek a mozaikvázlatai. A város tüzes kövei beépültek ebbe a „freskóba".

Ám maga a város nem menekült meg az ördögtől. A modern művészet hagyományait a szó szoros értelmében kiszorítja a bóvli. Butik hátán butik. Például bérleti díj dolgában az igazi galériák – mint például az Artéria – már nem képesek versenyezni a turisták megsápolásából fizetőképes régiségboltokkal és vendéglátóhelyekkel. A hely szelleme megváltozott. Ez a Szentendre más: puritán helyett cicomás. Öröm, hogy a házak kicsinosodtak, de fájdalom, hogy a belső tartalmat nem őrzik tovább a kövek. A harmincas-ötvenes-hetvenes évek kvalitásos festővárosát elvitte az ördög. Az ide kötődő művészek az önkormányzat helyzetfelismerése és segítsége nélkül aligha tehetnek mást, kiállítanak, amíg van hol. Félek, hamarosan eljön az az idő, amikor valamirevaló galériába eljutni csak előzetes bejelentés után lehet. Ahhoz pedig csak telefon kell és nem Szentendre kövei.

SZEGŐ GYÖRGY

Ezenkívül a két alapállás számtalan kombinációja valósítható meg a szerző szellemiségétől (ha van), felkészültségétől és főleg tehetségétől függően. Egyvalami azonban nem nélkülözhető: a végiggondoltság. A tét. Hiszen a film – játék. Játékfilm. A játék meg csak úgy igazi, ha komoly, ha vérre megy.

No, ez az, ami Gárdos Péter negyedik nagyjátékfilmjéből hiányzik. Az író-rendező már-már virtuóz módon kerüli el, hogy bármiben állást kelljen foglalnia. Virtuozitása távolról sem Rubinsteiné – stílszerűen szólva –, inkább a fölkészületlen nebulóé, aki dacára annak, hogy azt sem tudja, milyen tanóra folyik, valamit összehalandzsázik a ketteshez.

Gárdos elblicceli a „művészetet". Tamás, mint a film abszolút főszerepe, pontosan *körülírt* figura. Ismerjük családját, hétköznapi életét, megtudjuk, hogy halálos szerelembe esik Pannival, s felborul egész élete. Tanúi vagyunk apró férfi-gyávaságainak, követjük őt kudarcaiba. Egyet nem tudunk: belül mi zajlott le. Mint ahogy Panni, a másik főszerep is belső indítékok híján él és mozog. Szép a lába, jól táncol, kikerekedett szemekkel néz és ujja köré csavarja a férfi(aka)t. Csak arra nem derül fény: minek. Mert a Skorpiók ilyenek? Hm. Kissé egysíkú megközelítés, *főleg* asztrológiai nézőpontból. Nem a tanmesét hiányolom – az éppen hogy megvan: tanmese a kiszámíthatatlan végzet asszonya kiszámíthatatlanságáról, meg a kiszolgáltatott slemil kiszolgáltatottságáról –, hanem az élő emberekre oly jellemző belső – akár tudatos, akár tudattalan – motivációt. Az nem mentség, hogy maguk a hősök sem tudják, miért olyanok, amilyenek. A rendezőnek épp ezt kéne feltárnia. A két „kisebb" főszerepben egyébiránt érdekes módon fel tudja mutatni Gárdos az indítékokat. Maskó nagymama (Törőcsik Mari) mániáiban egy *teljes* élet töredékeit mutatja fel. Dezsőnek (Garas Dezső) pedig két szemvillanásában több van a kisember kicsinységéből és nagyságából, mint ami az egész forgatókönyvben leíratik.

Gárdos elblicceli a kommerszet is. Woody Allen szellemisége tán közel áll hozzá, szellemessége azonban elérhetetlen álom a magyar rendező számára. Sándor Pál legjobb korszakának fanyar bölcsessége is inkább csak Garas Dezső jelenlétén át szűrődik be olykor-olykor. Arra meg nem viszi rá a lélek Gárdost, hogy a nagy operettszerzők (Lelouch, Pakula, Mazursky, Pollack) taknyot-nyálat egybefolyató érzelmességét felvállalja. Lavírozik-lavírozgat tehát, s „hajóját" érintetlenül, a friss dukkózást épen megőrizve sikerül kivezetnie a veszélyes vizekről. Az eredmény egy gondolatilag igen lapos (lásd: az élet nem habostorta, a szerelem mindent legyőz, valamint: ha megversz is, imádlak én... végül pedig: a Skorpió megeszi az Ikreket...), viszont szerfelett lankasztó másfél óra, amelyben akadnak olyan pillanatok, amelyek arra engednek következtetni, hogy a film szerzője többre volna képes, ha összefogna valakivel, aki írni is tud (lásd legjobb filmjét, a *Szamárköhögés*t, amelyet Vámos Miklós forgatókönyvéből készített), s aki érvényesíteni tudja azt a külső nézőpontot, amely alkalmas a mélyebb összefüggések megpillantására.

Addig is hallgassunk Rubinsteint – és nézzünk (mondjuk) Fellinit (de legalább Lelouch-t). Valamit, ami jó – de legalább afféle.

TÓTH PÉTER PÁL

Lapunk júniusi számának néhány cikkében számos értelemzavaró nyomdahiba maradt. Szerzőinktől és olvasóinktól ezúton kérünk elnézést.

A csalás gyönyöre

A nő mint olyan egyszerűen (értsd: magától értetődően) mindig egybeesik az idővel, nem verbalizálja (okoskodja) számításait, talpraesetten nekiáll tenni-venni, önállani és tovább – míg a hím mint emilyen roppant iparkodásában máris kétségbeesetten kapaszkodnék *renonsz* fallogosza után. *Hijába.* Orvost, tűzoltókat kell kihíni hozzá, máskülönben a *tökje* is odavész. Igen, ez általában mindig így van, kapitális tévedés volna a kevés rendhagyó vízfejűre (nagyokosra) tenni (építeni), mint tette, elvben, a *cuculista* raison. De, hála a feminitásnak, a *cuculizmusnak* befellegzett, és azért a feminitásnak hála, mert *csak,* vagy mert evvel nem csak a cuculizmusnak, hanem egyúttal a hímfilm hőskölteményeknek (.....: a címek helye) is beborulni látszik, bár ennek meg kicsikét ellenmondani látszik a (gyász- és renász)-zenét – ide – szerezni meghítt olasz keresztapa Ennio Morricone. Ő tudniillik a fémszál e feminoptikában, metál optimus a képlékeny opti-mában, garancia a csalásra, illetve annak gyönyörére – ha ugyan fölfedjük, hol itt a csalás, s általéljük benne a gyönyört. Mert, ellentétben a mintaadó Cosa Nostra alapelvével, a Gyarmathy-storyban írmagja is alig családcentrikus hajlamoknak, legföljebb csekély megrázós ellenpontozás gyanánt, magyar férfi nem ura a családjának, sem a feleségének, s női optikával, a legkevésbé önmagának az, magyar férfi mindközönségesen az erőszakra hajlik, vadkeletről a vadnyugatra, középszerű bandita, nemesebb gaztettekre eddigelé sem futotta s eztán sem futja a lelkierejéből. Animus nulla a magyar férfi, sőt dupla nulla, elvégre még utánozni is csak a magafajtát utánozza – nem igaz?

Másfelől viszont netán abban rejlik a csalás gyönyöre, hogy realista szemmel is megjátszható egy kalandfilm? Hiszen, mint fentebb mondottam, nő számára a valóság mindig biztosan kézenfekvő, kérdés csupán, hogy itt és most mely műfaj *öltözteti* inkább, szellemi problémák-e vagy inkább fizikai természetű konfliktusok cipeljék a hangsúlyt, a „valóságaurát" – ez volna a rendszerváltásnak megfelelő kérdés. Farkas (férfi) szemmel nézve ugyanis rohamost tűnőben a Ladák (nem szólva az ostdeutsch márkaságokról), farkas (férfi) üvölt epemámorában, hogy ismét palira vette őt a falkavezetőség, hanem mostantól fogva, harsogja, ő sem lesz rest, beveszi magát abba a bozótba, amely néki is álomszekeret terem. Így hangzik nagyjából a kimondott és csakígy a kifejezett (eleget tett) hímmonológ, szóról szóra mint a valóságban, semmivel nem kevésbé unalmasan annál. S ahogyan én láttam, a színész (Andorai Péter) eléggé unja is (túlismeri) ezt a szerepét. Pedig feltehetőleg színésznek is komoly fejtörést okoz a rendszerváltás (pardon! rendszerváltozás), a művészmunka sem tartozik többé a kiemelten párt-fogolt szakmunkák közé, gondolhatnók tehát, színész bármi tőle telhetőt megtesz, csak hogy fennmaradhasson a színen, ám úgy látszik, a színészpsziché bonyolultabban reagál, rezignál, amikor felcsattannia volna (szín)ésszerű, civil (magán) ízlésébe visszakoz a nyilvánvaló felszín elől. De veszem észre, még mindig Andorai Péterről beszélek, illetve a hímnemet formázó férfi szereplőkről (Dörner György és tsai és kontratsai), a pozitív nőhősre nem támad szavam, őt kényszeresen a panelkalitkájában (a záróképben) látom, hallom, amint a valódi, azaz deprimált pintynek élénk, azaz művi és míves pintyhangon füttyög. Lőn egyszer egy vadnyugat – topográfiailag bárhelyütt, bár Gyarmathy Lívia nem téved, hogy itt és mármost, és abban sem téved nagyot, hogy mozit is ehhez képest kéne forgatni. De már hogy ehhez elegendő volna az obligát zeneszerző *neve,* néhány sablon a tucatkeresztapákból, plusz némi feminista-intellektuális morálfölény? Természetesen ezt csupán kérdezem, hiszen a közelmúlt hazai termésű hímmozijait ha veszem, az eredmény – a legutálatosabb elfogultsággal is utóbbiak mellett –: 0:0.

MARNO JÁNOS

ZENE

Új és régi Liszt-művek

Napjainkban, az összkiadások divatja ide jén, megkülönböztetett figyelemben ré szesülnek a „világelső" produkciók (legyen szó akár nyomtatványról, akár megkésett ősbemutatóról). Kétes értékű ez az érdeklődés; előre ugyanis aligha tudhatjuk, vajon jogosan borította az il-

letető alkotást a feledés homálya vagy pedig méltatlanul elfeledett kompozícióról van szó. Megbecsülendő viszont az újat-adás szándéka akkor, amikor általában a másod/harmad/rendű művek divatoznak: a világelsőről kiderülhet, hogy lappangó kincs kései rehabilitációja.

Liszt Ferenc életműve megérdemelné az alapos odafigyelést. Sajnálatos, de tény, hogy műveinek széles körben való ismertsége több mint felszínes – a szakirányú kutatások pedig – mint megannyi, egymástól független „mélyfúrás" – nem jutnak el a nagyközönséghez (hozzáteszem, nem is a legújabb részpontosításokkal kellene kezdeni a liszti oeuvre megismerését-megismertetését).

Ilyen helyzetben, természetesen, minden, ami figyelmet képes kelteni, hasznos, *Jay Rosenblatt* jóvoltából hozzájuthattunk egy korábban ismeretlen Liszt-zongoraverseny kottaanyagához. A Zeneműkiadónál publikált partitúra és kétzongorás kivonat lehetővé teszi a zongoristák számára a kompozíció megismerését. Aki szívesen kíséri

kottából a művet, megteheti: a korábban ismeretlen Esz-dúr zongoraverseny (op. post.) hangzó anyagként is hozzáférhető. *Jandó Jenő* játssza, a Magyar Állami Hangversenyzenekarral, Lamberto Gardelli vezényletével.

Ez a kompozíció egyidős az Esz-dúr és A-dúr zongoraversennyel, ám amikor azokat Liszt átdolgozta (1849), e kompozícióval nem foglalkozott. Mégis, a szerzői kéziratok és egy korabeli másolat segítségével rekonstruálható volt a mű, amelyet feltehetően az a szándék hívott életre, hogy a koncertező Liszt saját művekkel akarta gazdagítani versenymű-repeortoárját. A két népszerű koncert ismeretében is érdemes meghallgatni ezt a harmadikat, amelynek egyetlen tétele más műfajokkal is rokonságot tart. Érdekes-értékes próbálkozásnak tarthatjuk ezt a művet, ahol a szerző a dallamok sajátos nyitottságával kísérletezett. A felvétel tartalmazza még Liszt három Schubert-induló átiratát is, szólózongorára. Jandó, aki a liszti átiratok avatott ismerője (elég, ha korábbi lemezeire hivatkozom, például Rossini–Liszt: Soirées musicales, Schubert–Liszt: Soirées de Vienne, Schubert-dal átiratok) és Liszt-interpretátorként is elismert, briliáns előadással örvendezteti meg a hallgatókat. (MK 31301)

Hungaroton–CDF Associates koprodukcióként jelent meg egy másik ismeretlen Liszt-mű, a De profundis (kizárólag HCD 31525). Míg a zongoraverseny esetében a hosszú lappangást mentheti, hogy felületes rápillantásra – éppen Esz-dúr hangneméből adódóan – az elkészült Esz-dúr zongoraversenyhez készült, de fel nem használt zenei anyagnak tűnhetett, a De produndistól az riaszthatta vissza a szakembereket, hogy „befejezetlen". Igaz, a zongorára és zenekarra szánt hangszeres zsoltár ismeretében ez sem tűnt erőt meghaladó vállalkozásnak. Csak a mű legvége hiányzott, s a hangszerelést kellett felülvizsgálni, vajon mindenütt teljes-e. A kanadai zeneszerző-átiratkészítő *Michael Maxwell,* aki a felvétel zenei rendezője is egyben, a liszti intenciókat követve fejezte be a művet. Tudatosan törekedett arra, hogy ezt az 1830-as évek Lisztjének szellemében tegye – vagyis figyelmen kívül hagyva mindazokat a lehetőségeket, amelyekkel egy későbbi alkotói periódusában élt volna a szerző. Kanadai szólista, Philip Thomson és kanadai karmester, Kerry Stratton közreműködésével szólaltatta meg a művet a nyáron készült felvételen az ÁHZ, csakúgy, mint Lisztnek zongorára és zenekarra szánt két fantáziáját: a Schubert-zongoramű által inspirált „Wanderer-fantáziát", és azt, amelyik a beethoveni kísérőzene, az Athén romjai motívumaira készült. Mint augusztusban, a sajtótájékoztatón megtudtuk: a fiatal virtuóz szólista Liszt-specialistának vallja magát, arra törekszik, hogy akár szóló-darabot játszik, akár magánszólamot valamely zenekarkíséretes műben, mindig azonosuljon a szerző és a mű gondolatvilágával. A kompozíció egészét tudva kíván értő-koncentrált jelentőséget adni szólamának.

E felvétel alapján úgy tűnik: tudja, milyen érzelmi és intellektuális tartalom rejlik a kottafejek mögött. Ahogyan zongorázik, az is elismerésre méltó – de vajon eléggé szuggesztív egyéniség-e ahhoz, hogy olyankor is meggyőzze hallgatóságát, ha a produkciót nem előzi meg feszült várakozás? Amikor augusztusban, jótékonysági koncert keretében elhangzott a mű a Zeneakadémián (amely, hála a rendkívül agilis Denise Klaray szervezőmunkájának, zsúfolásig megtelt), az élmény lelkesedést váltott ki a hallgatókból. A CD-felvétel birtokosánál az öröm a meghatározó tényező: végre megvan a hangfelvétel a műből. Azt hiszem, érdemben csak a konkurens interpretációk fogják „megmérni" az első felvétel előadóinak teljesítményét.

FITTLER KATALIN

TELEVÍZIÓ

És voltak fesztiválok

A televízió szinte lubickol abban a mámorító tudatban, hogy immár neki is van múltja, amire visszarévedhet. Egymás sarkára taposnak „a tévé hőskorára" emlékező műsorok, az ismétlések és felújítások. A kétségtelen olcsóság mellett azonban ennél nyomósabb érv is szól e nosztalgiázás létjogosultsága mellett: az ilyen típusú műsornak ugyanis mindig van, méghozzá nem is elenyésző számú nézője. Sokan ülünk a képernyő előtt azzal az önfeledtséggel, hogy bármekkorák is mai gondjaink, a gyakran fekete-fehér képsorok azt az időt idézik, a hatvanas évek közepét, amikor még – ha rövid időre is – megvolt az az illúziónk, hogy minden rendben van, a viharokon túljutottunk, egészen jól élünk és ez most már csak egyre fokozódhat...

Különösen sokak számára maradtak emlékezetesek a táncdalfesztiválok. Már pusztán azért is, mert dalaik közül némelyikből éveken át játszott sláger lett, egyikre-másikra még táncolni is lehetett, de a felhajtás, a cirkusz, a botrányszag mindegyik körül erőteljesebb volt, mint akkortájt bármi más társadalmi megmozdulás körül. És persze, a máról visszasóvárgó néző akkor fiatal, vagy mindenesetre fiatalabb volt. (Ez az egyetlen motívum már magában véve is érthetővé teszi, miért kísérte megkülönböztetett érdeklődés a Déri János vezette hétrészes sorozatot, illetőleg a Volt egyszer egy fesztivál című gálaestet, amelynek Poór Klári és Antal Imre voltak a házigazdái.)

Nem ünneprontásként jegyezzük meg, hogy érdemes lett volna fenti műsorokkal nagyjából egy időben megismételni *Schwajda György Táncdalfesztivál '68* című darabjának közvetítését a szolnoki színházból, amely produkció ugyanezt a kollektív élményt dolgozta fel, csak éppen a könnyes-bús, kedélyes látásmóddal szemben kesernyés, groteszk nézőpontból. Elvégre olyanok is akadnak szép számmal, akiknek emlékezetében így őrződtek meg a fesztiválok.

Jöttek az egykori énekesek, zeneszerzők, szövegírók, hangszerelők és más közreműködők és rá kellett döbbennünk, hogy egyszerűen nincs olyan sablon, amelybe valamennyiüket begyömöszölhetnénk. Akadt köztük, aki ma is a pályán van, akinek a hangja, a külseje alig-alig változott. És akadt, aki azóta más, „civil" foglalkozásra tért át. Ez utóbbiak közt is vannak sikeremberek és a nem művész pályán éppúgy háttérbe szorítottak, mint amilyenek énekes sztárjelölti mivoltukban voltak. Van, aki már csak a fürdőszobában énekel és van, aki ma is fellép. Van köztük harmadrendű vidéki szállodák lokáljában szereplő „kisiparos", és van másod-harmadvirágzását élő csillag, akinek lemezei, kazettái, klipjei közkézen forognak. Van, aki kész újrakezdeni és van, aki hallani sem akarna erről. Akad köztük, akinek az egykori kudarc máig fájdalmas, eleven, lüktető seb, és akad, aki az egészet már akkor is játéknak, próbálkozásnak tekintette és alig emlékszik az egészre. Láttunk könnyeket, kaján és meghatott mosolyokat, spontán és megrendezett ugratásokat, negédes barátkozást és őszinte örömöt a másik láttán. Csak éppen egyvalamiről nemigen esett szó: micsoda késhegyig menő csatározások folytak akkoriban az énekesek közt az elénekelhető dalokért, a szerzők közt a „tuti" sikert garantáló énekesekért. A közönség bevett kedvencei és a fesztiválokra betörni próbáló, érdesebb hangvételű rockegyüttesek között. Micsoda botrányos, az adás félbeszakításával fenyegető jelenetek, füttykoncertek és közbeordítozások zajlottak le egy-egy zsűriszavazat kihirdetése nyomán! Emberek tucatjai mentek volna ölre utcán, villamoson, üzletekben, hivatali büfékben amiatt, hogy vajon jogos vagy méltánytalan volt-e Kovács „Józsi" lepontozása? A döntő után még hetekig különféle más adásokban, kerekasztalok mellett vitatkoztak a szakma és a közönség képviselői, érvényesült-e az igazság? Nemzeti üggyé tudott nőni akkortájt egy-egy Táncdalfesztivál, csaknem úgy, mint 1954-ben a futball-vb. (Meglehet, a dolog okai is hasonlók voltak.)

Mindenesetre most, negyedszázaddal eme nagy port fölvert fesztiválok után, melankolikusan figyeltük a gálaesten újból fölhangzó dalokat. Előadóik részben ugyanazok voltak, mint hajdan, részben fiatalok, akik azóta kerültek a pályára. S miközben hallgattuk az ismerős melódiákat, művészi helyett inkább szociológiai élményben volt részünk. Akik most énekeltek, kivétel nélkül jobb produkciót nyújtottak, mint elődeik. Még akik saját egykori dalukat adták is elő, időközben rutinosabbak lettek, hangjuk izgalomtól mentes, előadói modoruk fesztelen és görcstelen lett. Az újak pedig egytől egyig érzékeltették, hogy komoly előképzettség után, „megmunkált" hangszálakkal, kitalált külsővel, megcsinált gesztusokkal lépnek a színpadra. Nem volt egyetlen tétova hang, suta mozdulat, találomra választott kosztüm. S ekkor, ennek tudatosodásával döbbentünk rá arra, hogy azok a régi fesztiválok miért is vésődtek bele olyan mélyen, feledhetetlenül a memóriánkba. Mert félre nem érthető módon arról volt szó az esetek többségében, hogy kitörni-feltörni vágyó ifjú emberek küszködtek dalaikkal azért, hogy a sorsukon fordítsanak. Alig akadt köztük, akinek zenei előképzettsége lett volna, akinek „imidzsét" menedzserek teamje találta volna ki. Legtöbbjük üvöltött, süvöltött hangszálrepedésig, torokgyulladásig, szemét forgatta, mutogatott, hadonászott, ahogyan jónak képzelte – és ha énekesként nem is voltak meggyőzőek, de hiteles és mélyről feltörő volt vágyakozásuk a siker után, amit egész valójuk kétségbeesett elszántsággal sugallt. A közönség pedig ezt érezte meg, ezért állt a pártjukra, kiemelkedésükben ezért sejdítette meg a maguk közül való kisember egyetlen esélyét. 1992-ben – bár a hírek szerint ismét lesz fesztivál – ilyesmiről már szó sem lehet. Aki mögött nem áll elég pénz, fizetett felkészítők csapata, aki nem született bele olyan famíliába, ahol a lakásban lévő zongora eleve a minimum – jobban teszi, ha nem is próbálkozik.

NÁDRA VALÉRIA

KÉPZŐMŰVÉSZET

Feloldozás

Felüdülés

Magén István képei az Árkád Galériában

A *szentély alaprajza:* titokzatos jelek, misztikus számok, rejtélyes metszéspontok egy eleven táj fáinak zöld lombja, földjének barátságos barnája előtt. A szentély e rajzon lélekben emelt épület, sors diktálta találkozások és törvényszerű egybeesések színtere, mágikus gondolat. Kevés eszköz nyomán, határozott formák helyett a képzelet és sóvárgás vázolta foltokból

Vasárnapi Hírek 1992. dec. 13.

Magén István

Tárlatunk

Magén István: Lány

A gyanús alkotó

Gyanús, ha egy név sokat szerepel. Mi lehet emögött? Egyéni kiállítás az Árkád Galériában, s most a Derkovits-teremben? Egy év alatt kettő és azok a bemutatók, ahol e rövid idő alatt — egy év, mi az? — Magén István alkotásait láthattuk. Sokszor szerepel. Gyanús. Gyanús?

Ha alkotásait nézzük, mindenre megtaláljuk a magyarázatot. Magén képei szépek. Elsősorban a színei (kevés festő kérkedik szép színeivel manapság). A szépséggel pedig nemigen tudunk mit kezdeni. S ráadásul a témái és azok megfogalmazásai is olyanok, amelyekkel jó együtt lenni, örömet adnak, élni segítenek, mert valamiféle napfényt visznek a legsötétebb szürkeségbe is. Egyik kép sem az idillé, egyik sem a megkönnyebbülésé...

Több ezer év biztonsága, mélysége... Ezt a másokra is ható élni tudást messzi földeken gyűjtötte.

Óvé most már a kibucok zöldje, a megkínlódott, a sós tenger kékje, az évezredek alatt ömlött vér pirosa.

A kavargó vonalak, a kavargó színek mégis valamiféle megnyugvást sugallnak. Azt „mondják": nyugodj bele, ilyen a világ... ilyen, kavarog, mélybe ránt, megaláz és fölemel...

Gyönyörű.

A Derkovits-teremben harminckét képet állítottak ki, melyek együtt tudnak élni velünk. Mi együtt tudunk élni velük.

Magén. Sehova sem sorolható. A divatok elkerülték. Hogy mégis kellő, ezt a kiállítások bizonyítják.

Józsa Ágnes

Veszik, viszik az utalványokat

Üdülési tudn

A januártól életbe lépő új üdülési rendszer iránt máris hatalmas az érdeklődés. A fővárosi értékesítési iroda december 7-én kezdte kínálni jogi személyeknek, munkanélkülieknek, valamint a nyugdíjasoknak az első negyedévre érvényes támogatási utalványokat.

Mint Bányai János, a Nemzeti Üdültetési és Vagyonkezelő Kft. munkatársa elmondta, a nyitás óta naponta mintegy 200 nyugdíjas kereste fel az irodát, és jelentős az érdeklődés vállalatok, intézmények részéről is. Legalább ennyien érdeklődnek arról is, hogy miért előnyös, ha jogi személyek munkatársaiknak támogatási utalványokat vásárolnak.

Mind többen ismerik fel, hogy kockázat nélküli előnyről van szó, a munkahelyeknek ugyanis csak meg kell előlegezniük az általuk vásárolt utalványok értékének 50 százalékát, és a pénzükhöz azonnal hozzájutnak, ha dolgozóiknak azokat továbbadják. Munkatársaik jól járnak, mivel adómentes támogatási utalványban részesülnek. Ezután felkereshetik az értékesítési irodát, ahol az utalvány értékének és a részvételi jegy árának a különbözetét kell csak készpénzben kiegyenlíteniök. Sokan azt is megkérdezték, mi történik akkor, ha a munkahelyen nincs jelentkező az első negyedévi üdülésre és így néhány utalvány megmarad. Ezen utalványokat április 15-ig visszavásárolja az iroda.

Elkerülendő a félreértéseket: a jogi személyek dolgozóiknak nem csupán az átlagos 3000 forintos támogatást adhatják, hanem annál többet és kevesebbet is. A leginkább rászorulókat, a nagycsaládosokat, a gyermeküket egyedül nevelő szülőket, a nehéz szociális helyzetben lévőket az átlagosnál több támogatásban kell részesíteni, amelynek nincs felső határa.

Néhány nyugdíjas a rendeleteket félreértelmezve úgy vélte, hogy negyedévenként részesülhet üdülési hozzájárulásban. Támogatásra azonban mindenki csak a naptári évben egy alkalommal jogosult, beleértve a nyugdíjasokat és munkanélküli-

Az erő

MEGHÍVÓ

1995. április 26-án délelőtt 11 órakor nyílik

ÉZSIÁS ISTVÁN szobrász, MAGÉN ISTVÁN, MATZON ÁKOS, PASQUALETTI ZSÓFIA,

TUZSON-BERCZELI PÉTER és VÁSÁRHELYI ANTAL festőművész

Változatok a rendre

című csoportkiállítása
a Nyugat Irodalmi Múzeum, Haris Galéria
XII. Városmajor u. 48/b alatti termeiben.
Megnyitja: Wehner Tibor műkritikus
Rendezte: Hernádi Miklós

Megtekinthető: 1995. április 26. és május 14. 10^{00}-18^{00} között.

A kiállított művek megvásárolhatók!

Haris GALÉRIA

Változatok rendre

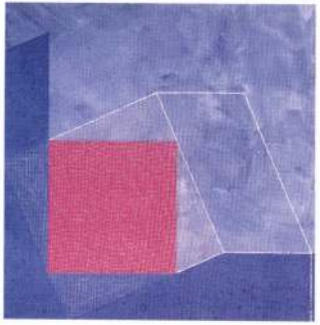

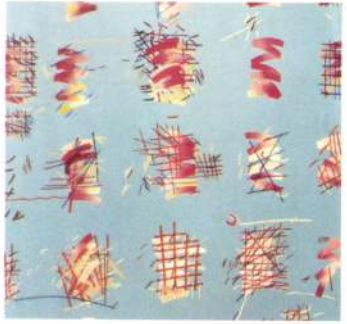

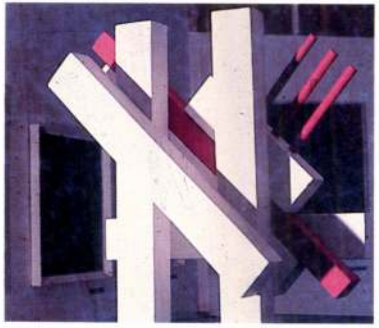

MAGÉN István

Etikai kódexet sürget Győrivánvi Sándor

Határozati javaslat a fasizmus ellen

Az Országgyűlés a jövő héten csupán hétfőn és kedden ülésezik, mert a bizottságok jócskán elmaradtak a munkájukkal. A másfél napos plenáris ülésen szó lesz az Európai Közösségekkel kötött társulási megállapodás megerősítéséről, a távközlésről, több adótörvényről, a költségvetésről és a párttörvény módosításáról. Folytatódik a vita az abortuszról, a kormány foglalkoztatási koncepciójának benyújtásáról szóló határozati javaslatról, a büntető törvénykönyv módosításáról, a földrendező bizottságokról.

Szabad György házelnök pénteki sajtótájékoztatóján azt is közölte, hogy a következő héten szeretnének több adótörvényről is dönteni, ha a bizottságok munkája ezt lehetővé teszi. Elhangzott az is, hogy napirend előtt eddig hárman kértek felszólalási lehetőséget: *G. Nagyné dr. Maczó Ágnes* (független) az éhségsztrájkkal, *Czoma László* (független) a statisztikai adatok sorsával, míg *Gerbovits Jenő* (36-ok) a költségvetés politikai elemzésével kíván foglalkozni.

Ugyancsak napirend előtt dönt a plénum több képviselői indítvány napirendre tűzéséről. Ezek között szerepel *Győrivánvi Sándor* (FKGP) javaslata az országgyűlési képviselők magatartási szabályairól. A képviselő azt ajánlja, hogy alakuljon országgyűlési ad hoc bizottság, a testület dolgozza ki a képviselők etikai kódexét, amely egy év múlva lépne hatályba. Szükségesnek tartja ezt „konfliktusszituációk" helyes megítéléséhez, a külső megjeleneshez, a modorhoz, a beszédstílushoz. Indoklásában egyebek között azt írja: *„Mit gondoljon az a hazai vagy határainkon túl élő honfitársunk, ha azt látja a teremben, hogy a felszólaló képviselőt megütik, a beszédeket dobogással, közbekiáltásokkal, ugatásokkal zavarják. Súlyos, becsületbe vágó inzultusok történnek az üléstermen kívül is az Országház folyosóin, egyéb helyiségeiben."*

Több MDF-es képviselő azt indítványozza, hogy a parlament alakítson egy, a privatizáció kérdésével foglalkozó 15 tagú bizottságot a privatizációs gyakorlat folyamatos figyelemmel kísérésére és áttekintő elemzésére. A privatizáció ugyanis súlyos feszültségeket okozott, és okoz a társadalom legszélesebb rétegeiben, mert a joghézagok — amelyekről a képviselők az átfogó állami ellenőrzési rendszer hiánya miatt csak állampolgári bejelentések nyomán szereznek tudomást — kihasználása révén széles lehetőség nyílt a vagyonátmentésre. A gazdasági visszaélések az elmúlt években nagyságrendekkel múlták felül az eltűrhető mértéket, s az okozott kár a joghézagok miatt csak elenyésző hányadában térül meg.

Suchman Tamás és *Schiffer János* (MSZP) határozati javaslatot nyújtott be a rasszizmus, az idegengyűlölet és az antiszemitizmus ellen. Ebben egyebek között azt kívánják rögzíteni: *„A magyar Országgyűlés határozottan és nyomatékosan elítél minden olyan tettet, megnyilvánulást — Európában és Magyarországon egyaránt —, amely lényegében vagy külsőségében fasiszta jelleget mutat. Szükségesnek tartja, hogy az Országgyűlés és a kormány a jogállamiság minden eszközét igénybe vegye a szélsőségekkel szemben."*

(csoknyay)

A szegények karrierje: remény az érettségire

Tehetséggondozás Újpesten

Létminimum alatt élők tehetséggondozását vállalja az Újpesti Családsegítő Központ.

— Akkora itt a szegénység, mint 1959-ben, 1960-ban volt — mondja *Lenorits Zsuzsa*, aki akkor pedagógusként, ma pedig segítőként kerül közel a családokhoz.

Hozzátehetné: a szegénység éppúgy kezdi beszűkíteni az esélyeket, mint hajdanán. Aki most a létminimum alatt él, annak nagy valószínűséggel a gyereke sem viszi többre, a szülők nyolc általánosát nem szárnyalja túl az utód sem. Ebből az ördögi körből legfeljebb az Újcsakö Lehetőség Alapítványának segítségével kerülhetnek ki. Az általuk felkarolt gyerekek néhány hete vették birtokukba az alapítvány székhelyét, a Chinoin hajdani óvodaépületében.

— Negyven gyerek négyféle támogatási formában részesül — mondja Lenorits Zsuzsa. — Rendszeres anyagi támogatást kapnak ösztöndíj gyanánt, amely a családi pótlék összegének felel meg: 3100 forint. A tehetséggondozó tanfolyamokon heti négy órát számítástechnikával, másik négyet angollal töltenek, s heti két óra jut fotószakkörre, színházi ismeretekre.

A kiválasztott gyerekek családját is megkülönböztetett figyelemmel kísérik: a munkanélkülieknek elintézik a járadékot, ügyintézésben segítenek. A támogatás negyedik elemeként szabadidős programokat is kínálnak: kirándulást, nyári tábort, ahol fel is ruházzák a gyerekeket. Úszni viszik őket, lovagolni — ezt a szülők végképp nem tudnák megfizetni.

Ez a negyven gyerek még csak nem is a jéghegy csúcsa. Az Újcsakö felmérése szerint csupán a harmadikos diákok közül legalább hatszáz él a kerületben létminimum alatt. Nekik nem jut az, amit egy átlagos középosztálybeli természetesnek tart. Különórákra nem futja, saját könyvtárra, számítógépre még kevésbé. Sokan közülük még az iskolában kötelezően előírt nyelvi tankönyveket sem tudják megvenni, mert ezek jóval drágábbak, mint a hagyományosak.

A szegény családok zöme vidékről jött fel a fővárosba a hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején. Egyharmaduk cigány, legtöbbjük fizikai munkát végez, képesítésük nincs. A munkaerőpiacon kevés eséllyel indulnak, s ezt a sorsot hagyják örökül fiaiknak, lányaiknak is. A Lehetőség Alapítvány segítségével a gyerekeknek van reményük arra, hogy elvégezzék a középiskolát.

Az alapítvány adományokból, pályázati pénzekből tartja fenn magát. Ez a negyven gyerek is hatalmas erőfeszítést jelent. Pedig csepp a tengerben.

N. A.

Műszaki eredmény már van, felelős még nincs

A tolmácsberendezésben volt a hiba

A műszaki vizsgálat lezárult, a személyi felelősség megállapítása még tart. A vizsgálóbiztosnak a köztisztviselői törvény alapján 15 nap áll rendelkezésére az eljárás lefolytatására, ám munkáját ugyancsak meggyorsíthatja a péntek reggel elkészült szakértői műszaki vélemény — jelentette be tegnap Soós Tibor, az Országgyűlés Hivatalának vezetője. Mint ismeretes, a parlament szerdai ülésén Borisz Jelcin beszédét magyarul nem hallhatták sem a tévénézők, sem pedig az ülésteremben levők: képviselők, vendégek, hazai és külföldi újságírók.

A *Szabad György* házelnök által azonnal elrendelt vizsgálat során a teljes műszaki felszerelést ellenőrizték, a vezérlőpulttól a vezetékrendszeren át a tolmács készülékéig. A vizsgálatban a T. Ház, a berendezést gyártó egykori BEAG utódcége, valamint külső szakértők vettek részt. Megállapításuk szerint a tolmács szájmikrofonos, fejhallgatóval ellátott készüléke volt a „bűnös": egy tízeres vezeték elöregedett, s éppen a kritikus időszakban szakadtak el benne az utolsó szálak, ezért nem volt hangösszeköttetés. Ezt azonban a tolmács nem érzékelte. A berendezés a reggeli órákban, sőt a holland miniszterelnök látogatásakor is működött.

Soós Tibor kijelentette, hogy műszaki szempontból fennállása legsúlyosabb válságát élte át mind a műszaki szervezet, mind maga az épület. Hangsúlyozta, hogy a vizsgálat megállapítása szerint a technikai blamázsnak nem külső beavatkozás volt az oka — az erről szóló hírek csupán felelőtlen találgatások alapján születhettek —, s abban sem a rádió, sem a televízió szakemberei nem játszottak közre, bár őket is megkérték, hogy a vizsgálat befejezéséig semmilyen berendezést ne bontsanak el. A külső szakértői vélemény úgy fogalmaz: *„a hibát a vezeték anyagfáradása okozta, az előfordulás helye az üzemszerűen használt egységek meghibásodási helyére jellemző".*

Szabad György elmondta: kívánatos, hogy az Országgyűlés illetékes szervei levonják a következtetéseket, és a fejlesztés során a szükséges és lehetséges lépéseket megtegyék. Hivatkozott viszont a két nagy nyári nemzetközi rendezvényre — Európa Tanács, EBEÉ —, amikor a berendezések elfogadhatóan működtek. Információink szerint viszont akkor egy másik cégtől, a Detant-tól béreltek technikai felszerelést. A szinkrontolmács-berendezést pedig a korszerű szavazótechnikával együtt legfeljebb három éve szerelték fel, az ülésterem felújításakor. **(csok—)**

A Guardian szerint

Antall bonyolult akcióba kezdett

Antall József ma beszédet mond egy fontos liberális gyűlésen, és ezzel meg akarja oldani a kormány szakadásával fenyegető viszályt a liberálisok és a keményvonalas nacionalisták között. A gyűlés erőpróba a kormányzó MDF mérsékeltjei számára — írta a *The Guardian* című brit lap pénteki számában *Chris Stephen* Budapestről.

Előzőleg a liberális szárny vezetője, *Debreczeni József* figyelmeztetett, hogy a kormánytöbbséget veszélyeztetve kilép a pártból, ha nem lépnek fel az egyik alapító, *Csurka István* nacionalista álláspontja ellen.

— *Ha Csurka úr így folytatja, és nem váltják le, akkor a fórumnak ez a szárnya leválik* — idézte a brit lap Debreczenit.

Antallra az Egyesült Államokból is nyomást gyakorolnak. *Tom Lantos*, Magyarország erős pártfogója a kongresszusban, gazdasági büntetésekre figyelmeztetett, ha Csurkát nem fegyelmezik meg. E válság épp akkor jön, amikor Magyarország amúgy is gazdasági bajokkal küzd. Valaha Kelet-Európa mintagazdasága volt, de most a gazdaság visszaesik, és az IMF leállította adományait a kormány túlköltekezése miatt. A jólétnek vannak felszínes jelei, de nő a nyomor, és a munkanélküliség majdnem 25 százalékos. Októberben bőrfejűek náci jelszavakkal támogatták Csurkát, és belefojtották a szót a köztársasági elnökbe — így rajzolta fel a The Guardian tudósítója a fejlemények hátterét, majd hozzátette:

Antall József nehezen kritizálhatja Csurka nacionalizmusát, amikor maga is a nacionalista árbocra kötötte zászlóját. Nyilvánosan „minden magyar atyjának" nevezte magát, utalván a határokon kívül élő magyarok millióira, ami érzelmeket felkorbácsoló ügy odahaza. Megtámadni Csurkát, miközben nacionalistának nyilvánítani magát: ez bonyolult fortélynak igérkezik — írta a brit lap tudósítója.

Fizet az Ybl Bank

A Deloitte and Touche Hungary Kft., mint az Ybl Bank Rt. felszámolója, 340 millió forintos refinanszírozási hitelszerződést írt alá a Magyar Nemzeti Bankkal, amelynek alapján kielégítik az Ybl Bank kishitelezőit — tájékoztatta *Szelecki György*, az Ybl Bank felszámolóbiztosa pénteken az MTI-t.

A jegybank által nyújtott hitel célja, hogy visszakapják pénzüket az Ybl Bank azon betétesei és folyószámla-tulajdonosai, akik 5 millió forintot meg nem haladó követeléssel rendelkeznek.

Megkezdték a számfejtést

Béremelés visszamenőleg július 1-jétől

Megkezdték a felemelt bérek számfejtését a központi államigazgatásban, illetve a helyi önkormányzatok igazgatási apparátusaiban főfoglalkozásban dolgozók részére. *Fehér József*, a Közalkalmazottak Szakszervezetének ügyvezető elnöke a Népszavának elmondta: a Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsának megállapodása szerint a köztisztviselők 810 millió forintot kapnak, ami kizárólag bérként osztható szét.

Az említett területek alkalmazottai *havi 1 ezer 300—1 ezer 320 forint bruttó* béremelést kapnak, amely visszamenőleg, július 1-jétől érvényes. Az összeg nagyon szerény, hiszen a köztisztviselők az átlagnál több ezer forinttal kevesebbet keresnek a hasonló képzettségű, más ágazatokban dolgozóknál. Ezért a szakszervezet tárgyalásokat folytat a jövő évi költségvetésről, hogy az ideinél nagyobb béremelést érjen el. **(n. t. e.)**

Az MSZMP a sztrájkban is segédkezne

(Megyei tudósítónktól.)

Merre tart Magyarország? címmel politikai nagygyűlést tartottak tegnap Miskolcon a Vasas Művelődési Központban, amelynek vendége és szónoka *Thürmer Gyula*, az MSZMP elnöke volt. A kérdésre a fórumot megelőző sajtótájékoztatón lakonikus választ adott a munkáspárt elnöke: hazánk a válságból a tragédia felé sodródik. A mind nagyobb támogatást élvező párt szerinte most többek között azért dolgozik, hogy elkerüljünk egy újabb, 1956-hoz hasonlítható összecsapást. A mindinkább elszegényedő rétegek — hallottuk a pártelnöktől — gyors és radikális változást sürgetnek, mert már nemcsak betelt, hanem túl is csordult a pohár.

Az MSZMP elnöke hangsúlyozta, nem az ultrabaloldali hatalomátvétellel kellene riogatni a lakosságot, hanem az illetékes kormányköröknek ideje lenne végre felfogni a jobboldal, a szélsőséges nacionalizmus és a neonácizmus térnyerésében rejlő veszélyeket.

Az MSZMP szerint nem a külföldi tőke mentheti meg Magyarországot, hanem a hazai mérnökök és munkások szellemi energiájának, tenni akarásának mozgósításával mozdítható ki a gazdaság a kátyúból.

— Senkinek sem lehet kétsége arról, hogy a kormány és a szakszervezetek vitájában — válaszolta tudósítónk kérdésére Thürmer Gyula — mi az utóbbiak pártján állunk. Ha szükséges, konkrét segítséget is nyújthatunk egy országos sztrájk megszervezéséhez, lebonyolításához.

A tájékoztatón elhangzott: a munkáspárt kész egy nagy tömeget befogadó helyszínen, nyilvános vitában összemérni javaslatait a parlamenti, illetve a hatezer főnél magasabb taglétszámú pártok elképzeléseivel.

U. J.

Állatkivitel: mint eddig

A turistaforgalomban továbbra is az eddigi szabályok vonatkoznak mind az élő állat, mind az állati eredetű nyers termékek kivitelére. Magánembereknek tilos az országból élő állatot és nyers húst kivinniük — közölte *dr. Bálint Tibor*, az FM állategészségügyi főosztályának helyettes vezetője.

A szakember felhívta a figyelmet: a Békés megyei sertéspestis miatt hozott EK-döntés csak a kereskedelmi forgalomra érvényes. A magánszemélyeknek ugyanúgy, mint eddig az érvényes vámszabályok szerint kell eljárniuk. *(MTI)*

800 ezer gyerek tanul hittant

Egyházi ingatlanviták

„Az egyházi ingatlanok tulajdoni rendezése kapcsán a három legfontosabb alapkövetelmény, hogy az egyház csak akkor kérjen vissza intézményt, ha annak funkciója van, az megfelel a helyi érdekeknek, és nem okoz újabb jogsérelmet" — szögezte le *Platthy Iván*, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium egyházi kapcsolatok főosztályának vezetője tegnap azon a sajtótájékoztatón, melyet a Magyarországi Evangélikus Egyház Deák téri gyülekezeti termében tartottak.

Mint ismeretes, 1991 végén a 13 magyarországi egyház több mint hatezer ingatlant kért vissza (tíz évre elosztva), ebből az MKM háromezret tartott arra alkalmasnak, hogy megkezdődjön a helyi megállapodás. A háromezerből majdnem négyszáz esetben eredményes volt a helyi megállapodás, a többinél még folyik az egyeztetés. 159 ügyben viszont a helyi önkormányzat és az érintett egyház nem tudott megállapodni, ezért a törvény értelmében a miniszterelnöki hivatal által vezetett egyeztető bizottság dönt az ilyen vitás esetekben. Platthy Iván elmondta, november 5-én a 159 vitás esetből 127 került a fenti egyeztető bizottság elé (a többit, például a Radnóti Gimnázium ügyét is, ismét helyi egyeztetésre utalták). A 127-ből 122 ügyben az egyház kapta meg a szóban forgó ingatlant, öt jutott az önkormányzatnak.

Hallottunk arról is, hogy az egyházi ingatlanok tulajdonrendezéséről szóló törvény 23. paragrafusa értelmében új törvényt kell alkotni az egyházak gazdasági finanszírozása céljából. Ennek a jogszabálynak már megindult az előkészítő munkája, egyelőre az alapkoncepción dolgoznak, és mint Platthy Iván elmondta, az úgynevezett olasz modell alapján a személyi jövedelemadó egy bizonyos százalékával az állampolgárok rendelkezhetnek majd, és annak az egyháznak adhatják, amelyiknek kívánják. Aki nem hívő, a fenti összeget idős korúak gondozására vagy gyermekvédelmi célokra lesz köteles adni a tervek szerint. E finanszírozási törvény még kezdeti stádiumban van, valamikor a jövő évben kerülhet a parlament elé.

Jelenleg 150 egyházi iskola működik Magyarországon, ez a közoktatás intézményeinek körülbelül 1,5 százaléka. Az 1991/92-es tanévben 15 egyház, 31 060 csoportban végzett hitoktatást, ez körülbelül annyit jelent, hogy Magyarországon tavaly 700-800 ezer gyerek tanult hittant. Elhangzott az is, hogy a püspöki kar levelet intézett a lelkipásztorokhoz, melyben kérte őket, olyan településen, ahol csak egyetlen iskola van, ne szorgalmazzák annak egyházi tulajdonba való visszakerülését. **— török —**

Konferencia a munkaszolgálatról

Nekünk, a második világháborút megélteknek és túlélteknek, erkölcsi kötelességünk, hogy ötven évvel a legsúlyosabb harcok után tisztelettel meghajtsuk fejünket az elhunytak emlékére. Egyebek között erről szólt bevezetőjében *Szenes Iván* A magyar munkaszolgálat a második világháború idején című pénteki konferencián, amelyen *Fehér József* ezredes, jogtörténész tartott előadást: A munkaszolgálat a két világháború között címmel. *Szita Szabolcs* történész, a Holocaust Dokumentációs Központ vezetője: A munkaszolgálat történelmi áttekintése témakörben szólalt fel. *(MTI)*

Elrulettezte a hiszékenyek pénzét

Csak ígérte az olcsó BMW-t

Csalás és sikkasztás alapos gyanúja miatt folytat eljárást a rendőrség Z. Z. harmincéves békéscsabai lakos ellen, aki több millió forinttal károsította meg „ügyfeleit" — jelentették be a békéscsabai rendőrkapitányságon pénteken megtartott sajtótájékoztatón.

Z. Z. Münchenben a BMW-gyárban dolgozik; itthon járva azt terjesztette, hogy harminc százalékkal olcsóbban tud vadonatúj német személygépkocsikat szerezni. Egy gyanútlan volt iskolatársa 1992 februárjában kiment hozzá Münchenbe, kocsivásárlásra átadott neki tizenötezer márkát, mint a vételár felét, s ezért bordómetál színű BMW-t ígért Z. Z. Miután az adott időben a kocsinak se híre, se hamva nem volt, a rászedett iskolatárs kiment hozzá újból, s ezreseken 780 000 forintot adott még Z. Z.-nek azzal, hogy most már a teljes vételárat kifizette. Miután augusztus 1-jére a BMW mégsem lett meg, szeptemberben a pórul járt férfi följelentette a rendőrségen Z. Z.-t.

A nyomozás során kiderült, hogy nem ez volt az egyetlen hasonló ügye a békéscsabai-müncheni szélhámosnak. Mint a rendőrségi vizsgálat megállapította, a könnyen szerzett pénzt Z. Z. ruletten és kártyán rendre el is vesztette. *(MTI)*

Gyurkovics Tibor

Levelek versben

Új költő

A pesti utcák holthideg ködében
Petőfi Sándor sírva lép elő
és látja ezernyolcszáznegyvenhétben:
hogy nála is nagyobb költő van születőben
— oroszos arszlán, ifjúi erő:
William Mészöly als Shakespeare Dezső!

Orvostudor

Ő az országos kapitány a flottán,
érintésétől megszépül a var,
a szülő nők sikongnak simításán,
„s nincs seb, mit heggel nem takar".

Beszéde könnyed, a mozgása arszlán,
az esze huncut, csábos pernahajder,
minden kórok tudása él az arcán,
ő a legfőbb, országos spermahajder.

És minden nő terhes a közelében,
s mindegyik boldog, aki elhiszi,
hogy gyereket lehet a csöndes éjben
beszéddel is előállítani.

Zsóka-köszöntő

És akihez szól most az utolsó nóta,
Zsóka nem javul meg, nem javul a Zsóka.
Sok mindent el lehet még mondani róla,
de azt az egyet nem, hogy zavarba' volna.
Szerényen tipegett bé Magyarországra,
mint ki a „királynál fenn a tányért váltja",
illedelmesen jött, lábát letörölte,
mosolyát pántlikás csokorba kötötte,
egy percre érkezett és maradt örökre,
pedig a levegő megfagyott körötte.
Megismerték egymást — Zsóka és az ország —
Zsókát a lakosság, lakosság a Zsókát.

Eleinte többet maguknak ártottak,
amerikaias csókokat váltottak,
egyikük arcán volt egy pofonnagy rúzsfolt,
másikuk szemében a felhajtás új volt,
az egyik duzzogott, a másik dalárdát
csinált s fenekébe is szúrt egy kokárdát,
síkos volt a terep meg a tévépadló,
amin hasra esett a vad és a hajtó,
suttogta a sajtó, sugarazta tévé:
hasra esett ország nem lesz a Zsókáé!
mindenki fülébe tettek finom bolhát,
közben szorongatta ki-ki maga szobrát.

De akihez szól most ez a fura nóta,
Zsóka nem javult meg — nem javul a Zsóka!
Rendszeres váltásban megjelent a bálon,
innen a valón és túl az ideákon,
egy kicsinység kokott, egy kicsit királynő,
mint kire a szerep egy kicsinység ránő,
kicsit hisztérika, egy kicsit affekta,
de a szíve itthon ugyancsak elkel ma:
talán nem madonna, talán nem is király,
de legalább szentül hiszi, amit csinál.
Zsókát a lakosság, lakosság a Zsókát.
Megszerették egymást — Zsóka és az ország —

Ez a magzat eladó!

Beszélgetés Mészáros Mártával

Egyelőre semmi remény, hogy belátható időn belül film legyen a *Cigány Rómeóból*. *Mészáros Márta* forgatókönyve a fiókba került.

— Nem sikerült rá pénzt szereznem, sem itthon, sem külföldön — mondja erről. — Az én történetem egy szerelem története, nem szociologizál, mégis, ma *Magyarországon* a cigánykérdésről próbálunk nem beszélni, a lényegét igyekszünk elkamuflálni. Európában is túl sok a menekült... Egész Európa vándorol, majdnem egymillió cigány van úton. Vagy inkább útfélen... A cigánykérdés mindenütt kegyetlenül kemény gond. Előtanulmánynak forgattunk egy dokumentumfilmet, több mint egy éve várja, hogy képernyőre kerüljön. Hírem sincs róla, hogy egyáltalán műsorban lesz-e...

— *Ezek szerint lemondott a játékfilmről?*

— Csak félretettem. Később tán sikerül más csatornákból pénzhez jutni. Most forgatásra készen áll egy másik könyvem, ha minden jól megy, januárban a *Budapest Filmstúdióban* megkezdjük *A magzat* felvételeit. Ez is nőkről szól, mint minden filmem. Úgy látom, a magyar család, mint egység, nagy válságban van. A húsz-huszonöt évesek nemzedéke előtt ma iszonyatosan beszűkültek a lehetőségek. Gondoljuk el, a növekvő munkanélküliség és az égig szökő árak mellett hogyan tud ez a generáció családot alapítani, otthont teremteni, gyerekeket nevelni? A filmem egy szép, igyekvő, jóravaló fiatal családról szól, amely előtt bezárul a jövő. A férj munka nélkül marad, a házuk befejezetlen, két gyereket nevelnek, s a feleség — *Kováts Adél* játssza — harmadszor is terhes marad. Nem az a típusú nő, akinek a fejében egy pillanatra is megfordulna az abortusz kiútja. Tíz gyereket is örömmel szülne, ha a világ, amelyben él, megengedné. Barátnője közvetítésével — *Hegyi Barbaráé* ez a szerep — más megoldást választ a kegyetlenül szomorú helyzetében. Eladja a terhességét.

Kováts Adél, a főszerep várományosa

— *Ilyen esetekről eddig külföldi krónikákból értesültünk..*

— Már Magyarországon sem ismeretlen megoldás. Tudomásom van róla, hogy sok terhes nő adja el a magzatát külföldieknek. Az anyaság kegyetlen konfliktusaival már korábbi filmjeimben, az *Örökbefogadásban*, és az *Örökségben* is foglalkoztam, csak másként. *Czeizel Endrétől*, a film konzultánsától tudom, hogy sok örökbe fogadó nő már a terhesség idejét együtt akarja tölteni az anyával. Az én szép, sikeres és gazdag örökbefogadóm is ragaszkodik az együttléthez, hogy teljesebben átélje, átérezze az anyaság élményét. Hármójukról, a szeretet, a gyűlölet, a kiszolgáltatottság érzelmi viharaiban végül egymáshoz tartozó két nőről és a magzatról szól a film. Az örökbefogadó asszony megformálóján még gondolkozom, de a férjét *Jan Nowicki* játssza.

— *Nemrég részt vett Párizsban az összeurópai értelmiségi konferencián. Mit tapasztalt?*

— Egyrészt döbbenetes volt, hogy miközben mindenki jót akart, önkéntelenül előbuktak a Kelet-Európa népeit, népcsoportjait megosztó iszonyatos feszültségek. Másrészt különös erővel éreztem meg, hogy mennyi közös törekvés köti össze a magyar értelmiséget a cseh és lengyel értelmiséggel, hogy mégis hozzájuk fűz minket a legszorosabb szellemi közösség. Párizsban is kiderült, hogy a lengyel *Michnik*, a cseh *Menzel* és a magyar *Konrád György* közös nyelven beszélnek. Itthon úgy tapasztalom viszont, hogy néhány kivételtől eltekintve, az együvé tartozásunk fontosságát a magyar értelmiség nagyon lassan ismeri fel. Nemrégiben szimbolikusan is értelmezhető élményem volt egy Krakkó melletti *lengyel—német* kisvárosban. A kulturális rendezvényen *félszlovák, félmagyar* pozsonyi lány játszott cimbalmon Bachot, a *lengyel* Jan Nowicki a *magyar* Csoóri Sándor verseit mondta, és a közönség elragadtatottan ünnepelte a művészetek és kultúrák e kisded kelet-európai összetalálkozását. Minél több ilyen közös estet kellene rendeznünk nekünk is, és mindenütt Kelet-Európában, ahelyett, hogy egymásra uszulunk. A franciák összehozhatnak egymással minket — és nem történik semmi. Nekünk kell egymást megtalálnunk. Mert közös a sorsunk, közösek az erőfeszítéseink.

Bársony Éva

Cigányfotók

Fotókiállítást szerveznek a cigány alkotók műveiből a pécsi *Perem Galériában*. A tárlaton bármilyen felvétellel — dokumentum-, riportképpel, sőt családi fotóval is — részt lehet venni. Nem korlátozzák a beküldhető művek darabszámát, méretét, technikáját sem. Színes, feketefehér papírképet, diapozitívet egyaránt várnak. A szervezők — a *Cigány Szociális, Művelődési és Módszertani Központ (CMMK)* — nem a technikai kivitelezés tökéletességét tartják a legfontosabbnak, hanem a cigány identitás kifejezését. A beküldési határidő: 1993. január 31. Cím: CMMK, 1151 Budapest XV., Énekes út 10/B.

Verskommandó versterror ellen

Nemrégiben, vasárnap délután, megható filmet láthattunk a televízióban arról, miként próbálja két pap egy nyári amerikai vakációra összebékíteni a katolikus és a református ír gyerekeket, segítségükkel a felnőtteket is.

A film az ifjúsági irodalom didaktikus eszközeivel élve furcsa módon olyan volt, mint a kis Oleg Kosevojok története: csupa könny, csupa romantika, csupa hősiesség és persze, honszeretet. De miután feltenetően az egyház finanszírozta, nem fogadta el konfliktusnak a hazafiság és a humanizmus szembeállítását, legfőképpen pedig visszautasította, hogy hazafiúi vagy hit alapon gyerekekbe táplálják a terrorizmus filozófiáját. A film persze művészi szempontból értékelhetetlen. Nem is ez a lényeg. Az ír terrorizmus megértéséhez és végeérhetetlen mechanizmusának jogos és nem jogos motívumaihoz közelebb vitte a nézőt. Végeredményben *Henry Jackson* amerikai szenátor meghatározását tette magáévá: *„A terrorizmus nem más, mint ártatlanok szándékos, módszeres meggyilkolása, megsebesítése és megfélemlítése azért, hogy a félelem keltésével politikai célokat érjen el."*

És itt van egy költő, *Derek Mahon*, aki ír létére nem akarja, ám ugyanakkor mégis kénytelen ezt az ír tragédiát tudomásul venni. Ostobán hangozhat, hogy egy buta filmhez kapcsolom a következő versszakot:

A magunk néma módján mind esdeklenék,
Tegyél az érdekünkben valamit,
Az ajtót legalább ne csukd be újra künt.
Treblinka, Pompei mártírjaiképp
„Ments meg minket!" — kiáltoznék feléd.

„Ne maradjunk Isten árvái itt,
Sötétbe, kínba hullva, hisz nekünk
Is volna mit megélnünk..."

Derek Mahon fordítója, *Fodor András* fel is hívja a figyelmünket a metaforák „történelmi" hasonlóságára. Az áthallások, a képi hasonlóságok egyenes utakként nyíltak meg a műfordító számára *Arany Jánoshoz, Csokonaihoz, Kosztolányihoz, József Attilához.*

Kis nép nagy költője! Ugye ismert a képlet. És a költő küzdelme — reménytelen küzdelme — az egyéni szuverenitásért.

„Miért ne örülnék, mélán nézve bár
felhők futását..."

A válasz nem más, mint egy nemzeti hősiesség vállalása:

„párává tettem minden tengert,
szertezúztam az égitesteket, —
míg végre többé semmi
vétket se leltem
ama kötelmek nélküli csendben.

Méltó tagja csak ekkor lettem a társadalomnak."

Igaza van Fodor Andrásnak: noha nehéz örökség magyar költőnek lenni, azért mégiscsak csodás felfedezés — a szellemi testvériség felfedezése — a rokon metaforák ilyen „konkrét" áradása a modern lírában. És hát a legszebb lenne, hogy mekkora távolságon át képes összecsengeni, érthetővé válni két különböző kultúra terméke, a költészet. Mintha egy vers kiáltás volna a tízéves IRA-terroristának: ne lőj!

Kovács Júlia

Mostanában a múltban kalandozom

Sorház Budán. Itt, a főútvonal szomszédságában erős a motorzaj, nő a benzingőz. *Magén István* lakásában csönd és nyugalom. Legfeljebb macskanyávogás vagy a háttérrádió zümmögő hangja töri meg a csendet. A festőművész kiállítására készül. Az utóbbi két esztendő termése november 26-tól a *Derkovits-teremben* látható.

Magén István szabadiskolákban tanult. Bejárta a fél világot. Évekig élt *Amerikában*, esztendőket *Izraelben* és most, itthon, létrehozta a *Chagall Galériát*, tavaly pedig az *Ájin* elnevezésű művészcsoportot.

— *Alakjai furcsa kis emberek, akik hol lebegnek, hol mindkét lábukkal a földön állnak, mégsem tűnnek valóságos alakoknak.*

— Álmomban látogattak meg először. Múltbéli tájak népesülnek be velük. Némelyikükről kiderül — legalábbis számomra —, hogy valós emberek voltak. Egyre többször sejlik fel a gyerekkorom, és időnként életem egy-egy meghatározó szakasza. A festés közben nem gondolkodom. Az agyamban kész képek sorakoznak, a kezem csak engedelmeskedik a parancsnak. Ez a harminc kép, amely rövidesen a kiállításon látható, többnyire olajfestmény, de előfordul közöttük néhány grafika is. Minden egyes kép születése itt, a műteremben egy-egy kaland.

— *Néhány gyerekrajzra emlékeztető kompozícióját gyerekes feliratok, irkafirkák tarkítják. Nosztalgia ez, vagy figyelemfelkeltés?*

— Azt gondolom, ez is, az is. Majd a néző eldönti, mi fontosabb a számára. A szórópisztolyos technikával készült képekkel egészségi okokból felhagytam. Izgalmas, áttetsző, fátyolos képeket sikerült vele csinálnom, de a vegyszer belélegzése egy idő után veszélyessé vált. Ezért szükségből is kedvesebb nekem az olaj és a grafika. Velük jól kifejezhető mindaz, ami a tárlaton megtekinthető, és azt a címet kapta: *„És teremtette az embert"*.

Várhegyi Andrea

Dühöngőbb ifjúság

A *Dühöngő Ifjúság* 14. előadásának első szünetében távozik a *Pesti Színházból* a mellettem ülő házaspár (és mások). Talán nem ilyesfajta, megrázó élményt vártak, mint amilyet *John Osborne* darabja kínál. Akik maradnak, már tudják, mire számíthatnak. Hiszen látták az első felvonásban, hogy *Kaszás Attila* (Jimmy) miként gyilkolja-marja a feleségét, *Eszenyi Enikőt* (Alison) és a barátját, *Szarvas Józsefet* (Cliff). Jimmy Porter dühös a gazdagokra, a politikusokra, a sznobokra, és általában a külvilágra. Tehetetlen dühét levezetendő, jobb híján, a szűkebb környezetét tépi, kínozza, teszi tönkre. S a színészek olyan fokú érzékenységgel, őszinteséggel és átéléssel tárják elénk e poklot, hogy szinte felsértenek. Meztelen idegvégződéseinket tapintják tapintatlanul.

Rudolf Péter rendezése az áprilisi bemutatón keménynek, élesnek, nagy hatásúnak bizonyult. De akkor még néha-néha megteremtődtek a játékban a feloldás pillanatai. Mostanra az előadás még felkavaróbbá, még könyörtelenebbé vált. Jimmy Porter ma nyersebb és dühösebb, mint fél évvel ezelőtt. Talán mert időközben a külvilág is nyersebbé és brutálisabbá vált. A közeg durvább, az élet kíméletlenebb lett. S félő, hogy ez lassan, de biztosan beszivárog az otthonainkba, a mindennapjainkba, a kapcsolatainkba is.

Most már az utolsó jelenet sem csillant fel reményt. Elsikkadt az a kicsi katarzis. Az előadás végén Jimmy felüvölt, s a puszta kétségbeesésre zuhan rá a függöny. Körbelesek, s amerre nézek, könnyes arcokat látok. Van mit siratnunk. A szeretet, a béke, a nyugalom lehetősége veszni látszik.

(stb)

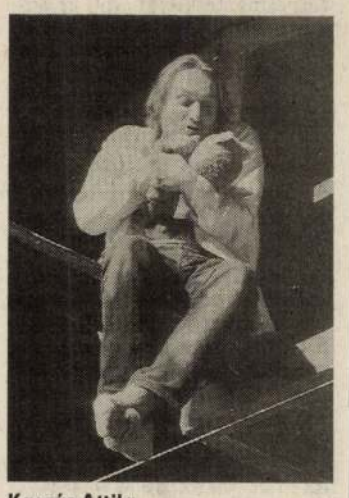

Kaszás Attila
Diósi Imre felvétele

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

MAGÉN ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ

„ÉS TEREMTETTE ( ) AZ EMBERT...”

(GENÉZIS 1,27)

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1992. NOVEMBER 26-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA

GALAMBOS TAMÁS

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

KÖZREMŰKÖDIK

SZÉKHELYI JÓZSEF

JÁSZAI-DÍJAS SZÍNMŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ
1992. NOVEMBER 26 - DECEMBER 5.
DERKOVITS GALÉRIA
BUDAPEST, TERÉZ KRT. 9.

F. K. KUSZENDA SÁNDOR
GRAFOTIP KFT. EGER

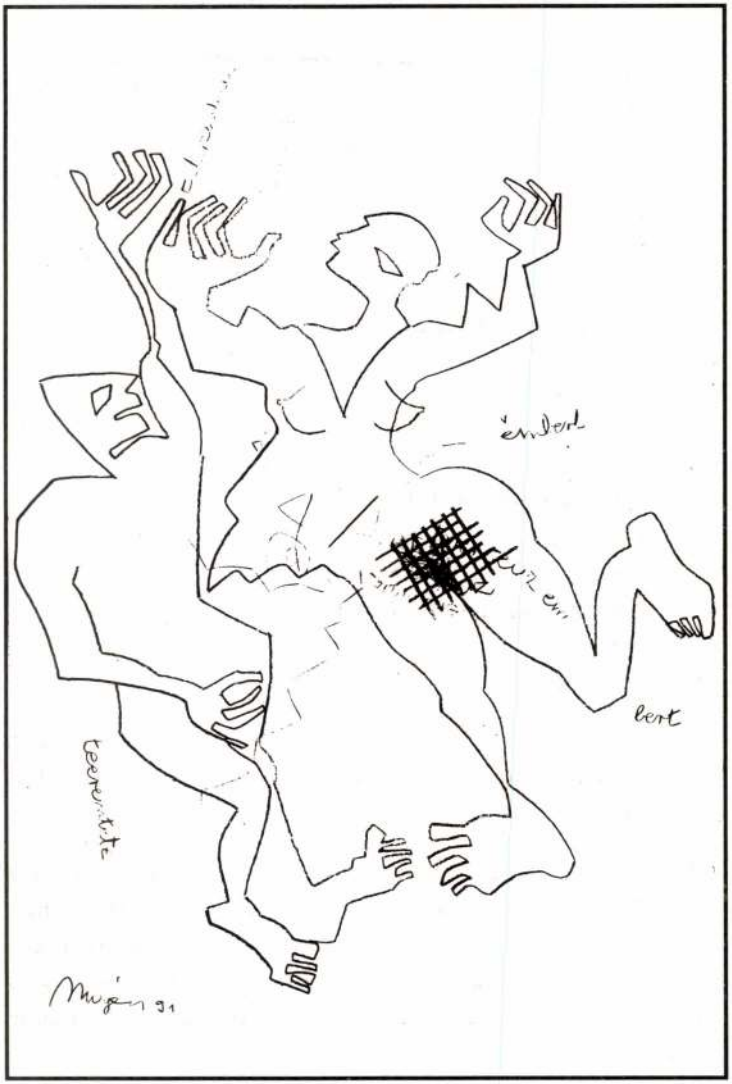

A most újabb egyéni kiállítását megrendező Magén István bármelyik művészi csoportosulásba vállalhatóan beletartozhatna, mivel csak önmagához igyekszik igazodni. Átment a hogyan fessek különböző fokozatain. De szerencsés alkatnak mondhatja magát, mert volt elég energiája, képzelőereje, tehetsége és türelme, hogy kivárja azt az alkotói pillanatot, amikor már önmagaként léphetett a nyilvánosság elé. Munkáiból egyértelműen kitetszik, hogy alaposan végiggondolta a hogyan fessek nagy kérdését, illetve egészen pontosan: végigkísérletezte.

Magén nagy tömbökből összeálló képei az egész lényegét akarják megértetni: a táj vonulatát, lélegző egységét. A szellemiséget, a szemléletet kívánja átmenteni a mába, s ehhez alakította ki azt a formanyelvet, amely - látványélményt nyújtva - az egészről kíván modern festői üzenetet adni.

Igaz ez, amikor képzelete bibliai tájak felett csapong, amikor szabadon lebegő emberalakjai a mítoszi időt idézik, s amikor az átsejlő nagy foltok, formák, színek egységéből a szemlélő rakja össze a természeti világ benne élő képét.

Az áttetszés érzetét erősítik az úgynevezett firkák, amelyek sose „magyarázzák" a képet, sosem tartoznak a lényeghez, csupán a pillanat, a jelen varázsát nyújtják. Mintha egy telirajzolt üvegen át látnánk múló életünket és annak színtereit. Magén színei derengően finomak. A tömör, áthatolhatatlanul sötét színek világán túllépett. A lebegés mögött ott sejlik valami súlyos és végső állapot. A „vékony" színe mögött a kikezdhetetlen egész igézete. A kompozíciónak soha nincs központja. Rögtön az egészet kell befogadni, hogy a részletek kompozíciós értéke érthető és magyarázható legyen.

Magén már induláskor nem volt didaktikus. Nem lehetett „mesélni" a képeiről, amelyeknek kétségtelenül van hangulatuk, de azt inkább érezni kell, mint szavakká formálni. Képzelete mítoszteremtő, de az ő mítosza nem veszi magára valóságos emberek arcát vagy a felismerhető táj vonulatát Mitológiája a létezés folyamata.

Magén István nem teoretikus módon teremtette meg művészetét. Sokat festett, a szelektálni tudó tehetség kitartásával. Kész munkái ösztönözték önmaga faggatására, és a továbblépésre. Formai világa még változni fog, hiszen a kísérletező és az önmaguk határait szüntelenül kereső művészek közé tartozik. De szemlélete már nem fog változni, legfeljebb gazdagodni. Ez a szemlélet nem engedi, hogy Magén elkalandozzék a formai játékok, a végletesen üres absztrakt megoldások irányába. Szemlélete a művészi egység, a megragadható és jellemző egész festői ábrázolása mellett kötelezi el.

Harangozó Márta

a francba, ne keresd a bajt", lassan a Nagy Bivalynak hívott Végvári Jancsi is előreballagott az utolsó padból, ,,hagyjátok őket", a csendes és nyugodt Bivaly, akiből később hentes lett, igazi békebíró volt, aki érvényt is tudott szerezni akaratának, egy tornaórán csak úgy játékból három támadóval bánt el, pillanatok alatt kente a padlóra Horvátit, Kollert és Boka Jancsit, mint a schmollpasztát, Bivaly szerette a békét, de az igazságot is, amikor elment a Csatáriak mellett, tenyérnyit köpött a padjukra, ,,meg vagytok pecsételve". Az emeletre, a hajdani kápolnából kialakított díszteremhez vezető széles lépcső alatt, a szokásos támaszpontján kuporgott a Banda, ,,mi volt ez az egész?", kérdezte Márta, ,,nyilván megint befújtak valamit", magyarázta Sasvári tele szájjal, ,,vedd el a felét", nyújtotta Balázs felé az uzsonnáját a lány, ,,nem akarok elhízni neked", rágódtak a kenyereken és a történteken, ,,engem mért nem hívtatok?", Boka hangjában számonkérés és szemrehányás, ,,a Pál utcában én volnék az elnök", röhögésbe oldódott a feszültség, ,,hova nem hívtak?", Boka nagyot fújt és csóválta a fejét, ,,Sasikám, hát nem érted?, ezek ketten megmászták a hidat", Márta egészben nyelte le a maradék kenyerét, ,,megcsináltuk", Horváti Balázsra mutatott, ,,neki köszönhetően... hát ennyi", *a fene essen beléd, hát sose fogom megtudni, hogyan történt?*, Balázs egykedvűen ingatta a fejét, *megvolt*, Márta kezének szorítását érezte a kezén, ,,mi nem is tudtuk, hogy mentek, a Csatáriak meg igen", Márta Balázs tekintetét kereste a félhomályban, de a fiú Sasvári felé fordult, *úgy látszik, ők nem olyan alvajárók, mint te.* Nem is hallották a becsöngetést, ,,honnan tudtad, hogy ők köptek be?", fordult Horváti felé Boka, ,,nem tudtam", a nyakigláb szokásához híven idegesen piszkálta az orrát, ,,csak úgy gondoltam, most csapdát állítok nekik, és ők belesétáltak", *ez csak azért rossz*, dünnyögte Balázs, *mert Sipekinek most új besúgókra lesz szüksége*, ,,megdöftük őt, de mi vesztettünk többet", a tanítónőnek készülő Márta szerette összefoglalni a tanulságot, ,,bahhhh", hörögte Sasi, ,,már rég becsöngettek", egyszerre pattantak föl mindnyájan, ,,futás, ne hangoljuk magunk ellen az öregasszonyt", Olga néni mindig pontosan három perccel a csöngetés után lépett be az osztályba, az óráját nézve álldogált olykor az ajtó előtt, mint most is, ,,pontosság nélkül nincsen tisztesség, uraim", a hangjában mintha valami cinkosság is bujkált volna, aztán meglátta a fiúk mögött lihegő Mártát, ,,és hölgyem".

,,Anyád ne tudja meg", mondta Apa a vacsora után átkarolva Balázs vállát, *mit ne tudjon meg?*, ,,mintha megegyeztünk volna, hogy nem nézzük hülyének egymást", Balázs zavartan húzta be a nyakát, *meddig lesz ez még így, hogy minden lépésemről tudni fogsz?*, Apa mintha hallotta volna a ki nem mondott kérdést, ,,Hirsch bácsi látott benneteket tegnap, majdnem szívbajt kapott szegény, kijelölt sétaútja van minden estére", Apa széttárta a karját, mint aki elnézést kér, ,,máskor kíméljétek az öreget, ő a legjobb szerelőm". Balázs indult volna a szobájába, de Apa a vállánál fogva gyöngéden lenyomta a nagyfotelbe, ,,látott két leskelődő alakot is, szóval ne lepődjetek meg, ha Sipeki berendel magához", *már megtörtént*, Apa tűnődőn bólogatott, miközben tekergette a rádió keresőgombját, hogy szokása szerint meghallgassa a bécsi híreket, ,,nem fog leszállni rólatok", hörgött és sivított a készülék Apa keze alatt, ,,rólam máig se szállt le". Koller Balázs ezen az estén tudta meg, hogy Sipeki Ferdinánd valaha kispap volt a vízivárosi szemináriumban, aztán kántortanítóként folytatta, és csak akkor lett kommunista, amikor látta, hogy a piros lap a nyerő, ,,Peinhübel atya a tanára volt a papneveldében, érted már?" *hát persze*, az öreg pap Apa jó barátja, ő keresztelte Balázst és a nővérét is a Szent Tamás-hegyi kápolnában, ,,Sipeki tudja, hogy ismerjük őt, és ezt nem bocsátja meg nekünk".

Magén István rajza (Magyar Illusztrátorok Társasága)

1995/1

MAGEN Uvai

MÓZSI FERENC

lábujjhegyen

„Minden időben ismerős..."
(Nagy László)

tegnap is ma volt és holnap lesz tegnapelőtt
igényünk és reményünk szerint forgatjuk
a múlt-, jelen- és jövő időt
egymásba csúszott állapotok
érzetek hangulatok ámulatok
kedélyesen lapozgatjuk az Emlékek Díszalbumát
ismerős arcok jelenetek a főpróbáról
általában az előadás is elmarad
mert csak egyszer lehet
ugyanabba a reménybe lépni ugyanolyan lángon égni
lábujjhegyen rakéták közelében élni
nem végiggondolt gombokkal vészcsengőkkel

hallucinációs illuzionista víziók árnyékában
világunk újrafelosztásának térképével zsebünkben
agyunkban fordítógépek feladatainak a súlyával
hogy értelmezed helyesen: horgony vagy horog?
lépre csalira vagy ideiglenes kikötőre érted?

elállítható ütemek a kor leketyeghetősége
posztdigitálisan minutromok között...

a téma körülöttünk

a téma körülöttünk torlaszként hever
és tereli a figyelmet a kedvet a síráskészséget
addig jó amíg így van ez minden epizódszereppel
47 éve már készülődtem

hej anyák titokzatos forró ölek
ki szülne ma újjá engem
az a modell aminek gondoltak
azzá nem sikeredtem

hallgatásaimból néha-néha félrehallok
hadd szóljon a befejezhetetlen rockos szimfónia
a meg nem értett hangok beütemezhetetlenek
a lelki kihordásra
a hasonlatok hátán viszketegségi tünetek
nehéz batyu tudat terhe
a fantázia fondorlatoskodik

süss fel nap edd meg a mindennapos
megvilágított elvonatkoztatást
hadd legyen még
hasznosítható szavunk...

GÁL ÉVA EMESE

Nosztalgia

Kihunytak már a boldog tévedések.

A szomorúan szelíd verssorok
fekete kontúrral a csöndre égnek,
bekerítik, mint konok kerítések
a hamvaiba hűlő birtokot,

ahol nem álmodja semmi, hogy él,
csak kísérteni jár vissza a lélek,
s mert letűnt minden, amit megkísérthet,
a kontúrok között örök a tél.

Ha vagyunk még, kisodródunk a képből,

és elloptuk tőle a színeket.
Áltatni tanultunk a magas égtől,
ami csillagokat formált a fényből,
hogy sugár-táncában kerengjenek

mint hímzésminták, néma kis rabok,
árnyék-bolygók, önálló fények nélkül,
de mire a tánc forgataggá szédül,
föléli az őt éltető Napot,

és a világ arctalanná sötétül.

Törtszonett

Érvelhetsz magadért, vagy magad ellen,
a szavak közt bizonytalan a csend,
s amit kérdőre vonsz, vádolsz, vagy renden
kívül taszítasz, feltör ellened,

mert nincs a világban már bizonyosság,
nincs tél sem, melyben hófehér a hó,
az istenségig emelt szentháromság
számrendszerében már nem osztható

a hit és a valóság könnyű törtje,
ami az évszázadokat gyötörte,
hogy múlttá sorvadjon, ami teremt,

míg történelmünk talmi fennvalókért
fölkoszorúzta magában a hóhért,
ha bölcsen végezte ki a jelent!

MAGÉN István

kiáll. Bp., Dekovits Terem, 1992

ism. VÁRHEGYI Andrea: Mostanában a multban kalandozom. = Népszava, 1992. nov.14. 6.ill.

[interju]

Példájuk követésére buzdítja e me
ket, s mindenekelőtt Esterházy
őszén Batthyány Ádám oldalán
ellen. A fraknói fegyvertárban t
janicsár puskát, amelyre magy
nyertem Fehérvárnál első harcomo

Részletesebben időztünk Este
mert úgy tűnik valójában ekkor
habitusának az a *belső értékrends*
határozta mecénási tevékenységé
megbízásából készült műalkotás
magyar főúrként, az ellenreform
ládja hírnevének öregbítőjeként, s
elleni harc propagálójaként tűnik
közepén kialakult szemléletmódot

A nagyszombati diákéveket kö
házy Pál idősebb kortársainak fel
egyszerre harcol a török ellen és
is a török elleni harc szükségesse
Az Esterházy család ekkor terer
típusú műalkotásokkal és gesztusc
a maga, *tényeken alap ló mítoszát* a
ről. Ekkor készülnek az elesettel
címerei és nagyszombati epitáfium
sen használt halotti zászlókat, m
számára egészalakos portréikat,
helyezik Esterházy Lászlónak a c
ingét, s ugyanide készül Esterház
betűivel egy hatalmas, közel egy m

zott ezüst tál és a hozzátartozó lo
Ez volt Esterházy Pál mecénási
reprezentatív darabja. A tál — an
ban súlyosan megsérült, de ma má
fényében ragyog — s a lovasszobo
csak fényképről ismerünk. (3—4. k
páros, augsburgi művészek. *Philip*

MAGÉN István

kiáll, Bp., Derkovits Terem, 1992

ism. JÓZSA Ágnes: A gyanus alkotó. = Vasárnapi Hirek, 1992.dec. 13. 9.ill.

MK

Eösze Seemann András

Tér és Forma, 1937, 217 l. A Szentföldi Ihus. kiáll.

Magén István

Magén István „És teremtette ()az embert.." c. kiállitása, Bp.,Derkovits Terem, 1992. november 26-december 5. Bev. Harangozó Márta. Bp. : Képcsarnok V.,1992 [4] p. ill.

Pemer – egy szimbolikus élet értelmezésének megkísértése

(CSONTVÁRY KOSZTKA TIVADAR)

KARÁTSON GÁBOR

Úgy látszik, ez az 1975-ös írás most végre mégiscsak megjelenik. Nem tudom, örüljek-e neki. Emlékszem, Fannyt a dolog akkor *határozottan idegesítette. „Mintha Buddha meg Jézus itt mászkálnának a lakásban", mondta. Akkor nehezteltem rá ezért, ma ilyesformán vagyok vele én is: szerénytelen egy írás, mondom magamnak.*

Hát ez lesz, úgy látszik, belőle, kései kiadás; jár így más is ebben a hazában. 75-ben nem adták ki, azzal jártam rosszul, most azzal járok rosszul, hogy kiadják, ha ki sem adnák, most sem, még rosszabbul járnék; hanyatló görbe, mind lehangolóbb, ahogy telik-múlik az idő. Az esélytelen szerző iskolapéldája, íme! s köszönhető ez is, ez az esélytelenség, hogy így van, ennek-annak, körülményeknek, *érted.*

Megszakadt gondolatok. Elmaradt dialógus. Óhatatlanul afféle magánzárkás monológ lett a dologból, sötétzárkai játék. Az ember leszakítja egy gombját, eldobja, megkeresi. Így szórakozik, hogy meg ne hibbanjon egészen.

Már az is a valóságérzék szinte teljes hiányára vallott, hogy a bevezetőt a Welt der Kunst *sorozat tervezett Csontváry-kötetéhez elvállaltam, megírni; hát még, hogy a szerződést teljesíteni is akartam! A magánélet bonyodalmai húzódnak meg e zaklatott*

MAGÉN István

Acsay Judit: Feloldozás-felüdülés. = Kritika, 1992.7. 44-45.p

1. Bp.,Árkád Galéria, Magén István, 1992
2. Bp.,Ernst, Kiki Kogelnik , 1992

MAGÉN István

kiáll.Bp.,Árkd Galéria,1992. május

ism. JANZER Frigyes: Magén-art.] = Új Művészet, 3,1992,10.

68.ill.

[megvette]

n 167, 168, 244/1., 244/2., 244/3., 244/4., 338, 434,
03
onai Színház 193
kert 1222
puszta, templomrom 244/7.
Klastrompuszta, Egyházasmas templomának romjai

. 39. lakóház 906
Kollégium és Múzeum 339
Nagytemplom 994
ndrás-templom 244/7., 644, 700 988
nna-templom 1069
torony 700

ics kastély és kertje 1216
] 513
→ Dévény
[Devin] 414
remt]
44
r
kolostor 420
emplom 1069
98,420

áz 1989
→ Székelyderzs
→ Kisdivény
va [Dobra Niva]
iva → Dobronya
y templom 423
[Rakovac]
és kolostor romjai 701

Magén István

Hegyvidék 1998. dec. 16.

Magén István kiállítása

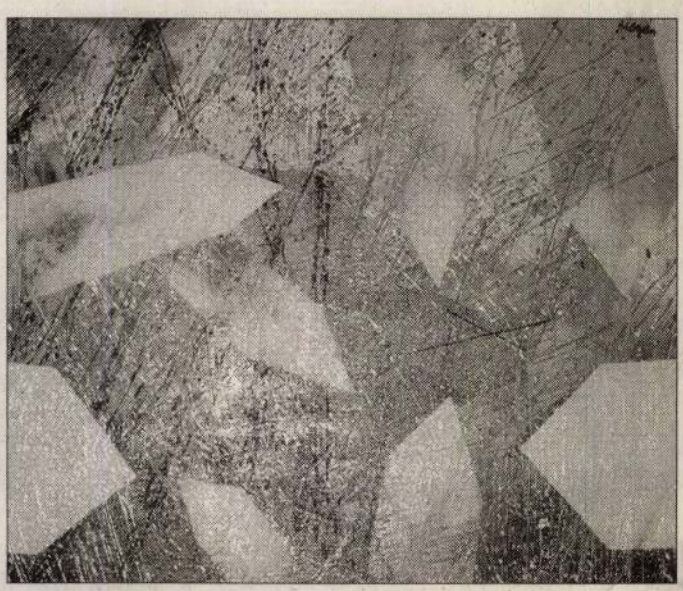

Egymás fölé rendelt színek

Magén István, kerületünkben lakó festőművész a MOM Kupolatermében állította ki újabb munkáit. A kiállítást *Feledy Balázs* művészeti író és *Markó Iván* koreográfus nyitotta meg, közreműködött *Fűzfa Júlia* énekművész.

Feledy Balázs azzal kezdte beszédét, hogy a kiállított képeket elsősorban egy szín hozza közös nevezőre: a sárga. Ezt a színt általában nem kedvelik a festők, pedig a legfénytelibb szín, s a fényhez szimbolikusan az értelem, a tudás fogalma társul. Az aranysárgával és az arannyal pedig továbbvihető a magasztos, a misztikus és a tragikus felé. A másik képépítő elv Magénnál, hogy a színeket nem egymás mellé, hanem egymás fölé rendeli, többnyire 3 rétegben. Az alsó: homogén alapszín, a középső: zaklatott, s felül az előbbieket részben elfedő réteg. Van ebben – mondta – valami rejtett utalás a történelemre: a képek elpusztítására, újrafestésére. Felül a fény, az értelem, alul a konfliktusok, sejtések, titkok. Markó Iván azt hangsúlyozta, mennyire fontos a művészetben a titok.

A szembeforduló sárga nyilak is konfliktust sejtetnek, a „törölnivágyás" – ha történelmileg nézzük – igen pusztító lehet, ha fanatikus, s a törlést úgy is felfoghatjuk mint az elvontságok korlátozását. De nem is az a fő kérdés, hogy mire asszociálhatunk, hanem az, hogy a festői gondolat milyen látványban jut kifejezésre. Gondolkodni egy Rorschach-teszt ábráin is lehet. Azt hiszem, hogy Magén István képeinek sárgája jól kifejezi azt a művészi elvet, hogy a festői gondolat fontosabb, mint a látvány, de ha ez utóbbit mellőzzük, akkor elérhető-e a cél: a befogadói energiák felszabadítása?

Magén Istvánnal a megnyitó után beszélgettünk.

– Szüleim lebeszéltek a képzőművészeti iskoláról, mondta, mert ez egy éhenhalós pálya. Ha gyermekem lenne én is lebeszélném. Amikor a szájbarágós művészet volt az eszmény, elkenődött ez a probléma, a rendszerváltozás óta viszont csak abból lehet nagy művész, aki kibírja, van anyagi háttere. A giccsfestőktől eltekintve gyakran készítünk produkciókat ingyen. Olyanok vagyunk mint a szenvedélybetegek, csak nem ártunk, legfeljebb a családunknak. Hiába jutok el az országos kiállításokra, hiába állítják ki külföldön is a képeimet, ha nem tudom őket eladni. Márpedig én nem vagyok hajlandó behízelgő, bájolgó képeket festeni. A sárga nálam vadító elem is.

*

Magén István nemrég 5 grafikát a Polgármesteri Hivatalnak, 32 grafikát pedig az Onkológiai Intézetnek ajándékozott. Ez utóbbiak a női osztályon láthatók.

(K)

Badó Bea (fazekas): Terrakotta Madonna

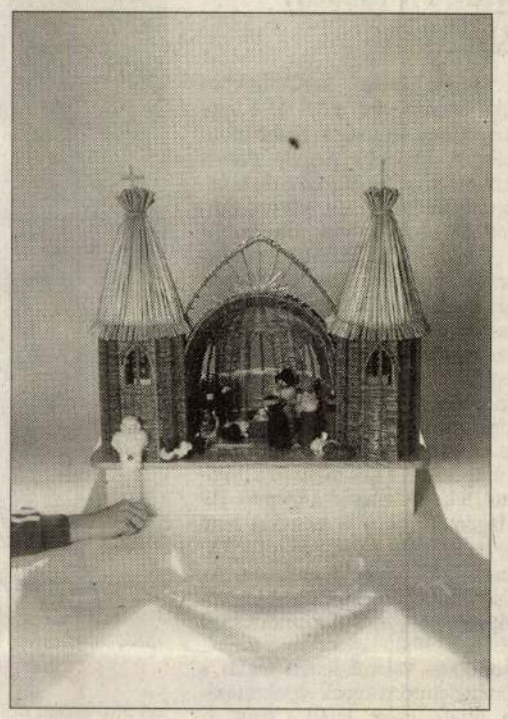

Faragó Gáborné kosárfonó alkotása

A „Betlehemi Jászol" c. kiállítást az IPOSZ a Magyarok Világszövetségének védnöksége mellett idén is megrendezi a Magyarok Világszövetségének székházában (Semmelweis u. 1–3.) 1998. dec. 10–1999. jan. 10–ig. Kerületünkből az alábbiak vesznek részt.

Dr. Várallyayné Andrejszki Katalin (bőrműves, a Népművészet Ifjú Mestere cím birtokosa): Betlehem

Hidasné Szabó Piroska iparművész munkája

A Székelyföldről mesélnek Maszelka János pasztelljei

Csikorgó téli délután jól esett benézni a budapesti Vármegye utca 11. alatti ház pinceablakán és látni a már ismert „pince" Galéria csodálatos színekben tobzódó nagytermét, az Erdély Művészetéért Alapítvány legújabb kiállításának képeit. Mennyi jó barátot, hűséges látogatót szerzett már a Vármegye Galéria, az arra járók, véletlenül „bepillantók" közül. Nemes céllal, megfeszített erővel, de nagy szeretettel igyekszik otthont, bemutatkozási lehetőséget adni az erdélyi művészeknek azzal a meggyőződéssel, amit *Szabó Dezső* író, Kolozsvár szülötte úgy fejezett ki, hogy „Minden magyar felelős minden magyarért". A kiállító művész, *Maszelka János* műveire ezt a gondolatot úgy vinném tovább, hogy minden művész felelős szülőföldjének, népének hagyományait, közvetlen környezetének világát maradandóvá tenni, megörökíteni és így tovább adni a jövőnek, a jövő nemzedéknek. A Máramarosszigeten született székelyudvarhelyi művész is ennek a gondolatnak megvalósítója, amikor a szülőföld forrón szeretett tájait, hagyományait, örömet adó, de gonddal teli mindennapjait viszi képeire. A csodálatos, szívet-lelket gyönyörködtető fenyvekben meglátja a Magányos fenyő-t, az Erdei patakot, Ábel kunyhója-t, a Téli tájkép-et éppen úgy, mint a Cukoricaszedők, a Szénát csinálók, a Rongyszőnyeget mosók felett a Szivárvány-t, a Jézus kápolna körüli néma tájat, a Naplementé-t, a Hazamenő csordá-t, a Gyilkos tó hegyei-t…

Táj, ember, valóság együtt adják *Maszelka* érzésvilágát, hitét. Ezt érzik a képei előtt állók (Láttam a kiállítást megnyitó ünnepségre érkezőket, milyen szeretettel köszöntötték az egykori földik.), egyre-másra idézték a festmények ébresztette emlékeket, a telet a Hargitán, a pisztrángost, a küküllőparti horgászást… A pasztell mestere egy darab Székelyföldet formált képeivel a belvárosi kiállítóteremben: székelykapukkal, borvízforrásokkal, patakokkal, falusi utcákkal és pipacsos réttel, *Tamási Áron, Nyirő József, Orbán Balázs, Márton Áron* világát vetíti elénk, képeivel mond el sok mindent…

Festményeiben való gyönyörködés mellett életrajzát is meg kell ismerni, amiből nem hagyja ki, hogy tanárai, kolozsvári mesterei *Abodi Nagy Béla, Kádár Tibor* és *Miklóssy Gábor* voltak. Tanulmányai befejezése után Székelyudvarhelyen dolgozott a tanügyben, 1961 és 1982 között a Művelődési Ház szakirányítója volt, ekkor gyűjtötte össze azt az anyagot, amely az 1979-ben létrejött udvarhelyi Képtár gyűjteményének alapját adta. Csoportos kiállításokon 1953-tól vesz részt. 1968-tól számos egyéni kiállítása volt. Budapesten ez a második kiállítása, melyet a Vármegye Galéria *hetvenedik születésnapja* alkalmából rendezett és 1999. március 10-ig tekinthető meg.

(Vármegye u. 11. Nyitva: kedd, szerda, csütörtök, péntek 10–18-ig.)

Schelken Pálma

ézus Kápolna

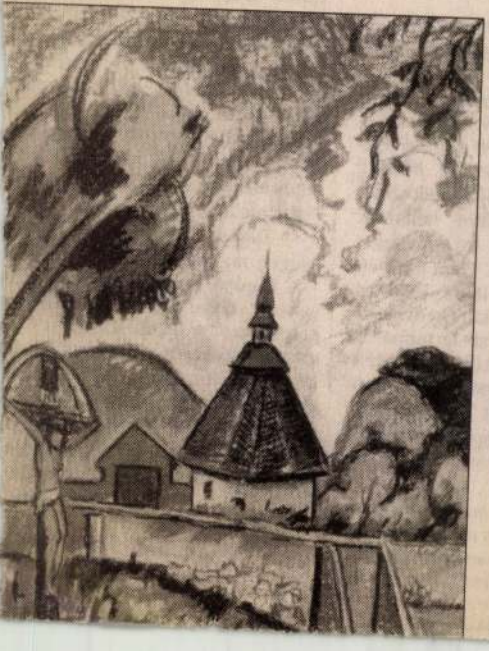

Ábel kunyhója

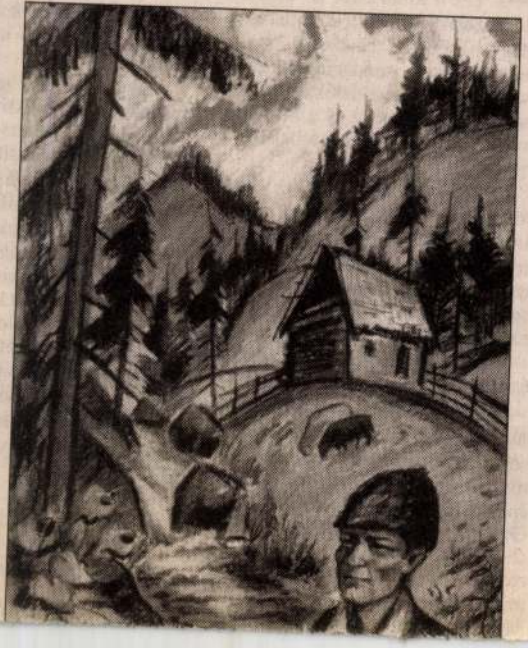

MAGÉN Ilus

Ajándék az önkormányzatnak

MAGÉN ISTVÁN *kerületünkben élő festőművész – akinek legutóbbi helyi bemutatkozása október 15-én volt a XII. kerületi Művelődési Központban – az Önkormányzatnak ajándékozta öt művét. A két nagyméretű litográfiából és három szitanyomatból álló sorozatot dr. Mitnyan György polgármester vette át ígéretet téve, hogy azokat bemutatják a Polgármesteri Hivatalban és a XII. kerületi Önkormányzat gyűjteményébe fogadják.*

60 év a mikrofon előtt

Két és félezer fellépés és számos hanglemez. 1986. SZOT díj; Szabadszállás díszpolgára 1986; Szocialista Kultúráért 1987. Ezüst toll díj 1998. Ezt a kitüntetést az idős élő művészeknek adta át Hajdu István a Magyar Rádió Rt. elnöke. Ő az, akinek művészete mindannyiunké. Az a tenor, aki szívvel-lélekkel tolmácsolta a Santa Luciát és a Sorrentói emléket. Ő az, aki körbeénekelte a világot.

Dóry József a Bp. XII. ker., Kútvölgyi úti idősek otthona lakója. Szerencsés vagyok – mondotta, hisz itt mindenem megvan, amit ember kívánhat. Csend, nyugalom, gyönyörű környezet, a jó levegő és ami a legfontosabb: a megbecsülés.

– Hogyan alakult művészi pályafutása?

– 1934. márciusában a Rádióújság és a Magyar Muzsikaszó tehetségkutató versenyt rendezett. Ormos Margit és Sárdi János mellett, én is indultam. Ezt követően Jászó Györgyné tanárnőnél kezdtem el énekelni tanulni. Szerencsére olyan növendékek vettek körül, mint Ágay Karola, vagy Németh Marika, akiktől tanultam. A tanultem a rádióban. 1960-tól, a „Szív küldi…" műsorok beindításától már csak nótákat énekeltem. Tulajdonképpen ezzel indult a nótaénekesi pályám.

– Igaz, hogy ezeket a nótákat úgy interpretálta, hogy nem győzött ismételni?

– Igen. A tehetségnek és képesítésnek a szubjektivitással összhangban kell a hatást elérnie. Ekkor beszélhetünk sikerről. Mindig szerettem az olyan dalokat, amelyek kellő hangulatot keltenek. Olyanokat, amelyek az embereket mosolyra fakasztják. Nem csak vidám nótákat énekeltem. Elsősorban az olyan nótákat kedvelem, amelyeknek erkölcsi tartalma is van, amely szeretetről mesél. Például: „Gyöngyvirágos kiskertemben" c. nóta. Saját szerzeményű dalom is van, de a legkedvesebb az „Elég volt a legényélet, házasodni kéne" c. nóta.

– Köztudomású, hogy manapság is énekel a TV-ben és a Rádióban. Itt az otthonban még nem volt szerencsénk a hangját hallani. Mi ennek az oka?

– Őszintén szólva, erre a kérdésre is gyakran találkoztam vele. Már akkor is nagyon tartózkodó volt. Félrevonultan írta halhatatlan verseit.

Aztán múltak az évek és Szabadszállás díszpolgárává választottak. Ezt a gesztust alapítvánnyal viszonyoztam. A művészeti ágról csak annyit, hogy Puccini Bohémélet c. opera tenorszerepében vizsgáztam és klasszikus operákat is énekeltem.

Ami a magyarnótát illeti, ez populáris műfaj. Sokan kedvelik, értik és éneklik. A nótaszövegek írásával most is foglalkozom.

– Tudjuk, hogy körülénekelte a világot, meséljen útjairól.

– Európa, Ázsia, Amerika országaiban, illetve Ausztráliában siker koronázta fellépéseimet. A magyarnóta hallatán könnyek fakadtak a hazától távol élő magyarok szemében. Szűnni nem akaró tapsvihar jutalmazta mindenütt nótáimat. Ezek felejthetetlen élmények, amelyek ma is elevenen élnek…

Aradi Lajos

Sok meghívott vendég – köztü
Mitnyan György polgármeste

zákötni a múltat a jelenhez, kipróbálni a végiggondolt gondolat szakítószilárdságát. A tét nem a nagy művekre, csakis ránk nézve kockázatos: van-e még vételi rendszerünk a századokkal ezelőtt küldött üzenetekre?

értelmiségi, választékosak, disztingváltak. A férfi a rossz lelkiismerettől túlontúl készséges, a nő az áldozatvállalás éthoszának tudatában megengedheti magának a nyájas fölényt. Mintha vendégeket várnának egy Priestley-darabban, vagy bankár-ismerőseikhez készülnek.

ennyi az egész, Admétosz együttérzően visszamosolyog, mit van mit tenni, édesem, és integet, amíg a Halál a félrehúzott fekete függöny mögött fölfed valami egyszerűbb műszerfalat, ráállítja Alkésztiszt egy kisebbfajta forgóra, meghúzza a kart, és néhány fordulat után, stro-

sztár, körünk hőse, testhezálló szerelésben, affektált, magakelletõ mozdulatokkal mikrofont kap elő, belebúgja mondókáját, a „szám" után indul elővezetni az Admétosz őszinte gyászától meghatódott istenek ajándékát, a Hádészból visszahívott Alkésztiszt.

pedész mint a konszolidált értelmiségi lét hétköznapi mitológiájának rezonőre – ez mindenesetre új. Antik polgári dráma, mondanám, ha a polgári jelző nem devalválódott volna menthetetlenül.

(Euripidész: Alkésztisz – Sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház)

SZKÁROSI FÜLOLAJ: **világzene**

A befúvott út

Yochk'o Seffer 1956 óta él Párizsban, és azóta igen sok ösvényt bejárt a zene vadonjában. Dzsessz-zenészként a világ élvonalában ismert, neve márkanév is egyben, olyan progresszív vagy egyenletes avantgárd muzsikusokkal játszott együtt, mint – többek között – *Phil Woods, Tony Scott, Steve Lacy, Ornette Coleman;* vagy, ha már a miskolci születésű művész magyar voltát is szóba hozzuk, ne maradjon említetlenül az egykor Syrius-os *Ráduly Mihály* neve sem a művész-partnerek között.

Seffer rendkívüli képzettsége alkotói énjének ösztönzésére azonban mindig is túlvitte őt a – mégoly progresszív – tradicionális dzsessz világán: egyedi fúvóshangszereket alakított ki, fúvóshangszereiből szoborkompozíciókat alkotott, amelyek performansz-szerű fellépésein tökéletes hangszerül szolgáltak – ilyen darabokkal lépett fel például az avantgárdnak számító Polyphonix-fesztiválokon –, s zenei együttműködéseiben is mindig az újat, a váratlant, a járatlant kereste. Ennek ékes példája az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb rock-együttesével, a *Magmá*val, illetve *Christian Vander*rel való közös munkája.

Az elmúlt hónapokban végre első ízben Magyarországon is megjelent egy autentikus lemeze *Magyar Etno* címmel. Seffer elsősorban – bár természetesen sok hangszeren játszik – fúvószenész, és alapvetően hagyományosnak tekinthető dzsesszhangszereken: tenor- és basszusszaxofonon, szopraninón, klarinéton ...ik, ám a hangszerkezelésé- ...fúvóstechnikájában meg- ...ozó zenefelfogása ezeken ...ereken is a fúvósok által ...ató legtágasabb hangré- ...iszi el. A *Magyar Etno* ... ugyanaz a hangszer – ...ompozíció törvényei ...gyszerre vagy egymás ...el archaikus, népi, ... avantgárd szellem-

...angszerszobrain a ...ereket képileg és ...tfunkcionálta, úgy tágítja ki főként a szaxofonnak a modern dzsessz képzetbázisához kötődő hangképét elsősorban az archaikus és/vagy népi, illetve az avantgárd hangi régiók irányába. A magyar népi elemek, frázisok igen finoman, visszafogottan, ennél fogva hangsúlyosan (nem díszítésként, hanghímzésként) illeszkednek egy-egy kompozíció világába, s a népi motivikából elsősorban a légzés- és fúvóstechnika bravúros lazasága visz vissza az azon is túlmutató archaikus rétegekig. Így tenor- vagy basszusszaxofonon a *tárogató* intonációja éppúgy megjelenik, mint olykor a *tőrőksípé*, vagy – mivel Bartók óta amúgyis tudjuk, hogy a magyar népzene gyökerei a mélyben egészen Arábiáig, vagyis az egyszerűség kedvéért, mondjuk úgy, az archaikus világzenéig nyúlnak vissza – a *nay*-é, a *shahnai*-é, a *zurnáé*, a *bansurié* vagy az ír *shawn*-é.

Mivel a világ zenéje és szellemi tapasztalata végtelen tágasságában, változatosságában, felszíni sokféleségében egyben igen koherens is, a dzsessz-fúvóshangszerek ilyetén megszólaltatása – a kompozíció szerves erőterében – a legtermészetesebben illeszkedik össze a *Korg-zongora*, a *basszusklarinét*, vagy éppen a *porszívócső* modern, illetve avantgárd hangi gesztusaival. Ami a Seffer-kompozíciókat és a művész technikájának fölényes biztonságát a legnagyobb modern és népi zenészekhez mérhetővé teszi, az az a természetes lazaság, zenei beszélőkedv, humorral telt életerő, amely a hangok szerkezeti és színgazdagságát az örök emberi tapasztalat szellemi gazdagságával teliti.

Yochk'o Seffer ma is hangszerelést tanít a Párizsi Nemzeti Zeneiskolában. Ki tanít ma olyasmit, amit ő tud, a komolykodva komolytalan, görcsölő, sokszor zenétől idegen mondanivalótól repedező magyar nemzeti és/vagy ál-európai zenefelfogás súlyos intézményeiben?

(Pannon Jazz, Budapest)

Hetesi Attila rajza

WEHNER TIBOR: **Tárlat**

Képek a képek alatt

Az 1996-ban megrendezett, emlékezetes *Honfoglalás – földöntúli kapcsolatok* című kiállításon való bemutatkozás után és nyomán, a Vajda Lajos Stúdió Pincegalériájának atmoszférája és szellemisége által összegződő, erőteljes inspirációknak engedelmeskedve *Magén István* festőművész most egy új, művészetének ismerői előtt is teljesen ismeretlen kollekciót vonultatott fel a sokat látott szentendrei boltívek alatt. Az okker-képek együttese folytatója és megszakítója a festő ez idáig követett, alapvetően a motívumismétlések és -módosulások által körvonalazódó, a képfelületet tapétaszerű motívumrendszerrel telítő törekvésének: egy konzekvensen felvetett és végigvitt festői probléma lépésről lépésre történő kibontásának, körüljárásának, boncolgatásának lehettünk ezúttal tanúi. A festői analízis azonos eszközökkel és metódusokkal, egynemű megnyilatkozásokkal történik. Összefoglaló, kissé egyszerűsítő jelleggel talán úgy fogalmazhatnánk: a geometrikus szabályozottság és a festői gesztus találkozása, illetve küzdelme zajlik a vásznakon. A hideg, józan, logikus gondolkozás, az összefoglaló szándék és az expresszív, kirobbanó érzelmekkel, a belső világ kiírásának kényszerével irányított kifejezési vágy csap egymással össze, egyenlíti ki egymást különös feszültségekben játszó kompozíciókban. A kiszámítottságot sugalló formarend és a szabályozatlanság, az egzaktságra törés és a véletlenszerűségek érvényesülése egyszerre érlelték az új Magén-képeket.

Az egységeseknek tűnő vásznakon sárga alakzatok uralkodnak: négyzetek, téglalapok, trapézok, sávok, ékek – láttatni engedve a szabadabb, festőibb képszövetet, amely mintegy töredék- vagy foszlányszerűen, az eltakartságokból előszüremlően, mármár mellékesen jelenik meg. Ez az élénk, sárga formavariáns-sor már önmagában is izgalmas festői történés reprezentánsa: az egységes és a változatos felületek aránya, arányrendszere, az alakzatok kiterjedése, eluralkodása, visszahúzódása a dekorativitáson, a játékosság-mozzanaton túlmutató, ám – a jelentéstartomány illetően – nehezen értelmezhető, csak az általánosságokkal összekapcsolható jelenség. Talán annyi konstatálható a homogén okker-képmezők kapcsán, hogy valamifajta összefogottság, egységesség-manifesztáció terepe ez, amely valami lényeges kiemelkedésére figyelmeztet, s a részletek elvetésére ösztönöz.

Bizonytalanságokkal áthatott interpretátori igyekezetünk, de azért még biztosnak érzett pozíciónk akkor sodródik a válságok tartománya felé, ha közelebb lépünk Magén István új vásznaihoz. Ekkor hangsúlyosabban kiemelkedik az a firkálásszerű, rajzos elem, amely már-már grafikai mintsem festői motívumként kíséri végig a képsorozat műveit, és személyesség-izgalmakat keltve kis káoszt kever az egységben. És ekkor kényszerülünk regisztrálni azt is, hogy ezek a kalligrafikus motívumot hordozó felületek csak látszólag egységesek; faktúrájuk rendkívül gazdag változatosságú, a monokrómia érzékeny árnyalatokból épül: alig-alig percipiálható fények és árnyak váltakozásának színtere. Ekkor döbbenhetünk arra is, hogy a rücskösségekben és szabálytalanságokban játszó felületek alatt van, rejtezik maga a kép: Magén István a motívum- és színgazdagságban tobzódó alkotásának felépítése, kész művé érlelése után egészen egyszerűen és magától értetődő határozottsággal sárga mezőkkel fedi be a kész képsíkot, s teremt a fennmaradó sávokban-részletekben mintegy töredék-festményeket: a szürkékből, a vörösekből, a téglaszínekből, kékekből csurgatott-fröcskölt és izgatott, vagy meditatív ecsetvonásokkal rögzített, de mindig üdítő szabadságérzettel vezérelt kompozíciókat. És természetesen így teremt képi konfliktusokat: talányokat, rejtettségeket.

Klasszikus képméretek, hagyományos formátumok, tradicionális eszközök és anyagok: képsík, olaj és vászon. És e formai keretek között megjelenik egy ezredvégi elvontságokba, geometriába és absztrakt expresszionizmusba, lírai absztrakcióba emelkedő képépítő igyekezet, amelyet önnön festői eltörölnivágyása szorít háttérbe: korlátoz, eltakar, semlegesít, rejt. De csak azért, hogy az eltakarás, a látens létezésmódra kényszerítés megrázkódtatás-erejű befogadói energiákat szabadíthasson fel.

A szentendrei Vajda Lajos Stúdióban rendezett tárlat kapcsán megfogalmazható üzenet az elkövetkező korok restaurátorainak: a felismerések – hogy a Magén-képek alatt képek vannak, hogy a képek a képek alatt vannak – csupán a művészettörténeti konkretizálás, a leírás szintjén érdekes. Az ezerkilencszázhetvenes évek közepe óta épülő Magén-életmű kilencvenes évek végén született képei nem holmi szokványos önkorrekció dokumentumai, nem átdolgozás-szövevények, hanem a késszé érlelt eltakart képek képei. Üzenet az elkövetkező korok interpretátorainak: a festészet maga az abszurditás.

Novellapályázat

Az Élet és Irodalom szerkesztősége – a Fortuna Reklámügynökség támogatásával – novellapályázatot hirdet. A pályázaton bárki részt vehet bármely témakörű művel, az egyetlen megkötés, hogy a novellának utalnia kell a „SZERENCSE – BALSZERENCSE" motívumára (amely mellesleg a világirodalom remekműveinek nagy részében megtalálható, hogy csak a kézenfekvő példát, Dosztojevszkij *A játékos*-át idézzük; így a kötöttség sem nevezhető igazán komolynak).

Egy pályázó legfeljebb három novellát nevezhet be, a művek terjedelme ne haladja meg a tíz szabvány gépelt oldalt (egy oldal 25 sor, soronként 55-60 leütés; számítógépes formában: 1250 karakter). Minden egyes novellát három példányban várunk.

A pályázat jeligés. A jeligét feloldó adatokat lezárt borítékban mellékeljék a pályázati anyaghoz.

A pályázatokat háromtagú zsűri bírálja el: Balassa Péter esztéta, Beck András kritikus, Dérczy Péter kritikus.

A zsűri három díjat ad ki: I. díj – 250.000 Ft
II. díj – 200.000 Ft
III. díj – 150.000 Ft,

de élhet azzal a jogával, hogy esetleg megosztja a díjakat, vagy nem kellő színvonal esetén egyiket-másikat visszatartja. A bíráló bizottság ezen kívül javaslatot tesz a díjazott művek mellett a legjobb alkotások kiemelt honorárriummal való közlésre is.

A Fortuna Reklámügynökség egyúttal fenntartja azt a jogot, hogy a győztes és a publikációra kiemelkedően érdemes alkotásokat kötetbe gyűjtve kiadhassa.

A szerkesztőség a meghirdetéstől kezdve folyamatosan várja a pályázatokat a következő címre: Élet és Irodalom, Budapest, 1443, Pf. 274. A borítékra kérjük, írják rá: *„ÉS novellapályázat"*.

A végső pályázati határidő: 1998. október 31.

Eredményhirdetés: 1998. november 20.

FORTUNA REKLÁMÜGYNÖKSÉG

ÉLET ÉS IRODALOM

CZABÁN GYÖRGY KOLBÁSZ: **televízió**

Tekintettel a focira

Az idei foci vb-n két eredeti elem volt, az egyik, hogy Roberto Carlos egyszerre játszott balhátvédet és balszélsőt, meg az, ahogy a francia TV közvetítette az eseményt. Körülbelül 25 kamera működött párhuzamosan, ebből egy pár vette csak a totálokat, a többi megpróbált közeliket csinálni, ami nehéz feladat. Egyrészt az akciókat követték több szemszögből, másrészt azt vették, hogy a többi szereplő – játékban nem lévő kapus, államelnök, sztár barátnője, edző, Mick Jagger – hogyan reagálja le azokat. Ez nagyon komoly technikai apparátust és rengeteg jó szakembert feltételez, viszont egy egészen új tévés nyelvet eredményez.

Az általános tendencia, hogy a klip és a reklám nyelve megtermékenyíti a filmművészetet, de most itt tanúi lehettünk, hogy a foci közvetítéseket is forradalmasította. Ezáltal az egyszerű focimeccs helyett egy olyan médiaesemény tanúi lehetünk a tévé előtt ülve, ami csak a nagy testvér és a néző közt feszül, tehát virtuális; még a szereplők sem érzékelhetik így a helyszínen. A nézők a stadionban egyszerű statisztává váltak, akik azért vannak jelen, hogy hátteret nyújtsanak a nagy drámához. Amit mi viszont hollywoodi tálalásban kapunk meg, jól vágva, premier plánokkal, hősökkel, sztárokkal, aminek csak a dramaturgiai hátterét adja maga a meccs. Így még nőknek és kisdedeknek is élvezhetővé válik. Viszont az az illúziónk, hogy valóságos eseményt látunk, nem holmi kiagyalt szappanoperát, ráadásul *real-time*-ban. Én megpróbáltam utólag, videóról megnézni egy meccset, de nem működött. Kezdtem beleszörcsölni, aztán a végére tekertem, a tizenegyesekre. Azaz megcsináltam a magam suta összefoglalóját.

Ebből az új stílusú közvetítésből persze sok minden következik. Például, közelről láthatjuk, hogy a foci sokban hasonlít az utcai harc nevű sporthoz. Ütik, vágják, rángatják egymást a gladiátorok, ami vélhetőleg eddig is így volt, csak nem láttuk. Na most szegény bíró meg csak a saját szemével látja az eseményeket, így sokkal kevesebb esélye van jól ítélni, mint nekünk, annak a sokmillió embernek, akik lassítva, nyolc kameraállásból, közelről láttuk, hogy tényleg megtaposta a Berkamp azt a nyomorultat. Ezért komolyan fölmerül, hogy a negyedik, vagy az ötödik bíró a tévén nézze a meccset és rádión tájékoztassa a vezetőbírót arról, hogy mi is történt valójában. Az embert, aki az események közepén szorgoskodik, a média kreálta kép segítségével lehetne hatékonyabbá tenni.

További kérdés, hogy ebben a megváltozott helyzetben mi a szerepe a kommentátornak. Régebben ő jelen volt, tudta, amit mi nem, és különféle információkkal segítette a nézőt. Most azonban a kép lépett valóság helyére, ami sokkal több információt hordoz, és gyorsabb, mint bármi más. Mivel az eredeti funkciójukat elvesztették, helyette a látottakat értelmezik, prekoncepciókat gyártanak, amit aztán igazolni próbálnak, vagy ha unalmasnak vélik a történetet, akkor szórakoztatni minket, ami többnyire pont az ellenkező hatást váltja ki.

Végezetül nem lehet szó nélkül hagyni, hogy a Magyar Televízió most sem tudott válaszolni a kihívásra. Mit gondoltak akkor, amikor a Brazília-Hollandia vb-negyeddöntőként megnevezhető médiaeseményt az MTV 2-re rakták, amit a készülékek nagy részén nem lehet fogni. Sokba került, viszont egy csomó reklámbevételtől elestek. Most kenterbe verhették volna a kereskedelmi tévéket, ehelyett bukóba jönnek ki a vb-ből. Én, ha tulajdonos lennék, keményen büntetnék. De csak egy kiöregedett focista vagyok, aki várja a következő folytatásos labdarúgó show-t, és addig is mint adófizető finanszírozza a kollektív felelőtlenséget.

A replika TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRAT

júniusi szá

Szexualitás és pszi
Pintér Emil monoló
mi: *Conservo;* Nád
„modern" és a belől
mak jelentés- és ha
Kuczi Tibor: *Társ*
barczy Eszter: *Si*
dern; A hely szel
ziksz; Ladányi Já
Iván: *Még egyszer*
rolás „objektivitás

NAPLÓ

összeesküvés leleplezésében nyújtott segítségükért. A közelmúltban több mint 30 éven át Josua Hassan irányította Gibraltár politikai életét, eleinte mint polgármester, majd mint miniszterelnök.

A II. világháború alatt a lakosság nagy részét evakuálták Angliába, Jamaicába és Madeira szigetére. A háború után a megfogyatkozott zsidó közösség vallásossága is alábbhagyott, a vegyes házasságok száma megnőtt. E szomorú helyzet alaposan megváltozott egy dinamikus és lelkes rabbinak köszönhetően, aki meggyőződésének minden erejével küzdött az apátia és az asszimiláció ellen. Joseph Pacific – egy olasz intellektüel és ügyvéd fia – egy angliai askenáz jesivában tanult, és 1950 végén foglalta el Gibraltár rabbifunkcióját. Energiájának nagy részét néhány tehetséges fiatal oktatására fordította, akik később külföldi jesivákban tanulva az askenáz ortodox szellemet tették magukévá. A Sziklára visszatérve a közösség vezetőivé váltak, és elterjesztették az ortodox szokásokat.

E változás nem volt minden szefárd ínyére, az idősebb generáció ragaszkodik tradicionális, keleti kultúrájához. Ennek ellenére a feszültség a két irányzat között nem jelentős, mert Pacific rabbinak sikerült meggyőznie híveit, hogy elsősorban zsidónak kell maradniuk, és csak azután legyenek szefárdok vagy askenázok.

Gibraltár főutcáján sétálva léptennyomon beleütközünk kipás férfiakba, parókás asszonyokba, mezuzákba az üzletek és lakások bejáratán, s hatalmas cégtáblákba, mint „Cohen`s Camera Center", „Cohen & Massias Ltd.". Szombaton az összes zsidó kereskedő zárva tart.

Mindez a toleráns angol politikáról tanúskodik, s cserébe a zsidók mindig lojálisak maradtak a „brit oroszlánhoz". Nem ők fognak Churchillnek ellentmondani, aki szerint „amíg majmok élnek a sziklán, addig Gibraltár angol marad".

Gabbay Naomi Monika

***márrán: az inkvizíció nyomására a katolikus vallásra áttért zsidó, aki titokban tovább gyakorolta ősei hitét.**

Lazarovits Ernő újabb kitüntetése

A Német Szövetségi Köztársaság Érdemrendjének Nagykeresztjével tüntették ki *Lazarovits Ernőt,* a Mazsihisz külügyi vezetőjét.

A kitüntetést ünnepélyes keretek között *Wilfried Gruber,* az NSZK magyarországi nagykövete nyújtotta át a rezidenciáján tartott fogadáson. A nagykövet ismertette azokat az érdemeket, melyek alapján *Johannes Rau* államelnök a kitüntetést odaítélte. Beszédében hangsúlyozta, hogy a kitüntetett több német nagyvárosban előadásokat tartott, többek között: Lipcsében a Deutsche Evangelische Kirchestagon, Essenben, Wuppertalban, Drezdában, Mülheimben, a közelmúltban a berlini Katolikus Akadémián stb. Ugyancsak előadásokat tartott a Soáról a budapesti német nyelvű iskolában, valamint több Magyarországra látogató keresztény egyházi delegációnak, ezzel is előmozdítva a zsidó–keresztény kapcsolatokat, ugyanakkor erősítve a Németországról alkotott pozitív kép elmélyítését. Ezután a nagykövet átnyújtotta az ünnepeltnek a kitüntetést és az oklevelet.

Lazarovits Ernő köszönetet mondott a megtiszteltetésért, amely váratlanul érte, ugyanakkor örömének adott kifejezést, hogy figyelemmel kísérik tevékenységét, munkáját, melyet önzetlenül végez az emberiség javára, és amiért soha semmiféle jutalmat nem várt és ma sem vár.

„Mindenkor belsőmből fakadó kötelességemnek éreztem és érzem, hogy minden tőlem telhetőt megtegyek azért, hogy embertársaim békében és szeretetben éljenek. Hogy ez milyen jelentőséggel bír, azt csak mi, akik a XX. század történelmének borzalmait átéltük, tudjuk igazán értékelni" – mondotta Lazarovits Ernő.

Wilfried Gruber német nagykövet átadja a kitüntetést. Jobbról Carl-Josef Rauber pápai nuncius

A kitüntetés átadása alkalmából rendezett fogadáson részt vett: *Várnai Judit,* Izrael Állam magyarországi nagykövete, *Karl-Josef Rauber* pápai nuncius, *Paskai László* esztergom–budapesti bíboros prímás, *Szebik Imre* és *Harmati Béla,* az evangélikus egyház püspökei, *Márta Moszczenska* kanadai nagykövet és édesanyja, *Staffan Carlson* svéd nagykövet, *Rudolf Weiersmüller* svájci nagykövet, *Ores Klempus* ukrán nagykövet, *Martin Pammer* osztrák követségi tanácsos, *Jakob von Wagner,* az NSZK nagykövetségének első titkára és neje, *Alexander von Rom,* az NSZK nagykövetének helyettese, a nagykövetség több vezető beosztású munkatársa, *Schiffer János,* Budapest főpolgármester-helyettese, *Szenes Iván,* a NÜB elnöke, a kitüntetett több barátja, valamint családtagjai.

Wilfried Gruber nagykövet végezetül koktélt adott a megjelentek tiszteletére.

SCHNAPP LEA:

Újra Budapest...

Persze csak gondolatban, mert hát alig pár hete, hogy ott voltam – a valóságban.

Érdekes az emberek hozzáállása a szülőhaza látogatásához.

Vannak, akik úgy gondolják, hogy soha többé nem mennek oda. Vannak, akiket a nosztalgia vezet vissza, vagy őseik sírját akarják felkeresni, avagy csak egy kicsit szórakozni kívánnak – anyanyelvükön. Legutóbbi budapesti látogatásom élményeiről már beszámoltam az Új Keletben. Én csökönyösen ragaszkodom ahhoz, hogy Budapesten lehetőleg zsidók között legyek. Ezért szállok meg a King's Hotelben. Ezért megyek be a Hannába még akkor is, ha nem vagyok éhes. Ott aztán találkozhat az ember a világ minden tájáról érkező zsidókkal. Budapestre nagyon sok vallásos zsidó utazik, még a második-harmadik nemzedék is. Szívügyük a temetők látogatása, azok rendbehozatala. Szombatonként strámlis zsidókat látni a Dob utca, a Wesselényi utca és a Kazinczy utca környékén. Vallásos befektetők. Üzletemberek. Akkor miért nincs egy hechserrel ellátott kóser cukrászda? Avagy a Hannán kívül egy ortodox kóser étkezde?

90 éves nagynénémmel minden délben a Hanna étkezdében találkoztam. Az idős hölgy korán szeretett ebédelni. Mi pedig unokahúgommal, Katival a legtöbbször még nem voltunk éhesek a King's Hotel reggelije után. Egyik nap Katival csak egy ebédet rendeltünk, és azt elfeleztük. A „főnöknő" odajött az asztalunkhoz megvizsgálni a kettéosztott rántott szeletet. Nagyon sértő volt. Ebben a hangulatban a néném elvezetett a Wesselényi utcai zsidó cukrászdába, ahol szép sütemények voltak, és kellemes kávéillat terjengett. Kedves volt a fogadtatás is. De... nem volt kósersági bizonyítvány (hechser). Kár, nagy kár...

***

Pár évvel ezelőtt történt. Fogadást adtak az izraeli magyar nagykövetségen Kovács László, az akkori külügyminiszter tiszteletére. Én is ott voltam. Megjelent két pajeszos fiatalember. Szeretnének beszélni a miniszter úrral őseik makói temetőjének rendbehozatala ügyében. A miniszternek tetszettek a zsidó fiúk. Meg is jegyezte, mondván: Ha zsidó, legyen zsidó, és ha krumplileves, hát legyen krumplileves. Ha kóser, legyen kóser! – teszem hozzá én.

***

Az Új Élet pártatlanul szolgálja a neológ és az ortodox zsidókat. Mindig jó érzéssel látogatom meg a szerkesztőséget. A lap nagy szolgálatot tesz az ottani és a világban élő zsidó testvéreknek. Gál Juli özvegyasszonyt büszkén nevezem fiatal barátnőmnek. Bevallom, jó volna, ha itt lenne, és Izraelben nevelhetné két gyermekét.

* * *

Néhány megjegyzés Schnapp Lea cikkéhez:

1. Az igaz, hogy főnök vagyok, de ezt a titulust soha nem használtam. Akár vendég, akár dolgozó, a saját nevemen szólít.

2. Nem szokásom (bár tehetném) asztalokhoz járni, tányérokba nézni. Az ön által a fentiekben említett esetben (ha emlékszik) a terem végén lévő mosdóból jöttem ki, amikor valóban feltűnt, hogy 1 ebéd lett rendelve és többen ebédelnek. Soha vendéget (ha nem volt éhes) nem kényszerítettünk, hogy rántott szeletet egyen. Lehet süteményt, kólát stb. rendelni.

3. Ami számomra sokkal fontosabb: a „nagynéni" hosszú évek óta kedvezményesen étkezik a Hannában. Előfordult, hogy pár napig nem láttuk, s mivel tudtam, hogy egyedülálló, idős hölgy, jómagam próbáltam neki többször telefonálni, és ha többszöri hívásomra sem jelentkezett, odaküldtem a gondnokot. Szerencsére a szomszédja látta elmenni a nénit. Amíg bejárt étkezni (jelenleg viszik neki a Hannából), többször odaküldtem a felszolgálót, hogy segítsen az étkezésnél, mert remeg a néni keze.

Talán inkább erről az oldaláról kellett volna nézni a dolgot, nem a „megfelezett rántott szelet" szemszögéből.

H. J.

Ajánlat a Könyv népének * Ajánlat a Könyv népének * Ajánlat a

BIBÓ ISTVÁN:

Zsidókérdés Magyarországon

Minden bizonnyal nem kell sem bemutatni, sem indokolni ennek a műnek az értékeit, hiszen ez az esszé a legtöbbet idézett mű, amely a magyar társadalom felelősségéről szól a magyar zsidóság elpusztításáért az oly gyászos emlékű 1944-es esztendőben. És mint a sokat idézett művekkel lenni szokott, annál kevesebben olvassák, mélyülnek el igazán bennük. Bibó István emblematikus munkája az 1989-es rendszerváltással megnyílt kibeszélés és természetszerű összezavarodás korszakában szinte aktuálisabb, mint amikor 1948-ban, oly korlátozott nyilvánosságban nyomdafestéket látott. Hitünk szerint ennek a könyvnek sokszor meg kell jelennie, s még jó néhány száz évig valamennyi újabb nemzedékhez el kell jutnia. Mi a jelenünkért vagyunk felelősek, ezért azt szeretnénk, hogy a jelen nemzedékéhez szóljon, azt tegye jobbá, nemesebbé ez a folyamatosan igaz és emberi szó, hang: ez az önkereső megértés. S vele a világunkat tegye elviselhetőbbé, értelmesebbé. „Népszerű" kiadásunkkal ez volt a célunk. S ezzel nemcsak Bibó István igazsága mellett teszünk hitet, hanem a szelleme mellett is, amely képes megváltoztatni-váltani az embert. A nemrég elment, maga után oly fájó űrt hagyó Fehér Ferenc gondolatai már a befogadás, a továbbgondolás, a társadalmi diskurzusba, a kultúrába, azaz a történelembe szervülés mozzanatába vezet át. Remélhetőleg a többszörösen is posztumusz párbeszédnek, újra- és újraértelmezésnek minden nemzedékben lesznek folytatói.

A könyv megrendelhető, megvásárolható (20%-os kedvezménnyel) a kiadó címén: Múlt és Jövő, 1024 Budapest, Keleti Károly u. 27.

„Hászid képek"

Magén István festőművész a hatvanas évek végén „kutakodása" közepette az Országos Rabbiképző Intézet Könyvtárában egy könyvhöz jutott. A könyvet a felejthetetlen emlékű „Csuló", eredeti nevén Berger István, a fiatalon elhunyt pécsi rabbi adta neki. Martin Buber Chászid történetek című műve azóta is kedvenc olvasmánya lett. (A chászid kifejezést többen h betűvel írják; mi azonban a szövegben a tőlünk megszokott chászid formát használjuk.) A művész közben bejárta a fél világot, Amerikában, Kanadában, Izraelben telepedett le hosszabb-rövidebb ideig. 14 kiállítása volt eddig az USA-ban, Tel-Avivban, Jeruzsálemben, Pesten, Szentendrén. Képei több budai és pesti zsinagógához tartozó kultúrterem falát díszítik, pl. a Károli Gáspár téri, a Frankel Leó és a Nagyfuvaros utcai imaházakét. Témái változatosak, mégis központi gondolata a chászid világ körül mozog, csaknem egy negyed évszázada. Harminckét képet kötetbe gyűjtött össze *Hászid képek* címmel. Életrevaló gondolat. Ugyanis modern eszközökkel, illusztratív, elvonatkoztatott módon ábrázolni a chászid világot és ideológiáját nem egyszerű feladat. A megértés elmélyülést igényel; a képekhez eligazítást adnak a Buber-idézetek, mégis a műélvezethez hozzáolvasás, egy kis meditáció szükséges. A kiállítás atmoszférája, mikor végigsétálunk egy hosszú csarnokon, néhány pillantást vetve a falon csüngő műalkotásra, nem alkalmas a lényeg megértéséhez. A kötet ilyen tekintetben kedvezőbb. Újra és újra kézbevehető, szellemileg megemészthető.

Magén Istvánnak e témával kapcsolatban még sok a mondanivalója, kérdés: mi az, ami megragadta, szinte rabjává tette?

1. Az a koncepció, hogy az istenszeretet alapja az emberszeretet. „Nem tudod, hogy az őslélek Isten lényéből fakad, és minden emberi lélek része Istennek?" A bersádi rabbi Rafael mondta: „Ha valaki azt látja, hogy a másik ember gyűlöli őt, akkor szeresse azt még jobban, mint eddig szerette, hogy a szeretet világfogyatkozását kipótolja." A chászid azt jelenti, hogy jámbor, lelkes, és a kegyesség szónak (cheszed) is van köze a megnevezéshez. Ez az egyik oka szimpátiájának.

2. Másrészt olyan mozgalom indult meg az 1700-as évek végén, ami a talmudi időkhöz (ie. 200-tól 500-ig terjed) hasonlítható: akkor is nagy egyéniségek, legendák hőseinek hosszú sora vált ismertté, és maradandó műveket alkottak, könyvek egész sorát. A chászidizmus tömegeket mozdított meg. Lengyelországban jelent meg a vándortanító Bál Sém, aki egyszerű embereket, favágókat, vízhordókat, parasztokat szólított meg, hirdetve, hogy Istent lehet szolgálni dallal-tánccal, sőt evéssel, ivással is. „A szellem emberénél első a szeretet maga, gyötrődés nélkül. A többiek számára az első megtanulni látni, hogy minden testiségben szent élet van, hogy mindent ehhez a gyökérhez lehet visszavezetni, s így megszentelni."

A mozgalom Lengyelországon kívül teret nyert Ukrajnában, Lettországban, de főleg Magyarország észak-keleti részén. Az érintett területek egy része a történelem során Romániához, illetve Szlovákiához került, de a közfelfogásban megmaradtak az eredeti helység- és városnevek. Pl. Munkács, Szatmár stb. Hosszú sorát említhetnénk azon magyar helységeknek, amelyek éppen chászid udvarok révén lettek nevezetesek. Pl.: Kálló, Sátoraljaújhely, Olaszliszka, Bodrogkeresztúr, Kurima, Munkács, Máramarossziget, Szatmár, Szaplonca, Nyírtass. De külföldi példákat is mondhatnánk: Nikolsburg, Berdicsev, Mezerics, Lubavics stb.

3. A chászid világ központi alakja a rebbe vagy a cádik. A patriarchális felfogásban élő közösségben családfőnek tekintették a rebbét, jóváhagyása nélkül sem üzlet, sem házasság nem köttethetett. Mások messze földről zarándokoltak a cádikhoz, gyógyulást remélve, tanácsot kérve. Megint mások a csodálók, a tisztelők, a környék lakói, akik őrizték, továbbadták az egymástól hallott legendákat. Népmesék alakultak ki, amelyeknek azonban volt valamely valóságalapjuk és létező személyiségeik. A népi mondák zsidó hősei többnyire e körbe tartoztak.

A művészi megvalósítást illetően a felületes néző Chagallhoz hasonlíthatja Magén alkotásait, aki bár tiszteli a mestert – Chagall-kört is vezetett egy időben –, a megállapítást mégsem fogadhatja el. Chagall a teljes zsidó világot ábrázolja, falvakat, szituációkat. Magén inkább embereket, akik a gondolatokat megálmodják és megvalósítják.

Ilyen tekintetben Rembrandthoz áll közelebb; az „Éjszakai őrjárat" vagy az „Öreg rabbinus" alakjai, arcvonásai példát adhattak a művésznek. Vegyük a címlapot, ahol Magén kedvencét, az 1700-as évek végén élt Hanipoli Zuszját (Mesulam Zuszja), a garabonciás rabbit ábrázolja. Zuszjának része volt minden nyomorból és betegségből, de nem tudta, mi a szenvedés, mert mindig jól érezte magát. Bejárta a fél világot, sőt még a túlvilágra is bekukkantott. A frankfurti rabbi, Adler mesélte, hogy a „lengyelek" modortalanok, mert amikor az áhítat szárnyán feljutott a mennyekbe, Zuszja már megelőzte. Zuszja ábrázata gömbölyű, parasztos arc, nagy bajusszal: népi figura, a nagy pajeszek mintha távol lógnának az arcától, jobb szeme zöld színben látható – szinte halfejre emlékeztet. Az ajka mosolyog, hiszen jól érzi magát.

A negyedik kép címe Bál Sém a szerencsi vásáron. Azt mondják, valóban járt ott, és találkozott az akkor még ifjú Eizik Taubbal, a későbbi kállói rabbival, aki szintén szerepel az albumban. „Magyar népdalokat formál és azt mondja, ezeket énekelhették Izrael gyermekei a Bábel vizei mellett." A két nóta, melyeket Eizik Taub átformált és ezzel az egész világnak adta, a *Szól a kakas már* és a *Sírnak-rínak a bárányok.* A képen a háttérben zöldell a róna, Bál Sém kezei magyarázóak, lábán a hétmérföldes csizma, talán ezekkel ugrotta át hetente a tengert és jutott el Cfátba, ahol a legenda szerint minden pénteken megfürdött a mikvében.

Korsó. – A képhez a könyvtől eltérően Wolf rabbit idézzük, a locsovi magid fiát, aki soha senkiben nem talált bűnt, és minden embert igaznak tartott. Egyszer rablók látogatták meg, és magukkal vittek a sok holmi között egy korsót, melyből beteg ember ivott. Utánuk szaladt: Jó emberek, amit nálam találtatok, azt tekintsétek az én ajándékomnak, de azzal a korsóval vigyázzatok, betegnek lehelete van rajta. Halálos lehelet.

A pzyshai Szimha Bunám (19. kép). – Egyszer tanítványaival a város határában sétált. Lehajolt, felemelt egy homokszemet, jól megvizsgálta, majd visszatette a helyére. Aki nem hiszi – mondta –, hogy Isten akaratából van ez a homokszem éppen itt, annak nincs hite.

Az ellenség szeretete. – „Mikhál rabbi megparancsolta fiainak: imádkozzatok ellenségeitekért, hogy boldoguljanak, és ha azt gondolnátok, hogy ez nem Isten szolgálata, ez bizony sokkal inkább Isten szolgálata, mint minden ima." A képen vérvörös háttérben egy görnyedt ember – talán négykézlábra ereszkedve – látható. Olyan ellenséget, mint Bogdán Hmelnyicky és kozák martalócai, akik a chászid korszakot megelőzően tömegmészárlást követtek el, nehéz szeretni. Ő még hajlandó is lenne rá, de gyötrődik, mit szólnának az áldozatok. Hátranéz az alak, talán a múltba, mintha az elesettek véleményét kérné.

A csernobili Náchum. – Kevesen tudják, hogy Csernobilban hajdanán komoly zsidó közösség élt. Ellenség támadta meg a várost, Náchum imáira azonban csoda történt, egy éjszaka alatt falak nőttek a város körül, így megmenekültek a lakói. A művészt alighanem inspirálta egy későbbi történet. Egy fiatal lány jött át e városból az atomreaktor robbanása után. Férjhez ment egy pesti fiatalemberhez, megesküdtek a baldachin (chüpe) alatt. Pár évvel később mindkettő a temetőben lelt végső nyughelyet. Kár, hogy az atomerőműben történt robbanás idején nem akadt egy Náchum Csernobilban, aki imáival megvédte volna a város lakóit...

Nagy kísértést érzünk, hogy egyegy szóval a többi képet is illessük, de erre nincs terünk. Zuszjával kezdtük, fejezzük is be vele gondolatainkat. Hallották, hogy egyszer a szobában magában ezeket mondta: „Világ Ura, látod, szeretlek, de semmihez nem értek. Hát hiszen tudok fütyülni, akkor fütyülök neked valamit." Magén István tud festeni, tehát megörökíti egy már csak nyomaiban létező világ virágkorának nagy alakjait, és ábrázolja annak filozófiáját. A nézőolvasó társa lehet a művésznek, az emlékezésben éppen úgy, mint az együtt gondolkodásban, ha kézbe veszi a Mazsihisz támogatásával nemrég megjelent kötetet.

Deutsch Gábor

(Magén István: Hászid képek. Makkabi Könyvkiadó, Budapest, 2001.)

A Budapest Galéria meghívja Önt

MAGÉN ISTVÁN

festőművész

kiállításának megnyitójára

a Budapest Galéria Kiállítóházába
(1036 Budapest, Lajos utca 158.)

2009. február 26-án, csütörtökön 17 órára.

•

A kiállítást megnyitja:

FELEDY BALÁZS

művészeti író

Címlap: *Fájl II.* 2006. o.v. ø 70 cm
Hátlap: *Ézsajás tekercs.* 2006. o.v. 79 × 59,5 cm

Megtekinthető 2009. március 29-ig,
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Budapest Galéria

www.budapestgaleria.hu

A VIGADÓ GALÉRIA
szeretettel meghívja Önt és barátait

MAGÉN ISTVÁN

képzőművész

MEGDERMEDT PILLANATOK

című kiállításának megnyitójára,
mely

2001. november 7-én, szerdán 18 órakor lesz
a VIGADÓ GALÉRIÁBAN
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

A kiállítást rendezte és megnyitja:
LÓSKA LAJOS
művészettörténész

VIGADÓ GALÉRIA

Megtekinthető:
2001. november 25-ig hétfő kivételével, naponta 10-18 óráig

A művek megvásárolhatók vagy kikölcsönözhetők.
Információ
a 409-2028 vagy a 06 20 914-3921-es telefonszámokon.
A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány,
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Poni Közkereseti Társaság

MT Reklámiroda
436-9119

Fogadó a Millenárishoz: Kakaóklub (10). Kortársak (8). **Mikroszkóp Színpad:** Türelmes zóna (fél 8). **Magyar Színház:** Carmen (7). **Radnóti Színház:** Rokonok (7). **Stúdió K Színház:** Dévényi, Börcsök és a többiek (fél 9). **Szkéné Színház:** Kórház Bakony (8). **Thália Színház Új Stúdió:** Az ötödik Sally (fél 8). **Új Színház:** Hermelin (7). **Városi Színház:** Hermina mező (7). **Vidám Színpad:** Ezt is túléltük! (7). **Vígszínház:** Lóvátett lovagok (7). **Pesti Színház:** Macska a forró tetőn (7).

KonTextus-estek hosszú sora

Havonta egyszer a szellem (f)elszabadul! – a szlogenje a KonTextus-estek sorozatnak, amely ma este nyolc órakor kezdődik a Millenáris Parkban. A havonta jelentkező kulturális találkozások első témája a manipuláció lesz. Decemberben az őrülettel foglalkoznak, később pedig a városszeretőkkel, az önálló, független nőkkel, valamint a test és a környezet megváltoztatásával.

Minden alkalommal egy kérdéskört jár körül a ma este kezdődő KonTextus-estek sorozat. Az első kulturális találkozó témája a manipuláció lesz. A Millenáris Parkba várják *Radnóti Sándort,* aki a művészeti hamisítványokról beszél. *Mácsai Pál* a történelemről és a színházról, *Szabó Stein Imre* a médiamanipulációról mesél majd. A KonTextus.hu című kulturális honlap vezetője, *Sebők Marcell* és a másik házigazda, *Bence Ottó* ígér az esteken műelemzéseket, áldokumentumfilmeket, irodalmi árveréseket és esti kiállítást is. Az ingyenes eseményen a zenét Yonderboi mixeli és manipulálja.

Ha minden jól megy, akkor a KonTextus.hu-n kapcsolódó írások szintén megjelennek, és megpróbálják az adott témákat jól körbejárni – tudtuk meg Sebők Marcelltől.

A szerkesztőt kérdeztük arról is, mi lesz januártól, hiszen a Millenáris Parkbeli programokat szervező cégnek egyelőre csak erre az évre szól a mandátuma, két estében állapodtak meg a Millenárissal. Ha esetleg nem lesz további lehetőségük a Lövőház utcai helyen, máshol folytatják a sorozatot, hiszen az elkövetkezendő fél évre már megvannak a terveik.

A következő KonTextus-est december 12-én lesz, ekkor az őrületről lesz szó, többek között a mindennapi, a történelmi, a filmes és a tangóőrületről.

Sz. K.

A froccsontés művészete

Magén István kiállítása a Vigadó Galériában

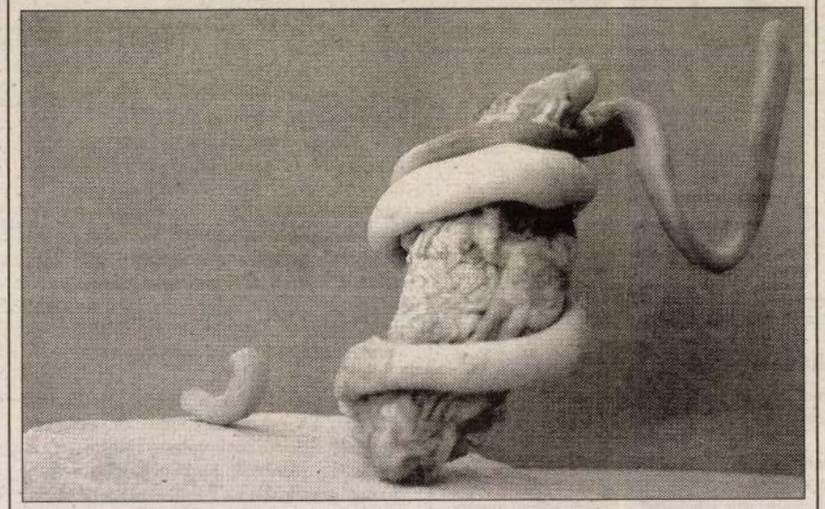

Megdermedt pillanatok

Nemcsak a közönséget, hanem a fröccsöntő kisiparosokat is meglepetés érheti a Vigadó Galéria (V., Vigadó tér 2.) Megdermedt pillanatok című kiállításán. Műanyagból elsősorban játékok, konyhai edények és szemeteslapátok készülnek. Magén István szobrokat formál belőle, színes, összevissza kunkorodó műveket. A tárlat november 25-ig látható.

Anyag, forma, méret, szín és egy jó ötlet. Ezekből épülnek fel többek között az alkotások, de nem mindegy, hogy miből mennyit és hogyan használ a művész. A konyhaművészetben a túl sok só az ételeket ehetetlenné teheti, a túlzott anyag- és színhasználattól pedig a műalkotás lesz élvezhetetlen. *Magén István* éppen ezért körültekintően látott hozzá művei elkészítéséhez; olyan ritka szobrászati anyagból készülnek, mint a műanyag. Fontos volt, hogy a megformálás után a műanyag nehogy fröccsöntött játékfigurákhoz hasonlítson. Ezért az öntés előtt a szobrokról vázlatok készülnek, a formákat és színeket tudatosan kell kiválasztani. Ráadásul a fröccsöntő technika nem ad sok időt a megformálásra: a forró műanyaggal tizenöt percig lehet dolgozni, aztán megdermed.

A műanyag szobrok öntésének technikai tökéletesítése évekig tartott. A nyolcvanas évek közepén készült az első fröccsöntött szobor, kiállításon csak néhány darabot láthatott eddig a közönség. Magén István elsősorban nagyméretű festményeket és szitanyomatokat készít, a műanyagban azonban új lehetőségeket fedezett fel: a kővel ellentétben sokkal könnyebb, ezért hatalmas felületek állíthatók apró lábakra, a fizika törvényeinek ellentmondó dőlésszögben is talpon maradnak az alkotások.

Megdermedt pillanatok: a tárlat címe nemcsak az alkotások technikájára utal, hanem az összhatásra is. A szobrok egy szürreális táj megdermedt díszletére emlékeztetnek, amit egy tündér egyetlen varázsütéssel formált. Kavargó és csavarodó formákból, színes vékony és vastag hurkákból, vonalakból és tömbökből. Éles és visszafogott színekből: sárgából, zöldből, kékből, vörösből, fehérből, azaz hideg és meleg színekből. A fröccsöntött műanyagformák kőalapzatra kerültek. Némelyik alkotáson a kőből úgy tör elő a műanyag, mint a földből a virág, mintha a táptalaja lenne. A művész meghagyta a kövek eredeti formáját, csak kisebb faragásokkal és pattintásokkal alakított a felületükön.

Zsebhurrikán; Szorításban; Hegedűs; Gyümölcs; Napkitörés vagy normál zenei „A" hang. A színes műanyag a legváltozatosabb témákhoz adott ötleteket. A gyümölcs címűn a kunkorodó vörös fröccsöntött zúzalék hatalmas cseresznyévé változik, és még zöld színű szára is van. A Zsebhurrikán című mű rettegett természeti jelensége noha csak harminc centiméter magas, dárdaként fúródik a kőbe: rettenetes pusztításra képes.

R. Gy. Zs.

Rocktörténeti kalózfelvétel

Ülünk a Rock Planet (Rock Around The Clock) nevű na miben is (kocsma, étterem, söröző, rocküzyi emlékhely), és meglett korú rockbölényekkel egy legendára emlékezünk. A terem végében Brunner Győző beszél, mellette Balázs Ferenc és Som Lajos. Most tekintsünk el attól, hogy egyikük-másikuk finom kacskaringókat téve ma már a rockzenétől távolabb eső vizeken (is) evez, azért a múlt az múlt, és nagyon a miénk, na hát! Az említett zenészek közös múltja például a Taurus-ex-T 25-75-82 nevű zenekar, amely – élén a később fiatalon elhunyt Radics Bélával – a hetvenes évek elején elég rendesen felrázta a húzósabb rockzene híveit.

„Bill Haley játéka miatt lettem gitáros. Akkor kezdtem játszani, amikor a zenében még érvényben volt a »vasfüggöny-politika«. Akkoriban csak a gicscses tánczenét engedték, s ha a tánciskolában kipörgettem egy lányt, már kint is voltam az utcán. (...) Meghallottam a Rock Around The Clockot, és tudtam, hogy ez az új, most ennek kell jönnie" – mondta Radics Béla egy korabeli interjúban.

És most itt ülünk a Rock Around The Clock nevű helyen, ő meg nem ül itt, mert 1981-ben, harmincöt évesen belehalt a rockzenébe, abba az igyekezetbe, hogy fantasztikus gitárjátékával kisöpörje a giccses tánczenét, muzsikája erejével hitet adjon azoknak, akik tömegesen tódultak a koncertjeire, és ütemesen skandáltak egy mondatot, amelyet akkoriban elég nehezen tűrt a hatalom: „Bélát a pártba, Taurust a kormányba".

Radics Béla lázadó rocker volt, miképpen a Taurus többi tagja is. A zenekar 1972 tavaszán alakult, és elsőként a Citadella bárban mutatkozott be szakmai közönség előtt. Aztán jött május elseje, és egy hatalmas koncert a Budai Ifjúsági Parkban, ahová tízezer ember zsúfolódott be, megrémítve még a legendás Rajnák-féle rendfenntartó csapatot is. Ahol a Taurus csupán afféle bemelegítő zenekar lett volna a Gemini előtt, ám a közönség annyiszor újrázta vissza Radicsékat, hogy az akkor igencsak menő Gemini színpadra sem léphetett. Ahol a lányok sikítoztak, a tömeg őrjöngött, ahol azon a napon elszabadult a pokol. Jött aztán még néhány nagy sikerű buli, és a pesti Dunapartról induló, híres Taurus-hajók, amelyekről minden alkalommal legalább annyian maradtak le, mint ahányan a fedélzetére fértek. Azok a sétahajókoncertek, melyeknek kívül rekedtjei a Duna-parton sorakoztak fel, hogy a víz felől érkező dallamfoszlányokból levadásszanak valamit, és ezeket ők is énekelni kezdjék.

A Taurus néhány évig létezett csupán, s mivel túl kemény, túlságosan lázadó csapat volt, zenéjüket csupán két kislemez őrizte eddig. Eddig, mondom, néhány napja ugyanis a boltokba került egy Taurus-ex-T 25-75-82-CD, amelyre az említett, ifiparkban tartott bemutatkozó koncert legjobb pillanatait másolták, egy ócska kismagnóval készített, és erre az alkalomra kipucolgatott, feljavított felvétel alapján.

Az egyik legemlékezetesebb budapesti rockkoncertet idéző lemez minősége még a technikai csiszolgatás után is elég gyenge, ám ebben az esetben ez szinte nem is számít. Fontosabb a fénytelen hangokon is átsütő erő, a káprázatos hangulat és az a lelkesedés, amelyben szinte fürdött a Radics, Som, Balázs, Brunner négyes.

Taurus volt, és újra van.

Trencsényi Zoltán

LEKÜZDHETETLEN VONZERŐ

- Hihetetlenül kedvező **finanszírozási ajánlatokkal** várjuk az év végéig.
- Finanszírozási ajánlataink helyett választhat egy **ajándék téligumi-készletet**, – ám ha Önnek úgy vonzóbb, kérhet egy **személyre szabott ajándékot**.

*Ezt a kedvezményt a Peugeot 206 kivételével az akcióban részt vevő bármelyik modellhez kérheti.

PEUGEOT

PEUGEOT CITY, Bp. XIII. kerület, Dózsa György út 61. ✆ 452-0390

Nab 2001. nov. 21. 14

LÁNG- ÉS PLAZMAVÁGÁS, SZEMCSESZÓRÁS

Modern NC és CNC vezérlésű vágógépek. Szükség szerint anyagbiztosítás vagy bérmunka. Pontos méretek, rövid határidők, jó minőség. Egyedi darabok és nagy sorozatú munkák is.

Acélforma Kft.
1089 Budapest, Bláthy O. u. 43.
Tel.: 303-0175, fax: 303-0177

Lengyelországi utazások

Szilveszter Krakkóban 4 nap félpanzióval, autóbusszal, programokkal: *43 500 Ft/fő.*

Dec. 27 – jan. 2. Zakopane környéke
szállás félpanzióval: *33 000 Ft/fő,*
szilveszteri bál: *8 000 Ft/fő.*

Siutak (Zakopane, Szczyrk, Krynica)
szállás félpanzióval: *24 600 Ft-tól/hét.*

Sítáborok szállás teljes ellátással: *18 000 Ft/fő/hét.*

Iskolai kirándulásokhoz
szállás Krakkóban: *2 300 Ft-tól/fő.*

Kompjegyek Skandináviába forintért.

PERLE TOURS 1085 Bp., Üllői út 24. Tel.: 317-1710
1026 Bp., Szilágyi E. fasor 41. Tel.: 212-1016

MANO

MANO Hologram Kft.
1081 Budapest, Alföldi u. 10.
Tel.: 303-6121, 210-3814,
GSM: 06 (20) 927-4291
Fax: 313-9731. GSM-fax: 06 (20) 929-5079
Internet: http://web.matavnet.hu/manoweb
E-mail: hologram@matavnet.hu
manoweb@matavnet.hu

Biztonsági, át nem helyezhető hologram(os) címkék átlátszó vagy fémgőzölt kivitelben. Egyedi és kommersz hologramok címkén, öntapadó, csomagoló-, laminálló- és présfólián.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY
lakások és nem lakás célú helyiségek értékesítésére

A Józsefvárosi Vagyonkezelő Kft. (székhelye: 1084 Budapest, Őr u. 8.) (a továbbiakban: JVK Kft.) a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat megbízása alapján nyílt árverés útján értékesít az önkormányzat tulajdonát képező, Budapest VIII. kerületében található lakásokat és nem lakás céljára szolgáló helyiségeket.
Az árverés helye: 1084 Budapest, Őr u. 8.
Az árverés napja: 2001. december 5. (Az egyes ingatlanok árverésének időpontja lentebb, az ingatlanra vonatkozó adatoknál található).
Az ingatlanok az árverést megelőzően 2001 novemberében megtekinthetők. A megtekintés napja és órája az egyes ingatlanok adatainál került feltüntetésre. A megtekintésre a megjelölt időponttól 20 percen át van lehetőség. A jelen árverési hirdetmény ajánlati kötöttséget nem keletkeztet, a hirdetményben szereplő bármely ingatlan árverésének elmaradásáért a kiíró semmiféle felelősséget nem vállal.

AZ INGATLANOK ADATAI:

LAKÁSOK

Sor szám	Cím	Helyrajzi szám	Alapterület m²	Komfort-fokozat	Szoba-szám	Megtekintés időpontja 22-én és 26-án	Árverés időpontja (óra)	Kikiáltási ár
1.	Bródy S. u. 32. I. 19.	36496/0/A/28	39	félkomfort	1	8.00 óra	8.30	5 402 000 Ft
2.	Népszínház u. 49. IV. 2.	35101/0/A/26	110	komfort	3	8.30 óra	9.00	8 316 000 Ft
3.	Lujza u. 1/B fszt. 3.	35360/0/A/3	23	komfort nélkül	1	9.00 óra	9.30	1 573 000 Ft
4.	Lujza u. 38. alagsor 5.	35432/0/A/4	28	komfort nélkül	1	9.30 óra	10.00	1 456 000 Ft
5.	Villám u. 12. fszt. 5.	38531/0/A/5	35	félkomfort	1+fél	10.00 óra	10.30	5 865 000 Ft
6.	Tömő u. 62. fszt. 2.	36106/0/A/2	23	komfort nélkül	1	10.30 óra	11.00	1 470 000 Ft
7.	Leonardo da Vinci u. 48. fszt. 3.	36266/0/A/3	30	komfort nélkül	1	11.00 óra	11.30	1 682 000 Ft
8.	Leonardo da Vinci u. 48. I. 18.	36266/0/A/18	38	komfort nélkül	1	11.30 óra	12.00	2 599 000 Ft
9.	Leonardo da Vinci u. 7. fszt. 12.	35537/0/A/12	31	komfort nélkül	1	12.00 óra	12.30	1 869 000 Ft

NEM LAKÁS CÉLJÁRA SZOLGÁLÓ HELYISÉGEK

1.	Delej u. 31.	38630/0/A/6	81	fszt. udvari	iroda	13.00 óra	13.30	8 796 000 Ft
2.	Tömő u. 32–38.	36139/1/A/1	30	fszt. udvari	iroda	13.30 óra	14.00	2 580 000 Ft
3.	Práter u. 56.	35728/16/A/194	52	fszt. utcai	iroda	14.00 óra	14.30	4 576 000 Ft
4.	József krt. 69.	36787/0A/9	11	fszt. udvari	tároló	14.30 óra	15.00	1 210 000 Ft
5.	József krt. 55–57.	36779/0/A/39	15	félemelet	raktár	15.00 óra	15.30	1 500 000 Ft
6.	Rákóczi út 51.	34641/0/A/6	37	fszt. udvari	raktár	15.30 óra	16.00	4 958 000 Ft

Az 5. sorszámú helyiséget a társasház tulajdonosainak elővásárlási joga terheli.
Az árverés nyertese az, aki a kikiáltási árhoz képest a legmagasabb vételárajánlatot teszi. A lakások után általános forgalmi adót nem kell fizetni. A helyiségek esetében a vételár után 25%-os áfa fizetendő, a kikiáltási ár az áfa összegét nem tartalmazza. Az árverésen történő részvétel feltétele az ingatlan kikiáltási ára 10%-ának megfelelő mértékű bánatpénz befizetése. A bánatpénzt az árverést megelőzően a JVK Kft. 1084 Budapest, Őr u. 8. alatti irodájának pénztárában készpénzben kell befizetni. A nem nyertes pályázók a befizetett bánatpénzt a befizetés helyén az árverést követő naptól félfogadási időben vehetik át. A bánatpénz után kamat nem jár. A nyertes pályázó esetében a bánatpénz a vételárba beszámít. A megajánlott vételár és a bánatpénz közötti különbözetet az árverést követő 15 munkanapon belül kell a JVK Kft. által megjelölt bankszámlára befizetni, és a befizetést az árverés helyén a JVK Kft. felé igazolni. Ennek elmaradása esetén a határidő lejártával a JVK Kft. ajánlati kötöttsége megszűnik, a pályázó a befizetett bánatpénzt elveszti.
Az árverési eljárásra a Budapest Józsefvárosi Önkormányzatnak a versenyeztetési eljárás szabályairól szóló 22/1998 (VII. 6.) sz. önk. rendelete, valamint az önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi, illetve rendelkezési jogok gyakorlásának szabályairól szóló 29/2000. (VII. 14.) sz. önk. rendelete rendelkezései megfelelően irányadók.
Az árveréssel kapcsolatban további információ a JVK Kft. 1088 Budapest, Kisfaludy u. 18. alatti irodájában Láng Amadétól kérhető félfogadási időben személyesen, valamint a 477-0830 és a 477-0852 telefonszámokon.

Józsefvárosi Vagyonkezelő Kft.

Egy tanárverés hullámai

A Német utcai eset nem egyedi, de nem is általános

Egy hónapja történt, hogy egy feldühödött szülő megütött két tanárt a józsefvárosi Német utcai általános iskolában. A verésben – a szemtanú gyerekek elmondása szerint – részt vett tizenéves fia is, aki belerúgott földön fekvő tanárába. Az ügyben még nem született bírósági ítélet, de az iskola fegyelmi tanácsa hétfőn úgy döntött: a fiú másik tanintézetben folytassa tanulmányait. A gyerek egyelőre magántanuló. Az eset szülő és iskola megváltozott viszonyára is rávilágít.

Kilenctagú bizottság alakul a VIII. kerületben a konkrét ügy kapcsán. A szakemberek igyekeznek választ találni arra a kérdésre: mitévők legyenek-lehetnek a pedagógusok, ha az iskolai tudás nem érték? Ha a szülők jelentős része munkanélküli, és a megélhetési gondokkal küzdő pedagógus hiába hangsúlyozza a tanulás fontosságát mint a boldogulás alapját? Amikor nincs hatásos szankció az összeférhetetlen, fegyelmezetlen gyerek megrendszabályozására? Kérdések egész sora, amelyekre egyelőre nincs válasz, mert nem is lehet – véli *Galló Istvánné*, a Pedagógusok Szakszervezetének budapesti titkára, aki maga is józsefvárosi tanító.

A Német utcai eset után pár nappal, a VIII. kerületi közmeghallgatáson soha nem látott tömeg gyűlt össze. Kollégáikkal fejezték ki szolidaritásukat a helyi tanítók és tanárok. Gallóné felszólalt, és kijelentette: Józsefvárosban tanítani és nevelni már-már misszió. Neki és kollégáinak speciális helyzetű gyerekekkel van dolguk. Ez az a kerület ugyanis, ahol a lakásállomány jelentős része a főváros talán legrosszabb, legalacsonyabb komfortfokozatú ingatlanjaiból áll. Akik tehették, az utóbbi években, évtizedekben elköltöztek, helyükre többnyire nehéz sorsú, életvezetési problémákkal küzdő, alacsony iskolázottságú réteg került, elképesztően alacsony szocializációjú gyerekekkel. Emiatt az óvoda, az iskola olyan alapvető nevelési hiányosságokkal találja szembe magát, melyek megoldása messze meghaladja lehetőségeit, de valahogy mégis meg kell birkóznia velük, hiszen a pedagógus számára elveszthető gyerek nem létezik – vallja a szakszervezeti tisztségviselő. Misszió tehát itt oktatni-nevelni azokat a gyerekeket – teszi hozzá –, akik olyan családi háttérrel kerülnek az iskolába, ahol a tudást, melyet az iskola közvetít, nem tekintik értéknek. A pedagógusnak nagyon nehéz az otthonról motiválatlan tanulókkal elhitetni a tanulás fontosságát.

A társadalom értékrendje felborult, miközben a pedagógus konok elszántsággal próbálja elhitetni a gyerekkel, hogy tanulni nemcsak kell, hanem érdemes is, és hogy a boldoguláshoz be kell tartani az együttélés írott és íratlan normáit. De mindezekre a gyerek sem otthon, sem az élet mindennapjaiban nem kap megerősítést. A józsefvárosi pedagógusok rendíthetetlenül hiszik, hogy egyszer majd megváltozik a világ, s mindazt, amit tanítottak, amire neveltek, visszaigazolja az élet.

A Német utcai eset nem egyedi, de még nem is általános, viszont tény: egyre több az olyan tanuló, aki fittyet hány az írott és íratlan viselkedési szabályokra. Fegyelmezetlenségükkel zavarják az órát, így nemcsak ők nem tanulnak, hanem sértik osztálytársaik tanuláshoz való jogát is. Fékezhetetlen magatartásukkal olykor társaik testi épségét is veszélyeztetik. Mindez nemcsak az iskola gondja, hanem már a társadalom problémája is – mondja Gallóné, rámutatva, hogy a törvényben ráadásul nincsenek igazi szankciók.

A történethez tartozik: a tanárát megrugdosó fiú szülei kérésére lett egyelőre magántanuló. Az iskola nem kötelezhette volna erre.

S. T.

A VIII. kerület 16 általános iskolájában csaknem 5800 diák tanult az előző tanévben – derül ki a KSH összesítéséből. Egy-egy osztályba átlagosan 23 tanuló járt, ami megfelel a 21-25 tanulós fővárosi átlagnak. Az egy pedagógusra jutó diákok száma (12) alapján viszont a legrosszabbak közé tartozik Józsefváros: kilenc fővárosi kerületben például csak 9-10 gyermek jut egy tanárra. A kerületben 1996 óta összesen 53 új lakás épült, miközben csak a múlt évben 63 (öt év alatt több mint négyszáz) lakás szűnt meg. *(H. J.)*

Magén Magyar István

Babilon litogr. 37x45

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

Meghívó

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT

MEGHÍVJA ÖNT

magén istván

grafikusművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitja:

Dr. S. Nagy Katalin művészettörténész

1975 október 31-én, 18 órakor
a Ferencvárosi Pincetárlatban
/ IX. Mester u. 5./

Magén István
1975.

MAGEN ISTVÁN

Magen István
1975-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Pestmegyei Hírlap

1973 JUL 15

Magén István

1973. JÚLIUS 15., VASÁRNAP

Fejtanulmány

102

Magén István rajza

KERESZTREJTVÉNY

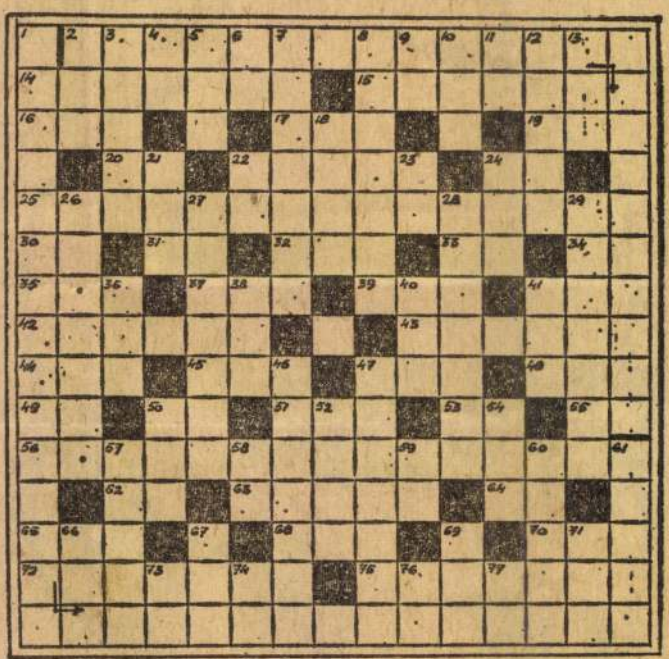

A közép-angliai város egyik laktanyájában történt. Szolgálati idejük utolsó napján a parancsnok elbeszélgetett volt katonáival, és mindenáron jó véleményeket akart hallani.

— Mondja, fiam — fordult az egyikhez —, kapott ön katonaideje alatt olyan parancsot, amit őrültségnek tartott?

— Egyet! — bólintott a kérdezett. Folytatása a vízszintes 2. és függőleges 1. számú sorokban. (Zárt betűk: K, E, P, L, Y, I, I, H.)

VÍZSZINTES: 14. Kilátásba helyezi. 15. Fél egy kicsit. 16. Lop-... lefolyástalan tó a Tarim-medencében. 17. Kettőzött kettős betű. 19. Ez is! 20. Korszak, az emberi műveltség őskora. 22. Nőstény kutya. 24. Római 1500. 25. A népgazdaság legfontosabb ágának helyzetére, alakulására és viszonyaira vonatkozó adatokat gyűjti. 30. Egyforma betűk. 31. Kettős betű. 32. Rim... Úttörők csoportja. 22. Szomszédos betűk. 23. Kastélyban van! 24. Távirati irodánk. 26. Kísérletező. 27. „Szeget...", Petőfi verse. 28. Kellemes ízű és illatú. 29. Jármű fontos része. 36. Római 555. 38. Walter Scott regénye: ... Roy. 40. Skálahangok. 41. Moll jellegű, vezetőhang nélküli hangsor. 46. A Harvard egyetem egyik jelzője. 47. Duna-parti város Szlovákiában, Komárommal szemben. 50. „Uncle ...". 52. Becézett női név. 54. Sportszánkó. 57. Számnév. 58. Szamárhang. 59. Liszt minőségét jelzi. 60. Jókai fehér asszonyának városa. 61. „Nincsen új a nap..." (Akiba). 66. Sporting. 67. Hidrogén, fluor és nitrogén vegyjele. 69. Lám. 71. Kiadója a „Gondolat". 73. Egyforma betűk. 74. Országos Tervhivatal. 76. Kiejtett betű. 77. Medencében van.

BEKÜLDENDŐ: a vízszintes 2. és a függőleges 1. számú sorok megfejtése.

XISDUNA GALÉRIA

A FSZEK 35.SZ.
KERÜLETI KÖNYVTÁRA BUDAPEST XX. MARX KÁROLY ÚT 128

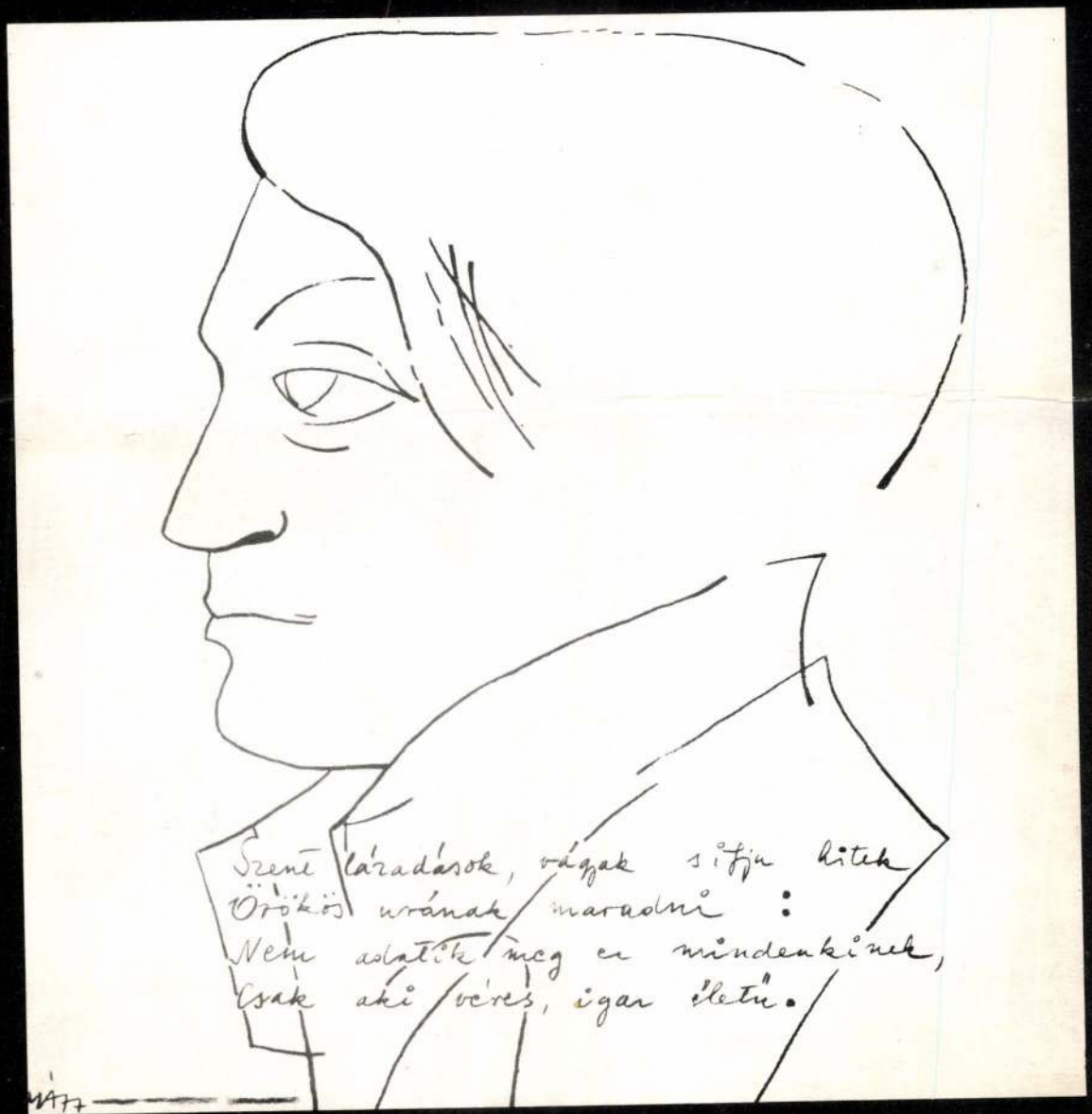

MÁGER ÁGNES ADY-ILLUSZTRÁCIÓI

JÓ CSÖND-HERCEG ELŐTT

MÁGER ÁGNES SZOMBATHELYEN SZÜLETETT 1944-BEN. A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN SARKANTYÚ SIMON TANÍTVÁNYA VOLT 1967 - 1971 KÖZÖTT. 1971 ÓTA MISKOLCON ÉL. 1972-BEN DERKOVITS ÖSZTÖNDÍJAT KAPOTT. ORSZÁGOS ÉS CSOPORTOS TÁRLATOKON RENDSZERESEN SZEREPEL. EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI: EÖTVÖS GALÉRIA BUDAPEST 1971, MISKOLCI GALÉRIA 1974, TOKAJ 1975, HATVANI GALÉRIA 1976, STUDIÓ GALÉRIA BUDAPEST 1976, TARCAL 1977, VÁSÁROSNAMÉNY 1977, MINI-GALÉRIA MISKOLC 1977, MÓRICZ ZSIGMOND KÖNYVTÁR NYÍREGYHÁZA 1977. - DÍJAK: MISKOLC 1974, SALGÓTARJÁN 1976, TÁJKÉPBIENNALE HATVAN 1976.

BEVEZETŐT MOND 1978 JANUÁR 26-ÁN DU. 6 ÓRAKOR

CSORBA CSILLA

A PETŐFI IRODALMI MÚZEUM MUNKATÁRSA

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ A KÖNYVTÁR NYITVATARTÁSI IDEJÉBEN

HÉTFŐ	13 - 20	CSÜTÖRTÖK	10 - 16
KEDD	10 - 16	PÉNTEK	13 - 20
SZERDA	14 - 20	SZOMBAT	13 - 17

A TAVASZI VIHARBAN

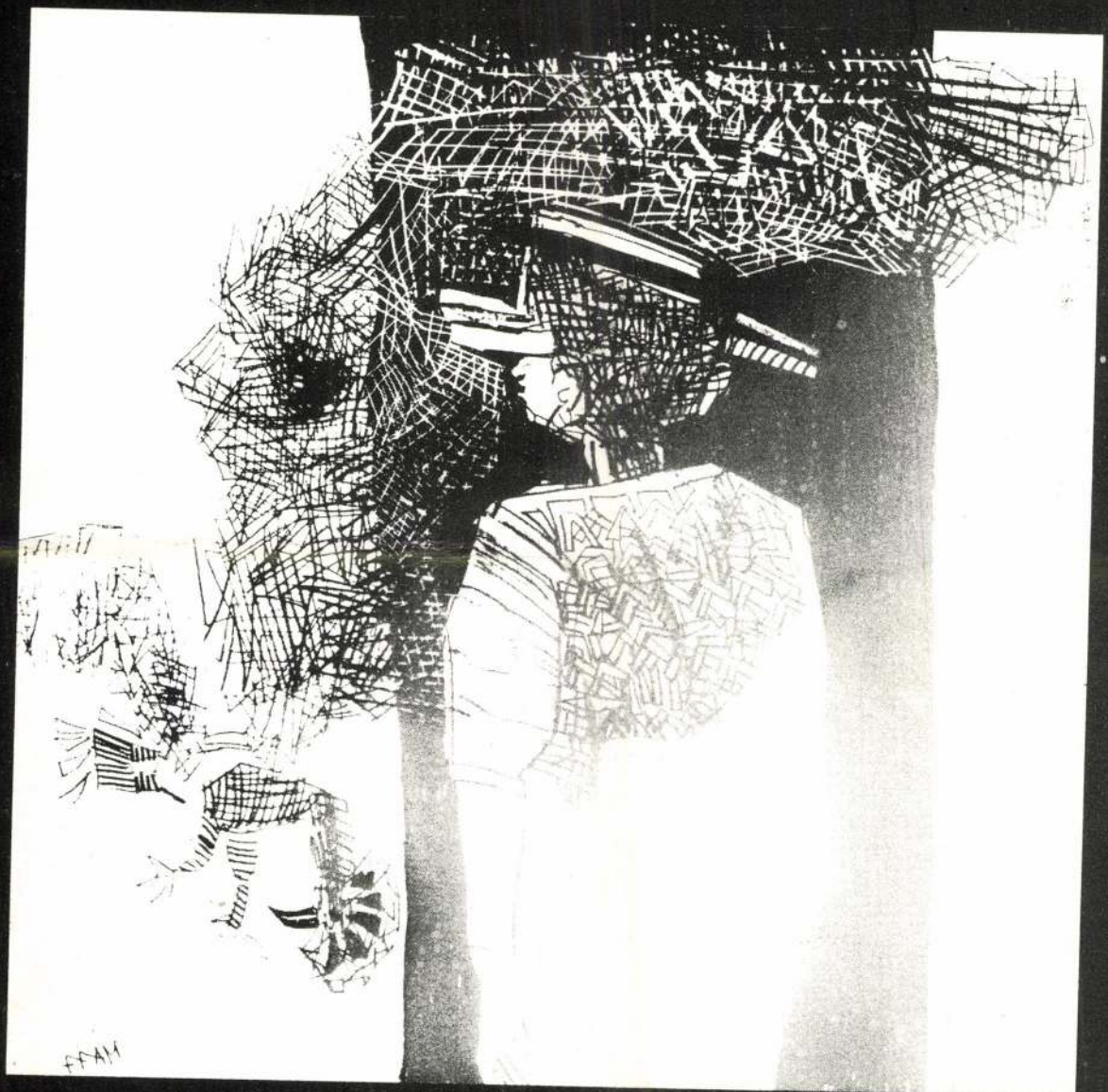

HARC A NAGYÚRRAL

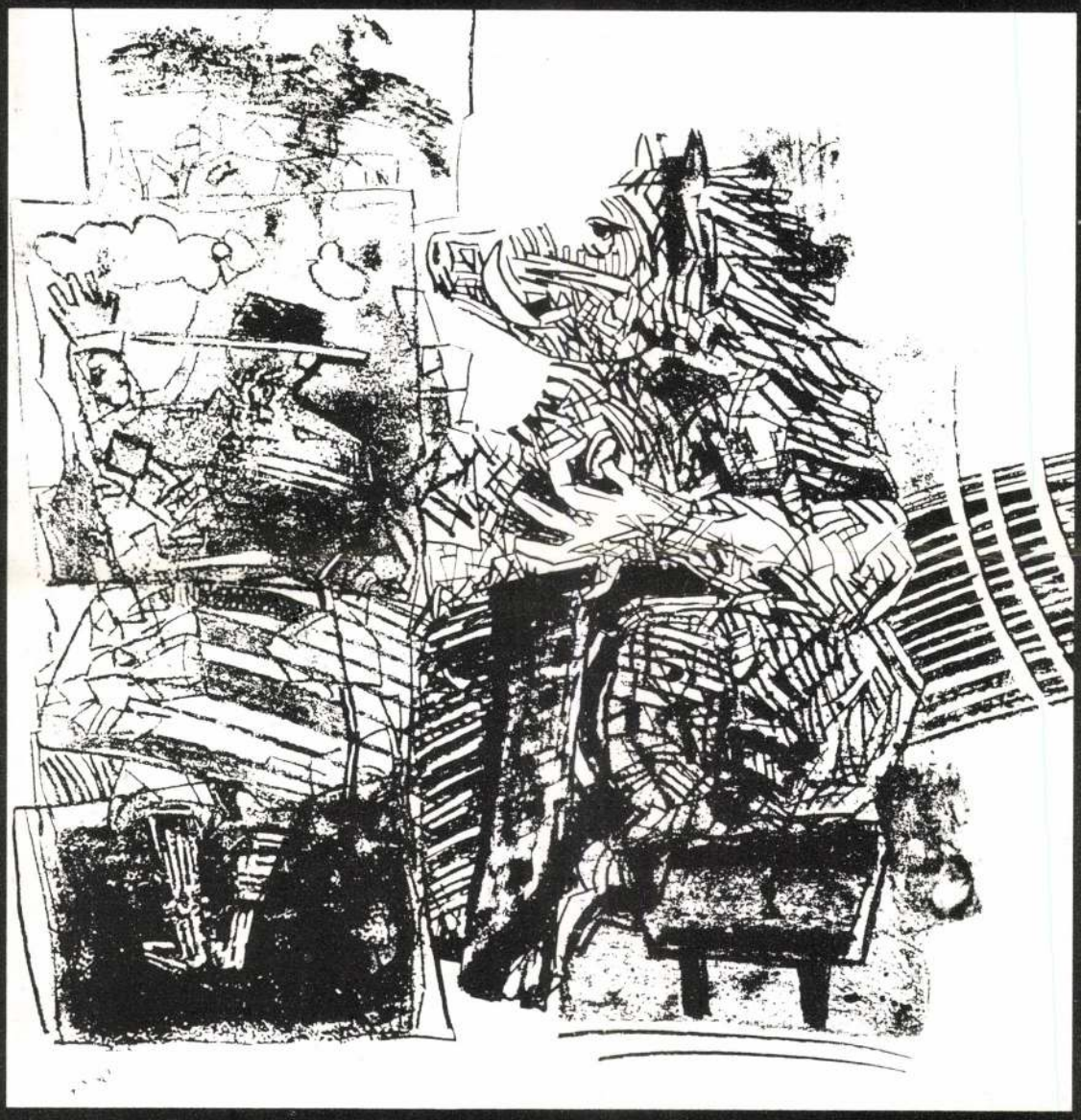

A LÉDA ARANY-SZOBRA

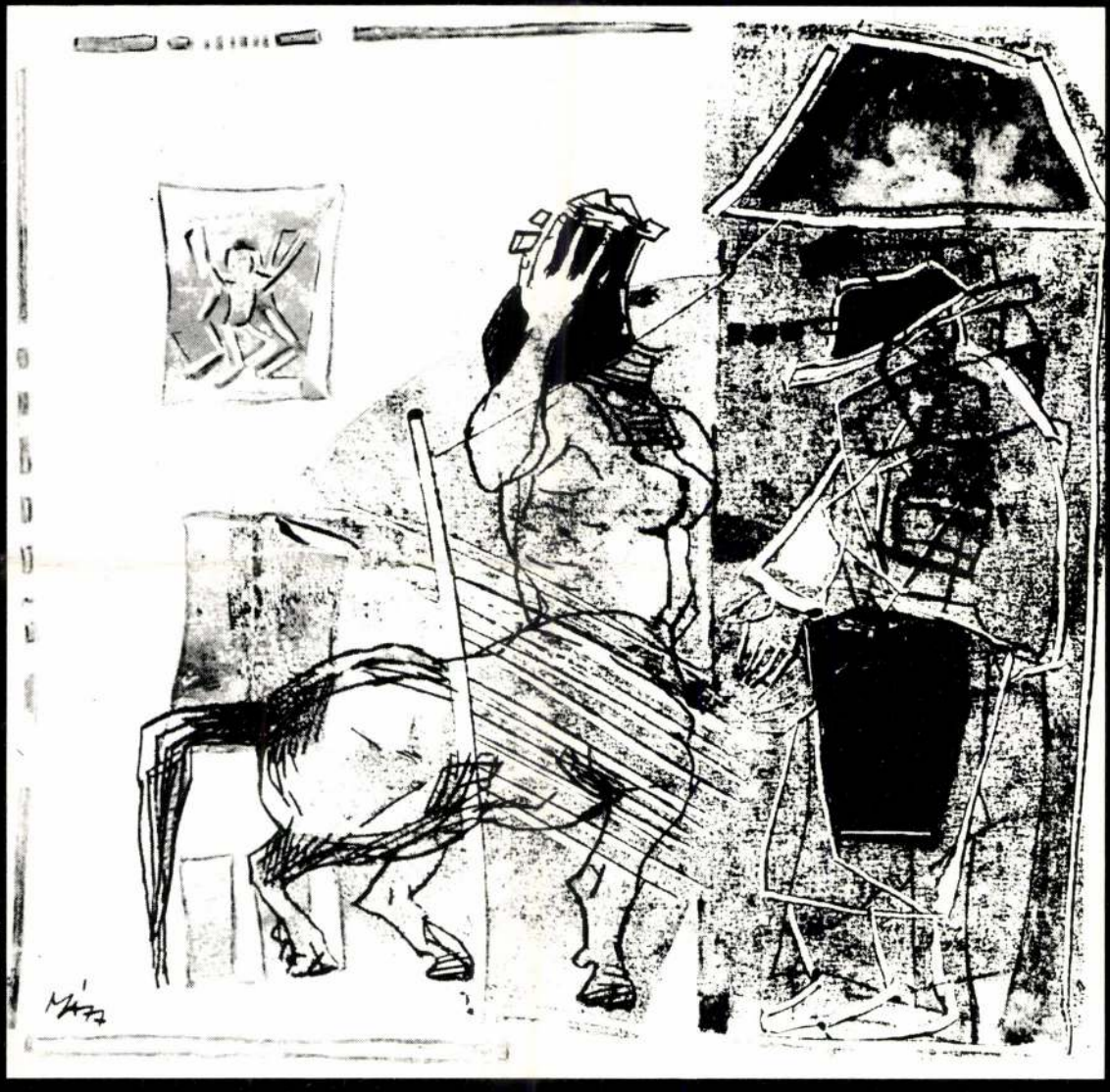

SÍRNI, SÍRNI, SÍRNI

A KISDUNA GALÉRIA EDDIGI KIÁLLÍTÁSAI:

1. SOMOGYI JÓZSEF szobrászművész
2. ILOSVAI VARGA ISTVÁN festőművész
3. DIMITAR KIROV bolgár festőművész
4. TÓTH MENYHÉRT festőművész
5. Miskolci művészek:

   PETŐ JÁNOS grafikusművész
   MÁGER ÁGNES festőművész
   KŐNIG RÓBERT grafikusművész
   ALMÁSSY ALADÁR grafikusművész
   SZEMETHI IMRE grafikusművész

6. SZŐNYI ISTVÁN festőművész
7. HINCZ GYULA festőművész
8. JAPÁN HAGYOMÁNYOS MŰVÉSZET
   című kiállítás
9. ÁZSIA ÉS AFRIKA MŰVÉSZETE
10. KONDOR BÉLA grafikusművész
11. RÁCZ EDIT szobrászművész
12. KISDUNA GALÉRIA ALKOTÓ CSOPORT
13. SZABÓ JÁNOS festőművész
14. MISCH ÁDÁM festőművész
15. TÓTH ISTVÁN fotóművész
16. SZALAY LAJOS grafikusművész
17. REICH KÁROLY grafikusművész
18. MÁGER ÁGNES festőművész

előkészületben:
ELSE HASSELRIIS dán grafikusművész

a kiállítások szervezője:
BAKALLÁR JÓZSEF festőművész

FSZEK 78/22

studio
galéria

MEGHÍVÓ

MÁTÉR ÁGNES

Fk.: Pogány Gábor — 76,348 — Képcsarnok V. Ny

MEGTEKINTHETŐ: 1976. IX. 8 – 25.
HÉTKÖZNAP 9,30–18 ÓRÁIG
SZOMBATON 9–14 ÓRÁIG

A STÚDIÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT

MÁGER ÁGNES

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1976. SZEPTEMBER 8-ÁN
SZERDÁN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

DR. LÁSZLÓ GYULA
EGYETEMI TANÁR

STÚDIÓ GALÉRIA
BUDAPEST, V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

Mágyer Ágnes, festő-grafikus

Másodszor látható az országos táj-képfestészeti biennálé a Nemzeti Galériában, melyen szerepel a művész műve, földmunkát ábrázoló vászna (említve)

Tasnádi Attila: Magyar tájak.

Népszava, 1977. febr. 20.

Mayer Ágnes

A plakát szakot a Zebegényi Szabadiskolában Mayer Ágnes festőművész vette át.

Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977.
Müvészet,1977. julius - 10.oldal.

Maiger Ágnes

1976-ban a két festő tanár
Maiger Ágnes és Bakallár Jó-
zsef felváltva kurrigált.

Végvári Lajost Zebegény krónikája, 1967-1977.
Művész t, 1977. július - 10.oldal.

Máger Ágnes, festő-

□ MÁGER ÁGNES festőművész munkáiból nyílik kiállítás ma délután fél 5-kor a miskolci Mini Galériában. Megnyitja: Feledy Gyula grafikusművész.

□-: Máger Ágnes .. 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977 aug. 12.

Máger Ágnes grafikus

Ady Endre születésének 100. évfordulójának előestéjének egy fiatal grafikus-kollektíva kiállítást rendezett a József Attila Klubkönyvtárban, tegnap, melyen a művész műve szerepel. Mottául választott verssor: „Ifjú szívekben élek". (említve)

(erdő): Illusztrációk Adyhoz.
Déli Hírlap (Miskolc), 1976. febr. 7.

Mágor Ágnes festő

A II. országos tájképfestészeti biennálé Magyar Tájak c. anyaga a Nemzeti Galériában látható. — A művész műve szerepel a kiállításon, mely a diósgyőri ipari tájait mutatja be. (emlitve)

Sasonci Miklós: Hazai tájak.
Pest Megyei Hírlap 1977. febr. 8.

Máger Ágnes, festő

A borsodi képzőművészek festészeti vándorkiállítása első állomása, a Kohász Galéria, melyen szerepelnek a művész képei.

Vadas Zsuzsa: Vélemények a Kohász Galériában.

Diósgyőri Munkás, 1976. ápr. 20.

Máger Ágnes

A József Attila Klubkönyvtárban rendezett tárlaton szerepel a művész munkája.

Csutorás Annamária: Rajzok.
Észak-Magyarország, 1946. máj. 9.

Máger Ágnes, grafikus

L.: Tenk László

P. Szűcs J.: Stúdió pályázat ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. dec. 12.

Máger Ágnes grafikus

Csokonai születésének 200. évfordulója tiszteletére Csurgón fiatal képzőművészek grafikai kiállítása nyílt meg, hódolva Csokonai szellemének. Szerepel a művész grafikája is.

H.B.: Csokonai – kiállítás Csurgón.
Somogyi Néplap, 1945. okt. 30.

Máger Ágnes, grafikus

ADY-ILLUSZTRÁCIÓK kiállítása nyílt meg tegnap a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 35. számú soroksári könyvtárának Kis-Duna Galériájában, Máger Ágnes grafikáiból.

–: Hír

8.

Nénszabadság, Bp. 1978 jan. 27

Mágor Ágnes, festő

A vasi műhely él és növekszik; jók az adottságai. A vasi műhely erejé abban is megnyilvánul, hogy komoly értékeket sugárzott a magyar képzőművészeti kultúrának. – Innen távozott Ridovics László, Mágor Ágnes, városakban végez festői szolgálatot.

Losonci Miklós: A vasi műhely.
Vasi Szemle, 1976. 4. 547. old.

Máger Ágnes festő

„Táncosnő" a. 60 x 40 cm

c. lepe szerepel az 1978-as Studió Kiállításon

– katalógus a könyvtárban –

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1978 — 3
NÉPMŰVELÉS

Máger Ágnes

1021

Máger Ágnes Ady-illusztrációit mutatja be a Kis Duna Galéria. A képek ihletői közt voltak a Harc a nagyúrral, a Léda arany-szobra, a Sírni, sírni, sírni c. Ady-versek.

VÁLOGA...

Ajánlott műsorok (április)

I. ISMERETTERJESZTŐ MŰSOROK ÉS DOKUMENTUMFILMEK

Pedagógusok fóruma	IV. 3., 7., 16., 21., 30.	(1. műsor)
Magyarország, 1978 (dokumentumfilm)	IV. 4.	(1. műsor)
Közművelődés közelről	IV. 5.	(1. műsor)
Nézőpont (körkép a közművelődésről)	IV. 18.	(1. műsor)
Lakáskultúra	IV. 8., 15., 22., 29.	(1. műsor)
Látókör (politikai tanfolyam)	IV. 7., 21.	(1. műsor)
Szépen, jól magyarul	IV. 5., 12., 19., 26.	(1. műsor)
A televízió szabadegyeteme (ismétlés)	IV. 6., 13.	(1. műsor)
Francia és orosz nyelvtanfolyam	IV. 6., 13., 20., 27.	(1. műsor)
A gyermek életének első 365 napja	IV. 8., 15., 22.	(1. műsor)
Ami a brigádnaplóból kimaradt (riportfilm)	IV. 7.	(1. műsor)

diákok és tanárok e
nézzenek ideáljaik
együttal a társadal
Sarkadi Imre: Elve
paradicsom
(közvetítés a Ma
Szabó Magda: Abi
(tévéjáték-soroza
A történet főszer
a második világhá
leánynevelő intézet
ellenállási mozgalo
geti. Ebben a világ
ténik: a titokzatos
város társadalmi él
Requiem Hans Gru
(NDK-film)
1976 februárjába
grafikus: Hans Gru
sabb, egyben alkot
ban ábrázolja. Szo
hogy nemrégiben h
Lea Grundig, mag
kedő egyénisége.
Vészi Endre: Muslin

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1978 FEB 18

Film-Színház-Muzsika

Máger Ágnes

1921

Ady-illusztrációk

Máger Ágnes a Kisduna Galériában mutatta be Ady-illusztrációit. A művész arra törekszik, hogy napjaink hangvételével kiemelje azt, ami nemcsak folytatható Ady munkásságából, hanem annak énünkbe, gondolkodásunkba való beépítése is.

film. Az egyik
akinek ez le
„francia" filmj
Alain Delon
Monsieur Kle
nálunk is b
másik az író,
könyveiért ve
producerek és a rendezők: Jorge Semprun. A harmadik a főszereplő, Yves Montand. Érdemes megtudni, mit mond a filmről Joseph Losey, aki 1975-ben a Monsieur Kleinnel Cannes-ban elnyerte a filmkritikusok díját.

– A fő motívum: nemzedéki konfliktus apa és fia között, s egyszersmind szerelmi konfliktus is a szülők életében. De Semprun nem volna az, aki, ha mindezt nem épí-

kes napjai is; a film Franco temetésének képeivel zárul. Yves Montand mellett jelentős szerepet kapott a nálunk még kevéssé ismert, furcsa művésznevű színésznő, Miou-Miou, France Lambiotte és a Merénylőkből, valamint az Akasztanivaló bolond nőből emlékezetes, kitűnő Jean Bouise. – Képünkön: Yves Montand A dél országútjai című filmben. (Cinéma Français).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 DEC 8
Napjaink

Mágor Ágnes

1021

ADY-ILLUSZTRÁCIÓ

MÁGER ÁGNES RAJZA

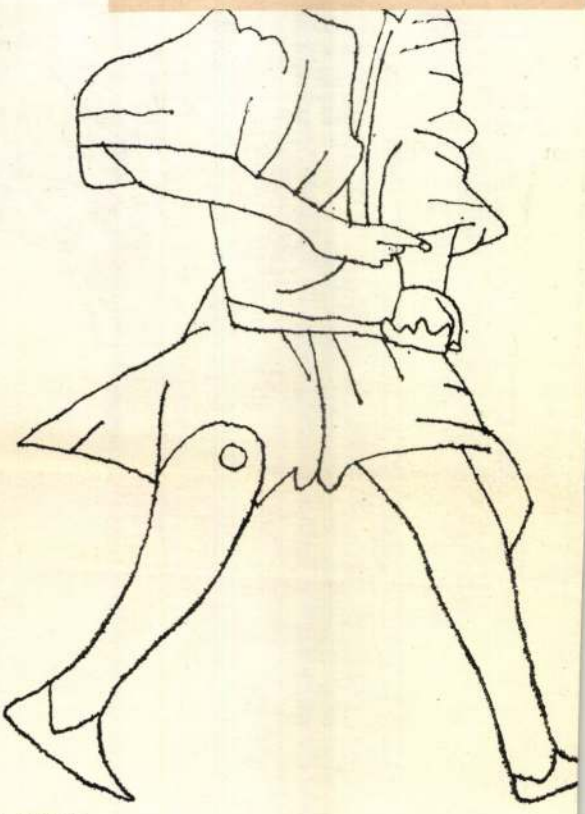

A FESTŐINAS

SZEMETHY IMRE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 FEB 12

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Mágor Ágnes festőművész

1021

Műteremsarokban

Benedek Miklós

A festőművész, meg a professzor

Először körbevezetnek a nem egészen egyesztendős műteremlakásban, megmutatják, hogyan helyezkedtek el, rendezkedtek be, s csak azután ülünk le a korszerű műteremben. Megvitatjuk, hogy a ház asszonya, Mágor Ágnes festőművész milyen ügyesen és célszerűen egészítette ki apró kis lakberendezési ötletekkel a műteremlakást, miként varázsolta a praktikus, de rideg házat meleg, barátságos otthonná, vonzó alkotóhellyé, ahol dolgozhat a festőművész, meg a művészettörténész férj és kellemes kis kuckó marad még a kis Zsófinak is. Hármasban ülünk, Mágor Ágnessel és férjével, Végvári Lajossal, a Képzőművészeti Főiskola professzorával. Lakótelepről költöztek ide, a Derkovits Gyula utca 10. szám alatti műteremlakásba az elmúlt év áprilisának elején. S ha arra fordul a szó, mi volt az elmúlt esztendő egyik legnagyobb élménye, szinte egyszerre mondják: az új lakás.

— Április 5-én költöztünk ide, és ez a lakás műteremhez juttatta Ágnest, engem meg dolgozószobához — mondja Végvári Lajos. — Sokfelé járok művésztelepeken és vendég is megfordul nálunk, bátran állíthatom, világosabb, ésszerűbb, kényelmesebb az átlag művésztelepi lakásoknál. Alkotni és élni lehet ebben a lakásban, jöhetnek kollégák, művészbarátok vendégként, jönnek is, és elismeréssel szólnak róla. A kivitelezés hibáit feledteti a lakás öröme. Úgy érzem, jó otthon ez mindkettőnknek. És az sem rossz, hogy egy házsorban nyolc művész, illetve házaspár lakhat együtt, talán valami együttest is sikerül itt megteremtenünk ebben a jobb közellétben. Mindenesetre béke uralkodik az itt lakó művészek között a Derkovits utcában.

●

Derkovits Gyula szombathelyi, Mágor Ágnes is onnan jött Miskolcra. Nyolcadik éve él a városban, ma már teljesen miskolcinak érzi és vallja magát és mind a gyűjteményes kiállításokon való szerepléseivel, mind nagyszámú egyéni kiállításaival Miskolc képzőművészeti életének lelkes, hasznos, tehetséges építője. Az elmúlt esztendejére tekintünk vissza:

— Az elmúlt év igen jól kezdődött. 1977 januárjában vettem át a hatvani tájképfestészeti biennále díját. A nyár végén Miskolcon a Mini Galériában kiállításom volt, ezen olaj és olajpasztell képekkel szerepeltem. Ezt követte az új Ady-illusztrációim nyíregyházi kiállítása. Korábbi tokaji és tarcali tárlataim alapján hívtak meg Nyíregyházára, ahol harminc Ady-illusztrációt állítottam ki, majd később ebből huszonnégy darabot Miskolcon, a Nehézipari Műszaki Egyetem kiállítótermében. Végül Budapesten a Kisduna Galériában láthatott ebből a közönség húsz darabot.

Mágor Ágnes korábban már egy Ady-illusztráció kiállításon szerepelt. Ez több művész közös kiállítása volt a József Attila Klubkönyvtárban. Ez volt az új Ady-sorozat elindítója?

— Részben. Másrészt az Ady-centenárium, az új Ady-kiadványok, az Ady-versek újraolvasása, meg a családban élő Ady-kultusz.

— Ágnes robbanékony természet. Érzésem szerint az Adyhoz való kapcsolódás világnézeti azonossagból fakad, és most fedezte fel igazán az iskolai tanulmányai mögött Adyt —, teszi hozzá Végvári Lajos.

Éjjel-nappal dolgoztam ezzel a sorozattal. Igen rövid idő alatt készültem el vele. Szinte semmi mással nem tudtam foglalkozni, még a háztartási teendőket is Lajos látta el ez idő alatt.

Mágor Ágnes: Ady-illusztráció

— Az Ady-sorozat nagy felszabadulást hozott Ágnesnek. A benne élő képek kifejezésével mondandójának új formái is jelentkeztek.

Mágor Ágnes festőművész, festő is akar maradni, de érdekli a grafika, a rajz. A grafikában jobban kimondható a világkép; közéletibb, publicisztikusabb, harcosabb. Mint mondja, ennek felismeréséhez Ady kellett. Terveiről is beszélgetünk. Készül a salgótarjáni tavaszi tárlatra, a Fiatal Művészek Stúdiójában válogatott anyaggal fog szerepelni, készül a Rajzok című kiállításra, egy képcsarnoki bemutatóra, egy sor pályázatra és az év végi téli tárlatra.

●

Festőművész feleség, művészettörténész főiskolai professzor férj. Mit jelent az alkotóművésznek, hogy a házban, a családban van az egykori mester, az elismert tudós, s egyben szigorú kritikus?

— Igen sokat. De a hibákra Lajos mindig csak indirekt módon vezet rá, nem szól bele a készülő művekbe. Inkább a szellemi atmoszféra, melyben élünk, beszélgetéseink, irodalmi, filozófiai vitáink segítenek a legtöbbet az alkotásban. Mai életem kontinuitása a főiskolai élettel? Hát igen, az egykori tanár nyolc éve férj. S ez, mint említettem, igen sokat jelent, de elsősorban a családi légkör adja meg az alkotói segítséget.

Az új halászati törvény

Az új halászati törvény átvette a korábbi jogszabályok gyakorlatban bevált rendelkezéseit, ugyanakkor más alapokra helyezett néhány rendelkezést, amelynek korszerűsítése a halászat fejlesztése miatt szükségessé vált. A korábbi jogszabály szerint a halászat joga a tszek halastavainak és rizsföldjeinek kivételével valamenynyi vízen az államot illette meg. Az új szabályozás lehetővé tette, hogy magánszemélyek is igényelhessék az olyan vizekre vonatkozó halászati jogot, amelyek nincsenek kihasználva és halászatilag hasznosítani lehet. Természetesen erre akkor kerülhet sor, ha a vízterületet más gazdasági szervezetek nem kérik. A magánterületen fekvő víz joga a tulajdonost illeti meg. Az állam halászati jogát a mezőgazdasági miniszter adja a jogosultak kezelésébe. Az új jogszabály az eddigi 20 éves jogot korlátlan ideig kiterjesztette. A halászati jogot akkor lehet megvonni, ha az arra jogosult nem teljesíti kötelezettségeit, ilyen esetben kártérítést kell fizetni a halászati joggal rendelkező számára. A nem teljesítés elbírálásánál elsősorban a közérdeket veszik figyelembe.

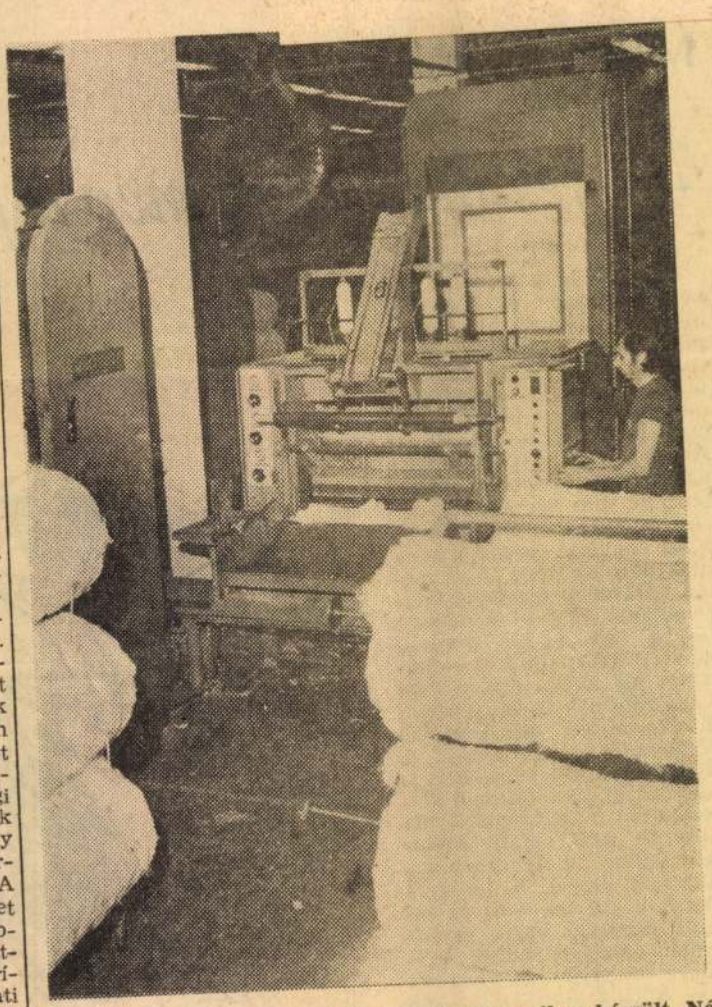

Képünk a Miskolci Pamutfonó tisztító üzemében készült. Németh István gépkezelő munka közben. **Fotó: Szabados**

áridő

termoforkéményekről

mek kicserélésével jár. Ez nem könnyű feladat! Nagy az előmunka igénye, és több hetes „felfordulást" okoz az érintett lakásokban. A Szentpéteri kapui tízszintes sávházaknál födémáttöréssel is számolni kell, valamint azzal, hogy a javítási munkák során a lakások nemcsak az ajtón át közelíthetők meg...

A több hetes javítási idő és az utóbbi körülmény szükséglakások biztosításának kérdését is felvetik. Az ingatlankezelő vállalatnak 87 szükséglakása van, amit a felújításoknál szándékoztak felhasználni. Ez, valamint a lakók gyakori háborgatásának elkerülése is indokolná *Nyíri István* IKV-igazgató javaslatának megvalósítását, hogy a kéményelemek kicserélésével párhuzamosan a felújítási munkálatokat is végezzék el.

Közös érdek

Nem problémamentes tehát a kémények átépítése, a lakások rendbehozatala. Ennek tudatában is arra kérjük az érintett lakosokat — hogy amint *Pável János*, Miskolc város építési és közlekedési osztályának vezetője mondta — tűrjék a javítási munkákkal járó kellemetlenségeket és segítsék azt. Közös érdekről van szó és arról, hogy séges munkákat. Ha az kevésnek bizonyulna, OTP-kölcsönt is felvehetnek ennek kiegészítésére. Polgári per útján — ami igaz, hogy több évig is eltarthat — érvényesíthetik jogos követelésüket a tervezővel, a kivitelezővel és a lebonyolítóval szemben.

Azokban a szövetkezeti lakásokban, ahol a lakók a kémények megvésésével vagy egyéb saját „átalakítási" munkával a kémények huzatromlását okozták, a költségek egy része is őket terheli — mondta dr. Horváth Béla, a város főépítésze. A Stadion és a Gyula utcai falazott gyűjtőkémények rendbehozatalával az IKV és a KÉTÜSZ foglalkozik.

Sürget az idő!

A hibás kémények javításának terveit az ÉSZAKTERV-től (az eredeti tervezőtől) a szövetkezeti társulások vezetői is minél hamarabb rendeljék meg. A BÁÉV-nek is időre van szüksége a most már gondosabb kéményépítéshez, hiszen az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium által megszabott határidő rendkívül gyors munkát, jó szervezést és a tanács illetékeseitől a munkák rugalmas koordinálását igényli. Az ÉVM utasításában, az illetékes városi vezetők határozottságában és a tervező-kivitelezők jó munkájában bízva: az 5244 lakás lakói 1978. október 15-étől már nem hiába várják a meleg fürdőszobát, és a csobogó forró vizet.

Buchert Miklós

helyettesíti

zatosabbá, színesebbé teszi a lakótelepek épülettömbjeit. Leginkább üvegkerámiához hasonlítható a bevonat. Amíg az épület áll, addig a vakolat is tart. Az új eljárás iránt nagy az érdeklődés. egy komplett gépsor 60 millió forintba kerül, de teljesítménye olyan nagy, hogy egy is elegendő belőle egy házgyárba.

Máger Ágnes

Ady illusztrációi

Napjaink 1977-12-6

Máger Ágnes

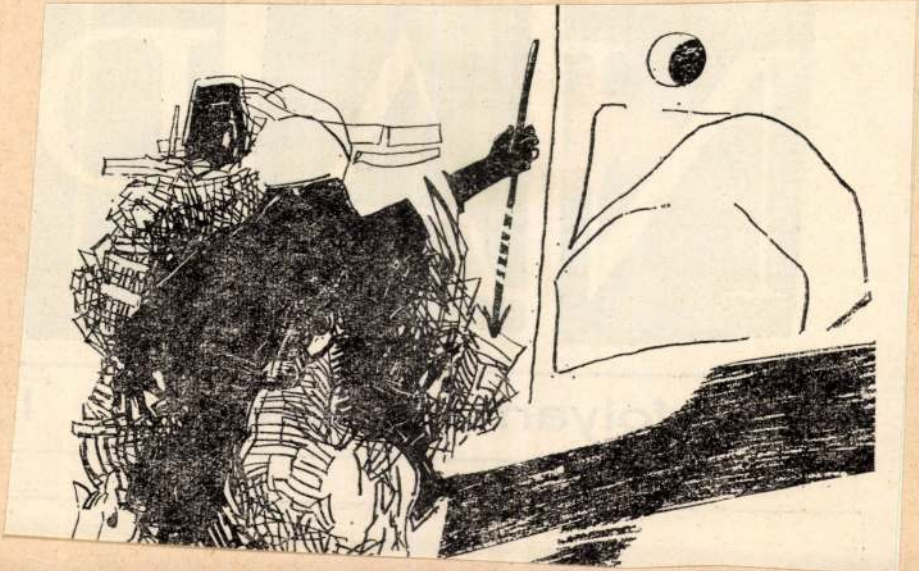

Mágor Ágnes, festő

□ MÁGER ÁGNES festőművész képeiből rendez kiállítást a Hatvani Művelődési Központ Galériája. A tárlatot vasárnap délben Csabai Kálmán festőművész nyitja meg.

— 1□ Mágor Ágnes . . . . 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 1.

Mágor Ágnes, festő

□ MÁGER ÁGNES festőművész kiállítása szeptember 8-tól látogatható a Bajcsy-Zsilinszky úti Stúdió Galériában. A tárlat szeptember 25-ig tekinthető meg.

— □ Mágor Ágnes ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. szept. 1.

Major Ágnes

Major Ágnes festőművész
kiállítása a Stúdió-Galériá-
ban szeptember 8-án nyílt meg.

-----:Kiállitási naptár.
Művészet, 1976.szeptember - 48.oldal.

Máger Ágnes grafikus

Dec. 1.-én nyílt meg a Miskolci Galériában a miskolci téli tárlat. – A felszabadulási pályázaton Miskolc város Tanácsának három díját Lorant János, Máger Ágnes és Seres János nyerte el.

(bm.): Megnyílt a miskolci téli tárlat.
Északmagyarország, 1974. dec. 3.

Máger Ágnes

Miskolcon jan. 4.-ig tekinthető meg a „Hódolat Michelangelónak" c. kiállítás. A Fiatal Képzőművészek Stúdiója pályázatot hirdetett, mely sikeres volt, – a legkülönbözőbb felfogású, művészekre hajlamaiknak megfelelően tükröztek műveikben azt a hatást, melyet Michelangelo műveinek tanulmányozása gyakorolt rájuk. – A művész szerepel művével e kiállításon.

Losonci Miklós: Hódolat Michelangelónak.

Pest Megyei Hírlap, 1975. dec. 24.

Mágori Ágnes festő

a miskolci felszabadulási pályázat

díjazottja.

Napjaink 1975 január

8.pld.

Maiger Ágnes, festő

Kiállít Miskolcon.

— :Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 27.

Uso.

Máger Ágnes, festő

Miskolcon nyílik meg tárlata okt. 26-án.

– : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bu. 1974. okt. 25.

Kaper Dénes

A zebegényi "szabadiskolában" tanít.

Szále László: Mire képes két festő

Látóhatár 73/ dec 193. old.

David Vomil

Mäger Ágnes

„Útbuckoló" c. rajza a

3. oldalon

Napfaúl 1973 ~~augu~~ október

Máger Ágnes
festő

Máger Ágnes nem a tér,
hanem az idő vitegeit hulat-
ja.

Losonci Miklós: Misholc festői.
Művészet, 1973. december - 24 oldal.

Mäger Ágnes
festő

Művei vannak a Miskolci Képtárban.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december - 28 oldal.

Mágor Ágnes
festő

„Madárprédikátor"
(repro)

Losonci Miklós: Mishole festői
Művészet, 1973. december - 24 oldal.

Mager Ágnes 1.

aki csak a közelmultban végezte a főiskolát, ezuttal első alkalomkent a budapeti rötvös-kollegium klubjában állitott ki. S ez együtthal az uj kiállitó helyiség avató eseménye volt. A festőnő érzékeny művésznek igérkezik, bár még - különösen olaj-képein - kezdeti bizonytalansággal küzd.

Bojár Iván: Kiállitásról - kiállitásra.

Magyar Hirlap 1971/360 6old.

Máger Ágnes 2

Nemcsak a festék felhordásának technikáját illetően, hanem a térálakításban, a plaszlikai megmintázásban is: mintha még nem tudta volna eldönteni, hogy a hagyományos perspektíva, vagy pedig inkább a síkba terített ábrázolás útján akar e haladni. Olajképei közül az Árvíz (egy alvó emberpár) és az Árva ülő fiúalakja tetszett legjobban.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/360 6 old.

Máger Ágnes 3

Éppen ez utobbi képen azonban preg-
nánsan mutatkoznak a megkérdőjelez-
hető sajátosságok: a jobbról jövő fény, a
fiú baloldalát világítja meg, ugyan-
akkor azonban ez a fény-zavaró módon-
a fiú jobb arcfelére esik. A csöndes lirával
párosuló fanyar ironia nemcsak a képeken,
hanem a grafikákon is mutatkozik.

Bojár Iván: Máger Ágnes

Magyar Hírlap 1971/360 6 old.

Máger Ágnes 4.

Filcfollal rajzolt lapjain erőteljesebben és közvetlenebbül: különösen az Európa elrablásán és a Holland műteremben. A Flóra rajzi megoldásával emelkedik ki ebből a sorból. Legérettebbek azonban a művésznőnek azok a tollrajzai, amelyeket Bulgakov, A mester és Margerita-ciklus regényéhez, és a Kis herceghez (nyilván valóan Saint Exupéry alakjáról van szó készültek.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1971/360 6old.

Máger Ágnes
festő

November-december hónapban Miskolcon
Máger Ágnes kiállítását a Miskol-
ci Galériában.

— : Kiállítási naptár
Művészet, 1974. augusztus - 49 lap.

Máger Ágnes

Nemrégiben Miskolcra költözött grafikusművész Máger Ágnes műveiből kiállítás nyílik a Libresszóban február 3-án délután Torákor. A tárlatot Csabai Kálmán festőművész nyitja meg.

Észak-Magyarország 1972/25 12 old.

Máger Ágnes 1

Nemrég költözött Miskolcra. Domanovszky Endre és Sarkantyú Simon tanítványa volt a Képzőművészeti Főiskolán, 1 néhány hete volt első kiállítása Budapesten az Erőtvös Galériában. Második tárlatával ny otthonának, Miskolcnak közönsége előtt tanúlkozik fel. A fiatal művész igen nagy figyelmet érdemlő anyaggal mutatkozott be.

(bm) Máger Ágnes bemutatkozása.

Észak-Magyarország 1972/29 4 old.

Mager Ágnes 2

A Libresszó lehetőségei kizárták festmények bemutatását, így rajzait állította ki. Huszonkét rajz sorakozik a terem falain. A rajzok közöst nagy számban találunk illusztrációkat. Mihail Bulgakov, az ujra felfedezett író A Mester és Margarita című regényének több illusztrációja is megtalálható.

(bm) Mager Ágnes bemutatkozása.

Észak-Magyarország 1972/29 4 old

Moiger Ágnes.

Hatalmas vállalkozás e regény gondolatainak rajzba való átfogalmazása. Moiger Ágnes rajzai hiven illusztrálják Bulgakov gondolatait. De figyelmet érdemelnek egyéb rajzai is, amelyekben a játékos megfogalmazás és a gondolati mélység egyaránt fellelhető.

(bm) Moiger Ágnes kiállításáról

Szabad Magyarország 1972/29 4old.

Mágor Ágnes
festő

A művész részt vett a szombat-
helyi emlékkiállítéson Dechants.

-----:Pályázatok és megbizáso, .
Művészet, 1975.április - 45.oldal

Mágori Ágnes

A Miskolc megyei város Tanácsának
díját kapta.

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Máger Ágnes

Madár I., olajpaszt., 55×65 cm
1939–1945, —u— 70×100 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

Máger Ágnes

Hegesztő, olajpaszt., 87×62 cm
Felvonulás, —"—, 87×62 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 OKT 30
Északmagyarország

Máger Ágnes festő
1021

Benedek Miklós:

Egy festő, meg egy szobrász

Máger Ágnes és Marosits István tárlatáról

Szombathelyről indultak mindketten. Nagyjából egykorúak, mindketten fiatalok. *Máger Ágnes* festő három éve Miskolcon él, *Marosits István* lakhelye Budapest. Most közös kiállításuk nyílt a Miskolci Galériában. Máger Ágnes *felszínre több festményt* — olajpasztellt, olajképet, akvarellt — vagy másfél tucat rajzot és több vázlatot mutat be, Marosits István *huszonhat kisplasztikával* — beton, bronz, acél, fém, stb. — mutatkozik be a miskolci tárlatlátogatóknak. Máger röviddel Miskolcra költözése után a Libresszóban egy kisebb kamarakiállítással *már „leadta névjegyét"* a városban. 1972 óta Derkovits-ösztöndíjas; részt vett több országos tárlaton, de ez a mostani az első nagyobb lélegzetű tárlata. Marosits *első bemutatkozása Budapesten* 1971-ben volt, 1973 óta Derkovits-ösztöndíjas.

*

Máger Ágnes *igen nagy anyagot* kínál első nagy tárlatán. Nemcsak számszerűségében nagy ez a kiállítási anyag, hanem érdeklődési körének *összetettségében* is. A fiatal festő eddigi rövid művészpályája igen *gazdag és értékesen szép* termést hozott.

Magam részéről a nem éppen legszerencsésebben elhelyezett és a nyomtatott katalógusban sem látott *Századunk I—II—III.*, triptichonszerűen felrakott három olajpasztell képéhez tértem vissza legnagyobb érdeklődéssel. Ez a munka a festő háborútól, pusztulástól irtózását, a béke iránti vágyát tükrözi. A földgolyó egyik karélya fölé emelkedő csontujjú kéz, meg a lángolva süvítő rakéta, vagy a másik darabon a még mankóval is harcba, fegyverfogásra késztetett katona képe *nem a pusztulás elleni tiltakozás-e?* Ez utóbbi motívummal találkozunk még egy képén: *Az ismeretlen katona* című olajpasztellján is azt a katonát látjuk viszont, aki már megsebesült, rokkant, még van puskája, de már mankója is, s mert arc nélküli, *a mindenkori, eleve pusztulásra ítélt, katonaruhába bújtatott embert szimbolizálja.* Túlzottan pesszimisták ezek a képek? Nem. A való rémségekkel akarnak elrettenteni a háborútól, a béke hívei közé sorakoztatni mindenkit.

A képek döntő többsége *olajpasztell.* Bámulatosan bánik ezzel a technikával. Az erős vonalrajzos képeken átsüt Máger Ágnes vonzódása a rajzhoz, olajpasztelljei általában *szingazdagok;* sikerült megteremtenie *az éles vonalú rajzolatok és a jó hatású színfoltok harmóniáját.* A kevéssé kemény mondandót hordozó képei roppant *hangulatosak, játékosak* — például a *Szamárság* sorozat három darabja, a *Jelenet*, a *Sárkányeregetők*, a *Nő szamárháton* —, vagy ide sorolhatjuk az *angyalos üdvözleteket* (amelyek közül eggyel új lakóhelye, a diósgyőri városközpont előtt tiszteleg), a *Fáradt királyt, A király bohócát.* Feltétlenül megemlítendő az *Übü király*, vagy a *Szicíliai tengerpart* és *A taorminai görög színház.* Olajképei kevéssé megkapók, kevesebb egyéniséget tükröznek. Az *Árvíz* és a *Csólakó* címűeket emelném ki. Rajzaira, nemkülönben a *műhelymunkájába betekintést engedő vázlataira* is szeretném a későbbi látogatók figyelmét felhívni.

Hét hónappal ezelőtt, amikor műtermében nézhettem meg készülődését e tárlatra, a lapban beszámolva annak a reménynek adtam kifejezést, hogy *nemcsak Máger vallja magáénak Miskolcot, hanem Miskolc és közönsége is őt.* A sokszínű tárlat után *megerősödött hittel* vallom ezt újra.

enden
alok helyzete

Üzemi demokrácia „Volán módra"

Öszlönzés és felelősség

Az a jelentés, amelyet a Volán 3-as számú Vállalat pártbizottsága terjesztett az MSZMP Miskolci városi Végrehajtó Bizottsága elé, 16 oldalon foglalkozott azzal, hogy a vállalatnál mit tettek eddig és mit kívánnak tenni a közeli és távolabbi jövőben *az üzemi demokrácia szélesítése* érdekében. A téma természeténél fogva és a jelentés egy-egy megállapítása kapcsán is érdekes, tanulságos vita bontakozott ki — *pontosan húsz kérdéssel és sok-sok alkotó javaslattal.* Az eszmecserét hallgatva több hozzászólásból kicsendült az, amit *Kolláth Sándor,* a városi pártbizottság titkára konkrétan is megfogalmazott, a munkahelyi demokrácia aspektusából: *azért, hogy egy vállalati vagy egy intézményi közösségben miként érvényesül az üzemi demokrácia, elsősorban a párttagoknak, a kommunistáknak kell viselniük a politikai felelősséget.*

Most, amikor a Volán 3-as számú Vállalat jelentését oly felelősségteljesen vitatták meg a városi párt-vb tagjai, egyfajta *igazolását* éreztem annak, hogy a kommunistáknak, mint *politikai vezető erőnek* valóban mennyire nagy felelősségük van a munkahelyi demokrácia fejlesztésében.

E küldetésüket azonban akkor vállalhatják, ha nemcsak szűkebb környezetükben, hanem *szélesebb skálán is ismerik* a munkahelyi demokrácia fejlődését segítő és akadályozó erőket. Ehhez már nemcsak arra van szükség, hogy legyen jó az információ áramlása *fentről lefelé* és *lentről felfelé,* hanem arra is, hogy ezeket az információkat megfelelően *értékeljék és elemezzék.*

Szükség van rá — s ez nagyon egyértelműen helyt kapott a Volán-pártbizottság jelentésében is —, hogy növekedjék a dolgozók aktív részvétele a gazdálkodási feladatok előkészítésében, megtervezésében, a végrehajtás irányításában és magában a végrehajtásban is. Legyen *felelősségteljes véleményalkotás minden szinten* a gazdasági vezetők munkáját, magatartását, a dolgozókat érintő anyagi, szociális és kulturális témákat illetően. Ez szinte rendszeresen napirenden volt azokon a vitafórumokon, amelyeket a korábbi időkben tartottak a vállalatnál. Igaz, ezeken a vitákon többségükben a belső mechanizmus gondjai, az anyagi érdekeltség kisebb-nagyobb fogyatékosságai, a termelési feladatok összehangolásának kérdései, továbbá a dolgozók szociális körülményeinek problémái kerülnek terítékre.

A szakszervezet is fontos feladatának tekinti az üzemi demokrácia érvényesülését. Tevékenységével hozzájárul a munkahelyi légkör, a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javításához, a helyi adottságok jobb kihasználásához. S mindenekelőtt állandóan szem előtt tartja a dolgozók *jogos kéréseinek orvoslását,* javaslataik megvalósítását. Életrevaló kezdeményezés, hogy a döntésekbe bevonják *a szocialista brigádok képviselőit.* Ott vannak még a főosztályvezetői értekezleten is és *konkrét témákban* véleményt mondanak. (Ennek azonban feltétele: készítsük is fel őket rá, hogy érdemben véleményt nyilváníthassanak.)

lősségérzetre és kommunista
sak akkor lehet másokkal
emi demokrácia alkalmazásá-
lennapi munkában, — ha ma-
ményeknek. *A személyes pél-*
p.

értelmezése sokat segíthet a
, a fölösleges adminisztrálga-
ök és vezetettek viszonyának
kamódszerek és -stílus formá-
egy munkahelyen *igénylik*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 JAN 11
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Mágor Ágnes
1021

Máger Ágnes: Versillusztráció

szalmanak, hiszen „de gustibus non est disputandum". Azt se kívánhatjuk, hogy ismerjék azokat a szakmai-technikai problémákat, amelyeket ennek a nagyon régi, igen rossz állapotban lévő háznak a felújításánál figyelembe kellett vennünk. Azt azonban reméltük, hogy kedves vendégeink szívesen fogadják új kezdeményezésünket.

Sajnáljuk, hogy a glossza valami öncélú dollárhajszolással vádolja vállalatunk külföldi vendégkörünk növekedése miatt. Önök legalább úgy ismerik népgazdaságunk helyzetét, mint mi, tisztában vannak külgazdasági kapcsolataink jelentőségével. Az idegenforgalmi valutabevétel pedig olyan házhoz jövő export, ami alig van kitéve a nemzetközi tőkés inflációnak. Talán nem kell bizonygatni, hogy a mi dolgozóink nem dollárban, hanem forintban kapják fizetésüket. Minden egyes dollár, vagy márka, vagy font, vagy egyéb külföldi valuta pénztárainkból egyenesen a Nemzeti Bankba jut.

Ezért tartjuk indokolatlannak, hogy olyan közvéleményformáló

Lázár István *Mentek után járunk* című érdekes riportjában kritizálja újonnan megnyílt Juno Szállónk „luxus" kivitelét, árát, szolgáltatásainak minőségét. Szállónk nem luxus kivitelű, második kategóriába sorolt modern szálloda, sok belföldi és a szocialista országokból érkezett vendége volt már eddig is, akinek elismerését jó munkával szeretnénk kiérdemelni. Azon leszünk, hogy a nyitás után óhatatlan kezdeti hibákat megszüntessük, azokat is, amelyeket a riport szóvá tett és azokat is, amelyeket magunk észleltünk. Azt azonban értékelnünk kell, hogy nemrégiben egész Miskolc városában alig volt fürdőszobás szállodai szoba, az új Junóban magában pedig százhatvanöt fürdőszobás szoba van.

Továbbra is érdeklődéssel olvasom lapjukat, természetesen elsősorban irodalmi érdeklődés miatt.

Rózsa Miklós

Örömmel nyugtázzuk, hogy Rózsa Miklós állandó olvasója lapunknak. Mi is érdeklődéssel, s ha okunk van rá, örömmel látoztatását „kedves vendég" — minőségünkben nem fogadtuk szívesen. Meggyőződésünk viszont, a Hungarhotels vendéglő, drink-bár és szálló-hálózata a Hungária nélkül is teljesíthetné devizabevételi tervét. S így mi örülhetnénk annak, hogy a Hungária — akár kevesebb luxussal és rózsaszínű abrosszal is — újságíró-író vendégeinek, törzsközönségének megtartásával ismét pezsgő szellemű étteremmé, kávéházzá, munkahellyé lenne.

Nem hisszük, hogy a kérdést úgy kell feltenni: vagy irodalmi kávéház, vagy valutaszerző idegenforgalmi-vendéglátóipari üzemegység. Magyarországon — akármilyen kicsi ország is — megfér egymás mellett a kettő. S a Hungária — akármilyen nagy kávéház is —, ha a felét turistacsoportoknak foglaljuk le, s a személyzet magatartását, a nyitva tartást elsősorban idegenforgalmi szempontok szerint szabályozzák, óhatatlanul elveszti irodalmi jellegét. S ezzel — végső soron — még különleges „idegenforgalmi" vonzóerejét is.

A kun Miatyánk

Az *Élet és Irodalom* 1974. december 21-i számában *Galambos* Lajos azt írja, hogy ma is élnek még kunszentmártoniak, akik ismerik a kun szavakat, s asszonyaik 1947-ben még „kun nyelven imádkoztak". A helyi prépost följegyzése alapján közli is, „a kun könyörgést". Nem mondja, de mi tudjuk, hogy *ez az imádság „a kun Miatyánk" egyik változata.*

A *Népünk és Nyelvünk* című szegedi folyóirat 1929. évfolyamában *Móra* Ferenc föltette a kérdést: „Élnek-e még az Alföldön olyan öreg emberek, akik tudják a kun nyelvű Miatyánkot? Kik ezek, hol laknak, kitől tanulták, és hogyan hangzik ezen imádságnak általuk tudott szöve-

a mondata. Ő jött rá arra is, hogy a szövegek azért romlottak, mert *leírásukkor a közlők már nem értették a szöveget.* Azt is megfigyelte, hogy a fordítás a reformáció után keletkezett, mert befejező része protestáns jellegű: a Máté evangéliumából való toldalékot („Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mind örökké!") is tartalmazza. (Ez magyarázza egyébként, hogy a katolikus vidékeken nem ismerték!)

Jerney egyébként (mint a kunok történetírója, *Gyárfás* István is) azt vallotta, hogy a kun néptörzs a magyar egyik ága volt, így nyelve sohasem különbözött a magyar[illegible] Miatyánkot *ő tatár-*

Bezén attamaz kenze kikte, szenlészen szen adon dösön szen küklön nitziégen gérde ali kekte bezén akomozne okne mezne bergezge pitbütörküngön. Il bézen méne mezne neszem bezde jermezbezge útrogergenge iltme bezne olgyamanga kutkor bezne olgyamanna szen borson boka csalli bocson igyi tengere. Ammen.

Mándoky e szöveg elemzéséből megállapította, hogy föltűnően sok hungarizmust tartalmaz, olyan *sajátosan magyar fordulatokat,* melyeket az ősi kun nyelv nem ismerhetett. Ebből következteti, hogy a kun Miatyánk aligha kun ember műve, hanem *egy kunul úgy-ahogy megtanult magyar prédikátornak meglehetősen szabad,*

tam. Nagyon [illegible]
Richepin pajtását méltatja, azt a Ponchont, akiről a Duna partján a kutya sem tud. Ő az, akit a régi Világirodalmi Lexikon a legsommásabban intézett el: „*Ponchon* Raoul. Francia költő (szül. 1848-ban)." Ennyi áll az azóta persze elhunyt legbohémebb bohém költőről, aki körülbelül ugyanannyit, vagyis százötvenezer sort írt, mint Hugo, ódákat, sirámokat, de leginkább bordalokat, no meg számtalan *Rimes krónikát* a lapokba. Mikor egy hotelpatron kitette a szűrét, egész éhes kutyafalkát toborzott össze az éjszakai Párizsban bolyongva, hogy a szállóba beeresztve őket, bosszút álljon a fukar szobakalmáron. De ez a szálloda nem ez volt, hiszen a most látható emléktábla szerint holta napjáig (1937) itt lakott...

A másik táblán alig látható a lekonyuló cigaretta és alig olvashatók a betűk. A *Párisi elégia* poétája csak a szívünkben fényeskedik! De ott tündöklőn! És, úgy látszik, örökké. Hiába takarja a metropolis pora hálátlanul annak emlékét, aki ezt a diáknegyedi kis utcát líránk egyik legsugarasabb fénypontjává tette. Az Ady megszentelte Szent Mihály útja után és óta minden bizonnyal ez a Cujas utca a leghíresebb *locus poeticus* költészetünkben. És a gyönyörű Radnóti-sorokra — nemes költői vetélkedő! — tovább feleselnek az újabb és újabb versek! A pék meg a járda tovább él Rónay György Radnóti *Párizs*-ához méltó szép Párizsában, amelyből kiderül, hogy „valóban lejt a járda", ha a „pára-lányok" és „füstfiúk" eltűntek is, és ha a Radnóti nyomdokain járó költő hiába is várja „csillagszívű, szelíd farkasarcú" elődjét...

Igen, a nyűhetetlen Radnótihúr tovább zeng: legutóbb egy ifjú költő, Sumonyi Zoltán lantja visszhangozta a régi, 1943-as muzsikát, *A Boulevard St. Michel és a rue Cujas sarkán egy kissé lejt a járda* című búsongó költeményét.

Olvasóim csekély hányada talán emlékszik még *Tormás rejtély* című csípős cikkecskémre, mely e hasábokon jelent meg, 1973 áprilisában. Egy bizonyos Julien Torma (1902—1932) nevű sötéten szikrázó szerzőről írtam benne. Elmondtam, hogy a „kafkai ború a tormai vigasztalansághoz képest ábrándosan rózsás álmodozás", s összefoglaltam életrajzát és munkásságát. Persze, nemcsak azért követtem el e tettem, mert élete és munkássága szerfelett szertelen volt, hanem mert magyar eredetűnek sejtettem, s még felhívást is intéztem: „hátha akad olyan olvasó, aki tud valamit egy Nyugatra tántorgott Tormáról".

Nos, nem akadt! Én viszont említett őszi utamon, leballagván a cujasi lejtőn és befordulván Szent Mihály útjára, megálltam a Sorbonne téren, ahol bémentem a 3/b alatt levő Nizet-féle egyetemi könyvesboltba, és 18 pengő frankért megvettem Michel Corvin (ím, megint egy fura magyar vonatkozás!) 1972-ben megjelent disszertációját. A százoldalas kötetecskét azon melegében elolvastam és aláhúzogattam az *Escholier* nevű szomszéd diákkávéházban, hála a pincértől kapott kiskésnek, amellyel izgatottan remegő ujjakkal felvágtam a lapjait.

A bámulatosan alapos dolgozatnak már a címéből is kiderül, hogy a szerző az átejtésre konkludál, mert alcíme így szól: „Kísérlet egy irodalmi beugratás magyarázatára." Korvin Mihály tü-

Máger Ágnes grafikus
a Miskolci Képtárban a hó végéig látható öt fiatal grafikus Gogol-évfordulóra készített munkát.

Láttuk, hallottuk
1975. I. 12. Petőfi 12.00 Gué

Máger Ágnes festő

a Stúdió őszi tárlatán szerepelnek művei.

Losonci Miklós: Új értékek a Stúdió őszi kiállításán.

Pestmegyei Hírlap, 1974. szept. 24.

Máger Ágnes, grafikus

L.: Almási Aladár

– :□ Csokonai . . . . 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. okt. 18.

Máger Ágnes festőművész

Kiállítása Diósgyőrben megnyílt.

Kiállítás

Északmagyarország, 1975. márc. 12.

Máger Ágnes festőművész

A diósgyőri Kaházy-galériában látható kiállítása.

Kiállítás.

Északmagyarország, 1975. febr. 28.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 1
BORSODI SZEMLE

Máger Ágnes

1021

Máger Ágnes grafikája

a korábbi [illegible]

Az örökbefogadás felbontása, illetve megszün[illegible]
nyosságokat pótolják azok a szabályok, amelyek [illegible]
sági, illetve bírósági eljárás finomítására hivatotta[illegible]

A gyámhatósági és bírósági tapasztalatok azt [illegible]
zések — éppen hiányokat pótló és élethez alkalm[illegible]
gyakorlatban hatékonyan szolgálják a törvényhoz[illegible]

GYERMEKTARTÁS – ÁLLAMKASSZÁBÓL

Nem ugy[illegible]
zött, de a[illegible]
kizárólag [illegible]
tartásával[illegible]
retlen utat nyitott a jogalkotó, midőn lehetővé [illegible]
mektartásdíj fizetéséről az állam gondoskodjék. Mind a szabályozás [illegible]
jellege, mind pedig e kérdés körül fellépett sok téves nézet elhárításának szolgálata indokolja, hogy e témakörről külön is szóljunk.

Őszintén és nyíltan: az állam gyermektartásdíjat csak akkor fizet, ha az erre megállapított feltételek beállottak, közelebbről tehát: ha nincs olyan személy, aki a tartásdíjat fizetni tudná. Nem valami „fáklyás-zenés felvonulás" ez a jogintézmény és nem az a „fenékig tejfel" megoldás, ahol a haszontalan és lelkiismeretlen tartásra kötelezettek vidáman és felelősség nélkül turkálhatnak az állam zsebében. Ellenkezőleg! Nagyon is szigorú és pontosan megszabott rendje van annak, hogy a gyermek az állampénztárból kaphassa a megélhetését biztosító összeget.

E feltételek között ott van, hogy a tartásra kötelezett ismeretlen helyen tartózkodjék, vagy ha ismert is ez a hely, a tartásdíj behajtása más okból váljék lehetetlenné. Bármelyik esettel álljunk is szemben, további feltétel az is, hogy maga a gyermeket gondozó szülő se legyen képes a gyermek részére tartást nyújtani. Mindezeket a körülményeket a bíróság előtt bizonyítani kell és a bíróság az eset összes körülményeinek alapos mérlegelés után háríthatja át a tartásdíjfizetést — átmenetileg — az államra.

Az „átmenetiség" nemcsak azt jelenti, hogy a tartásdíjat ideiglenesen a bírósági gazdasági hivatal folyósítja a gyermek részére, hanem azt is, hogy a tartásra kötelezett egyáltalában nem szabadul az őt terhelő kötelezettség teljesítése alól, mert a gazdasági hivatal félévenként rendszeresen megkísérli a kötelezett helyett kifizetett összegek utólagos behajtását. Ha tehát a kötelezett időközben bárhol elhelyezkedik vagy lefoglalható vagyontárgyra tesz szert, a gazdasági hi-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 1
BORSODI SZEMLE
Máger Ágnes
1021

Máger Ágnes grafikája

általában minden perben szerepelnek különféle beadványok, amely percselekményekkel, a felek általuk ismert tényről, vagy eseményről tájékoztatják a bíróságot, bizonyos döntéseiket hozzák a bíróság tudomására, vagy kérelmeket terjesztenek elő.

Eddig a magyar eljárásjogi irodalomban sem átfogóan, sem részleteiben nem foglalkoztak a beadványokkal, azok perbeli helyzetével és jelentőségével.

Dr. Novák István illeti az az érdem hogy ezen az úton úttörőmunkát végzett, amikor alapos elméleti tudással

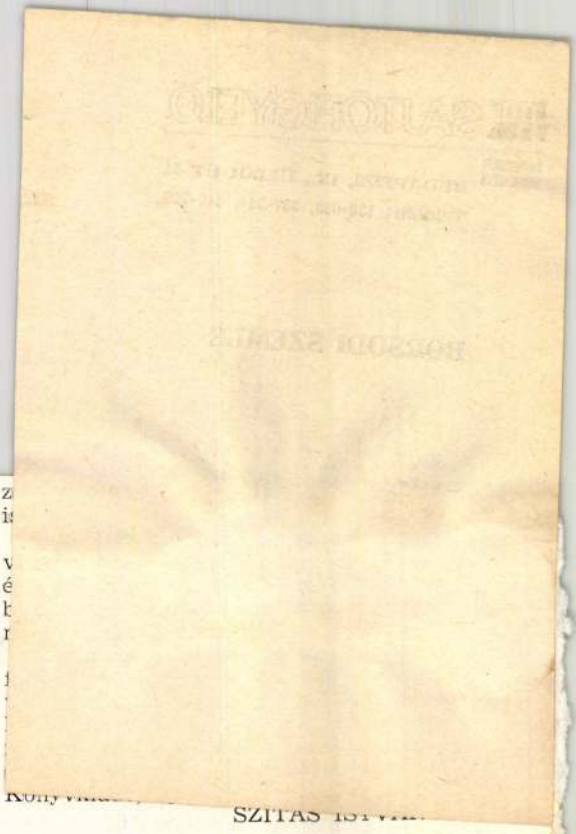

SZITÁS ISTVÁN

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 APR 18

Északmagyarország

Máger Ágnes festőművész

Máger Ágnes festőművész képeiből rendez kiállítást a Szikszói Galéria. A kiállítást a helyi művelődési központban április 19-én szombaton délután öt órakor nyitja meg dr. Végvári Lajos művészettörténész.

Zene, irodalom, képzőművészet barátsága

Csokonai költészete „képi műfordításban"

Nemrég emlékeztünk *Csokonai Vitéz Mihály* születésének 200. évfordulójáról. Költészetünk e fontos jubileumának utórezgése *öt fiatal grafikus* Csokonai-illusztrációi, melyek elsősorban a népi derű és józanság, a bővérű humor lírikusát örökítik meg, aki az élet számtalan nehézsége közepette is megőrizte kedélyét. Ez a vonulat költészetünk hiánycikke. Csokonai és különösen [illegible] életműve után ez az [illegible]lapot háttérbe húzódik. Nem [illegible]dokoltan. Csokonai nemcsak a felvilágosodás legnagyobb magyar költője volt, hanem *Molière* folytatója is — *Zsugori uram*, a *Békaegérharc* és a *Dorottya* írója —, olykor ironizáló kedvvel, máskor éles szatirizáló hangvétellel. Így lett évtizedekig a nemzeti kedély irodalmi rangú őrzője. Olyan időben, amikor a társadalmi haladás legjobbjait üldözték, és szükség volt a népi derű ápolására.

Az öt grafikus elsősorban ebből az irányból közelítette meg Csokonai értékeit és a szerelem, a fűszeres humor, a vaskos derű költőjét ragadta meg *a képi műfordítás* nyitott lehetőségeiben. Mindezt úgy, hogy saját koruk és környezetük személyiség-hullámhosszán szűrték át a vizuális átköltést. A már *Miskolcon* bemutatott rajzok bővített sorozatát láthatjuk mától a fővárosi XX. kerületben, a *Kisduna Galériában* április elsejéig.

Máger Ágnes egészséges irónizálókedvvel rajzainak széles gesztusával kapcsolódik Csokonai világához, *Kőnig Róbert* a Békaegérharc aprózott nyüzsgését elemzi találó megoldásokkal, olykor *Kondor Bélától* kölcsönzött eszközökkel. E rakoncátlan vonalvezetés szelíden méltóságteljes áramlatokká módosul *Pető János* rajzaiban, aki *Lilla* elérhetetlen alakját támasztja fel. *Almásy Aladár* formacsoportjainak szervessége is Csokonai Vitéz Mihály költészetének megértésén alapul, *Szemethy Imre* grafikáinak objektív lencséje felizzó hevülettel idézi Csokonai ismert alakjait.

A XX. kerületi tárlat jó időpont és alkalom arra, hogy a társas csoporttá szerveződő öt grafikus számot adjon *közös törekvésük* felkészültségi fokának egyéni elágazásairól annak kapcsán, hogy rajzokkal fordítják képzőművészetté Csokonai Vitéz Mihály költészetének rejtett magaslatait. Összefogásuk és kezdeményezésük folytatását igényeljük, a magyar irodalom évszázadainak rendszeres grafikai műfordítását, annak Pest megyében lezajlott fontos részletének rajzi feltérképezését is.

★

Zene, költészet és képzőművészet színvonalas találkozása zajlott le a héten *a rackevei Ady Endre gimnáziumban.* A TIT megyei művészeti szakosztályának rendezésében tartottak előadói konferenciát mintegy 70 részvevőnek, akik

Máger Ágnes: Csokonai-versillusztráció.

Szentmártonkátáról, Ceglédről, Kiskunlacházáról, Monorról érkeztek és tekintették meg egynapos kiállítás keretében *Dániel Kornél* új festményeit, hallgatták meg *Kovács Lajos* zenetörténész magas színvonalú előadását. Különösen *Kodály* és *Beethoven* művészetének elemzése ragadta meg a közönség figyelmét. A beszélgetéssé bővült program után méltó érdeklődéssel kísérték a részvevők Dániel Kornél tárlatát, mely elmélyültségének fokozásával idézte az *Anyaság* körét, a komplex TIT-előadás központi műtárgyát.

Losonci Miklós

termelés teljesen ... anyagi-technikai alapokra helyezése.

Ez a fejlődés nem kis feladatot rótt a mezőgazdasági felsőoktatás fejlesztésének tartalmi, szervezeti és személyi feltételeire sem. A termelési eszközök fejlesztésében, hatékony alkalmazásában a termelőerők személyi oldala, az ember a szakképzettségével, társadalmi tapasztalatával a legfőbb hajtó tényező. Az MSZMP KB 1972. évi június 15-i *Az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatáról* című határozatában is ezen *alapvető összefüggések* tükröződnek.

Az egyik nagy komplex probléma, a *tananyag korszerűsítése*, a tananyagcsökkentés, a tantárgyak integrálása kérdése. *A tananyag, illetve annak egymással összefüggő rendszere az oktatási célt, a képzési célt hivatott szolgálni.*

Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy a hagyományos mezőgazdasági termelés a múlté. Az új helyzet az eddigi szakképzéshez képest módosítja az agrármérnökképzéssel támasztott igényeket, a képzési célt. *Ezek figyelembevételével* kell kidolgoznunk a tananyagkorszerűsítés, tananyag-összevonás, óraterhelés-csökkentés, s ugyanakkor az önálló alkotó munkára képes készség kifejlesztését.

Az agrármérnöki funkció kétirányú szétválása mind a termelő, mind a szolgáltató szervezetekben fokozatosan egyértelműen jelentkezik. Az egyik a *tervező*, koncepciót ki-

rendszer kidolgozását. A kétlépcsős oktatási forma biztosíthatná, hogy a valóságos szakemberszükséglet igényének megfelelően a mainál arányában is keve... ötéves képzést igénylő t... adatot ellátó mérn... nénk, és több ü... mérnököt, és még... nikust, szakmunk... szességében olcs... szakemberképzésü... *az ötéves képzés... legkiválóbbak* ver... A kétlépcsős okt... zása ugyancsak v...

Tőlünk például ... megye 140 végze... igényelne ebben ... sonló Nógrád, Sz... igénye is. A mez... dományi kar sza... csátása azonban ... körüli. Ebben az ... tetten jelentkezil... mérnök- és tervezőmérnök... szükséglet, miután a gyakorlatban a két munkakör még *nincs elhatárolva.*

A harmadik komplex feladat a *tervszerűbb munkaerőgazdálkodás* érvényesülési feltételeinek kidolgozása. A gyakorlat tőlünk specializált szakmérnököket igényel, az agrármérnökök képzési céljában pedig a mindenre alkalmassá tétel szemlélete dominál. Ez az alapozás stádiumában helyes, de nem a végcél megjelölésénél. Erre ma már *a gyakorlat egyre kevésbé tart igényt.*

A negyedik komplex feladat a *tudományos alapokon nyugvó szervezeti integráció* megteremtése: a mezőgazdasági

annak vizsgálatát, hogy ez elsősor... anyagi-technikai es... decentrali... koncent... köve...

akik ...

Kiegyensú... egészségü...

A megyében a legutóbbi négy esztendőben jelentős az egészségügy fejlődése is, hozzá kell azonban tenni: a haladás mértéke nem minden területen volt egyforma. Bizonyos fokú elmaradás tapasztalható a járóbeteg-ellátásban, a rendelőintézetek hálózatának bővítésében. Ez *Dunakeszire is érvényes.* Az itteni rendelőintézet szakor-

SAJTÓTÜK...
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 MÁR 1 5
Pestmegyei Hirlap

---

ezerre csökkent. Az ország éhínség előtt állt. *Nagyon sok függött a tavaszi munkák sikeres elvégzésétől.* Csak abban

Győrffy-kollégisták, akik miniszteri megyei megbízottként eljutottak az ország minden tájára. Ők hozták lét-

ért sérelmeket, viszont az említett törvény az úri birtokosok földjének kiosztását akkor is szentesítette, ha az

Mágori Ágnes

Művei szerepelnek a Rajzok c.
kiállításon a Művészeti Galériában

Napjaink 1974 junius

Máger Ágnes grafikus

Müve szerepelt a salgótarjáni megyei József Attila Müvelődési Központban rendezett Tavaszi Tárlaton.

Napjaink 1974 junius 12.old.

Mátyás Ágnes (grafika)

1975. jan.-ban a Miskolci Képtárban Csokonai-illusztrációk c.-mel kiállítása nyílt, melyen a művén is részt vett.

Népszava, 1975. jan. 23. 103. évf. 19 sz. 4 p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 FEB 8

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mágor Ágnes
1027

Máger Ágnes rajza

egyetemes törvényekre
alapozni, mely törvényeknek „a legegyszerűbb mikroorganizmusától az emberig" minden élőlény alá van vetve. Ugyanakkor e kódex általa ismertetett egyetlen paragrafusa: „Szolgálj rá embertársaid szeretetére", semmiképp sem következik az élő természet fejlődéstörvényeiből. Az állatvilág sokkal inkább a „Győzzön az erősebb!" jelszó szerint él, amely mint az kiderül, kívül esik az altruista egoizmus kérdéskörén. Nem sorolja-e itt az emberi magatartás alapelveit a természethez — amely mint tudvalévő közömbös a „jó" vagy a „gonosz" fogalmakkal szemben —,

Máger Ágnes

Résztvesz a kiállításon
A katalógusban ld. Barczi
Pálnál

Felszabadulási kiállítás
1975. Eger.

Mágor Ágnes, festő- és grafikusművész

a Miskolci Galériában tizenöt művész munkái láthatók. a tematikus tárlat Miskolc felszabadulásának évfordulója előtt tisztelegi. – a békés építőmedek hétköznapjairól szól a művek többsége. – Szerepel a tárlaton Mágor Ágnes műve.

M–: a mindennapok a művészetben.
Déli Hírlap, 1984. jún. 20.

Máger Ágnes grafikus

A Miskolci Galériában múlt héten nyílt kiállításon grafikáit láthatjuk. Első kiállítását a Libresszóban rendezte.

Déli Hírlap (Miskolc), 1974. nov. 1.

Máger Ágnes

a Miskolci Képtár több fiatal művész kezdeményezésére – melyek között a művész is szerepelt, – „Csakonai a képzőművészetben" c. tárlatnak megrendezését tervezi.

Benedek Miklós: Kohász-galéria és egyéb tervek a Miskolci Képtárban.

Északmagyarország, 1974. aug. 30.

BME 74

Mágor Ágnes festőművésznek

MEGHÍVÓ

A Miskolci Galéria
tisztelettel meghivja Önt

1974. október 26-án, szombaton
déli 12 órára

Máger Ágnes

festőművész

és

Marosits István

szobrászművész

kiállításának megnyitására
a Miskolci Galériába

A kiállítást megnyitja:
DR. SOLYMÁR ISTVÁN
a Magyar Nemzeti Galéria
főigazgatóhelyettese

Máger Ágnes

„Ünnep" a rajza

az 5. oldalon

Napjaink 1972 ~~március~~ április

A Miskolci Galéria
tisztelettel meghívja Önt

1974. október 26-án, szombaton
déli 12 órára

Máger Ágnes

festőművész

és

Marosits István

szobrászművész

kiállításának megnyitására
a Miskolci Galériába

A kiállítást megnyitja:
DR. SOLYMÁR ISTVÁN
a Magyar Nemzeti Galéria
főigazgatóhelyettese

MEGHÍVÓ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPJAINK

Mágor Ágnes

1972 APR

1021

ÜNNEP MÁGER ÁGNES RAJZA

tanya

Erre ökörnyál vezet áramot.
Kigyulladnak a csipkebogyók.
A kökény nem világít.
Nem ér az ökörnyál odáig.

domb

Kóbor domb — bordája kiáll,
lapul a szél lábainál,
szagolgatja, farkát csóválja:
sovány hátulján leng a nyárfa.

Ez a kicsike

Ez a kicsike öregasszony
miért van feketében?
Nagykendője összehúzott **varjúszárny,**
meg-megrebben a szélben.

Kiért sír rejtőzködő szemmel,
uráért, halott fiáért?
Lecsukatnám magam
egyetlen mosolyáért.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET

1972 JAN 30

Mágor Ágnes

Mágor Ágnes grafikáiból kiállítás nyílik Miskolcon a Bajcsy-Zsilinszky utcai Libresszóban.

Máger Ágnes

"Zeusz átváltozása" cimmel rajza bika hátán gubbasztó fiatal leányt ábrázol.
Repr.

"Európa elrablása" c. rajz.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 11.
XIX. évf. 2. sz. 12, 14. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 OKT 27

Északmagyarország

Máger Agnes festő-művésza

1021

Máger Ágnes és Marosits István kiállítása

Vivaldi muzsikája vezette be szombaton délben Miskolcon a rövid ünnepséget, amely *Máger Ágnes* festőművész és *Marosits István* szobrászművész közös kiállításának hivatalos megnyitását jelentette. A nyitásra igen nagy számban eljöttek a Miskolci Galériába a képzőművészet barátai, az érdeklődők, ott voltak Miskolc és Borsod közéletének reprezentánsai közül többen, s ellátogattak a magyar művésztársak tárlatára a nálunk tartózkodó *katowiczei grafikusművészek*, akiknek pénteken nyílt kiállításuk Miskolcon.

Dusza Árpádné, a Miskolci Galéria igazgatója köszöntője után *dr. Solymár István*, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese méltatta röviden a két fiatal művész munkásságát, s munkáikat meleg szavakkal az érdeklődők figyelmébe ajánlva, megnyitotta a tárlatot, amelynek méltatására később visszatérünk.

*

Külön említést érdemel, hogy a nyitóünnepség után a két kiállító művész a jelenlévő Tok Miklóssal, Miskolc város tanácselnök-helyettesével közölte: kiállított műveik közül egy-egy darabot felajánlanak az árvízkárosultak megsegítésére, kérik, a tanács juttassa az adományt az illetékesekhez.

...t"

...lősség

...olitikánkról

zalomteli légkörben lehetséges. Volt példa rá, hogy a vezetők egymással és beosztottaikkal nem voltak őszinték, hibát hibára halmoztak, végül is nem térhettek ki a felelősség elől. És az is igaz, hogy egy-egy eset, jóllehet csak két-három embert érint, de kisugárzik egész kollektívákra. Megosztja a vezetőket és a beosztottakat.

„FENT" ÉS „LENT"

(A vezető személyesen is felelős azért, hogy a párt káderpolitikai elvei megfelelően érvényesüljenek az általa irányított területen.)

— *Gyakran szoktuk mondani, nálunk a vezetés szolgálatot jelent...*

— A mi társadalmunkban vezetőnek lenni valóban *szolgálat — és óriási felelősség* —, mondja Dudla elvtárs. Ezután így folytatja:

— *Nehéz, de szép munka.* Mert szerintem egy jó politikát megvalósítani lelkesítő, nagyszerű dolog, különösen akkor, ha annak minden feltétele adott és meg vannak a lehetőségei is. Ide kívánkozik az a bizonyos *„fent"* és *„lent"* szemlélet. Szokták mondani *„fent"* jó a politika, de *„lent"* a végrehajtás [illegible]

Máger Ágnes, Jestő

Diósgyőrött nyílt meg tárlata.
(febr. 13.)

— : Hír

8.

Bp. 1975. febr. 14.

NÉPSZABADSÁG,

Máger Ágnes

"Versillusztráció" cimmel három rajzból készitett képét a cimlapon mutatja be a lap.
Repr.

"Dorottya" cimmel két egymásnak háttal álló, régimódi nőt ábrázoló rajz
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 11.
XIX. évf. 2. sz. cimlap. 8. lap.

Máger Ágnes

grafikái szerepelnek a Studió 72

Szállításon az Ernst Múzeumban

Nápszava 1973 január 14

9. old.

Máger Ágnes

Hetedszer rendezte meg a Miskolci Galéria az Ernakmagyarországi Területi Szervezet tárlatát, melyen szerepelnek rajzai: gyermekét ívó, becéző mozdulatú anyak rajzarazata (említve)

Bereczky Lóránt: Tárlat. Rajzok, 1945, Napjaink, 1945. 8.

Mágyar Ágnes grafikus

Csokonai Vitéz Mihály születésének 200. évfordulójára készült grafikákból nyílt kiállítás, ~~nyílt nyg~~ Csurgón, melyen munkái szerepelnek.

Magyar Nemzet, 1975. okt. 17

PURGATÓRIUM

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

1971 Eötvös Galéria, Budapest
1974 Miskolci Galéria
1975 Hatvani Galéria
1976 Stúdió Galéria, Budapest
1976 Csokonai-illusztrációk, Miskolc, Budapest, Csurgó
1977 Mini Galéria, Miskolc
1977 Ady-illusztrációk, Miskolc, Nyíregyháza, Budapest
1977 Képcsarnok Szőnyi Terem, Miskolc
1978 Krúdy-illusztrációk, Miskolc, Egyetem
1979 Vár Galéria, Kőszeg
1981 Dante-parafrázisok, Miskolci Galéria
1981 Képcsarnok Gulácsy Terem, Szeged
1983 Portrékiállítás, Miskolc, Mini Galéria
1985 Miskolci Galéria
1985 Bad Lippspring (NSZK), Zenei Fesztivál
1985 Képcsarnok Vaszary Terem, Kaposvár

Rendszeresen szerepel országos tárlatokon.

TANULMÁNYUTAK:

Ausztria, Német Szövetségi Köztársaság, Német Demokratikus Köztársaság, Franciaország, Görögország, Itália, Lengyelország, Spanyolország, Csehszlovákia

MUNKÁI AZ ALÁBBI MÚZEUMOKBAN TALÁLHATÓK:

Magyar Nemzeti Galéria, Miskolci Képtár, Sárospataki Képtár, Szombathelyi Képtár, Csehszlovákia, Lengyelország és Anglia (London)

DÍJAK:

1972–74 Derkovits-ösztöndíj
1974 Miskolc város díja
1975 Salgótarján város díja
1976–84 Hatvani Tájképbiennálé díja
1981 Ózdi Kohászati Üzemek díja
1984 Szakszervezetek díja

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

HOMMÁGE À PILINSZKY, 1982
olaj, farost, 80 × 60 cm
Miskolci Képtár tulajdona

HÁROM ANGYAL, 1982
olaj, farost, 94 × 72 cm

SZENT FERENC PRÉDIKÁL A MADARAKNAK, 1982
olaj, farost, 70 × 90 cm
Miskolc város tulajdona

HAJNAL, 1982
olaj, farost, 80 × 70 cm

ALKONY, 1982
olaj, farost, 80 × 70 cm

SZÜLETÉS, 1982
olaj, farost, 80 × 70 cm

BÚCSÚ, 1982
olaj farost, 80 × 70 cm

IN MEMORIAM DR. PUSKÁS LAJOS, 1982
olaj, fa, 35 × 50 cm

PURGATÓRIUM, 1982
olaj, farost, 42 × 28 cm

ZSUZSANNA ÉS A VÉNEK, 1982
olaj, farost, 42 × 28 cm

ÁDÁM ÉS ÉVA, 1982
olaj, farost, 42 × 28 cm

ANGYALOK BUKÁSA, 1982
olaj, farost, 124 × 92 cm

FILOZÓFIA, 1982
olaj, papír, 150 × 60 cm

RETORIKA, 1982
olaj, papír, 150 × 60 cm

POÉZIS, 1982
olaj, papír, 150 × 60 cm

SZÁRNYASOLTÁR, 1982
olaj, fa, 50 × 70 cm

KATONAOLTÁR, 1982
olaj, fa, 50 × 70 cm

TRANSZCENDENCIA, 1983
olaj, farost, 60 × 50 cm
Miskolci Szimfonikus Zenekar tulajdona

BACCHÁNSNŐ, 1983
olaj, farost, 41 × 63 cm

NAGYANYÁM PORTRÉJA, 1983
olaj, farost, 35 × 28 cm

SELMECZI GYÖRGY ZENESZERZŐ ÉS KINCSES MARGIT ZONGORAMŰVÉSZ, 1983
olaj, farost, 30 × 40 cm

JÓNÁS A PUSZTÁBAN, 1984
olaj, vászon, 120 × 100 cm

MÉRLEG, 1984
olaj, farost, 70 × 60 cm

PÁLCÁS FIGURA, 1984
olaj, farost, 70 × 60 cm

BENEDICTUS QUI VENIT . . . , 1985
olaj, farost, 100 × 60 cm

DON GIOVANNI, 1985
olaj, farost, 63 × 41 cm
Dr. Nagy Róbert tulajdona

DONNA ANNA, 1985
olaj, farost, 63 × 41 cm
Dr. Nagy Róbert tulajdona

KOMTUR, 1985
olaj, farost, 66 × 54 cm

GYÖRGY-VITORLA, 1985
olaj, farost, 65 × 40 cm

SZENT FERENC, 1985
olaj, farost, 65 × 40 cm

HÓDOLAT BOCCACCIÓNAK, 1985
olaj, farost, 65 × 40 cm

HARSONÁS, 1985
olaj, farost, 63 × 41 cm

TÖREKY DÓRI, 1985
olaj, farost, 50 × 40 cm

SOUVENIR-KÉP, 1985
olaj, farost, 52 × 37 cm

BABA-JAGA, 1985
olaj, farost, 63 × 41 cm
Ibrányi Galéria tulajdona

BYDLO, 1985
olaj, farost, 63 × 41 cm

EROICA, 1985
olaj, farost, 63 × 47 cm

TAVASZ, 1985
olaj, vászon, 120 × 80 cm

NYÁR, 1985
olaj, vászon, 120 × 80 cm

ŐSZ, 1985
olaj, vászon, 120 × 80 cm

TÉL, 1985
olaj, vászon, 120 × 80 cm

NAGYANYÁM PORTRÉJA

ANGYALOK BUKÁSA →

A kiállítást rendezte: Dr. Bundev-Todorov Ilona
A katalógust tervezte: Szakál Edit
Felelős kiadó: Néray Katalin igazgató
ISBN: 963-7162-17-8
Ára: 20,– Ft
'86. Preprint–Egyetemi Ny.

Ausstellungskonzeption- und Gestaltung:
Dr. Ilona Bundev-Todorov
Übersetzung: Dr. Judit Földy-Virány
Katalogentwurf: Edit Szakál
Verantwortlicher Herausgeber:
Katalin Néray, Direktor

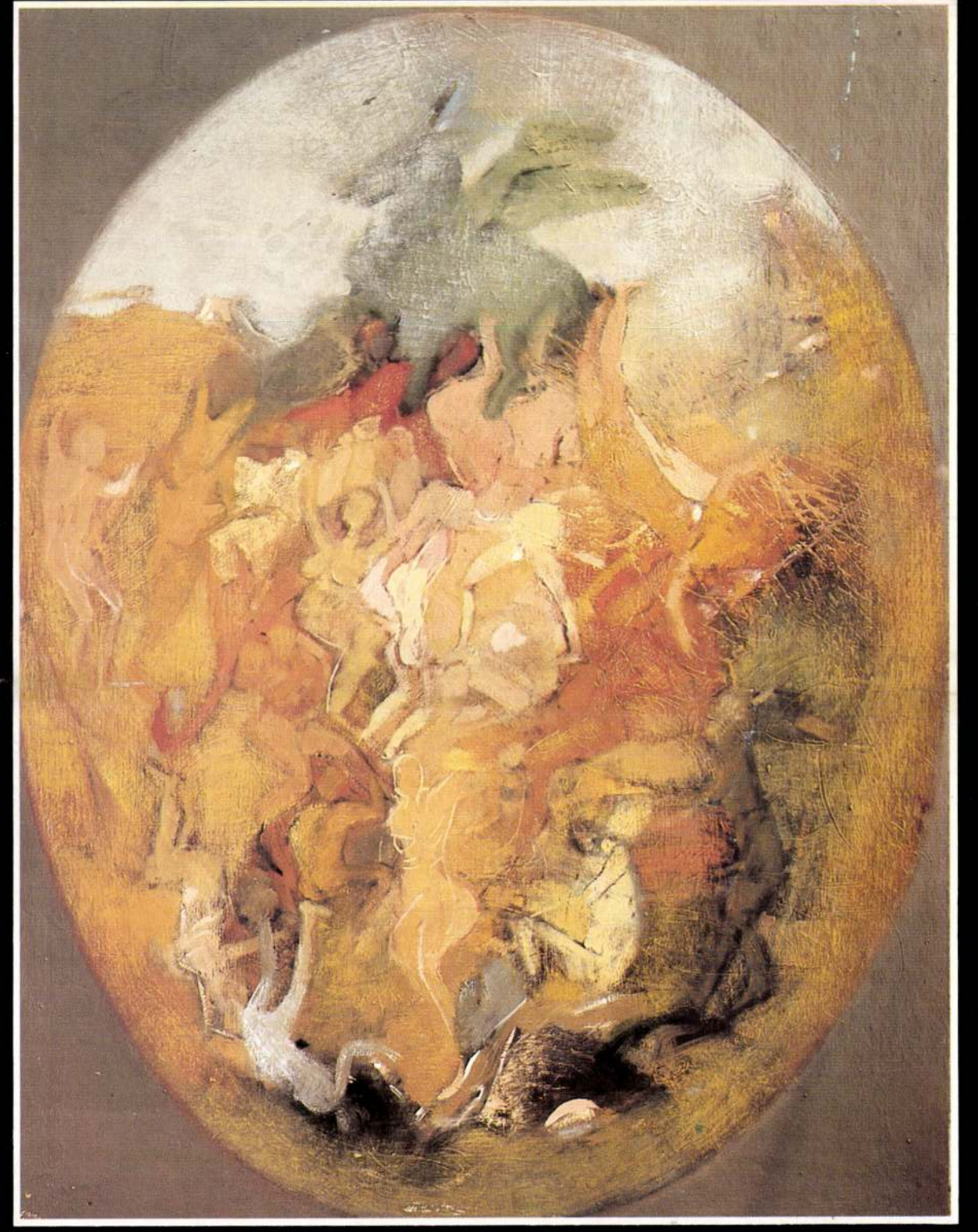

MÁGER ÁGNES

BENEDICTUS QUI VENIT...

MÁGER ÁGNES FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

1986. FEBRUÁR 14–MÁRCIUS 9.
DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.

Az emberben együtt él a jó és a rossz. Az anyag elemi részeinek törvényei szerint az egyeden belül is hol egyensúlyban vannak, hol taszítják egymást. Harcuk következménye az ember érzelmi ambivalenciája, tevékenységének sokszor ellentétes irányultsága. A teremtő és a pusztító, az életet adó és a halált osztó. Maga az ember, aki célszerű tevékenységével kiválva a természetből megteremtette önmagát, s aki célszerű tevékenységének csúcsán potenciálisan bármikor megsemmisítheti önmagát. Máger Ágnes festészetét ezek az axiómák termékenyítik. Az egyéni léten belül és emberi fajunk fennmaradásának vonatkozásában.

Máger vásznain őszinte hittel keresi a harmóniát, vágyik gyengéd érzelmek, lírai szépségek után. Mégis: Dante parafrázisainál is, a zeneművek képi interpretációinál is festészetét lényegében a gonosz indulatok, az agresszió térhódítása ösztönzi. Jó és gonosz szárnyas lények, sárkányölők és farkasszelídítők, próféták népesítik be kompozícióit. Hol Jákob győz, hol az Angyal, hol a Hétfejű, hol a fehér madár. Janus-arcú az ember, indulatait önmagában kell megszelídítenie. A felelősség súlya rajtunk, alóla senki fel nem menthető. Mint ahogy Pilinszky János írta Máger Ágnes Dante sorozatáról: „. . .nem annyira a pokolról-mennyről-purgatóriumról beszél, hanem inkább a bűnről, vagy méginkább a megkísértésről, egyfajta bűnön-inneni-s bűnön túli bűnbeesésről, ahogy azt Na'Conxipan polgárainak kell megélniök sajátos üdvözültségükben és kárhozatukban."

Egri Mária

AUSSTELLUNG VON ÁGNES MÁGER MALERIN

14. FEBRUAR–9. MÄRZ 1986.
GALERIE IN DER DOROTTYASTRASSE.
BUDAPEST V., DOROTTYASTRASSE 8.

Die Kunstmalerin Ágnes Máger hat ihr Diplom an der Hochschule der Bildenden Künste zu Budapest im Jahre 1971 erworben. Kurz danach übersiedelte sie nach Miskolc. Von 1972 bis 1974 hat sie das Derkovits-stipendium bezogen. Seit 1971 nimmt sie an den ungarischen Landesausstellungen teil. Ausser den einheimischen Museen besitzen auch einige Museen in der CSSR, in Polen und in England Bilder von ihr. Sie machte Studienreisen in Österreich, in der BRD, in der DDR, in Frankreich, Griechenland, Italien, Spanien, Polen und in der CSSR. In den letzten Jahren entwarf sie Bünhenbilder und Kostume für die Opernvorstellungen des Sommers in Miskolc.

Die Ambivalenz der menschlichen Gefühle ist der führende Inhalt ihrer Werke. Der Kampf zwischen Gutem und Bösem charakterisiert ihre künstlerische Welt. Gute und argwillige Wesen schweben auf ihren Bildern, auf anderen werden Drachentöter, Propheten und auch der mit dem Engel ringende Jakob dargestellt. Die Musik und Dante inspirieren gleichermassen ihre Kunst. Der Dichter János Pilinszky schreibt über sie: . . .„sie spricht nicht so sehr von Hölle- Himmel -Fegefeuer, sonder eher über die Sünde selbst, oder vieleicht nocht mehcr über die Versuschung, über eine Art Sündenfall jenseits und doch diesseits der Sünde. . ."

Die Ausstellung ermöglicht einen Überblick der 5 jährigen künstlerischen Laufbahn.

Bundev-Todorov, Ilona

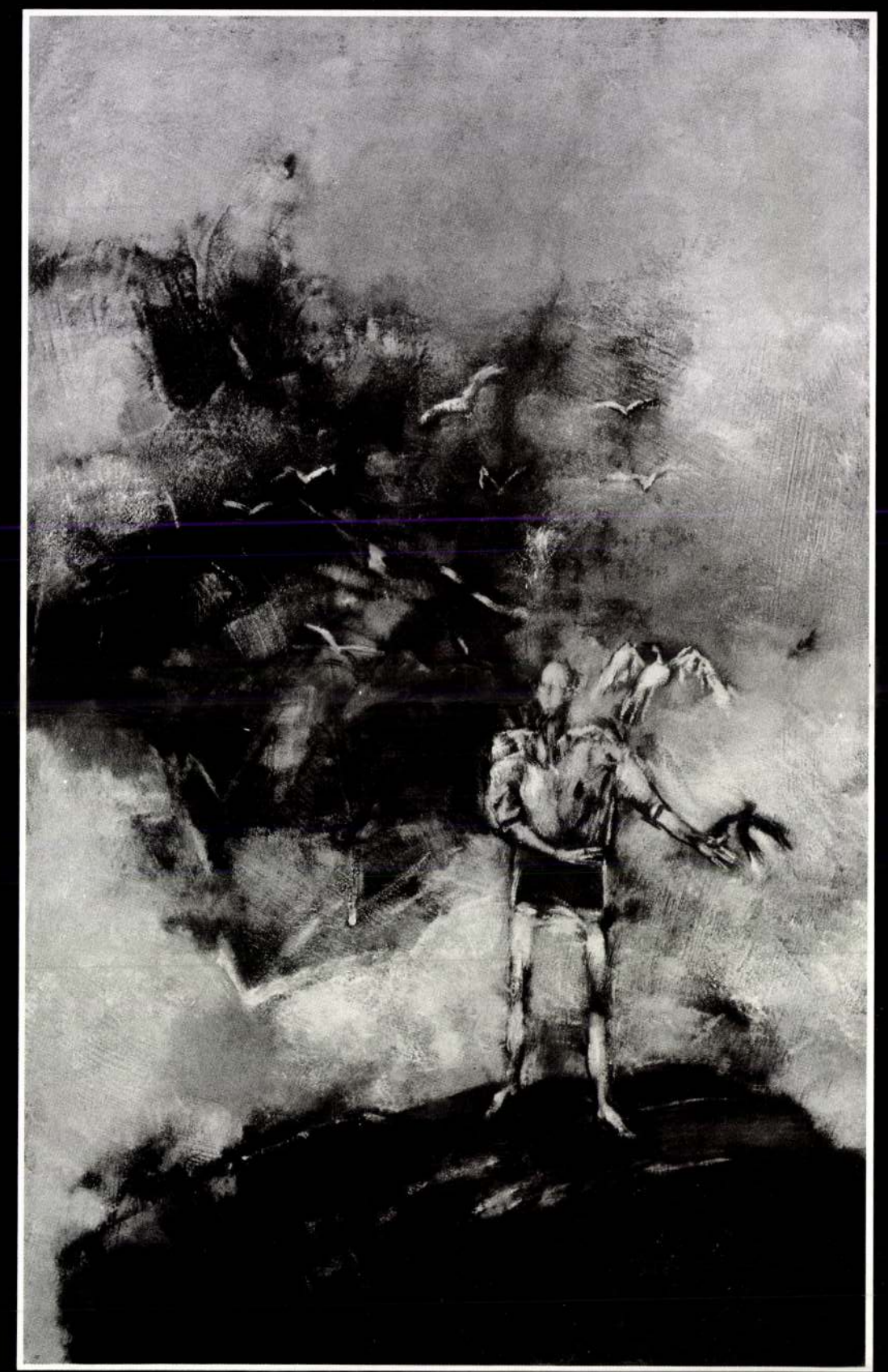

SZENT FERENC

Magam talán középre állok.
Talán este van. Talán alkonyat.
Egy bizonyos: késöre jár.
Pilinszky: Végkifejlet

HOMMÁGE Á PILINSZKY

rsaságról

GYERMEKEK, 1919 MÁGER ÁGNES RAJZA

édesanyám, nem hiába vágyakoztál hát a király süteménye után. Van bőviben, háromszor is jóllakhatsz belőle. (Miután végzett a süteményberakással) Így ni. (Krétát kotor elő, a tálcára ír valamit, majd a tálcát a földre dobja, s kosarával együtt oldalvást elinal)

IMRE (a palotából kilép, mögötte a hódolattól kétrétgörnyedve a főszakács. Miután a színen senki sincs, a király kérdő tekintettel néz a főszakácsra)

FŐSZAKÁCS Itt volt, felséges királyom, életem-halálom kezedbe ajánlom... (Kis szünet után, mialatt mindketten körbe tekintgetnek) Lány volt-e, vagy boszorkány, bizony meg nem mondhatnám. A formája kecses, az arca mosolygó és szépecske...

IMRE (dühösen) Itt „volt"? Álmodtad, te ördögadta, vagy jól meghúztad a butykost. Láthatod, itt senki sincs.

FŐSZAKÁCS Most már nincs. Eltűnt, mint a kámfor...

IMRE Eszed tokját! — Eltűnhet az, aki nincs? Innen?! Az én udvaromból?! Bolondokat ne beszélj! Megkeresik még e percben, de ha nem lelik, meg ne érd!

FŐSZAKÁCS (Szerte vizslatva tekintetével, észreveszi a földredobott tálcát, fölemeli, s a korábban már kifejezett hódolaton túl most az ijedtségtől még inkább meggörnyedve a tálcára írt szavakat kezdi betűzni) Itt vol...

IMRE (szintén a tálca fölé hajlik, s átvéve a szót a dadogó főszakácstól a tálcára írt szöveget olvassa)

„Itt voltam már, itt voltam,
Rajtad most már kifogtam,
Kis Térdszéli Katica,
Imre király bánata,
Ha nem tetszik, tégy róla!"

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1978 DEC 17

Mágor Ágnes

1021

1978. decembe

Rezeda Kázmér szép élete: Mágor Ágnes rajzos feljegyzése Krúdy Gyula regényéhez

7., vasárnap

cialista munkaverseny-mozgalom 9. évi folytatásáról

kollektívák kezdeményezései az 1979. évben a gazdaságosság fokozására, a gazdálkodás minőségi követelményeinek teljesítésére irányuljanak. A munkaverseny-vállalásokban csak ott és olyan mértékben tűzzék célul a terv mennyiségi túlteljesítését, ahol az összhangban van a gazdaságossági — elsősorban az export gazdaságossági — követelményekkel, illetve a valóságos társadalmi igényekkel. A munkaverseny vállalati célkitűzéseiben és tartalmában kapjon az eddigieknél nagyobb szerepet:

— A termékszerkezet korszerűsítése, a versenyképes, jól értékesíthető, jó minőséget. Ezért a szakszervezetek és a KISZ-szervezetek minden munkahelyen segítsék elő a munkához való viszony javítását, a felelősségtudat és a fegyelem erősítését.

A dolgozók és a kollektívák szocialista kötelezettségvállalásai teljesítéséhez a gazdasági vezetők biztosítsák a szükséges feltételeket.

A szocialista brigádmozgalom résztvevői a kollektív összefogás, a példamutatás erejével járjanak élen a szocialista munkaerkölcs, a munkafegyelem, a technológiai fegyelem megszilárdításában. Segítsék a pályakezdők, fiatalok munkahelyi beilleszkedését az általános és

MÁGER ÁGNES

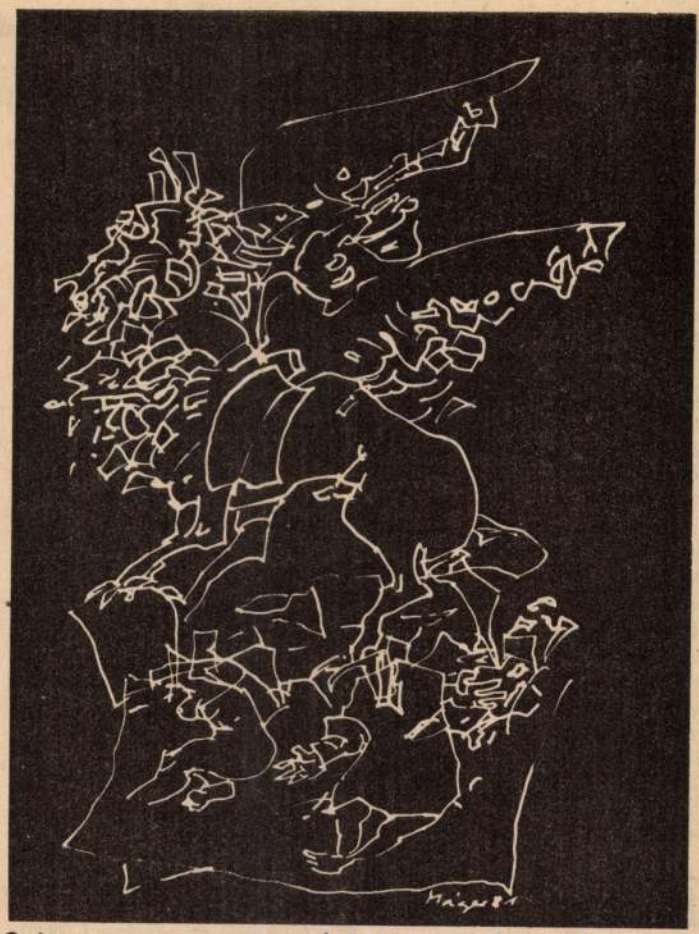

Cerberus

Népnava 1981. V. 15.

Comédia humana: Máger Ágnes Dante-parafrázisai

Máger Ágnes nemcsak Miskolcon, hanem már másutt is számos alkalommal aratott sikert rangos festményeivel és grafikáival.

Eddigi kiállításai, éppúgy, mint a mai, azt bizonyították, hogy Máger Ágnesnek van művészi mondanivalója. Közölni akar, mégpedig gondolatgazdag tartalmakat. Nem elégszik meg csupán a forma belső törvényeinek, a vizuális jelrendszerek sajátosságainak kutatásával, afféle művészi experimentumokkal. Kompozíciókat fest, önmagában megálló, belső elvtől meghatározott műveket akar létrehozni, amelynek elrendezője az eszmei-tartalmi mondandó. Talán ezért is nyúl gyakran irodalmi műhöz és rögzíti képben az irodalmi mű okozta élményt. Ám nem pusztán vagy elsősorban illusztrálni akar — az irodalmi műalkotás inkább csak az indítékot adja, hogy asszociációs sorokon keresztül saját véleményét fogalmazza meg az életről, dolgokról, az emberi viszonylatokról.

Célja egyértelmű és világos; művei önmagukban beszélnek. Ám e mostani kiállítása alkalmával szavakban is megfogalmazta szándékát; „Újra elolvastam Dante Komédiáját. Az olvasmány pontosított bennem gondolatokat, melyek naponta foglalkoztatnak. Az így létrejött képeim kis része felidézni szándékszik Dante világát, nagyobb része a mai embert és korát próbálja „megidézni".

Merész vállalkozás Dante szellemét idézni — Botticellitől kezdve Salvador Daliig hányan próbálkoztak vele, s hogy csak egy magyar festőt említsek: a lidérces, tragikus és álomlebegő Gulácsy Lajost. Mi vonzza annyira a képzőművészeket Dantéhoz? Talán az iszonyú vállalkozása, a modern ember legnagyobb kísérlete: az univerzum tökéletes művészi újrateremtése, a világ és rendszeralkotás, a matematikai tökély és az izzó szenvedély páratlan találkozása, az ítéletmondás bátorsága és felelőssége. A nagy átmeneti ember, aki még magában hordja a középkor hatalmas eszmerendszerét, az isteni világ tökéletességébe vetett hitet, a skolasztika katedrálisként épülő filozófiáját — ugyanakkor az egyén szuverenitását vállalva pokolraszáll, hogy ítéljen saját kora és az emberi nem gyarlósága fölött. Egyszerre interiorizálja a poklot és a paradicsomot, az európai emberiség nembeli lényegének pólusát. A nagy dantei vízión elmélkedve, az ő univerzumát és lélekbugyrait követve a ma embere is szükségképp eljut a létezés nagy talányához és az emberi egzisztencia örök kérdéseihez.

Máger Ágnes értő szemmel figyel Dantéra és nem különös jelenetekben idézi szellemét, hanem Dante műveiből indulva képekben, színekben, formákban gondolkodik a ma emberéről, emberi viszonyairól.

A most kiállított sorozat szándéka azonban nem csupán az isteni és emberi színjáték idézése — hanem egyúttal Máger Ágnes ars poeticájának vizuális megfogalmazása is. Annak az ars poeticának, amit szavakban a következőképp foglal össze: „A műalkotás egyértelműen szóljon a nézőhöz, eszközeiben lehet gazdag és sokrétű, felhasználhatja a régmúlt és a jelenkor művészeti eredményeit, de ne misztifikáljon, ne csak sejtesse, hanem mondja is ki — a műfajok határait tiszteletben tartva —, amit közölni akar. Hiszek a művészetek folytonosságában és abban, hogy a közlési készség nem apadhat el."

Egyértelmű, világos szándék, s az itt kiállított művek bizonyítják, hogy ennek az ars poetikának van művészi fedezete. Nehéz, felelősségteljes programot tűzött maga elé Máger Ágnes. Kívánom, hogy legyen ereje az út vállalásához és bontsa ki a benne és tehetségében rejlő nagy lehetőségeket.

Németh Lajos

ak

Az Elnöki Tanács elnöke szólt arról is, hogy az ilyen, országosan is kiemelkedő, megkülönböztetetten elismert és számon tartott eredmény természetesen magán viseli az egyéni képességet, készséget, a kivételes elhivatottságot, törekvést és szorgalmat. Ugyanakkor ékesen példázza a tágabb és szűkebb közösség, a *társadalom, a család, a szülői ház gondoskodását, odaadását, fáradhatatlan segítségét és önzetlen támogatását is.*

Díszdoktoravató ünnepi tanácsülést rendeztek csütörtökön a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen is, ahol életének 80. évében az egyetem Honoris causa doktorainak sorába fogadták *dr. Barta János* nyugalmazott egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, az egyetem volt rektorát.

Közélet

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, Lázár György, a Minisztertanács elnöke, és Apró Antal, az országgyűlés elnöke búcsúlátogatáson fogadtá Mohammad Abdullah Abbas Abu al-Hassant, a Kuvaiti Állam rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki végleg elutazott Budapestről.

Méhes Lajos ipari miniszter csütörtökön fogadta Milan Kubát, csehszlovák elektrotechnikai ipari minisztert, aki a számítástechnikai kormányközi bizottság XXII. ülése alkalmából tartózkodik hazánkban. Áttekintették a két ország közötti elektrotechnikai és elektronikai együttműködés aktuális kérdéseit, és meghatározták a soron következő feladatokat.

Dr. Schultheisz Emil egészségügyi miniszter, aki delegáció élén részt vett és felszólalt az Egészségügyi Világszervezet idei közgyűlésén, hazaérkezett Genfből. A magyar küldöttség vezetését dr. Medve László egészségügyi államtitkár vette át. A május 28-ig tartó tanácskozás programjában több nagy jelentőségű téma szerepel.

Szarka Károly külügyminiszter-helyettes és Auguste Geiser, a Svájci Államszövetség rendkívüli és meghatalmazott nagykövete a Magyar Népköztársaságban csütörtökön a Külügyminisztériumban kicserélték a Magyar Népköztársaság és a Svájci Államszövetség között a származási jelzések, eredetmegjelölések és egyéb földrajzi megjelölések oltalmáról Bernben 1979. december 14-

Jogos volt a fegyelmi

Az elbocsá

A vállalat vezérigazgatója *névtelen* levelet kapott, amely arról számolt be, hogy az egyik gyáregységben *áldatlan állapotok uralkodnak.* A dolgozók hiába keresik igazukat, a vezetők között sógorság-komaság van, lakásukon vállalati vagyontárgyakat tartanak. A rendészeket megfélemlítették, ezért nem tehetnek semmit. Az igazgató szeme be van kötve, a szakszervezet és a pártszervezet azt teszi, amit parancsolnak nekik. Az igazgatási részleg dolgozói állandóan részegek. A munkaügy a beosztottak vérét szívja. Az egyik üzemvezető tíz autóbuszülést eltulajdonított a gyárból, s azokat újságban hirdette eladásra. Huzatanyagok is eltűntek, de a rendészet vezetője ez ellen sem lép fel.

Alaptalan állítások

A súlyos vádakat felsorakoztató bejelentő kérte, hogy *neve után ne kutassanak,* de próbáljanak a gyárban rendet csinálni.

A nem mindennapi bejelentés nyomán a vezérigazgató *azonnali vizsgálatot* rendelt el. A levélben felsorolt valamennyi témát górcső alá vették, tizenöt embert hallgattak meg, köztük a bejelentőt is, akinek kiléte az eljárás során tisztázódott. Sor került a bizonylatolási rend ellenőrzésére és a vallomástevő személyek *szembesítésére is.*

Mindezek alapján *egyértelműen megállapították, hogy a levél állításai nem felelnek meg a valóságnak, alaptalan rágalmakról van szó.* Kiderült az is, hogy a bejelentőt — aki a portán üzemrendészként dolgozott, s emellett *szakszervezeti bizalmi* is volt — néhány hónappal a levél megírása előtt *írásbeli figyelmeztetésben* ré-

Papi békegyűlés az

Összevont papi békegyűlést tartottak csütörtökön az Újvárosházán, a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága szervezésében. A béke és barátsági hónap e nagyszabású rendezvényén *a fővárosban működő vallási felekezetek mintegy 250 képviselője vett részt,* s hallgatta meg *Bostai Károlynénak,* a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága vezető titkárának beszámolóját a népfront VII. kongresszusának mun-

latkoztak a Hazafias Népfront VII. kongresszusának programjáról, s kifejtették: *végrehajtását készek támogatni.*

A papi békegyűlés mélységes felháborodását fejezte ki a II. János Pál pápa elleni merénylet miatt.

Papírgyári rekonstrukció

A tervezett ütemben halad a Szolnoki Papírgyár ez év elején megkezdett rekonstrukciója, amely a megye egyetlen kiemelt nagyberuházása — állapították

törtöki feladategyeztető tárgyalásán. Az 5,6 milliárdos beruházás eredményeként 1984 második felétől csaknem megháromszorozódik a

A béke- és barátsági hónap rendezvényei sorában magyar—bolgár barátsági napot tartottak csütörtökön Egerben *Vaszil Baev,* Bulgária magyarországi nagykövetségének követtanácsosa és *Ivan Peikovszki,* a budapesti Bolgár Kulturális Központ igazgatója részvételével. Vaszil Baev előadást tartott Egerben a Bolgár Kommunista Párt történetéről, majd a bolgár vendégek baráti talál-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1978 SEP 29

Neue Zeitung

Eine Ausstellung der in Szombathely geborenen Malerin Ágnes Máger wurde am 21. September im István-Szőnyi-Saal in Miskolc eröffnet. Die junge Künstlerin beendete ihre Studien 1971 und zog danach nach Miskolc, wo sie dann 1972 ein Derkovits-Stipendium erhalten und an Landesausstellungen regelmässig teilgenommen hat. Unter anderem auch an der heuerigen „Klein-Donau-Galerie" in Budapest, worüber in den Spalten der NZ berichtet wurde.

4011

trage. Es ergriffen das Wort Dr. Friedrich Wild, Imre *Mészáros*, Ratsvorsitzender der Gemeinde Mány, Karl *Tóth*, Parteisekretär in Etyek, László *Balogh*, Ratsvorsitzender in der Gemeinde Szár, Frau Helene *Bauer*, Referentin für Volksbildung in Etyek, Paul Hetlinger,

Unger Ágnes festőművész

kiállít a miskolci Szőnyi

István teremben

Neue Zeitung 1978. IX. 29

Mágyer Ágnes

festménye szerepel a miskolci Téli

Tárlaton , Miskolci Galéria 1978.

- katalógus a könyvtárban -

Máger Ágnes, festő

□ MÁGER ÁGNES festőművész kiállítását Patay László festőművész nyitja meg szeptember 21-én, csütörtökön délután, 5 órakor Miskolcon, a Szőnyi István teremben.

-:D Mágel Ágnes

2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. szept. 19.

Mágori Ágnes festő- és grafikusművész

Megnyílt a Miskolci Galériában a „Rajzok" c. kiállítás, melyen szerepelnek a művész művei.

„Bukfenc" c. (említve) melyen üdítő az irónia és a humor.

(kivágási): Rajzok.

Déli Hírlap, 1979. máj. 12.

Máger Ágnes festőművész

Fekete Nagy Béla festő a pécsi Janus Pannonius Muzeum ban szeptember 18.-tól, a Makói Kiállitóteremben Lapis András szobrász szeptember 24.-ig, Wahorn András a Ferencvárosi Pincetárlaton szept. 27.-ig, Tar Zsuzsanna a Fiatal Művészek Klubjában szeptember 28.-ig, Marosits István szobrász a Studió Galériában szeptember 28.-tól, Végvári I. János festő a bátaszéki Házasságkötő Teremben okt. 1.-ig, Jankovszky György fotóművész a székesfehérvári Ifjuságí Házban október 2.-ig, Máger Ágnes festő a miskolci Szőnyi Teremben október 5.-ig, Egyed László, Végh Alpár Sándor és Zsolnai Péter a szentendrei Művelődési Központban október 14.-ig szerepelnek fenti termekben rendezett kiállitásokon müveikkel,-közli a lapban a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1978.IX.23. XXII.évf. 38. sz
8. lap.

Mágez Ágnes

Magyar tájak jutnak szerep-
hez képein.

Losonci Miklós: Magyar tájak – Biennale.
Uj Tükör, 1978. december 17 – 4. lap.

MÁGER ÁGNES

Magyar Nemzet Csütörtök, 1983. május 19.

Művészi pályák elágazásai

Négy kiállítás három városban

MŰVÉSZNEK LENNI VIDÉKEN — akárhogy próbáljuk is udvariasabban megfogalmazni, ez ma Magyarországon „hátrányos helyzetet" jelent. Nem tudom, mennyire közismert az az adat, hogy a Képző- és Iparművészek Szövetségének tagjai közül nyolcvan százalék budapesti illetőségű. Bármerre járunk is az országban, hiányzik egy olyasfajta atmoszféra, amely az ott élő képzőművészek számára tartósan inspirációt jelentene. Persze, persze, a művésztelepek, az országos műfaji biennálék többsége nem a fővárosban kerül megrendezésre. Ez azonban amolyan „vendégjáték". Hisz miért éppen Salgótarján látja vendégül a rajzművészeket, vagy Sopron a *land artot*? ... Vajon ki lesz az például, aki az Egerben élő *Dohnál* Tibornak elmondja, hogy a tíz évvel ezelőtti „vázlatfüzete", amelyet most állított ki lakóhelye vadonatúj kiállítótermében, az egri Galéria „i"-ben, sokkal több lehetőséget rejt magában, mint amit ebből az alkotó időközben megvalósított? A *vázlatkönyv* azért szerepel idézőjelben, mert a művész nevezi így kiállítása címében 1970 körül készült *varrott képeit*. Ami az akkori varrottas vásznakon csupa kérdés, érdeklődés, nyitottság, az Dohnál Tibor azóta készült szobraiban, grafikáiban kategorikus kijelentés, lezártság.

Képzeljünk magunk elé egy keretre feszített, sima, világosbarna vásznat, melyre a művész, mintha rajzolna, sötétbarna vonalakkal *ír körül* madarakat, virágokat, dekoratív formákat. A textíliákon takarékosan csak a legszükségesebb formák jelennek meg, s bár a határán jár, a fonalak nem csavarodnak szecesszsiós vonaláramlásba, vagy nem cifráznak sujtást. Olyan formai leleményekkel él Dohnál Tibor, melyekről később a „mindent egy átfogó rend szerint való elrendezés" érdekében lemond. *Kertem, udvarom I.* (1970) című munkáján például a stilizált madár- és növényi motívumokat az egyiptomi művészetben érvényes perspektíva szerint teregeti szét a vásznán, ezzel mintegy érzékeltetve a formák belülről való szemlélésének, eredetének és letisztogatásának az útját.

A terem sarkában egyébként egy embernagyságnál nagyobb, emberalakra utaló *fa—fém plasztikája* áll — nem tudni, a kiállításhoz tartozóan vagy állandó dekorációként. E mű látványosan és elszomorító módon illusztrálja a játékosságtól a túlkombinált merevségig vezető utat.

A SZEMÉLYESSÉG RÉVÉN, a kollégákról, barátokról szóló felszabadult *csevegőkedv* révén a Miskolcon élő *Máger Ágnes* ki tud szabadulni — remélhetőleg nem csupán rövid időre — a vidékiesség kalodájából. Máger Ágnes, akinek más kiállításokról ismert képei kissé kapkodóak voltak, most, ebben az intim műfajban, a *portréfestésben, magára talált*. Minden képen egy-egy arcvonást emel ki, azaz arról beszél, hogy *ő hogyan látja* művésztársát vagy régi kedves barátját. Az épp a közelmúltban elhunyt Lenkey Zoltánnak a nyíltsága ragadta meg, *Feledy* Gyulának a fanyarsága, *Kunt* Ernőben a sokat átélt ember csak azért is naivitása, *Selmeczi* György távolra néző szigora. Mindez a könnyeden felrakott portrékon egy-egy eltalált ecsetvonás.

S még ennél is tovább megy Máger Ágnes: épp egyik portréja (*Töreky* Dóri) ígéri festészete megújulását, befelé fordulását. E festmény visszafogott színharmóniája, kifejezőereje a szokványos festői eljárások meghaladásának ígéretével teli.

HA NEM IS MINDIG, mindenben előny egy művész számára vidéken élni, vidéken kiállítást rendezni annál inkább az. Egy-egy nagyobb egyéni bemutató alkalmával ott mindig telik terjedelmesebb katalógusra, s bízton számíthat vásárlókra is.

Nagy Kovács Mária szobrász életművéből átfogó kiállítást rendeztek most az esztergomi Balassa Múzeumban, s ezt megelőzően Oroszlányban és Tatán. Nagy Kovács Mária egy a hazai köztéri szobrászgárda derékhadából. Életpályája meglehetősen tipikusnak mondható: mestere fél évszázaddal ezelőtt Kisfaludi Strobl Zsigmond volt, a további mesterségbeli fogásokat pedig Rómában tanulta el a harmincas években; kezdetben biblikus kompozíciókat készített, később allegorikus jeleneteket, majd a magyar kultúra nagyjainak portréját formálta meg.

Kétségtelen, hogy kezdeti műveiben van erő, átöröklődött valami a korai reneszánsz Itália szobrászatának méltóságából és átszellemültségéből. Ezekből az erényekből azonban az évtizedek alatt műfogások lesznek — mint ezt a plakátforma katalógus bőséges képanyagán is megfigyelhetjük.

Esztergomban a szobrásznővel állít ki a lánya is, az Olaszországban élő, textilképeket készítő *Nagy* Maya. Az ifjabb művész útja már nem tipikus, ő credo nélkül, egyszerűen a műkereskedelem számára gyárt ügyes, mutatós, eladható méretű textilkompozíciókat. Műkészítési módszere megnyerő: vastag, természetes gyapjúkötegeket sző be lazán, hullámzón a láncfonalak közé, rusztikus, természetes színeket kombinálva jó érzékkel. Amikor téma és eljárás összhangban van — a tenger vagy a homoksivatag hullámzását imitálja a mű —, addig akár rokonszenvvel is szemlélhetjük teljesítményét, amikor azonban már cirkalmas, szimbolikus kompozíciókat rajzol ki fonalaival, akkor világosan látható, hogy képeit semmi más nem tartja össze, mint a rutin.

ÉLETMŰVET MUTAT BE Kóka Ferenc a *Miskolci Galériában*. Bernáth Aurél tanítványa volt Kóka Ferenc, s így tökéletesen bejáratos lett a természetelvűség lenyűgöző, „korszerű" előadásmódjába. Ezen az úton vitte tovább a Bernáth ellen lázadó, ám a mestert igazán meghaladni nem tudó legjobb Bernáth-tanítvány, *Csernus* Tibor is. Egyszóval Kóka Ferenc az akkoriban igen jelentős *„szürnaturalista"* iskolába tartozott. Ám ő akkor is szürnaturalista maradt, amikor az iskola rég felbomlott, megszűnt.

Kóka Ferenc a hatvanas években enyhén sci-fis beütésű látomásokat festett, programozott szorongást felfoghatatlan dimenziókról és atomvillanásokról. Később már csak egyszerűen tájképeket készített ugyanezzel az eljárással, ügyes festékelkenéssel. Majd 1980-ban úgy látszik, hirtelen rádöbbent, hogy ideje lenne a saját lábára állnia, s megfogalmazni a saját véleményét a világról.

A sok-sok közönségcsalogató, látványos kép mellett erről az erőfeszítésről szól néhány, szinte eldugottan kiállított festmény Miskolcon. *Terek* címmel. Pillinszkyre utalóan egy kompozíciót próbál megoldani képek során át, szinte máníákusan Kóka Ferenc. Úgy érezheti, ha ezt a művet megalkotja, akkor a látvány szerkezete és a gondolkodás szerkezete között másfajta, közvetlenebb kapcsolatot tud felfedezni, mint korábbi szabad asszociációs módszere révén. Jóllehet maga a módszer, amit kidolgozni vél, ismert már, mégis tiszteletet érdemel az a szándék, amely feladva a már jól beváltat, *saját munkájának értelmével* szembesíti az alkotót.

Bán András

A Szentendrei Képtárban május 20-án, pénteken délután öt órakor nyitják meg Vaszkó Erzsébet festőművész gyűjteményes kiállítását.

◆

Dankó Pista születésének 125. évfordulója emlékére díszelőadás tartanak június 11-én este kilenckor a Pesti Vigadó hangversenytermében. Az Ábrahám Dezső rendezte műsorban Jákó Vera lép a közönség elé.

MN. 1983. V. 19.

Moszkvai tudósítónk hírmagyarázata

Szakítópróba

AZ AUTÓ VEZETŐJE félreismerhetetlenül *Uncle Sam*. Oldalt a „*Rendőrség*" felirat olvasható, a rendszámtáblán az Egyesült Államok ismert, hárombetűs rövidítése. Valahol a nagy gépkocsi mögött elmosódottan látszik egy kisebb „járgány", félig talán az árokba borult. Ez a döcögő tákolmány a nyugat-európai gazdaságot jelképezi. A karikatúrát a *Za Rubezsom* című szovjet külpolitikai hetilap bazeli újságból vette át, s a rajz része annak a hosszú összeállításnak, amely a moszkvai lap legutóbbi számában jelent meg. Négy oldalt szenteltek a szerkesztők a nyugati világ kereskedelmi-gazdasági vitáinak abból az alkalomból, hogy május végén Williamsburgban összeülnek szokásos évi tanácskozásukra a hét legfontosabb tőkés ország vezetői.

Hol van Williamsburg? Néhány hónappal ezelőtt e kisvárosról vajmi keveset tudott a nagyvilág, most a *Pravda* szemleírója az *Enciklopedia Britannicát* idézte, hogy az olvasóknak alaposabban tudjon beszámolni. Virginia államban található — írja a lexikon —, arról nevezetes, hogy központi negyedeit szépen rendbehozták; aki ezeken az utcákon sétál, az ismertető szerint, akár a XVIII. században érezheti magát, ha van egy kis fantáziája. A képzelgés alapja az, hogy építészetileg a város az angol koloniálista stílusra emlékeztet. Azok az épületek, amelyekben a hetek most tanácskozni fognak, legalább száz évvel fiatalabbak, mint a versailles-i palota falai, amelyek között tavaly cseréltek eszmét a nyugati világ vezetői. Egy évvel ezelőtt a szocialista világhoz fűződő gazdasági kapcsolatok egy része állt a viták középpontjában: a gázvezeték építése, a hitelügyletek.

WASHINGTON most arra szeretné fölhasználni ezt a találkozót — fejtegette a hetilap —, hogy szövetségeseit gazdasági háborúra kényszerítse a Szovjetunió és a többi szocialista ország ellen. Nyugat-Európa és Japán határozottan szembeszegül ezekkel a tervekkel, amelyek nemcsak a *Reagan-féle* „keresztes hadjárattal" függnek össze, hanem azzal a szándékkal is, hogy gyengítsék az amerikai monopóliumok versenytársainak gazdasági pozícióit, fokozzák a partnerek függőségét az Egyesült Államoktól.

Érzékelteti a hetilap tömör összefoglalója a moszkvai elemzések általános irányvonalát, egyező sajátosságait. A szovjet tömegtájékoztatásban megjelenő beszámolók és híradások a nyugati világ teljes kapcsolatrendszerén belül *az érdekek ütközésére* helyezik a hangsúlyt. Az elválasztó mozzanatok és elemek kerülnek előtérbe, ami persze egyáltalán nem jelenti azt, hogy Nyugat-Európa vagy éppen Japán „keleti viszonylataiban" nem akadnak zavaró súrlódások, nézeteltérések. Ám a williamsburgi csúcsértekezlet előtt ezek inkább a háttérben maradnak, s kivált az amerikai gazdasági embargóhoz kapcsolódó viták adják az elemzések magvát. *Tolkunov*, a Pravda tudósítója a washingtoni kongresszus egyik vizsgálódását idézte *Bumeráng* című tudósításában. Az amerikai tanulmányírók kifejtik, hogy a kereskedelmi-gazdasági kapcsolatok korlátozása a szovjet gazdaságban nem idézett elő olyan következményeket, mint amilyenekben a Fehér Ház reménykedett. Ellenkezőleg: bumerángként visszaütöttek a korlátozó intézkedések, mert kiélezték a viszonyt Washington és szövetségesei között, aláásták a bizalmat, és veszteségeket okoztak az amerikai cégeknek, mert azok nagy megrendelésektől estek el. A Szovjetunió — idézi Tolkunov a jelentés készítőit — ezeket a megrendeléseket átirányította, megbízhatóbb partnerek felé tájékozódott. Az amerikai elemzők szerint kudarcra vannak ítélve azok a próbálkozások, amelyekkel Washington a keleti üzletek korlátozására szeretné rávenni szövetségeseit. Csupán azt érheti el velük a Fehér Ház, hogy még erőteljesebben kiéleződik a viszály a NATO-n belül. Ez a szakértői beszámoló a törvényhozók elé kerül, akik között mind többen ellenzik a gazdasági kapcsolatok beszűkítésének rövidlátó politikáját — írta a Pravda tudósítója.

Gyanítható mégis, hogy Williamsburgban Reagan elnök nem az idézett elemzést tartja szem előtt. Meglehet, nem téved Gaston *Thorn*, az Európai Közösségek Bizottságának luxemburgi elnöke, amikor a csúcstalálkozóról így vélekedik: „Ha a tanácskozás nem zárul teljes kudarccal, akkor ez már siker lesz." A Közös Piac nemzetekfeletti testületének a vezetője — amint a moszkvai hetilap ismertette — három pontban foglalta össze a gazdasági nézetkülönbségek lényegét.

AZ EGK mindenekelőtt azt szeretné, ha csökkennének az amerikai kamatlábak; érdekelt abban, hogy mérséklődjön az Egyesült Államok nemzetgazdaságának költségvetési hiánya, és végül elvárja, hogy a washingtoni kormányzat intézkedéseket hoz a valutaárfolyamok megszilárdítására. Thorn emlékeztetett arra a felelősségre, amely az Egyesült Államokat terheli a világgazdasági ügyek alakulásáért, és fölidézte, hogy Reagan tavaly júniusban megígért egyet s mást a szövetségeseinek, de a versailles-i szép szavak többsége nem vált valóra. „Tragédia volna, ha a mostani találkozó kudarcba fulladna" — mondta Thorn, aki föltehetően a nyugati—nyugati kapcsolatokért legalább annyira aggódik, mint a keleti—nyugatiakért.

Williamsburgban ez utóbbiak is próbára tehetik a partneri türelmet, egy olyan időszakban, amikor a rakétavita is feszültségelemeket vitt a NATO-kapcsolatokba. Az atlanti viszonylatok „szakítószilárdsága" valószínűleg kiállja a virginiai próbát, de a reagani irányzat bizonnyal megütközik a szövetségesi szándékokkal. Hiszen az Egyesült Államok politikai barátai a legutóbbi időben is tanújelét adták annak, hogy érdekeltek a keleti—nyugati kapcsolatok javításában. *Gorbacsov* politikai bizottsági tagot, a Központi Bizottság titkárát ezekben a napokban fogadják Kanadában; az egyik szovjet cég a minap írt alá olasz partnerével nagy összegű megállapodást fontos ipari berendezések szállításáról, Bonnban pedig élénken érdeklődnek a szibériai szénkészletek iránt. Aligha valószínű, hogy *Kohl* kancellár közelgő moszkvai útján csak a politikai nézeteltéréseket helyezné a tárgyalási dosszziékba; a kölcsönösen előnyös gazdasági együttműködés bizonnyal jelentős helyet kap a tanácskozásokon.

A DER SPIEGEL kiadójának adott nagy visszhangot kiváltó interjújában, a szovjet lapok hasábjain is megjelent beszélgetés utolsó mondataiban Jurij *Andropov* az államadósságokat firtató kérdésre válaszolva azt tanácsolta az NSZK-nak, hogy „kereskedjen, fejlessze a gazdasági kapcsolatokat és ne törődjön a szankciókkal". Idejét múlta az embargópolitika, ezt sugallja a Pravda szemleírója, hangoztatván, hogy az az irányzat, amelyet Washington próbál ráerőltetni a szövetségeseire, igen messze van a XXI. század küszöbének realizmusától.

Martin József

(02) Mágor Ágnes festőművész

1978.IX.21. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Miskolc. A mikrofonnál Juhász Péter.

- A Képzőművészeti Világhét alkalmából a kiállitásokegész sorát rendezik Miskolcon és Borsodban. Közülük is megkülönböztetett figyelmet érdemel az a két miskolci kiállitás, amelyeket délután nyitnak meg a Képcsarnok Vállalat Szőnyi termében, illetve a Szentpéteri kapui József Attila Klubkönyvtárban. A Szőnyi teremben hétesztendős művészi pályafutásának kilencedik önálló kiállitásával jelentkezik a városban élő festőművésznő Mágor Ágnes. Az elmult év munkáiból 40 olajképét mutatja be. A József Attila Klubkönyvtár kiállitó termében Krúdy Gyula emlékének adóznak. É eténck, irói munkásságának dokumentumait, fényképek segitségével idézik fel születésének 100. évfordulója alkalmából. A fotódokumentumok mellett természetesen müveinek legujabb kiadásait is elhelyezik a kiállitó teremben, hiszen várhatóan e kiállitás kapcsán is tovább növekszik az érdeklődés a Krúdy müvek iránt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mágor Ágnes

1980

Napjaink

festő- és grafikusművész

1021

JÓZSEF ATTILA: REMÉNYTELENÜL
MÁGER ÁGNES RAJZA

e szabott mo

év a jövő?

p-vitához

a veszteség oldalon. Nem bánja a családias utcalégkört, ha este csillogó kirakatok előtt sétálhat, s színházba menet vendéglők sokasága közt válogathat, ha vacsorázni akar. Persze kibújni a bőréből — elfelejteni azt, ami a lakás, otthon, ház fogalmaihoz kötődött évezredek alatt — nem tud senki. Aki teheti — s ez elsősorban pénzkérdés — egy sosemvolt, város—vidék öszvért szeretne megteremteni, ahol élvezheti a város előnyeit, hátrányai nélkül. Elérhető közelségben minden urbánus jótól, s elmerülni a vidék természetes nyugalmában — ez lenne jó. Bármennyire is csábító lehetőség, mégsem valószínű, hogy valamiféle megoldást fog je-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Máger Ágnes
festő- és grafikus-
művész

1021

Tavasz — Máger Ágnes rajza

ɔ
A
ıln
ɜn
m
ɔm
sz
sz
új
t ɜ
je
feladata, hogy valóban egy korszerű [illegible]
ı ki és erősítsen a maga sajátos lehetőségeivel.
ɜok szó esett a *kritika* felelősségéről és szere-
táló, tájékoztató funkciója mellett jelentősebb
ıllalnia az *értékrend* folyamatosságának bizto-
j értékek, új tendenciák feltárásában, értéke-

politika — a politika szerves részeként — to-
edjen — hangoztatták — az érdekek felisme-
lására, és közvetítse azt a művészet számára.
ıűvészeti ágak közül különösen sok probléma
ɜpzőművészet területén. A művészképzés hely-
s bizonytalanságai, az intézményrendszer funk-
hézségei e területen erőteljesen érzékelhetők.
gyetértettek abban, hogy a társadalom demok-
ıegfelelően a művészeti területen is szükség
a demokrácia továbbnövelésére, ellenőrző sze-
ára, valamint az érdekek felismerésére, mert
tusoknak az össztársadalmi érdek irányában
sa a művészet fejlődésének feltétele is.
ɜász György, a filozófiai tudományok doktora,
vezette, vitaindítót mondott *Ancsel Éva* kandi-
docens, *Hermann István* akadémikus, egye-
ı *Dezső* akadémikus, kulturális miniszterhelyet-
Péter kandidátus, egyetemi tanár.

P. K.

MÁGER ÁGNES

PATAY LÁSZLÓ

Képírók felelőssége

Korunk festészetének egyik komoly problémájához érkeztünk el. Nehezemre esne szó nélkül elmenni e gondolat mellett, amely az utóbbi évtizedekben heves problémák forrása volt, s amely éppen ezért a festők húsba-vérbe vágó gondja.

Beszéljünk egyszer erről őszintén!

A gyakorlatban bizonyos tévképzetek nyomán és művi, adminisztratív okok miatt is a táblaképfestészet, ill. a festői gyakorlat céljait s az eredményt tekintve is több részre szakadt nálunk, de többékevésbé más országokban is, csak tán nem annyira intézményesítve, mint itt. A festőtársadalomban ennélfogva külön-, sőt szembenállások keletkeztek, néha az egyéneken belül is többarcúság jött létre. Nagyrészt ebben gyökeredzik a kellemetlenül rossz művészi közérzetünk.

Mert mi is a helyzet?

Már-már hozzászoktunk, s azt gondoljuk, természetes, hogy van nálunk ún. kiállítási festészet, aztán megrendelésre készülő állami festészet, továbbá arisztokratikus „önkifejező" — hogy ne mondjam: öngyönyörködtető magán-festészet, és van képcsarnoki festészet. Bár éles határok nincsenek, mégis létezik ez a megkülönböztetés, mely hosszú ideig éppen a legnagyobb tömegű produktumot adó utolsó kategória műveit mintegy a perifériára állította, olyannyira, hogy szinte diszkvalifikálta, a „nagy művészetből" kirekesztette azokat. Kétségtelen, voltak ennek objektív okai is, többek között az a tény, hogy jó néhány festő a közönségét — mecénásait — lebecsülve az átlagos színvonal, sőt, a saját színvonala alatt termelt, s „ha ez kell, ezt nektek" jelszóval árasztotta el a képcsarnokot. A képcsarnok pedig kompresszum árán is terjesztette a középszert. Meg kell azonban mondanom, az igazsághoz ez is hozzá tartozik, ez a középszer még mindig a legjobb volt Európában, legalábbis a tekintetben, hogy a giccs kirekesztésével garantált színvonalat nyújtott a vásárlónak. Állításom igazságáról bárki meggyőződhet, aki akár csak egy bécsi műkereskedő kirakatáig eljut.

Az utóbbi időben örvendetes változásoknak lehetünk tanúi. A fent említett határok elmosódottabbakká váltak, a képcsarnoki festészeti anyag színvonalasabb lett. Ennek több oka is van. Az idősebbek rádöbbentek a helyzet tarthatatlanságára, a fiatalok pedig nem mindig tudták vagy akarták átvenni a rossz beidegződéseket. Történtek az ügy érdekében intézményi reformok is. Jelei már vannak, és talán sikerülni fog az is, hogy a festők, más-más kategóriában munkálkodván, megbecsüljék egymást, s hogy ugyanazon festő ne nézze le önmagát, ha más területre kalandozik.

A jelenben tehát, és remélhetőleg a jövőben egyre inkább a festészet egyetemes céljának és értelmének újrafelfedezése, s az ennek értelmében történő munkálkodás a jellemző vagy lesz a jellemző a festői gyakorlatban.

Mit értek ezen?

A művészet célja és értelme, forrása és motorja ez: hatni.

Egyúttal próbája is ez: a hatás foka a minőség, feltétele az érthetőség.

A bezárkózottság önzés.

A szépség átadása jótett.

A hatni tudás hatalom.

De a hatni akarás felelősség is.

A felelősségérzet az emberi és művészi magatartás lényege. A tiszta lélekkel végzett komoly munka, a szép élvezetében társakat kereső szándék e felelősségérzet tartalma.

Felelős a művész a hatás irányáért is. Tud rombolni és építeni.

Mióta művészet van (azt is mondhatnám, mióta ember az ember) — mindig a közlésvágy, a hatni akarás volt a művészek munkájának értelme, s ez is marad. S mi volna ennek ellentmondóbb, mint az, ha a művész lebecsüli azt, akire hatni akar? — Tudjuk és tudnunk kell, hogy a vásárló jó esetben egy életre összezárja magát egy-egy képünkkel. Felelősségünk tehát óriási.

Nyilvánvalóan megmaradnak a különbségek továbbra is a konkrét célok tekintetében. Más módon és mással tudunk hatni egy szűkebb családra, annak mindennapi életére, esztétikai közérzetére, mint egy közintézmény adott helyen és időben, adott gondolatokat befogadni szándékozó közösségére. De a művész-magatartás tisztasága, egyértelműsége mindenütt és mindenkor azonos kell legyen.

Minthogy ezt a termet mesteremről, Szőnyi Istvánról nevezték el, nem tudok ellentállni a kísértésnek, hogy el ne mondjak egy anekdotát róla, nem mindezek igazolásául, csak adalékul. 1954-ben egy kiállításán a mester oda vitt engem az egyik kiállított képéhez. A következőt mondta: nézze csak, milyen érdekes! Ezt a képet én annak idején Szöllősy műkereskedőnek festettem. Azóta nem láttam — és nem is rossz. Nos, ez a kép a Szürke Duna című képe volt, a magyar, de túlzás nélkül mondhatom, az egyetemes festészet egyik lírai gyöngyszeme.

E kép számomra szimbóluma annak, hogy a remekmű az életmű részeként ritka szerencsés konstellációk esetén minden görcsös erőkifejtés nélkül is létrejöhet a festői indulat lélekből kiszakadó sűrítményeként.

(Elhangzott Máger Ágnes kiállításának megnyitóján, a miskolci képcsarnok Szőnyi István termében.)

Naplónk 1978. okt. 4-ének melléklete

1979. július 2-án ünnepeljük Móricz Zsigmond, a legnagyobb magyar kritikai realista író születésének 100. évfordulóját. A centenárium méltó megünneplésének előkészítésére szeptember végén Móricz Zsigmond-emlékbizottság alakult. Elnöke Illés Endre Kossuth-díjas író, alelnöke Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes, titkára Bíró Zoltán, kulturális minisztériumi főosztályvezető lett. A bizottság úgy határozott, hogy részletes programot dolgoz ki. A tervek szerint az évforduló előestéjén a Nemzeti Színházban ünnepi előadással emlékeznek az íróra. A Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Írók Szövetsége és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság tudományos ülésszakot rendez Móricz Zsigmond életművéről. A hazai könyvkiadók sorra jelentetik meg a legkiválóbb Móricz-alkotásokat, a realizmus mesterének munkásságát elemző tanulmányokat monográfiákat. A színházak műsorra tűzik.

távlati közművelődési tervet, és rangsorolták a szükséges fejlesztéseket. Ennek alapján a VI. ötéves terv feladatai között szerepel a Miskolcon felépítendő új megyei művelődési központ, amelyben kiállítócsarnok és kamaraszínház is helyet kap. A következő tíz évre tervezik az új járási könyvtár megépítését Sátoraljaújhelyen, és az Északmagyarországi Vegyiművekkel közösen egy új művelődési ház létrehozását Sajóbábonyban. Pácin községben helytörténeti gyűjteményt és kisgalériát létesítenek, Mezőkövesden az úgynevezett hadas települést skanzenné alakítják át. Sárospatakon képtárat hoznak létre, Tokajban művésztelepet adtak át. A tanácskozáson — melyen részt vett és felszólalt Marczali László kulturális miniszterhelyettes is — elhatározták, hogy 1980 és 1985 között mintegy 200 millió forintot költenek Borsodban a közművelődési feladatok megvalósítására.

✶

A 17. Istvánffy Gyula honismereti gyűjtőpályázat díjainak átadásával Borsodban és Miskolcon október 4-én kezdődött a múzeumi és műemléki hónap. A felnőtt kategóriában Galuska Imre A telek titka, avagy téli-nyári szállásváltó legeltetés című dolgozata, ifjúsági kategóriában

kát. A kiállítás egyik érdekessége, hogy a túlnyomó többségben a szolnoki Damjanich Múzeum tulajdonában levő képek mellett először állítják ki a miskolci múzeum tulajdonát képező, nemrég restaurált Fényes Adolf-képet, a Szolnoki utcát.

✶

Születésének 150. évfordulója alkalmából Tolsztoj-emlékkiállítás nyílt a Petőfi Irodalmi Múzeumban. A moszkvai Állami Irodalmi Múzeum anyagából rendezett vendégkiállítás átfogó képet nyújt az orosz és a világirodalom kimagasló alkotójának életéről, munkásságáról. A szovjet múzeum gyűjteményéből válogatott eredeti fotók, korabeli metszetek bemutatják az írót családja, tanítványai, írótársai körében, megmutatják a Jasznaja Poljana-i otthont, az orosz tájat. A vendéganyagban megtalálhatjuk a Háború és béke, az Anna Karenina, a Feltámadás című művek kéziratainak másolatát, az első kiadásokat, a művek illusztrációit, mellé pedig Tolsztoj Magyarországon címmel a Petőfi Irodalmi Múzeum az író műveinek hazai kiadásait mutatja be, valamint azt szemlélteti, hogy milyen szerepe volt Tolsztoj életművének a magyar nép kultúrájában. Az év végéig megtekinthető kiállításon hangfelvételről

nyozott szülővárosának, Pécsnek. Az irodalmi emlékek, képző- és iparművészeti tárgyak mellett különösen nagy jelentőségű férjének, Magyar Lajos kommunista írónak, a magyar és nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő alakjának kéziratos anyaga, levelezése. Az értékes hagyatékot a későbbiekben kialakítandó Magyar Lajos—Péchy Blanka emlékszobában helyezik majd el.

✶

A múzeumi és műemléki hónap egyik jelentős eseménye, hogy az úgynevezett gönci „huszita ház" megnyílik a közönség előtt. Vagyis nem huszita emlékház nyílik a történelmi településen, nem elmúlt századok, hanem csak az elmúlt század emlékét őrzi majd a jellegzetes, erődszerű gönci ház. A néphittel ellentétben a tudomány ugyanis nem bizonyította, hogy az épület a husziták nyomait őrizné, az viszont biztos, hogy száz évvel ezelőtt gazdag mezőváros volt Gönc. Ennek a sajátos, a polgári és a paraszti életmód közötti átmenetet jelentő életformának a tárgyi emlékeit mutatják be a Herman Ottó Múzeum munkatársai által rendezett állandó kiállításon a régi ház falai között. A megnyitó október 25-én lesz.

✶

Az elmúlt években rajzokkal és kisplasztikákkal szerepelt Miskolcon a Fiatal Képzőművészek Stúdiója, ezekben a hetekben pedig a festők mutatkoznak be a Miskolci Galériában. Tizenhét művész negyvenhárom olajfestményét láthatja a közönség. Jövőre az alkalmazott grafikusokat várják.

✶

A Magyar Állami Hangverseny-zenekar október 15-i koncertjével megkezdődött Miskolcon a hangversenyévad. A koncert műsorán Gardelli Quattro momenti musicali című műve, és Rossini Stabat Mater című oratóriuma szerepelt. Az est dirigense Lamberto Gardelli olasz karmester volt.

✶

Lapzártakor érkezett a hír: életének 82. évében meghalt Erdélyi József költő. Erdélyi József életútját szélsőségek jellemezték, de legszigorúbb baloldali, marxista kritikusai mindig felhívták a figyelmet rá: a haladás oldalán induló, elemi erejű pályakezdését későbbi súlyos eltévelyedései sem feledtetik. A Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadsereg soraiban harcolt, első versei pedig új hangot, friss erőt képviseltek; a népies irodalom előfutára volt. A lázadó szegényparaszti tömegek hangját szó-

1021

Méger Ágnes festőművésszel beszélget Antal Magda.

1985.V.4. 3.Műsor 20.20. S.Gy.

Dante illusztrációk

Méger Ágnes festőművésszel beszélget Antal Magda.
A miskolci körzeti studió műsora következik.

- Vajon egy képzőművésznőnek a képzőművészek társadalmában milyen helye van? Elfogadják-e a férfi kollegák? Hogy látja ezt Méger Ágnes, aki Szombathelyen született ugyan, de most jó néhány éve már Miskolcon él.

- Természetes, hogy elfogadják, el kell fogadni, miután emancipálódtunk állítólag. Talán egy kicsit jobban meg kell harcolnia, avant gardabbnak kell lennie, jobban kell tudja adminisztrálni magát, mint a férfi, ahhoz, hogy olyan eredményt elérjen, ha olyan tehetséges.

- Annak idején, mikor elindult ezen a cseppet sem sima uton, hogy jutott eszébe, hogy képzőművész lesz?

- Egész kis koromtól kezdve rajzoltam, ugy nem tudtam értékelni ezt az adottságot. Irodalmi pályára készültem, nagyon sokat olvastam gyerek koromban is, irodalomtörténész szerettem volna lenni. Amikor nem vettek fel az Eötvösre, akkor gondolkoztam azon, hogy mit is kellene még csinálni, mihez van képességem, vagy tehetségem és egy barátomnak jutott eszébe, hogy Ágnes, te annyit rajzolsz, meg kellene próbálnod a főiskolát. Nem volt nagyobb előképzésem, nem jártam képzőművészeti gimnáziumba, vagy szakkörbe, ahol pedagógus foglalkozott volna velem.

- És másodszorra sikerült.

- Igen, másodszorra sikerült és nagyon boldog voltam, tulajdonképpen nagyon sokan évekig döngetik a főiskola kapuját, amig bekerülnek és volt olyan, akit hetedszerre vettek fel a főiskolára.

- Most ez a boldogság meddig tartott? Sokáig?

- Hogy ha igy visszatekintek, 12 év eltelt azóta, akkor azt mondom, hogy nagyon szépek voltak ezek a diákévek, ezek a főiskolai évek. Jelentett először egy védettséget, egy közös műteremben 5-6 ember együtt dolgozott a mester felügyeletével, nekem Sarkantyus Simon volt a mesterem, tehát adott egy védettséget. Nagyon sokat tanultunk egymástól is. Izolálva voltunk, nem is nagyon volt gondunk, ez az igazság, mert ha egy bizonyos tanulmányi eredményt, ha elért az ember, akkor szép ösztöndijat kapott és a főiskola szociálisan minden támogatást megadott a művészeknek. Aki belefért a mester profiljába, vagy belefért abba a képzőművészeti profilba, amit nálunk a rektor képviselt, a Domanovszky Endre, az nagyon jól tudott dolgozni a főiskolán és nem voltak gondjai. Azok, akik valahogy jobban magukat hozták már be a főiskolára, mint én is, hogy nem volt egy kialakult szemléletük arról, hogy hogy kell rajzolni, vagy

hogy hogy kell a dolgokat megközelíteni mesterségbeliileg, hanem mindig inkább a gondolat kifejezése volt a fontos, azoknak egy kicsit nehezebb volt. Meg kellett tanulni sajnos, ugy rajzolni, ahogy a képzőművészeti gimnazistták, mert ugy tartották, hogy ez a rajzolás. Most ez egy kicsit kemény dolog, hogy én ezt visszafelé igy mondom, de nem nagyon lehetett a főiskolán egyénieskedni. Ami miatt aztán voltak nekem konfliktusaim. Végül is, amig ott volturk ezen a védett helyen, addig én a magam részéről sokat tiltakoztam a főiskola ellen. Deákkört vezettem és vitáim voltak. Amikor viszont kikerültem a főiskoláról, akkor egyszerre boldog is voltam, hogy most a saját egyéni utamat járhatom, de aztán nagyon hamar éreztem azt, hogy nincs körülöttem az a védettség, ami eddig volt és konolyan szembe kellett nézni az élettel, egyátalán a pályakezdés gondjaival. Nagyon nehéz volt elindulni és beilleszkedni. '74-be kerültem le ide Miskolcra és eltelt bizony egy jó pár év, amig ugy érzem, hogy egyátalán észrevettek.

- Derkovits ösztöndijat is kapott egy ideig, tehát bizonyos anyagi támogat-ása volt.

- Igen. Hát az valóban sokat jelent egy fiatal kezdő művésznek, mert a pályakezdés gondjain segit a Derkovits ösztöndij. Tulajdonképpen erre jó a Derkovits ösztöndij, hogy egy pár olyan nyugodt évet biztositson, amikor az ember a főiskolai dedóból kikerül az önálló életbe és felelősséggel valamit kezdhet kibontani, vagy kibogozni önmagából, önmagához valahogy utat találni.

- Főiskolai mestere, Sarkantyus Simon, milyen hatással volt művészetére?

- Nagyon tisztelten a mestert. Nagyon szigoru volt, rettenetes fegyelmet és rendet tartott, sok jó növendéket nevelt. Ő egy személyiség volt. Elég sok konfliktusom volt nekem vele. Sokszor éreztem, hogy nem ugy gondolja és türelemmel bánt velem, de tudom, hogy benne is ez egy feszültséget okozott és bennem is. Végül is ugy érzem, hogy a szaknát meg lehetett tanulni tőle és ő maximálisan igyekezett, szóval mindenkinek átadni a saját tudását. Ha rám még a Domanovszky mester, aki rektorunk volt, volt nagy hatással, nem is a munkássága, mert az tőlem idegen volt, hanem a személyisége. Egy-egy korrekturáján többet lehetett tanulni, mint, mint, nem tudom, legalább annyit, mint az ember egy külföldi tanulmányutra elmegy érett fejjel és végig tudja böngészni, hogy X.Y. hogy dolgozott. Nagyon izgalmas ember volt. Maga köré gyüjtötte a műteremben a gyerekeket és nem is a képről beszélt. Ez volt a fantasztikus, hogy, hogy ugy korrigált, hogy soha nem a képről beszélt csak, hanem zenéről például, vagy olyan összefüggésekre vezette rá a növendéket, aniből nagyon sokat lehetett tanulni. Soha nem mondta azt, hogy most ezt igy kellene tovább festeni, vagy ugy kellene tovább folytatni. Egy mániája volt szegény mesternek, hogy vegyük elő a nagy ecsetet és a lapos ecsetet és én azt nagyon utáltam.

- Azt mondta a bevezetőben, hogy egy képzőművésznek sokkal többet kell bizonyitania, avant gardabbnak kell lennie ahhoz, hogy elfogadják. Nincs itt valami ellentmondás abban, hogy Ön pontosan a régi dolgokhoz nyul vissza, az illusztrációit készíti fel, holott festőművészek ezzel nagyon ritkán foglalkoznak, igaz, hogy grafikus is és portrékat fest, ami hát, majd hogy nem kiment már a divatból.

- Hadd helyesbitsek. Az, hogyha az ember az irodalomhoz kötődik, az nem jelenti azt, hogy illusztrativ. Talán éppen azért az irodalomhoz, mert az irodalomban az ember tud magának programokat találni. Azzal, hogy - talán egy kicsit hadd menjek messzebbre - az impresszionizmussal tulajdonképpen, de már talán kicsit a barokkal is, az experimentáció létre jött. Valami különbözőség, hogy a művész minden áron különbözni akart. Ki akart emelkedni, valami olyat akart elmondani, nem csak a természeti hasonlóságot akarta tükrözni, hanem valami, az életnek egy olyan valóságát akarta észrevetetni, ami nem evidens dolog, ami egy felfedezésnek számit. Aztán igy a forma is természetesen nagyobb jelentőséget kapott a képzőművészetben, olyan annyira, hogy eljutottunk odáig, hogy szinte csak a formának volt jelentősége. Na most én, az én számomra pl. a Picasso, az még egy érték kereső személyiség volt, vagy a Miro, vagy a Klé, vagy a Kongyiszkij, mert ők a hagyományt még olyan mértékben őrizték és megpróbálták keresni az értékeket, hogy hagyománytisztelet mellett gazdagitsák tovább a művészetüket. A mai avant gardok pedig, tisztelet a kivételnek, eljutnak a művészet tagadásáig. Tehát valahogy azt tudnám mondani, hogy nekem az avant gard művész az kétféle művész lehet. Az egyik, amelyik elmegy egészen a hagyományokig, tehát vissza megy a hagyományokig, a hagyományokat megőrzi és majdnem, hogy csak azzal foglalkozik, a másik pedig, aki a hagyományokat is megtagadja, tehát nem egy épitkező művész, aki valami dialektikus teljességre törekszik a művészetében, hanem eljut a művészet tagadásáig. Az ember azért fordul vissza, én személy szerint, ezekhez a régi művekhez, de nem csak a régiekhez, mert Krudyt is végig rajzoltam, vagy Adyt illusztráltam, Csokonayt, Berzsenyit, akiket nagyon szeretek, mert, mint amikor az ember beszélgetés közben felfedezi a gondolatait, ezeket az általam nagyra becsült, szeretve tisztelt irókat, költőket olvasva, olyan borzasztó jó dolog, mikor az ember valami - ne vegye ezt nagyképüségnek - valami hasonló gondolatot felfedez, amit önmagának tud vallani. Na most engem annyira megindított Dante Isteni szinjátéka, 16 éves voltam, amikor olvastam, hát valószinü nagyon keveset értettem belőle, de nagyon megmozgatta a fantáziámat és '80-ban elővettem ujra és nagyon komolyan, alaposan végigrágtam magam, hogy ez a kiállitás végül is, amit megcsináltam, miért parafrázisok lettek és hogy ez tulajdonképpen mit is takar? Nagyon sokszor ér engem az a vád, hogy minek ilyet csinálni, hogyha parafrázis, akkor eleve nem ér semmit se a dolog és nem kell megcsinálni, mert ez nem eredeti, de hát a zenében is számtalan példát tudunk erre, hát ugye

Bach átírta Vivaldit és Mozartnak, Beethovennek vannak parafrázisai, szóval egy más művész által inspirált gondolatot az ember egyéni módon tovább folytat, akkor végén eljut önmagához. Ez egy olyan dolog, mint hogyha valamit elkezdünk bogozni, kibontjuk és az ember a végén eljut önmagához. Nagyon izgalmas, uj gondolatokat födöztem föl benne és valami olyan aktualitást az Isteni szinjátékban és ezért is tartottam nagyon fontosnak, hogy ezt megcsináljam.

- Ennek a szinjátéknak Boccaccio adta az"isteni" jelzőt. De azt hiszem, hogy ez a mü nagyon is emberi és bizonyára szól a korunkhoz is. És ahogy én tudom, Dante ugy épitette föl ezt az egész drámai költeményt, hogy nagyon fontos szerepe volt számoknak, különösen a háromnak. Szinte matematikai képlet alapján állt össze az egész, ahogy mondják róla, olyan, mint egy épület, ami komoly számitások után jött létre. Vajon Máger Ágnes hogy dolgozik? Ugyan igy, ilyen komolyan előkésziti, vagy csak ugy jönnek a dolgok?

- Hát a gondolatok, azok rettenetesen sürüsödnek és akkor valami elindul, szóval a kép formáját én előre soha nem határozom meg, nem is tudom meghatározni. És ahogy az ember elkezd dolgozni, festeni, a formák elkezdik rendezni a képet és nem csak a képet, a gondolatokat is és kikristályosodik az a része a képnek, ami a gondolati tartalmat tudja hordozni és aztán ezzel együtt természetesen a forma is ott, ott robban, ott sürüsödik. Hát én nagyon fontos mozzanatnak érzem az alkotásban azt, amikor az ember eljut odáig a képcsinálásban, hogy a fontosat a fontatlantól meg tudja különböztetni, mert az valahogy olyan ám, hogy az ember fest és elinditani egy képet nagyon nehéz. És amikor idáig eljutottam, akkor a kép elkezdi önmagát festeni és mindez, amikor az egyik vésőütés hozza a másikat maga után.

- Könnyen dolgozik?

- Hát elég könnyen, de sajnos, nem eleget és talán felületesen is, jobban el kellene talán, még inkább mélyülni és egy képhez több vázlatot csinálni. Lehet, hogy egy más szinü hangulatban jobban kifejezné az a kép azt a dolgot, amit én akarok. De a nagy munkákhoz is sokszor ugy állok hozzá, hogy egyből felfestem, mert nálam az első impressziónak, szóval mindig van szerepe és annak a türelmetlenségnek és annak a vibrálásnak, vagy izgalomnak, ami fizikailag is ami egy kép inditását elkezdi, sokszor nagy a szerepe. Ilyenkor pl. utálom, hogyha a müteremben vannak, nem biron elviselni. Mikor már érzem, hogy megfogtam azt, amit csinálok, akkor már fát is vághatnak a hátamon és akkor félkézzel akár meg is főzök, akkor már nem vagyok türelmetlen, mert akkor már bennem van az a bizonyosság, meg az a biztonság, hogy tudom, hogy a végére fogok érni és eredményes lesz. De mig ezt nem tudom, addig türelmetlen vagyok és emiatt aztán nagyon sokszor aggódok is. Nagyon érdekes dolog, vannak megbabonázott vásznak, amikre az ember elkezd festeni és mindig rosszat fest. És akkor évek mulva elő-

veszi és akkor ujra próbál rá festeni és megint rossz. Ugy, hogy most aprófát fogok ezekből csinálni.

- Nem rég nyilott a miskolci mini galériában egy portré kiállitása.

- Talán nem divar portrét festeni manapság, mert a fotográfia tényleg már helyébe lépett a portré festésnek és mivel utoljára a főiskolán festettem kötelezően portrét, valahogyan érdekelt az, hogy milyen lenne, ha... Milyen lenne, ha, ha K.Y.-t meg tudnám festeni és meg tudom-e egyátalán festeni? El az emberben annyi képesség, hogy, vagy annyi becsület, hogy tudja a szakmáját. Ez egy kicsit olyan kontroll is. Azon tul, hogy a portré hüséges legyen, személyiségüket és az embert tükrözze, az pedig nehéz feladat. En a müvésztelepen élő kollegáimat festettem meg, a barátaimat, családtagokat, városból olyanokat, akiket szeretek és akikről tudom, hogy Miskolc városért milyen sokat tettek. Hát a müértő közönség, talán az meg tudná mondani, hogy ez mennyire sikerült, vagy mennyire nem. Annyi biztos, hogy most már a közönség nem olyan egyértelmüen tud valamit taszitani, vagy egyértelmüen dicsőiteni, mint ahogy régen, de ugy látom, hogy ez minden müvészeti területen igy van, nem csak a képzőmüvészetben, a zenében, a szinházban is, nincsenek bukások és nincsenek igazi megdicsőülések, szóval nem tudom elképzelni pl. müértő közönségről, hogy megcsinálja azt, hogy, mint a Naninak az Olympiájával, hogy esernyővel akarták szétcincálni és a III.Napóleonnak testőrséget kellet állitani a kép mellé, hogy megvédje. Vagy nem tudok elképzelni manapság olyat, hogy de la Kurbinak az 1855-ös párizsi világkiállitására nem vették be a képeit és erre épittetett magának egy fabódét, ráirta, hogy realizmus és igy is megcsinálta a maga sátrát és mégis eladta a képeit.

- Ezek után meg kell kérdeznem, hogy egyátalában felmerült Önben, hogy elutasithatják, ezeket, a manapság nem szokásos müveket?

- Felmerülni felmerült bennem, csak, mondjuk nem olyan értelemben merült föl, mint ahogy a Nani Olympia ellen, de tényleg igazság, hogy ma nincsenek igazi értékrendszerek. Az embernek sokszor olyan hiányérzete van. Nem mindig biztos önmagában, szóval nem tudja, hogy mennyire hoz létre értéket, bármennyire is akár.

- Most a nehezebb gazdasági helyzetben nagyon sok támogatást, hogy ugy mondjam, megvontak a képzőmüvészektől. Ez ellen próbálnak védekezni alkotóközösségek létrehozásával. Nem tudom, hogy ezeket mennyire látja jónak?

- Tulajdonképpen nagyon szép gesztus ez az állam részéről, de én nem látom hozzá a piaci és anyagi feltételeket. Szóval ez olyan dolog, mint hogyha azt mondják, hogy szabad vagy, csinálhatsz, amit akarsz, csak éppen nem engednek ki a szobából. Kellene egy tőkés, mecénás, aki ezeket az alkotóközösségeket mendzselné. Hát mit mondjak, kellene egy 1.5-2 millió forint

ahhoz, hogy egy-egy alkotóközösség el tudon indulni. Borzasztó nagy gondok ezek. Még az is kérdéses, hogy, szóval félek attól, hogy olyan képek kerülnek majd piacra, amit jobban el lehet adni, tehát, hogy a megélhetés majd több művészt rá fog kényszeríteni arra, hogy igénytelenebb képet fessen.

- További feladatok?

- Hát én boldog vagyok, hogy megszabadultam önmagam által kitűzött feladatoktól. Most kertészkedem egy kicsit, a családdal foglalkozom, szöszmötölök a lakásban, főzögetek, ilyesmivel foglalkozom. Később aztán, kis pihenő után majd kezdődnek a nyári zenés színház produkciói.

- Ahol díszletet és jelmezt tervez.

- Igen. Ezek olyan üdítő kikapcsolódások. A képzőművészet is egy olyan zárt, hermetikus világ, azt hiszem, hogy a színház is és közös beszélgetéseink során mindig oda jutottam, hogy valahogy olyan üditően tudjuk egymás gondolatait termékennyé tenni. Egy képzőművész sokmindent másképp lát, mint egy rendező, vagy egy színész és viszont. Ugy hogy egymást tudjuk segiteni, talán az én képzőművész szemem frissebb, mert hogy nem ragódott bele a színházba, hogy ezzel a szóval éljek.

- És igy kicsit találkozás is a régi szerelemmel, az irodalommal.

- Igen. Hát feltétlenül.

Máger Ágnes festőművésszel beszélgetett Antal Magda. - A miskolci körzeti studió müsora hangzott el.

Mager Ágnes, festő-grafikusművész

Ma zárul a Miskolci Galériában a dec. elejéta látogathető XII. orsz. grafikai biennálé. — Kiemelkedő eredménye a múlt évnek, hogy albumban megjelentethették és árusítják a tíz miskolci művész — Barozi Pál, Csabai Kálmán, Teledy Gyula, Kunt Ernő, Lenkey Zoltán, Mazsaroff Miklós, Mager Ágnes, Pető János, Seres János, Tóth Imre — egy-egy saját kezű aláírt, mindössze 150 példányban sokszorosított grafikai lapját.

Ezen album iránt igen nagy az érdeklődés, ára nem magas.

(Benedek): Évváltáskor a Miskolci Galériában.
Észak-Magyarország, 1984. jan. 8. 4.-old.

Máger Ágnes

● Máger Ágnes festőművész kiállítása szeptember 11-től október 14-ig tekinthető meg Miskolcon a Mini Galériában.

Népszabadság, 1987. IX. 8

Máger Ágnes, festő

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Végzetes finomságok

A tartózkodót a semmitmondótól az érzelmest az érzelgőstől, a halványat a jelentéktelentől csak egy árnyalat választja el. A művészet végzetes határvonala. Erre a tényre — a finomságok jelentőségére — int két kiállítás.

★

A *Dorottya utcában Máger Ágnes* mutatja be festményeit, amelyeken éteri témák uralkodnak. *Szent Ferenc prédikál, Három angyal, Eroica, Tavasz, Nyár, Ősz, Tél* —, hogy csak találomra idézzek a címlistáról. De talán még jellemzőbb, ha magát a piktúrát minősítem éterinek. Lebegőnek, mert itt minden légiesen lazúros; a világos dominál ebben a világban, ahol még a purgatórium is olyan, akár egy szép álom. Nem annyira taszító bugyor, mint inkább emelkedett látomás egy derűs nyári reggelről.

Máger, aki a hetvenes évek elején indult a pályán, minden porcikájában festői alkat. Olyannyira, hogy nála a vonalaknak szinte nincs is jelentéshordozó szerepük, a színek vibráló futamai uralkodnak a felületeken. Kompozíciói mégis egy tökéletesen más alkatú művészt juttatnak az ember eszébe. A festményeiben is rajzoló, a par excellence grafikus Kondor Bélát, akihez tehát Máger nem a stílusával, hanem a programjával kapcsolódik. Akárcsak a nagy elődöt, Máger Ágnest is a lét teljessége izgatja. Úgy fest arcképet, allegóriát és Bibliát, mintha a modern művészet nagy fordulatát életrehívó rettenetes élmény — a minden egész eltörött világfájdalmas tűdata — soha nem létezett volna.

A szándék gyönyörű, a megvalósítás azonban inkább melankólikus, mint drámai. Azokból a jelenetekből, amelyeknek már az ikonográfiája — a meséje — is feszültséget sugall, Máger elomlóan laza piktúrájában fakóan halvány festék- és foltkavarodás született. Nem kellemetlen a hatás; éppenséggel könnyen elrévedez pihenni vágyó szemünk ezeken a sokféleképpen értelmezhető embrionális formációkon. Képei ugyanis akár a vázlatok — egy majdani nagy és részletező kompozícióhoz. Már látszik a kompozíció; érezzük: hol lesz a központ; és a tónusvilág is világos. Csupán az marad titok, ami a legfontosabb: akadémikusan naturális ábrázolat vagy esetleg felkavaró látomás bomlik-e majd ki belőle.

★

Borza Teréz úgyszintén finom lélek. Ezt mutatják porcelán plasztikái, amelyek az *Ernst Múzeum*ban sorakoznak. Nemcsak a témaköre — virágok, tenger — sejtet érzékeny embert, a művészete is cizellőrről árulkodik.

Ma a kerámiában minden organikus. Természeti idomokat követnek a formák; nem ritkán maga a gesztus is, amivel a mű létrejön, természetes — úgy keletkeznek ezek a plasztikák, ahogy a sziklák vagy a kavicsok. Emberi kéz érintése nélkül. Borza szintén a természet bűvöletében dolgozik, mégis mintha az ellenkezőjét csinálná. Ő, úgy látom, mintáz. Hallatlan műgonddal formál a porcelánból virágkelyheket és majdhogynem morajló hullámokat. Filigrán csipkéket, ha tetszik, amelyek átszellemültségét csak fokozza az elsötétített helyiségben hátulról megvilágított és így valósággal foszforeszkáló porcelán.

Ez a kis kamaratárlat jelzés; egy fiatal művész beszámolója képességeiről és érdeklődéséről. S ez azt jelenti: a nagy mű egyelőre benne szorult. A porcelán, gondoljunk csak a kínai példára, keménysége dacára is leheletfinom anyag. Nem könnyű vele bánni. Ha túlcsipkézzük, gusztustalanul ellágyul, ha ridegen kezeljük, akkor lemondunk bársonyos felületének ragyogásáról. Borza a finomságai iránt fogékony; tudnia kell azonban, hogy akármilyen bravúrosak is munkái, a látszat csalóka: nem lehet vele az igazi virágot megkísérteni. Menthetetlenül cseppkövesedik, a cseppkő pedig, amint napfényre visszük, vízzé válik. Kifolyik a kezünkből.

12

á 7 . xxx/10

mai gyerek szájába adni ezt a kívánságot? Ma a gyerekek olyan hintában ülnek, mely reggelenként a családból az állami szektorba (bölcsőde, óvoda, iskola stb.) röpíti őket, a késő délutáni órákban pedig vissza, a családi körbe. Sok gyereknek ez a családi bázis sem több billegő tákolmánynál, ha a család például egy magányos, társkereső anyára korlátozódik. Persze, vannak trónra emelt gyerekek ma is, kiket — ugyanúgy, mint az állami hintában ingázókat — családi zsámolyra kéne ültetni. A nevelés gondjai közt őrlődő pedagógusok tudják ezt a legjobban. Szociológusok a megmondhatói, hogy vidéken a szülők mennyivel alázatosabban szolgálják trónoló

ból kizárt vagy önmagukat kizáró gyerekekhez, akik ha nem a tévét nézik, akkor képregényt forgatnak. Erről a műfajról mondta Török Sándor: Tanuljunk könnyen, gyorsan semmit. S máris megindult a folyamat, amelynek végén vagy már az elején is, a gyerekek túlságosan dörzsöltek lesznek ahhoz, hogy „irreális" álmodozásokba süppedjenek (Riesman: A magányos tömeg). Pedig gyermekkorban kellene *megismerni*, *megtanulni* azokat a meséket, verseket, amelyek megteremtik az egész életre szóló nyelvi, erkölcsi alapot.

Azzal a szándékkal kezdtem róni ezeket a sorokat, hogy rábeszéljem az olvasót egy mesekönyvre, melyet a hetedik X-en túli éveit

tőséget kapnak:

enet a ködben címmel Illyés a életmű-sorozatának az a e jelent meg, amellyel teljesült a versek kiadása — továbeglepetésekkel már csak a fiiai kutatómunka szolgálhat. *Éden elvesztése* lírai oratóriuaz *Abbahagyott versek* töreei, a poszthumuszként megjekötet, *A Semmi közelít* anyaéhány meseköltemény, vala- a *Határhoz közeledve* ciklus ja ezt a gyűjteményt.

gnagyobb újdonsága e könyvaz utóbbi fejezet: *Kötetben nem jelent versek 1946—1983* lcíme. Itt olvasható az 1950eltezésű *Egy mondat a zsarágról*, mely eddig itthon csak zben látott napvilágot, az Iroi Újság 1956. november 2-i ában — a költő születésnap- A másik nagy vers, mely hoból bukkant elő, s amelynek l a legkarcsúbb válogatásokis szerepelnie kell, az 1934-es ú *Kutyák* — ez a poéma eredetileg az *Ifjúság* című fiatalkori elbeszélő költeményhez tartozott, s a korabeli cenzúra ítélte hosszas lappangásra; eddig csupán egy 1951-es kiadványban, az *Ifjúság. Elbeszélő költemények*ben kapott helyet. Ez is a zsarnokság ellen íródott.

A hírhedett, géppel és kézzel írt másolatokban régóta közismertté vált *Egy mondat...* történetéhez tartozik, hogy a költő kihagyta legutóbbi válogatott verseiből, az 1981-es *Konok kikelet*ből. Holott — mint annak előszavából megtudható — az volt az első szemelvényes gyűjtemény, amelyet ő

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Máger Ágnes, festő- és grafikusművész

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1979 NOV

1021

Emlék a görögországi képzőművész körútról: Máger Ágnes (Miskolc) rajza a Saladj öbölből

Az operaházi turisták a soproni erdőkben (Vandulek felv.)

tevékenységet, amelyben az érdekvédelem *szakmai* védelemmé is vált.

Lampl Lajos

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Mágor Ágnes, festő- és grafikusművésznő

Napjaink

1981 6

1021

ZSUZSANNA

MÁGER ÁGNES RAJZA

gó
gy
zí
in
ho
ciografia epitkezési módjára a laza, egy blok-
kok, az epikus szélesség jellemző, s ennél a meg-
oldásnál nemigen lehetne megfelelőbbet talál-
ni, olyat, ami egyaránt adekvát a tárggyal és
az alkotói szemléletmóddal. Nem következik
azonban ebből automatikusan a megvalósítás
problémamentessége, s itt megint inkább az
elvi ellentmondás természete az érdekes, jól-
lehet a néző ennek gyakorlati konzekvenciái-
val találkozik. Arról van szó, hogy a megren-
dezetlen valóság jeleneteinek gondolati tar-
talma, érzelmi töltése, vizuális és akusztikai
formáltsága rendkívül változó minőségű le-
het, s még inkább szóródik, ha e tényezők — és
még továbbiak — különféle kombinációit is
számításba vesszük. Ezt a minőségbeli hullám-
zást csak egyféleképpen lehet enyhíteni: a vá-
gással, a kihagyással, amely révén a szélsőség-
ek enyhíthetők, s a mű koherenciája fokoz-
ható. Van azonban ennek az utólagos rendező
elvnek és módszernek egy elvi határa: az, tud-
niillik, mikor már a valósághűség kerül ve-
szélybe a formai-szerkezeti megoldásokkal
szemben. Itt valójában két értékdimenzió üt-
közik egymással: a *kognitív igazságértékeké*
és az *esztétikai minőségeké*, s óhatatlanul elő-
fordul, hogy az utóbbit fel kell áldozni az
előbbi oltárán. Magyarul: mivel a dokumenta-
tív műfaj alapértékei mégiscsak a valósághű-
ség és az igazság, ha a rendelkezésre álló — s
filmről lévén szó: megismételhetetlen — való-
ságanyagok kapcsán felmerül a kérdés, hogy
elegendő alap-e egy jelenet szerepeltetéséhez
annak igazságtartalma, esztétikai formáltság
nélkül (ideértve az esetleges technikai fogyaté-
kosságokat is), a feleletnek *igenlőnek* kell len-

Máger Ágnes

— **Máger Ágnes kiállítása.** Pénteken a miskolci Galéria nagytermében megnyílt Máger Ágnes festőművész kiállítása. A kiállítás május 22-ig tart nyitva.

Népszava 1985. V. 17

Judger Ágnes

Kiállítás a Dorottya II. ban

Népszava
1986. II. 28

Máger Ágnes, festő- és grafikusművész

Negyedszer találkoznak íj művekkel magyar festők, szobrászok a hatvani portrébjennálén, mely nem egyszerűen seregszemlés hanem fontos tapasztalatcsere. – Amikor a portré országos jelenlétét hangsúlyozhatjuk, a miskolci Máger Ágnes, a pápai Heitler László és még több művészek révén, akkor egyben a változatok és megoldások megfelelő árnyalását és bőségét is hangsúlyoznunk kell.

Losonczi Miklós: Arcok és sorsok.
Nógrád, 1983. dec. 3.

Máger Ágnes

Rajz

Weimar 1986. XI.29.

Máger Ágnes festőművész

○ Színház, zene, kép a címe annak a május 30-ig megtekinthető tárlatnak, amely Máger Ágnes festőművész munkáiból nyílott meg a Várszínház Galériájában.

Népszabadság, 1986. V. 16

Mágor Ágnes festőművész

MÁGER ÁGNES FESTŐMŰVÉSZ kiállítása 14-én, pénteken nyílik meg a Dorottya utcai bemutatóteremben. A tárlat március 9-ig látogatható.

Népszabadság, 1986. II. 11.

Mágez Ágnes

– Neve megmelítve a 4. pontrébiennálén

Lab d: Labó István szobrászművész-nél

Thisalföld, 1983. dec. 6.

SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Magén István
NÉPSZAVA
1984 MÁR 17
1021

Magén István **FALUVÉGE**

Köntös-Szabó Zoltán

Átkelni a

ehér ülepű nyúl ugrik a amionom elé, fejvesztetten get a reflektor fénycsóvában. A lejtős, esős országton kockázatos lassítani nyi tonnával a hátam mött, mégis megajándékozom etével a tapsifülest. Ki a idója, hány fia várja haza nyirkos éjszakában. Érzelességemnek nincs tanúja, iként annak sem volna, ha bukdácsolnék a meredéen.

Az éjszakai országút paszol a hangulatomhoz. Hóagos eső zuhog, az utat egélyező vackorfák megreszkedett ágakkal rostolnak. A táskarádióból Edit iaf hangja árad, bizonyára Ionte-Carlóból. Leveszem a ázt az erősen meredekes ton, a kocsi kerekei olyan angot hallatnak, mint amior sebről tépik fel a ragapaszt.

Ezerkilencszázötvenhétben rettségiztem. Egyetemre, saládi gondok miatt, nem elvételizhettem. Ezerkilencszázötvenhét októberében sedmunkát vállaltam a yomdánál. Tavaszig birkózam a papírbálákkal, aztán lszegődtem a botanikus ertbe. Kapáltam, gyomlálm és a gyepet stuccoltam. ag akartam ismerni az éle-

kányt és csótányt irtottam. Egy hét alatt annyit dolgoztam, mint más három hónapig. Rosszul osztottam be a munkámat, kérdeztem: mit csináljak, azt válaszolták: még állítsam is le magam egy cseppet. Ahol megfordultam segédmunkásként, ott nyomban elő akartak léptetni. A kantinnál is. Én lettem az anyagmozgatók és takarítók főnöke.

Ezerkilencszázötvenkilencben szereztem vezetői jogosítványt. Ötvenegyben megnősültem. Házasságom olyan volt, mint amilyen huszonegy esztendős fővel, rövid ismeretség után köt az ember: meggondolatlan. És megalapozatlan, anyagilag. Érzelmileg kezdetben nem volt baj. Albérletben laktunk, volt a szobánkban egy elbarikádozott ajtó. Mondtam a háziasszonyunknak: eressze, hogy az ajtó keretébe beépített könyvszekrényt fabrikáljak. Engedte sok fenntartással, semmi lelkesedéssel. Amikor elkészült, feleségem is, háziasszonyunk is odavolt a csudálkozástól. Akkor már rán bízták a parkettát is, felgyalultam, kifényeztem. Aztán kicseréltem a repedt ablaküvegeket, az ablakkeretek

MÁGER ÁGNES

UJTÜKÖR 1981/XVIII/33.sz.

Naconxypan Miskolcon

„Művészetének jelentős tartományát jelentik a miskolci iparvidék sajátosságait megjelenítő művei" — ezzel a jeles stílusú mondattal írta körül élő művészeink életrajzának gyűjteménye a Stúdió-korból épphogy kinőtt Máger Ágnes életművét. Igaz, azt is írja, hogy „erős vonzalma van a groteszk, abszurd, ironikus élethelyzetek iránt". Talán ezzel magyarázható, hogy idei miskolci kiállításán a középkor utolsó és a reneszánsz első költőjének álomszerű alakjai tűntek fel: Dante túlvilági figurái, látomásos módon megfestve.

Sajnos, immár pontos információkkal rendelkezik a földöntúli dolgok milyenségéről Pilinszky János, akinek egyik utolsó írása Máger Ágnes groteszk jelképeiről szólt. Pilinszky szemében Gulácsy álomalakjainak rokonai voltak ezek a Miskolcon született túlvilági lények: „Dante Na'Conxypanban lehetne Máger Ágnes helyet, időt és jelentést több szinten próbára tevő sorozatának a címe. Épp ezért nem annyira pokolról-mennyről-purgatóriumról beszél, hanem inkább a bűnről vagy még inkább a megkísértésről, egyfajta bűnön inneni és bűnön túli megkísértésről, ahogy azt Na'Conxypan polgárainak kell megélniük sajátos üdvözültségükben és kárhozatukban."

„Mi vonzza annyira a művészeket Dantéhoz? — töprengett Németh Lajos, az ELTE művészettörténet tanszékének vezető professzora egy alkalommal. — Talán iszonyú vállalkozása, a modern ember legnagyobb kísérlete: az Univerzum tökéletes művészi újrateremtése, a világ- és rendszeralkotás, a matematikai tökély és az izzó szenvedély páratlan találkozása, az ítéletmondás bátorsága és felelőssége... Máger Ágnes értő szemmel figyel Dantéra."

— Lehet-e a trecento költőjére úgy figyelnünk a XX. század utolsó ötödében, hogy ne csupán tiszteletre méltó irodalmi emléket lássunk benne? A kódexfestők, a reneszánsz Botticelli, a romantikus Delacroix után érdemes ma is Dantéhoz fordulni ihletért?

— Feltétlenül. Számomra Dante több, mint csodálni való régi remekmű. Többször is olvastam, és mindig „pontosított" bennem

„... erős vonzalma van a groteszk, abszurd, ironikus élethelyzetek iránt..."

FELVÉGI ANDREA FELVÉTELEI

„... helyet, időt és jelentést több szinten próbára tevő sorozat..."

olyan gondolatokat, amelyek naponta foglalkoztatnak. Képeim ezért nem egyszerűen Dante világát idézik fel, hanem inkább úgy mondanám, hogy részben teszik ezt vagy csak látszólag. Szándékom szerint ugyanis munkáim nem a középkor emberéről szólnak, hanem a ma emberéről.

— Aki éppenséggel sokat hordozhat magában a középkor emberéből is. Gulácsy például, akiről Pilinszky János írt, a XX. században álmodta vissza magát a középkorba. Nem szívesen vitatom egy költő igazságát, mégis úgy hiszem, a Gulácsyval való rokonítás inkább az alakok egyes, nem feltétlenül lényegbevágó hasonlóságán alapul. Ezekből a figurákból hiányzik a Gulácsy-ködlovagok füstszerű, áttetsző, bizonytalan lebegése — olyan konkrétak, mint Kondor Béla szentjei...

— Valóban, más alkat vagyok, mint Gulácsy, és a festészet céljáról, feladatáról is némileg másként gondolkodom. Azt hiszem, a műalkotásnak egyértelműen kell szólnia a nézőhöz. Ez nem jelent korlátozást, mert az eszköztár lehet akármilyen gazdag és sokrétű, a művész felhasználhatja a régmúlt, a közelmúlt vagy a jelen minden technikáját és ötletét, de a titokzatosság még nem teszi művészetté az alkotást, sőt — a művésznek nem az a dolga, hogy misztikus módon sejtessen ezt vagy azt, hanem az, hogy ki is mondja, amit közölni akar.

— A régi és a modern hagyományok folytatásának tehát nagy jelentősége van...

— Igen, számomra feltétlenül. Ugyanis hiszek a művészetek folytonosságában, és abban, hogy a művészek közlési vágya-készsége korunkban sem apadhat el.

SZÉKELY ANDRÁS

Szabadtéri táncestek

A LENGYELEK MANDARINJA PÉCSETT

A különböző arculatú nyári színházak közül a pécsi egy balettközpontú, komplex színházi forma meghonosításának igényével indult. Az idei — negyedik — évadra mintha alábbhagyott volna a művészeti ágak összefogására való törekvés, az együttélést felváltotta az egymás mellett létezés. Kivétel legfeljebb a villányi szoborparkban játszott kétféle táncmatiné, a tavalyról már ismert *Balettek kórusmuzsikára* című összeállítás, és a fiatalabb alkotók — Heténvi János és Majoros István — által tervezett táncfüzér, a *Szabadban*. A koreográfusok mindkét programban a tánc, a zene és a képzőművészet — ezúttal a szobrászat — újfajta kölcsönhatásának kialakítására törekedtek. Ugyancsak e vonulatba sorolható a tettyei romok között színre vitt *Antigoné*, Bagossy László rendező és Vidákovics Antal koreográfus közös munkája, melyben a dráma, a muzsika és a balkáni táncfolklór szervesült.

Ha nem is két művészeti ágat, de a táncművészet két olyannyira különböző ágazatát viszont sikerrel ötvözte Eck Imre *A fából faragott királyfi* új verziójában. A Pécsi Balett, illetve Eck harmadszor gyürkőzik neki a táncszínpadon nehezen életre kelthető Bartók-muzsikának. A vállalkozás most kiemelkedő sikerrel járt, mert Eck dramaturgiai újításai — elsősorban a Királylány alakjának jó-rossz megkettőzése, s a Fabábnak a balettől élesen elkülönülő „beszédmódja", a néptánc — nem idegenek sem a mese, sem a zenei kompozíció egészétől. Eck Bartók Béla háromtételes *Hegedűversenyére* tervezett balettje, az *Éden* után is tiszta vonalvezetésű, itt-ott klasszicizáló, de félreismerhetetlenül ecki táncsorozat. A *Balettest '81*-et záró pantomim pedig a tavasszal felújított *A csodálatos mandarin* e szabadtéri adaptációban is megtartotta eredeti értékeit, a feszült drámaiságot éppúgy, mint a bartóki eszméhez való hűséget, s egyben a szuverén továbbgondolást.

Eck Imre többi — újonnan készült — koreográfiája, a Barbakánban játszott *Hegedűduók* és a Tettyei Játékszínben előadott *Csángó ballada* sem formálásmódjában, sem stílusában, de még hangvételében sem illett Bartók muzsikájához, illetve a magyar népzene egyik legszebb, ősi rétegéből összeállított válogatáshoz. A Pécsi Balett táncosai azonban ismét bebizonyították, hogy utolérhetetlen biztonsággal mozognak Eck koreográfusi világában. Akkor is, ha feladatuk „csak" a táncolás, akkor is, ha egy-egy titokzatos figurát csupán egyéniségük hitelesíthet.

A Pécsi Nyári Színház programján szereplő vendég együttesek közül a poznani Lengyel Táncszínház sokban hasonlít a Pécsi Baletthez, s nem elsősorban azért, mert ugyancsak kisebb létszámú, „vidéki" társulat. A hasonlóság inkább a művészi célok összevetéséből derül ki. Conrad Drzewiecki, a Polski Teatr Tanca művészeti vezetője is eltávolodott a klasszikus balettől, saját —

A csodálatos mandarinban Bretus Mária és Eck Imre

KELETI ÉVA FELVÉTELE

modern táncon alapuló — mozdulatnyelvet dolgozott ki, s úgy alakítja az együttes repertoárját, hogy műsorukon csak kortárs alkotók rövidebb lélegzetű művei kapnak helyet. A Lengyel Táncszínház Pécsett három koreográfiát mutatott be. A *Drámai történet* C. Drzewiecki legutóbbi alkotói periódusából való. A csendekre és K. Serocki szeriális kompozíciójára kialakított szimfonikus műben Drzewiecki a modern tánc nyelvén költi látvánnyá a zenét. Schubert *C-dúr kvintettjére* a koreográfus ismét absztrakt táncot tervezett, tartva magát az öt hangszer — öt táncos elvéhez. A koreográfia azonban nem csupán egy láthatóvá tett partitúra, hanem mindenekelőtt táncköltemény, telítve alig kimondható örömökkel, apró drámákkal, bensőséges érzelmekkel.

A Bartók-évforduló alkalmából a lengyel együttes is műsorára tűzte *A csodálatos mandarint*. Drzewiecki e több mint tízéves darabjában a történet a nagyvárosi lét legkülső körén élők között játszódik. A Lány itt elhasznált, közönyös lotyó, a Csavargók a csatornák szennyéből előbúvó patkányok, s az Öreg gavallér és az Ifjú is egy-egy szemetesvödörből kibukó rongycsomó. Az egyetlen emberarcú teremtmény a Mandarin, aki éppen csak fellobbanthatja a Lányban az emberi méltóság és érzelem fényét, de megtisztulást ide már ő sem hozhat.

Drzewiecki tragikus kicsengésű, expresszív pantomimje csak egyike a világszerte egyre gyarapodó Bartók-baletteknek. Kár, hogy oly kevesen láthatták.

FUCHS LÍVIA

A vérbíró

MONODRÁMA A VAJDAHUNYAD-VÁRBAN

Szendrő Iván egyszemélyes színháza a mozgalmas nyári évad nagyon igényes művészi produkciói közé számítható. Budapesten a Vajdahunyad-vár koncertudvarán ment sorozatosan júliusban. Egy Magyarországon csaknem mitikus szörnyeteggé vált katonáról, históriai személyiségről, Julius Haynauról szólt az előadás, alig kőhajításnyira a Körszínháztól, ahol — véletlen tématalálkozásként — szintén egy „magyarországi fenevadról" játszott el könnyed komédiát a társulat.

A Vajdahunyad-vár-udvari dobogóra egyedül fellépő színész azonban nem felelőtlenül, felhőtlenül szórakoztat. Komoly méltósággal képvisel ügyet és közvetít hatásosan élő legendát az érzékeny kortársaknak. Néhány éve néprajzi gyűjtőúton járt Szatmár megyében, s Nagygécen találkozott az aradi tizenhárom kivégeztetőjének helyben kialakult, máig mesélt mondakörével.

A „bresciai hiéna" a szabadságharc után e tájon vett birtokot, s megpróbált letelepülni, rémületbe ejtve viselt dolgaival a vidék lakóit. A rémület szóbeszédet támasztott, s bár forradalmunk hóhéra három esztendő múlva meghalt, kísértő alakja, gonosztettei a hiedelmi történetekben fennmaradtak. Ezeket gyűjtötte össze s ötvözte egységgé szívós munkával, jó ízléssel, hitelt érdemlően Szendrő Iván, s kerekített belőlük drámaszöveget, mely alkalmasnak bizonyult a megszólaltatásra is.

A kollektív művé szaporodott hiedelmeket szerintem némi túlzással nevezi egyértelműen mítosznak mind a szerző, mind pedig a Népművelési Propaganda Irodánál megjelent, illusztrált darabszöveget bevezető Rapcsányi László. Annyi azonban bizonyos, hogy figyelemre méltó és figyelmeztető művet alkotott, majd vitt színre Szendrő Iván. A szöveg alkalmas a dagályos előadásra, túldimenzionálásra, csábít romantikus effektusokra, a nézők „sokkolására, ijesztgetésére". Az előadás azonban példamutatóan visszafogott, szerény, belső izzású, fojtottan szenvedélyes.

Amikor — a hosszú gyűjtőutat jelképező — fehér kerékpárjára visszaülve az író-színész elköszön közönségétől, úgy érezhetjük: ez a közvetítői célja mellett kitartó, következetes fiatal férfi szellemileg gazdagított bennünket. Átélni való játékával történelemértelmezésre, emberi belátásra; még önmegismerésre is buzdított.

ISZLAI ZOLTÁN

Színház jó napszemüv

A LÜSZISZTRATÉ GORSIU

A kritikusok általában szemérmes társaság: színházi élményeikről szólva, illemtudóan hallgatnak fizikai és lelki állapotukról, sőt, nézőtársaik sejthető közérzetéről is — igyekeznek úgy tenni, mintha személyükben valamilyen szellemmé nemesült, kizárólag a befogadásra szervezett lény szembesülne az előadással. Gorsium kivételes alkalomnak tetszik: a tavalyi bírálók rendre panaszkodnak a kellemetlen hideg, a csípős szél miatt. Mint hallom, akkor a gyászoló Elektrával egyidejűleg, a szúnyogok is megkezdték fellépésüket. Mindennek nyomán 1981-ben uzsonnaideji színházat rendeztek Gorsiumban; szokatlan időben, délután ötkor kezdődik az előadás. És nem csodálnám, ha idén a kánikulai hőségre, a mindvégig irgalmatlanul szemünkbe tűző napfényre panaszkodnának a kielégíthetetlen ítészek. Magam legalábbis, miután megszerveztem az amúgy megközelíthetetlen romvároshoz az autóutat, megküzdöttem a pénztárosnővel, aki nem akart tudni rólam, a büfésnővel, aki üvegbetét helyett mindenáron rágógumi valutában kívánt számolni, és elsirattam a kényelmetlen fapad szétszaggatta harisnyámat, hamarosan rájöttem; a színészi körvonalakon belül részleteket csak akkor különböztethetek meg, ha kezemből mindvégig ellenzőt formálok szemem fölé.

Mindez válogatott magánügyeim kötözködő kiteregetésének hat, holott mégsem az: úgy érzem, Gorsiumban még nem sikerült megtalálni azokat a játszási feltételeket és körülményeket, amelyek között a játék otthonosan elhelyezkedhet. Mert valóban objektív hátrány itt csak egy van: a figyelmet szétszóró túl széles tér, de éppen ez előnnyé is változtatható. Az első benyomás valóban álom, egy antik táj antik eseménysorának újjáéledéséről. Ez Gorsium legnagyobb ütőkártyája, ez az, amiben szabadtéri színpadaink közül egyedülálló, és mikor Barta Judit koreográfiája szerint a távolban feltűnnek a téglaszín tunikás, szép vonulású lányok — a leghunyorgóbb és legizzadóbb kritikus is boldogan adja át magát egy színházi Árkádiának.

Később ez az álom szertefoszlik, és bár nem tagadom, hogy diszpozícióm nem volt épp a legkedvezőbb, lelkiismeretem tiszta: egy-egy színházi előadás varázslata ennél mostohább körülményeket is feledtetett már velem. A gorsiumi *Lüszisztraté* paradoxona azonban, hogy miközben a test mindenhatóságáról szól, épp a néző testének gyarlóságát teszi próbára.

Valóban Bohák György rendezésének legkirívóbb vonásában, a frivolság, erotikus és obszcenitás különféle árnyalatainak túlhangsúlyozásában volna a hiba? Magamnak a fentiek ellen semmi kifogásom (legföljebb annyi, hogy egy divathullám önt nyakon velük), amellett semmi kétség: mindez benne van a darabban, eleget somolygott és pironkodott miatta Arany János. Ez azonban,

MÁGER Ágnes

A miskolci művésznő fogadta
(MTI)

Népszabadság 1983. V. 27.

Máger Ágnes fertő-grafikusművész 2.) Folytatás.
Végvári Lajos: Miskolci Művészet.

Máger Ágnes: Purgatórium

Új Tükör, 1984. 12. 2., 25-old.

az izig-vérig európai muzsikust a dzsessz fellegvárában, Amerikában is a legnagyobb elismeréssel illetik (igaz, rajta kívül úgyszólván senkit, legfeljebb még a német pozánost, Mangelsdorffot); vagyis a kortárs dzsessz immár nem földrajzi vagy faji hovatartozás függvénye, hanem a zseniálitásé.

Mindez akkor is így van, ha a szegedi koncert nem sikerült valami fényesen, s ez

Kívánjuk: szabaduljanak meg mihamarabb egymástól, és bízzunk Garbarek tehetségében, aki szerint a legfontosabb azt eldönteni, hogy mit ne játsszon az ember.

HORVÁTH TAMÁS

Mágyi Ágnes, festő-grafikusművész

a Szinyei Merse Pál művészeti alkotóközösség néhány hónappal ezelőtt alakult. Most vásárlásuk egybekötött kiállítást rendeznek a Vasas Műv.-i Központban. – Mágyi Ágnes, Kallós Zoltán és még több művész munkái szerepelnek a tárlaton.

Megtekinthetők a kiállított művek.

Déli Hírlap, 1984. nov. 30.

Mágor Ágnes, festő-grafikus művész 1.) Folytatás

A fiatalabbakat is vonzotta Miskolc képzőművészeti rangja: Pető János Mezőkövesdről. – Mágor Ágnes Szombathelyről települt a városba, és meglepő módon hasonló törekvések rokonítják őket.

Végvári Lajos: Miskolc Művészet.
Új Tükör, 1984. 12. 2, 24-old.

MÁGER Ágnes

Koós Judit: Vallásos témák a tavaszi Tárlaton.
Uj Ember XLIV. 23. /1988. VI. 5./ 6.p.

A kiállitáson " Magyar oltár" cimü munkája szerepelt

Máger Ágnes

festő

● Máger Ágnes festőművész kiállítása a Sárospataki Művelődési Ház Galériájában látogatható február 19-ig.

...nap, 1989. jan. 31.

MÁGER ÁGNES

MÁGER ÁGNES

emlitve ld. Feledy Gyula

Losonci Miklós: Miskolci művészek.
Miskolc, Herman O.
UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.30.sz.4.o. M.

Máger Ágnes

grafikusművész

Illusztrációja a „Napjaia Ybu

Napjaia)
1982 május 5

1021

ILLUSZTRÁCIÓ MÁGER ÁGNES RAJZA

politika mentet
gi élményeikről
n lengyel nyelv
véste, hogy a
ola működött –
a lengyelekn
saját helyzetü
éldául inkább
znek — akihez
g fűzött s aki
ösen épp a m
történelmileg
at állt ki, de
l s ettől a sze
em a lengyel
elábadt szemr
ikon is, néme
kak körül fino
lyuggatta, ag
ót. Legtöbbjü
rt: Petőfi is
gépkocsik is.
ok végig, szé
yózáporban n
got reméltek
— szépen,
ben belémdö

m volt ezeke
rtekezhessek.
tizenkét óra
rom eleme n
szakai műsz
arca, alakja
sebb szaki volt, aki
nka nehezét. Az lett
palos valami módon

Most mitévő legyenk
vagyonom, s mivel N
Így kezdődött főúrnői

MÁGER ÁGNES KIÁLLÍTÁSA A MISKOLCI GALÉRIÁBAN

megnyitó: 1992. október 5-én,
hétfőn délután 5 órakor

Megnyitja: **Serfőző Simon költő**
Közreműködnek: **a művész barátai**

Bárdoli István
Művészettörténeti
Könyvtár
BUDAPEST
Uri utca 49.
1014

Miskolci Galéria, Miskolc, Déryné u. 5.
A kiállítás megtekinthető október 25-ig.
hétfő kivételével 10–18 óráig

A Miskolci Galéria
tisztelettel meghivja Önt

1974. október 26-án, szombaton
déli 12 órára

Máger Ágnes

festőművész

és

Marosits István

szobrászművész

kiállitásának megnyitására
a Miskolci Galériába

A kiállitást megnyitja:
DR. SOLYMÁR ISTVÁN
a Magyar Nemzeti Galéria
főigazgatóhelyettese

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

MÁGER ÁGNES

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1985. SZEPTEMBER 26-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
SELMECZI GYÖRGY
ZENESZERZŐ

MEGTEKINTHETŐ:
1985. SZEPTEMBER 26—OKTÓBER 5.

VASZARY JÁNOS TEREM
KAPOSVÁR, ADY ENDRE ÚT 10.

GENERALART Dorogi Nyomda

Mager Queen

Máger Ágnes indulását az 1970-es évek elején Domanovszky Endre és Kondor Béla szellemi iránytűje segítette a tájékozódásban; egyszerre izgatták a grafikai és a festői távlatok. Sarkantyu Simon tanítványaként kapott diplomát a Képzőművészeti Főiskolán: 1971-ben Miskolcon telepedett le. Elnyerte a Derkovits ösztöndíjat, több kiállítása nyílt Budapesten és vidéken. Művei szerepeltek Angliában, Csehszlovákiában, Lengyelországban és a Német Szövetségi Köztársaságban. Munkásságát festői értékrendjének szívós gyarapodását több hazai elismeréssel honorálták, díjat nyert a Salgótarjáni Tavaszi Tárlaton, a Miskolci Téli Tárlaton, két ízben tüntették ki a Hatvani Tájképbiennálé diplomájával, két alkalommal KISZ nívódíjban részesült, megnyerte az Ózdi Kohászati Üzemek pályázatát, legutóbb pedig a Szakszervezetek díját.

Formai leleményei táblaképein és szellemesen könnyed vonalvezetésű, egyúttal intellektuálisan mély Csokonai, Ady és Krúdy illusztrációiban is megnyílvánulnak. Amikor fontos társadalmi feladatokat vállal, akkor egyben saját képi kifejezési lehetőségeit is bővíti; ennek jegyében készített több plakátot, szignetet zenei rendezvényekhez és a Miskolci Nemzeti Színház számára.

A látomássá érlelt látványt fegyelmezett összpontosítással formálja képpé; kellemes színáramlással testesülnek vizuális eszméi, „tágított realizmusa" költői érzékenységgel párosul a felület áttekinthető, organikus hálózataiban. Műveit szárnyalás, trecentos szelídségű báj, reneszánsz képszerkezet jellemzi, melyben a jelen feszült problémaköre lüktet. Színes felületei nemcsak elringatnak, hanem felismerésekre is döbbentenek. A kép nemcsak a festői fantázia, hanem a gondolkodás eredménye is: idézet a Bükkből és a felderített szellemi égboltból.

A fa, a halott madár így válik humánus jellé, a lokális mozzanat általános tanulsággá.

Esztétikai rendje festői igazságot keres, a mű egyéni és közösségi indíttatású természeti és társadalmi komponensekből épül.

Losonci Miklós

A „December 4" Drótművek és a Miskolci Galéria
szeretettel meghívja

MÁGER ÁGNES

festőművész kiállítására.

Megnyitó: 1982. febr. 19-én, 12 órakor a
„D4D" vállalat nagytermében.

Megnyitót mond:

CSÓTAI JÁNOS
a Miskolci Városi Tanács VB. elnökhelyettese.

MEGHÍVÓ

A Műcsarnok meghívja Önt

MÁGER ÁGNES

festőművész kiállításának megnyitására
1986. február 14-én, pénteken du. 5 órára

Megnyitja:
Dr. Németh Lajos
tanszékvezető egyetemi tanár

Közreműködik:
Selmeczi György zeneszerző és Kincses Margit zongoraművész

Dorottya utcai kiállítóterem
Budapest V., Dorottya u. 8.

A kiállítás megtekinthető:
február 14—március 9-ig, vasárnap kivételével 10—18 óra között

MGKSZ Ny. – 86.011

Szeretettel meghívom kiállításom megnyitására

a Miskolci Galériába,

1985. május 16-án, csütörtökön délután 5 órára.

A kiállítást a Miskolci Új Zenei Műhely nyitja meg.

Megtekinthető június 22-ig
hétfő kivételével 10–18 óráig.

MÁGER ÁGNES
FESTŐMŰVÉSZ

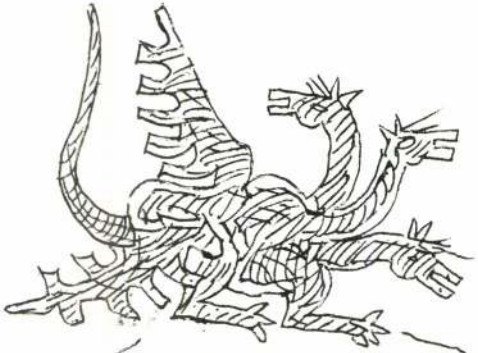

... meggyilkolni
nem kell félnetek
jó lesz ha mind
beleegyeznek én
nem ellenzem

Máger Ifjúnes, grafikus és festőművén bronz diplomát kapott a hatvani kiállításon, a VI. tájképfestészeti biennálén.

Hétfői Hírek
1984 nov. 26.

Nagy Ágnes, fiatal grafikusművész
Közéleti alkotások. Összeállította: Hollósi Éva.
1988. szeptember.

Miskolc, Megyei Kórház:
„dr. Sárta Kálmán" – portré (fej), bronz, M: 35 cm
1. emelet.

Művészet, 1989., január, 64. old.

Mágev Ágnes

festőműrész

„Városszéle" c. képe a Hatvani Galériában a h. Magyar tájak-biennálén.

Népújság (Heves)
1980. dec. 14.

Farkas Andrási
cikke

Borsodi Szemle
XXXI.évf.2.sz. 1986

a századforduló táján — a háromnyomásos gazdálkodás visszaszorulása befolyásolta a tartásformát, belterjesebbé tette azt, sőt a szarvasmarhafajták kicserélődését eredményezte. Újabb, s igen jelentős fordulat 1950 után következett be, amikor felbomlott a hagyományos gazdálkodás rendje.

A szerző jellemző hazai és határainkon túli példákkal összevetve tudja tételesen is körvonalazni a hegyközi jellemzőket, s ezáltal tovább növeli tanulmánya tudományos értékét. Másik érdeme, hogy a szarvasmarhatartás kérdéskörét szervesen be tudja illeszteni a Hegyköz gazdálkodásáról eddig kialakult képbe. Adatokban gazdag, mégis igen olvasmányos stílusa azokhoz is közelebb viszi Petercsák Tivadar új kismonográfiáját, akik nem elsősorban a néprajztudomány további gazdagítását, hanem az egykori népélet megismertetését várják tőle. Kettős célnak felel meg tehát, sikerrel.

Tegyük hozzá azt is: a szerző újabb szolgálatot tett szülőföldjének.

Kováts Dániel

Máger Ágnes grafikája

Petercsák Tivadar:

Népi szarvasmarhatartás a zempléni Hegyközben

Ne vegye kajánkodásnak az olvasó, ha könyvismertetésemet így kezdem: a *Borsodi* Kismonográfiák sorozatban kitűnő könyv jelent meg *Abaújról zempléni* cím alatt. Történeti becsű közigazgatási neveinkben tapasztalható visszásságok tükröződése ez. Hadd tegyem mindjárt hozzá: ezzel elmondtam összes kifogásomat *Petercsák Tivadar* új kötetéről, amely *Népi szarvasmarhatartás a zempléni Hegyközben* címen a Herman Ottó Múzeum kiadásában 1983-as évszámjelzéssel 1985 tavaszán megjelent. Egy következetesen és nagy szorgalommal művelt kutatói vállalkozás újabb eredményét köszöntöm benne. A szerző, aki épp könyve megjelenése idején vehette át Debrecenben a Gunda Béla professzor által alapított néprajzi díjat, adatgazdag publikációban foglalkozott már a hegyközi népi állattartás építményeivel, a sertés-, ló-, és baromfitartással, s közölt pár részletet a népi szarvasmarhatartással kapcsolatos kutatásaiból. Tőle való a kistáj népéletét összefoglalón bemutató monográfia is (1978).

E kutatásoknak természetesen szép előzményei vannak. Petercsák Tivadar tanulmánya bevezetőjében és gazdag irodalomjegyzékében említést is tesz ezekről. A kötet egyik értéke abban van: új szempontokkal bővíti az eddigi eredményeket. Ezek közül különösen fontosnak érzem a paraszti istállózó állattartás bemutatását, annak a szerepnek az elemzését, amelyet a szarvasmarhatartás a hegyközi földművelésben betöltött, s általában azt a jellemzést, amit a dombvidéki állattenyésztési gyakorlatról olvashatunk.

A tanulmány gondolatmenete a téma sokoldalú megközelítésére teremt lehetőséget. Az alapvetést a Hegyköz gazdaságtörténetének tömören jellemzett összefoglalása adja. A Hollóházától Széphalomig terjedő kistáj huszonegy települése 1882-ig Abaújhoz tartozott, s a tanulmányban részletesebben jellemzett területe sohasem került Zemplénhez (csak a legdélibb 6 falut csatolták oda), ezért kell határozottan elleneznünk a címbeli jelzőt. A könyv második fejezete tárgyalja a földművelés és az állattartás kapcsolatát, a szarvasmarha gazdasági jelentőségét. E táj adottságai játszottak szerepet abban, hogy a szarvasmarha lett a fő igavonó állat.

A szerző részletesen s kitűnően csoportosított adatokkal tárgyalja ezután a paraszti gazdaságok istállózó állattartását, amelyben az extenzív elemek elég sokáig fellelhetők. Ezért érdekes nagyon a legeltetés bemutatása, amelynek során a pásztorkodás szokáskincsének főbb vonásait is megismerhetjük. A takarmánynövények jellemzésében is megtalálhatók a helyi sajátosságok. A szarvasmarha etetésével, gondozásával és gyógyításával kapcsolatban bemutatott tények, szókészleti elemek és hiedelmek jól tükrözik e kistáj természeti, szociális és etnikai viszonyait, s egy-egy ponton e nép folklórjába is átvezetnek.

Külön fejezet foglalkozik a haszonvétel formáival, a borjúneveléssel, vásározással, igázással. Kitér a trágya hasznosítására, a tejfeldolgozásra, a tejjel kapcsolatos babonákra. Ez utóbbiak szinte korunkig éltek, s kiemelik a szarvasmarhatartás jelentőségét, azt, hogy mennyire fontos volt a rontás elleni védekezés. A tanulmány záró része a hegyközi szarvasmarhatartás változásairól szól, majd összefoglalja jellemző vonásait. A XIX. század második felétől a termelőszövetkezetek megalakulásáig kísérhetjük nyomon az adatokban az állattartás hagyományos formáit. Az első korszak az 1870 körül végrehajtott részleges tagosításokkal kezdődik tulajdonképpen, amikor a jobbágyföldeket elkülönítették a földes urakétól, s kialakult az istállózást ösztönző paraszti gazdálkodás. Azután —

bensővé, azaz a tanuló szilárd meggyőződésévé tenni a hajdani sárospataki professzor. A példa fontosságát hangsúlyozza, a dicséret és a büntetés helyes arányát. Hogy milyen hatékonysággal működött ez a pedagógiai elv és gyakorlat, arra legyen elég bizonyíték Kossuth, Kazinczy, Tompa Mihály neve. Szabóné Fehér Erzsébet utószava hasznosan segíti a tájékozódást, érdekes adalékokat ad a szerző életútjáról, a pataki iskola történetéről.

(Kassa, 1797.

Miskolc, 1985.)

H. S.

Máger Ágnes grafikája

Tóth Pápai Mihály:

Gyermeknevelésre vezető út-mutatás a S. Pataki Helvetica Confesiót tartó Collegiumban tanító ifjúság számára

Érdekes kis könyvet adott ki a minap a Miskolc Városi Könyvtár, a Sárospataki Comenius Tanárképző Főiskola, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár. Immár hagyományosnak mondható, hogy a miskolci Lévay József Tudományos Könyvtár féltett kincseit hasonmás kiadásban újra hozzáférhetővé teszik a kutatóknak és a szélesebb (érdeklődő) olvasóközönségnek. A sorozat „legfrissebb" kötete Tóth Pápai Mihály: Gyermeknevelésre út-mutatás a S. Pataki Helvetica Confesiót tartó Collegiumokban tanító ifjúság számára. A könyvet először 1797-ben Kassán adták ki. Rendkívül tanulságos és élvezetes olvasmány még ma is. Hogy kiknek ajánlom? Természetesen elsősorban a gyakorló pedagógusoknak, akiket érdekel a szakmájuk, a magyar iskola múltja, de nagy haszonnal forgathatják a szülők is. Mondjam azt, hogy nincs új a Nap alatt? Tóth Pápai Mihály alig két évszázaddal ezelőtt olyan útmutatást, gyakorlati tanácsokat adott a gyakorló pedagógusoknak, amelyeket jószívvel elfogadhatnak ma is. Idézem az első mondatot „A Tanító Hivatalról és a Tanítóról című fejezetből: A' természet úgy formálta az Embert, hogy ő a' maga állapotjának boldogításán igyekezzen: erre pedig, a' tanulás a fő és kiváltképpen való eszköz: azért kell tehát tanulni az Embernek, hogy boldogabb légyen, az ő állapotja". Nem nehéz ráismerni már ebben a mondatban is a felvilágosodás szellemére, s nemcsak azért, mert a szerző nagy betűvel írja az Embert. A tudás célja és a boldogság, illetve a boldogság elképzelhetetlen tudás nélkül. Előbb azonban magát a tanítót kell megtanítani, hogy eredményesen dolgozhasson. A XVIII. századi szerző a pályaalkalmasság feltételeivel kezdi. Ez olyan gondolat és gyakorlat, amelynek bevezetését, alkalmazását egyre jobban sürgeti a szakma. Ne menjen tanítónak — mondja a szerző —, akinek testi hibája van, aki dadog, hadar, pösze, aki nem kiegyensúlyozott, szilárd személyiség, mert kinevetik a gyerekek. Nem lesz tekintélye... Legyen a pedagógus jóindulatú, jókedélyű, jószívű, azaz sajátjaként szeresse a gyereket. Csak miután tisztázta, hogy milyen legyen a jó tanító, tér rá a szakmai jellegű útmutatásra. Mindenek előtt magát a gyereket kell megtanulnia, a tanítás-tanulás alanyát, aki eleven és állandóan változó, hiszen fejlődik. Nem elég ehhez az okosság szorgalom, türelem és hangoltság nélkül. Ma egyszerűen hivatástudatnak nevezzük ezt, de sokszor visszaélünk a fogalommal.

Ámulattal tölti el az olvasót az a sokoldalúság, minden részletre kiterjedő, körültekintő felkészültség is, amellyel magáról a praxisról szól. Valóban kézikönyvet írt, amelyből az elhivatott, intelligens tanító elsajátíthatta a szakma alapfogásait. Csupán egyet emelek ki, mert erről igen heves viták voltak néhány éve: az írás és olvasás tanítását. Hogyan lehet, hogy ezekkel a ma már lemosolygott módszerekkel egy év alatt minden gyereket megtanítottak készség szinten írni, olvasni? Közben elfelejtettünk volna valamit? Vagy éppen rosszul, mert kis hatásfokkal csináljuk? — kérdem halkan. A másik példa is elgondolkodtató. Tóth Pápai Mihály 1797-ben azt javasolja, hogy minden gyereket meg kell tanítani úszni. Ezt talán elértük azóta? Nem szaporítom a példákat. De azon érdemes elgondolkodni, hogy a kor erkölcsi normáit hogyan akarja

rekesztése fontos halászati eljárás, módozat volt.

Összegezve a következőket állapíthatjuk meg: A *Dancka dűlő* vagy városrész földrajzi névben aligha találunk utalást a valamikori lengyel kereskedők tokaji szerepére, ehelyett az általánosan ismert és gyakran előforduló helynévre, illetve annak feltételezett jelentésére kell hagyatkoznunk. A *Dancka* földrajzi név tényleges jelentésének megfejtése a névkutatásnak, a honismeret munkásainak további feladata lehet. Az *Orosz utcára* vonatkozóan bizonyosak lehetünk abban, hogy nincs köze a XVIII. században Tokajban működött Borvásárló Bizottsághoz, sokkal inkább arra kell utalnunk, hogy az utca nevét a helybeli görög katólikusoktól nyerte, akik ezen az utcán a XVIII. század közepén templomot is építettek, s kiket ismert terminológiával „oroszok"-nak neveztek Tokajban is.

JEGYZETEK

1. Bizonyára e tétel annyira ismerősen hangzik, hogy most itt felesleges bárminő forrás megjelölése.
2. **Kiss Lajos:** Földrajzi nevek etimológiai szótára, Bp. 1980. 235.
3. **Tardy Lajos:** A tokaji Borvásárló Bizottság története (1733—1798). Sárospatak, 1963. 159.
4. **Pap Miklós:** A tokaji, Bp. 1985. 38.
5. **Tardy L.** i. m. 45, 47, 48.
6. **Pap M.** i. m. 45.
7. **Mosolygó József:** Tokaj és vidéke. Bp. 1930. 76. Miután a szerző nem tesz említést az ortodox (görög keleti) egyház létéről, noha ennek helyben temploma volt, valószínű az az állításunk, hogy összezavarta az ortodox vallású oroszok jelenlétét bizonyító tényeket az ortodox egyház történeti adataival. Egyébként nála olvashatunk arról, hogy az oroszok templomának helyét nem tudjuk pontosan, „de valószínűség szerint a mostani orosz uccában lehetett, mert ez a név ezeknek a nagy oroszoknak emlékét őrzi".
8. Tardy L. i. m. 15.
9. B.-A.-Z. Megyei Levéltár Zemplén Megyei Fióklevéltára, Sátoraljaújhely (továbbiakban ZF), Tokaj nagyközség iratai, feudáliskori összeírások.
10. Közhasznú Esmeretek tára, Pest, 1833. VIII.
11. ZF. Tokaj iratok, feudáliskori köt.
12. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár, Hajdúnánás város iratai. fasc. XIX. No. 418. 1749.
13. V. ö.: **Sasvári László:** A Tokaj térségében élt görögök (és rácok) nyelvi emlékei. Bp. 1976. 49.
14. Zelenák István szíves közlése, aki a Taktaköz földrajzi neveit összegyűjtötte, kéziratát rendelkezésemre bocsátotta.

Máger Ágnes grafikája

jusson. S meg is találta. Ha nem lehetett szőlőt vásárolnia, zálogbirtokok szerzésére kényszerült. Így 1746. május 21-én a Meleg oldalon Csepei Zoltán Istvántól 950 forintért (...) vette bérbe (az ingatlant) 15—20 évi időtartamra." [6] Szakíróink megemlítik azt is, hogy lakóházakat, továbbá pincét is bérel a Borvásárló Bizottság. Az oroszok jelenléte ilyenténképpen évtizedeken át, pontosan 1733-tól 1798-ig folyamatos volt Tokaj város gazdálkodásában, közéletében, sőt egyesek szerint egyházi életében is. [7] Kézzel foghatónak látszik tehát, hogy e szerepkörrel hozzuk kapcsolatba a tokaji *Orosz utca* meglétét.

Ennek ellenére is oda kell figyelnünk az orosz cárral, az orosz néppel kapcsolatos korabeli szóhasználatra:

— Visnyevszkij tevékenységének első nyoma 1736 márciusában tűnik fel először — írja Tardy — a magyar hatóságok iratanyagában. A helytartótanács „ex certa relatione" úgy értesült, hogy „certus *moscovitius*" több felsőmagyarországi helységben bort vásárolt..." [8]

— Az 1765-ös „conscriptio vinearum promontoris Tokaiensibus"-ban említik Bodnár József *muszka vinczellért*, továbbá ott találjuk a *Muszka Czárné* 40 kapa szőlőjét a *Csepegő*ben, 9 kapa szőlőjét a *Hitvány*ban.

— Néhány évvel később (1770) kelt összeírásban pedig ez áll: Provacska Altal új korcsmáros, a „*muszkák* házánál való mostani korcsmáros". [9]

— Oroszországot *Muszkaország* néven is számontartják a szakirodalomban. [10]

Ezt követően lássuk azt is, hogy az „orosz" jelző milyen összefüggésben használatos a régiségben, s mi legyen az értelmezése.

Az 1773-as „regestrum repartionale porcionales quvantiter"-ben a következő nevekre figyelhetünk fel: *Orosz* Nagy Péter, Nagy *Orosz* András, *Orosz* Tótt András, *Orosz* Kis János, *Orosz* Kis Ferenc, *Orosz* Vaszil, *Orosz* Nagy János és L Tót János *orosz*. Ha ezen adatainkat összevetjük a „conscritio animarium"-mal (1769), megállapíthatjuk, hogy e személyek görög katolikus vallásúak, s egy részük a *Felső* tizedben, más részük az Alsó tizedben lakott.

Egy 1766-os levéltári forrás „az e városban az *orosz czerkoval* által ellenben fekvő" ingatlanról tesz említést. [11]

A pontosabb összehasonlítás kedvéért említsünk meg két távolabbról kölcsönzött, de ide kapcsolható adatot is: „A 32 éves Sándor János (...) Tokajba igyekezvén kapálni innét (ti. Hajdudorogról), Nánási három lovas emberek minden ok nélkül utyukban megtámadták (...) — s így szidták őt — üsd vágd az ördög atta Dorogi *orosz* hitűt, baszom az *orosz* lelkedet." [12]

Hajdúböszörményben az ugyancsak görög katolikusok által lakott városrészt ma is *Orosz Ódal*nak nevezik.

Megállapíthatjuk tehát, hogy az *orosz* jelzővel a XVIII—XIX. században és később is, általában a görög katólikus vallású egyéneket jelölték, többékevésbé függetlenül nemzetiségi hovatartozásuktól. Ugyanakkor hivatalosan az „orosz" — tehát görög katólikus — vallás híveit *catholica ruthenos*ként emlegetik. [13]

Térjünk vissza tehát a felvetett kérdésekre, nevezetesen a Dancka és az Orosz utca földrajzi nevek eredetére.

Megkockáztathatjuk azt a véleményünket, hogy a *Dancka* csak nehezen hozható kapcsolatba Gdansk, Danzig várossal, illetve e város kereskedőinek tokaji szerepével. Annál is inkább valósnak tűnik eme állításunk, mert az Alföldön több helyütt előfordul a *Dancka* földrajzi név. Legközelebb Tiszatardoson, a rév melletti partot nevezik *Dancka-part*nak. [14] De Gyomán is (Békés m.) van egy *Dancka*. Gyomán egy *fokot* jelölnek e névvel, s mellette egy másik fokot *Mirhó*nak. A számos helyen előforduló *Mirhó* földrajzi név valószínűen olyan (Gyomán a Körösből, Abádszalóknál a Tiszából, Polgárnál a Selypesből kiszakadó) fokot jelöl, amelyen át az árvíz kiömlött a mederből az ártérre; ezzel szemben a *Dancka* talán olyan fokot jelölt, amelyen áradás után az ártéren pangó víz visszafolyt a folyó medrébe. Megjegyezzük, hogy a Sárrét falvaiban a *dancka* jelentése az esők utáni, a szekérutak mélyedéseiben visszamaradó pocsolya. S van egy tiszavidéki igénk is, a *dancol, dancolni* (Ne dancolj már! Ne dancold tovább!), amely a sárban (is) ugrándozó, a sarat dagasztó gyerekek mozgására utal. Csak megemlítjük, hogy a középkorban a már említett fokok (mint pl. a Mirhó, vagy a Dancka)

azáltal, hogy *érdekeltté* válik, nő az *érdeklődése* is iránta. Illyés figyelmeztetett arra, hogy az igazi provincializmus éppen a helyi, az egyedi-egyéni sajátosságok elsikkadása. A világ hallatlanul színes, gazdag, tele van értékekkel és furcsaságokkal. Ezeket nem lehet „fentről", messziről, „leereszkedve" felfedezni. A kábeltévé, a regionális stúdiók tehát amellett, hogy valóságos konkurenciát jelentenek, színesíthetik, gazdagíthatják a központi műsort is. (Miskolcon egyelőre ez csak vágykép, hisz az avasi 2000 lakás még a várost sem reprezentálja. A helyi tévéstúdió felépítése egyre sürgetőbb igény, ha lépést akarunk tartani más országrészekkel)...

Egy ilyen összegzés eleve csak csonka és szubjektív lehet. A 26. fesztiválra is áll Dömölky János emlékezetes tévéjátékának a címe: A tévések elmentek... Azaz egy hétig kedves és kedvelt színfoltot jelentettek Miskolc belvárosában, de mikor ezeket a sorokat írom, már csak halványuló emlékük vibrál. Ez így van rendjén — gondolom —, mert végül is az a fontos, ami a hétköznapokon „jön le" a képernyőről. Az már elgondolkodtatóbb — főleg a tévéseknek—, hogy az idei előadásoknak, vitáknak alig volt valami gondolatébresztő hozama. Mintha kicsit elfáradt, leült volna a fesztivál. De ezért — hogy a mindenkor, s most is kialakult szlogennel fogalmazzak — egyáltalán nem érdemes az orrunkat lógatni...

Horpácsi Sándor

Máger Ágnes grafikája

A XX. magyar nyelv hete Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Az idén huszadik alkalommal került megrendezésre a magyar nyelv hete, a TIT Magyar Nyelvi Választmánya kezdeményezésére és közreműködésével. A jubileumi megnyitót Miskolcon tartották, első ízben bízva meg a megyei szakosztályt az országos rendezvénysorozat szervezésével.

1974-ben amikor a TIT irodalmi szakosztálya kettévált irodalmi és magyar nyelvi szakosztályra, nem elsősorban a nyelv hetének szervezése volt a cél, hanem hogy az eddiginél több figyelem irányuljon a magyar nyelv ügyére. Az első években inkább a folyamatosan szervezett nyelvhelyességi, helyesírási témákkal foglalkozó előadások jelezték, hogy a szakosztály él. Az első az országos magyar nyelv heti rendezvényhez kapcsolódó előadások 1977-ben stencilezett lapokon tudatták, hogy ez alkalommal 13 előadás hangzik el. Ez a szám fokozatosan emelkedett, a propaganda erősödésével, a kínálat bővülésével, a tapasztalatok felhasználásával, a törzsgárda kialakulásával együtt. 1980-ban 50, egy év múlva 80, 1982-ben 140, a rá következő évben 174 majd 235, 1985-ben több mint 300, és ebben az évben 467 előadásra hívta a mind vaskosabb programfüzet a magyar nyelv iránt érdeklődőket.

A kezdeteknél dr. Borsodi Gyula irányításával működött a szakosztály, tagjai között találjuk Demeter Gyula, Várnai Aladár, Katona Rezsőné, dr. Kováts Dániel tanárokat. Néhány évvel ezelőtt még szélesebb körűvé vált a mozgalom a Hazafias Népfront bekapcsolásával. Az ajánló tematika összeállítása a vezetőség feladata. Mint az elmúlt években annyiszor, most is csaknem száz témából állt ez a javaslat, nyelvtörténeti, nyelvhasználati, beszédművelési, helyesírási stb. témakörökre bontva.

A témákhoz előadókat kérünk fel, elsősorban saját szakosztályunk tagjait, illetve a magyar nyelvtudomány legjelesebb képviselőit. Évek óta előadóink között szerepel: Lőrincze Lajos, Deme László, Grétsy László, Szüts László, Montágh Imre, Fábián Pál, Nyirkos István, Sebestyén Árpád, hogy csak néhányat említsünk. A legtöbb magyar nyelvi előadást az iskolák kérik. Örvendetes, hogy minden évben nő az üzemekben, vállalatoknál tartott rendezvények száma. A hallgatók létszáma és összetétele az előbbiekből következően változó. Az iskolákban egy-egy osztály, a tanárok, esetleg a díszterembe, aulába beférő több osztály is. Üzemekben a teljes kollektíva vezetőkkel együtt pl. Mezőkövesd (AUTOVILL), vagy csak az irodai dolgozók (TVK), a műszaki vezetők, a szülők csaknem teljes létszámban (42. sz. Általános Iskola), egy-egy község szinte valamennyi tagja az általános iskolástól a nyugdíjasig.

A témák között több éve az első helyen állnak a beszéddel, a nyelvi magatartással foglalkozó előadások. Természetesen a magyar nyelv történetéről, megyénk irodalmi emlékhelyeiről is számtalan előadás hangzott el, mint ahogyan ebben az évben a központi témával: az anyanyelv- és társadalmi felelősség kérdéseivel, valamint a helyesírási szabályzat változásával kapcsolatos témák, előadások is nagy szerepet kaptak. Újdonság volt a nyelvi vetélkedők, játékok szervezése. A legsikeresebbek között tartjuk számon a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban rendezettet. Ezen Miskolc város középiskoláinak csapatai vetélkedtek, Grétsy László és Szüts László vezetésével. De volt anyanyelvi fórum a TIT Kazinczy klubjában, ahol Lőrincze Lajos, Kál-

sághoz, messze a hivalkodó házak világától, közel a buldózerekhez és a szanáláshoz, nagyon távol az igazi rehabilitációs programok vagy egy valódi rekonstrukció lehetőségétől stb. Ezekben a pozíciókban a város részeinek élete és halála, a prosperitás és a lezüllés, a benépesülés és az elöregedés, a fejlődés és a romlás állandó körforgása, dinamikája fejeződik ki. A valóságban is, meg a vizsgált városrészekről lakói által alkotott képben is.

Máger Ágnes grafikája

válaszaiban: olyasmik, mint a belváros közelsége, és ezzel együtt az, hogy mégsem egészen a város szívében van a lakás. Olyan szuburbánus értékeket emeltek ki az ebben a zónában élők — illetőleg ezeknek a lakosoknak egy része —, amelyek a depressziós zóna jobb, színvonalasabb, „épen maradt" szegmenseire jellemzőek (pl. a Hodobai-telepre): a csend, a jó levegő, a környezet képe, a sok fa stb. A pozitívumok tekintetében is tehát egyfajta köztes helyzetet foglal el ez a terület: mintegy összegződnek itt a belváros előnyei is, meg a szuburbán lakókörnyezet értékei. Éppen úgy, mint ahogyan más, kevésbé kedvező pozíciókat elfoglaló depressziós területeken a belváros és az ipari övezet negatívumai adódnak össze.

Mi a forrása, milyen okai lehetnek a lakókörnyezettel kapcsolatos pozitív véleményeknek a nyomortelepeken? A faktorelemzés eredményei alapján azt mondhatjuk, hogy számos és sokféle forrása van, de nem nagyon remélhetjük, hogy ezeket az interpretáció során sikerült precízen szétválasztani. A legerőteljesebb magyarázóerőt azok a faktorok képviselték, amelyek a lokális interperszonális kapcsolatok széles körét és ezzel együtt a telepek életének „stílusát", mozgalmasságát emelték ki. További lényeges szempontja volt a vélemények struktúrába rendeződésének e telepek egy részének jó pozíciója, pl. a belvároshoz vagy különböző alapellátási intézményekhez, a tömegközlekedési eszközökhöz stb. Végül a meggyökerezettség, a beilleszkedés és az életforma elfogadása szerepelt az ilyen típusú városi területekről alkotott pozitív képben. Kétségkívül a legtöbb városi átlagpolgárt mélységesen megdöbbenti az, hogy mennyire „otthon" vannak ezeknek a telepeknek a lakói: a társadalmi élet csaknem megszakítás nélkül folyik a lakás és az utca között zajosan, látványosan, elementáris erővel. Továbbá, a város egyetlen szeglete sem kínál tagjainak annyi lehetőséget az élet megélésére, mint ezek a telepek: az agresszivitás levezetésére, a kalandra, a valahová való tartozás érzésének kifejlődésére, anélkül, hogy bárkinek saját egyéniségét kordába kellene szorítania, a szexuális igények kiélésére, erős baráti kötődések létrejöttére, és végül a függetlenség érzésének kialakulására a mindent tudó és szabályozni akaró hatóságoktól, rendőröktől, hivataloktól és általánosan elfogadott együttélési szabályoktól. Ezt tükrözik a slum „beilleszkedett" lakóinak faktorokba rendezett válaszai.

Általánosságban tehát mit mondhatunk e hátrányos helyzetű városi területekről alkotott képről? Sok mindent, de talán két dolog az, amit különösképpen hangsúlyozni kell. Az egyik az, ezt jól közvetítették a faktorelemzés eredményei, hogy az ellátatlanság és a hátrányos helyzet városainkban nem szinonímái egymásnak és nincs egyenes vonalú összefüggés a két dolog között. Nagyon rossz állagú, kifejezetten slum jellegű telepek sokkal színvonalasabb ellátási (alapellátási) rendszerekre kapcsolódnak rá, mint a legtöbb zöldterületi villanegyed, vagy a peremkerületeken az elmúlt 8—10 év során épített új, hivalkodó házakkal telezsúfolt családi házas városrész. Ugyanez mondható el a közműellátottságról, vagy a lakások komfortosságáról is. A hiányok csak bizonyos, nem túlságosan jelentős telepek vagy városrészek esetében erősödnek fel, de ott is csak a kommunális infrastruktúra néhány elemére korlátozódnak, ill. az alapfokú intézményi ellátás egyik-másik területére vonatkoznak.

A másik észrevételünk pedig a pozíciónak, a városrészek valamihez való helyzetének a roppant fontosságára vonatkozik. Ez a pozicionális meghatározottság mind a pozitív, mind pedig a negatív kép létrejöttében alapvető fontosságú mozzanat volt. A város, ha semmi más, akkor az összekapcsolódások szisztémája. Ebben a városi „szövetben" azonban — úgy látszik — ezek a megvizsgált városrészek valamilyen módon mindig a rossz, nem a jó pozíciók, helyzetek sokaságával jellemezhetők: közel vannak a zajhoz, a szennyezőforrásokhoz, távol a természeti környezettől, közel a rosszhírű telepekhez, a bűnhöz és nyomorú-

Mágyer Ágnes

...

Milánóban

a keresztény fiatalokat

A reggeli imát és a délelőtti programokat a helyi egyházközségek szervezték, így alkalmunk adódott megismerni az igencsak eleven milánói egyházat. Ott minden templomhoz úgynevezett „oratoria" — ifjúsági központ — tartozik, melyet hitoktatás, találkozók, sportesemények és más rendezvények céljára használnak, nagy hangsúlyt fektetve a laikusok által végzett ifjúsági pasztorációra.

A déli és esti imákon közösen vett részt mindenki Milánó kiállítási területének négy hatalmas csarnokában — több kiemelkedő egyházi és világi vezetővel együtt. A délutáni találkozókat a taizéi szerzetestestvérek vezették a következő témákról: *Hogyan követhetjük Krisztust hűségesen egész életünkön át? Mit tehetünk a szenvedés mai formáinak láttán? Mi a felelősségünk ma a béke érdekében? Hogyan választhatom mindig az örömöt és a békét, még a feszült-*

Fölismerni az idők jelét

Az egység lelke

Az ökumenikus egységgel kapcsolatban még napjainkban is az a kérdés foglalkoztat bennünket: mi, katolikusok nyugodt lelkiismerettel mondhatunk-e igent erre a vallási mozgalomra, ami a század elején a protestáns egyházakban kezdődött?

Amikor arról beszélünk, hogy a Szentlélek „az egység lelke", két szempontra is figyelnünk kell. Az egyik az, hogy a Szentlélek hozza létre az egyház egységét, a másik pedig, hogy nemcsak a katolikus egyházon belül kell törekednünk az egységre. Azért is kell valamit tennünk, hogy előbb-utóbb megvalósuljon a Krisztusban hívők ökumenikus egysége: az egység a keresztény, de nem katolikus testvéreinkkel.

A Szentlélek egységteremtő erejéről már a pünkösdi események is tanúskodnak. A bibliai beszámoló szerint különböző anyanyelvű sokaság hallgatta az apostolokat, mégis valamennyien megértették őket. A Szentlélek csodája volt ez, aki eggyé, egyetértővé tette a különböző nemzetekhez tartozó embereket. Az egzegéták szerint a pünkösdi csoda a bábeli nyelvzavar ellentéte. A bűn következménye, hogy még nyelvükben is megosztottak lettek az emberek; a Szentlélek eljövetelének hatása pedig az, hogy még a különböző anyanyelvű emberek is megértik egymást a Szentlélek által.

A feltámadt és megdicsőült Krisztus pünkösdkor kiárasztotta a Szentlelket, akit megígért. És általa az Újszövetség népét — amely az egyház — a hit, a remény és a szeretet egységében meghívta és egyesítette, ahogy azt Szent Pál is tanítja: „Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség." (Ef 4,4—5), mivel „...mindannyian, akik megkeresztelkedtetek Krisztusban, Krisztust öltöttétek magatokra. Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad, férfi vagy nő, mert ti mindnyájan egy személy vagytok Jézus Krisztusban" (Gal 3,27). Tehát a Szentlélek, aki bennünk lakik, a hívők egységben és szeretetben is megmutatkozó közösségét, az egyházat hozza létre.

Szent Pál apostol különösen is igen lehet. Nyilvánvaló, hogy nem valami emberi szempont, illetve pragmatista elgondolás miatt. Nem arról van szó, hogy legalább mi, különböző felekezetű hívő emberek összefogunk a mai hitetlen és zűrzavaros világban. Azért mondunk igent, mert az egység Jézus akarata: Jézus egy egyházat alapított, és követőinek egységét akarta. Az Isten igéje: konkrétabban Jézus főpapi imája (Jn 17,21) és Szent Pál levelei (Ef 4,3—5; 1Kor 1,10—13) ismételten figyelmeztetnek minket az egység fontosságára.

Egyházunk hivatalos megnyilatkozásai ismételten hangsúlyozzák, hogy az ökumenizmus nem emberi találmány, hanem a Szentlélek műve. A II. vatikáni zsinat határozata így definiálja az ökumenizmust: „A Szentlélek kegyelmének ihletésére manapság világszerte itt is, ott is sokféleképpen próbálják imádsággal, szóval és cselekedettel elérni a Krisztus akarta teljes egységet. Szent zsinatunk is buzdítja az összes katolikus híveket, hogy ismerjék fel az idők jeleit, és szorgalmasan vegyék ki részüket az ökumenikus munkából" (UR 4). Egy másik helyen pedig ezt olvassuk: „A Lélek Krisztusnak valamennyi tanítványában fölkelti a vágyat és a cselekvést, hogy Krisztus által megállapított módon mindnyájan békességben egyesüljenek egy nyájban, egy pásztor alatt" (UR 15).

II. János Pál pápa 1995-ben megjelent enciklikája hangsúlyozza: a katolikus egyház a II. vatikáni zsinattal visszafordíthatatlanul elkötelezte magát arra, hogy az ökumenizmus útját járja, az Úr Lelkének szavára figyelve, aki megtanít rá, hogy értsük az „idők jeleit". Az egyház az idők jelei közé sorolja az ökumenizmust, és a Szentléleknek tulajdonítja annak felismerését, hogy a katolikus egyháznak be kell kapcsolódnia az ökumenikus mozgalomba.

Az ökumenizmus konkrétan annak elismerését is jelenti, hogy a Szentlélek működik a katolikus egyházon kívül is, más keresztény közösségekben is. Már a zsinati dokumentum is kijelentette, hogy „azt sem szabad szem elől téveszteni, amit a Szentlélek kegyelme külön-

In memoriam Forrai Miklós

Akkor Harmat Artúrt temettük. Ifjúságom kezdetén. A tanárt, egyházzenészt. A sírnál Bárdos Lajos liberája könyörgött, mielőtt a szív bezárult. A Kórust (Budapestit) *Forrai Miklós* vezényelte. Mindkét mester tanítványa. Most ő távozott.

Megtisztelt, hogy Miklós bácsinak szólíthattam; az óbudai Zichy-kastélyban (hány éve már?) azzal a természetességgel beszélt Bárdos Lajos és valamennyiünk előtt — Bárdos műveiről, mintha a sajátjairól szólt volna. De ezt tette legnagyobb mestere: Kodály kórusainak vezényléseкor — ahogyan interpretálta azokat. Ő mutatta be a Missa Brevist, amely a háború idején íródott és Farkas Ferenc Cantus Pannonicusát. Vitte magyar zenei hírünket a nagyvilágba, és az Ezer év kórusában Európát nyitotta meg a hazai énekeseknek. Neki köszönhettük, hogy „megmentette" Bárdos kedvenc műveit, az Alexius-oratórium egyetlen partitúráját. Kórus-szervezőnek, dirigensnek, írónak volt nagyobb? Elválaszthatatlan cselekvések ezek az ő 85 esztendejében, amennyit élt. A magyar kórusirodalomért alapította a róla elnevezett énekkart, amely aztán Budapest Kórusként töltötte be hivatását. Annak élén állt, amikor felejthetetlen Bach-kantáta estjeit vezényelte a Zeneakadémián. Gyönyörű pillanatok: a szólista Gyurkovics Mária, a felesége volt. Az „égi koloratúra", azzal a bensőséggel, ahogyan ők ketten érezték. Odaáti találkozásuk is e tengernyi Patak (Bach) csobogásában történhetett.

Kosztolányi meg Vas István ismerték igazán a művészetben az ember-veszteséget, amikor valakire emlékeztek. A Forrai-siratóban most mégis Babits-hitvallást hallok: „Hiszek az alkotásban, mely a lélek nyelve; nem mindenkié, csak a magasabb lelkeké." Ő ilyen volt.

(T. S.)

Emlékv

Egy rendkívül változatos és értékes életutat bejárt szerző válogatott novelláit tartalmazó kötet /Lökkös Antal: Van-e az arkangyalok sisakján tollbokréta? - Válogatott novellák Bp. 1998, Animus/ - fölött tünődünk azon, mi sugallhatta a címadó novellának és egyben az egész gyűjteménynek is ezt az első olvasásra bizarr címet? Előbb-utóbb rá kell jönnünk, hogy itt a valóságban gyökerező emlékek szuggesztív, nyelvileg kiművelt, szórakoztató, helyenkint a meseműfajt is fölvonultató és a természet sötét mélységeit és megejtő hangjait is megszólaltató során át felszabadul és egetföldet bejár egy merészen szabadjára engedett fantázia, megvillan egy gúnyoros-szatírikus szempár. „Megmondani az igazat — hol fanyar mosollyal, hol meg derűs iróniával" — írja ajánlásában Békés Gellért, akinek római Magyar Szemléjében a szerző sok írása, nyugati és hazai könyvismertetése jelent meg.

Bizony, lehet is időnkint kacagni tiszta szívvel, de néha el is facsaro-

A Biblia ihletésében

— Máger Ágnes festményei —

Nemrég zárult *Máger Ágnes* kiállítása a Miskolci Galériában, ahol többnyire biblikus tárgyú műveit láthatta a közönség. A jelen egyik jeles egyházművésze, 1991-ben készítette el szárnyas oltárát a Schweiz-Eglisau-i római katolikus templom részére. Ezzel egy időben került Veronika-oltára a Vatikánba. Ismert szárnyas oltára a miskolci Ige templomában, az utóbbi években szentelték föl szekkóit a szendrői és ináncsi templomokban.

Domanovszky Endre és Sarkantyú Simon tanítványaként 1971-ben végzett a Képzőművészeti Főiskolán, azóta önálló kiállításokon mutatkozott be többször is Budapesten és Miskolcon, — tovább a Hatvani Galériában, Csurgón, Kőszegen, Szegeden, Nyíregyházán, Sátoraljaújhelyen, külföldön pedig Münchenben és Hamburgban.

Mostani anyagában megindító „Az irgalmas szamaritánus" látványa, hiszen mindannyian istápolásra szorulunk, ugyanakkor kötelez a szolidaritás parancsa is. A színek drámai együttesében egymásra talál az irgalmazó és a szenvedő ember, amint a képen magához emeli a remény és kétségbeesést.

Másik művén angyal gyógyítja a vakuló Tóbiás szemét, és meghitt az a műve is, amelyen Péter apostolt látjuk a kakassal. Egyedi értéket képvisel a magyar népi kellékekkel fogalmazott „Magyar oltár" is; megrázó látomása a „Golgota". Expresszív színfutamok, színellentétek, a vöröslően világító Jézustest kiegészül a kék árnyalatokban veszteglő asszonyok rémült odaadásával.

Régi és új művei közül kiemelkedőek látomásai Assisi Szent Ferencről, Izsák föláldozásáról, Jákob alakjáról, mind a négy evangelistáról, kék angyalokról, a bibliai József történetéről, az apokalipszisről, a Szentháromságról, az angyali üdvözletről, az egyiptomi menekülésről, a királyok imádásáról, a Pietáról és a föltámadásról. Máger Ágnes művészetének talán legfontosabb tartománya az Ó- és Újtestamentum örömhíre.

Losonci Miklós

MÁGER ÁGNES
Új Tükör, XXII. évf. 25. sz. 1985

STEMMER ÖDÖN

EGY ANTIKVÁRIUS VISSZAEMLÉKEZÉSEI

lent meg a kézirat — akkoriban még sem az emlékiratoknak, sem a régi könyvek gyűjtésének kultusza nem alakult ki.

Van egy Örkény tollára illő jelenet a könyvben: az 1944-es év nyarán, mikor a készlet már zár alatt van, a zsidó antikváriust felkeresi Himmler, és körülnéz, van-e példány Franz von Beyros legmalacabb illusztrációiból. Ha jól olvasom a szöveget Stemmer letagadta a *Madame C. C.* című mappát... (»Hiszen még a múltban is jól megnéztem, kinek mutatok „ilyesmit".«) Groteszk helyzet, dehát gondoljunk bele: mindenki úgy áll ellen, ahogy tud.

Nincs egyszerű élet, csak rossz emlékirat. A kisember emlékei is tanulságosak, a kispolgáré éppúgy mint a szegényparaszté. De a szociológiai érdekességtől függetlenül, Stemmer Ödön emlékezéseit tankönyvként forgathatják mindazok, akik vállalkoznak arra, hogy a mai antikvár kínálat száraz kalácsából kiszedegessenek egy kis mazsolát. *(Szépirodalmi)*

Székely András

FILM

ÁTLAGEMBEREK

Színes amerikai film

Sikeresebben már nem is kezdhette volna rendezői pályafutását Robert Redford. Az egyik legkeresettebb és -népszerűbb amerikai színész, a nők bálványa mindjárt első játékfilmjével négy Oscar-díjat gyűjtött be. Az *Átlagemberek* 1981-ben elnyerte a legjobb film, a legjobb rendező, a legjobb férfi epizódalakítás és a legjobb más műfajból átdolgozott forgatókönyv díját. Ami az epizódalakítást illeti, csak helyeselni lehet az amerikai Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia döntését. A tizenéves Timothy Hutton valóban meggyőzően és erőteljesen kelti életre a szörnyű emlékeket hordozó, lelkiismeretfurdalástól gyötört, komplexusaival küszködő, szülői szeretetre éhes Konrád alakját. Játéka gyakran a fiatal Tom Courtenay-t idézi. A további három díj jogosságáról már lehetne vitatkozni.

Redford logikusan fölépített, „hétköznapi filmje" az amerikai középosztály problémáival szembesíti a nézőt. Az amerikai társadalom, családi környezet és tárgyi valóság teljes élet- és élményhitelével elbeszélt történet azonban túl érdektelen. Mintafeleség és mintaférj éli mindennapos életét belsőépítész albumába illő családi otthonában. A szertartásos étkezések egyhangúságát csak nagyritkán töri meg egy-egy hangosabb szóváltás. Valósággal felüdülést jelentenek Konrád és a pszichiáter — mert pszichiáternek szerepelnie kell egy ilyen történetben! — viharos párbeszédei. Nézzük a filmet, és egyre erőteljesebben érezzük: semmi közünk az egészhez. Hiányzik az eredetiség, hiányoznak a meglepetés erejével ható drámai fordulatok. Minden, így apa és fiú boldog-szomorú egymásratalálása is, jó előre kiszámítható. Amiért Redford mégis egyértelműen dícsérhető, az mesteri színészvezetése. Gazdag színészi tapasztalatait láthatóan remekül hasznosítja. Színészei, élükön az anyát játszó Mary Tyler Moorral és a mindig nagyszerű Donald Sutherlanddel, hétköznapi természetességgel és közvetlenséggel alakítják eltérő szerepeiket.

Az *Átlagemberek*, amely sok tekintetben a *Kramer kontra Kramer*re emlékeztet, elsősorban túlzott érzelmessége és hétköznapisága miatt a neoromantikus irányzat sikeres, de kevésbé sikerült darabjai közé sorolható.

Hollós László

JÓZAN ŐRÜLET

Színes NSZK-beli–francia film

A nyugatnémet filmrendezők hajdan volt és fiatal nemzedéke mára már nemzetközi hírnévre tett szert. A *Margarethe von Trotta* rendezőnő előző, a terrorizmust nyíltsággal és körültekintéssel elemző emlékezetes filmje, az *Ólomidő* — a velencei Arany Oroszlán-díj 1981. évi nyertese — nagy visszhangot keltett. Trotta eddigi alkotásaiban is az volt a legszembetűnőbb vonás, hogy kedveli a kevés szereplőt mozgató, a konfliktusok pszichológiai hátterére koncentráló kamarajátékot. A *Józan őrület* című filmben, mely két barátnő különös kapcsolatának érzelemgazdag története, ugyanez az alkotói módszer érhető tetten. Az Olga és Ruth között kialakuló baráti (mármár szerelmi) szenvedély rajza a rendezőnő értelmezésében példázattá válik. Egy olyan kapcsolat példázatává, melyben egy asszony számára az igazi megértést és érzelmi feloldódást elsősorban egy másik nő nyújthatja. Ilyen előzmények után szinte természetes, hogy a filmben ábrázolt férfiak jócskán háttérbe szorulnak. A rendezőnő mepróbálja mértéktartóan és komolyan feltérképezni azt az intellektuális közeget, melyben egyenjogú és lázadó hősnői léteznek. Nem a kitűnő Angela Winkleren és Hanna Schygullán múlik, hogy úgy érezzük — ez az egyértelműen női szemszögű látásmód nem használ a filmnek. A férfialakok egysíkú, a rendezői előítélet áldozatául eső ábrázolása megbontja a kényes egyensúlyt. A szikár, intellektuális emancipáltság csapdába ejtette Margarethe von Trottát. Egyik nyilatkozata, mely szerint a nők problémáik megoldásába csak egymásra támaszkodhatnak, tökéletesen kifejezi azt az egyoldalú szemléletet, amelynek jegyében filmdrámája született.

Gáti Péter

KÖLYÖKBANDA

Színes francia film

Régen nem unatkoztam olyan kínosan a moziban, mint a *Kölyökbanda* első húsz perce alatt. A film később sem javult, csak nem volt már annyira unalmas. A La Manche-csatornán át Nagy-Britanniából Franciaországba szökő angol gyermekek, amint a kontinensre érnek, lázas tevékenységbe kezdenek. Szóval attól kezdve állandóan történik valami, ez oldja az unalmat. De nem olyasmi történik, ami mondjuk az abszúrd művészet kategóriájába sorolható, olyasmi sem, ami az *Alice Csodaországban*hoz hasonló szürrealista angol (és nem angol) mesevilág igéző báját, vagy — további angol példánál maradva —, a *Micimackó* felnőttet és gyermeket egyaránt elvarázsoló bumfordi kedvességét idézné. Lehet, hogy ilyesfajta törekvés vezérelte Michel Deville rendezőt (aki a forgatókönyvnek is társszerzője), de eredménytelenül. Nagyobb kudarcot keveset látni az oly sok mindent eltűrő mozivásznon. Ez a film nem kedvesen gyermekes, hanem otrombán idétlen. Egyetlen „találmánya", hogy csak zene kíséri, egyébként szöveg nélküli, néma film. A *Le Monde* szerint a rendezőnek azért támadt ez az ötlete, mert angol gyermekszínészeket szerződtetett, akik nem beszélnek franciául. Így hát a filmből ugrott a beszéd, maradt a zűrzavaros, érdektelen, minden igazi esztétikumot és valódi költészetet nélkülöző látvány. Egyetlen dolgot tehetünk a filmmel, és ez talán nem lesz nehéz: gyorsan elfelejthetjük.

Barabás Tamás

HANGLEMEZ

DINNYÉS JÓZSEF

„Az ország vándora; egyszemélyes zenekar; Bob Dinnyés; Utolsó mohikán..." és ki tudhatja, hány neve van még rajongói és tisztelői körében. Az viszont tény, hogy amit csaknem húsz évvel ezelőtt felvállalt Dinnyés József, azt ma is változatlan lelkesedéssel, és mind magasabb, már-már művészi szinten csinálja ma is.

Kezdetben még sokan voltak, akik egy szál gitárral a kezükben kiálltak a hallgatóság elé és énekeltek. Akkoriban, amikor „divat" volt a polbeat. Dinnyésnek nem kis érdeme van abban, hogy ez az előadási mód rangott vívott ki magának. S most, tíz-egynéhány év után jutott el oda, hogy megjelent első önálló nagylemeze.

Megérdemelte ennyi esztendő múltán — mondta valaki mellettem a boltban a lemezt nézegetve. Bár kissé megkésve, — szerintem is ajándék ez a válogatás —, és nem csupán neki. Azoknak is, akik szeretik az olyan megzenésített verseket, amelyek zenével, dallal is az eredeti hatást váltják ki az előadó révén. Azoknak is, akik érzői-értői a pátosztól mentes igaz mondandónak. Arany János, Utassy József, Magyari Lajos, Ratkó József sorai hangzanak fel az összeállítás B-oldalán. Dinnyés —

ahogy magát nevezi — daltulajdonos. A nagylemez első oldala ennek jegyében született. Olyan ismert szerzeményei kaptak rajta helyet, mint a Tiszta forrás, szép szó; a Jelképek; vagy a Nem vagy egyedül.

Az előadónak és műfajának sok a barátja. A borító tanúsága szerint is számosan működtek közre első önálló nagylemezének sikere érdekében. Megérte! *(Krém)*

Látó János

KIÁLLÍTÁS

A NÁPOLYI FESTÉSZET ARANYKORA

Szépművészeti Múzeum

Hogy van-e olyan értelemben nápolyi festészet, mint, mondjuk, firenzei vagy velencei, nem tartozik a tudomány vitathatatlannak tekintett megállapításai közé — újabban afelé hajlik a szakvélemény, hogy *van*. S ha a sokféleséget, a különböző központokból jött hatások egységesítő feldolgozását, meghonosítását meghatározó vonásnak tekintjük, akkor igazat kell adni e nézetnek. A bonyolult történelmű nápolyi királyság, amely némi hadiszerencse esetén akár Magyarország része is lehetett

HETI AJÁNLAT

volna valaha (gondoljunk a *Toldi szerelmé*ben leírt hadjáratra), otthont és bőséges egyházi-világi megbízásokat nyújtott a spanyol vagy német földről jött festőknek, s adott munkát az olaszoknak is.

Négy teremre való reneszánsz, barokk és klasszicista kép érkezett Nápolyból a Szépművészeti Múzeumba, olyan területről, amelyet itt egyetlen freskótanulmány képvisel. Mély és tüzes színek, szenvedélyes fény-árnyék ellentétek jellemzik e képek többségét; van bennük valami szicíliai zordonság, bár ezt nem annyira a politikailag is közel levő szigetről, mint inkább a spanyol barokkból ered. E majdhogynem romantikus ízű szenvedély közepette üdítő színfolt Vignée-Lebrun rokokó lánykaportréja és a klasszicista Angelika Kaufmann szép arcképe egy nápolyi Martinovitsról: egy tudósról, akit a Bourbonok a XVIII. század végén mint jakobinust kivégeztettek. *(Képünkön a Palazzo San Gervasio mesterének nevezett festő csendélet-részlete)*

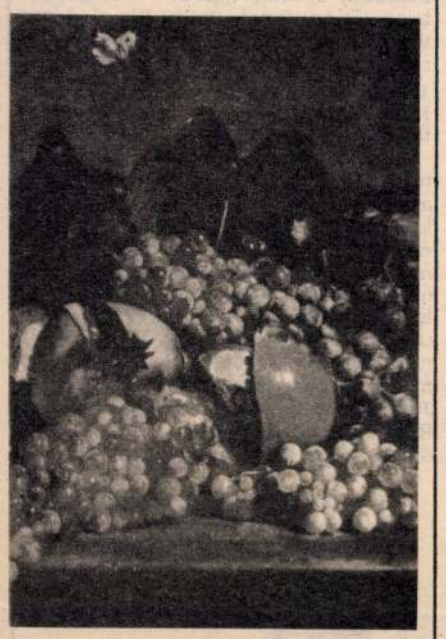

Székely András

MÁGER ÁGNES FESTMÉNYEI
Miskolci Galéria

Máger Ágnes 1971-ben végzett, majd Derkovits-díjas volt; 1976-ban a Stúdió Galériában mutatta be alkotásait, és Miskolcon kapott műtermet, ahol mai napig dolgozik. Dantét megjelenítő festményeit az *Új Tükör* olvasói is ismerik. Jelenleg Bad Lippspringben, ősszel pedig Hamburgban állít ki.

Azok közé tartozik, akiknek széles körű érdeklődésük következtében sikerült a művészi közlés, kifejezés többféle módját is megtalálniuk. Amikor táblaképet fest, azt olyan felelősséggel teszi, hogy érzékelhető: csak drámai hangon képes szólni. A könnyed humor, az elegáns játékosság kiélésére talált rá a színházra, s az a Máger Ágnes, aki szenved az ember kétarcúságától, a világ feszültségeitől, maszkjainál, plakátjainál, díszleteinél ötletekben szinte kifogyhatatlan. A miskolci operatársulat produkcióihoz készített munkái a fiatal énekesekkel, rendezőkkel, komponistákkal együtt lélegezve születtek. Britten, Cimarosa, Strauss, Mozart vígoperáinak festői illusztrációiként.

A Miskolci Galéria — Budapesten korábban a kis Aurea galériában bemutatott — festményei arról adnak számot, ami a művészt inspirálta: a zenéről. Ez nyomta rá hatását Máger lírai vásznaira: Musszorgszkij, Bartók vagy fiatal zeneszerzők, Selmeczi György, Orbán György, Vajda János egy-egy műve. Azok az operák, amelyeknek alakjai a vásznon eleven formát nyertek, mint a *Don Giovanni* alakjai, s a művész barátok; zenészek, festők, írók, rendezők, akiknek karakteres egyénisége Máger expresszív portréinak sorát inspirálta. *(Képünkön a Bakkhánsnő című festmény részlete)*

Egri Mária

FOLYÓIRAT

PROPAGANDISTA

1945. május 20-án ült össze az MKP első legális értekezlete a Minden erőt az ország újjáépítésére jelszó jegyében. A *Propagandista* új számában Strassenreiter Erzsébet számol be e kétnapos tanácskozásról. Folytatódik Knopp András Lukács Györgyről írt tanulmányának közlése. E második részben a szerző 1930-tól — az esztendő korszakhatár a filozófus fejlődésében — 1945-ig tekinti át Lukács munkásságát. Kornidesz Mihály a televízió művelődés- és művészetközvetítő szerepéről ír, hangsúlyozva, hogy a tévé „elkötelezett, értékközvetítő és közönségtisztelő" gyakorlat kialakítására törekszik.

Ahogyan a televízió munkája mindannyiunkat érint, ugyanúgy naponta kapcsolatba kerülünk a rádióval és az írott sajtóval is. PROPAGANDA ÉS TÖMEGTÁJÉKOZTATÁS címmel Pálos Tamás azt veszi szemügyre, hogyan mutatják be ezek az eszközök a mai kapitalizmust. Az eredménytől a szerző nincs elragadtatva. Tanulmányában, amely eredetileg a mai kapitalizmusról Kaposváron rendezett elméleti tanácskozáson hangzott el, kifejti, vannak e munkának dicsérendő oldalai és vonásai, de a különböző felmérések azt mutatják, hogy a megkérdezettek szerint „a kapitalizmusról kialakított kép felületes és nem eléggé megalapozott". „A kapitalista világ bemutatása — fejtegeti a szerző —, jórészt a legfejlettebb tőkés országok helyzetének megvilágítására korlátozódik... s azt a látszatot keltjük, hogy minden tőkés országban olyan fejlett a technika és a technológia, olyan magas az anyagi színvonal stb. mint a leggazdagabb tőkés országokban." Mindemellett óvakodni kell a kapitalizmus egyoldalú, sematikus bemutatásától — mondja tovább a szerző —, s nemcsak bírálni és elutasítani kell, az is érdekünk, hogy tanuljunk a tőkés világtól.

Nem vitás: valóban a kapitalizmus reális, hiteles ábrázolása van nagyobb hatással az olvasóra.

Ökrös László

KAJÁN

A FÉRFI SORSA A NŐ

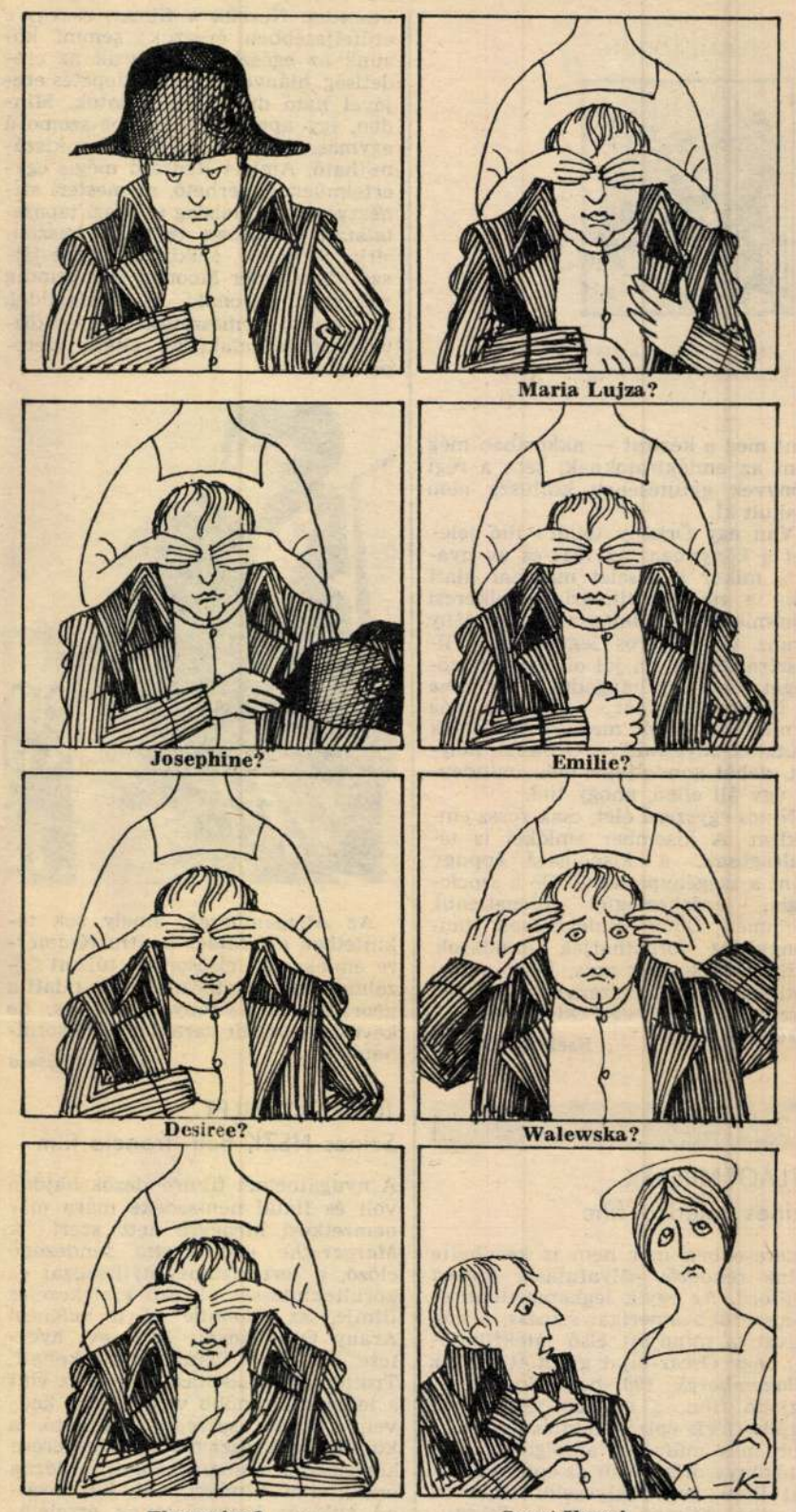

ÚJ TÜKÖR / Képes kulturális hetilap

Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 9–11. 1073
Telefon: 221-285, 429-350, 222-408
Főszerkesztő: **BENJÁMIN LÁSZLÓ**
Főszerkesztő-helyettes: **FEKETE SÁNDOR**

Kiadja: **LAPKIADÓ VÁLLALAT**
Budapest VII., Lenin krt. 9–11.
Felelős kiadó: **SIKLÓSI NORBERT,** a Lapkiadó Vállalat vezérigazgatója
HU ISSN 0133–1361

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Hírlap Irodánál (Postacím: Budapest V., József nádor tér 1. – 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díj: negyedévre 120,– Ft, ½ évre 240,– Ft, 1 évre 480,– Ft.

85.1216 Athenaeum Nyomda, Budapest, rotációs mélynyomás. Felelős vezető: **Szlávik András** vezérigazgató. **INDEX: 25 817.** Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Napjaink
1981 3

1021 MÁGER ÁGNES

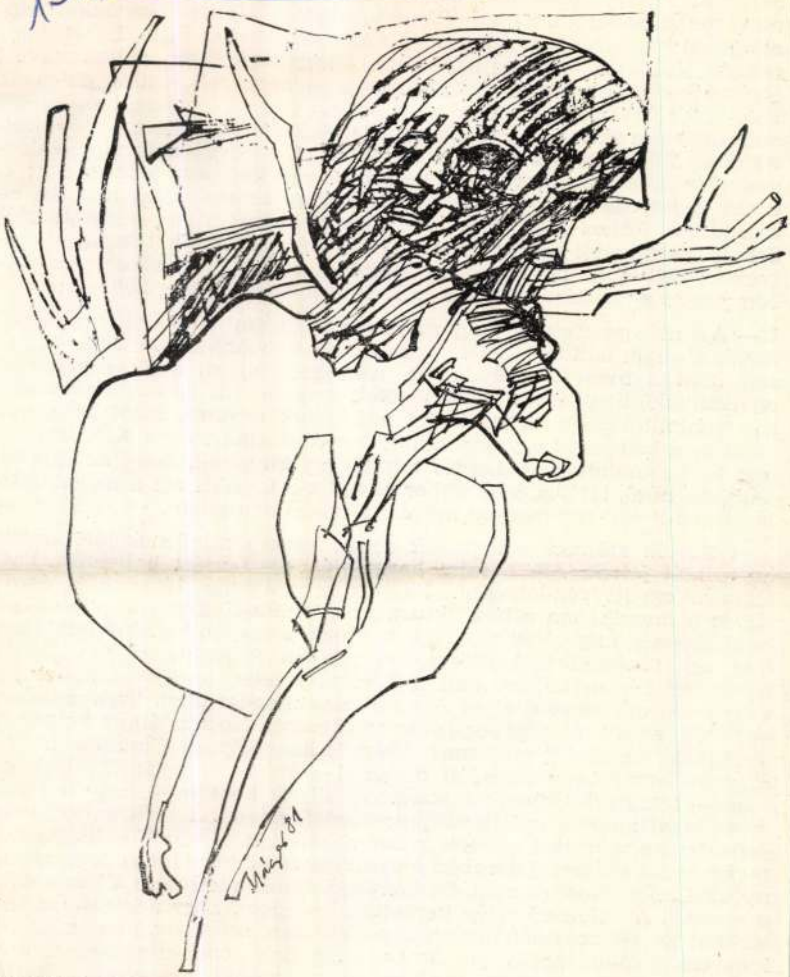

CANTATA PROFANA

MÁGER ÁGNES RAJZA

— Első lemezem egy Bartó
sokszor meghallgattam. Arra
lemez másik oldalán. Persze,
nincs zenei hallásom. Ennek
csolatban ma is csodálkozom,
engem a kíváncsiság hajtot
Nyilvánvaló: ez nemcsak érzékenység, hanem
Fotografus létemre állandóan azt mondom, hogy a modern művészetek megközelítése alapvetően fontos feladat. Számomra például a művészettörténet órák ezért voltak maradandóak. A tárgyra már alig emlékszem, de arra igen, hogy meg kell állni egy kép, egy szobor előtt és olyan epikureus gyönyörrel kell nézni, hogy az embernek a nyála elcsorduljon. Ehhez még azt is hozzáteszem, amit a neves szobrásztól, Schaár Erzsébettől tanultam: a problémalátást. Annak mindig személyesnek kell lenni, nem lehet az intuícióra bízni. Ezt a vívódó, de egyben pontos alapállást a Bartók-művek is megerősítették bennem.

— Azt már említettem, hogy minden műhöz, ami megragadja a figyelmünket, végül is közel kell férkőzni. Úgy is mondhatnám, hogy el kell sajátítani a nyelvét, technikáját, meg kell fejteni sajátos képleteit. Nyilvánvaló, hogy ezt a birtokbavételt megnehezíti az adott alkotónak a magánmitológiája. A közösségi mitológiák ugyanis, amelyek a művészt és a befogadót egy gondolatkörben tartották még a XIX. században is, felbomlottak. A kérdés mindig ott kezdődik, hogy az egyszeri hallgató, néző, látó és érző ember el tudja-e fogadni azt a magánmitológiát, amit egy-egy modern művész munkássága jelent.

— Bartók számomra nemcsak zenei, hanem mindenekelőtt emberi harmóniát jelent. Azt a fajta harmóniát, amit azért hallgatok, hogy segítsen együtt gondolkodni. Passzív zenerajongó létemre is érzem ebben a muzsikában a konfliktust, az ellentétek egymásnak feszülését és küzdelmét, míg végül a művek eljutnak a nagyon kemény feloldásig. Van egy filmrendező barátom, aki minden forgatása előtt végignézi azt a két-három művet, ami a filmművészetet jelenti számára. Így vagyok én a Táncszvittel és A csodálatos mandarinnal. Ezek a dolgok nem célt, hanem az utat segítenek megkeresni. Nem találnak helyettem megoldást, de példát mutatnak. Ezért is hangsúlyozom mindig, hogy a Bartók-életmű legjelentősebb darabjai számomra modellek. Úgy érzem — talán azért, mert nagyon közel állnak hozzám —, hogy *ilyennek kéne lenni minden műalkotásnak: küzdelemben, tézisben, antitézisben, katarzisban. Abszolút mértékek. Bartók mellett a második bécsi iskola tagjai és Sztravinszkij darabjai hatnak így rám.* Hatalmas formaélményekkel ajándékoznak meg. Én konvencionálisan keresem a kapcsolatot a zenével. A befogadó fülén keresztül. Engedem, hogy a korábban háttérként kezelt zenékből katartikus élmények származzanak, s egyben kiegyensúlyozottságot is kapjak. Legtöbbször e zenei élmények elvezetnek az életöröm meghitt forrásához; ami nélkül, azt hiszem, Bartók sem tudott volna létrehozni egy ilyen jelentős életművet.

sánta kutya kilátásait tárja az Aromra emlékezik tárcájában.

Nincs új a nap alatt

Erről tanúskodik a Rakéta Regényújság most megjelent 41. számának jó néhány írása. Például a kanadai humorista, Stephen Leacock *Harc a tisztakezű városi közigazgatásért* című szatírája bizonyos ismert okoknál fogva nem fog az újdonság erejével hatni a magyar olvasókra. Ugyanezt mondhatjuk el George Mikes ugyancsak nem ma írt szösszenetére, mely az *Infláció* címet viseli. Aki akarja, megtalálhatja az aktualitást Molnár László Miklós sorozatának — *A Nyugat hősei és legendái* — utolsó darabjában is. A végső nagy csatában barát barátot gyilkol, hogy a vagyonos marhatenyésztők még több vagyont és még több marhát mondhassanak magukénak.

A Rakéta új számából megtanulhatunk elsősegélyt nyújtani, *Féja Géza* írásából megtudhatjuk, hogyan lehet férjhez menni nagy terjedelmű hátsó felünk segítségével, milyenek voltak *Ceausescu* elvtárs esztétikai nézetei, s milyen betegségekre milyen vitaminok javallottak.

Folytatódik *Chase* izgalmas krimije, s ha kedves olvasóink lemaradtak volna az előző számokról, a szerkesztőségben — II., Csalogány u. 9—11. — továbbra is szívesen állunk rendelkezésükre régi Rakéta-példányokkal. A lap következő száma az ünnepek miatt egy nappal korábban, már csütörtökön megjelenik.

MÉR

A DEMOKRATIKUS BA

AZ ÚJ SZÁM T

— Moldova György 31 kérdése
— Jovánovics Miklós: Ki lesz
— Fekete Sándor: Nem élek k
— Beke György: Érd, a főváros
— Ordas Iván: Gyöpre szálló t
— Végh Antal a Híradóról, a P
Pálfy-védő akciójáról

Cseresznyecsod

Mostanság az ember valósággal szomjazik a jó hírre. Legalábbis én így vagyok vele, s tartok tőle, nem egyedül. Ezért örültem nagyon, amikor nemrég azt olvastam a VH-ban, hogy Japán déli részén a szokásosnál öt hónappal korábban virágoztak ki a cseresznyefák. Ilyen korai virágzásra állítólag emberemlékezet óta nem volt példa, s e ritka jelenségnek az a külön pikantériája, hogy minden bizonnyal egy tájfun okozta, amelynek pusztításai nyomán a vegetáció újabb ciklusába kezdtek.

Kérdezhetnék: miért számít ez jó hírnek, már legalábbis az én számomra miért az. Nem mindegy nekem, hogy a messzi Japánban mikor támad ingerenciájuk a virágzásra a cseresznyefáknak? Eszem én valaha is abból a cseresznyéből? Ha egyáltalán lesz cseresznye belőle?

Nem, számomra azért jó hír ez a mostani, mert azt példázza, hogy valami nagyon rossz után valami nagyon jó jöhet. Tudom, ez nem törvényszerű, de mégis... És ebből a szempontból nin olyan messzi az a ha úgy vesszük, ko tásnyira vannak a idő előtt begerjed resznyefák.

Ha akarom, me hetem őket, ha a — és Japánban e számít illetlenség akár föl is más rájuk, na nem bán romra tekintettel, segítségével. És e semmi! Le is heve tek eme cseresz

Vasárnapi Hírek

MAGEL Agnes

A lét varázsa

A Miskolci Galériában kiállított új művek számarányos bőségében is megnyilvánul *Máger Ágnes* megszakítás nélküli megújulása, mely egyenesen következik szüntelen új forrásokra bukkanó szellemiségéből. Tört színeinek csillámló fénye mindig a gondolat belső szépségét hordozza. A formák rendezett özönlése egyre inkább abban a továbbteremtett közegben villan fel, mely *Pilinszky János* költői világa, *Kondor Béla* vonalvezetése. A harmadik irányjel *Szalay Lajos*. E kapcsolódásokról szerkeszt új látomásos látványt Pilinszky vers-nyomvonalán, és több tételre osztott Szalay tábláján álmodja festészetté a *Miskolcon* élő művész az *Énekek éneke* értelmezését, a Biblia női testben fölragyogó szerelem-szigetét. A lét megejtő varázsát fedezi fel a zenében. Most *Debussy Egy faun délutánját* költi át zölden hullámzó, kavargó színárnyalatokká.

Az elmúlt esztendők nagy tette az ausztriai Eglisauban fölállított oltár magyar változata, mely több festői tételre osztott központi táblájával és külső szárnyaival apokaliptikus jeleneteket, adventi jövendöléseket és más bibliai cselekményeket beszél el pazar festői előadásban. Tágult eszmeköre fölidézi a főbűnöket és az erényeket, rajzi fölkészültségét érzékeljük e sorozatának vázlataiban. Megtalált új műfaját gyakorolja képzeletének friss nyomokra bukkanó működtetésével a *Magyar Oltárban*, a *Psalmus Hungaricus oltárban*. Immár képi törvényekkel dúsítja, korunk eszményeire adaptálva, *Kecskeméti Vég Mihály* zsoltárát, *Kodály Zoltán* diadalmas muzsikáját. A *Képek Zsófinak* ciklus viszont Máger Ágnes önfeledt játékosságát sugározza, sokoldalúsága tanújeleként.

Losonci Miklós

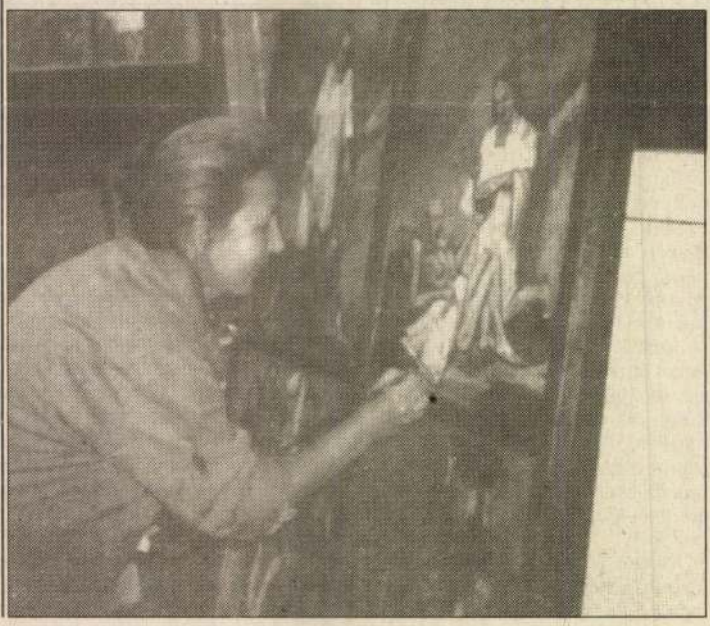

MÁGER ÁGNES KIÁLLÍTÁSA A MISKOLCI GALÉRIÁBAN

megnyitó: 1992. október 5-én,
hétfőn délután 5 órakor

Megnyitja: **Serfőző Simon költő**
Közreműködnek: **a művész barátai**

Szeretettel meghívom
családjával, barátaival
együtt.

Mágertégy

Miskolci Galéria, Miskolc, Déryné u. 5.
A kiállítás megtekinthető október 25-ig.
hétfő kivételével 10–18 óráig

Sinkovits Péter főszerk
UJ MÜVÉSZET
Budapest

Báthory u.1o.
1o54

MÁGER Ágnes

Losonci Miklós: Angyalok bukása : Máger Ágnes mütermében. = Müvészet, XXV.évf. 11.sz. 1984 9 - 11.p. ill.

MÁGER ÁGNES - festő

A színek és fények mestere

Máger Ágnes festőművész tárlata a sümegi Hotel Várban

Máger Ágnes miskolci festőművész paradox ember: anyaghoz kötött és átszellemült. Anyagfestő és kompozícióba, tájba, csendéletbe lelket lehelő művész. Ellentétek küzdenek benne, ezért drámai a festészete, dramatikusak a csendéletei és tájképei. Az utóbbi évek főleg egyházi tematikájú kompozíciói (tábla- és oltárképei) izzanak és felfűtöttek, vagy éppen súlyosan melankolikus hangulatot árasztanak. Máger elsősorban figurális festő, figurális kompozíciók megalkotója. A szendrői katolikus templom elmúlt évben készített nagyméretű falképeinek megfogalmazója – amint ezen a kiállításon is látható – képes kisméretű színváltozatokon is maradandót alkotni, ékszerértékű hatásokat létrehozni.

Képei nem hasonlítanak egymásra, néha nagyon is különböznek, és nemcsak extrém méreteikben, hanem festői felfogásukban is. Ezért van és nincs Máger-stílus. Nincs Máger-modor, de van Máger-festészet, aminek közös nevezője a drámaiság, a színek és fények által kifejezett életérzés mesteri tolmácsolása. A festőnő birtokában van a különböző festészeti irányzatok technikájának, a barokktól az expresszionistákig, de vannak olyan munkái is, ahol már-már szürrealista eszközökkel fejezi ki magát.

Nagyméretű *eglisaui oltár* című képének – amelynek egyik változata a pápa vatikáni gyűjteményét gazdagítja – akadémikus szellemben, de önkényes arányokban megfogalmazott figurái olyan abszurd fényben fürdenek, mintha a nap és a hold fénye egyszerre világítaná meg őket. Képeinek hangulata feszült, viharváróan terhes. Ez érződik, igaz, oldottabb formában, kisméretű színvázlatain, ujjgyakorlatain, ahogy ő nevezi. Ecsettel írt ars poeticája lenne ez: magányos alakok különböző tónusokban, a színskála minden dúr- és mollhangzatában. Saját hangvételével mindent el tud játszani Máger: klasszikust, romantikust és modernet. Mégis a barokk áll hozzá legközelebb, műveit leginkább Maulbertsch és Bach szelleme járja át.

Miklósi Sikes Csaba

Máger Ágnes Szent Ferenc és a gubbiói farkas című festménye

Napló 1997.09.16.

Frizura teszi az embert?

Két dologra következtethetünk a fotók láttán: az egyik, hogy ismét divat a rövid haj, a másik pedig, hogy való igaz, a frizura gyökeresen megváltoztathatja egy nő külsejét.

A képeken látható világsztárok megváltak a hajkoronájuktól. Érdekes, hogy olyan dívákról van szó, akiknek dús szőke sörényük egyéniségük kiegészítője volt.

Kim Basinger elképzelhetetlen volt a hosszú szőke hajkoronája nélkül, íme rövid hajjal. Fiatalos, friss és egészen más. Mondhatnánk, hogy egyénisége elveszítette a szexbomba jellegét, a rövid haj inkább intellektuális külsőt kölcsönöz neki. *Cindy Crawford*, a a nyolcvanas évek szupermodellje megválván a firuzájától üzletasszonykülsőt nyert. *Cameron Diaz* esetében egészen frappáns az átalakulás: a naiv kisleányt a fiús frizura igazi nővé varázsolta. *Candice Berger* megválván a már-már igen fárasztó Murphy Brown szerepétől és frizurájától is, határozottan megfiatalodott.

Rónai Imréné

Rónai Imréné nyugdíjas:

– Szerintem mindenkinek kell hogy legyenek titkai. Ezeket illik megtartani, mert sok mindent elronthat, ha nem kezelik kellő diszkrécióval. A hétköznapi életben és a párkapcsolatokban is egy nőnek és egy férfinak is valahol titokzatosnak kell lennie. Három gyerekem van, és hagyom őket, hogy megtartsák titkaikat. Sejtem ugyan, de megvárom, míg elmesélik. Ha olyan tit-

T

Éjjel és

Ki hinné, hogy a mai idők legnépszerűbb viselete, a farmernadrág csaknem 150 esztendős múltra tekint vissza?

Atyja, *Levi Strauss* 1853-ban varrta az elsőt, szürke sátorvászonból. Miután a marhatenyésztők között nagy volt a kereslet a tartós ruhadarab iránt, Franciaországból szerezte be az elnyűhetetlen, ma is ismert kék színű vásznat, az úgynevezett denimet. Az anyag neve a „de Nimes"-ből ered, ami Nimesből származót jelent.

A farmernernadrágnak 120 esztendőre volt szüksége ahhoz, hogy meghódítsa a világot. Csak az ötvenes években vándorolt át az óceánon, s 1958-ban, az egyetemisták moszkvai fesztiválján a nyugati fiatalok csaknem kivétel nélkül farmert viseltek. Az úgynevezett „stone wash" technológiát, azaz a mosott farmert a japánok agyalták ki a nyolcvanas évek elején, s onnan származik a fekete színű farmer is.

Míg az amerikaiak ma is mindennapi straparuhaként viselik a farmert, addig Európában

Vizuális gyakorlatok

avagy a hóhért akasztják

A miskolci Mini Galériában (Kossuth u. 11.) látható a bölcsészegyesület művészettörténész hallgatóinak közös kiállítása június 12-ig.

A képzőművészet megújulását új művek és a stílus, a módszer újdonságai éltetik. A Miskolci Bölcsészegyesület professzora, *Végvári Lajos* és tanára, *Máger Agnes* festőművész minden tekintetben új programmal, összetett „vizuális gyakorlatokkal" szervezik az első és második évfolyam művészettörténész hallgatóinak évi munkáját. E sokrétű, alapos, újszerű és egyben figyelemre méltó tevékenységről ad számot a kiállítás.

E stúdiumok lényege, hogy a jövő szakírói, művészettörténészei nemcsak az elméletben lesznek jártasak, hanem éppen e vizuális gyakorlatok révén, a maguk teremtette rajzokkal, csendélet-összeállításaikkal, élő maszkjaikkal jártasakká válnak a képzőművészet alapmunkáiban.

A megnyitón a hallgatók formatervezett ruháikban élőképet alkottak, s külön tablón mutatták be társított textilekkel maszkjaikat, a múzsák e találkozási területeit. Mindez kapcsolatban van Máger Ágnes festői gyakorlatával, mely régóta színházi indítékokat is elfogad festészete forrásaként. *Marton Ákos, Kiszty Laura* festményekkel és rajziklussal mutatták be törekvéseiket, *Rigó Krisztina* textiljei érdekesek.

Izgalmas a tárlat azon része, ahol az anyagtársulások rakosgatásai láthatók, a képzelet játékai, melyből a továbbiakban egy árnyalt öltözködési és lakáskultúra valósulhat meg új családi keretekben. Ez is egyik (harmadik, tizedik) hatása, eredménye azon vizuális gyakorlatoknak, melyek elméleti alapozását Végvári Lajos professzor biztosítja. Ő mondja a kiállításról készült videófelvételen, hogy elbűvölő a „képzőművészet mélysége és csöndessége", mely rangját és karakterét hangsúlyozza a zene és irodalom szövetséges társaságában. Több írott dolgozat is látható, olvasható a tárlat előterében, melyek e munkákat és az *Új tudatosság* című kiállítást elemzik. Mindez jelzi, igazolja, hogy a korszerű művészettörténész-képzés alapja csak a komplexitás lehet.

Losonci Miklós

MÁGER Águs

mennyiségtől bármilyen enyhe reakciók jelennek meg, akkor a felnőtteknek végleg le kell mondaniuk egy bizonyos vagy minden tavaszi gyümölcs élvezetéről. A gyermekek esetében ez másként van: érdekes tapasztalatunk, hogy ha két-három évig egyáltalán nem esznek ilyen gyümölcsöket, akkor elmúlhat az érzékenységük.

Szigethi Emma

az önerőből végzett munkával nagyon sokat megtakarítanak. Maguk gyártják a téglákat, a szegedi Bauplan Kft. pedig ingyen készítette el a templom terveit.

— A Magyarok Világszövetsége keresett fel bennünket az ajánlattal — mondta a kft. társ-

egy másik azon elmélkedett, hogy az aranylakodalmát majd ebben a templomban tartja. Lelkesedésben és hitben tehát nincs hiány, s ha az anyagiak is engedik, az ajnácskőiek még az idén tető alá szeretnék hozni a templomot.

Gaál László

Titkok titka

Olvasom a VH-ban, hogy egy Jim Heynen nevezetű amerikai újságíró Százontúl száz című könyvében érdekes észrevételeket közöl a hosszú élet titkának kutatásaiból. Ha minden igaz, igen sok százéves élete a másoknak való segítség jegyében telt el. Eszerint a hosszú élet egyik titka, hogy segíteni kell másokon. Ezzel nehéz volna vitatkozni, bár láttam én már igen jólelkű s tevékenyen segítő embereket, akik a száz esztendőnek még a felét sem érték meg, s bizony túl sok az ilyen eset ahhoz, hogy erősítse a szabályt. Emellett nyilván nem elegendő, hogy csak én segítsek másokat, ahhoz, hogy extra magas kort érjek meg, az is szükséges, hogy mások is segítsenek engem. Legyen például munkám, otthonom, családom, a jobbik fajtából, s mindemellett ne legyen túl sok háború, miközben én buzgón segítek másokat.

Már ebből is látható, hogy az engem segítők sorában ott kell lennie a szerencsének is, kezdve azzal: nem mindegy, hogy hová születik az ember, földrajzilag sem, családilag sem, s az sem mindegy persze, hogy mikor születik, s ez az ő szemszögéből nézve kizárólag Fortunán múlik. Vannak országok, melyeknek éghajlata igencsak háborús, vannak országok, melyek igencsak huzatosak, vannak országok, ahol kevés a munka, kevés az egy főre eső nemzeti jövedelem, kevés a szolidaritás az emberekben, kevés a belátás, az értelem, ehhez képest viszont sok a politikus. Nos, ilyen helyeken bizonyíthatóan kisebb a százévesek száma, mint más országokban, amelyek úgymond polgárosodottak, s ahol ritkább a sertéspestis..

A fentieken kívül természetesen sokat számít a mozgás meg az egészséges élet, a lábakat melegen, a fejeket hidegen kell tartani, ha sokáig kíván élni az ember. És lélegezni kell, amíg lehet...

(münz)

MÁGER Ágnes

Losonci Miklós

Szőnyegen Milánóban

[Mágor Ágnes, E. Szabó Margit]

Vasárnapi Hírek, 1985. máj. 26. 6.

Műhely

AZ ÚJLAK-STORY

1989. június 1-én este rendezvényre gyülekezett a közönség a Hungária fürdő Dohány utcai elhagyott, romos épületében. Az esemény szervezői fiatal képzőművészek voltak, akiknek egyéni munkássága szűk körben már ismert volt; most azonban kifejezetten közös munkára készültek. A képzőművészet új lehető-

Mága Ágnes

Aláírás: Rothschild

Párizs (MTI) – A világ leggazdagabbjai közé tartozó Rothschild család csütörtökön közleményben figyelmeztette a kelet-európai országok lakosságát, hogy bizonyos kötvényeket terjesztő ügynökök a család nevének csalárd használatával próbálják megtéveszteni őket – jelentette az AFP. A nagynevű família óvja az említett országok állampolgárait mindazoktól a csaló manőverektől, amelyekkel az említett ügynökök egy bizonyos befektetési alap tőkéjének jegyzésére buzdítanak, hangoztatván, hogy az alapot Rothschildék kezelik.

A közlemény szerint a csalók többek között a monacói Rainier hercegre, egy, a Brit Antillákon fekvő állítólagos Rothschild Bankra, továbbá az állítólagosan a Virginia-szigeteken jegyzett Rothschild Alapra és az amerikai delaware-i Rothschild Inc nevű vállalatra hivatkoznak. Mindezek a vállalatok teljesen kívül esnek a Rothschild-család érdekeltségi körén, és a név csaló szándékú alkalmazását bizonyítják – áll a közleményben. A család fenntartja a jogot arra, hogy az említett bűncselekmények ügyében pert indítson – zárul a közlemény, amelyet a Rothschild família három illusztris tagja írt alá.

Kazahsztáni üzlet

Budapest (MTI) – Megkezdte termelését Alma-Atában az a gyümölcslétöltő üzem, amelyet a Tradekomplex Amerikai–Magyar Kereskedelmi Kft. szállított Kazahsztán számára. Az 5,6 millió dollár értékű beruházáshoz a budapesti székhelyű cég nemcsak a berendezéseket szállította, hanem a tervezést és a szakemberek kiképzését is elvégezte.

Az üzem szállításáról még 1991-ben kötötték meg a szerződést, és az eredeti tervek szerint a kazah tulajdonosok energetikai szénnel fizettek volna. Az Ekibasztuzugol szénbányászati egyesülés tervét azonban megakadályozta a kormány és a bányász-szakszervezetek megállapodása az energetikai szénimport tilalmáról.

A Tradekomplex Kft. a gyümölcslétöltő üzem berendezéseit a Német Szövetségi Köztársaságból importálta, amely a volt Szovjetunió területén az első, combiblock típusú csomagolóanyagba töltő berendezés. A gyümölcslétöltőt kiegészíti egy mini sörüzem is.

A Tradekomplex kapcsolatai a kazah piacon jók, a cég részt vesz egy kazah–magyar mezőgazdasági együttműködésben is. Az amerikai–magyar vállalat az év elején alakított vegyes vállalatot Alma-Atában az IKR Termelésfejlesztési és Kereskedelmi Rt., a Bábolna Rt., valamint több kazah cég együttműködésével. A vállalat célja, hogy meghonosítsa a magyar mezőgazdasági eredményeket és technológiákat az igen jó agráradottságokkal rendelkező közép-ázsiai országban.

Eladó a Bükkvidéki

Miskolc (ÉM) – Az Állami Vagyonügynökség nyilvános, egyfordulós pályázatot hirdetett a 627,1 millió forint jegyzett tőkéjű Bükkvidéki Vendéglátó Részvénytársaság 50,1 százalékos szavazatrészének – ez 314 millió forintot feltételez – megvételére. Az ÁVÜ mindenfajta fizetési módot – kárpótlási jegy, E-hitel, MRP – elfogad. A pályázatokat december 23-ig lehet benyújtani. Egyébiránt a Bükkvidéki három hotelje – a sárospataki Bodrog, a sátoraljaújhelyi Zemplén és az aggteleki Cseppkő – külön-külön, és együttesen is megvásárolható.

Röviden

November 25-én (csütörtökön) tartja éves közgyűlését a Növényvédő Mérnöki Kamara. A rendezvény helyszíne a B.-A.-Z. megyei Növény-egészségügyi és Talajvédelmi Állomás. Itt hívjuk fel a növényvédő szakemberek figyelmét, hogy e rendezvény keretein belül jelentkezhetnek a szaktanácsadói névjegyzékbe.

Miskolc (ÉM) – Októberben 36 855 fő kapott munkanélküli járadékot, vagy pályakezdők munkanélküli segélyét. Ez a szám 900-zal kevesebb az előző havi létszámnál. Az utolsó negyedév első hónapjában 4800-an kerültek ki a munkanélküli ellátásból, közülük 730 főnek sikerült elhelyezkedni.

Négy év után a gazdakörökről

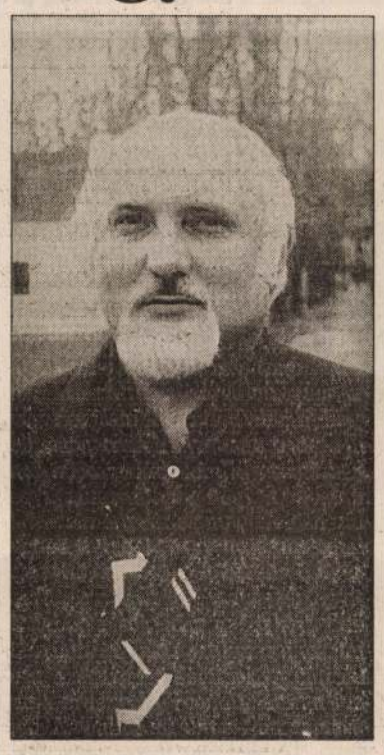

Az átalakulás egyszer lezárul
Fotó: Fojtán László

Lukács László: „Azt mondom: vegyenek földet!"
Fotó: Szarvas Dezső

Edelény (ÉM – Sz.D.) – Mintha ráérzett volna négy esztendővel ezelőtt az eljövendő földéhségre, a mostanság tapasztalható földvásárlási kedvre Lukács László, edelényi agrármérnök. Akkoriban ugyanis még híre-hamva sem volt a kárpótlásnak, a téeszek átalakulásának, annak, hogy csupán csak itt a megyében sok ezren választják az egyéni gazdálkodást, annak minden gondjával, bajával, nagy-nagy kockázatával együtt. Szakember lévén megközelítően felmérhette, mennyi buktató várhat az új gazdákra, tudta, hogy a megmaradáshoz a nosztalgia, a föld szeretete, a szorgalom még kevés. Segíteni kell majd abban, hogy eligazodjanak a gazdaság, a jog, a piac, a kereskedelem útvesztőiben, egyáltalán abban, hogy a mostani követelményeknek megfelelően műveljék a földet, hogy hozzájussanak az információk sokaságához. Ezért alakította meg 1989 tavaszán az országban elsőként a gazdakört Edelényben. „Csakis szakmai okok miatt, azért, hogy segítsek, a politika nem érdekel" – mondta annak idején. És ehhez az alapelvhez tartotta magát, s talán ezért is vertek gyökeret, lettek népszerűek a gazdakörök a megyében, s működnek sikeresen a tagok hasznára, javára. De mire is jutottak? – kérdeztük.

● Mindenekelőtt létszámban, szervezettségben gyarapodtunk; olyannyira, hogy a közelmúltban megalakítottuk a Gazdakörök Megyei Szövetségét – mondja. – Húsz gazdakör működik ugyanis a megyében, taglétszámuk több százra tehető, s mind több új gazda kéri felvételét. Ez pedig azt jelenti, hogy talán-talán hasznosan dolgoztunk. Különben miért is jönnének a gazdák?

❑ *Mégis, miért jönnek, mit kaptak és kapnak?*

● Azt hiszem, az elmúlt évben kialakult valamiféle arculatunk, s most már nemcsak a tagok, de a kívülálló gazdák is tudják, milyen segítséget kaphatnak, mi az, amiben számíthatnak ránk. Úgy vélem jó hírünk kelt és ez nagyon fontos; nem kevésbé pedig az, hogy sokak szerint „hasznosan munkálkodunk". Hogy mégis mi az, amiben segítettünk? Aki úgymond nincs benne a mezőgazdaság mai történéseiben, az el sem tudja képzelni, milyen kevés információ jut el a falvak népéhez. Sokszor a legalapvetőbb – ám igen fontos – döntésekről, lehetőségekről, mint például a vetési támogatás, vagy az aszálytámogatás, a kárpótlás hogyanja, miléntje sincs tudomásuk. Az információhiány, a tájékozatlanság valóságos drámákat szült számos faluban. Öreg emberek sokasága adta el féláron, de inkább azon alul kárpótlási jegyét üzéreknek, ügyeskedő szélhámosoknak. Értéktelen papíroknak tekintették ugyanis a jegyeket, ezért százak maradtak a falvakban kifosztva, kisemmizve. Azt hiszem ott, ahol mi jártunk, ahová eljutottunk, s beszéltünk a kárpótlásról, a jegyekről, a lehetőségekről, ez nem történt meg. Nos, ha semmi másért, hát ezért érdemes volt gazdakört alakítani.

❑ *A kárpótláson, illetve a földárveréseken majdhogynem túl vagyunk. Sok az új gazda, s mire az árverések befejeződnek, várhatóan még többen lesznek. A gazdákkal beszélgetve úgy tűnik, az új út – mint szokták mondani – nincs rózsákkal telehintve...*

● Nincs bizony. S ha már a rózsákat említette, az úton sok a tövis, s még több lenne, ha gazdák érdekképviselet nélkül, egyedül maradnának. Nos, nem állítom, hogy manapság nincs semmilyen működő érdekképviselet. Van. De lehetne jobb, hatékonyabb, eredményesebb is. Azt hiszem, hasznos lenne, ha a gazdakörök e tekintetben is úgymond: arcot mutatnának. Később persze, mert most praktikusabb, gyakorlatiasabb segítségre van szükség. Abban, hogy a gazdák megfelelő információkat, tanácsokat kapjanak, ismerjék a támogatások, a hitelfelvételek lehetőségeit, hogy pénzhez, a gazdálkodáshoz szükséges gépekhez, eszközökhöz hozzájussanak. És még ez is kevés. Segíteni kell abban is, hogy amit a gazdák megtermeltek, azt jó áron el is adják anélkül, hogy valami ügyes kereskedő alaposan megvágná őket. Szóval, igyekszünk megszervezni a termelést és az értékesítést. Vetőmagot ajánlunk, jövedelmezőséget számolunk, megmondjuk, hogy érdemes-e például manapság napraforgót, cukorrépát, vagy netán kukoricát termelni. Hangsúlyozom: mi csak ajánlunk, a döntés a gazdáé, illetve a gazdáké.

❑ *Az árverések még tartanak megyénkben is. Sok ezer aranykorona értékű jegy van a kárpótoltak birtokában. Talán meg sem kellene kérdeznünk: mibe fektessék? Földre licitáljanak, netán részvényt vegyenek?*

● Nézze. Huszonöt éve dolgozom a mezőgazdaságban. Számomra ez jelenti az életet, s valamelyest értem a szakmát. Tudom, milyen nagy érték a föld, ezért azt mondom: vegyenek földet. Mert nálunk több lehetőséget kínál a föld, mint azt sokan hiszik. Több okból is. Főként azért, mert ebben az országban az elmúlt évtizedekben sok ezren jutottak a föld mind jobb megműveléséhez szükséges ismeretek birtokába, s kizárt dolog, hogy ez a felhalmozott tudás és akarat parlagon maradjon, ne hasznosuljon. És le fognak tisztulni a dolgok, az átalakulás folyamata végetér. A megmaradt, átalakult szövetkezetek szerintem újra megerősödnek, az új gazdák megkapaszkodnak, megélnek, s bizonyára új utakat is keresnek. Mi pedig, mármint a gazdakörök azért vagyunk, hogy ebben egy kicsit segítsünk.

Jegyzet

Fegyverkiállítás

Illésy Sándor

Mától ország-világ láthatja a titkot. Az Army Coop Kft. Diósgyőri Általános Gépgyára – vagy ahogy mindenki hívja, az ágyúgyár, a fegyvergyár – ugyanis a nagyközönség előtt is bemutatja aknavetőjét. A Budapesten megnyíló „Közép-európai védelmi és légügyi berendezések" kiállítása nyilvános, az eddig rejtegetett fegyvert bárki megtapogathatja, mustrálhatja, mi több, ha tetszik neki, s megfelelő engedéllyel is bír, meg is vásárolhatja.

Végül is ez a cél: a piac. Tetszik, nem tetszik: a fegyver is egy árucikk, méghozzá jól fizető árucikk, s a ma forrongó világának szüksége van rá. Sajnos, de tény. Az évek óta agonizáló diósgyőri gyár új tulajdonosával új erőre kapott. Nincs már Varsói Szerződés, nincs már Szovjetunió – nincs már korlátlan felvevő termékeire, de van munka, és talán lesz piac. Ez a fegyverkiállítás kiváló alkalom a bemutatkozásra, a megmérettetésre, ámbátor a Honvédelmi Minisztérium szóvivője jó előre sietett kijelenteni: a diósgyőri gyár termékei nem élveznek prioritást terveikben. Hogy miért nem – nem részletezte. Lehet, a tárca nem tette magáévá a kereszténydemokraták ötletét, nem favorizálja a magyar árukat, de az is lehet, a minisztérium nem kedveli azokat a cégeket, amelyek körül valami nem tiszta.

Itt és most, vélhetően erről van szó. A diósgyőri céget tudvalevően utolérte a magyar átok, többeknek nem tetszik a tulajdonosváltás, nem örülnek annak, hogy megmaradt cirka félezer ember munkahelye – a gáncs mindenekelőtt. „Dögöljön meg a szomszéd tehene is..." Nem tudni, mit hoz a konyhára a szombatig látható fegyvertárlat, csak remélni lehet: sikert, megrendelést. Most ezért kell szurkolni, igaz, legszívesebben a teljes leszerelésért tennénk azt...

Árfolyamok

Budapest (MTI) — A kis tételben folyó kereskedéstől eltekintve 118 üzletben összesen 1282,188350 millió forint forgalmat bonyolított le a Budapesti Értékpapírtőzsde a tegnapi napon árfolyamértéken.

A részvények forgalma (64 kötés) névértéken 10,1700 millió forintot, árfolyamértéken számolva pedig 28,943700 millió forintot tett ki. A befektetési jegyek árfolyamértékű forgalma 25 900 forint, a kárpótlási jegyeké 37,617300 millió forint, az államkötvényeké 176,1010 millió forint, a diszkont kincstárjegyeké 1039,5000 millió forint volt.

Kárpótlási jegy

Tőzsde

Index (ideiglenes) nov. 23-án: 1220,16 -5,91

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1993. november 23.

Pénznem	Valuta Vétel	Valuta Eladás	Deviza Vétel	Deviza Eladás
Angol font	145,86	148,66	147,28	147,98
Ausztrál dollár	65,65	66,89	66,10	66,40
Belga frank*	273,32	277,98	274,83	275,99
Dán korona	14,62	14,88	14,70	14,76
Finn márka	17,05	17,45	17,09	17,19
Francia frank	16,71	16,99	16,80	16,88
Holland forint	51,76	52,62	52,05	52,27
Ir font	138,97	141,57	139,92	140,56
Japán yen*	91,51	92,71	91,74	92,04
Kanadai dollár	74,54	75,94	75,01	75,35
Kuvaiti dinár	331,59	337,09	333,46	334,84
Német márka	58,06	59,02	58,41	58,65
Norvég korona	13,35	13,59	13,42	13,48
Olasz líra**	58,69	59,97	58,38	58,70
Osztrák schill.*	825,63	839,23	830,56	833,96
Portugál escudo*	56,83	57,93	57,29	57,57
Spanyol peseta*	71,76	73,28	72,03	72,41
Svájdi frank	66,24	67,32	66,67	66,95
Svéd korona	11,85	12,11	11,86	11,92
USA-dollár	99,02	100,58	99,61	100,01
ECU (KP)	111,29	113,25	111,92	112,42

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban

*: 100 egység, **: 1000 egység

Az olcsónál is van olcsóbb

A listát a román és ukrán munkavállalók vezetik

Miskolc (ÉM) – Az októberi munkanélküliségi mutatók szerint megyénkben 77 429 állásnélkülit tartanak nyilván és az előrejelzések szerint az előttünk álló alig több mint egy hónapban további emelkedés várható. Az állásajánlatok száma viszont elenyésző ehhez a majd' 80 ezres nagyságrendhez. Sőt, a felkínált munkahelyek sem túl kecsegtetők, a járadékot alig meghaladó bérért maximális követelményrendszert támasztanak a cégek. A parkolópályán levőknek az esetek többségében nincs más választásuk, mint a várni.

Szép számmal akadnak azonban, akik a nem túl magas munkanélküli juttatást feketén egészítik ki. Mint dr. Hajdú Lászlótól, a megyei munkaügyi központ munkaerőpiaci ellenőrzési osztályának vezetőjétől megtudtuk, a harmadik negyedévben folyamatosan ellenőrizték az illegális foglalkoztatást. Tapasztalataik szerint ez leginkább az építkezéseken, vendéglátó egységeknél és mezőgazdasági területen, főleg a szezonmunkáknál jellemző. A baktakéki termelőszövetkezetnél például több mint harminc állásnélküli dolgozott, anélkül, hogy az encsi kirendeltség erről tudott volna. A munkáltató ugyanúgy foglalkoztatta az embereket, mint korábban, amikor a szövetkezet alkalmazásában álltak.

A munkaerőpiaci túlkínálat ellenére – az olcsó munkaerőnél is van olcsóbb elvből kiindulva – a vállalkozók és a különböző társaságok előszeretettel alkalmaznak külföldi állampolgárokat. A listát a román és ukrán munkavállalók vezetik. A ládbesenyői almáskertben a miskolci székhelyű Abod-Királykuti Kft. 31 ukrán dolgozót alkalmazott engedély nélkül. Az olcsó munkaerővel való kereskedés jó üzletnek bizonyul, már valóságos hálózat alakult erre szomszédainknál is. A szóban forgó ügynél egy ukrán korlátolt felelősségű társaság „közvetítette" az embereket, sőt szállításukról is gondoskodott. Az ellenőrzés miatt aztán az olcsóból hirtelen nagyon drága munkás lett, hiszen a hazai kft.-től visszakövetelt összeg – mondja dr. Hajdú László – 200 ezer forint. A kifizetett bér kétszeresének „behajtásán túl" itt a rendőrség illetékes osztálya is megtette a szükséges intézkedést.

Ugyancsak kiutasítással végződött a Csermelyen „feketéző" három román állampolgár esete. A Romániából áttelepült vállalkozó – nem tudni, hogy segíteni akart-e honfitársain, vagy nagyobb volt az olcsó munkaerő vonzereje – egész nyáron át zsebből fizetett alkalmazottainak. A csupán egy hónapra szóló magyarországi tartózkodási engedély miatt a munkavállalók négy hetente hazautaztak és a szükséges formaságok lerendezése után ismét szabad volt az út. Ez az eset is komoly anyagi hátrányt okozott az ügyeskedő vállalkozónak, 360 ezer forint visszafizetésére kötelezték az ellenőrök.

Általános tapasztalat a külföldiek alkalmazásánál, – jegyezte meg az osztályvezető –, hogy a munkavállalókat embertelen körülmények között szállásolják el és nem ritka, hogy tevékenységükért csupán éhbért fizetnek.

APROPÓ

Új undokok

BRACKÓ ISTVÁN

A véletlen vagy talán a nagy tréfamester, a sors hozta úgy, hogy néhány nap eltéréssel hallhattam két hazai humorista vallomását. Mindketten kitüntetést, jobban mondva anyagiakkal járó erkölcsi elismerést kaptak. Máshol és mástól. A két ember nem egyforma, hála az égnek, s fogalmam sincs, hogy milyen viszonyban vannak egymással. De egy hajóban ülnek, mindegyik teszi a dolgát, nevük ismert, s népszerű emberek. Az egyik Farkasházy Tivadar, a másik Sas József. Mindketten a „randa pályán" tevékenykednek, s számomra rímtelenül is összecsengett mondandójuk.

Az első azt mondta, hogy az embereknek fogyóban van a humorérzéke, s a humor most remény udvariatlansága... Ő nem politizál, csak a stigma van rajta. Ő nem akar közszereplést vállalni, de szól a száj, s mindenféle kezek a „szónoki" emelvényre lökdösik. Ő tud (megtanult?) evezni előre is, hátra is. A második humorista a szolgálatról mesélt. Nem kiszolgál, de egyetlen hasznosítható képességét gyakorolja úgy, hogy használjon és szórakoztasson. Fölemlegette „mikroszkópos" eleit és mestereit: Komlóst, Martont, Hofit... Csodálattal beszélt róluk, de azt is beismerte, hogy ő miért más, hogy ő miért nem kopírozhat. Más képességekkel áldotta meg a sors, s más a kor is. Farkasházy ezt úgy magyarította, hogy a humor és a demokrácia egy tőről fakad... Lehet, hogy rosszul emlékszem? S a mondat feltételes módban hangzott el? Mindegy. Rosszkedvünk megédesítői mindenesetre megegyeztek abban, bár nem beszéltek össze, hogy most ők az új undokok... Sajnáljam, irigyeljem őket? Vitriolos produkcióik nélkül szegényebb lenne a kép. És igaztalanabb. Sas azt állította: akit mindenki szeret, azt nem szeretik igazán.

Karikatúrák

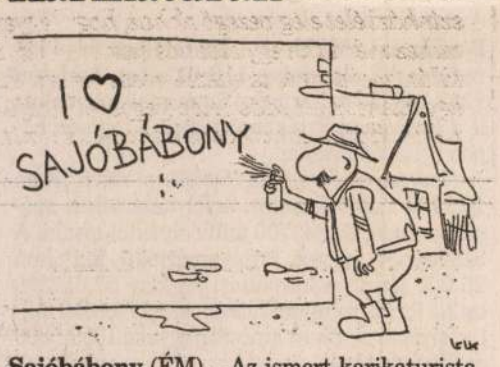

Sajóbábony (ÉM) – Az ismert karikaturista, Lehoczki István rajzait mutatja be a sajóbábonyi Déryné Művelődési Ház a Kiállítóteremben november 25. és december 2. között. A tárlatot csütörtökön délután 4 órakor nyitják meg.

Fiatal Magyar Fotó

Miskolc (ÉM) – Bán András és Dobrik István művészettörténészek valamint Halmai László fotóművész a következő pályázati felhívást juttatta el szerkesztőségünkbe.

„Kiállításra hívjuk a fiatal fotográfusokat. Tíz éve annak, hogy Miskolcon meghirdettük a Fiatal Fotó 1980 után című fotókiállítást,amely áttekintést adott a fiatal fotósok egy évtizeddel ezelőtti helyzetéről és törekvéséről. A képeket több helyszínen bemutattuk, s megalapítottuk a miskolci Herman Ottó Múzeum kortárs fotógyűjteményét, mely az elmúlt évtized során tekintélyes kollekcióvá alakult. Most – azonos feltételekkel – újra meghirdetjük az FmF90 kiállítást. Várjuk tehát a fiatal (1957 után született) magyar fotográfusok 1990 után készült műveit. Teljes körképre törekszünk: minden irányzatra, mindenféle elképzelésre nyitottak vagyunk. Sem méretbeli, sem mennyiségbeli korlátozással nem élünk. A kiállításra kiválasztott művek a fotógyűjteménybe kerülnek. Díjakat ajánlott fel a kiállítók számára: a Művelődési Minisztérium Képzőművészeti Főosztálya, a B.-A.-Z. megyei és a miskolci önkormányzatok és több szakmai cég. Az FmF90 pályaműveiből rendezett tárlat 1994. június 13. és augusztus 21. között várja majd az érdeklődőket a Miskolci Galériába. A beküldésre szánt fotókat 1994. február 28-ig kell eljuttatni postán a Miskolci Galéria Igazgatóság címére 3525 Miskolc, Hunyadi u. 12.,vagy személyesen átadni a Miskolci Galériában , a Budapest Galéria Kiállítóházában (III. ker. Lajos u. 158.), illetve a szegedi Móra Ferenc Múzeumban (Roosevelt tér 1-3.) – mindegyik helyszínen február 28-án délelőtt 10 és délután 4 óra között. Ugyanezeken a helyszíneken a kiállításra nem kerülő művek március 28-án átvehetők."

Három grófnő egy színházban

Az olvasópróbán — Fotó: Dobos Klára

Miskolc (ÉM – FG) – A grófnők egyelőre rangrejtve, egyszerű utcai ruhában járnak, de már naponta találkozhatunk velük a Miskolci Nemzeti Színházban – megkezdődtek ugyanis a Marica grófnő című Kálmán Imre-operett próbái.

A népszerű nagyoperett primadonnaszerepét hármas szereposztásban Nagy Ibolya, Seres Ildikó és Pirisi Edit játssza. Bonvivánból kettő lesz: a lassan már miskolcinak számító Leblanc Győző és az ugyancsak vendégként szereplő Laczó András. Török Liza – úgyis mint szubrett – szerepében Várkonyi Szilviát és Tilles Évát láthatjuk. Az előadás további szereplői: Orosz Anna, Túróczi Éva, Földi László, Quintus Konrád, Kuna Károly, Dézsy Szabó Gábor, Máhr Ági, Varga Gyula, Somló István, Szegedi Dezső és Honti György.

Az operettbarátok most sem fognak csalódni, garancia erre a szereplők neve, és várhatóan pazar külsőségek között elevenedik meg a történet, hiszen a Bál a Savoyban és a Csárdáskirálynő után most a Marica grófnő díszleteit és a jelmezeit is Zeke Edit tervezi. Az előadás rendezője Schlanger András, aki az elmúlt évadban Miskolcon a Pletykák című Neil Simon-darabot állította színpadra. Ahogyan az operett bonvivánja, Török Péter ígéri, nagy mulatságnak lehetünk majd a részesei. „Magyar mulatságot akarnak, hát rendezzünk nekik magyar mulatságot. Még a tehenek is azt fogják bógni, hogy ihaj, csuhaj, sose halunk meg." Meglátjuk december 17-én a premieren.

A műteremtől a hangversenyig

Nyáridéző beszélgetés Máger Ágnes festőművésszel

MIKITA GÁBOR

Miskolc (ÉM) – A Miskolci Nyári Színház legutóbbi koncertje nemcsak azért volt rendkívüli, mert novemberben tartották, de azzá tette többek között a szünetben megrendezett árverés is, ahol Máger Ágnes festőművész ajánlotta fel néhány alkotását a rendezvénysorozat támogatására.

Lesznek-e árverések a következő koncerteken is? – ezzel a kérdéssel kerestük meg a művésznőt, s ennek kapcsán beszélgettünk a nyári színházhoz való kötődéséről.

● Úgy érezzük, olyan jól sikerült az árverés, hogy a következő hangversenyeken is meg kell ismételni – bevonva másokat is, stúdiósoktól kezdve pályakezdőkön át egészen a neves kortárs művészekig. Bebizonyosodott, hogy a zeneértő közönség érti a képzőművészetet, érdemes folytatni.

❑ *Ön részt vett a nyolcvanas évek elején a nyári színház megteremtésénél. Hogyan talál el egy festőművész a zenés színház világához?*

● Engem a zene vezetett oda. Mindig is szerettem a zenét – fiatalon lelkes kórista voltam, állandóan koncertekre jártam. De vonzott a színház, az irodalom is, mivel eredetileg irodalmi pályára készültem. Nagyon sok jelmeztervet, rengeteg műsorfüzetet készítettem akkor. Nagyon izgalmas, forradalmi tett volt, amit csináltunk. Minden munkánkat meghatározta az ifjúságnak az a lángolása, hogy amit alkotunk, az nagyon fontos és nagyon jó, ezért nagyon komolyan is vettük egymást és a dolgunkat is. Rendkívül erősen feltöltődtem ott, hiszen egy-egy előadáshoz komoly előtanulmányokat végeztünk, a Mozarttal kapcsolatos összes tanulmányt elolvastuk és alaposan megbeszéltük. Mindaz, ami akkor történt, meghatározó volt az életemben, s úgy érzem, hogy a többiekében is.

❑ *Mitől voltak különlegesek azok a nyári előadások?*

● Attól, hogy nem volt olyan akadály, amit ne tudtunk volna leküzdeni. Szenzációs volt például az, hogy a Don Giovanni egyik pontján meg kell egy harangnak szólalnia, s mi megszerveztük, hogy minden előadáson abban az adott pillanatban megkonduljon a szomszédos templom harangja. Ennél a produkciónál a Kossuth Művelődési Ház előudvarában kiállítást szerveztünk: az opera szereplőiről készített portréimat állítottuk ki, s a szünetben itt még külön is Mozart-zenét hallgathatott a közönség, akit eközben meg is vendégeltünk.

❑ *Egy festőművész számára menynyiben nehezebb, különlegesebb feladat a jelmeztervezés?*

● Nekem egyszerűbb feladat. A kompozíciós elvek ugyanazok, csak amit egy táblaképen két dimenzióban kell megfesteni, azt itt megcsinálhatom a valóságban, három dimenzióban is. A festésnél nagyon fontos mozzanat, amikor már tudom, hogy mit is akarok, hogy indul el a kép, ami aztán már viszi magát. A színház konstruktívabb, mert több ember dolgozik együtt, és egy közös akaratnak, a darabnak kell jónak lenni, úgy hogy közben a személyiségét is mindenki kibonthassa.

❑ *Meglepő az az alaposság, ami a terveit jellemzi: a figurák mellett nem csak a legapróbb technikai tudnivalók sorjáznak, de nagyon komoly szerepértelmezések, jellemzések is olvashatók.*

● Szeretek elmélyülni abban, amivel foglalkozom, mindig körbejárom az adott témát. Érdekes lehet a l'art pour l'art-féle művészet is, de én azt szeretem, ha szólnak valamiről a munkáim, ha tartalom van az alkotás mögött.

❑ *Azok az egykori fiatal művészek, akik létrehozták a nyári színházat, mára meghatározó művészei a városnak. A két kezdeményező pedig „felváltva" igazgatja a színházi életet, hiszen Hegyi Árpád Jutocsa a Nemzeti Színház igazgatója, míg Selmeczi György a nyári színházat vezeti.*

● Nekem az a véleményem, hogy „egy kis késéssel" következett be, aminek akkor kellett volna megtörténnie. Mindez akkor lett volna szenzációs, ha Jutocsa akkor lehet vezető, vagy ha Selmeczi Gyurit se „bántották volna" annyit. Nekünk bosszantóan kis pénzből kellett dolgoznunk, s rengetegen támadtak bennünket. De még mindig nincsenek meg az anyagi feltételek egy nyári fesztivál működéséhez, ez a pénz nagyon kevés. Ennyiből lehetetlenség a Nabuccohoz hasonló monstre produkciókat létrehozni.

❑ *Máshol egy produkcióra jut annyi, mint itt az egész nyárra. S egy fesztiválnak épp a Nabuccohoz hasonló vállalkozások adhatnak rangot. Sajnos Miskolcra jellemző, hogy a különleges kezdeményezéseknek hamar vége szakad a közömbösség, pénzhiány vagy a rosszindulat miatt.*

● Mi is csak 3–4 évig tudtunk akkor együtt dolgozni, mert aztán más irányba kezdték vinni a színházat, Pestről kezdtek művészeket hívni, mi pedig szép lassan visszavonultunk, s most is bebizonyították, hogy „senki sem pótolhatatlan".

❑ *Azóta sem készített színpadi terveket. Nem hiányzik a tervezés?*

● Nagyon hiányzik. De ma már minden rendezőnek megvan a maga stábja, s a színház költségvetése nem engedheti meg a sok vendégművészt. Azért bízom, hogy lesz még lehetőségem a tervezésre.

❑ *Thália temploma után mostanában „igazi" templomok számára festhet.*

● Nemrégiben egy svájci templomban dolgoztam, most az avasi templom számára készítek oltárt. Mindig is foglalkoztatott a bibliai témák, alakok megfestése. Angyalosnak is hívnak, mert nagyon szeretem az angyalokat, mivel a szárnyaik kiváló térkitöltő elemek, egy festő sok mindenre tudja őket felhasználni. A szárnyas oltárokhoz pedig úgy jutottam el, hogy azon gondolkodtam, hogyan lehet a festményt a fal síkjából kiemelni. Egy közülük ma már a Vatikánban van...

❑ *Ön nem az az otthon csendben festegető művésztípus...*

● Valóban, sosem voltam az a festőtípus, aki a műteremben a festőállvány mellett megváltja a világot, aztán várja, hogy jöjjön a párt, a vállalat és megvegye a képet, meg adjon egy díjat. Az a világ már lejárt...

A Miskolci Nemzeti Színház társalgójában Máger Ágnesnek a Kurázsi mama című előadáshoz készített alkotásait állították ki

Churchill-archívum

London (MTI) – A brit kormány néhány héten belül nyilvánosságra hozza Churchill titkos kémszolgálati archívumát, és történészek máris úgy vélik, hogy az iratok új fényt vethetnek a második világháború sok eseményére. Churchill, a világháborús brit miniszterelnök naponta megkapta a titkosszolgálatok jelentéseit a világ minden részéből.

Történészek elsősorban arra várnak választ az újonnan tanulmányozható iratokból, hogy vajon tudott-e Churchill előre a háború egyik sorsdöntő fordulatáról, az amerikai Pearl Harbor elleni japán légitámadásról. A brit kutatók többsége hagyományosan úgy véli, hogy nem tudott. Ám egy kisebbség régóta gyanítja, hogy Szingapúrban dolgozó brit kódfejtők, megfejtett japán tengerészeti üzenetekből, idejekorán megsejtették a támadás tervét. Az információ eljutott Churchillhez, de ő ezt nem osztotta meg az amerikaiakkal, mert úgy gondolta, hogy csak egy nagy vereség indíthatja Roosevelt kormányát a háborúba való belépésre – állítják ennek az elméletnek a hívei.

A Churchill-archívumból választ várnak a hidegháború eredetére is. Mind több brit történész vélekedik úgy, hogy a hidegháború eszméje nem 1945 utáni termék, hanem genezise egészen 1941-ig vezethető vissza, amikor a brit kormányfő adatokat kezdett kapni a kelet-európai szovjet előretörés terveiről.

Váci-versek

Encs (ÉM) – Ez a hét a vendégeké az encsi Váci Mihály Gimnáziumban. A hétfői nyílt napon több mint 100 általános iskolás ismerkedett a gimnáziumi élettel, a reggeli tájékoztatás után a kisdiákok megtekintették az iskola történetét bemutató videofilmet, majd bemutató órákon vettek részt, és persze játszhattak egy kicsit a számítógépes szaktanteremben.

November 27-én, szombaton pedig megrendezik a gimnáziumban a középiskolások Váci Mihály-szavalóversenyét. Az intézmény fennállásának 30. évfordulója tiszteletére meghirdetett versenyre a megye 17 iskolájából 38 diák nevezett be.

Tűzzománcok

Miskolc (ÉM) – Sárközi Ágnes 1984-ben megkapta a Népművészet ifjú mestere címet szövés kategóriában. Tűzzománccal négy éve foglalkozik, egy éve szakkört is vezet a szigetszentmiklósi gyerekeknek. Most Miskolcon, a József Attila Könyvtárban nyílik kiállítása, melyet november 26-án, pénteken délután öt órakor Goda Gertrúd művészettörténész nyit meg.

Miki manó

Encs (ÉM) – Miki manó című gyermekműsorát mutatja be ma délután 3 órától az encsi Városi Sportcsarnokban 100 Folk Celsius együttes. A rendezvényen ott lesznek az abaújkéri, ináncsi, krasznokvajdai, kázsmárki, novajidrányi, halmaji, hidasnémeti, vizsolyi és természetesen az encsi gyerekek.

Regös nap

Tállya (ÉM) – A miskolci 19. Számú Bükk Cserkészcsapat és a tállyai cserkészek az elmúlt hétvégén közös regös-napot tartottak. A délelőtt dal- és játéktanulással telt, de jutott idő a tállyai ásványmúzeum megtekintésére is. A délutáni tánctanulás után az őrsök rövid műsort adtak.

Katalin-bál

Miskolc (ÉM) – Katalin-napi bált rendeznek a Vasas Művelődési Központban november 26-án, pénteken este hét órától. A műsorban közreműködik a Ködmön Formációs Táncegyüttes, valamint Ábrahám István, Komáromy Éva, Lévai Joli és Péva Ibolya színművészek.

Pophajó

Miskolc (ÉM) – Pophajó elnevezéssel új diszkó indul Miskolcon a Bartók Béla Művelődési Házban. December 3-án, pénteken este tíz órától lesz az ingyenes nyitóbuli, ahol klubigazolványok is ingyenesen válthatók.

MÁGER Ágos

TISZTELETADÁS
DR. VÉGVÁRI LAJOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZNEK
75. SZÜLETÉSNAPJÁN

DR. VÉGVÁRI LAJOS

1919. augusztus 28-án született a Sopron megyei Zsira községben. Iskolai tanulmányait Sopronban és Sümegen végezte, majd a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen művészettörténetet, kereszténytörténetet és összehasonlító irodalomtudományt hallgatott.

Szovjet hadifogságból való visszatérte után 1948-ban bölcsészdoktori diplomát szerzett. A Fővárosi Népművelési Központban, majd a Fővárosi Képtárban dolgozott.

1950-53 között a Fővárosi Képtár igazgatója és a Szépművészeti Múzeum főigazgató helyettese volt.

1954-ben a Képzőművészeti Főiskola művészettörténeti tanszékének vezetője lett.

1967-ben megalakult Zebegényi Képzőművészeti Szabadiskola alapítója.

1981-ben kérte nyugdíjazását. Ettől az időtől kezdve a miskolci Herman Ottó Múzeum képzőművészeti gyűjteményét gondozta.

Előadásokat tartott a budapesti, debreceni, pécsi és miskolci egyetemeken.

A Miskolci Bölcsész Egyesület egyik alapító tagja.

Több mint 40 könyve, számos tanulmánya, újságcikkei jelentek meg.

A festészet története mellett fotóelmélettel is foglalkozott. A magyar és nemzetközi diaporáma mecénása.

É. S. FIAP és az Ipolyi Arnold Művészettörténeti díjak kitüntetettje.

Több nemzedék oktatója, sokunk által szeretve tisztelt mester.

Máger Ágnes

A Miskolci Kulturális Menedzser Iroda tisztelettel meghívja Önt

"PARAFRÁZISOK DR. VÉGVÁRI LAJOS MEGJELENT KÖNYVEIHEZ"

MÁGER ÁGNES

festőművész kiállítására
a Mini Galériába (Miskolc, Kossuth utca 11.)
A kiállítást 1994. augusztus 27-én, szombaton 11 órakor

CZIGÁNY GYÖRGY

költő nyitja meg.

A megnyitó után

DR. VÉGVÁRI LAJOS
1945 UTÁN MEGJELENT
PUBLIKÁCIÓIT
(A MISKOLCI BÖLCSÉSZ EGYESÜLET
GONDOZÁSÁBAN)

bemutatja:

DR. GYÁRFÁS ÁGNES

a Miskolci Bölcsész Egyesület elnöke

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE
PARAFRÁZISOK:

1. GIOTTO
2. GIOTTO
3. LEONARDO I. II.
4. MICHELANGELO
5. REMBRANDT I. II.
6. VERMEER
7. HALS
8. DELACROIX I. II.
9. MANET
10. PICASSO I. II.
11. MAULBERTSCH I. II.
12. MUNKÁCSY
13. SZINYEI-MERSE
14. FERENCZI KÁROLY
15. CSÓK ISTVÁN
16. SZŐNYI ISTVÁN
17. BERNÁTH AURÉL
18. BERÉNY RÓBERT
19. SZALAY LAJOS I. II.
20. KONDOR BÉLA I. II
21. BARCSAY JENŐ
22. GOYA

1994. augusztus 27-én,

szombaton 16 órakor

ÜNNEPI HANGVERSENY

DR. VÉGVÁRI LAJOS MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ TISZTELETÉRE

A

A BARTÓK BÉLA ZENEMŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA

BARTÓK TERMÉBEN

(Miskolc, Bartók tér 1.)

A kiállítás megtekinthető 1994. szeptember 30-ig naponta 10-18 óráig,

szombaton 10-14 óráig, vasárnap zárva

MÁGER Ágnes

kiáll.Miskolci Galéria, 1992

ism. LOSONCI Miklós: A lét varázsa. = Vasárnapi Hirek, 1992. okt. 11. 9. ill.

če.[56]

Kao što je već rečeno, u prostoru kapele, određenom za grobove članova uže kraljevske obitelji, nalazi se još jedna, četvrta ili mala grobnica, uz južni zid crkve. S obzirom na njen položaj uz grobnicu Tvrtka II, bilo bi najlogičnije pretpostaviti da je tu sahranjen nepoznati sin ili kći Tvrtka II. Ali, to svakako mora ostati u sferi konjekture.

Dvojni grob u sjeverozapadnom kutu crkvene lađe, po svoj prilici, pripada čla-

[52] Bertalan Velmosné és Nagy Emesé, Buda a köcépkorban, Budapest, 1963, 23.

[53] Géza v. Csergeo und Joseph Csoma, Alte Grabdenkmäler aus Ungarn, Budapest, 1890, 45—46; F. Šišić, Vojvoda Hrvoje Vukčić Hrvatinić i njegovo doba, Zagreb, 1902, str. 205.

Nadgrobna ploča Janoša Stibora iz Budima

novima šire kraljevske porodice. Na takav zaključak upućuje njihov smještaj unutar kapele, ali izvan prostora gdje su smješteni grobovi kraljeva.

Natpis u kaligrafskoj gotičkoj frakturi pisan je tako da ga gledalac čita obilazeći

[54] F. Šišić. op. cit., str. 205—206.

[55] Op. cit., str. 437.; o viteškim ordenima u Bosni vidjeti i rad. S. Cirkovica, Počteni vitez Pribislav Vukotić, Zbornik Fil. fak., knj. X — 1, Beograd, 1968, str. 259—276.

[56] Vidjeti bilješku br. 48.

MÁGER Ágnes

Az átélt hit hitelességével

Máger Ágnes kiállítása

Az ember, ha újabb megfontolásra lel, szívesen revideálja túlhaladott nézeteit. Néhány évvel ezelőtt még körmömszakadtáig védtem a monfiguratív ábrázolások szinte kizárólagos jogosultságát a szakrális művészetben, ma már csak fenntartásokkal tudom magam is elfogadni ezt a véleményt. Újból és újból felteszem a kérdést, hogy napjainkban, amikor a vizualitás szinte egyoldalúvá teszi a tömegek látásmódját: a filmtől a videóig, a televíziótól az óriásplakátokig, vajon nem nyer-e újból jogot magának az egyház ősi kifejezési formája: a Biblia pauperum.

Ma, amikor a klasszikus regényeket rövidített szövegekkel képregénnyé silányítjuk, elengedhetetlenül fontos, hogy a Biblia világa, a megtestesült Ige s az ő szentjeinek története az átélt hit hitelességével táruljon ismét a közösség elé, pótolva a lelkileg kifosztott új generációt az isteni igazságokkal.

Máger Ágnes, a szakrális művészet legszentebb és legkiérleltebb hagyományait követi szárnyas-oltáraival és táblaképeivel. Formailag összeköti korunkat az MS mesterekkel, a Grünewaldokkal, a Lőcsei Pálokkal, és a témák örök mondanivalóját saját női szívének érzelmeivel színezi.

Hol lehetett volna méltóbb helyre találnunk ennek a gazdag képi világnak a bemutatására, mint itt Veszprémben, a királynék egykori városában? Itt, ahol egykor Bajor Gizella a jámbor apácákkal szorgosan hímezte a koronás magyar királyok palástját. Hol, ha nem itt, a Szent Mihály-székesegyház középkorban megvetett falai között? Itt, ahol a barokk művészetpártoló püspök, Padányi Bíró Márton vigyázza a mártír utód, Mindszenty bíboros szellemét.

Szűkös ez a hely, amely a múltat idézi, de a kiállítás képei napjainkhoz szólnak, a prófétanők lelkületét sugallják. Végvári professzor úr művésztárs felesége a jó pásztort szólítja, hogy békét teremtsen nemcsak a csellengő bárányok, hanem a ragadozó farkasok között is. Teherként rakja ránk az igazság mérlegét, hogy roskadozva a serpenyő kettős súlya alatt, különbséget tudjunk tenni a jó és a rossz között: magunk is vállalva a megmérettetést! Krisztus kegyelmével arra kényszerít, hogy Péterrel együtt neki merjünk vágni a tó feszessé vált vizének, talán bírja még hitünk, talán nem süllyedünk a víz mélyébe.

Máger Ágnes expresszív színei, dinamikus mozdulatokkal megfestett képi világa nem az idilli múlté, még csak nem is a középkori katedrálisoké, hanem amint ő vallja: „A megbomlott máé!" Jákóbé, aki verejtékkel birkózik sorsa Istenével — a mai Jákóboké, akik sorsukba roskadtak. Akik lázadozva, földre terítve, csípőjükön megérintve az Isten ujjától — a csalfa cseltől lesántulva tovább vonszolják magukat az égi lajtorja felé. És közben esengenek: Urunk, áldj meg minket! Áldásod nélkül nem mehetünk tovább.

De minden felismerés, amelyre a művésznő lelke rávezet minket, valójában áldás, az Isten áldása! Tovább segít minket.

Farkas Attila

Csokits János

Találkozás az istennővel

Nem a száj nyitott virága,
nem a mell érett gyümölcse,
nem a fészekre hívó lágyék
árulta el kiléted,
Anadyomené.

A pillantás
trópusi zöldje,
aranyba kevert jáspis
nyilai, Érosz
játéka a fénnyel,
a szem...

Először ülünk itt
kenyér és bor mellett,
nyúl forog a nyárson,
és te tigrisek nyelvén
hallgatsz sorsomról,
aki csak téged szolgáltalak.

Én szóltam helyetted mindig,
szavak lázáért
végeztem gyilkos munkáidat,
én nyeltem a kést,
emlékezz,
hányszor haltam meg némán,
hogy te ragyoghass.

Végzet nővére
ételemből ettél,
italomból ittál,
ínyeden a vérrel,
véredben a borral
ember vagy te is.

Beszélj!

Két szó a sors —
ajándék az első,
öleléssel adod,
élet mozgatója,
a másik hideg pénz,
Kháront fizetik vele.

(Paphosz, Ciprus, 1987)

Asztarte igézetében

Vörös bársonyfalak közt néhány asztal,
régi metszetek, nagy csokor virág —
van, akit rák vagy sült fácán vigasztal,
pezsgő, szivarfüst — nincsen külvilág.
A pincérek itt nesztelen suhannak,
mágusként hordják ínyed álmait,
már észre sem veszed, hogy ők is vannak,
az ábránd íze bódít, elvakít.

Nem oázis ez: csalóka sivatag,
érzékeidben rezgő délibáb,
ihletve mondasz ki illó szavakat,
és nem tudod, hogy kihez szól a szád.
Szemben veled, távolból, mint a hold,
hidegen fénylik, hallgat Marigold.

(1945)

Máger Ágnes

Miskolci Galéria. '85

Egri Mária: Máger Ágnes festményei.=
Új T. 85. júni ~~26~~. 23. 4. 00

MÁGER Ágnes

Wagner István

Neobarokk korlátsáink

„Manierista" piktor a Kishöníton

[Máger Ágnes]

Magyar Szilap, 1986. márc. 13. 4.

VELENCE KÖ

Vén Emil (1902—1984) emlékkiáll

1992 augusztusában emlékkiállítást rendezett a Vigadó Galéria Vén Emil születésének 90. évfordulója alkalmából. Nyolc éve távozott el a magyar művészeti közéletből *Emilio* — ahogyan keresztneve olaszos formájában mindenki nevezte a mestert —, aki sajátos mediterrán egyénisége volt az újabb magyar festészetnek.

Olasz édesanyja és szülővárosa, Fiume, trieszti gyermekkora és az Adriai-tenger, Velence közelsége meghatározó volt egész életére. 1915-ben került magyar környezetbe, amikor a háború kitörése után a család Budapestre költözött — itt tanulta meg harmadik anyanyelvét, a magyart, az olasz és német mellé. Fényképésztanuló lesz, ezzel párhuzamosan jár az Iparrajziskolába, és a segédlevél megszerzése után (1922) beiratkozik a Képzőművészeti Főiskolára, ahol *Benkhard* Ágost és *Rudnay* Gyula tanítványa 1922—27 között. Pályája szempontjából Rudnay segítsége döntő volt: rábízta a főiskola makói művésztelepének vezetését és beajánlotta őt dr. *Espersit* János ügyvédhez, aki a város szellemi életének irányítója volt. Vén Emil az ő révén ismerkedik

MÁGER Ágnes

Máger Ágnes, Miskolci Galéria, 1992. október 5-25. A kiállítást rend. és a bev. írta Máger Ágnes. Miskolc : Miskolci Galéria, 1992 [12] p., ill. E G

5
0

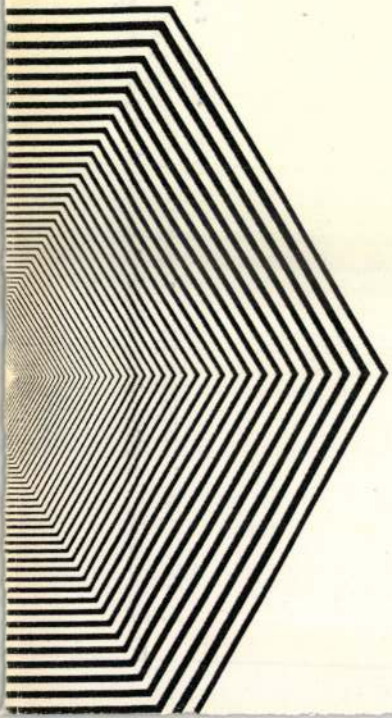

4.5
5.0
5.6
6.3
2.8
3.2
3.6
4.0
2.5
2.2
2.0

MÁGER Ágnes

Salamon Nándor: Máger Ágnes tárlata. Szombathelyen
Holnap, III. évf. 2. sz. 1991 25. p. ill

Szombathely 1991 v. 92 ?

Andeutung d. Wassers, evtl. auch Anspielung a. d. Neubelebung i. d. Taufe (vgl. QQ Zwierzina 158): Statue, Regensburg. (s. o.); bisw. auch als Wegzehrung d. Hl.: Tf.-Gem. v. H. Bosch, Rotterdam, Mus. Boymans (Lit. 29 Fig. 45); ebenso auch Beutel m. Broten: östr. Altargem., um 1522, Zagreb Mus. (Lit. 49, 51). Selten Pilger am Gürtel od. i. d. Tasche d. Hl.: Fresko v. J. Sánchez de Castro, 1484, Sevilla, S. Julian, zerst. (ArchEsp 34 [1961] 145). — Im Norden wird C. oft als bärtiger Greis dargest.: Skulpt. d. Rasso-Mstr, um 1530, Mü., Frauenkirche (A. Feulner, Dt. Plast. d. 14. Jh. [Mü 1926] Tf. 80); selten jugendlich; Kefermarkter Altar, um 1480 (Lit. 42 Tf. 10); ebenso i. Span.: Skulpt. v. A. Berruguete, Valladolid Mus. (Lit. 29 Fig. 25); i. Ital. seit Ren. jugendl. Typus bevorzugt, evtl. n. antikem Vorbild d. Herakles m. Erosknaben: Fresko v. Masaccio, Rom, S. Clemente, 1427 (Lit. 49, 35); auch Gem. v. A. Elsheimer, KFM (Lit. 29 Fig. 44); bisw. C. hier nur m. Palme, ohne Kind: Deckenfresko v. N. Pizzolo um 1450, Padua, Eremitanikirche (°Venturi VII/3 Fig. 43); i. 16. u. 17. Jh. athlet. Körperbau hervorgehoben: Rückenakt, Holzschn. v. M. A. Raimondi (Lit. 6 Tf. 52 b); Gem. v. J. de Ribera, 1637, Prado (Lit. 49, 67). In d. Niederlanden verschwindet d. Hl. allmählich als Staffage i. d. Landschaft: Gem. v. J. Brueghel d. Ä., 1563, Bru PrivSlg (Pantheon 18 [1960] 138). Die alleg. Deutung Luthers greift e. Holzschn. v. J. Breu, um 1520/30, auf: mühsamer Weg durchs Meer d. Welt, Baum als Halt = Gottes Wort, Johannes d. T. m. Laterne

14. Jh., Tirnov
Fig. 16); verbr
i. byz. Tracht,
Lesnovo, Nart
Athos: Große
(°Millet Athos
242, 1); m. Tier
d. Segenskraft
Typ d. Christ
Anblick d. C
bringende Scha
Anspielungen
einzelt i. C.-D
sehlaterne geb
v. A. Bouts, E.
5); e. Inschr. a
APin. (Lit. 49
ähnlichen kos
Sevilla Mus. (
Broten u. Fis
16. Jh. (Lit. 6
tung: Abendm
d. Christen (vg

Darst. i. Gru
Menol.-Tf., E.
67); m. ↗ Der
Lgrd Mus. (Li
Wandmal., 19
↗ Theodorus
mal., 19. Jh., M
Als Schützer
Ikone, 17. Jh
Tf. 5). — Im

MÁGER ÁGNES
Máger-tárlat 96. 11. 3
E - Magyarország

Máger Ágnes festőművész alkotásai láthatók február 12-ig Perecesen a Debreceni Márton Középiskola galériájában.

Hivatalos árfolyamok

Érvényben: 1996. február 2.

Pénznem	Valuta Vétel	Valuta Eladás	Deviza Középárf.
Angol font	218,38	222,62	220,42
Ausztrál dollár	108,23	110,27	109,48
Belga frank*	470,13	479,27	474,41
Dán korona	24,98	25,46	25,21
Finn márka	31,57	32,19	31,80
Francia frank	28,13	28,67	28,39
Holland forint	86,24	87,92	87,09
Ír font	226,01	230,33	227,58
Japán yen*	134,20	136,88	136,04
Kanadai dollár	104,68	106,68	105,51
Kuvaiti dinár	479,81	488,75	483,98
Német márka	96,55	98,43	97,53
Norvég korona	22,11	22,53	22,33
Olasz líra**	91,09	92,75	91,80
Osztrák schilling	13,74	14,00	13,87
Portugál escudo*	93,27	95,07	94,18
Spanyol peseta*	114,79	116,95	115,81
Svájci frank	117,88	120,22	119,16
Svéd korona	20,70	21,08	20,81
USA-dollár	143,80	146,48	145,05
ECU (K.P.)	177,56	181,02	179,34

A megadott számok 1 egységre értendők, forintban
*: 100 egység, **: 1000 egység

Pénzintézetek irányadó kamatai

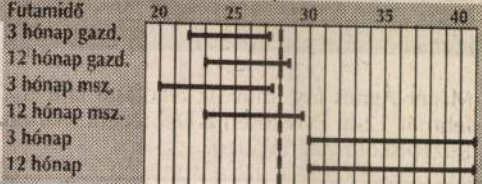

MÁGER Ágnes

kiáll. Miskolci Galéria, 1992

ism. SERTŐZŐ Simon: Máger Ágnes kiállítása a Miskolci Galériában. = Hétnap. 3, 1992, 12. 26. ill

A **Miskolci Galéria**

tisztelettel meghívja Önt és családját

MÁGER ÁGNES

festőművész

kiállításának megnyitására a

Rákóczi-házba

1998. március 19-én,

csütörtökön délután 5 órára.

A kiállítást megnyitja:

BODONYI CSABA

építész

Közreműködik:

KINCSES MARGIT

zongoraművész

Miskolci Galéria – Rákóczi-ház

(Miskolc, Rákóczi u. 2.

Főbejárat a Széchenyi utca felől.)

A kiállítás megtekinthető: április 15-ig.

MÁGER ÁGNES

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG 1998. 06. 08.

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK A MEGYÉBEN

MISKOLC

„Könyvilluszrációk" – Banga Ferenc és Szemethy Imre munkái.
II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtár. Jún 2-től.

Hímes világ – Fekete Miklós Árpád kiállítása.
Kós-ház. Nyitva: délután 1-től 5 óráig.

Jakab Viktória kiállítása.
Mini Galéria (Kossuth u. 11.). Nyitva: délelőtt 9-től délután 5 óráig.

Vasút a festészetben. Cs. Fodor József kiállítása.
Tiszai pályaudvar olvasó-váróterme. Nyitva: reggel 7 órától délután 3 óráig.

Papp László festőművész kiállítása.
Avasi Gimnázium aulája.

Simon M. Veronika festménykiállítása.
A Miskolci Városi Könyvtár József Attila Könyvtára.

ENCS

Föltámadott a tenger című gyermekrajz-pályázat anyaga.
Városi Galéria.

IZSÓFALVA

Sípos János festőművész kiállítása.
Izsófalva, Izsó Miklós Művelődési Ház kiállítóterme. Nyitva: naponta délelőtt 9 órától délután 5 óráig.

KAZINCBARCIKA

Szabó Vilmos zilahi festőművész kiállítása.
Városi Kiállítóterem.

A kiállítóhelyek egy része hétfőn zárva tart. A biztonság kedvéért a nyitva tartás idejéről érdemes előre tájékozódni.

MEZŐKÖVESD

A B.-A.-Z. Megyei Amatőr Képző- és Iparművészeti Egyesület tagjainak alkotásaiból rendezett kiállítás.

PUTNOK

Ladócsy László Ikon című kiállítása.
Holló László Galéria.

SAJÓSZENTPÉTER

Ünnepi grafikakiállítás.
Lila Galéria.

SÁROSPATAK

Nagy Dezső művésztanár emlékkiállítása.
Református Kollégium Tudományos gyűjteményei.

Szyksznian Wanda grafikusművész kiállítása.
A Művelődés Háza galériája.

TISZAÚJVÁROS

Máger Ágnes festőmv. kiállítása.
Városi Kiállítóterem.

Gyászhírek

uk mindazokkal,
rették, hogy

SZLÓ
lakos)

atlanul elhunyt.
-én, 10.30 órakor
ben lesz.

A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik

SÁROSY BÉLÁNÉ

sz. Csótai Ilona

temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család.

154865/IK

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik

PÁSZTOR LAJOS

temetésén megjelentek, sírjára a kegyelet virágait helyezték, részvétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család.

154799/IK

154887/IK

154889/IK

etet mindazoknak, akik

AJOSNÉ

iszunkban osztoztak.

A gyászoló család.

APRÓHIRDETÉS–I
Személyesen Miskolc, Sz
Telefonon: 46/34
Nyitva tartás: H.– P.: 7
SZo.: 8

GTŐ LEGJ
NTA
OBB

6 június
NYERŐ 21
GYŰJTSE ÖSSZE, RAGASSZA FEL, KÜLDJE BE!
...július 10-ig levelezőlapon, vagy normál nagyságú borítékban a naponta megjelenő szelvényekből

22 980 Ft
Relaxa-tananyag
TIT B.-A.-Z. Me
Szervezete
Miskolc, Széche
Tel.: 46/354-01
Fax: 46/348-93

MÁGER ÁGNES

MÁGER ÁGNES
FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
1976. SZEPTEMBER 8–25.
STÚDIÓ GALÉRIA
BUDAPEST, V.
BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

MŰVEK JEGYZÉKE

(olajpasztell)

Bánya	70 × 100
Martinászok	70 × 100
Vakok	70 × 100
Ismeretlen katona	100 × 60
Kohászok	70 × 70
Szivárványugró	70 × 70
Ikarus I.	70 × 70
Ikarus II.	30 × 30
Ikarus III.	30 × 30
Éjszakai építkezés	30 × 30
Gép-portré	30 × 30
Tájkép I.	30 × 30
Tájkép II.	30 × 30
Tájkép III.	30 × 30
A bolond lány	29 × 33
Csata	26 × 35
Szamárság I.	30 × 21
Szamárság II.	30 × 21
Szamárság III.	30 × 21
Táncolók	26 × 35

SZIVÁRVÁNYUGRÓ

TÁJKÉP I.

ISMERETLEN KATONA

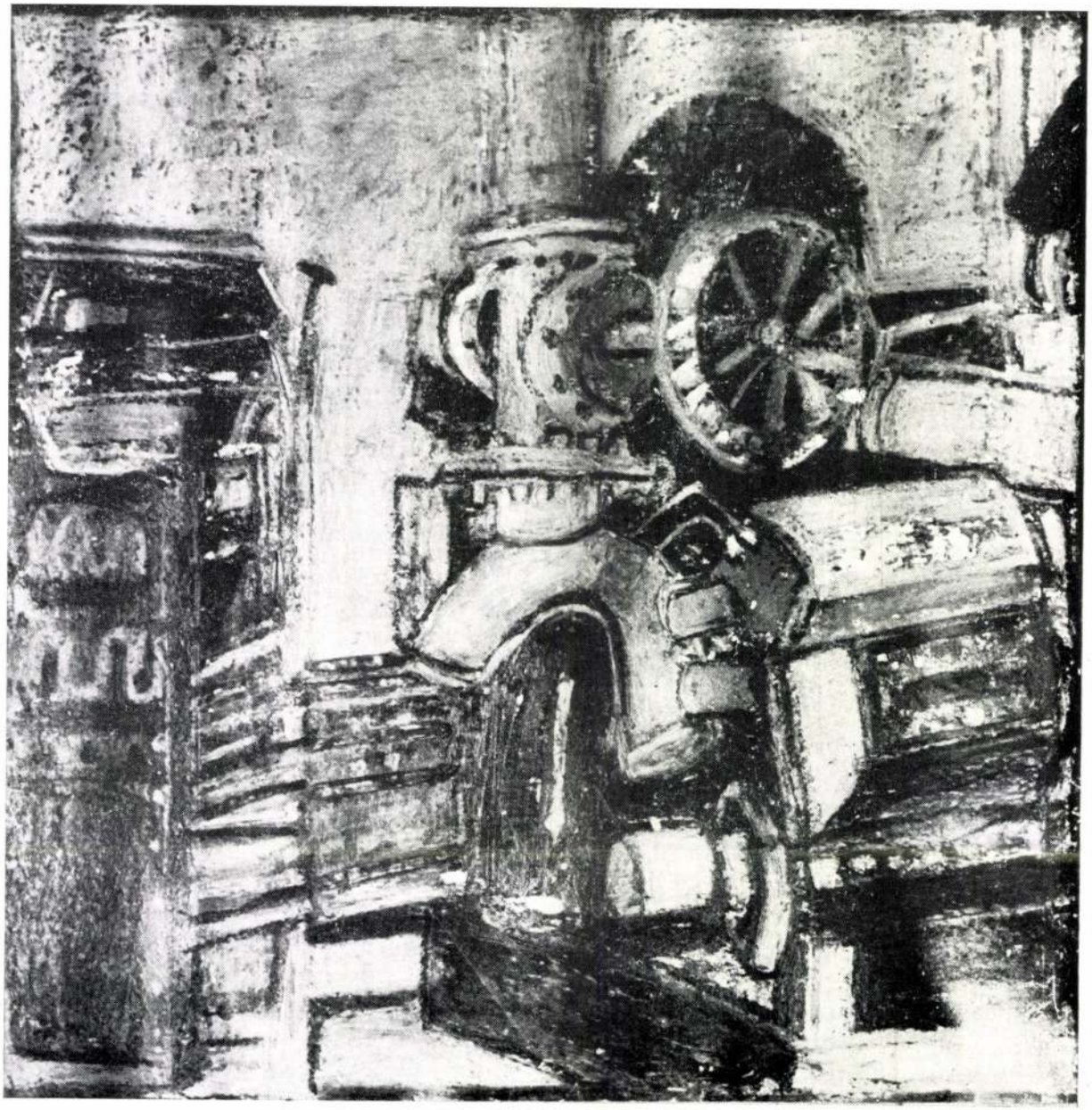

GÉP-PORTRÉ

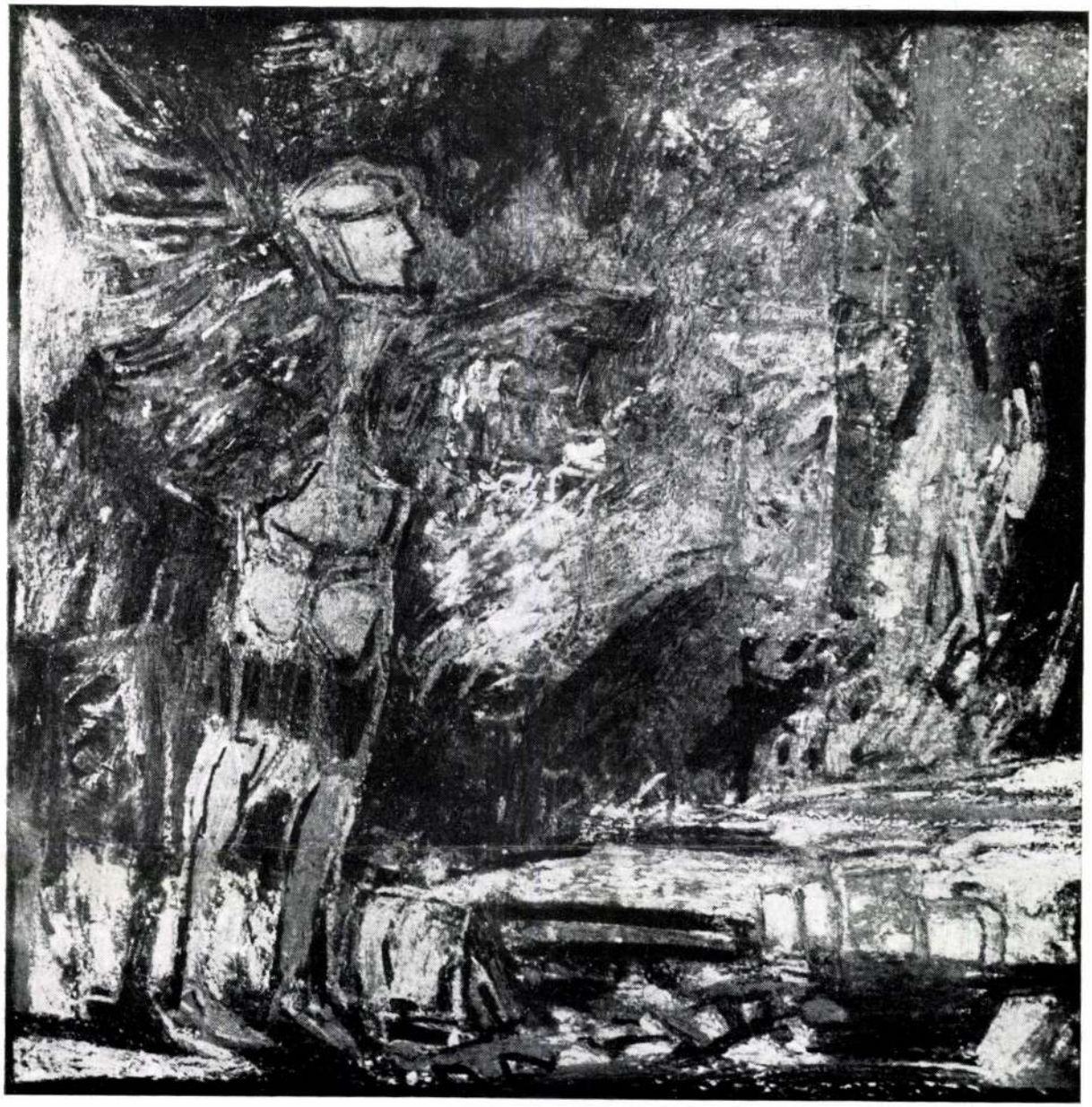

IKARUS I.

SZAMÁRSÁG III.

CSATA

A BOLOND LÁNY

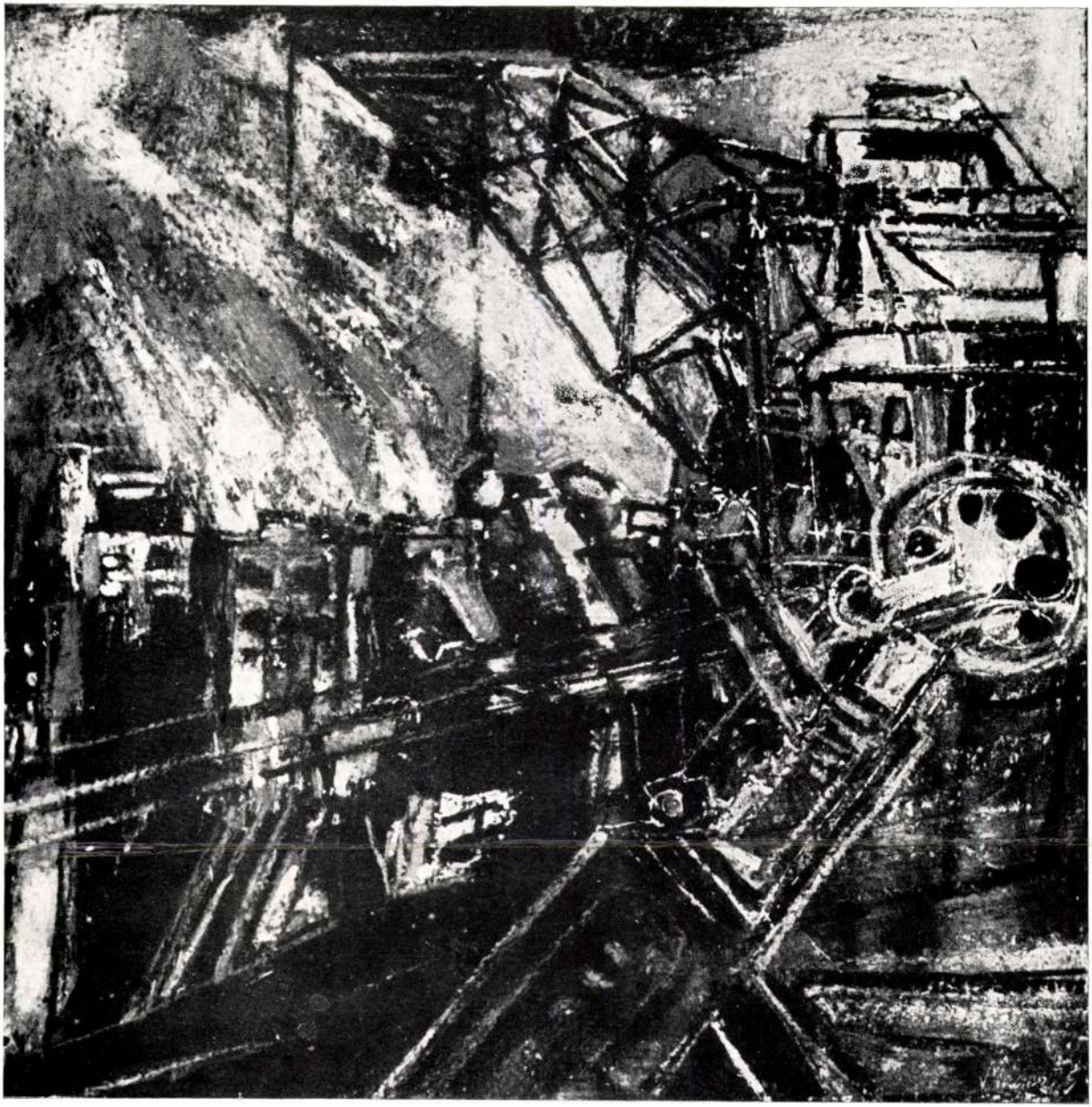

ÉJSZAKAI ÉPÍTKEZÉS

MEGTEKINTHETŐ:

HÉTKÖZNAP 9,30–18, SZOMBATON 9–14 ÓRÁIG

Felelős kiadó: Pogány Gábor

Fotó: BROCZKÓ TAMÁS

76,347 - Képcsarnok V. nyomda

A Pfister Galéria szeretettel meghívja Önt

MÁGER ÁGNES

Festőművész kiállítására.

megnyitó: 2002. július 10., 18.00h
2002. július 10. - augusztus 11.

A kiállítást megnyitja:
Czigány György
költő, zeneesztéta

PFISTER
GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László
és XX. századi magyar
alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révay u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu
Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

A túloldalon: **Máger Ágnes** - Artisták

M.Hírlap 2005.07.19. 21.o

Máger Ágnes képzőművész és lánya, Végvári Zsófia díszlet- és jelmeztervező közös kiállítása szeptember 3-ig látható Miskolcon, a Színháztörténeti és Színészmúzeumban (Déryné u. 3.). *(mh)*

A Pfister Galéria szeretettel meghívja Önt

MÁGER ÁGNES

Festőművész kiállítására.

megnyitó: 2002. július 10., 18.00h
2002. július 10. - augusztus 11.

A kiállítást megnyitja:
Czigány György
költő, zeneesztéta

PFISTER
GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László
és XX. századi magyar
alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révay u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu
Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

A túloldalon: **Máger Ágnes** – Artisták

MÁGER ÁGNES

MÁGER ÁGNES

KIÁLLÍTÁSA
a Pfister Galériában
2001. június 11.- július 8.

megnyitó:
2001. június 11. 18.00h

A kiállítást megnyitja:
Selmeczi György
zeneszerző

PFISTER
GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László
alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révay u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu
Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

Máger Ágnes • Fellépés után • 100 x 70 cm olaj/vászon

MÁGER ÁGNES ÉSZAK-MAGYARORSZÁG 1998. III. 26.

Színek a szürke városban

Máger Ágnes kiállítása a Rákóczi-házban

Miskolc (ÉM) – Azért kell néha megállnunk, hogy utolérjen a lelkünk – idézte a szép gondolatot Bodonyi Csaba építészmérnök tegnap este Máger Ágnes festőművész kiállítása megnyitóján a Miskolci Galéria Rákóczi-házában. Ez közel ötvenedik tárlata a születésnapját nemrégiben ünneplő művésznőnek.

Kincses Margit köszöntő zongorajátéka után az építész elmondta, felmerült benne a kérdés, lehet-e igazán festőként élni ebben a városban, ahol oly' kevés a szín. Városunk szürke, szálkás jellege inkább a grafikának kedvez. De Máger Ágnes színes egyéniség, áradnak belőle a színek. A családi portréiból ugyanúgy, mint a „Magyar oltár"-ból, vagy a hét erényt és a hét főbűnt ábrázoló leporello-paravánból.

Máger Ágnes kiállítása április 15-ig látható.

A művésznő, festménye előtt Fotó: Vajda János

Az atlantai Carter Központban állítják ki a Szent Kor

Atlanta (MTI) – Göncz Árpád magyar köztársasági elnök szerda este az atlantai Carter Központban átadta a volt amerikai elnöknek a Szent Korona másolatát, amelyet a jövőben az intézmény könyvtár- és múzeumrészében tekinthetnek meg az érdeklődök.

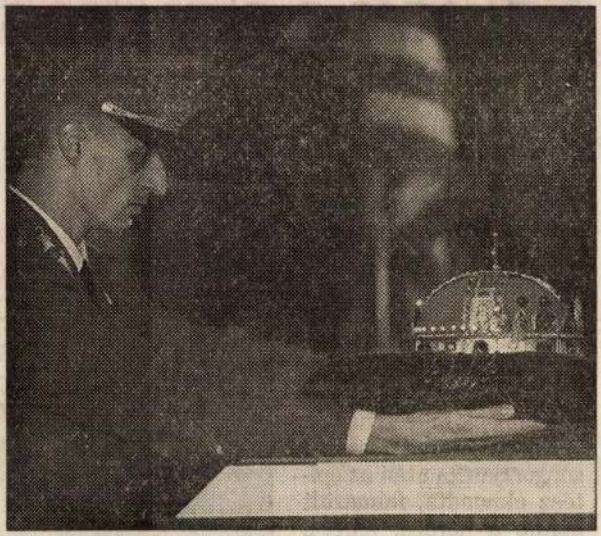

Amerikai zászló a korona másolata mögött Fotó: AP

Jimmy Carter az esemény alkalmából elhangzott beszédében a Panama-szerződés mellett a korona Magyarországnak való visszajuttatását nevezte elnöksége egyik legnehezebb, alapos megfontolást igénylő külpolitikai döntésének. Göncz Árpád méltatta a lépésben megtestesülő bölcsességet és bátorságot, hangsúlyozva, hogy a döntés új korszakot nyitott a két ország kapcsolataiban.

A másolat atlantai elhelyezésére az eredeti ereklye visszaadásának 20. évfordulója alkalmából került sor. A koronát 1978. január 6-án vitte Magyarországra a Cyrus Vance vezette amerikai küldöttség; a volt külügyminiszter szintén jelent volt az atlantai bemutatón.

A ceremóniát megelőzően Göncz Árpád és Jimmy Carter beszélgetést folytatott egymással. A volt amerikai elnök megemlítette, hogy levelet intézett a szenátushoz, sürgetve a NATO-bővítés jóváhagyását. Jelezte, hogy hamarosan ismét Magyarországra látogat, ahol már kétszer

HIRDET

c-világjárvány fenyeget

MÁGER ÁGNES

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1998. MÁRCIUS 24., KEDD

Máger Ágnes festőművész alkotásaiból látható kiállítás a Miskolci Galéria Rákóczi-házában. Képünkön: Magyar oltár.

A menedzseriroda jövője

Miskolc (ÉM) – A helyi idegenforgalom fejlesztésére eddig a tényleges jelentőségénél kevesebb figyelmet fordított Miskolc önkormányzata. Ezen próbálnak változtatni például a Belvárosi Kulturális Menedzser Iroda átszervezésével –, erről is szó lesz csütörtökön, Miskolc város közgyűlésén.

Egy teljesen új intézmény létrehozása mindig költségesebb, mint egy meglévő átalakítása – olvashatjuk az előterjesztésben. A legcélszerűbben egy meglévő intézmény átalakításával, és bizonyos feladatoknak a Hivatalba rendelésével teremthető meg az idegenforgalom fejlesztésének optimális szervezete. Lehetséges megoldás a Belvárosi Kulturális Menedzser Iroda profilbővítése. Ez azért is célszerű, mert így a gazdag miskolci kulturális programkínálat közvetlenül kapcsolódhat az idegenforgalmi kínálathoz. Szervezetileg a kibővített profilú intézményhez tartozhatna egy tourinform iroda jellegű tájékoztatási szolgálat is, mely a város egyik legforgalmasabb helyén, a Miskolci Galéria földszintjén kaphat helyet. Az iroda profiljából kikerülnének azok a kulturális tevékenységek, amelyeket célszerűbb a Polgármesteri Hivatalban, illetve más önkormányzati intézményekben végezni. Ilyenek például az állami és városi ünnepek

Szent

Brecht: A

Bujdos Attila

Miskolc (ÉM) – S
Miskolci Nem
Csarnokában: E
saját szavait fo
ellen A vágóhid
hannája című d
je, Zsótér Sánd
annyira nem er
azt teszi, amit E
telmez egy már
értelmezett törté

Brecht 1930-ban
szabadságért küzd
Jeanne d'Arc a
Chicago húspiacá
igéjét. A nyomaszt
világ alapja a nyil
érdek: venni és el
ból sarjadó egyetle
a profitért, a tú

Máger Ágnes

Észak-Magyarország 1998. III. 28

Napfivér-Holdnővér

Festmények szárnyán

Dobos Klára

❑ *Hogy is van ezekkel a szárnyakkal? Bodonyi Csaba a tárlatnyitójában azt mondta: ha bejön erre a kiállításra valaki, rögtön érzi, hogy nemcsak a képeknek, de alkotójuknak is szárnya lehet...*

● Már többen is mondták, úgyhogy lassan elhiszem... Talán Kondor példája alapján próbálkoztam én is szárnyak festésével. Rájöttem, milyen jó képkitöltő elem, azon túl, hogy van szimbolikus jelentése is. És egy-egy biblikus témához nagyon jól illik.

❑ *És ha az angyalról mint a „jóról" beszélünk? Ön tényleg ilyen jó ember?*

● Se szerénynek, se szerénytelennek nem akarok hatni, de azt hiszem, jó ember vagyok.

❑ *Az itt kiállított képek, ha nem is feltétlenül témáiktól, színeiktől, mindenképpen „túlvilágiasak", mennyországi szépséget árasztanak. Felidéznek egy Weöres Sándor-idézetet A teljesség felé című írásból: „Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra." Ön gyakran használja ezt a létrát – vagy a szárnyait?...*

● A létet az ember a teljességében próbálja megélni. És ahhoz nemcsak a föld tartozik hozzá, hanem a levegő, és minden más. Nem mondom, hogy minden pillanatban tudatosan, de azért próbálom úgy megélni az élményeimet, hogy belehelyezem azokat a világegyetembe. Nem tudok elfeledkezni arról, hogy én csak egy elem vagyok ebben az egészben. Ezen túl festészetileg is érdekel például a levegőperspektíva. Amikor tanulmányozza az ember, hogyan lehet megfesteni, hogy húsz méter, vagy ezer méter a mélység, vagy a magasság, akkor sok minden eszébe jut: a lét alapkérdései is...

Máger Ágnes: Önarckép

❑ *Tehát – Weöreshez hasonlóan – törekszik a teljesség felé. Van itt esetleg olyan képe, amelyik leginkább kifejezi ezt?*

● Nem is tudom. Ön szerint?

❑ *A város fölött?...*

● A város fölött! Elrugaszkodás a várostól. Ezt nap mint nap meg kell élni ahhoz, hogy létezni tudjunk. Muszáj egyfajta lebegésben lenni: kicsit lent, kicsit fent, szóval nem mindig ebben az ócska valóságban...

❑ *Ha már a városról beszéltünk: igaz, hogy ez a szürke város inkább a grafikának kedvez?*

● Abszolút. Fantasztikus inspiráló erőként hatott, hogy amikor mi Miskolcra jöttünk, itt nagyon erős grafikus nemzedék volt. Akkor még lejárt dolgozni Csohány, Kondor, Rékassy. Az itteniekről nem is beszélve. Magyarországon itt volt először olyan gép – persze fű alatt –, amivel nyomtatni lehetett. Amikor én ide kerültem, akkor ez már szabadon virágzott, a grafika hazájának nevezték Miskolcot. A grafikai oldal rajzi vonatkozásai engem is nagyon erősítettek.

❑ *Igazából grafikával nem foglalkozott?*

● Nem, bár rajzolni szeretek, és a litográfiába mindig szerettem volna belekóstolni, úgy érzem, jól tudnám csinálni. Feltétlen ki fogom próbálni... Végeredményben, hogy a város szürke, vagy nem szürke, az az alkotásokra nincs hatással. Hiszen a festészet belülről jön. Hogy valaki milyen festő, azt legkevésbé a környezet befolyásolja. Még a nagybányaiak is másképpen festettek, meg a plein air festők, vagy az impresszionisták is.

❑ *A megnyitón Bodonyi Csaba elmesélte, hogy régebben nem kedvelte annyira a képeit, mert olyan „klasszikusak, megfoghatóak". A képek ugyanolyanok ma is, csak az építész változott...*

● Ez nagyon jól esett. Azt egyébként tudtam, hogy Csaba esküdött az avantgárdra... Ebben az az érdekes, hogy én megszállottként végig arra gondoltam, hogy az az avantgárd, amit én csinálok. Ma is állítom, hogy a klasszikus avantgárdoknál a művészet egy kicsit véget ért. Ami utána történt, az nem is művészet, hanem tudomány, kísérletezés. Nem hiszek abban, hogy a művészet utolérte a tudományt. Úgy érzem, ez sokkal lassúbb folyamat, hiszen a művészetnek inkább érzelmileg kell közelebb lennie az emberekhez, mint értelmileg.

❑ *És ennek így is kell maradnia?*

● Igen. Régen mindig azt mondták, hogy a filozófia és a művészet viszi előre az életet. Ez egy darabig állt, aztán ahogy a tudomány kezdett felgyorsulni, a többi lelassult... Én úgy érzem, egyenletesen dolgozom: nem kalandoztam el ide vagy oda, különböző stílusirányzatokhoz, divatokhoz, hanem csinálom azt, ami érdekel. Az ember persze változik. Engem is befolyásolnak az olvasmányaim, befolyásol az idő és sok más.

❑ *Esetleg a közönség?*

● Azt nem mondom, hogy nem fontos a közönség. De amikor az ember dolgozik, akkor nem gondol erre...

(Máger Ágnes kiállítása a Miskolci Galéria Rákóczi-házában április 15-ig tekinthető meg.)

nipar
enül

A következő parlamentre vár, hogy a hazai örömiparban kialakult kusza helyzetet egyértelmű törvénnyel szabályozza. A jogalkotók szándéka az, hogy a prostitúciót megszabadítsák a hozzátapadt bűnözéstől. Összeállításunkban a kriminológus arról beszél: elérhető-e ez a cél. Megismerhetnek egy olyan férfit és egy olyan nőt is, aki a testével nyújtott szolgáltatásaival keresi a kenyerét.

Piramis, kényszerprostituáltakkal

Már az is eredmény, ha az örömlányok eltűnnek a közterületekről. Így kommentálja a „prostitúció egyes közrendvédelmi szabályairól szóló" törvényjavaslatot Kránitz Mariann kriminológus.

Az örömipar valóban ősrégi szolgáltatás, mint ahogy a szerelmi szolgáltatás szabályozására tett kísérletek is azok. A mai felfogás a szolgáltatókat áldozatokként tartja számon, és segíteni akar rajtuk.

Ebből indul ki a kormány által már megtárgyalt törvényjavaslat is, amelyet azonban a most leköszönt parlament – idő hiányában – már nem tudott jóváhagyni. A döntés az új képviselőházra vár. A törvényhozók elé kerülő javaslat lényege, hogy a jelenlegi kusza helyzetet egyértelműnek szánt szabályokkal váltsa fel. Ennek értelmében például a 20 ezer lakosúnál kisebb települések közterületein, közútjain, a lakott területeken kívüli autópályákon, autóutakon, illetve ezek „védősávjában" nem kínálható majd a szerelem. Az elsődleges cél a közterületek „megtisztítása". S ha e célt elérik a rendelkezéssel, már megérte a szabályozás – fogalmaz a kriminológus, aki szerint még azokat az embereket is irritálja a túlságosan szem előtt lévő prostitúció, akik elvben egyetértenek ennek az engedélyezésével.

A kormányzat szándékai ennél nagyratörőbbek, hiszen a prostitúciót szeretnék megszabadítani a hozzá kapcsolódó bűncselekményektől is. A prostitúció elősegítése, a kerítés, a szobáztatás hivatalosan ma is büntetendő a hatályos büntetőtörvénykönyvünk, továbbá a nemzetközi kötelezettségvállalásaink, főként az 1950-ben hatályba lépett New York-i egyezmény alapján. Magyarország is csatlakozott ehhez a mások szexuális kizsákmányolását elősegítők elleni fellépésről szóló megállapodáshoz. Ám ezt a kérdést évtizedeken át felemásan „kezelték". Bár a hivatalos retorika tagadta a prostitúció meglétét a „közösségi társadalomban", a szocialista termelési viszonyok közepette is virágzott ez az „ipar". Ennek is köszönhetően mára annyira összefonódott a szerelmi szolgáltató ágazat az egyéb bűncselekményekkel, hogy nehéz dolguk lesz a jogalkalmazóknak, ha külön akarják majd választani.

A hatóságnak elsősorban a gyermekprostitúció ellen kell fellépniük – állítja a szakember. A két világháború között az örömlányok „derékhadát" a 25-30 évesek adták. A nyolcvanas évek közepén az átlagéletkor 18-23 évre csökkent. Ma egyre több gyermek látható az utcákon. A futtatóik „vetésforgóban" alkalmazzák őket, a lebukás veszélye miatt egy hétnél tovább sehol sem lehet maradásuk. Az új törvény is egyértelműen tilalmazza majd a gyermekprostitúciót (18 éves korhoz kötve ezt a munkát). Ennek felszámolása érdekében sokat tehetnek a mind több városban lábra kapó utcai gondozóhálózatok, amelyek jelenleg inkább az idősebbeknek nyújtanak mentális segítséget.

A megkapaszkodáshoz kevés az utcai gondozók támogatása – ismeri el Kránitz Mariann: nem ismertek olyan történetek, amelyekben az örömlányoknak – foglalkozásukkal szakítva – sikerült volna visszatérniük a polgári életbe. „Ez egy mókuskerék" – fogalmaz a kriminológus.

Ki hogyan kerül ebbe a mókuskerékbe? A férfi és a női prostituáltak nagyobb részt a keleti országrészből – például Borsod-Abaúj-Zemplénből – jutnak a szolgáltatás szempontjából nagy lehetőségekkel kecsegtető fővárosba. Főleg úgynevezett kényszerprostituáltakról van szó, vagyis egyértelműen megélhetési okból választják az utcát. Tevékenységük különösebb szakértelmet nem igényel. A hierarchiában felettük állnak a szállodai szolgáltatók: Budapesten kevés vendéglátóhely nem tűri meg a vendégek kedvében járó partnereket. Ez a munka már szellemi és anyagi ráfordítást is igényel: nem mindegy, hogy miként néz ki az illető, beszél-e idegen nyelveket, és így tovább. A szakma „csúcsa" a call girl, aki mögött már nincs futtató, aki saját maga választja meg azt a négy-öt partnerét, akivel kitartatja magát.

„A gyerekemért állok az utcára..."

Huszonegy éves lány. Azt kéri: hívjam egyszerűen Vikinek. Hosszú, sötét haj keretezi arcát, de a szemei már tompán fénylenek. Az autósok nap mint nap elhajtanak mellette a hármas főúton. Sokaknak fel sem tűnik. Néhányan gúnyos megjegyzéseket tesznek rá, kiintenek, mások megállnak. Évek óta abból él, hogy a testét árulja az út szélén. Hosszú idő óta „üzi az ipart".

– Valahogy jött magától, kellett a pénz, s ez volt a legegyszerűbb megoldás. Már az általános iskolában is gondjaim voltak a tanulással, hát mihez kezdhettem volna...? Eleinte csak a városomban bújtam pénzért dossa a félig fagyott földet a lány. – Valahogy más, ha én saját akaratomból adom oda magam néhány ezresért, és más, ha ott áll mögöttem a strici, aki elszedi az összes pénzem. Kezdetnek kaptam néhány pofont, tam. Lett egy élettársam, és született egy kislányom. A párom nem dolgozott, én tartottam el. Aztán, mikor börtönbe került, hazajöttem. Azóta itt vagyok... – söpri hátra töredezett, félig lakkozott körmeivel a haját.

Az emlékek visszataszítóak is tudnak lenni, mondja Viki, hiszen nemcsak, hogy nem fizetnek néha a férfiak a szexuális szolgáltatásért, hanem még bántják is a lányokat. Van, aki olyan dologra kényszeríti lem a kislányom, és úgy érzem, hogy jó anyja vagyok a gyerekemnek. Hogy mi lesz később, ha rájön a gyerek, mivel keresem a pénzt? – mereng el a kérdésen. – Akkor, akkor... talán megmondom neki, hogy miatta csináltam, hiszen kell, hogy enni adjak neki, és én is ugyanúgy dolgozom, mint más ember. Igaz, engem csak kurvának hívnak...

A felvetésre, hogy másképp is lehetne pénzt keresni, csak a vállát rántja. A

eresek,
tóval"

magamra a figyelmet. Majd rájöttem, jobb ha edzőtermekbe járok és megnövesztem a hajam, illetve kiemelem olivazöld szemem. So-

Máger Ágnes Déli Hírlap 1998. III. 20

Máger-tárlat

Máger Ágnes festőművész legjobb alkotásaiból rendezett időszakos kiállítást a Miskolci Galéria. A tárlatot tegnap délután Bodonyi Csaba Széchenyi-díjas építész nyitotta meg. A bensőséges ünnepségen Kincses Margit zongoraművész működött közre. A képek április 15-ig tekinthetők meg a miskolci Rákóczi-házban.

Részlet a Bűnök és erények sorozatból. *(Máger Ágnes festménye)*

rsodi. Az élet habo

terek, világbajnokok

jelentéktelen lépéseknek, amelyek a kubai mesteri kezében nagy hatásokra vezetnek. A nyílt vonal megszállásával világos hasznot húz), 12. ...-Va3, 13. Bfd1-b6, 14. cxd5-Hxd5, 15. Hg5!-f5, 16. Ff3-Va5, 17. a4! (sötét nem Hf6-at annyira a b6-b5 előkészítésére, mint inkább Fa6 ellen sötétnek szüksége van futójára, mert nagy tervei vannak), 14. Fd3-Fb4? (Sötét szeretné kínálkozó esélyeit kihasználni, de rövidesen kideröl,

RÖPLABDA EXTRAL

Ennyi

Tegnap délután hazai környezetben fogadta ellenfelét az MVSC női röplabdacsapata. A vasutasok szerettek volna borsot törni lényegesen esélyesebb vetélytársuk orra

A fröccsöntés művészete

Magén István kiállítása a Vigadó Galériában

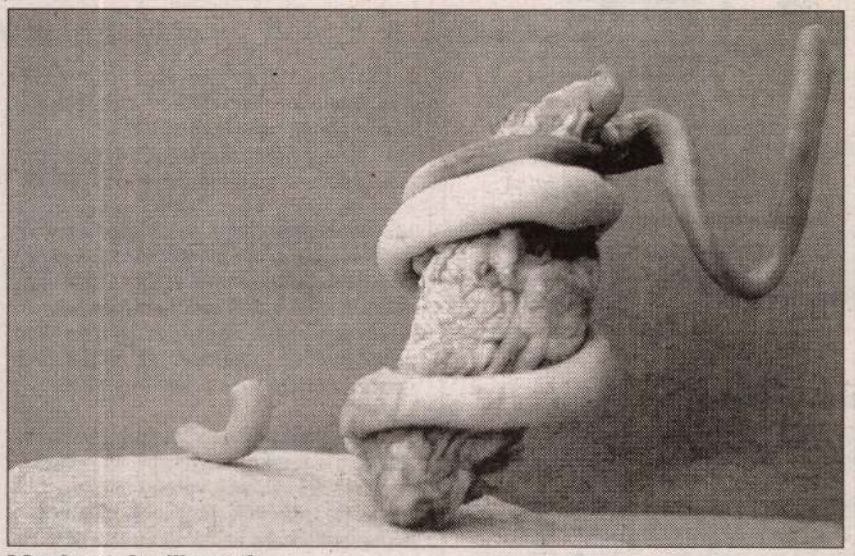

Megdermedt pillanatok

Nemcsak a közönséget, hanem a fröccsöntő kisiparosokat is meglepetés érheti a Vigadó Galéria (V., Vigadó tér 2.) Megdermedt pillanatok című kiállításán. Műanyagból elsősorban játékok, konyhai edények és szemeteslapátok készülnek. Magén István szobrokat formál belőle, színes, összevissza kunkorodó műveket. A tárlat november 25-ig látható.

Anyag, forma, méret, szín és egy jó ötlet. Ezekből épülnek fel többek között az alkotások, de nem mindegy, hogy miből mennyit és hogyan használ a művész. A konyhaművészetben a túl sok só az ételeket ehetetlenné teheti, a túlzott anyag- és színhasználattól pedig a műalkotás lesz élvezhetetlen. *Magén István* éppen ezért körültekintően látott hozzá művei elkészítéséhez; olyan ritka szobrászati anyagból készülnek, mint a műanyag. Fontos volt, hogy a megformálás után a műanyag nehogy fröccsöntött játékfigurákhoz hasonlítson. Ezért az öntés előtt a szobrokról vázlatok készülnek, a formákat és színeket tudatosan kell kiválasztani. Ráadásul a fröccsöntő technika nem ad sok időt a megformálásra: a forró műanyaggal tizenöt percig lehet dolgozni, aztán megdermed.

A műanyag szobrok öntésének technikai tökéletesítése évekig tartott. A nyolcvanas évek közepén készült az első fröccsöntött szobor, kiállításon csak néhány darabot láthatott eddig a közönség. Magén István elsősorban nagyméretű festményeket és szitanyomatokat készít, a műanyagban azonban új lehetőségeket fedezett fel: a kővel ellentétben sokkal könnyebb, ezért hatalmas felületek állíthatók apró lábakra, a fizika törvényeinek ellentmondó dőlésszögben is talpon maradnak az alkotások.

Megdermedt pillanatok: a tárlat címe nemcsak az alkotások technikájára utal, hanem az összhatásra is. A szobrok egy szürreális táj megdermedt díszletére emlékeztetnek, amit egy tündér egyetlen varázsütéssel formált. Kavargó és csavarodó formákból, színes vékony és vastag hurkákból, vonalakból és tömbökből. Éles és visszafogott színekből: sárgából, zöldből, kékből, vörösből, fehérből, azaz hideg és meleg színekből. A fröccsöntött műanyagformák kőalapzatra kerültek. Némelyik alkotáson a kőből úgy tör elő a műanyag, mint a földből a virág, mintha a táptalaja lenne. A művész meghagyta a kövek eredeti formáját, csak kisebb faragásokkal és pattintásokkal alakított a felületükön.

Zsebhurrikán; Szorításban; Hegedűs; Gyümölcs; Napkitörés vagy normál zenei „A" hang. A színes műanyag a legváltozatosabb témákhoz adott ötleteket. A gyümölcs című a kunkorodó vörös fröccsöntött zúzalék hatalmas cseresznyévé változik, és még zöld színű szára is van. A Zsebhurrikán című mű rettegett természeti jelensége noha csak harminc centiméter magas, dárdaként fúródik a kőbe: rettenetes pusztításra képes.

R. Gy. Zs.

Rocktörténeti kalozfelvétel

Ülünk a Rock Planet (Rock Around The Clock) nevű na miben is (kocsma, étterem, söröző, rockügyi emlékhely), és meglett korú rockbölényekkel egy legendára emlékezünk. A terem végében Brunner Győző beszél, mellette Balázs Ferenc és Som Lajos. Most tekintsünk el attól, hogy egyikük-másikuk finom kacskaringókat téve ma már a rockzenétől távolabb eső vizeken (is) evez, azért a múlt az múlt, és nagyon a miénk, na hát! Az említett zenészek közös múltja például a Taurus-ex-T 25-75-82 nevű zenekar, amely – élén a később fiatalon elhunyt Radics Bélával – a hetvenes évek elején elég rendesen felrázta a húzósabb rockzene híveit.

„Bill Haley játéka miatt lettem gitáros. Akkor kezdtem játszani, amikor a zenében még érvényben volt a »vasfüggöny-politika«. Akkoriban csak a gicscses tánczenét engedték, s ha a tánciskolában kipörgettem egy lányt, már kint is voltam az utcán. (...) Meghallottam a Rock Around The Clockot, és tudtam, hogy ez az új, most ennek kell jönnie" – mondta Radics Béla egy korabeli interjúban.

És most itt ülünk a Rock Around The Clock nevű helyen, ő meg nem ül itt, mert 1981-ben, harmincöt évesen belehalt a rockzenébe, abba az igyekezetbe, hogy fantasztikus gitárjátékával kisöpörje a giccses tánczenét, muzsikája erejével hitet adjon azoknak, akik tömegesen tódultak a koncertjeire, és ütemesen skandáltak egy mondatot, amelyet akkoriban elég nehezen tűrt a hatalom: „Bélát a pártba, Taurust a kormányba".

Radics Béla lázadó rocker volt, miképpen a Taurus többi tagja is. A zenekar 1972 tavaszán alakult, és elsőként a Citadella bárban mutatkozott be szakmai közönség előtt. Aztán jött május elseje, és egy hatalmas koncert a Budai Ifjúsági Parkban, ahová tízezer ember zsúfolódott be, megrémítve még a legendás Rajnák-féle rendfenntartó csapatot is. Ahol a Taurus csupán afféle bemelegítő zenekar lett volna a Gemini előtt, ám a közönség annyiszor újrázta vissza Radicsékat, hogy az akkor igencsak menő Gemini színpadra sem léphetett. Ahol a lányok sikítoztak, a tömeg őrjöngött, ahol azon a napon elszabadult a pokol. Jött aztán még néhány nagy sikerű buli, és a pesti Dunapartról induló, híres Taurus-hajók, amelyekről minden alkalommal legalább annyian maradtak le, mint ahányan a fedélzetére fértek. Azok a sétahajókoncertek, melyeknek kívül rekedtjei a Duna-parton sorakoztak fel, hogy a víz felől érkező dallamfoszlányokból levadásszanak valamit, és ezeket ők is énekelni kezdjék.

A Taurus néhány évig létezett csupán, s mivel túl kemény, túlságosan lázadó csapat volt, zenéjüket csupán két kislemez őrizte eddig. Eddig, mondom, néhány napja ugyanis a boltokba került egy Taurus-ex-T 25-75-82-CD, amelyre az említett, ifiparkban tartott bemutatkozó koncert legjobb pillanatait másolták, egy ócska kismagnóval készített, és erre az alkalomra kipucolgatott, feljavított felvétel alapján.

Az egyik legemlékezetesebb budapesti rockkoncertet idéző lemez minősége még a technikai csiszolgatás után is elég gyenge, ám ebben az esetben ez szinte nem is számít. Fontosabb a fénytelen hangokon is átsütő erő, a káprázatos hangulat és az a lelkesedés, amelyben szinte fürdött a Radics, Som, Balázs, Brunner négyes.

Taurus volt, és újra van.

Trencsényi Zoltán

LEKÜZDHETETLEN VONZERŐ

- Hihetetlenül kedvező **finanszírozási ajánlatokkal** várjuk az év végéig.
- Finanszírozási ajánlataink helyett választhat egy **ajándék téligumi-készletet**, – ám ha Önnek úgy vonzóbb, kérhet egy **személyre szabott ajándékot**.

*Ezt a kedvezményt a Peugeot 206 kivételével az akcióban részt vevő bármelyik modellhez kérheti.

PEUGEOT

PEUGEOT CITY, Bp. XIII. kerület, Dózsa György út 61. ✆ 452-0390

Népszabadság 2001 November 21.

LÁNG- ÉS PLAZMAVÁGÁS, SZEMCSESZÓRÁS

Modern NC és CNC vezérlésű vágógépek. Szükség szerint anyagbiztosítás vagy bérmunka. Pontos méretek, rövid határidők, jó minőség. Egyedi darabok és nagy sorozatú munkák is.

Acélforma Kft.
1089 Budapest, Bláthy O. u. 43.
Tel.: 303-0175, fax: 303-0177

Lengyelországi utazások

Szilveszter Krakkóban 4 nap félpanzióval, autóbusszal, programokkal: *43 500 Ft/fő.*

Dec. 27 – jan. 2. Zakopane környéke szállás félpanzióval: *33 000 Ft/fő,* szilveszteri bál: *8 000 Ft/fő.*

Síutak (Zakopane, Szczyrk, Krynica) szállás félpanzióval: *24 600 Ft-tól/hét.*

Sítáborok szállás teljes ellátással: *18 000 Ft/fő/hét.*

Iskolai kirándulásokhoz szállás Krakkóban: *2 300 Ft-tól/fő.*

Kompjegyek Skandináviába forintért.

PERLE TOURS 1085 Bp., Üllői út 24. Tel.: 317-1710
1026 Bp., Szilágyi E. fasor 41. Tel.: 212-1016

MANO

MANO Hologram Kft.
1081 Budapest, Alföldi u. 10.
Tel.: 303-6121, 210-3814,
GSM: 06 (20) 927-4291
Fax: 313-9731. GSM-fax: 06 (20) 929-5079
Internet: http://web.matavnet.hu/manoweb
E-mail: hologram@matavnet.hu
manoweb@matavnet.hu

Biztonsági, át nem helyezhető hologram(os) címkék átlátszó vagy fémgőzölt kivitelben. Egyedi és kommersz hologramok címkén, öntapadó, csomagoló-, laminálló- és présfólián.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

lakások és nem lakás célú helyiségek értékesítésére

A Józsefvárosi Vagyonkezelő Kft. (székhelye: 1084 Budapest, Őr u. 8.) (a továbbiakban: JVK Kft.) a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat megbízása alapján nyílt árverés útján értékesít az önkormányzat tulajdonát képező, Budapest VIII. kerületében található lakásokat és nem lakás céljára szolgáló helyiségeket.
Az árverés helye: 1084 Budapest, Őr u. 8.
Az árverés napja: 2001. december 5. (Az egyes ingatlanok árverésének időpontja lentebb, az ingatlanra vonatkozó adatoknál található).
Az ingatlanok az árverést megelőzően 2001 novemberében megtekinthetők. A megtekintés napja és órája az egyes ingatlanok adatainál került feltüntetésre. A megtekintésre a megjelölt időponttól 20 percen át van lehetőség. A jelen árverési hirdetmény ajánlati kötöttséget nem keletkeztet, a hirdetményben szereplő bármely ingatlan árverésének elmaradásáért a kiíró semmiféle felelősséget nem vállal.

AZ INGATLANOK ADATAI:

LAKÁSOK

Sor szám	Cím	Helyrajzi szám	Alapterület m²	Komfort-fokozat	Szoba-szám	Megtekintés időpontja 22-én és 26-án	Árverés időpontja (óra)	Kikiáltási ár
1.	Bródy S. u. 32. I. 19.	36496/0/A/28	39	félkomfort	1	8.00 óra	8.30	5 402 000 Ft
2.	Népszínház u. 49. IV. 2.	35101/0/A/26	110	komfort	3	8.30 óra	9.00	8 316 000 Ft
3.	Lujza u. 1/B fszt. 3.	35360/0/A/3	23	komfort nélkül	1	9.00 óra	9.30	1 573 000 Ft
4.	Lujza u. 38. alagsor 5.	35432/0/A/4	28	komfort nélkül	1	9.30 óra	10.00	1 456 000 Ft
5.	Villám u. 12. fszt. 5.	38531/0/A/5	35	félkomfort	1+fél	10.00 óra	10.30	5 865 000 Ft
6.	Tömő u. 62. fszt. 2.	36106/0/A/2	23	komfort nélkül	1	10.30 óra	11.00	1 470 000 Ft
7.	Leonardo da Vinci u. 48. fszt. 3.	36266/0/A/3	30	komfort nélkül	1	11.00 óra	11.30	1 682 000 Ft
8.	Leonardo da Vinci u. 48. I. 18.	36266/0/A/18	38	komfort nélkül	1	11.30 óra	12.00	2 599 000 Ft
9.	Leonardo da Vinci u. 7. fszt. 12.	35537/0/A/12	31	komfort nélkül	1	12.00 óra	12.30	1 869 000 Ft

NEM LAKÁS CÉLJÁRA SZOLGÁLÓ HELYISÉGEK

1.	Delej u. 31.	38630/0/A/6	81	fszt. udvari	iroda	13.00 óra	13.30	8 796 000 Ft
2.	Tömő u. 32–38.	36139/1/A/1	30	fszt. udvari	iroda	13.30 óra	14.00	2 580 000 Ft
3.	Práter u. 56.	35728/16/A/194	52	fszt. utcai	iroda	14.00 óra	14.30	4 576 000 Ft
4.	József krt. 69.	36787/0A/9	11	fszt. udvari	tároló	14.30 óra	15.00	1 210 000 Ft
5.	József krt. 55–57.	36779/0/A/39	15	félemelet	raktár	15.00 óra	15.30	1 500 000 Ft
6.	Rákóczi út 51.	34641/0/A/6	37	fszt. udvari	raktár	15.30 óra	16.00	4 958 000 Ft

Az 5. sorszámú helyiséget a társasház tulajdonosainak elővásárlási joga terheli.
Az árverés nyertese az, aki a kikiáltási árhoz képest a legmagasabb vételárajánlatot teszi. A lakások után általános forgalmi adót nem kell fizetni. A helyiségek esetében a vételár után 25%-os áfa fizetendő, a kikiáltási ár az áfa összegét nem tartalmazza. Az árverésen történő részvétel feltétele az ingatlan kikiáltási ára 10%-ának megfelelő mértékű bánatpénz befizetése. A bánatpénzt az árverést megelőzően a JVK Kft. 1084 Budapest, Őr u. 8. alatti irodájának pénztárában készpénzben kell befizetni. A nem nyertes pályázók a befizetett bánatpénzt a befizetés helyén az árverést követő naptól félfogadási időben vehetik át. A bánatpénz után kamat nem jár. A nyertes pályázó esetében a bánatpénz a vételárba beszámít. A megajánlott vételár és a bánatpénz közötti különbözetet az árverést követő 15 munkanapon belül kell a JVK Kft. által megjelölt bankszámlára befizetni, és a befizetést az árverés helyén a JVK Kft. felé igazolni. Ennek elmaradása esetén a határidő lejártával a JVK Kft. ajánlati kötöttsége megszűnik, a pályázó a befizetett bánatpénzt elveszti.
Az árverési eljárásra a Budapest Józsefvárosi Önkormányzatnak a versenyeztetési eljárás szabályairól szóló 22/1998 (VII. 6.) sz. önk. rendelete, valamint az önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi, illetve rendelkezési jogok gyakorlásának szabályairól szóló 29/2000. (VII. 14.) sz. önk. rendelete rendelkezései megfelelően irányadók.
Az árveréssel kapcsolatban további információ a JVK Kft. 1088 Budapest, Kisfaludy u. 18. alatti irodájában Láng Amadétól kérhető félfogadási időben személyesen, valamint a 477-0830 és a 477-0852 telefonszámokon.

Józsefvárosi Vagyonkezelő Kft.

Egy tanárverés

A Német utcai eset nem egy

Egy hónapja történt, hogy egy feldühödött szülő megütött két tanárt a józsefvárosi Német utcai általános iskolában. A verésben – a szemtanú gyerekek elmondása szerint – részt vett tizenéves fia is, aki belerúgott földön fekvő tanárába. Az ügyben még nem született bírósági ítélet, de az iskola fegyelmi tanácsa hétfőn úgy döntött: a fiú másik tanintézetben folytassa tanulmányait. A gyerek egyelőre magántanuló. Az eset szülő és iskola megváltozott viszonyára is rávilágít.

Kilenctagú bizottság alakul a VIII. kerületben a konkrét ügy kapcsán. A szakemberek igyekeznek választ találni arra a kérdésre: mitévők legyenek-lehetnek a pedagógusok, ha az iskolai tudás nem érték? Ha a szülők jelentős része munkanélküli, és a megélhetési gondokkal küzdő pedagógus hiába hangsúlyozza a tanulás fontosságát mint a boldogulás alapját? Amikor nincs hatásos szankció az összeférhetetlen, fegyelmezetlen gyerek megrendszabályozására? Kérdések egész sora, amelyekre egyelőre nincs válasz, mert nem is lehet – véli *Galló Istvánné,* a Pedagógusok Szakszervezetének budapesti titkára, aki maga is józsefvárosi tanító.

A Német utcai eset után pár nappal, a VIII. kerületi közmeghallgatáson soha nem látott tömeg gyűlt össze. Kollégáikkal fejezték ki szolidaritásukat a helyi tanítók és tanárok. Gallóné felszólalt, és kijelentette: Józsefvárosban tanítani és nevelni már-már misszió. Neki és kollégáinak speciális helyzetű gyerekekkel van dolguk. Ez az a kerület ugyanis, ahol a lakásállomány jelentős része a főváros talán legrosszabb, legalacsonyabb komfortfokozatú ingatlanjaiból áll. Akik tehették, az utóbbi években, évtizedekben elköltöztek, helyükre többnyire nehéz sorsú, életvezetési problémákkal küzdő, alacsony iskolázottságú réteg került, elképesztően alacsony szocializációjú gyerekekkel. Emiatt az óvoda, az iskola olyan alapvető nevelési hiányosságokkal találja szembe magát, melyek megoldása messze meghaladja lehetőségeit, de valahogy mégis meg kell birkóznia velük, hiszen a pedagógus számára elveszthető gyerek nem létezik – vallja a szakszervezeti tisztségviselő. Misszió tehát itt oktatni-nevelni azokat a gyerekeket – teszi hozzá –, akik olyan családi háttérrel ke-

Máger András festőművész

A salgótarjáni művészek egri kiállításán „Árvíz" c. műve szerepel. (szultha).

(farkas): Egri nyár '72

Népújság, ~~Eger~~ Heves, 1972. júl. 9.

Máger Anna

Jónás a pusztában. Purgatórium, Zsuzsanna és a vének, Don Giovanni, Donna Anna... Máger Anna festőművész — ahogy a képcímek is jelzik — leginkább az európai festészet nagy témáit variálja tovább újabb művein, egyéni látásmóddal, sajátos ecsetkezeléssel. Kiállítása pénteken nyílik meg a *Dorottya utcai bemutatóteremben.*

Népszava 1986. II. 10.

Mágyes Beáta

Utcán III. csetrajz 40x56

Stúdió '73 Ernst Múzeum Bp.

Mágyes Bertalan

Emlékek az utcán olaj 120×100

Studio '73 Ernst Múzeum Bp.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 ÁPR 29

MAGHY ZOLTÁN

HAJDÚSÁGI KIÁLLÍTÁSAIRÓL

1021

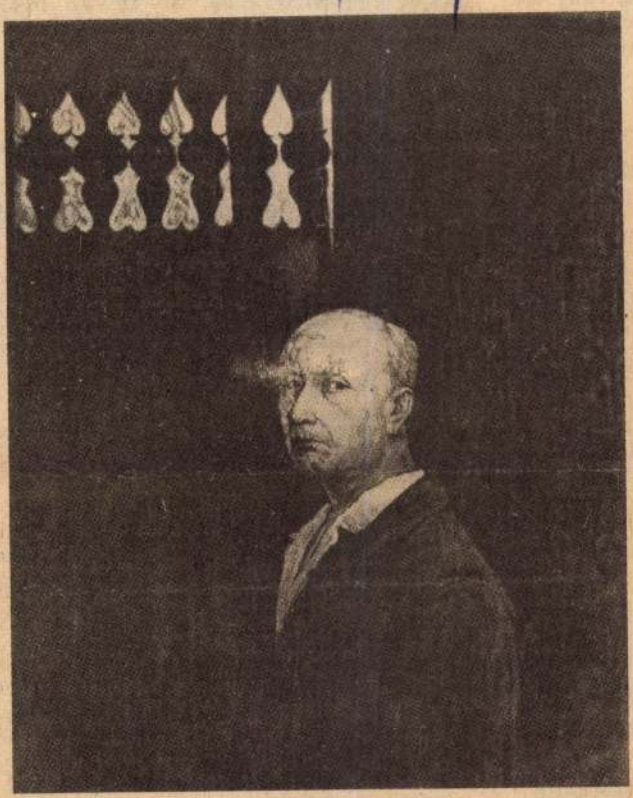

Önarckép

Maghy Zoltán utolsó élő tagja a hajdani országos hírre emelkedett hajdúböszörményi művészkollektívának, Káplár Miklós, Kampler Kálmán, Király Jenő s Pálnagy Zsigmond baráti szövetségének, akik fanatikus hittel dolgoztak a kis alföldi város kulturális felemelkedésén. De a háború súlyosan megtépázta anyagi lehetőségeiket, megsorvasztotta életkedvüket, s útját állta mélyebb kibontakozásuknak. Alig nyílott valamelyes lehetőségük külföldi utakra, ezért igyekeztek önmaguk világában a létfeltételekkel megalkudni, s építő köveivé válni egy sajátos tájegység pikturális kialakításának. Maghy szemlélete is itt vert gyökeret, ma is itt érzi magát legjobban, hiszen innen indult, és ide tér mindig vissza, idetartozó látással és érzések tömegével.

Tárlatainak áttekintésekor fejlődésének különböző szakaszait elemezhetjük ki, melyek az erősen kötött természetelvű látástól, sokhelyütt a levegő és a fény módosító szerepét is mellőző rajzos szemlélet állomásait is beleértve alakult legutóbbi, posztimpresszionizmusra emlékeztető, lazán feldobott akvarelljeiig. Főleg első korszakát böszörményi társainak felfogása és stílusa is érintette. Levegőtlen képei a francia „fi-nánc" Rousseau-ra emlékeztettek, annak meseszerűsége s eredendő naivitása nélkül. A formalizmus éveiben sokat küzdött önmagával. Bántóan éles rajzú, erőszakoltan tematikus ábrázolásai néhány olyan képre is ráfanyalították, amelyeket azóta nyilván ezerszer megtagadott. Ezek mindenesetre bizonyítékaivá váltak annak, hogy képtelen tőle idegen látványok megfestésére. Őt elsősorban a szülőföld, a kisváros mozgalmas hétköznapjai, piacai vagy csendes utcái ragadják meg, ahol eredendő líraiságát maradéktalanul érvényesítheti. Felfigyel a szűkebb otthon vagy a közelben elterülő puszta egyre kevesebbeknek érthető jelzéseire. Legigazibb műfajának a tájkép, illetve a tájképbe oltott zsáner bizonyult, míg portretírozó készségét néhány korábbi arcképen igazolta (Káplár Miklós portréja).

Maghynál e tárlatokon bemutatott utóbbi évek fordulata különösen jelentős: színei teljesebbekké váltak, levegősebben és meggyőzőbben sugározza a látvány örömét. Hovatovább Hajdúböszörményben is új világ teremtődött, egyik napról a másikra forradalmi átalakulások születtek, amelyekre Maghy Zoltán idős kora ellenére is érzékeny festőiséggal válaszolt. Az irányt mutató cél továbbra is a hajdúsági — s a kört szűkebbre vonva a böszörményi — táj, amelynek sajátos szépségét, tűnőben levő romantikájának nemcsak érdekességét, de hangulatát is átmenti az utókornak. Maghy érzi feladatának súlyát, s nemcsak ösztönösen, de most már tudatosan is őszinte becsületességgel járja ezt az utat. Sajátosan tájjellegű, ízigvérig hajdúsági művészet az övé, s értéket is csak ezenbelül tud létrehozni. Éppen ezek az értékek kapcsolják be festészetét az alföldi magyar piktúra színképébe.

Dr. Tóth Ervin

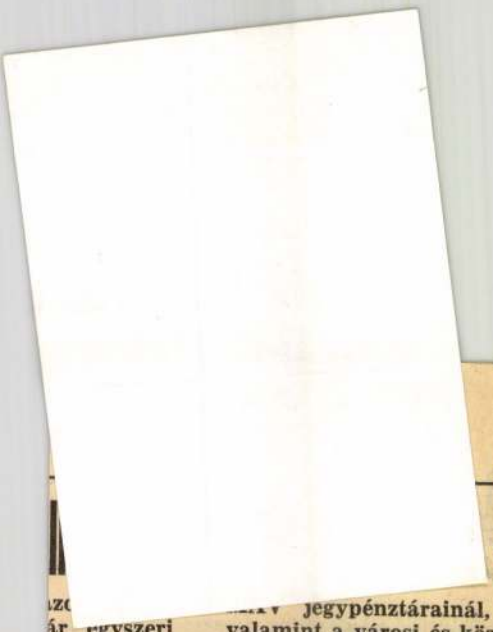

május 16–26

ár egyszeri jegypénztárainál, az IBUSZ menetjegyirodáinál,
szerezhető a valamint a városi és községi tanácsoknál.

Dolgozókat alkalmaznak

A Beton- és Vasbetonipari Művek debreceni gyára II. telepére betonelemgyártó munkakörbe férfimunkaerőket felvesz. Kereseti lehetőség 2000—2400 Ft-ig. Jelentkezés a volt Városi Téglagyárban (Balmazújvárosi út), a telepvezetőnél.

A Beton- és Vasbetonipari Művek debreceni gyára betonelemgyártáshoz férfi munkaerőket felvesz. Heti 44 órás munkaidő, kéthetenként szabadszombat. Kereseti lehetőség 100 százalékos teljesítés esetén 2000—2400 Ft között. Jelentkezés Debrecen, Hámán Kató út 3. szám alatt.

Ganz-MÁVAG alkalmaz: esztergályos, marós, lakatos, vasszerkezeti lakatos, csőszerelő, villanyszerelő, öntő, magkészítő, daruvezető, sajtoló szakmunkás, illetve betanított dolgozókat. Minden második héten szabadszombat, vasúti arcképes igazolvány hozzájárulással biztosítva van az egész ország területére. Szállásról a vállalat gondoskodik. Jelentkezés személyesen a vállalat munkaerő-gazdálkodásán. Budapest, VIII. ker., Vajda Péter u. 10. Megközelíthető a 23-as villamossal.

Gépkocsivezetőt alkalmazunk azonnali belépéssel. Jelentkezés Tégla- és Cserépipari Vállalat Debrecen, Kálvin tér, Irodaház, II. em. 210-es szoba.

Tanulj selymet szőni! Selyemszövőgyár keres 3 műszakos munkára 16 évet betöltött szövőtanulókat. Betanulási idő — képességtől függően — 3—6 hónap. Fizetés: tanulóidőre havi 800 Ft. Lakásról a gyár térítés nélkül gondoskodik. Betanulási idő után a fizetés teljesítmény szerint havi 1400—2000 Ft. Méltányos bér ellenében a lakás továbbra is biztosított. A tanulóidő alatt ingyenes ebéd, munkaruha, havonta egyszer ingyenes hazautazás, évente egyszer textiljuttatás, nyereségrészesedés, állandó üzemi étkezés. Egészséges, tiszta női munka! Várja a tanulni vágyó fiatalokat a Magyar Selyemipari Vállalat Adria Selyemszövőgyára. Budapest, X., Gyömrői út 60—62. Belépés után a vidéki felutazóknak jegy ellenében az utazási költséget megtérítjük.

A Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat felvételre keres kőműves, ács-állványozó, víz-, gáz-, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, hidegburkoló, hegesztő, lakatos, asztalos, faipari gépmunkás, építőgépjavító, -szerelő és TMK-lakatos szakmunkásokat, valamint építőiparban jártas kubikosokat. Főétkezés és munkásszállás biztosítva. Jelentkezés a vállalat munkaerő-gazdálkodásán. Debrecen, Kálvin tér 11.

Mélyépítési gyakorlattal művezetőt, munkavezetőt, teljesítményelszámolót, kútfúráshoz műszakvezető fúrómestert, gépkezelőket, központi telepre géplakatosokat, rakodómunkásokat változó munkahellyel karbantartó kőművest, akna-

VÖRÖS CSILLAG TRAKTORGYÁR felvételre keres férfi segédmunkásokat, betanított munkásokat, öntödei munkákra 18. életévtől. Munkába lépőknek 2 heti előleget, munkásszállást, valamint hetenként kedvezményes hazautazást biztosítunk. Jelentkezés Vörös Csillag Traktorgyár, munkaerő-gazdálkodás. Telefon: 272-020, 134-es mellék.

Söripari Vállalat felvesz női segédmunkásokat fizikai munkára. 44 órás munkaidő. Pénzbeni kereseten felül természetbeni juttatás, kedvezményes étkezést, munkaruhát, vidéki lakosok részére munkásszállást biztosítunk. Útiköltség hozzájárulást térítünk. Jelentkezés munkaerő-gazdálkodás. Budapest, X., Maglódi út 17.

Elmebeteg Szociális Otthon (Debrecen, Kishegyesi út 54.) felvesz szakképesítéssel rendelkező férfi ápolókat, és 6 órás gépírónőt.

A Debreceni MÁV Járműjavító Üzem felvesz lakatosokat, esztergályosokat, hegesztőket és segédmunkásokat.

Jól kereshet! Jelentkezzenek felvételre 16. életévüket betöltött férfiak vagy nők, szövővagy fonógépen betanulónak, dolgozónak, vagy segédmunkásnak. Meleg ebédet biztosítunk. Magyar Pamutipar, IV., (Újpest) Erkel u. 30.

Kőműves, asztalos, tetőfedő, parkettázó szakmunkásokat bádogos, víz-, gázszerelő betanított segédmunkásokat, kőműves segédmunkásokat azonnali belépéssel felveszünk. Építőipari Ktsz, Debrecen, Hatvan u. 43., munkaügy.

Szék- és Kárpitosipari Vállalat keres asztalossegédeket, faipari gépmunkásokat és karbantartó lakatosokat. Jelentkezés Salétrom u. 5., munkaügy.

Büfévezetőket, lehetőleg képesítéssel keresünk felvételre. Jelentkezés erkölcsi bizonyítvánnyal. Alföldi Üzemi Vendéglátó Vállalatnál. Debrecen, Ságvári Endre u. 4.

Autó-motorszerelő, lakatos, hegesztő szakmunkásokat az Építőipari Szállítási Vállalat miskolci szállítási üzemvezetősége azonnali belépéssel, magas kereseti lehetőséggel felvesz. Jelentkezés Debrecen, Szoboszlói úti kirendeltségen.

Május 1-től segédmunkásokat felveszünk. Jelentkezés Anyagbeszerző Iroda telepén. Galamb u. 3.

Gyakorlattal rendelkező marós szakmunkásokat felvesz a Debreceni Dohánygyár. Jelentkezés a központi műhely üzemvezetőjénél.

Az Egyetemi Könyvtár érettségizett munkaerőt keres.

8. általánost végzett, vagy végzős fiúkat kollégiumi elhelyezéssel, ösztöndíjjal, teljes ellátással felveszünk. Ács-állványozó, vízszigetelő, központi-fűtésszerelő, villanyszerelő, kőműves és épületlakatos szakmákra szakmunkástanulónak.

ZÖRMÉNYI
LALAT

akmunkásokat és
segédmunkásokat
elépésre
REZÉS TELJE-
RINT.

s: Hajdúböször-
rvin J. krt. 14.,
.

megyei Gabo-
feldolgozó Vál-

ost végzett vagy

zását vállalja

tanulónak

elhelyezéssel,
l és teljes ellá-
entkezni lehet le-
gy személyesen a
emélyzeti vezető-

henyi u. 13.

záruk

ritását

állandó
jelleggel,
modern,
nagykapacitású
einkkel vállaljuk.

los Ktsz

en, Galamb u.
lefon: 15-181,
Ügyintéző:
s Sándor.

Mager Ferenc

a nagyváradi főnéptanoda rajzmestere

Tanügyi Nértár

1845. 76. l.

4 Izidor pk.		**Görög** József **Izraelita** Nizan 19
Csütörtök **5** Ferr. sz. Vince		**Protestáns** Vince **Görög** Klaudiusz **Izraelita** Nizan 20
Péntek **6** Coelesztin p.		**Protestáns** Coelesztin **Görög** Eutik **Izraelita** Passah 7 n.
Szombat **7** B. Herm. Józs.	Utolsó negyed 1 óra 49 pk. 1934 **Április** 30 nap	**Protestáns** Hermann **Görög** György **Izraelita** Passah 8 n.

14-ik hét Nap kelte 5 óra 41 pk. — Nyugta 18 óra 37 pk.

Mager Ferenc
festő
Oravicáról, 1832-ben 24 éves

Lásd
Fleischer Béla 66. l.

Mager Ferenc, festő, Oravicáról, 24 éves korában, 1832 nov.-ben iratkozott be a tört. festészet és rajz szakosztályba, melynek 1833 végéig hallgatója volt.

Maghy Zoltán

Szerepel az ősi tárlaton a Déri Múzeumban

N.N.: megnyílt az ősi tárlat

Hajdu Bihármegyei Népnyság 1918 XI. 26.

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei népujság 1968 ápr.27.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

1964-ben gyüjteményes kiállitása volt a 2 teremben a Debreceni Déri Múzeumban. 8.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának 1964-évi munkájáról. 5.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen, 1965. Alföldi Nyomda, Debrecen

Maghy Zoltán

Önarckép régi kapural, és
Téli udvar c. képe (eml.)
szerepel az alábbi Tárlatok

Magyari Vilmos: Tavaszi Tárlat
1969

Hajdu Biharmegyei Négyjság
1969 V. 11.

Nagy Zoltán festő

Szerepel a tavaszi tárlaton a debreceni Déri Múzeumban

N.N.: Megnyílt a tavaszi tárlat

Hajdú Bihari Napló 1969. IV. 29.

Maghy Zoltán

Szerepel a debreceni ön. tárlaton

Tóth Béla: A debreceni ön. tárlatról

Alföld 1969 I. n. 75 old.

Maghy Zoltán

Hajdúböszörményben él

Tájkép (szepkő)

Magyari Vilmos: Hajdúsági
művésztelep

Hajdú Bihari Napló 1969 VII. 27

Nagy Zoltán festő

Debrecenben a Baldzs Béla
ifjúsági Klubban kiállítása nyílt

Kovalista művészkörök 1969 I. n.

M.D.V.

Maghy Zoltán
festő

A hajdúböszörményi születésű „Káplár Miklós" - díj tulajdonosa Maghy Zoltán a kispesti „Sfjú Gárda Művelődési Ház" - ban tartott tartalot.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész
Művészet, 1969. január - 37 lap.

M.D.V.

Maghy Zoltán
festő

1921-től, 1928-ig a Képzőmű-
vészeti Főiskolán tanul. Gleiz
Orbán, majd Vaszary János ta-
nítványa

Hardossy Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész
Művészet, 1969. január – 37 kép.

Maghy Zoltán
festő

M.D.V.

A főiskola elvégzése után végig
barangolja Bártfa, az Ermellik,
Tokaj, a Balaton vidéket és Hortobágy
pusztáit.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész.
Művészet, 1969. január – 37 lap.

Magyy Zoltán
festő

MDK

Boromisza Tiborral és Kaplár Miklós-
dal festették a régi templombelsőt.

Hardoss Béla: Magyy Zoltán hódmezővásárhelyi festőművész
Művészet, 1969. január – 37 lap.

Maghy Zoltán
festő

M.D.K.

A kispesti Ifjú Gárda kiállítási termében Maghy Zoltán 50 darab-képet mutatott be. Az képeket, táj-részleteket, Börzövmény városa és kör-nyéke falucinak házait, utcáit mutatta be a művész.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész ...
üvészet, 1969 január – 37 lap.

M.D.K.

Maghy Zoltán
festő

A képzőművészeti Alap tagja,
részt vett a Kelet-Magyarországi
Szervezet munkájában és munkái
a Hajdúság minden múzeumában és
intézményében képziselek a művészt.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész
Művészet, 1969. január – 37 kap.

Maghy Zoltán
festő

M.D.V.

Félszáznál több budapesti és
vidéki tárlás kiállításon sze-
repelt. 1931-ben Tokióban, No-
gaja és Oszaka kiállítási tor-
mulben is.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőmuvész
Művészet, 1969. január – 37 kep.

M.D.K.

Magyy Zoltán
festő

1937-ben volt Budapesten kiál-
lítása a Műterem című kiállító-
helyiségben, ahol 30 képét mutatta
be és most 30 év múlva újra jelent-
kezett műveivel.

Hárdossy Béla: Magyy Zoltán hajdúböszörményi festőművész.
Művészet, 1969. január - 37 lap.

Maghy Zoltán
festő

M.D.Y

Kiállításán bemutatta Káplár Miklós portréját, amelyek olyan művészeti lélhi ismerettel és akra zohni való tudással van megfestve, hogy magyar portrék legjobbjai közé sorolható.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész..
Művészet, 1969 január - 37 lap.

M.D.K.

Maghy Zoltán
festő

Tájai: Szentendre, Dunahonyaz, Virágos fák, Böszörményi utcák, Templomok, his parasztlanyák szerepelnek a tárlaton.

Kardoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész
Művészet, 1969. január – 37 lap.

Maghy Zoltán
festő

M.D.K

„Kapu" (repro)

Kandoss Béla: Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész.
Művészet, 1969. január – 37 kep.

Maghy Zoltán

festőművész kiállitása. EDebrecen, TIT Csokonai Klub. - Ism. Székelyhidy Ágoston, Alföld, 1967.18.évf.5.sz. 82-83.l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

92. l.

Maghy Zoltán

Furkó Zoltán: Müteremlátogatás Hajdúböszörményben /Biró Ferenc és Maghy Zoltán/ - Művészet, 1967. 8. évf. 4.sz. 25. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 60-107. l./

80. l.

Maghy Zoltán
festő

M. Z. a népművésetet örökíti a piktura révén: festett-éjetett kancsói, szűrjei, faragott kapui egyszerre rácsodálkozás és mentés. Ráfeledkezés a népi teremtés primitív csodáira s a művészetet szajongó embes ihlehetett, mentő, megőrző szándéka.

Kovács Kálmán: Maghy Zoltán új képei
Alföld, 1969. V. 82-84.

Nagy Zoltán

A Hajdúsági Művéntelep díjazott tanrsztagja

Székelyhidi Ágoston: Ötéves a Hajdúsági Művésztelep

Kortárs 1969 II. n.

Nagy Zoltán

Kiállít

II. Debreceni Napok – Nyári Tárlat

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen

1970. aug. 18.

Dél-dunántúli Képzőművészek Kiállítása

1968 1969

Maghy Zoltán

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1970 SEP 20

Maghy Zoltán kiállítása Hajdúnánáson

Hajdúnánáson, a városi művelődési központ két kiállítótermében ma, szeptember 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor nyílik meg *Maghy Zoltán* tárlata. A megyénkben élő festőművész mintegy hatvan olajpasztellt és vízfestményt állít ki. Megnyitót mondanak *dr. Bencsik János* múzeumigazgató és *Székelyhidi Ágoston* kritikus.

Bíró Lajos kiállítása Derecskén

Szombaton, szeptember 19-én délután 6 órakor nyílt meg *Bíró Lajos* festőművész kiállítása a derecskei járási művelődési központban. A kiállítást *Félegyházi László* Munkácsy-díjas festőművész nyitotta meg.

DEAC—Közületépítők SE (Balázs II.). NB II-es bajnoki mérkőzés. — *Nagyerdei stadion, 15.30 óra.* D. TITÁSZ Elektromos—Szolnoki Kilián (Kundrák, Birkner, dr. Boros). NB III-as bajnoki találkozó. — *Kinizsi pálya, 10.45 óra:* D. Kinizsi—Polgár (Kopjári, Simon, Hebeny). — *DASE pálya, 10.45 óra:* DASE—Kabai MEDOSZ (Báthori, Borbély, Bogdándy). — *Gázvezeték utcai pálya, 15.30 óra:* D. Volán—Hajdúszoboszlói Földgázbányász (Dobozi, Erdei J., Horváth K.). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések. — *Téglagyári pálya, 15.30 óra:* D. Téglagyár—Egyek (Szilágyi, Széll). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés. — *Építők pálya, 10 óra:* D. Építők II.—Püspökladányi MÁV II. (dr. Boros, Birkner). — *TITÁSZ-pálya, 9.30 óra:* D. TITÁSZ Elektromos II.—Hajdúszoboszlói Bocskai II. (Honti, Széll). Tartalékbajnoki mérkőzések. — *DVSC-pálya, 9.30 óra:* DVSC—DEAC (Nagy J., Kovács I.). — *Kinizsi pálya, 9 óra:* D. Kinizsi—Polgár (Simon, Hebeny). — *Volán-pálya, 13.45 óra:* D. Volán—Hajdúszoboszlói Föld-

Az NDK és Hollandi
a következő világba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

HAJDÚ-BIHARMEGYEI NÉPÚJSÁG

1969 APR 19

KIÁLLÍTÁS NYÍLT Maghy Zoltán festőművész alkotásaiból a biharkeresztesi járási művelődési központban. A gyűjteményes kiállításon a művésznek harmincöt olaj-, illetve akvarell képe szerepel. A kiállítást április 27-ig tartják nyitva.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1963 OKT 11.

NÉPSZABADSÁG

Maghy Zoltán

MAGHY ZOLTÁN hajdúböszörményi festőművész gyűjteményes kiállítása vasárnapig lesz nyitva a XIX. kerületi Ifjú Gárda Művelődési Házban.

*

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Maghy Zoltán

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1021

MAGHY ZOLTÁN hajdúböszörményi festőművész kiállítása nyílt meg Nagylétán az Irinyi János Művelődési Házban. A június 21-ig nyitva tartó kiállítás megnyitásán Székelyhídi Gusztáv tanár tartott tárlatvezetést.

Nagy Zoltán

A Hajdúböszörményi Hajdúsági Művéstelep tagja

Székelyhidi Ágoston: Motívumok a Hajdúsági Művéstelepről

Alföld 1969 10 sz. 65 old.

Maghy Zoltán

Bösiörményi utca repr

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum 1970. júl. 19 – aug. 9.

Nagy Zoltán

Templom előtt olaj 92×125

Bőrönyi út -"- 68×123

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Déri Múzeum, 1970. júl. 19-aug. 9.

Maghy Zoltán
Jeslő

Hajdúböszörményben Garnitzi Káplár Miklósnak. Deportálásban elpusztult.

Dr Balogh Istvánn: A Hortobágy Jeslője, Kaplár Miklós

Élet és Tudomány, 1967. 10. 465-68

Maghy Zoltán

Szerepel a 24. megyei Öki Táslaton Hajdumánásom

N.N: Ma nyílik a megyei Öki Táslat

Hajdu Bihari Napló 1969 XI. 30

MDK

Maghy Zoltán

Munkáinak díjazásáról

Hajdubiharmegyei Népujság 1968 a g.2.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196 _____

ORSZÁGOS TERMÉ
BUDAPEST, V.,
TELEFO

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

Mogyy Zoltán festő

Kiállítása nyílt a debreceni TIT

Klubban

Négyszemvelés 1968 VI. v. 24 old

Nagy Zoltán fordító

Hajdúböszörményben él

fr. Kürti Katalin: Képzőművészeti élet Debrecenben és Hajdú B.-ban

Népművelés 1968 XI. n. 30 old.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

A Hajdúböszörményi Hajdúsági Múzeum a Hajdúböszörményi Városi Tanács V.B. Művelődésügyi Osztályával közösen két teremben kiállitását rendezte meg. 1962. dec. 16-tól 1963 I. 2. ig. 22.o.

Béres András: Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságának 1963. évi munkájáról. 15.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1962-64. Debrecen, 1965 Alföldi Nyomda

Mosby Zoltán

Emlétve

A képzőművészeti ismeretterjesztés
új formája
Hajdú-Bihari Napló/Debrecen/1970. máj. 27.

Naphy Zoltán

Sárséhudvaribau

Liáhitása nyílik

Hajdu Bihari Napló 1970 XI. 27

Maghy Zoltán, festő

MDK

Elhagyott udvar c.

Repr

–: Kép

81. l.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. okt.

XXI/10.

Maghy Zoltán

festő

Friss az élénk sinnü „Elhagyott udvar"-a és a tölbi bőszörmény képe

Bodnár Éva: Hajdusági művésztelep 1970.

Művészet, 1971. január - 27. lap

Magyi Zoltán
fotó-

Külön jutalmat kapott
munkásságáért Magyi
Zoltán.

Bodnár Éva: Hajdúsági művésztelep 1970.
Művészet, 1971.január - 27.lap

Maghy Zoltán festő

Püspökladányban

Ziálhitása nyílt

Szocialista Művészetért 1971 I.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1966 MÁJ 1

1021 Maghy Zoltán

PIHENŐ MUNKÁSOK

(Maghy Zoltán rajza)

ember és mu

32 éve szolgálja a vasutat

Pályamunkásként kezdte.

Protekcióval, kérvények egész sora után jutott be a Magyar Államvasutakhoz Geszti Imre.

Kint találom a nyulasi kis családi ház kertjében: kapál.

— Jövő év februárjában nyugdíjba megyek. De hát, tudja, hogy van a vasutas.

hűségben példát vehetnek társai Geszti Imréről. 45 óta tagja a pártnak. Ő igazán tudja, miért vállalja a társadalmi, közéleti tevékenységet. Imre fia az ifjúkommunistáknál kapott felelős megbizatást, Éva lánya szigorló orvos, Zoltán fia pedig a vasutat, édesapja hivatását választotta: a fűtőház esztergályosa.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1965 OKT 12

ESTI HÍRLAP

Magy Zoltán

kandidátusi értekezését.

☐ MAGHY ZOLTÁN festőművész retrospektív kiállítását a XIX. kerületi Ifjú Gárda Művelődési Házban rendezték meg. A kiállítást dr. Solymár István, a Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese nyitotta meg.

1029

kifejezte reményét, hog

Nagy Zoltán

Szerepel a magyar táslatok
Hajdu böszörményben

N. N.: Magyarokhák az idei
őszi táslatot

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 1

MDK.

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Szocialista Művészetért 1967 aug.

MDK.

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 aug.

Maggi Zoltán festő

kerepel a „hűtekem" csoport-
kiállításán

Nemzeti Újság 1937 XI. 7

Magyar Zoltán

szerepelt a nyíregyházi nyári tárlaton

Kelet-Mo. 1967. jul. 2.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
Maghy Zoltán
1968 JUN 26

102

MAGHY ZOLTÁN • KORSÓK

(Maghy Zoltán Hajdúböszörményben született 1903-ban. Képzőművészeti főiskolát végzett, Budapesten és számos vidéki városban szerepelt képeivel, 1931-ben Japánban is kiállított. Debrecenben 1964-ben és 1967-ben volt gyűjteményes tárlata. Alapító tagja volt a Nemzeti Szalonnak, 1961 óta tagja a Képzőművészeti Alapnak.)

nyár
tábor

Hétfőn reggel nyito
Debreceni Tanítóképz
a megye 46 alsótagozatos tanítójának részvételével a tanítók nyári akadémiáját, melyet ebben az évben negyedjére rendeznek meg. A megjelenteket *dr. Tóth Ferenc* intézeti tanár üdvözölte, majd *Sütő Sándor*, az intézet igazgatója mondott megnyitó beszédet.

Az akadémiának az a célja, hogy továbbfejlessze a pedagógusok korszerű szocialista nevelési szemléletét, s újabb ismereteket nyújtson. A negyedik nyári akadémiát a rendezők a korszerű logika és didaktika tárgykörének szentelik. Az első napon *dr. Baló József*, a tanítóképző intézet tanára tartott 4 órás előadást a korszerű logika problémáiról, kedden, a foglalkozások második napján ugyanez a téma szerepel napirenden. Az egy hétig tartó akadémia — melyre a hallgatókat a megyei tanács jutalomképpen küldte el — programjában gyakorlati bemutatók, múzeum és tárlatlátogatások szerepelnek.

elők

pártiskolá
ében dolg
gynapos t
100 fő ves
részt. A részvevők között vannak
MSZMP járási bizottságainak propaga
da- és művelődési osztályvezetői, a j
rási, városi népművelési felügyelők,
művelődési házak igazgatói, továbbá
társadalmi- és tömegszervezetek népm
veléssel foglalkozó vezetői, illetve mu
katársai.

A megnyitó ünnepségen megjelent
Vonsik Gyula, az MSZMP Központi B
zottságának osztályvezető helyettese, *K*
vács Béla, a megyei pártbizottság os
tályvezetője, *Ördög László*, a Debrec
ni Városi Tanács vb-elnökhelyettese.
továbbképzés részvevőit *Kigyós Sánd*
a megyei tanács vb művelődésügyi os
tályának vezetője üdvözölte, majd K
vács Béla mondott megnyitó beszédet

Hangsúlyozta, e tanácskozás részvev
nek összetétele is bizonyítja, hogy egy
inkább kezd megerősödni az a gondol
hogy a népművelés sikere nagyrészt
összefogástól, az együttműködéstől fü
A tanácskozásnak az a célja – mondo

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

Negyven év természéner darabjait mutatta be Balmaz ujvárosban, Hajdu-bőszörményben, Polgáron. Maghy a természetelvű festészet sirján morog, főtémája a népi világ dokumentumszerű ábrázolása. Nemcsak csendéletei ben, falusi házak ábrázolásaiban gyűjti a hajdu ság népi, használati eszközeit, hanem valóságban is „Nem görcsös regaszrodás ez ... hanem tiszkszeges búcsu ...” írja

Székelyhidi Agoston

ALFÖLD, Debrecen, 1968.évf. XIX. 5. sz. 76-77.old.

M.D.K.

Magly Zoltán, festő

„Böszörményi ház" c. képét körli:

ALFÖLD, Debrecen, 1968. XIX.évf. 5. sz. 77. old.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

tájrép-rajzát közli:

ALFÖLD, Debrecen. 1968. XIX.évf. 3. sz. 39. old.

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 ápr.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

korsós, kancsós, tálas csendélelet ábrázoló ceruzarajzai körül:

ALFÖLD, Debrecen. 1968. XIX.évf. 8. sz. 84. old.

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1968 aug.18.

Maghy Zoltán, festő

MDK

Hajdúböszörményi festőművész. Kiállítása a XIX. ker.-i művelődési házban okt. 13-ig lesz nyitva.

— : Kulturális hírek

7

Népszabadság, Bp. 1968 okt. 11.

Nagy Zoltán

Kiállítása nyílt a „Mütterembe"

Lyság 1937 XI. 7

Magi Zoltán festő

Kiállítása vy-ben a „Műtekemben"

„Nős akkor" /emlitve/

„Téli fény" – " –

„Út az erdőben" – " –

Budapesti Hirlap 1937 XI 7

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Maghy Zoltán

MAGHY ZOLTÁN KIÁLLÍTÁSA

1021

*Maghy Zoltán*nak, a Hajdú-böszörményben élő neves festőművésznek nyílik kiállítása március 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat debreceni Csokonai Értelmiségi Klubjában.

Maghy Zoltánnak évek óta nem volt egyéni kiállítása Debrecenben, bár művészetét a kollektív kiállításokon látható képei alapján ismeri a közönség. Művészete az alföldi táj és falu szeretetét tükrözi, ugyanakkor alkotásait egy bizonyos „népmesei" hangulat emeli a naturális ábrázolásmód fölé. Új kiállítása minden bizonnyal maradandó művészi élményt fog jelenteni a debreceni tárlatlátogatóknak.

megtalálót, aki a MÉH-től vásárolt makulatúra között békekölcsön kötvényeket talált, jutalom ellenében juttassa el Simonyi út 11., I. em. 4. szám alá.

Külön bejáratú bútorozott szoba fürdőszobahasználattal egyetemista vagy diáklányoknak kiadó. Tanácsköztársaság útja 32., VII. 27.

Óriás szemű, legkorábbi eperpalánta állandóan kapható. Honvéd u. 68.

500 négyszögöl kert, gyümölcsös és veteményes felesbe kiadó. Bartók Béla út 59.

Fürdőkályha, három füstcsövű, jó állapotban eladó. Csapó u. 11., I. 2.

Bejáró gondozónőt keresek két kisfiúhoz. Érdeklődni a központi egyetem portáján.

Csehszlovák gyermek sportkocsi kifogástalan állapotban eladó. Érdeklőd-

veszek, Ns
si u. 7.,
nyílik.

Oldalkocs
motorkerék
eladó. Nyí
ajtó.

Kétszemé
csón eladó;
betétek, sez
háznál és
lom. Pacsirt

Diáklányt
veszek. Fül
használat
rántffy utc

40 éves
si 30 év kö
csinos nő
zasság cé
„Szép tava
kiadóba kér

Eladó kö
ger varrógé
renc utca 2

Gyermekg
somon váll
42.

Egy db 1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 MÁJ 30.

Magy Zoltán

Maghy Zoltán kiállítása Hajdúböszörményben

1967

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel nyitották meg Hajdúböszörményben, a városi művelődési házban Maghy Zoltán kiállítását. A tárlatot Bencsik János, a városi tanács v. b. művelődésüg yi csoportjának vezetője nyitotta meg, majd Székelyhidy Ágoston tanár tartott tárlatvezetést a látogatóknak. Az idős művész e kiállításán 24 festményét mutatta be Hajdúböszörmény közönségének.

Kórusfesztiv
az egyetemi

Az Országos Filharmónia és

Magi Zoltán MDK

Csöszház az erdőben, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Nagy Zoltán festő

kiállítása nyílik a „Műteremben"

1937 XI. 7-én

Meghívó

MDK.

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

.

Szocialista Müvészetért 1967 ápr.

MDK .

Maghy Zoltán

Kiállitási kritika

Alföld 1967 jun.p.68.

Nagy Zoltán

Szerepelt az I. debreceni nyári táborban.

Hajdú-Bihar megyei Napló. 1967. aug. 12.

Nagi Zoltán

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.V.9.

Magi Zoltán MDK

Rozsvetések, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Magi Zoltán MDK

Utca télen, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Maghy Zoltán
testő

M.D.V.

A „Tél az ablaktól", a „Korzsolyázók", portréi, önarcképe, „Pali" cimű képe és a Kaplár Miklós-ról készült képei emelhednek ki.

Fuzhó Zoltán: Műteremlátogatás Hajdúböszörnyben
Művészet, 1967. április – 25 lap.

Magyarkoltán
festő

M.DK

Méltatás.

Tóth Endre: Bíró Ferenc kiállítása Debrecenben.
Művészet, 1967. április – 42 lap.

M.D.K.

Magyar Zoltán festő

„képei saját munkásságán belül sem minden esetben teljesítik ki a szándékot: a tárgyi világ dokumentumszerű ábrázolását..."

Kádár Zoltán - Thoma László: Jegyzetek a debreceni Területi Tavaszi Tárlatról,
ALFÖLD, Debrecen. 1968.XIX.évf. 7. sz. 66. old.

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási kritika

Alföld 1968 julius p,64.

Maghy Zoltán

fl: A Kelet-magyarországi művészek tavaszi tárlata a debreceni Déri Múzeumban.

Magyar Hírek, 1967. V. 18.

MDK

Magyar Zoltán, festő

A XIX. ker.-i művelődési házban rendezték meg retrospektív kiállítását.

—: Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. okt. 12.

Maghy Zoltán: Csillések

jó is néha s mega
kaptam és adtam üt
s nem gyűlöltem

S közben a szív – t
szabálytalan ütem
nekilendülve s elak
pumpálta vadul, i
a táguló s összeszűk
ereken át a vért le-fel,
parancsot várva tán az agytól,
de nem érkezett semmi jel.

S akkor a tudat, erőlködve,
kilobbant, mint a gyertyatény,
s hányódtam vakon, irány nélkül
a lét s a nemlét peremén.
Tüdőm zihálva fújt, kapkodott
a fogyó oxigén után,
szivem őrült iramban verte
taktusát e haláltusán.

Az volt bizony: élet-halálharc,
s egész testem a csatatér –
s a két ellenfél is én voltam,
értem s belőlem folyt a vér,
ki élni is akartam volna,
bár tudom, élni csupa kin,
s a halál nyugalmát is vágyom,
hogy szünjenek meg kinjaim.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Maghy Zoltán

Postás Kultúrotthonban (Bethlen u. 5.).
Tanfolyamvezető: dr. Koncz Ernőné
táncpedagógus.

1021

MAGHY ZOLTÁN festőművész kiállításának megnyitására került sor február 26-án a hajdúböszörményi művelődési ház természettudományi előadótermében. A huszonhat olajfestményből és akvarellből álló kiállítást Székelyhídi Ágoston tanár nyitotta meg.

SZÍNTÉR

TA

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Maghy Zoltán

1968 MÁJ 11

1021

Kisgaléria

A tavaszi tárlat anyagából

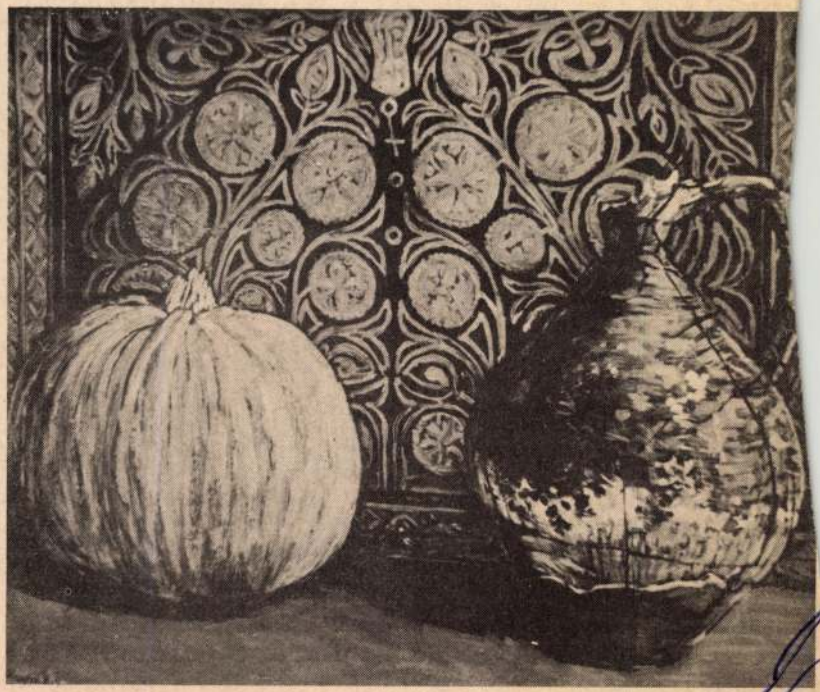

Maghy Zoltán: Tök és borsó

óth István műhelyvezető segít az ifjú barkácsolóknak

A debreceni barkácsoló műhelyről

ellátást jól megszervezték: minden ktsz-ben vagy egy felelős, aki gondoskodik arról, hogy a hasznos hulladékok eljussanak a műhelybe. A legnagyobb gond a raktározás: ezen még javítani kell.

A LEGKÜLÖNBÖZŐBB SZAKMÁK

És mi a véleményük a műhelyről a vendégeknek? A legkülönbözőbb korosztályok és szakmák gekkel, amit itt találnak. Az eddigi eredmények alapján biza-

Magy Zoltán

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

1969 OKT 25

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

MAGHY ZOLTÁN FESTŐMŰVÉSZNEK nyílik kiállítása október 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Hajdúhadházon a községi tanácsháza nagytermében. A művész ezúttal 33 alkotását mutatja be a hajdúhadháziaknak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 10
ALFÖLD
Debrecen

1021

Maghy Zoltán

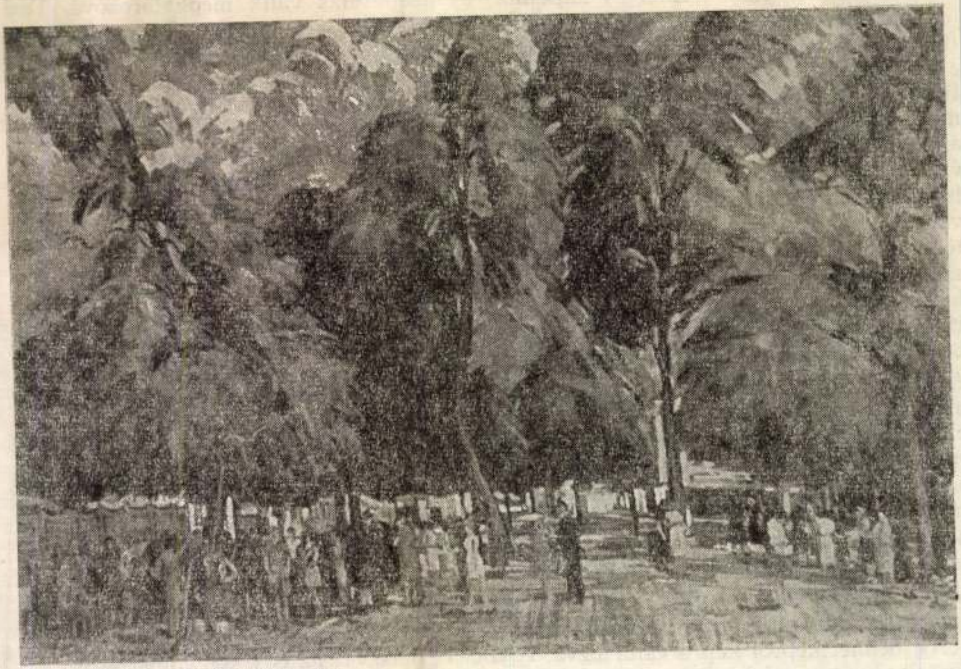

64

Maghy Zoltán: Böszörményi piac

nosulása Marholm-mal, a filmek ...
a filmhősökkel való személyes kapcsolat és azonosu
apatikus és enervált volt, mint körülötte a felnőttek
friss és aktív, távoli tőle a fásult, tompa közömbösség
a fiú igazi gyerek. Feri a teljes reménytelenség napj
fiújának csordultig teli a szíve-agya reménnyel, vágg
mészetesen olyan reményekkel és ideálokkal, amilyen
álmodhat. A piszkos garniszállók és az apa reményt
életkörnyezet legkevésbé ad alkalmat vágyak és eszm
tagad tőle a három dimenziójú való világ, bőven ontj
világ": a mozi-vásznáról és az egykori Moziélet lapj
több mint szenvedélye. Valódi élete mellett, fölött ez
szűkös, szegény és színtelen, de „igazi" élete határtala
hollywoodi világattrakciók rózsaszínei. Gazdagsága: a
Határtalanságát a korabeli filmipar ordenáré sláger-romantikája, halhatatlan cowboyok és visszajáró kísértetek csodatevése biztosítja.

A *Francia kulcs* reménytelenséget árasztott, a *Régi idők mozija* a sokat ábrázolt reménytelenség forrásait fedi fel és értelmezi. Vallomása szerint azok az emberek, akiknek ilyen igénytelen, a való világ reális lehetőségeitől elzárt volt a gyermekkoruk, s ilyen, filmekről magukba plántált, hamis ábrándok buborék-fújásából születtek az eszményeik, – nem is építhetnek maguk körül másféle világot, mint Mándy figurái, nem érthetnek értelmesebb célokhoz – bármennyit próbálkoznak –, mint ahol keringenek. A reménytelenség a rossz reményekből születik: a könyvben egymásra felel a fiú álom-világa és az apa kilátástalan élete.

Mándy művészetében a *film* – nemcsak mint élmény, hanem mint forrás is – meghatározó szerepű. A *Régi idők mozija* nem *„hasonlít"* a filmre, de valósággal két film pereg benne, képről képre váltakozva, egymásba játszva: az egyiken filmsztárok, kalandok, happy endek, a másikon a mozi, a fiú, az élő emberek eseménytelen és re-

Maghy Zoltán

Szerepel a debreceni tavoszi tárlatom

Ma nyílik a tavoszi tárlat

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen.

1970. ápr. 30.

Maghy Zoltán (H.- Görösmény)

Szürös gondolat . olaj

Önarckép . "

Magyar képzőművészek szövetsége helen
magyarországi területi szervezetének
tavaszi tárlata. 1965 Debrec
ket bev. Kádár Zoltán

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 márc.

Maghy Zoltán
festő

M.D.

A „Tyúkpiac" című műve
az ott élő ember hangulatát
mutatja be. A „Reggeli fény"
című képe virtuóz festői mű.

Fruhó Zoltán: Műterembatogatás Hajdúböszörményben
Művészet, 1967. április – 25 kép.

Morghy Zoltán
festő

M.D.K.

Nemzeg 60. születésenapján
tárlatok sora adott számot
gazdag tevékenységről. — „Korcsolyázók" (repro)

Furkó Zoltán: Műtereszlátogatás Hajdúböszörményben
Művészet, 1967. április - 25 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdú-Bihar megyei Napló

1967 DEC 3
1021

Maghy Zoltán: ÖREGEK

Századunk magyar elbeszélői

SZERB ANTAL

Szerb Antal

Mint a polgári irodalomtörténetírás, a művészet rangjára emelkedett esszé kimagasló alakja vált ismertté. Magyar és egyetemes irodalomtörténete a felszabadulás után is megjelent s olvasók, tanárok generációinak nevelője volt. Humanizmus, a szellem egyetemes erejébe vetett hit, ragyogó stílus, szinte végtelennek tetsző műveltség jellemzi ezeket az esszéket.

Szerzőjük 1901. május 1-én született Budapesten. Itt és Grácban tanult, magyar—német—angol szakos tanári oklevelet szerzett s huszonhárom éves korában doktorált. Londonban, Párizsban, Olaszországban gyarapította műveltségét és nyelvtudását, kereskedelmi iskolai tanárként, majd a Magyar Irodalomtudományi

zott, s Szegeden egyetemi magántanár lett.

Írói pályáját versekkel kezdte s novellákkal. S bár később fő műfaja az esszé lett, mint prózaíró is igen jelentős. Szándéka az volt, hogy az esszé, a tudományos ismeretterjesztés eszközeit ötvözze a regény műfajában a kalanddal, érdekességgel. Legjobb regényeiben — A Pendragon-legenda, A királyné nyaklánca — ez sikerült is. Prózai írásai is reneszanszukat élik, egyre másra jelennek meg új kiadásban.

A humanista szellem apostola, a művészetet szinte rajongásig szerető író a fasizmus áldozata lett. Többször került munkatáborba, a nyilasok elhurcolták s az éhségtől elcsigázott írót puskatussal verték agyon 1945. január 27-én Balfon.

MDK

Nagy Zoltán, Kerto

Hajdúböszörményi művek. Kiállít.

-: Megnyílt a debreceni tavaszi tárlat 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. máj. 3. [Vidéki]

Maghy Zoltán, festő

M.D.K.

Csokonai Klubban kiállitott 24 képe 42 esztendő munkásságát mutatja be. Maghy az impresszionizmus utáni nemzedéktől kapott indi-tást, 1924-28 körött felbukkan művei, hört az expresszionizmus sőt a korai konstruktivizmus jellegzetes megoldási módja is. De mintán visszaköltörött szülő-városába, Hajdubösszörménybe, kazatatált a festésut-ben is. A harmincas években Boromisza Tiborral és Kaplár Miklóssal járja a Hortobágyot... s annak enyhüj-tebb, dekorativebb arculatát fogalmazza meg. Ujabban a hajdusági parasztvilág még föllelhető emlékeit fes-ti... nem titkolt ellagyulással, gyengéd szeretettel.

Székelyhidi Ágoston: Három kiállitás

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 5. sz. 82. old.

„Erdősek hára" c. képe: 104. "

Maghy Zoltán
festő –

M.DK

A kiindy emlékkiállitáson a
Vörös postakocsi c. mű, műve
szerepel. Ez a mű az izó han-
gulatvilágát kivén tükrözi.

Furkó Zoltán: Műterembiatogatás Hajdabőszörmenyben
Művészet, 1967. április – 25 kap

M.D.K.

Maggi (Maggius, Maius), Giovanni
római festő, rézmetsző és domborító
(1566-1618)
rézkarca Buda 1598-évi ostromát ábrázolja olasz nyelvvel
22.4 x 29.6 cm.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/
Bp.1963. 42. old. XIV. t.

Maghera Árpád

Avadon a rendszeresült csoportos kiállításokon ma már a legeltérőbb stílusok találkoznak egymással. – Alaszu Pál és Maghera Árpád a szürrealista látásmód és az új figuráció felé tájékozódik.

Szekernyés János: A festő becsülete.

A Hét, 1975. szept. 19.

MDK

Maghy Zoltán, festő

festő erényei most is csillogók.

Magyari Vilmos: A hajdusági művéntelep és tárlata 56-58.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. okt. XXI/10.

Maghy Zoltán
festő

MDK

Két képével jelentkezik a
tárlaton. A „Fehete hapu"
[illegible] mű.

Tóth Béla: A debreceni és Hajdú-Bihar megyei ...
Művészet, 1967. április - 39 kap.

Maghy Zoltán festő

kerejtel a Nemzeti Szalon
téli tárlatán

Nyíróg 1938 I. 25

Maghy Zoltán
festő

● Maghy Zoltán festőművész tárlata a hajdúböszörményi művelődési házban pénteken nyílik meg.

Népszabadság, 1988. jan. 26.

Kapi Zoltán

Hajdúböszörményi festő.
Műveivel szerepelt az 1930-as
években debreceni kiállításokon.

A Képzőművészetek Debrecenben
1961

70 oldal

Magi Zoltán (1903-)

Hajdu bőszörményi festő 1000 ft-os díjat nyert a Hajdu megyei tanács felnoba-dulási pályázatán 1960-ban "hazelőszaznok" c. festményével

A. képzőművészetek Debrecenben. 1961.

61 oldal

Maghy Zoltán MDK

Szerepelt a tárlaton.

—: Őszi tárlat Hajdúböszörményben.
Hajdu-Biharmegyei Napló. 1962. okt. 9.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdú-Bihar megyei Napló

1963. SZEP — 1.

1021

Maghy Zoltán: **CIGÁNYGYEREK**

KARIN
MÁSIK

Ez a „másik
donképpen az el
rinthy Frigyes,
dalom egyik lege
nisége megismerkedett Debrecennel. Az 1933. december 22-iki, látogatása, melyről az évforduló kapcsán a Napló augusztus 25-i száma színes írásában megemlékezett, az Ady Társaság rendezésében folyt le s annak valóban egyik derűs mellékzöngéje volt a Gonda Jenő riporteset.

Karinthyt a húszas évek második felében, — úgy emlékszem 1927-ben — látta először vendégül a debreceni közönség. Ebben az időben valóságos „Karinthy-láz" volt az irodalomkedvelők körében, mindenki tudott néhány kedves, érdekes karinthiádát, könyveiről vitatkoztak, humoreszkjein derültek.

Akkoriban indult Debrecenben egy színházi lap s annak szerkesztője tervbe vette, hogy országos nevű írókat, művészeket hoz le Debrecenbe a színházi újság estjeinek keretében. A kiszemelt első vendég Karinthy Frigyes volt. Az előadás első részében a „komoly Karinthy" néhány mélyebb, filozofáló írása aratott sikert. Alaposan megtetézte ezt a műsor második fele, a vidám Karinthy. Ebben a felolvasásban kijelentette az író többek között, hogy ő mért nem megy Hollywoodba. A felsorolt számtalan indok végén csattanóul az szerepelt, hogy

bájitalt és látványos lovagi tornát — ki győzné valamenynyit felsorolni. Az Udvari bolond tehát látszólag a MOKÉP jóvoltából mostanában elszaporodott kalandfilmek számát növeli eggyel, valójában mégsem így áll a helyzet. A Cartouche, a Korzikai testvérek, A púpos esetében a történetet a romantikus valóság igényével tálalták (nem azonos színvonalon persze!) a látványosságra mindig szomjas közönségnek, ezúttal viszont a paródia görbe tükrében mutatnak fügét a „szakállas" ötleteknek, melyek noha megszokottak és unalmasak, még mindig képesek izgalmat kelteni.

Szellemes, színvonalas paródia tanúskodik arról, hogy Norman Panama és Melvin Frank törekvése sikerrel járt: kinevettették a giccses megoldásokat s a műfaj szokványos fordulatait. Félő csak az — a nézőtér hangos ovációiból arra következtethetünk —, hogy a közönség egy része nem ismeri fel a paró-

---

N

Ma egy hete *nyelv* szavunk eredetét vizsgáltuk. Most az

Maghy Zoltán

„Virágzó fák" c. képe a debreceni és Hajdú m.-i képzőművészek III. tavaszi tárlatán.

említve.

Alföld, 1964 6. x. 567. l.

Maghy Zoltán

Kaplár Miklós arcképe.

Festmény, reprodukció.

Alföld, 1964 8. szám, 750. lap.

Maghy Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1971 APR 21 01

Összeget:

MAGHY ZOLTÁN festőművész képeiből nyílt kiállítás Hajdúsámsonban. A megnyitón részt vett az idős művész is.

MDK

Maghy Zoltán

Szerepelt az aug. 2o-Án Hajdúböszörményben, a bányásznapon Salgótarjánban, szept 29-én a balassagyarmati Palóc Muzeumban megnyilt kiállitáson.

B.T. : Hajdúböszörményi képzőművészek sikere Nógrádban

HAJDÚBIHARMEGYEI NÉPUJSÁG 1963 okt. 9

MDK

M/é Maghy Zoltán
szerepelt a tárlaton.

"Virágzó fák"

Bőgel József: A debreceni és Hajdu megyei képző-
művészek III. tavaszi tárlatáról.
ALFÖLD 1964 jun. 565-567. lap.

MDK

Maghy Zoltán

gyüjteményes kiállitása nyilt Nyiregyházán a Jósa András Muzeumban.

--: TÁrlatok, kiállitások vasárnap.
Hajdubiharmegyei Népujság 1964 ápr. 19.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdubiharmegyei Népujság

1964 FEB 22

1021

Nagy sikere volt Maghy Zoltán kiállításának

Több mint egy hónapig tartott nyitva Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész kiállítása a Déri Múzeumban.

A kiállítást közel négyezren tekintették meg. A négy évtized festészeti anyagát összefoglaló 70 kiállított kép nagy sikert aratott a tárlatlátogató közönség soraiban, amint erről a kiállítás vendégkönyve is tanúskodik.

A kiállítást megnézte Kállai Gyula elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese is, Debrecen és Hajdúböszörmény párt- és tanácsi vezetői kíséretében.

Dolgozóka

Az ÉM 44. sz. Építőipari Vállalat azonnal felvesz budapesti munkahelyekre kőműves szakmunkásokat, valamint kubikosokat és segédmunkásokat. Munkásszállást és napi kétszeri étkezést biztosítunk. Vidékieknek tanács-igazolás, szakmunkásoknak szerszám szükséges. Munkaruhát 6 hónapig nem adunk. A 6 hónap a kihordási időbe beszámít. Jelentkezés: Budapest, V. Kossuth Lajos tér 13—15. földszint.

Több éves szakmai gyakorlattal rendelkező mezőgazdasági dízeltraktorok javításában jártas 2 fő motorszerelőt azonnali hatállyal alkalmazunk. Fizetés megegyezés szerint. Étkezést napi háromszor, valamint szállást biztosítunk. Cím: rendelkező lakatost vagy gépésztechnikust. Fizetés megegyezés szerint. Cím: Fa-, Fém- és Építőipari Ktsz. Biharkeresztes, Kossuth u, 46. MH 109871

Motorkerékpár szerelőket azonnali belépésre keres finommechanikai vállalat, Szabadság u. 92. MH 120

Szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkező köszörűst, marást, valamint festő-fényező szakmunkást felvesz a Talajjavító Vállalat gépjavító üzeme, Debrecen, Szoboszlói u. 50. sz. MH 127

Debreceni Orvostudományi Egyetem felvesz 1 fő telepkezelői vizsgával rendelkező villanyszerelőt, 1 fő vízvezetékszerelőt és 1 fő géplakatost vagy fűtésszerelőt. Je-

Nagy Zoltán

szerepelt a Hajdú-Bihar megyei szépírói-
versenyen írói feladatán.

Alföld 1967. jan.

Magyar Zoltán

Szerepel az alábbi távlatok

Debrecenben

Tóth Ervin: Trenni távlat a
Radnóti klubban

Hajdu Bihari Napló 1971 IX.10

Maghy Zoltán

A B M G Radúrti Miklós klubjában sept. 6-án megnyílt üzemi tárlatsz művei szerepeltek.

Hajdu-Bihari Napló, 1971. sept. 7.

MAGHY ZOLTÁN

A Nemzetközi Hajdúsági Művésztelepen alkot július - augusztusban.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 11. 9 l.

Maghy Zoltán

Említve

Szé Melyhidi Ágoston: Ötéves a Hajdusági Művésztelep

Kortárs, 1969/2. 335. l.

Maghy Zoltán

Szerepel a megyei Táslatan

N. N.: A őszi táslat debreceni bemutatója

Hajdu Bihari Napló 1970 XII. 19

Nagy Zoltán

Kiállít Hajdúnánáson.

Kiállítási katalógus
Szocialista művészetért 1970. nov.

Magyar Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Debrecen

1971 ÁPR 28

MAGHY ZOLTÁN FESTŐMŰVÉSZ kiállítását április 30-án este 7 órakor nyitják meg a nyíracsádi művelő si otthonban. A kiállítás megtekinthető április 30-tól május 7-ig, naponta délelőtt 10 órától este 7 óráig.

Magyar Festő

A „Régi kapu tavasszal" c. műve szerepel a tárlaton.

Tóth Béla: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek.....
Művészet, 1971.április - 37.oldal.

MK

Maghy Zoltán

Vendéglátóként jelen volt a telep megnyitásán.

--: Kapunyitás a böszörményi művésztelepen.

Hajdúbiharmegyei Népujság. 1964. jul. 28.

Maghy Zoltán

Káplár Miklós képei.

festmény, reprodukció.

Alföld, 1964 10. sz. 951. l.

Maghy Zoltán

Szerepel a tavaszi Tárlaton
a debreceni Déri Múzeumban

N. N.: Holnap nyílik a
tavaszi Tárlat

Hajdu Bihari Napló 1971 IV. 28

Maghy Zoltán

Szerepel a Hajdú-Bihar megyei képzőművészek
őszi tárlatán.

H-B. megyei Népújság 1966-nov. 22.

Maghy Zoltán

Hajdúböszörményi festő. A Debreceni Déri Múzeumban megnyitották munkáiból az év első kiállítását.

Keddi Mozaik
Népszava, 1964 január 7. 92. évf. 4. szám, 4. lap.

M.D.K

Maghy Zoltán
festő

A debreceni Déri Múzeumba állította
ki illusztrációit

— : Sirek
Művészet, 1964. január – 47 lap.

MDK

Maghy Zoltán, festö

Erdö öszi fényben. Olf.

Nemz.Szalon. -Téli tárl. 1938 jan.-febr. Kat.

MDK

Maghy Zoltán

pásztorkunyhó a pusztán, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr.

15. 1.

MDK

Magi Zoltán

Csikósbódé Pród pusztán.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24.-Máj. 15. Műcsarnok. Kat. 17.1.

Maghy

MDK

szerepelt a megyei müvészek őszi tárlatán /Debrecen/

(öt///) Koroknay Gyula: Megragadó müvek, bosszantó hibák.

Hajdu-Bihar megyei Napló. 1962. dec. 2.

1021
1963 NOV 24

MAGHY ZOLTÁN: NŐI FEJ

Érdekes törv
magyar nyelvne
vak végén nem
a rövid o ha
végződő új va
kerül be szóki
szerint megny
ó-nak ejtjük.
ból *totó*, a *lot*
foto-ból *fotó*,
dió, *a kilo*-ból *kiló*, a *hekto*-
ból *hektó* az *auto*-ból *autó*
stb.

Ezek a szavak azonban nemcsak fenti formákban, önmagukban fordulnak elő nyelvünkben, hanem összetett szók részeként is. Ilyenkor a kérdéses o hang nem szóvégi helyzetben szerepel. Mikor használjuk a származékokban a rövid o-s és hosszú ó-s változatokat?

Ha az összetétel még az idegen nyelvben létrejött, rendszerint rövid marad az o hang: *foto-gráfia, radio-aktív, kilo-méter, hekto-liter, auto-gejzír, auto-mobil* stb. Ha magyarrá vált, megrövidült és hosszú ó-ra változott végű szavak a magyar beszélők ajkán fejlődnek tovább összetétellé, vagy kapnak képzőt, ragot, a hosszú ó továbbra is megmarad bennük: *rádió-készülék, rádió-újság, autó-gumi, autó-verseny; totózik, kiló-nyi, fotó-s; rádió-t, fotó-k, lottó-n* stb.

Sokszor tapasztaljuk azonszen mást jelentenek, ... a *rádió* és az *autó* főnevek.

Igaz, sokszor nem is könnyű megérteni egy-egy kifejezést. Azt olvasom az egyik újságban: „Az *autógréder* naponta 500—600 köbméter követ terít le az úton". Vajon hogy értsük ezt a szót? Ha *autó-gréder*, akkor jelentése: kőterítő autó. Ha viszont *auto-gréder*, akkor azt jelenti: magától terítő szerkezet. A kettő nem egészen ugyanaz.

Az ilyenféle szavak írásában a hivatalos helyesírási szabályzatok sem adnak elég segítséget. A legújabb Helyesírási Szabályzat a *fotó* szót nem veszi fel, a *foto-cikk* összetételét rövid o-val íratja. Az Értelmező Szótárban már megvan a *fotó* szó, és hosszú ó-val szerepel a *fotó-anyag* összetétel is. Úgy gondoljuk, ez a helyes, ez felel meg a nyelvben már kialakult valóságos helyzetnek.

—én

LÁNYI SAROLTA: *ÉNEK*

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ 19

Ötven év vágyainak, küzdelmeinek, örömeinek líraj vallomása, önmagát boncolgató ki-

letlen, hogy formanyelve sokszor szirupos, mesterkélt, metafórái már-már megmoso-

Magén István, grafikus

□ MAGÉN ISTVÁN grafikusművész munkáiból nyílt kiállítás a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében (IX., Mester utca 5.).

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. nov. 4.

Major István

Kiürülés, litogr. 45 × 34 cm

Miskolci Téli Tárlat, 1974.

MAGER, Ludwig, pozsonyi kőművesegéd

L.M., Maurergesell, 10 éves fia meghalt. (1796, 496 l)

—

L. Macher, Maurergesell, 46 éves felesége meghalt (1800, 360 l)

—

Pressburger Zeitung
(Gesthon)

MAGHY Zoltán

Hajdúböszörmény utikalauza. Szerk. Tarczy Péter. Hajdúböszörmény, 1993

életrajz: 36.

ZARNÓ

Visitatio Canonica : Az Esztergomi Főegyházmegye Barsi Főesperességének egyházlátogatási jegyzőkönyvei 16 -1674. Vál.bev. Tomisa Ilona. Bp. : MTA Néprajzi Kutató Intézete, 1992
45-48.

Maghy Zoltán (Majdúbőszörmény)

Mostobágyi Alkotótábor

Feriheguyi Galéria

1995 szept 13-ott 4

Pozsgay Imre az ózdi kampánynyitón

A Nemzeti Demokrata Szövetség elnöke, Pozsgay Imre tegnap Ózdon megyei kampánynyitó nagygyűlést tartott, és bemutatta képviselőjelöltjüket. Előtte a Magyar—Finn Társaság elnökeként Izsófalván részt vett a finn téli háború 55. évfordulójának emlékünnepségén. Itt nyilatkozott a miskolci rádió riporterének.

— Egy középpárti, mérsékelt, egyensúlyt kereső programot dolgozott ki az NDSZ — mondta *Pozsgay Imre* —, amely eltér más pártok programjától, sőt néhány ponton szemben áll azokkal. Teljesen új gazdaságpolitikára van szükség. Ennek megvannak a forrásai is: ott van a tehetséges magyar ember képességeivel, tudásával, és közülük többszázezren munkanélküliek. Van megoldás erre, miként az adósságkezelésre is. Olcsóbb államra van szükség, amelyben az államigazgatási feladatokat jól ellátott önkormányzatokra bízzák, és az állam csak a rá jellemző legfontosabb feladatokat teljesíti. Őrködik a társadalom szociális biztonságán, az iskola esélyegyenlőséget teremtő versenyén, és az egészséges társadalom érdekein. Ebbe illik az a szemléletmód, melyben az időskor nem egyszerűen öreggondozási, nyugellátási kérdés, hanem a fiatalok perspektívájának dolga is. A szociális biztonság feltételeit úgy kell megteremteni, hogy ne szakadhassanak le egész régiók gazdaságilag erről a kicsi országról. Közös nemzeti programot kell e probléma megoldására kidolgozni — hangoztatta Pozsgay Imre.

sével — a helyi szövetségek részvétele.

Megfogalmazódott az igény, hogy ki kell dolgozni a megfelelő garanciákat mind a résztvevők, mind az állam részéről, hogy jelentős anyagi és szellemi invesztíciók után ne csak a korábbi — mára már több tíz kilónyi irathalmazt eredményező — „megvalósítási tanulmányok" szintjére jusson el a kérdés kiírás megtörtént. Terveink szerint a Polgárig terjedő miskolci szakasz élvezi a prioritást, s az idei előkészületek után jövőre megindulhatnak a munkálatok.

— Miskolc kereskedőváros kíván lenni. Korábban e szerint alakította ki kapuit, mára ezek a beérkezések szűkek.

POLITIKAI HIRDETÉS ● POLITIKAI HIRDETÉS ● POLITIKAI HIRDETÉS ●

Lesz-e változás?

Kuncze Gábor válaszol:

Igen, mert Magyarország csak akkor működik, ha együttműködik.

- Ha a kormány együttműködik a polgárokkal, a szakértőkkel, az ellenzékkel.
- Ha a hivatalok segítik a vállalkozókat, a jómódúak pedig a versenyben lemaradókat.
- Ha az ország együttműködik szomszédaival.

Az együttműködés, a biztonságos változás, a gazdaság rendbetétele sikerülni fog.

Együtt sikerülni fog.

Szabad Demokraták Szövetsége

Országos v
Kazincb

11. alkalommal rendezték meg április 15-én és 16-án a Magyarország, az én hazám országos műveltségi vetélkedőt. Az idei döntő megrendezésének jogát a kazincbarcikai 105. Sz. Lékai János Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola nyerte el, annak kapcsán, hogy Kazincbarcika ebben az évben ünnepli várossá nyilvánításának 40. évfordulóját.

A megnyitón jelen volt *Iványi Jenő* alpolgármester, valamint a zsűri tagjai: *Bakos Zsoltné*, a Művelődési Minisztérium főtanácsosa, *Kaposi József*, a Szakmunkástanulókért Egyesület elnöke, és *Csiba Imre*, a Haza és Haladás Alapítvány képviseletében. Két kategóriában vetélkedtek a diákok, a szakmunkástanulók 10, a szakközépiskolások 24 csapata mérte össze tudását. A feladatok a Tiszántúl, azon belül az északmagyarországi térség földrajzi, néprajzi, művészettörténeti, irodalmi, zenei tudnivalóira vonatkoztak.

Az első napon kaszinójáték zajlott, azaz egyéni versenyen a diákok zseto-

Maghy Zoltán festményei

Szülővárosában, Hajdúböszörményben Király Jenő, majd Káplár Miklós, 1921—1928 között, a Képzőművészeti Főiskolán Glatz Oszkár és Vaszary János volt *Maghy Zoltán* mestere. Boromisza Tiborral és Káplár Miklóssal ő volt a Hortobágyi Festő Kolónia megalapítója.

Maghy Zoltán képei 1924 óta szerepelnek tárlatokon. Tagja volt a Nemzeti Szalonnak, képeit láthatta az Ernst Múzeum közönsége, kiállított egyénileg és csoportosan több rangos galériában, egyebek között a Tokióban megrendezett, a magyar festészetet reprezentáló kiállításon.

Számos kitüntetése között van a Magyar Köztársaság érdemrend kiskeresztje, amit 1992-ben kapott meg.

Maghy Zoltánnak ma délután 4 órakor nyílik kiállítása Kazincbarcikán, a városi kiállítóteremben. A május 15-ig nyitva tartó tárlatot *dr. Végvári Lajos* művészettörténész ajánlja a megnyitó közönségének figyelmébe.

Feleségem arcképe. **(Maghy Zoltán festménye)**

MINDEN KÉPE

FORTE PAPÍRRA ÉS VEGYSZERREL

KÉSZÜL.

DÉLI HÍRLAP

— Politikai napilap. Megjelenik Miskolcon és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. — Kiadja a Déli Hírlap Kft. 3527 Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky út 15. Felelős kiadó: **SZÁNTÓ ISTVÁN** ügyvezető igazgató. Telefon: 412-894, Westel: 06-60-350-411. Főszerkesztő: **KISS LÁSZLÓ.** Telefon: 411-817. — Titkárság: 342-694 (üzenetrögzítővel). Felelős szerkesztők: Bohus János (telefon: 342-694), Karosi Imre (telefon: 411-266), Makai Márta (telefon: 412-866), Parázs István (telefon: 412-866). — Tördelőszerkesztő: Burcsa József (telefon: 342-694). — Főmunkatársak: Kiss József (belpolitika), telefon: 412-888; Oláh Erzsi (vállalkozások), telefon: 411-600; Szabados Gábor (művelődés, szabadidő), telefon: 412-866. — Sportrovat (telefon: 412-688, fax, üzenetrögzítővel); rovatvezető: Szikra Pál, munkatárs: Molnárné Lőrik Kitty. — Gazdaság: Szaniszló Bálint, telefon, fax: 412-688. — Fotórovat, rovatvezető: Szabán Gabriella, fotóriporter: Czakó Lajos, Juhász Emese. — Bűnügy/művelődés: Horváth Szabolcs, telefon: 412-866. — Az olvasóké a szó: Hencz Józsefné, telefon: 411-600. — Gazdasági ügyintézés, hirdetésfelvétel (tel./fax: 412-845, telefon: 411-166): Hambarás Eszter főkönyvelő, Bobák Kornélné hirdetési csoportvezető, Kiss Ibolya előadó. — Lapterjesztő menedzser: Zielem Ferenc, telefon: 412-888. — Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Miskolci Igazgatósága: 3525 Miskolc, Kazinczy u. 16. Telefon: 310-222. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél és a kiadóban. Előfizetési díj egy hónapra 388 Ft, egy negyedévre 1150 Ft, egy évre 4600 Ft. — Árusítja: Északhír Rt. 3530 Miskolc, Király u. 2. Telefon: 06/46/350-230, valamint a kiadó. — Készült a Borsodi Nyomda Kft.-ben. Felelős vezető: **DUCSAI GYÖRGY** ügyvezető igazgató. ISSN 0133-0209.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

Magén István grafikus-

1972 MÁJ 29 művész

Hallottuk

☐ ELŐSZÖR jelentkezik kiállításon Magén István grafikusművész. A KFKI központi klubjában rendezett tárlatán a többi között Radnóti Miklós és Pap Károly portréját, valamint Auschwitz-sorozatát mutatja be.

pedagogiai tanácskozás.

Prágába utazott

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 AUG 13

Pest m. Hírlap

Magén István

1021

Tanulmányfej

Magén István tusrajza

110 kg fölötti súlyban átadott feh
és húsjellegű sertésekért
130 kg fölötti súlyban átadott zsí
és zsírjellegű sertésekért
170 kg fölötti súlyban átadott, ter
fogott, hízott kocáért és kanl
sertésért
vételárat fizet a vállalat.
Az új súly- és árkategóriák alkal
1-én lép életbe, ezért a korábba
negyedévi lejáratra kötött szerző
melőknek szeptember 30-ig jog
hogy az eredeti vagy az új feltét
sertéseiket értékesíteni. Tájékozt
ket, hogy az 1972. évi átadá
augusztus 31-én befejezzük. Sze
1973. évi lejáratra kötünk szerz
és értékesítési ügyekben bővebb
felvásárlóink, kirendeltségeink v
ja ad.

Pest—Nógrád meg
Állatforgalmi és H
Vállalat

Budapest VIII., Makarenko u. 1

Maghy Zoltán

l. Évk Děvi 1941

64. l

Maghy Zoltán 165.

pestő

l.

Évk Déri 1942

67. l.

Maghy Zoltán

festő

Életrajz

laid okr.

Csobán Hajduvm

Személyi adattár

361. hasáb

Nagi Zoltán

1921/22 - 1925/26, 1927/28.

Ferképzomfoiskàvk

110. 1.

Maghy Zoltán

1928. ápr. tavaszi szalon
(Wenzeli szalon)

Oktogon-tér
Karácsonyest Hajduböször-
ményben.

Fejérpataky László, IX-94.

Magi Zoltán

X. Tavaszi Szalon
1935.

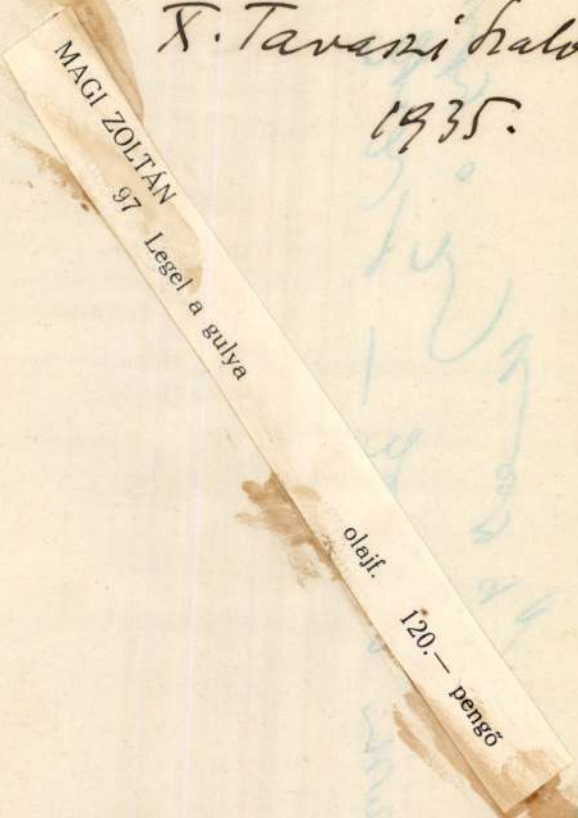

$$\frac{x}{x-1} = \frac{x}{x-1}$$

$$\frac{x}{x-1} = \frac{x}{x-1}$$

$$\frac{x}{x-1} = \frac{x}{x-1}$$

Magi Zoltán

Köd a pusztán, olajf.

Nemzeti Szalon.

Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll. Eat. 1935. márc. 30 – ápr. 14.

Magi Zoltán

festő

Műcs. kiáll, 1934 tól
Pipics 116 l.

1355. Ismer

A XVI.

Gúnyérem.

Csaknem mellig, balr
zolja Atillát, a hunok hoss

lokfeletti satyr-füle hegyes,
eltorzított arcza szőrös és
palást.

Galvanoplasticus bronzut
Lelt. sz. 1355. — Értéke 3 K. –
kiállítás kormánybiztosának, M
január 6-án. — Az adomány
(195–912). — Bejelentetett 19

Maggi Zoltán

A másik kiállító *Maggi* Zoltán, nyugtalan, kereső, még ki nem forrott, de határozottan tehetséges művész. Kiállitott képei között a

legkülönbözőbb kifejezési formákat találjuk. Legjobban tetszenek hatalmas egekkel megfestett alföldi tájai. A Böszörményi-utca széles nagy távlatot adó sikjával, hatalmas, portól derüs alföldi levegőjével a legjobb magyar tájnaturalizmusra emlékeztet. Van egy szinte franciás izü, szines impresszionizmussal megfestett utcai tömege.

Három művész a Műteremben – Nemzeti Újság 1937 nov. 7

79 —

Kelencei iskola, XVIII. sz.: Mária Magdolna elragadtatása. Vászon, olaj, 44×34 cm.

Magi Zoltán

Magi Zoltán valamennyire emlékeztet az ugynevezett népi östehetségekre. Öntudatlan naivság, a részletek naiv kidolgozása, természetutánzás és minden stilizálástól való mentesség jellemzik. Néha fölöslegesen nagy vásznakra festi derűs alföldi lelkü egeit, felhőjátékait, tarka és szerkezettelen sokadalmait. Tájképei kedvesek, *Karácsonyestje* és *Holdfény az erdőn* naivul merész, titokzatoskodó. Olaj mellett vizfestményben is kedvvel fejezi ki magát.

A Műterem IX. csoport-kiállítása, Magyarság

1937. nov. 7.

MÁSODPÉLDÁNYAINAK, VALAMINT EGYÉB MAGÁN-GYŰJTEMÉNYEKBŐL SZÁRMAZÓ KÖNYVEK JEGYZÉKÉT

ÁRVERÉS 1937. ÉVI NOVEMBER HÓ
8, 9, 10, 11, 12, 13 ÉS 15-ÉN NAPONKÉNT
DÉLUTÁN FÉL 4 ÓRAI KEZDETTEL

BUDAPEST, 1937

STÁDIUM SAJTÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, V., HONVÉD-U. 10

Magi Zoltán

festő

1933. dec. – 1934. jan.

részt vett a Debreceni

Műpártoló Egyesület

kiállításán.

Erik Deri 1933. 46. l.

Magyary Zoltán

festő

l.

Nemesvám 87. l

Maghy Zoltán

Karácsonyest c.
Népe rep.-

Nemesvári 256 l.

Magyar Zoltán

Szül. 1903. Hajdúböszörmény

l.

Sörverető. 307. l.

Maghy Zoltán

Nyári táj c. olajfestményét 1938-ban megvette a Déri-Múzeum

Évkönyvi 1938. 53. l.

Magi Zoltán

2 drb rajz, vétel

Évk Deri 1937.95.l.

8

9

Magi Zoltán

1935. nov. 24 – dec. 1.
Résztvett a Debreceni
Műpártoló Egyesületnek
a Déri Múzeum-ban ren-
dezett kiállitásán.

Évk Déri 1935. 88. l.

2.

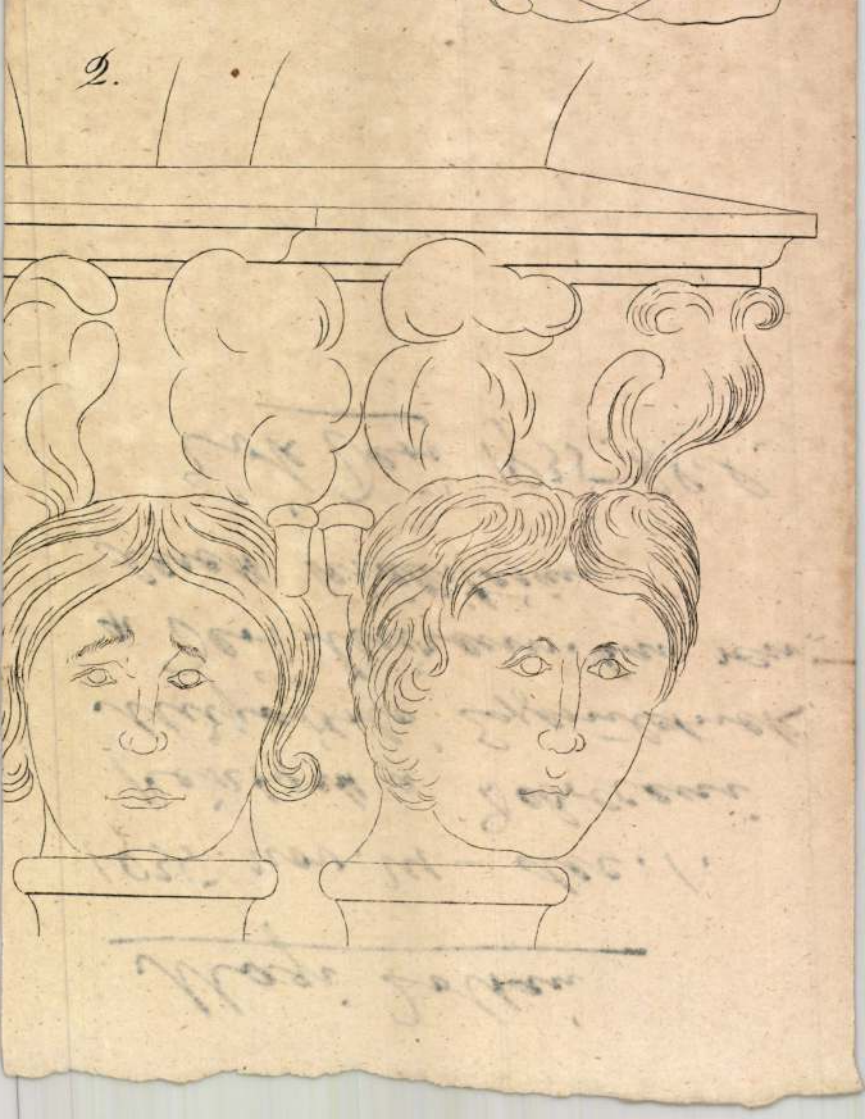

Magi Zoltán

hajdúböszörményi festő

1935. jan. 13.–20. koll. kiáll-

a Déri múzeumban.

Évk Déri. 1935. 88. l

2.

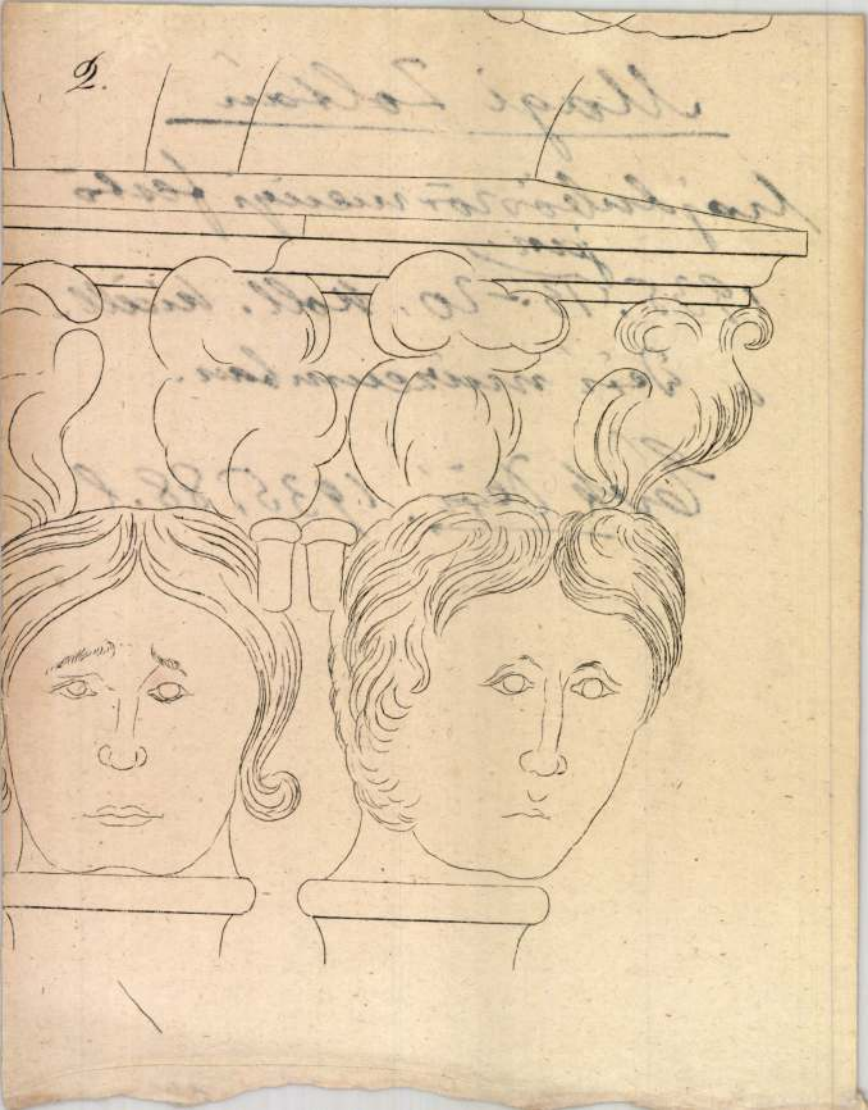

MAGHY ZOLTÁN

139. Erdő őszi fényben, olajf.

180.—

Nemzeti Szalon

Téli tárl.

1938. jan.-febr.

fizetendő.

Az árak pengő értékben vannak feltüntetve.

Maghy Zoltán

Oktogon-tér

Karácsonyest Hajdu-
böszörmenyben

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

T. 2983.

IBER SECVNDVS 336 lapját képező e

o et series Regum
olvasható.

15 : 17.7 cm.

1-28.

Magi Zoltán

113	Utcarészlet tavasszal	vizf.	80.—
114	Asztagok	vizf.	80.—
115	Zuzmarás dülőut	vizf.	80.—

Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1933 május jun

-1234

1233. Ismeretlen festő XVIII.

1233 Erdődy László Ádám

Mellig, kissé jobb
medaillonban. Kapucziumot,
gallérja felett aranylánc
öldöke barna, szeme szürk
Lehajtott ligulája széles
szes gombja piros. A hát

Vászon, méretei 53.
Vétetett 1908. augu

L A kép hátán: Excel
mes Adamus Ladislaus Erdő
Regius Aulicus.-- cl

MAGI ZOLTÁN

78 Gyümölcsök olajf. 100.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-már

2431. Lodovico Car

A mester sz. Cigoliban 1559 s
1613 júni

Szent Ferencz

Az előtérbeli sziklára tá
térdel, kezeit összetette és imá
könyvből, mely mögött feszület
haja, szemöldöke, szeme, bajusz
melyet derekán corda szorít,
sürű fák közül kibontakozó h

Réz, méretei 36·9 : 28·9

Károlyi Tibor ajándéka 1896-b

III

Ajánd
1896
gr. Károlyi Tibor

Magi Zoltán

Bárdfai táj, olaj.
Őszirózsák, virág.

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Kelta temető", adat VII. 158.

Magi Zoltán
114 Alföldi táj olajf. 500.— P

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon 1937

Szt. Péter – Gábor angyal).

s Gábor angyal képeit tünteti
n és balrafordultan van ábrá-
kezeiben két kulcsot és egy
za és szakálla őszbe vegyült.
ga. A háttérben jobbról város
kangyal az angyali üdvöz-
hető, midőn a Madonnához
dicsfény veszi körül, jobb
lyat tart. Mellén piros szala-
en a díszt fekete keresztek

Lelt. sz. 1353. — Vétetett 1895
rán (1852 K-án). — Elszámolta-
). — Az elszámolásra nézve lásd
mber 28-iki 61301 sz. min.
t jóváhagyta az 1905 november
901 augusztus 26-iki 373 eln.

r. 26. l. — Verzeichniss № 157.

III.

93 (1353).

600 (42).

93

Magi Zoltán

festő

cód

Kató A. János:

Gyűjteményes kiállítás a Műteremben.

Magyar Sors.

1937. 5. sz. 18. l.

HADNAGY GYULA
BAZÁR
KOVÁSZNA

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MAGI ZOLTÁN

		Pengő
46. Leányarckép	olajfestm.	m. t.
47. Műhelyben	„	350.—
48. Vihar aratáskor	„	300.—
49. Pipacs és buzavirág	„	180.—
50. Aratáskor	„	250.—
51. Karácsonyest	„	200.—
52. Oktogon-tér	„	200.—
53. Krizanténumok	„	150.—
54. Köd a pusztán	„	150.—
55. Csikósbódé Pród-pusztán	„	200.—
56. Kertrészlet	„	170.—
57. Ut az erdőben	„	140.—
58. Erdő őszi fényben	„	200.—
59. Legel a gulya	„	150.—
60. Őszi fény a pusztán	„	130.—
61. Napraforgók	„	100.—
62. Holdfény az erdőn	„	120.—
63. dr. Molnár kertjében	„	m. t.
64. Kertünk	„	200.—
65. Téli fény	„	150.—
66. Őszi rózsák	„	160.—
67. Udvarban	„	140.—
68. Karám Hortobágyon	„	130.—
69. Őszi délelőtt a pusztán	„	50.—
70. Kerekrét	„	50.—
71. Napraforgós út	„	45.—
72. Nyári fény	„	40.—
73. Napkelte Bródon	„	30.—
74. Szőlőskertben	„	180.—
75. Böszörményi utca	„	800.—
76. Vágják az erdőt	„	140.—
77. Délutáni fény	„	120.—
78. Csőszház az erdőn	„	160.—
79. Aratnak	„	150.—
80. Eső	„	35.—
81. Napkelte az erdőn	„	30.—
82. Bikagulyás	„	40.—
83. Gyümölcsök	„	100.—
84. Női arckép	„	m. t.
85. Zöld a mező	„	100.—
86. Rozsvetések	„	120.—
87. Aratók	„	120.—
88. Urnő arcképe	„	m. t.
89. Káplár Miklós atyja	pasztel	130.—
90. Őszi szinek	„	35.—

Műszerem. 1938. nov. - kiáll

		Pengő
91. Zuzmarás út	vízfestmény	80.—
92. Utcarészlet	„	90.—
93. Utca tavasszal	„	80.—
94. Őszirózsák	„	70.—
95. Őszi táj	„	45.—
96. Rózsák vázában	„	90.—

NÉHAI LÉRÁNT ZOLTÁN

97. Őszi nap	vízfestmény	140.—
98. Dombos vidék	„	130.—
99. Tavasz	„	150.—
100. Bozsóki utca	„	120.—
101. Nyári nap	„	110.—
102. Hegyoldal	„	100.—
103. Réten	„	130.—
104. Öreg fa	„	160.—
105. Tájkép templommal	„	130.—
106. Enyhe tél	„	150.—
107. Vizparton	„	140.—
108. Kápolna hegytetőn	„	120.—
109. Utca Göcsejben	„	140.—
110. Patakmentén	„	110.—
111. Hosszú út	„	125.—
112. Piros kémény	„	130.—
113. Réti csend	„	100.—
114. Egerszeg	„	130.—
115. Tavasz a réten	„	140.—
116. Egerszeg határában	„	100.—
117. Olvadás	„	135.—
118. A híd	„	120.—
119. Téli hangulat	„	130.—
120. Lucskos idő	„	110.—
121. A horgász	„	125.—
122. Utcarészlet	„	100.—
123. Őszi hangulat	„	120.—
124. Boglyák télen	„	110.—
125. Malom melletti fák	„	100.—
126. Borús idő	„	120.—

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

a „MŰTEREM“ művészeti vezetője.

Graec IV. 87, 88.

Magi Zoltán

festő

gyűjt. kiáll a

Műteremben

1938. nov. 7 – 17.

katalogusa

könyvtáramban

Nagy Zoltán

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1929.IX.8.

Magyar Zoltán

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Igen ötletesek a fiúk képei.

Nemzeti Ujság
1929.IX.8.

Maghy Zoltán

A Corvin Áruház ötödik kép-
zőművészeti bemutatóján szerepelt.

N. u. 1942. X. 6.

M.D.K.

Maghy Zoltán

Olajfestményeivel szerepel a Corvin Áruház kiállitásán irja d.:„Husz képzőművész az V. Corvin Tárlaton" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 16-22
V. évf. 42. sz.

Maghy Zoltán festő

Szöveg által említett művek:

Tedéji puszta,
Hortobágyi húd

Lázár István
Murakösi Ágota
Két kritika a XX. őszi tárlatról

Hajdubiharm. Népújság. 1964. dec. 13.

Maghy.

Vaszary-növendék

A Műcsarnokban a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán szerepel munkája. Neve már különböző kiállításról ismert.

Pesti Napló, 1928. Máj. 20.

M.D.K.

Maglay Zoltán, festő, grafikus

kisvárosi utcát, (belterben kerek magtár-épülettel) ábrázoló krétarajza látható:

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 5.sz. 90. old.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő, grafikus

horsós, gyümölcsös csend.
életet ábrázoló fametszetét
körli a lap:

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 9. sz. 96. old.

Maghy Zoltán

restőművész

Uzsi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Zamatos Hortobágyi - pulián típus

Pesti Hirlap
1929.II.8.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Maghy Zoltán

1967 AUG 2 0.

1021

Maghy Zoltán: VÁZLAT (rajz)

hírek

— **Várható időjárás vasár-p estig:** Nappali felhőképző-s, valószínűleg eső nélkül. yenge, vasárnap kissé meg-énkülő délkeleti, déli szél. A ómérséklet alakulásában lé-eges változás nem lesz. Vár-ató legmagasabb nappali hő-érséklet vasárnap 25—29 fok özött lesz.

— **Hálózatszerelési munkák miatt** gusztus 22-től 27-ig reggel 7 órá-l délután 4 óráig áramszünet lesz ebrecenben az Achim utcán, yőrffi utcán, Bulgár utcán, az chim utca és Győrffi utca között, ölteмberg utcán, Kerekes utcán, Pöltemberg utcától a Bulgár ut-ig, Leiningen utca, a Mikepér-si úttól a Szávai utcáig; augusztus -én. 23-án reggel 7 órától délután óráig a Honvéd utca mindkét ol-alán, Csemete utcától a 67. szám-ig; augusztus 24-én reggel 7 rától délután 4 óráig a Török Bá-nt utca, Iskola utca, Szalkai ut-án; augusztus 23-án reggel 9 óra-ól délután 2 óráig Széchenyi utca 2. számtól végig, Földi utca, Bor-emissza u., Kadosa utca, Forgács tca, Postakert utca a vasúttól végig, Krúdy utca, Gyár utca a vasúttól végig, ugyancsak augusz-tus 23-án reggel 9 órától délután 3 óráig a Szoboszlói úton a vasút-tól végig, Bojta utca, Vajdahunyad utca, Ócsöd utca, István út a Szé-chenyi utcától a Szoboszlói útig, Vincellér utcán.

— **Kezdődik a színházi évad.** A debreceni Csokonai Színház-ban augusztus 22-én, kedden délben tartják meg az 1967—68. színházi év évadnyitó társulati ülését.

— **A 109. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet** értesíti tanulóit, hogy az első évesek augusztus 26-án, a másodévesek augusztus 28-án, a harmadévesek augusztus 30-án, reggel fél 8 órakor a Burgundia utca 1. szám alatti iskolában jelenjenek meg. Igazgatóság.

— **Beiratkozás** a 108. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézetbe — Debrecen, Szabadság út 25 B —, első éveseknek augusztus 22-én, másodéveseknek augusztus 24-én, harmadéveseknek augusztus 25-én lesz. Tanévnyitás 1967. szeptember 1-én, reggel 8 órakor.

— **A Biharkeresztesi Járási Nőtanács** a nagykereki várkastélyban rendezte meg a községi nőtanácsok elnökeinek és titkárainak értekezletét. Sarkadi Géza ismertette a megjelentekkel a község és a vár történetét, majd megtekintették a múzeumot — írja tudósítónk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 AUG 6

1021 Maghy Zoltán

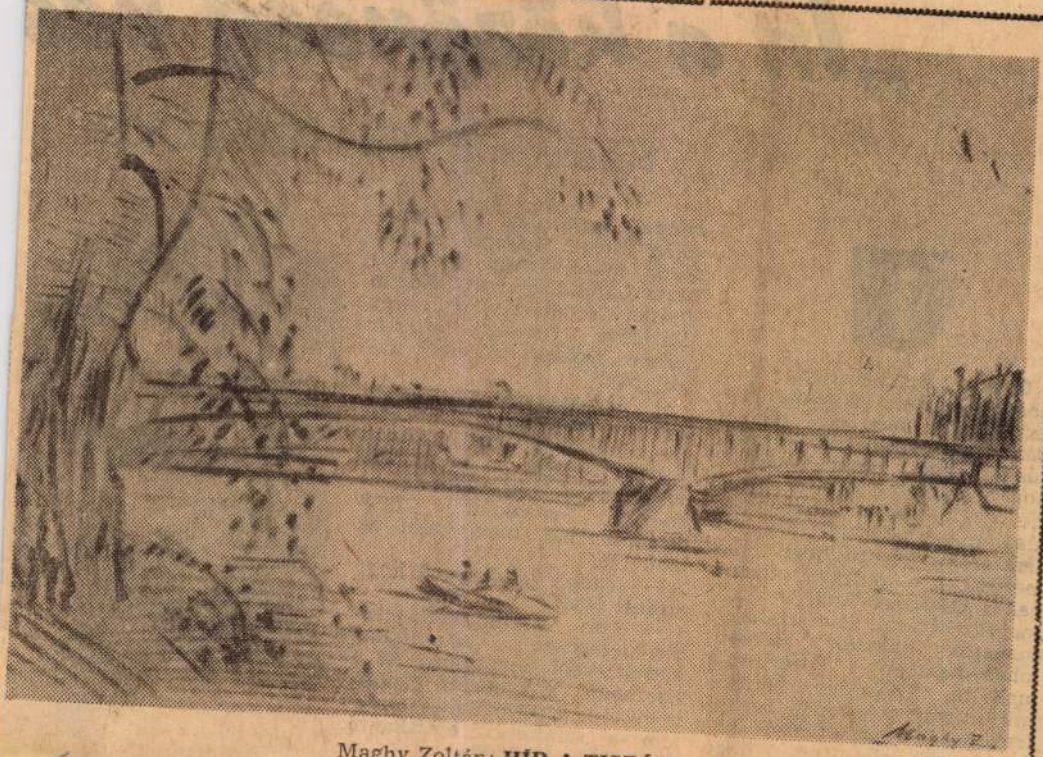

Maghy Zoltán: **HÍD A TISZÁN**

„Itt a közönség bes

BESZÉLGETÉS SZÍNHÁZBÉRLŐKKEL

Csupa színházrajongó üli körül az asztalt. Kapcsolatuk a színházzal nem egy időben kezdődött, hiszen nem egy korúak, mégis közös vonásuk, hogy a színházat nagyon szeretik, legfontosabb művelődési alkalomnak tekintik. Korántsem arról van szó, hogy teljes mértékben elégedettek lennének a Csokonai Színház műsorpolitikájával, de a színházat sohasem hagyták cserben, jóban-rosszban kitartottak mellette. Több éve bérletezők, a hétfőn kezdődő bérletárusításnál talán az elsők között fognak jelentkezni, hogy átvegyék az 1967—68-as évadra szóló színházi bérletüket.

színpad tagja. Járt a Népművelési Intézet hároméves rendezői tanfolyamára, szerepelt Barta Lajos Szerelem, Nazim Hikmet Csodabogár, Priestley „Váratlan vendég", Molnár Ferenc „Doktor úr" című darabjában.

— Abbahagyta a színjátszást? — kérdem.

— Igen. A műkedvelő színjátszás, főleg mióta a televízió tért hódított, elvesztette jelentőségét. Egyébként is megnősültem, ma már időm se lenne rá.

— Gondolt valaha arra, hogy színész lesz?

— Nem. A munkám mindig kielégített, a színjátszást kedvtelésből csináltam. Az a hasznom származott belőle, hogy örök életemre megszerettem a színházat, elszakadni sohasem tudnék tőle.

— Debreceni élményei?

MDK.

Maghy Zoltán

Kiállitási kritika

Müvészet 1966.8.lap 43.

Magy Zoltán

Kiállítási kritika

Művészet 1966.8.lap 42.

Maghy Zoltán.

Vaszary tanítványa.

Műve szerepelt a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban. Legutóbb a Turáni Szalonban tűnt fel munkájával.

Nemzeti Ujság, 1928. Máj. 20.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

képeiben, a debreceni tavasi tárlaton, Szij Rezső a kettősséget hifogásolja: „A Piac Böszörményben" c. élénk színeivel, kolorista bátorságával... utreresést mutat. Viszont a „Kulacs és harsó", és a „Korsor" c. képein lüányzik a festői átfogalmazás. Akvarelljein is ez a stílusbeli kettősség uralkodik.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 6.sz. 71.old.

M.D.K.

Maghy Zoltán.

Vaszary János növendéke.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap, 1928. Máj. 23.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

és Balla László műveit hiányolta a XXI. debreceni őszi tárlatról beszámolójában Szij Rerső, mondván, hogy „a műalkotás megítélésénél a fiatalságra való hivatkorászal az nem lesz jobb... viszont egy idősebb mesternél, ha beküldött képei nem ütötték meg a mértéret, illik ujabb képet behérni..."

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1. sz.

73. old.

Magyar Hirc
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hajdú-Bihar megyei Napló

1966 JAN 23.

Maghy Zoltán

1021

Kiállítótermekből jelentjük

Megnyílt Holló László, Pető János és Maghy Zoltán kiállítása

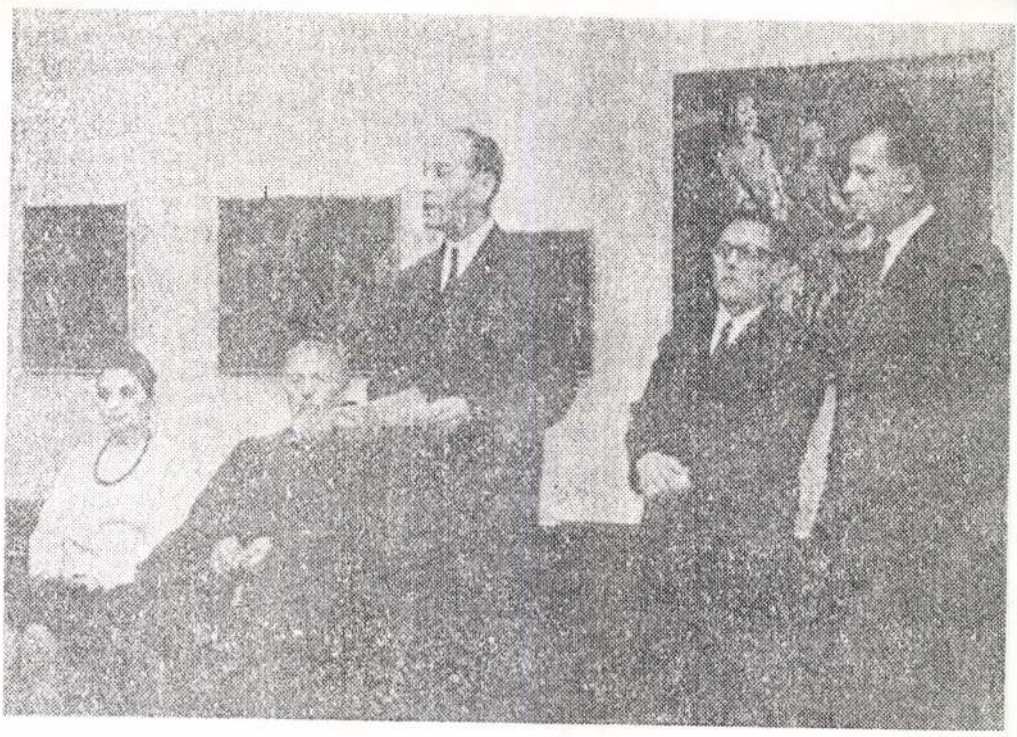

Dr. Béres András megnyitó beszédét mondja. Mellette balra a művész és felesége, jobbra Karakas László és dr. Ács István

Vasárnap délelőtt műélvezőkkel, tisztelőkkel, barátokkal népesedett be a Déri Múzeum két földszinti kiállítóterme, ahol *dr. Béres András* megyei múzeumigazgató megnyitotta *Holló László* Kossuth-díjas festőművész, érdemes művész újabb tárlatát. A megnyitón jelen volt *Karakas László*, a megyei pártbizottság első titkára, *Sikula György*, a megyei pártbizottság titkára, *dr. Ács István*, a Debreceni Városi Tanács vb-elnöke, *Ónosi László*, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára, *Ördög László*, a Debreceni Városi Tanács vb-elnökhelyettese, *Kigyós Sándor*, a megyei tanács v. b. művelődésügyi osztályának vezetője.

Dr. Béres András megnyitó beszédében méltatta az idős festőművész munkásságát. Holló László, az alföldi piktúra kiemelkedő nagyjainak méltó folytatója, fél évszázada él és munkálkodik Debrecenben. Esetje nyomán, a súlyos színek összhangjában a megelevenedő alföldi emberi táj nemzetközi értékű művészi megfogalmazást kapott. A művész csak belülről átélt élményeit vetítette, festette vászonra. Holló László abban nagy — mondotta dr. Béres András —, hogy festészetében az általánost, az emberit tudja megszólaltatni, nem mindennapi nyelven. Munkácsy, Koszta, Tornyai örököse, de nem a mesterségbeli fogások révén, hanem szellemi tekintetben.

A mostani tárlat alkotásai — 73 festmény és 55 grafika — kevés kivétellel még nem szerepeltek kiállításon. A már ismert darabok azért kerültek be, hogy a tárlatlátogatók újra egységben lássák Holló László eddig megtett művészi útját. A kiállítás anyaga a Déri Múzeum két kiállítótermében helyezkedik el. A kiállítás egy hónapig tart nyitva.

Holló László kiállításának megnyitója után a grafika barátai a Csokonai értelmiségi klubba siettek, ahol a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat rendezésében egy fiatal, pályája kezdetén álló grafikus művész, *Pető János* kiállítását nyitotta meg *dr. Tóth Ervin* művészettörténész. A rokonszenves művész fiatal kora ellenére már több mint ígéret, nemrég a Derkovits-díjat is kiérdemelte. Mezőkövesdről származik, a Képzőművészeti Főiskolán előbb Fónyi Géza, majd Ék Sándor tanítványa. A kőrajzot, a litográfiát műveli olyan megszállottsággal, amire Barabás Miklós óta nincs példa a magyar művészet történetében — mondotta dr. Tóth Ervin, majd ismertette Pető János kőrajzainak technikáját, és a kiállítás tartalmi eredményeit méltatta. Mivel litográfiát régen láttunk debreceni kiállításon, Pető János alkotásai méltán tartanak érdeklődésre számot. A kiállításon 35 válogatott grafikai lap szerepel.

A balmazújvárosi művelődési ház kiállítóterme is képzőművészeti tárlat színhelye volt vasárnap. *Maghy Zoltán*nak, a Hajdúböszörményben élő festőművésznek 52 képből álló tárlatát *Horváth Imre* festőművész nyitotta meg. A kiállításon jelen voltak *Mihály János* és *Erdei Sándor*, a Hajdúböszörményi Párt-végrehajtóbizottság tagjai. Maghy Zoltán tárlata február 4-ig tekinthető meg.

Dr. Tóth Ervin megnyitó beszédét tartja Pető János kiállításán, mellette a kiállító művész látható

MDK.

Maghy Zoltán

Illusztrációiról

Hajdubiharmegyei Népujság 1966 szept2.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

, ligetben romos épületet ábrázoló rajzát közli:

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 11. sz. 67.old

Nagy Zoltán festő

bezárjuk a Kép. Főiskola Vasary
osztályának aug. 20-án nyíló
nagymarosi kiállításán

Nemzeti Újság 1927 VIII. 18.

Nagy Zoltán festő

szerepel a nagymarosi műventelep

kiállításán

Budapesti Hirlap 1927 VIII. 18

Nagi Zoltán

Debreceni művészekkel állított ki,
1932-ben.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bögel József/
1961.Debrecen Fol

Nagi Zoltán
/1903- /

Debrecenben működő festő, textil-szerelő.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen

61.l

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

Nagi Zoltán
/Hajdúböszörmény/
Szerelőcsarnok c. képéért a fel-
szabadulás 15. évf. - a rendezett
pályázaton 1000-es díjat kapott.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961.Debrecen

61.l

MDK

Maghy Zoltán

Kiállitási hir

Szabad Föld 1968 jan.28.

Magi Zoltán Kat.

Szül. Hajdúböszörményben 1903-ban. Érettségi után képz. Főisk.-án Glatz O. majd Vaszary mövendéke 1928-ig van a főisk.-n. 1928. a Hódlobány, a dolgozó, Bornemisza Tibor, képlés kiszlós tanszerejében. Tr. Alföld rá is egy kelést hatorol. 1938-ban nemzetel egy Japán-ban bemutatott magyar gyűjt. is több zéppel. Sáms Zsiill. van szint.

Hajdúböszörményi képzőművének Tárlata. Debrecen, 1958. kat. Marjai Mártonés Jóth Ervin.

14 l.

Magi Zoltán

Borult hajnal, olf. 1934. Éles Peter t.
Dunatenyer, olf 1927. a Hajd. Mus. t.
Káplár Miklós arcteje, olf. Mgt.
Behavarott ulca, olf. 1934. a Hajd. M. t.
Tanya, Pantel
Enter, "
Jél ablakból, Pantel
1 reprodukcio: Tanya

Hajdúböszörményi képzőművének Jústuta.
Debrecen, 1958. Kat. Harjai Márton és
Tóth Ervin.

18 l.

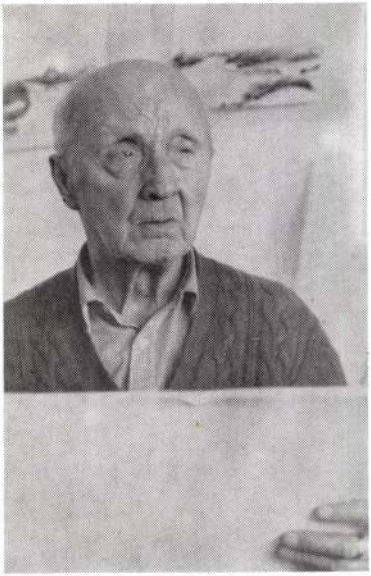

Maghy Zoltán

(1903, Hajdúböszörmény)

Hajdúböszörmény
Deák F. u. 2.
4220

„Mikulás" virág

Torok Sándor

(1936, Omoravica)

Trg Sloboda 1/III. — 180.
24000 Szabadka
Jugoszlávia

Virágzó bokor I.

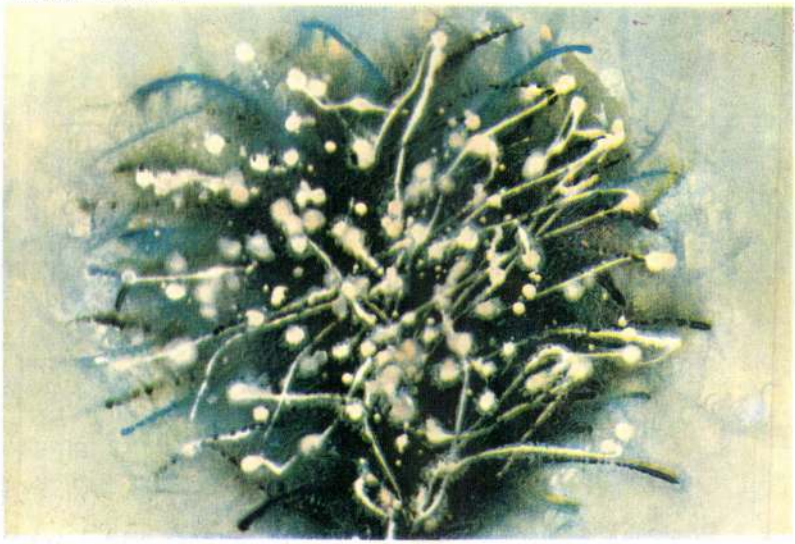

Maghy Zoltán
festő

M.D.K.

Kisvárosi vásznát állította
ki a tárlaton.

Tóth Endre: Az I Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január – 39 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 FEB 13

Hajdú-Bihar megyei Napló

Maghy Zoltán tárlata Balmazújvároson

Mindig öröm azt tapasztalni, ha egy művész alkotásai közelebb jutnak a megvalósulásnak ahhoz a fokához, ami évek kutatásai, vívódásai és munkálkodása nyomán eddig is adva volt, de a kiteljesedés, a keresett megoldás most, a legfrisebb műveken vált igazán valósággá. Ez az érzés kerített hatalmába, amikor a napokban Maghy Zoltán festőművész alkotásai előtt álltam a balmazújvárosi művelődési ház kiállítótermében, bár a tárlat nemcsak a legújabb művek bemutatására szorítkozott.

A rendezés arra törekedett, hogy Maghy Zoltán művészetének az évek során megvalósított eredményeit, a fejlődést és a változást hangsúlyozza. Ezt a célt szolgálta a mintegy ötven kép tematikától független, kronologikus felsorakoztatása. A festmények sorát az 1920-as években készült darabok nyitják meg, és a napjainkban készültek zárják le.

A régebbi alkotásokat karakterisztikus portrék és bensőséges, lírai hangvételű exteriőrök képviselik. A kiállítás meglepetései közé tartozott néhány ritkán látható festménye Maghy Zoltánnak, mint például a pasztellolajjal festett „Káplár Miklós szülei" vagy a „Bencze Gyuri gulyás", amely vízfestékkel készült, mégis erőteljes. A „Holdfényes Hortobágy" és az „Este a Hortobágyon" című nagyméretű vásznak meglepő pontossággal adják vissza a Hortobágy sajátos hangulatát. A félhomályban a részletek elvesznek, s a festő összefoglaló ecsetvonásai alatt tompa fényű színek születnek, mintegy ellenpólusát képviselve a későbbi alkotásokon kibomló, felharsanó színeknek. A régebbi alkotások közé tartozik, de színvilágával már a mai képek előfutárának tekinthető az 1931-ben keletkezett „Virágzó fák" című olajfestmény, bár ecsetkezelése még teljesen azonos a már említett alkotásokéval.

Az 1960-as években keletkezett alkotásokon Maghy Zoltán végképp elkötelezi magát szülőföldje mellett. Leginkább alföldi házakat, kapukat és tájakat fest, és színei is a napsütötte vidék izzásának hatására születnek. Alkotásait a sajátos témaválasztás, szín- és formakompozíció és egyéni hangulatvilág különbözteti meg minden más festő alkotásaitól. Főként olajjal fest, de a pasztellben rejlő lehetőségeket is igyekszik kihasználni. Ezzel a technikával készített képei közül a „Cirkusz" című a legemlékezetesebb.

A kiállításon több olyan olajkép szerepelt, melyek 1967 őszén keletkeztek. Ezeken a képeken figyelhető meg az a kompozíciós biztonság, a színeknek az a végsőkig kiszámított egyensúlya, ami ezeket a műveket megismételhetetlenné teszi. Az „Őszi szél", a „Temető", a „Sára néni háza" olyan alkotások, melyek a Maghy Zoltán által kiállított világon belül eljutottak a megoldhatóság végső határáig. Hangulatukban a színek izzása ellenére különös fanyarság, nosztalgia bujkál, s ez még a többi, egyértelműbb érzéseket keltő alkotásoktól is megkülönbözteti őket. Örömmel köszöntjük Maghy Zoltán kiteljesedő művészetét.

Magyari Vilmos

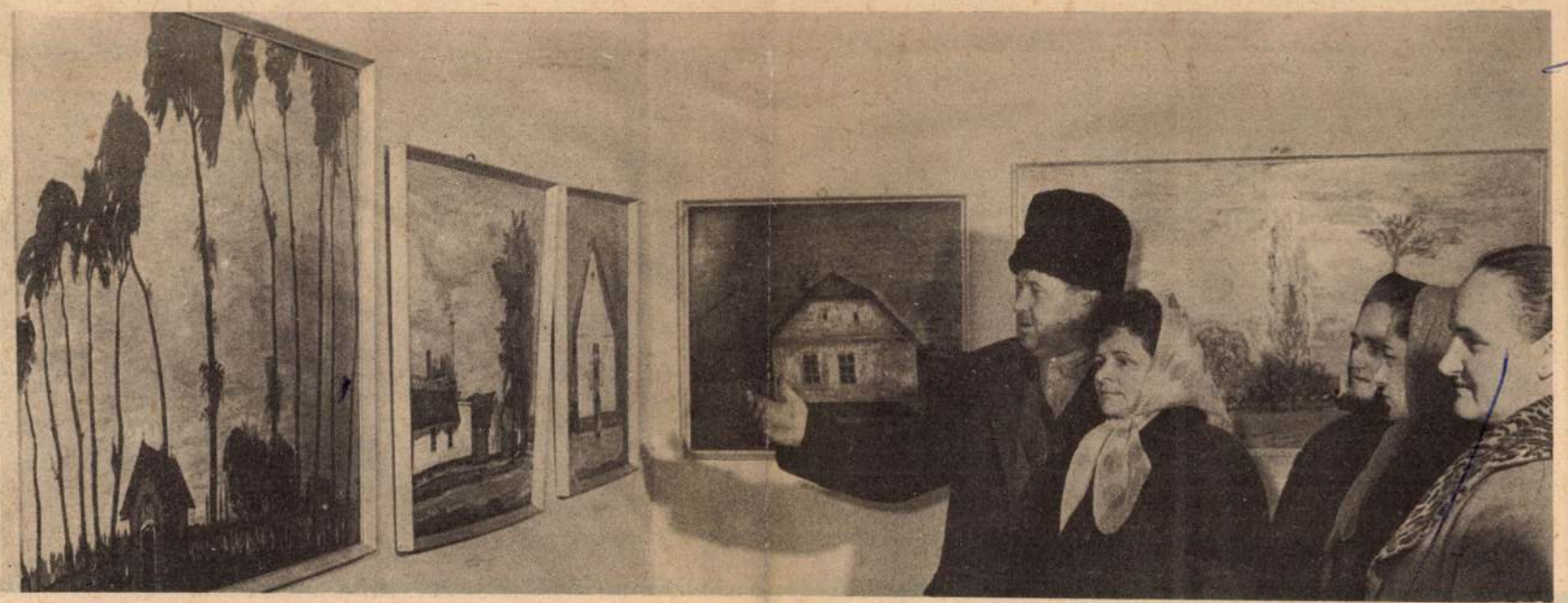

Látogatók a kiállításon

(Kalmár István felvétele)

készítése … mint igazi melléküzemág — a szövetkezet saját szükségletét is kielégíti, például a burgonyacsíráztatáshoz szükséges ládákból csaknem hétezret készítenek itt, amihez már hozzá is kezdtek. De készítenek úgynevezett raklapokat is a MÉK részére, ami szintén pénzbevételüne, hiszen az új gazdasági mechanizmus adta nagyobb lehetőségek, önállóság a mezőgazdasági üzemekre is vonatkozik, s e lehetőségeket nem véletlenül hangsúlyozzák a gazdaságirányítás új rendszerének tézisei.

Boda László

A Magyar

A Magyar Tudomány idei első szám tanulmányokat. Érdeklődésre tarthat szá ság munkatársának cikke, amely a mag ben mutatja be a második világháborút és hitelpolitikát.

Huszonhárom éves magány

karját keresztbe fekteti az ölében. Ahogy előredől, kicsit görnyedtnek látszik. Jól, de igen egyszerűen öltözködik.

— Jól ismerte a férjét, amikor hozzáment?

Felkapja a fejét, tekintetében olyan megütközéssel, amilyet az az ember érezhet, aki a saját gondolatát találja egy könyv valamelyik mondatában megfogalmazva. Másodpercek múlva válaszol.

— Nem. — Elgondolkozik. — — Debrecenben volt katona. Szórakozóhelyen ismertem meg. Táncoltunk. Azután gyakran találkoztunk, amikor kimenője volt. Három hónap múlva leszerelt és hazament. Budapest mellett laknak a szülei. Két hét múlva visszajött értem. Hozzámentem.

— Szerette?

Most már megütközés nélkül, azt hiszem, őszintén válaszol. Úgy beszél, mintha belső monológot mondana.

— Nem voltam szerelmes. Életemben csak egyszer voltam. De az nagyon régen volt. Kislánykoromban.

— Akkor miért ment hozzá?

Hosszú, mély slukkot szív a cigarettából. Már fel sem néz az újabb kérdésekre.

— Én nem ismertem az édesapámat. Nagyon kicsi voltam, amikor meghalt. Anyám nemsokára ismét férjhez ment. Nevelőapám fiatalabb nála. Anyám is fiatal, még most is nagyon fiatal. Tizenkilenc éves volt, amikor én születtem. Tizenöt éves koromban . . .

Megáll. Látom, azon tűnődik mondja-e tovább, és hogyan fogalmazza meg. Nem szólok közbe.

— Tizenöt éves voltam, amikor a nevelőapám úgy gondolta, hogy fiatalabb vagyok, mint az anyám. Erőszakoskodott.

— Az édesanyja megtudta?

— Nem bírtam elviselni, öngyilkos lettem. Nem is tudom, mennyi altatót vettem be. Napokig feküdtem eszméletlenül, míg életre keltettek. Három hónapig voltam kórházban. Azután már csak lézengtem otthon. Ezért mentem férjhez tizennyolc éves koromban. Menekültem.

— Első perctől kezdve rosszul éltek?

— Nem. Egy jó félév múlva kezdődött. A férjem inni kezdett, sohasem volt otthon, én pedig állandóan otthon ültem, különösen miután meglett a gyerek. Nem lelte helyét otthon. Fékezhetetlen ember. Amit kigondolt, annak meg kellett lenni. És egyre gorombább lett.

— Nem érzi, hogy valahol maga is követett el hibát?

Azonnal és határozottan válaszol.

— De igen. Nagy volt a szám. Veszekedtem vele, ha részegen jött haza, ha vasárnap egész nap oda volt, ha pénzt követelt, és nem akartam adni. De mit is tehettem volna? Reggeltől estig dolgoztam, ő meg állandóan a cimboráival jött-ment és ivott. Hiába kértem, ha már mindenáron inni akar, hozzon haza egy üveg bort, és igya meg itthon.

— A gyereket szerette?

— Szerette. De mindennél jobban szeretett csavarogni.

Fényképeket keres elő a táskájából. Rosszul sikerült amatőr képek. Az egyiken a férje, ölében tartja hat-hét hónapos kislányát. Szálkás hajú, kopaszodó, szögletes arcú férfi, vasárnapiasan öltözve, egy kicsit szétesö tekintettel, egy napsütötte virágoskert közepén állva. Vasárnap délelőtti idill egy Budapest környéki kertes ház lakóinál.

— Akkor is részeg volt, amikor ez a kép készült. Az anyósoméknál voltunk. Az ott hátrébb az anyósom, ez itt én vagyok.

Egy másik képen a fiatalasszony egy nagy darab lány mellett áll. A férje barátnője volt a lány, amiről már akkor is tudott a fiatalasszony, amikor a fénykép készült. Fanyarul mosolyog megdöbbenésemen.

— Tudja, néha magam is meglepődöm azon, milyen nagyszájú és goromba tudok lenni az emberekhez. A munkatársaim is így ismernek. Pedig nem voltam én ilyen. Ha egy férfi elkezd sündörögni körülöttem, úgy elküldöm, hogy nézhet nagyot. Nem járok sehova, de az utóbbi időben többször kaptam magam azon, hogy jólesik meginni egy konyakot.

Elgondolkozik.

— Nem vagyok én nagyigényű. Egy nyugodt házasságot szerettem volna. Dehát nem sikerült. Sokszor gondolok arra, hogy nekem eddig még tulajdonképpen semmi sem sikerült.

Biztatni, vigasztalni szerettem volna, hogy még megszerethet valakit, és lehet még jó házassága is. Nem fogadta el.

— Félek még egyszer férjhez menni. Nézze, nekem is lányom van, én harmincöt éves leszek, amikor ő tizenöt. Félek, hogy megismétlődik.

Megdöbbent, mennyire végiggondolta és lezártnak tekinti ez a huszonhárom éves asszony az életét. És mindez egy korai, rosszul sikerült házasság miatt. Különösebb tervei nincsenek a jövőt illetően. Egy jobb állást szeretne, hogy könnyebben tarthassa el a lányát. És hogy nyugodtan éljen. Ennyi.

Magyari Vilmos

MAGHY ZOLTÁN festő

„...embereket, házakat, tájat mindig a festészet tükrében láttam"

Maghy Zoltán művészetéről

In.: Módy György: Képzőművészeti írások. Debrecen, 1978

A Hortobágy széli alföldi táj jellegzetes természeti arculatát s egyben sajátos belső látványvilágot hordozó kisváros, a valamikor Hajdúkerületi székhelyként büszkélkedő Hajdúböszörmény fia Maghy Zoltán. Ugyanabban a régi Dorogi utcai házban született 1903-ban, ahol ma is él, ahol több mint harminc esztendeje alkot. Úgy emlékezik vissza, hogy mint hat-hétéves kisgyermek a legjobban akkor örült, ha édesapja esténként rajzolgatott neki. Később is minden más játéknál jobban szeretett rajzolni. Iskoláskorában megmutatkozott tehetsége, „szabadkézi rajzra" járt diáktársával Kampler Kálmánnal — későbbi jóbarátjával és festőtársával — az éppen azokban az években Hajdúböszörménybe került kiváló rajztanár, festőművész Király Jenő elé. Az ábrázolás alapvető törvényszerűségeit tőle tanulta meg. A gimnáziumban két osztállyal felette járó Kálmán bátyja ceruzarajzai, vízfestményei is állandó ösztönzést jelentettek számára. Egész életére döntő felfedezése volt, mikor a nagyanyai ház limlomos kamrájában rátalált fiatalon elhalt nagybátyja, Maghy Elek festőállványára, festékeire és vázlatkönyveire. Ettől kezdve fiatalsága legszebb órái, felejthetetlen élményei a rajzórák és a festés voltak. A festőművészi elhivatottság ekkor mutatkozott meg Maghy Zoltánban.

1920-ban, amikor Veress Géza böszörményi festőbarátjával már rendszeresen járt tájképeket festeni, megismerkedett Káplár Miklóssal. A képzőművészeti főiskolára készülő fiatalemberre Káplár friss művészi látásával és nem mindennapi egyéniségével nagy hatással volt. A középföldbirtokos — hivatalnok család gyermekének a környező társadalomhoz való viszonyát, de Maghy későbbi emberi magatartását is jelképezi az akkor büszkén vállalt és sokáig felhőtlenül őrzött barátság a kisváros „jobb társasági körei" által lenézett „őstehetség" Káplárral. Maghy ezt a pályakezdéskor kapott hatást, a későbbi együttes festéssel — rajzolással, a magyar művészet jelenéről és jövőjéről folytatott beszélgetésekkel töltött idő gyümölcseit egész pályáján át őrizte, felhasználta és tovább érlelte.

1921 őszétől a Képzőművészeti Főiskolán Glatz Oszkár, majd Vaszary János tanítványa. Festői kibontakozásához az utóbbi mester különösen sokkal járult hozzá. 1924-ben Hajdúnánáson mutatkozott be két képével Martyn Ferenc és Káplár Miklós alkotásai között. Most kiállított fiatalkori művei közül korán kibontakozott karakterábrázoló tehetségének igényes bizonyítékai az édesapát sok szeretettel és mély lélekábrázolással bemutató *Apám* (1924), a beteg nagymamáról festett szuggesztív *Betegágyon* (1925), a barát és festőtárs eredeti, vérbő egyéniségét telibetaláló *Káplár Miklós arcképe* (1925), és apjáról s húgáról készült lírai pillanatfelvétel pasztelljei (*Apám,* 1925 és *Húgom,* 1925), valamint az 1926-ban festett *Önarckép.* Az 1927. év nyarát a Vaszary

1. kép. *Maghy Zoltán:* Apám, 1924, olaj

vezette nagymarosi művésztelepen töltötte, — itt festett képei már önálló szemléletre és kifejezési formára való törekvéséről tanúskodnak. A gyűjteményes kiállítás nagymarosi képei közül kiemelkednek a biztos rajztudást bizonyító, piros és zöld színhatásokra felépített, eredeti kivágású és Maghy későbbi utcaképeire már ekkor jellemző szerkesztéssel megfestett *Nagymarosi házak, Nagymaros* és *Nagymarosi utca.* Itt érlelődött első nyilvános sikere is, 1928 tavaszán a Szinyei Társaság kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepel *Oktogon-tér* (1928) és *Karácsonyest Hajdúböszörményben* (1928) c. képe.

Ugyanez év nyarát Káplárral és Boromisza Tiborral a Hortobágyon töltötte. Együtt rajzoltak, festettek, beszélgettek. A háromhónapos pusztai táborozás, különösen is Káplár közvetlen hatása sokkal jelentősebb számára, mint Nagymaros. A Hortobágyon szerzett tapasztalatait Maghy Zoltán egész festői pályáján át művészetének alapozásául tekintette. Ekkor kristályosodott ki alkotómódszerének legfontosabb vonása, — a természetből kiindulva olyan öntörvényű belső realitást ábrázol, ami mellett sajátos expresszív módon, képi nyelven fejeződik ki a művész és a látvány közötti bensőséges, lírai kapcsolat is. Ettől kezdődően máig érvényes a sajátmaga által így fogalmazott vallomás: *„...embereket, házakat, tájat mindig a festészet tükrében láttam."* A puszta

2. kép. *Maghy Zoltán:* Nagymarosi házak, 1927, olaj

természeti szépségei ihlette alkotások eddigi oeuvre-jében jelentős helyet foglalnak el. A két-három színnel megoldott sejtelmes és mégis valóságélményt adó *Holdfényes Hortobágy* (1928), a táj embernemzavarta csendjét és meghittségét sugárzó *Nádas* (1928). Az akkor még a maguk saját kisvilágának ősi rendjében élő rideg pásztoremberek markáns figuráit is egyéni színvilágában és formanyelvén fejezi ki, — *Hortobágyi pásztor* (1928), *Hortobágyi juhász* (1928).

1929-től néhány rövidebb ideig tartó távollét, párnapos külföldi út kivételével szülővárosában él. Önmagát legyőzve vállalta a családi birtok kötötte életformát s választotta a vidéki művész sok megpróbáltatást, meg nem értést és csalódást is tartogató életét. Sorozatosan és sikeresen kiállít a Nemzeti Szalonban, majd a Műcsarnokban (1929, 1932—1938), de nemhogy a fővárosba törekedett volna, még a közeli Debrecen vonzását is legyőzi. Első gyűjteményes kiállítását 1930-ban otthon rendezte meg. Egyéni stílusa az 1929—39

közötti évtized képein már éretten és félreismerhetetlenül mutatkozik. Képeit különben még a kevésbé jártas tárlatlátogatók is azonnal felismerik. A kor festői irányzatainak sokféleségében is a maga útját járta s a kávéházi művészasztaloktól oly távoli provinciában, a hajdú végeken sem szikkadt provinciálissá. A most már értékes képzőművészeti hagyományokkal rendelkező Hajdúböszörményben — a város sajátos művészeti központot teremtő hangulatának vizsgálata megérné a külön tanulmányozást — művészete megértő, baráti visszhangra, biztatásra is talált. A haladó szellemű publicista, a kiváló orientalista, talán az utolsó magyar humanista polihisztorok egyike, dr. Molnár István benső barátjai közé avatja. Ezzel a körülötte tömörült baráti körnek is tagja lesz. Munkásságának egyik legtermékenyebb és legértékesebb évtizede ez.

Az 1930. majd 1935. évi debreceni bemutatkozása, valamint az 1935. évi második hajdúböszörményi önálló kiállítása után 1937-ben eljött az ideje, hogy gyűjteményes kiállítást rendezzen Budapesten is. A „Műterem"-ben ötvenegy olajkép, pasztell és akvarell tanúskodott a férfikora határára s pályájának egyik kiemelkedő szakaszába ért művész eredetiségéről, a naturához kötődő, de belsőleg kiérlelt gondolat-, és érzelemgazdag művészi világáról. Családtagok, barátok, jó ismerősök portréit festi meg, virágokat a szobában vagy kertben (*Őszirózsák,* 1929 — *Napraforgós csendélet,* 1934). Újból és újból felkeresi a számára is mindig újat nyújtó Hortobágyot, a pródi pusztát (*Alkony a pusztán,* 1934 — *Bikagulyás,* 1934). E korszakából kiállított képei közül kiemelkedik a szándékosan keményen tartott, merész sárgákra, barnákra és kékekre komponált *Bojti utca* (1929) és gyűjteményes kiállításának legszebb alkotása s eddigi műveinek egyik kiemelkedő értéke a *Böszörmény este* (1929). A mély kék ég piciny holdfényének frappáns megvilágítási hatása, a templomtéren szinte lopakodó cigányzenészek a couleur locale-t is tökéletesen szólaltatják meg. A látvány mozgalmasságát a téli fehérségben a figurák eleven színeivel és ábrázolásuk naív absztrakciójával adja vissza a *Korcsolyázók* (1929). Ugyancsak telitalálat a *Vásárjelenet (Ringlispíl)* c. 1929-ben festett olajképe. A festmény szerkezetének központjába a forgót állította, s dinamikus színellentétekkel, a figurák nagyon is gondos komponáltságával adja vissza a vásári kavargást, mozgalmasságot, a pillanat érzékelését. A kert virágainak, bokrainak és fáinak majdnem mesevilágszerű dús pompázásában a Keletet kutató, könyvébe merült tudós sétáló alakja kitűnően érzékelteti a természet és a bölcs ember harmóniáját, — *Dr. Molnár I. kertjében* (1932). A képi megoldásában is meghökkentően merész és pompásan összefogott, a munka mozgását, de veszélyességét is érzékeltető *Fadöntés* (1932) pedig a téma eredeti megragadását bizonyítja.

A harmincas évektől állandó szereplője a Debreceni Műpártoló Egyesület tárlatainak. De később a meg nem értett, majd jócskán mellőzött művész évekig nem is tud komolyan dolgozni. Ki kell emelnünk azonban a felszabadulás utáni friss termését is bemutató 1949. évi hajdúböszörményi kiállítást és 1956 óta újból rendszeresen találkozunk képeivel a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport tárlatain is. Szülővárosában 1959 majd 1962 telén rendez gyűjteményes kiállítást, mind a két tárlaton félszáz-félszáz képpel szerepel. Az utóbbi években merészebb színvilágú s legsikerültebb darabjaiban lendületes, új fejlődést mutatott, úgy hogy korábbi munkásságának eredményeit, egyéni hangját megőrizte. Őszinte törekvéseket tett műveinek tematikai gazdagítására is. Korábbi kedves témáit újra meg újra előveszi, önmagával is elégedetlenül keresi az adott látvány végleges művészi megfogalmazását. Így

3. kép. *Maghy Zoltán:* Vásárjelenet (Ringlispíl), 1929, olaj

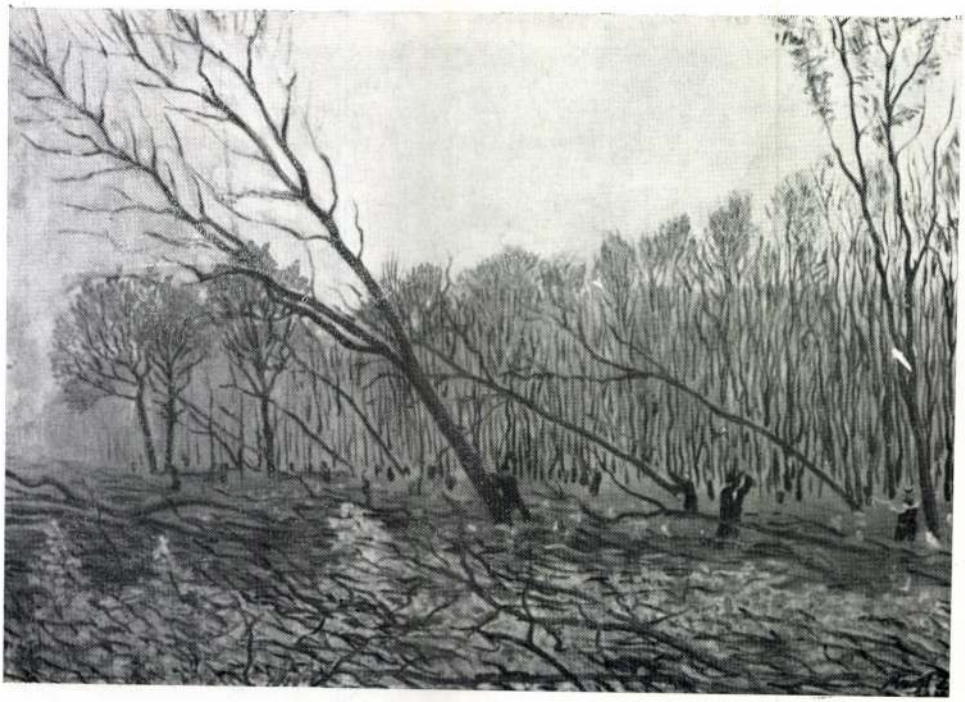

4. kép. *Maghy Zoltán:* Fadöntés, 1932, olaj

5. kép. *Maghy Zoltán:* Tyúkpiac, 1963, olaj

6. kép. *Maghy Zoltán:* Böszörményi utca, 1962, olaj

a *Csend* (1963) c. olajfestményét a közel három évtizeddel korábban alkotott *Böszörmény este* c. képének párhuzamaként a téma tömörítettebb megoldásának tekinthetjük. A *Tyúkpiac* (1963) nemcsak színgazdagságával és szerkesztési erényeivel, hanem a sajátos helyi miliő mozgalmasságának hű tükrözésével ragad meg bennünket. Visszatér a korcsolyázók és a vásári jelenet témája is, — még egységesebb, egyszerűsített és az akvarell frissességére, illetve a pasztell technika adottságaira épülő expresszívebb megfogalmazásban (*Korcsolyázók,* 1961 és *Cirkuszsátor,* 1963). Az 1963 évben készített olaj- és akvarell-sorozat kiállított képei *(Siófokon, Balaton, Szeles Balaton)* merész színfelfrissülését s újabb, impresszionisztikus felületkezelését példázzák.

Maghy Zoltán festészete az egyéni hangvétel megtalálásának éveitől kezdve a tényleges, tárgyias valóságból indul ki. Attól nem is óhajt elszakadni. A húszas évek végétől számított egy évtizedig tartó első kiemelkedő pályaszakaszában sok képi megoldása a részletek kidolgozásának hasonló megközelítése alapján kínálkozna a „fináne" Rousseau-val történő rokonítása. De míg annál minden képen egy mesevilág születik meg, addig Maghy a szükséges redukció és absztrahálás mellett is szemléletében tudatosan kötődik a természethez. S hogy a rajzi pontosság és a részletgazdag ábrázolás mellett festészete mégis lényegesen több volt s ma is több, mint látványfestészet, azt az a többlet biztosítja, amit alkotó módszerének következetességével és az ábrázolt valóság lírai átérzésével nyújt. Képeinek egyéni hatását különösen fokozza, hogy még a Vaszary posztimpresszionizmusától tanultakra szervesen ráépíti az expresszionizmus eredményeinek egy tudatosan vagy ösztönösen érvényesülő népi, naív felfogással való ötvözését. Témái szinte kéz alá adottak. Elsősorban egy életre

vállalt városa Hajdúböszörmény utcaképei, öreg házai, udvarai ragadják meg, — említsük csak az *Udvar télen* (1929) — *Böszörményi utca* (1962) c. képei közötti közel négy évtizedes ívelést. A színes, mozgalmas sok figura megelevenítésére alkalmas jelenetek is mindig vonzották (pl. korcsolyázók, vásárban, piacon levők). Nem szűnik meg figyelni a körülötte levő természetet, akár tájkép, akár csendélet születik a látványból (pl. *Gyümölcsök,* 1932 — *Jegenyés,* 1962). Az egyszerű emberek mindennapos élményeiben, — munkában és pihenésben — is osztozik. Valósághű, de ugyanakkor transzponált képi megoldásai közül erre csak a korai *Disznóölés* (1925) és a legújabban festett *Húsfőzés* (1963) c. képeit említjük.

Maghy a pályakezdéskor vállalt arc poeticához végig hű maradt és az alkotómunka negyedik évtizedében is őszinte, fiatalos lelkesedéssel, témáit gazdagítva, színvilágát felfrissítve dolgozik. A család szeretete, kevesek értő és megértő barátsága adták meg belső nyugalmát nehéz anyagi helyzetében és művészi mellőzésének éveiben is. Most amikor való értékének megfelelő elismerésben is részesül, mondhatjuk el igazán, hogy egész életét művészetének rendelte alá. Majd csak amikor az utókor leméri életművét, dönthető el az a kérdés, hogy bár művészetének egyedi alapot adott és ad Hajdúböcsörmény, de a képzőművészet központibb helyén élve, nem bontakozhatott volna-e tehetsége egyetemesebbé. Finom pasztell *Önarckép*-én (1957) az örömöket és csalódásokat egyaránt megismert, de az életet mindig vállaló igazi művész néz szembe velünk, aki kutatja, keresi a valóság olyan összefüggéseit, melyeket csak a művész láthat meg s fejezhet ki mindnyájunk számára.

* * *

Az eredeti szövegezés rövidített formában jelent meg a művész 60. születésnapja tiszteletére a *Déri Múzeumban* 1964. január 5—február 2. között bemutatott *gyűjteményes kiállítása katalógusában,* illetve bizonyos változtatással az *Alföld* XV. évf. (1964) 2., februári számában *Maghy Zoltán festőművész kiállításáról* címmel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 MAJ
Maghy Zoltán
ALFÖLD

1021

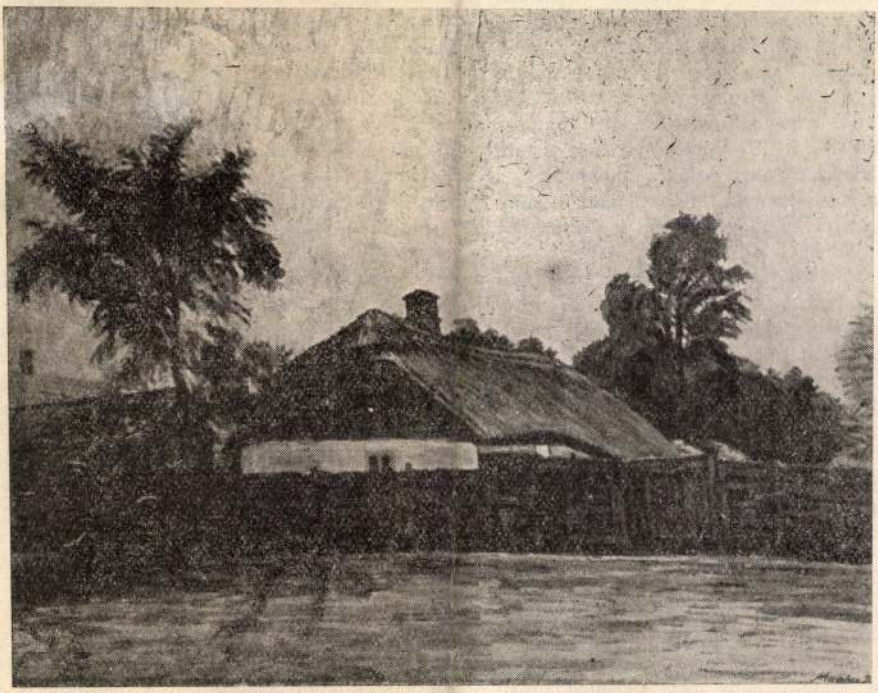

Maghy Zoltán: Erdősék háza

a középkorú korosztálynak felel meg, annak, amely a Szabó-család történetein vitatkozik vagy izgul. Princ nem eszményképnek készült, hanem mindannyiunkhoz hasonló embernek, akinek gondjai bajai annyira hasonlítanak a mi gondjainkhoz, bajainkhoz. A valószínűtlenségnek, a véletlennek és a csodával határos megoldásoknak itt is szerepe van, de szinte valamennyi hétköznapi dologra vonatkozott s így a ma kisemberének apró vágyai, szándékai, kitűzött céljai ragyogtak fel a Princ kicsi happy-endjeiben.

Ivanhoe más. Nem is akar hasonlítani a mai emberhez, elvárja, hogy mi – illetve a gyerekek – hasonlítsunk hozzá. És sikerül is elérnie ezt a célt, ma minden gyerek Ivanhoe szeretne lenni, mint néhány évvel ezelőtt Robin Hood vagy Tell Vilmos.

Ebben önmagában nincs is semmi, ami pedagógiailag káros lenne. Ijesztő visszaélésnek tartom persze, hogy Walter Scott nevét egyáltalán ráírták a „színlapra", fölösleges lenne minden olyanfajta elemzés, amely az eredetivel való viszonyítás szempontjait tenné meg ítélő mércének. Nem, az Ivanhoe-nak alig van valami köze az angol romantika klasszikusához. De ha néhány magyar tv-nézőt elvezet az igazi Ivanhoe-hoz, már nem tudok komolyan haragudni amiatt, hogy Scott-ot meghamisították.

hogy egy falusi iskolában megkérdezték a gyerekeket, kihez szeretnének hasonlítani s nagy többségük azt felelte: Ivanhoe-hoz.

Nem nyugtat meg, mert ezt a gáncs nélküli angol lovagot minden sikere ellenére sem érzem cselekvő embernek. Az élet felszíne a környezete, kalandjai mesterségesek. Ennél a népmesék természetes csodavilága, természetes hősiessége sokkal vonzóbb és igazabb. Ennél a romantika klasszikusai – könyvben! – sokkal igazabbak, mert emberi kapcsolatok és viszonylatok összefüggéseiben tárul fel hősiességük. Ivanhoe: embertelen. Nincsenek kapcsolatai, nincsenek körülötte emberek. Ez a világ idegen mindenkinek, aki összetettebb igénnyel találkozik a műalkotásokkal.

Viszont vonzó a gyerek számára.

És ez nem baj, ha a vonzalom állandó szülői vagy nevelői felügyelet mellett alakul ki. Ha van valaki, aki figyelmezteti a gyereket is a valóságos világ és az irreális lovagkor közötti

MDK

Magi Zoltán (festő)

böszörményi művész. Nemrég volt önálló gyűjteményes kiállítása. Egy nagy tájképpel és egy hortobágyi akvarellel szerepelt a Déri Múzeumban (Debrecen) november 22-én megnyílt őszi tárlaton.
Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.

Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 111. l.

MDK

Magi Zoltán

Önarckép, szén

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Mus. 1924.

14. l.

MDK

Magi Zoltán festő

Király Jenő barátja és festő-társa (A cikk Király munkásságával kapcsolatban Magi feljegyzéseire és tanulmányaira utal.)

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 108. l.

MDK

Magi Zoltán (festő)

Szerepelt a hajdúböszörményi művészek az elmúlt év decemberében megnyílt tárlatán. Hajdúböszörményében született 1903-ban. Érettségije után felvették a Képzőművészeti Főiskolára, melynek 1928-ig volt festőnövendéke.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 110. l.

MDK

Magi Zoltán (festő)

Számos kiállításon vett részt, így a Műcsarnokban, Tavaszi Szalonban, Nemzeti Szalonban, a Déri Múzeumban rendezett őszi tárlatokon; 1938-ban több képpel szerepelt egy japánban bemutatott magyar gyűjteményben.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képző-művészeti múltja és jelene.
Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

MDA

Magi Zoltán (festő)

Különösen az erdei képeket, utcahangulatokat szereti; ezeket pasztellel vagy olajjal rögzíti.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene.
Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

MDK

Nagy Zoltán (festő)

Mély barátság fűzte Kálpár Miklóshoz, Király Jenőhöz, Kampler Kálmánhoz. Életükről, művészetükről írásai jelentek meg a böszörményi lapokban.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

M.D.K

Magi Zoltán (festő)

A főiskolán előbb Glatz Oszkár, majd Vaszary János tanította. 1928 nyarán a ~~[illegible]~~ Hortobágyon dolgozott Boromisza Tibor és Káplár Miklós társaságában.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 110. l.

ADK

Magi Zoltán festő

1935 januárjában a Déri Múzeumban Kampfer Vilmával, 1933-ban Hajdúböszörményben Kampferrel és Kaplár Miklóssal volt közös kiállítása.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 109. l.

TUDÓSÍTÁS

Antall József nyilatkozata a televizióban

Ez a nemzet legyőzhetetlen

Antall József miniszterelnök tegnap este a Magyar Televíziónak interjút adott. Elsőként az újrakezdés fogalmát értelmezte. Ennek során rámutatott: az átalakulás, ami végbemegy, olyan történelmi folyamat, amit nem lehetett végrehajtani áldozatok és mellékhatások nélkül. De ugyanakkor úgy gondolom – hangoztatta –, hogy az újrakezdés azt is jelenti: ez a nemzet legyőzhetetlen.

Azzal a kérdéssel összefüggésben, hogy még legyőzhetetlenebb lenne, ha egységesebb lenne, a miniszterelnök kifejtette azt a véleményét: az egység nem azt jelenti, hogy mindenben egyet kell érteni. A magyar nyelv – mondotta – pontosan különbséget tud tenni aközött, hogy mit jelent a pártok, a politikai pártok vetélkedése, mit jelent a jobb ügy érdekében a politikai pártok versenye, és mit jelent a pártoskodás. Pártoskodásról mi akkor beszélünk, amikor a nemzet erejét szétfeszítő, szétszabdaló szándékok érvényesülnek, amit viszont mi a pártok versenyén értünk, az egyáltalán nem kell, hogy tönkretegye a nemzeti egységet. A nemzet egységének alapvető dolgokban kell érvényesülnie: a biztonságpolitikában, a külpolitika alapvető kérdéseiben, továbbá abban, hogy milyen fő irányba akarunk haladni.

Én úgy érzem, – mondotta – hogy minden feltétele megvan a nemzeti egységnek, én nem látom annak indokát és okát, hogy ne érvényesülhessen egy alapvető közmegegyezés. Ahhoz azonban, hogy közmegegyezés legyen egy országban, ahhoz meg kell tartani az alkotmányt, ahhoz be kell tartani a politikai tisztesség normáit, mert ellendrukkerek és olyanok közegében, akiknek ezekben a kérdésekben nem pártok és pártoskodás fölött álló politikai törekvéseik vannak, nagyon nehéz nemzeti egységről beszélni. Az ilyenek ugyanis a nemzeti egységek fogalmát igen gyakran hamisan használják, olyan politikai célok érdekében, amelyek ezzel egyáltalán nem függnek össze.

Ünnepségek Szent István-napján

Egy új ország születik

(Folytatás az 1. oldalról)

A Szent Istvánnal kezdődött magyar államiság történetének sorsfordulóira utalva a miniszterelnök vértanú nemzetnek nevezte a magyart, és kifejtette: a magyarság – Kelet-Közép-Európa legveszélyesebb stratégiai pontján nem csupán fennmaradni volt képes, hanem szolgálatot is tudott tenni az egész civilizált Európának. Mindennek azonban a részbeni pusztulás és a szétszóratás volt az ára, jóllehet a magyarság mindvégig megőrizte szellemiségét és élni akarását.

A történelem és a földrajz kegyetlen – folytatta a miniszterelnök –, hazánkat is geopolitikai adottságai révén kényszeríthették bele nem akart szövetségekbe, háborúkba. Levert szabadságharcokkal, nemzeti forradalmakkal akartuk megmutatni valódi szándékainkat, és amikor cserbenhagytak bennünket, belekényszerültünk olyan államkeretekbe és politikai szövetségekbe, amelyek logikus következményeként a rossz oldalra kerültünk, majd még büntetésben is részesültünk.

A kormányfő – felidézve a magyarok világtalálkozóján is kifejtett gondolatait – ismételten nemzeti tragédiaként értékelte az országot kétharmadnyi területétől és lakosságának felétől megfosztó trianoni békeszerződést. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a magyarság önmérséklettel és bölcsességgel veszi tudomásul az új Európa követelményeit, és ezért szigorúan megtartja a helsinki és a párizsi megállapodásban foglaltakat a határok sérthetetlenségéről. Ezzel egyidejűleg azonban a kisebbségeknek – így a határokon túl élő magyar népcsoportoknak is – meg kell kapniuk az emberi, nemzetiségi jogokat – szögezte le a kormányfő, hozzáfűzve, hogy e kérdésben nincs helye megbocsátásnak és engedménynek.

A Szent István-i örökséget méltatva a kormányfő végezetül azt hangsúlyozta, hogy a harc és az elnyomatás után most az építés idejét éljük. Beszédét zárva azt kérte a jelenlévőktől, hogy államalapító királyunk ünnepe legyen az újrakezdés, egy új Magyarország születésének a napja.

Öt új tábornok

Göncz Árpád köztársasági elnök *Antall József* miniszterelnök előterjesztésére öt új tábornokot nevezett ki szerdán a Parlament Nándorfehérvár termében. *Arnold Mihály* pénzügyőr ezredest pénzügyőr vezérőrnaggyá, *Feminger György* ezredest, *Kelemen István* ezredest, *Nagy Szilveszter* mérnök ezredest és *Várhelyi István* ezredest honvéd vezérőrnaggyá léptette elő.

Az ünnepélyes kinevezésen jelen volt *Für Lajos* honvédelmi miniszter, *Kupa Mihály* pénzügyminiszter, *Lőrincz Kálmán* vezérezredes, a honvédség parancsnoka és *Deák János* altábornagy, a honvédség vezérkari főnöke.

Szent jobb-körmenet

Többezres tömeg gyűlt össze a hagyományos szent jobb-körmenetre – a Magyar Köztársaság és a pápai állam lobogójával feldíszített budapesti Szent István-bazilika előtt.

Ma első királyunkra tekintünk, aki országszervező munkájában „sziklás alapot" keresett, s meg is találta. Azóta eltelt egy évezred, de ez az alap most is áll. Boldog lehet a magyar, hogy István sziklára építette ezt az országot – mondta szentbeszédében Paskai László bíboros, hercegprímás. A főpap felidézte a tavalyi pápalátogatás eseményeit. Kijelentette: a gondviselés tette, hogy a Szentatya a legjobb időben érkezett hazánkba, hogy bátorítást adjon minden magyarnak.

A bíboros rámutatott: szilárd erkölcsi eszmékre van szükség, kiváltképp most, amikor tanúi vagyunk annak, hogy eszmék, ideológiák omlanak össze. Szent István a nemzeti eszmét az evangélium sziklaalapjára építette, s mint Paskai László hangsúlyozta, az ország vezetőinek ezen örökség alapján kell szolgálniuk a népet.

A körmenetben felvonultak a díszszázad katonái, cserkészek, huszárok, a különböző egyházak vezetői és tagjai. A szent jobbot a koronaőrök kísérték, mögöttük haladt az államelnök, valamint a kabinet több tagja.

Hagyományos tűzijáték – az idén zenei kísérettel – zárta a budapesti augusztus 20-i ünnepségek sorozatát.

Szentmise a Mátyás-templomban

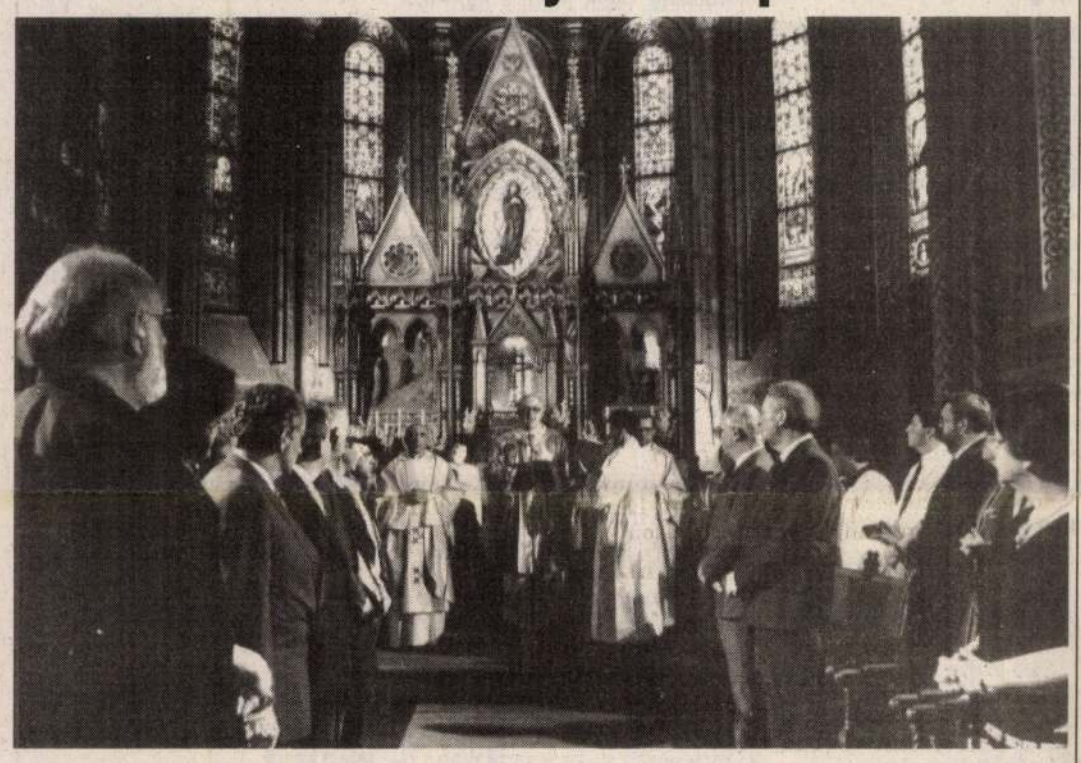

Szántó Tamás felvétele

„Államalapító első királyunkra emlékezünk, aki egy évezreddel ezelőtt országunk társadalmi, politikai és gazdasági alapjait megszilárdította. Alkotása a történelmi korok változásai ellenére is gazdag örökségünk" – mondta *Paskai László* bíboros, prímás, esztergomi érsek a Mátyás-templomban celebrált ünnepi szentmisén.

Ebből a gazdag szellemi örökségből mindig meríthet a nemzet – szögezte le Paskai László. A múlt esztendő történelmi eseménye volt – emlékeztetett a továbbiakban –, hogy Szent István király ünnepén II. János Pál pápával együtt emlékezhettünk államalapító nagy királyunkra. II. János Pál pápa a Példabeszédek könyvéből vett idézettel szólva azt mondta István királyról: hallgatta az isteni bölcsesség szavait, és meg is valósította azokat. A királynak, a nemzet atyjának ez a bölcsessége a magyarok öröksége. Szent István ezt az örökséget tudatosan adta át a jövő nemzedékének. Az esztergomi érsek ünnepi beszédében hangsúlyozta azt is: az egyház nem úgy jelentkezik, mint hatalmi központ a társadalom fölött vagy mellett, hanem mint a szolgálat helye, ahová kivétel nélkül bárki szabadon fordulhat.

Az ünnepi szentmisén részt vett *Göncz Árpád* köztársasági elnök, *Antall József* miniszterelnök, a kormány több tagja, valamint az egyházak, a társadalmi szervezetek és a Budapesten akkreditált diplomáciai testületek vezetői, képviselői, közöttük *Angelo Acerbi* pápai nuncius.

Megemlékezés Ópusztaszeren

Tiszteletben tartjuk kisebbségeink jogait

Az erre az alkalomra elkészült új kápolna előtt tartott ökumenikus istentisztelettel kezdődött az államalapító tiszteletére rendezett nagyszabású ünnepség az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban. Emberek ezrei hallgatták az ünnepi szónok, Szabad György szavait.

Az Országgyűlés elnöke beszédében megemlékezett Szent István király korunkban is példa értékű és követendő munkásságáról, hazánk történelmi sorsfordulóiról. Kijelentette: *tévednek, akik azt hiszik, hogy mi a múltunkból bármi értéket megtagadunk, de ugyanúgy tévednek azok is, akik azt gondolják, nem vagyunk fogékonyak Európa és a világ jelen értékei iránt.* A továbbiakban a demokratikusan megalkotott törvények szükségességét hangoztatta, kiemelve azt, hogy ezeknek a törvényeknek *tiszteletben kell tartaniuk a kisebbségek alkotmányban biztosított jogait.*

Szabad György végül hangsúlyozta: az Országgyűlés jó gazdamódjára ügyel arra, hogy országunkban ne maradjon megtorlás nélkül semmilyen pazarlás. A jelenlévőket arra bíztatta, hogy az átalakulás nem könnyű harmadik évében – miután már nincs mentség a bajokra, gondokra – mutassák meg, saját erejéből mi mindenre képes a magyar nép.

Az ünnepi nagygyűlésen bejelentették, hogy az Iposz Magyar Kézműves Kamara megalapította a Honfoglalás Betéti Társaságot azzal a céllal, hogy segítse a települések fejlődését a honfoglalás 1100. évfordulójára.

A hagyományokhoz híven az ópusztaszeri emlékbizottság megtartotta ülését.

Öten életüket vesztették

Vonatszerencsétlenség Ausztriában

MÁV-segítség a hozzátartozóknak

Tragikus közlekedési baleset történt szerdán Ausztriában. A *Wienerneustadtból Grünbach* felé tartó helyi kisvasútba belerohant egy tehervonat. A kisvasúton utazott mások mellett a MÁV Vezérigazgatóság turistaszakosztályának 28 fős csoportja. Az ütközés következtében öten vesztették életüket, ötvenen pedig megsérültek.

A Közlekedési Főügyelettől kapott tájékoztatás szerint az elhunytak közül három magyar állampolgárságú férfi volt. Életét vesztette továbbá egy norvég utas, illetve egy nő, akinek azonosítása folyamatban van, de az már biztos, hogy *nem magyar* állampolgár. A magyar turisták közül elhunyt a 78 éves *Takács Endre*, a 76 éves *Takács László* és a 22 esztendős *Kárpáti László*.

A 22 magyar sérültet három kórházban ápolják. Wienerneustadtban tizennégyen, *Mödlingben* hárman, *Neunkirchenben* öten részesülnek orvosi ellátásban. A csoporttól külön utazó három szervező: *Jankovics Katalin, Szecsődi Tamás* és *Vörös Tibor* sértetlen maradt.

A legfrissebb hírek szerint a könnyebb sérültek várhatóan ma elhagyhatják a kórházat, mikrobusszal szállítják őket haza. A MÁV illetékesei tervezik, hogy a cég különjáratot indít Ausztriába, amellyel a hozzátartozók utazhatnának a kórházakba, a sérültek meglátogatására. A részletekről bővebb felvilágosítással a MÁV Főmenetirányító szolgál a 142-8397-es telefonszámon.

A baleset után *Gyurkovics Sándor*, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium államtitkára, valamint *Csárádi János*, a MÁV vezérigazgatója együttesen kérte lapunkat a következő közlemény közzétételére.

„Az Ausztriában történt súlyos vasúti baleset következtében meghaltak hozzátartozóinak és a sérülteknek a KHVM és a MÁV Vezérigazgatóság mély együttérzését fejezi ki. A sérültek hazaszállításához szükséges segítség biztosítására a MÁV Vezérigazgatóság intézkedett."

H. K. J.

Folytatódik honvédségünk átalakítása

A Parlament előtti Kossuth téren az állami lobogó, és a csapatzászló előtt a Magyar Honvédség 242, és a Határőrség félszáz fiatal tisztje tett tegnap fogadalmat. Az ünnepség elnökségében helyet foglalt: *Göncz Árpád* köztársasági elnök, *Für Lajos* honvédelmi miniszter, *Lőrincz Kálmán* vezérezredes, a Magyar Honvédség parancsnoka, *Andrásfalvy Bertalan*, művelődési és közoktatási, valamint *Kádár Béla* külgazdasági miniszter. A tisztavatáson jelen voltak a Magyarországon akkreditált diplomáciai testületek képviselői is.

A tisztek fogadalomtétele után Für Lajos mondott ünnepi beszédet és emlékeztetett a három évvel ezelőtt Magyarországon és a közép- és kelet-európai térségben elkezdődött sorsdöntő változásokra, amelyeknek folyamata azóta sem állt meg. E történelmi változással összefüggésben szólt arról, hogy a különböző országokban – így Magyarországon is – *a hadseregnek nagyarányú létszámcsökkentésekkel, szervezeti és szerkezeti átalakításokkal, hadműveleti és hadászati alapelvek gyökeres újragondolásával és a modern műszaki technika robbanásszerű bevonulásával kell szembenéznie.* A honvédség helyzetét nehezíti az elmúlt évtizedek öröksége, a magyar hadseregnek a Varsói Szerződés rendszere okozta torzulásai, az ország gazdasági helyzete, valamint a térség véres eseményei.

Az idő kihívásait, az adott realitásokat figyelembe véve – mondotta ezután a miniszter – a magyar honvédelmi vezetés hozzáfogott a honvédség gyökeres átalakításához, nemzeti jegyeinek a kiépítéséhez. Sikerült ebben az évben lezárni a honvédség szervezeti, szerkezeti és elhelyezkedési rendjét. Egy olyan új rendszer épült ki, amire építeni lehet az elkövetkezendő években. Hamarosan befejeződik a magyar hondvédség technikai fejlesztési elgondolásának kidolgozása is.

Történelmi vendégek hat városból

Szent István államával hajdanában szoros kapcsolatot tartó hat európai város – Velence, Passau, Kijev, Prága, Gniezno és Cluny – küldöttsége tartózkodik hazánkban, tagjai részt vettek az augusztus 20-i központi ünnepségeken.

A küldöttségek tiszteletére szerdán *Marinovich Endre*, a miniszterelnök kabinetfőnöke *Morvay Istvánnak*, a Belügyminisztérium politikai államtitkárának, valamint *Szörényi Lászlónak*, hazánk római nagykövetének a társaságában a Belügyminisztérium Duna-palotájában fogadást adott.

A budapesti eseményekre a hat város vezetői mellett egyházi és művészeti képviselők, művészcsoportok is meghívást kaptak.

NAPTÉNY

• Megkezdte a szegedi önkormányzat a lakáshitelek megemelt kamatának törlesztéséhez adható támogatások folyósítását. A városban az ilyen hitel felvételére kényszerült családok száma megközelíti a 8 ezret, ám eddig mindössze körülbelül hétszázan kértek segítséget az önkormányzattól.

• Józanul az egészségért és a családért címmel országos konferenciát szervez augusztus 27. és 29. között a jászberényi Déryné Művelődési Központban a mozgalom országos szövetsége. A konferencia fő célja, hogy a hivatásos egészségvédelmet és az önsegítő egyesületeket, csoportokat, civil szervezeteket a lakosság egészségének védelmében egyesítse.

• A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint az augusztusi Telelottó játékhetén 5 találatos szelvény nem volt. A következő hétre átvitt 5 találatos nettó nyereményösszeg: 10 733 932 forint. A lottónyeremények a jövedelemadó levonása után a következők: 4 találatos szelvény (51 darab) nyeremény egyenként 149 801 forint; 3 találatos (3485 darab) 1827 forint; 2 találatos (97 097 darab), ezekre egyenként 79 forintot fizetnek.

• Szerdán a Budakeszi temetőben helyezték örök nyugalomba Borz Miklóst, a Független Kisgazdapárt országgyűlési képviselőjét. A katolikus gyászszertartáson a családon, közvetlen hozzátartozókon kívül több országgyűlési képviselő is jelen volt. A ravatalnál méltatták az elhunyt gazdag életútját. A parlament nevében Szabad György, az Országgyűlés elnöke vett végső búcsút az elhunyttól. Mint elhangzott: Borz Miklós ludovikásként megjárta a második világháború frontjait. Az 1956-os forradalomból is kivette részét, amiért sokáig üldöztetést kellett elszenvednie.

• A Tűzoltóság Országos Parancsnoksága a rendkívüli szárazságra tekintettel felhívja az állampolgárok figyelmét a tűzgyújtási tilalomra. Az utóbbi időben egyre több az erdőtűz, amelyek megfékezése nagy erőket köt le a tűzoltóság készenléti szolgálatából, s ez a helyzet veszélyezteti egyes városok biztonságos védelmét.

Segítséget a TermészetBÚVÁR-nak

Anyagi gondokkal küzd hazánk egyik legnagyobb múltú tudományos ismeretterjesztő orgánuma, a TermészetBÚVÁR című ökológiai magazin, amely jogutódja az 1935-ben alapított Búvárnak. A lap jelenleg már csak kéthavonta juthat el az olvasókhoz.

Olvasótáborának többsége főként általános és középiskolás diák, valamint az ezekben az intézményekben tanító tanár. A lapot hagyományosan és tudatosan adják olcsóbban, mint amennyibe kerül, éppen azért, hogy a szerény jövedelmű vásárlók és előfizetők számára is elérhető legyen. A költségek viszont olyan gyorsan nőnek, hogyha havonta jelenne meg a folyóirat, ez év végén már több mint tízmillió forintos veszteséget kellene elkönyvelnie. Ezért a lap szerkesztői újabb mecénásokat keresnek.

Göncz Árpád és Katona Tamás megbeszélése

Kitörési kísérlet a zsákutcából

(Folytatás az 1. oldalról)

Katona Tamás hangsúlyozta: annak tudatában tárgyaltak, hogy ki kell küszöbölni bármelyik fél részéről olyan lépések megtételének veszélyét, amelyek lehetetlenné tennék a megegyezést. Mint fogalmazott, Göncz Árpád és ő megpróbálták körülírni a biztosítékokat. A médiakérdést azonban végsősoron az Országgyűlésnek kell eldöntenie, és nem lehet „bármilyen magas szinten" paktummal megállapodást kötni. Katona Tamás szerint óriási munka vár az Országgyűlés kulturális bizottságára, mert meg kell szabadulni azoktól a jóindulatú módosító indítványoktól, amelyek csak bonyolítják a dolgokat, és elfogadásuk működésképtelenné tenné magát a törvényt.

Göncz Árpád egy újságírói kérdésre válaszolva kijelentette: ha nem volna optimista, akkor nem kezdte volna el a tárgyalásokat. Ugyanakkor rámutatott: ebben a kérdésben a hat pártnak és a parlamentnek kell döntenie. Az államtitkár ismét utalt arra, hogy a dokumentum döntő többségével minden fél egyetért. Megítélése szerint a vitás pontokat külön menetben kellene megbeszélni. A jövőben olyan javaslatok fogalmazhatók meg – mondta az államtitkár –, amelyek elfogadása nem jelez egyik fél részéről sem fegyverletételt. Mint fogalmazott: a kormány nem hátrált meg, hanem kompromisszumot keres, és nem érdeke az oknyomozás arról, hogy ki miben hibás. Országos érdek az állóháború és a lövészárokharc befejezése.

Katona Tamás fontosnak tartotta azt, hogy a médiatörvény tárgyalása alatt ne legyenek „személyek elleni hajszák, olyan küzdelmek, amelyek szintén megnehezítenék a megegyezést". Mint mondta: az önmérséklet mindenkire vonatkozzon. A törvény az államtitkár megítélése szerint szeptember végéig elfogadható, ha nem vetődik fel jogi szempontból vitatható kérdés – például a közalapítványok problémája –, vagy valamilyen technikai kérdés. A kormánynak érdeke, hogy a dokumentum gyorsan megszülessen, és használható legyen. A Göncz Árpáddal folytatott tárgyalásra utalva Katona Tamás kijelentette: mindenki azt akarja, hogy Magyarországon 20. század végi modern polgári demokrácia legyen. Hozzáfűzte: „Ez azért az európai receptekhez képest is szabadelvű törvény."

A médiatörvény megalkotásáig a kormány felügyeletet gyakorol

Göncz Árpád köztársasági elnök szerdán fogadta Katona Tamás miniszterelnökségi politikai államtitkárt. A médiumokkal kapcsolatos egyes kérdésekről tárgyaltak. A Miniszterelnöki Hivatal ezzel kapcsolatos közleménye szerint egyetértettek abban, hogy minden egyes érintett félnek kellő önmérsékletet kell tanúsítania, nehogy a tárgyalások sikerét az Országgyűlés kulturális bizottságában, az Országgyűlésen vagy a szakértői megbeszéléseken veszélyeztessék.

Mindezekre figyelemmel a kormány indokoltnak tartja hangsúlyozni a következőket:

A vitás kérédések rendezése igényli mindkét fél kompromisszumkészségét, de tévedés volna azt hinni, hogy a kormány gesztusai, a kormánypártok jó szándékú magatartása mögött elveinek és politikájának bármiféle feladása húzódik meg.

A kormány alkotmányos törekvései a pártatlan televízió és rádió megteremtésére irányulnak, éppen ezért tűrhetetlen lépés, ha a médiumok elnökei az egyik oldal álláspontjához közelebb tartozónak vélt személyekkel szemben lépnek fel és tesznek megtorló intézkedéseket. A további sikeres tárgyalásokhoz ezen a téren is feltétlenül szükség van önmérsékletre, így az említett személyi döntések elfogadhatatlanok, és ezek fenntartása megfelelő válaszintézkedéseket tesz indokolttá.

A törvény megalkotásáig a Magyar Köztársaság kormánya gyakorolni fogja a hatályos törvényekben meghatározott jogkörét mind a Magyar Televízió, mind a Magyar Rádió, illetve más szervezetek tekintetében.

Marad a Panoráma-ismétlés

Marad a Panoráma szombati ismétlése – tájékoztatott *Hankiss Elemér* szerdán. Legalábbis addig – tette hozzá –, amíg el nem indul az a kelet-európai magazin, amely a Panoráma szellemiségét, tartalmát hivatott kiegészíteni.

A várhatóan október közepén-november elején, a TV2 programján induló műsor – a kelet-európai magazin – új fórumot teremt a határon túl élő magyaroknak az anyaországgal való kapcsolattartáshoz. Ezen túlmenően – Hankiss Elemér reményei szerint – a közép-európai együttélés szellemét is sugározni fogja. Ennek érdekében a magazin készítésébe bevonják a határon túli magyar és nem magyar stúdiókat és szellemi műhelyeket.

Hankiss Elemér szerdán arról is döntött, hogy a jövőben a televízió belső ügyeivel kapcsolatos kommentárok és összeállítások csak elnöki engedéllyel kerülhetnek képernyőre. A munkatársaknak természetesen továbbra is joguk van véleményüket kifejteni a sajtó más orgánumaiban.

A vajdasági magyarok 1944-es lemészárlásáról szóló filmmel kapcsolatban a televízió elnöke elmondta: nem igaz, hogy megtiltotta a film levetítését. A döntés – dokumentumokkal igazolhatóan – mintegy tíz hónapja *Chrudinák Alajos* kezében volt, ő azonban csak a közelmúltban bocsátotta a kazettát az elnök rendelkezésére.

A szociális ellátás nem társadalombiztosítási feladat

Az előzetes számítások szerint jövőre mintegy 560 milliárd forint bevétele lesz társadalombiztosításnak, ezzel szemben minimálisan 620 milliárd forint kiadással számolnak. A hiány jelentősen csökkenthető volna, ha a társadalombiztosítástól idegen, de jelenleg annak forrásaiból finanszírozott szociális ellátásokat kiemelnék a hatásköréből – hangzott el az Egészségbiztosítási Felügyelő Bizottság szerdai sajtótájékoztatóján.

A jövő héten befejező szakaszához érkezik az 1993. évi költségvetési törvény előkészítése, s ezután a parlament elé kerül a tervezet. Sürgető lenne a „profiltisztítás". A társadalombiztosítás jelenleg olyan ellátásokat is fedez, amelyek finanszírozása a szociálpolitika keretében az állami költségvetés feladata volna. Ezek gyakorlatilag az anyasági, gyermeknevelési ellátások, amelyek állampolgári jogon járnak; összegük mintegy 40 milliárd forint – hangzott el a tájékoztatón.

Az Egészségbiztosítási Felügyelő Bizottság arra törekszik, hogy az idén ne kerüljenek a tavalyihoz hasonló helyzetbe, amikor is a társadalombiztosítás idei költségvetésének tárgyalására csak az állami költségvetés vitája után került sor a parlamentben, s így gyakorlatilag kész költségvetéshez kellett igazodniuk. Szeretnék elérni azt, hogy az 1993-as költségvetés tárgyalásakor a társadalombiztosítás speciális igényeit már eleve figyelembe vegyék.

Tüntetésre hívnak

Fónay Jenő, a Politikai Foglyok Szövetségének elnöke és *Roik János*, az '56-os Szövetség elnöke az alábbi felhívás közlésére kérte lapunkat:

Tegyünk pontot a *Gombár–Hankiss*-féle áldatlan probléma végére! Társadalmunk nagy többsége úgy érzi, hogy ez a kérdés jóval többet rabol el az érdemi munka idejéből, mint amennyit a súlya megérdemel. Megnyugtatott bennünket az új remény, hogy a köztársasági elnök és a kormány közötti megbeszélés sikerrel végződik. Sajnálatos, hogy ez is eredménytelen. Tömegmegmozdulásra hívjuk társadalmunknak azon tagjait, akik a két elnök leváltását akarják, akik pártoskodás nélküli, magyar nemzeti tévét, rádiót akarnak. A tisztogatást ne az „elnökök" akarata, hanem a magyar társadalom érdeke oldja meg! Tömegmegmozdulásunkkal követeljük, hogy a köztársasági elnök írja alá a két elnök leváltását!

Polgártársak! Jöjjetek augusztus 22-én szombaton 18 órára a Parlament elé, ahonnan a tévé és rádió épületéhez megyünk.

Tilos a fürdés

A Bács-Kiskun megyei Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat közleménye szerint az alacsony vízállás, a vízszennyezettség fokozódása és a jelenlegi járványügyi helyzet miatt Bács-Kiskun megye területén a felszíni vízekben (Tisza és Duna Bács-Kiskun megyei szakaszán, a Holt-Tisza Lakitelek, Holt-Tisza Tiszaalpár, Kamarás Duna, Kiskunhalas sóstó, Kunfehértói tó, Szelídi tó, soltvadkerti Petőfi tó, Kiskunmajsai termálvízzel töltött mesterséges tó, Kecskemét Szabadidő-központ Záportározó tó – további intézkedésig – a fürdés egészségügyi okból tilos.

Kitüntetések

„Szép új vonása demokráciánknak, hogy nemzeti ünnepségeink alkalmával számba vehetjük azokat, akik teljesítményük alapján méltóak a nemzet elismerésére." E szavak kíséretében nyújtotta át Göncz Árpád köztársasági elnök szerdán a Szent István-nap alkalmából adományozott állami kitüntetéseket, a Parlament Vadász termében tartott ünnepségen. A kitüntetettek tiszteletére az államfő, a kormány nevében pedig Boross Péter belügyminiszter állófogadást adott.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje polgári tagozata kitüntetést kapta

művészi életművéért **Antal Károly** Munkácsy Mihály-díjas szobrászművész,

életútja és kiemelkedő színvonalú művészi munkássága elismeréseként **Böszörményi Géza** filmrendező, Érdemes Művész, a Mafilm filmrendezője,

művészi életművéért **Csenki Imre** zeneszerző, Kossuth-díjas kiváló művész,

négy évtizedes kiemelkedő, nemzetközileg is elismert iskolateremtő tudományos oktatói munkássága, széles körű szakmai közéleti tevékenysége elismeréseként **dr. Király László**, az Erdészeti és Faipari Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje katonai tagozata kitüntetést kapta

a magyar és az egyetemes történelem, ezen belül a hadtörténelem területén kifejtett tudományos tevékenysége elismeréseként **Perjés Géza** történész, a Honvédelmi Minisztérium főmunkatársa.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje polgári tagozata kitüntetést kapta

Magyarországnak az amerikai médiumokban történő bemutatásában, illetve az ottani magyarsággal való kapcsolattartásban kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként **André de Székely**, az ABC Televíziós Társaság nyugalmazott alelnöke,

három évtizedes geográfusi és szakírói munkássága elismeréseként **dr. Balázs Dénes** geográfus, földrajzi szakíró,

tudományos életműve elismeréseként **dr. Balogh István** ny. főlevéltáros,

a gödöllői Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont kivitelezéséért és Pest megye agrárfejlesztési programjában kifejtett munkássága elismeréseként **Fröhlich Sebő**, a Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont főmérnöke,

életútja elismeréseként **Heckenast Gábor** Állami-díjas gépészmérnök, a Magyar Rádió műszaki igazgatója,

irodalmi munkássága elismeréseként **Kertész Ákos** József Attila-díjas író,

kiemelkedően eredményes szakmai életútja elismeréseként **Neuberger Antal** bányamérnök, az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség ny. elnöke,

művészeti életműve elismeréseként **Pongrácz Zoltán** zeneszerző, érdemes művész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ny. főiskolai tanára,

Dr. Szilágyi Dezső, az Állami Bábszínház igazgatója,

nemzetközi elismertségű zenepedagógiai munkássága elismeréseként **Ugrin Gábor** Liszt Ferenc-díjas karnagy, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium tanára,

tudományos munkássága elismeréseként **dr. Weninger Antal** ny. főorvos.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje katonai tagozata kitüntetést kapta

kiemelkedő munkája elismeréseként

dr. Hipp Károly r. ezredes,
Illés György ezredes,
Kerepeszki Márton alezredes,
Nagy Imre ezredes,
Törő György alezredes,
Várallyai Dezső alezredes,
Worth B. Andrews.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje polgári tagozata kitüntetést kapta

példamutató életútja elismeréseként **Belső Ferenc** ny. pedagógus,

művészi életművéért **Bozó Gyula** festő- és éremművész,

példamutató életútja elismeréseként **dr. Csávás István** ny. pedagógus,

életművéért, a fizika tanítás terén végzett gyakorlati, módszertani és tudományos tevékenységéért **Csekő Árpád** ny. egyetemi docens, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum szaktanácsadója,

művészi életútja elismeréseként **Fischer Ernő** festőművész,

művészi életművéért **Maghy Zoltán** festőművész,

az ipari szövetkezeti mozgalomban vállalt szerepe, sikeres szakmai életútja elismeréseként **Nusser Elemér**, az Épületkarbantartó és Szolgáltató Ipari Szövetkezet elnöke,

több évtizedes kiemelkedően eredményes tevékenysége elismeréseként **Rimanóczi Endre** ny. mezőgazdasági mérnök,

példamutató életútja elismeréseként **dr. Schwalmp Pál** ny. pedagógus,

a közúti közlekedés forgalomszervezésében, biztonságának fokozása érdekében hosszú időn át kifejtett kimagasló tevékenységéért **Szalai Béla**, a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese,

irodalmi tevékenysége elismeréseként, gyermekirodalmi alkotásaiért **Tarbay Ede** író, költő,

példamutató életútja elismeréseként **dr. Vadász Géza** ny. pedagógus,

a szerb ortodox egyházművészeti és tudományos gyűjtemény létrehozásáért **Vujicsis Sztoján**, a Magyar Tudományos Akadémia tudományos főmunkatársa.

A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje katonai tagozata kitüntetést kapta

munkája elismeréseként

dr. Bakonyi Tibor r. százados,
Császár Imre őrnagy,
Ferenczi László őrnagy,
Kovács Ödön százados,
Szabó Pál őrnagy.

Érdemes és eredményes munkássága elismeréseként

A Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetést kapta

Apor Elemér költő,

Bacsinszky Tibor, a Magyar Műsorszóró Vállalat Emődi Igazgatósága műszaki osztályvezetője,

Borbély Jolán, a Magyar Művelődési Intézet főmunkatársa,

Fehér Tibor író,

Galambosi László költő,

Kuklay Antal körömi plébános,

Máté Lajos, a Magyar Művelődési Intézet osztályvezetője,

Dr. Némethy Endre, a Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattára muzeológusa,

Pétervári János, a Kiskőrös és Vidéke Áfész elnöke,

Dr. Törőcsik Mihály, az Agromen Svéd–Magyar Rt. vezérigazgatója,

Vajda Vilmos, a Magyar Kajak-Kenu Szövetség szövetségi kapitánya.

A Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetést kapta

Szabó János, az Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat solti üzeme főmérnöke.

A Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt katonai tagozata kitüntetést kapta

Énekes Ernő r. törzszászlós,
Molnár Tibor tűzoltó zászlós,
Nardai Ferenc r. törzszászlós,
Veres Zoltán r. törzszászlós.

MAGI ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY
1959

MAGI ZOLTÁN FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

1959. XI. 29—XII. 12.

A MAKARENKÓ U. ISKOLA DÍSZTERMÉBEN

RENDEZI A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI VÁROSI TANÁCS V. B.

A KIÁLLÍTÁST 1959. XI. 29-ÉN DE. 11 ÓAKOR MEGNYITJA

DR. TÓTH ERVIN

művészettörténész

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 9—18 ÓRÁIG

A belépés díjtalan.

A KIÁLLÍTÁST A HAJDÚBÖSZÖRMÉNYI VÁROSI TANÁCS V. B.
MEGBÍZÁSÁBÓL RENDEZTE:

SZABÓ LÁSZLÓ
népművelési felügyelő

Fényképezte:
CSONTOS KÁLMÁN

A címlapon:
MAGI ZOLTÁN: Düllő út
c. festménye.

Műgonddal sűríti képi élménnyé az egyszerű hétköznapi dolgokat. Aprólékos részletgazdagság, kevés pátosz jellemzi. Festői szakaszai szorosan kapcsolódnak egymáshoz, különösebb minőségű átváltás nélkül, évek óta kialakult egyéni szemlélettel.

Hajdúböszörményben született 1903-ban. Érettségije után felveszik a képzőművészeti főiskolára, melynek 1928-ig festőnövendéke. Előbb Glatz Oszkár, majd Vaszary János tanítja. 1928-ig festőnövendéke. Előbb dolgozik. Bornemisza Tibor, Káplár Miklós társaságában. Később őt is elragadja Hajdúböszörmény és környékének jellegzetes alföldi színhatása. A város-erdőn, szőlőskertekben rögzíti látomásait. Számos kiállításon veszt részt, így a Műcsarnokban, Tavaszi Szalonban, Nemzeti Szalonban, a Déri Múzeumban rendezett őszi tárlatokon, sőt 1938-ban egy Japánban bemutatott magyar gyűjteményben is több képpel szerepel. Szilárd szerkesztéssel, általában kevés mintázással alakít. Különösen szereti az erdei képeket, a fák gazdag rajzú részleteit, az utcahangulatokat, melyeket pasztellel vagy olajjal örökít meg.

Magi Zoltánt mély barátság fűzte Káplár Miklóshoz, Király Jenőhöz és Kampler Kálmánhoz, kiknek életét, művészetét színesen, jellemzően írja meg a böszörményi lapokban, emberi és művészi portréjukat megmentve az emlékezésnek.

A hajdúböszörményi képzőművészek debreceni társulatának tájékoztatójából 1959.)

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

Bíráló bizottság:

POGÁNY Ö. GÁBORNÉ
művészettörténész,
Magyar Képző és Iparművészeti Szövetség képviseletében.

VERESS GÉZA
festőművész,
Megyei Képzőművészeti Csoport vezetője.

DODEK GYÖRGY
festőművész,
Képzőművészeti Alap képviseletében.

1. HUGOM
Olf., 1924. mt.
2. EPRES KERT
Olf., 1926.
3. PINCÉK
Olf., 1927.
4. MAROSI TÉR
Olf., 1927.
5. MAROSI TÁJ
P., 1927.
6. TAVASSZAL
Olf., 1927.
7. MAROSI HÁZAK
Olf., 1927.
8. DISZNÓÖLÉS
Olf., 1927.
9. NAGYMAROSON
Olf., 1927.
10. APÁM
P., 1927. mt.
11. MAROSI UTCA
Olf., 1927.
12. MAROSI TÁJ
Olf., 1927.
13. CSENGEI GULYÁS
Olf., 1928.
14. CSENGEI JUHÁSZ
Olf., 1928.
15. GULYÁS
Olf., 1928.
16. HAJNAL
Olf., 1928.
17. JUHÁSZ
Olf., 1928. mt.
18. SZÁRAZ MALOM
Olf., 1929.
19. TÉLI TÁJ
Olf., 1929. mt.
20. ERDŐŐR
Olf.,1929.

21. ŐSZI RÓZSÁK
Olf., 1929.

22. ERDŐSZÉLE
Olf., 1929.

23. UDVAR
Olf., 1932.

24. VIRÁGOSKERT
Olf., 1932.

25. ALKONYAT
Olf., 1932.

26. PIPACSOK
Olf., 1932.

27. KERTBEN
Olf., 1932.

28. KERTBEN
Olf., 1932.

29. FIÚ FEJ
P., 1936.

30. HORTOBÁGYI TÁJ
Olf., 1937.

31. KÖRTEFÁK
Olf., 1937.

32. STRAND
P., 1955.

33. STRAND
P., 1955.

34. ARATÁS ELŐTT
Olf., 1956.

35. UTCA
P., 1956.

36. KENYÉR
P., 1956.

37. CSÉPLÉS ELŐTT
Olf., 1957.

38. BÚZAKERESZTEK
Olf., 1957.

39 TÉL AZ ABLAKBÓL
P., 1957.

40. TULIPÁNOK
P., 1957.

41. GYÜMÖLCSFÁK
P., 1957.

42. TÖLGYFÁK
Olf., 1957.

43. TÖLGYEK
P., 1957.

44. AKÁCOS
P., 1957.

45. SZÜRETKOR
P., 1957.

46. NŐI ARCKÉP
Olf., 1957.

47. PAPAGÁLY
Olf., 1957.

48. LEÁNYKA FEJ
P., 1957.

49. LEÁNYKA
P., 1957.

50. ÖNARCKÉP
P., 1957.

51. ABLAKBÓL
Olf., 1958.

52. NŐI PORTRÉ
Olf., 1958.

53. ZUG
P., 1958.

54. NŐI PORTRÉ
P., 1958.

55. ARATÁSKOR
Olf., 1958.

56. INTERIUER
P., 1958.

57. ERDŐBEN
P., 1958.

58. UTCARÉSZLET
Olf., 1958.

59. CSENDÉLET, TULIPÁN
P., 1959.

60. LUGASBAN
Olf., 1959.

61. TANYA
Olf., 1959.

62. DŰLŐÚT
Olf., 1959.

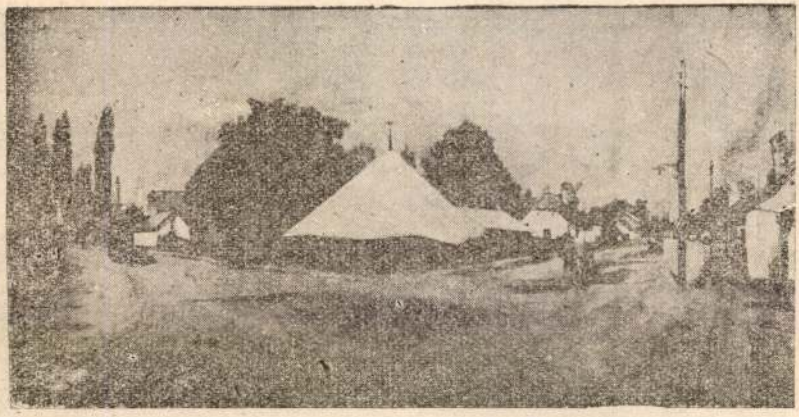

MAGI ZOLTÁN : Száraz malom

MAGI ZOLTÁN : Cséplés előtt

Felelős kiadó : Szabó Lászlóné
594028-59 Szabadság Lapnyomda, Debrecen.

1

Ölmacher Anna
műtőrténész, osztályvezető.

Budapest.

Nemzeti Galéria - Kossuth L.-tér.

MDK.

Maghy Zoltán

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1967 máj.18.

MDK.

Maghy Zoltán

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 máj.3.

MDK

Mgahy Zoltán

FFer. József koronázási jub.díj. Képzőművészet. 1928. II. évf. 12.sz. 172 l.

Magi Zoltán
Önarckép, szén

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 14 l.

MOK

Magi Zoltán, festő.

Legel a gulya, ef.

Neuvz. Szal. Műv. E. - Szinyei Társ. X. tav. kiáll. - 1935 V. 8-19.

Plat.

MDE

Magi Zoltán

Utcarészlet tavasszal, vf.

Asztagok, vf.

Zuzmarás dülőut, vf.

Akv. és paszt.kiáll. N.Szal. 1932. máj.
9 l.

MDK

Magi Zoltán

Alföldi táj, olaj

XII. Tavaszi Szal. N. Szál. 1937. máj.

12 l.

MDK

Maghy Zoltán

Legel a gulya, olaj
Ut az erdőben, olaj
Felvidéki táj, olaj

Corvin Áruház képzőműv. kiáll. 1942. szept.

1968 JAN 21

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17

Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdú-Bihar megyei Napló

— **Január 21-én**, a balmazújvárosi művelődési házban megnyílik Maghy Zoltán, Hajdúböszörményben élő festőművész újabb kiállítása. A program szerint a tárlatot Horváth Imre festőművész nyitja meg. A művész 52 alkotását mutatják be, a válogatott képek az ismert festőművész pályájának ívelését, művészi útját tükrözik.

harmónia leküzdésére, s min-
den esetben a humánum győ-

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdú-Bihar megyei Napló

1968 FEB 1

Négy képzőművészeti kiállítást rendeznek a tervek szerint 1968-ban a balmazújvárosi művelődési házban. Most látnatja a közönség Maghy Zoltán hajdúböszörményi művész tárlatát, majd Menyhárt József, Holló László és Félegyházi László debreceni festőművészek kiállítását mutatják be.

MDK

Nagi Zoltán (képzőművész)

Szerepelt a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi tárlatán (1960).

Valdár Zoltán: A Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport őszi tárlatáról.
Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 69. l.

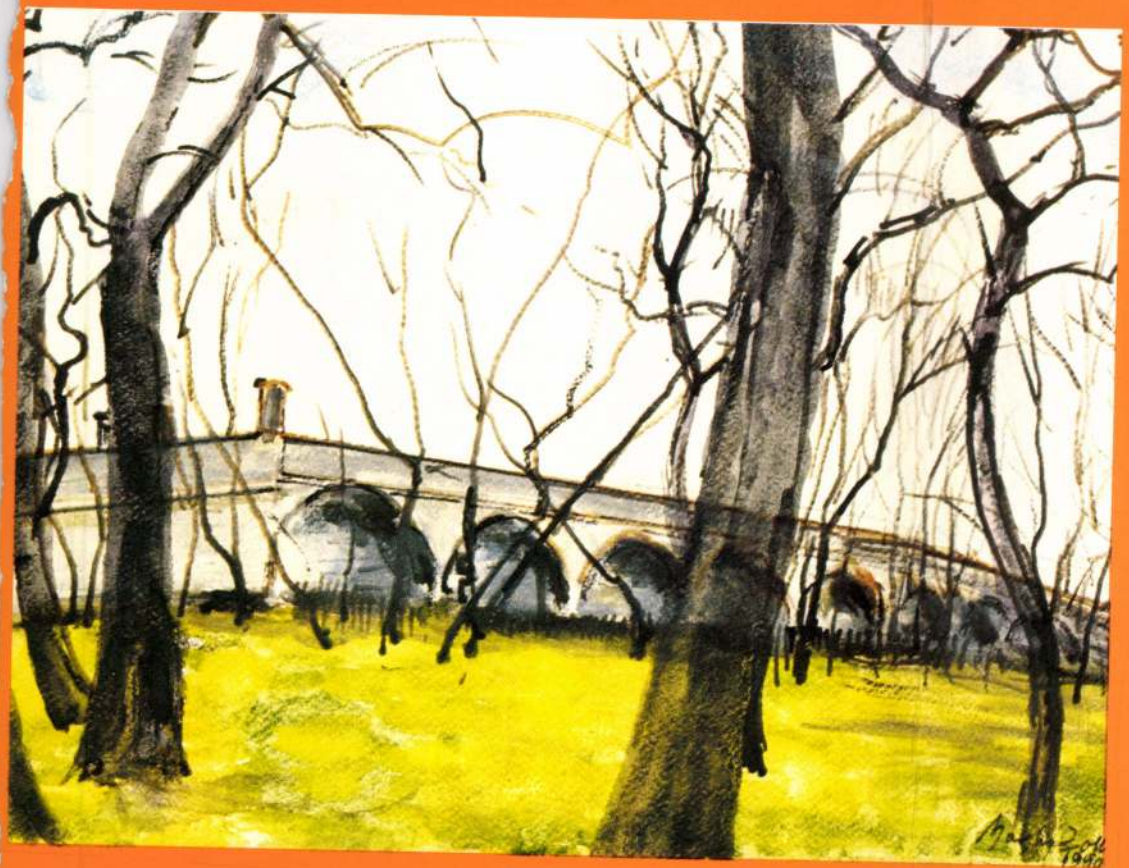

„DÉLIBÁBOK HAZÁJA"

„HEIMAT DER FATAMORGA

MAGHY ZOLTÁN

Hortobágy folyó partján (1990), pasztell, 242 × 328 mm, Mgt.
Alkony a Hortobágyon (1990), akvarell, 300 × 400 mm
Régi bolt Hortobágyon (1988), akvarell, 230 × 320 mm
A kilenclyukú híd (1991), akvarell, 300 × 395 mm, Mgt.
Hortobágyi híd (1990), akvarell, 300 × 400 mm, Mgt.
Hortobágy folyó mellett (1990), akvarell, 300 × 395 mm, Mgt.

MAGHY ZOLTÁN

Bojtár (1960), olaj, 60 × 40 cm, Mgt.
Fagyos Hortobágy (1960 k.), olaj, 60 × 80 cm, Mgt.
Kulacs, korsó, kolomp (1970 k.), olaj, 60 × 80 cm, HM 74.10.
Hortobágyi híd (1972), olaj, 50 × 70 cm, HM 72.19.
Alkonyat a Hortobágyon (1980 k.), olaj, 50 × 70 cm, Mgt.
Olvadás (1987), olaj, 60 × 70 cm, Mgt.
Hortobágy ménessel (1990), olaj, 60 × 120 cm, Mgt.
Köd a Hortobágyon (1990), olaj, 47 × 60 cm, Mgt.

Debrecen, Déri Múzeum
1992. március-július

A katalógust írta, szerkesztette: Sz. Kürti Katalin
Fordító: Megyery Lászlóné
Fekete-fehér fotó: F. Molnár Erzsébet
Színes fotó: Sándor Margit
A katalógust tervezte: Brúgós Gyula
A kiállítást rendezte: Sz. Kürti Katalin, Szabó Sándorné
és a Déri Múzeum kiállításrendező csoportja
Restaurátor: Horváth Péter
A borítón Maghy Zoltán: Hortobágyi híd, 1990
A hátlapon Kurucz D. István: Hortobágyi út mentén, 1981
Felelős kiadó: dr. Gazda László

9367.66-42 Alföldi Nyomda, Debrecen, 1992. Felelős vezető: Szabó Viktor vezérigazgató

Lakatos József: Bivalyok, 1981

Maghy Zoltán: Bojtár, 1960

MAGHY Zoltán festő

Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje
polgári tagotata kitüntetés 1992.aug.20.

sok jó részében rendezett kiállításokon lelkes mé
mukon keresztül kíséreltük meg ismertetni. E röv
itt-ott térhettünk ki pár szóval a technikai, színb
jelzésére. Összehasonlításokkal sem közelíthettük
lényegét, mert Ferenczy Noémi senkinek sem kö
életre s utolsó gobelinjeinek érett teljessége az eu
leges értéke, amelynek időtálló erejében és hatás

A FESTÉSZET AD

Egry József alig múlt ötvenéves. A kor nem fo
mellette. Megőrizte ifjúi kedélyét és teljes nyíltsá
gének félreismerhetetlen mosolya. E mosoly egyú
ti. A nagy festői alkotásokhoz, úgy látszik, csodálk

mdk

Magyar Zoltán

rajza: Csillesek

Alföld 1963 12. sz.

9. L

MAGHY Zoltán festő

Hortobágy téle c. képét közli

Alföld, 1989. 7.sz. hátsó borító

Az MTA Könyvtárának dupl
felsorolt könyveket felajánljuk a
Igényléseit a duplumjegyz
inak pontos közlésével 199
Könyvbeszerzési Osztályának szive
ajándékként bocsátjuk az Intézet
betartását, mert a késve érkező i
Nemleges válaszokat is kérünk. Eg
lumjegyzékeinket a jövőben is szá

Maghy Zoltán festőművész

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1983 MÁR 24

1021

MAGHY ZOLTÁN: TANYA TÉLEN (OLAJ)

A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója részletesen foglalkozik majd az egyes bűncselekmény-kategóriák gyakoriságával, a megyék „fertőzöttségével". Csakis ezeknek az adatoknak, jelenségeknek pontos ismeretében vonhatók le ugyanis azok a következtetések, amelyek a bűnüldözés, a megelőzés további stratégiájának kidolgozásához szükségesek. Ezúttal csak egyetlen elgondolkoztató jelzés: feltűnően nagy a különbség az egyes megyék bűnügyi helyzete, közrendje, közbiztonsága között. A tízezer lakora számított bűnelkövetéseket tekintve Bács-Kis-

jak,
intéz
ták
Ta
tő, n
besz
plén
viselők állásfoglalása irányt mutat majd az igazságszolgáltatás, a kormányzat vezetőinek: melyek a legfontosabb feladatok a szocialista törvényesség további javítása érdekében.

Deák András

MUNKÁSOK FALUJA

Tiszagyulaháza — tavaszi napsütésben

A tavasz előtti hetek talán legmelegebb napján sétálok Tiszagyulaháza főutcáján, s néha be-benézek a megmozdult portákra, ahol a tisztes korú férfiak a kertek, az udvarok csinosításával foglalatoskodnak. Kezükben táncot jár a feleződprű, csattog a metszőolló, rögöket porhanyósít a gereblye. Némely kezik agyonhajszolt kismotorján.

— Sok nap van olyan, amikor Kovács István háromszor is megjárja Tikost — tájékoztat a kirendeltségvezető elfoglaltságáról az egyik járókelő. — Épül most ott egy új orvosi lakás és rendelő, annak az ügyében jár.

— Sajnálatos — mondja Kovács István —, hogy sok telek parlagon hever, sok lakatlan házat esz az idő.

Kis falu — kevés gond

Mikor a társközségi vi-

Maghy Zoltán

festőművész

„Ember és család" témában II. díjat nyert a szolnoki festészeti triennálén.

Szolnok-megyei Néplap

1984 nov. 4.

Maghy Zoltán

repr. Zeleméri csonkatorony
0.90×100

Hortobágyi Alkotótábor
1992

Debrecen

Maghy Zoltán festőművész

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1982 NOV 11
/ 1021

Hajdú-Bihar megyei üzemi tárlat '82

MAGHY ZOLTÁN: REGÉC VÁRA

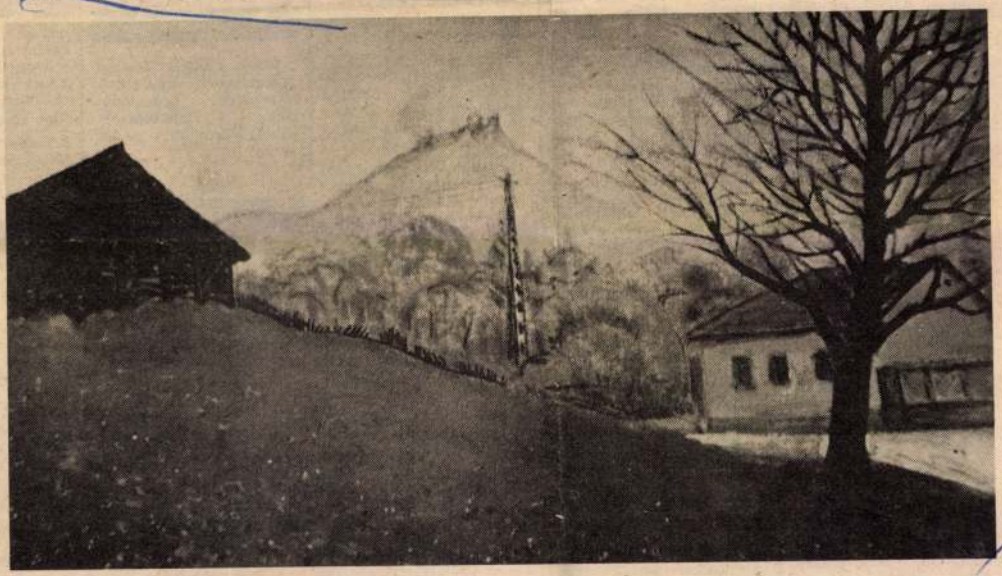

APRÓ

HÁZ

Eladó szoba, konyha, fürdőszobás házrész mellékhelyiségekkel. Érdeklődni: Bercsényi u. 51. 10—20 óráig.

Eladom vagy elcserélem külsőségi lakásra vagy ebesi kertes házra 2 szobás, 2 konyhás, gázfűtéses, udvari, kamrás házrészemet. Érdeklődni: Debrecen, Jókai utca 50. Szombat, vasárnap.

Hajdúszoboszlón sarki ház eladó. Wesselényi u. 36.

Debrecen, Öt malom u. 1. sz. alatt eladó utcai szoba-konyhás házrész. Víz bent van. Érdeklődni: Varga Istvánné, Józsa, Silye Gábor u. 80.

Másfél szobás, összkomfortos, etázsfűtéses ház 200 négyszögöles kerttel eladó. Érdeklődni: Hatvan u. 53. II. em. egész nap, a 20-929-es telefonon du. 6-tól.

Debrecenhez 30 km-re családi ház mellékhelyiségekkel, víz, villany, jószágtartásra nagyon alkalmas, áron alul eladó. Érdeklődni: Dunaújváros, Római krt. 4. II. 2.

Eladó Hajdúböszörmény, Sillye Gábor utca 16. alatti kétszintes, alápincézett új ház. Érdeklődni: Hajdúböszörmény, Kölcsey u. 11

Debrecen kiemelt területén 2 szobásnál nagyobb, garázzsal rendelkező lakást keresünk megvételre. Minden megoldás érdekel. „II. emeletig" jeligére a kiadóba.

Elcserélem kétszobás, 55 négyzetméteres, gázfűtéses szövetkezeti lakásom (Mata János u. IV. em.) bármilyen kisebb, telefonos, másfél szobásra. Telefon: 23-340.

Kétszobás, komfortos, házfelügyelői lakást cserélnék egy- vagy másfél szobás tanácsi összkomfortosra. „Központban" jeligére a kiadóba.

Püspöki palotában levő 2 szobás, ebédlős, erkélyes, távfűtéses tanácsi lakásom kisebbre, házra, esetleg házrészre cserélem. „A szobák nem külön bejáratúak" jeligére a kiadóba.

Vénkerti 1,5 szobás szövetkezeti lakás kp.+ 120 ezer OTP-vel eladó. „Nyári költözés" jeligére a kiadóba.

Elcserélem 3 szobás, étkezős, összkomfortos, új tanácsi bérlakásomat

200 négyszögöl pöszmétés, belterületi ingatlan kis faházzal eladó. „Lóverseny utca" jeligére a kiadóba.

2 kh föld eladó a Gulyás-dűlőben. Érdeklődni Karácsony György u. 5. sz. fszt. 3. ajtó.

Alsó-Józsán 260 négyszögöl telek építési anyaggal eladó. Érdeklődni: Debrecen, Sallai u. 22. sz. alatt.

Pacon 2000 négyszögöl föld bérbe kiadó. Érdeklődni: Faragó u 21. sz

ALBÉRLET

Fiatal házaspár egy gyermekkel szoba-konyhás, különálló albérletet keres. „Fényes udvar környékén előnyben" jeligére a kiadóba kérjük a leveleket hely- és ármegjelöléssel.

Külön bejáratú távfűtéses bútorozott szoba, konyha- és fürdőszobahasználattal fiatal házaspárnak kiadó. Csapó utca 75. V. em. 15-ös ajtó.

Külön bejáratú bútorozott szoba kiadó. Deb-

Alsósokat minden tantárgyból, felsősöket oroszból korrepetálok. Telefon: 12-962.

JÁRMŰ

Eladó 1500-as Torinói Fiat egészben vagy alkatrészenként. Érdeklődni lehet: Hajdúböszörmény, Vörösmarty u. 29. sz.

BÚTOR

Mindenféle szép bútor vétele és eladása. Arany János u. 13. Telefon: 20-019.

Szekrénysorok, rekamlék, egyéb bútorok vétele, eladása. Pásti u. 8.

Jó minőségű bútor vétele, eladása. Jerikó u. 25. (Bolyai—Jerikó sarok, a 31-es busz végállomása.)

GÉP ÉS SZERSZÁM

Lábhajtós női varrógép eladó. Kertváros ut-

EG

Vállalkoz
dők, kisipa
lem! 1983.
naptár
egyéni elkép
szöveggel,
kával. Batt
sz. alatt, I
filmnyomó

Parkettáz
lást, lakkoz
padló-ragasz
val. Lászl
861.

Veszek
fejlesztésére
színes heren
kat. Délelő
után 17 ór
25-129.

BRILL
tünkben na
ban kaphat
ruhák, bl
nyák, kos
rágok, kötö
kák, kiegés
rinus köz.

Menyassz
csönzése fe
nesben, leg
modellek, h
linból, orga
la u. 4.

Maghy Zoltán, festő-grafikusművész

Az idei művésztelep zárókiállításán, melyet hagyományosan a város művelődési központjában rendeztek meg, a jó átlagból kiemelkedik Maghy Zoltán, Lakatos József, Továbbá a vendégművészek közül hárman. Ők kapták az idei Kaplár Miklós-emlékérmet.

Losonczi Miklós: A hajdúsági nemzetközi művésztelep kiállítása.
Népszava, 1981. aug. 28. 6. old.

MAGHY Zoltán

Hajdúböszörményi Vonsetközi Művésztelep anyagából. = Alföld, 1982/2.
91.p.

Maghy Zoltán: Böszörmény

MAGHY Zoltán

Maghy Zoltán, festő

L.: Káplár Miklós

87-89

Lázár I.: Kathy I. – Sz. Kurti K.: Hajdúbö-szörmény ipítészete.

Alföld, Debrecen, 1980. szept. – XXXI/9

id Maghy Zoltán

Résztvett Debrecenben a Kossuth Tudományegyetemen rendezett nyári tárlaton.

Uj tükör 1979/32/4

Tarczy: Egyetemi nyári tárlat

Magi Zoltán

festőművész

Kelet-Magyarországi Képzőművészek nyári tárlata a nyári egyetemen

Déli Krónika

1979 jún. 30

Magi Zoltán. festőművész

A VI. Debreceni Nyári Tárlat mélto fahztatása az előzőcknek. - Két kategóriába hirdettek meg: a „Tablakép 78"-ra és az „Ember és környezete" c. a zsüri, által kiválogatott művekből rendezett, kiállítás látható a Tudományegyetem díszudvarán. A megjében élő művész, Magi Z. „Svelt kapu" c. olajfestménye van a díjazottak" listáján.

(említve)

TV-híradó,

1978. VII. 15. 19.30 Televízió.

Maghy Zoltán, festő- és grafikusművész

Hortobágyon, tájjellegű kiállítóteremben megnyílt jún. 30.-án az „Alföld- és pusztaábrázolás a magyar képzőművészetben" ámű állandó kiállítás.
Holló és Kaplár művei mellett Maghy Zoltán, Pál-fy József művei is szerepelnek a kiállításon.

Sz. Kürti Katalin: Megnyílt a Hortobágyi Galéria.
Szociálista Művészetért, 1980. júl. hó.

Maghy Zoltán, kstő

L: Káplár Miklós

Rác T. János: A bőrösményi hajdúmúzeum 15.

Népszabadság, Bp. 1978. dec. 17.

Magyar Loltán

Az alföldi iskolán nevelkedett
Magyar Loltán is.

Tarczy Péter: A Hajdusági Neuszelkózé Művésztelep...
Ujfiekor, 1978. szeptember 3–4 lap.

Maghy Zoltán, festő 2

L.: Holló László

[Lázár Imre: Maghy Zoltán hetvenöt éves c. írásának befejező réne.]

Bíró Katalin: Megnyílt a Holló-emlékmúzeum 93-94.

Alföldy Debrecen, 1978. május XXIX/5

Maghy Zoltán, festő

L.: Káplár Miklós

Nyakas Miklós: A Hajdúsági Közlemények....

111–112

Alföld, Debrecen, 1978. július XXIX/7

Maghy Zoltán, festő

L: Káplár Miklós

Lázár I: Tizenöt éves a Hajdúsági Nemz. Műv. telep 89-91

Alföld, Debrecen, 1978 szept XXIX/9

talányos nevű csillagok.
Csontjaimból kirajzolódik
egy más lét váza, keményszem
s majd pattanva tűnök innen el
egy szép napon észrevétlen.
Ki se mondanak, szó se ér,
nyomomba nem lép bele láb;
„nincs, nem is volt" – mondják. Az élet
hiányom nélkül megy tovább.

Rue Mouffetard

Párizs falai mellől
a torlaszok ledőltek
a nyugtalankodóknak
fejsebei beforrtak
ám él a nyugtalanság
s nem is akar nyugodni

A Genevieve-i dombok
lankái idebújnak
az Arbalete-utcáról
Vauquerné kis kosárral
lépked az enyhe lejtőn
mellette halak úsznak

Az eső fölfelé hull
felhőbe nyúló szálon
minden sugárút végén
olyan nyitott a város
mint a kettéhasított
szív a tágult erekkel

Felédnyújtott tenyéren
három fokhagyma-fejben
két szem paradicsomban
minden titok kinyílik,
mert a kocsik a térről
már a tavaszba futnak

Vencsellei István fotója Magby Zoltánról

Maghy Zoltán, festő

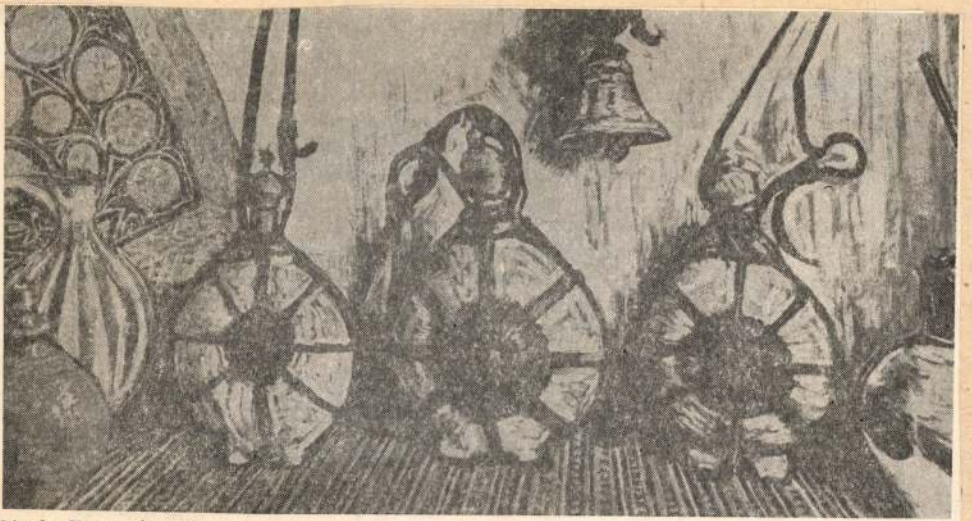

14

Maghy Zoltán festménye

Alföld, Debrecen, 1978. máj.

XXIX/5

Magyar Zoltán, festő

Kép: Repr.

30.

Magyar Zoltán: Festmény

Alföld, Debrecen, 1978. máj. XXIX/5.

Magyar Zoltán, festő

Kép: Repr

Magyar Zoltán: Festmény 6.

Alföld, Debrecen, 1978. máj. XXIX/5.

Maghy Zoltán, festő-grafikusművész

Az idei művésztelep zárókiállításán, melyet hagyományosan a város művelődési központjában rendeztek meg, a jó átlagból kiemelkedik Maghy Zoltán, Lakatos József. Továbbá a vendégművészek közül hárman. Ők kapták az idei Kaplár Miklós-emlékérmet.

Losonczi Miklós: A hajdusági nemzetközi művésztelep kiállítása.

Néprzava, 1981. aug. 28. 6. old.

Maghy Zoltán, festő- és grafikusművész

a hajdúböszörményi művésztelep a Hajdúsági Galériában megnyitotta tárlatát. —

Maghy Zoltán az ezerszer megfestett szülővárosban most a szikár, kemény, megbontatlan rendet fedezte fel: „Böszörményi régi utca". /említve/.

Székelyhidi Ágoston: A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep tárlata.

Hajdu-Bihari Napló, 1981. aug. 4.

Maghy Zoltán, grafikus- és festőművész

a Kölcsey Ferenc Műv. Közp.-ban megnyílt tárlaton 16 művész sokféle törekvését bizonyítja. – A művész itt 3 területen, a portré, a táj és a virágcsendélet műfajait mutatja. Színben és rajzban is nagy munkafegyelmet, sőt szigort árul el. A napfénytől átalakított színek, a meleg okkerek, a lila árnyékok kimunkálása, különösen a „Múlt és jelen" c. művén érzékletes. /említve/

Tóth Ervin: A Hajdú-Bihar megyei üzeni tárlatokról.

Hajdú-Bihari Napló, 1979. szept. 6.

MAGI ZOLTÁN, festő

A Debreceni Műpártoló Egyesület elsősorban Hajdúböszörményben és Hajdúnánason rendezte kiállításait, illetve segítette ott Magi Zoltán,-Káplár Miklós,-Martyn Ferenc tárlatát. Ugyanakkor élénk összekötetésben állva vásárhelyi művésztelepével. 751.old. 1.jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

MAGI ZOLTÁN, festő

Káplár Miklós festőművész 1928-29 közöz a Hortobágyon dolgozott Boromisza Tibor és Magi Zoltán társaságában. Emlékezéseit Magi Zoltán irta meg a hortobágyi kolóniáról./A Déri Múzeum Adattárában/. 768.old 48.jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

Maghy Zoltán, festő, grafikus

a hortobágyi festőkolónia kezdő társa-
ságához 1928 elején csatlakozik a művész
aki akkor még főiskolás volt. Egészségi
okokból korán kiválik a csapatból.

Szabó Sándor kézra: Az első hortobágyi
festőkoloniáról.

Hajdu-Bihari Napló, 1946. jún. 26.

Maghy Zoltán

A megjelen élő képzőművészek állítottak ki műveiket az Őrzi Tárlaton. Szerepel a művész finom, gyengéd hangulatú műve.

Székelyhidi Ágoston: Őrzi tárlat "őszi árnyakkal.

Hajdúbihari Napló, 1974. dec. 3.

Maghy Zoltán

a Hajdúsági Múvésztelep alapító tagja

Bakó Endre: Látogatás a Hajdúsági Nemzetközi Múvésztelepen.
Hajdú Bihari Napló, 1975. júl. 25.

Nagy Zoltán, festő

„Két 1929-ből származó képe
bepillantást enged a mai fejlődés
előzményeibe."

Nagy Zoltán: Kelet-magyarországi képzőművé-
szek a Nemzeti Galériában 7

Népszabadság, Budapest, 1973. jan. 19.

Magi Zoltán

a Magyar Nemzeti Galéria termei, ben nyílt meg a Kelet-magyarországi képzőművészek kiállítása, melyen művei szerepelnek

Bojár Iván: Gelenségek és tanulságok.

Magyar Hírlap, 1972. dec. 24.

Nagy Zoltán. (Hajdúböszörmény).

A Nemzeti Galériában ma nyílt meg Hajdu-Bihar- és Szabolcs-Szatmár megye képzőművészeti kiállítása, melyen a művész alkotásai szerepelnek.

Esti Krónika
1942. XII. 20. 19.00 |5|4.

Magi Zoltán

Ráplár Miklós archége

repr.

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M. N. G. 1972.

Μαρία Ζαλόνη

Σφραγίδα Νηπιαγωγείου Σκοπιάς

Τύπος.

Τιμή - Μαρτυρούνται Περιβολιώτικοι Νηπιαγωγεία στη Ν. Ε. 1915.

Nagy Zoltán

1. Hajdúböszörményi vásárjelenet
2. Tenylom előtt o.l. 97×120

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Magi Zoltán

1. Hajdúböszörmény násznyelvet

2. Tiszalyon előtt o.l. 93X120

Lelet-Mappaszámi Képzőművészeti
Kiállítása M.N.G. 1972.

Magi Zoltán

1. Kápláz Miklós arcképe 48x44

2. Betegágyon o.k. 48x43

Kelet-Magyarországi Képzőművészek Kiállítása M.N.G. 1972.

Mag. Zoltán

1. Lápláz kiülős asztalépe 48×47

2. Bidegényes o.l. 48×43

Lelet - Magyarország Képzőművészeti Kiállítása M.N.G. 1972.

Magi Zoltán

1. Ház vége o.f. 120 x 90
2. Önarckép régi kapuval
125 x 95

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Mag: Lehrer

1. Hrs resp. o.ä. Prov 70
2. Überlieg resp. Leserbrief
Kl 7 92

Lehr - Mappe zum Leserbrief
Nikolaiz 5. U.E. 1992.

Magi Zoltán

1. Virágok ablakban p.p. 70x54
2. Szőlőskertben akv. 30x40

Kelet-Magyarországi Képzőművészek
Kiállítása M.N.G. 1972.

Mag. Schulz

1. Verzögl. allseitig p.p. 30x42
2. Schälbuchstaben alu. 30x10

Inst. - Mappe rosig Hofbuchhandl.
Viehböck & Co. 1975.

Magi Zoltán

Önarckép régi kapuval

1972.

Kelet-Magyarországi képzőművészek
kiállítása M. N. G. 1972.

Mag. Lotte

Österby reg. Leppävesi

Telef. Leppävirta Nr. 5 E. 1975.

Magi Zoltán
konok türelemmel igyekszik a látványt részletesen a vászonhoz rögzíteni.

Bojár Iván: Kelet-magyarországi kejszőművészek kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/356 6 old

Maghy Zoltán, festő- és grafikusművész

a harmadik Szolnoki Festészeti Triennálé elismerésre méltó közművelődési és mecénási szándék hívta életre.

Maghy Zoltán művét látjuk a kiállításon, a váz festők gyermeki ihletettségével komponál a művész

Ecsery Elemér: Festészeti triennálé Szolnokon. Szolnok Megyei Néplap, 1981. júl. 26. 7. old.

Maghy Zoltán

A Hajdúsági Művésztelep törzsgárdájához tartozik, 1968-ban a zárókiállításon díjat kapott.

Kortárs, 1969/2 336. old.

Maghy Zoltán

A megnyílt 25. Debreceni Őszi Tárlaton nagyméretű „Templom előtt" c. alkotása szerepel. (említve).

Magyari Vilmos: Őszi tárlat, 1968.
Hajdu-Bihármegyei Népújság, 1968. dec. 14.

Nagy Zoltán

Elhagyott udvar olaj
80×123

Tavaszi Tárlat 1972
Nyíregyháza – Debrecen

Nagy Zoltán

Hortobágyi kút este előtt, o. 60×80

Debrecen Környéke és Hortobágy
tájképfestő

Maghy Zoltán
festő

Maghy Zoltán kedvelt témája a hajdúböszörményi házak, utcák, kapuk és udvarok, a várost környező táj és a Hortobágy.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.

Müvészet, 1974. október - 9.oldal.

Magyar Zoltán
festő

A hajdúsági tájnak a szépségét,
népi életét, speciális érdekességét,
levegőjét, magyarságát adnája Magyar
megörökítésre képein.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Maghy Zoltán
festő

Maghy a bőszörményi rajzi művészet és viseletet akarja megörökíteni. Kagyomány tisztelet él a művészben.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.

Művészet, 1974.október - 9.oldal.

Maghy Zoltán
festő

Maghy Zoltán munkásságával az élet népségét akarja kifejezni és megőrökíteni. A végül az gyönyörködtetés.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974.október - 9.oldal.

Maghy Zoltán
festő

Maghy Zoltán-tól egyéni kiállítást rendezett kajdúböszörményben és Debrecenben. Sok hanai és külföldi díjat kapott.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974.október - 9.oldal.

Maghy Zoltán
festő

Maghy Zoltán munkájával az 1930-as
évek óta rendszeresen szerepel hazai,
országos kiállításokon.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9. oldal.

Nagy Zoltán
festő

Hajdúdorog 1973.

(repro)

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974. október - 9.oldal.

Magyar Zoltán
festő

Magyar Zoltán Hajdúböszörmény-ben 1903-ban született. A Hajdúböszörményi gimnáziumban Király Jenő festőművész foglalkozott vele.

Kovács Gyula: Debrecen képzőmüvészei.
Müvészet, 1974. október - 9.oldal.

Maghy Zoltán
festő

Maghy Zoltán 1927-ben kiöltözött
hara Hajdúköszörménybe. Innen
járt Boromissza Tibor és Kajzlán Mik-
lós festőművészekkel a Sborto b ágyza
festeni.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9. oldal.

Maghy Zoltán
festő

A Képzőművészeti Főiskolán Maghy Zoltán Glatz Oszkár és Vaszary János növendékeroté.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974. október - 9.oldal.

Margy Zoltán
festő

A felszabadulás után őszinte lelkesedéssel kapcsolódott a művész a megújuló képzőművészeti életbe.

Kovács Gyula: Debrecen képzőművészei.
Művészet, 1974.október - 9. oldal.

Maghy Zoltán

Hajdúböszörményben tizenegyedik alkalommal megnyílt a hajdúsági művésztelep. Itt résztvesz Papi Lajos, Nagy Sándor, Gádor Magda, Bényi Árpád, Káplár Miklós, Királyi Jenő, Kampler Kálmán, Pálnagy Zsigmond, Maghy Zoltán ésküföldi résztvevők.

Magyar Hirlap 1974/197 6.o.

Nagy Zoltán

Hajdúhát v. tedm. 65×52

IV. Debreceni Országos Nyári Tárlat 1974.

Maghy Zoltán festőművész

a Képcsarnok Váll. Medgyessy Termében megnyílt „Debrecen, környéke és Hortobágy" c. tájképkiállítás, melyen szerepel műve.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 19.

Maghy Zoltán festő

„Molnár István kertjében" (repr.)
"festmény.

Hajdúbihari Napló, 1973. dec. 9.

Maghy Zoltán festő

Július 18.-ig nyitva tartó szolnoki festészeti triennálén szerepelnek a művész művei.

Lasanci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap, 1975. jún. 10.

Maghy Zoltán

A XX. századi magyar grafikai kiállítás szerepelnek a művész rajzai

Sz. Kürti Katalin: Kiállítás a szolnoki galériában
Hajdúbihari Napló, 1975. okt. 15.

Maghy Zoltán

Hajdúböszörményt és környékét először Káplár M., Király J., Pálnagy Zs. és Maghy Z. örökítette meg. – az idén mint a művésztelep tagja megérkezett.

Székelyhidi Ágoston: Mozaik a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelepről.

Hajdúbihari Napló, 1974. aug. 4.

Maghy Zoltán

az első világháború hősi emléknűtérv pályázat kiírásáról a „Hajdúböszörmény és Vidéke" c. hetilap 1926. márc. 6.-i számában számolt be a nagyközönségnek. – Amikor Maghy Zoltán és Káplár Miklós hírt vettek a pályázat kiírásáról, – mélhül hogy a városi szoborbizottság tagjaival megbeszélték volna, – felkeresték és a pályázat benyújtására kérték Medgyessy Ferencet.

Kultsár Barna Károly: Egy ismeretlen Medgyessy-emléknűtérv sorsa.

Hajdúbihari Napló, 1974. júl. 14.

Maghy Zoltán

Máj. 18.-án nyílik a tavaszi tárlat Debrecenben melyet a felszabadulás 30,- a területi szervezet megalakulásának 10 éves évfordulója jegyében rendezik meg. — Budapesten az országos jubileumi kiállításon a területi szervezetet képviseli művével a művész is.

Hajdúbihari Napló, 1945. máj. 16.

Maghy Zoltán

Utcarészlet

Alföld 1974/11/24

Maghy Zoltán

szerepelt az őszi tárlaton

Alföld 1975/1 83

Maghy Zoltán

Budapesten a Szövetség Keletmegyarországi Terület Szervezeteinek tárlatán Budapesten részt vett Félegyházi László, Menyhárt József, Maghy Zoltán az idősebb mesterek közül.

Alföld 1975/7/86

Bereczky Loránd: Tárlat a jubileum jegyében

Maghy Zoltán festőművész

a Képcsarnok Váll. Medgyessy Teremben rendezett kiállításon szerepelt műve.

Szabó Ernő: Kiállítása Medgyessy Teremben.
Hajdúbihari Napló, 1974. júl. 3.

Maghy Zoltán

a Művésztelep kiállításán szerepelnek a művész művei, melyek a népi realizmus hagyományaihoz kötődnek.

Székelyhidi Ágoston: A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep Kiállítása.
Hajdu-Bihari Napló, 1977. aug. 17.

Maghy Zoltán, grafikus

Uzonyi Pál gyermekként ismeri meg Káplár Miklóst, munka közben figyeli, hogyan fest Maghy Zoltán, szerdülőként kerül el időként Pálvagy Zsigmond műtermébe. Ezek az indítások már egy életre szólnak.

(dr. Tóth Ervin): Uzonyi Pál rajzairól és faforagványairól.

Hajdu-Bihari Napló, 1977. szept. 1.

Maghy Zoltán, Jestő

L: Király Jenő

Lázár Imre: Király Jenő, az akvarellista 86–87

Alföld, Debrecen, 1977. ápr. XXVIII/4.

Maghy Zoltán, grafikus

1971 óta több tucat bemutatón láthatták a debreceni nagyüzemek dolgozói a megyei művészek munkáit. – Ebben az évben a nézők a művész alkotásaival ismerkedhettek meg.

Sz. G. üzemi tárlatok '77.
Hajdúsági Munkás, 1977. okt. 14.

Maghy Zoltán, [festő]

L.:Vaszary János

Ⅱ -Vaszary-tanitványok 2.

Esti Hirlap, Bp.1977 szept 21.

Maghi Zoltán

az 1926-30-as években a Hortobágyi kolónia életébe Borovitza Tibor vezetésével Kampler Kálmán és Maghi Zoltán is bekapcsolódott.

Sz. Kürti Katalin: Borovitza Tibor hortobágyi képei Szalmakon.
Szabadmagyarország, 1974. jún. 20.

Maji Zoltán

képei szerepelnek a Kelet-
magyarországi képzőművészek tárlatán a
Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1973 január 9
4.old.

Magi Zoltán – t

közel fél évszázaddal ezelőtt festett művek („Kaplár Miklós festő portréja" 1925, „Haydu-böszörményi vásári jelenet" 1929) képviselték a tárlaton (Nemzeti Galéria december-január) mindkét festmény nemes realizmusa kiállotta az idő próbáját.

D. I. A Kelet-magyarországi művészek tárlatán

Vigilia 1973/3 209 old

Mayby Zoltán

Müve szerepelt a Debreceni Üzemi Tárlaton - emlitve

Népszava 1972 november 11
8.old.

Maghy Zoltán

„Hagyományos" naiv naturális művei a kiállítás egyik szenzációs pontját jelentették. Káplár Miklósról festett portréja a magyar portréfestészet történetének egyik nélkülözhetetlen darabja. Önarckép régi kapuval és Templom előtt című nagyméretű művei kiemelt helyről tekintettek végig a hagyományt folytató szárnyon.

Solymár István: Relet-magyarországi képzőművészek kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában.

Alföld 1973/2 S 3 old.

Maghy Zoltán 1.

Egy pálya amely végig következetesnek mondható: Maghy Zoltán hajdúboszörményi festőművész pályája. Töretlen hit több mint ötven éven át abban, hogy igazi festő, igazi művész csak akkor lesz az ember, ha mindvégig kitart eszményei mellett, ha a naponta „termelődő" felfedezések divatok csábításait leküzdve, ragaszkodik stílusban, mondanivalóban ahhoz, amihez első pillanatban ragaszkodott.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 78 old.

Maghy Zoltán 2

Ragaszkodás mindenekelőtt útrabocsátó kör-
nyezetéhez. A tágabbhoz: Hajdubőszörményhez,
a szülővároshoz és vidékéhez, a Hortobágy
környékéhez ugyanúgy, mint a szűkebb-
hez, a családhoz, ahol erős ösztönzéseket kap
gyermekkorában, hogy a művész pályát vá-
lassza. Erre parkálja az apa is, aki rózsaszín-
papírra rajzolt tüzoltó-hordóra máig em-
lékszik a művész; s erre a nagybácsi, aki fes-
tő szeretett volna lenni, de be kellett érnie a szol-
gabírósággal.

Markus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról.

Alföld 1973/9 78old.

Maghy Zoltán 3

Festő-állványát, dobozait sokáig őrizte a csa-
lád. Úgy tartja számon a rokoni emlékezet,
mint aki az első festőnnüvész lehetett volna
Böszörmény történetében. Lehetett volna? Lett
is! az unokaöcsnek legalábbis ez a véleme-
nye, noha két vázlatkönyv igéretes pro-
bálkozásain s egy-két olajfestményen, szén-
rajzon-kívül semmi sem ad hírt a má-
nak néhai Maghy élek lehetségéről.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/~~7~~9 78old.

Maghy Zoltán 4

Akárhogy is van, annyi bizonyos, hogy a szolgabíró alkotásai életre szóló élményt jelentettek Maghy Zoltán számára. Valósággal a festőművészet, megszállottjává tették. Hogy előbb a helyi gimnázium szabadkezi rajzorám nagy-nagy szorgalommal kövesse Király Jenő rajztanár festőművészutmutatásait; sigyekezzék ugyanakkor ellesni a felsőbb osztályos tehetség, Kampler Kálmán, az 1944-ben mártírhalált halt művész sokat dicsért rajzainak titkait.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 78old.

Maghy Zoltán 5

Később pedig – de még mindig gimnazis-
takéut – annak a festőművész-társaság-
nak lesz tagja, akik mindennél fonto-
sabbnak tartották a szűkebb szülőházá-
hoz való kötődést. Azt, hogy szülővárosuk
arcát s a „Hortobágy mellyéké"-nek képét
megismertessék az egész országgal. Veress Lséza
és a fővárosból ez idő-tájt, pontosabban 1920ban ha-
zaérkezett Kaplár Miklós voltaképpen egyre tani-
tották a képzőművészeti-főiskolára készülő diákot:
hogy mennyire szükséges a figuralis rajz, s hogy meny-
nyire a szülőváros táját, embereivel, házaival kell a
vászonra vinni.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltán

~~Ország~~ Alföld 1973/9 48 old.

Maghy Zoltán 6

Ők négyen, – Király, Kamler, Veress és Káplár – a mai Hajdúsági Nemzetközi Művesztelep ősét „szervezték meg", azaz alkottak együtt cseréltek eszmét, az egymásrautaltság kényszeréből is. Hát még mikor csatlakozott hozzájuk Boromissza Tibor, a Hortobágy szerelmese, akiról egy ideig el sem tudták képzelni a kollegái, hogy ugyan mit dolgozhat kinn egész nyáron a híres csárda egyik szobájában! Mi témát találhat a lapos, kietlen Hortobágyon?

Márkus Béla: A hetven éves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/~~7~~9 78 old.

Maghy Zoltán 7

Hogy van mi, ecsetre kínálkozó, van felfedezni való a kilenclyukú híd mentén, tapasztalhatta aztán Maghy Zoltán is. Két hónapot töltött a vasútállomás szobájának műtermi részében Káplár Miklossal. S egyre inkább meggyőződött arról, hogy amibe bele-kezdett érdemes folytatnia.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 78old.

Maghy Zoltán 8

Ha főiskolás korában voltak is néha kétségei, hogy nem kellett volna a Glatz Oszkár-féle irányt olyan hamar megtagadnia, hogy talán rá ért volna később is Vaszary János növendéke lenni, hogy talán jó lett volna ha „kilódítják" a naturalizmusából - a Hortobágy a bizonyosságot jelentette. A hitet.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 78-79 old.

Maghy Zoltán 9

Itt fedezte fel igazán az alföld szépségét, itt tervezte el először barátaival együtt, hogy kialakítanak egy különös művészetet, amely egyetemes, de amelyet kilométerekről fel lehet ismerni, hogy magyar – miként Vaszary mester a magyar festészet lényegéről vélekedett. A bogáncsvirág, a puszta rózsája szépségére figyelt föl Maghy Zoltán.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról.

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán 10

E ritka szépség indilotta el, hogy keresse a táj, a szülőváros jellegzetességeit. Keresse és vigye vásznára mindazt, ami néprajzi érték, ami kihalófélben van, ami a múltat mutatja a jelennek s meg inkább a jövőnek. Rajzolja meg az utolsó szubás, tárisznyás parasztembert, az utolsó petroleum lámpás szobabelsőt, a puszta utolsó magános kútgémjét, az utolsó deszkakerítéses, vályogházas portát.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról.

Alföld 1973/79 79 old.

Maghy Zoltán 11

Mentse eképpen, ami még menthető. Müveszeteszménye szellemében: használni a nagy közösségnek, felmutatni a humánumot s gyönyörködtetni a széppel. Ez a szándék vitte látszolag teljesen ily ihakra a hetvenéves müvészt, amikor tőle szokatlan, de talán az egész magyar festészetben is szokatlan megoldásokkal kísérletezett: szülővárosa régi házainak muskátlis, virágos kis ablakait idező applikációkkal.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/~~7~~ 9 79 old.

Maghy Zoltán 12

Vásznán az ablakkeret deszkája s az ablaküveg kicsinelkedik a többnyire színes házfal sikjából, így lesz három dimenziós a festmény, így lesz olyan-mint a valóságban. Nem is más a mű-vész szándéka, mint a valóság hű újra teremtése. Eszmeinye tehát: a realiz-musé. S ehhez is ragaszkodott, ebben is hitt egész pályáján.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról.

Alföld 1973/~~7~~9 79 old.

Maghy Zoltán 13

Ernélkül hogyan is tudta volna mü-
veszetét az Alföldre gyökeresztetni, s hogyan
is tudta volna elérni az önmaga elé hi-
zött célt: felmutatni e táj értékeit, meg-
őrizni hagyományait. Nagy-nagy hit
kellett a cél eléréséhez. Ahhoz, hogy soha
ne térjen le a maga választotta útról,
még ha támadások érik is.

Márkus Béla: A helvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 79 old

Maghy Zoltán 14

Különösen az egykori barátok, mü-
vésztársak halála után volt szükség
nagy hitre. A divatok sem mindig ked-
veztek a Maghy Zoltán választotta mü-
vészetszménynek. S gyakran érezhette
szüknek, kicsinek azt a világot, ame-
lyet otthonaul fogadott. Hajdu böször-
mény világát. Hit kellett ahhoz, hogy
a művész mindig találjon palettára va-
lót, megörökítésre érdemest itt.
Markus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról.

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán 15

Úgy, hogy közben - majdnem ötven é-
ven át - a stílusszemlénye alig-alig vál-
tozott. Hogy csak a témái változhattak.
Igaz, a festmények színvilága is mu-
tatna némi változást a pályakezdestől
máig. De mert a művész mindig vallotta, hogy
festészetben legfontosabb - a gondolat közlése a vona-
lak, színek, formák által - a színek is aszerint
változtak, hogy milyen gondolata volt az Al-
földről, a tájról, a világról.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról.

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán

Kezdetben a szántóföldek szépsége, a termő fekete föld nyügözte le. Aztán egyre ritkább a világosabb szinek felé hajlott, mestere, Vaszary és a nagymarosi müvésztelep alkotóinak példáit követve. Persze, a gondolat sem hiány zott végül az üdébb, tarkább szinvilághoz: úgy vélte ekkor a müvész, s véli ma is, hogy maga a táj diktálja a sok zöldet, pirosat, sárgát.

Markus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán 17

A táj, nyiltságával, levegőjével. Mele-
gebbek, gazdagabbak itt a természet szi-
nei, mint a tengervidékek vagy a he-
gyek tájan - vallja, azzal együtt, hogy
a magyar festészet színei általában és
iszonak, melegek, mondhatni: orientali-
sak, keleti kapcsolatra utalók.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltán
ról.

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán 18

A hetvenéves Maghy Zoltán úgy tud beszélni a magyar és indiai, görög és francia képző művészetről, mintha nemcsak az ecsettel tudna bánni, hanem a tollal, az írással is megpróbálkozott volna. S valóban: három nagyobb írás tanúlmány vall erről. Az egyik hajdani barátja, Kaplár Miklós életét, művészetét ismerteti-elemzi.

Márkus Béla: A hetvenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán 19

A Mazik a ma élő hajdúböszörményi mű-
vészekről szól. A harmadik a legiz galmasabb-
nak látszó a „Találkoztam Mesterekkel" ci-
met viseli. Töredékformájában is érdekes, nagy
figyelmet érdemlő. Medgyessy Ferenc, Gatz Osz-
kár, Vaszary János, Kaplár Miklós, Csók Ist-
ván, Móricz Zsigmond, Veres Péter. található
a „Mesterek" között.

Markus Béla: A hehenéves Maghy Zoltánról

Alföld 1973/9 79 old.

Maghy Zoltán

1. Templom Hajdúböszörményben
olaj-temp. 99x88

2. Dinnyés csendélet —"— 70x80

Ősi Tárlat 1971. Debrecen

Maghy Zoltán

Régi kapu tavasszal
repr.

Őszi Tárlat 1970 Hajdúszoboszló
Műv. Közp.

Maghy Zoltán

Bivalyos vízfestmény

Őszi Tárlat 1970. Hajduszoboszló
Műv. Közp.

Maghy Zoltán

1. Régi házoldal olaj
2. Régi kapu tavasszal —"—

Őszi Tárlat 1970. Hajduszoboszló
Műv. Közp.

Nagy Zoltán

Régi kárpyák.

Alföld 1973/9 borító 1 old.

Illaghy Zoltán

Önarckép régi kapuval.

Alföld 1973/9 borító 3 old.

Nagy Zoltán

Virágok ablakban.

Alföld 1973/6 borító 2 old.

Magly Zoltán

neve említve

Művészettörténeti Értesitő 1972

315. old

Magky Zoltán.

A hajdúnoborzlói akvarellkiállításon szerepelt művével, ahol Hajdúböszörménye képviselte.

Táth Ervin: Akvarellkiállítás Hajdúnoborzlón.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1942. jan. 6.

Maghy Zoltán

„Hajdúház", 1973.
vegyestechnika, 150 x 125
(repr.)

Művészet, Budapest, 1974. 10., 19. old.

Maghy Zoltán

festőművész kiállitása, Balmazújváros, Hajdúböszörmény Polgár. - Ism: Székelyhidy Ágoston, Alföld, 1968.5.sz. 76-77.l. - Magyari Vilmos, Hajdú Bihar Megyei Napló, 1968.febr.13.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - MTvtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

169.l.

Magyar Zoltán

Ma nyílik meg Hajdúnánáson a magyar akvarellművészet kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen, 1971. dec. 19.

Maghy Zoltán.

Debrecenben üzemi kiállításon szerepeltek festményei.

Tóth Ervin: Őszi kiállítások Debrecenben.

Alföld, Debrecen, 1972. jan.

Maghy Zoltán

A Hajdú-Bihari őszi tárlaton „Dinnyés csendélet"-e szerepelt.
(említve.)

Székelyhídi Ágoston: Hajdu-Bihari Őszi Tárlat 1971.

Alföld, Debrecen, 1972. 2.

Magyy Zoltán

a XIV. alföldi Tárlaton művei szerepeltek.

dr. Bodnár Éva: A (IX) XIV. Alföldi Tárlat Békéscsabán.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba, 1946. máj. 9.

Maghy Zoltán

Távlatot nyitottak meg Hajdu-börzörményben, Hajdu-Bihar megye festőművészeinek műveiből, melyen szerepelnek képei.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. jún.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Maghy Zoltán

1975 DEC 2 5

MAGHY ZOLTÁN: TANYA

1021

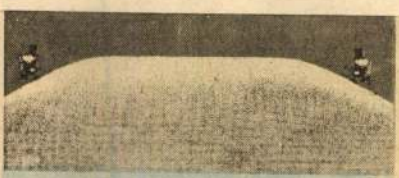

A NAGY PÁRBAJ
(a Quick karikatúrája)

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ — A Magyar Szocialist
14-193 — Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállal
20 forint —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 NOV 23
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Maghy Zoltán
1021

Maghy Zoltán: Fák

Kötött pulóve
mintás vállréss

Patent kötése: 1 sima, 1 for ½-es tűkkel. Alapmintája: Szín baloldalán fordított 3-as tűkkel, ... minta: 21 szemmel készül, 3-as tűkkel.

1. sor: 2 fordított, 8 sima, 1 fordított, 8 sima, 2 fordított. 2—10. sorok: simára simát, fordítottra fordítottat kötünk. A 11., majd tovább minden 12. sorban, a 8 sima szemet keresztezzük, vagyis a 4 belső szemet segédtűre vesszük, a munka elé helyezzük, a következő 4 szemet, majd a segédtűn levő szemeket simán leköt jük.

Háta: 2 ½-es tűvel patent kötéssel kezdjük. 4 cm után 3-as tűvel az alap- és copfmintát kezdjük kötni a következő beosztással: alapminta 25 szem, copfminta 21 szem, 19 szem alapminta, 21 szem copfminta, 19 szem alapminta. 21 szem copfminta, 25 szem alapminta. Szabásminta alapján dolgozunk, de a karöltő magassághoz hozzá kell számítani az ujjához kötött mintás vállrészt, melyből 3 ½-es cm előre, 3 ½ cm hátra kerül.

Eleje: A hátával azonos beosztással készül, a modell nyakkivágása elől a szokottnál mélyebb. A vállmagassághoz hozzá kell számítani a mintás vállrészt, ezt az ujjával kötjük.

Ujjak: 2 ½-es tűvel kötött 6 cm patent után a 3-as tűvel az alap- és copfmintát kötjük. A copfmintát a középső 21 szemmel kötjük, a többi alapmintával kötődik.

Kidolgozás: Az egyes részeket kifeszítjük, átgőzöljük, száradni hagyjuk. Összevarrás után a nyak szemeit szedjük tűre, kb. 150 szem, és 2 ½-es tűvel patent kötéssel kötünk 12 cm-t, simát simán, fordítottat fordítottan fejezzük be. Ha kész, a gallért kifelé fordítjuk, lehajtjuk.

mosdókesztyűvel fürdessük, 34—36 fokos vízben, 22—24 fokos szobahőmérsékletű helyiségben. Ha a csecsemő bőre felpállott, fürdetés előtt olajos vattával tisztítsuk meg, utána fürdetésnél nyugodtan szappanozhatjuk. Mossuk meg mindennap a baba fejét is, ugyancsak babaszappannal.

Fürdő után gondosan szárítsuk töröljük szárazra a bőrét. A végbél környékét babaolajjal vagy krémmel kenjük be, hogy a felpállást megelőzzük, a hajlatokat hintsük be babahintőporral.

Az orr- és füljáratokat csak összecsavart vattával tisztítsuk, ne használjunk fogpiszkálót, gyufaszálat, még vattával becsavarva se Nem szabad — bármilyen tiszta ruhával — a csecsemő száját kitörölni, mert szájpenész, vagy más fertőzés megtelepedését okozhatja.

Ha gondos tisztántartás, púderezés mellett is kipirosodik, nedvedzik a kisgyerek bőre a hajlatokban orvoshoz kell fordulnunk. Ugyancsak orvosi feladat az ótvar, vagy más bőrön látható betegség kezelése is. Például, ha a csecsemő haja fejbőrén sárgás, zsíros felrakódás korpásodás látható és ez a fürdetésnél nem jön le. Vagy ha a bő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726
1973 FEB 11
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
Magi Zoltán

MAGI ZOLTÁN: KÁPLÁR MIKLÓS ARCKÉPE

példa, hogy állami gazdaságok,
ek adtak konkrét megbízást e
egy téma kidolgozására, s ők ju
mazták a sikeres dolgozatokat i
A tudományos diákköri élet
lődése összefüggésben van az eg
tem tudományos potenciáljá
emelkedésével. Jelenleg min
negyedik oktató rendelkezik tu
mányos minősítéssel, de készi

Az egyetem már készített felméréseket hallgatóinak „társadalmi besorolásáról". Ezekből levonható az a következtetés, hogy a fiatal agrárszakembereket a társadalom anyagilag rendkívül megbecsüli. A két-hároméves gyakorlattal rendelkező agrármérnök körülbelül 4000 forintot keres havonta. Persze tegyük hozzá, a munkaidő nem nyolc óra.

Debrecenben a 20 év alatt a nappali tagozaton 1687, levelezőn 605, szakmérnökin 315 szakember végzett. Nagy dolog, mindenképpen említést érdemel, hogy a húsz év alatt a hallgatóknak 97 százaléka a szakmában helyezkedett el, s ezek 80 százaléka közvetlenül a termelésben. Talán ez a legbeszédesebb bizonyítéka annak, hogy az intézmény betöltötte, betölti hivatását.

Bakó Endre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-743, 340-726
1916 JAN 11
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Maghy Zoltán
1021

MAGHY ZOLTÁN

•

FÁK

Törvényünk ak
minden tagja váll
fokú felelősségtud
nin írta *A nagy*
ott kezdődik, mik
kával megbirkózv
emeléséről, arról,
terméket megőrizz
nem is „hozzátart
sze, tíz- és százmil

Azt hiszem, nem
lett szocialista társ
munkához való viszony-
nak korunkban, szocialista körülmények között ez az eszmei alapja: felelősséget érezni s vállalni mindenért, még ha tudjuk is, hogy nem minden esetben mi gazdagszunk általa, hanem a közösség. Dehát ennek a közösségnek mindannyian részese vagyunk, s saját sorsunk, életünk természetes függvénye annak, mire képes az egész társadalom, a nemzet.

Azt hiszem azonban, nemcsak az egyszerű munkás felelősségéről van szó, ha az egyszemélyi felelősség tartalmát keressük. Fontos, nagyon fontos ez is, de nem kevésbé fontos, hogy ezt a személyes felelősséget érezzék azok is, akik nagyobb kérdésekben döntenek, mint egy pud gabona vagy vas. Akik nagy közösségnek — munkahely, lakóhely stb. — sorsát viselik vállukon, s cselekedeteik, személyes felelősségük sok-sok ezer ember életét érinti kedvezően vagy kedvezőtlenül. Az ő munkájukban is egységre kell jutnia a közösségi és egyszemélyi felelősségének, példák bizonyítják, mennyire szükséges ez.

Láttam a televízióban a pápai úszókombinát gigantomániából elkezdett s torzóban maradt, karikatúrának is félelmetes betonvázait. De nem láttam, nem hallottam, hogy valakit vagy valakiket ezért felelősségre vontak volna. Debrecenben a régi téglagyárat bezárása után szinte szétszedték, széthordták, jelentős értékek mentek veszendőbe, pusztultak el. Ki a felelős ezért? Vagy ki a felelős azért, hogy csak a közelmúltban is több millió veszett kárba a Szabadság

Maghy Zoltán

A hajdúböszörményi művésztelep kialakításában döntő szerepe volt a helyi tanácsnak. A telep célja: a város neves képzőművészeti múltjának tovább folytatása s ezen túl fiatal művészek letelepítése, műtermek építésével, díjak, pályázatok kiírásával. Ez a jelentős mecénáskodás máris sokat segített a városban élő festőművész az idős Maghy Zoltán helyzetén.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti élet Debrecenben és Hajdú-Biharban

Népművelés 1968/6 32 old.

Magyky Zoltán

Az üzemi kiállításokon megismerkedhettek Magyky Zoltán festményeivel

Toth Ervin: Üzemi kiállítások Debrecenben

Alföld 1972/1 93old.

Maghy Zoltán festőművész.

aug. 7.-én Balmazújvárosban másodízben nyitották meg a képzőművészeti alkotóházat. A művész 3 hétig dolgozik a községben. Az itt készült alkotásokat kiállításon bemutatják.

Hajdúbihari Napló, 1973. aug. 9.

Maghy Zoltán, Jestő

Képeinek színes reprodukcióival szerepel a Hajdúböszörmény képekben c. kötetben.

— : Képes várostörténet 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. júl. 19.

Maghy Zoltán

Mütereinben

Alföld 1971/8 borító 4old.

weitab gespalt

verwandt

Doppelbod 10 x 8 Boote 1984

Maghy Zoltán

A leíró látványfestészetet ő műveli legsajátosabban. Különös képe a Műteremben a részletek hűségében már-már a végső határokat feszegeti. De ép ez az apró~~ság~~-lékosság képes többet adni a művészetnél: egy jellemző emberi környezet megragadó dokumentumává áll össze.

Székelyhidi Ágoston: Teljesedő színkép
Kelet-Magyarországi tavaszi
Tárlat 1971.

Alföld 1971/6 63old.

Maghy Zoltán

Bemutatott művei:

„Templom Hajdúböszörményben," olaj, tempera, 99 x 88 cm;

„Dinnyés csendélet," olaj, tempera, 70 x 80 cm.

/reprodukció/

Szabó László: Őszi tárlat 1971

Debrecen, 1971

MAGHY ZOLTÁN

Művei szerepelnek az őszi tárlaton Debrecenben és Debrecenben.

Thomas László: Jegyzetek az őszi tárlatról.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. dec. 11.

Magi Zoltán MMK

Szerepelt a hajdúböszörményi képzőművészek Debreceni kiállításán, mely 1958 dec. 14-én nyílt meg a Déri Múzeumban.

Debrecen közönsége már az őszi tárlatról ismeri.

Hajdú-Bihar megyei Napló. 1958. dec 12.

Maghy Zoltán festő M.D.K.

Művei a kiállításon

Tedejei pusztán Hortobágyi hid

Cz. Kürti Katalin: A debreceni XX. őszi tárlatról

A föld 1965. /2.

Magi Zoltán MDK

festő

Szerepelt a tárlaton.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának Őszi Tárlatáról.
HAJDU-BIHARI NAPLÓ. 1957. okt. 27.

MDK

Magi Zoltán

Szerepelt a Hajdu-Bihar megyei képzőművészek nek 1957 okt-20-án megnyilt őszi kiállitásán.

Hajdu-Bihári Napló. 1957. okt. 20. ő. okt. 16
/Hiranyag./

MDK

Ma ghy Zoltán, festö

Vihar aratáskor.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásai. 1938 jul.1.-aug.1.
Kat. 19.1.

Nagy Zoltán

Férfifej.

Rajz, reprodukció.

Alföld, 1964, 2. szám, 171. lap.

Maghy Zoltán

Nagymarosi hárok.
Festmény, reprodukció.

Alföld, 1964 2. szám, 155. lap.

Maghy Zoltán

Kiállítása a debreceni Déri Múzeumban. 47 olajfestmény, 22 pasztell, rajz, aquarell. Már iskolás korában járt Király Ernő rajzolni. 1921-től Glatz, majd Vaszary tanítványa a képzőművészeti Főiskolán. 1929-től szülővárosában, Hajdúböszörményben él. Kiállít a Nemzeti Szalonban, majd a Műcsarnokban. 1937-ben gyűjt. kiállítása Budapesten. A 30-as évektől a Debreceni Műpártoló Egyesület tárlatainak állandó szereplője. 1949-ben hajdúböszörményi kiállítás.

Nathan Wilson

(Maghy Zoltán)

1956 óta rendszeresen szerepel a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport tárlatain.

(aulitve)

Módy György: Maghy Zoltán festőművész kiállításáról.
Alföld. 1964 2. szám 156-157. lap.

Maghy Zoltán
festő

M.D 4.

A nyiregyházi muzeumban
rendezett tanulatot.

— : Kérek

Művészet, 1964. junius – 47 lap

Maghy Zoltán MDK

szerepelt a tárlaton.

"Téli udvar"
"Tyukpiac"
"Csend"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.
Alföld 1963. jun. 76-78. lap.

Maghy Zoltán MDK

Szerepelt a kiállitáson.

--: Megnyilt a hajduböszörményi képzőművészek slagótarjáni kiállitása.
Nógrádi Népujság 1963. szept. 4.

Maghy Zoltán

Nyíregyházán ápr. 20-án nyílt gyűjteményes kiállítása.

emlékére.

Alföld. 1964 5. szám 487. lap.

MDK

Maghy Zoltán

Alföldi tanya.

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

„neoprimitív" felfogásu
művészt emliti Kádár Zoltán:

A Hajdu-Bihar megyei képző-
művészek XXII. őszi tárlata.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 1. sz. 85 old.

Maghy Zoltán

PH.930.VI.4

— **Képkiállitás Hajduböszörményben.** Maghy Zoltán hajdubösörményi festőművész, a Nemzeti Szalon tagja, Hajduböszörményben a Bocskay főgimnázium disztermében megismétli Debrecenben egy hónappal ezelőtt rendezett nagysikerü képkiállitását. Műveiből választékosan hetven olaj- és vizfestményt állit ki. A kiállitás junius 5-től 9-éig lesz nyitva.

PH.930.VI.4.

M.D.K.

Maghy Zoltán, festő

„Sári néni háza" c. képét említik az I. Debreceni Orsz. Nyári Tárlaton.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10. sz. 81. old.

MAGHY ZOLTÁN festő
Hajdúböszörmény, 1903

1928-ban fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Glatz Oszkár és Vaszary János növendéke volt. Tanulmányuton Bécsben és München-ben járt. A harmincas években a Hortobágyon dolgozik, a tájegység kiváló autodidakta festője, Káplár Miklós társaságában. 1924 óta kiállító művész, önálló tárlata 1930-ban, 1964-ben és 67-ben Debrecenben, 1937-ben és 1969-ben Budapesten, 1964-ben Nyiregyházán, 66-ban Zeleméren, 68-ban Balmazujvárosban volt. Tizenkét alkalommal mutatkozott be ezentul szülővárosában. Egyes művei eljutottak Japánba és Lengyelországba. A Káplár Miklós-emlékérem (1968) tulajdonosa. - Festményein a néprajzi-népmüvészeti hagyománymentő és őrző jelleg uralkodik; tudatosan naiv formaadása, dekorativ szinei, sajátos hangulatokat keltenek.

M.D.K.

Magyar Zoltán, festő

„Fadöntés" c. rajzát

hörli:

ALFÖLD, Debrecen, 1967.XVII. évf. 10. sz. 78. old.

Magyi Zoltán.

Képe szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán.

Magyarság. 1928. Máj. 20.

Mágly Zoltán.

Vazary tanár tanítványa.

Képe szerepelt a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Az Est, 1928. Máj. 20.

Nagy Zoltán

Szerepelt a debreceni tavaszi kiállításon.

Alföld 1966. jún.

A debreceni tavaszi kiállítás és problémái. „Új Kassa"

M.D.K

Maghy Zoltán
festő

„Tyúkpiac" című képét állította
ki a tárlaton.

Tóth Béla: Tavaszi tárlat Debrecenben.
Művészet, 1966. június – 37 lap.

Magi Zoltán

MDK

Őszi legelő, olf.
Ut az erdőben, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Maghy Zoltán MDK

Oktogon-tér
Karácsonyest Hajdúböszörményben

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MAGI ZOLTÁN

Utca télen. Olajf.
Rozsvetések. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója, Műcsarnok 1934.
20.oldal

MAGI ZOLTÁN

Csőszház az erdőben. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
21.oldal.

M. D. f.

Nagy Zoltán
festő

Hajdúböszörményben rendezett
kiállítást.

— : Írások
Művészet, 1963. február — 46 lap

MDK

Magi Zoltán

Köd a pusztán, of.

Munkácsy Céh 8. repr. Kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Maghy Zoltán

"Nyári táj" c. olajfestményét megvasarolta a Déri Múzeum.

Debreceni Déri Múzeum Evkönyve 1938. 53.l.

mdk

Maghy Zoltán

rajza (1962)

Alföld 1962. k.sz 29. L

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 — 11
Mághy ALFÖLD Zoltán
1021

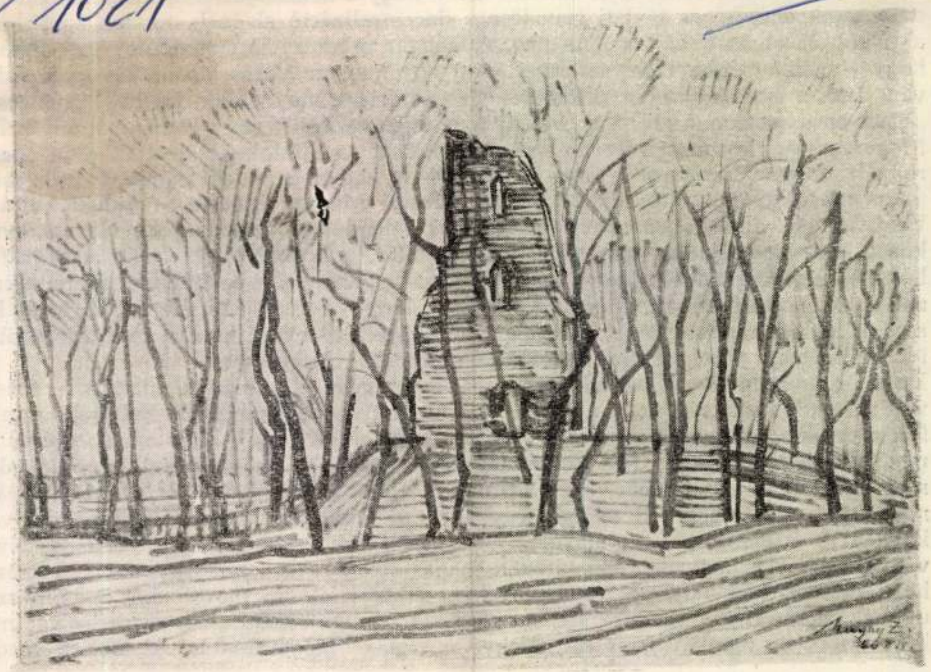

Maghy Zoltán rajza

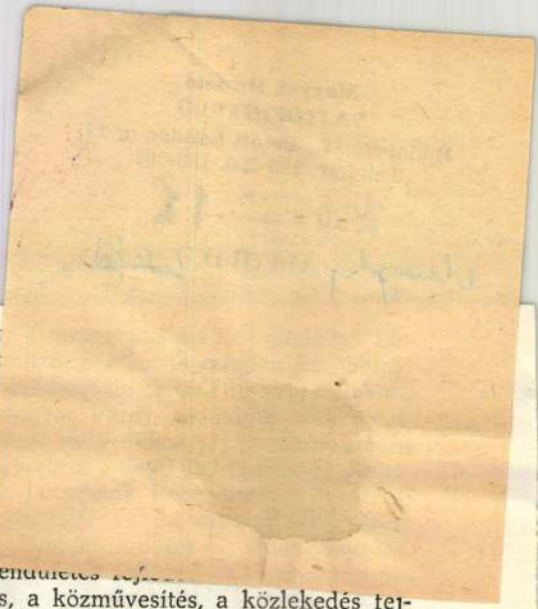

Az utóbbi években sokat olvashattunk arról, hog
sadalmunk egészséges távlati fejlődése a decent
aktívabb érvényesítését követeli meg. A magyar
hogy – némi túlzással szólva: kifejlődött egy
van, ami másodrendűséget, kisebbrendűséget j
„Tisza-parti metropoliszról", a „vidéki ipar felle
Magyarország központjáról van szó. Megfonto
ralizált decentralizációról", azaz elsősorban a
ütemének felgyorsításáról. (Vö.: B. Nagy Ernő
Valóság 1966. 6.) Mindenesetre, Debrecen is a lendületes fej
kőzés képét mutatja: az iparosítás, a lakásépítés, a közművesítés, a közlekedés fejlesztése, a városrendezés üteme gyorsulóban van. Kulturális tekintetben is mutatkoznak új kezdeményezések. Mégis: a modern „középvárossá" fejlődés lehetőségeit kereső és alakító tevékenységek sodrában, a kulturális szervező munka csak a legutóbbi időben próbálja pótolni bátortalanságából származó elmaradását.

De miért idézem itt ezt az összefüggést? Azért, mert – a fentiek miatt is – sosem volt sürgetőbb szükség, hogy a város (és a hasonló városok) szellemi-kulturális szintje föléje emelkedjék annak a bizonyos külön, „helyi mértéknek"; hogy országos érvényre törekedjék, egyetemes feladatokra tekintsen; szigorúan számolja fel a provincializmus és dilettantizmus maradványait; minél több területen igyekezzék *versenyképessé* válni az élvonalbeli teljesítményekkel, az eddiginél nagyobb bátorsággal vállalva a jó értelemben vett, maximális teljesítményre ösztönző, nyílt versenyt. Nyilvánvaló, hogy a nagyvonalúan kitűzött magas célok csak a központi támogatás és a helyi erőfeszítések együttes eredményeként érhetők el. Én most mégis inkább arra utalnék, hogy *elsősorban nekünk, magunknak vannak feladataink:* messzire tekintő, bátor szervező munkával, erők, „elfekvő energiák" megmozgatásával többet, rango-

* A vizsgálódást az 1966. szeptemberi számmal zártam le.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán
ALFÖLD
1967 OKT

és hitelessé.

BALOGH LÁSZLÓ

1021

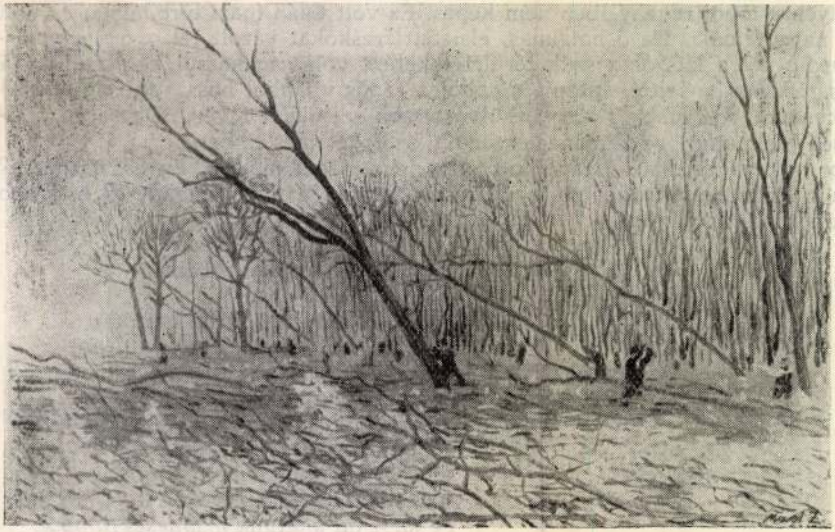

Maghy Zoltán: Fadöntés

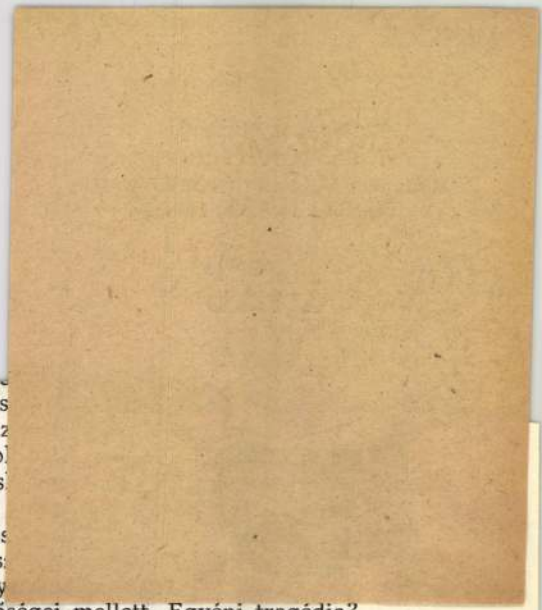

életen át érlelt élmények melege, az alakok élettelis
az ízes debreceni nyelv, az egészséges népi humor, biz
ságot, amilyenre többi regényeiben nem képes. Ez vo
az ő igazi nagy témája. De ő hatalmas, elsietett fres
utánban, pedig ezt a látszólag szűk területet kellett
bejárnia és türelmesen feltérképeznie s ebből a rögös
gorúbb öncenzúra, mélyebb és kiegyensúlyozottabb s
közelségében" felmutatni az általános érvényűt, az egy
Oláh Gábor vak vágtájában elszáguldott igazi lehetőségei mellett. Egyéni tragédia? Az is. Ám a költemény ötödik része még továbbszövi a motívumokat és nagyobb perspektívából láttatja mindezt:

S a Végítélet
kukorékol a torony kakasán, –

ettől lesz fényes, hogyha esti órán
a Hortobágy mögött lemegy a Nap:
te mégy le ott, a te sírod a puszta,
te jársz a puszta pallói alatt,
hogy őrködj fölöttünk, te jársz a földben
döngő léptekkel keresztül-kasul,
sokszor hallom a temetői csöndben
strázsáló lépteid zaját alul . . .
Te jársz ott alattunk mágneses talppal,
viszed fantóm-tested tótágasát . . .

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdu-Bihar megyei Napló

1965 MÁR 14.

1021

A NAPLÓ tárlata

Maghy Zoltán

Az idő sodrát azok a művészek állják, akik környezetük legmélyebb jellegzetességeit elfogadják és újra alkotják. Maghy Zoltán, bár a Vaszary iskolában — Vaszarynak Európából felszívott színkezelésén, festői bátorságán nevelkedett — mégis a Hortobágynak, az alföldi magyar parasztvárosnak, Hajdúböszörménynek a valóságát fogadta el.

Káplár Miklós a maga nyers természetességével nemcsak Rippl Rónait lelkesítette fel, hanem a böszörményi festőknek is mélyen tudta szuggerálni a Hortobágy egyszerű marokán s szépségeit. Maghy Zoltán — úgy hisszük — Király Jenőnek a rajztanár festőművésznek, s barátjának, Kampler Kálmánnak igen sokat köszönhet. De végülis a legnagyobb hatást a Hortobágy végtelen ege és rideg pusztái jelentették számára.

Hajdúböszörményben született 1903-ban. Érettségi után sikeres felvételi vizsgát tett a Képzőművészeti Főiskolán, ahol Vaszary János, Glatz Oszkár irányítása mellett fejlődik tehetsége, művészi látásmódja. Sokat szerepel a főiskola kiállításain, a Műcsarnokban öt olajfestménnyel, a Nemzeti Szalonban és a Szinyei kiállításon *Karácsony est Hajdúböszörményben* s az *Oktogon tér* című képeivel.

1929-ben visszatér szülővárosába, itt telepedik meg. Művészete gyökeret eresztett a tájban, s meghozta jellegzetes gyümölcseit. Témái az évszakok változásaiban megragadott böszörményi utcák, fák, házak, a Hortobágy kilenc lyukú hídjával, rideg pusztáival, gulyáival. Sokat dolgozik, évenként kiállít csoportos és gyűjteményes tárlatokon. Szoros barátság fűzi az ugyancsak itt megtelepedő Káplár Miklóshoz.

1931-ben a Nemzeti Szalon rendezésében meghívják egy japán kiállításra —, ahol 3 festményét állítanak ki, Böszörményben, Debrecenben szerepel, 1938-ban pedig Székesfehérváron.

A felszabadulás után 1949-ben a hajdúböszörményi képzőművészek kiállításán vesz részt. A következő években csoportos kiállításokon szerepel az ország különböző városaiban. 1964-ben 70 képét állítják ki a Déri Múzeumban megrendezett egyéni tárlatán.

Festészete izzó színeiben is hűséges marad a hortobágyi, a hajdúböszörményi tájhoz. Évek távolából mind tisztábban fog mutatkozni, hogy ez a zárt életű művész a maga szerénységével mennyire a legjobb úton járt, amikor a lassan átalakuló Alföld világát, régi juhászait, magányos tanyáit, kis böszörményi utcáit választotta témául. Szűk világának örökké ismétlődő témáiban jutott el az alkotásban rejlő művészi teljességig.

M. Á.

Maghy Zoltán: **RAKODÁS**

Kettős évfordulóra emlékezünk. Emlékezünk 1848. március 15-ére, amikor hazánkban megkezdődött népünk történelmének egyik nagy és dicsőséges időszaka. A forradalom akkor a nemzetközi reakció összefogása miatt elbukott. A dicsőséges szabadságharc nem tudta megvédeni a magyar nép függetlenségét, s így nem valósulhatott meg egyik legfontosabb célkitűzése sem, hogy a föld azoké legyen, akik megművelik.

A felszabadulás — 20 évvel ezelőtt lehetőséget teremtett arra, hogy 1848. március 15-e céljai megvalósuljanak.

Népünk ma erre a márciusra is emlékezik, 1945. márciusára, amely egy évszázaddal később megvalósította 1848. március 15-e céljait.

A magyar nép történelmének két jelentős eseményéhez érkezett 1945 tavaszán. A legjelentősebb esemény, amelyen további előrehaladásunk alapul, hogy hazánkat a szovjet hadsereg szabadította fel a világtörténelem legkegyetlenebb, legbarbárabb, legembertelenebb uralma és elnyomása alól, a hitleristákkal szövetkezett horthysta rendszer uralma alól.

Ezután vált csak lehetségessé, hogy ezt a népelnyomó rendszert alapjaiban is örökre megszüntessük. Ezt célozta az Ideiglenes Nemzeti Kormány rendelete a nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földnélküliek földhözjuttatásáról.

Hazánk felszabadulása és a következetesen végrehajtott teljes földreform: erről a két eseményről a történelem soha nem fog megfeledkezni. Ez a két esemény teszi emlékezetessé és dicsőségessé 1945 tavaszát.

I. Történelem

A huszadik évfordulón érdemes és szükséges is rögzíteni és felsorolni az emlékezetes napokat, amelyek jelölik a földreform előrehaladását és végrehajtását.

1944. novemberében jelent meg a Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült antifasiszta pártok közös programja, amely többek között előirányozta a földreformot is.

1945. január 14. A Nemzeti Parasztpárt részletesen kidolgozott javaslatot terjeszt elő a földreformról. Ez a javaslat lesz alapja a később elfogadott rendeletnek is.

1945. január 21. A Magyar Kommunista Párt nyilatkozata megjelenik a debreceni Néplapban: Az MPK csatlakozik a Nemzeti Parasztpárt javaslatához. Ezzel is elő akarja segíteni, hogy a földreform végrehajtása a lehető leggyorsabban történjék meg, és a lehető legkisebb gazdasági megrázkódtatással járjon.

Februárban az ország felszabadult részein egész sor községben megalakul a földigénylő bizottság. A javaslat alapján összeírják az igénybevehető földeket.

Február 20. Biharnagybajomban megalakul a földigénylő bizottság — elsőnek a megyében.

Március elején nagy az izgalom mindenfelé az országban. Késik a földreformról szóló rendelet! A tavaszi munkát meg kellene kezdeni.

1945. március 15. A pártközi értekezlet elfogadja a Magyar Kommunista Párt és Nemzeti Parasztpárt közös javaslatát. 17-én a rendkívüli minisztertanács is elfogadja.

Március 18. Megjelenik a Néplapban a rendelet a nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földnélküliek földhözjuttatásáról. Még aznap hatalmas falragaszokat is nyomtatnak (jobb híján zsírpapírra), és teherautókon viszik szét a községekbe.

Március 25. Nádudvaron is megalakul a földigénylő bizottság. A megyében egymás után alakulnak meg a bizottságok, és jelentik, hogy április közepére végrehajtják a rendeletet; feloszlatják az igénybe vehető földeket.

A megyében összesen több mint 200 000 holdat osztottak szét. Negyvenötezren kaptak földet. Az igénybe vett nagybirtok területe ennél jóval több volt. Az erdők állami, a legelők általában községi tulajdonba kerültek.

II. Küzdelem — forradalom

A dátumok csupán az események napját jelzik, de azt nem, hogy mily roppant küzdelem folyt a rendelet elfogadtatásáért és végrehajtásáért. Nemcsak Debrecenben, nemcsak a pártok között, hanem az ország minden járásában, minden községében. Ez a küzdelem edzette meg és nevelte tudatos forradalmárrá a magyar parasztság hatalmas tömegeit.

A földigénylő bizottságok tagjait a földigénylők maguk közül választották. Tagjai kubikusok, földmunkások, szegényparasztok voltak. Némelyik faluban négy-, öt-, hat bizottság is alakult. A tagok kezükben a rendelettel sokszor már a megalakulás órájában kivonultak a határba, és a maguk természetes, józan eszüktől vezérelve nyomban megkezdték a földek felosztását. Tudták, hogy sietős a dolguk, mert a tavaszi munka ebben az évben éppen a rendelet késedelmes megjelenése folytán elkésett. Tehát nem sokat tétováztak. Néhány öl ide vagy oda nem számított. Egy helyen láttam, hogy egy hatalmas táblát átszelő két mezei úton mindkét oldalon egyszerre mérték a földet, hogy gyorsabban haladjon a munka. Egy óra alatt ötszáz holdat osztottak fel így. Azonnal leverték a mezsgyéket jelző karókat is. Hogy vita se legyen, a tulajdonosok nevét kucsmából húzták ki — általános megelégedésre.

Így cáfolták meg egyetlen hét alatt az óvatoskodók, hátráltatók állításait, hogy a rendelet végrehajtásához évek kellenek. Valóban évek kellettek volna, ha rájuk hallgatunk, hiszen a mérnökök ezreire lett volna szükség. Büszkén lehet mondani, hogy a kubikosok közül so-

---

ÚJSÁGHÍRBŐL tört

„Megjavult a munka a hajdúböszörményi Vörös Csillag Termelőszövetkezetben. Ezt bizonyítja a már elért eredmény a mezőgazdasági munkákban. Az eredményes jól szervezett munka tette lehető

jai. Tóth Antal még ma is dolgozik, sertésgondozó. Balogh András, Hadházi Imre azonban már nyugdíjas.

Az iroda falán oklevelek so-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 MÁJ.
ALFÖLD

Maghy Zoltán

1021

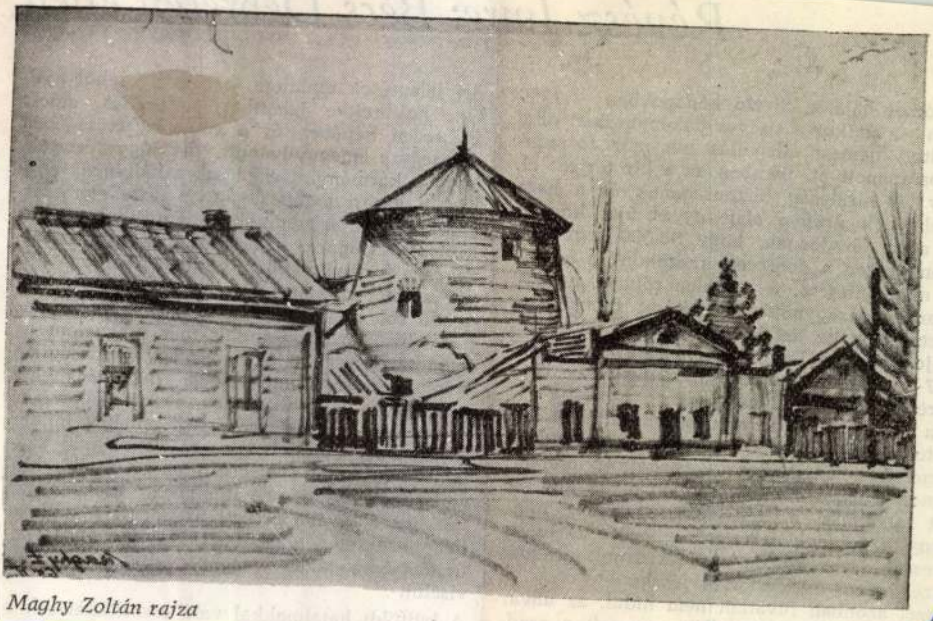

Maghy Zoltán rajza

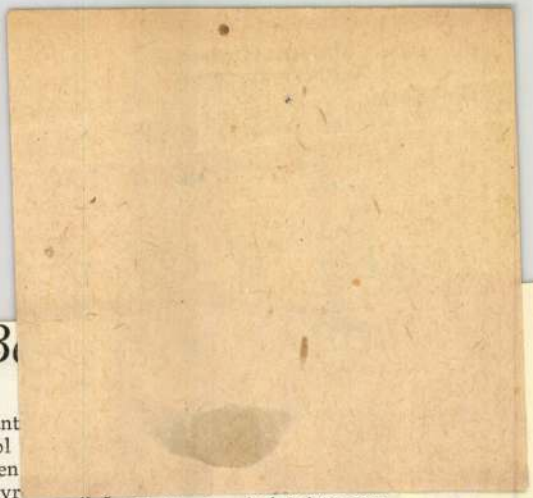

Révész Imre: B

József halálát követő hónapokban – 1790 zén –, amikor a tizéves önkényuralom által váltott nemesi ellenállás már-már forradamba csapott át, Bécsben az a hír terjedt el, gy „a királyság biztonságának és a haza delmének ürügye alatt egyes újat követek azon fáradoznak, hogy 30 000 fegyveres jon készen a debreceni mezőkön" a király megdöntésére. A névtelen röpirat, a bécsi var rendőrügynökei rémlátását felnagyítva, itetni engedte azt is, hogy a mozgalom vetője *Domokos* Lajos Bihar megyei követ, akit 87-ben királyi paranccsal mozdítottak el a breceni főbírói székből.

a hír – hasonlóan az udvar zsoldjában álló etett ügynökök több évtizeden keresztül külzgetett jelentéseihez – nagyított csupán; omokos Lajos személye éppen olyan kevéssé lt alkalmas a népvezéri szerepre, mint ogy a spionok jelentései ellenére is hiába eressük Debrecenben a Habsburgok uralmát eszélyeztető összeesküvés fészkét.

szél azonban fúvatlan nem indul, az udvar yanakvását Debrecen ellen nemcsak a rendőri jelent
tan, hol
Debrecen
mindegyr
hogy a kormányintézkedések a kálvinista egyház, a városi jogállás vagy a társadalom létérdekei ellen irányulnak. A katolikus egyház kizárólagosságára, a birodalmi központosításra és a királyi hatalom teljességére törő udvar szemében már maga a város léte is elegendő volt a gyanúra. Itt a Tiszántúlon, ahonnan olyan gyakran indult már mozgalom az ilyen törekvések ellen – élt egy gazdaságilag erős, szervezett művelődési intézményekkel rendelkező – politikailag is többé-kevésbé öntudatos „eretnek" közösség, amelyet immár évszázados – jóllehet egyre vékonyodó szálak – kötöttek a birodalmon kívül élő, hitvallásilag azonos hatalmakhoz, ezekben az években a riválisprotestáns porosz államhoz. Ezt a sokfelől fenyegetett Habsburg-abszolutizmus önmagában is nehezen tudta volna elviselni.

A külföldi hatalmakkal való összeköttetések a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán

Hajdú-Bihar megyei Napló
1962 DEC 18

— **Vasárnap délelőtt** nyílt meg Hajdúböszörményben a Hajdúsági Múzeumban Maghy Zoltán festőművész gyűjteményes kiállítása. A tárlaton az idős művésznek közel ötven műve szerepel, s ezáltal a kiállítás áttekintést ad a festő egész életútjáról. A tárlatot Kuruczz Albert, a megyei tanács v. b. művelődésügyi osztályának vezetője nyitotta meg.

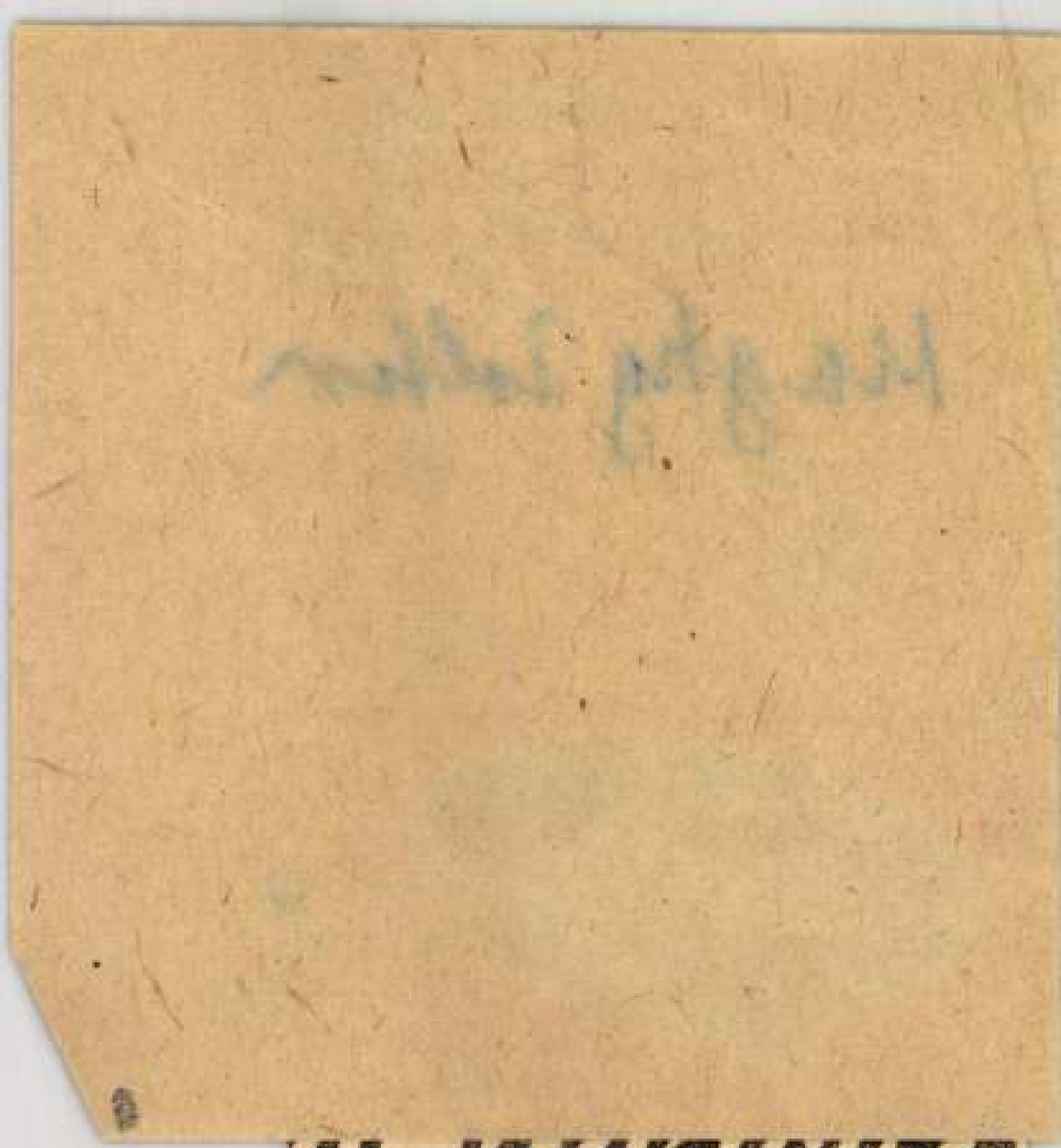

gi hungver

LY ZOLTÁN KÖSZÖ

Maghy Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 ÁPR 17.

KELETMAGYARORSZÁG

Vasárnap d. e. 11 órakor nyílik meg a Jósa András Múzeum kiállítási helyiségében (Felszabadulás útja 6.) Maghy Zoltán hajdúböszörményi festőművész gyűjteményes kiállítása. A kiállítás a festőművész munkásságának négy évtizedét mutatja be, jellegzetes alföldi tájak és emberek életét tükrözi. A kiállítást dr. Balogh István, a Jósa András Múzeum tud. főmunkatársa nyitja meg.

kivétellel szinte valamennyi itt működő gyár, üzem, nagyüzemi termelésre alkalmatlan toldozott-foldozott műhelyekben termel. Terjeszkedni, fejlődni sokszor a beépített te-

Magyar Zoltán

Szerepelt a debreceni tavaszi tárlaton.

Hajdúbihormegyei Népújság 1966. ápr. 4.

Maghy Zoltán.

Vaszary János növendéke.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Maghy Zoltán.

Vazsonyi János tanár növendéke.

Festményei szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Budapesti Hírlap, 1928. Máj. 20.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Maghy Zoltán
Hajdúbihar megyei Népujság

1960 MÁR 27

1021

Maghy Zoltán: ZELEMÉRI CSONKA TORONY

kai munkát abl
szövetkezetben,
giai, közvetlen
sek vitájánál gy
érdeklődés, kev
gatók mondaniv

községben a szocialista munkaerkölcs kialakításában is nagyobb segítséget nyújthatna a pártszervezet. Ezek a tanulságok elsősorban az adott pártszervezet vezetőségének szólnak, de a járási pártbizottság számára is megmutatják, hogy milyen területekre kell nagyobb gondot fordítani.

Ami magát a tanfolyamot illeti, általános vélemény volt, hogy ez a forma jó, a jövőben is hasznos lehet. Egy dologra hívták fel a figyelmet a hallgatók és propagandisták. A jövő télen rendezendő tanfolyamon sokan, valószínűleg többségében olyanok vesznek majd részt, akik az idén is ott voltak, a program összeállításánál, ezt feltétlenül figyelembe kell venni. Részben úgy, hogy újabb témákat is tűzzenek napirendre, részben pedig azáltal, hogy a most is megvitatott kérdéseket egy fokkal magasabb szinten tárgyalják.

N. Zs.

vagy alkatrészhez, melyre nagy szüksége volt, s más vállalatnál parlagon, illetve a raktárban hevert használhatatlan anyagként. (Emlékezetes ezzel kapcsolatban az egyik fonógyár által felajánlott értékes hőszigetelő anyag, mely több építőipari vállalatnak elégítette ki a szükségletét.)

Csak egy kicsivel jobban!

című műsorszámuknak elsősorban a hasznossága figyelemre méltó. Témái a következők: ésszerűsítés, újítások, gépesítés, műszaki fejlesztés stb. Sok értékes újítás bemutatásával, vizuális érzékeltetésével hívta már fel magára a figyelmet ez az állandó adás, s 1965-ben rendkívül hasznos feladatot töltött be egy újítási verseny lebonyolításában. Több mint félszáz kohó- és gépipari vállalat vett részt a hasznos vetélkedőben, s a verseny időtartama alatt több mint négyezren kérték a bemutatott újításokat. Jó és érdekes volt a rendezés is, olyan riporterek segítettek a sikerben, mint

— Na, kezdjék hát, mire várnak?
— Bátran Dornkám, bátran Zitukám, angyalom, fog az menni!— mé-

lott me
alázkod
Este

HAJDÚ-BIHARI

NAPLÓ

FÜGGETLEN NAPILAP

L. ÉVFOLYAM, 67. SZÁM

ÁRA: 14,80 Ft

1993. III. 22., HÉTFŐ

A TARTALOMBÓL

„Próbálják meg négymillióval kevesebből"
Jelszó: gazdálkodjék jobban, takarékoskodjon az elmeszociális otthon is 3. oldal

A pénzügyi egyensúly megteremtése a cél
Az, hogy jövőre választások lesznek, nem változtat a gazdasági problémákon 5. oldal

A lakosság egynegyede segítségre szorul
A folyamat romlásának megállításához legalább egymilliárd forint kellene 9. oldal

Moszkva: Jelcin támogatói az orosz elnök képével a kezükben a kommunista többségű parlament ellen tüntetnek. Részletes tudósításunk a moszkvai eseményekről a 2. oldalon olvasható Fotó: AP

Szó volt a főkonzulátusok újra megnyitásáról is

A két külügyminiszter avatta fel a magyarul is alkotó román író mellszobrát

Gyula/Debrecen (MTI – HBN) – **Új határátkelők nyitásának szükségességéről, a határ menti együttműködés lehetőségeiről is szót váltottak többek között azon a nem hivatalos megbeszélésen, amelyet szombaton tartottak a gyulai városházán a román és a magyar külügyminisztérium vezetői.**

Teodor Melescanu román külügyminiszter és Jeszenszky Géza magyar külügyminiszter találkozójához Liviu Rebreanu, a katonai szolgálat egykor a városban töltő román író szobrának avatása szolgált indokul.

Mint azt Herman János, a Külügyminisztérium szóvivője a találkozót követően elmondta, a miniszterek közötti tárgyalást a kétoldalú kapcsolatok gyakorlatias megközelítése jellemezte.

A már említett új határátkelők nyitása és a határ menti együttműködés lehetőségei mellett a főkonzulátusok (így a debreceni román főkonzulátus) dolgát illetően a román fél így nyilatkozott: „Lehet vele foglalkozni."

A kisebbségi kérdés megfelelő „kezelése" pedig a tárgyaló felek szerint jótékony hatással lehet a kapcsolatokra. Felmerült az is, hogy a levéltárak közreműködésével cseréljék ki a történelmi dokumentumokat. Téma volt továbbá a magyar–román alapszerződés is, a magyar álláspont szerint indokolatlanul nagy figyelmet kapott a határok ügye, holott ebben a kérdésben Magyarország már többször leszögezte, hogy érvényesnek tekinti a nemzetközi szerződéseket, mondotta a külügyi szóvivő az újságírók kérdéseire válaszolva.

– A célunk azonos: az európai integráció. A demokrácia, a piacgazdaság, az emberi jogok, a kisebbségi jogok messzemenő érvényesülése – fejtette ki Jeszenszky Géza a televízióban vasárnap, A Hét című műsorban román kollégájával közösen készült beszélgetésben. Ezzel egybecsengtek Teodor Melescanu szavai: Románia nagyban érdekelt abban, hogy bekapcsolódhasson az európai struktúrába, s azt várja: ebben Magyarország messzemenően támogatja. Ezért számos kérdésben mindenképpen eredményre kell jussunk.

A magyar diplomácia vezetője kifejtette, hogy a kisebbségek ügye részben a bizalomerősítés kategóriájába tartozik, részben a két ország parlamentjére. Megemlítette: örömmel olvasta Teodor Melescanu néhány napja tett nyilatkozatát, miszerint hasznosnak ítéli a Romániai Magyar Demokratikus Szövetség bekapcsolását az államközi tárgyalásokba, így a szerződés előkészítésébe.

A magyar–román szerződés kapcsán Jeszenszky Géza kijelentette: „úgy találtam – és remélem e véleményemet román kollégám és barátom is osztja –, hogy a szerződésnek sok aspektusa van, és ennek csak egyik eleme az, ami olyan nagy figyelmet keltett az elmúlt hónapokban: a határok kérdése. Én leszögeztem: magyar részről nincs határprobléma."

Az író nemzedéke természetesnek tartotta a kétnyelvűséget Fotó: Nagy Gábor (ISB

A reménység üzenete

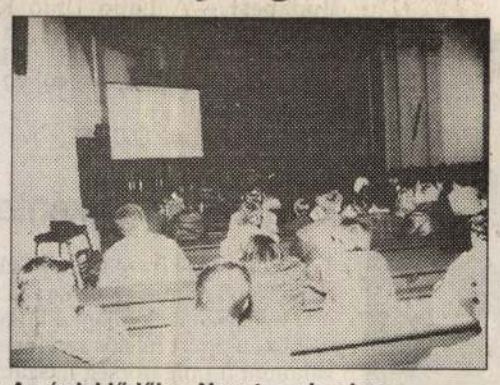

Az érdeklődők a Nagytemplomban Fotó: F. Szilágyi Imre

Debrecen (HBN) – Billy Graham prédikátor március 18-tól 21-ig a németországi Essenben evangelizált. Prédikációja a Reménység üzenete Európának címmel műholdas közvetítés révén 55 országba, 40 nyelven több mint ezer helyre jutott el. Debrecenben, a Nagytemplomban naponta 18 órától nézhették és hallhatták az üzenetet az érdeklődők

Francia választások: előretört a jobboldal

Párizs (MTI) – A szavazatok valamivel több mint negyven százalékát szerezte meg az első, vasárnap este nyolc órakor közzétett becslések szerint az egyesült jobboldal, a gaulle-ista Tömörülés a Köztársaságért és a giscardista Unió a Francia Demokráciáért választási szövetsége, ez azonban adott esetben több mint 450 mandátumot jelenthet számára az 577 tagú új nemzetgyűlésben. Az eddig hatalmon lévő szocialisták súlyos vereséget szenvedtek, szavazataik aránya valamivel húsz százalék alatt marad. 1968 óta ez a szocialisták leggyengébb eredménye, s mandátumaik száma száz alatt lesz. A harmadik helyre a szélsőjobboldali Nemzeti Front került, de nagyjából tartotta az előző választásokon elért eredményét, a becsült 12,5 százalékkal.

HÍRSAROK

● **VULKÁNKITÖRÉS.** A Fülöp-szigeteki Mayon vulkán egymás után hétszer tört ki vasárnap, többtonnányi hamut szórva a kráter körüli falvakra. A vulkán a hamut mintegy négyezer méter magasra lövellte ki magából, ezáltal a vulkán fölött az ég majdhogynem elsötétült.

● **RENDŐRSÉGI AKCIÓ.** A török rendőrség Nowruzban a kurd tavaszi fesztivált ünneplő tömegek ellen lépett tegnap akcióba. A rendőrök az éneklő tömeg feje fölé lőve és páncélozott járműveket bevetve próbálták az összesereglett embereket szétoszlatni. Az akció során az eddigi jelentések szerint egy eltévedt golyó miatt egy ember életét vesztette. A város tavaly is egy súlyos vérfürdőnek volt a helyszíne.

● **NÉMETORSZÁG HAJLANDÓ.** Klaus Kinkel német külügyminiszter egy vasárnapi lapinterjúban megerősítette, hogy Németország a Jugoszlávia (Szerbia és Montenegró) ellen elrendelt embargó betartatása érdekében hajlandó rendőri járőrhajókat, rendőröket és határvédelmi tisztviselőket (például vámszakembereket) küldeni a Dunára.

A művészek alkotásaikban értékelik a világot

Debrecen (HBN) – **Ötvenöt művész közel 100 alkotással jelentkezett az idei tavaszi tárlatra.**

Debrecen (HBN) – A kiállítás ünnepélyes megnyitóját tartották vasárnap délelőtt a Déri Múzeumban, ahol Cs. Nagy Gábor a polgármesteri hivatal kulturális és oktatási irodájának vezetője köszöntötte a tárlatlátogatókat. Szólt arról, hogy a képekben, szobrokban, grafikákban a művészek értékelik a világot. Első benyomásunk az őszinteség és a hitelesség lehet – mondta. Majd köszöntötte a tárlaton három festményével jelen lévő 90 éves Maghy Zoltánt, és szólt a kiállító művészek alkotásainak egyediségéről. A megnyitón adta át Debrecen és a megyei önkormányzat, valamint a Déri Múzeum, a Kölcsey művelődési központ és a Képző- és Iparművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezetének díjait. Ez évi díjazottak: Madarászné Kathy Margit iparművész, Palotai Erzsébet festőművész, Burai István grafikusművész, E. Lakatos Aranka szobrászművész és Szilágyi Imre grafikusművész.

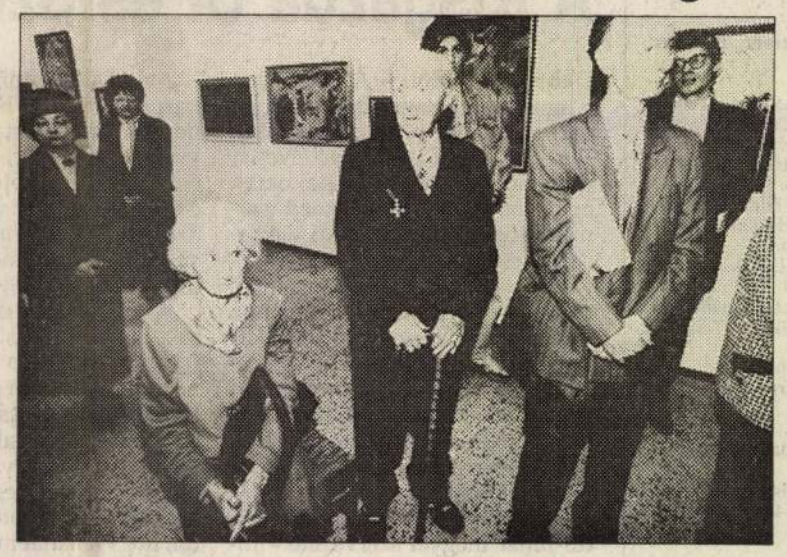

A tavaszi tárlat megnyitóján köszöntötték a 90 esztendős Maghy Zoltánt Fotó: F. Szilágyi Imre

A tavaszi tárlat katalógusában Gazda László, a múzeum igazgatója e gondolatokkal ajánlja a műveket a művészetbarátoknak: az alkotásokban és az általuk közvetített gondolatokban, s kiváltott érzelmekben az élettől ihletett szellem szól hozzánk. A tavaszi tárlat április 25-ig naponta 10–18 óráig látogatható hétfő kivételével.

MAI KÉRDÉSÜNK

Választhat-e újból a beteg?

Egyik olvasónk arra kíváncsi, hogy választhat-e valaki másik háziorvost, s köteles-e megindokolni annak okát.

A kérdésre Cs. Tóth Sándor, a városi egészségügyi szolgálat igazgatóhelyettes főorvosa válaszolt.

– Az 55/92. Korm. rendelet 13/C paragrafusának első bekezdése a következőket írja ezzel kapcsolatban: „Évente egy alkalommal indoklás nélkül, ezen túl indokolt esetben lehet átjelentkezni másik háziorvoshoz. Indokolt az a tartózkodási hely megváltozása esetén, illetve minden olyan esetben, amikor a választott orvos felkeresése akadályba ütközik.

Más háziorvoshoz történő átjelentkezéskor az átjelentkezést elfogadó háziorvos az érintett személy írásbeli hozzájárulásával átkéri az őt választó személy előző háziorvosától a biztosítási igazolvány „orvosszelvényét" és az egészségügyi törzskarton kivonatát."

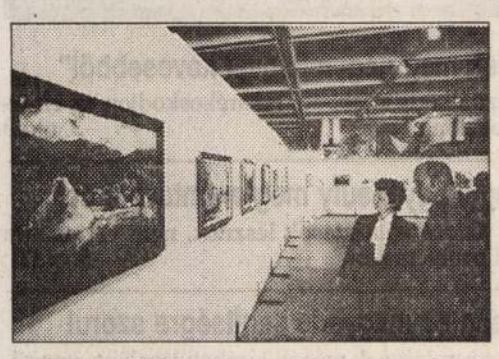

Debrecen (HBN) – **Papp Gábor szobrászattal, fafaragással és fényképészettel is foglalkozik. Derecskei József szívesen gitározik. Szilágyi György avatott ismerője a szobrászatnak, fafaragásnak és a grafikakészítésnek. Ami mindhármukban közös, hogy erdélyi festőművészek. Munkáikból vasárnap 11 órakor nyílt kiállítás a DOTE-galériában. A képek április 4-ig naponta 8–20 óráig tekinthetők meg**

Fotó: F. Szilágyi Imre

Csillogó ásványok

Debrecen (HBN) – Vasárnap már vásárolni is lehetett a Kölcsey Ferenc Művelődési Központban rendezett ásványkiállításon és -vásáron. Szó, ami szó, volt is miből válogatni. Féldrágakövek, talizmánba való szerényebb rokonaik, vagy éppen a természetgyógyászat körébe tartozó, az ásványokat gyógyító erejüknél fogva felhasználó kenőcsök, porok is megvehetők voltak. Azok sem jártak rosszul, akik csak nézelődni akartak. A legtöbb standon nagyítót is adtak annak, aki nem hozott magával. Így még pompásabban tárult a nézelődő elé az ametiszt, a türkiz valamint a szürkeségében is csillogó-villogó pirit, amelyet prózai célra, kénsavgyártásra használnak fel

Nagyítóm, nagyítóm, mondd meg nékem...

Fotó: F. Szilágyi Imre

Lottónyeremények

A Szerencsejáték Rt. közlése szerint a 12. játékhéten öttalálatos szelvény nem volt, a következő hétre átvitt nettó nyereményösszeg 61 705 821 forint. A négyesekre egyenként 319 900, a hármasokra 2383, a kettesekre 97 forintot fizetnek.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

Főszerkesztő: **Bakó Endre.**
Főszerkesztő-helyettes: **Porcsin Zsolt.**
Vezető főmunkatárs: **Gulyás Imre.**
Szerkesztők: **Magyari Vilmos, Sípos Ferenc, T. Szűcs József.**
Tervezőszerkesztő: **Bőde Gábor.**
Rovatvezetők: **Porcsin Zsolt** (társadalom), **Szakács Tamás** (gazdaság), **Erdei Sándor** (kultúra), **Csubák Zoltán** (sport), **Iklódy János** (fotó).
Szerkesztőség: Debrecen, Dósa nádor tér 10. Telefon: 12-144, sportrovat: 17-152, telefax: 12-326.
Budapesti szerkesztőség: Inform Stúdió, Budapest (ISB). 1054 Budapest V., Báthory u. 7., III. em. 8. Telefon: 111-4475.
Szerkesztőségvezető: **Görömbölyi László.**
Hírügynökségek: Magyar Távirati Iroda (MTI), Associated Press (AP).
Kiadja a Napló Lapkiadó Kft., Debrecen, Dósa nádor tér 10. Postacím: 4001 Debrecen, Postafiók 72. Telefon: 12-144, telefax: 17-985.
Felelős kiadók: **Thomas Koch** és **Bakó Endre.**
Ügyvezető igazgatók: **Fábryné Mészáros Katalin** és **Szabó Imréné.**
Reklám és hirdetés: **Pápai András.**
Nyomás: Inform Stúdió Kft., Debrecen, Balmazújvárosi út 11. Telefon: 13-101.
Felelős vezető: **Szabó Tamás** ügyvezető igazgató.
Terjeszti a Debreceni Postaigazgatóság, 4046 Debrecen, Bethlen u. 1. Telefon: 06 (52) 12-111.
Igazgató: **Kovács József.**
Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokban, hírlapüzletekben, hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest XIII., Lehel u. 11/A; közvetlenül, postautalványon vagy átutalással a Postabank Rt. 219–986 360 21.02 799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy hónapra 315 forint, negyedévre 945 forint, fél évre 1800 forint, egy évre 3408 forint. Áruspéldányok ára: 14,80 forint. (Az árak az áfát is tartalmazzák).
Index: 25 627. **ISSN 0133–1051**

Jelcin „különleges kormányzása”

Moszkva (MTI) – Újabb éles fordulatot vett szombat este a hónapok óta húzódó oroszországi hatalmi válság: Borisz Jelcin bejelentette, hogy „különleges kormányzást” rendelt el a válság leküzdésének idejére.

Az orosz elnök szombat esti tévébeszédében lépését azzal indokolta, hogy az orosz népképviselői kongresszus elutasította valamennyi megegyezési ajánlatát, korlátozta hatalmát. Jelcin kijelentette: a tanácskozáson az egykori pártnómenklatúra lényegében a hatalomátvétel főpróbáját tartotta meg, s alkotmányellenes fordulatot hajtott végre. Külön is hangsúlyozta, hogy a kongresszus gyáván megfutamodott az idő előtti választások kérdése elől, s ismét felütötte fejét a birodalmi gondolkodás.

Az elnök közölte, hogy ebben a helyzetben, az ország sorsáért érzett felelősségtől áthatva hozta meg döntését, és külön is hangsúlyozta, hogy az ország nem élhet állandó hatalmi válságban. Hozzátette: a különleges kormányzás nem jelenti a parlament, a kongresszus, valamint a képviselők mandátumának korlátozását. Ugyanakkor törvényellenesnek nyilvánított minden olyan parlamenti döntést, amely az elnöki rendeletek megakadályozására irányul.

Bejelentette, hogy április 25-re népszavazást rendelt el, amelynek célja az elnök iránti bizalom felmérése. Hangsúlyozta: az őt megválasztó népnek kell eldöntenie, hogy helyén maradjon-e, illetve, hogy az elnök vagy a kongresszus kormányzását támogatja-e.

A hadsereg szerepét érintve Jelcin elmondta: mint főparancsnok, utasította a védelmi minisztérium vezetését arra, hogy tartsa távol a politikától a katonákat, s hangoztatta, hogy a hadsereg nem lehet politikai játszmák eszköze.

Jelcin hangsúlyozta, hogy az országban két kormány működik: az egyik az alkotmányos miniszstertanács, a másik viszont a parlament. Bejelentette, hogy rendeleti úton saját, elnöki védelme alá helyezte a sajtószabadság érvényesítését, miután a parlament kísérletet tett a vezető tömegtájékoztatási eszközök feletti ellenőrzés megszerzésére.

A parlament rendkívüli ülésére, amelyet Jelcin bejelentésére válaszul hívtak össze a törvényhozás sajtószolgálata szerint meghívták az államfőt is, aki azonban ezen nem jelent meg. Az orosz törvényhozás első olvasatban, alapként elfogadta azt a határozattervezetet, amely az alkotmánybíróság ítéletéig hatályon kívül helyezi az államfő különleges kormányzásról hozott rendeletét. Az orosz parlament vasárnap este véget ért rendkívüli ülése az alkotmányosság alapja elleni támadásként értékelte az orosz elnök különleges kormányzásról szóló szombati döntését. Egyúttal felkérte az alkotmánybíróságot, hogy mondjon véleményt az elnök rendeletéről és működéséről: megfelel-e az alkotmányosság előírásainak avagy sem. Az ülésről kiadott hivatalos közleményből ugyanakkor nem derült ki, hogy a törvényhozás felfüggesztette-e az elnöki rendelet érvényét, ahogy ez az első olvasatban elfogadott határozati javaslatban is szerepelt, vagy sem. Az elnök eltávolításáról szóló pont végül nem került be a határozatba. Az orosz törvényhozók roszszallásukat fejezték ki amiatt, hogy a külföld, különösen egyes meg nem nevezett országok, hivatalos állásfoglalásaikban egyértelműen Borisz Jelcint támogatták.

Folytatódik a szerb offenzíva Észak-Boszniában

Bosznia (MTI) – Philippe Morillon tábornok, a boszniai ENSZ-erők (FORPRONU) parancsnoka vasárnap Tuzlába indult, hogy tárgyalásokat folytasson a helyi hatóságokkal a muzulmán többségű városban élő szerbek evakuálásáról, mivel bosznai szerbek a kitelepítéshez kötötték a Srebrenicába tartó újabb segélyszállítmány továbbengedését.

Az ostromolt bosnyák fővárost vasárnap ismét heves tüzérségi támadás érte a viszonylagos nyugalomban eltelt két nap után. A szerbek zárótűz alá vették a város és a repülőtér közötti utat. Az ENSZ-illetékesek bejelentették, hogy az utat lezárták. Az Óváros és a festői Vratnik is tűz alá került hajnalban. A szemtanúk szerint – írja a Reuter – a szarajevói repülőteret is lőtték. A zágrábi televízió jelentése szerint vasárnap Usora, Tesanj, Novi Seher és Maglaj térségében folytatódott az Észak-Bosznia elleni szerb offenzíva.

A brit kormány állítólag tízezer katonát szándékozik a NATO jugoszláviai békefenntartó egységének rendelkezésére bocsátani – írta a londoni The Sunday Times legfrissebb száma.

Izgalmas diákelőadások a fórumon

Debrecen (HBN – G. J.) – **A képünkön is látható Rómeó és Júliá-tól Rejtő Jenőig terjedt a Hajdú-Bihar megyei diákszínjátszó fórum előadásainak skálája a Kölcsey Ferenc Művelődési Házban. A legtöbb darabot az Ady-gimnázium hozta színre. A rendezvény szombaton és vasárnap szólította színpadra a diákokat, akik gimnáziumokból, szakközépiskolákból és szakmunkásképzőkből sereglettek össze, hogy ízelítőt adjanak tudásukból. A színvonal is hasonlóan változatos volt. Egészen színházszerű produkciókat, és inkább önképzőköri, a diákszínjátszók által írt műveket is láthatott a közönség. Hogy senki se maradjon ki a műélvezetből, a rendezők videoláncon keresztül az előtérben is megjelenítették az éppen folyó előadást. A fórumnak tétje is volt, a legjobb produkciók az országos fórumra kapnak majd meghívást.**

Áll a bál a Rómeó és Júliában

Fotó: F. Szilágyi Imre

A Kisgazda Út és Szövetség mozgalma

Debrecen (HBN) – **A Független Kisgazdapárt Hajdú-Bihar megyei szervezetének azon tagjai, akik Torgyán József politikáját elvetik, ugyanakkor nem csatlakoztak egyetlen új kisgazda-kezdeményezéshez sem, szombati debreceni ülésükön meghirdették a Kisgazda Út és Szövetség mozgalmat. Az MTI debreceni tudósítójához vasárnap este eljuttatott nyilatkozatuk szerint a mozgalom elsődleges célja, hogy társadalmi szervezetként integrálja az országban kallódó, elfogadható irányítás nélkül létező valamennyi kisgazdaszervezetet.**

A Független Kisgazdapárt Hajdú-Bihar megyei szervezete – fogalmaza a nyilatkozat – nem ért egyet egyetlen új kisgazdapárt alapításával sem, tevékenységüket károsnak minősíti, mert a párt tagságát megosztják, zavaros ideológiával egymás ellen fordítanak egykori barátokat, s a közvélemény előtt lejáratják a kisgazdaeszméket.

Az egységre törekvő hajdú-bihari kisgazdák hisznek abban, hogy a torgyánista metodika rövidesen véget ér, s a párt ismét egységes, túlfűtött egyéni ambícióktól mentes, az ország sorsát és jövőjét „keresztény erkölcsi törvények követelményei szerint” alakítani kész erővé válhat.

A nyilatkozat megfogalmazói szerint a torgyánista politika megfutamodásnak és árulásnak minősíthető, miután megfosztotta a kisgazdapárt tagságát attól, hogy a történelmi átalakulás folyamatában, a rendszerváltozás megvalósításában tevőlegesen részt vehessen, megfosztotta a tagságot attól, hogy a hatalom bármely szintjén hatékonyan képviselhesse önmagát.

A nyilatkozat leszögezi: a Börócz István vezette parlamenti frakció az egységre törekvő kisgazdák teljes bizalmát élvezi, s bár valóban létezik egy nem áthidalhatatlan szakadék a tagsági és a képviselőcsoport között, ma már megállapítható: a frakció tagjai a Független Kisgazdapárt egyetlen hiteles közéleti szereplőivé váltak.

Mindezek alapján a hajdú-bihari kisgazdaszervezet célszerűnek látná, ha a kisgazdafrakció élére állna a Kisgazda Út és Szövetség mozgalomnak, s azt is, hogy visszaálljon a Független Kisgazdapártban megszokott és alkalmazott, a történelem során kialakult gyakorlat, miszerint a párt jelen esetben a mozgalom első embere egyúttal kormánytag, javaslatuk szerint a jelenlegi földművelésügyi miniszter legyen.

Az egységre törekvő hajdú-bihari kisgazdák kezdeményezik, hogy legkésőbb április 24-én tartsák meg a Kisgazda Út országos gyűlését. Ezen időpontig – a kisgazdafrakció irányítása mellett – a regionális szervezési feladatok ellátásával a Dunántúlon Nyári Sándort (Kaposvár), a Tiszántúlon Cseh Sándor (Debrecen) bíznák meg fogalmaz az egységre törekvő kisgazdák hajdú-bihari közleménye.

Tudjman kérelme

Belgrád (MTI) – Franjo Tudjman horvát elnök kérte, hogy további hat hónappal hosszabbítsák meg az ENSZ-erők hamarosan lejáró mandátumát, s egyúttal fogalmazzák újra a kék sisakos katonák feladatait. Tudjman az ENSZ főtitkárához küldött levelében ismét sürgette, hogy az ENSZ-erők tegyék lehetővé az elüldözött horvát polgárok visszatérését, a szerb milíciák leszerelését. Horvátország kész tárgyalást kezdeni a kisebbségi jogokról – közölte Franjo Tudjman.

Warrington: Nagy-Britannia északnyugati városában az Ír Köztársasági Hadsereg (IRA) bombamerényletet hajtott végre. Egy négyéves kisfiú életét vesztette és vásárlók tucatjai sebesültek meg

Fotó: AP

Időszaki választás

Kunszentmiklós (MTI) – A szavazókörök zárása előtt egy órával, 17 órakor a választásra jogosultak 25 százaléka adta le voksát a Bács-Kiskun megye 4-es számú választókörzetben vasárnap kiírt időszaki képviselő-választáson. Az urnákat a 17 település valamennyi szavazókörében este hat órakor lezárták, a szavazatok összeszámlálása és kiértékelése után kiderült, hogy az immár ismételt pótválasztás ezúttal is eredménytelen volt.

Ausztria-lottó

Budapest – A Lottó Unió Kft. tájékoztatása szerint a 11. heti Ausztria-lottó nyerőszámai a következők: 6, 19, 25, 39, 40, 42, a pótszóm: 20.

A Joker-szám: 860 952.

Izrael: több önkéntes

Tel-Aviv (MTI) –Moshe Sahal rendőrügyi miniszter az izraeli tvnek nyilatkozva kifejtette, hogy a belbiztonságért felelős rendőrség, valamint a polgárőrség létszámának összesen 1550 fővel történő növelése a költségvetéstől további milliókat vesz majd el. Sahal utalt arra, hogy az elkövetkező években az önkéntesek létszámát, amely most 40 ezer főt jelent, a duplájára akarják emelni. Az önkéntes biztonsági erők napi néhány órás szolgálatot teljesítenek, és szükség esetén a hivatásos állomány erősítésre is felhasználhatók.

RÖVIDEN

● **A COSTA RICA-I TÚSZÜGY VÉGE.** Valamennyi túszát szabadon engedte az a háromtagú, a nicaraguai kormány ellen harcoló úgynevezett exkontrákból álló kommandó, amely 12 napon át megszállva tartotta Nicaragua San José-i nagykövetségének épületét. A fegyveres csoport vezetője a megegyezés szerint a Dominikai Köztársaságba utazhat, ahol politikai menedékjogot adnak neki, két társa pedig garanciát kapott, hogy szabadon visszatérhet Nicaraguába.

● **LENGYEL SZOCIÁLDEMOKRATÁK.** A Lengyel Szociáldemokrata Párt második kongresszusának egyik dokumentuma a lengyel baloldali szervezetekhez szól, és erős baloldali ellenzéki tömb létrehozását javasolja a jobboldali kormányokkal szemben. A szociáldemokraták szerint ha a baloldal erői nem fognak össze, akkor „a politikai élet perifériájára szorítják őket, s szerepük a hatástalan társadalmi és politikai bírálatra korlátozódik”.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

1983 JAN.
MAGHY ZOLTAN
1021

Terényi Edit

MAGHY ZOLTÁN festőművészt köszöntötte a debreceni képzőművész szakszervezeti csoport tagsága 80. születésnapja alkalmából. A Hajdúböszörményben, szülővárosában élő mestert a Hatvani Galéria „Magyar tájak" című kiállításon bronz diplomával díjazták. Maghy Zoltán ma is alkot, mint minap nyilatkozta: „kötelességemnek tartottam a hagyományt hogy mentsem, mert itt eredeti népművészet élt, de már teljesen elpusztult". Hajdú-Bihar megye Medgyessy-díjával ismerte el a szülőföldjéhez hiven ragaszkodó festő művészetét. (Sz. E.) Vencsellei István felvételén a művész „Álló önarckép" című olajfestménye

Krónika

koreo
díjá
zenei

Mis
fejles
a Re
István

— M
állnak
lipcse
és rü
nyert

— A
jait a következő képzőművészek kapták: **Seres János** festőművész a nagydíjat, a többi felajánlott díjat **Lenkey Zoltán** grafikus, **Varga Éva** szobrász, **Nagy Gy. Margit** textiles, **Kirchmayer Károly** festő, **Szántó Dezső** grafikus, **Végh András** festő és **Szabó Tamás** szobrász.

— **GYŐR.** A moziüzemi vállalat, a megyei tanács és a TIT pályázatot hirdetett a nagycsoportos óvodásoknak és az általános iskolásoknak: készítsenek rajzokat, írjanak fogalmazásokat a **Vuk** című film kapcsán. Ezerkétszáz pályamunka érkezett be. A Pannónia különdíját az **osli** általános iskola tanulói kapták, a moziüzemi vállalat vándorserlegét a **soproni 9. sz. óvoda**, a **lébénymiklósi** és a **győri** Móra Ferenc ált. iskola őrzi.

— **ÖTSZÁZ KONCERTET** vezényelt külföldön az elmúlt tíz évben **Ferencsik János**, ennek felét a Magyar Állami Hangversenyzenekar élén. A kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész többek között dirigálta a berlini, bécsi, chicagói, moszkvai zenekarokat, közreműködője volt a bécsi, edinburghi, prágai zenei seregszemléknek.

— **SZEGED.** A Szegedi Nemzeti Színház opera- és operett-társulata ismét a Dunántúlon turnézott, olvastuk a november 30-i Délmagyarországban. A közel kétszáz közreműködőt és a kellékeket szállító buszok egyike útközben felmondta a szolgálatot, de a műszakiak hősies küzdelme az idővel, biztosította a kitűzött programok megvalósítását.

— **VIDEO-IRODA.** A Magyar Rádió és Televízió Kereskedelmi Igazgatósága, a MOKÉP, az OFOTÉRT, valamint az Orion nemrégiben nyílt gazdasági társulást hozott létre azzal a céllal, hogy elősegítse a **képmagnók** hazai elterjesztését és lehetővé tegye a video-műsorok készítését és forgalmazását. Nem hivatalos adatok szerint hazánkban többezer képmagnó működik. Egyre több gon-

gatta. A szakmunkás
nei művelődésének e
hét évvel ezelőtt **Pécsi**
nepedagógus vetette fe
sította meg.

— **A FIATALKORI**
és megelőzése a **Házi**
adó novemberi számár
mája. Ugyanebben a
ismertetik az anyakön
a házasságkötés szabál

— **LATINOVITS ZOLT**
Kör alakult nemrégibe
zunkban a Magyar Szí
szeti Szövetség keret
Célja, hogy a tárgyi
összegyűjtése mellett
és továbbfejlessze a r
művész alkotó- és elő
törekvéseit.

Feledy Gyula rajza:

1981.XI. 5. Televizió 19,30 Áné

1021

TV Hiradó 1.

Magy Zoltán

- Ez a kiállitás, amely ma nyilt meg a budapesti Csontváry teremben cim nélkül is elárulja a látogatónak, hogy mit lát. A Hajduság, a Hortobágy világát. A Magi Zoltánék által évtizedek óta festett Hajduböszörményben 18 éve alapitották néhány szervező hajlamu ember lelkesedésének eredményeként a Hajdusági Müvésztelepet. Természetszerü, hogy a minden nyári együttlétekre először inkább a debreceni és Debrecen környéki müvészek jöttek el. Biró Lajosék, Józsa Jánosék. De már az első években itt voltak többen is a szomszédos országok magyar és nem magyar festői, és szobrászai közül. A Böszörményben született müvekből tavaly Debrecenben rendezett kiállitást a Képcsarnok, az idén Pesten és jövőre hasonlót terveznek az ország valamelyik pontján. Mindig más és más anyagból. Böszörmény eleve jól járt, hiszen kitünő müvekhez jutott. Méghozzá olyan müvekhez, amelyek a saját valóságából fakadnak. A magyarországi müvészek közül ma elsősorban azok kapcsolódnak ide, mint például Kurucz D. István, akiknek szivügye az alföldi festészet. Ez a müvésztelep éppen abban találta meg hivatását, hogy megpróbálja bizonyitani például Bozsó Ferenc képeivel, hogy a hagyományok őrzése nem jelent ósdiságot. A népi látásmód ma is korszerü lehet. Ha van mögötte a tájhoz, ehhez a világhoz kapcsolódó érzelem, és józan emberi értelem.

Maghy Zoltán

1998. I. 29

„Csak nyitott lélekkel érdemes dolgozni”

Nyolvannégy éve foglalkoztatja a piktúra Maghy Zoltánt, aki ma tölti be 95. életévét

ARANY LAJOS

Hajdúböszörmény (HBN) – Egy 1914-ben készült diákmunkáját mutatja Maghy Zoli bácsi. – Ma se csinálnám jobban! – mondja. A kis akvarellvirágot hajdan nagymamájának ajánlotta. Ma már ő a régió festődoyenje. Nagy tapasztalat birtokában, az újabb időkben kozmikus alkotásokat fest, s ezeket mérföldkőnek tartja a művészetében.

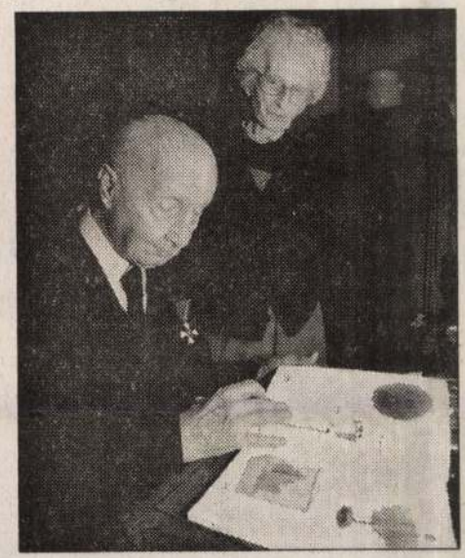

Maghy Zoltán és felesége, Kati néni
Fotó: Iklódy János

Boldog születésnapot kívánunk az idős mesternek, Hajdúböszörmény díszpolgárának. Majd megjegyzem (tegező hangvételben, hiszen régen ismerjük egymást):

– *Születésed óta eltelt egy kis idő... Biztosan úgy érzed, hamar elröppent! De tekintsünk vissza! Kezdetben kik voltak bontakozó művészi érzékenységedre igazán nagy hatással?*

– Küzdelmes volt ez a 95 év... De talán tényleg értem el eredményeket... 84 éve foglalkoztat a festészet, a piktúra. Már térden ülő gyerek koromban rajzolt nekem apám. Igazán hatással legelőször azok a festmények és rajzok voltak rám, amelyek ott függtek szobánk falán. Apám öccse, Elek nagybátyám készítette őket. Ő volt az első művész, akinek munkáival találkozásom volt. Kiváló festőművész lehetett volna, de jogi pályára ment.

– *Böszörmény a festők városa. Benne éltél itt a művészet világában, amelyet aztán magad is formáltál.*

– Valóban a festők városa lettünk. Egyébként egy debreceni újságíró fogalmazott így a 30-as években. De már 1910-től itt dolgozott Király Jenő rajztanár, festőművész, s 1920-ban Budapestről megérkezett Káplár Miklós. Övele halálig, 15 éven át jó barátságban voltunk, együtt festettünk. Amint együtt dolgoztunk, Budapesten is, a tragikus sorsú Kampler Kálmán festőművész barátommal. S hazajött Pálnagy Zsigmond is. Tehát „számos” tényező és alakulat volt ez a helyi művésztársaság.

– *1921 és 1928 között jártál a budapesti képzőművészeti főiskolára. 1928-ban Boromisza Tiborral és Káplár Miklóssal megalakítottátok a Hortobágyi Kolóniát. Felidézned azt a pillanatot?*

– Úgy kezdődött, hogy kimentünk hárman a Hortobágyra, s kijártunk a füves pusztára. Ez volt az első igazi megmozdulásunk...

– *Mint alkotó, mire emlékszel legszívesebben a 95 évből?*

– A legszebbnek a főiskolán eltöltött 7 évet tartom. Sok szépet hallottam ott Glatz Oszkár meg Vaszary János mesterektől. Vaszary szigorú volt, de meg tudta látni a jót. Nagy kultúrájú festőnek ismerte mindenki. Kitűnő bizonyítványt adott nekem, engem egy életre mentett meg...

– *Nagy találkozásod volt Móricz Zsigmonddal...*

– Nagyon szép emlékem ez. Először Medgyessy mester műtermében találkoztunk, 1926-ban, Budapesten. Később az Aranybikában is, majd a Déri Múzeumban, ahol külön asztala volt. A Rózsa Sándor-trilógiát írta. Vittem neki egy fodrászmestertől kapott régi, érdekes Rózsa Sándor-ábrázolást. 1942-ben együtt ebédeltünk a Pál söröző ben. Aztán felhívott a Bikába a szobájába, és dedikálta nekem az Árvácskát és a Rózsa Sándor a lovát ugratja című regényeit.

– *Azt vallod, folyamatosan jutottál el a kozmikus képekig.*

– A Földön mozgok, ragaszkodom is az érthető világhoz, de tudom: van az embernek egy durva teste meg egy finom teste. A finom test a lélek. A szellemi elgondolást nagyon fontosnak tartom a festményeken. Van egy önarcképem, amelyen az arc fele sötét, fele világos: fény és árnyék. Lassan érkeztem el ahhoz a ponthoz, amíg rájöttem, hogy minden tájképnek, arcképnek kozmikus hatásúnak kell lennie. A naprendszerben élünk, a Napból származunk, oda is térünk vissza. Számomra egyedülálló Isten a Nap. De egyelőre maradjunk itt a Földön...

– *Mi bosszant? Mi szerez örömöt? Hogy szolgál az egészséged?*

– Borzasztó veszteségünk, hogy 48 éves korában meghalt a kisebbik fiunk, Miklós. Elég keserű életünk volt itt, ebben a házban. A kommunista időkben elvették, valósággal elrabolták tőlünk, ellenszolgáltatás nélkül a korábbi, nagyon erős házunkat. Ide kellett költöznünk, a szülőházamba, ahol húgom és bátyám lakott, s ahol most 87 éves feleségemmel élünk. De ezt a házat se adták végleg a tulajdonomba. Pedig már többször kértük ezt az önkormányzattól, ellenértékül azért a többmilliós házért, amelyiket korábban elvették. De örülök, hogy megértem a 95 évet, s jól érzem magam. Boldog vagyok, hogy feleségem még 87 évesen is sokat dolgozik, önélküle nem tudnék élni. Pedig nehezen mozog ő is, sírni tudna a fájdalomtól. Boldogság nekem, hogy a család együtt van, a fiamnak is jó családja van. Az egészségemre nem nagyon panaszkodhatom. Jó étvágyam van, tudok aludni. S jól látok, mióta a klinikán a jobb szememről levették a szürkehályogot.

– *Mit tartasz a barátságról?*

– Barátaim jobbára festők voltak. Sajnos, már alig él közülük valaki. Igen-igen jó viszony volt közöttünk, sosem irigykedtünk a másikra. Szerettük egymást. Ez a lényege a barátságnak.

– *Festesz most is.*

– Igen, újabb képeimet tavaly a Műcsarnokban is kiállították.

– *Mit szeretnél még megfesteni?*

– Már csak a családot. A legjobban azt a miliőt érti meg a festő, amelyikben él.

– *Mint alkotó mire vagy a legbüszkébb?*

– Arra, hogy úgy érzem: Böszörményre hírt, fényt hoztam életművemmel. Büszke vagyok arra, hogy a Nemzeti Galériában is van hét képem. S magángyűjteményekben is számos munkám található, külföldön is. Vallom, az ember a kötelességét teljesítse, ez a lényeg.

– *Mit üzensz a mai fiatal festőknek?*

– Nemigen ismerem őket, de azt kívánom: őszintén és becsületesen dolgozzanak. Mindig a pontosan látott világból kell kialakítani a későbbi expresszív vagy szürrealista képeket is. Nagyon érthetően kell képi nyelven is beszélni. Elfogadom az absztrakciót is, ha őszinte. Mert átérzéssel és nyitott szívvel kell látni és dolgozni.

– *Magadnak mit kívánsz?*

– Hogy ne legyenek betegségeim, és rajzoljak tovább, mert addig él az ember, amíg tud dolgozni. És egészségben éljünk a feleségemmel.

– *Milyen világot szeretnél a 21. századra?*

– Ha már Európába akarunk jutni, nagyobb közbiztonságot kívánok itt. Ha Európába akarunk menni, akkor itt is tiszteljék a magántulajdont, mint teszik mindenütt a kultúrállamokban. Szeretném, hogy mindenki becsületesen éljen és gondolkozzon.

Maghy Zoltán grafikája — Reprodukció: Horváth Katalin

NAP-SZŰRÁS

Cherchez la femme! – vagyis keresd a nőt! Immáron teljesen bizonyos, hogy a nők mozgatják a világtörténelmet, tenyerükből pereg alá a végtelen idő homokja, szépségükkel, asszonyi furfangjukkal világbirodalmak sorsáról döntenek. Elég, ha Zeusz és Léda lányára, Menelaosz spártai király feleségére, a szép Helénára gondolunk, akit Parisz trójai királyfi megszöktetett, és aki miatt így kitört a tíz évig tartó trójai háború. De nem kell ennyire messzire menni az időben, elég, ha csak a szomszédos Washingtonra gondolunk. A híradásokból világszerte napjaink szép Helénája, egy Monica Lewinsky nevű titokzatos hölgyemény bűvöli a népeket kacér mosolyával. Kit érdekel ma, ami néhány hete még lázba hozta volna a világsajtót, nevezetesen hogy Netanjahu és Arafat is megfordult a Fehér Házban? Szegény Arafat is csak ott ült és unatkozott a sajtótájékoztatón, a zsurnaliszták ugyanis csak a nőről, sőt: a NŐ-ről érdeklődtek. A nőről, aki ugyancsak felborzolta a kedélyeket Brazíliától Japánon át Ökörítófülpösig. Bizony nem más: Monica Lewinsky az, aki napokon belül megrengetheti a világ tőzsdéit, újabb krachot idézhet elő Délkelet-Ázsiában, és vele brókereket taszíthat öngyilkosságba. Egyes külpolitikai elemzők pedig már odáig mennek, és nem is alaptalanul, hogy amennyiben kitörne az újabb háború a Közel-Keleten, hát abban is lenne némi szerepe ennek a szende szépségnek, mondván, hogy így lehet elterelni Amerika figyelmét az elnöki botrányról. Uraim, mindenesetre nézzék meg jól, hogy kivel kezdenek...

N. G. M.

Sydney: A nudisták számára kiírt szörfverseny résztvevői a starthelyhez sietnek a város s kos tengerpartján. A „felöltözött" kandi szurkolók térdig érő vízben várják csupasz kedve

Szenátor a gyorshajtókért

Róma (MTI) – Egy olasz szenátor törvénnyel akarja megvédeni a gyorshajtók magánéleti titkait – házastársuk előtt. Az AP jelentése szerint Antonino Russo azután állt elő indítványával, hogy egyik kollégájának felesége egy gyorshajtás miatti fotó révén szerzett tudomást férje szeretőjéről. A lakásra postázott felvételen jól kivehető volt, hogy férje mellett nem ő ült, s persze a felvétel időpontja is fel volt tüntetve. A szenátor törvényjavaslata szerint az ilyen fotókat nem a vétkes lakására kellene küldeni, hanem a lakhelyéhez legközelebbi rendőrkapitányságra, ahol is a sietős autós ellenőrizheti, hogy valóban ő és autója szerepel a képen.

A füle bánta

Róma (MTI) – Az olasz emberi jogi mozgalom elítélte az ország hírhedten lassú postáját azért, mert elfogadhatatlanul lassan kézbesítette egy gyáriparos elrablóinak leveleit – jelentette az ANSA olasz hírügynökség. Az egyik küldemény, amelyet január 8-án adtak fel Arezzo megyében, tizenhat nap alatt jutott el Milánóba, míg a másik, ugyanaznap feladott levél olyan későn érkezett meg a címzetthez, hogy a 62 éves Giuseppe Soffiantini családja lekéste a kapcsolatot az emberrablókkal. Az ügyet súlyosbítja, hogy a leveleket Sürgős! jelzéssel adták fel, s feladóként egyértelműen feltüntették az országszerte ismert áldozat nevét.

– A sajtónak köszönhetően egész Olaszország ismeri az elrabolt gyárost, kivéve a postásokat – háborodott fel az emberi jogok szószólója. A milánói Canale 5 tévéállomáshoz, Berlusconi zászlóshajójához címzett levélben az emberrablók a fogságukban lévő ruhagyáros jobb fülének egy darabját küldték el. Ez már a második ilyen morbid küldemény volt: novemberben a másik füléből postáztak egy darabot, hogy váltságdíjat csikarjanak ki a családból. Az Il Messaggero szerint a család a csigalassúságú postát hibáztatta azért, hogy nem sikerült felvenni a kapcsolatot az emberrablókkal: a december 20-ra szóló ultimátum csak december 26-án érkezett meg a címzettekhez.

James Bond lányokat tobor

Budapest (MTI) – Muzulmán lányok, vár benneteket a hadiflotta! Őfelsége flottaparancsnoksága úgy döntött, hogy megnyitja a hadikikötőket az Egyesült Királyság nagyszámú muzulmán közösségének leánygyermekei előtt is.

A kiképzés februárban kezdődik, Glasgow-ban. Kedvcsinálóként még a vizsgaszabályzatot is módosították: a jelentkezők felvételi úszásvizsgáján férfiak nem lehetnek jelen. Ha pedig megfelel a tengerészpályára készülő hölgy, nem kell az eddig rendszeresített szerelést viselnie, karját, lábát hosszú ruhában eltakarhatja.

De még mindig m
oldatlan probléma:
nek a vallási előír
ző fátyol viselésév

Azt is bevezess
jókon szolgáló höl
rába? „Még a látsz
ni akarjuk annak,
tengerészet nem
sebbségek vallási s
nyilatkozta a tobo
lős parancsnok. P
török kollégáktól
laszt, ők mit tanács
borzóplakát tervező
ugyan nem gondol
éves muzulmán lá
jókra csábító James
visel fátylat.

Járdavécé- Párizs kuty

Párizs (MTI) –
ebek harmincad
járdák egy rész
külön felületek
kutyák számára
gezhessék kiseb
nagyobb dolgai
vécé-felületeke
négyszer-ötször
A francia fő

MAGHY Zoltán

BIRÓ Katalin: Maghy Zoltán kiállitása a Déri Muzeumban. - Muzeumi Kurir, 45.sz. 1984 7 - 13.p. ill.

Debrecen, Déri Muzeum, 1984

z é k e

dványhoz.

ni; helyesen: isiváni

eispán; helyesen: megyésispán

tel-tel; helyesen: ismétel-ten

alu; helyesen: Révfalu

helyesen: is

főből; egy 3000 főből

rokról; helyesen: bajokról

-Duna ágon; helyesen: Győri Duna-

ti diagram oszlop 1967., ill.
. évi értékei felcserélve helye-

jelmagyarázat sorszámainak sor-
je - felülről lefelé - helyesen:
2 - 1

sorában: 8967,3; helyesen: 8976,3

MAGHY Zoltán festő

MAGHY Zoltán: Emlékeim a Nagymarosi Művésztelepről. - Muzeumi Kurir, 45.sz. 1984 14 - 17.p. ill.

1920

MAGHY ZOLTÁN

HAJDÚ - BIHARI NAPLÓ

1998. I. 30

▪ Maghy Zoltán festőművész kiállítása a Hajdúsági Galériában (Hajdúböszörmény, Petőfi utca 15.) látható február 5-ig.

KÜLÖNLENYOMAT A HAJDÚSÁGI MÚZEUM III. ÉVKÖNYVÉBŐL

Sz. Kürti Katalin

MAGHY ZOLTÁN PÁLYAKEZDÉSE

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY, 1977

Sz. Kürti Katalin

Maghy Zoltán pályakezdése

A Hajdúböszörményben élő 73 éves mester tágabb szülőföldjének, a Hajdúságnak hű krónikása. Művészetének legfőbb célja a megörökítés és megőrzés. Jelenlegi festményein a változó böszörményi határ, a bomló tanyavilág, az átalakuló kisváros eltűnőben levő értékei jelennek meg finom részletgazdagsággal, anyagszerűséggel. A díszes oromfalak, faragott kapuk, kerítések lassan elfogynak Böszörmény utcáiról, újakkal, sablonosokkal cserélik ki gazdáik. A tágas tanyaudvarok elnéptelenednek, omladoznak, helyükbe víztorony, gazdasági épület kerül. Maghy festményein azonban továbbélnek a múlt tárgyi emlékei, s többet mondanak a puszta adatoknál, mert utalnak a hagyományok tiszteletére, a múlt és jelen viszonyára, a művész és szülőföldje kapcsolatára.

Nem újkeletű Maghy Zoltán művészi programja. Már a harmincas évek elejére kialakult festészetében a népélet dokumentumszerű ábrázolásának igénye. Pályakezdését főként olyan céllal tekintem át, hogy nyilvánvalóvá váljanak azok az indítékok, amelyek segítették programja kialakításában.

Származása, családi és budapesti hivatalos kapcsolatai révén divatos műcsarnoki festő lehetett volna. Emberi és művészi érdeklődése azonban a népi írók és a haladó debreceni csoportok felé vonzotta. Káplár Miklós életre szóló barátsága, Medgyessy Ferenccel, Móricz Zsigmonddal, Boromisza Tiborral való ismeretsége képessé tette témái következetesen konok és szeretetteljes megörökítésére.

1903. január 29-én született Hajdúböszörményben, tőzsgyökeres hajdú nemes családból. Édesapja ügyvéd, városi főjegyző. Első, elemi képzőművészeti élményeit a családi házban kapta:[1] ma is frissen emlékszik apja színes rajzaira, valamint azok „modelljeire", leginkább a tanácsháza udvarán levő színes tűzoltókocsikra. A böszörményi főgimnáziumban két tanártól kapott életre szóló ismereteket, élményeket: a buddhista tanokkal is foglalkozó polihisztortól, *Molnár Istvántól* és *Király Jenő* festőművésztől, rajztanártól.[2] A szabadkézi rajzórákon nagy kedvvel dolgozott, szabad idejében pedig *Kampler*

1 Maghy Zoltán feldolgozta családja történetét, 1576-tól máig. (Déri Múzeum Adattára Képzőművészeti Gyűjtemény, 1970/1.) Életrajzi írásaiban különösen édesapja hatását említi képzőművészeti érdeklődése kibontakozásában.

2 *Király Jenő* (1885—1958) Festőművész, rajztanár, az akvarell kiváló művelője. Állandó kiállítója volt a Nemzeti Szalonnak, Műcsarnoknak. Emlékkiállítását 1973-ban rendezték a Hajdúsági Múzeumban. Maghy Zoltán „Művészélet Hajdúböszörményben" c. kéziratos anyagában emlékezik meg első mesteréről.

Kálmán[3] és *Veress Géza*[4] társaságában festett a szabadban. Pályaválasztására döntő hatással volt korán elhunyt nagybátyjának, *Magi Elek*nek[5] festői hagyatéka. Nagyszülei padlásán találta meg vázlatfüzeteit, vásznait, festőeszközeit. Elhatározta, hogy ő is festő lesz, és szülei — talán azért is, hogy elkerülje ék a jogásznak kényszerített Magi Elek szomorú sorsát, a művészpálya iránti örökös sóvárgását — engedték ilyen irányú ambíciói kibontakozását. Maghy festett, rajzolt, mintázott, első sikerét egy plakettjével érte el.[6]

1920-ban ismerkedett meg *Káplár Miklós*sal,[7] akitől útmutatást kapott főiskolai tanulmányaira vonatkozóan. 1921 nyarán Káplár irányítása mellett készült a felvételire: annak Kálvineum-beli műtermében készített életnagyságú szénrajz stúdiumokat, az iskola tanulóiról. A műtermi stúdiumokat szabadban festés egészítette ki: Káplárral, Kamplerrel, Veress Gézával bejárták a környező szántóföldeket, erdőket. Kapcsolatuk megmaradt Maghy főiskolai tanulmányai idején is. Kampler ugyancsak Budapesten tanult a Haris-közi magániskolában, Káplár pedig néha heteket töltött a fővárosban. Együtt laktak, látogatták a múzeumokat, *Medgyessy Ferenc* Százados úti műtermébe is Káplár vitte el.[8]

1921—1925 között *Glatz Oszkár* osztályában tanult a Főiskolán. Művészettörténet tanára *Lyka Károly*, szobrásztanára *Stróbl Alajos* volt (annak halála után *Sidló Ferenc* és *Bory Jenő*). Az idős szobrászművész nagy hatással volt Maghyra, irányítása mellett szép Donatello másolatot mintázott.[9] 1924-

3 *Kampler Kálmán* (1902—1945) családja szűkös anyagi helyzete miatt nem tanulhatott a Képzőművészeti Főiskolán. Budapesten, a Haris-közi képzőművészeti iskolát látogatta. Ott gyakran találkozott Maghyval, itthon tovább mélyült barátságuk, közös kiállítást rendeztek a Déri Múzeumban. Berlinben, Alexander Bernáth segítségével tanult, dolgozott. Munkaszolgálatosnak hívták be 1943-ban, 1945-ben, nyugatról visszatértében megbetegedett, valószínűleg Sopronban halt meg 1945 nyarán. Maghy emlékiállítás rendezésével és cikkel emlékezett meg művészetéről, 1965-ben. Írása: Hajdú-Bihari Napló, 1965. január 8., valamint: „Emlékeim Kampler Kálmánról" c. kézirat.

4 *Veress Géza* (1889—1970) Munkácsy-díjas festőművész, Hajdúböszörmény szülötte. Képzőművészeti Főiskolán Csók István volt a mestere. Közel-keleti tanulmányutat tett, akvarell- és olajkép sorozatban örökítette meg élményeit. Itthon a Tisza-vidék és megyénk tájait festette. Naturalista művei között tájképei a maradandóbbak. Maghy Zoltán kéziratos cikkében foglalta össze emlékeit Veress Gézáról. Cikk: *dr. Tóth Ervin* (Hajdú-Bihari Napló, 1969. július 12.).

5 *Magi Elek* (1877—1909) Maghy nagybátyja, szolgabíró. 1890 körül olajfestményeket, ceruza-, szénrajzokat készített. Amatőr művész volt. Maghy Zoltán „Művészélet Hajdúböszörményben" c. kéziratában, valamint életrajzában emlékezik meg róla.

6 Az „Érdekes Újság" 1921-ben közli Tisza István érmét.

7 *Káplár Miklóssal* való barátságát „Emlékeim Káplár Miklósról" c. 1935-ös kéziratos tanulmányában foglalja össze. Megismerkedésüket így írja le: *„egy meleg nyári napfényes délután, 1919-ben szembejött velem az utcán a böszörményi Városháza előtt egy semmiképpen sem böszörményiekhez vágó s külsejű úr, kinek a megjelenése is elütő volt valahogy a városombeliektől, valami különös idegenszerűség vette körül alakját, megjelenését: lassú járású mozdulatait, sötét, mély nézésű szemeit látva, melyekkel kutatóan nézett, oly egyéniség benyomását tette rám, mint akit ugyancsak megtanított az élet már. Megfontolt embernek, világlátott, tapasztalt egyéneknek a benyomását tette rám, de aki melegszívű, nyílt lelkű... ezt elárulták a nagy szemek. Magasabb szemszögből nézi a várost, emelkedett szellemű s finomabb érzésű, mint a többi ember. Valami titokzatos előkelőség, világvárosias megjelenés áradt felém, ahogy szembe találkoztunk, fején girardi szalma kalapjában és sötétkék ruházatában... nem sok időre rá, egy napfényes délelőtt az utcán... egy háromlábú állvány előtt állva egy képet festett. Világos, ragyogóan élénk színekkel és erőteljes, plasztikus formákkal volt a képen megfestve Kis Gáborék háza (Kossuth tér, mostan Kálvin tér 3. sz.) a barna színű ház előtt három-négy gömbakác, napfényben üde, ragyogóan zöld lombozattal, egyszerűen, meleg színekkel...*

8 Maghy így ír Medgyessyről „Önéletrajz"-ában:
„Medgyessy Mestert többször meglátogattam műtermében. Egyszer megmutatta orvostan-

ben, a Műcsarnokban rendezett növendék-kiállításra Glatz egy önarckép szénrajz stúdiumát választotta ki. Mivel mestere sem emberileg, sem művészileg nem tett rá különösebb hatást, 1926-ban *Vaszary János* osztályába iratkozott át. Festői szemlélete alakulásában döntő fordulatot hozott Vaszary modern tanári módszere és vonzó embersége. 1927 nyarát is a közelében tölti, alapítótagként két hónapot dolgozik a nagymarosi művésztelepen: *Hincz Gyula, Fenyő Á. Endre, Vaszkó Erzsébet, Ujváry Béla, Losonczy Tamás* stb. társaságában. A Diófa utcai Hattyassy villában minden növendék önállóan festett, Vaszary csak két ízben látogatta meg húsz tanítványát. Maghy nagymarosi képeivel igen elégedett volt, ezt bizonyította, hogy a telepzáró kiállításon minden festményét, az 1928-as főiskolai növendék kiállításon a *„Nagymarosi házak"*-at, az *„Utca Nagymaroson"*-t, *„Strand a Duna kanyarban"* címűt állította ki az *„Oktogon tér"* és a *„Karácsonyest Hajdúböszörményben"* mellett. Ez a két utóbbi mű szerepelt az 1928-as Szinyei Tavaszi Szalonon is, s kiemelkedő sajtóméltatást kapott többek között *Ybl Ervin*től.[10]

Első önálló kiállítását 1926 őszén rendezte meg Debrecenben és Böszörményben, a Gaál-féle házban 60 festményéből és 100 rajzából. Előzőleg, 1925-ben *Káplár Miklós*sal és *Martyn Ferenc*cel közös tárlaton mutatkozott be Hajdúnánáson.[11] 1928 nyarán úgy tért haza Maghy, hogy ősszel még visszamegy Vaszary mesterhez. A Hortobágyon dolgozó *Boromisza Tibor* azonban lebeszéli a főiskolai továbbképzésről és Káplárral együtt meghívja a Horto-

hallgató korából való anatómiai rajzait, mondta, hogy az orvostanárai azt hitték, hogy belőle, milyen kiváló orvos, professzor lesz. „Pedig a szobrászatra gondoltam már akkor" — mondta.

Káplár barátommal együtt kerestük fel Feri bátyánkat, hogy felkérjük: készítse el a hajdúböszörményi első világháborús „Hősi emlékszobrot", melyhez már a városban megtették az előkészületeket — a szoborbizottságot is összeállították. — Medgyessy Mester kérésünknek örömmel eleget tett és néhány hét múlva el is készítette agyagból tervpályázatát — egy másfél méter magas, széles téglalapon álló gúlát, melynek négy oldalán dombormű ábrázolta a háborús jeleneteket: Búcsúzkodás a kedvestől, rohamjelenet, halottak temetése, tüzérek. E bronzdomborművek mellett a négy sarkon lókoponyák díszítették a gúla alsó részét, melyen ősmagyar vonalas díszek emelkedtek felfelé.

Sajnos Medgyessy Mestert nem bízták meg az emlékmű elkészítésével. Szegényebb lett, egy országos értékű, művészi emlékszoborral a város. Böszörmény egy gyenge értékű bronzszobrot kapott Gách István szobrásztól. Mint hallottam a böszörményi bizottságnak feltétele volt, hogy alakos szobor legyen és bronzból, a kézben pedig puskának és kardnak kell lenni!... Medgyessy Ferenc bátyámmal ez időben találkoztam Pesten villamoson és kérdeztem az emlékmű pályázat eredményét. Mondta nekem röviden: „Nem lett belőle semmi. Pecsét kell azoknak!"

9 „Találkoztam mesterekkel" című kéziratos anyagában Maghy Zoltán részletesen ír Stróbl mesterről, aki ekkor már 66 éves volt, de fiatalos, szellemes. *„Rendkívül nagy hatással volt rám Stróbl Mester egyénisége. Már a külseje is tiszteletet parancsolt, komoly, erős ember nyugalma hatott ránk... energikus, kerek, ősz fején mélyen ülő szemei tekintettek le a ráncos, kőkeménységű homlok alól, az arc szilárdságát csak rövidre vágott fehér szakálla enyhítette."* Hangulatosan írja le Maghy, hogyan nyilatkozott a modern táncokról Stróbl és hogyan mutatta be azokat egy hallgatónőt felkérve. Beszámol Epres-kerti látogatásukról, amikor az idős mester saját szobrain szemléltette a szobrászati anyagok tulajdonságait. Stróbl mester fontosnak tartotta, hogy hallgatói, kikerülvén a Főiskoláról, megismerkedjenek a gölöncsér mesterséggel, mert *„a fazekasságot, a kerámiát kellene kifejleszteni az Alföldön, hol a nyersanyag, az agyag, nagy mennyiségben található"*.

10 *Ybl Ervin:* „Az EST", 1928. május 20., *Elek Artúr:* „Nyugat", 1928. jún. 1. *Mariay Ödön,* „Napkelet", 1928. június 15. és május 15-i számában stb.

11 *Káplár Miklós* Rippl-Rónainál ismerkedett meg Martyn Ferenccel. 1924-ben a hajdúböszörményi Városházán rendezett kiállítást Rippl-Rónai színes rajzaiból és sokszorosított grafikáiból, Martyn és a saját festményeiből. 1925-ben Hajdúnánáson, ugyancsak a Városházán rendeztek kiállítást, ezen, Rippl távollétében, Maghy állított ki.

bágyra. 1928 őszén a három barát olyan kolóniát hoz létre, amely látszólagos elszigeteltsége ellenére szoros kapcsolatban állt a népi írók törekvésével. A puszta monumentalitását, „ősi romlatlanságát" igyekeztek megmutatni a világnak, s érzékeltetni, milyen tiszta forrást jelenthet az egyszerű emberek életével, sorsával foglalkozás. Medgyessy, Móricz figyelmét Káplárék irányították a Hortobágyra, s így közvetve, részesei lettek hortobágyi szobraik, vagy elbeszéléseik születésének.[12] Sajnálatos, hogy együttlétük rövid volt: Maghy 1928 őszén távozott a Hortobágyról (miután összeveszett Káplárral), Boromisza és Káplár viszonya 1929 nyarán romlott meg. Az átmeneti szakítás azonban nem jelentette Maghy elvei feladását, továbbment a megkezdett úton, s a két idősebb mestertől tanult megszállottsággal festette előbb a határt, a szőlőskerteket, a városerdőt, 1934-ben Pród pusztát. Leszámítva 1930-as bártfai, 1933-as bécsi útját, alig mozdul ki szülővárosából. 1929-ben Hajdúböszörményben, a Tisza ház kistermében, 1930 áprilisában Debrecenben, a Kereskedő Társulat székházában, 1930 júniusában, a hajdúböszörményi Bocskai Gimnáziumban rendezett önálló kiállítást. A debreceni bemutatón száztíz művét szerepeltette, hetven olajfestményt és negyven akvarellt, pasztellt. A nagymarosi és böszörményi városképekből, hortobágyi tájképekből és portrékból álló tárlatot *Vadász Endre* — volt főiskolai évfolyamtársa — méltatta és mutatta be Debrecen közönségének.[13] 1931—1941 között állandó kiállító tagja a Debreceni Műpártoló Egyesületnek.[14] 1931 decemberében a „Debreceni képzőművészek" tárlatán *„Koratavasz"*, *„Dűlőút"*, *„Virágos udvar"*, *„Őszi alkony"*, *„Havas táj"*, *„Fák alatt"* c. olajképeit, pasztelljeit mutatja be. 1932-ben nagy sikert arat *„Gyümölcsök"* és *„Vágják az erdőt"* c. olajképe; 1934-ben az *„Utca télen"* és *„Rozsvetések"*, 1941-ben a *„Hajdúház"*, *„Virágok"*, *„Pásztorlány"*, *„Víz mellett"*. Kapcsolatot tartott a debreceni Ady Társaság művésztagjaival, kérte is a felvételét a társaságba, de belső tagfelvételi korlátozások miatt nem sikerült belépnie.[15]

1932-ben kibékült Káplárral, ismét hármasban dolgoztak Kamplerrel együtt. Vándorkiállítási anyagot állítottak össze, amelyet 1933 áprilisában a Hajdúböszörményi Gimnáziumban, 1934 áprilisában a hajdúnánási Bocskai szállóban, 1934 májusában a hajdúdorogi Novella szállóban mutattak be. Közös tárlatukat *Molnár István*, szeretett tanáruk és atyai barátjuk támogatta.

12 *Medgyessy Ferenc* és felesége szinte minden nyarát a Hortobágyon töltötte. Mátán, *dr. Bajmóczy Endre* orvosnál laktak. Itt látogatta meg őket pl. 1928-ban *dr. Molnár István* és *Maghy*. A Mester ekkor a „Komondor"-t mintázta. A Déri Múzeum grafikai osztályának több Medgyessy rajza hortobágyi ihletésű. Így az a Káplárt ábrázoló ceruzarajz is, amely jelenleg a Hajdúsági Múzeum képtárában látható. *Móricz Zsigmonddal* 1926-ban, Medgyessy Százados úti műtermében ismerkedett meg a fiatal Maghy. Később többször találkoztak a Déri Múzeumban, s az író több művét dedikálta Maghynak.

13 *Vadász Endre* (1901—1944) festő és grafikus. 1928—1937 közt élt Debrecenben, itt találkozott volt főiskolai kollégáival, így Maghyval is. Cikket írt Káplár Miklósról, a Képzőművészek Új Társasága debreceni tárlatáról. Maghy Zoltán kiállítását méltató cikke a „Debreceni Független Újság" 1930. április 30-i számában jelent meg.

14 A Debreceni Műpártoló Egyesület (később Képzőművészek és Műpártolók Egyesülete) 1901-ben alakult. Célul tűzte ki a képzőművészetek népszerűsítését, a művészek érdekvédelmét. Az 1927-ben alakult Ady Társasággal szemben időnként a konzervatív tendenciákat védte.

15 Az Ady Társaság Képzőművészeti osztályának tagja volt a harmincas években: *Holló László, Gáborjáni Szabó Kálmán, Vadász Endre, Senyei Oláh István, Smurák József, Medgyessy Ferenc, Káplár Miklós, Berki Irma, Félegyházi László;* Maghy Káplár révén került kapcsolatba a társasággal, levelezett Senyei Oláh Istvánnal. Részletes irodalom: *Sz. Kürti Katalin:* A debreceni Ady Társaság képzőművészeti osztálya, Déri Múzeum Évkönyve, 1974. (Szerk. *Dankó Imre, Módy György* és *Szendrey István* közreműk. Debrecen, 1975) 751—769.

1935 januárjában a Déri Múzeum egyik termében nyílt Maghy—Kampler közös kiállítása. Maghy harminc pródi és böszörményi tájképét mutatta be. A kiállítást követően két akt-stúdiumát és *„Szárazmalom"* c. vízfestményét vásárolta meg a Déri Múzeum.

A debreceni múzeummal Káplár halála után került közelebbi kapcsolatba. Rendezte és a Déri Múzeumba szállította a halott művész tárgyi hagyatékát (festményeit, rajzait, leveleit).[16] A Medgyessy által készített síremlék elhelyezésében,[17] valamint Káplár kultuszának állandó ápolásában szép érdemei vannak.[18]

1929—1941 között állandó résztvevője volt a Nemzeti Szalon, az Ernst Múzeum és a Munkácsy Céh budapesti kiállításainak. 1929-ben a Nemzeti Szalon őszi tárlatán *„Utca télen"*, *„Muskátlis kert"*, *„Hortobágyi juhász"*, *„Zeleméri csonkatorony"*, *„Napsütéses kert"* c. műveit állítja ki (az utóbbi a Nemzeti Szalon tulajdona lett).

1932 a budapesti és külföldi szereplések éve. A Nemzeti Szalon minden rendezvényén részt vett: februárban az első magyar reprezentatív csendéletkiállításon (*„Gyümölcsök"* c. olajképpel), az akvarell és pasztell kiállításon (*„Zúzmarás út"*, *„Utcarészlet tavasszal"* c. műveivel), a téli tárlaton a *„Bártfai táj"*-jal és az *„Őszirózsák"*-kal. Ugyancsak a Nemzeti Szalon révén állít ki Japánban (Tokióban, Jokohamában, Kiotóban), ahol a csoportos anyagban *„Rozsvetések"*, *„Vihar aratáskor"*, *„Oktogon tér"*, *„Szőlőskertben"* c. művei szerepelnek.

1934 szeptemberében a Műcsarnokban rendezett „Nemzeti Munkahét kiállítását"-n *„Csőszház az erdőn"*, *„Utca télen"*, *„Rozsvetések"* c. művei, 1935-ben a Munkácsy Céh tárlatán a *„Köd a pusztán"*, a III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon *„Csikósbódé Pród pusztán"* olajképei, a Nemzeti Szalonban *„Utcarészlet tavasszal"*, *„Asztagok"*, *„Zúzmarás dűlőút"* c. vízfestményei aratnak szép sikert. 1940 februárjában a Műcsarnok-beli „A magyar művészetért" kiállításon *„Pásztorkunyhó a pusztán"* festménye szerepelt. Legjelentősebb budapesti sikere a két társsal közös „Műterem"-beli bemutatkozása.[19] Itt 88 olajképet (hortobágyi, böszörményi, nagymarosi tájakat, csendéleteket, portrékat) vonultat fel, valamint nyolc finom akvarellt, pasztellt. Ebből az anyagból vásárolja meg a Székesfővárosi Képtár az *„Oktogon tér"*-t, a Kultuszminisztérium a *„Vihar aratáskor"* címűt.

1937-ben részt vesz a hajdúböszörményi „Hajdú-hét" reprezentatív csoportkiállításán. Ezt követően, majdnem két évtizedes szünet után szerepelt ismét tárlatokon és önállóan. 1942-ben megnősült. Feleségével és két fiával vé-

16 Maghy részletes listát állított össze a beszállított anyagról. 847 darabos listáján 153 olaj és pasztellkép szerepel, több száz tus, toll, ceruzarajz, vázlat, valamint rajzok Rippl-Rónai Józseftől, szobrok Medgyessytől és a naiv szobrászoktól.

17 *Káplár Miklóst* 1935. április 9-én temették. Ezt követően határozta el az Ady Társaság, hogy síremléket készíttet Medgyessyvel. Maghy Zoltán levelezést folytatott a szobrásszal, e levelek rajz vázlatokat is tartalmaznak. Jelenleg a görög katolikus temetőben látható a haraszti mészkőből faragott, portré domborműves síremlék.

18 Maghy 1935-ben, *dr. Ecsedi István* múzeumigazgató felkérésére állította össze „Emlékeim Káplár Miklósról" c. kéziratát. Ecsedi könyvet szándékozott írni halott barátjáról. Később kisebb közleményeket jelentetett meg Maghy Zoltán a Hajdú-Bihari Napló hasábjain. "Káplár Miklós indulása" címen szép emlékezést írt az „Alföld" folyóirat 1964. augusztusi számában (XV. évf. 8. sz. 748.). Részt vett a Hajdúböszörményben és Debrecenben rendezett emlékkiállítások szervezésében, anyaggyűjtésében.

19 *gr. Zichy Istvánné Yull Erikával* és *néhai Lénárt Zoltán* festőművésszel rendezte meg tárlatát. A katalógus 96 művét sorolja fel ármegjelöléssel.

szelte át a második világháborút, s az azt követő nehéz időszakot, meghurcoltatásait. Az ötvenes évek elejére alakul ki körülötte viszonylagos nyugodt alkotói légkör. Munkakedvét igazán csak a hatvanas évek elején nyeri vissza, amikor az elismerés, a megbecsülés első, szerény jeleit kapja környezetétől, szülővárosa hivatalos szerveitől, intézményeitől.

Művészi pályája első két évtizedét tekintjük most át. Tanúi lehetünk emberi és művészi fejlődésének, következetes festői programja kialakulásának. 1918—20-ban, a városerdőn festett művei csak töredékben maradtak meg. Elsőéves főiskolai hallgató korából őriz egy Glatz mesternél készített *„Álló női akt"* olajképet. Precízen, anatómiailag hitelesen oldotta meg feladatát, de színben nyersen. Élettelibbek, színgazdagabbak korai életképei, munkaábrázolásai: az 1924-es *„Mosónő"*, az 1926-os *„Disznóölés"*, az 1927-es *„Bocskai drótos"* c. olajképek, valamint az ugyancsak 1927-es *„Káplár szülei"* és a *„Hősök szobra leleplezése az új templomnál"* c. pasztellek. A dolgozó, vagy csendesen szemlélődő kisembereket nagyszerűen jellemzi környezetük, munkaeszközeik anyagszerűen részletes bemutatásával. Elmerül a jól ismert böszörményi vidék kedves hangulataiban, friss valóságlátással reagál a kis világ eseményeire. A *„Disznóölés"* c. apró olajképének nagy erénye a téri tömörítés, a dinamikusság, valamint az érdekes képkivágás: a szétterített disznótetem fölé böllér hajol (érezni gyors, biztos mozdulatait), fölötte a távolabb álló szekér kis kerékrészlete.

Arcképeinek modelljei közvetlen környezetéből, családjából kerülnek ki. Gazdag színhatású, vörös-sárga-rózsaszínekkel festi meg húga két pasztellképét, édesapjáét lilákkal, sárgákkal. Míg e pasztelleken a hangulati hatásokra törekszik puha, elomló foltjaival, olajképein, egy keményebb, vonalasabb megformálással a karakter megrajzolására. Jó összehasonlítási alap az egy időben készült két apa képe, egyiken az elmélázó, tűnődő, másikon, az olajképen a határozott, kissé szigorú embert mutatja. Korai remeke az 1925-ös *„Betegágyon"* és a *„Káplár Miklós arcképe"*. Betegen fekvő nagyanyja mellképét fehérekkel, szürkékkel, kevés tört vörössel és viaszsárgával festette meg. Nagy emberismerettel jeleníti meg a betegséget is keményen tűrő büszke idős asszony típusát, akinek összeszorított ajka, tört szeme szenvedéseit mégis elárulja. Káplár portréja élete egyik főműve. 1925-ben Káplár Miklós Kamplerrel együtt festette meg Maghyt,[20] Kampler és Maghy pedig egy-egy portrét festett a mesterről. A Maghy portré fekete kalapban fekete ruhában állítja elénk az erőteljes, pirospozsgás arcot. A robosztus alkatban hatalmas, feszülő energiákat, nagy szellemet sejtet a fiatal festő.

Budapesten készítette 1926-ban fehér munkaköpenyes *„Önarckép"*-ét, valamint hasonló színekkel megfestett, barnákra, okkerekre épített Epreskerti műveit. Egyiken a „Barberini faun" szobormásolatát, másikon Csók István műteremablaka előtt ülő nőalakot mutat be.[21]

Nagymarosi képei talán legtermékenyebb időszakában, egy nyáron születtek. Elég volt Vaszary mesternél egyéves tanulmányi időszak, hogy megtanuljon önállóan képi nyelven gondolkozni és fogalmazni. 1927 nyarán már

20 *Káplár Miklós* „Művésznövendékek" c. vászonra festett olajképe (75×95 cm) a Déri Múzeum tulajdona, ltsz.: II.65.9.1. A festmény Káplár Kálvineum-beli műtermében ábrázolja a két fiatal félalakjával. A falon Káplár stúdiumai láthatók.

21 A „Találkoztam mesterekkel" c. kéziratban írja le Maghy e mű születését és fogadtatását. Csók István Vaszaryt helyettesítette, tíz növendékével festtette a virágzó orgonákkal körülvett udvart, műtermet. A mester elismerően nyilatkozott kompozíciójáról.

úgy fog hozzá Nagymaroson a festéshez, hogy önállóan választja ki témáit, és dönti el az annak leginkább megfelelő alakításmódot. Tagadhatatlan visszacseng művein mestere hatása, tanítása a színek alkalmazásában, a felületi hatásokban. Vékonyan felrakott, élénk színű festékréteget használ, a napfény hatását a szinte keveretlen kolorittal juttatja érvényre. A friss természetlátás azonban őszintén egyéni hangulatú művekre ösztönzi. A vidék csodálattal tölti el, hosszasan ír feljegyzéseiben a hatalmas lombkoronájú, fekete törzsű szelídgesztenyefák árnyasságáról, a párolgó fehér virágokról. A hegy, a víz, ölelkezése, a természeti és emberalkotta szépségek visszaadására törekszik hegyoldalakat, vízpartot, városképeket megjelenítő vásznain. *„Nagymarosi templom"* c. Hajdúsági Múzeumban levő műve hegyoldalról, rálátással festi meg a falut, a szemben levő visegrádi hegyvonulatot síkszerűen, éles vonalakkal. A Déri Múzeum tulajdonában levő *„Nagymarosi házak"* erős rálátással ábrázolja a község épületeit, zöld lombok közül kikandikáló vörös tetőikkel. Úgy épít a zöld-piros színkontrasztra, hogy a nyári napfényben ragyogó, síkszerű táj képzetét kelti. A *„Nagymarosi völgy"* c. képen mintegy felülről látjuk a nagytávlatú tájat: a völgy ölén meghúzódó kis házat, és szemben Visegrádot. Ez a Diófa utcai részlet jelenik meg közelnézetben a *„Reggel Nagymaroson"* képen. Mintegy alulról, a domb, vagy hajlat közepéről nézünk fel a házsorra, a fákra. A domboldalt, vagy partrészletet csíkszerűen pásztázza, szabdalja a reggeli napfényben a fák és házak által vetett árnyék. Kis méreten monumentális hatást ért el a geometrikus szerkesztéssel, konstruktív hatással a fiatal Maghy. A *„Nagymarosi pincék"*-en is geometrikus elemek játsszák a vezetőszerepet. A pincesor egymásba kapcsolódó háromszöges oromzatai vidám ritmust adnak, s ezt a zöld, piros színhatás még kedvesebbé teszi. A *„Hegyes tető"*-n ülő leányalak jelenik meg a zöldben, talán ő a modellje a Nemzeti Galériában levő *„Nagymarosi lány"* portrénak. A Duna-kanyar természeti szépségét, atmoszferikus varázsát még több vásznán megfogalmazza *(„Reggel Nagymaroson", „Eső Nagymaroson", „Hajnal Visegrádon", „Nagymarosi Duna kanyar", „Strand a Duna kanyarban"* stb.*)*.

1927-es otthoni, karácsonyi élményeinek megfogalmazója a *„Karácsonyest Hajdúböszörményben"* c. műve. 1928 januárjában, a szünidő alatt készítette a festmény első, kisméretű változatát, amire *Vaszary* mester ezt mondta: „kérem, ez expresszionizmus, milyen félelmetes ez a fekete templom!"[22] A mű második, nagyméretű variánsa szerepelt a növendék kiállításon, majd a Szinyei Társaság Tavaszi Szalonján. „Érdekesen stilizált, monumentális hatású és amellett magyar levegőjű munka, megkapó vízió" — írják kritikusai.[23] A fennmaradt, magántulajdonban levő mű valóban erőteljes, témában pedig rokon Maghy későbbi, hagyományőrző és feltáró, népéletből merítő képeivel. Formai jegyei alapján azonban még nem teljesen eredeti műve a fiatal festőnek. Ugyancsak nagy sikert aratott a Tavaszi Szalonon az azóta eltűnt *„Oktogon tér"* c. mozgalmas városképe, amelynek plakátszerűségét, dekoratív erejét emelték ki méltatói.[24]

Hazatérése után felhagyott az urbánus témákkal. Böszörményi, hortobágyi részleteihez még átmenetileg *Vaszary* dekoratív szemléletét alkalmazta, egyre inkább törekedett önálló nyelvre. Ebben nagy segítséget adott a horto-

22 Idézi Maghy a „Találkoztam mesterekkel" c. kéziratban.
23 *Kállay Miklós* („Nemzeti Újság", 1928. május 20.) és *Mariay Ödön* („Napkelet" 1928. jún. 15.) véleménye.
24 Ugyancsak *Mariay Ödön* dicséri („Napkelet", 1928. május 15.).

bágyi kolónia. Bár közös témákat és modelleket festett *Káplárral, Boromiszával,* mindhárman ügyeltek az egyedi megoldásokra. Szigorú bírálattal és önbírálattal dolgoztak, különösen a fiatal Maghy tanult a két idősebb mestertől technikai fogásokat, de leginkább látásmódot, valóságszemléletet. Naplójában megörökítette közös munkájukat, így számol be pl. 1928. október 23-i útjukról naplójában: *„Cserepes tanya, Tiszacsege — Kimentünk a közeli pusztára, hol a csegei gulya legelt. Szándékunk volt az ottani gulyást, Hajdú Imrét lefesteni. Nagyszerű pásztortípus ő. Alacsony termetű, barnára lesült, szívós külsejű, szúrós tekintetű ember. Sötét, ívelt szemöldök, szénfekete szemei felett. Hajlott orra alatt hosszú, lelógó bajusza van. Hárman vesszük körül Hajdú gulyást, állványaink elé állítjuk és festjük."* Másnap *„a gulyás tanya mellett állítottuk fel állványainkat, és Farkas Berci tinógulyás botra támaszkodva állott előttünk. Berci a tinók őrzője, fiatal még, 21. évében van, korosabbnak néz ki, ívelt tágranyílt ábrándos kék szemei vannak, nagyfejű legény, piros arcú erős ember, világos selymes fényű bajuszával".* Maghy írásában, de festményein is nagyszerűen jellemzi Hajdú Imrét, Farkas Bercit, Ferge Józsefet, a margitai ménes öreg számadóját, Pap Samu kospásztort, Szarvas Ernő juhász bacsót, Bence Gyuri bivalyost. A szélnek, sorsnak kitettséget, edzettséget hangsúlyozza erőteljes alakjukkal, cserzett arcukkal. Káplár Miklós ugyanezeket a modelleket állítja elénk, de a táji háttérrel együtt jellemzi alakjukat, s a pásztorok mögül elmaradhatatlan a foglalkozásukat, „beosztásukat" jelző állatalak. Maghy pásztorait élethűséggel, részletező realizmussal állítja elénk, Káplár és Boromisza nemegyszer stilizált, dekoratív jelenet részeként, s gyakran a faji jelleg túlzott hangsúlyozásával.

Tájképeik „modelljei" is gyakran azonosak voltak: a kilenclyukú híd, a csárda környéke, a távolabbi karámok, ólak, gémeskutak, Máta, Margita és Tiszacsege kunyhói, tanyái, a legelő gulya, stb. Figyelték a puszta állandó, napszakonként, évszakonként váltakozó hangulatát, a Hortobágy vize, a délibábos vidék atmoszferikus szépségeit. A fiatal Maghyt elsősorban a kora reggel színgazdagsága, az esti puszta misztikussága ragadta meg *(„Hortobágy reggel", „Holdfényes Hortobágy vize", „Hangulat a pusztán holdkeltekor", „Alkonyszínek a Hortobágyon").*

Az évszakok változását színben érzékelteti: az őszi puszta égő sárgái vörösekkel gazdagodva, áttetsző kék éggel, a téli vidék fehérei éles, hideg kékekkel jelennek meg *(„Téli alkony a pusztán", „Hortobágyi híd környéke ősszel", „Őszi alkony a pusztán").* Figurális tájképein pásztorokat látunk munkájukat végezve, vagy csendesen pihenve, szemlélődve *(„Furulyázó pásztorok a kunyhónál", „Hortobágyi juhász a karámnál").* Egyik leghangulatosabb képe az 1928 őszén festett *„Delelő csorda"* című. Rajta lustán elnyúló, tarka állatok jelennek meg a kút körül, mögöttük kora őszi, verőfényes végtelen puszta. Az állatok tikkadtságát, a tágas vidék déli fülledtségét nagyszerűen jellemzi gazdag színvilágával, az előtér zsúfoltságának, s a háttér könnyedségének ellentétével. Ezt az ellentétet megoldásbeli kontraszttal: a táji háttér oldott megjelenítésével és az állatok tarka tömegének rajzosságával éri el. Panteisztikus életérzésre, a témával azonosulásra utal a fiatal Maghy vidám hangulatú festménye.

Hazatérve Böszörménybe, városképek festésébe kezd. 1929—30-as legszebb művei a nagyméretű *„Szárazmalom", „Régi ház Böszörményben holdkeltekor", „Tél az utcán", „Sáros utca Böszörményben", „Piac tér Böszörmény-*

ben", „Főtér reggel", „Böszörményi templom este" stb.[25] Mint látjuk, a böszörményi „öreg" templom több festményének tárgya. Az 1929-es két változat más-más napszakokban mutatja be a jellegzetes, monumentális épületet. A *„Templom Böszörményben"* című vakító napfényben mutatja be a sárga falú templomot, amelyet a fény még élénkebbé tesz. Előtte fekete ruhás, gyászoló, temetésre összegyűlt emberek, az előtérben tüzes vörös, zöld levelű kanna virágok. A gyász- és a viruló élet ellentétét nagyszerűen visszaadja a feketék és vörösek kontrasztja. A másik festmény esti világításban mutatja be ugyanezt az épületet. Holdvilágos, mélykék ég alatt, misztikus szépségében áll előttünk a templom, amelyet erős kontúrvonallal vesz körül. A kékek-feketék variánsára épített festmény sejtelmes hatást kelt.[26] A város főgimnáziumáról két ízben készített reprezentatív festményt: 1935-ben és 1939-ben (mindkettő ma is a Gimnázium tulajdona). Városképei mellett kertrészletei egy szűkebb világnak érzékien szép megfestései. Rajtuk nagyvonalú dekorativitás párosul részletező hajlandósággal. A *„Kertünk"* c. reprezentatív olajkép a nyári, virágoktól, zöldektől roskadozó buja világot mutatja be. Mindent elborít az aprólékos műgonddal megfestett levelek, páfrányok, indák, virágok zuhataga. A *„dr. Molnár István kertjében"* c. alkotás hasonló kertet mutat be. Kedves tanára, atyai jóbarátja állva, könyvet olvasva jelenik meg a buján virágzó kertben. A környezet minden részlete „megmunkált", ornamensben gazdag, mint a szűrrátéteken, vagy a keleti faragványokon. Molnár István izgalmas egyéniségét, keleti művészetekhez vonzódását hangsúlyozza, húzza alá ez a nyugtalan, szinte keleti cizelláltságú táji részlet. Maghy saját szeretetét, tanára iránti rajongását is megfogalmazta a vásznon. A dekorativitás és a naturalizmus összhangjára építő, a késő-szecesszió jegyeit is viselő festmények sorába tartozik *„Őszirózsák"* című vászna (Déri Múzeum tulajdona). Rálátásosan ábrázolja a veranda kövére hulló, gazdag csokornak ható őszirózsa ágyást. Nincs a képen egyetlen motiválatlan rész, mindent elborít a fehér, lila, sárga, piros, bordó virágok egzotikusan ható, a képkivágás révén kinagyított tömege.

1929-ben készítette a *„Szárazmalom"* című hatalmas vásznát (Hajdúsági Múzeum tulajdona), amelynek egy akvarell változatát 1930-ban festette. Ezzel indította el azt a hagyományőrző sorozatot, amelynek szellemében ma is dolgozik. A böszörményi, hortobágyi ízeket, hangulatokat ekkor vette át igazán művészete, s ettől kezdve tálalta igazán egyénien, másokkal össze nem téveszthetően helyi témáit. Böszörmény környéki részleteket feldolgozó tájképei, életképei szinte néprajzi hitelességgel tárják fel élményeit, s a megőrzés révén ma is láthatóvá teszi az azóta elpusztult, átalakított részleteket. Mindezt meseszerű, naiv derűvel festi meg, s a tárgyhű feltárás mellett is mélységes szubjektivitással. Úgy jeleníti meg a múlt darabjait, hogy saját, tárgyhoz fűződő viszonyát, érzéseit is feltárja. 1932-es *„Lakatosműhely"*-e, a 30-as években festett *„Disznóölés"*-e, *„Répaszedés"*-e, *„Hajóhintá"*-ja, *„Vásári jelenet"*-e éppúgy e művei közé sorolható, mint a 60-as években készült „Húsfőzés"-e, „Tyúkpiac"-a.

25 Ezekről a művekről írja *Vadász Endre* említett cikkében: „az alföldi város szétfolyó földje, a kevés árnyékú, alacsony házak, napon sült, poros fák és a hó vakító fehérnél fehérebb bája érdekli... a havas hátterű, vázlatos „Korcsolyázók"-on, a „Hajóhintán", a „Vásár forgatagában", az „Artistanők" hintán lesikló figuráin a mozgás ritmusát keresi szerencsés kézzel".

26 *Módy György* az 1964-es Déri Múzeum-beli kiállítás rendezője írt erről a festményről szép jellemzést az Alföld 1964. februári (XV. évf. 2. sz.) számában, a 157. l.-on: „A mélykék ég piciny holdfényének frappáns megvilágítási hatása, a templomtéren szinte lopakodó cigányzenészek a couleur locale-t is tökéletesen szólaltatják meg."

1931-ben a Bocskai szőlőskertben, 1932-ben a Városerdőn dolgozik egyedül. A pajtát, az árnyékot adó nagy fákat friss természetlátással festi meg. A *„Virágzó fák"* (Déri Múzeum tulajdona) c. nagyméretű vászna a tavaszi kert harsány színeivel, a virágzó barack- és meggyfák roskadó ágaival az újjászületést, a termékenységet hangsúlyozza. Későbbi, 1932—35 körüli művei is a szőlőskert részleteit ábrázolják, gyakran figurákkal. 1932-ben a Városerdőn házigazdájának, Ignáth András erdőőrnek félalakját festi meg. Az *„Erdőőr"* c. kép (Déri Múzeum tulajdona) erdészkalapban, táskával a vállán jeleníti meg az erdőben álló karakteres arcélű férfit. Nyugodt kék szemmel tekint le ránk, tartása is nyugalmat és tekintélyt áraszt. Ő az erdő ura és őre, mögötte az erdő szálfái csak jelzésként, a színhely megjelölésére szolgálnak. Számtalan műve jeleníti meg a 30-as években a holdfényes, vagy napsütötte téli és nyári erdőt. Ezek közül a legszebb, s életművében is a legjelentősebbek egyike a *„Vágják az erdőt"* című. Apró férfialakok dolgoznak a kép középterében, mögöttük ritkás, nagy kopasz szálfák, és szürkés ég. E mű Breughel hatást mutat hangulatával, a táj és ember intim viszonyával. Gyöngyház színeivel, finom felületi hatásaival egyik leggyöngédebb, s egyben — tágassága, levegőssége révén — legmonumentálisabb is.

1934-ben Pród pusztára költözik, két hónapot dolgozik a csőszházban. Megfesti a csikósbódét, a csőszházat, a gulyakutat, az ott legelő gulyát, bikákat, az őszi fényben tündöklő pusztát, a távolabbi Nagy Kaján sziket. Mint 1928-as hortobágyi képein, úgy a pródi festményeken, vázlatokon is a hangulati hatások visszaadására törekszik. *„Alkony a pusztán"*, *„Napkelte a pusztán"*, *„Zöld a legelő"* c. képein az alkonyszíneket, az őszi, ködös hajnalok és délelőttök hangulatát adja vissza. 1935-ös debreceni és 1937-es budapesti egyéni kiállításain méltán aratták ezek a művek a legnagyobb sikert, főként a *„Csőszház körül legel a gulya"* című.

1936-ban szigetori tanyájukon dolgozik magányosan. *„Alkonyszínek"* c. kisméretű festménye (Déri Múzeumban) a vörösek, violák, sárgák számtalan árnyalatával juttatja érvényre az alkony mindent összemosó színességét, puhaságát. Legtöbb itt készült művén azonban a forró, dél körüli tikkasztó hőségben fürdő vidéket mutatja be. Hatalmas egei alatt, szikrázó napsütésben asztagok száradnak, izzanak, mindent elönt a sárga búzatenger, a kék eget is sárga izzásba vonó napfény. Vaskosságával, robosztus színvilágával az alföldi táj tágasságát, szabad levegőjét, de forró hangulatát idézi fel. Távoli tanyákat, vagy aratókat látunk a horizonton („Asztagok, Aratnak"), főszereplő azonban a táj, a rozsvetés, a búzatábla *(„Nyári táj"*, *„Vihar aratáskor")*. *„Pipacs és búzavirág"*, *„Napraforgós út"*, *„Zöld mező"* stb. képei kis méretben is monumentálisak, megkapóak tiszta, harsány színvilágukkal. A Boromiszával, Káplárral vállalt művészi program végigkísérte Maghyt ebben az időszakban, de a továbbiakban is forró, bővérű alföldi piktúrát teremtett, egyre mélyebben hatolt környezete világába.

Katalin Sz. Kürti

ZOLTÁN MAGHY AM ANFANG SEINER KÜNSTLERISCHEN LAUFBAHN

Zoltán Maghy (geb. 1901), der in Hajdúböszörmény arbeitende Maler ist seines Heimatsortes, der „Hajdúság" authentischer Chronist. Seiner Kunst höchstes Ziel ist die Verewigung und Aufbewahrung. Sein Programm ist nicht neulich herausgebildet. Die dokumentarische, jedoch künstlerisch bearbeitete Darstellung des Volkslebens hat sich schon in den dreißiger Jahren herausgebildet. Der Künstler hätte mittels seiner Beziehungen und seiner Herkunft nach ein modischer Maler werden können, der in der Kunsthalle ausstellt, wegen seines menschlichen und künstlerischen Interesses fühlte er sich jedoch den fortschrittlichen Künstlern angezogen. Seine Bekanntschaft mit Ferenc Medgyessy, Zsigmond Móricz, Tibor Bornemissza, seine lebenslängliche Freundschaft mit Miklós Káplár machten ihn zur konsequenten malerischen Darstellung seiner Themen fähig.

In der Erweckung seines Interesses zu den bildenden Künsten spielten der Familienkreis, später Miklós Káplár eine wichtige Rolle. Als Lehrling von Oszkár Glatz und János Vaszary lernte er zwischen 1921 und 1927 an der Kunstakademie. 1927 verbrachte er den ganzen Sommer in Nagymaros, in der Künstlerkolonie von Vaszary. Diese Zeit ist in der Entwicklung seiner Kunst ebenso entscheidend, wie die Studienreise in Hortobágy 1928—1929. Er stellte ab 1924 in den Ausstellungen der bildkünstlerischen Hochschule bald in dem „Salon der Jugendlichen" in dem „Nationalsalon", ab 1930 in den Ausstellungen des „Debrecener Vereins der Kunstfreunde" aus. Seine individuelle Ausstellungen veranstaltete er in den Jahren 1926, 1930, 1933—34—1935, 1937 in Hajdúböszörmény, Debrecen und Budapest. Durch den „Nationalsalon" trat er auch in ausländischen Ausstellungen aus. 1945 geht die erste wichtige Periode seines Schaffens zu Ende. In den Jahren 1924—26 gemalte Werke sind Hajdúböszörményer Genrebilder, Porträte. Aus 1927 sind uns fast ausschließlich nur Landschaftsbilder bekannt, die besten von ihnen sind durch Nagymaros inspiriert worden. Im Herbst 1928 malt er mit Miklós Káplár und Tibor Boromisza zusammen in Hortobágy. Sie malen zwar alle drei nach dem selben Modell, Landschaftsteil, Maghy ahmt seinen Kollegen doch nicht nach, er lernt von ihnen eher Betrachtungsweise. Nach der Heimkehr nach Hajdúböszörmény, beginnt er Landschafts-, und Genrebilder, Portréte und Stilleben zu malen. In seinen Bildern paart sich die großzügige Dekorativität mit der Neigung alles detailiert zu zeigen. In mehreren Varianten bildet er die Böszörményer Kirche den Hauptplatz der Stadt, die Haiducker-Häuser, die Trockenmühle ab. Bereits zu dieser Zeit, mit diesen Werken beginnt er die dokumentierende, aufbewahrende Aufgabe zu erfüllen, das etnographisch Interessante, das Alte, das ungewollt zu sterben Verurteilte darzustellen. „Im Garten von Doktor István Molnár"; „Unser Garten"; „Herbstastern" — auf diesen großförmigen Leinen ist der ferne Einfluß des Jugendstils bemerkbar. Zwischen 1931—33 malte er oft Weingärten, Obstbäume, Walddetaile. Das schönste Bild dieser Periode ist das Ölbild: „Man holtz den Wald". 1934 lebt er auf der Pród-Pußta, er stellt die Hortobágyer Landschaft in beinahe jeder Tages-, und Jahreszeit dar. 1936 malte er in ihrem Gehöft von Szigetor. An den meisten der hier gemalten Bildern verewigt er die schwüle, glühende Sommerlandschaft mit den Dreschern und Schnittern.

Seine Werke, die auch in kleinen Dimensionen monumental wirken, haben eine kraftvolle Kolorit, sie bezeugen die Liebe zu der Landschaft und zu den Menschen.

Das Schaffen von Zoltán Maghy bildet einen bedeutenden Teil der Alfölder Malerei, ungeachtet dessen, das in seiner Kunst die Gesellschaftskritik und soziale Senzibilität, im Gegenteil zum Beispiel zu dem Debrecener László Holló, nicht aufzufinden sind.

2. kép. *Maghy Zoltán:* Káplár Miklós arcképe, 1925

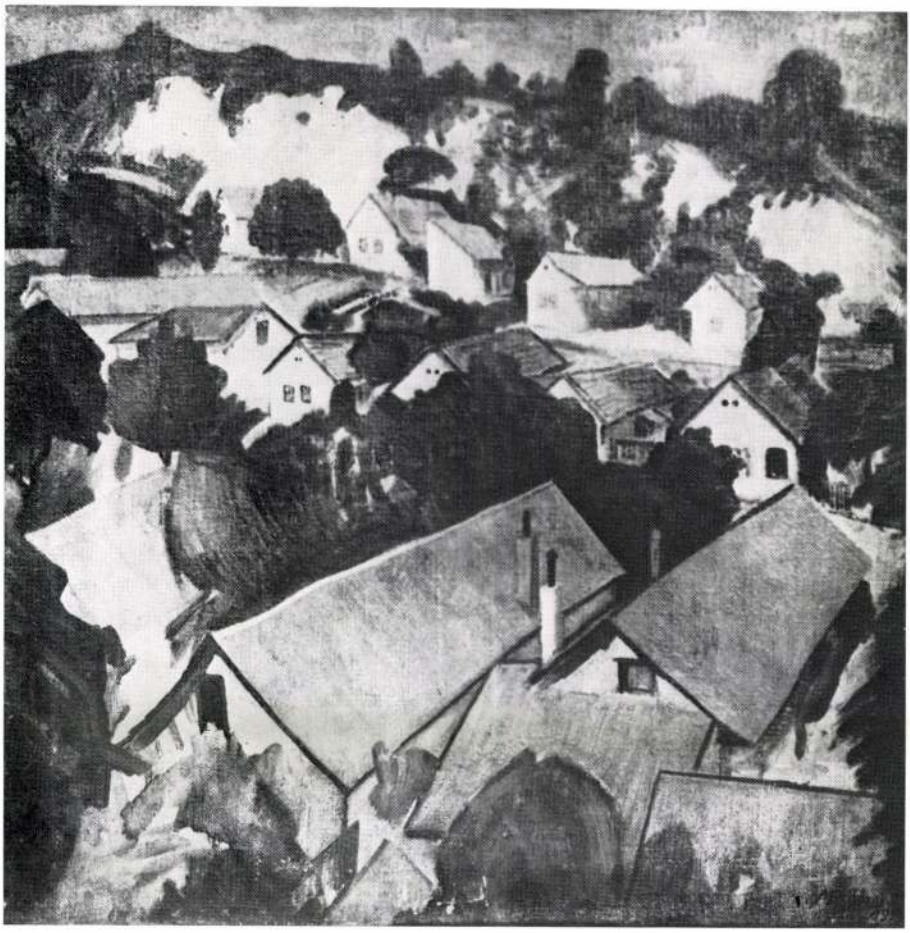

3. kép. *Maghy Zoltán:* Nagymarosi házak, 1927

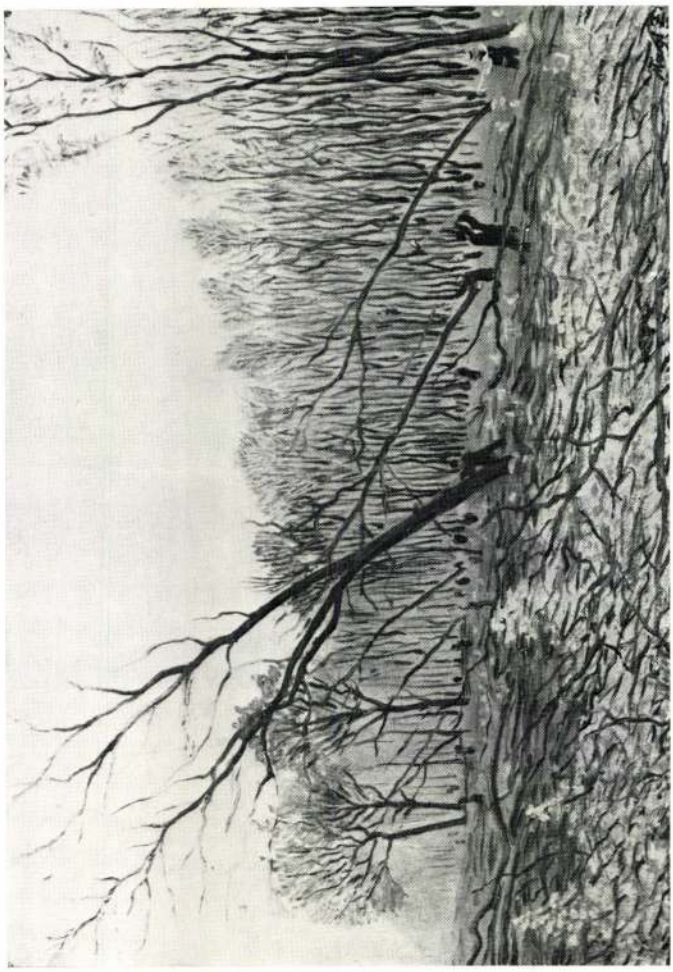

4. kép. *Magyy Zoltán:* Döntik az erdőt, 1932

77.4348.66-19-2 Alföldi Nyomda, Debrecen — F. v.: Benkő István

M. D. K.

MAGIS János jezsuita, festő

szül. 1720 Gmst, megh. 1758

1749-51 Székesfehérvár, 1752-53 Komárom

1754-58 Bécs

Székesfehérvár Ven. hs. János t. festési mun-

káiban vesz részt

Garas XLIII. k. 146, 233. l.

Magis János
festő
1749-51. kört a
székesfehérvári jezsuiták
coadjutorai közt
működik.

Schoen Arnold dr
Székesfehérvár 18.
Száradbeli festői
Székesfehérvári Hemle
1931. 4. sz.

Magis János

Jezs.

† 1758 ápr. 25

lásd

Schoenjezsuita

284. l.

Magis János

festő

a székesfeh. jezsuita rendház

csadjutora, segédkezett

Sambachnak a jezsuita

ma eszt. templom falképei-

nek festésében.

Kuthy István: Szent István

király tiszteletét őrző egyházi

műemlékeink Székesfehérvárott.

Székesfeh. Szemle

1938. 66. l.

590

587

Magis

jézsuita festő, a XVIII.
században és ideig a
székesfehérvári rendház-
ban dolgozott.

Schoen Arnold:

Baumgartner és Bufflens.

Székesfehérvári Szemle

1932. 4-6. sz. 25. l.

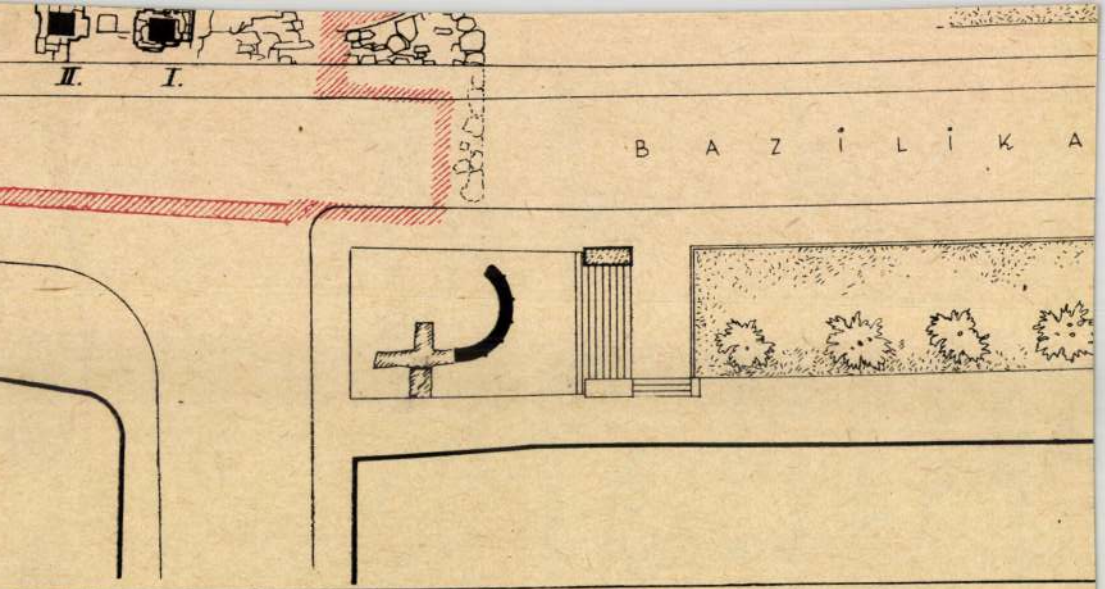

A székesfehérvári bazilika ma is meglévő falmaradványai. A bazilika feltételezett fala

Magis

festő, jezsuita frater

vrod

z

Schoen Arnold:

Vanossi Antal -

Székesfeh. Szemle

1932. 58. l.

Magister Joannes Maria

aromo

Olgiati da Milano

Giovanni Maria

építészről.

M.D.K.

Magister Joannes Marya

Az 1551.évi számadás ismerteti az ő bérfeltételeit.Kőműves.

Détshy Mihály:Munkások és mesterek az egri vár építkezésein 1493 és 1596 között.I.közl.181.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.I.Eger,1963

nach Teniers. Blaue Wappen

581. TÁNCOLÓ PARASZTPÁR, pajzsjegy. Bécs, 1750 k. — Tan marke. Wien, um 1750.

582. TÁNCOLÓ PARASZTPÁR, fe jegy. Bécs, 1750 k. — Tanzend Teniers. „A" Modelleurmarke

583. MOPSZLI-ANYA KÖLYKÉV 1740 k. — Mopshündin mit Meissen, um 1740.

584. KUTYÁT ÖKLELŐ BIKA, f Stierhetz, weisse Porzellanfigu

585. BIKÁT HAJSZOLÓ EBEK, s verfolgend, farbige Porzellanfig

586. FIU ÉS LEÁNY, két szines p jeggyel. (Melchior.) Höchst, X figuren, in blassen Farben. H

587. KÉT VIRÁGÁLLVÁNY, porce mel. Herend, 1870 k. — Zw Blumendekor und durchbroche

rcellan, karcoltrajzu aranydiszitessel, szines jelene-
eremmel, két csésze aljjal, cukortartó fedővel. Két
ásra. Herend, 1873. — Kaffeeservice für zwei Per-
Szenen und Landschaften. Eine Platte, zwei Scha-
kel, zwei Kannen mit Deckel. Herend, 1873.

zobrocska, álló férfi parókával, fekete köpenyben,
el. Bécs, 1744—49. — Callotfigur, farbig, stehender
l Hut. Eingepresste weisse Marke. Wien, 1744—49.

füllel, a csésze alul domboruan gerezdes, peremén
aljon Louis XIV. disz. Bécs, du Paquier-korszak,
Porzellan, mit zwei Henkeln, die Schale unten mit
ekor farbig. Auf der Untertasse Louis XIV. Dekor.

k, a tagozott talpa felett domboru akantuszlevelek
k diszitik. A boltozatos fedő gombja sárkányalaku.
y arabeszkdisz. Testén vörös, ibolya, lilaluszteres és
vizparti tájkép alakokkal. A fedőn a kartusokhoz
ımal. Meissen, 1740 k. — Gedeckelter Becher, Por-
plastische Blätterreihe, den Deckel zieren ähnliche
drachenförmig. Am Rand und zwischen den Blät-
zwei Kartuschen mit Lüsterglanz und Goldarabes-
Arabesken. Meissen, um 1740. — Hasonló Meissen,

Magliar, Andrea

rajza

Budáról és Pestről

1686,

Kremnenietmet

141. l. 147. l.

148, 149. l. 150. l.

HELYSÉG

KASSA.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Sír

KOR

13

ŐRZÉSI HELYISÉG

Múzeum.

TULAJDONOS

MÉRET

226 x

vastags:

TÁRGY

Sírkő.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

Trakittuffa. Belső lapján félk
faragott, sorrdíssel ellátott kereszt va
címerpajzzal, melynek felső részén lá
felirat olvasható részei: „+HIC ES(t
CCC. LXX. QUARTO." Vagyis: Itt van
A kassai dóm főpilléreinek ala

FÉNYKÉP, RAJZ

Magliar

l.

Buda és Pest erő-
ditmenjei 1686.
(a lexikon anyagában
beosztott cikke
Banfi Florionak.)
119. l.

Magliar Andrea

nápolyi származáru
mérnök

lásd

Maggiorotti – Bánfi

Buda-Pest
60. l. u. képpel,
mely Budát ábrázolja
a török uralom alatt
és fenti vízkarca
után készült

u. o. 62. l.

székesegyház
kapcsolatot
ni, hogy eze
a polikromiá
korából való
templom szen

A bárt
négy férfisz
négy női sze
rák vannak.
nik az erős
lóan is megá
az épitészet
megmintázása

M.D.K.

Andrea Magliar, rézmetsző

1686 évi metszetét említi a szerző, melyen a budai várkápolna elhelyezése megegyezik Luigi Fernando Marsigli 1686. szeptemberében készült felvételeivel. Buda épületeiről.

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában
Bp. 1966. 2 köt.
1. köt. 61-62. old.

JÁNOS MAGIS, festő

A székesfehérvári jezsuitatemplom falfestményeit és oltárképét festette C.F.SAMBACH, Antal Werle és Magis jezsuiza testvérek segitségével, kivéve St, Ignatius von Loyola képét, amelyet Micdelangelo Unterberger készitett. 120.old. 14.jegyz

PÉTER KOVÁCS: Der Meister der Holtzschnitzereien in der Székesfehérvárer Jesuitenkirche aus dem 18.Jahrhundert 119.old

ALBA REGIA. Az Istvan Kiraly Múz. Évkönyve. X. 1969. Székesfehérvar

Magis Johann

a jezsuiták Historiáiból le kel-
tudni, h. jó eredmenyel mikódott
1748-50 Zárul

P. Fils-Uchár-Papp, Hétesfehérvar,
Bp. 1966.

44.

8 nap alatt

..... osztálynak.

vasutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben ..... **számmal.**

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

Magi Katalin

Szalmafonó asszony

Béres András: Népi díszítőművészet Hajdú-Bihar megyében. Debrecen, 1955.

44.o.

Maghy Gyula

Bemutatott művei: „Régi házoldal", olaj; „Régi kapu tavasszal," olaj; reprodukció. „Bivalyos," vízfestmény.

Tilless Béla: Őszi tárlat 1970.

Hajdúszoboszló, 1970.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1969 MÁR 11

Maginé Baldizsár Mária

1021

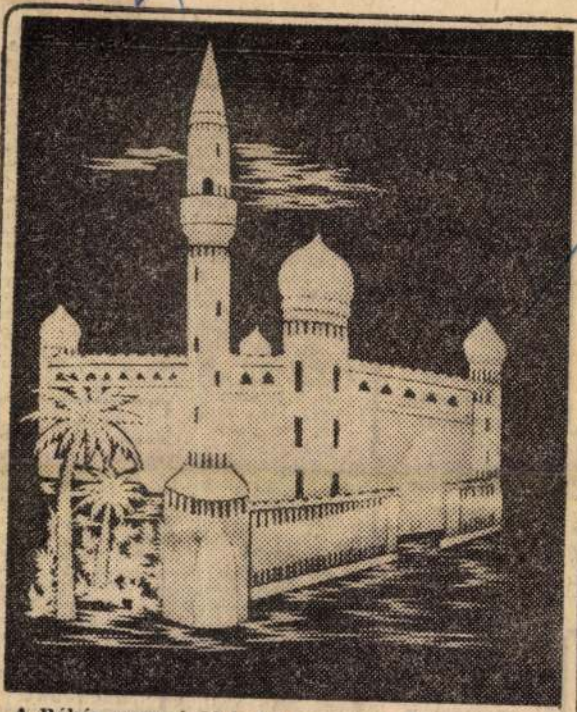

A Békés megyei Okány községben él Maginé Boldizsár Mária óvónő, aki a nyáron gyűjtött szalmából a téli estéken mozaikképeket készít. Kiállítása nemrég nyílt meg. Képünk: mecset
(MTI Fotó — Fehérváry Ferenc felvétele)

Az Ozdi Kohászati Üzemek, Bp. kooperációs csoportja, Bp., XIII., Dráva utca 15, azonnali belépéssel **anyagbeszerzőt** keres, 44 órás munkahét, minden szombat szabad. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés személyesen vagy 204—498 telefonon, — Csáknénál.

GYORS- ÉS GÉPÍRÓNŐT,
képesítéssel rendelkező
FOLYÓSZÁMLA-KÖNYVELŐT,
továbbá vizsgázott
KAZÁNFŰTŐT,
valamint állandó
egy műszakra, könnyű fizikai munkára
FÉRFI ÉS NŐI SEGÉD-MUNKÁSOKAT
azonnali belépéssel
FELVESZÜNK
Göngyöleg Felújító Vállalat
Budapest, XIII., Dagály utca 5.
Munkaügyi osztály.

[illegible] szekrény, új, eladó. Hallig asztalos, Újpest, IV., Csengery u. 3. (12-es villamossal, SZTK-nál.)

Veszek típusbútorokat, kombináltat, rekamiét, hálót, hagyatékot, ruhaneműt, tollat, szőnyeget. 336—599

Forgó skay fotelok! Legújabb modell! Kétszemélyes, bukós, 4500 Ft, patent heverők fizetési kedvezménnyel. Használt rekamié csere, VI., Nagymező u. 34. Kriger.

Bútorvétel! Hagyatékot, típusbútorokat, hálószoba-bútort, háromajtóst, kombináltat, rekamiét, konyhabútort. 336—027.

Konyhabútor, 400 forint előleggel, 16 havi részletre, Népszínház 24.

Veszünk azonnalra típus- és régi bútort, hibás rekamiét, ruhát, hagyatékot. — 339—197

Veszek! Hagyatékot, típusbútorokat, hálót, kombináltat, rekamiét, hibásat is, ruhaneműt, szőnyeget, könyveket. 336—966.

[illegible] Beköltözhető áprilisban. 160 ezer kp + 78 ezer OTP átvállalással. Tel: 452—838.

Vállalati üdülő építésére Balatonakarattyán, központban, egybefüggő, 1400 négyszögöl, főútmenti telek, megegyezéssel eladó. Érdeklődés tulajdonosnál, Fónad, Balatonakarattya.

OKTATÁS

Tanfolyamok: Láng- és ívhegesztő tanfolyam, valamin kezdő és haladó műszaki rajztanfolyam indul az Eötvös Loránd Gépipari Technikumban (Budapest, XX. kerület, Török Flóris u. 89). Jelentkezés az intézet portáján folyamatosan 18 óráig bezárólag.

HÁZASSÁG

Vidéki városban élő, lakással rendelkező özvegyasszony, házasság céljából keresi 50—60 éves, intelligens férfi ismeretségét, »Gyöngyös« jeligére a kiadó-

Magis.

Jerusita frater
festo

l.

Szekesfeh. Szemle

1932, II. 10-12. sz
58. l.

Magis János

festő, jezsuita fratet.
Született Imbstben.
1747-48. Bécsben
novitius. 1749-ben a
bécsi Theresianumben,
1752-ig Székesfehérvá-
rott, 1752-53 Komá-
romban, 1754-től
Bécsben tevékenykedett,
ahol 1758 ápr. 25.
halt meg.

Schoen Arnold:
Székesfehérvár 18 náza-
di mesterei. Székesfeh.
Szemle. 1933. III-1.
sz. 12. l.

HELYSÉG

ZÁGRÁB

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Cimer

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

Székesegyház.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Oroszlános-cimer.

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JELZÉS):

"A főtemplom északi támjain majd
kettős farku oroszlán hétszer f
közt más szintén koronás oroszl
pilléren ,csakhogy itt a felső v
tő." /Rómer/

FÉNYKÉP, RAJZ

Magis János

festő

1749-ben dolgozott

a ciszterek (eredetileg

jezsuiták) rendhá-

zának diszítésén

Marschall Kérésfeh

64. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp. V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Ózdi Kohászati Üzemek üdülője, Hajdúszoboszló

Építész: Maglóczki Tibor (HAJDÚTERV)

Belsőépítész:	Barbai Mária
Szerkezet-tervező:	Bana József
Elektromos tervező:	Szabó Pál
Gépész tervezők:	Nagy Lászlóné Erdélyi Gyula
Közműtervező:	Mády Teréz
Kivitelező:	HBm. Tanácsi Építőipari V.
Építésvezető:	Tóth Zoltán
Művezető:	Juhász József
Bonyolító:	HBm. Beruházási Vállalat
Fotók:	Krecsmári Péter (HAJDÚTERV)
Tervezés éve:	1975
Kivitelezés:	1976—1978

A 120 férőhelyes üdülőépület Hajdúszoboszló neves fürdőjének közelében az „üdülő utcán", több nagy üdülő sorának utolsó tagjaként valósult meg.

Az adott telekhatárokon belüli épület elhelyezésénél a szobaegységek kedvező tájolásának biztosítása, a gazdasági és személyforgalom elkülönítése, valamint a szükséges gépkocsiparkoló-helyek területen belüli kialakítása voltak a meghatározóak.

A sport és pihenőterület a telek hátsó részén a meglevő — ideiglenesen megmaradó — faházak mellett — végső formájában azok helyén alakítható ki.

A telek oldalhatáraitól betartandó távolságok az utcára merőleges hossztengelyű épület elhelyezését tették lehetővé. A földszinten nyertek elhelyezést az előcsarnok, valamint külön megközelítési lehetőséggel a gazdasági területek és a gondnoki lakás.

Az előcsarnokkal közös légterű galériaszinti társalgóhoz kapcsolódnak a klubok, étterem és a büfé. Az étteremhez — részben fedett — étkezőterasz is tartozik. A galériaszintről indított külső lépcső biztosítja az udvari pihenő terület közvetlen megközelítését.

A közösségi terek fölötti négy, illetve öt szinten azonos felszereltségű lakóegységek foglalnak helyet, előtérrel, házgyári fürdőszoba-kabinnal, loggiával, kétágyas — pótágyazható — szobákkal.

A középfolyosó északkeleti oldalán helyezkednek el a szükséges vizescsoportok és egyéb mellékhelyiségek.

Lakószintenként két db kétszobás lakóegység is kialakítást nyert, az egyszobás lakóegység mellett.

A tetőszinten foglal helyet a gázüzemű kazánház, a felvonógépház és a személyzeti szociális blokk.

A szintek vertikális kapcsolatát két lépcsőház és egy személy-, illetve személy-teherfelvonó biztosítja.

Az épület lemez alapozása Hünnebeck-rendszerrel zsaluzott 15 cm vastag öntött vasbeton födém- és falrendszerű.

A homlokzaton bentmaradó zsaluként alkalmazott, illetve utólag elhelyezett, hőszigetelt szint magas előre gyártott, függőleges bordázatú vasbeton elemekkel.

A lakószobák homlokzati térelhatároló szerkezete típus ÉPFA Szakipari falak XILADECOR felületkezeléssel. A földszint és galériaszint üvegfalai alumínium szerkezetűek hőszigetelő, illetve színes huzalhálóbetétes üvegezéssel.

Az épület vakolatmentességét az öntött teherhordó szerkezet és a gipsz válaszfalak tették lehetővé.

Az épületen belüli ajtók PORPLAST utólag szerelhető műanyag ajtók.

Alkalmazott szakipari anyagok: a mennyezetfelületek BREPLASTA szórásúak, falak tapétázottak. Vizes helyiségekben romhányi padló és a falburkoló lapok, míg a közlekedőkben, szobákban szőnyegpadlók kerültek beépítésre.

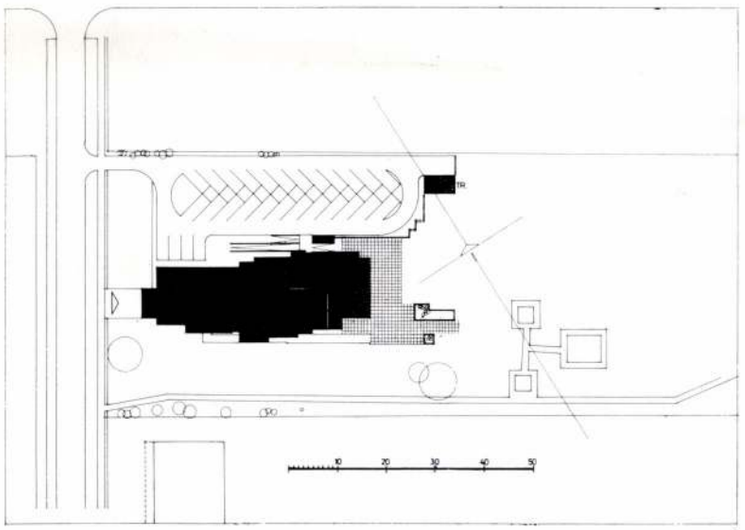

1

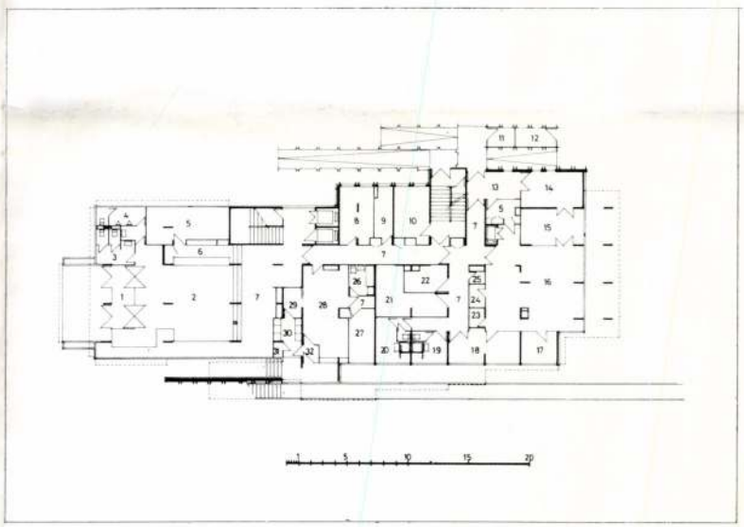

2

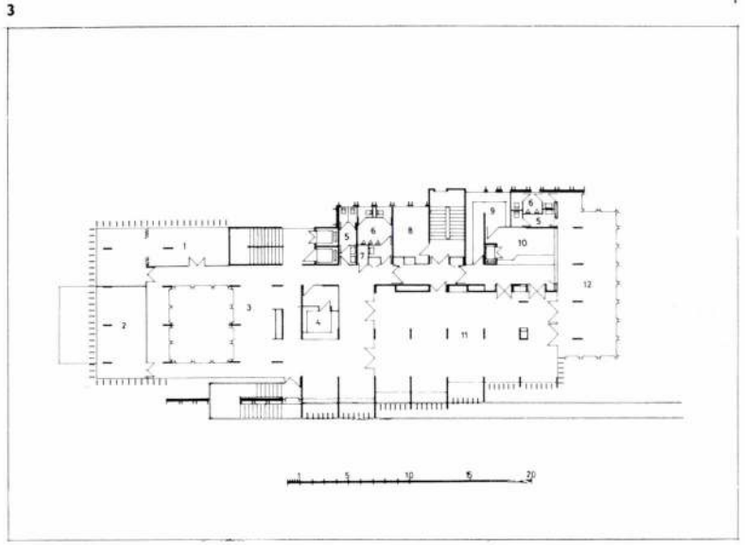

3

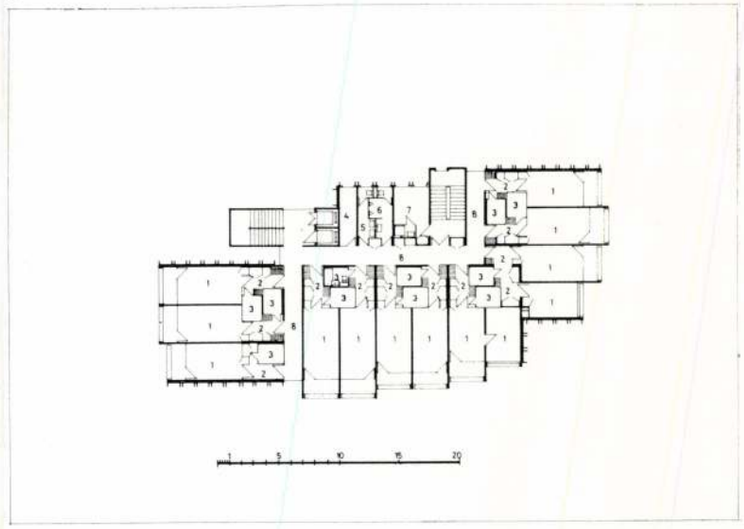

4

MAGLÓCZKI TIBOR

Magyar Építőművészet 1980/3

5

5

1. Helyszínrajz, M=1 : 1500
2. Földszinti alaprajz, M=1 : 600
   1. Szélfogó. 2. Előcsarnok. 3. Női W. C. 4. Férfi W. C. 5. Iroda. 6. Porta. 7. Társalgó. 8. Tisztaruha raktár. 9. Szennyesruha raktár. 10. Műhely. 11. Hulladéktároló. 12. Kerti raktár. 13. Átvevő. 14. Zöldség raktár. 15. Zöldség előkészítő. 16. Konyha. 17. Konyha. 18. Hús-előkészítő. 19. Női ölt. zuh. 20. Férfi ölt. zuh. 21. Szárazáru raktár. 22. Göngyöleg raktár. 23. Törlőruha raktár. 24. Kamra. 25. Takarítószer raktár. 26. Fürdőszoba. 27. Hálószoba. 28. Nappali. 29. Étkező. 30. Konyha. 31. Kamra. 32. Előszoba
3. Galériaszint alaprajza, M=1 : 600
   1. Klub. 2. Gyermektartózkodó. 3. Társalgó. 4. Büfé. 5. Női W. C. 6. Férfi W. C. 7. Takarítószer raktár. 8. Raktár. 9. Fehér mosogató. 10. Tálaló. 11. Étterem. 12. Étkezőterasz
4. Általános emeleti alaprajz, M=1 : 600
   1. Szoba. 2. Előtér. 3. Fürdőszoba. 4. Tisztogató. 5. Női W. C. 6. Férfi W. C. 7. Szobaasszony-szoba. 8. Közlekedő
5. Északnyugati homlokzat
6. Homlokzati részlet
7. Metszet, M=1 : 600
8. Homlokzati részlet az étkező teraszával

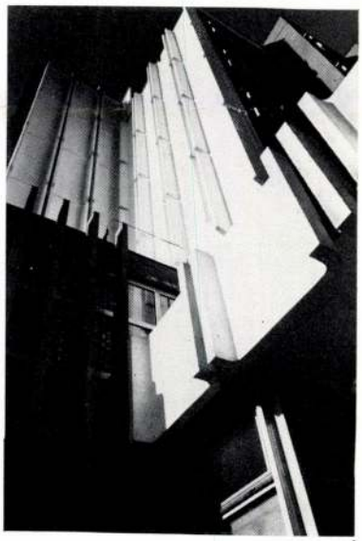

6

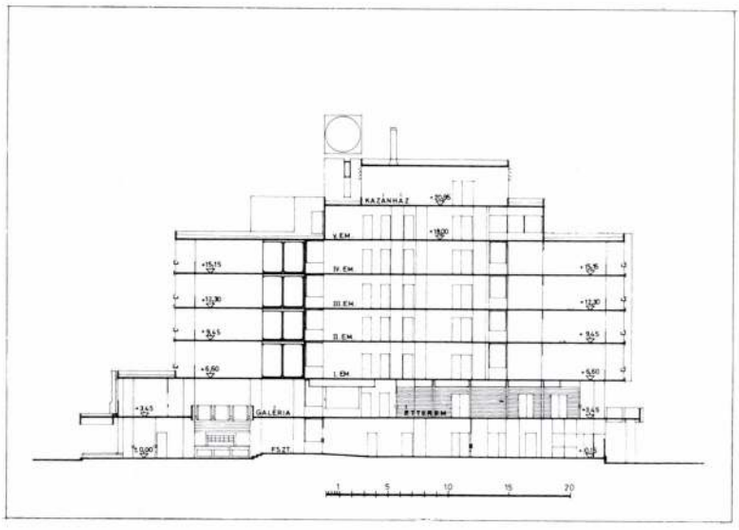

7

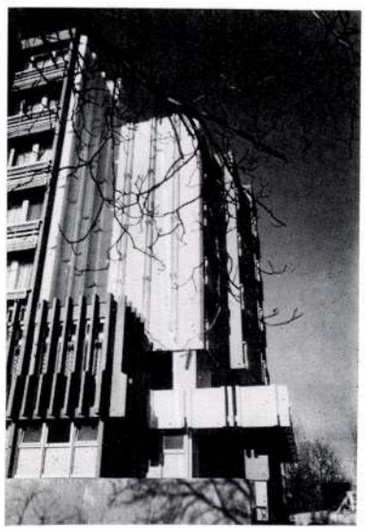

8

1. Plan de situation, M=1 : 1500
1. Schéma du rez-de-chaussée, m= 1 : 600
3. Schéma du niveau de la galerie, M=1 : 600
4. Schéma général des étages, M=1 : 600
5. Façade nord-ouest
6. Détail de façade
7. Section, M=1 : 600
8. Détail de façade avec la terrasse des repas

Az előcsarnokban és galériaszinti közösségi terekben márványpadló és falburkolat, illetve színfurnírozott álmennyezeti és oldalfalburkolat készült.

A homlokzati lépcsőház felületeken okkersárga DRYVIT-vakolat, az előre gyártott vasbeton paneleken fehér VLIESIN-festés készült.

A nem hőszigetelt — eredetileg nyersen maradó — betonfelületek penészzöld színű VLIESIN-festést kaptak a déli és délnyugati homlokzatok árnyékoló lamelláival együtt.

Mint annyi más épület ez sem volt kivétel a tervtől eltérő kisebb-nagyobb részletek kivitelezésétől, például alumínium üveg-

1

2

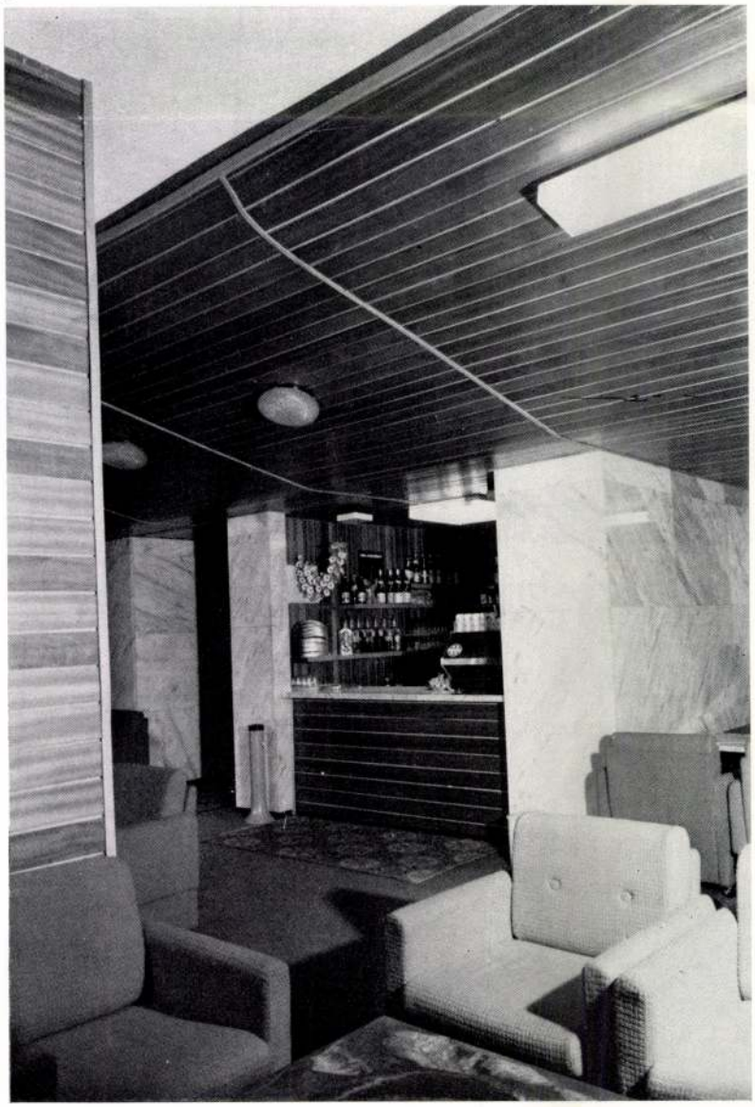

3

Nagy Elek

A 1890-es években Hajdúböszörményben
festett és rajzolt

Magyari Imre: Hajdúsági
művésztelep

Hajdú Bihari Napló 1969 VII. 27

MAGLÓCZKY TIBOR építész

debreceni

M Nemet 1997. febr. 6

Díj tervezőnek, kivitelezőnek és tulajdonosnak

Az Év Lakóháza

„Az elmúlt évben az építtetők igényesebbek lettek, s a használati szempontokon túl már az esztétikai elképzelések is érvényesültek" – mondotta Keresztes K. Sándor környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter Az Év Lakóháza díj tegnapi átadásán.

Immáron nyolcadik alkalommal került sor a *mindenki számára hasznot hozó* pályázat meghirdetésére és lebonyolítására. A kiírók évente *hiteles információkat* kapnak a lakásépítésben érvényesülő alapvető tendenciákról, a sikeres tervezők és kivitelezők pedig *széles körű nyilvánossághoz* jutnak, míg az építtetők bizonyosságot nyerhetnek afelől, hogy otthonuk megvalósítása valóban *a legjobb kezekbe* került – fejtette ki a miniszter. A szép környezet, az emberi léptékű táj kialakításával, az önkormányzatoknak is egyre nagyobb felelősséget kell vállalniuk. Ha az építéshez megfelelő összeg rendelkezésükre áll, akkor a jelenlegi nagyobb építőanyag-választék s a piaci verseny által szerényebbé vált kivitelezők kedvezőbb építési feltételeket biztosítanak, mint az elmúlt években.

Ebben a díjban a tervezőn és a kivitelezőn kívül a tulajdonosok is részesülnek. Miniszteri dicséretet *Jurcsik* Károly, *Madarász* József, *Kistelegdi* István, *Kiss* Imre, *Göde* Ferenc építészek kaptak. A Lakáskultúra című folyóirat idei díjazottja *Horváth* Sándor, a nagykovácsi Hársfa u. 8/B alatti ház tervezője.

A fogadás után *Maglóczki* Tibor debreceni építész lapunk kérdéseire válaszolva elmondotta, hogy *nem feltétlenül a pénz* a meghatározó az építésben, hanem sokkal inkább az ízléskultúra s a tájnak megfelelő építészeti stílus kiválasztása. Építészetünk iránytadó tradíciója a népi építészet – mondotta, amelynek tárgyi emlékei vidéken még mindig a legmeghatározóbb térformáló elemek.

– nos –

Magliar, Andrea

nápolyi mérnök

Buda a török meg-
szállás alatt. Fenti
terv rajza után készült
rézkarc.

Kapr

Maggiorotti-Banfi
Buda-Pest
60. l. után

ecses átirátára van szerencsém

-

08 évi szeptember hó 16-án.

Jenatz Róbert
számv. igazgató.

Szállítja Szénásy és Béla

M,D,K.

Magyar, Andreas, nápolyi rézmetsző
(sz. 1690 körül)

egy 1740-ben Nápolyban megjelent
utleirás egyik lapján Buda 1686-os
ostromát ábrázolta (28.6 x 34.2 cm).

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/
Bp. 1963. 237-38.old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Maglódi Magda
ORSZÁG VILÁG
1966 JUN 29
1021

A. HANZSONKOV*

A GYÁSZMENET

SZIKRÁZÓAN NAPFÉNYES, *fagyos téli reggel. Nagy hópelyhek szállingóznak az égből. A városból gyászmenet vonul a Vaganykov temető felé. A menet nem nyújt olyan meghökkentő látványt, amilyennel szívesen kérkednek a gazdag moszkvai kereskedők, de azért nem is szegényes. Az ornátust öltött papok mögött halad az énekkar, és bizonyos távolságra tőlük négy ember vállán könnyedén úszik a levegőben a fehér selyembrokáttal bevont koporsó.*

A koporsó fedetlen. Fiatal ember fekszik benne; vértelen arca kétségbeesést fejez ki, hiszen a halál könyörtelenül rányomja bélyegét áldozataira. Közvetlenül a koporsó mögött megy a bánattól porig sújtott fiatal asszony, talpig gyászban. Két szomorú barátnője támogatja kétfelől.

Húsz-harminc komor arcú rokon és ismerős hajadonfőtt, némán baktat a koporsó után. Talán a megboldogult iránti tiszteletből, vagy pedig a valóban gyönyörű idő kedvéért, valamennyi kísérő gyalog megy. A hintók — kezdve a halottas kocsin, amelyet három pár hollófekete ló húz és végezve az egylovas szánokon — elfoglalják az út egész szélességét, s utasok nélkül, lassan követik a menetet.

A tiszta levegőben messzire elhallatszik a szántalpak csikorgása, a léptek ropogása. E hangok elhatolnak a temető kapujáig, ahol már összegyűlt a koldusok hada. Megpillantják a közeledő menetet, és valósággal tűzbe jöttek. Mindegyikük legelőre, az élen akart állni, ami a legelőnyösebb hely az alamizsna kézhezvétele tekintetében. Az erősebbek, ahogy ez már általában lenni szokott az életben, gyorsan elfoglalták a jó helyeket, és félrelökik előrenyomakodó sorstársaikat.

Egy kis öregasszony, akit az esztendők súlya már meggörnyesztett, szemmel láthatólag minden reményét elvesztette, hogy jó helyhez jusson. Visszavissza sandít, miközben nehezen vonszolva magát, bicegve megindul szemben a gyászmenettel. Már a papok mellé ért, elengedte maga mellett az énekeseket — ezektől ugyan mit se várhat —, keresztet vet, mélyen meghajol a zászlók felé, és a koporsó mellett ellépkedve, egyenesen a bánatos özvegy felé tart.

A fagyos reggel csöndjébe belehasít a kis öregasszony sipító hangja:

— Adjatok Krisztus nevében, adjatok egy szegény nyomoréknak, hogy imádkozzon az elhunytért . . .

Az özvegy ráveti kisírt szemének tekintetét a koldusasszonyra, és erőtlenül lecsüggeszti fejét. A vénség tovább sipít:

— Mondjátok meg nekem a boldogult jó ember nevét, hogy tudjam, kit foglaljak imámba...

Az özvegy és kísérete nem válaszol. Az öregasszony rádöbben, hogy nem törődnek vele, így nem éri el a célját, hát a koporsó mellé vánszorog, és ott kezd rá jó hangosan:

— Hát kiért imádkozzak a jóistenhez? Hogy hívják az idő előtt elhunytat?

S ekkor — ó borzalom! — váratlanul felül a halott, és teljes hangerővel felordít:

— Ivánnak hívják! Iványért imádkozz, vénasszony!

A koporsóvivők megtorpannak, valósággal földbe gyökerezik a lábuk, a koldusasszony pedig térdet hajt, ám a következő pillanatban olyan erővel ugrik félre, hogy ennyi energiát senki sem tételezhet föl ily roskatag testben. Átugorja a meglehetősen széles árkot, és szoknyáját fölkapva, futásnak ered, majd jajongva, mintha üldözné valaki, eltűnik egy kapuban.

A koporsót leteszik a földre. Az özvegy kezébe temeti arcát, a koporsó fölé hajol, de egész testében remeg, nem lehet tudni, hogy a sírástól vagy a nevetéstől rázkódik-e? Barátnői könnyeiket törülgetik, úgy hahotáznak.

AZ ÉNEKESEK *eközben már előre mentek. Hirtelen egy ingerült férfi bukkan föl a koporsó mellett, és az ájtatos temetési hangulathoz egyáltalán nem illő hangon, dühödten kiáltja:*

— Miért tették le a koporsót? Miért álltak meg? Mi történt?

Síri csend lett. A négy koporsóvivő bűntudatosan lehorgasztja a fejét, szemrehányóan néznek a megboldogultra. Órá vetik leleplező tekintetüket az asszonyok is, az özvegy és barátnői. Pillantásuk súlya alatt, úgy látszik, megszólal a férfiban a lelkiismeret, ismét fölül »utolsó nyugvóhelyén« és zavartan mentegetőzik.

— Annyira zaklatott itt minket ez az öregasszony, hogy mondják meg neki a halott nevét. Mindenki hallgatott, végre aztán közöltem vele, hogy Ivánnak hívnak . . .

A »halott« — Iván Mozzsuhin filmszínész — szavaira kacagásban tör ki a forgatás valamennyi részvevője. A rendező is elmosolyodik és csak annyit mond a »megboldogultnak«:

— Térj nyugalomra, feküdj vissza gyorsan, bűnös lélek, megismételjük a felvételt!

És parancsolgatáshoz szokott hangján kiáltja:

— Hé, papság és énekesek, forduljatok vissza, még egyszer felvesszük a jelenetet!

Az operatőr, aki felvevőgépével a magasban ül, szintén siettetni őket:

— Szaporán, szaporán! Minden pillanatban megeredhet a sűrű hó és tönkreteszi a felvételt!

Az úton általános mozgolódás támad. Rejtekéből, a kertkapu mögül, bámulva nézi a filmeseket az öregasszony. Csak hányja magára a keresztet, szemében halálos félelem ül . . .

Fordította: Szirmai Marianne

Maglódi Magda rajza

* A. Hanzsonkov (1877—1945) az egyik legelső orosz filmrendező, irodalmi tevékenységet is folytatott.

GEORGIJ MARTINOV:

A 39. ÉVSZÁZADBAN

regény

20

Dmitrij Volgint, amint meghallotta a rányezve végzetes hírt, az első pillanatban furcsa érzés fogta el. Mintha örült volna, szinte megkönnyebbült... De aztán ez az érzés hirtelen megváltozott és — vad düh fogta el. Nem, nem félelem, hanem düh azért, hogy ezek az emberek, akiknek tudása szinte határtalan, uralmuk alatt tartják a tudomány és technika minden vívmányát, ezek az emberek — legalább is neki úgy tetszett — olyan könnyen megbékülnek azzal, hogy ő meghal.

— Nagyon hálás vagyok neked, Dmitrij azért —, szólalt meg Ió — hogy ilyen keményen, fegyelmezetten hallgattad szavaimat. Most tehát tisztában vagy a helyzeteddel. Mi, sajnos, nem tudunk megmenteni. Tehetetlenek vagyunk... Ha azonban úgy döntesz, hogy élni akarsz, megnyugtathatlak, a bénaságod nem okoz majd szenvedést neked. Fájdalmaid nem lesznek, és mi mindig melletted maradunk, szórakoztatunk, amennyire tudunk felvidítunk, mindig gondoskodunk rólad. Ha így döntesz, még jó néhány esztendeig élhetsz...

— És ha nem kívánom ezt az életet?

— Akkor mi segítünk neked... hogy... fájdalom nélkül halj meg... — válaszolt Ió professzor és hangja remegett a megindultságtól.

Egész idő alatt amíg Ió és Dimitrij megrendítő beszélgetése folyt, Luciusz mozdulatlanul ült, fejét mélyen leeresztette, törzse egészen meghajolt. De amikor az utolsó szavak elhangzottak, felemelte fejét.

— Élj, Dimitrij... — szólt kérlelően — legalább a mi kedvünkért élj!

Volgin gondolkodott. Most magának kell eldöntenie, mit választ: néhány évig él még, teljesen bénultan vagy pedig az azonnali halált?... Maga is meglepődött azon, hogy nem izgatott, hanem teljesen higgadt, hogy gondolatai olyan világosan és nyugodtan követik egymást.

„Élni akarok!"

Eszébe jutott Marija... Két év múlva ő is elrepül a világűrbe. De addig vele lenne, ha... És ő látná egyszerre erősebben kezdett dobogni részben a reménykedéstől, részben pedig a mégis félelmetes közeljövőtől.

Dmitrij lassan felemelte a fejét és mereven szembenézett Luciusszal.

— Minden embernek joga van ahhoz, hogy küzdjön az életéért, ugye, apám? Ezért tudni akarom, van-e a legcsekélyebb remény arra, hogy azalatt a néhány esztendő alatt, amely még a rendelkezésemre állna, a tudomány megtalálhatja a betegségem gyógyszerét?

— Nem szabad félrevezetnünk téged Dmitrij — felelt Luciusz helyett Ió. — A tudomány mai állása mellett ez elképzelhetetlen.

— Azt akarod mondani, hogy ez a betegség végképpen gyógyíthatatlan?

— Végképpen? Ezt nem mondhatjuk. Ami ma lehetetlen, a jövőben lehetővé válhat.

— Ilyen választ vártam. És most még valamit kérdezek: Megteszitek-e azt, amit kérek tőletek? Bármit kérek is?!

— Neked és érted mindent megteszünk!

— Akkor hát, halljátok végleges elhatározásomat. Élni akarok! A ti tudományotok nem képes meggyógyítani engem. Hát akkor adjuk meg a lehetőséget erre — egy másik tudománynak.

— A faetonokról beszélsz? Mondtam már...

— Nem — vágott közbe türelmetlenül Volgin — nem a faetonokra gondolok...

Luciusz ebben a pillanatban megremegett. Már értette, mire gondol Dmitrij.

— Mondd el, amit akarsz — kérte Dmitrijt.

— Nagyon egyszerű — hangzott Dmitrij Volgin higgadt szava. — Én már egyszer gyógyíthatatlanul beteg voltam, és a korom tudománya nem tudott megmenteni. De a ti korszakotok tudománya visszaadta az életemet. Hát akkor most ismételjük meg a kísérletet... Tisztában vagyok vele, hogy veszélyes, kockázatos. Lehetséges, hogy másodszorra nem sikerül.

A fagyasztóban!

A Ciprusra utazás előtt Dmitrij egyedül maradt Marijával, tőle külön búcsúzott:

— Marija, te két év múlva elrepülsz a világűrbe. Azok az évszázadok, amelyek során én befagyasztva alszom majd, a te számodra odafent az űrben, csak éveket jelentenek majd. Hiszem és akarom, hogy amikor ismét kinyitom a szemem, téged lássalak magam mellett. Megígéred?

— Természetesen, Dima! Valamennyien várunk majd téged.

— — — — — — — — — — — — —

Ciprus szigetén már mindent előkészítettek... A repülő leereszkedett a Földre, Volgin kiszállt a gépből, átölelt mindenkit, aki elkísérte őt erre az útjára. Utolsó útjára. Aztán anélkül, hogy visszafordult volna, gyors léptekkel elindult ahhoz az épülethez, amely már várta...

Liften száz méter mélységbe ereszkedtek le vele. Odalent vastag fémfalak borították a földalatti helyiséget, hatalmas gépek fogták körül minden oldalról a terem közepén álló átlátszó szarkofágot. Mindenki fehérben volt. Mindaz, amit itt látott éppen csak úgy érintette a tudatát. Dmitrij automatikusan cselekedett, teljesítette, amit mondtak neki.

— Készen vagy, Dmitrij? — lépett hozzá Ió.

— Igen.

— Ne félj — igyekezett őt megnyugtatni Ió. — Minden rendben lesz. Az ezer esztendő csupán annyi lesz számodra, mint egy pillanat... És most, feküdj le... Aztán hunyd be a szemedet!

Dmitrij Volgin szeme becsukódott.

Ió néhány lépést hátrált, aztán felemelte a karját.

A szarkofág ugyancsak áttetsző teteje hirtelen lecsapódott.

— Indíts! — hangzott Ió szava.

Világoskék köd töltötte meg a szarkofágot.

Ió feszülten figyelte Volgin testét.

Elmúlt egy perc, aztán a második, a harmadik... A köd mind sűrűbbé vált — a levegő kezdett megfagyni.

Maglódi ág. ev. templom

(Pest vm)

Eredetileg kath. templom volt. 1773-tól jogilag is a luteránusoké.

Chobotvác. 219. l.

Maglódi ev. templom

Pest vm.

Ep. 1777 –

l.

Bar Bpestbalp.

5 t. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Maglódi Sztrokay-
kastély
Pest vm.

l.

Bar Bpestbalp
57. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Maglódi Kóczán

kastély

Pest vm

l.

Bar Bpest bálp

57. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Maglódi Wodianer

kastély

Pest vm

l.

Bar Bpestbalp

57. l –

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Maglódi rk. kápolna

(Pest om)

1891-ben épült - A
régi katolikus templomot
a luteránusok birják.

Chobotvác Zig. l

Magyódi Magda

Illusztráció A. Weber „Az örökös" c. írásához.

rajz. repr.

Ország-Világ 1964 36. sz. 13. l.

Magdalena Magda

Rajz (Szepró)

Ormág-Világ, 1965, 8 n., Bdd.

A három strucchoz címzett prágai vendéglő a Károly híd „budai" hídfőjénél – teljes téli pompájában

...trucc emléke

Két éve, húsvétkor történt, Prágában jártam, és képtelen voltam bejutni egy vendéglőbe. Mi volt az oka? A nyugatberlini szenátus nem volt hajlandó megkötni a berlini látogatási engedélyt. Ezt nagyon okosan kihasználta a csehszlovák utazási iroda, reklámjaiban felszólította a berlinieket: a város mindkét részéből jöjjenek Prágába, találkozzanak rokonaikkal a csehszlovák fővárosban.

Prága tele volt berliniekkel. Minden szálloda, étterem kitette a „megtelt" táblát. Ekkor, hogy meneküljek az „éhhaláltól", elhatároztam, miért kell elsőrendű szálloda éttermében ebédelnem, gyerünk át „Budára" – a magyar turisták Budának nevezik a Moldva túlpartján fekvő városrészt, ahol a vár csúcsos tornyai emelkednek a magasba –, majd csak akad egy kiskocsma, ahol nemcsak jó sört, de meleg ételt is kapni. Átmentem a Károly hídon, és nyomban a „budai" hídfőnél beleütköztem a Három strucchoz címzett kedves, családi vendéglőbe. Hogy milyen volt az étel, a sör és a kiszolgálás? Csak annyit mondhatok, azóta már kétszer jártam az arany Prágában, de a Három strucchoz minden alkalommal betértem.

(r. b.)

asztalhoz lépett. De mielőtt kihúzta volna a fiókot, észrevett az asztalon egy tankönyvet és két iskolai füzetet. »Szergej Bahtjukov 6/a« olvasta. Ez a Szergej tehát, aki most az anyjával odavan a nagyanyjánál, Zaposokban, szórakozni!

Félredobta a füzeteket és kihúzta a fiókot. Keresgélés közben egy kis piros doboz került a kezébe. Felnyitotta. A dobozban egy érem pihent, egy valóságos hadiérem. Kivette és a tenyerére fektette.

Jó sokára találta meg a receptet. Nagyon régi volt a papír, a megsárgult lapon lila bélyegző: »Egészségügyi Osztag, tábori posta 31 497« Az első sorokat ki tudta olvasni: »L. Bahtjukov őrmester...«

Nagyon sietett. Amikor megérkezett, a férfi csukott szemekkel feküdt. A fiú a gyógyszeres üvegeket az asztalra állította, és széltől, hidegtől fagyos kezével megigazította a sáját. Arra gondolt, hogy most már elmehet. És minthogy a beteg alszik — köszönés nélkül.

De hirtelen megrettent. Hátha meghalt?! Valamit tenni kellene! Az ajtóhoz rohant, aztán lefutott a lépcsőn. Most már tudta, mit tegyen! Felhívja a mentőket!

*

Vajon életben találja-e még a sebesült katonát? Amikor az ajtót nyitotta, minden erő elszállt a karjából és lába reszketett. De háta mögött ott állt az orvos a táskájával és két mentő a hordággyal. A férfi még mindig sápadtan, csukott szemmel feküdt. Az orvos megfogta a kezét: számolta az érverését, közben óráját nézte. Aztán egy ampullát vett elő... olyan volt, mint egy jégcsap.

Bahtjukov felnyitotta a szemét. Megismerte a fiút. Rá akart mosolyogni, de torz fintorrá lett a mosoly. Csak most vette észre az orvost.

— Mit fognak velem csinálni? — kérdezte.

— Kórházba visszük — válaszolt az orvos.

Bahtjukov hallgatott, majd zavartan elmosolyodott.

— Fiacskám... tégy meg nekem egy szívességet: adj fel egy táviratot Zaposokba...

A postahivatalban kellemes meleg volt. Kigombolta kabátját és levette a zöld sálat. Az ablakon át benyújtotta a papírt.

— Miféle ákombákom ez? — kérdezte a tisztviselőnő. — Nem tudsz rendesebben írni? Pedig elég nagy fiú vagy már. Fogd ezt az űrlapot és írd le újra.

A fiú elpirult, szégyelte magát, de nem tiltakozott és nem mondta, hogy a táviratot egy nagyon súlyos beteg, sebesült katona írta. Félrevonult és lemásolta a szöveget: »Kórházban vagyok. Jó szórakozást. Apád.«

Csak most értette meg a tartalmát. Bahtjukov nem hívott haza senkit. Csak egyszerűen közölte az esetet. Szét akarta tépni a papírt. Legszívesebben másikat írt volna, annak a Szerjózsának. De nem tette. Szó nélkül a sor végére állt és várt. Most már igazán nem sietett...

Amikor megállt a kórház FELVÉTEL feliratú ajtaja előtt, egy nagybajuszú, fehérsapkás ügyeletes orvost szólított meg:

— Ma egy beteget hoztak ide. Bahtjukovnak hívják. Nem tetszik tudni, hogy van?

— Bahtjukov? — ismételte az orvos. — A gránátszilánkkal?

— Igen, igen!

— Súlyos eset. Várj egy kicsit.

Néhány perc múlva ismét nyílt az ajtó és az orvos jött vissza.

— Ahogy mondtam... mindjárt operálják apádat. Megvárod?

Sokáig várt. Csendesen ült, kimerülten nyomta fejét a falhoz.

— Ki érdeklődött Bahtjukov felől? — hallotta nagysokára egy nővér hangját. Összerezzent és felugrott.

— Én!

Idős ápolónővért állt előtte, mintha papírról olvasná, mondta:

— Nehéz operáció volt. Sok vért vesztett. Siess haza, mondd meg anyádnak, ne nyugtalankodjon. Ezt pedig neked küldi, emlékbe...

Kicsi, éles vasdarabkát adott át a fiúnak.

— Mi ez? — nézett rá csodálkozva a fiú.

— A szilánk... közvetlenül a szív mellett volt. De most menj! Mit üzensz apádnak?

— Tessék megmondani neki, hogy otthon minden rendben van. Mindenki üdvözli... és mielőbb gyógyuljon meg!

Markába szorította a vasdarabot: érezte a fájdalmat, — a szilánk erősen megszúrta.

A nővér elsietett, egyenesen Bahtjukovhoz. Megigazította a párnáját és közben így szólt hozzá:

— Derék fia van!

— Az én fiam! — Bahtjukov csendesen elmosolyodott.

— Nagyon aggódott maga miatt!

— Az én fiacskám?! — sóhajtott Bahtjukov boldogan. — Hát időben megérkezett a távirat... és a fiam egyetlen pillanatot sem vesztegetett, hogy hazautazzon Zaposokból... Arra nem gondolt, hogy a leggyorsabb szikratávíró sem juthatott a távoli Zaposokba oly hamar, hogy a fia már megérkezhetett volna.

Fordította: ***Antalfy István***

JURIJ JAKOVLEV:

A FIÚ A KORCSOLYÁVAL

Maglódi Magda rajza

A városon keresztül, karjára akasztott korcsolyával, egy sovány, nyurga fiú lépdelt. Sínadrágja csak a bokájáig ért, kabátja alig a térdéig. Zsebredugott kezét a kabát ujja nem takarta végig, és a széltől vörösre fújt csuklója kilátszott. Zöld csíkos sálján nagy lila tintafolt éktelenkedett. Kabátjáról hiányzott egy gomb. Kopott sapkája csak egyik fülét takarta. Korcsolyáján azonban nem lehetett találni kifogásolni valót. Kitűnő márkájú, erős korcsolya volt, és szinte nem is illett a leszakadt gombú kabáthoz, a kopott sapkához...

»Pompás lenne, ha az a piros pulóveres, kékszoknyás kislány ma is ott lenne a jégen...« gondolta és futni kezdett. Csak el ne késsen...!

Az utca végén egy férfi alakja tűnt fel. Nehézkes, lassú járása volt. Néhány bizonytalan lépést tett, aztán úgy tűnt: elesik, de sikerült egyensúlyát megtartania. Keze esetlenül a magasba kapott, s hogy el ne essék, a falnak dőlt.

»Részeg...« gondolta a fiú és meggyorsította a futását. De amikor melléje ért, látta, hogy a férfi természetellenesen sápadt, nehezen lélegzik: egyik kezével támaszkodott, a másikkal gallérját igyekezett kigombolni. Homlokán verejtékcseppek gyöngyöztek.

— Fiacskám... Segíts nekem... haza... egészen közel...

Szótlanul tette át korcsolyáját a másik karjára, és a vállát odatartotta a férfinak, aki szinte rázuhant a fiú vállára.

Elindultak. A fiú akaratlanul is egyre gyorsította lépteit. A korcsolyapályáról ide hallatszott a zene. Csalogatták a hangok, de most már tudta, hogy feltétlenül el fog késni.

Megálltak néhányszor, hogy a férfi kifújja magát, s a fiú ilyenkor türelmetlenül tekintgetett körül, de egész úton egyetlen szót sem szóltak. Végül egy alacsony bejáratú ház előtt álltak meg. A férfi homlokáról letörölte a hideg verejtéket, és inkább csak magának mondta:

— Az átkozott szilánk!

A fiú nem értette.

— Milyen szilánk?

— Egy közönséges szilánk... a háborúnak már vége, de a szilánk még itt van — mondta és ujjával a mellére bökött.

A lakásban nagy erőfeszítéssel tudta csak levetni szőrme zekéjét, nehézkesen a díványra ült, majd végigfeküdt rajta és behunyta a szemét.

A fiú zavartan nézte, nem tudta, mit tegyen. Előtte fekszik egy ember, nem közönséges beteg, hanem egy öreg katona, gránátszilánkkal a mellében. Amikor felnézett, a fiú még mindig ott állt, karján a korcsolyával.

— Te még itt vagy? — kérdezte tőle, de ajka alig mozdult.

— Ühüm...

— Menj csak. Itthon már jó... Köszönöm a segítséget. Biztosan sietsz...

A fiú azonban, bár »igen«-t akart mondani, tiltakozott:

— Nem, már a korcsolyapályáról jövök. Ha jön valaki hozzátartozója, elmegyek...

— De nem jön senki... — mondta egy idő után a férfi. — A feleségem és a fiam elutazott a nagymamához, Zaposokba.

A fiú a korcsolyát a székre tette. Ez a mozdulat azt jelentette, hogy valóban nem siet. A férfi végigsimított a haján. Bizonyára alábbhagyott a fájdalma, mert beszédesebb lett.

— Orjolnál kaptam, egy német páncélostól... Ötöt már kiszedtek belőlem, egyet még mindig hurcolok.

Hirtelen ismét eltorzult az arca.

— Ne hívjak orvost? — kérdezte a fiú.

A sebesült megrázta a fejét.

— Nem, nem kell. De esetleg az orvosságomat... ha tényleg ráérnél elhozni...

— Ráérek — mondta a fiú. — Hol van a recept?

— Az íróasztalomban... Húzd ki a középső fiókot. Ott kell lennie. Keresd meg, légy szíves!

A fiú átment a másik szobába. Az író-

ben épült laktanyákon sűrű golyónyomok. Látszik, hogy itt heves küzdelem folyt, és a kapu kiszakított vasrácsa is mutatja, hogy a védők nem adták meg magukat harc nélkül.

De hát ez volt az egész? Csak annyiból áll egy tegnap még megdönthetetlennek vélt rendszer megsemmisítése? Hol vannak a kormányhű csapatok? Talán majd délutánra, holnapra ideérkeznek vidékről, és bizonyára megmozdul majd a szakszervezet, a munkásság és fegyveres alakulatai: a munkás brigádok, és akkor kezdődik meg az igazi küzdelem.

Nem, ez egyelőre nem következik be. Az utcákon ugyan megszaporodott a katonák száma, a városba vezető utak mentén estére géppuskások ásták be magukat, a gépkocsik ellenőrzése is mintha szigorúbb lenne. De kijárási, vagy gyülekezési tilalmat nem rendeltek el, az üzletek, bankok nyitva vannak, — az emberek mennek a dolguk után. Mégis egyre szaporodnak azok a jelenségek, amelyek 56 októberét juttatják eszünkbe. A Népi Konvenció Pártot — Ghana egyetlen politikai pártját — feloszlatták. A biztonsági szolgálat tagjai ellen hajtóvadászat indul: felhívják a lakosságot, segítsen kézrekerítésükben. Újabb felhívás: jelentkezzenek az összes volt miniszterek, képviselők, vezető pártfunkcionáriusok. Hogy miért? Saját érdekükben „védő őrizetbevétel" céljából. Külföldre telefonálni, táviratozni nem lehet, a repülőtér is zárva van, csak az EAK gépe száll fel: Nkrumah arab származású feleségét, Fathiát és gyermekeit viszi magával.

FEBRUÁR 25.

Reggel a szokott időben megérkezik a Ghanaian Times pénteki száma. Címe, ára nyomása olyan, mint tegnap. De a címlapról eltűnt a jelszó: „A nép jóléte a legfőbb törvény". A lap első oldalon közli az új katonai rezsim vezetőinek képét, és a rádióban már sokszor hallott nyilatkozatot. Olvashatjuk azoknak a politikai foglyoknak a névsorát is, akiket az új vezetők kiengedtek a börtönből; felhívják őket, hogy tartózkodjanak bosszúállástól, törvénytelen cselekedetektől. — A város képe alig változott. Nkrumah neve lekerült az utcajelző táblákról, a nevét viselő ideológiai főiskolát bezárták. Az iskolákban újra folyik a tanítás, a hivatalok nyitva vannak, de a tisztviselők munka helyett politizálnak. A fő téma: válogatás nélkül „kinyírják-e" a tegnapi állami és pártvezetőket, vagy csak az úgynevezett bűnösöket állítják törvény elé? Arról, hogy a változás nem lenne végleges, senki sem mer beszélni. De az egyszerű emberek között szájról-szájra jár a hír: az Osagyefo visszajön és varázslói hatalmával kővé változtatja ellenségeit.

Kwame Nkrumah azonban egyelőre távol van, és a hírek szerint legjobb hívei is sorra megtagadják. A külföldi rádióhírekből ítélve, a haladó világ elítéli a katonai államcsínyt, és méltatja Nkrumah államférfiúi nagyságát. — A parlament előtt még szobrának helyét is felásták 24 óra alatt, — az áruházban még gyorsan veszünk egy képeslapot, melyen jól látható a szobor és felirata: Kwame Nkrumah, az országalapító. Az utcán hirtelen csődület támad: egyetemi diákok vonulnak fel, ugyanazok, mint az Ifjúság Napján, ünneplő ruhában, hevenyészett feliratú táblákkal: Nkrumah áruló! Nkrumah a nép ellensége! — Le a korrupcióval! — Adják vissza az ellopott pénzt! — A vádlottak azonban nem tudnak védekezni, börtönben vannak. A városban elterjed a hír, hogy több minisztert megöltek. A rádió, az újság cáfol: Valamennyi él, a védőőrizetben, jó bánásmódban részesül és kitűnő hangulatban van. De a rádió és a televízió híreit nem jól egyeztették: este a tévében jól látható, miként löknek be durván egy minisztert a börtön kapuján. Láthatólag nem önként ment „védő" őrizetbe és a hangulata sem valami kitűnő.

FEBRUÁR 26.

Félrevezetett kisemberek és fiatalok — akik a legtöbbet köszönhetnek a trónfosztott vezérnek — kihordják az utcára a szakszervezeti könyvesboltból a kommunista, a haladó politikai irodalmi műveket, köztük Kwame Nkrumah Afrika népeinek iránytmutató írásait, és máglyát csinálnak belőlük. Még füstölög a könyvhalom, mikor elhaladunk mellette. A könyvégetés rossz emlékeket ébreszt bennünk . . .

*

Már itthon értesültem Sekou Tourénak a történelemben egyedülálló bejelentéséről: Kwame Nkrumah a Guineai Köztársaság államfője és pártjának vezetője lett. A harc még nem dőlt el . . .

Pozsonyi István

BARTÓK-DALOK MAGYARUL A PÁRIZSI RÁDIÓBAN

Marcelle Faye

Körülüljük a kedves hangulatú szobát. A párizsi szobák többnyire nem túl tágasak, különösen ha zsúfoltak antik bútorokkal, csecsebecsével. A falakon nagyméretű festmények között feltűnően szép nő fényképei: Lohengrin, Borisz Godunov, Faust és a többi klasszikus opera hősnőjének jelmezében, s több kép egy nagyszemű kislányról. Marcelle Faye-nek, a Párizsi Nagyopera tagjának otthonában vagyunk.

„Soiréra" szólt a meghívás, de nem estélyi ruhás, táncos szórakozásra, hanem vacsora utáni baráti találkozásra. Néhány vérbeli muzsikus, énekes, zeneszerző Faye asszony társasága. Junói alak, sötétkék, átható tekintetű szemek, beszédhangja is meleg, bársonyos, de pattogó, gyorsszavú, mint a franciáké általában. Ötven évesnek sem látszik, pedig 1933 óta tagja az Operának és annakidején Saljapin partnere volt. Kedvessége, kirobbanó temperamentuma, nagyszerű utánzó és előadóképessége még így, kis körben is, ellenállhatatlan.

Tizenhat éves volt, amikor felfedezték ritka szép zengésű hangját. Négy év alatt elvégezte zenei tanulmányait, s 1933-ban már az Opera tagja. A Borisz Godunov-ban Saljapinnal játszott, sikerei egyre halmozódtak, öltözője virágerdő, hódolatok, áradozás, ünneplés. A sajtó dicséri szépségét, hangja drámai líráját, meleg tónusát, s nagy terjedelmét. Közben koncertek a rádióban, majd a televízió műsorában. „Liszt és a romantikus versek" című adásban Goethe, Heine, Viktor Hugo és a többi költőóriás verseire írt Liszt-dalokkal bűvölte el a rádió és a TV közönségét.

Bartók-est a rádió és a tv stúdiójában. Marcelle Faye négy magyar dalt énekelt: Bartók Béla szerzeményeit. Magyar szöveggel. Másfél órán keresztül Bartók Béla dalait sugározták a készülékek a világ minden tájára magyarul, egy francia operaénekesnő ajkáról. Az ismeretlen szöveg szokatlan a francia füleknek, de Bartók zenéje érthetővé tette a „Tömlöcben", a „Hatforintos nóta", a „Juhászcsúfoló" és „Párének" mondanivalóját, a magyar népdalok jellegzetes báját, ízes humorát. Hogy miért éppen Bartók-dalokat választott?

— Mindig érdekeltek Bartók szerzeményei. Mi párizsiak nagyon szeretjük Bartókot. Keresse csak meg valamelyik könyvkereskedésben „A zene húsz éve" című könyvet, címlapján, a nagy zeneszerzők élén, Bartók érdekes feje látható.

MDK

Maglódi Magda

– írta és illusztrálta az A retikül és ami előtte volt c. cikket.

A retikül és ami előtte volt.
Világ Ifjúsága, Budapest, 1960. március, (12. l.)

Maglódi Magda

rajza

Ország Világ 1965/30 12 old.

Maglódi Magda

rajza

Orszaig Vilaig 1965/43 12 old.

Maglódi Magda

rajza

Orszaig Vilaig 1966/11 12 old.

Maglódi Magda

rajza

Ország Világ 1966/26 12 old.

Maglódi Magda

rajza.

Ország Világ 1966/42 12 old.

Maglódi Magda

3 rajz, illusztrációk Baróti Géza
írásához.

3 rajz, repr.

Ország Világ, 1964 35. sz. 12, 13. l.

Haglódi Hagdo

Illumináció (kajr, kapró)

Ormág - Világ, 1969, 46 n., 12 old.

Magldi Magda

Illusztráció Karl-Heinz Busch „Férjhez menni tilos" c. írásához.
rajz, reprodukció.

Ország-Világ 1964 I. 15. VIII. évf. 3. szám

Maglódi Magda

Illuntiáció (Kapkó)

Ormág Világ 1965 1n., 12 old.

Nagládi: Nagda

Rajz (repró)

Ormány Vilány 1964 22 n. 120.

Nagelódi Magda

Rajz (chapró)

Ormág Világ 1964, 10 n. 120.

MDK

Maglódi Magda

illusztrálta saját cikkét.

Maglódi Magda: A tunikától a modern öltönyig.

Világ Ifjúsága, Bp. 1957. 7. sz. 13. l.

MDK

Magyódi Magda

Írta és rajzolta A strandolás 3000 esztendeje c. cikket.

Magyódi Magda: A strandolás 3000 esztendeje.
Világ Ifjúsága, Bp. 1958. 8. 32. 16. l.

MDK

Magna Ma rgit

résztvett a kiállitáson. 1962. dec. 17-30.

Jutalomban is részesült.

Tóth Jenő: Valódi müvészeti élm nyt nyujtott a
budapesti póstás képzőművészek
szakkörének kiállitása.
Szocialista Pósta/19/ 63. 1. szám

Magna Margit.

a székelyföldi képzőművészeti tanfolyam tanulója, rajzoló.

Fejérmegyei Néplap, 1947. május 13.

Magnasco.

Magyar Nemzet.

1946. II. 9. ; II. évf. 31. sz.

(: Kér. :)

Magnecz János Jakab

puskaműves

Sopron

1712. febr. 10. polg. esku

Hází

Nagykállói leletek IX - 87, ~~[illegible]~~

MAGNELLI Alberto

Egyesülés olaj 60×73 cm

XX. Századi Művészet
Szépművészeti Múz. 1975.

MAGNELLI Alberto

Egyesülés sepr.

XX. Századi Művészet
Szépmův. Kúz. 1975.

Mágner Ágnes
festő
/: Miskolci :/

Magy. Nemzet 83. VII 14.

MOK

Magner Aladár
nyomdász

Kezdőbetű tervei a keretel Stoll István
rajzolta (ábra

÷ A zakkör tanfolyamából
Grafikai Szemle 1904 évf 3 z 38–43.

Mag. pharm. Bleeker

Apotheker

Wasserdorf, Telefon 3 [illegible]

Postscheck-Konto

– 0 Postscheck-Telegramm-Adresse

Apotheke Wasserdorf, Fernruf 35–43

Mágner Aloysius, kályhásinas

"...1845.die juni.8.Mágner József Ur fiát segöltette Mágner Aloysiust 3 esztendőre..." 180.old. 15.jegyz

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179.old

Arrabona,9,-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Mágner, kályhásmester

Győrben dolgozott a család. Nevük az Inasok leírólajstromában 1804-től 1881-ig szerepel, a Dachauerekkel együtt. 180.old. 17.jegyz.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

MDK

Magner György, győri fazekas

Az Egri Érseki Liceum Muzeumának tárgymutatója.
Eger. 1931. 52,57,60.l.

Magner József

fazekasmester

1843 körül győr – új-
városi polgár

Jerfy 258. l.

19

LE COMMISSAIRE GÉNÉRAL DE LA HONGRIE

A

L'EXPOSITION UNIVERSELLE

de 1900

23, Avenue Rapp, 23

16509/P.K.

A MŰEMLÉKEK

Van szerenc

aquarell képeit és rajzait 4 lá

pestre küldöttem a képzőművésze

Magner József, kályhásmester

Magner Károly győri kályhás fia. 1790 után vezeti atyja műhelyét. Neve szerepel 1815-45 között. "Az Érdemes Mázos Fazekos Mester Urak Inasainak Lajstroma"-ban. 180. old. 13. jegyz

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179. old

rrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Évkönyve

Mágner József,kályhásmester

Győrben dolgozott.Lábakon álló cserépkályha.XVIII.sz. vége.Fajansztechnika.? részes,tagolt disz.Füzérek,koszorúk,portré ábrázolás,Koronás disze:vázában virágok. Kívülről fűthető.M.J.monogram Használati hely:Dénesfa, Cziráky kastély.-Katalógus 2. 2.ábra. - 188.old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old -

Arrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Mágner József

Mágner József kályhásmester

Győri mester. A XVIII. sz. végén készült kályhálya Dénesfára került a Czyráki kastély ba. XVI. Lajos kori plasztikus díszel. Bent M. J. monogramm. Apjának Károlynak megszokott modorában dolgozott. Katalógus 2. ".ábra. 181. old

Csorey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179. old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Magner József,kályhásmester

Győrben dolgozott."...1842.esztendőben Mágner József Ur az 5 fiát Mágner Ferencet felszabaditotta máj. 4-én,..."15.jegyz. 180.old

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179.old

...rrabona,9,-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Mágner Károly ,kályhá mester

Győrben dolgozott.1790-ben halt meg.Fiai tovább vezetik
műhel ét.Mágner József neve szerepel az iratokban.
180.old.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-
kályhái 179.old

rrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri
Múz.Evkönyve

Mágner Károly, kályhásmester

Győrben dolgozott. Az 1775-1778 között az egri Lyceumnak szállított kályhák számláin "burgerl. Haffner Meister zu Raab"-ként itta alá magát. 180. old 11. jegyz

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179. old

rrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Mágner Károly,kályhásmester

Győrben dolgozott.József fia továbbvezette a műhelyt.
Másik fia János fia 1845-ben egy kezesként szerepelt.
180.old. 14.jegyz

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-
kályhái 179.old

rrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri
Múz.Évkönyve

Mágner Károly,kályhásmester

Győri me ter.Az egykori Apátúr-háznak és a Püspöki várnak is szállitott kályhákat.1772. 180.old. 10.jeg z

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserépkályhái 179.old

-rrabona,9.- Xantus János Mún.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

1) Magner Károly
kályhaműves

Fajanszkályhái, műhelyéből: a veszprémi és szombathelyi püspöki palotában, a szentantali Kohary-kastélyban, Gödöllőn, Pécelen, Edelényben. Rendszerint fehér, vagy zöld mázas, szabálytalan alakú, vagy ke-

A magyarországi műv. tört. I. 305
Corvina 1970.

2) Magner Károly
kályhaműves

rek cserépkályhák.

A magyarországi műv. tört. I. 305.
Corvina 1970.

Mágner Károly, kályhás mester

Győrben dolgozott. 1775-1778 között az egri Liceum épületébe szállitott kályhákat. Ezeket részben még ma i ha ználják. 180. old 9. jegyz- Az ország leg zebb későbarokk stilusú ipartörténeti emlékei közé tartoznak.

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179. old

Arrabona, 9.- Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

MAGNER Károly Szilyhai

1785 Csorna, prem.

SSz 2001/4. 386

Beszámoló a szalonna felújítási

SCHŐNERNÉ

A szalonnai református templom átfogó zött készült. A munkát Détshy Mihály m és végig patronálta a több évig húzódó,

A szalonnai templom számos olyan részletet tartalmazott, amelynek révén e eredményeként műemléki értéke nagym kor a középkori eredetű templom nem rába, mert a 20. század első harmadában né változtatták. Az egész tömeget rossz mán kori körtemplom szentélyét és hajó ki, így az eredeti tagolódás felismerhete bontott gótikus sekrestye megtartott fal hajót csúnyán mázolt, nyomott deszkaf festett karzatokhoz és szószékhez. A má dulója körül feltárt, igen értékes falkép meszelt falfelületeken.

A helyreállítási fő célja, a műszaki hib

H. D. K

MAGNER Károly fazekasmester

Az egri líceum kályhái Fellner Jakab tervei alapján 1775-1778 (24-27 kép)

Gerelyes István: Az egri líceum 31., 33.,

MDK

MÁGNER KÁROLY

kályhásmester Fellner irányitása mellett az egri liceum kályháit alkotta.

Gerő László: Eger. Budapest 1954. p. 52.

Képzőművészeti Alap kiadása.

Magner Károly, keramikus

az egri liceum falanszkályhéinak mestere/1775-78./

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 471.l.

MDK

Magner Károly, keramikus

Kályha. Fellner J. tervei szerint. Eger. Liceum, /foto/

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 458.l.

MDK

MAGNER KÁROLY

Győri fazekasmester barokk kályhájáról repr.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.

Képzőművészeti Alap kiadv.

MAGNER Károly győri fazekas és kályhás, 1775 október 6-án kelt jegyzéke 19 db kályháról. Ujabb kályhákról --+ Fellnerrel kötött szerződése 1778 május 17-én kelt. /Szmrecsányi 251, 253./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

MAGNER Károly győri kályhásmester készíti az egri liceum 19 db fayence kályháját 1775-ben, és 23 db kályháját 1778-ban, majd további kályhákat a Hejcei püspöki kastély számára. /Szmrecsányi 12o/21./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Magner Károly

győri fazekas hénitette az egri Liceum kályháit Fellner tervei nerint

Kampis Antal: A magyar művészet a XIX. századig. Bp. 1968. 167 l., képes. /Minerva zsebkönyvtár/

156. l.

M.D.K.

Magner Károly, gjöri kálykás mester

készíti az egri liceum 19 db. tajansz kályháját 1775-ben, és 23 db. kályháját 1778-ban, majd további kályhákat a hejcei püspöki kastély számára. Az irodalomban gjöreret vert nézet hogy a kályhák rajzait Fellner készítette. egyelőre semmiféle hiteles adatra nem támaszkodhatik

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki toporgáiája VII. köt.
Szerk.: Percsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 362 old.

350. á. Kályha az egri liceumból

MAGNER KÁROLY
fazekasmester

Nosztvaj
Műemlékek
TKM 504

14.dd

M.D.K.

Magyar Károly, egri ácsmester

készítette az egri Líceum 31 rokokó és copf stílű fehér és zöldmárvány cseréppályáit Fellner Jakab tervei szerint.

Pethő Tibor: Budapest - Eger - Szilvásvárad
Bp. /1959./, Panoráma, /Magyarország írásban és képben 4.köt./ 52. old.

MDK

MAGNER KÁROLY

egri kályhásmester barokk kályhájának
reprodukciója.

Gerő László:Eger.

Budappst 1954.p Képzőművészeti Alap kiadványa.

MDK

MÁGNER KÁROLY

győri fazekasmester, Eger barokk kályhaépitésénél játszik szerepet.

Gerő László: Eger. Budapest 1954. p. 46.

Képzőművészeti Alap kiadása.

M.D.K.

Mágner Károly, fazekasmester

Győri származásu. Egerben, a Dobó István Muzeumban látható a Fellner Jakab épitész rajzai alapján az egri liceum számára készitett egyik kályhája.

Gerő László: Eger, Bp. 1957. /Magyar Müemlékek/ 43.old.

M.D.K.

Mágner Károly, kályhásmester

Győrben született, meghalt 1790-ben. Ő készitette az egri Liceum 40 db. nagyméretü, rokokó és copf-stilusu, változatos diszü, remek kályháját, Fellner Jakab rajzai szerint 1774-1778 között. Ezek közül csak 31 maradt meg, melyeknek finomfényü mázа, mintázása és a nagy darabok repedésmentes kiégetése a hazai kályhásipar barokk-kori fejlettségének bizonyitékai.

Gerő László: Eger, Bp. 1957. /Magyar Müemlékek / 49.old.

M.D.K.

Magner Károly, keramikus

Fellner Jakab rajzai után készitette az Egri Liceum kályháit. Győri fazekas. 459.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A kultúra világa. III. kot. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960. Bpest

E.D.K.

Mágner Károly, kerámikus

művészileg rendkívül tekintséges mester. Győrben működött és Fellner Jakab tervei szerint ő készítette az egri Lyceum kályhacsempéit.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

186. old.

M.D.K.

Magner Károly, keramikus/XVIIIsz./

Copf stilusu kályhát készitett Fellner Jakab rajza alapján. Egerben. A Győri fazekas volt. Kép, 369.o.

287

M. Kiss Pál: Müvészetről mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

.

M.D.K.

Magner Károly,keramikus

Copf stilusu kályha Egerben1775-1778.között.Fekete repr.287.o.10.kép.Fellner Jakab rajza alapján.

1775-1778

M.Kiss Pál: Müvészetről mindenkinek,Corvina,Budapest,1966

Magner Károly

keramikus

Gentmüeml

279.l

javasolt programm teljes kereszti
2000 P-vel a Bizottság rendkivül
levonataihoz hozzájutni, sőt ezel
tokába kerülni, ami az eredeti p

A bizottság birtokában levő l
nem volt érdemes, igy jelentéken
teményének uj felvételekkel való
tó Bizottság legutóbbi ülésén ki

Előterjesztésemben foglaltak
urat 4 hónapi időtartamra szerző
Bizottságot hogy január és febru
gos kihasználása érdekében a köl
jóváhagyott 2000.-P második rész

Magner Károly
gjöri farekas

l.

Voit Pál

Régi magyar okhonok.
Bp. é. n. 198. l.

Magner Károly

Kolyhója az egri Szabadság tér 2. sz. a. liceumban. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.

Budapest 1972.

4691

Magner Károly

győri fazekasmester 11 db. rokokó stílusu kályhát készitett az egri szabadság tér 2. sz. a. volt egyetem részére. 1775.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

4.561

Magner Magdolna
zsebrait

lárd

Simon dr.-né
Magner Magdolna
alatt is.

XIX. század eleje.

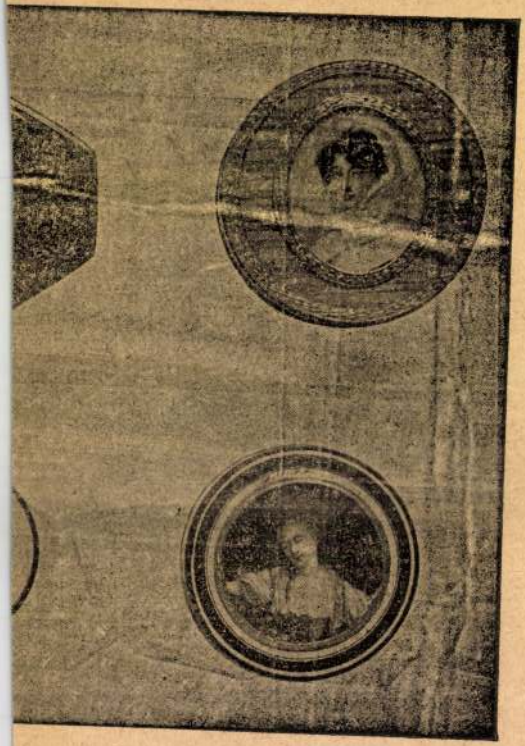

I—XIX. század.

MAGNO, Bernardo építész

(1577)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének
műemlékei. Bp. OMvH, 1993 39.

Haraszty István 533
Harkai Imre 1294
Harkai Imre 1712
Harmincad, Milan 1511
Harmos Károly 1377
C.Harrach Erzsébet 482
Hárs Éva 2449, 2765
Harsányi Zoltán 419, 1135, 1380, 1772, 2051, 2565
Harsay Ilona 2244
Hartman, Mauno Runar 2245
Haulisch Lenke 1381
Hausel Sándor 403
Hauser Arnold 117
Havady Lászlóné 218
Havas Lujza 2364
Havas Valéria 1370
Havasi János 2643
Havassy Pál 219, 337, 2246
Háy Ágnes 2247
Haynal Kornél 2248
Hebler, Herman 2249
Heckenast Gusztáv 1155
Heckenast János 409
Hegedűs 2. László 2003
Hegedűs István 533
Hegedűs József 611
Hegedűs Péter 2250
Hegyi Béla 2576
Hegyi Gábor 1335
Hegyi Gyula 220, 1535, 1672, 2019
Hegyi Imre 758, 983
B.Hegyi László 2251
Hegyi Lóránd 509, 59, 60, 61, 82 ,1795, 1828, 1840, 1998, 2020, 2315, 2350, 2360, 2496
Heidegger, Martin 92

MAGNO BERNARDÓ építési felügyelő

1577

Kapronczay - Studia Agriensia, 17. 155, 159, 160
164

```
10    PFo9                text
  2
11    PNA                 text
  3
12    PISK                text
 34
13    BiblH               text
  4
14    BiblV               text
 22
15    BiblJ               text
 15
16    Inv1.1              text
  1
17    Inv1.2              text
 32
18    Inv1.3              text
 32
19    Inv1.4              text
  1
20    Inv1.5              text

63
21    Inv1.6              text
 32
22    Inv2.1.1            text
  1
23    Inv2.1.2            text
  1
24    Inv2.1.3            text
  1
25    Inv2.1.4            text
```

Magner Károly, fazekasmester

Győri Szemle, 193[illegible].I. 215-216.

Régi győri kályhák az egri liceumban.

Mágosi-Vajda Béla fe[illegible].

Katol.Szemle.1941.88-89.l.

Mágori Varga Béla festő

Magyar Csillag, 1943 XII. 1.

III. évf. 23. sz. 697. o.

Farkas Zoltán: kiállítás ok.

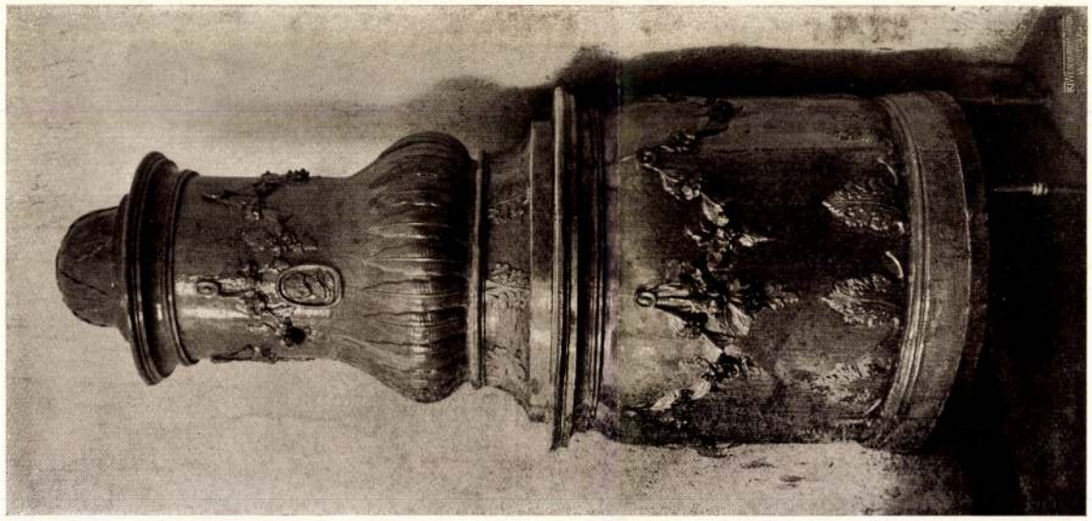

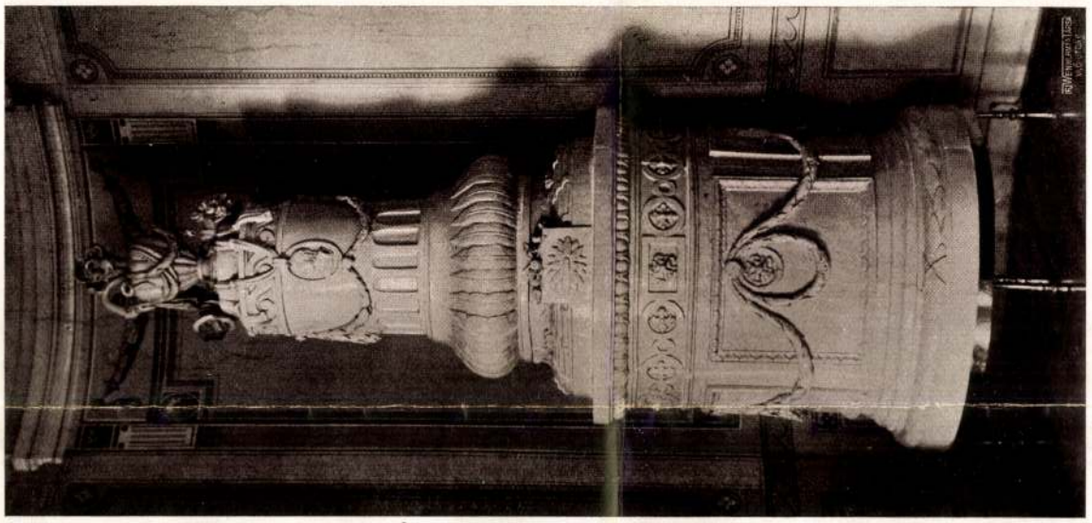

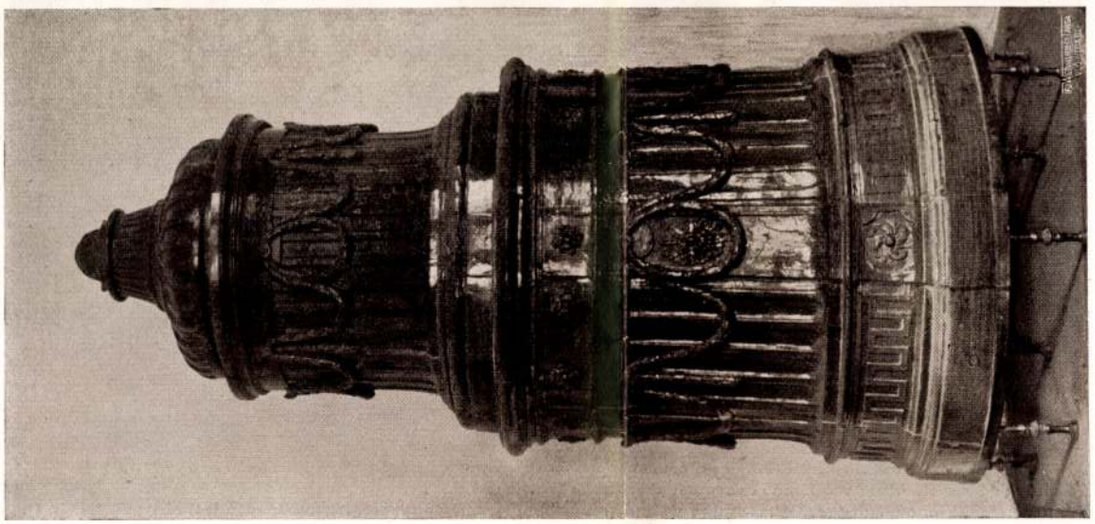

Egri liceum XVIII. századbeli kályhái. Két szélső zöldmázas, középső fehér fájánsz. Kiszely Imre fényképei. — Glasierte Kachelöfen des XVIII. Jahrhunderts im Egerer Lyzeum. — Glazed, fayence stoves in the lyceum of Eger from the XVIIIth century.

Magyar Iparművészet

1930.

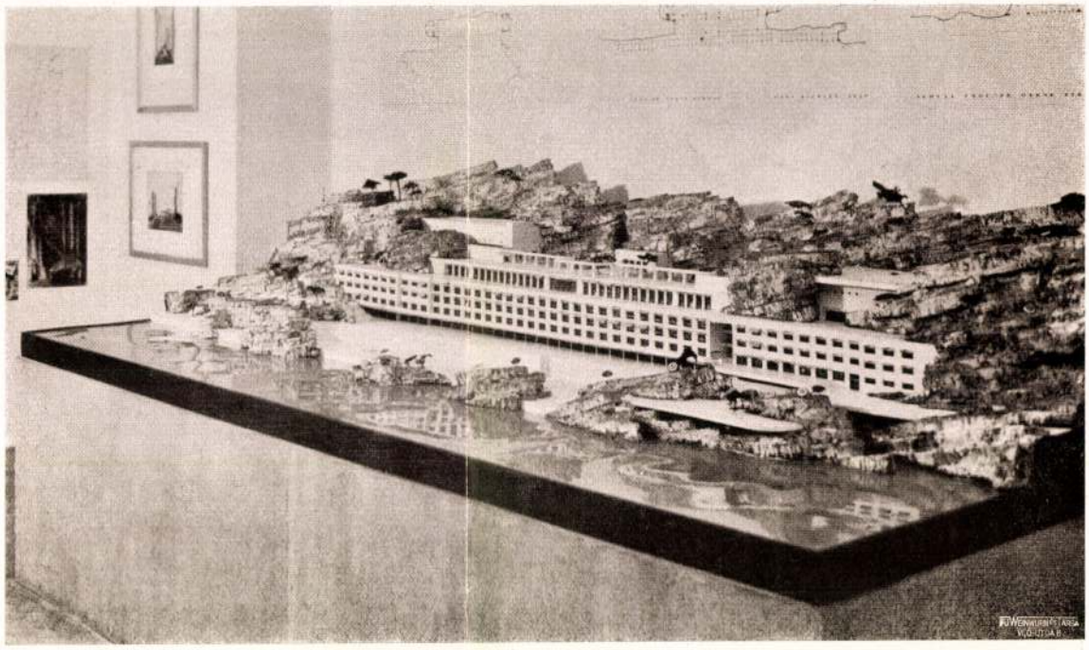

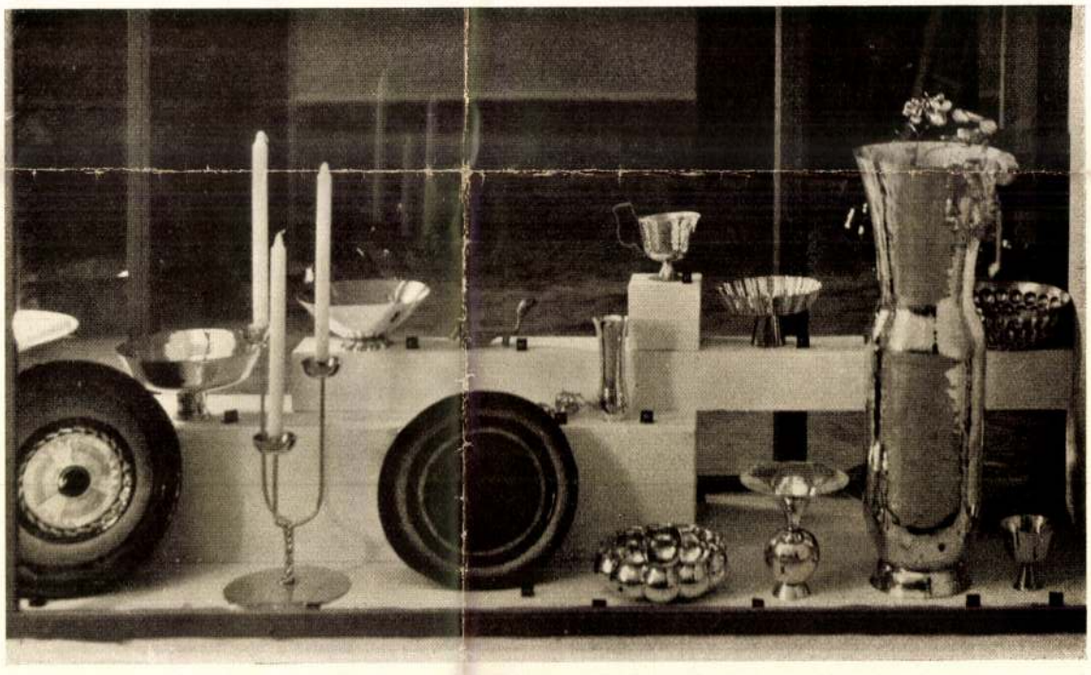

A bécsi Iparművészeti Iskola kiállításáról az Iparművészeti Múzeumban. Fent: Raguzai szálloda modellje; Strnad Oskar dr. osztályán készült. Alul: Ötvösmunkák vitrinája; tanár Hoffmann Josef dr., művezető Mayer Eugen. — Bilder aus der Ausstellung der Wiener Kunstgewerbeschule im Kunstgewerbemuseum, Budapest. Oben: das Modell eines Hotels in Ragusa; Arbeit der Klasse Prof. Oskar Strnad. Unten: Vitrine der Werkstätte für Metallarbeiten Ob. B. Rt. Prof. Dr. Josef Hoffmann, technischer Leiter Eugen Mayer. — Pictures taken from the exhibition of the School of Arts and Crafts, Vienna, in the Museum of Arts and Crafts, Budapest. Modell to a hotel in Ragusa; a vitrin for various metal-work.

Magner Károly XVIII.sz.
keramikus MDK

győri műhelyéből
szép fajansz kályhák maradtak fenn pl az egri liceumban. /Repr.: Kályha Fellner J. terfei szerint. Eger .Liceum. 412.o. 319.kép/

MagyMüv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 411.o.

M.D.K.

Magner Károly Jazekas
győri

Fellner rajzai után az egri liceum
számára kályhákat gyártott.

Kanyis, Magy. műv. Bp. 1960 459.

Magner Károly

győri farekas

irod

Győri Szemle.

1930. 215, 216. l.

(Régi győri kályhák az egri liceumban.)

szőlőindákkal. Osztrák, XIX. sz. — Zwei Kande-
reich, XIX. Jh.

n, szőlőleveles indákkal. Osztrák, XIX. sz. — Zwei
dekor. Österreich, XIX. Jh.

indadisz medaillonnak, alján cimer. Olasz, XVIII.
en, mit Rankenwerk, Medaillone und Wappen.

l. XIX. sz. — Zwei Kandelaber, Zinkguss, mit

köszörült üveg hasábokkal. Bécs, 1860 k. — Zwei
fene Glasprismen. Wien, um 1860.

Oroszlán szájában tartott hajlott abroncsán négy
ei Wandarme, teilweise Bronze vergoldet, in einem
erzenhülsen. Wien, Empire.

epén trébelt, csavarosan gerezdes dudor és gót-
e Taufschüssel, Messing, die Mitte gebuckelt, und
XVI. Jh.

pén csavarosan gerezdes dudor és német gótbetüs
hüssel, Messing, die Mitte gebuckelt, und mit Rund-

Magner Károly

győri kályhás

mint szakértő szere-
pelt az alábbi leltá-
rozásnál

Csatkai Endre dr.

Győri művészek és ipar-
művészek a csornai
prépostság leltáro-
zásánál 1787-ben.

Győri Szemle

1940. 250. l.

37		
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		
47		
48		
49		
50		

sy, Budapest.

Magner Károly

győri kályhás
1787-ben az alábbi épület
kályháinak átrakásáról
és 3 új kályha rakására
költségvetést készített.

Markó Árpád:

Adatok a győri Apát-
úrhaz történetéhez.
Győri Szemle
1936. 48. l.

Magner Károly
győri fazekas
készítette a győri püspök
fertőrákosi kastélyában
fenti készítette a rokokó
kályhá
hat.

JÜSTLÉYEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
88 1944 szám.
1. ... év ... hó ... n.

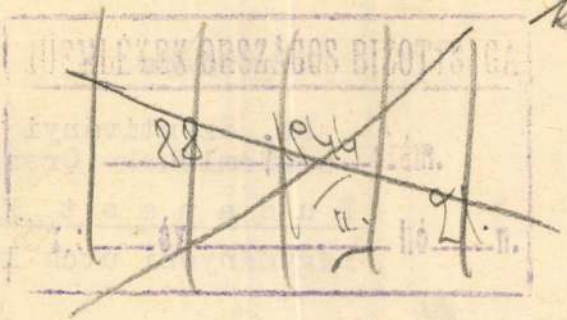

Csatkai Endre dr -
Győri művészek és ipar-
művészek alkotásai
Sopron megyében
Győri Szemle 1940.173.l.

SZERKESZTŐSÉG:
KÖLCSEY FERENC-UTCA 1

Soproni

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyu
a Müemlékeke Országos

B u d a p e s t XI.

Lágymányosi utca 16.

Nagybecsü rendelése eli
19 darab Soproni Szemle cimü
mat helyett, csak 16 darabot
89. számu példányokból már te

A 16 darab Soproni Szer
cimére megküldjük. Ezek ellen
gőt kérjük a mellékelt csekkl

Egyben legyen szabad i
a Müemlékek Országos Bizottsá
folyam "Soproni Szemle " cimü

Magyar Károly

láid
z
Kapossy Jegyzetek
330. l

Sárospataki ref. főiskola Könyvtárának
múltéve 1913-ban VIII. 166, 167

Magner Károly

gróf hályhás

l.

Kapossy jegyzetek

257 l. 253. l.

254. l. 321. l. 322,

323. l.

Magner Károly

győri farekas

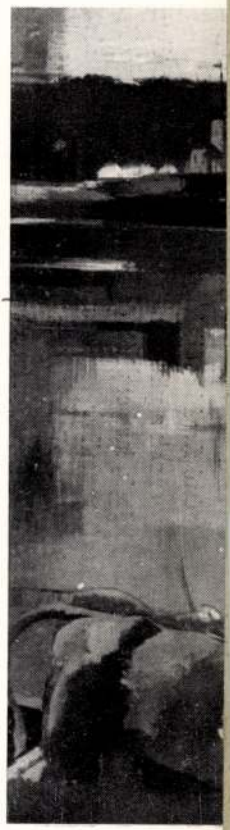

írod

Hekler Antal:

Művészet és világnézet. 1916–1940. Bpest, 1943. 34. l.

8. TISZAI KOMPÁTKELÉS

Tek.

„Europa"

„Lap terjesztő" vállat

Budapest

V., Rothermere-u 12.

Magner Károly
győri kalyhás

Jeney Ferenc dr.: A
régi győri kályhásipar
és Magner Károly.
Magyar Építőművészet.
1943. 290–291. l.
képekkel.

Gróf Esterházy Károly egri püspök az egri liceum részére 42 kályhát rendelt fentinél s darabjáért 26 forintot fizetett. A kályhákat Fellner Jakab tervezte, sarokot fenti 1775-ben és 1778-ban részint hajón, részint tengelyen szállította Egerbe.
Gróf Zichy Ferenc győri püspök öt bízta meg a győri püspökvári kalyhák készítésével.
S ugyancsak Zichy megrendelésére fenti készítette a felsőrá-
fordítás.

kosi püspöki kastély kály-
háit is - 58 esztendős volt,
mikor 1790-ben eltávo-
zott az élők sorá-
ból. Műhelye az
1920-as évekig fennállott,
mert leányainak
leszármazói kezén
tovább virágzott.
Magyar volt az, aki
iparmúsvezzi szinvo-
nalra emelte a
kályhásipart Győrött.

Szabady Béla dr kata-
tásai derítettek fényt a
legkiválóbb győri kályha-
építő fazekas mesterre.
(Hol jelent meg az
erre vonatkozó cikke?)

Győri Szemle?

KOCSÁNAK - EGYHÁZGELLE (Balló Ár.)
Dacsy Kastély
Gallasozi-utá kerek. VII 1858, 1001.

MÁGOCSY Eta

Forrás 1986.10.sz.

Somogyi György

Adalékok a kecskeméti művésztelep történetéhez

Bevezető Mágócsy Eta emlékezéséhez

Az 1911-ben megnyílt kecskeméti művésztelep a város 20. századi történetének érdekes fejezete. Életét az első világháború végéig nagy figyelem kísérte, a húszas évektől viszont alig van híradás róla.

Kétségtelen, az indulás méltán volt zajosabb. Jelentős művészek költöztek a Műkert ápolt, dús növényzetű parkjában épült egyemeletes műteremházba és a hat műtermes villába. Az ide települő művészek többsége nagybányai iskolázottságú és felfogású volt bizonyos fogékonysággal az új törekvések iránt, de jöttek a szolnoki művésztelepről, s akadt az aktivizmusnak is képviselője közöttük. Posztimpresszionista, szecessziós, aktivista és naturalista felfogások találkoztak és ütköztek itt. Ezt igazolta a két, 1913-ban és 1919-ben tartott közös kiállítás is. Az együttes jelentkezés sem volt ugyanis programszerű, egy művésztelep sajátos arculatát, iskoláját jelző kiállítás, mint korábban a nagybányaiaké vagy a szolnokiaké. Elismert, olykor pályája csúcsához közelítő, kiemelkedő művészegyéniségek fémjelzik a művésztelepet, biztosítanak rangot neki, s az otthont adó városnak, de igazi kisugárzó ereje nincs. Így a művésztelep fénykorában is inkább topografikus egységnek, semmint szellemi-magatartásbeli összetartozás kifejeződésének tekinthető. Erre leginkább még az 1916-ban és 1919-ben itt működő aktivisták (Uitz Béla, Pátzai Pál, Kmetty János, Gráber Margit) tevékenysége révén lett volna remény, de az 1919-et követő események megsemmisítették ennek lehetőségét.

Kada Elek korai halála, majd a világháború súlyos terhei, s a dühöngő ellenforradalom a művésztelep életére is rombolólag hatottak. Egy ideig egyáltalán nem volt itt alkotó munka. Az első művészgeneráció szétszéledt az országban. A műtermes villákban menekülteknek adtak szállást, a felszerelés összezsúfolva egy műteremben hevert. A városi vezetést súlyos anyagi gondok nyomasztották, a művésztelep újraindítására egyelőre nem is gondoltak. A sajtó azonban a telep fenntartása mellett kardoskodott. Nemzeti művészet kialakítását várták — remélték a teleptől, ahol kecskeméti vagy Kecskemét környéki művészek ott-tartózkodását is biztosítani kellene. Ilyen előzmények után kérték fel Révész Imrét, a Képzőművészeti Főiskola tanárát a művésztelep vezetésére, aki húsz növendékkel jött Kecskemétre.

A telepen nehéz körülmények között indult újra az élet. Az állam tízezer koronát adott, a város élelmiszert. A telep a mostoha viszonyok ellenére bizonyította életképességét. A következő évben már kiállítást rendeztek Révészék, amit 1924-ben újabb tárlat követett. Ez utóbbit már reprezentatívabb körülmények között helyezhették el, mégpedig az alig néhány hónappal előbb átadott múzeumban. A kiállításon tizenhat művész mintegy kettőszáz műve került a falakra. A bemutatkozó művészek közül többen e kiállítástól számítják önálló alkotói pályájuk indulását, elismertségük kezdetét. Közéjük tartozott Csillag József is, aki Révész Imre tanársegédeként jött le a telepre, és itt volt ösztöndíjas

későbbi felesége, Mágócsy Eta is. (A művésztelep ugyanis 1923-ban a Képzőművészeti Főiskolához került, amely 1936-ig küldi ide ösztöndíjjal növendékeit.)

A győrszentmártoni születésű Csillag József (1894—1977) Révész Imre tanítványaként végezte el a Képzőművészeti Főiskolát 1921-ben, s a közben Kecskemétre telepedő mesterének tanársegéde lett, majd még abban az évben követte őt a kecskeméti művésztelepre, ahol négy évig dolgozott. Itt volt első gyűjteményes kiállítása is 1925-ben. Olasz tanulmányúton vett részt később. 1931-ben Velencében, 1935-ben Brüsszelben rendeztek gyűjteményes kiállítást műveiből. Tájképei megtalálhatók a stockholmi, hollandiai múzeumokban is. A felszabadulás után az újjáépítés nagy tetteinek egyik hű és avatott tolmácsolója, krónikása volt. 1985-ben Kecskeméten rendezték meg gyűjteményes kiállítását.

Mágócsy Eta is közel négy évet töltött a kecskeméti telepen. Itt ismerkedett meg Csillag Józseffel. Saját művészi pályája — a biztató indulás ellenére — nem futott be férjéhez hasonló ívet. De ez a tény nem törte össze, nem keserítette meg. A szeretett és példaképként is tisztelt Csillag József életútját támogatta, segítette minden erővel. Hittel, jósággal ölelte körül. Feltételeket biztosított az alkotáshoz. Erőt adott a csüggedések, tépelődések, válságok idején.

Szerelmükről, közös életük alakulásáról regényszerű visszaemlékezést írt, Mégis szép volt Kecskemét címmel (kézirat). Ennek egyes fejezetei a Kecskeméten töltött évekről szólnak. A művésztelep 20-as évekbeli életét, működését, mindennapjait örökítik meg, ennek sajátos, egyéni látásmódját, megvilágítását adják.

Nincs módunk a visszaemlékező vallomás egészének kiadására. Arra van lehetőségünk, hogy az első részből — Mágócsy Eta hozzájárulásával — elhagyásokkal és összeszerkesztésekkel olyan adalékokat szolgáltassunk a művésztelep húszas évekbeli történetéhez, melyek gazdagítják is, meg a személyes jelenlét közvetlenségével, a felnőtté váló lány észrevételeivel és az élet nagyobbik felét megjárt asszony értékítéleteivel árnyalják, színesítik is az adatokat, tényeket.

Összeállításunkat négy egységre tagoljuk. A vonatkozó részleteket szó szerint közöljük, ahol a megértés, a logika kívánja, rövid összekötő szöveget alkalmazunk.

Köszönjük Mágócsy Etának, hogy visszaemlékezését rendelkezésünkre bocsátotta.

Mágócsy Eta

Mégis szép volt Kecskeméten

(részletek)

Mágócsy Eta 1921 szeptemberében érkezik a telepre. Az állapotok még messze vannak az ideálistól. De az élet, ha nehezen is, már beindult. Ő így látja az első hetekben:

Szeptember első napjaiban mentem le a kecskeméti művésztelepre. Akkor én 17 éves voltam. Nagyon szerettem a 17. évemet, eddig játszhattam felelőtlenül, de most a 18. év közelségében megtorpantam. Ilyen megtorpanásom volt az is, hogy lementem a művészte-

lepre. Glatter festőművész igen szép ajánlólevelet adott: „Minden művésziskola becsületére válik". Ez kötelezett is.

Révész Imre festőművész tanár erre a levélre azonnal felvett.

Ott maradtam. Csak a festődolgaim voltak velem és egy kosárnyi ruhafélesség.

Ez egy hétfői napon volt, 11 óra tájban. Ahogy odaértem, felmentem az emeletre Révészékhez. Emma néni, Révész tanár úr felesége volt az intézkedő.

Steller Gizivel, a másik festőnövendékkel egy szobában kaptam ágyat, csak matrac és pokróc volt rajta, semmi más. Délben már a menzán ebédeltem. A hosszú, közös asztalfőn Emma néni és Révész tanár úr ültek, jobbról Gizi és mellette én. Csak mi ketten voltunk lányok, a többi fiú. Fele fiatal, 20 év körüliek, a másik fele akadémiát végzett festőművészek, rajztanárok voltak. A hosszú asztal két oldalán a padokon végig ültek fiúk. Már az utolsó fogást ettük, amikor a hátunk mögött nyílt az ajtó, és nagy irammal még egy férfi robogott be, megkerülve az asztalt, az utolsó helyre, a fal mellé lépett. Leült, a levesébe mártotta a kanalát. Összenéztünk. Gizi közelhajolt hozzám, és halkan mondta:

— Az a Csillag, keveset fest, sokat jár a városba. Majd még mondok róla valamit . . .

Én még egyszer ránéztem Csillagra, csak úgy a tányérom felett, és tovább ettem, ami előttem volt, talán éppen babfőzelék.

Este, már a közös műteremben aktot rajzoltam a többiekkel. Azért jöttem ide. Másnap, kint a kertben egy öregember ült modellt. Festettem róla egy fejet, és figyeltem a többieket, hogy ki mit tud. De engem is figyeltek a fiúk.

— Hm, tud a kislány — mondta a festésemre az egyik fiú elég hangosan.

Borzasztóan hiú voltam, és még „szemtelenebbül" festettem. Jött a Szívecském, a tanár úr, — így hívták őt a fiúk maguk között. Oldalt léptem a képemtől, hogy lássa. A tanár úr bólogatott:

— Jó, csak fejlessze.

— Köszönöm. — Be is fejeztem nemsokára, de azért másnap megint kijöttem a képpel.

Egy hét múlva tudták rólam, hogy nagyon tehetséges vagyok, de „beképzelt" is. A társalgóban, ami ebédlő is volt, kirajzszögeztem pár rajzomat, festésemet a falra, ettől igen respektáltak. Igen, én már láthatóvá tudom tenni a tudásomat, tehetségemet. A fiúk nagyokat köszöntek, egy-két szót is szóltak hozzám a rajzolásoknál, festéseknél, de én utána bementem a szobámba. Írtam, olvastam, a másnapi munkához készültem, a ruhámat előkészítettem. Már két hete voltam a művésztelepen, és még mindig nem volt vánkosom, ágyneműm. A kazettámat tettem a fejem alá, és egy összehajtogatott törülközőt rá, arra a fejemet. A nagyon vásott pokróccal takaróztam, és még a kabátomat vetettem rá, de még így is fáztam.

Szeptember vége volt, Gizi nógatott, hogy a hét végén menjek haza ágyneműért, mert megfázom.

Mikor Révész Imrét leküldték a kecskeméti művésztelepre, ő a Főiskoláról Csillag Józsefet küldte le helycsinálónak mint tanársegédét. Így aztán ő volt akkor az első, aki a telepre lement, és ott egy kis rendet teremtett. Révészéknek egy hétre a Beretvásban szobát bérelt. Házmestert, szakácsnőt, modellt szerzett. A művésztelepet kitakaríttatta, így egy hét múlva jöhettek a tanárék, Révészék és a növendékek is.

Az első közös menzaebédnél Révész megköszönte Csillagnak a sok és eredményes munkáját. Csillag ezután is Pestre járt, az Akadémiára, minisztériumba. Modellügyeket intézett, szenet szerzett a művésztelepnek. Módosabb emberektől lisztet, babot kapott a menza. Így elég jó koszt is volt kevés térítésért.

Én megjártam Pestet, nagy csomaggal jöttem vissza konflissal az állomásról. Hoztam vánkost, pihedunyhát, teafőzőt. Ennivalópótlékot.

Most, november elején is igen szép napos idők voltak, különösen a déli órákban. Ebéd után kiültem a rétre az olajfák elé egy pokrócra, és ott olvastam.

Mágócsy Eta jó megfigyelő. Szemléletesen eleveníti meg a telep mindennapjait, a fiatal és gyakran éhező művésztehetségek törekvéseit a közösségi életmód kialakítására.

Már kaptunk naponta egy vödör szenet és kis fát a tetejére. A pincelépcsőre le voltak téve a vödrök, tele szénnel. A Ferenc készítette oda. Onnan rendszerint én hoztam be, és késsel a pincelépcsőn megaprítottam a fát, hogy könnyebben meggyulladjon a szén.

Csillag megint késő este jött meg, már vacsora végén. Bemondta, hogy holnap korán reggel meghozzák kocsival a leölt hízót, de nekünk kell ellátni, csak így tudták adni. Így is ingyen, és a kocsival is ők hozzák ide. Mindenki örült előre a jó kis falatoknak.

Révész tanár úrék is örültek. Vilmuci is megjött Pestről, így már három lány volt a menzán, a telepen, illetve négy, még a modell is, az Irén. Ő kint kosztolt a konyhán, és segített is ott, ha volt ideje.

Másnap reggel kocsizörgésre és disznóperzseléssel járó hangoskodásra ébredtünk. Derűsek voltunk mi is, és Gizivel kimentünk nézni a perzselést.

Tóth Lajos és Gedő kiálltak és festették a tüzet és a két embert, ahogy forgatják a leölt disznót a lángoló szalma alatt.

Ebédre már finom orjaleves lett, tormával a csontos hús és pogácsa. Egy pohárka bor is lett öntve minden terítékhez. Azt is úgy kapta a menza, ingyen.

A társalgó-ebédlőben a telep mindenese, Ferenc szolgált fel, terített, egy szelet kenyér is volt minden tányér mellett.

A konyhából egy 80 × 80 cm-es ablakon adták be az ételt és az edényt, ami kellett. De a konyha bejárata az udvar felől volt. Ott laktak Ferencék a konyha melletti szobában. Az asszony főzött a telepnek. Egy 5 éves kisfiuk volt, a Ferike.

A konyhában dolgozták fel a hízót, egy böllér csinálta. Nagy állat volt, sok minden lett belőle, hurka, kolbász, disznósajt, kocsonyának és zsírnak való. Talán csak a hasaalja szalonnát hagyták meg, a többi ki lett sütve. A sonkákat, szalonnát pácba tették. Azokból is lesz párszor jó vacsora teával. Ezt is Csillag, a menzavezető osztotta be. A délelőtti közös festésnél bejött ma Csillag és Gizihez menve mondta:

— Kérem a hölgyeket, hogy felváltva felügyeljenek a konyhán meg a disznóságok ellátásán. Eddig én voltam ott, de most be kell mennem a városba, és ezért kérem a segítségüket.

Összenéztünk Gizivel, ő oda is jött hozzám, hogy ő menne most, mert délután, este, neki programja van, Emma néniékkel hangversenyre mennek.

— Jó, csak menj Gizikém — mondtam. — Nekem mindegy, hogy mikor megyek a konyhába.

Amikor lementem a konyhába, az asszony a szalonnát vágta kockára, mert a böllér, dolgavégezetten már el is ment. Ez volt még hátra a disznóvágásból, a zsír kisütése. Én úgy tettem, mintha igen értenék az ilyesmihez. Mondtam is a Teruskának:

— Mi otthon úgy szoktuk, hogy a krumplinyomóval kinyomjuk a töpörtyűt, és akkor sokkal több zsír lesz. Itt is az a fontos, hogy a zsír legyen több, nehogy a töpörtyű legyen zsíros, mert a művészek elrontják a gyomrukat tőle.

— Az Eta kisasszony ennyire ért a háztartáshoz? — mondta Teruska, és neki is tetszett a zsírtöbblet.

— Na, olyan nagyon nem értek ám hozzá, de ezt a zsírügyet tudom. Otthon is így csináljuk — én most segítettem átnyomni, a tálba rakni a kinyomott töpörtyűt.

Már két nagy kékzománcos 20 literes bödönből az egyik megtellett zsírral.

— Legalább 5—6 literrel több zsír lett így — mondta a szakácsné.

A telepen nem volt ritka a látogató, a városból kikocsizó vendég. Katona József, a helvéciai ültetvény igazgatója is gyakran megfordult Révészéknél. Ő azonban, a „Katona Józsi bácsi" a mindig szívesen várt vendég volt, látogatása esemény a telepen.

Csillag mondta, hogy ma kijön a Józsi bácsi. Örültek a fiúk, főleg a finom szendvicseknek, ami már korábban is meg szokott lenni. Tudták. Csillag még azt is mondta, hogy ilyenkor a Révészéknek szokott hozni egy demizson bort. A kocsis felviszi, addig Józsi bácsi a kocsinál vár.

Csillag elmondta, hogy ki és milyen a Katona Józsi bácsi, sokat tett és tesz a telepért. Előbbre patikus volt Kecskeméten, aztán bankigazgató lett. Most meg a Helvéciai Szőlő- és Gyümölcstelep igazgatója. Saját fogata, kocsisa van. Külön él a feleségétől, és egy új házat épített magának. Azt mondják, „nagy házat visz". Házvezetőnője van és otthon sok raplija. Kora? Dolgozik, de idősebb ember már.

Mikor mi beléptünk a Gizivel, a fiúk körénk gyűltek, beszélgettünk. Az asztal frissen volt sikálva és kistányérral megterítve. Ferenc is kiöltözve, rakott még valamit az asztalra és bentmaradt, ha szükség lenne rá.

Zörgések hallatszottak, leülések és mi hárman lányok mentünk a csoport felé. Emma néni kicsit felém lépett, megfogta a kezemet és bemutatott a Józsi bácsinak:

— Mágócsy Eta, az új kislányunk, Katona Józsi bácsi.

Józsi bácsi felém lépett, meghajtotta magát:

— Katona vagyok.

— Mágócsy Eta vagyok.

Józsi bácsi igen a szemembe nézett, és aprókat nevetett:

— Már hallottam magáról, sok jót — és nevetett.

— Én is sok jót hallottam a Józsi bácsiról.

— Igen, igen? Az jó lenne, ha csak jót hallott volna rólam. Na, majd meglátjuk, milyen vagyok, ugye?

Evészet következett, beszélgetések, és főleg a Révészék társasága körül folyt a beszéd.

Csillag úgy eltűnt, hogy sehol sem volt látható. Nézegettem mindenfelé, de sehol sem láttam. Később, mikor már láthatóvá vált, azt mondta, eddig is itt volt.

Igen örültem, amikor búcsúzkodásra került a sor. Józsi bácsi tartósan fogott kezet velem:

— Majd találkozunk még, ugye? Mert a képeit is szeretném megnézni, ha lehet.

— Igen — mondtam, és nagyon barátságos akartam lenni.

A művésztelep lakóiról

A telepen megforduló művészek mindegyike nem ért el fényes karriert. Jó néhányukat hiába is keressük a Művészeti vagy akár az Életrajzi Lexikonban. Amit róluk tudunk, az édeskevés, és az is különféle visszaemlékezésekből maradt ránk. Mágócsy Eta színes portrékat rajzol a vele együtt gyűrkőző, küszködő és álmokat melengető ösztöndíjasokról.

Egyik nap ebéd után benyitogattam a műtermekbe. Az elsőben, a társalgó mellett Tóth Lajos és Szabó Jenő laktak.

— Ha nem zavarom magukat, egy kicsit bejövök. Szeretem nézni, ki mit és hogyan fest.

Hellyel kínáltak, leültem. Tóth, jól túl a harmincon, nekem nagyon öreg, Szabó Jenő fiatalabb, ők is festékesek voltak, a zöld festőköpeny most is rajtuk volt. A képeik is hasonlítottak egymásra, borzasztóan megcsinálták. Sokáig festettek egy képet, sokat kaparták, lekaparták. Egymással igen jól megférték. Az arcuk most is borostás volt, hetenként egyszer ha borotválkoztak. Tóth Lajosnak több aranyfoga volt, s ha beszélt, kivillogtak. Szabó Jenőnek hörcsögfeje volt, kétoldalt gombóc és igen erős fogai voltak. Sokat nevetett, s így sokat látszottak a fogai. Semmi rend nem volt a műteremben. Kerestem mégis egy-egy képet, ami tetszett.

A szomszéd műterembe is benéztem. Csizmazia Kálmán és Kozák Béla laktak itt együtt. Velük már viccelődtünk is, még azt is mondták, hogy majd ellopnak engem. Megmutogat-

ták a kazettájukat, Csizmazia igen rendes volt, jól rajzolt, precízen. Én is lerajzoltam őket, és elég sokáig maradtam.

Az öregek közül három-négy művész bejárt este Révészékhez kártyázni. Benyovszky István, Takách Jenő, Prohászka.

Ekkor még csak Prohászkának volt külön műterme az emeleten, Révészék mellett. Ő portréfestő, és művészi múltja volt. A háború után volt már önálló kiállítása. A szemüveges férfi portréja igen tetszett. Csak portrénál kell jobban megoldani a képet, és hasonlónak kell lenni feltétlenül. A Baranyay Zsuzsi, nyári festőnő portréja is igen szép. Prohászka sok portrét festett ingyen is, és sokat kevés pénzért. Az itteni művészek közül csak neki volt pénze, de letagadta, és kölcsön nem adott senkinek.

Tóth Lajosék után ő lakott a legprimitívebben, és semmi közös munkában nem vett részt. Ő csak festett.

Benyovszky István is sokat bejárt a városba. Külön modellje is volt néha, és jól öltözködött. Neki is volt pénze néha.

A nyáron egy kis művésztársasággal a Dráva partjára mentünk. Festői vidék, rokonaim is vannak ott. És nem került sok pénzbe. A művésztelep ugyanis nyáron túlzsúfolt, még a nagyszobrász-műteremben is laknak. Velünk jött Benyovszky, Hagyik, Takách.

Délig festeni jártunk. Én füstös konyhákat, szobákat festettem, Csillag teheneket, birkákat, kecskéket. Hagyik tájképezett, Takách a háziasszonyt festette, ahogy kukoricát morzsol az állatoknak, vagy ahogy főz a konyhában, Benyovszky a lovakért bolondult. Már gyűlt a sok kép, a szobákban a falra szögeztük száradni. Mindegyikünknek lett egy-egy kedvenc képe, amit csak itt festhetett meg, sehol másutt.

Benyovszky nemsokára visszament Kecskemétre. Solymosi Marci bácsi írt neki, és rendelt öt képet. A vásznat is leküldi hozzá Kecskemétre. A művésztelepiek közül csak tőle vásárolt Solymosi, a műkereskedő, mástól nem. Mi is úgy határoztunk, hogy két-három hét után hazamegyünk. Takách nősülni fog szeptemberben. Azért akkor, mert Révésznek akkorra ígértek egy, a telephez tartozó villát kiürítve, és ahol Révészék laktak eddig, azt Takách kapja meg. Takách nem nyugdíjaskorú még, de nyugdíjba ment, hogy festhessen. Főszolgabíró volt Veszprémben. Szőke, őszülő haja van, löttyedt arca, előálló első fogai.

Jó festő lenne, a rajzai egyéniek, érdekesek, a képei már nem olyanok. Nem tudja úgy folytatni a képet, ahogy felrajzolja. Sokszor figyeltem, ahogy festett. A másik nagy hibája, nem tartja rendben a festőszereit sem, van egy rossz pléhlavórja, abba rakja vízbe, a csak kitörölt ecsetjeit. Mindene maszatos, festékes.

Én a kezdésnél Glatter festőművészhez jártam egy évig tanulni. Ő a Gellérthegy alatti műteremházban lakott, Kelenhegyi u. 12-ben. Én oda jártam hozzá festeni, ott tanított, és időnként hozzánk is följárt. Ő is mondta, hogy a jó festőnek igenis rendben vannak a szerszámai. Megmutatta az ecsetjeit, tiszták, puhák, hajlékonyak voltak. Megmutatta, hogy kell kimosni az ecsetet.

Festés után kitörölni, edényben benzinben, petróleumban áztatni és megint kitörölni, a csapnál Flóra szappannal a tenyerünkbe forgatva addig csinálni ezt, amíg tiszta lesz az ecset. Kicsit fárasztó, de megéri, mert nagy élvezet a tiszta ecsettel kezdeni a festést. Takách ezt az élvezetet nem ismeri.

Hagyik Pista vékonydongájú fiú volt. Rajztanárit végzett, de szívesebben festett, minthogy állásba menjen. Jóskánál ő is valamivel idősebb volt. Vékony arca kicsit beesett, talán foghíjassága miatt? Ő is szőke és kevés beszédű.

Nagyon dolgoztak a fiúk a telepen. Mi is, a lányok. Gizi portréméretben festette a Bajkay nénit, és szépen, szélesen csinálta. Ő is igen élvezte. Már kész volt, de lejárogatott vele a műterembe, hogy lássák. Prohászka is csinált egy kompozíciót, Emese álma, egy fekvő akt, és száll felé a sas, ezért lett Emese fia Álmos.

Jóska pár pasztellképet, kétalakos kompozíciót csinált, nagyon jók lettek. Örültünk neki. Én csak rajzokat csináltam a kiállításra. A helyszűke miatt is, ahogy mondták, sokan

voltunk. A fiúk több mint kétszáz darab képet szedtek össze. Mennyiségileg és minőségileg így következtek:

Benyovszky István	40 kép
Csillag József	32 kép
Prohászka József	23 kép

A többiek aránytalanul kevesebb képet állítottak ki, mint ezek hárman. *A kiállítás november 23-án nyílik a megyeházán.* Sok az izgalom a telepen. A festés majdnem egészen megszűnt, nem is csoda, mert a fiúk is folyton úton voltak. Legtöbben kölcsönpénzen kereteztettek. Igen fellendült Rétey keretesüzlete, nagy volt oda is a jövés-menés.

A kecskeméti művésztelep képkiállítását november hó 23-án délelőtt 10 órakor, a megyeházán dr. Nyúl Tóth Pál kultúrtanácsnok nyitotta meg, nagy beszéddel. Kiemelt egy pár művészt, név szerint méltatta munkásságukat. Révész Imre főiskolai tanár eredményes tanítási módszereit külön kiemelte. A művésztelepre és az itt élő, itt dolgozó művészekre büszke Kecskemét népe. Szívükbe fogadták őket.

Nagyon szép erkölcsi, anyagi eredménnyel zárult a kiállítás december 1-én. Mindenki meg volt elégedve, a három nagy különösen. Ők mire is használták a sok pénzt? Prohászka a takarékba tette, Benyovszky többet ivott, embereket jól tartott itallal. Elszórta, cigányozott, utána sokáig aludt. Heteken át alig láttuk, még az ebédnél is ritkán.

Vujovits Irma második éve járt ki a telepre Kecskemétről. Ő is tehetséges volt, és lényegesen szorgalmasabb, mint én. Sokat festett, nem lazsált. Sokszor kis csézával járt ki a telepre, de egy napot sem mulasztott, még rossz időben is kijött, délután későn ebédre ment haza. Halkszavú, csendes lány volt, az édesapja molnár volt Kecskeméten. Most a második évi ismeretség után meghívott egy vasárnap délután Jóskával uzsonnára hozzájuk. Az egymás végébe nyíló szobákban a falak tele Irma festményeivel. Nagyon sok munka, nagyon sok kép. A régebben festettek kemények, merevek, az újak jobbak. Láttam a telepen, úgy fest, hogy beledörgöli a festéket a vászonba, én csak odateszem, odarakom a palettán kikevert színt, nem kenem el.

Csillag József a táborban

Csillag — mint az a művésztelep életéről szóló részből is kiderül — különösen az első hetekben végzett komoly szervezőmunkát. Mint Révész helyettese, számos egyéb dologgal is kellett hogy foglalkozzon. Emiatt kevesebb időt fordíthatott saját művészi ambícióinak. De amint tehette, bekapcsolódott a közös műtermi munkába.
Mágócsy Eta erről a közös műtermi életről is szól.

Ma, hétfőn, egy öregasszonyt állítottak be a közös műterembe, és mire én úgy 9 óra felé lementem, már mindenki festett. Hagyik Pista és Gedő közé besoroltam. Kicsit hátrább mint ők kipakoltam, és mire Révész jött korrigálni, úgy 11 óra felé, már fel is vázoltam a képet. A szünetekben végignéztük egymásét, de ritkán mondtunk rá kritikát. Inkább vicceket meséltünk és pletykáltunk. Hogy mi volt szombaton este a Sárköziéknél, Harczi Pista többet ivott a kelleténél, és rosszul lett. Kozák kísérte haza, és nem is ment ő sem vissza. De ma már látom, nincs semmi baja. Ránéztem, egyedül ő piszkálta még a képét, és hallgatott. Csillag nem volt itt. Gizi meg a 10 perces szünetben kiment. Egy kis tejet szokott ilyenkor melegíteni a konyhában. Volt egy kétliteres füles, máztalan parasztköcsögje, abban hozott naponta tejet valamelyik környékbeli házból, ahol tartottak tehenet, és el is adtak tejet. Gizi azt reggelizett, és napközben is tejet ivott, ezzel pótolta a menzakosztot. Reggeli nem is volt a menzán, azt mindenki maga csinálta.

Én teát ittam reggelire, a szobában spirituszfőzőn vizet forraltam hozzá. Citromos teát ittam. Volt egy kis bögrém, kiskanalam, kockacukrom egy pléhdobozban.

Ebédnél már ott volt a Csillag.

A közös műteremben Csillag is festett a közös modellről. Hollósi bácsi állt egy hegedűvel a hóna alatt, őt festettük. Én csak fejet festettem róla. Csillag és többen egész alakban.

. . . A következő hétfőn megint új modellt állítottak be a közös műterembe, Bajkai nénit a szegényházból. Ő is már többször ült modellt, és örült, hogy jöhet. Kap egy kis pénzt is érte. Igen szereti a vörösboros teát, a pénzt arra költi. Mindig mesél, meséli az életét, hogy három fia elesett a harctéren, a férje is meghalt, egyedül maradt. Így került a szegényházba. De nem panaszkodik, jó itt neki, pihenhet, kipihenheti azt a sok munkát, amit életében véghezvitt. Csak a Csókásnét nem szereti, juj, még látni sem! Olyan kelekóla, olyan dolgokat mesél, hogy neki hány szeretője volt életében. Szerelmesénekeket énekel. Múltkor még azt is elmesélte, hogy a mellébe dugott szelet kenyeret, itt, amikor modellt ült, kivette és nyújtotta az egyik művész úrnak, és amikor az nem nyúlt érte, megtárta a keblét:

— Idenézzen, milyen szép tiszta fehér az én mellem, nem kell, hogy utálja.

Minden szegényházi modell szeretett mesélni, de Bajkai néni különösen. Pedig válasz alig volt rá, de meghallgatás, az igen. Az egyik asszony azt mondta:

— Higgyék el az urak, nem is a pénzért szeretek ide járni, hanem hogy kibeszélhetem magamat.

A szép őszi időkben kint a kertben festettünk. Jóska egy-két alakos kompozíciókat is festett. Igen nagy élvezettel, úgy, hogy ha közelébe mentem, még engem sem vett észre. Kernerék is mondták, hogy Jóska az utóbbi időben sok érdekes, jó képet festett.

A művésztelep ugyanis egy kecskeméti kiállításra készült.

Révész tanár úr az egyik korrigálásakor mondta a növendékeknek, hogy készüljenek rá. Most már csak ilyenkor beszélhettünk vele, mióta nem laknak itt a műteremházban, és nem itt kosztolnak velünk a menzán.

Készültünk a beígért kiállításra.

Megint csak Jóska lett a főintéző, mint Révész tanársegéde. Révész sokszor kérte, küldte erre-arra Csillagot, de ő azért dolgozott is. Vett külön modelleket, és két pasztell-kompozíciót is csinált akkor. (Az egyik akkor festett kétalakos pasztellképe a kecskeméti Katona József Múzeumban van.) És mert ez a két kompozíciója jól sikerült, még több örömmel, lázzal dolgozott.

Hogy örültünk a képeinknek! Kiraktuk a műterembe, és élveztük. Ilyenkor sokszor ránksötétedett. Az ilyen alkonyati világítások is új élményt adtak.

— Jövőre lesz Velencében a Nemzetközi Biennálé, ha ezt már együtt nézhetnénk! Ugye, igaz lesz?!

A részleteket válogatta,
az összekötő szöveget írta: Somogyi György

Magner Károly

farchas

l.

Kapossy jegyzetek

206. l.

Ezüstpohár, ~~arangozott~~ alakos, XVII. sz. IV. 120.

Magner Károly

farchas

l.

Szm Egermüv

120. l.

Magner Károly

györi ~~egri~~ katyhas

l.

Szm Egerunv

250. l

253. l.

Magner Károly

farekas

+ 1790 febr. 19.

58 évés korában.

l.

Szm Egerszeg

206 l.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
BUDAPEST, IX., RÁKOS-U. 10.

----------szám.

Magner Karolj

l.

Szm Egermüv

321. l

322. l.

323. l.

MAGNER *Károly*, keramikus a XVIII. sz. második felében Győrött. Fellner Jakab építész tervei szerint 1774. rokokó-stílusban, 1778. XVI. Lajos stílusában összesen 40 drb fajánszkályhát készített az egri érseki líceum tantermei és lakásai részére, melyek nagyrészt ma is megvannak s melyek a hazai kerámikus művészetnek igen becses emlékei.

E-G II. 56 l

Viselet.

Női ruha.

A jobbra fordult hölgy k
gas dereku ruhát, a visszanéző
rágdiszszel, mentét és kissé f
háttérben erdő és fal látszik.

DIVATKÉP
MONASZTERLY ÉS KU
ez után
balra: Melléklet a Nefele
jobbra: Márczius hó 1863.
legalól középütt: Ny. Rohn és

Kny., mér. 20.5 :

Magner Károly

Az egri érseki liceumi tanter-
mekben és lakásokban levő fehér
és zöldszínű fajanszi kalyhak
(eredetileg 40. volt s napjáról
megvannak ma is) a magyar
nemében szinten remekművek.
Fellner rajzai szerint a korál-
biakat rokokó, a későbbiéket
XVI. Lajos stílusában Magner
Károly györi fazekas készi-
tette 1774 és 1778. A hazai
művészi iparnak kiválóan
becses emlékei.

Szeger 22. I.

Sz. it, hogy Magner
Leis 1
Oesagrande
utatt

nem Wagner-er?
Irni Szmrecsányi-
nak nem sajtó-
Irtam 1929 ml. 26. liba-e?

Schinkel, építész IV. 42

Magner Károly

győri farchas.

wód

Szmrecsányi Miklós:

Eger művészetéről.

Bpest 1937. bírálatában Voit Pál.

A bíráló kösleie Wint grof Eszterházy Károly egri püspök neve magyarosan és nem „Esterházy-nak irandó"

MAGYAR MUVESZET

1937. 295. l.

s.
sager comme conséquences futures que
initivement fermé aux produits belges.
ées, la propagande de tous les ora=
e développe considérablement dans tout
a tenu cette semaine deux importantes
Verviers et de Huy. D'autres orateurs
presque tous les sièges des Fédéra=

o

o

ENT CONTRE L'ASCENSION DU FASCISME
du "Volk en Vaderland", ordonné par
suite des attaques faites contre
matière de sanctions, le "N.S.B" a
utre édition du belliqueux périodique
ente mille exemplaires.
ncé à Amsterdam un violent discours
ourni une ample documentation sur les
ntre le "N.S.B.".

Mager* Károly

györi fazekas készitette az egri liceum remek XVI. Lajos stilusu fajánsz kályháit Fellner Jakab tervei alapján. 1775-ben 19, 1778-ban 21 darabot szállitott Egerbe, hol 31 drb még ma is használatban van eredeti helyén.

irod

Szmrecsányi Miklós: Esterházy és a művészet, Galanthai gróf Esterházy Károly egri püspök emlékének ünneplése. Eger 1926. 32-33. l.

* igy! és nem Magner
Bár lehet, hogy sajtóhiba!

8767.

CIAE, ⅏ ET MOREAE ac Regionum
iani, ut TRANSILVANIAE, VALA-
E, BOSNIAE, SCLAVONIAE, SER-
OMANIAE, DALMATIAE, MORLACHIAE,
eq. Partis DANUBII FLUMINIS No-
um Danckerum. Ezen csataképtól
körülvett felirat alatt a méret-
iránytűt nyerjük. Felirata alól
legio Ordinum Holl: et Westfrisiae.

50.2:57.3 cm.

Magner Károly,kályhásmester

Győrben dolgozott.Szaktekintélyét bizonyitja,hogy 1786 ban II.József rendeletére őt bizták meg a feloszlatott csornai premontrei rendház kályháinak felértékelésére. 180.old 12.jegyz

Cserey Éva: A Győri Xantus János Múzeum cserép-kályhái 179.old

rrabona,9.-Xantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Magnussen H.

szobrasz.

Honter János szobra

Brassóban

Repr.

Magy Verecke

IV. 378. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Harro Magnussen

berlini szobrász.

1898. Honterus szobor

Brassó.

cód

Roth. 175. 1

Ebr lexikonban

élett. megvan

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

..... vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

MDK

Magnir, fiumei papirgyáros

A párisi kiáll. jutalmak kiosztása. Vas. Ujs.43.sz.
1878. 687 l.

Margó Ede

neve említve, szerepel az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Munkácsy-szobor pályázatán

Fülep Lajos: A müvészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

150. old.

MDK

Magi László (festő)

Két pasztellképpel: egy csendélettel és egy stilizált tájképpel szerepelt a Déri Múzeumban októberben (1958) megnyílt [redacted] őszi tárlaton.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.
Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 111. l.

Mágochy Gáspár

várepítő

l

Takrajzok

II 24. l.

a szállitás idejében megállapi
hiányában a haszonbérlő társas
átlagos árban.

Ugyanezt a kötelezet
teriumnak és a közalapitványi
lakó összes tisztviselői részé
számitott szénmennyiség szálli

Avégből, hogy az egy
lők a részükről igénybevehető
illetve hogy a szállitásra köt
mennyiségről mielőbb tájékozta
ügyosztályfőnök urakat, szerez
arra nézve, hogy az egyes, ezu
ségvetési hitelük korlátain be
hetnek a./ a folyó,- b./ a jöv
tételekben és mikor szállittas
szénért járó összeg közvetlenü

MAGNUSSEN, Harro szokrás

Brassó, 1898 - Honterus János szokra

Földrajzi Múzeumi Tanulmányok, 11. (1992)
46. és ill

642
666

Budapest, 199o. február 15.

/Tamás Lász
gazd. veze

Magochi Gáspár

épisette Eger és
Gyula erődítménnyel
Palánképítés (??)

lásd

Takács: Rajzok a
török világból.
II. 20-47 l.

l.

Bierbéptört

162. l.

Magochi tolnai főispán volt,
sőt a sem fogalkozott építeszettel

Str. VIII, Z. 5—8. B.:

Reicht mir in Dunkelheiten,
Ihr Engel! eure Hand,
Und lasst mich bald beschreiten
Der Wahrheit Vaterland!

O.: Reicht mir in Labyrinthen,
Ihr Engel, eure Hand,
und lasst mich dorten finden
Der Wahrheit Vaterland.

Die übrigen in Z. nicht vorkommenden Gedichte stimmen textlich in B. und O. überein.

Die Selbständigkeit der von Filtsch benützten Handschrift andern gegenüber zeigen verschiedene textliche Abweichungen von Z. dort, wo Z. mit O. übereinstimmt. Allerdings bietet hier B. meist die verdorbenere, Schreibfehler und Sinnwidrigkeiten aufweisende Fassung:

1. Aus dem »Morgenlied« Str. II, Z. 3. B.:

Mit den frühen Andachtzeugen . . .

Z. u. O.: Mit der frühen Andacht Zeugen . . .

MDK

Cs.Mágócsy Etus

Művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rend.kiállitasán.

Cikk: A független művészek társ.kiáll.Pécsett.

Dunantul, 1929.máj.3. 7.o.

Cs. Hajdóczy Etus

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

Mágócsi Etg

MDK

Balaton, olf.

Műcsarnok 1958 Magy. Képzőművészek kiáll.

Köve

Cs. Mágócsy Etus [redacted]

Őszirózsák, olf.

[redacted] 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Magócsy János, ép.mester

Kassa. 17.sz.

1653-ban polgárjogot nyert, 1660-ban céhmester.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek. Barok és rokokó korszak. MMK Közl. 1904 évf. 28 kötet 3.füzet. 83. l.

MDK

Mágócsy János, épitész

A városi iratokban előtünő magyar mester neve.

A magyarországi müvészet története I. 332.1.
Bpest, 1961. II. kiadás.

MOK

Cs. Mágocsy Etus, festő.

Munka után, of.
Muskátlis ablakok.

Nemz Szalon, – A Független Műv. Tars. – IV. kiáll.
1931 XI. – Kat.

Mágócsi Etus

egy figyelemreméltó képpel jegyeztetí meg novat.

(gy. t.): Független Művészek kiáll.-a. (N. Sz.)
8 ó. u. 931. XI. 15.

MDK

Cs.Mágocsy Etus

A független művészek társaságának pécsi kiállításán szerepelt

Cikk: Művészet

Dunántul, 1929.maj.5. 9.l.

Mágocsy Etel

Alkotásával szerepelt a Független Művészek Társ.-nak

M.930.X.5.

Cs. Mágocsi Etus

Független Művészek Társaságának kiállitása - Kaposváron - művével szerepel.

Magyarság
1929.V.24.

Mágocsy Etus

festőművész

Független Művészek Társasága kiállítása - Nagykoni-
zsán a kasszinó termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.VI.7.

Cs. Mátéffy Etus

Független Művészek Társasága kiállitása - Kaposvá-
ron - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.V.23.

MDK

es. Mágócsy Etus, festö

Cigányasszony. Olajf.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat .1932 dec. hat.

MDK

Cs. Mágocsy Etus

A N. Szalon tavaszi tárlata. Képzőművészet 1931. 42. sz. 164.l.

MDK

Cs. Mágócsy Etus, festő

307. Őszirózsák Olf.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22.

Kat. 14.1.

Magöcsi István
ötvös

l. Budiparrajzisk
1940-41. 12. l.

Mágocsi gróf Károlyi-
Mastély
Csongrád vm.
XIX. század.
Kepe repr.
Zsil Csong
III. 445. l
Nem Baranya vm?

Értékjelzés fekete.

kete.

Mágocsi ny rk.
templom
Csongrád vm
képe repr.
Zsil Csong
III. 347. l.

Miért van ez
Csongrád vm. történetében?

10 fill.
zöld

12 fill.
zöld

1914. Vizj. álló kereszt, —— 15, értékjelzés fekete.

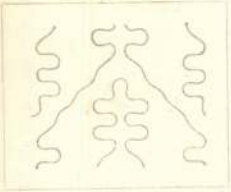

Mágócsy Etus

festő

Lásd

Csillag Józsefné

Mágócsy Etus

alnaplójában

t hiteléül:

tó.

MAGYAR KIR. LVI VALLÁS ÉS KÖZOKTA. ÁSÜGYI MINISTER

Mágócsy János

Könnüves

Kassa 1653-60.

vrád

Balogh művel

539. l.

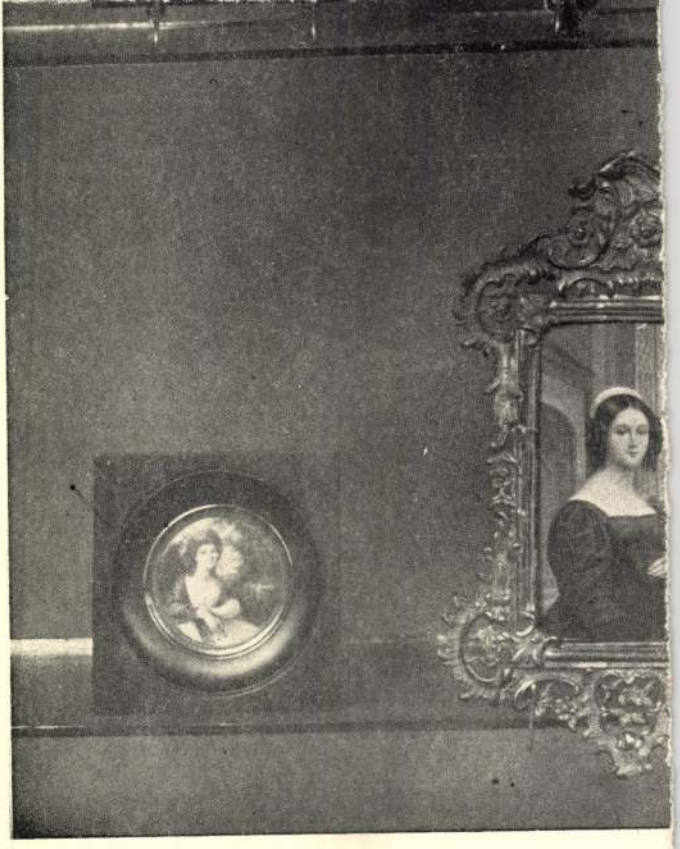

1401
1396
1399

139
139
139

Magócsy Janos

epitom.

1653 br zst polg. jogol

Kassán

1660 br cch m.

+ K + 83. l

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

Mágóny János

Érsítén Neve vándi játokban fordul elő /1653–1660/

A magyarországi műv. tört. I. 231.
Corvina, 1970.

M.D.K.

Magócsy János, építőmester

1653-ban nyert polgárjogot Kassán és 1660-ban céhmester volt.

Kemény Lajos: Kassai építőmeserek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 83.old.

Magodanyi Antal
festő
XI. Budafoki út. 16/18

MKSz 1947

Jeles gázálarc-tanból

Rimóczy Jánosné szakoktató bemutatja a gázálarcot

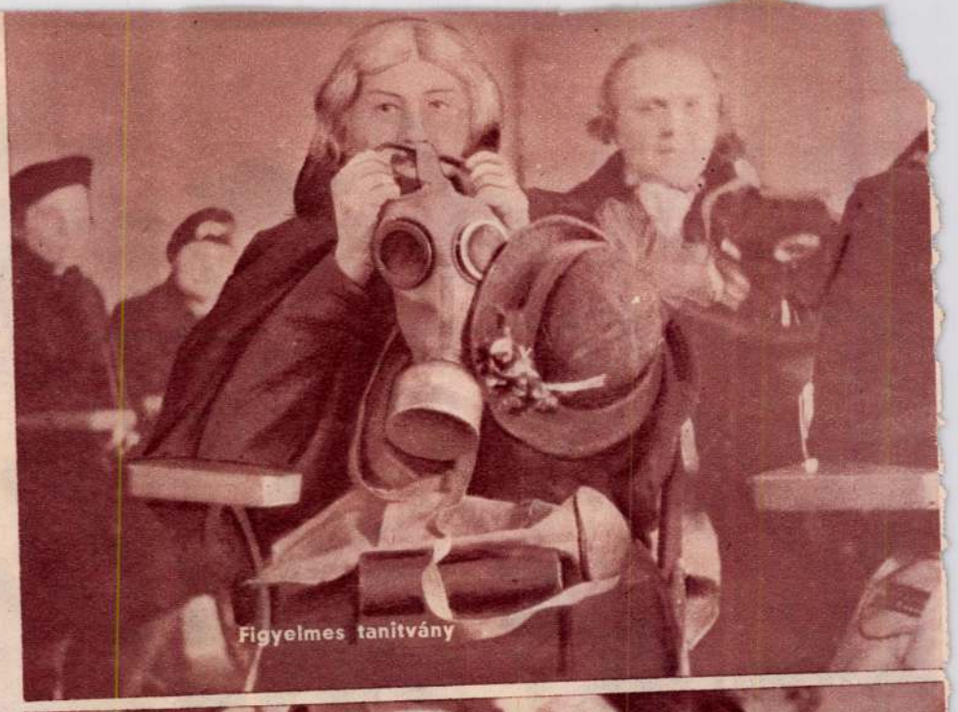

Figyelmes tanitvány

Háboru és béke

Nagymama és unoka

tettem.
i cimet e felmentésem természetszerüen
ségéből azt a reményt meritem, hogy
irányban számithatok.
ıcsen szervezeti szabályzata, nincs a tiszt-
éltóságod erejének teljében érhette meg
nemsokára ünnepélyesen át lesz adható
ési korszaknak néz eléje, melynek alapját
e meg.
őbb és biztató viszonyok között is még
önösen a muzeum ügyének egyik leg-
hogy a midőn a muzeum szervezését,
llenőrzés gyakorlását szabályozni fogom,
ra, és hazafias közreműködésére teljes

Wlassics s. k.

„Most már értem..."

Mágori Vargha Béla festményei

1. Kubikosok. (A székesfőváros tulajdona)
2. Székely öregasszonyok. (Megvette a Duce)
3. Hólapátolók
4. Kirakodók
5. Önarckép

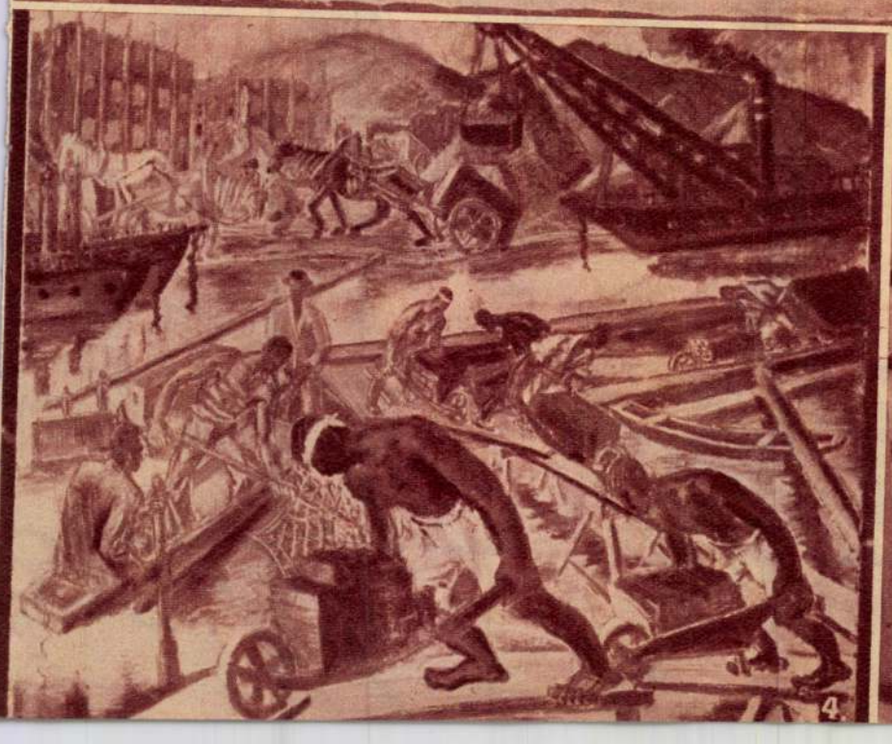

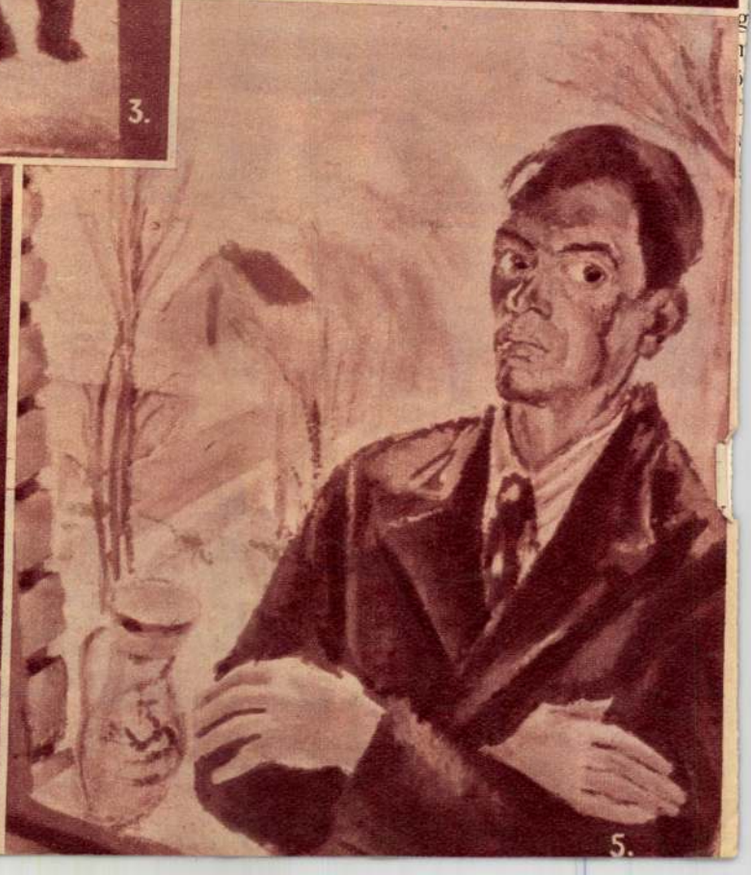

Magony Lola pestő

a Nap-Balogh pestő művész
kollegium növendéke kiáhítása.

Szabad Nap 1948 okt. 8.-4.-

Mágori, [grafikus] Dok

Illusztráció.

Rajz. Repro

Gergely Sándor: Itélet
(Részlet a Dóma György c. regényből) 8.1

Könyvbarát
Könyvterjesztési Értesítő
Bp. 1950. augusztus [I/2]

Mágori _____ [grafikus] MDK

Illusztráció elbeszéléshez.

Rajz. Repr.

Gergely Sándor: Itélet
(Részlet a Dóma György c. regényből) 8. l.

Könyvbarát, Bp. 1950. július I./1. sz.

Magony Ida

festő

stúl Ujíráz (magnézni a helyiségnévtárban) 1930. nov. 26. 1947-48. ban a Nagy Balogh János kollégiumban Nagymaroson Pap Gyula vezetésével tanult Munkáival szerepelt a kollégium bemutatható kiállításán a Képzőművének Szabad szerzete budapesti kiállító helyiségében.

Szénrajzok, csendélet, arcképek, pasztell arcképek, krokik.

Komoly tehetség

Latkám

1948. okt. 3

Magany Ida

"Fejtanulmány"
" (repro)

Philipp Clarisse: Gipsz fej nélkül - a szabadban.
Művészet, 1977. xx julius - 9. oldal.

Nagy Ida

Az 1948-ban induló uj tanitási évben a kollegium legtehetségesebb tagjai közé tartozott és tanulmányait a főiskolán folytatta.

MŰVÉSZET, 1977. július - 7. oldal.

Magony László kiskunfélegyházi MDK
résztvett a Thorma János Muzeumban 1963 ápr. 4-én nyilt kiállitáson.

-1: Rajzpedagogusok kiállitása Kiskunhalason.

Petőfi Népe. 1963. ápr. 6.

M.D.K.

Magony Magda

23 éves, festő

A Rákospalotai Munkás Képzőművészeti Szabadiskola haladó tanfolyamának hallgatója az 1948/49 tanévben

Képzőművészeti Élet a felszabadulás után 357.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I:1
Bp.1965.

Magosnyi András építész

Budapesti Vegyianyag Kereskedelmi Vállalat raktára (Magosnyi András építész) - Magyar Építőipar, 1966. 15. évf. 1. sz., p. 36-37.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája.
/Müvtört.Ért. 1969. 3.sz., p. 243-284./

p. 247.

Magonyi András

Herkó Dezső: Vegyianyag Nagykereskedelmi Vállalat raktára, Budapest. /Magonyi András építész/ - Magyar Építőművészet, 1966. 15.évf. 5.sz. 34-35.l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-283.l./ 248. l.

Magonyi András, építén MDh

A Budán épülő raktárkombinát
építéneti terveit kénítette.

A mahett. Repr.

–: Ezervagonos raktár épül a Nándorfe-
jérvári úton 6.

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1964. ápr. 26. [vidéki]

M.D.K.

Magonyi András épitész
IPARTERV

Vegyianyag Nagykereskedelmi Vállalat raktára
Bp.

repr.
Épitès: 1963-65.

Magyar Építőművészet 1966/5. 34-35.l.

MAGOR János asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 134.

MAGOR Jánes asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 134.

Magosi Némesh Gábor

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - kőrével szerepel. Erdőrezgemi rézkarcok.

Pesti Hirlap
1929.V.30.

Mágori Varga Béla festőművész

Arcképét bemutatja a lap, mint a Vatikán nagydijának nyertesét.
A müvész igen nagy nélkülözések között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát Radnay Gyula tanitványaként. Három képet küldött be a Vatikán pályázatra s ezekkel nyerte meg a vatikáni ösztöndijat. Olaszországban folytatta tanulmányait. Itt rendez ett kiállitása kedvező fogadtatásban részesült. Papini, olasz iró "a modern magyar iskola méltó tanitványaként" emlitette meg a sajtóban. Délibáb, Bp. 1937. febr. 2o.
XI. évf. 8. sz. 14-15. lap.

Mágori Varga Béla festőművész

Kiszely Ilona, magyar származásu amerikai operaénekesnőről készitett portréját megvásárolta Mussolini. A lap bemutatja az énekesnőről készült képet. A müvész elmondja, hogy megirták róla, hogy volt vasmunkás, katona és rajzolt kapualjakban papirzacskóra. Sokfélét próbált, mielőtt festészeti tanulmányait elkezdte, tanult énekelni, foglalkozott költészettel, körülbelül négyszáz verset irt, de a szerkesztők tul "vadak"-nak tartották őket és nem fogadták el. Végre a pikturában megtalálta helyét,- fejezi be a cikk. Délibáb, Bp. 1937. febr. 2o. XI. évf. 8. sz. 14-15. lap.

Mágori Vargha Béla

N.U. 937. VII. 24

— **Mágori Vargha Béla kiállitása Rómában.** *Mágori Vargha* Béla, a székely származásu kiváló festőművész kiállitása *junius 27-én, vasárnap* délelőtt nyilt meg a „G. U. F. per stranieri" palotájának diszteremében. A kiállitás, amelyen Mágori Varghának több markáns székely tárgyu festménye szerepel, igen *nagy és komoly érdeklődést* keltett Róma művészi köreiben s a római sajtó *melegen méltatja* Mágori Vargha művészetét.

Nemzeti Újság

MDK

Mágori Varga Béla, festö

Gyimese dekorativ hatásu.

1. Szörédi Ilona: "A magyar müvészetért" mozgalom nagy kiállitása . Mücsarnok. - Uj Magyarság. 1943 máj.16.
13.1.

Mágori Vargha Béla

festő

Mágori Vargha Béla

„A FÁBÓL FARAGOTT..."

Mágori Vargha Béla kiállításának megnyitója 1958. április 25-én, a Műcsarnok Kamaratermében.

Mágori Vargha Béla kiállításának megnyitójaként most nem én kellene itt álljak, hanem Tamási Áron. Helyette most az a levél szól, amelyben kér, nyitnám meg a kiállítást, mert egészsége nem olyan, amilyennek lennie kellene. Íme levele:

„Kedves Barátom!

Nyilván Te is tudod, az újságok híreiből is, hogy Mágori Vargha Béla válogatott képeiből kiállítás készül. Mágori régi, bohókás barátom, kinek művészetét és emberségét egyaránt nagyon becsülöm. Szeretetből nevezem bohókásnak őt, s egy kicsit azért is, mert éppen engemet kért meg arra, hogy kiállítását megnyissam. Tudja pedig, hogy hálás vagyok mindenkinek, aki hozzásegít ahhoz, hogy a nyilvános szereplést elkerüljem; tudja azt is, hogy a képzőművészetről csak véleményem van, de ahhoz szakmailag nem értek.

Mindezt azonban egy kitűnő festő kedviért és a megnyitó közönségnek tiszteletéből valahogy a szokásom háta mögé tudnám tenni. Az egészségem azonban nem annyira jó, hogy aggodalom nélkül vállalkozhatnám a megnyitóra.

Kitalálod, hogy mit akarok mondani.

Lányi Gyula: Művészetről, művészekről
Bp. Magvető. 1978.

hez segít, hogy olyan szavakból áll beszédünk, amit több ezer éve beszél s ért mindenki. Hiszen, ha nem így lenne, ha magunk csinálta szótestekkel kísérleteznénk, senki sem értene, magunkra maradnánk, s dőreségünket még csak fokozná, ha arról panaszkodnánk, hogy a világ nem ért meg minket. Ugye, a költők közül is azokat szeretjük, akik mentől egyszerűbben illesztik látomásaikra tízezer éves szavainkat?

Nos, anélkül hogy izgalmas kísérletünket végbevittük volna, és Péterfy László művészetét az egyetemes művészettörténet tanulságaival néztük volna, annyit talán már elértünk eddigi hangos töprengésünkkel, hogy az egyéniséget nem okvetlenül a bizarrságban, a mástól meg nem érthetőben keressük, hanem éppen annak megformálásában, új árnyalatú megfogalmazásában, ami mindannyiunké . . .

Péterfy Lászlóban Erdély öröksége, messze ősök melegsége, egyéniségének tiszta jelleme formálja a szobrot, vagy hozza létre a képet. Salaktalan művek, még ha nem is mindig egyenletes a feszítőerejük . . .

Hát igen, Te tudós embere is vagy a képzőművészetnek, s a Mágori festészetét is jól ismered. Azt hiszem, hogy az ő szeretetét mindkettőnk irányában csak fokoznók azzal, ha Te nyitnád meg a kiállítást.

Amikor szeretettel megkérlek erre, a kiállításnak szép sikert kívánok, Téged pedig barátsággal üdvözöllek.

Budapest, 1958. április 21. *Tamási Áron"*

Így hárult reám a barátság – s hadd fűzzem hozzá még: a közös gyermekkor – jogán az a feladat, hogy megnyisssam Mágori Vargha Béla kiállítását. Mindhárman ugyanarról a havasról lehömpölygő friss levegőt szívtuk egykor. A messze hegyek tiszta kékjének, a havasi legelők nyers zöldjének emlékét nem véletlenül idézem: a gyermekkor egész életünkön keresztül kísér minket. Hiába vetette a sors Mágorit is a tikkadt Szaharáig, nem tudott – s nyilván nem is akart – szabadulni a megtorlódott otthoni tájak harmatos hűsétől. Pedig milyen megpróbáltatások között küzd festői kifejezéséért. Még ma is úgy torzsalkodik benne a látomás a mívességgel, mint régen Jákob az angyallal. Eddigi életéről hadd idézzem – véletlenül hozzám került – életrajzának néhány mondatát, amely a gyermekkortól a máig tömöríti a vele történteket: „Hát bizony árva szegények voltunk – talán még a templom egere is gazdagabb volt. Én voltam minden, ami csak elképzelhető: vasmunkás voltam, hajógépész, mozdonyvezető, szerszámgéplakatos, majd az első világháborúban katona, majd 19-ben vöröskatona, majd utána idegenlégió, utána hintáslegény-verklis, csavargó, amit akarnak! Majd újra szerszámgéplakatos, s utána

tandíjmentes zeneakadémista énekszakon, de miután nem éreztem magamban sem Saljapint, sem Carusót, továbbálltam a Képzőművészeti Főiskolára. Hat évet végeztem Rudnaynál, utána olasz ösztöndíjjal Rómában négy évet, majd Párizsba mentem, de pénzem nemigen volt, majd hazajöttem 1940-ben." Eddig a visszaemlékezés s az ezt követő néhány év az üldöztetéseknek olyan rémregénye, amelyből csak olyan ember kerülhet ki győztesen, akiben a művészet hite tartotta a lelket. 1945-ben, majd 1951-ben gyűjteményes kiállítása volt Budapesten s azóta egy-két képpel jelentkezett – ha bevették – a tárlatokon...

Minderre azt mondhatnák: igaz, de minket a kép, az alkotássá forrott élet érdekel. Nagy igazság, s nyilván a festő is élénken helyeselné a közbevetést. Valóban így van, az életsors változatosságában bárkinek része lehet, de az, hogy abban művésszé nemesedjék valaki, az, hogy a szenvedések tisztítótüzet jelentsenek számára: csak kevesek adottsága. Mégsem volt azonban hiábavaló, hogy belepillanthattunk élete sorába, mert a sok mindenen keresztülment ember átlát a csalfaságokon, az ügyeskedéseken, s azt keresi a változó világban, ami az emberi, ami megrendít, vagy felemel. Érzik, ugye, hogy addig bizonygattuk az életrajz mellékes voltát, míg éppen eközben ismertük meg Mágori festészetének egyik jelentős vonását: az erőteljes tömbökre való törekvést és a lényegre szűkített ábrázolás igényét. Valóban Mágori nem másolója a természetnek, s nem ügyeskedő utánzója. Inkább legyen nyers a kép, inkább – hogy a nála kézenfekvő zenei hasonlattal éljek –, inkább csak a látvány neumáinak lejegyzését adja. Akárcsak a régi muzsikusok, akik meg-

elégedtek a dallam alappontjainak, vázának rögzítésével, s a többit az éneklők kedvére hagyták, úgy Mágori is csak a lényeges dolgokat írja képére, és a szerkezetet sugallja, aztán magára hagyja a képet a nézővel: legyenek meg egymással, tiszta szándékkal fűzzék tovább azt, amit a festő elindított bennük . . .

. . . Nos, ti rámázott képek s képpé vált olajfestékek, vegyétek át a szót. Tekintsétek barátaitoknak, akik reátok néznek, figyeljétek egymást, értitek-e, érzitek-e azt, ami a másikban a jobb életet sóvárogja?

„A HORTOBÁGY POÉTÁJA"

Boromisza Tibor Emlékszobájának megnyitója, Szentendrén, 1964. március 15-én.

Nem véletlen, hogy Boromisza Tiborra éppen nemzeti ünnepünkön, március 15-én emlékezünk.

Magas, délceg, lóra termett alakja régen eltűnt körünkből, de itt maradt, ami értelmet, szépséget adott hányatott életének: festészete. Ez a festészet pedig fiúi vallomás arról, hogy milyen szenvedélyesen szerette a magyar népet. Ezek a festmények itt, az emlékszoba falán jelképek: a népszeretet melegsége sugárzik róluk.

Barátaival, köztük Medgyessy Ferenccel boldogan nézték s kutatták, hogy népünknek milyen csodálatos művészete van. Boromisza Tiborban nagy elhatározás született: olyan művészetet kell teremteni, amelyben népművészetünk üde szépségei ötvöződnek az úgynevezett nagy festészetnek, a grand art-nak kifejezőerejével. Hozzácsatlakozott festőbarátaival együtt egy nagy látomás megvalósításán dolgozott: magyar művészetet teremteni, olyant, amelyik csak a miénk, s amelynek rokoni lánca a Távol-Keletig nyúlik.

Világosan látta, hogy ezt nem lehet a világtól elvonultan, műteremben kiagyalni, az ilyenfajta kísérlet papírízűvé válnék, ő pedig a nagyvilágnak akarta megmutatni, hogy milyen szépségek virágoznak népünkben. Ki kell

Mágori Vargha Béla festőművész született Nagyvárad 1897. Jun 13.
Erdélyi kékely református családból.

Budapesten, beiratkozott a Magyar, képzőművészeti fő iskolába, Rudnay Gyula tanárlox – 1922-23 – s végezte 1928-ban –
Majd mintán a téma választásai valamint – festői felfogása miatt az akkori idők: – a Neo-classicismus – a Berlin-Róma tengely uralkodása folytán, magyar öntöndiget nem kapkatot –
(Gerevics Tibor Egyetemi tanár, az öntöndiget tanács elnöke szerint – mert Mágori Vargha Béla témái s felfogása túl szociális tartalmú) tehát Romába ment s ott kiverekedet Magának az Olaszoktól egy öntöndiget – ~~[illegible]~~ – amit nyi-ére itt azután megkapot – s így az olasz Akademiára is beiratkozott – majd négy ér után Párisba ment tovább tanulni – de a bekövetkező világ háborús miatt haza jött – Közben Romában háromszor volt ugy önnálló – mint colektív kiállítása – s az olaszok nagy nemzeti kiállításán is megkütöt, az ugy nevezett: quadriennale-ra – ahol egy nagy hírével szerepelt – Majd Iváje-ban, és Bukarestben. – A háború előtt Budapesten is rakszor volt Colektív kiállítása – ugy a Nemzeti kalomban, mint az Ernst muzeumban, s azon kívül minden nagy kiállításon szerepelt. A háború után – 1946-ban, nagy Colektív kiállítása volt Pesten és 1949-ben önnálló nagy kiállítása – Mindig festményekből – és 1949-ig – minden kiállításon részt vet – ugy a Nemzeti kiállításokon mint a: szász mesterek kiállításán – s azon kívül gyári kiállításokon – s azon kívül Tavaly – azaz 1953-ban a műcsarnokban az Alkotmány kiállításon egy rajzal –

Mágori Vargha Béla
festő

MDK.

Mágori Varga Béla

Megemlékezés a külföldön élő müvészről

Tolnamegyei Népujság 1965 május 5.lap -

M.D.K.

Mágocsi Vargha Béla

"A müvész és barátja" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.
/A szövegben a müvész nevét Mágori-Varga Béla-ként irja./

A Galleria Brancacciban állitotta ki a müvész "hatalmas felfogásu, szinben és gondolatban egészen ujszerü kompozicióit."- irja a beszámoló.

Lénárd Sándor: A római Montparnasse c. beszámolója, Szinházi Magazin, Bp. 1939. juli 3o. II. évf. 31. sz. 7o-71. lap.

MDK

Mágori Varga Béla

Székelyföldi ösztöndíjas festők kiállítása.
Pest 1943. dec. 22.

MDK

Mágori Varga Béla

Farkas Zoltán: Kiállitások. Magyar Csillag
1943. XII.1. III.évf. 697o

MDK

Mágori Vargha Béla

Lázadó, olajtemp.

Fővárosi Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

MDK

Mágori Varga Béla

Őszi szél a Dunán, temp.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv Képtára
3o. kiáll. 1947. okt lo. 1.

MDK

Mághori Varga Béla, festő

Kékruhás leány.

A Vall. és Közokt.Min.vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Bp.1941.
Kat. 12.l.

Mágori Vargha Béla: MDK

Haztérő székelyek, temp.
Vihar, temp.E
Ebédelő kubikusok, temp.
Homokot tálicskáznak, temp.
Balatoni halászok, temp.

Nemzeti Szalon 1939. szept._okt. 91. csoportkiáll.

Mágori Vargha Béla: MDK

Hazatérés a tengerről, temp.
Ebédelünk, temp.
Pihenő munkás, temp.
Csónakhuzók, temp.
Önarckép, temp.

Nemzeti Szalon 1939. szept.-okt. 91. csoportkiáll

Mágori Vargha Béla: MDK

Kékruhás leány, temp.
Mosónők, temp.
Hidépités, temp.
Kubikusok, temp.

Nemzeti Szalon 1939. szept.-okt. 91. csoportkiáll.

Mágori Vargha Béla: MDK

Kékruhás lány, tempera
Önarckép, temp.

c. mü megvásárlása.

A Nemzeti Szalon XCI. csoportkiáll.
Képzőm.Közlöny 1939. 2.sz.

Mágori Varga Béla: MDK

festő

A Nemzeti Szalon kiállitása.
Magyarország 1939.szept. 23.

Mágori Vargha Béla MDK

festő

Nemzeti Szalon.
Pesti Napló 1939. szept. 26.

Mágori Vargha Béla MDK

festő

Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban.
Esti Ujság 1939. okt. 2.

MDK

Mágori Vargha Béla,

Önarckép. Tempera.

Műcsarnok. IV.Képzőmüv.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 13.1.

MDK

Mágori Vargha Béla

Az Olt partján, temp.

Templom után, o.temp.

Szomán Setétpatakon

Székelyföldi Ösztöndíjban részesített festők kiáll.
Kolozsvár város Múzeumában, 1944. febr.

12 l.

Mágori Varga Béla

Ablakomból olaj- tempera

Magyar Képzőművész
I. Kiáll. Katalógus 1946 jún

Mágori Vaya Béla (1897 -)

„Lőfürdetés" o.v. 73x98 cm

J.l.j.: Mágori Vaya Béla

Kikiáltási ár: 6000 ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus.Bp.1978.szeptember

Mágori Varga Béla

A Nemzeti Szalon kiállitásáról két müvész alkotását bemutatja a lap:

Mágori Varga Béla festőművész "Önarckép"-ét és Gábor Jenő "Sarlózó leány" c. müvét.

Mindkét mü a lap cimlapjának belső oldalán szerepel.

Repr.

Délibáb, Bp. 1939. okt. 7. XIII. évf. 4o. sz. cimlap belső oldalán.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyűjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
223./.-MÁGORI VARGA BÁLA,- Női akt, /1926/,-szén, papír,-63+ 47 cm.-Ltsz.68.694.-309.old.

KOMVÁRI FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények,II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
222./.-MÁGORI VARGA BÉLA,- Menhely, /1926/,-rézkarc,-31+ 39.5 cm.-Ltsz.68.693.- 308.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Muzeum évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő, grafikus
MA--------

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
220,-,-MÁGORI VARGA BÉLA,-Apokaliptikus látomás, /1929/.-rézkarc,-39.5.50 cm.-Ltzs.68.691.-308.old.
39.5.50 cm.-Ltzs.68.691.-308.old.
Festmények, grafikák.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II, 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
221./.-MÁGORI VARGA BÉLA,- Család, /1923/,-rézkarc,-
20+20 cm.-Ltsz.68.692,- 308.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Uj szerzemények, II, 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968.
Pécs,-1971.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
219,/.-MÁGORI VARGA BÉLA,- Temetés, /1936/,- rézkarc,-49.5 49 cm,-Ltsz.68.690,-308.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II, 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
~~MÁGORI VARGA BÉLA, grafikák~~
218./.-MÁGORI VARGA BÉLA,- Noli me tangere, /1925/,- rézkarc,-19.5+20 cm.-Ltsz,68.689.-308.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények,II, 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968. Pécs,-1971.

MÁGORI VARGA BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
217./.-MÁGORI VARGA BÉLA,- Kálvária,-rézkarc,
20.4+26.5 cm.-Ltsz.68.688.-308.old.

KOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Uj szerzemények, II, 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,-XIII.-1968.
Pécs,-1971.

Mágori Vargha Béla

Bemutatott műve:

149 sz. „Ablakomból," olaj-tempera.

Bologh J.: A „Magyar Képzőművészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

12 l

MDK

Mágori Vargha Béla

Varrónő, olajtemp.

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 31.

MDK

Mágori Vargha Béla

Varrónő, o.temp.

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 5 l.

MDK

Mágori Vargha Béla

Vizparton, o.temp.
Önarckép, temp.
Csángó család, o.temp.
Varrónő, temp.
Lázadó, o.temp.

Templom után, o.temp.

N.Szal. 98. csop.kiáll. 1943. nov. 6 l.

Major Varga Béla

Szabad Művészet

1952. 6. sz. 297. l.

Hlodinka Antal

A munkácsi görög-katholikus püspökség története.
Budapest, 1909. M. Tud. Akadémia.
8-r, VIII, 856 l. Fűzve.

I. 4. p. h.

6.—

Mágori Varga Béla

▽

Mágori Varga Béla grafikusművész kiállítása ma délben tizenkét órakor nyílik meg az Operaház klubjában. A kitűnő művész az Operaház tagjairól készült portréit, karikatúrái állítja ki.

Magyar Nemzet

1955. ápr. 16

Mágori Erzsébet fotós

emlitve ld. Reismann János

Vásárhelyi Miklós: Nyugtalan évek. R.J. fotómüvész munkássága

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 12. sz. 26. o.

étésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hozzájár. kerül
ra.

t, 197.....

....

megbizott megbizó

MÁGORI Varga Béla

Pokorny István: Magyar művésznő
São Paoloban [interjú]. = Magyar Hírek,
1985. aug. 22. 14-15. ll

6. A kézirat elkészülténe
7. A bibliográfia megjele
8. A tervezett példányszá
9. Ingyenes vagy árazott
lo. Más könyvtár rendelhet
11. Ha a bibliográfia megr
tés határideje
12. Hol, milyen cimen lehe
13. Egyéb közölnivaló

Az egyes tételeket a m
vel külön-külön jelentsék.
várjuk.

Az elkészült adatbázis
- levélben: OSZK-KM
1827 Bu
- telefonon: Marosá
- telefaxon: 2o2-o8
- ELLA-n: 2244

Mágori Vargha Béla

Csoportkiállításon szerepelt a római Bragaglia kiállító teremben.

NU 1939. VI. 8.

MDK

Mágori Varga Béla

Hamis kártyások, of.

Tájkép, of.

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

Mágori Varga Béla

MDK

Mosó asszonyok a patakban, temp.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mágori Varga Béla

MDK

Táj, mosó asszonyokkal, ceruza

Ivó lovak, szekérrel, ceruza

Miskolc 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mágori Varga Pál

festőművész

T.Tavaszi Szalon kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Az Est
1935.V.9.

Mágori Varga Béla festő

Pályázott a Ferenc József-díjra.

Ujság, 936. XII. 13.

Mághori Vargha Béla

N.U.936.XII.13.

— **Mághori Vargha Béla kiállitása.** A Nemzetközi Klub Deák Ferenc-utca 2. szám alatti helyiségeiben állitotta ki az utolsó évek festészeti termését *M. Vargha* Béla. A képek utazásainak szines emlékeit örökitik meg, amelyek közül a legérdekesebbek az Erdélyben készült munkák, a tarka szinekben pompázó csiki vásárosok, a sok közvetlenséggel felfogott székely varróleány és a változatos felszegi, csiki és gomolyi tájak. Két élénk szinekkel előadott római városképe tisztultabb felfogásról számolnak be, mint az előbb emlitettek. M. Vargha Béla művészete még kiforratlan, nem egy képénél külső hatások, igy Aba-Novák Vilmos hatása tükröződik vissza. A szinfoltok és a vonalak izgatott, nyugtalan vonaglása a vászon felületén, tulfütött temperamentumra vallanak és még is ugy érezzük, hogy ez a korlátokat nehezen türő szenvedély inkább modor, mint a természet őszinte megnyilatkozása.

Mágori Varga Béla
grafikus

Vayer L. A III.
Képzőmüv. Kiáll.
grafikai anyaga.

Szabad Művészet

1953. 30. 1.
(Kép)

Mágori Vargha Béla MDK

Tempera
Pescatori
Scaricatori di carbone
Vecchie
Pescatori che tornano a casa.

Esposizione di tre artisti ungheresi. Roma 1939.

Mágori Vargha Béla

MDK

Tempera
Tempesta
Lavandaie
Tiran le reti
Sterratori

Esposizione di tre artisti ungheresi.Roma 1939.

Mágori Vargha Béla MDK

festő

Melegen méltatja az olasz sajtó a három magyar müvész római kiállitását.
Nemzeti Ujság 1939. jun.8.

MDK

Mágori Vargha Béla, festö

Gyimes. Tempera.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért"
1943 máj.16-30. Kat. 23.1.

MDK

Magori Vargha Béla, festö

Tenulmányfej. Tempera.

Nemzeti Szalon. Kut. 1941 nov.-dec. Kat.

MDK.

Magori Varga Béla grafikus

"Tanulmányok" /ceruzarajzok/

III.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
1952.dec.-1953.marc. 14.1.

Mágori Vargha Béla .

MDK

Őrzse sárga virágokkal, tempera

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Mágori Vargha Béla MDK

Munkások a kompon, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Mágori Vargha Béla MDK

Lázadó, olajtemp.

Mücsarnok 1944 Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

Mágori Varga Béla MDK

Tanulmányok, ceruza

Műcsarnok 1952!53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Mágori Varga Béla festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 11-12. sz. 782. o.

kiállítási naptár.

Magori-Vargha Béla

Katol.Szemle.1944.57-58.l.

Magori Vargha Béla, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. f. 60-61. l.

François Gachot: Három hónap a mesoer festészettől.

Magyar Varga Béla festő

Szabad Nép

1946. 7.10. - 4. l.

„Vak asszony alkonyatkor" Mághori Varga Béla

Magyar Nemzet.

1949. XII. 15., 5. old.

(: Bezámoló :)

Mágori Vargha Béla festő

Szabad Művészet 1949

III. évf. 11-12 sz. 479-480.

kiállítások. - Mágori Vargha Béla és Németh Kálmán kiállítása.
/Atomi Arany beszámolója/

MDK

Mágori Vargha Béla

Esti mosás a Balatonon, tempera

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 10.l.

MDK

Mágori Varga Béla

Táj, mosó asszonyokkal	ceruza	39x33
Ivó lovak, szekérrel	"	39x33

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 33.1.

MDK

Mágori Varga Béla

Mosó asszonyok a patakban. Tempera 57x82

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 18.1.

MDK

Mágori Varga Béla

Vakok /tempera/
Hazafelé /tempera/

A képzőművész szakosztály kiállitása az Ady-kör helyiségében.Bpest.1946.dec.1-15-ig.Kat.

MDK

Mágori Vargha Béla festőmüv.

Ferrarai a Római Magy.Int. tagjainak kiáll.-ról.
Pesti Hirlap, 1936. máj. 21. 19 l.

Iregszemcse /Tolna/

Ref.templom, homlokzati toronny
1811-ben, neogót stílben átalak

/Kováts J.István: Magyar reform
388 1/

MDK

Mágori Vargha Béla, festöm.

Önarckép. c.temperáját a Szék.Föv. vásárolta meg.

Kékruhás lány. c. temperáját a Vall. és Közokt.Miniszt. vásárolta meg.

Nemz. Szal. XCI.Csop.Kiáll. Képzöm.Közl. 1939.2.sz.

M.D.K.

Mágori Vargha Béla

"Kővágóörsi lány" c. képének repr.-ját bemutat
ja a lap a "Mübarát" helyiségeiben rendezett
kiállitásról.

/A lap bemutatja a kép repr.-ját, de a lap hiá-
nyos, ezt repr.-ót kivágták./

Csemiczky: "Nyolc müvész kiállitása" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. jan. 31.
febr. 6. IV. évf. 5. sz.

. . .

MDK

Magori Vargha Béla, festőm.

Hazatérés a tengerről.	Temp.
Ebédelünk.	"
Pihenő munkás.	"
Csónakhuzók.	"
Önarckép.	"

Nemz. Sza 1.- 91.csop.kiáll. 1939.szept.24.-Okt. 8. Kat

MDK

Magori Vargha Béla, festöm.

Kékruhás leány.	Temp.
Mosónök.	"
Hidépités.	"
Kubikusok.	"

Hemz. Sza 1.- Cl.csop.kiáll. 1939.szept.24.-Okt. 8. Kat

MDK

Nagori Vargha Béla , festöm.

Hazatérö székelyek.	Temp.
Vihar.	"
Ebédelö kubikusok.	"
Homokoti taliceskáznak.	"
Balatoni halászok.	"

Nemz. Szal.- 91.csop.kiáll. 1939 szept.24.-okt.8. Ka

MDK

Mágori Vargha Béla

Menekülők, of.

A m.k.vallás és közokt. miniszter a Mübarát 3. kiáll. ... Szépmüvészet, 1941, 71 l.

MDK

Mágori Vargha Béla, festöm.

komoly, eröteljes egyéniség, van benne:
birkozó eröfeszités, még szinei is érdekesek.

Dr. Fekete Lajos: Két kiállitás. / Nemzeti Szalon.:
Református Elet. 1911. márc. 22. a Balaton.

MDK

Mágori Vargha Béla, festőm.

Nemcsak impressziókat ad, alapos kompozicióval erőteljes konstrukciót is. /Balaton/.

Tóth Dénes: N égy kiállitás.- Nemzéti Szal.csop.kiáll. Esti Ujság. 1941márc. 19. 6.l.

MÁGORI VARGA BÉLA

Tanulmányok. Ceruzarajz 8ox6o.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-
1953. márc.

MEGHÍVÓ

MÁGORI VARGHA BÉLA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitó 1958. április 25-én déli 12 órakor

A MŰCSARNOK KAMARATERME, BUDAPEST, HŐSÖK-TERE

Fk. Luzsicza Lajos 3275 m Minőségi-ny. Fv. Draschitz R.

MDK

Mágori Vargha Béla

Székelyföldi ösztöndijban részesült

Kiosztották a festőművészek székelyföldi és balatoni ösztöndijait. Reggeli Magyarország 1942. jul. 20.

Mágori Varga Béla.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1940-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Mágori Varga Béla, festőm.

dicsérő elismerésben részesült.
1963.évi pályázat. Bp.szfv.

Kopp Jenő: A Ferenc József -díj és a Nemzeti Szalon fiatalja i.

Katolikus Szemle.1937. jan. 51,52.l.

MDK

MDK

Mágori Vargha Béla

Ablakomból, olaj-tempera

I.Művészeti Kiáll . Kat. 1946.Jul.7.-Jul.28.
12.lap

MDK

Mágori Vargha Béla

Kővágóörsi leány, of.,repr.

Szépmüvészet 1941. 4. sz.

MÁGORI Vargha Béla festő

Kutasi Kovács Lajos: Magyar balladák festője Brazíliában. = Irodalmi Újság, 1961 május 15. 8.

Mágori Vargha Béla MDK

Ablakomból a Dunára látok, 194o olftemp.

Őrzse vasárnap 194o. olftemp.

Öregasszony vederrel, olajtemp.

Alvó férfi 1946 olajtemo.

Mücsarnok Kamaraterem Mágori Vargha Béla 1958.

Mágori Vargha Béla MDK

Kubikosok 1949 olajtemp.

Óvóhelyen, 1949 olajtemp.

Háború után 1959 olajtemp.

Ujságolvasók, 1949 olajtemp.

Mücsarnok Kamaraterem Mágori Vargha Béla 1958.

Mágori Vargha Béla MDK

Öregasszony és a fia,1958 olajtemp.

Rajzok 1957 ceruza

Akt rajzok 1957 ceruza

Férfifej 1955, ceruza

Férfifej 1957 ceruza

Mücsarnok Kamaraterem 1958 Mágori Vargha B.kiáll.

Mágori Vargha Béla MDK

Lovak a Bodrogban 1958 olajtemp.

Vihar a Bodrogon, 1958 olajtemp.

Nagy fák a Bodrognál, 1958 olajtemp.

Öreg fazekasasszony Sárospatakon, 1958 olajtemp.

Műcsarnok 1958 Kanaraterem Mágori Vargha Béla

Mágori Vargha Béla MDK

Kompon át a Dunán, 1949 olajtemp.

Vak asszonyok, 1949 olajtemp.

Hamis kártyások, 1949 olajtemp.

Bucsuzás, 1949 olajtemp.

Mücsarnok Kamaraterem Mágori Vargha Béla 1958.

Mágori Vargha Béla MDK

Angyalföld, 1949 olajtemp.

Bányában 1949 olajtemp.

Az óbudai hajógyárnál 1949, olajtemp.

Vacsorázó társaság 1952 olajtemp.

Műcsarnok Kamaraterem Mágori Vargha Béla 1958.

Mágori Vargha Béla MDK

Pirosruhás lány 1952. olajtemp.

Szánkázók, 1953 oaljtemp.

Badacsonyi szőlőkben, 1954 olajtemp.

Lovasok a Dunán, 1956 olajtemp.

Mücsarnok 1958 Kamaraterem Mágori Vargha Béla

Mágori Vargha Béla MDK

Halászok a Balatonban, 1956 olajtemp.

Pipázó férfi 1956 olajtemp.

Alkonyatkor a Dunán 1957. olajtemp.

Lovak itatása a Dunánál, 1957 olajtemp.

Mücsarnok 1958 Kamaraterem Mágori Vargha Béla

Mágori Vargha Béla MDK

Reggeli vizhordás a Dunánál, 1957 olajtemp.

Lovasszekér a Duna partján, 1957 olajtemp.

Hazatérő halászok Nagymaroson 1958 olajtemp.

Hajók a Margit-hidnál, 1958 olajtemp.

Műcsarnok 1958 Kamaraterem Mágori Vargha Béla

Mágori Vargha Béla

* **Három magyar művész kiállítása Rómában.** Rómából jelentik[illegible] rom[illegible]-
gyar művész rendezett [illegible]
egyik legelőkelőbb ki[illegible] Villani[illegible]
Piazza Spagnán[illegible] [illegible]
tási teremben[illegible] [illegible]
Gáborjáni Sz[illegible] [illegible]
valamint Dabó[illegible] [illegible]
kiállítását sz[illegible] [illegible]
Frigyes bá[illegible] [illegible]
magya[illegible] [illegible]
létében. A k[illegible]
olasz lapok [illegible]
meg, igen j[illegible]
meg.

[illegible] sajtó [illegible] iránt, [illegible] emlékez[illegible]
[illegible] kiállítás [illegible] cikkekben [illegible]
[illegible] licsérő [illegible] érdeklődés [illegible]
[illegible] lentős [illegible]

Új Magyarság 1939. V. 23.

Mágori-Varga Béla

Festménye a római Collegium Hungaricum képzőművészeti kiáll.-én.

N.U.936.V.16.

ROMA

Mussolini gyűjt: Mágori Vargha Béla: Kép
(Római kiállításán vette)

Zóránth László: Paletta. Bp. é. n. (1944), 120 l.

Mágori Vargha Béla
festő

MDK

Mágori Varga Béla

Kossuth-dijas müvészek, cer.

Arckép kiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 9 l.

MDK

Mágori Vargha Béla, festö.

Kubikusok a viz partján. Tempera.

Nyiregyházi Mür. Hetek. 1940.máj.4.-tól jun.3.-ig.
Képzümüv. Kiáll. tárgymutató. 10.1.

ombaton
kvirinál

Mághori Vargha Béla

festő MDK

Mesterét Rudnay Gyulát követi.
1949-ben festett képein az ember a főszereplő:
"Háboru után"
"Hamiskártyások"
"Óvóhelyen"
"Vak asszonyok"
" Csavargók"

"Kilátás ablakomból"
"Kubikusok"
"Szánkások"
"Kompátkalés a Dunán" repr. 38.o.
"Dunapart"

Kovács Gyula: Mágori Vargha Béla.
Müterem 1958 I. évf. 6. sz. 38-39.o.

MOK

Mágori Vargha Béla

Ujpesti rakpart, temp.
Hajósok a Dunán, "
Komppal a Dunán, "
Örzse virágokkal, "
Hazafelé, "
Ujpesti öbölben, "

N. Szal. 98. csop. kiáll. 1943. nov. 1

6 l.

Mágori Vargha Béla

Pályaudvaron, olaj
Ligetben, "

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 9 l.

Mágory Varga Béla

58-6o. Üzemi munka, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszerv. kiáll. 1948. nov.

Mágori Vargha Béla

festő

A Nemzeti Szalon XCI. Csoportkiállításán Borhek Alice, Éless István, Emánuel Béla, Feleki-Fetter Frigyes, Gábor Jenő, Haranglábi Nemes József, Mágori Vargha Béla és Stollberg grófnő festőművészek, valamint Liszkay-Kovács Zoltán szobrászművész vett részt. A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium megvásárolta Éless István »Emlékeim« c. vízfestményét és Mágori Vargha Béla »Kékruhás lány« c. temperáját, míg a Székesfőváros Borhek Alice »Mosónő« c. vízfestményét, Éless István »Pesti Hídfő« és »Napsütés« c. vízfestményeit, Gábor Jenő: »Szomjuság« c. temperáját, Haranglábi Nemes József »Őszi erdő« c. olajfestményét és Mágori Vargha Béla tempera »Önarcképét« vásárolta meg.

Képrőm. Közlöny

1939. 2. 22.

Mágori Varga Béla

Csavargó, olaj

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13 l.

Mágori Vargha Béla

Tanulmányfej, temp.

KUT kiáll. N.Szal. 1941. nov.

Magori Vargha
Béla
festő

XII. Kissváhegyi
út 10/a.

MKSz 1947

Mágori Vargha Béla

festő

vod

Nagyújmagy

124. l.

MEGHÍVÓ

„AZ ÉN MÚZEUMOM“

KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1941 JANUÁR HÓNAP 30-ÁN, CSÜTÖRTÖK DÉL-UTÁN 6 ÓRÁRA

A NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET
V, ERZSÉBET-TÉRI HELYISÉGEIBE

Mágori Vargha Béla

Épitkezés, olajf.
Aratók, olajf.
Repr.
Nagyjmagy: 84. tabla

Mágori Varga Béla

festő

Verantwortlich f. Redaktion und Verlag: Franz Szablya Fri

Az Est. 1935 máj. 9.
(A X. Tavaszi
kalon.)

of carpet making could not develope owing to
ional difficulties. There remains only one carpet
m the original carpet making art. This piece
s made in the year 1723 and can now be seen
the Hungarian Museum for Applied Art. In
rit and construction it follows the example of
old Eastern carpets, but the design is that of
old Hungarian embroidery. One special groupe
the carpets of the town of Usak was made
y for Transsylvania. By this special groupe of
pets Hungary plays an important part in the
tory of carpet-making. Without Hungary's
ronage this beautiful groupe of carpets perhaps
uld not even exist.

Mágori Varga Béla

festő

rod

Gerkrd. 166 l

Vác, Szenthároms[illegible]

11.506

MÁGORI Varga Béla

Olvasó 1991 163. p.

sebb festői törekvéseknek, s megelégszik a bevált és népszerűségre alkalmas minták lélektelen utánzására, holott ügyességéből talán jobbra is futná.

Illés János komolyan veszi hivatását. Kapkod ugyan, nem tudja, hogy milyen irányba vágódjon. Hajlama inkább hideg, elvont, geometriai ábrázolás felé vonza, de van érzéke a festőibb, élettel teltebb előadáshoz is, azonban egyelőre a kettő között lebeg. Nem tudunk mit kezdeni vele. Kompozíciónak nevezett temperáiban van némi ízlés és egy kis díszletszerűség, vízfestményei viszont közelebb állnak a természet hűségesebb ábrázolásához.

Mágori Vargha Béla és Szabó Vladimir

Mágori Vargha Béla előnyösen fejlődött, de még mindig nyers, gyakorta tónustalan. Szívesen fest tömegeket szociális együttérzésének kifejezésére. Darabos, szögletes alakjait mozgalmasan iparkodik a térben elhelyezni. Jó érzéke van a kompozícióhoz. Tárgyköre is rokonszenves. Mágori Vargha kétségtelenül tudatos művész, aki nem pályázik könnyű sikerekre. A legtöbb baj ingatag ízléséből származik: színesség helyett gyakorta csak tarkaságot ér el képein.

Szabó Vladimirhoz elsősorban mint rajzolóhoz fűztük a legnagyobb reményeket. Sajnos, most azt kell látnunk, hogy illusztrációiban egypár érzés hajtotta, őszinte vonalon kívül minden rideg aprólékosság, primitívkedés. A parányi alakok fölé szimbólumként nagyított fej, vagy ehhez hasonló megoldás sokkal kopottabb, hogysem őszinteségében hihetnénk. Olajfestményei elkínzottak, szétesők, romantikusan adomaszerűek, egy-egy részlet szépséges megfestése visszaadja Szabó tehetségébe vetett hitünket.

Mágori Varga Béla

Hólapátolok, olaj-tempera

X. Tavaszi Szalon
1935.

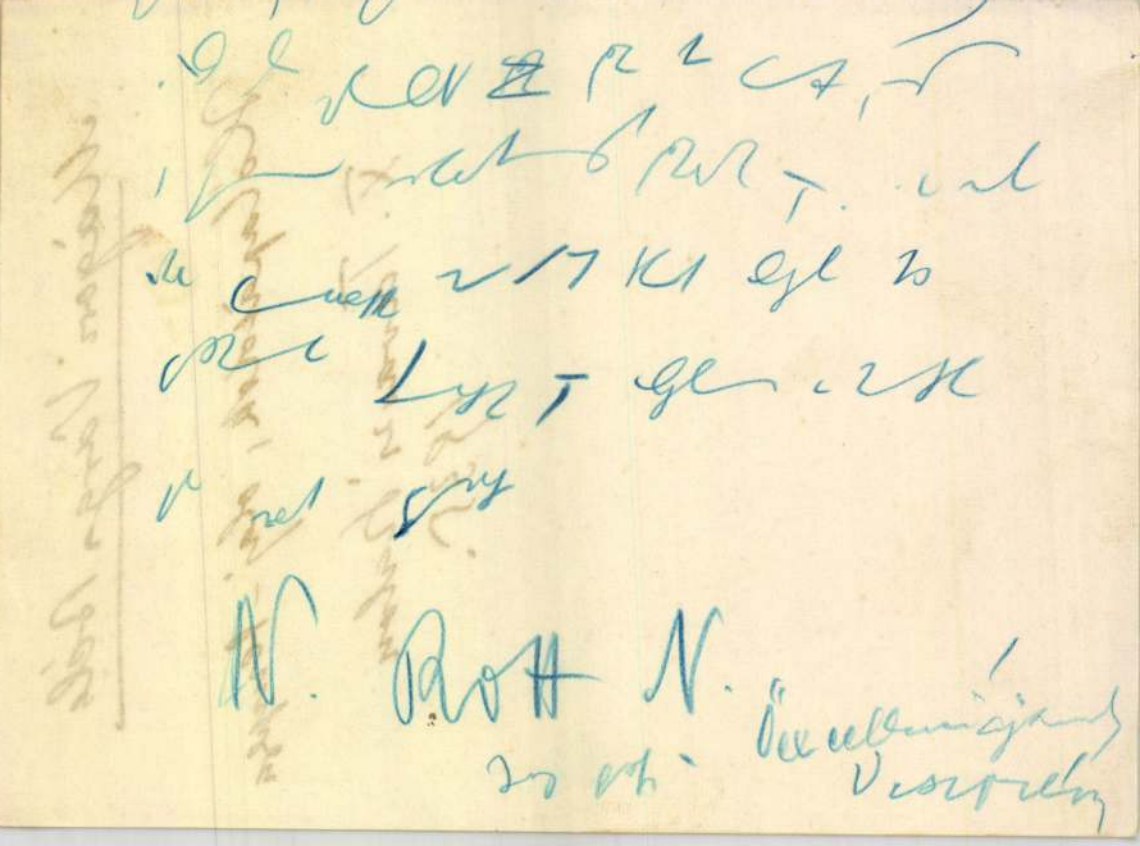

Magos Dezső

építeszmérnök és építőm.

Építette a balassa-
gyarmati vármegyehá-
zat.

Szül. 1884. Balassagyarmaton.
Budapesten felsőépítő ipariskolat végzet, 1913. mertesi képesítést nyert. Balassagyarmat csaknem minden középületének tervezeséts tőleg kivitelezését végezte. Tervezte és építette a városházát, a közkorház szülészeti pavillonját, a sebészeti és belgyógyászati pavillon bővítését, a Kaszinó épületét. Kivitelezte a balassagyarmati rendőrség épületét, a pénzügyi palotát, a Mária Valéria közkorház női elmegyógyintézetet, a rk. plébániát. stb

128,313. l.

Ladányi Miksa dr.: Nógrád és Hont vármegye. Magyar Városok és Vármegyék Monografiája XVI. Bp. 1934

291/1904 sz. érk. május hó 25-én.

MEGHÍVÓ

az EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR **képzőművészeti kiállításának** 1904. évi **május** hó **29-ikén** délelőtt **11½ órakor** Eperjesen, a városi Vigadó nagytermében tartandó

MEGNYITÓ-ÜNNEPÉLYÉRE.

Az ünnepély programmja:

1. *Május 28-ikán este 7½ órakor* műkedvelők

Magos Gyula

A Szépművészeti Múzeumban megnyílt „Szár politikai plakát" c. kiállítás, melyen alkotása látható.

Téka.

1973. nov. 8. TV. 44.35/11/M.

MAGOS Gáborné /

el. at. tervező (EAK.)

közreműködött a tervezésben

A Budapesti Nemzetis Színház terve. 1966. Kidolg. Hofer Miklós, Halmágyi Ildikó, stb. Bp. 1966.

MDK

Magoss György, Debrecen város
polgármestere

állandó figyelemmel kisérte a muzeum ügyenek
fejlödését.

Belényessy Zsigmond: A debreceni déri-muzeum épülete.
Magy. Iparmüvészet. 1931. XXX 1-2.sz. 1b.1.

Magos Gyula festő

Szerepel az alábbi táslatban

Kovács Gyula: Studió 1958–68

Művészet 1969 IV. sz. 3 old.

Magos Gyula

Kenderkötő nők c. műve (eml.) szerepel a Studió tárlatán a hűvösvölgyben

Tasnádi Attila: A Kilencek és a Studió

Kortárs 1969 IV. sz. 666 old.

Magos Gyula

Krumplivá-logo-tók c. képe (ennek) szerepel a XV. őszi tárlaton Vásárhelyen

Szabó Endre: Igazolt reménységek

Tiszatáj 1968 XII. n. 1111 old.

Magos Gyula
festő

M.D.K.

Műveiből kiemelem
ingázik.

Kovács Gyula: Stúdió 1958-68.
Művészet, 1969. ápriliss - 3 lap.

Nagos Gyula

Kerepel az alábbi távlaton

Dömötör János: A XV. Vásárhelyi Őszi Távlat

Csonprád Magyar Hirlap 1968 X. 20.

Nagy Gyula, festő

– Fiú c. képe a Stúdió 67 c. kiállításon

Ujvári Béla: Stúdió 67
Magyar Hírlap, 1967. V. 20.

Mayos Gyula

Szerepel a Radnóti Klub

Kiállításán

Magyar Nemzet 1970 február 24

4 old.

Magos Gyula

„Meteorológusok" a Kompozíciója emlékoe a II. kar. jubileumi Képzőművészeti Kiállításon.

Magyar Nemzet 1969 november 27

4. old

Magos Gyula – festő

5000 ft-os díjat kapott
az alábbi táslatou

Akácz László: A XVII. Vásárhelyi Őszi
Táslat

Délmagyarország 1970 X. 13

Magos Gyula

Munkadíjat kapott az alábbi
táslaton

N.N.: Megnyílt a XVII. Vásárhelyi
Őszi Táslat

Csongrád megyei Hírlap 1970 X. 13

MAGOS GYULA

Három pasztellképe szerepel az alábbi tárlaton.

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Alföld, 1971. január.

Magos Gyula, festő

Szerepel.

Kardos József: XVII. Országos Tárlat – Vásárhely

1173-1175.

Tiszatáj, Szeged. 1970. december XXIV/12.

Mo-gos Gyula

Postré a képe (eml.)

Szerepel a XVII. Vásárhelyi Őri Táslatok

TV.
Táslatról - Táslatra
1970 XI. 24

Magas Gyula
festő

Részt vett a tárlaton.

Kovács Gyula: A 17. Vásárhelyi Tárlat.
Művészet, 1971. május - 37.oldal.

Magister Thomas

újszandeci kőfaragómester, a XVI. század elején felajánlotta szolgálatait a bártfai tanácsnak, a városháza-építésre.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970

1141

Magos

Szerepel a XII. Szepedi Nyári Táslatok

Szabó Endre: Igéret és Rámon kérés

Csonprád Meggyei Hiszlop 1971 VII. 25

Magos Gyula

Emlitve

Tasnádi Attila: A Kilencek és a Stúdió
Korunk, 1969/4. 667-668. l.

Magoss Gyula

neve emlétve, může szerepel

a X. szegedi nyári táslaton

Népszava 1969 augusztus 6
2. old.

Magos Gyula MDK

Szerepelt a tárlaton.

Dömötör János: A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP 1964 okt 29.

MDK

Magos Gyula

Szerepelt a tárlaton

feleségéről festet pasztellje,
tanyái

Ritly Valéria: A XI. vásárhelyi őszi tárlat.
Magyar Nemzet 1964 okt. 27.

Mágori Vargha Béla

Csoportkiállításon szerepelt a római Bragaglia kiállító teremben.

N. M. 1939. VI. 22.

MÁGORI VARGHA BÉLA

MAGYAR MŰVÉSZEK A NAGYVILÁGBAN

MÁGORI VARGHA BÉLA

Braziliában, Sao Paulo városa tulajdonképpen a mai világ keresztmetszete. A legkülönbözőbb tájakról összejött emberek élnek itt, és — kellő ismerettel — egy humán tudományokban képzett szakértő talán úgy festené le, mint egy olyan óriási életteret, amelyben az ott élő férfiak, nők és gyermekek kiaknázatlan és kimeríthetetlen forrásokat szolgáltatnának ahhoz, hogy az emberi természetet megismerhessük.

Mindennap alkalmunk van egy rendkívüli személyiséggel megismerkedni, akinek életfelfogása különös és jellegzetes. Egyszer fiatalok, akik a mai időknek megfelelően fesztelenül viselkednek, öltözködnek és választják meg munkájukat; másszor tiszteletreméltó személyek, akik — úgy tűnik — csendben figyelik a körülöttük lévő valóságot, hogy aztán magukban levonhassák a tapasztaltakra vonatkozóan következtetéseiket.

A fegyelmezett munkaidőn és pihenésen, a közlekedési eszközök eléréséhez szükséges rohanáson, a mindig zsúfolt „lunch"-helyeken, a rendkívül látogatott mozikon, az autókkal és gyalogosokkal teli utcákon, a munkahelyükre, bevásárolni, vagy szórakozni igyekvő nagy tömegű embereken kívül Sao Paulo még lakói bensőséges létének, intimitásának búvóhelyén folyó tevékenységhez is keretet nyújt.

Minden házban, minden szobában meglephet valami váratlan jelenség.

Így Mágori Vargha Béla, Avenida Francisco Matarazzo, 63 szám alatt az I. emeleten, a 3-as szobában.

A ház régi, egyemeletes kis épület, kert nélkül, az utcára néz. A földszinten egy fogorvosi rendelő. Az előszobából balra egy falépcső vezet fel Hermann Hesse világába. Annyira, hogy azt gondoljuk, találunk egy fenyőfácskát az első emeleten, az ajtónál. Fenyőfácska nincs, velünk szemben egy erősen kékre festett ajtó, egy ovális zománctáblán lévő 3-as számmal. Oldalt, a 2-es szobánál a lábtörlőn kicsiny papucsok arról tanuskodnak, hogy gyermekes család lakik a szomszédban. Az egyes számú szoba semmit sem árul el lakóiról.

Mágori Vargha Béla él a 3-as számú szobában.

Egyedül él. A maga világával körülvéve, egy művészszobában, ahol az ágy és a szekrény csak kis helyet foglal el, a többi ecset, festék és vászon, a szoba kétharmada.

Magányos festő szobája. A forma és a szín sztyeppei farkasa. Utcára néző szoba, amelynek ablakából látni a széles sugárút forgalmát, és ahonnan egy pillanat alatt ihletet meríthet, hogy titokban színekké alakítsa át a környezetéből előtűnő világot.

A mester — akinek a szemében és kezében sűrűsödik össze az élete, hogy lásson és kifejezze magát — kezei által valósággá alakított mikrokozmosz ez, amelyben a művészet mélyen bent él. Művészet, amely saját magából él, mivel túlságosan tudatos a cél ahhoz, hogy engedményeket tegyen a divatnak, vagy a piacnak.

Mágori Vargha Béla Magyarországon született, brazil állampolgár. Majd húsz éve van Brazíliában, miután 63 évet élt Európában. Három háború — az emberi meg nem értés — és egy hosszú élet után, amelynek legmélyebb mozzanatait az ecset lassan-lassan elővarázsolja.

Vajon hogyan látják és érzékelik ezt az embert és alkotóképességét, expresszionizmusát, azt a benne élő vágyat, hogy minden festenivaló részletet előzetesen a maga összefüggésében megvizsgáljon? A művészt, aki egyike az öt 1961-es Leirner Modern Művészeti Díjra pályázónak, aki már egyéni kiállításokat rendezett a Fundaçao Alvares Penteado*-ban, és aki jelenleg festészetet tanít, s akit a műkritikusok sokszor említettek az e témára fenntartott hasábokon.

José Geraldo Vieira szerint 1968-ban

„Amikor Vargha Béla Sao Paulo-ban debütált, a FOLHA** kiállítási termében, festményei Dufy világa boldog légkörének tisztaságát tartalmazták. Dicsőítették a természetet, a fákat, a mezőket és a tengerpartokat.

Most, ebben a jelenlegi városias fázisában mindent, a színeket, a vonásokat, témákat, a légkört, árnyalatokat a flamand festészethez hasonlítható expresszionizmus hat át." (Folha de Sao Paulo, 1968. augusztus 23.)

Arnaldo Pedroso D'Horta felfigyel egyik jelentős vásznára és azt is mondja, hogy

„néha ez a művész — ámbár nem annyira fegyelmezetten — a belga Rogger Van Rogger festészetére emlékeztet, aki az 50-es években élt közöttünk

1. Mágori Vargha Béla: Hontalanok, 1962 k.

* Fundaçao Alvares Penteado: Sao Paulo-i művészeti iskola és egyetem. Múzeuma is van.

** FOLHA DE SAO PAULO: Sao Paulo-i napilap, és újságkiadó vállalat, több újságot ad ki.

Művészettörténeti Értesítő 1979/3

2. Mágori Vargha Béla: Eső a városban, 1968 k.

Evidens az is, hogy Rouault annyira érdekli.'' (Estado de Sao Paulo,* 1973. szeptember 4.)

Wagner Carelli-éi a következő szavak:

,,Elhatárolta magát a nemzetközi katalógusoktól — amelyek sosem feledkeztek meg róla — a festő és műve észrevétlen marad. Béla szenved azért, hogy felszínen maradhasson, és úgy látszik, ez az az ár, amit meg kell, hogy fizessen, azért, hogy távol tarthassa magát a piac nyomásától és megtarthassa meggyőződését.''

Majd:

,,Az az ember, aki, amikor ideérkezett, és nagy előnnyel megnyerte a Leirner Modern Művészeti Díjat — amit akkoriban a Folha Galériája tűzött ki — alá kellett volna, hogy vesse magát olyan meg nem határozott eladási feltételeknek, amiket az érzéketlen üzleti szellem kívánt meg. Inkább a saját meggyőződésének engedett, ugyancsak, amelyet aztán az essay-író Arnaldo Pedroso D'Horta a festő legelválaszthatatlanabb társának ismert el, és amellyel ,,hevesen a vászonra vetette magát.''

Mágori Vargha Béla műveiben előforduló szomorúságra vonatkozólag Wagner Carelli így fejezi ki magát:

,,Béla egész művészete tulajdonképpen egyetlen egy témához fűződik: a háború — amelyet ő többször átélt — szenvedéseinek és kegyetlenségének viszonya az

3. Mágori Vargha Béla: Vízhordás, 1964 k.

* Latin-Amerika legkomolyabb napilapja. Világviszonylatban is elismert. Sao Paulo-ban jelenik meg.

élethez. Ez egyetlen olyan vonatkozás, ami túlhaladja az idő határait, és ami jelenlegi műveiben, amelyekben pl. egy háborús képben, bár nem szokványos módon bánik történéseivel, mégis vérengző és barbár. Béla képei a csavargókról beszélnek, azokról akiket a haladás és az elnyomás finomabb, de nem feltűnő formái félretaszítottak. Ugyanakkor nem mindennapi tájképfestő: vidéki tematikája — egy bizonyos értelemben — az egyszerűség költészete. 80 éves korára se veszíti el erőteljességét, valóságábrázoló képességét. Sao Paulo egészét bejárja, hogy témát találjon.

4. Mágori Vargha Béla: Muzsikusok, 1968 k.

Közötte és a piac között a kritikusok nem győzik hangoztatni — s ez súlyosan hátrányos Mágori Vargha Bélára nézve — művészete egészben véve ,,túl tragikus''. Ez olyan meghatározás, ami ugyanolyan felületes, mint amennyire szerencsétlen, és amire Béla egyszerűen az élet — tragikus — ábrázolásával válaszol. Innen van az expresszionista irányzathoz való kapcsolódása, a kísérlet, hogy az embert közönyéből egyenes és kemény formákkal, néha brutalitással felébresse. A piackutatás Béla képeinek visszautasítottságából sok mindent megmagyarázhatóvá tesz. Ő azonban nem tagadja meg hajlamait: ‚Megkíséreltem az absztraktizmust, de lemondtam róla.' Béla kitart amellett, hogy azt mutassa, amit lát.'' (Estado de Sao Paulo, 1977 április 3.)

5. Mágori Vargha Béla: Háború, 1962 k.

1978. május 30.-án Mágori Vargha Bélát a „Destaque —Artes" (Kiemelnivalók—Művészetek) nevű folyóirat (Jornalistica Rondon kiadása) hangzatosan és mégis tárgyilagosan így határozta meg:

„A magyar Árpád-házi királyok nevét viselve Mágori Vargha Béla expresszionista kompozíciók alkotásának szenteli magát, világos és sötét színekkel embereket és tájakat fest mélységes fényérzékkel. Miközben feledhetetlen háborús emlékeivel ezt teszi, munkáiból kitűnik az egyszerű emberek iránti ragaszkodása, melankólikus életükért, cselekedeteikért és szenvedésükért. Nem született itt, de brazil állampolgár, közöttünk él Sao Paulo-ban, majdnem inkognitóban. Annak ellenére, hogy a nemzetközi katalógusokban neve megtalálható, félrevonul, csendben, mint valaki, aki lábujjhegyen jött."

Lejjebb így folytatja:

„Béla sok éve él Brazíliában, ahová egy bizonyos, mondhatnánk, kolostorbeli anonimitással, szent és szolgálatra kész névtelenséggel érkezett."

Így van. Egy egyedül maradt művész, aki egyedüllétét, emlékeit, élettapasztalatát — és miért ne mondjuk ki — keserűségét megvilágított színekké alakítja át. Festményekké, melyek a művész állandóan figyelő érzékenysége által magába szívott világot leírják és megmagyarázzák, a művészi mondanivalóba vetett hittel.

Hogyan érzékeli egy népművészetkutató Mágori Vargha Béla munkáját?

A művész megkísérli minden művében azt, hogy felhasználja az ember kulturális kifejezésének lehetőségeit és azokat az állapotokat, amelyek az emberi életmódot egy adott időben és térben meghatározzák. Akár szomorú, akár vidám, akár tragikus, akár boldog, művészete annál inkább dokumentum, mennél inkább szellemi általánosságokat, vagy különös jellegzetességeket fest le. Ennélfogva az expresszionista festészetet többször kéne úgy megvizsgálni, mint olyat, amely spontán vetíti ki a kultúrát. Ez a festészet az, amelyik megmutatja, hogyan érzi, érzékeli a mű szerzője a mindennapi eseményeket. Ez a „Fürdés", „Nehéz Munka", „Gyümölcsszedés", „Zenészek" című festmények esete, többek között.

Egy népművészetkutatónak túl felületes lenne, ha Mágori Vargha Bélát tragikus művésznek osztályozná. Valóban, ő képeire annak a személyes szenvedésnek — amit ő sajátmaga oly közelről átélt — a látomását ülteti át műalkotássá, de ki az, aki életében nem szenvedett?

Egy olyan művész, aki Magyarországon, Franciaországban, Olaszországban, Brazíliában élt, annak gazdag és kifinomult felkészültsége van. Képes arra, hogy vallomásos és érett módon fogja fel az életet, és hogy megokolja, miért választotta ezt az utat. Megvilágított expresszionizmusa — a színek világosak, a tárgyakat valósághűen ábrázolja, a helyzetek reálisak — szempontokat ad meg, adatokat igazol és emocionálisan kiegészíti azt az analitikus képet, amelyet a tudomány a kutatótól kíván.

Szerintünk a művészetek és a tudományok együtt és nem külön képesek arra, hogy nekünk teljes képet adjanak az emberiségről. Ebben az egységben a tudás minden ága egy érvényes megvilágítást, minden tudós egy tárgyilagos képet, minden művész saját személyes módon sugárzó élet-, világ- és emberszeretetet nyújt minden szenvedés ellenére.

Szerintünk mindig van mit tanulnunk egymástól; főleg olyanoktól, mint Mágori Vargha Béla, aki a világot 82 évének tapasztalataival és érzékenységével látja, annak a 82 évnek, amelyet annyi országban, és 20 évet abban a hazában élt le, amely befogadta festékeit, ecsetét és egyedüllétét.

Dr. Julieta de Andrade
a Népművészeti Iskola, a Brazil
Népművészeti Szövetség és a
Népművészeti Múzeum igazgatónője.

Fordította: Braun Gábor, Sao Paulo

PÁLL LAJOS

Ez itt falu, az én falum,
Innen jöttem és ide térek
(Ady: Séta a bölcsőhelyem körül.)

„Páll Lajost nem kapta be a város, — írja Balogh Edgár — egyetlen város sem, nem kapta be a világ. Páll Lajos világgá vitte Korondot, és elhozta Korondra a világot, könyveket, emlékeket, színek és formák és kézfogások emlékeit. De nem a múzeumokból és nem a könyvekből, nem emlékekből él és alkot Korondon, hanem a földből, szülőföldjéből." Majd idézi a művész képeit: az egymásra torlódó magas tetők, a fehér csöndben villogó falak és felhők, a fazekas agyagos keze a korongon s az asztalos új képrámával a székely falu előtt, akárcsak a csüngő bajusz és mongolos szem az önarcképen — több, mint a színek játéka, vagy egyszerű tájfestészet. Egy jelképpé vált táj elevenedik meg alkotásain s a benne feszülő értékek felmutatása.

Páll Lajost festőnek neveztem, de nevezhetném költőnek is, mert verseit éppúgy ismerik és szeretik, mint tiszta, mindenki számára érthető, döbbenetes erejű vásznait. Korond a születési helye (1936), ahol ma is dolgozik, festi életközelségtől áthatott műveit. Jelentős e hely nemcsak azért, mert a falu élete, szépsége alapvető élményeit, témáit adják, hanem azért is, mert Páll Lajos művészi kibontakozása elválaszthatatlan ettől az otthonná vált környezettől. A Páll családban apáról fiúra öröklődő tehetség a fazekasmesterségben való jártasság. Már az apa, az idősebb Páll Lajos nagyszerű mester volt. Rendkívül fogékony mindenre, s főleg, ami a fazekasság művészi megújítását célozta. Igazi tüzes sárgát ma is csak a Pállok tudnak égetni. Páll néni 18 gyermeke közül az életben maradt kilenc fazekasmesterséget folytat, hat Korondon, a korong mellett. A fazekasság itt nem csupán foglalkozás és megélhetés, hanem művészet, amint Páll Lajos édesapjáról írja:

Az agyag forgott, futott volna,
de aztán formává lankadt,
s apám mint egy isten nézte,
mire telik esze, vére.

A családban művészünk a legidősebb fiú. Ő is a festést a fehér cserépen kezdte. Kijárt azután — mint maga írja — mindenféle iskolát. „Sokféle foglalkozást megpróbáltam, még többet is, mint amennyit illett volna. Festettem képet, építettem házat, gátat, izzadtam a fazekat égető katlanok mellett, írtam verset, voltam pakulár, s hogy még mibe nem fogok, nem tudhatom előre." Járt Kolozsvárt az Ion Andreescu Festőakadémián, tanult külföldi utazásain, Svájcban, Itáliában, Budapesten, de a legtöbbet mégis abból okult, amit a természetben és az emberek között látott, érzett.

Erdély Korond környéki szép vidékét járva üdít a táj, gondolatot ébreszt az itt fogant művek sorozata, mely az emberek sokaságát vezeti be a festészet boldogító világába. Páll Lajosék háza előtt a képein is gyakran megörökített három akácfa, erről tudjuk meg, hogy jó helyen járunk. A korondi Páll-ház megsejtet valamit a látvány és a költészettel telített mű kapcsolatáról. Bepillantást ad arról, miként alakul a valóság nyersanyaga művészi alkotássá, a mester pedig a székely falu csendes mindennapjainak festő poétájává, aki a maga erejével formálja újra azt, amit a hagyományból, a természettől és a néptől tanult. A nem régen épített műteremlakás üvegfalszerű ablakaival a kert közepén áll. A műteremben, ahova a látogató, először lép be, festőállvány, festékek, csokorba rakott ecsetek, vázlatok, rámák, a polcokon könyvek és folyóiratok, a falakat borító képeken korondi tájak és emberek láthatók. A lakószobák és a műterem is keretét, igaz, stílusos és szép keretét adják a képek gazdag seregszemléjének: a művész eddigi pályafutásának, széles skálájú és sodró erejű piktúrájának fontos állomásait jelző csaknem ötven mű. Kezdetben drámai hangú képek szikrázó fény—árnyék játékkal. Majd egyre színesebb lett palettája, okkeres színei világító fehérekkel, zöldekkel, sárgákkal, vörösekkel bővültek. Ez a változás táj- és családi képein is megfigyelhető. Az olajfesték mellett a tempera és akvarell is kifejező eszközévé válik. A környéknek, a szomszédságnak nemcsak haragos és halk színeit, fényeit, hólepte és napsütötte lejtőit örökítette meg, hanem lefestette lakóit, falusi udvarait, a falubeli parasztok házait, arcképeit, gondok között is derűs, emberségesnek vágyott életét. Ott látjuk a falakon a család jelentős tagjait a művész önarcképeivel együtt. Édesapja és édesanyja is többször szerepel, és sok más kitűnő portré. Arcok, melyek sorsukat magukon viselik. A „Kékkezű" című képén édesapja agyagot formál. Nemsokára a mű elkészülte után írt egyik költeményéből is megtudjuk, hogy örökre eltávozott 1968-ban

1. Páll Lajos: Családom

A 93. CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

RÉSZTVEVŐK:

Cserepes István
Egry József
Erdős Géza
Éless István
Halápy János
Halvax Gyula
Mágori Vargha Béla
Medveczky Jenő
Miklós József
Pohárnok Zoltán
Szobotka Imre
Tordai Schilling Oszkár
Komjáti Gyula

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET
1941. MÁRCIUS 16. — MÁRCIUS 30.

A 93. CSOPORTKIÁLLÍTÁS

KATALÓGUSA

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Előszó.

A balatoni ösztöndíjban részesített festőművészek immár hagyományos kiállításon mutatják be mult esztendei, balatoni munkásságuk eredményét. A szabad természet üde keretében, a Dunántúl bakonyi vidéke, a Badacsony, Tátika, Somló, Szigliget Kisfaludy Sándor költészetében megszépült regényessége közvetlen szemlélettel ihleti a Balaton mentén kutató művészek fogékony lelkét.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, a m. kir. Balatoni Intéző Bizottság és részben a Balatonfüredi Gyógyhelybizottság együttes áldozatkészsége, tiszta művészeti elgondolása hívta életre a balatoni ösztöndíjakat. A Balatonért rajongó, a balatoni vidék lelkét rokonérzéssel befogadó művészeink évről-évre mint ösztöndíjasok járhatják be a kies vidéket és ott telepedhetnek meg, ahol épen lelkükhöz szól a táj szava.

A Balaton messze földön ismert sok szépsége évtizedek óta számtalan idegent csalt a magyar földre, idegenforgalmi szempontból is igen hálás tehát a Balaton mentén dolgozó művészek munkássága. Megkapó élmény a táj és a tájat megörökítő művész közvetlenül tapasztalt kapcsolata.

A balatoni ösztöndíjak művészeti és idegenforgalmi tekintetben egyaránt áldásos és kamatozó eredményt hoznak, aminek jeles bizonyítéka az idei, szép kiállítás.

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

CSEREPES ISTVÁN:

1.	Köd a Sió torkolatán, olajtemp.	400.—
2.	Halászhajó a Sión, olajtemp.	400.—
3.	Kilátás a lábdi hegyről, olajtemp.	400.—
4.	Reggel a Balatonon, olajtemp.	400.—
5.	Tihanyi révpart, olajtemp.	400.—
6.	Kilátás a somogyi partra, olajtemp.	400.—
7.	Borongó Balaton, olajtemp.	400.—
8.	Balaton opálszínben, olajtemp.	600.—
9.	Reggeli pára a Balatonon, olajtemp.	600.—
10.	Naplemente a Balatonon, olajtemp.	600.—
14.	Zöld árnyak a Sión, olajtemp.	150.—
15.	Tihany, olajtemp.	400.—
16.	Naplemente, olajtemp.	400.—
17.	Tihanyi móló, olajtemp.	150.—
18.	Balaton Arácsnál, olajtemp.	150.—
19.	Halászhajó, olajtemp.	400.—
21.	Kikötő Siófokon, olajtemp.	150.—
23.	Szántódi part hajóról, vízf.	150.—
24.	Fonyód hajóról, vízf.	150.—
25.	Horizont rózsaszínben, vízf.	150.—
26.	Alkonyat a Balatonon, vízf.	150.—

EGRY JÓZSEF:

28. Derülés, olajf.	1600.—
29. Balatoni fények, pasztell	900.—
30. Nádas, pasztell	900.—

ERDŐS GÉZA:

31. Horgászok, olajf.	1000.—
32. Műterem-ház Badacsonyban, olajf.	600.—
33. Cigányok Tóti határában, olajf.	700.—
34. Nemesgulácsi házak, olajf.	550.—
35. Szentgyörgyhegy, olajf.	550.—
36. Párás napnyugta, olajf.	500.—
38. Alkony Tomajon, olajf.	350.—
39. Borulás, olajf.	280.—
40. Présházak a délutáni napsütésben, olajf.	350.—
41. Sima víztükör, olajf.	300.—
42. Kápolna, olajf.	300.—
45. Tájkép, krétarajz	300.—

ÉLESS ISTVÁN:

47. Domboldal, vízf.	350.—
48. Tihanyi udvar, vízf.	150.—
50. Ablaknál, vízf.	350.—
51. Pihenő vitorlások, vízf.	100.—
52. Őszi levelek, vízf.	100.—
55. Tornácos ház, vízf.	80.—
57. Füredi részlet, vízf.	120.—
58. Balaton, vízf.	100.—
60. Tihanyi utca, vízf.	100.—
61. Füredi móló, vízf.	100.—
62. Ökrös szekér, vízf.	100.—
63. Napnyugta, vízf.	100.—

65. Napkelte, vízf. 100.—
66. Kilátás a Csúcshegyről, vízf. 200.—
68. Aranyhíd, vízf. 150.—
69. Tihanyi kanyar, vízf. 200.—
71. Napos lombok, vízf. 200.—
73. Napraforgók, szénrajz 80.—
74. Kanyargós út, szénrajz 100.—
75. Tisztás, szénrajz 80.—
76. Hazafelé, szénrajz 120.—
77. Utszéli fák, szénrajz 120.—
79. Erdőrészlet, szénrajz 100.—
80. Fenyők, szénrajz 120.—
81. Mandulás, szénrajz 150.—

HALÁPY JÁNOS:

82. Tihanyi panoráma, olajf. 1200.—
84. Balatoni hajón, olajf. 800.—
86. Tihanyi kilátás, olajf. 800.—
89. Füredi térzene, olajf. mgt.
91. Aratás Füreden, olajf. 600.—
92. Tihanyi padon, olajf. 500.—
93. Badacsonyi Kisfaludy-háznál, olajf. 450.—
94. KMYC-székház Füreden, olajf. 500.—
96. Tihanyi táj, olajf. mgt.
97. Tihanyi falu, vízf. 150.—
99. Tihanyi libapásztor, vízf. 120.—

HALVAX GYULA:

100. Holdsarló, olajf. 1500.—
101. Fonyódi kikötő, olajf. 450.—
102. Villám a víz fölött, olajf. 450.—
103. Kilátás Badacsonyból, olajf. 420.—

104. Aranyhíd, olajf. 400.—
105. Szigliget, olajf. 380.—
106. Ősz a Balatonon, olajf. 380.—
107. Lelátás Gulácsról, olajf. 400.—
108. Vihar előtt, olajf. 380.—
109. Esős őszi reggel, olajf. 420.—
110. Esti csend, olajf. 420.—

KOMJÁTI GYULA:

111. Esti alkony, vízf. mgt.
112. Viharos Balaton, vízf. 250.—
113. Naplemente I., vízf. 250.—
114. Ezüst hangulat, vízf. 250.—
115. Égi fény, vízf. 250.—
116. Szigligeti móló, vízf. 250.—
118. Arany alkonyat, vízf. 250.—
119. Ezüst tükrözés a Balatonon, vízf. 250.—
120. Naplemente II., vízf. 250.—
121. Balatoni vihar, temp. 500.—
122. Naplemente III., temp. 600.—

MÁGORI VARGHA BÉLA:

123. Hajóvontatás a Sión, olajf. 1000.—
124. Halászat a Balatonon, olajf. 1200.—
126. Mosás az alkonyi Balatonon, olajf. 700.—
127. Mosónők a Balaton partján, olajf. mgt.
128. Kővágóörsi lány, olajf. mgt.

MEDVECZKY JENŐ:

129. Kabinok, temp. 400.—
130. Tihanyi utca, temp. 500.—
131. Emlék a Balatonról, temp. 800.—

132. Őszi Balaton, temp. 800.—
133. Strandolók (freskóterv), temp. 800.—
134. Nyári csendélet, olajf. 500.—

MIKLÓS JÓZSEF:

135. Hajnali várakozás, olajtemp. 1700.—
136. Aranyházi szőlők, olajtemp. 1500.—
139. Utolsó napsugarak, olajtemp. 500.—
141. Naplemente a Balatonon, olajtemp. mgt.
142. Alszegen, olajtemp. 1000.—
143. Vázlat a kukoricatörőhöz, olajtemp. mgt.

POHÁRNOK ZOLTÁN:

144. Egy szigligeti pincénél, olajf. 800.—
145. A »Rókarántó«, olajf. 400.—
146. Badacsonyi táj, olajf. 350.—
147. Tihanyi dombokon, olajf. 300.—
149. Kilátás Tihanyból, vízf. 150.—
150. Öreg szőlőhegy, vízf. 150.—
151. Viharos Balaton, vízf. 150.—
152. Estefelé, vízf. 150.—
153. Tihany, színes fametszetek, á 20.—
154. Fonyódi öböl, színes fametszetek, á 25.—

SZOBOTKA IMRE:

155. Tomai szőlőkert, olajf. 600.—
156. Kilátás Fonyódra, olajf. 600.—
157. Őszi táj, olajf. 500.—
158. Badacsonyaljai szőlő, olajf. 500.—
159. Bejárat a szőlőbe, pasztell 300.—
160. Vincellérház, pasztell 300.—
161. Badacsony ősszel, pasztell 300.—

Mágori Varga Béla

Sovabb. Tam

N. Fal
1941 nár
93. csop. kiáll

K.

161/a	Reggeli napsütés, pasztell	280.—
161/b	Szőlő, pasztell	250.—
161/c	Alkonyat felé, pasztell	250.—

TORDAI SCHILLING OSZKÁR:

162.	Füzek a tóparton, tuss és vízf.	150.—
163.	Balatongyöröki temetőrészlet, tuss és vízf.	100.—
164.	Villák a Balaton partján, tuss és vízf.	100.—
165.	Sima tükör, tuss és vízf.	100.—
166.	Füzes parkrészlet, tuss és vízf.	100.—
167.	Nádkupac, tussrajz	50.—
168.	Temetőrészlet, tussrajz	50.—

Mágosi Vargha Béla

Tóth Dezső

Szó. Újság 1941. január 29.

Két kiállítás

A *Műbarát* kiállító helyiségeiben kollektiv kiállítás nyilt meg több kitünő művész közreműködésével. Ezek között elsősorban figyelmet érdemel *Borbereki Kovács* Zoltán és *Andrássy Kurta* János szobrászművész, akik — noha kisplasztikai anyaggal számolnak be ezidei munkásságukról, — mégis különösen felhivják a figyelmet *mondanivalóik monumentális komolyságára és jelentős súlyára*. A kissé hevenyén összecsapott kiállitás másik értéke *Mágosi Vargha* Béla festőművész, akinek drámaian fojtott, izzó szenvedélyü, keserü, túlfütött mondanivalói egy olyan fiatal piktor jelentkezését jelentik, akinek *még sok mondanivalója lesz számunkra*. A hosszabb ideig Finnországban élt *Miklós* József vérszegény, halvány, elmosódó pikturája nem sok jellegzetességét árulja el a finn rokonnép szellemének, egyik-másik vásznára (*Szoptatós anya, Karjalai férfi*) fel kell figyelnünk, egészben véve azonban pikturája megmarad azon a sivár átlagvonalon, melyről a kritikus nem tud sem jót, sem rosszat irni. *Poór* Lili szobrászművész finom ízlésü kisplasztikája, és *Feszty* Masa, *Lám* Ilona és *H. Mattioni* Eszter művei egészitik ki a kiállitást.

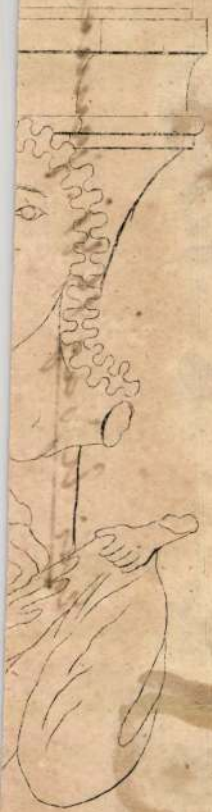

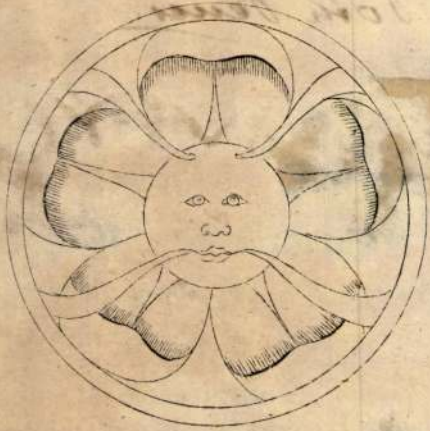

9.

5.

Mágori Vargha Béla

festő

Lásd

Szépmüvészet

1941. 71. l.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

75

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

MÁGORI VARGHA BÉLA
1897 -

Magyar származású festő. Művészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte. Oktató tanára Rudnay Gyula volt.

A harmincas évek elején Rómában, 1935 és 1940 között Párizsban dolgozott, végül Dél-Amerikában telepedett le. Műveit amerikai és európai közgyűjtemények őrzik.

Visszafogott színvilágú, expresszív kompzíciókat, drámai erejű portrékat festett.

TÉLI TÁJKÉP LOVAS-SZEKÉRREL
vászon, olaj, 75x90 cm.
j. a hátoldalon ceruzával: Mágori Vargha
Ltsz.: K. 85.86.1.

CIPÉSZ
papír, ceruza, 462x409 mm.
j.j.l.: MÁGORI VARGHA
Ltsz.: K. 85.445.1.

Mágori Vargha Béla " gondosan megszerkesztett képein szilárdak és határozottak a formák. Előadásmódja, festési modora rusztikus, darabos. Nem akar megejtő lenni, sőt inkább nyers és keserű. De sötéttónusú képei, ha komor hangon is, igazságról és valóságról beszélnek... Mágori Vargha Béla a fájdalom és dühkeltette energiát állítja a képteremtés szolgálatába, úgy véli, hogy ez a vád és keserűség: érték; mert egész életre szóló indulatot és erkölcsi alapot biztosít művészetének"-

Kovács Gyula

IRODALOM

Abonyi Arany: Mágori Vargha Béla és Németh Kálmán kiállítása. Szabad Művészet. 1949. III. évf., 11-12. sz., 479.o.
Végvári Lajos: Mágori Vargha Béla... Magyar Nemzet. 1949. december 15.
Artner Tivadar: Mágori Vargha Béla. Élet és Irodalom. 1958. május 2.
Kovács Gyula: Mágori Vargha Béla. Műterem. 1958. I. évf., 6. sz., 38-39.o.
Hírek. Művészet. 1963. IV. évf., 7. sz., 44.o.
Andrade, Julietta de: Mágori Vargha Béla. Művészettörténeti Értesítő. 1979. XXVIII. évf., 3. sz., 187-189.o.
Tisztelet a szülőföldnek. Budapest - 1982. Katalógus.

1021

Magos Gyula

Magos Gyula: Női fej

6,– forint

MDK.

Mágori Varga Béla grafikus

"Táj, mosóasszonyokkal " /ceruza/

"Ivó lovak, szekérrel" /ceruza/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 33.1.

MDK.

Magori Varga Bela festő

"Moso asszonyok a patakban" /tempera/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok, 1955. 18.1.

MDK

Mágori Vargha Béla, festö

615. Örzse sárga virágokkal. Tempera.

Mp.Müce."A Magyar Müvészetért". Képzöm.Kiáll. 1942
jun.6.-22. Kat. 23 l-

MDK

Mágori Varga Béla, festö

94. Hamis kártyások. Olf.

95. Tájkép. "

Nemz.Szalon.-Kilencven Művész Kiállitása. 1948.jun. 12-27. Kat.

Mágori Varga Béla

Jegyzetek kiállításokról
Péter Imre

Népszabadság
1958. máj. 8.

MDK

Mágori Vargha Béla

Sulykoló asszonyok, of.

Nagy. Művészetért kiáll. r.Mcs. 1940. febr. 15. l.

MDK

Mágori Vargha Béla

Kállai E: Wo stehen unsere jungen Künstler? Pester Lloyd, 194o. dec. 25. 22 l.

Magori Varga Béla festő

Lap: .....

Megjelent: .....

KÉT FESTŐ A SZABADSZERVEZETBEN

Mágori Varga Béla festményeivel közvetlenül a felszabadulást követő időkben találkoztunk legutóbb. A sötét színekbe ágyazott, nagy síkokra tagolt képekre úgy tartalmilag, mint formai mondanivalójában a háború nyomasztó emléke ütötte bélyegét. Mai kiállításán (ez különösen pasztelljeire vonatkozik) jóleső színbeli derűlátás mutatkozik. Örvendetes volna, ha ez a kedélyváltozás konkrétebb formai megoldásokkal párosulna. Így azonban, a kiállított anyag kettős jellegű. Érezteti, hogy az egyébként erős tehetségű művész még bizonyos modorosságokkal küzd. Olajfestményei közül a jól megoldott »Munkásfej« és pasztelljainak színbeli frissesége biztató jelek a jó kibontakozásra.

Társkiállítója **Németh** Kálmán karakterben helyesen átérzett portréival és »Dózsa« című kisplasztikájával vonja magára a figyelmet. Érdekesek és díszítő hatásúak színezett fafaragásai. Ezt a belső dekorációra nagy méretekben is igen alkalmas műfajt erőteljesen képviseli Németh Kálmán, aki mint a Szépművészeti Múzeum farestaurátora komoly mesterségbeli tudással rendelkezik. »Tót leányfej« című portréja tartalmas realitásával egyike legjobb kiállított munkáinak.

(Berend)

KÖNYVTERJESZTŐ NEMZETI VÁLLALAT

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 29 • TELEFON: *427-529 • EGYSZÁMLASZÁM: 936.503

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA,
Budapest,
IX., Hőgyes Endre-u.10.

MAGOS Gyula

A kiállítás megtekinthető:

1996. március 31—május 12-ig
hétfő kivételével mindennap
10—17 óráig

F. k.: dr. Trogmayer Ottó — Officina Nyomda 96-371

MAGOS GYULA
FESTŐMŰVÉSZ EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

Móra Ferenc Múzeum
Szeged, Roosevelt tér 1—3.

A Móra Ferenc Múzeum
tisztelettel meghívja Önt és barátait
a múzeum I. emeleti termébe
(Szeged, Roosevelt tér 1—3.)

MAGOS GYULA

festőművész

emlékkiállításának

megnyitására

A tárlatot 1996. március 31-én,
vasárnap de. 11 órakor

Fodor József *festőművész*
nyitja meg

Mágori Vargha Béla

□ TAMÁSI ÁRON nyitja meg ma délben Mágori Vargha Béla festőművész kiállítását a Műcsarnok kamaratermében.

Esti Hirlap

1958 ápr 26

MDK

Mágori Vargha Béla

/A Müterem/ Szépmüvészet 1941, 1o5-6.1.

Mágori Vargha

Béla

festő

Koll. kiáll

l

Szabad Művészet

1949. 11–12. n.

479 l.

Schulz

1000

nouvelles

Moläsa

MDK

Magori Vargha Béla, festö

Rözsehordók. Tempera.

Öshi szél a Dunán. "

Föv.KPT.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll.1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.15.1.

Mágori Varga Béla

Szerepel a magyar fővőszövetség fiatal képzőművészeinek kiállításán

A közelmultban Vatikán öntöndijat kapott

Uj Magyarság 1937 XII. 18

Mágori Varga Béla MDK

Épitkezés, temp.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK

Mágori Vargha Béla, festö.

Pályaudvaron. Of.

Ligetben. "

Száz magyar művész. Föv. Képtár kiállitásai. XL.
Budapest. 1948. okt. Kat. 9.l.

Mágori Vargha Balázs festő M.D.K.

Pályandvaron. Olaj, mův. tul.
Sigetben. " " "

Kár magyar művén. Kiállítás kat.
Bp. 1948 9

MDK

Mágori Varga Béla, festő.

Hólapádolók, el.-tempera

Nemz. Szab. Műv. E.-Szinyei Társ. X. tav. kiáll. 1935 V. 8-19.

Kat.

Mágori Vargha Béla, festő. (Szoc. mondanivalos.)
Lázadó
Hazafelé.
Őrzse virágokkal

Szépműv. 1944. 1. sz. (23) 24 l.
Kanizsai Nagy Antal: Nemz. Szal. - Fiatal Művészek -
(98. csop. kiáll.)

MDK

Mágori Varga Béla
Vakok, temp.
Hazafelé, "

Ady-Kör kiáll. 1946. dec.

MDK

Mágori Vargha Béla

Ablakomból. o.temp.

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 12 l.

MDK

Mágori Varga Béla

Kossuth-dijas müvészek, cer.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

KDK

Mágori Vargha Béla

Munkások a kompon, of.

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

Mágori Vargha Béla

Esti mosás a Balatonon, tempera

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c. kiáll.

MDK

Mágori Varga Béla

Épitkezés, temp.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mücs. 1957.

nikák

M.D.K.

Mágori Varga Béla

Müveivel szerepel a festők és szobrászok kiállitásán, melyet a Szabadszervezet uj helyiségeiben rendeztek.
"A Szinház Füle" c. rovat hiradása.

Szinház, Bp. 1946. szept. 25. -okt. 1.
II. évf. 37. sz. 24. lap

M.D.K.

Mágori Varga Béla

Müveivel szerepel a festők és szobrászok kiállitásán, melyet a Szabadszervezet uj helyi
ségeiben rendeztek.
"A Szinház Füle" c. rovat hiradása.

Szinház, Bp. 1946. szept. 25. -okt. 1.
II. évf. 37. sz. 24. lap

M.D.K.

Mágori Varga Béla

"Ablakból" és "Vakok" c. képeit bemutatja a lap a "Képpel..." c. rovatban a régi Műcsarnokban rendezett kiállitásról.
Repr.

Szinház, Bp. 1946. juli. 24-30. II. évf.
28. sz. 23. lap

MDK

Mágori Varga Béla

360-Ft vásárlási előlegben részesült

90 művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

Mágori Varga Béla

MDK

Gyimes, temp.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Mágori Vargha Béla MDK

Önarckép, temp.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Ifjabb Vargha Béla

csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti

Szalonban.

Est 1939. IX. 24.

Mágori Varga Béla.

Csoportkiállításon szerepelt a Nemzeti Szalonban.

VII 1939. II. 26.

Mágori Vargha

Courrier de Geneve. 1944. máj. 31. J.deF: L'art moderne hongroise au Musée Rath.

MDK

Mágori Vargha Béla

f.j: Fiatal művészek csop.kiáll. a N.Szal.ban.

Pesti Hirlap 1943. nov. 27.

MDK

Mágori Vargha Béla

-r-: Csoportkiállitás a N.Szalonban. Esti Magyarország 1943. nov. 19.

MDK

Mágori Vargha Béla

dr. Fekete Lajos: Fiatal modern művészek. Református Élet, 1943. nov. 27. 8 l.

MDK

Mágori Vargha Béla

e.a: Hét művész a N.Szalonban. Újság 1943. nov. 26.

MDK

Mágori Vargha Béla

-p-: Hét fiatal müvész a N. Szalonban. Pest, 1943. nov. 2o.

MDK

Mágori-Vargha Béla

N. Szal. 98. csop. kiáll. 1943. nov.

Mágori Vargha Béla MDK

Tempera
Mangiamo
Operai che mangiano
Vecchia che pela le patate
Contadini che vanno a casa

Esposizione di tre artisti ungheresi. Roma 1939.

Mágori Vargha Béla

Római Coll. Hungaricum

Ösztöndíjat 1935/36

28. l.

„Aldobrandini" vatikáni ösztöndíjas:

Mágori Vargha Béla (1897, Nagyvárad, ref.), festőművész, Budapestről. Látogatta az Accademia di Belle Artit és ott több tanulmányt készített. Az intézet kiállításán három vászonnal vett részt (Halászok, Liliomok, Virágpiac).

illetve legalább három hónapig ott dolgozó változó belső tagjai, kik az ösztöndíjasokkal egy sorba vehetők, a következők voltak:

Dr. Iványi-Grünwald Béla (1902, Nagybánya, Szatmár m., róm. kat.), orsz. allevéltárnok, egyetemi magántanár, három és félhónapon át a XIX. századi egyetemes történetre vonatkozólag végzett kutatásokat a bécsi közkönyvtárak anyagában.

Dr. Mezősi Károly (1907, Földeák, Csanád m., róm. kat.), állami tanítóképző-intézeti helyettes tanár (Erdélyi László professzor), változó belső tag, augusztustól decemberig terjedő, összesen öthónapos bécsi tartózkodása alatt folytatta régebben megkezdett anyaggyüjtését a töröktől visszafoglalt területek kamarai igazgatására, gazdasági, népességi, nemzetiségi viszonyaira vonatkozólag. Témájához a legértékesebb anyagot a bécsi udvari kamarai levéltárban találta, ahol a vonatkozó évek anyagtömegét egészen 1715-ig vizsgálta át. Munkájához felhasználta a magyarországi vonatkozású összeírásokat is. Kiegészítő anyaggyüjtést végzett a bécsi állami levéltárban, a hadilevéltárban és a nemzeti könyvtár kéziratgyüjteményében s az oklevélanyag mellett átvizsgálta a korabeli térképgyüjteményeket is. Kutatásai eredményét „A neo-acquisitio kora" című nagyobb tanulmányában teszi közzé.

Mágori Vargha Béla, festő; sz.1897 jun.13. Nagyváradon. 1922-28. a bpesti képzőművészeti főiskolán Rudnay Gyulánál, majd négy évig a római olasz akadémián tanult, végül Párizsban fejezte be tanulmányait. Rómában háromszor volt kollektiv kiállitása és számos olasz kiállitáson, többek közt a Quadriennalén is résztvett. A második világháboru kitörésekor jött haza Párizsból, de már előzőleg is szerepelt több budapesti kiállitáson, főleg a Nemzeti Szalonban és az Ernst Muzeumban. 1946. és 1949. kollektiv kiállitásai voltak. Utoljára 1953. a Mücsarnokban állitott ki.

Magyari Vargha Béla

Neve Egry József barátjaként megem-
lítve.

Egry breviárium – Verprém 1973. 44p.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726.

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 AUG 15

7021

Magos Gyula

Leányfej

Dózsa és legyőzője, Zápolya (Somogyvári Rudolf). Zápolya arra akarja rávenni a parasztvezért, hogy tagadja meg a forradalmat

iat
ősb
vo
ne
ere
rciu
sko
Sz
régi
kisebb sze
osztották k
többed ma
ba. Magáb
nem sokat
az előké
más körül
folytak,
Gellért

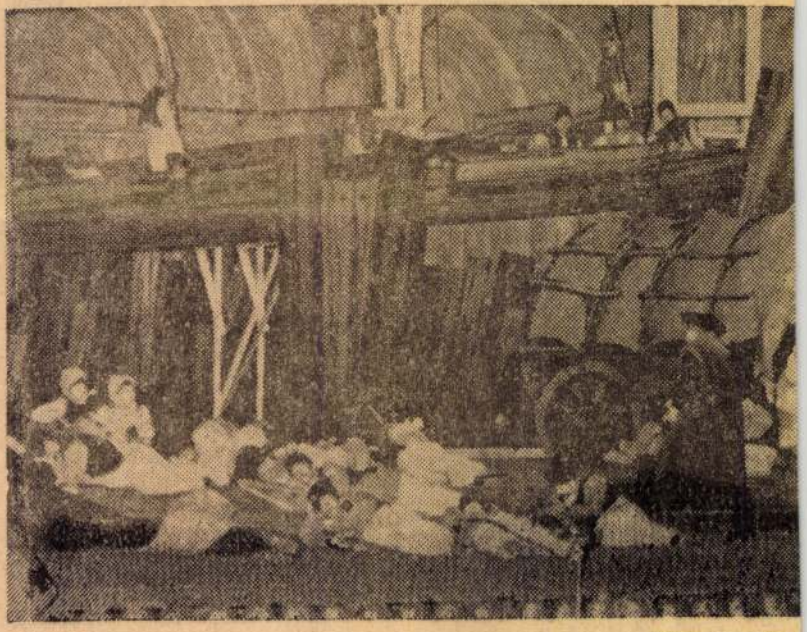

ESTE A CEG

Nagoss Gyula

A szegedi művészeti szakközépiskola tanára

Tóth Sándor: Fiúcalok a téli Táslatón

Dél-Magyarország 1970 XII. 30

Magos Gyula

szerepel az alábbi

Tárlaton

Akácz László: A XV. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Délmagyarország 1968 X. 8

MDK

Magoss Gyula

a szegedi nyári tárlat díjazottja 1967.

9. szegedi nyári tárlat. Móra F.Muz.1968.aug.

Magos Gyula

Szerepel a Radnóti Klub táblatan

N.N: A II. ker. képkönyvészeinek alkotásaiból

Művészet 1969 II. n.

Magoss Gyula

Díjat kapott az elmúlt évetben Szegeden

Rideg Gábor: Képzőművészeti jubileum Szegeden

Nyszava 1969 VIII. 6

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Magos Gyula

festő m. elnyerte a VIII. Szegedi Nyári Tárlaton Szeged város díját.

Magyar Hírlap, 1967. VIII. 5. 4. o. Napló

Magos Gyula
festő-

M.D.K.

Méltatás.

Losonci Miklós: három kiállítás
Művészet, 1968. Október - 46 lap.

mdk

Magos Gyula festőm.

műve a kiállításon

Domótor János. A X. Vásártelyi Őszi Tárlat.
Tiszatáj. 1963, 11. 12.

v. l

MDK

Magos Gyula

Női portré, kr.

9. nyár szegedi nyári tárlat,

Móra F. Muz. 1968. aug.

Magos Gyula
testő

„Krumpliválogatók" c. műve szerepelt a XV. őszi tárlaton; portréi is szerepeltek.

Szabó Endre: Igazolt remény sépek
Tiszatáj, Szeged 1968. XII. 1112.

Magos Gyula

Szerepel az alábbi Táslaton

Szabó Endre: A XVI. Vásárhelyi Ősi Táslaokról

Csongrád megyei Hírlap 1969 X. 19

Magos Gyula

Említve

Sárvári Márta: A falsiatoskulós emlezei a Rastnáti Ulukban
Magyar Nemzet, Bp. 1970. feb. 24.

Nagy Gyula

Díjat kapott az 1967. szegedi nyári tárlaton

B. Varga József: A X. szegedi nyári tárlat tanulságai

Művelődés 1969 10 sz. 41 old.

Magass

Emlitve

Szabó Emlitve: A X. Szegedi Nyári Tárlatról
Csongrád megyei Hírlap, Szeged 1969. aug. 17.
G. l.

Magos Gyula
festő

M.D.K.

„Kenderhőtöző" - je a merő né-
„pének ősi mozdulatait öröhiti
meg.

Losonci Miklós: A Stúdió festői
Művészet, 1969. január - 24 lap

M.D.K.

Magos Gyula
festő

"Fiú kagylóval"
(repro)

Losonci Miklós: A Stúdió festői.
Művészet, 1969. január – 24 lap.

MDK

Magos Gyula, festő

Kiállít.

Dömötör János: A művészhelyi őszi tárlat 7.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 11.

Magos Gyula

munkáját alapos műhelytudás és a megnyilvánulás őszintesége jellemzi.

Dovács Gyula: XIV Vásárhelyi őszi tárlat. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr. 2. p.

471.

MAGOS GYULA

Festőművész. A A. Vásárhelyi Őszi Tárlaton munkájutalmat kapott.

Magyar Hírlap. 1970. okt. 12.

MAGOS GYULA

HÁROM KÖZÉPMÉRETŰ PASZTELLKÉPE, KÉT PORTRÉJA, EGY TÁJKÉPE KIÁLLÍTVA AZ ALÁBBI TÁRLATON.

AMBRUS TIBOR: VÁSÁRHELYI ŐSZI TÁRLAT.

PETŐFI RÁDIÓ, 1970. OKT. 18-

Magos Gyula

Női fej c. műve (eml.)

Szerepel az alábbi táslatok

Szabó Endre: Megnyílt – XI.
Szegedi Nyári Táslat

Csongrád megyei Hirlap 1970 VIII. 4

Magos Gyula

Említve – vèrotvesz

Dömötör János: A vòsarhelyjiòszi tánhat

Nepszabadság, 1970. nov. 11. 7. l.

Mogos Gyula

Szerepel az alábbi táslaton

Ambrus Tibor: A vásárhelyi őszi táslat

Petőfi Rádió 1969 X. 26

Kapossy Gyula

1. Csomagolók repr. pasztell 80×88

2. Kukoricás tej —"— 50×60

Szegedi nyári tájak

Magos Gyula
festő.

MDK

Részt vett a tárlaton.

Bajkay Éva: IV. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Művészet, 1969. február – 46 kép.

Magos Gyula

Kendős nő c. képe (eml.)

szerepel az alábbi táslaton

A kiír László: A XIII. Vásárhelyi
Őszi tárlatról

Tiszatáj 1968 XII-n. 1019 old.

Magos Gyula
ötvös

M.D.K.

Rézit vett a Tarlaton.

Sasonczi Miklós: Tárlat a II. hemilet ...
Művészet 1969. február – 41 lap

Magos Gyula fe t

M.D.K.

Művei a kiállításon

Felesége arcképe, pasztell

Kitly Valéria: A XI. vásárhelyi őszi tárlat

Magyar Nemzet 1964. október 27. 4.l.

Magos Gyula, festő

MDK

Vám fejlődést. (Ernst Múzeum)

Harangozó Márta: Stúdió 67 2

ESTI HIRLAP Bp. 1967. máj. 18.

MDK .

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Magyar Ifjuság 1965 nov.6.

MDK.

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1966 okt.11.

MDK.

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 aug.2.

Magos Gyula MDK

Fiu bagollyal, pasztell

Ernst Muzeum 1964. Fiatal Képzőm. V. kiáll.

Nagos Gyula

„Kévekötő" c. műve nézejel az Ernst Museumban lévő Fiatal művészet Studiója kiállításán (emlitve)

Kortárs 1965 III. n. 502 old.

Magos Gyula MDK

Csendélet, pasztell

Anya gyerekkel, temp.

VIII.Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

Magos Gyula MDK

Vásárhelyi tanya, pasztell

Feleségem, pasztell

Mártélyi tanya, pasztell

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

Magos Gyula MDK

Tanya, pasztell

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi Őszi tárlat

Magos Gyula
grafikus

M.D.K

Méltatás.

Tibely Gábor: Hézső Ferenc szegedi tárlata.
Műrészet, 1968. január - 34 Cap.

Magos Gyula NDK

Pihenők, paszt

Juhász, paszt.

Fiatalok stúdiója 1966. Ernst Múz.

Nagos Gyula festő

Képpel a Fiatal kép. műv.
V. kiállítására az Ernst
Múzeumban

Karaki Kovács Gyula: Fiatal kép.
műv. V. kiállítása

Magyar Hírlap 1964 XII. 12

MDK

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1967 okt. 29

Magos Gyula

Kendős nő (szepző) c. képe

nezepel a XIII.

Vásárhelyi Őszi Tárlaton

Akácz László: A XIII. Vásárhelyi

Őszi Tárlat

Tiszatáj 1966 XII. n. 1019 old.

Magos Gyula

Bijat kapot a Kapedi Nyári táslaton

D. Fehér Zsuzsa: A kapedi nyári táslatról

Tiszatáj 1967 X. n. 955 old.

MDK

Magos Gyula

Pihenők, paszt.

Juhász, "

Mártélyi tanya,"

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

Magos Gyula

Tájképe szerepel (eml.)

a Fiatalok Studiója

Kiállításán az Ernst Muzeumban

Magyar Ifjúság 1963 VI. 1

MDK

Magos Gyula

Tanya, paszt.

Fiu, paszt.

Studió 67. Fiatal képzőm.kiáll. Ernst Muz.1967.

M.D.K.

Magos Gyula festő

Női fej c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások
III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlásá

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III.
Kiállitásáról 5.l.

MDK

Magos Gyula

paszt.:

Tájkép

Tanya

Fiufej

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967.okt.

MDK

Magos Gyula

paszt.:

Női portré

Tájkép

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.

1967.okt.

MDK

Magos Gyula

repr.:

Női portré

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János

Muz. 1967. okt.

MDK

Magos Gyula

neve az előszóban emlitve

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.
1967. okt.

MDK

Magos Gyula

Vihar előtt, repr.

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Muz. 1967.jul.

Nagos Gyula.

Szerepel a XII. vasalhelyi őszi tárlaton.

D. Fehér Zsuzsa: A XII. vasalhelyi őszi tárlat.

Tisztatáj, 1965. 11. 4. 861. l.

MDK

Magos Gyula

Öregember, paszt.

Vihar előtt, "

Hazafelé, "

Szegedi

[illegible] gyári tárlat, Móra F.Muz. 1967.jul.

MDK

Heinrich Ehmsen festő

Heinrich

Nagos Gyula festő

Szerepel a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, a Műcsarnokban.

Szolgai Kálmán X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.

Magyar Ifjúság 1965 XI. 6.

MDK

Magos Gyula

Mártélyi tanya, paszt.

Vásárhelyi utca, "

Tanya este, "

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Muz.
1969. okt.

MTK

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.47.

MDK

Magos Gyula

Martélyi tanya, pasz[illegible].

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

Magos Gyula festő

szerepel a X. magy. kép. mův.
kiállításon

Kortárs 1965 XII. n. 2004 old.

Magos Gyula MDK

Szénagyüjtők, paszt.

Kenderkötözők, "

X. Magy. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1965.

Magos Gyula MDK

Tükör utca, paszt. p. 3ox4o

Vásárhelyi utca, paszt.p. 29x42

Tornyai János Muzeum 1965. 2o év szerzeményei

Magos Gyula MDK

Kévekötő, kréta

Feleségem, kréta

Ernst Muzeum 1964.Fiatal Képzőm.V. kiáll.

M.D.Y.

Magos Gyula
festő

„Öregember", „Vihar előtt" parasztábrázolásai eredményessek.

Szelesi Zoltán: A VIII. Szegedi Nyári Tárlat, Művészet, 1967. november - 42 lap.

MDK.

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 okt.22.

MDK

Magos Gyula

Faluvége, paszt.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Műcs. 1962. 15.l.

MDK.

Magos Gyula

Kendős nő

Müvészet 1967 jan.p.38.

Magos Gyula MDK

Szénagyüjtők, pasztell

Kenderkötözők, pasztell

Miccarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Magos Gyula

MDK

Faluvége, pasztell

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Magos Gyula festő, Hmvhely

Dél-alföldi képzőm. kiáll. a szegedi Móra F.
Múz. 1961. jul.

Nagos Gyula

Szerepelt a Fiatal Képzőművészek V. Kiállításán.

Magyar Ifjúság 1964. dec. 12.

MDK

Magos Gyula

Mártélyi tanya, paszt.

Önarckép, paszt.

lo. Vésőrhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Mus.

Magos Gyula

Szerepelt a XI. Vásárhelyi Őszi Tárlaton.

Tiszatáj 1964. dec.

Magos Gyula

M.D K.

Müve a kiállitáson

Ritly Valéria: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Magyar Nemzet 1966. okt. 22. 4.l.

MDK.

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Hid 1966 6.p.745

MDK

Magos Gyula

Feleségem, szén

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

MDK

Magos Gyula

Tükör utca, paszt.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum Hódmezővásárhely, 1961. okt.

Magos Gyula

Tanulmány és 2 kép. (Feleségem, Fiú ba-
gollyal.)

Művészet 1965. okt.

Magos Gyula. Nagy Tibiké

Hagos Gyula festő

Szöveg mürel nem endít.

Rossa Gyula:
Fiatal néprőmüvészek
az Ernst museumban.

Néphabadság, 1964. de. 24

Magos Gyula

MDK

szerepelt a tárlaton,

Dömötör János: A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Tiszatáj. 1963 10.

Magos Gyula, festő MDK

Tartalmas, szolid művekkel jelentkezett az Ernst Múzeumban.

Rózsa Gyula: Stúdió 64 9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1.964. dec. 24.

Magos Gyula

MOK

részt vett a kiállításon.

Dömötör János: A IX. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Csongrádmegyei Hírlap. 196.. okt. 21.

Magos Gyula, festő

Csendélete emlitésre méltó.

Rózsa Gyula: Országos Képzőművészeti Kiállítás Miskolcon 9.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1964. dec. 31.

Magos Gyula, grafikus MDk

Ülő nő. Rajz.

Repr.

Magos Gyula: Tanulmány 7.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 7.

MDK

Magos Gyula

Kompozició c.festm.repr.

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiállitása
Ernst Múzeum 1963 Június. Kat. 37.l.

MDK

Magós Gyula

Nagymarosi táj	paszteli	65x84
Kompozició	"	40x50
Önarckép	"	40x30

Fiatal Képzőművészek Studiója IV.Kiallitasa.
Ernst Múzeum 1963.Június. Kat.21.1.

Magos Gyula M.D;K.

Részt vett a kiál/itáson

Kitly Valéria:Festmények, rajzok, szobrok a X. vásárhelyi őszi tárlaton

Magyar Nemzet 1 63. október 15. 4.3.

A TORNYAI JÁNOS MÚZEUM

MEGHÍVJA ÖNT

MAGOS GYULA

FESTŐMŰVÉSZ

ÉS

M. MAJOROSSY SAROLTA

KERÁMIKUS

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

ALMÁSI GYULA BÉLA FESTŐMŰVÉSZ

A KIÁLLÍTÁS 1960. JÚNIUS 12-ÉN, VASÁRNAP DÉLI 12 ÓRAKOR NYÍLIK MEG
A TORNYAI JÁNOS MÚZEUM FÖLDSZINTI TERMEIBEN

Dávid Katalin
művészettörténész

Budapest
XIV. Dózsa György út 41.

Fk. Osvath Béla 1000 — 1960 VI. HNyV 1935 — Fv. Szilágyi Balint

M.D.K

Nagos Gyula
festő

A Fiatal Képzőművészek tárlatán
részt vett.

Bolgár Kálmán: Fiatal Képzőművészek tárlata
Művészet, 1963. szeptember — 41 lap.

MNK

Magos Gyula

Utca, gouache

Olvasó nő, "

Kapáló, temp.

7. Városrbelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz. Hmvhely

1960. okt.

A RÓMAI MÜVÉSZET A

A müvészet szerepe a r

A modern müvelődé
böző ágait kiemeli a s
római társadalom életé

Magos Gyula M.D.K.

Müvei a Fiatal Müvészek Studiója kiállitásán

Kévekötő

Tasnádi Attila: Kiállitási jegyzetek

Kortárs 1965. márc.

Magos Gyula
festő

M.D.K.

A kiállításon részt vett.

Székhelykoltai: A VIII. Őszi tárlat Hódmezővásárhelyt
Művészet 1962. január — 29 l.

M.D.Y

Magos Gyula
festő

Képeivel nagy hazai, mint külföldi kiállításokon vett részt. 1965-ben Derkovits ösztöndíjat kapta.

Nagy Lajos: Magos Gyula
Művészet, 1965. október-27 lap.

Magos Gyula
festő

M.D.V.

Feleségem
Fiú bagollyal } repr

Nagy Sándor: Magos Gyula
Művészet, 1965. Október - 27 lap

14.D.V.

Magos Gyula

festő –

Óbudai hipei, csendélelek, hony-
ha belsők Nagy Balogh hatását
idérik. – Kb. 4000 alt tanulmánya
van. – Sorozat tanyaképet,
utcaviszeletet festett Vásárhelyen.

Nagy Sedikó: Magos Gyula.
Művészet, 1965. október – 27 lap.

Magos Gyula
festő

14.D.4

Sötét háttérből kivillanó fehér harák, boglyák, gémeskutak a fő-motivumai. „Kévekötő, Szé-na gyűjtők, „Krumpliszedők", „Feleségem" művei.

Nagy Oldikó: Magos Gyula
Atüvészet, 1965. Október - 27 lap.

Magos Gyula
festő

M.D.Y.

Az őr" a „Kendős asszony", a „Hagy-
ma ültetők", a „Fui bagallyal" cimü
művei saját formanyelvét mutatja.

Nagy Sedikó: Magos Gyula
Művészet, 1965. Október. 27 kep.

Magos Gyula
festő

A Képzőművészeti Főiskolát, 1951-57-
között végezte el. 1960 óta rend-
szeresen jár a hódmezővásár-
helyi művésztelepre. 1960 ban
volt ott kiállítása feleségével Ma-
jorossy Sarolta keramikussal.

Nagy Sedikó: Magos Gyula
Művészet, 1965. október - 27 lap.

K. D. K

MAGOS Gyula festő

Hódmezővásárhelyen a Tornyai
János Múzeumban művei-ből kiállí-
tás (1960. jún.)

Magyar Nemzet, 1960. (XVI.) 160. VI. 4. l.

Magos Gyula
festő

M.D.K.

Hódmezővásárhelyt tartott
tárlatot „Kapáló" c. műve,
utcarészlet (vegyes)

• Végh János: Magos Gyula és M. Major Sarolta kiállítása
Művészet 1961. január. 1 szám. 37 l.

Magos Gyula
Grafikus

M.D.K.

Gouache képeiről.

Végh János: A hetedik őszi tárlat Hódmezővásárhelyt - 32 l.
Művészet, 1961. január. — 1 szám.

MDK

Magos Gyula festőművész

M. Majorossy Sarolttal közös kiállítása nyílt a Vásárhelyi Tornyai János Múzeumban.

Néhány sorban.

Tiszatáj, Szeged, 1960. augusztus. 2. l.

MDK

Magos Gyula festő

Nemrég végezte a főiskolát. Feleségével M. Majorossy Sarolttal közös kiállítása volt a nyár elején Vásárhelyen. Képei túlnyomórészt olaj és vízfestmények.

Magos Gyula és M. Majorossy Sarolta kiállítása Vásárhelyen

Tiszatáj, Szeged, 1960. augusztus. S. A.

Magosi Németh Gábor MDK

Falusi konyha, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

MDK

Magos Gyula

Ritly V.: Festmények, rajzok, szobrok a X. vásárhelyi őszi tárlaton. Magyar Nemzet 1963. okt. 15. 4.l.

M.D.K.

Magos Gyula
festő

A Studió „Család" pályázatára
a III. díjat kapta.

Bolgár Kálmán: A Studió „Család" pályázata
Művészet, 1963. április – 24 lap

MDK

Magos Gyula

Feleségem, kr.

Kévekötő, "

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Muz.
1964. dec. 12. o.

MDK

Magos Gyula

Fiu bagollyal, paszt.

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Muz.
1964.dec. 8. 1.

Magos Gyula M.D.K.

Derkovits-ösztöndijas

A hómezővásárhelyi művésztelepn dolgozik

Akácz László: Nyár a művésztelepen

Csongrádmegyei H irlap 1965. ju. 23.

M.D.K

Magos Gyula
grafikus

„Kenderhölözik"
(vegyes)

Müviszet, 1965. december - 37 lap

Magos Gula
festő

M.D.Y

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Ksuzsa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Művészet, 1965. november – 28 lap

Magos Gyula

Művei szerepelnek a XII. vásárhelyi őszi tárlaton.

Magyar Nemzet 1965. nov. 5.

MDK.

Magos Gyula

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov.3o-lap

M.D.K

Magos Gyula
festő

A vásárhelyi kiállításon
részt vett.

Magos Gyula: Érzelem és gondolat.
Művészet, 1966. február - 22 kép.

Ma gos Gy ula M.D.K.

Müve a kiállitáson

Ritly Valéria: Őszi tárlat Vásárhelyen
Magyar Nemzet 1965. nov. 5. 4.l.

Magos Gyula Gesső

Szöveghem emlitett mű: Màrtèlyi Tanya

(A „Studio 66" kiàlli tàssól)

Zalai Hiszegyo 1966 màj 8

MDK

Magos Gyula

Tanyaudvaron, of. vázl.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
196o. nov.

mdk.

Magos Gyula

műve a tárlaton

Szelei Zoltán: A 3. Szegedi Nyári Tárlat

Tiszatáj, 1962, 8. sz. 6. l.

Magos Gyula

MDK

szerepelt a tárlaton.

Szelesi Zoltán: A III. Szegedi Nyári Tárlat.

Tiszatáj. 1962. aug.

MDK

Magos Gyula

Rózsa Gy.: Studió 64. Fiatal képzőművészek az Ernst Muzeumban. Népszabadság 1964. dec. 25. 9.l.

M

MDK

Nagoss Gyula (grafikus)

Grafikával szerepelt a Dél-alföldi Képzőművészek Kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek Kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember.
9. l.

Magos Gyula.

a Vásárhelyi Őszi Tárlaton két pasztell portréja szerepel. (emlitve)

a Vásárhelyi Őszi Tárlat.

1971. X. 17. 22.20 Petőfi 11/V.

Magos Gyula

A vásárhelyi őszi tárlaton grafikái szerepelnek.

Palmer Zoltán: Hagyományt megújító realizmus.

Gongrád Megyei Hírlap, 1971. okt. 17.

Magos Gyula

A szegedi nyári tárlaton képei szerepelnek. „Leányfej" c. (említve).

Láttuk, hallottuk.

1971. VII. 23. Kossuth 21.03/6/ Kj

Magyar Gizella

a Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásából rendezett „Kortárs művészet" c. kiállítás ma nyílik meg, melyen részt vesz.

Meglivó

1944. Okt. 25.

MAGOS GYULA festő, grafikus
Budapest, 1932

A Képzőművészeti Főiskolát 1951-57 között végezte el Bencze László tanitványaként. Rendszeres résztvevője az alföldi és szegedi tárlatoknak, a fontosabb országos kiállitásoknak. Egyéni kiállitása Hódmezővásárhelyen volt. Derkovits-ösztöndijban részesült, és 1967-ben elnyerte a Szegedi Nyári Tárlat egyik diját. - Drámai hangoltságu, puritán formaadásu munkáiban a mai alföldi népélet embertpróbáló pillanatait eleveniti meg. Témái látszólag jelentéktelen történésekből emelkednek költői vallomásokká; festői nyelve, tömbös motivumai őszinte megrendültségről, a paraszti világgal való azonosulásról tanuskodnak.

Művészéletrajzok 1975

Magos Gyula

a XXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlaton szerepelnek a művész művei,
Juhász Gyula portré (emlétve)

Szabó Endre: Értőn szólva...
Csongrád Megyei Hírlap, 1976. okt. 24.

Magos Gyula

A tárlaton bemutatott műei:

„Fiú portréja", pasztell, 50 x 64 cm;

„Olvasó nő", pasztell, 50 x 64 cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tárlat,

Hódmezővásárhely, 1971

Magos Gyula

3 közepes méretü pasztellképe – 2 portre és 1 táj-kép – monumentálitásával tünik ki. A tanyasi élet, a tanyasi ember világát kutatja szenvedélyes szeretettel és ábrázolja olyan erővel amely már Nagy István életmüvéhez rokonitja münkásságát.

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Alföld 1971/1 74 old.

Magos Gyula

Legyakrabban Vásárhelyre visszatérő, az állami tanulatokon bemutatkozó, a vásárhelyi iskola szellemiét magában hordozó művész.

Dömötör János: Vásárhelyi művészek

Alföld 1971/10 72-73 old

Magos Gyula

Almásy Aladár, Barcsay Jenő, Brankovics Éva, Csikszentmihályi Róbert, Csohány Kálmán, Fodor József, Z. Gács György, Hézső Ferenc, Kohán György, Kondor Béla, Kurucz D. István, Magos Gyula, Medgyessy Ferenc, Nagy Gábor, Németh József, Püspöky István, Somogyi József, Szabó Zoltán, Szalay Ferenc, Szurcsik János nevét sorolja fel Vadas József: "Vásárhely Országos tárlata" c. kritikájában, mely a Műcsarnokban rendezett "Vásárhelyi őszi tárlatok" c. kiállitást ismerteti.
A tárlaton szereplő művészek közül a fentiek munkájával, bemutatott műveikkel, eredményeikkel hosszan, részletesen foglalkzik.
Vadas József fenti cimü beszámolóját lásd: Szemethy Imre nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni. 30. XXIII.évf. 26. sz. 13. lap.

Magos Gyula

Magos Gyula fekete-fehérre épített homoly hiányai és karakteres portréi gazdagították a tárlatot.

Dömötör János: A vásárhelyi tárlatok...
Művészet, 1978. december – 14 cap.

Magos Gyula

MAGOS GYULA festőművész kiállítása tegnap nyílt meg Hódmezővásárhelyen, a Medgyessy-teremben. Az alkotó 50 olajfestményét, pasztell és ceruzarajzát láthatják az érdeklődők.

Magyar Hirlap 1977/lol/13

Magos Gyula

Az őszi tárlat az évek során műhellyé szervezte a művésztelepre visszatérők népes táborát. – A leghűségesebbek köze tartozott a művész is.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely. Hajdu-Bihari Napló, 1977. júl. 10.

Magos Gyula.

Az őszi tárlat az évek során műhellyé szervezte a művésztelepre évenként visszatérő alkotók népes táborát. – A leghűségesebbek neve kívánkozik ide, – köztük a művész neve is.

Dömötör János: Vásárhelyi műhely.
Békés Megyei Népújság, 1977. júl. 10.

Magos Gyula,

Az Őszi Tárlat az évek során műhellyé szervezte a művésztelepre, évenként visszatérő alkotók népes táborát, – itt kell megemlíteni a művész nevét is.

Dönötör János: Vásárhelyi műhely.
Dolgozók Lapja, 1977. júl. 3.

Nagos Gyula

Eső után pasztell 44x62 cm
Öntözés —"— 44x62 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. – sept.

Magos Gyula

Női fej pasztell 44x62 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul.–sept.

Kogos Gyula

1. Leány portré pastell
42×29

2. Apósom pastell
64×45

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Magos Gyula

Leányfej repr.

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Magos Gyula

A szegedi tárlaton 1965 óta évenként négy művész kapott eddig díjat. Lizedik a sorrendben: Magos Gyula részt vett a x. tárlaton is.

B. Varga József: A x. szegedi nyári tárlat tanulságai.

Népművelés 1969/10 41 old.

Magos Gyula

Kendős nő, paszt. 50x63 cm
Leány, , -"-, -"-

21. Vásárhelyi Tárlat, 1974.

Magos Gyula

Mártélyi tanya – XII. olaj, 85×120 cm
Piheno nő I – XIX. olvkomp. 100×120 cm

Vásárhelyi Találat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Magos Gyula

Női fej. – XX. paszt. 65 x 50 cm
Parasztfej – XX. –"– 65 x 50 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Magos Gyula

Női fej — XX., repr.

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív Kiállítás, 1964 – 73.

Magos Sprola

Nővi fej, pastell
Leány fej, — " —

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Magos Gyula

Tanulmány I.
II.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Magos Gyula, festő

Parasztfej c. festménye:

Repr

–: A XX. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából
Műmelléklet: VIII.

TISZATÁJ, Szeged. 1973. november XXVII/11.

Magos Gyula

Tasnádi Attila " A Kilencek és a Studió" c.
esztetizáló cikkében szerepel.

Kortárs 1969/4 666. old.

Magos Gyula

a vásárhelyi művésztelepen
több mint ezer napot töl-
tött a művész.

Szabó Endre: Húszéves a vásárhelyi
művésztelep.

Csongrád m. Hírlap, 1973. máj. 27.

Magas Gyula
grafikus

A művész szuggesztív
erejű parasztarcai Vásár-
hely művészetét tükröz.

D. Fehér Zsuzsa: Hódmezővásárhely művészetéről.
Művészet, 1973. november - 25.oldal

Magos Gyula

Parasitfaj, repr.

20 Vásárhelyi Ősi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Magos Gyula

Nőci fej, paszt. 65 x 50
Paasztfej, —"— —"—

20 vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Mir. Hódmezővásárhely '73.

Magos Gyula

1. Fiúfej pastell 44x65
2. Leányfej —4— —a—

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22— szept. 16.

13 Magy (Szabolcsm)

Levelektől oda ~~és vissza~~

705 l. 3.5 K ~~7 Km.~~

vasut van.

Semplom Mincs

Nyirsègi utam 1938

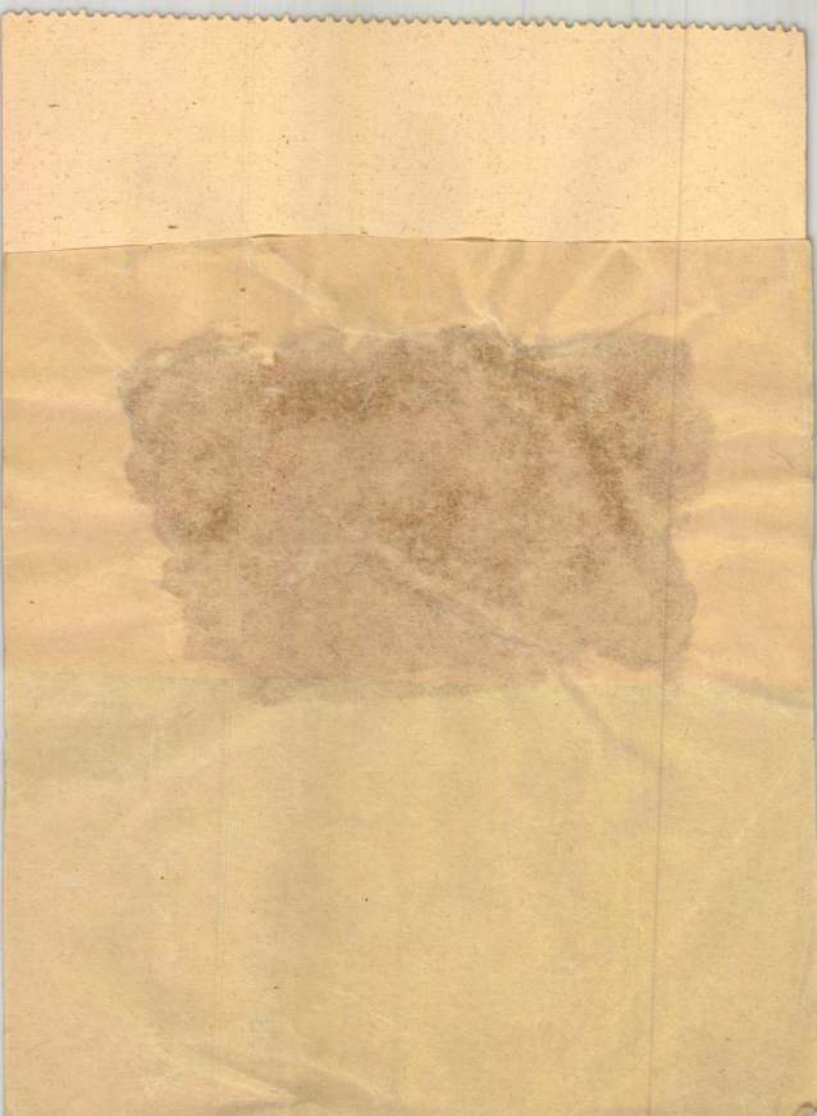

Magy
(Szabolcsvm)

Műemlékem-

Borovszky: Magy. orsz. vm Szabolcs
40, 41. l.

MDK

Magy Sándor, festőm.-graf.

341. Tó partja. Repr.

Mücs-OMKT :Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- Paszt.festők Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat.
Reprodukciók.

Magos Gyula

1974-ben sérít vett a kiegedi Mósa F. Múzeum
nyári táslatán.

Népszava, 1974. aug. 14. 102 erf. 189 m. 5 p.

Magos Gyula

a Nemzeti Galériában rendezték meg a Vásárhelyi Tárlatot, – az elmúlt tíz év anyagából, – melyen szerepeltek művei.

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 24.

Nagos Gyula

Női fej pastell 65 x 50
Parasztfej —u— 65 x 50

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

Magos Gyula.

Martélyi tanya olaj 80 x 120

Pihenő nők olajtemp 100 x 120

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

Magos Gyula

Női fej repr.

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

Magos Gyula

Portré I Krétarajz 70x100 cm

— " — II — " — — " — cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat

1975 Jul - Aug.

Magos Gyula

Kendős nő pastell 50 x 63
Leány " "

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 1974.

MAGOS (Munk) Lajos épitész

1910-ben épitett háza, Balassagyarmaton a város épitésze volt

Majdán Béla: Egy magyarországi kisváros épitészete. Balassagyarmat, 1989. 89.p.ill.

110.p. Kaszinó

126.p. Szalézi intézet

127-128. strand

madik váza-, illetőleg p
oldala körülfutó thiasos-
készítményből — sajnos –

mdk

Mágóttsi István szijgyártó céhmester

1837-ben

A céhszabályokat " váltottak ki és alakítottak céhet. A remeklő legénynek egypár kapás formatringos szerszámot és egy magyar csikos kantárt kellett elkészíteni remekbe.

Horváth Zoltán: Egy Mezőváros céhes ipara

Nagykőrös 1943. 134. l.

Magrini, Isidoro

Kőszobrász

szül. Magnano di Rivieraban
1887 junius 17-én. Szob-
rászatot Frenzeben tanulta.
1906 ban Budapestre jött s
az óta itt dolgozott, kiválóbb
magyar művészek műveit
faragta márványba. Önállóan
is mintázott. Gróf Edelsheim
Gyula bizsokában Faun és nyimpha
cz. csoportja. Saját köztése.

KIMARADT FESTMÉNYEK.

MÁGRINI, *Isidoro*, olasz szobrász, Magnano di Riviera 1887 jún. 17. Firenzében tanult. 1906. Budapestre jött s a kiválóbb magyar művészek műveit faragta márványba. Önállóan is mintázott; ezek közül kiválik Faun és nympha c. műve.

K. G. II. 561

Viselet.

Női ruha.

A jobbra fordulva beszél
barna popelin ruha ives szegély
tollas kalap, félig testhez áll
A háttérben park látszik szökő

TAVASZI MAGYAR[redacted] DIV
Berger József müszabó
a hozzátartozó sz
ezután balra: Melléklet a Nefel
jobbra: April-hó 1863.
legalól középütt: Ny. Rohn és G

Kny., mér. 20.3 :

MAGRITTE? René

SÓS B. Péter: Londoni anziksz Magritte-tal. =
Népszabadásg, 1992..augusztus 5. 15,ill.

London,HaywardGallery, 1992

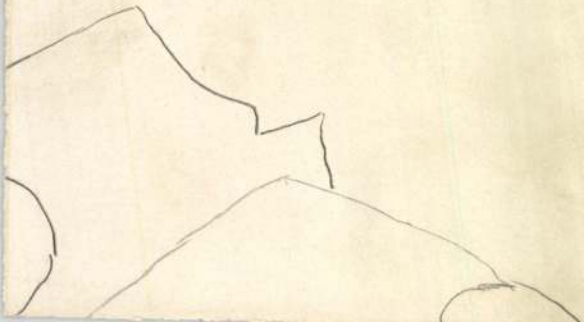

MAGRITTE

KŐI Péter: Tüz és hangszer. = Uj Magyarország, 1992. augusztus 14. lo.

London, Hayward Gallery, 1992

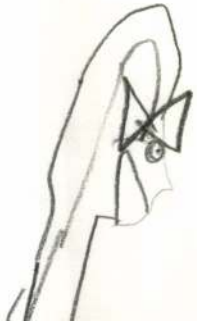

MAGRITTE, René

P.SZABÓ Ernő: Magritte néz és hallgat. = Új Művészet,
III.évf.1.sz. 1992 21 - 25.p. ill.

Verona, Palazzo Forti, Magritte-tól Magritte-ig c. kiáll, 1991

Máguj János

s vóshartyáni kő-
faragó † 1745
marc. 13-án 38 éves
korabán Luciaházán

rőd
z

Feniczy János

A nagybárkányi plé-
bánia. 1700-1792.
Magyar Sion. 1865.
III. cf. 126. l.

MDK

Magulya Béla, graf.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Person Maguntino MDK

Győr védő műveinek részletes tervrajzát adja a Vimes terv formája ban 306 old

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona,7.1965.A Győri Múzeum Évkönyve.Győr.1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda.Győr

MDK

Maguntino, C. N. Persom

térképet készített a győri várról
1684 után. (repr.)

Borbíró-Vallo: Győr, Bp. 1956. 124 l.

Magyarónyi

egri kőművesmesterrel együtt dolgozik
Plitzner János egri kőfaragómester
1803-07-ig az egri megyeházán.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar Műemlékvédelem II. (1959-1960) Budapest, 1964. 237 l.

M.D.K.

Magyarányi György, budai kőműves

József öccse, Egerben 1785-ben szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 362. old.

va, úgy, hogy ezzel eredeti jellegéből teljesen ki van vetkőztetve.

ideje épp olyan ismeretlen,
elü várnai csata után, 1445-
os főkapitányok egyike, Hu-
ztályosa, Macsó bánja, Bos-
ki amilyen hűséges fegyver-
etetlen ellensége lett utóbb,
árpalotai várból szövögette
ignem annak diadalai meg-

agságát kalandos életü fia:
ett halála után Palota vára
mesteré, mert Ujlaki Lőrinc

vidékén számos mondában
taképe. Hős és rablóvezér.
ártütő, üldöző és üldözött
incseiről legendák szóltak.
án elfoglalta a várat, annak
ogy a társzekerekre rakott
nyal.
ént halála után, Palota eben-

nává alakíttatta át.

Öskűnél, a Péti-hegyek alatt, a vasút és országút szinte kígyószerüen fonódik össze. Gyors egymásutánban négyszer is metszik egymást. Az utolsó metszési pontnál, hol a Bántai puszta alatti forrásdús medencék, már az ókorban mocsaras, ingoványos tóvá alakultak, az országút egy hajdani hatalmas völgyzáró gáton megy keresztül, melynek alapfalait még a római hadimérnökök rakatták le.

A pompás, égkéken csillogó vizéről Kékerűnek nevezett tó völgyzárója ez. A gát valamikor évezredek előtt — Traján korában — a Halicanum-aquincui átlósút készítése alkalmával épült. A római hadimérnökök ugyanis ezzel fogták föl és duzzasztották tóvá a Keletibakony-szél karsztos dolomit repedéseiből feltörő vizeket s úgy azt, mint a gáton átfolyó és már egészen a dombhátság szélén létesített Péti tavakat, gyógyító fürdőül használták.

A Kékerü-tótól északra, a karsztos jellegü tájék tovább folytatódik. Az út sok helyen a sívó dolomitsziklán vezet. Jobbról-balról, a gyérfüvü felszínen hatalmas, gömbölyüre kopott kőbörcök hevernek és érdekesen mutatják a természeti erők felszínt formáló, átalakító hatását.

Ennek a karsztos vidéknek legjelentékenyebb helye Várpalota. Úgy geológiailag, mint történelmileg, tájrajzilag, egyaránt érdekes hely.

MAGURÁNYI József kőműves, egri kőművesmester, majd céhmester. 1783-ban a maklári hóstyán lévő házáról és a Tihaméron lévő pincéjéről, mint örökségről emlékeznek meg. Ugyanezen évben vándorlását fejezi be. 1798-ban benyujtja életrajzát és a kőműves céh jegyzőkönyve szerint ekkor válik az egri kőműves-, kőfaragó és ács céh céhmesterévé. Ellene Francz József kőművesmester és Francz Ignác emelnek vádakat, de végül 1798-ban mesterré lesz. 1790-1824 között állandóan szerepel az egri városi adóösszeirá-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

sokban. 1802-ben vásárolja első házát. 1807-ben feljelenti --+ Zwenger József egri kőművesmestert, 1811-ben városi kőművesből városi épitési inspektor lesz --+ Zwenger pedig átveszi városi kőműves mesteri hivatalát. Ugyanezen évben a város piacának biztosa /Commissarius/. 1823-ban a város IV. negyedének 4. fertályában két háza, továbbá a maklári hástyán háza és szőlője van. Meghalt 1828 február 17-én, 64 éves korában. Magurányi József egri kőművesmester ~~megveszi~~

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

—+ Szikora György egri festő csurgóbeli elkezdett házának épitését —+ Povolnytól átveszi és fölépiti. Az épitkezés 18o8-ban fejeződik be. Ezzel kapcsolatban —+ Zwenger, —+ Povolny —+ Teichmann, —+ Polereczky György, —+ Pliczner, ~~xxxx~~ mesterek —+ Wumprand, —+ Snajder és —+ Povolny, kőmüveslegények megtámadják. 18o2-ben befejezi a Kisasszony-temető képolnájának épitkezését. 18o3-ban Kállay György egri kanonok házában /Szent János hóstya 3/4-ben/ végez épitkezéseket. 18o3-4 között

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

--+ Plitznerrel a megyeházán dolgozik, majd 1807-ben annak ujrafedését vállalja. Ugyanezen évben a Farkasvölgyön épiti át a hidat és ugyancsak ekkor a város malmánál lévő hidat emeli. 1809-ben ifju --+ Zwengerr Józseffel és --+ Povolny xxxxx-val szakértő Madarassy János házépitésénél. 1811-ben Nagy Ignác számára házat épit a maklári hóstya I. negyedének 4.fertályában. 1814-ben az 1813.szeptember 13-i árviz által megrongált „Posuerunt"-gát helyreállitási tervét készíti --+ Povolnyval együtt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Magurányi József 5.

1816-ban készül, házának és telkének Ujvilág utcai helyszinrajza —+ Zwengerrel együtt. 1821-ben eladott háza megmaradt a sajátja szomszédságában. Ugyenezen évben házat vásárol a maklár hóstyán —+ Jerin János asztalostól. Ugyancsak 1821-ben készíti el a Rácheggyi és Kecskedellési szőlőhegyek vizei ellen emelt gát tervét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Magurányi József, egri kőművesmester

egyik vásárlója Szikora György 1808-ban clárvererek festőműhelyének.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

257. old.

MAGURÁNYI József Ki egri kőművesmester, a Hibay Károly u. 9.sz. ház /hrsz.497/ tulajdonosa 1805-30 között. A mellette álló Hibay Károly u. 11.sz. /hrsz.498/ házat 1810-15 között birja. A Rottenstein-köz 1.sz.ház /hrsz.56/57/, amely --+ Joó János tulajdona 1808-ben leégett, ezt Magurányi helyreállitja, majd 1809-ben végrehajtás folytán elárverezik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Magurányi József

épitette át 1802-ben az 1724-ben Pirner Mihály által épitett egri kisasszonytemetői kápolnát.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt. Magyarország műemlékei topográfiája, VIII. köt. Budapest, 1972.

3191

Magurányi József

egri kőművesmester tervei alapján javi-
tották ki az egri Cifrakapu díszfalát 1814-
ben.

Voit Pál. stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

2241

Magurányi Károly

egri kőművesmester ujjáépíti 1800 után az egri Rottenstein köz 1. sz. épületet.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

4001

René Magritte, belga festő-grafikus művész 19. Folytatás
Bobos Katalin: René Magritte.

René Magritte, a látomások festője

René Magritte: Fekete mágia, olaj, vászon, 81 × 60 cm, 1943

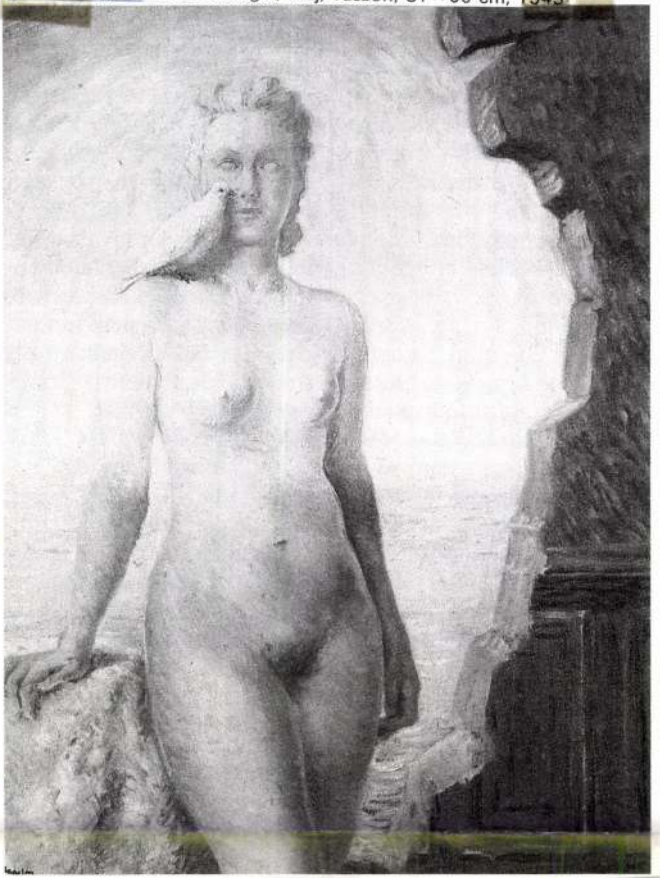

Művészet, 1988. ápr., 54-old.

letesen boldogtalanok a mai lakásokban, és tisztában is vannak ezzel. És ez annak ellenére alakul így, hogy az a mód, ahogyan valaki lakik, nagyon fontos része az önkifejezésnek, a személyiség művészi szintű kibontakoztatásának. Csakhogy az emberek esztétikai érzéke manapság sokkal zavarosabb, mint a történelem folyamán valaha is volt. Hát ezért mondom azt, hogy mégis föl kellene építenünk azt a bizonyos katedrálist!

Kounellis: Na jó. Csakhogy úgy elkerülni a nomadizálódás veszélyét, hogy közben megtagadjuk az érvényes kultúrát, nos, számomra ez abszurdum.

Kiefer: Csupán a lefelé mutató tendencia egyértelmű. De vajon legutóbb nem azt a kérdést tettük-e föl magunknak, hogy az ártatlan, primitív bennszülött miért dobja el azonnal a saját étkezőedényét amint a műanyag tányért fölkínálod neki?

Beuys: Úgy gondolom, bennük is él egyfajta gyanakvás. A régi, a törzsi kultúrák már elveszítették érvélenne, ha engednénk ezeket az embereket a maguk módján továbbfejlődni. Az is igaz persze, hogy ha levesszük a kerítést, azonnal kiszolgáltatjuk őket a tőkés viszonyoknak, és ez bőségesen elég ahhoz, hogy kipusztuljanak. Jól megfigyelhetjük ezt a belső ellentmondást a baszk probléma példáján. Spanyolország nem adja meg az önnállóságot a baszkoknak arra hivatkozva, hogy egymagukban életképtelenek lennének, a baszkok viszont így soha nem tudnak eljutni a fejlődésnek arra a fokára, ahol önálló életképességüket próbára tehetnék. A probléma így fenntartja önmagát, mindig újratermelődik. Pontosan ugyanez a helyzet Észak-Írországban is. Egyszer megkérdeztem Spanyolországban, vajon miért nem adnak autonómiát a baszkoknak. A spanyolok azt felelték, hogy azért, mert a baszkok degenerálódnának, hiszen nincs megtartó erejű önálló kultúrájuk. Erre én azt válaszoltam, már az az egyszerű tény, hogy követelik az önállóságot, fontos ré-

René Magritte belga festő-grafikusművész 2. Folytatás
Dalos Katalin: René Magritte, a látomásos festője.

René Magritte: Nagy család, olaj, vászon, 100 × 81 cm, 1963

